

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU)
Nr. 549/2013**

af 21. maj 2013

**om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Den
Europæiske Union**

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktions-
måde, særlig artikel 338, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de natio-
nale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Den Europæiske Centralbank ⁽¹⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Til politikudformning i Unionen og overvågning af medlemssta-
ternes økonomier og Den Økonomiske og Monetære Union
(ØMU'en) kræves der sammenlignelige, ajourførte og pålidelige
oplysninger om økonomiens struktur og udviklingen af den
økonomiske situation i de enkelte medlemsstater eller regioner.
- (2) Kommissionen bør bidrage til overvågningen af medlemsstaternes
økonomier og ØMU'en og navnlig med regelmæssige mellemrum
aflægge rapport til Rådet om medlemsstaternes opfyldelse af
deres forpligtelser i forbindelse med ØMU'en.
- (3) Unionens borgere har brug for økonomiske regnskaber som et
grundlæggende værktøj til analyse af den økonomiske situation
i en medlemsstat eller region. Af hensyn til sammenligneligheden
bør sådanne regnskaber udarbejdes på grundlag af ét enkelt sæt
principper, der ikke giver mulighed for forskellige fortolkninger.
De fremlagte oplysninger bør være så præcise, komplette og
rettidige som muligt for at sikre størst mulig gennemsigtighed
for alle sektorer.
- (4) Kommissionen bør bruge national- og regionalregnskabsaggregater
til Unionens administrative formål og navnlig til budgetberegninger.

⁽¹⁾ EUT C 203 af 9.7.2011, s. 3.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets holdning af 13.3.2013 (endnu ikke offentliggjort i EUT)
og Rådets afgørelse af 22.4.2013.

▼B

- (5) I 1970 blev der udsendt et administrativt dokument med titlen »Det Europæiske Nationalregnskabssystem« (ENS), som dækkede denne forordnings område. Dette dokument var udarbejdet af De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor alene og på dettes eget ansvar og var resultatet af dettes og de nationale statistiske kontorers fælles arbejde gennem en årrække for at udarbejde et nationalregnskabssystem til at imødekomme de krav, som De Europæiske Fællesskabers økonomiske og sociale politik stillede. Det var en fællesskabsversion af De Forenede Nationers nationalregnskabssystem, som indtil da var blevet anvendt i Fællesskaberne. Med henblik på ajourføring af den oprindelige tekst blev anden udgave af dette dokument offentliggjort i 1979 ⁽¹⁾.
- (6) Ved Rådets forordning (EF) nr. 2223/96 af 25. juni 1996 om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab ⁽²⁾ blev der indført et nationalregnskabssystem, som imødekommer de krav, som Fællesskabets økonomiske, sociale og regionale politik stiller. Dette system var i store træk konsistent med det dengang nye nationalregnskabssystem, som FN's Statistiske Kommission vedtog i februar 1993 (1993 SNA) for at sikre, at nationalregnskabstallene for samtlige lande, der er medlemmer af FN, ville være sammenlignelige internationalt.
- (7) 1993 SNA blev ajourført i form af et nyt nationalregnskabssystem (SNA 2008), som FN's Statistiske Kommission vedtog i februar 2009 for at bringe nationalregnskaberne bedre i overensstemmelse med det nye økonomiske miljø, fremskridtene inden for metodeforskning og brugernes behov.
- (8) Der er behov for at revidere det europæiske nationalregnskabssystem, der blev indført ved forordning (EF) nr. 2223/96 (ENS 95), så det tager højde for udviklingen i SNA, således at det reviderede europæiske nationalregnskabssystem som oprettet ved nærværende forordning, udgør en udgave af SNA 2008, som er tilpasset strukturen i medlemsstaternes økonomier, og således at Unionens oplysninger kan sammenlignes med dem, som de vigtigste internationale samarbejdspartnere udarbejder.
- (9) Med henblik på udarbejdelse af miljøøkonomiske regnskaber som satellitregnskaber til det reviderede europæiske nationalregnskabssystem, fastlagde Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 691/2011 af 6. juli 2011 om europæiske miljøøkonomiske regnskaber ⁽³⁾ en fælles ramme for indsamling, udarbejdelse, fremsendelse og evaluering af data til europæiske miljøøkonomiske regnskaber.

⁽¹⁾ Kommissionen (Eurostat): »Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS)«, 2. udgave. De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor, Luxembourg, 1979.

⁽²⁾ EFT L 310 af 30.11.1996, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 192 af 22.7.2011, s. 1.

▼B

- (10) For så vidt angår miljø- og socialregnskaber bør der ligeledes tages fuldt hensyn til Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet »BNP og mere — Måling af fremskridt i en verden i forandring« af 20. august 2009. Der er behov for energisk at foretage metodeundersøgelser og test af oplysninger, specielt vedrørende »BNP og mere« og Europa 2020-strategien, for at udvikle en mere fuldstændig tilgang til måling af velfærd og fremgang og dermed medvirke til at fremme intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst. Spørgsmålene om miljøeksternaliteter og sociale uligheder bør tages op i den sammenhæng. Der bør også tages hensyn til spørgsmålet om ændringer i produktiviteten. Dette bør gøre det muligt at stille data til rådighed, der supplerer BNP, så hurtigt som muligt. Kommissionen bør i 2013 forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en opfølgende meddelelse om »BNP og mere« og om nødvendigt lovgivningsmæssige forslag i 2014. Data vedrørende national- og regionalregnskaberne bør betragtes som et middel, som kan anvendes til at følge disse mål.
- (11) Muligheden for eventuelt at anvende nye, automatiserede realtidssystemer til indsamling af data bør undersøges.
- (12) Det reviderede europæiske nationalregnskabssystem som oprettet ved nærværende forordning (ENS 2010) indeholder en metode og et fremsendelsesprogram, der fastlægger de regnskaber og tabeller, som alle medlemsstater skal indsende inden for nærmere angivne frister. Kommissionen bør stille disse regnskaber og tabeller til rådighed for brugerne på nærmere angivne tidspunkter og, hvis det er relevant, i henhold til en på forhånd meddelt tidsplan for offentliggørelse, navnlig med sigte på overvågning af den økonomiske konvergens og for at sikre nøje koordinering mellem medlemsstaternes økonomiske politikker.
- (13) Offentliggørelsen af data bør ske på en brugervenlig måde, hvorved der gives tilgængelig og nyttig information til Unionens borgere og interessenter.
- (14) ENS 2010 skal gradvis erstatte alle andre systemer som en referenceramme med fælles standarder, definitioner, klassifikationer og regnskabsregler, der skal anvendes ved udarbejdelsen af medlemsstaternes regnskaber til brug for Unionen, således at der opnås resultater, der er sammenlignelige medlemsstaterne imellem.
- (15) I overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 af 26. maj 2003 om indførelse af en fælles nomenklatur for regionale enheder (NUTS) ⁽¹⁾ bør alle statistiske data, som medlemsstaterne indsender til Kommissionen, og som skal opdeles efter regionale enheder, være udarbejdet i henhold til NUTS-nomenklaturen. For at der kan udarbejdes sammenlignelige regionale statistikker, bør de regionale enheder derfor defineres i overensstemmelse med NUTS-nomenklaturen.

⁽¹⁾ EUT L 154 af 21.6.2003, s. 1.

▼B

- (16) Fremsendelse af oplysninger fra medlemsstaterne, herunder fortrolige statistiske oplysninger, er underlagt bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 223/2009 af 11. marts 2009 om europæiske statistikker⁽¹⁾. I overensstemmelse hermed bør foranstaltninger, der træffes i overensstemmelse med denne forordning, derfor også sikre beskyttelse af fortrolige oplysninger og sikre, at der ikke sker uretmæssig videregivelse eller anvendelse i ikkestatistisk øjemed, når europæiske statistikker udarbejdes og formidles.
- (17) Der er oprettet en taskforce med henblik på en nærmere undersøgelse af spørgsmålet om behandlingen af indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) i nationalregnskaberne, herunder en undersøgelse af en risikotilpasset metode, der udelukker risiko fra FISIM-beregninger for at afspejle de forventede fremtidige omkostninger ved realiseret risiko. Under hensyntagen til taskforcens konklusioner kan det blive nødvendigt at ændre den metode, der anvendes til beregning og allokering af FISIM, ved hjælp af en delegeret retsakt, således at der kan opnås forbedrede resultater.
- (18) Udgifter til forskning og udvikling udgør investering og bør derfor registreres som faste bruttoinvesteringer. Det er dog nødvendigt ved hjælp af en delegeret retsakt at præcisere formatet for de data vedrørende forskning og udvikling, der skal registreres som faste bruttoinvesteringer, når der via en test baseret på udviklingen af supplerende tabeller er opnået tilstrækkelig tillid til dataenes pålidelighed og sammenlignelighed.
- (19) Rådets direktiv 2011/85/EU af 8. november 2011 om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer⁽²⁾ foreskriver, at relevante oplysninger om eventualforpligtelser med potentielt betydelige virkninger for de offentlige budgetter, herunder statsgarantier, nødlidende lån og forpligtelser i forbindelse med driften af offentlige selskaber, herunder omfanget heraf, skal offentliggøres. Disse krav nødvendiggør yderligere offentliggørelse ud over den, der kræves i henhold til denne forordning.
- (20) I juni 2012 nedsatte Kommissionen (Eurostat) en taskforce til at undersøge indvirkningen af direktiv 2011/85/EU på indsamlingen og formidlingen af finanspolitiske data, som fokuserede på gennemførelsen af kravene vedrørende eventualforpligtelser og andre relevante oplysninger, der kan have potentielt betydelige virkninger for de offentlige budgetter, herunder statsgarantier, offentlige selskabers forpligtelser, offentlig-private partnerskaber (OPP'er), nødlidende lån og statslig deltagelse i selskabers kapital. En fuld gennemførelse af arbejdet i denne taskforce ville bidrage til en korrekt analyse af de underliggende økonomiske relationer i OPP-kontrakter, herunder, hvis det er relevant,

⁽¹⁾ EUT L 87 af 31.3.2009, s. 164.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 41.

▼B

risici i forbindelse med bygge- og anlægsvirksomhed, tilgængelighed og efterspørgsel, og opfangning af implicit gæld i ikkebalanceførte OPP'er, og dermed fremme øget gennemsigtighed og pålidelige gældsstatistikker.

- (21) Udvalget for Økonomisk Politik nedsat ved Rådets afgørelse 74/122/EØF⁽¹⁾ har arbejdet med pensionernes bæredygtighed og pensionsreformer. Arbejdet mellem dels statistikere og dels eksperter i befolkningsaldring, der arbejder under ledelse af Udvalget for Økonomisk Politik, bør nøje samordnes på både nationalt og europæisk plan for så vidt angår makroøkonomiske antagelser og andre aktuarmæssige parametre, så der på tværs af grænserne sikres konsekvente og sammenlignelige resultater og en effektiv formidling af pensionsrelaterede oplysninger til brugere og interessenter. Det bør også gøres klart, at optjente pensionsrettigheder i socialsikringsordninger ikke som sådan er en holdbarhedsforanstaltning for de offentlige finanser.
- (22) Data og oplysninger om medlemsstaternes eventualforpligtelser fremsendes inden for rammerne af arbejdet i forbindelse med den multilaterale overvågningsprocedure i stabilitets- og vækstpakten. Kommissionen bør senest i juli 2018 udsende en rapport med en evaluering af, om disse data bør gøres tilgængelige inden for rammerne af ENS 2010.
- (23) Det er vigtigt at understrege betydningen af medlemsstaternes regionalregnskaber for Unionens regionale, økonomiske og sociale samhørighedspolitikker, samt analysen af den indbyrdes økonomiske afhængighed. Endvidere anerkendes behovet for at øge gennemsigtigheden i regnskaberne på regionalt plan, herunder regnskaberne for offentlig forvaltning. Kommissionen (Eurostat) bør lægge særlig vægt på budgetdataene fra de regioner, hvor medlemsstaterne har selvstyrede regioner eller regeringer.
- (24) Med henblik på at ændre bilag A til denne forordning med det formål at sikre dets ensartede tolkning eller internationale sammenlignelighed bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder af Det Europæiske Udvalg for Det Statistiske System, der blev oprettet ved forordning (EF) nr. 223/2009. Derudover er det i henhold til artikel 127, stk. 4, og artikel 282, stk. 5, i TEUF vigtigt, at Kommissionen under sit forberedende arbejde hører Den Europæiske Centralbank inden for dens kompetenceområder, hvis det er relevant. Kommissionen bør i forbindelse med forberedelsen og udarbejdelsen af delegerede retsakter sørge for samtidig, rettidig og hensigtsmæssig fremsendelse af relevante dokumenter til Europa-Parlamentet og Rådet.

⁽¹⁾ Rådets afgørelse 74/122/EØF af 18. februar 1974 om nedsættelse af et udvalg for økonomisk politik (EFT L 63 af 5.3.1974, s. 21).

▼B

- (25) De fleste statistiske aggregater, der anvendes i Unionens ramme for økonomisk styring, især procedurerne i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud eller makroøkonomiske ubalancer, defineres med henvisning til ENS. Kommissionen bør, når den forelægger data og rapporter i henhold til disse procedurer, give passende oplysninger om virkningerne på de relevante aggregater af ENS 2010 metodeændringerne, som indføres ved delegerede retsakter i overensstemmelse med bestemmelserne i denne forordning.
- (26) Kommissionen foretager en evaluering af, hvorvidt dataene vedrørende forskning og udvikling har opnået en tilstrækkelig kvalitet både i løbende priser og i mængde med henblik på de nationale regnskaber inden udgangen af maj 2013, i tæt samarbejde med medlemsstaterne med henblik på at sikre pålideligheden og sammenligneligheden af ENS-data vedrørende forskning og udvikling.
- (27) Da gennemførelsen af denne forordning vil kræve større ændringer af de nationale statistiske systemer, vil Kommissionen indrømme medlemsstaterne undtagelser. Navnlig bør der i programmet for indberetning af nationalregnskabsdata tages højde for de grundlæggende politiske og statistiske ændringer, der er sket i nogle medlemsstater i programmets referenceperioder. De undtagelser, som Kommissionen indrømmer, bør være midlertidige og bør tages op til fornyet overvejelse. Kommissionen bør yde støtte til de berørte medlemsstater i deres bestræbelser på at sikre de nødvendige tilpasninger til deres statistiske systemer, således at disse undtagelser kan ophæves så hurtigt som muligt.
- (28) En forkortelse af fremsendelsesfristerne kan medføre et betydeligt pres på og store omkostninger for respondenterne og de nationale statistiske kontorer i Unionen og risiko for, at kvaliteten af de leverede data forringes. Derfor bør balancen mellem fordele og ulemper tages i betragtning ved fastlæggelsen af fristerne for fremsendelse af data.
- (29) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser ⁽¹⁾.
- (30) Målet for denne forordning, nemlig indførelse af et revideret europæisk nationalregnskabssystem, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (31) Udvalget for det Europæiske Statistiske System er blevet hørt.

⁽¹⁾ EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13.

▼B

- (32) Udvalget for Penge-, Kreditmarkeds- og Betalingsbalancestatistik, der er nedsat ved Rådets afgørelse 2006/856/EF af 13. november 2006 om nedsættelse af et udvalg for penge-, kreditmarkeds- og betalingsbalancestatistik⁽¹⁾, og bruttonationalindkomstudvalget (BNI-Udvalget), der er nedsat ved Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1287/2003 af 15. juli 2003 om harmonisering af bruttonationalindkomsten i markedspriser («BNI-forordningen») ⁽²⁾, er blevet hørt —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

Genstand

1. Ved denne forordning oprettes det europæiske nationalregnskabs-system 2010 («ENS 2010» eller »ENS«).
2. I ENS 2010 fastlægges der:
  - a) en metode (bilag A) vedrørende fælles standarder, definitioner, klassifikationer, og regnskabsregler, der anvendes til udarbejdelse af sammenlignelige regnskaber og tabeller til brug for Unionen samt de i artikel 3 foreskrevne resultater
  - b) et program (bilag B), hvori der er fastsat tidsfrister for medlemsstaternes fremsendelse til Kommissionen (Eurostat) af de regnskaber og tabeller, der skal udarbejdes i overensstemmelse med den i litra a) nævnte metode.
3. Med forbehold af artikel 5 og 10 gælder denne forordning for alle retsakter udstedt af Unionen, hvori der henvises til ENS eller definitionerne deri.
4. Denne forordning forpligter ikke medlemsstaterne til at anvende ENS 2010, når de udarbejder regnskaber til eget brug.

Artikel 2

Metode

1. Den i artikel 1, stk. 2, litra a), omhandlede metode for ENS 2010 fremgår af bilag A.
2. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 7 vedrørende ændringer af ENS 2010-metoden for at forbedre dens indhold med henblik på at sikre ensartet tolkning eller sikre international sammenlignelighed, forudsat at de ikke indebærer ændringer af grundbegreberne, at der ikke kræves yderligere ressourcer til producenter i det europæiske statistiske system til deres gennemførelse, og at anvendelsen af dem ikke medfører en ændring af egne indtægter.
3. I tilfælde af tvivl vedrørende den korrekte gennemførelse af regnskabsreglerne i ENS 2010 anmoder den berørte medlemsstat Kommissionen (Eurostat) om en uddybning. Kommissionen (Eurostat) skal straks både undersøge anmodningen og meddele den pågældende medlemsstat og alle øvrige medlemsstater sin rådgivning desangående.

⁽¹⁾ EUT L 332 af 30.11.2006, s. 21.

⁽²⁾ EUT L 181 af 19.7.2003, s. 1.

▼B

4. Medlemsstaterne foretager beregningen og allokeringen af indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) i nationalregnskabet i overensstemmelse med den metode, der er beskrevet i bilag A. Kommissionen tillægges beføjelse til inden den 17. september 2013 at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 7, som fastlægger en revideret metode til beregning og allokering af FISIM. Kommissionen sikrer ved udøvelsen af sin beføjelse i henhold til dette stykke, at sådanne delegerede retsakter ikke pålægger medlemsstaterne eller respondenterne væsentlige yderligere administrative byrder.

5. Udgifter til forskning og udvikling registreres af medlemsstaterne som faste bruttoinvesteringer. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 7 for at sikre pålideligheden og sammenligneligheden af medlemsstaternes ENS 2010-data vedrørende forskning og udvikling. Kommissionen sikrer ved udøvelsen af sin beføjelse i henhold til dette stykke, at de delegerede retsakter ikke pålægger medlemsstaterne eller respondenterne nogen væsentlig yderligere administrativ byrde.

*Artikel 3***Fremsendelse af data til Kommissionen**

1. Medlemsstaterne fremsender de i bilag B anførte regnskaber og tabeller til Kommissionen (Eurostat) inden for de frister, der er fastsat heri for hver tabel.

2. Medlemsstaterne fremsender de data og metadata, der kræves i henhold til denne forordning, til Kommissionen i overensstemmelse med en nærmere angivet udvekslingsstandard og andre praktiske bestemmelser.

Dataene fremsendes eller uploades elektronisk til Kommissionens centrale dataportal. Udvekslingsstandard og øvrige nærmere bestemmelser for fremsendelsen af data fastlægges af Kommissionen ved hjælp af gennemførelsesretsakter. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 8, stk. 2.

*Artikel 4***Kvalitetsvurdering**

1. I forbindelse med denne forordning finder kvalitetskriterierne i artikel 12, stk. 1, i forordning (EF) nr. 223/2009 anvendelse på de data, der skal fremsendes i overensstemmelse med nærværende forordnings artikel 3.

2. Medlemsstaterne forelægger i overensstemmelse med artikel 3 Kommissionen (Eurostat) en rapport om kvaliteten af de data, der skal fremsendes.

3. I forbindelse med anvendelsen af de i stk. 1 omhandlede kvalitetskriterier på de data, der er omfattet af denne forordning, fastsættes de nærmere retningslinjer for, strukturen i, hyppigheden af samt vurderingsindikatorerne i kvalitetsrapporterne af Kommissionen ved hjælp af gennemførelsesretsakter. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 8, stk. 2.

▼B

4. Kommissionen (Eurostat) vurderer kvaliteten af de fremsendte data.

*Artikel 5***Dato for anvendelse og første fremsendelse af data**

1. ENS 2010 anvendes første gang på data opstillet i overensstemmelse med bilag B, som skal fremsendes fra den 1. september 2014.
2. Dataene fremsendes til Kommissionen (Eurostat) inden for de i bilag B fastsatte frister.
3. I overensstemmelse med stk. 1 fremsender medlemsstaterne, indtil første fremsendelse af data i henhold til ENS 2010, fortsat regnskaber og tabeller, der er opstillet i henhold til ENS 95, til Kommissionen (Eurostat).
4. Kommissionen kontrollerer sammen med den berørte medlemsstat, at denne forordning anvendes korrekt, og forelægger resultaterne af kontrollen for det i nærværende forordnings artikel 8, stk. 1, nævnte udvalg, jf. dog artikel 19 i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 af 22. maj 2000 om gennemførelse af afgørelse 2007/436/EF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter ⁽¹⁾.

*Artikel 6***Undtagelser**

1. I det omfang der er behov for større ændringer af et nationalt statistisk system for at kunne anvende denne forordning, indrømmer Kommissionen medlemsstaterne midlertidige undtagelser ved hjælp af gennemførelsesretsakter. Undtagelserne udløber senest den 1. januar 2020. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 8, stk. 2.
2. Kommissionen indrømmer kun en undtagelse i henhold til stk. 1 for en periode, der er tilstrækkelig lang til, at den berørte medlemsstat kan tilpasse sine statistiske systemer. Medlemsstatens andel af BNP i Unionen eller euroområdet begrundes ikke i sig selv en undtagelse. Kommissionen yder om nødvendigt støtte til de berørte medlemsstater i deres bestræbelser på at sikre de nødvendige tilpasninger til deres statistiske systemer.
3. Med henblik på anvendelsen af stk. 1 og 2 indgiver den berørte medlemsstat en behørigt begrundet anmodning til Kommissionen senest den 17. oktober 2013.

Kommissionen aflægger efter høring af Udvalget for det Europæiske Statistiske System rapport til Europa-Parlamentet og Rådet senest den 1. juli 2018 om anvendelsen af de indrømmede undtagelser for at kontrollere, om de fortsat er berettigede.

⁽¹⁾ EFT L 130 af 31.5.2000, s. 1.

▼B*Artikel 7***Udøvelse af de delegerede beføjelser**

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 2, stk. 2 og 5, tillægges Kommissionen for en periode på fem år fra den 16. juli 2013. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 2, stk. 4, tillægges Kommissionen for en periode på to måneder fra den 16. juli 2013. Kommissionen udarbejder en rapport vedrørende delegationen af beføjelser senest ni måneder inden udløbet af femårsperioden. Delegationen af beføjelser forlænges stiltiende for perioder af samme varighed, medmindre Europa-Parlamentet eller Rådet modsætter sig en sådan forlængelse senest tre måneder inden udløbet af hver periode.

3. Den i artikel 2, stk. 2, 4 og 5, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet.

En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidig Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

5. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 2, stk. 2, 4 og 5, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på tre måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med tre måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

*Artikel 8***Udvalg**

1. Kommissionen bistås af Det Europæiske Udvalg for Det Statistiske System nedsat ved forordning (EF) nr. 223/2009. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til nærværende stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.

*Artikel 9***Samarbejde med andre udvalg**

1. I alle spørgsmål, der hører under Udvalget for Penge-, Kreditmarkeds- og Betalingsbalancestatistik kompetence, der er nedsat ved afgørelse 2006/856/EF, indhenter Kommissionen dette udvalgs udtalelse, jf. artikel 2 i nævnte afgørelse.

▼B

2. Kommissionen sender bruttonationalindkomstudvalget (BNI-Udvalget), som er nedsat ved forordning (EF, Euratom) nr. 1287/2003, enhver oplysning om gennemførelsen af denne forordning, der er nødvendig for, at nævnte udvalg kan udføre sine opgaver.

*Artikel 10***Overgangsbestemmelser**

1. Med henblik på budget og egne indtægter er det fortsat ENS 95, der er det gældende europæiske nationalregnskabssystem, jf. artikel 1, stk. 1, i forordning (EF, Euratom) nr. 1287/2003 og de hertil knyttede retsakter, navnlig forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 og Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1553/89 af 29. maj 1989 om den endelige ordning for ensartet opkrævning af egne indtægter hidrørende fra merværdiafgiften⁽¹⁾, så længe Rådets afgørelse 2007/436/EF, Euratom af 7. juni 2007 om ordningen for De Europæiske Fællesskabers egne indtægter⁽²⁾ er i kraft.

2. Ved beregning af de momsbaseede egne indtægter og uanset stk. 1 kan medlemsstaterne i tilfælde, hvor der ikke foreligger de nødvendige detaljerede ENS 95-data, anvende data baseret på ENS 2010, så længe afgørelse 2007/436/EF, Euratom er i kraft.

*Artikel 11***Rapportering om implicitte forpligtelser**

Senest i 2014 forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, der indeholder eksisterende oplysninger om offentlig-private partnerskaber og andre implicitte forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, uden for den offentlige sektor.

Senest i 2018 forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet endnu en rapport, som vurderer, i hvilket omfang Kommissionens (Eurostats) offentliggørelse af oplysninger om forpligtelser repræsenterer de implicitte forpligtelser i deres helhed, herunder eventualforpligtelser, uden for den offentlige sektor.

*Artikel 12***Revision**

Senest den 1. juli 2018 og hvert femte år derefter forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af denne forordning.

I rapporten foretages der bl.a. en evaluering af:

- a) kvaliteten af dataene om national- og regionalregnskaber
- b) denne forordnings effektivitet og den overvågningsproces, der gælder for ENS 2010, og
- c) fremskridt vedrørende data om eventualforpligtelser og tilgængeligheden af ENS 2010-data.

⁽¹⁾ EFT L 155 af 7.6.1989, s. 9.

⁽²⁾ EUT L 163 af 23.6.2007, s. 17.

▼B

Artikel 13

Ikrafttrædelse

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

▼B*BILAG A***KAPITEL 1 HOVEDTRÆK OG GRUNDPRINCIPPER****HOVEDTRÆK****Globalisering****ANVENDELSE AF ENS 2010****Ramme for analyser og politikker****ENS 2010-begrebernes karakteristika****Sektorklassifikation****Satellitregnskaber****ENS 2010 og SNA 2008****ENS 2010 og ENS 95****GRUNDPRINCIPPERNE I ENS 2010 SOM SYSTEM****De statistiske enheder og deres gruppering***Institutionelle enheder og sektorer**Lokale faglige enheder og erhverv**Residente og ikke-residente enheder, den samlede økonomi og udlandet***Strømme og beholdninger***Strømme**Transaktioner**Transaktionernes karakteristika*

Transaktioner mellem institutionelle enheder/transaktioner inden for enheden

Monetære transaktioner/ikkemonetære transaktioner

Transaktioner med og uden modydelse

Ændret behandling af transaktionerne

Omkanalisering**Opdeling af transaktioner****Identifikation af den egentlige part i en transaktion**

Grænsetilfælde

Andre ændringer i status

Andre mængdemæssige ændringer i aktiver og passiver

Kapitalgevinster og -tab

*Beholdninger***Kontosystem og aggregater**

▼ B**Bogføringsregler***Kontosidernes betegnelser**Dobbelt bogholderi/firdobbelt bogholderi***Værdiansættelse***Særlige regler for værdiansættelse af produkter**Værdiansættelse i faste priser***Registreringstidspunkt****Konsolidering og nettoficering***Konsolidering**Nettoficering***Konti, saldoposter og aggregater****Kontosystemet***Konto for varer og tjenester**Konto for udlandet**Saldoposter**Aggregater**BNP: et vigtigt aggregat***Input-output-tabeller***Tilgangs- og anvendelsestabeller**Symmetriske input-output-tabeller***KAPITEL 2 ENHEDER OG DERES GRUPPERING****AFGRÆNSNING AF DEN NATIONALE ØKONOMI****DE INSTITUTIONELLE ENHEDER****Hovedsæder og holdingselskaber****Grupper af selskaber****SPE'er****Koncerntilknyttede finansielle institutioner****Kunstige datterselskaber****SPE'er (special purpose entities) under sektoren offentlig forvaltning og service****DE INSTITUTIONELLE SEKTORER****Ikkefinansielle selskaber (S.11)***Delsektoren offentlige ikkefinansielle selskaber (S.11001)**Delsektoren private nationalt kontrollerede ikkefinansielle selskaber (S.11002)*

▼ B

Delsektoren udenlandsk kontrollerede ikkefinansielle selskaber (S.11003)

Finansielle selskaber (S.12)

Finansielle formidlere

Finansielle hjælpeenheder

Andre finansielle selskaber end finansielle formidlere og finansielle hjælpeenheder

Institutionelle enheder, som indgår i sektoren finansielle selskaber

Delsektorer under sektoren finansielle selskaber

Kombinering af delsektorer under sektoren finansielle selskaber

Opdeling af delsektorerne under finansielle selskaber i offentlige, private nationalt og udenlandsk kontrollerede finansielle selskaber

Centralbanken (S.121)

Pengeinstitutter, undtagen centralbanken (S.122)

Pengemarkedsforeninger (S.123)

Investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger (S.124)

Andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser (S.125)

FVC'er (financial vehicle corporations), der deltager i securitiseringstransaktioner

Forhandlere af værdipapirer og derivater, finansielle selskaber med udlånsvirksomhed og specialiserede finansielle selskaber

Finansielle hjælpeenheder (S.126)

Koncerntilknyttede finansielle institutioner og pengeudlånere (S.127)

Forsikringselskaber (S.128)

Pensionskasser (S.129)

Offentlig forvaltning og service (S.13)

Statslig forvaltning og service (undtagen sociale kasser og fonde) (S.1311)

Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (undtagen sociale kasser og fonde) (S.1312)

Kommunal forvaltning og service (undtagen sociale kasser og fonde) (S.1313)

Sociale kasser og fonde (S.1314)

Husholdninger (S.14)

Arbejdsgivere (S.141) og selvstændige uden ansatte (S.142)

▼ B*Lønmodtagere (S.143)**Modtagere af formueindkomst (S.1441)**Pensionsmodtagere (S.1442)**Modtagere af andre overførselsindkomster (S.1443)*

Nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (S.15)

Udlandet (S.2)

Sektormæssig klassificering af producerende enheder efter juridisk form

LOKALE FAGLIGE ENHEDER OG ERHVERV

Den lokale faglige enhed

Branchen

Klassificering af brancher

HOMOGENE. PRODUKTIONSENHEDER OG HOMOGENE BRANCHER

Den homogene produktionsenhed

Den homogene branche

KAPITEL 3 PRDUKTTRANSAKTIONER OG TRANSAKTIONER I IKKEPRODUCEREDE AKTIVER**PRODUKTTRANSAKTIONER GENERELT****PRODUKTIV AKTIVITET OG PRODUKTION**

Hoved-, bi- og hjælpeaktivitet

Produktion (P.1)

Institutionelle enheder: sontring mellem markeds­mæssig, til eget brug og ikkemarkeds­mæssig

Produktionens registreringstidspunkt og værdiansættelse

*Produkter fra landbrug, skovbrug og fiskeri (Afdeling A)**Færdigvarer (Afdeling C); Bygge- og anlægsarbejder (Afdeling F)**Engros- og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og motorcykler (Afdeling G)**Transport og oplagring (Afdeling H)**Overnatningsfaciliteter og restaurationstjenester (Afdeling I)**Bank- og finans­­tjenester, forsikring: centralbankens produktion (Afdeling K)**Bank- og finans­­tjenester (Afdeling K), forsikring: finansielle tjenester generelt**Finansielle tjenester, for hvilke der opkræves direkte betaling**Finansielle tjenester betalt via renter*

▼B

Finansielle tjenester bestående af anskaffelse og afhændelse af finansielle aktiver og passiver på de finansielle markeder

Finansielle tjenester i forbindelse med forsikrings- og pensionsordninger, hvor aktiviteterne finansieres gennem forsikringspræmier og forrentning af opsparing

Fast ejendom (Afdeling L)

Liberale, videnskabelige og tekniske tjenester (Afdeling M); Administrative tjenester og hjælpetjenester (Afdeling N)

Offentlig forvaltning og forsvar, lovpligtig socialsikring (Afdeling O)

Undervisning (Afdeling P); Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger (Afdeling Q)

Kultur, forlystelser og sport (Afdeling R); Andre tjenester (Afdeling S)

Private husholdninger med ansat medhjælp (Afdeling T)

FORBRUG I PRODUKTIONEN (P.2)

Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af forbrug i produktionen

FORBRUG (P.3, P.4)

Udgifter til forbrug (P.3)

Faktisk forbrug (P.4)

Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af udgifter til forbrug

Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af faktisk forbrug

BRUTTOINVESTERINGER (P.5)

Faste bruttoinvesteringer (P.51g)

Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af faste bruttoinvesteringer

Forbrug af fast realkapital (P.51c)

Lagerændringer (P.52)

Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af lagerændringer

Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande (P.53)

EKSPORT OG IMPORT AF VARER OG TJENESTER (P.6 OG P.7)

Eksport og import af varer (P.61 og P.71)

Eksport og import af tjenester (P.62 og P.72)

TRANSAKTIONER MED EKSISTERENDE VARER

▼B**ANSKAFFELSER MINUS AFHÆNDELSER AF IKKEPRODUCE-
REDE AKTIVER (NP)****KAPITEL 4 FORDELINGSTRANSAKTIONER****AFLØNNING AF ANSATTE (D.1)****Løn (D.11)***Løn i kontanter**Løn i naturalier***Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.12)***Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.121)**Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.122)***PRODUKTIONS- OG IMPORTSKATTER (D.2)****Produktskatter (D.21)***Moms (D.211)**Importskatter og told eksklusive moms (D.212)**Produktskatter eksklusive moms og importskatter (D.214)***Andre produktionsskatter (D.29)****Produktions- og importafgifter til Den Europæiske Unions institu-
tioner****Produktions- og importskatter: registreringstidspunkt og beløb, der
skal registreres****SUBSIDIER (D.3)****Produktsubsidier (D.31)***Importsubsidier (D.311)**Andre produktsubsidier (D.319)***Andre produktionssubsidier (D.39)****FORMUEINDKOMST (D.4)****Renter (D.41)***Renter på indskud og lån**Renter på gældsværdipapirer**Renter på kortfristede instrumenter**Renter på obligationer**Renteswaps og forwardaftaler**Renter på finansiel leasing**Andre renter*

▼ B*Registreringstidspunkt***Udloddet selskabsudbytte (D.42)***Udbytte (D.421)**Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber (D.422)***Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer (D.43)****Anden investeringsindkomst (D.44)***Investeringsindkomst henført til forsikringstagere (D.441)**Investeringsindkomst henført til pensionsopsparere (D.442)**Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger (D.443)***Jordrente mv. (D.45)***Leje af jord**Leje af aktiver i undergrunden***LØBENDE INDKOMST- OG FORMUESKATTER MV. (D.5)****Indkomstskatter (D.51)****Andre løbende skatter (D.59)****SOCIALE BIDRAG OG YDELSER (D.6)****Nettobidrag til sociale ordninger (D.61)***Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.611)**Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.612)**Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger (D.613)**Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger (D.614)***Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier (D.62)***Kontante socialsikringsydelser (D.621)**Andre ydelser fra socialforsikringsordninger (D.622)**Kontante sociale bistandsydelser (D.623)***Sociale overførsler i naturalier (D.63)***Sociale overførsler i naturalier — sektoren offentlig forvaltning og services og NPISH'ers ikkemarkedsmæssige produktion (D.631)**Sociale overførsler i naturalier — markedsrettet produktion indkøbt af sektoren offentlig forvaltning og service og NPISH'er (D.632)*

▼ B**ANDRE LØBENDE OVERFØRSLER (D.7)**

Skadesforsikringspræmier, netto (D.71)

Skadesforsikringserstatninger (D.72)

Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service (D.73)

Løbende internationalt samarbejde (D.74)

Diverse løbende overførsler (D.75)

*Løbende overførsler til NPISH'er (D.751)**Løbende overførsler mellem husholdninger (D.752)**Andre diverse løbende overførsler (D.759)**Bøder og strafgebyrer**Lotteri og spil**Erstatninger*

Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter (D.76)

KORREKTION FOR ÆNDRINGER I PENSIONSRETTIGHEDER (D.8)**KAPITALOVERFØRSLER (D.9)**

Kapitalskatter (D.91)

Investeringsstilskud (D.92)

Andre kapitaloverførsler (D.99)

MEDARBEJDERAKTIEOPTIONER (MA)**KAPITEL 5 FINANSIELLE TRANSAKTIONER****HOVEDTRÆK VED FINANSIELLE TRANSAKTIONER**

Finansielle aktiver, finansielle fordringer samt passiver

Eventualaktiver og -passiver

Kategorier af finansielle aktiver og passiver

Statuskonti, finansiel konto og andre strømme

Værdiansættelse

Netto- og bruttoregistrering

Konsolidering

Nettoficering

Bogføringsregler for finansielle transaktioner

Finansiel transaktion, hvis modsvarende transaktion er en løbende overførsel eller en kapitaloverførsel

Finansiel transaktion, hvis modsvarende transaktion er formueindkomst

▼B

Registreringstidspunkt

Finansiel »fra hvem til hvem«-konto

**DETALJERET KLASSIFICERING AF FINANSIELLE TRANS-
AKTIONER EFTER KATEGORIER**

Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (F.1)

Monetært guld (F.11)

Særlige trækningsrettigheder (SDR) (F.12)

Sedler og mønt samt indskud (F.2)

Sedler og mønt (F.21)

Indskud (F.22 og F.29)

Transferable indskud (F.22)

Andre indskud (F.29)

Gældsværdipapirer (F.3)

Hovedtræk ved gældsværdipapirer

Klassificering efter oprindelig løbetid og valuta

Klassificering efter renteform

Gældsværdipapirer med fast rente

Gældsværdipapirer med variabel rente

Gældsværdipapirer med blandet rente

Private placeringer

Securitisations

Dækkede obligationer

Lån (F.4)

Hovedtræk ved lån

Klassificering af lån efter oprindelig løbetid, valuta og formål

Sondring mellem transaktioner i lån og transaktioner i indskud

Sondring mellem transaktioner i lån og transaktioner i gældsværdipapirer

Sondring mellem transaktioner i lån, handelskreditter og veksler

Lån af værdipapirer og genkøbsaftaler

Finansiel leasing

Andre typer lån

Finansielle aktiver, der ikke er omfattet af kategorien lån

Ejerandele og andele i investeringsforeninger (F.5)

▼ B***Ejerandele (F.51)******Aktiecertifikater****Noterede aktier (F.511)**Unoterede aktier (F.512)**Børsintroduktion, børsnotering, afnotering og aktietilbagekøb**Finansielle aktiver, der ikke er omfattet af ejerandelsinstrumenter**Andre ejerandelsbeviser (F.519)**Værdiansættelse af transaktioner i aktier****Andele i investeringsforeninger (F.52)****Andele i pengemarkedsforeninger (F.521)**Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger (F.522)**Værdiansættelse af transaktioner i andele i investeringsforeninger***Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier (F.6)*****Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring (F.61)******Livsforsikrings- og livrenterettigheder (F.62)******Pensionsrettigheder (F.63)****Eventualforpligtelser for pension****Pensionskassers krav på pensionsmanagere (F.64)******Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse (F.65)******Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier (F.66)****Standardiserede garantier og enkeltstående garantier***Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner (F.7)*****Finansielle derivater (F.71)****Optioner**Terminskontrakter (forwards)**Optioner versus terminskontrakter**Swaps**Fremtidige rentesikringsaftaler (forward rate agreements, FRA)**Kreditderivater**Credit default swaps (CDS)*

▼ B

Finansielle instrumenter, der ikke er omfattet af finansielle derivater

Medarbejderaktieoptioner (F.72)

Værdiansættelse af transaktioner i finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner

Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (F.8)

Handelskreditter og forudbetalinger (F.81)

Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger (F.89)

BILAG 5.1 — KLASIFICERING AF FINANSIELLE TRANSAKTIONER

Klassificering af finansielle transaktioner efter kategori

Klassificering af finansielle transaktioner efter omsættelighed

Strukturerede værdipapirer

Klassificering af finansielle transaktioner efter indkomsttype

Klassificering af finansielle transaktioner efter renteform

Klassificering af finansielle transaktioner efter løbetid

Kort og lang løbetid

Oprindelig løbetid og restløbetid

Klassificering af finansielle transaktioner efter valuta

Pengemængdebegreber

KAPITEL 6 ANDRE STRØMME

INDLEDNING

ANDRE ÆNDRINGER I AKTIVER OG PASSIVER

Andre mængdemæssige ændringer i aktiver og passiver (K.1-K.6)

Økonomisk opståen af aktiver (K.1)

Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver (K.2)

Tab ved katastrofer (K.3)

Ikkekompenseret beslaglæggelse (K.4)

Andre mængdeændringer ikke andetsteds nævnt (K.5)

Klassifikationsændringer (K.6)

Ændringer i sektorklassifikation og de institutionelle enheders struktur (K.61)

Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver (K.62)

Nominelle kapitalgevinster og -tab (K.7)

Neutrale kapitalgevinster og -tab (K.71)

▼ B

Reale kapitalgevinster og -tab (K.72)

Kapitalgevinster og tab opdelt efter typen af finansielt aktiv og passiv

Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR) (AF.1)

Sedler og mønt samt indskud (AF.2)

Gældsverdipapirer (AF.3)

Lån (AF.4)

Ejerandele og andele i investeringsforeninger (AF.5)

Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier (AF.6)

Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner (AF.7)

Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8)

Aktiver udstedt i udenlandsk valuta

KAPITEL 7 STATUSKONTI

TYPER AF AKTIVER OG PASSIVER

Definition på et aktiv

STØRRELSER, DER IKKE BETRAGTES SOM AKTIVER OG PASSIVER

KATEGORIER AF AKTIVER OG PASSIVER

Producerede ikkefinansielle aktiver (AN.1)

Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver (AN.2)

Finansielle aktiver og passiver (AF)

VÆRDIANSÆTTELSE AF POSTERINGER PÅ STATUSKONTOEN

Generelle principper for værdiansættelse

IKKEFINANSIELLE AKTIVER (AN)

Producerede ikkefinansielle aktiver (AN.1)

Faste aktiver (AN.11)

Produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder (AN.117)

Omkostninger ved overdragelse af ejendomsret til ikkeproducerede aktiver (AN.116)

Lagerbeholdninger (AN.12)

Værdigenstande (AN.13)

Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver (AN.2)

Naturressourcer (AN.21)

Jord (AN.211)

▼B

Mineral- og energiforekomster (AN.212)

Andre naturressourcer (AN.213, AN.214 og AN.215)

Kontrakter, leasingkontrakter og licenser (AN.22)

Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver (AN.23)

FINANSIELLE AKTIVER OG PASSIVER (AF)

Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (AF.1)

Sedler og mønt samt indskud (AF.2)

Gældsværdipapirer (AF.3)

Lån (AF.4)

Ejerandele og andele i investeringsforeninger (AF.5)

Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier (AF.6)

Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner (AF.7)

Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8)

FINANSIELLE STATUSKONTI**MEMORANDUMPOSTER**

Varige forbrugsgoder (AN.m)

Udenlandske direkte investeringer (AF.m1)

Misligholdte lån (AF.m2)

Registrering af misligholdte lån

BILAG 7.1 OVERSIGT OVER DE ENKELTE KATEGORIER AF AKTIVER**BILAG 7.2 OVERSIGT OVER POSTERINGER FRA PRIMOSTATUSKONTO TIL ULTIMOSTATUSKONTO****KAPITEL 8 KONTOSYSTEMET****INDLEDNING**

Kontosystemet

KONTOSYSTEM

Løbende konti

Produktionskonto (I)

Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti (II)

Primærindkomstfordelingskonti (II.1)

Indkomstdannelseskonto (II.1.1)

Konto for allokering af primær indkomst (II.1.2)

▼ B**Konto for virksomhedsindkomst (II.1.2.1)****Konto for allokering af anden primær indkomst (II.1.2.2)***Sekundærindkomstfordelingskonto (II.2)**Konto for indkomstfordeling via naturalieydelse (II.3)**Indkomstanvendelseskonto (II.4)*

Konto for anvendelse af disponibel indkomst (II.4.1)

Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst (II.4.2)

Akkumulationskonti (III)***Kapitalkonto (III.1)****Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (III.1.1)**Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver (III.1.2)****Finansiel konto (III.2)******Konto for andre ændringer i status (III.3)****Konto for andre mængdemæssige ændringer i status (III.3.1)**Omvurderingskonto (III.3.2)*

Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.1)

Konto for reale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.2)

Statuskonti (IV)***Primostatuskonto (IV.1)******Ændringer i statuskonto (IV.2)******Ultimostatuskonto (IV.3)*****KONTI FOR UDLANDET (V)****Løbende konti*****Udlandskonto for varer og tjenester (V.I)******Udlandskonto for primære indkomster og løbende overførsler (V.II)******Udlandskonti for akkumulation (V.III)****Kapitalkonto (V.III.1)**Finansiel konto (V.III.2)**Konto for andre ændringer i status (V.III.3)****Statuskonti (V.IV)*****KONTO FOR VARER OG TJENESTER (0)****INTEGRERET ØKONOMISK KONTOSYSTEM**

▼B**AGGREGATER****Bruttonationalproduktet i markedspriser (BNP)****Den samlede økonomis overskud af produktionen****Den samlede økonomis blandede indkomst****Den samlede økonomis virksomhedsindkomst****Nationalindkomst (i markedspriser)****Disponibel nationalindkomst****Opsparing****Saldo på udlandskontoens løbende poster****Den samlede økonomis fordringserhvervelse, netto****Den samlede økonomis nettoformue****Udgifter og indtægter for offentlig forvaltning og service****KAPITEL 9 TILGANGS- OG ANVENDELSESTABELLER OG INPUT-OUTPUT-SYSTEMET****INDLEDNING****BESKRIVELSE****STATISTISK VÆRKTØJ****ANALYSEVÆRKTØJ****TILGANGS- OG ANVENDELSESTABELLERNE MERE DETALJERET****Klassifikationer****Værdiansættelsesprincipper****Handels- og transportavancer****Produktions- og importskatter minus produktions- og - importsubsidier****Andre grundbegreber****Supplerende oplysninger****DATAKILDER OG AFSTEMNING****VÆRKTØJER TIL ANALYSE OG UDVIDELSER****KAPITEL 10 MÅLING AF PRIS- OG MÆNGDEÆNDRINGER****ANVENDELSESOMRÅDE FOR PRIS- OG MÆNGDEINDEKS I NATIONALREGNSKABER****Det integrerede system af pris- og mængdeindeks****Andre pris- og mængdeindeks****GENERELLE PRINCIPPER FOR BEREGNING AF PRIS- OG MÆNGDEINDEKS****Definition af priser og mængder for markedsmæssige produkter**

▼B

Kvalitet, pris og homogene produkter

Priser og mængde

Nye produkter

Principper for ikkemarkedsmæssige tjenester

Principper for værditilvækst og BNP

**SÆRLIGE PROBLEMER VED ANVENDELSEN AF PRINCIP-
PERNE**

Skatter og subsidier på produkter og import

Andre skatter og subsidier på produktion

Forbrug af fast realkapital

Aflønning af ansatte

Beholdninger af producerede faste aktiver og lagerbeholdninger

MÅLING AF REALINDKOMST FOR DEN SAMLEDE ØKONOMI

GEOGRAFISKE PRIS- OG MÆNGDEINDEKS

KAPITEL 11 BEFOLKNING OG FORBRUG AF ARBEJDSKRAFT

DEN SAMLEDE BEFOLKNING

ERHVERVSAKTIV BEFOLKNING

BESKÆFTIGELSE

Lønmodtagere

Selvstændige

Beskæftigelse og hjemsted

ARBEJDSLØSHED

JOB

Job og bopæl

DEN IKKEOBSERVEREDE ØKONOMI

SAMLET ANTAL ARBEJDS TIMER

Fastsættelse af det faktiske antal arbejdstimer

FULD TIDSBESKÆFTIGELSE

**FORBRUG AF ANSATTES ARBEJDSKRAFT OPGJORT I FASTE
PRISER**

PRODUKTIVITETSOPGØRELSER

KAPITEL 12 KVARTALSVISE NATIONALREGNSKABER

INDLEDNING

**DE KVARTALSVISE NATIONALREGNSKABERS SÆRLIGE
KARAKTERISTIKA**

Registreringstidspunkt

▼ B*Produkter under fremstilling**Aktiviteter, der udøves i bestemte perioder af året**Betalinger, der foretages med lav hyppighed*

Flash-estimer

Afstemning og benchmarking af kvartalsvise nationalregnskaber

*Afstemning**Konsistens mellem kvartals- og årsregnskaber — benchmarking*

Kædeindekserede målinger af pris- og mængdeændringer

Sæson- og kalenderkorrektio

*Etaper i udarbejdelsen af sæsonkorrigerede kædeindekserede mængdeopgørelser***KAPITEL 13 REGIONALREGNSKABER****INDLEDNING****DET REGIONALE OMRÅDE****ENHEDER OG REGIONALREGNSKABER**

Institutionelle enheder

Lokale faglige enheder og regionale produktionsaktiviteter efter branche

METODER TIL REGIONAL OPDELING**AGGREGATER FOR PRODUKTIONS-AKTIVITETER**

Bruttoværditilvækst og bruttonationalprodukt efter region

Fordeling af FISIM på brugerbrancher

Beskæftigelse

Aflønning af ansatte

Fra regional bruttoværditilvækst til regionalt BNP

Mængdemæssige vækstrater for regional bruttoværditilvækst

REGIONALE INDKOMSTKONTI FOR HUSHOLDNINGSSEKTOREN**KAPITEL 14 INDIREKTE MÅLTE FINANSIELLE FORMIDLINGS-TJENESTER (FISIM)****FISIM-BEGREBET OG EFFEKTEN PÅ HOVEDAGGREGATERNE AF FORDELINGEN AF FISIM PÅ BRUGERNE****BEREGNING AF PRODUKTIONEN AF FISIM FOR SEKTOR S.122 OG S.125**

Databehov

Referencercenter

▼B

Intern referencerente

Eksterne referencerenter

Detaljeret underopdeling af FISIM efter institutionelle sektorer

Underopdeling af FISIM til husholdninger på forbrug i produktionen og forbrug

BEREGNING AF IMPORTERET FISIM

MÆNGDEMÅL FOR FISIM

BEREGNING AF FISIM EFTER BRANCHE

CENTRALBANKENS PRODUKTION

KAPITEL 15 KONTRAKTER, LEASINGKONTRAKTER OG LICENSER

INDLEDNING

SONDRINGEN MELLEM OPERATIONEL LEASING, RESSOURCELEASING OG FINANSIEL LEASING

Operationel leasing (udlejning)

Finansiell leasing

Ressourceleasing

Tilladelser til udnyttelse af naturressourcer

Tilladelser til udøvelse af bestemte aktiviteter

Offentlig-private partnerskaber

Koncessionskontrakter om tjenester

Omsættelige operationelle leasingkontrakter (AN.221)

Eneret til fremtidige varer og tjenester (AN.224)

KAPITEL 16 FORSIKRING

INDLEDNING

Direkte forsikring

Genforsikring

De involverede enheder

PRODUKTION VED DIREKTE FORSIKRING

Indtjente præmier

Tillægspræmier

Korrigerede forfaldne erstatninger og forfaldne ydelser

Korrigerede forfaldne erstatninger inden for skadesforsikring

Forfaldne livsforsikringsydelser

Forsikringstekniske reserver

Definition af forsikringsproduktionen

Skadesforsikring

▼ B

Livsforsikring

Genforsikring

TRANSAKTIONER I FORBINDELSE MED SKADESFORSIKRING

Fordeling af forsikringsproduktionen på brugere

Forsikringstjenester til og fra udlandet

Regnskabsposterings

TRANSAKTIONER INDEN FOR LIVSFORSIKRING

TRANSAKTIONER I FORBINDELSE MED GENFORSIKRING

**TRANSAKTIONER I FORBINDELSE MED HJÆLPETJENESTER
VEDRØRENDE FORSIKRING**

LIVRENTER

BOGFØRING AF SKADESFORSIKRINGSERSTATNINGER

Behandling af korrigerede erstatninger

Behandling af tab ved katastrofer

KAPITEL 17 SOCIALFORSIKRING, DER OMFATTER PENSIONER

INDLEDNING

Socialforsikringsordninger, social bistand og individuelle forsikringsaftaler

Sociale ydelser

Sociale ydelser fra offentlig forvaltning og service

Sociale ydelser leveret af andre institutionelle enheder

Pensioner og andre former for ydelser

ANDRE SOCIALFORSIKRINGSYDELSER END PENSIONER

Andre socialsikringsordninger end pensionsordninger

Andre arbejdsmarkedsrelaterede socialforsikringsordninger

Bogføring af beholdninger og strømme efter typen af ikkepensionsrelateret socialforsikringsordning

Socialsikringsordninger

Andre arbejdsmarkedsrelaterede ikkepensionsmæssige socialforsikringsordninger

PENSIONER

Typer af pensionsordninger

Socialsikringspensioner

Andre arbejdsmarkedspensioner

▼ B*Bidragsdefinerede ordninger**Ydelsesdefinerede ordninger**Fiktive bidragsdefinerede ordninger og hybride ordninger**Ydelsesdefinerede ordninger sammenlignet med bidragsdefinerede ordninger***Pensionsadministrator, pensionsmanager, pensionskasse og multiarbejdsgiver-pensionsordning****Bogføring af beholdninger og strømme efter arten af socialsikringspension***Transaktioner i forbindelse med socialsikringspensioner**Transaktioner i forbindelse med andre arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger**Transaktioner i forbindelse med bidragsdefinerede pensionsordninger**Andre strømme i forbindelse med bidragsdefinerede pensionsordninger**Transaktioner i forbindelse med ydelsesdefinerede pensionsordninger***SUPPLERENDE TABEL OVER PENSIONSRETTIGHEDER I SOCIALSIKRINGSORDNINGER****Den supplerende tabels udformning***Tabellens kolonner**Tabellens rækker**Primo- og ultimostatuskonti**Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af transaktioner**Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af andre økonomiske strømme**Beslægtede indikatorer***Aktuarmæssige antagelser***De til dato optjente rettigheder**Diskonteringsats**Lønvækst**Demografiske antagelser***KAPITEL 18 KONTI FOR UDLANDET****INDLEDNING****ØKONOMISK OMRÅDE****Hjemsted****INSTITUTIONELLE ENHEDER**

▼B**FILIALER SOM BEGREB ANVENDT PÅ BETALINGSBALANCENS
INTERNATIONALE KONTI****FIKTIVE RESIDENTE ENHEDER****FORETAGENDER, DER OPERERER I FLERE OMRÅDER****GEOGRAFISK OPDELING****DE INTERNATIONALE KONTI PÅ BETALINGSBALANCEN****SALDOPOSTER PÅ KONTIENE FOR LØBENDE TRANS-
AKTIONER I DE INTERNATIONALE KONTI****KONTIENE FOR SEKTOREN UDLANDET OG DERES SAMMEN-
HÆNG MED DE INTERNATIONALE KONTI PÅ BETALINGS-
BALANCEN****Udlandskontoen for varer og tjenester***Værdiansættelse**Varer til videreforarbejdning**Merchanting**Merchantingvarer**Import og eksport af FISIM***Udlandskontoen for primær og sekundær indkomst***Konto for primær indkomst**Indkomst fra direkte investeringer**Kontoen for sekundær indkomst (løbende overførsler) i BPM6***Udlandskapitalkontoen****Udlandets finansielle konto og kapitalbalancen over for udlandet
(international investeringsposition - IPP)****STATUSKONTI FOR SEKTOREN UDLANDET****KAPITEL 19 EUROPÆISKE REGNSKABER****INDLEDNING****FRA NATIONALE TIL EUROPÆISKE REGNSKABER****Omregning af data, der foreligger i forskellige valutaer****EU-institutionerne****Konto for udlandet****Afstemning af transaktioner****Pris- og mængdeopgørelser****Statuskonti****»Fra hvem til hvem«-matricer**

▼ B**BILAG 19.1: EU-INSTITUTIONERNES REGNSKAB**

Tilgang

Anvendelse

Konsolidering

KAPITEL 20 KONTI FOR OFFENTLIG FORVALTNING OG SERVICE**INDLEDNING****DEFINITION AF SEKTOREN OFFENTLIG FORVALTNING OG SERVICE**

Enheder i sektoren offentlig forvaltning og service

*Offentlige enheder**NPI'er, der henregnes til sektoren offentlig forvaltning og service**Andre enheder under sektoren offentlig forvaltning og service*

Offentlig kontrol

Markedsmæssig/ikkemarkedsmæssig

*Begrebet økonomisk signifikante priser**Køberen af en offentlig producents produktion anvendt som kriterium**Produktionen sælges hovedsagelig til selskaber og husholdninger**Produktionen sælges udelukkende til det offentlige**Produktionen sælges til det offentlige og andre*

Kriteriet markedsmæssig/ikkemarkedsmæssig.

Finansiel formidling og afgrænsningen af det offentlige

Grænsetilfælde

*Offentlige hovedsæder**Pensionskasser**Kvasiselskaber**Omstruktureringsagenturer**Privatiseringsagenturer**Afviklingselskaber**Special purpose entities (SPE'er)**Joint ventures**Markedsregulerende enheder**Overationale myndigheder*

▼ B**Delsektorer under offentlig forvaltning og service***Statslig forvaltning og service**Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau**Kommunal forvaltning og service**Sociale kasser og fonde***STATISTIK OVER OFFENTLIGE FINANSER****Kontekst****Indtægter***Skatter og afgifter og bidrag til sociale ordninger**Salg**Andre indtægter***Udgifter***Aflønning af ansatte og forbrug i produktionen**Udgifter til sociale ydelser**Renter**Andre løbende udgifter**Kapitaludgifter**Relation til udgifter til forbrug (P.3)**Det offentliges udgifter efter formål (COFOG)***Saldoposter***Fordringerhvervelse, netto (B.9)**Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (B.101)***Finansiering***Transaktioner i aktiver**Transaktioner i passiver***Andre økonomiske strømme***Omvurderingskonto**Konto for andre mængdemæssige ændringer i status***Statuskonti****Konsolidering****REGNSKABSMÆSSIGE SPØRGSMÅL I FORBINDELSE MED SEKTOREN OFFENTLIG FORVALTNING OG SERVICE****Skatteprovenu***Skatteprovenus karakter**Skattegodtgørelser*

▼ B

Beløb, der skal bogføres

Uerholdelige beløb

Registreringstidspunkt

Registrering efter optjeningstidspunkt

Registrering af skatter efter optjeningsprincippet

Renter

Obligationer til under pari og nulkuonobligationer

Indekspapirer

Finansielle derivater

Domstolsafgørelser

Militærudgifter

Forbindelser mellem sektoren offentlig forvaltning og service og offentlige selskaber

Investering i kapitalandele i offentlige selskaber og udlodning af indtjening

Investering i kapitalandele

Kapitalindskud

Subsidier og kapitalindskud

Regler i særlige tilfælde

Finanspolitiske transaktioner

Udlodning fra offentlige selskaber

Udbytte kontra udtræk af kapital

Skat kontra udtræk af kapital

Privatisering og nationalisering

Privatisering

Indirekte privatiseringer

Nationalisering

Transaktioner med centralbanken

Omstruktureringer, fusioner og omklassificeringer

Gældstransaktioner

Gældsovertagelse, gældsannullering og gældsafskrivning

Gældsovertagelse og gældsannullering

Gældsovertagelse, der indebærer en overførsel af ikkefinansielle aktiver

Gældsafskrivning eller nedskrivning

Anden gældsoplægning

▼ B*Køb af gæld over markedsværdien**Gældsneutralisering og redningspakker**Gældsgarantier**Garantier af derivattypen**Standardiserede garantier**Enkeltstående garantier**Securitisations**Definition**Kriterier for at betragte securitisation som salg**Registrering af strømme***Andre spørgsmål***Pensionsforpligtelser**Engangsbetalinger***Offentlig-private partnerskaber***Offentlig-private partnerskaber generelt**Økonomisk ejendomsret til aktivet og klassificering**Regnskabsmæssige spørgsmål**Transaktioner med internationale og overnationale organisationer**Udviklingsbistand***DEN OFFENTLIGE SEKTOR****Offentlig kontrol****Centralbanker****Offentlige kvasiselskaber****SPE'er og ikke-residenter****Joint ventures****KAPITEL 21 FORBINDELSER MELLEM VIRKSOMHEDSREGNSKABER OG NATIONALREGNSKABER OG MÅLING AF VIRKSOMHEDERS AKTIVITETER****SPECIFIKKE REGLER OG METODER INDEN FOR VIRKSOMHEDSREGNSKABER****Registreringstidspunkt****Dobbelt bogholderi/firdobbelt bogholderi****Værdiansættelse****Resultatopgørelse og balance**

▼B

**NATIONALREGNSKABER OG VIRKSOMHEDSREGNSKABER:
PRAKTISKE FORHOLD**

**OVERGANGEN FRA VIRKSOMHEDSREGNSKABER TIL NATIO-
NALREGNSKABER: IKKEFINANSIELLE VIRKSOMHEDER SOM
EKSEMPEL**

Begrebsmæssige tilpasninger

Tilpasninger for at opnå konsistens med andre sektors regn-
skaber

Eksempler på tilpasninger med henblik på fuldstændighed

SÆRLIGE FORHOLD

Kapitalgevinster og -tab

Globalisering

Fusioner og overtagelser

KAPITEL 22 SATELLITREGNSKABER

INDLEDNING

Funktionelle klassifikationer

VIGTIGE KENDETEGN VED SATELLITREGNSKABER

Funktionelle satellitregnskaber

Særlige sektorregnskaber

Medtagelse af ikkemonetære data

Yderligere oplysninger og supplerende begreber

Andre grundbegreber

Anvendelse af modellering og medtagelse af forsøgsresultater

Udformning og udarbejdelse af satellitregnskaber

NI SPECIFIKKE SATELLITREGNSKABER

Landbrugsregnskaber

Miljøregnskaber

Sundhedsregnskaber

Regnskaber for husholdningernes produktion

Arbejdskraftregnskaber og SAM

Produktivitets- og vækstregnskaber

FoU-regnskaber

Regnskaber for social beskyttelse

Turismeregnskaber

▼B**KAPITEL 23 KLASSIFIKATIONSSYSTEMET****INDLEDNING****KLASSIFIKATION AF INSTITUTIONELLE SEKTORER (S)****KLASSIFIKATION AF TRANSAKTIONER OG ANDRE STRØMME****Produkttransaktioner (P)****Transaktioner i ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver (NP-koder)****Fordelingstransaktioner (D)****Løbende overførsler i kontanter og i naturalier (D.5-D.8)****Transaktioner i finansielle aktiver og passiver (F)****Andre ændringer i aktiver (K)****KLASSIFIKATION AF SALDOPOSTER OG NETTOFORMUE (B)****KLASSIFIKATION AF POSTER PÅ STATUSKONTOEN (L)****KLASSIFIKATION AF AKTIVER (A)****Ikkefinansielle aktiver (AN)****Finansielle aktiver (AF)****KLASSIFIKATION AF SUPPLERENDE STØRRELSER****Misligholdte lån****Kapitaltjenester****Pensionstabel****Varige forbrugsgoder****Udenlandske direkte investeringer****Betingede positioner****Sedler og mønt samt indskud****Klassifikation af gældsværdipapirer efter resterende løbetid****Noterede og unoterede gældsværdipapirer****Langfristede lån med en resterende løbetid på under et år og langfristede lån med sikkerhed i fast ejendom****Noterede og unoterede andele i investeringsforeninger****Restancer i rente- og afdragsbetalinger****Personlige og samlede pengeoverførsler****GRUPPERING OG KODNING AF BRANCHER (A) OG PRODUKTER (P)****KLASSIFIKATION AF DET OFFENTLIGES UDGIFTER EFTER FORMÅL (COFOG)****KLASSIFIKATION AF PRIVAT FORBRUG EFTER FORMÅL (Coicop)**

▼B**KLASSIFIKATION EFTER FORMÅL AF NONPROFITINSTITUTIONER RETTET MOD HUSHOLDNINGER (COPNI)****KLASSIFIKATION AF PRODUCENTERNES UDGIFTER EFTER FORMÅL (COPP)****KAPITEL 24 KONTI**

Tabel 24.1 Konto 0: Konto for varer og tjenester

Tabel 24.2 Samlede konti for den samlede økonomi

Tabel 24.3 Samlede konti for ikkefinansielle selskaber

Tabel 24.4 Samlede konti for finansielle selskaber

Tabel 24.5 Samlede konti for offentlig forvaltning og service

Tabel 24.6 Samlede konti for husholdninger

Tabel 24.7 Samlede konti for nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger

KAPITEL 1

HOVEDTRÆK OG GRUNDPRINCIPPER

HOVEDTRÆK

- 1.01 Det europæiske regnskabssystem (i det følgende benævnt »ENS 2010« eller »NS«) er et internationalt kompatibelt regnskabssystem til systematisk og detaljeret beskrivelse af en samlet økonomi (f.eks. en region, et land eller en række lande), dens bestanddele og sammenhæng med andre samlede økonomier.
- 1.02 Forgængeren til ENS 2010, det europæiske regnskabssystem 1995 (ENS 95), blev offentliggjort i 1996 ⁽¹⁾. ENS 2010-metodologien som fastlagt i dette bilag har samme struktur som ENS 95-udgaven for de første 13 kapitler, men indeholder derudover 11 nye kapitler, som uddyber aspekter af systemet, der afspejler udviklingen i analysen af moderne økonomier eller i anvendelsen af ENS 95 i Den Europæiske Union (EU).
- 1.03 Denne manual er opbygget på følgende måde: Kapitel 1 dækker grundlæggende begrebsmæssige elementer og fastlægger principperne for ENS samt beskriver de grundlæggende statistiske enheder og deres grupperinger. Kapitel 2 giver et overblik over kontosystemet og en kortfattet beskrivelse af nøgleaggregaterne samt betydningen af tilgangs- og anvendelsestabellerne og input-output-tabellerne. Kapitel 3 beskriver de institutionelle enheder, der anvendes til opgørelse af økonomiens elementer, og hvordan disse enheder er klassificeret efter sektorer og andre grupper med henblik på at foretage analyser. Kapitel 4 beskriver alle produkttransaktioner (varer og tjenester) samt ikkeproducerede aktiver i ENS. Kapitel 5 beskriver alle transaktioner i økonomien, som fordeler og omfordeler indkomst og formue i økonomien. Kapitel 6 beskriver de finansielle transaktioner i økonomien. Kapitel 7 beskriver de ændringer, der kan forekomme i værdien af aktiver i forbindelse med ikkeøkonomiske begivenheder og prisændringer. Kapitel 8 beskriver statuskonti og aktiv- og passivposternes klassifikationsordning. I kapitel 9 gennemgås samtlige konti og saldoposter i forbindelse med de enkelte konti. Kapitel 10 beskriver tilgangs- og anvendelsestabellerne og deres anvendelse til afstemning af tallene vedrørende indkomst, produktion og udgifter i økonomien. Kapitel 11 beskriver desuden de input-output-tabeller, der kan udledes af tilgangs- og anvendelsestabellerne. Kapitel 12 beskriver det begrebsmæssige grundlag for opgørelsen af de pris- og mængdeændringer, der er forbundet med de nominelle værdier, som fremgår af regnskabet. Kapitel 13 beskriver de befolknings- og arbejdsmarkedstal, der kan anvendes sammen med tallene i nationalregnskaberne i økonomiske analyser. Kapitel 14 giver en kortfattet beskrivelse af kvartalsvise nationalregnskaber, og hvordan de adskiller sig fra årsregnskabet med hensyn til, hvad der lægges vægt på.
- 1.04 Kapitel 13 beskriver formål, begreber og problemer i forbindelse med udarbejdelsen af et regionalregnskabssystem. Kapitel 14, der omhandler opgørelse af finansielle tjenester leveret af finansielle formidlere og finansieret gennem nettorenteindtægter, er resultatet af flere års forskning og udvikling i medlemsstaterne for at finde en opgørelsesmetode, som er pålidelig og harmoniseret i alle medlemsstaterne. Kapitel 15 om kontrakter, leasingkontrakter og licenser er nødvendigt for at beskrive et område af stigende betydning i nationalregnskaberne. Kapitel 16 og 17 beskriver, hvordan forsikring, socialforsikring og pension behandles i nationalregnskaberne, idet spørgsmål om indkomstfordeling får større og større betydning i takt med befolkningens aldring. Kapitel 18 omhandler konti for udlandet, som er nationalregnskabssystemets pendant til betalingsbalancens konti. Kapitel 19 om de europæiske regnskaber er også nyt og omhandler de aspekter af nationalregnskaberne, hvor de europæiske institutionelle foranstaltninger og handelsordninger

⁽¹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 2223/96 af 25. juni 1996 om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab (EFT L 310 af 30.11.1996, s. 1).

▼B

rejser spørgsmål, der kræver en harmoniseret tilgang. Kapitel 20 beskriver regnskabet for sektoren offentlig forvaltning og service — et område af særlig interesse, da medlemsstaternes stramme finanspolitik stadig er en vigtig bestanddel i gennemførelsen af den økonomiske politik i EU. Kapitel 21 beskriver forbindelsen mellem virksomhedsregnskaber og nationalregnskaber. Spørgsmålet får stadig større betydning, da multinationale selskaber tegner sig for en stigende andel af bruttonationalproduktet (BNP) i alle lande. Kapitel 22 beskriver forbindelsen mellem satellitregnskaber og hovedkontiene i nationalregnskabet. Kapitel 23 og 24 anvendes til referenceformål. Kapitel 23 indeholder de nomenklaturer, der anvendes for sektorerne, aktiviteterne og produkterne i ENS 2010, og kapitel 24 er et komplet kontosystem for den enkelte sektor.

- 1.05 ENS 2010 er struktureret i overensstemmelse med de internationale retningslinjer for opstilling af nationalregnskaber («The System of National Accounts 2008» (SNA 2008)), bortset fra visse forskelle i præsentationen og en højere grad af præcision, når det gælder visse begreber, der anvendes til specifikke EU-formål i forbindelse med ENS 2010. Disse retningslinjer er i fællesskab udarbejdet af De Forenede Nationer (FN), Den Internationale Valutafond (IMF), Den Europæiske Unions Statistiske Kontor (Eurostat), Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) og Verdensbanken. ENS 2010 fokuserer på forholdene i EU og dennes databehov. Ligesom SNA 2008 er ENS 2010 afstemt efter de begreber og nomenklaturer, der bruges i mange andre social- og arbejdsmarkedsstatistikker og økonomiske statistikker (for eksempel beskæftigelsesstatistik, produktionsstatistik og udenrigshandelsstatistik). ENS 2010 anvendes derfor som den centrale referenceramme i social- og arbejdsmarkedsstatistikker og økonomiske statistikker i EU og dets medlemsstater.
- 1.06 ENS består af to hovedtyper af tabeller:
- a) institutionelle sektorregnskaber
  - b) input-output-tabeller og konti efter branche.
- 1.07 Sektorregnskaberne beskriver systematisk efter institutionel sektor de forskellige stadier i den økonomiske proces: produktion, indkomstdannelse, indkomstfordeling, indkomstomfordeling, indkomstanvendelse og finansiel og ikkefinansiel akkumulation. Sektorregnskaberne indeholder også statuskonti, som viser beholdningerne af aktiver og passiver og nettoformue ved begyndelsen og slutningen af regnskabsperioden.
- 1.08 Input-output-tabellerne i form af tilgangs- og anvendelsestabellerne giver en mere detaljeret beskrivelse af produktionsprocessen (omkostningsstruktur, indkomstdannelse og beskæftigelse) og vare- og tjenestestrømmene (produktion, import, eksport, forbrug, forbrug i produktionen og investeringer efter produktgruppe). To vigtige regnskabsidentiteter kan aflæses af disse tabeller: summen af indkomster, der frembringes i en branche, svarer til den værditilvækst, der er skabt af den pågældende branche, og for alle produkter eller produktgrupper er udbuddet lig med efterspørgslen.
- 1.09 ENS 2010 indeholder også definitioner af begreberne befolkning og beskæftigelse. Disse begreber er relevante for sektorregnskaberne, kontiene efter branche og tilgangs- og anvendelsestabellerne.
- 1.10 ENS 2010 begrænser sig ikke til årlige nationalregnskaber, men dækker også kvartalsregnskaber og regnskaber for kortere eller længere perioder, hvortil kommer regionalregnskaber.

▼ B

- 1.11 ENS 2010 findes sideløbende med SNA 2008 på grund af anvendelsen af nationalregnskabstal i EU. Medlemsstaterne er ansvarlige for indsamling af data til og offentliggørelse af deres egne nationalregnskaber til beskrivelse af den økonomiske situation i deres lande. Medlemsstaterne udarbejder også regnskaber, der fremsendes til Kommissionen (Eurostat) som led i et obligatorisk dataindberetningsprogram til brug for beslutningstagningen inden for centrale sociale, arbejdsmarkedsrelaterede, økonomiske og finanspolitiske områder i EU. ENS anvendes også til beregning af medlemsstaternes finansielle bidrag til EU-budgettet via den såkaldte »fjerde indtægtskilde«, strukturfondsstøtte til EU's regioner og overvågning af medlemsstaternes økonomiske resultater som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud og stabilitets- og vækstpacten.
- 1.12 For at kunne beregne skatter og støttemidler ud fra de tal, der udarbejdes og offentliggøres efter helt ensartede retningslinjer, skal de økonomiske statistikker, der anvendes til disse formål, udarbejdes i henhold til samme begreber og regler. ENS 2010 er en forordning, der fastsætter regler, konventioner, definitioner og nomenklaturer, som medlemsstaterne skal anvende ved udarbejdelsen af de nationalregnskabsdata, der er omfattet af det dataindberetningsprogram, der er indeholdt i bilag B til denne forordning.
- 1.13 I betragtning af de meget store summer, der er involveret i EU's bidrags- og ydelsessystem, er det af afgørende betydning, at opgørelses-systemet anvendes på samme måde i alle medlemsstater. Det er derfor vigtigt at have en forsigtig tilgang til skøn, der ikke kan observeres direkte på markedet, så der undgås anvendelse af modelbaserede fremgangsmåder til beregning af data i nationalregnskaberne.
- 1.14 ENS 2010-begreberne er i adskillige tilfælde mere specifikke og præcise end begreberne i SNA 2008 for at sikre mest mulig konsistens mellem medlemsstaternes data, der udledes af nationalregnskaberne. Dette fundamentale krav om konsistente data er resulteret i et afgrænset sæt nationalregnskabskonti i EU. Hvis det ikke er muligt at sikre tilstrækkelig konsistens i medlemsstaternes data, indgår disse skøn i supplerende tabeller og satellitkonti, som ikke er omfattet af hovedkontiene.
- 1.15 Som eksempel på et område, hvor man i udformningen af ENS 2010 har fundet det nødvendigt at være forsigtig, kan nævnes pensionsforpligtelser. Der er gode grunde til at måle disse til støtte for økonomiske analyser, men det afgørende krav i EU om at udarbejde regnskaber, der er konsistente i tid og rum, har nødvendiggjort en forsigtig tilgang.

Globalisering

- 1.16 De økonomiske aktiviteters tiltagende globale omfang har øget den internationale handel i alle dens former og stillet landene over for større udfordringer, når de skal opgøre deres hjemlige økonomier i nationalregnskaberne. Globalisering er den dynamiske og flerdimensionale proces, hvor de nationale ressourcer bliver mere internationalt mobile, og de nationale økonomier bliver mere indbyrdes afhængige. Det aspekt af globaliseringen, som potentielt giver flest opgørelsesproblemer i forbindelse med nationalregnskaber, er de multinationale selskabers stigende andel af internationale transaktioner, hvor de grænseoverskridende transaktioner sker mellem moderselskaber, datterselskaber og affilierede selskaber. Der findes dog andre udfordringer, jf. følgende mere omfattende liste:

- 1) interne afregningspriser mellem affilierede selskaber (værdiansættelse af import og eksport)

▼B

- 2) det stigende omfang af lønarbejde, hvor varer krydser internationale grænser uden overdragelse af ejendomsretten (varer til videreforarbejdning), og merchanting
  - 3) international handel via internettet — både selskaber og husholdninger
  - 4) den verdensomspændende handel med og anvendelse af produkter omfattet af intellektuel ejendomsret
  - 5) arbejdstagere, som arbejder i udlandet og sender store beløb til familien i deres hjemland (arbejdstageres hjemsendelse af penge, som en del af personlige overførsler)
  - 6) multinationale selskaber, der organiserer deres forretningsaktiviteter på tværs af nationale grænser for at maksimere produktiviteten og minimere den samlede skattebyrde. Derved kan der opstå kunstige selskabsstrukturer, som i visse tilfælde ikke afspejler den økonomiske virkelighed
  - 7) benyttelse af offshorefinansieringsselskaber (special purpose entities og andre former) til finansiering af globale aktiviteter
  - 8) reeksport af varer og i EU transport af varer mellem medlemsstater efter indførsel i Unionen (kvasitransit)
  - 9) stigningen i de direkte udenlandske investeringer og nødvendigheden af at identificere og allokere de direkte investeringsstrømme.
- 1.17 Alle disse mere og mere almindelige aspekter af globaliseringen gør det til en stadig større udfordring for de nationale statistikere at indkredse og foretage en nøjagtig opgørelse af de grænseoverskridende strømme. Selv med et omfattende og pålideligt indsamlings- og målingssystem for posteringer i sektoren udlandet (og dermed også i de internationale konti på betalingsbalancen) vil globaliseringen øge behovet for en ekstra indsats for at sikre kvaliteten i nationalregnskaberne for alle økonomier og grupper af økonomier.

ANVENDELSE AF ENS 2010**Ramme for analyser og politikker**

- 1.18 ENS-systemet kan bruges til analyse og vurdering af:
- a) Strukturen i en samlet økonomi. Som eksempler på måleenheder kan nævnes:
    - 1) værditilvækst og beskæftigelse efter erhverv
    - 2) værditilvækst og beskæftigelse efter region
    - 3) indkomstfordeling efter sektor
    - 4) import og eksport efter produktgruppe
    - 5) udgifter til forbrug efter formål og produktgruppe
    - 6) faste investeringer og realkapital efter erhverv
    - 7) sammensætningen af beholdninger og strømme af finansielle aktiver efter typen af aktiv og efter sektor.
  - b) Specifikke dele eller aspekter af en økonomi. Som eksempler kan nævnes:
    - 1) bank- og finansvirksomhed i den nationale økonomi
    - 2) den rolle, offentlig forvaltning og service spiller, og dens finansielle stilling
    - 3) en bestemt regions økonomi (sammenlignet med den nationale økonomi)

▼ B

- 4) husholdningernes opsparing og gæld.
- c) Udviklingen i en økonomi over tid. Som eksempler kan nævnes:
  - 1) analyse af BNP-vækstrater
  - 2) analyse af inflationen
  - 3) analyse af sæsonsvingninger i husholdningernes udgifter på grundlag af kvartalsregnskaber
  - 4) analyse af den skiftende betydning af bestemte finansielle instrumenter over en periode, f.eks. den øgede udbredelse af finansielle derivater
  - 5) sammenligning af erhvervsstrukturer i den nationale økonomi over en længere periode.
- d) En samlet økonomi i forhold til andre økonomier. Som eksempler kan nævnes:
  - 1) offentlig forvaltning og services rolle og størrelse — en sammenligning mellem EU's medlemsstater
  - 2) analyse af den indbyrdes afhængighed mellem økonomierne i EU **under hensyntagen til medlemsstaterne og deres regioner**
  - 3) analyse af, hvordan eksporten fra EU er sammensat, og hvor den går hen
  - 4) sammenligning af BNP-vækstrater og disponibel indkomst per capita i EU og andre udviklede økonomier.

1.19 For EU og dets medlemsstater spiller ENS-tallene en vigtig rolle ved udformningen og forvaltningen af den økonomiske og sociale politik.

I det følgende er der vist eksempler på anvendelser af ENS:

- a) overvågning og styring af euroområdet makroøkonomiske og monetære politik og fastlæggelse af konvergenskriterierne for Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU) på grundlag af nationalregnskabstal (f.eks. BNP-vækstrater)
- b) fastlæggelse af kriterierne for proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud: målinger af offentlig forvaltning og services underskud og gæld
- c) bevilling af økonomisk støtte til regioner i EU: fordelingen af midler til regionerne er baseret på regionalregnskabstal
- d) beregning af EU's egne indtægter, der i tre henseender bygger på nationalregnskabstallene:
  - 1) EU's samlede indtægter beregnes som en procentdel af summen af medlemsstaternes bruttonationalindkomst (BNI).
  - 2) EU's tredje indtægtskilde er momsindtægter. Størrelsen af medlemsstaternes bidrag til disse indtægter afhænger i høj grad af nationalregnskabstallene, fordi tallene bruges til at beregne den gennemsnitlige momsprocent.
  - 3) Den relative størrelse af medlemsstaternes bidrag til EU's fjerde indtægtskilde bygger på deres bruttonationalindkomstkøn. Disse skøn er beregningsgrundlaget for hovedparten af medlemsstaternes betalinger.

▼B**ENS 2010-begrebernes karakteristika**

1.20 ENS 2010-begreberne har flere vigtige karakteristika, der skaber balance mellem databehov og datamuligheder: Regnskaberne:

- a) Er internationalt kompatible.
- b) Er harmoniseret med andre social- og arbejdsmarkedsstatistikker og økonomiske statistikker.
- c) Er konsistente.
- d) Er direkte anvendelige — kan således måles i praksis.
- e) Er forskellige fra de fleste administrative begreber.
- f) Er veletablerede og fastsat for en lang periode.
- g) Tager sigte på at beskrive den økonomiske proces i monetære og let observerbare størrelser.
- h) Kan anvendes i forskellige situationer og til forskellige formål.

1.21 Begreberne i ENS 2010 er internationalt kompatible:

- a) ENS 2010 er konsistent med begreberne i de internationale retningslinjer for opstilling af nationalregnskaber (SNA 2008)
- b) For medlemsstaterne er ENS 2010 normen for indberetning af nationalregnskabstal til alle internationale organisationer.
- c) Begrebernes internationale kompatibilitet har stor betydning, når man skal sammenligne statistikker for forskellige lande.

1.22 Begreberne i ENS 2010 er harmoniseret med andre social- og arbejdsmarkedsstatistikker og økonomiske statistikker, fordi der i ENS 2010 anvendes begreber og nomenklaturer (f.eks. den statistiske nomenklatur for økonomiske aktiviteter i Den Europæiske Union »NACE rev. 2«⁽¹⁾), som også bruges i andre social- og arbejdsmarkedsstatistikker og økonomiske statistikker i medlemsstaterne, f.eks. i industristatistik, udenrigshandelsstatistik og beskæftigelsesstatistik; begrebsforskelle er holdt på et minimum. Disse begreber og nomenklaturer i ENS 2010 er endvidere harmoniseret med De Forenede Nationers begreber og nomenklaturer.

Denne harmonisering med social- og arbejdsmarkedsstatistikker og økonomiske statistikker skaber sammenhæng mellem statistikkerne og letter sammenligninger. Dermed sikres kvaliteten af nationalregnskabstallene. Desuden kan oplysningerne i de mere specifikke statistikker bedre sammenlignes med de generelle statistikker over den nationale økonomi.

1.23 De fælles begreber, der anvendes i nationalregnskabssystemet og de andre social- og arbejdsmarkedsstatistikker og økonomiske statistikker, gør det muligt at udlede konsistente målinger. Følgende forholdstal kan f.eks. beregnes:

- a) produktivitetstal, såsom værditilvækst pr. udført arbejdstime (disse tal forudsætter konsistens mellem begreberne værditilvækst og udførte arbejdstimer)
- b) disponibel nationalindkomst per capita (dette forhold forudsætter konsistens mellem disponibel nationalindkomst og befolkningsdata)
- c) faste investeringer i procent af realkapitalen (dette forhold forudsætter konsistens i definitionen af disse strømme og beholdninger)

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1893/2006 af 20. december 2006 om oprettelse af den statistiske nomenklatur for økonomiske aktiviteter NACE rev. 2 (EUT L 393 af 30.12.2006, s. 1).

▼B

- d) underskud og gæld i offentlig forvaltning og service i procent af bruttonationalproduktet (denne beregning forudsætter konsistens mellem begreberne underskud og gæld i offentlig forvaltning og service og bruttonationalproduktet).

Begrebernes interne konsistens gør det muligt at udlede skøn på grundlag af residualer, f.eks. opsparing beregnet som forskellen mellem disponibel indkomst og udgifter til forbrug.

- 1.24 Begreberne i ENS 2010 er anvendt på en sådan måde, at de letter indsamlingen af statistiske data og opgørelsen af økonomiske størrelsesforhold. At begreberne er direkte anvendelige, fremgår i flere henseender af vejledningen i udarbejdelse af regnskaberne.

- a) Aktiviteter eller poster er kun beskrevet, hvis de har en signifikant størrelse. Eksempelvis registreres husholdningernes produktion for egen regning såsom vævning af stof og fremstilling af lervarer ikke som produktion, da denne form for produktion betragtes som insignifikant i EU-landene.

- b) Ved nogle begreber er der anvisning på, hvordan de skal opgøres. Forbrug af fast realkapital skal f.eks. opgøres på grundlag af lineær afskrivning. Til opgørelse af beholdningen af fast realkapital anvendes PIM-metoden («Perpetual Inventory Method»), hvis der ikke foreligger direkte oplysninger om fast realkapital. Et andet eksempel er værdiansættelse af produktion for egen regning: Principielt anvendes basispriser, men om nødvendigt kan en tilnærmet værdi beregnes ved sammenlægning af de forskellige omkostninger ved fremstillingen.

- c) I nogle tilfælde er der fastsat konventioner. Eksempelvis klassificeres alle kollektive tjenester, der ydes af offentlig forvaltning og service, som udgifter til forbrug.

- 1.25 Det er imidlertid ikke altid let at indsamle de nødvendige nationalregnskabstal direkte, da de tilgrundliggende begreber almindeligvis afviger fra begreberne i administrative datakilder. Som eksempel på administrative kilder kan nævnes virksomhedsregnskaber, data om forskellige skatter (moms, indkomstskat, importafgifter osv.), socialsikringsdata og data fra bank- og forsikringstilsyn. Disse administrative data bruges til opstilling af nationalregnskaber. Almindeligvis tilpasses de begreberne i ENS.

Begreberne i ENS adskiller sig sædvanligvis fra de tilsvarende administrative begreber af følgende grunde:

- a) Administrative begreber er forskellige fra land til land og er derfor ikke internationalt kompatible.
- b) Administrative begreber ændres over tid og kan derfor ikke anvendes til sammenligninger over tid.
- c) Begreberne i de forskellige administrative datakilder er almindeligvis ikke indbyrdes konsistente. Sammenknytning og sammenligning af data, som er afgørende for sammenstilling af nationalregnskabstal, kan kun finde sted, hvis begreberne er konsistente
- d) De administrative begreber er som regel ikke de mest velegnede til økonomiske analyser og vurdering af økonomisk politik.

▼B

1.26 Administrative datakilder er dog særdeles egnede til nationalregnskaber og andre statistikker, fordi:

- a) begreber og nomenklaturer, som oprindeligt blev udformet til statistiske formål, også anvendes til administrative formål, f.eks. opdelingen af offentlige udgifter efter art
- b) administrative datakilder dækker specifikke behov for statistiske oplysninger; dette gælder f.eks. Intrastatsystemet til tilvejebringelse af data om samhandelen mellem medlemsstaterne.

1.27 De vigtigste begreber i ENS er veletablerede og fastsat for en lang periode, eftersom:

- a) man har vedtaget at anvende dem som internationale normer i mange år
- b) de fleste grundbegreber i tidens løb stort set er forblevet uændret i de successive internationale retningslinjer for nationalregnskaber.

Denne begrebsmæssige kontinuitet reducerer behovet for at omregne tidsserier. Endvidere bliver begreberne mindre påvirkelige over for nationalt og internationalt politisk pres. Af disse grunde har nationalregnskabstallene kunnet bruges som objektivt datagrundlag for økonomisk politik og analyse.

1.28 Begreberne i ENS 2010 tager sigte på at beskrive den økonomiske proces i monetære værdier ud fra let observerbare størrelser. Beholdninger og strømme, som ikke umiddelbart kan gøres op i pengeværdi, eller som ikke har en modpostering udtrykt i pengeværdi, registreres ikke i ENS.

Dette princip håndhæves ikke altid strengt, fordi der skal tages hensyn til kravet om konsistens og til brugernes behov. For eksempel skal værdien af tjenester produceret af offentlig forvaltning og service af hensyn til konsistensen registreres som produktion, fordi aflønning af ansatte og indkøb af alle former for varer og tjenester i sektoren offentlig forvaltning og service umiddelbart kan gøres op i penge. Endvidere er det med henblik på økonomisk analyse og politik formålstjenligt for nationalregnskabet som helhed at beskrive kollektive tjenester produceret af offentlig forvaltning og service.

1.29 Med henblik på en yderligere afgrænsning af begreberne i ENS kan det være hensigtsmæssigt at nævne nogle vigtige grænsetilfælde.

Inden for rammerne af produktionsgrænsen i ENS registreres følgende (jf. 3.07-3.09):

- a) produktion af individuelle og kollektive tjenester i offentlig forvaltning og service
- b) boligjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning
- c) produktion af varer til eget forbrug, f.eks. landbrugsvarer
- d) byggeri for egen regning, herunder også husholdningernes byggeaktiviteter
- e) hus- og hjemmehjælp, som ydes af lønnet personale
- f) fiskeopdræt i fiskedamme

▼ B

- g) produktion, som er forbudt i henhold til loven, i det omfang de pågældende enheder deltager frivilligt i transaktionen
  - h) produktion, hvoraf indtægterne ikke i fuldt omfang opgives til skatemyndighederne, f.eks. hemmelig tekstilfabrikation.
- 1.30 Følgende falder uden for produktionsgrænsen og registreres ikke i ENS:
- a) hus- og hjemmehjælp, der produceres og forbruges inden for samme husholdning, f.eks. rengøring, madlavning, pasning af syge og ældre
  - b) frivilligt arbejde, som ikke resulterer i produktion af varer, f.eks. pasning og rengøring uden betaling
  - c) naturlig vækst i fiskeforekomsterne i åbent farvand.
- 1.31 Som hovedregel registrerer ENS al produktion inden for produktionskriteriet, dog ikke hjælpeaktiviteternes produktion. Input i hjælpeaktiviteterne betragtes som input i den aktivitet, de er knyttet til. Hvis en virksomhed, der udelukkende udøver hjælpeaktiviteter, er statistisk observerbar, eftersom der foreligger separate regnskaber for dens produktion, eller er beliggende i et andet geografisk område end de virksomheder, den servicerer, registreres den både i national- og regionalregnskaber som en separat enhed og henføres til den branche, der svarer til dens hovedaktivitet. Foreligger der ikke passende primærdata, kan hjælpeaktivitetens produktion estimeres ved at sammenlægge omkostningerne.
- 1.32 Hvis en aktivitet betragtes som produktion og dermed registreres, skal de dertil knyttede indkomster, beskæftigelse, forbrug osv. også registreres. Da bolig tjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning, registreres som produktion, registreres derfor også de heraf følgende indkomster og udgifter til forbrug. Da der pr. definition ikke er noget forbrug af arbejdskraft ved produktionen af bolig tjenester i ejerboliger, registreres der ikke nogen beskæftigelse. Dermed er der konsistens med beskæftigelsesstatistikken, hvor der ikke registreres nogen beskæftigelse for ejere af egen bolig. Det omvendte er tilfældet, når en aktivitet ikke registreres som produktion: Hushjælp, som produceres og forbruges i samme husholdning, skaber ingen indkomst, udgifter til forbrug osv., og derfor er der ikke tale om beskæftigelse.
- 1.33 ENS fastlægger også konventioner vedrørende:
- a) værdiansættelse af produktionen i offentlig forvaltning og service
  - b) værdiansættelse af produktionen af forsikringstjenester og indirekte målte finansielle formidlingstjenester
  - c) registrering af kollektive tjenester leveret af offentlig forvaltning og service som udgifter til forbrug og ikke som forbrug i produktionen.

Sektor klassifikation

- 1.34 Sektorregnskaber opstilles ved at henføre enhederne til sektorer, således at det er muligt at fordele transaktioner og saldposter på sektorer, hvorved der fremkommer mange fundamentale data til brug for den økonomiske politik og finanspolitikken. De vigtigste sektorer er husholdningerne, offentlig forvaltning og service, selskaber (finansielle og ikke-finansielle), nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (NPISH) og udlandet.

▼B

Sondringen mellem markedsmæssig og ikkemarkedsmæssig aktivitet har stor betydning. En enhed, der kontrolleres af offentlig forvaltning og service, og som betragtes som et markedsmæssigt selskab, henføres til selskabssektoren uden for sektoren offentlig forvaltning og service. Selskabets underskud og gæld vil således ikke indgå i det offentlige underskud og gæld.

- 1.35 Det er af stor betydning, at der er fastlagt klare og robuste kriterier for klassificering af enhederne efter sektor.

Den offentlige sektor omfatter alle økonomiens residente institutionelle enheder, som kontrolleres af offentlig forvaltning og service. Den private sektor består af alle andre residente enheder.

Tabel 1.1 nedenfor indeholder kriterierne for sondringen mellem den offentlige og den private sektor og i den offentlige sektor sondringen mellem sektoren offentlig forvaltning og service og sektoren offentlige selskaber og i den private sektor mellem NPISH og private selskaber.

Tabel 1.1

Kriterier	Kontrolleret af offentlig forvaltning og service (den offentlige sektor)	Privat kontrolleret (den private sektor)
Ikkemarkedsmæssig produktion	Offentlig forvaltning og service	NPISH'er
Markedsmæssig produktion	Offentlige selskaber	Private selskaber

- 1.36 Kontrol defineres som beføjelser til at bestemme en institutionel enheds generelle politik eller strategi. Angående en mere detaljeret definition af kontrol henvises til 2.35-2.39.

- 1.37 Om en aktivitet er markedsmæssig eller ikkemarkedsmæssig, og dermed om offentlige enheder skal klassificeres i sektoren offentlig forvaltning og service eller i sektoren selskaber, afgøres på grundlag af følgende regel:

En aktivitet anses for at være markedsmæssig, når de tilsvarende varer og tjenester sælges på følgende betingelser:

- 1) Sælgerne søger at opnå størst mulig fortjeneste på lang sigt og kan frit sælge varer og tjenester til enhver, der er parat til at betale den forlangte pris.
- 2) Køberne søger i kraft af deres begrænsede midler at opnå størst mulig nytteværdi og køber kun de produkter, som bedst opfylder deres behov til den forlangte pris.
- 3) Der findes velfungerende markeder, hvortil sælgere og købere har adgang. Et marked kan være velfungerende, selv om disse betingelser ikke er opfyldt i alle henseender.

- 1.38 Detaljerne i ENS-begreberne kan bruges fleksibelt: Nogle begreber er ikke eksplicit nævnt i ENS, men kan nemt afledes. Et eksempel herpå er at danne nye sektorer ved at omgruppere delsektorer i ENS.

▼ B

- 1.39 Fleksibiliteten kommer også til udtryk ved, at der kan indføres yderligere kriterier, når de ikke strider mod principperne i systemet. Ved hjælp af sådanne kriterier kan der opstilles delsektorregnskaber på grundlag af antallet af ansatte i produktionsenheder eller størrelsen af indkomsten i en husholdning. Antallet af ansatte kan underopdeles efter uddannelse, alder og køn.

Satellitregnskaber

- 1.40 Til opfyldelse af nogle specifikke databehov bør der oprettes separate satellitkonti.

Som eksempler kan nævnes:

- a) samfundsmæssige regnskabsmatricer (SAM)
- b) turismens rolle i den nationale økonomi
- c) omkostninger til sundhedsvæsen og finansiering heraf
- d) forskning og udvikling anerkendt som investeringer i intellektuel ejendomsret
- e) human kapital anerkendt som aktiver i den nationale økonomi
- f) husholdningernes indkomster og udgifter på basis af mikroøkonomiske indkomst- og udgiftsbegreber
- g) samspillet mellem miljøet og økonomien
- h) husholdningernes produktion
- i) ændringer i velfærd
- j) forskellen mellem nationalregnskab og virksomhedsregnskaber og deres indflydelse på børs- og valutamarkedene
- k) skøn over skatteindtægter.

- 1.41 Satellitkonti dækker disse databehov ved at:

- a) gå i detaljer, hvor det er nødvendigt og udelade overflødige data
- b) udvide regnskabssystemets dækningsområde ved at tilføje oplysninger, som ikke indeholder værdiangivelser, f.eks. om forurening og miljømæssige aktiver
- c) ændre nogle grundbegreber, f.eks. ved at udvide begrebet investeringer ved at medregne udgifterne til uddannelse.

- 1.42 En samfundsmæssig regnskabsmatrix (SAM) er en matrixfremstilling, som kæder tilgangs- og anvendelsestabeller sammen med sektorregnskaberne. Den giver flere oplysninger om omfanget og sammensætningen af beskæftigelsen ved at underopdele aflønningen af ansatte i kategorier af beskæftigede. Denne underopdeling gælder både anvendelsen af arbejdskraft fordelt på erhverv, som den fremgår af anvendelsestaberne, og tilgangen af arbejdskraft fordelt på socioøkonomiske undergrupper, som det ses af kontoen for allokering af primær indkomst for husholdningssektorens delsektorer. Derved gives en systematisk oversigt over tilgang og anvendelse af forskellige kategorier af arbejdskraft.

- 1.43 I satellitregnskaberne bibeholdes alle grundbegreberne og klassifikationerne i ENS 2010-regnskabssystemets grundstruktur. Begreberne ændres kun, når formålet med satellitopførelsen kræver det. I så fald bør satellitregnskabet også indeholde en tabel, der viser sammenhængen mellem henholdsvis satellitregnskabet og grundstrukturens vigtigste aggregater. På denne måde bibeholdes grundstrukturen som referenceramme, samtidig med at mere specielle behov tilgodeses.

▼ B

- 1.44 I grundstrukturen indgår der almindeligvis ikke strømme og beholdninger, som ikke umiddelbart kan opgøres i pengeværdi (eller som ikke har et modstykke, der kan opgøres i pengeværdi). På grund af sådanne strømmes og beholdningers særlige karakter er det normalt også muligt at analysere dem ud fra statistikker, som ikke er pengeværdirelaterede, f.eks.:
- a) Husholdningernes produktion beskrives ved at opgøre antallet af timer anvendt til de forskellige formål.
  - b) Uddannelse kan beskrives ud fra uddannelsens art, antallet af elever, uddannelsens gennemsnitlige varighed mv.
  - c) Forurening beskrives bedst ved ændringer i antallet af levende plante- og dyrearter, skovens tilstand, mængden af affald, omfanget af kulilteemission og bestråling mv.
- 1.45 Satellitregnskaber gør det muligt at kæde sådanne statistikker, som ikke indeholder pengeværdiangivelser, sammen med grundstrukturen i nationalregnskabssystemer. Sammenkædningen kan ske ved at anvende samme systematisering i ikkepengeværdirelaterede statistikker, som er anvendt i grundstrukturen, f.eks. klassifikation efter husholdningens art eller klassifikation efter branche. Derved opbygges en udvidet struktur, som er konsistent. Denne struktur kan således anvendes som grundlag for analyser og vurderinger af indbyrdes relationer mellem de forskellige variabler i henholdsvis grundstrukturen og den udvidede del.
- 1.46 Grundstrukturen og dens vigtigste aggregater beskriver ikke ændringer i velfærd. Der kan opstilles udvidede regnskaber, som også indeholder den imputerede værdi af f.eks.:
- a) hus- og hjemmehjælp produceret og forbrugt i samme husholdning
  - b) ændringer vedrørende fritiden
  - c) fordele og ulemper ved at bo i byen
  - d) uligheden i indkomstfordelingen mellem enkeltpersoner.
- 1.47 I de udvidede regnskaber kan man også omklassificere beklagelige nødvendige udgifter (f.eks. til forsvaret) til forbrug i produktionen, dvs. som ikkebidragende til velfærd. På samme måde kan ødelæggelser ved oversvømmelser og andre naturkatastrofer klassificeres som forbrug i produktionen, dvs. som en forringelse af (den absolutte) velfærd. På denne måde kan man forsøge at skabe en meget grov og ufuldstændig indikator for velfærdsændringer. Men velfærd har mange dimensioner, og de fleste kan man dårligt gøre op i pengeværdi. Velfærd kan bedre måles ved at bruge separate indikatorer og måleenheder for de enkelte dimensioner. Egnede indikatorer kunne f.eks. være børnedødelighed, gennemsnitlig levetid, analfabetisme blandt voksne eller nationalindkomst per capita. Disse indikatorer vil kunne indarbejdes i en satellitkonto.
- 1.48 For at nå frem til en struktur, der er konsistent og internationalt kompatibel, anvendes der ikke administrative begreber i ENS. Til nationale formål kan det dog være nyttigt at råde over tal baseret på administrative begreber. Hvis man f.eks. skal opstille skøn over skatteindtægterne, er det nødvendigt at råde over statistikker over skattepligtig indkomst. Disse statistikker kan tilvejebringes ved at ændre lidt i nationalregnskabsstatistikkerne.

▼B

1.49 Samme indfaldsvinkel kan anvendes til en række begreber, der bruges i den nationale økonomiske politik, f.eks.:

- a) det inflationsmål, som bruges til at forhøje pensioner, arbejdsløshedsunderstøttelse og aflønning af tjenestemænd
- b) skat, sociale bidrag, offentlig forvaltning og service og den kollektive sektor, som anvendes i diskussionen om den offentlige sektors mest hensigtsmæssige størrelse
- c) »strategisk« sektor/erhverv, som bruges i den nationale økonomiske politik eller i EU's økonomiske politik
- d) »erhvervsinvesteringer«, som anvendes i den nationale økonomiske politik
- e) en supplerende tabel, der viser en komplet registrering af pensioner.

Satellitregnskaber eller supplerende tabeller kan dække sådanne databehov.

ENS 2010 og SNA 2008

1.50 ENS 2010 er baseret på SNA fra 2008, som indeholder retningslinjer for opstilling af nationalregnskaber for alle verdens lande. Der er dog nogle forskelle mellem ENS 2010 og SNA 2008:

- a) Forskelle i præsentationen:
  - 1) ENS 2010 indeholder særskilte kapitler om produkttransaktioner, fordelingstransaktioner og finansielle transaktioner. I SNA 2008 derimod er disse transaktioner beskrevet i kapitler ordnet efter konto, f.eks. kapitler om produktionskonto, primærindkomstfordelingskonto, kapitalkonto og konto for udlandet.
  - 2) ENS 2010 beskriver et begreb ved at definere det og opremse, hvad der falder ind under det, og hvad der falder udenfor. SNA 2008 beskriver som regel begreberne mere generelt og begrunder de vedtagne konventioner.
- b) ENS 2010-begreberne er i adskillige tilfælde mere konkrete og præcise end begreberne i SNA 2008:
  - 1) SNA 2008 indeholder ikke specifikke kriterier til sontring mellem produktion, som er markedsrettet, til eget brug og ikke-markedsrettet. I ENS er der derfor introduceret mere detaljerede regler for at sikre en ensartet tilgang.
  - 2) I ENS 2010 antages det, at varer, der produceres af husholdningerne, såsom vævning af stof og møbelfremstilling, ikke er signifikante i medlemsstaterne og derfor ikke behøver at blive registreret.
  - 3) I ENS 2010 henvises der til institutionelle ordninger i EU, som f.eks. Intrastatsystemet til registrering af varebevægelser inden for EU og medlemsstaternes bidrag til EU.
  - 4) ENS 2010 indeholder EU-specifikke nomenklaturer, f.eks. aktivitetstilknyttet produktklassifikation (CPA)⁽¹⁾ til produkter og NACE rev. 2 til brancher (begge er harmoniseret med FN's tilsvarende nomenklaturer).
  - 5) ENS 2010 indeholder en yderligere opdeling af alle transaktioner med udlandet; de opdeles i transaktioner mellem residenter i EU og transaktioner med residenter uden for EU.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 451/2008 af 23. april 2008 om oprettelse af en ny statistisk aktivitetstilknyttet produktklassifikation (CPA) (EUT L 145 af 4.6.2008, s. 65).

▼B

- 6) I ENS 2010 er sektoren finansielle selskaber opdelt i andre delsektorer end i SNA 2008 for at tilgodese ØMU'ens behov. ENS 2010 kan være mere konkret end SNA 2008, fordi ENS 2010 primært gælder for medlemsstaterne. Til dækning af Unions behov, skal ENS nødvendigvis også være mere konkret.

ENS 2010 OG ENS 95

1.51 ENS 2010 afviger fra ENS 95 både med hensyn til omfang og begreber. De fleste af disse forskelle svarer til forskellene mellem SNA 1993 og SNA 2008. De vigtigste forskelle er:

- a) Anerkendelse af forskning og udvikling som investeringer, der fører til aktiver i form af intellektuel ejendomsret. Denne ændring registreres på en satellitkonto og opføres i kerneregnskabet, når det kan konstateres, at opgørelsesmetoderne er tilstrækkeligt pålidelige og harmoniserede medlemsstaterne imellem.
- b) Udgifterne til våbensystemer, der opfylder den generelle definition af aktiver, klassificeres som faste investeringer og ikke som udgifter til forbrug i produktionen.
- c) Det analytiske begreb kapitaltjenester er blevet indført for markeds-mæssig produktion, således at der kan opstilles en supplerende tabel, hvor de opføres som en bestanddel af værditilvæksten.
- d) De finansielle aktiver er blevet udvidet til at omfatte en bredere vifte af finansielle derivater.
- e) Nye regler for registrering af pensionsrettigheder. Der er indført en supplerende tabel i regnskabet for at gøre det muligt at registrere skøn over alle rettigheder i både fondsbaserede og ikkefondsbaserede socialsikringsordninger. Alle nødvendige oplysninger til en omfattende analyse fremgår af denne tabel, som viser rettigheder og tilhørende strømme for alle private og offentlige fondsbaserede og ikkefondsbaserede pensionsordninger, herunder også socialsikringspensioner.
- f) Reglerne om overdragelse af ejendomsretten til varer anvendes generelt, hvilket medfører ændringer i registreringen af merchanting (transithandel) og varer sendt til forarbejdning både i udlandet og i hjemlandet. Dermed registreres varer sendt til forarbejdning i udlandet netto og ikke brutto som i SNA 1993 og ENS 95. Denne ændring har stor betydning for registreringen af sådanne aktiviteter i tilgangs- og anvendelsestabellerne.
- g) Den nye version indeholder flere retningslinjer om finansielle selskaber i almindelighed og om SPE'er (special purpose entities) i særdeleshed. Behandlingen af offentligt kontrollerede SPE'er i udlandet er blevet ændret, således at SPE'ers gældsforpligtelser fremgår af offentlig forvaltning og services konti.
- h) Behandlingen af ekstraordinært store udbytter udbetalt af offentlige selskaber er blevet præciseret, dvs. at de betragtes som ekstraordinære betalinger og udtræk fra egenkapitalen.
- i) Principperne for behandlingen af offentlig-private partnerskaber er blevet fastlagt, og behandlingen af omstrukturingsagenturer er blevet udvidet.
- j) Transaktionerne mellem offentlig forvaltning og service og offentlige selskaber og med securitiseringsinstrumenter er blevet præciseret for at forbedre registreringen af størrelser, som kan få væsentlig indflydelse på den offentlige gæld.

▼B

k) Behandlingen af lånegarantier er blevet præciseret, og der er indført en ændret behandling af standardiserede lånegarantier som f.eks. eksportkreditgarantier og studielånsгарantier. Den nye behandling består i, at det beløb, der kan forventes at blive udbetalt i forbindelse med garantiene, bør registreres som finansielt aktiv og passiv i regnskabet.

1.52 Ændringerne i ENS 2010 i forhold til ENS 95 er ikke kun af begrebsmæssig art. Der er store ændringer i dækningen, idet der er tilføjet nye kapitler om satellitregnskaber, regnskaber for offentlig forvaltning og service og konti for udlandet. Kapitlerne om kvartalsregnskaber og regionalregnskaber er også blevet udvidet betydeligt.

GRUNDPRINCIPPERNE I ENS 2010 SOM SYSTEM

1.53 Systemets hovedbestanddele er:

- a) de statistiske enheder og deres gruppering
- b) strømme og beholdninger
- c) kontosystemet og aggregaterne
- d) input-output-tabellerne.

De statistiske enheder og deres gruppering

1.54 I ENS 2010 anvendes to slags enheder og to tilsvarende måder at opdele økonomien på til to forskellige analyseformål.

1.55 Det første formål, som er at beskrive indkomst, udgifter og finansielle strømme og statuskonti, opfyldes ved at gruppere de institutionelle enheder i sektorer efter deres vigtigste funktioner, adfærd og mål.

1.56 Det andet formål, som er at beskrive produktionsprocesser og input-output-systemet, opfyldes ved at gruppere lokale faglige enheder i brancher på grundlag af arten af deres aktiviteter. En aktivitet er karakteriseret ved et input af produkter, en produktionsproces og et output af produkter.

Institutionelle enheder og sektorer

1.57 Institutionelle enheder er økonomiske enheder, som er i stand til at eje varer og aktiver, stifte gæld og udøve økonomiske aktiviteter og på egne vegne indgå transaktioner med andre enheder. I ENS 2010 opdeles de institutionelle enheder i fem gensidigt udelukkende indenlandske institutionelle sektorer bestående af:

- a) ikkefinansielle selskaber
- b) finansielle selskaber
- c) offentlig forvaltning og service
- d) husholdninger
- e) nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger.

De fem sektorer udgør tilsammen den samlede indenlandske økonomi. Hver sektor er igen opdelt i delsektorer. Ved hjælp af ENS 2010 er det muligt at opstille et komplet sæt strøm- og statuskonti for hver sektor og delsektor samt for den samlede økonomi. Ikke-residente enheder kan indgå i et samspil med disse fem indenlandske sektorer, og samspillet vises mellem de fem indenlandske sektorer og en sjette institutionel sektor: udlandet.

▼ B**Lokale faglige enheder og erhverv**

- 1.58 Når institutionelle enheder udøver mere end én aktivitet, opdeles de efter aktivitetens art. Ved hjælp af lokale faglige enheder er dette muligt.

En lokal faglig enhed omfatter de dele af en producerende institutionel enhed, som er beliggende et sted eller flere tæt forbundne steder, og som bidrager til udøvelsen af en aktivitet på undergruppeniveau (fire cifre) i NACE rev. 2.

- 1.59 Lokale faglige enheder registreres for hver biaktivitet. Hvis de nødvendige regnskabsoplysninger til særskilt beskrivelse af disse aktiviteter imidlertid ikke foreligger, knyttes flere biaktiviteter til en lokal faglig enhed. Alle lokale faglige enheder, der udøver samme eller lignende aktiviteter, udgør tilsammen en branche.

En institutionel enhed omfatter en eller flere lokale faglige enheder. En lokal faglig enhed tilhører én og kun én institutionel enhed.

- 1.60 Til analyse af produktionsprocessen anvendes en analytisk produktionsenhed. Denne enhed kan kun observeres i de tilfælde, hvor den lokale faglige enhed fremstiller ét produkt og ikke har en biaktivitet. Denne enhed kaldes en homogen produktionsenhed. Grupperinger af sådanne enheder danner homogene brancher.

Residente og ikke-residente enheder, den samlede økonomi og udlandet

- 1.61 Den samlede økonomi beskrives ud fra de residente enheder. En enhed er resident, når dens økonomiske hovedinteressecentrum ligger inden for landets økonomiske område — dvs. når den udøver økonomiske aktiviteter igennem længere tid (et år eller mere) på dette område. De institutionelle sektorer omtalt i 1.57 består af residente institutionelle enheder.

- 1.62 Residente enheder deltager i transaktioner med ikke-residente enheder (dvs. med enheder, som er residente i andre økonomiske områder). Disse transaktioner er økonomiens udenlandske transaktioner og samles i kontoen for udlandet. Udlandet spiller således samme rolle som en institutionel sektor, selv om ikke-residente enheder kun medregnes i det omfang, de deltager i transaktioner med residente institutionelle enheder.

- 1.63 Fiktive residente enheder betragtes i ENS 2010-systemet som institutionelle enheder og defineres således:

- a) de dele af ikke-residente enheder, som har et økonomisk hovedinteressecentrum på landets økonomiske område (dvs. som i de fleste tilfælde foretager økonomiske transaktioner i et år eller derover)
- b) ikke-residente enheder i deres egenskab af ejere af jord eller bygninger på landets økonomiske område, men kun hvad angår transaktioner vedrørende jord og bygninger.

Strømme og beholdninger

- 1.64 I ENS registreres to fundamentale typer data: strømme og beholdninger.

Strømme vedrører bevægelser og følger af begivenheder inden for en given periode, mens beholdninger vedrører situationen på et bestemt tidspunkt.

▼ B***Strømme***

- 1.65 Strømme er udtryk for skabelse, omdannelse, udveksling, overdragelse eller udslettelse af økonomiske værdier. De medfører ændring af værdien af en institutionel enheds aktiver og passiver. Der findes to slags økonomiske strømme: transaktioner og andre ændringer i aktiver.

Transaktioner forekommer på alle konti og i alle tabeller, der viser strømme, undtagen på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status og på omvurderingskontoen. Andre ændringer i status registreres kun på disse to konti.

Enkeltransaktioner og andre strømme grupperes i et forholdsvis begrænset antal kategorier efter deres art.

Transaktioner

- 1.66 En transaktion er en økonomisk strøm mellem institutionelle enheder efter gensidig aftale, eller en økonomisk strøm inden for en institutionel enhed, som med fordel kan betragtes som en transaktion, fordi enheden handler i to forskellige egenskaber. Transaktioner opdeles i fire hovedgrupper:

- a) Produkttransaktioner, som beskriver produktets oprindelse (indenlandsk produktion eller import) og anvendelse (forbrug i produktionen, forbrug, investeringer — herunder også forbrug af fast realkapital — eller eksport).
- b) Fordelingstransaktioner, som beskriver, hvordan værditilvækst, der skabes i produktionen, fordeles på arbejdskraften, kapitalen og sektoren for offentlig forvaltning og service og endvidere omfordelingen af indkomst og formue (indkomstskat, formueskat og andre overførsler).
- c) Finansielle transaktioner, som beskriver nettoændringer i de finansielle aktiver og passiver for hvert finansielt instrument. Sådanne transaktioner finder sted både som modstykke til ikkefinansielle transaktioner og som finansielle instrumenter.
- d) Transaktioner, som ikke falder ind under de tre ovennævnte grupper: anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver.

Transaktionernes karakteristika

Transaktioner mellem institutionelle enheder/transaktioner inden for enheden

- 1.67 De fleste transaktioner indebærer relationer mellem to eller flere institutionelle enheder. ENS 2010-systemet registrerer dog visse handlinger inden for de institutionelle enheder som transaktioner. Formålet med at registrere disse interne transaktioner er at give et mere analytisk brugbart billede af produktion, endelig anvendelse og omkostninger.
- 1.68 Forbrug af fast realkapital er en intern transaktion, der registreres i ENS 2010-systemet som en omkostning. De fleste af de andre transaktioner inden for enheden er produkttransaktioner, som typisk registreres, når den institutionelle enhed — i sin egenskab af både producent og forbruger — forbruger egne produkter. Dette gælder ofte husholdninger og offentlig forvaltning og service.
- 1.69 Al egenproduktion, der indgår som endelig anvendelse inden for samme institutionelle enhed, registreres. Egenproduktion til forbrug i produktionen inden for samme institutionelle enhed registreres kun, hvis produktion og forbrug i produktionen finder sted i forskellige lokale faglige enheder inden for samme institutionelle enhed. Produktion produceret og anvendt som forbrug i produktionen inden for samme lokale faglige enhed registreres ikke.

▼B

Monetære transaktioner/ikkemonetære transaktioner

- 1.70 Transaktioner er monetære transaktioner, hvis de pågældende enheder foretager eller modtager betalinger, påtager sig gældsforpligtelser eller modtager aktiver opgjort i valutaenheder.

Transaktioner, som ikke indebærer udveksling af kontantbeløb eller fordringer eller gældsforpligtelser opgjort i pengebeløb, er ikkemonetære transaktioner. Interne transaktioner er ikkemonetære transaktioner. Ikkemonetære transaktioner mellem to eller flere institutionelle enheder forekommer ved produkttransaktioner (byttehandel), fordelingstransaktioner (betaling i naturalier, overførsel i naturalier osv.) og andre transaktioner (byttehandel med ikkeproducerede, ikkefinansielle aktiver). ENS 2010-systemet registrerer alle transaktioner i pengeværdi. Når værdien af ikkemonetære transaktioner skal registreres, må den derfor opgøres indirekte eller estimeres.

Transaktioner med og uden modydelse

- 1.71 Mellem to eller flere enheder kan der være to slags transaktioner — enten tosidige eller ensidige transaktioner. Ved tosidige transaktioner deltager to institutionelle enheder, idet der leveres varer, tjenester eller aktiver med f.eks. penge som modydelse. Ved ensidige transaktioner er der typisk tale om ydelse af betaling i kontanter eller naturalier fra en institutionel enhed til en anden uden modydelse. De tosidige transaktioner finder sted inden for alle fire kategorier af transaktioner, mens ensidige transaktioner hovedsagelig er fordelingstransaktioner, f.eks. skatter, sociale bistandsydelser eller gaver. Sådanne ensidige transaktioner betegnes overførsler.

Ændret behandling af transaktionerne

- 1.72 Transaktionerne registreres på samme måde, som de opfattes af de involverede institutionelle enheder. Behandlingen af nogle transaktioner ændres imidlertid for at tydeliggøre de underliggende økonomiske relationer. Der kan være tale om tre former for ændringer: omkanalisering, opdeling og identifikation af transaktionens egentlige part.

Omkanalisering

- 1.73 En transaktion, som af de involverede enheder anses for at have fundet sted direkte mellem enhed A og C, kan registreres i regnskabet, som om den var foregået indirekte gennem en tredje enhed B. I så fald registreres transaktionen mellem A og C som to transaktioner: en mellem A og B, og en mellem B og C. Transaktionen er således omkanaliseret.
- 1.74 Et eksempel herpå er bogføringen af arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger indbetalt direkte til socialforsikringsfondene. I ENS registreres disse betalinger som to transaktioner: Arbejdsgiverne betaler arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger til de ansatte, og de ansatte betaler samme bidrag til socialforsikringsfondene. Som med alle former for omkanalisering er formålet at tydeliggøre de økonomiske relationer bag transaktionen. I dette tilfælde går det ud på at vise, at arbejdsgiverbidragene til sociale ordninger er bidrag, der betales til gunst for de ansatte.
- 1.75 En anden form for omkanalisering er de transaktioner, som i systemet registreres som foregået mellem to eller flere institutionelle enheder, selv om der ifølge de involverede parter ikke finder nogen transaktion sted. Et eksempel herpå er behandlingen af formueindkomst, der hidrører fra investering af visse forsikringstekniske reserver, og som tilbageholdes af forsikringsselskaberne. Systemet registrerer denne indkomst som betalt af forsikringsselskabet til forsikringstagerne, som derefter tilbagebetaler det samme beløb til selskabet som ekstrapræmier.

▼B**Opdeling af transaktioner**

- 1.76 Når en transaktion, som de involverede parter betragter som en enkelt transaktion, registreres som to eller flere transaktioner i forskellige kategorier, er transaktionen opdelt. Opdeling medfører ikke, at yderligere enheder inddrages i transaktionen.
- 1.77 Betaling af skadesforsikringspræmier er et typisk eksempel på opdelt transaktioner. Selv om forsikringstagerne og forsikringsselskaberne betragter disse betalinger som én transaktion, opdeler ENS 2010-systemet dem i to helt forskellige transaktioner: betaling som modydelse for skadesforsikringstjenester og nettoskadesforsikringspræmier. Et andet eksempel på opdeling af transaktioner kan nævnes i forbindelse med salg af et produkt, hvor man ved registreringen adskiller salget af produktet fra handelsavancen.

Identifikation af den egentlige part i en transaktion

- 1.78 Når en enhed udfører en transaktion på en anden enheds vegne (den egentlige part), og transaktionen betales af denne, registreres transaktionen udelukkende på den egentlige parts konto. Man bør i reglen ikke gå videre end dette princip ved f.eks. at forsøge at fordele skatter og subsidier på de endelige betalere eller modtagere på grundlag af antagelser.

Et eksempel herpå er en offentlig enheds inddrivelse af skatter på vegne af en anden enhed. En skat henføres til den offentlige enhed, som udøver beføjelser til at opkræve skatten (enten som den egentlige part eller via de beføjelser, som den egentlige part har videredelegeret) og har endelige beføjelser til at fastsætte og ændre skatteprocenten.

Grænsetilfælde

- 1.79 Definitionen af en transaktion indebærer, at der skal foreligge en gensidig aftale mellem de pågældende institutionelle enheder. Når en transaktion finder sted efter gensidig aftale, er det underforstået, at de institutionelle enheder er bekendt med og indforstået med den pågældende transaktion. Betaling af skat og bøder sker efter fælles aftale, eftersom den betalende er borger i landet og underkastet dets love. Ikkekompenseret beslaglæggelse af aktiver regnes dog ikke for en transaktion, selv om den er pålagt ved lov.

Illegale økonomiske aktiviteter betragtes som transaktioner, hvis alle de involverede enheder deltager efter fælles aftale i aktiviteten. Således er køb og salg af samt byttehandel med narkotika og stjålne effekter transaktioner, mens tyveri ikke er.

Andre ændringer i status

- 1.80 Under andre ændringer i status registreres ændringer, som ikke følger af transaktioner. Det er:

- a) andre mængdemæssige ændringer i aktiver og passiver, eller
- b) kapitalgevinster og -tab.

Andre mængdemæssige ændringer i aktiver og passiver

- 1.81 Andre mængdemæssige ændringer i aktiver og passiver inddeles i tre hovedkategorier:
- a) normal opståen og forsvinden af aktiver, som ikke er resultatet af transaktioner
  - b) ændringer i aktiver og passiver som følge af ekstraordinære, uforudsete hændelser, som ikke er af økonomisk art
  - c) klassifikations- og strukturændringer.

▼B

- 1.82 Eksempler på ændringer inden for den kategori, der henvises til i 1.81, litra a), er fund og udtømmelse af aktiver i undergrunden, og naturlig vækst af ikkeavlede/dyrkede biologiske ressourcer. Eksempler på ændringer inden for den kategori, der henvises til i 1.81, litra b), er tab af aktiver som følge af naturkatastrofer, krig eller alvorlige kriminelle handlinger. Ensidig annullering af gæld og ikkekompenseret beslaglæggelse af aktiver hører også ind under kategori b). Et eksempel på en ændring inden for den kategori, der henvises til i 1.81, litra c), er omklassificering af en institutionel enhed fra en sektor til en anden.

Kapitalgevinster og -tab

- 1.83 Kapitalgevinster og -tab opstår, når der sker ændringer i værdien af aktiver. De forekommer i forbindelse med alle finansielle og ikke-finansielle aktiver og passiver. Kapitalgevinster og -tab tilfalder henholdsvis påføres ejerne af aktiver eller passiver udelukkende i kraft af, at de ejer disse aktiver eller passiver i en periode, og uden at de undergår nogen form for ændringer.
- 1.84 Kapitalgevinster og -tab opgjort på basis af gældende markedspriser kaldes nominelle kapitalgevinster/-tab. Disse kan opdeles i neutrale kapitalgevinster og -tab, som afspejler ændringerne i det generelle prisniveau, og reale kapitalgevinster og -tab, som afspejler ændringer i priserne på aktiverne ud over de generelle prisændringer.

Beholdninger

- 1.85 Ved beholdninger forstås mængden af aktiver og passiver på et givet tidspunkt. Beholdninger opgøres ved begyndelsen og ved slutningen af hver regnskabsperiode og opføres på statuskonti.
- 1.86 Der foretages også beholdningsopgørelser over befolkning og arbejdskraft. Disse beholdninger opgøres imidlertid som gennemsnitsværdier igennem regnskabsperioden. Der foretages beholdningsopgørelser over alle aktiver inden for systemets rammer; dvs. over finansielle aktiver og passiver og ikkefinansielle aktiver, både producerede og ikkeproducerede. Dog medtages kun aktiver, som indgår i økonomiske aktiviteter, og som er underlagt ejerrettigheder.
- 1.87 Således opgøres ikke aktiver som menneskelig kapital og naturgivne ressourcer, der ikke har nogen ejer.

Inden for ENS 2010-systemets grænser er det udtømmende både med hensyn til strømme og beholdninger. Det betyder, at alle ændringer i beholdninger kan forklares fuldt ud med de registrerede strømme.

Kontosystem og aggregater**Bogføringsregler**

- 1.88 På en konto registreres ændringer i værdien for en enhed eller sektor alt efter arten af de økonomiske strømme, der registreres på kontoen. Den er udformet som en tabel med to kolonner. På de løbende konti registreres data om produktion, indkomstdannelse, allokering, fordeling og omfordeling samt anvendelse af indkomst. Akkumulationskonti omfatter kapitalkonto, finansiel konto og konto for andre mængdemæssige ændringer.

Kontosidernes betegnelser

- 1.89 I ENS 2010-systemet er der på kontiene for løbende transaktioner anført betegnelsen »tilgang« på kontoens højre side, der benyttes til registrering af forøgelser af en enheds eller sektors økonomiske værdier. Venstre side af kontoen betegnes »anvendelse« og viser de

▼B

transaktioner, der reducerer de økonomiske værdier. Akkumulationskontienes højre side registrerer »ændringer i passiver og nettoformue« og venstre side »ændringer i aktiver«. Statuskontiene har »passiver og nettoformue« (forskellen mellem aktiver og passiver) på højre side og »aktiver« på venstre. En sammenligning af to på hinanden følgende statuskonti viser ændringerne i passiver og nettoformue og ændringerne i aktiver.

- 1.90 I ENS skelnes der mellem juridisk og økonomisk ejendomsret. Kriteriet for registrering af overførsler af varer fra en enhed til en anden er overdragelsen af den økonomiske ejendomsret fra den ene enhed til den anden. Den juridiske ejer er den enhed, som har en lovhjemlet ret til at nyde godt af de fordele, der er forbundet med besiddelsen. En juridisk ejer kan dog indgå en kontrakt med en anden enhed om, at denne mod et aftalt vederlag overtager de risici og fordele, der er forbundet med at anvende varerne i produktionen. Kontrakten er en aftale om finansiel leasing, hvor betalingerne blot er den modydelse, leasinggiveren kræver for at stille aktivet til rådighed for leasingtageren. Hvis en bank f.eks. er den juridiske ejer af et fly, men indgår en finansiel leasingaftale med et flyselskab om drift af flyet, er det ved registrering af transaktionerne i regnskabet flyselskabet, der betragtes som ejer. Når det i regnskabet registreres, at flyselskabet har købt flyet, imputeres der samtidigt et lån fra banken til flyselskabet. Lånet afspejler således de beløb, der i fremtiden forfalder til betaling for benyttelse af flyet.

Dobbelt bogholderi/firdobbelt bogholderi

- 1.91 For de enkelte enheder eller sektorer gælder i nationalregnskabet princippet om dobbelt bogholderi. Hver transaktion bogføres to gange, en gang som tilgang (eller ændringer i passiver) og en gang som anvendelse (eller ændringer i aktiver). Summen af transaktioner, der registreres som tilgang eller ændringer i passiver, skal være lig summen af transaktioner, der registreres som anvendelse eller ændringer i aktiver, hvorved kontienes konsistens kan kontrolleres.
- 1.92 Nationalregnskabet med alle enheder og sektorer bygger på princippet om firdobbelt bogholderi, eftersom de fleste transaktioner berører to institutionelle enheder. Hver transaktion registreres to gange af hver af de to parter. Eksempelvis registreres en kontant socialydelse fra en offentlig enhed til en husholdning i den offentlige enheds konti som anvendelse under overførsler og som en negativ anskaffelse af aktiver under sedler og mønt samt indskud. På husholdningssektorens konti registreres den som tilgang under overførsler og som anskaffelse af aktiver under sedler og mønt samt indskud.
- 1.93 Transaktioner inden for en enkelt enhed (som f.eks. en enheds forbrug af egen produktion) kræver kun to posteringer, hvis størrelse må beregnes.

Værdiansættelse

- 1.94 Med undtagelse af visse poster vedrørende befolkning og arbejdskraft opgør ENS 2010-systemet alle strømme og beholdninger i monetær værdi. Strømme og beholdninger opgøres efter deres markedsværdi, dvs. den værdi, strømmene og beholdningerne rent faktisk omsættes til eller kunne omsættes til i kontanter. Markedspriserne er derfor udgangspunkt for værdiansættelse i ENS.
- 1.95 Når der er tale om monetære transaktioner eller aktiver og passiver i kontanter, er de nødvendige værdier umiddelbart tilgængelige. I de fleste andre tilfælde foretages værdiansættelsen bedst ved sammenligning med markedsprisen for tilsvarende varer og tjenester eller aktiver. Denne metode benyttes f.eks. ved byttehandel og ved tjenester i forbindelse med ejerboliger. Når markedspriser for tilsvarende produkter ikke

▼B

er tilgængelige, f.eks. ved ikkemarkedsmæssige ydelser produceret af offentlig forvaltning og service, foretages værdiansættelsen ved at sammenlægge produktionsomkostningerne. Hvis ikke der foreligger oplysninger om markedspriser og omkostninger, kan strømme og beholdninger vurderes til nutidsværdien af det forventede fremtidige afkast. Denne sidste metode bør dog kun benyttes som allersidste udvej.

- 1.96 Beholdninger værdiansættes til løbende priser på tidspunktet for opstilling af statuskontoen og ikke til de priser, der gjaldt på produktions- eller anskaffelsestidspunktet for de varer og aktiver, der indgår i statuskontoen. Det er nødvendigt at værdiansætte beholdninger til nedskrevet aktuel anskaffelsværdi eller til produktionsomkostningerne.

Særlige regler for værdiansættelse af produkter

- 1.97 På grund af transportomkostninger, handelsavancer og produktskatter minus produktsubsidier opfatter producenten og forbrugeren ofte en given vares værdi forskelligt. For at ligge så tæt op ad de involverede parter opfattelse som muligt registrerer ENS 2010-systemet alle anvendelser i køberpriser, hvilket indbefatter transportomkostninger, handelsavancer og produktskatter minus produktsubsidier, mens produktionen registreres til basispriser, som ikke indeholder disse elementer.
- 1.98 Import og eksport af varer opgøres til værdien ved landegrænsen. Den samlede import og eksport ansættes til værdien ved eksportørens toldgrænse eller frit om bord (fob). Udenlandske enheders transport- og forsikringstjenester mellem importørens og eksportørens grænse medregnes ikke i varenes værdi, men registreres under tjenesteydelser. Da der ikke altid foreligger oplysninger om fob-priser for alle underopdelinger af produkter, viser de detaljerede tabeller over udenrigshandelen importen opgjort til værdien ved importørens toldgrænse (cif-værdi). Alle transport- og forsikringstjenester til importørens grænse medregnes i de importerede varers værdi. I det omfang disse tjenester ydes af indenlandske enheder, foretages der en generel fob/cif-korrektion i disse tal.

Værdiansættelse i faste priser

- 1.99 Værdiansættelse i faste priser består i at opgøre strømme og beholdninger i regnskabsperioden i en tidligere periodes priser. Formålet med at værdiansætte i faste priser er at opdele den pågældende periodes ændringer i værdien af strømme og beholdninger i prisændringer og mængdemæssige ændringer. Strømme og beholdninger i faste priser er mængdeopgørelser.
- 1.100 Mange strømme og beholdninger, f.eks. indkomst, har ikke selv nogen pris- og mængdedimension. Disse variabelers købekraft kan dog beregnes ved at deflatere de løbende værdier med et passende prisindeks, f.eks. prisindekset for landets samlede endelige indenlandske anvendelse eksklusive lagerændringer. Deflaterede strømme og beholdninger opgøres også i reale værdier. Et eksempel er disponibel realindkomst.

Registreringstidspunkt

- 1.101 Strømme registreres efter optjeningstidspunktet, dvs. på det tidspunkt, hvor økonomiske værdier skabes, omdannes eller afvikles, eller når fordringer og gæld opstår, omdannes eller afvikles.
- 1.102 Produktion registreres på produktionstidspunktet, ikke når den betales af en køber. Salget af et aktiv registreres, når ejendomsretten overdrages, ikke når betalingen erlægges. Renter registreres i den regnskabsperiode, hvori de påløber, uanset om de betales i den periode eller ej. Registrering i overensstemmelse med optjeningstidspunktet gælder alle strømme, både monetære og ikkemonetære, såvel inden for en enhed som strømme mellem enheder.

▼B

- 1.103 Det kan imidlertid være nødvendigt at være fleksibel med hensyn til skatter og andre strømme i relation til sektoren offentlig forvaltning og service, som ofte registreres på kassebasis på denne sektors konti. Det kan være vanskeligt at ændre registreringen af sådanne strømme på kassebasis til registrering efter optjeningstidspunktet, og der kan derfor anvendes tilnærmede værdier.
- 1.104 Som en undtagelse fra de generelle regler for registrering af skatter og bidrag til sociale ordninger, der skal betales til sektoren offentlig forvaltning og service, kan de enten registreres eksklusive den del, som ikke forventes at indgå, eller, hvis denne del er inkluderet, udlignes i samme regnskabsperiode gennem en kapitaloverførsel fra sektoren offentlig forvaltning og service til de relevante sektorer.
- 1.105 Strømme registreres samtidig for alle de involverede institutionelle enheder og på alle konti. Ikke alle institutionelle enheder bruger de samme bogføringsprincipper, og selv om de gør, kan der være forskelle i selve bogføringen af praktiske grunde som f.eks. forsinkelser i kommunikationen. Derfor sker det, at de involverede parter registrerer en transaktion på forskellige tidspunkter. Disse forskelle fjernes ved korrektioner.

Konsolidering og nettoficering*Konsolidering*

- 1.106 Med konsolidering menes eliminering af transaktioner — både under tilgang og anvendelse — mellem enheder, som tilhører samme gruppe, og eliminering af gensidige finansielle aktiver og passiver. Dette forekommer almindeligvis, når konti for delsektorer under offentlig forvaltning og service kombineres.
- 1.107 Som generelt princip gælder, at strømme og beholdninger mellem enhederne inden for delsektorer og sektorer ikke konsolideres.
- 1.108 Der kan dog opstilles konsoliderede konti med henblik på supplerende beskrivelser og analyser. Oplysninger om en (del-)sektors transaktioner med andre sektorer og den tilsvarende finansielle stilling over for de andre sektorer kan være vigtigere end de globale bruttotal.
- 1.109 Endvidere giver konti og tabeller over kreditor/debitor-relationer et detaljeret billede af, hvordan økonomien finansieres, og disse opgørelser anses for meget nyttige for forståelsen af, gennem hvilke kanaler de finansielle overskud løber fra långiver til låntager.

Nettoficering

- 1.110 De enkelte enheder og sektorer kan have samme slags transaktioner både på anvendelsessiden og tilgangssiden (f. eks. både betaler og modtager de renter) og samme slags finansielle instrument både som aktiv og som passiv. I ENS registreres bruttostørrelserne bortset fra den nettoficering, der følger af nomenklaturerne.
- 1.111 Nettoficering ligger implicit i nogle kategorier af transaktioner, hvoraf det tydeligste eksempel er »lagerændringer«, som understreger den analytisk vigtige betydning af de samlede investeringer frem for de små daglige til- og afgang. Med få undtagelser viser den finansielle konto og kontoen for andre ændringer i status på samme måde nettostigningen i aktiver og passiver, således at det endelige resultat af disse strømme tydeligt kommer frem ved slutningen af regnskabsperioden.

▼ B***Konti, saldposter og aggregater***

- 1.112 For enheder eller grupper af enheder registreres på forskellige konti transaktioner, som har relation til et aspekt af de økonomiske aktiviteter (f.eks. produktion). På produktionskontoen er der ikke balance mellem transaktionerne på anvendelses- og tilgangssiden, hvorfor der indsættes en saldpost. Der skal også indsættes en saldpost (nettoformue) mellem de samlede aktiver og samlede passiver i en institutionel enhed eller sektor. Saldoposter er i sig selv relevante størrelser til måling af økonomiske resultater. Når de gøres op for økonomien som helhed, er de betydningsfulde aggregater.

Kontosystemet

- 1.113 ENS 2010-systemet er bygget op omkring et system af indbyrdes forbundne konti. Et komplet sæt konti for institutionelle enheder og sektorer består af konti for løbende transaktioner, akkumulationskonti og statuskonti.
- 1.114 Kontiene for løbende transaktioner vedrører produktion, indkomstdannelse, indkomstfordeling og -omfordeling samt anvendelse af indkomsten til forbrug. Akkumulationskontiene registrerer ændringer i aktiver og passiver og ændringer i nettoformue (dvs. for hver institutionel enhed eller gruppe af enheder forskellen mellem dens aktiver og passiver). Statuskonti viser beholdningen af aktiver samt nettoformue.
- 1.115 Kontosystemet for lokale faglige enheder og brancher omfatter kun de første konti for løbende transaktioner: produktionskontoen og indkomstdannelseskontoen, hvis saldo er overskud af produktionen.

Konto for varer og tjenester

- 1.116 Kontoen for varer og tjenester viser for økonomien som helhed eller for produktgrupper den samlede tilgang (produktion og import) og anvendelse af varer og tjenester (forbrug i produktionen, forbrug, lagerændringer, faste bruttoinvesteringer, anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande, eksport). Denne konto er ikke samme type konto som de øvrige i kontosystemet, og der fremkommer ikke en saldpost, som overføres til næste konto i systemet. Det er snarere en regnskabsidentitet i tabelform, ifølge hvilken tilgang er lig anvendelse for alle produkter og produktgrupper i økonomien.

Konto for udlandet

- 1.117 Kontoen for udlandet dækker transaktioner mellem residente og ikke-residente institutionelle enheder og de tilhørende aktiv- og passivbeholdninger.

Da udlandet i kontosystemet kan sidestilles med en institutionel sektor, er kontoen for udlandet opstillet ud fra udlandets synspunkt. En tilgang for udlandet er en anvendelse for den samlede økonomi og omvendt. Hvis en saldpost er positiv, svarer det til et overskud for udlandet og et underskud for landet og omvendt, hvis saldposten er negativ.

Kontoen for udlandet afviger fra de andre sektorkonti derved, at den ikke viser alle transaktioner i udlandet, men kun de transaktioner, som har et modstykke i den indenlandske økonomi.

Saldoposter

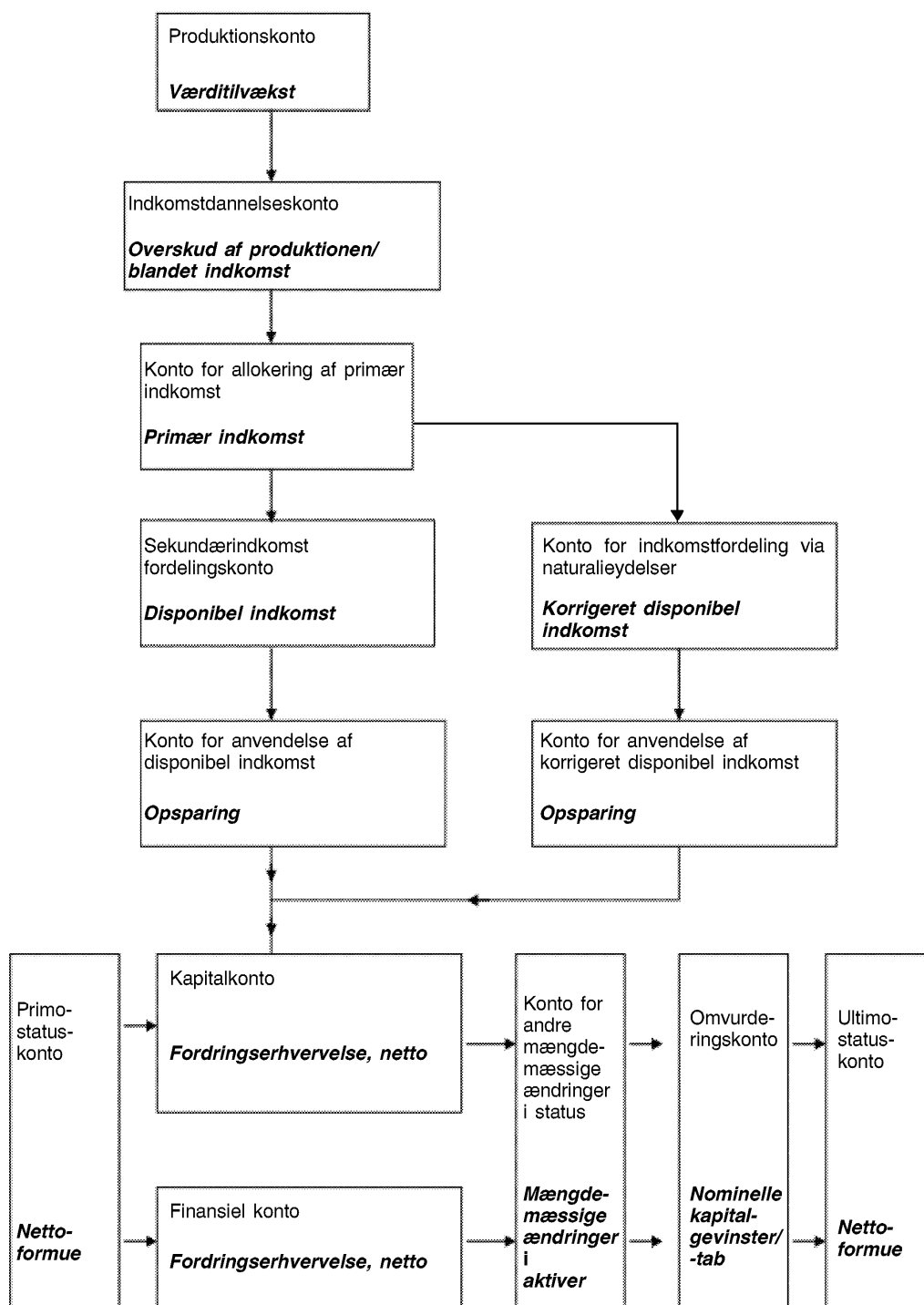
- 1.118 En saldpost fremkommer ved at trække summen af posterne på den ene side af kontoen fra summen af posterne på den anden.

▼ B

Saldoposter indeholder væsentlige informationer og er nogle af de vigtigste poster på kontiene, hvilket ses af følgende eksempler på saldo-poster: værditilvækst, overskud af produktionen, disponibel indkomst, opsparing, fordringshervæelse, netto.

I følgende figur er kontosystemet illustreret som strømme — saldo-posterne er skrevet med fede typer.

Skematisk fremstilling af kontosystemet

▼B

- 1.119 Den første konto i systemet er produktionskontoen, der viser produktionen og forbruget i produktionen, og hvor værditilvæksten fremkommer som saldpot.
- 1.120 Værditilvæksten overføres til næste konto, som er indkomstdannelseskontoen. Her registreres aflønningen af ansatte i produktionsprocessen og de skatter, der i forbindelse med produktionen tilfalder offentlig forvaltning og service, således at overskud af produktionen (eller blandet indkomst for selvstændige i husholdningssektoren) kan beregnes som saldpot for hver sektor. Dette er nødvendigt, for at værditilvæksten i de producerende sektorer opgjort som overskud af produktionen eller blandet indkomst kan måles.
- 1.121 Herefter overføres værditilvæksten opdelt i aflønning af ansatte, skatter og overskud af produktionen/blandet indkomst til kontoen for allokering af primær indkomst. Opdelingen gør det muligt at henføre hver faktorindkomst til den modtagende sektor i modsætning til den producerende sektor. Eksempelvis fordeles al aflønning af ansatte på sektoren husholdninger og sektoren udlandet, mens overskud af produktionen forbliver i den selskabssektor, som har frembragt det. På denne konto registreres også formueindkomststrømme til og fra sektoren, således at saldpoten er primærindkomststrømme til sektoren.
- 1.122 På den næste konto registreres omfordelingen af disse indkomster via overførsler: sekundærindkomstfordelingskontoen. Det vigtigste omfordelingsinstrument er offentlig forvaltning og services beskattning af og sociale ydelser til sektoren husholdninger. Saldpoten er disponibel indkomst.
- 1.123 Den næste i rækken af hovedkonti er kontoen for anvendelse af disponibel indkomst. Kontoen er relevant for sektoren husholdninger, eftersom det er her husholdningernes udgifter til forbrug registreres, og husholdningernes opsparing fremkommer her som saldpot.
- 1.124 Samtidig oprettes en parallel konto, nemlig kontoen for indkomstomfordeling via naturalieydelse, der specifikt viser sociale overførsler i naturalier som en imputeret overførsel fra offentlig forvaltning og service til sektoren husholdninger, således at husholdningernes indkomst kan forøges med værdien af de individuelle naturalieoverførsler fra offentlig forvaltning og service. På den næste konto, kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst, forøges husholdningernes anvendelse af disponibel indkomst med samme beløb, som om husholdningerne købte de individuelle tjenester af offentlig forvaltning og service. Disse to imputeringer udligner hinanden, således at saldpoten er opsparing og identisk med opsparingen i rækken af hovedkonti.
- 1.125 Opsparing overføres til kapitalkontoen, hvor opsparingen anvendes til finansiering af investeringer og dermed til kapitaloverførsler til og fra sektorerne. Anvendes for få eller for mange midler til anskaffelse af reale aktiver, fremkommer saldpoten fordringserhvervelse, netto. En positiv fordringserhvervelse, netto, er udtryk for et udlånsoverskud, mens en negativ fordringserhvervelse, netto, er udtryk for finansiering af et underskud.

▼B

- 1.126 Endelig er der den finansielle konto, hvor de enkelte sektors udlåns- og låneaktiviteter er registreret, og hvor fordringshervælselse, netto, fremkommer som saldpост. Dette beløb bør være helt identisk med saldpостen fordringshervælselse, netto, på kapitalkontoen. En eventuel difference må skyldes en målefejl mellem den reale og den finansielle registrering af den økonomiske aktivitet.
- 1.127 I den nederste række af figuren er der i venstre side primostatuskontoen, der viser alle reale og finansielle aktiver og passiver ved en bestemt periodes begyndelse. En økonomis velstand måles ved hjælp af dens nettoformue (aktiver minus passiver), og dette fremgår af tallet nederst på statuskontoen.
- 1.128 Fra venstre mod højre set fra primostatuskontoen registreres de forskellige ændringer i aktiver og passiver, der forekommer i kontoperioden. Kapitalkontoen og den finansielle konto viser de ændringer, der sker som følge af transaktioner i henholdsvis reale aktiver og finansielle aktiver og passiver. Er der ikke andre ændringer, vil det være muligt umiddelbart at beregne positionen ved periodens slutning ved at addere ændringerne til positionen ved periodens begyndelse.
- 1.129 Imidlertid kan der uden for produktions- og forbrugscyklussen ske ændringer, som vil få indflydelse på værdien af aktiver og passiver ved periodens slutning. En type ændring er mængdemæssige ændringer i aktiver, dvs. reale ændringer i fast realkapital, som ikke skyldes økonomiske hændelser. Et eksempel herpå er tab efter katastrofer såsom et kraftigt jordskælv, hvor store mængder aktiver går tabt, uden at der er tale om økonomiske transaktioner. Dette tab registreres på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status for at tage højde for en mindre beholdning af aktiver end forventet udelukkende ud fra et økonomisk synspunkt. En anden måde, hvorpå aktiver (og passiver) kan ændre værdi, uden at der ligger en økonomisk transaktion til grund herfor, er prisændringer, som medfører kapitalgevinster eller -tab i beholdningen af aktiver. Disse ændringer registreres på omvurderingskontoen. Tages der højde for disse to yderligere påvirkninger af værdien af beholdningen af aktiver og passiver, er det muligt at estimere værdierne i ultimostatuskontoen ud fra positionen ved periodens begyndelse korrigeret for ændringerne i strømkontiene i den nederste række af figuren.

Aggregater

- 1.130 Aggregater er sammensatte tal, som viser resultaterne af den samlede økonomis aktiviteter, f.eks. produktion, værditilvækst, disponibel indkomst, forbrug, opsparing, investering mv. Selv om beregningen af aggregater hverken er det eneste formål eller hovedformålet i ENS, anerkendes deres betydning som summariske indikatorer og nøglestørrelser til brug for makroøkonomiske analyser og tidsmæssige og geografiske sammenligninger.
- 1.131 Der skelnes mellem to typer aggregater:
- a) aggregater, som har direkte relation til transaktioner i ENS 2010-systemet, såsom produktion af varer og tjenester, forbrug, faste bruttoinvesteringer, aflønning af ansatte mv.
  - b) aggregater, som er saldposter på kontiene, såsom BNP i markedspriser, den samlede økonomis overskud af produktionen, BNI, disponibel nationalindkomst, opsparing, løbende saldo over for udlandet samt den samlede økonomis nettoformue (nationalformuen).

▼B

- 1.132 Nationalregnskabsdata pr. capita anvendes til vigtige formål. En del aggregater såsom BNP, nationalindkomst og husholdningernes forbrug, sættes i relation til befolkningstallet (den residente befolkning). Når man skal opdele kontiene eller dele af husholdningssektorens konti i delsektorer, anvendes tillige oplysninger om antallet af husholdninger og antallet af personer i hver delsektor.

BNP: et vigtigt aggregat

- 1.133 BNP er et vigtigt aggregat i ENS. BNP er et mål for den samlede økonomiske aktivitet inden for et økonomisk område, som fører til en produktion, der imødekommer efterspørgslen i økonomien. Der er tre måder, hvorpå BNP kan opgøres i markedspriser:

- 1) fra produktionssiden som summen af al værditilvækst inden for alle aktiviteter, som producerer varer og tjenester, plus produktskatter minus produktsubsidier
- 2) fra anvendelsessiden som summen af udgifter til forbrug af økonomiens produktion eller til forøgelse af nationalformuen plus eksport minus import af varer og tjenester
- 3) fra indkomstsiden som summen af alle indkomster i forbindelse med produktion af varer og tjenester, plus produktions- og importskatter minus produktsubsidier.

- 1.134 Disse tre fremgangsmåder til opgørelse af BNP afspejler også de forskellige måder, hvorpå man kan anskue BNP's bestanddele. Værditilvæksten kan underopdeles efter institutionel sektor og efter den type aktivitet eller det erhverv, som bidrager til den samlede værditilvækst, f.eks. landbruget, fremstillingsindustrien, bygge- og anlægssektoren, servicesektoren mv.

Endelige anvendelser kan opdeles efter type: husholdningernes forbrug, NPISH'ernes forbrug, offentlig forvaltning og services forbrug, lagerændringer, faste investeringer og eksport, minus import.

Samlede indkomster kan opdeles efter indkomsttype: aflønning af ansatte og overskud af produktionen.

- 1.135 For at BNP-skønnet kan være så pålideligt som muligt, er det god praksis at indsætte elementerne i disse tre fremgangsmåder i et sæt tilgangs- og anvendelsestabeller. Derved er det muligt at afstemme værditilvækst- og indkomstskøn efter erhverv og skabe balance mellem udbud og efterspørgsel. Denne integrerede fremgangsmåde sikrer konsistens mellem bestanddelene i BNP og et mere pålideligt skøn over BNP end ved anvendelse af kun en af de tre metoder. Ved at trække forbruget af fast realkapital fra BNP fås nettonationalproduktet i markedspriser (NNP).

Input-output-tabeller

- 1.136 I input-output-tabellerne samles bestanddelene i bruttoværditilvæksten, erhvervenes input og produktion, udbuddet af og efterspørgslen efter produkter og sammensætningen af anvendelser og tilgang på tværs af de institutionelle sektorer. I tabellerne opdeles økonomien for at præsentere transaktioner med alle varer og tjenester mellem erhvervene og forbrugerne for en bestemt periode (f.eks. et kvartal eller et år). Oplysningerne kan præsenteres på to måder:

- a) tilgangs- og anvendelsestabeller
- b) symmetriske input-output-tabeller.

▼B***Tilgangs- og anvendelsestabeller***

- 1.137 Tilgangs- og anvendelsestabellerne viser hele økonomien opdelt efter erhverv (f.eks. automobilindustrien) og produkter (f.eks. sportsartikler). Tabellerne viser forbindelserne mellem bestanddelene i bruttoværditilvæksten, erhvervenes input og output samt udbuddet af og efterspørgslen efter produkter. Tilgangs- og anvendelsestabellerne kombinerer forskellige institutionelle sektorer (f.eks. offentlige selskaber) med detaljerede oplysninger om import og eksport af varer og tjenester, offentlig forvaltning og services udgifter, husholdningernes og NPISH'ernes udgifter og investeringer.
- 1.138 Ved hjælp af tilgangs- og anvendelsestabeller er det muligt at analysere konsistensen og sammenhængen i nationalregnskabets komponenter i et enkelt detaljeret tabelsystem, og ved at integrere komponenterne fra de tre metoder til opgørelse af BNP (dvs. produktion, indkomst og anvendelser) kan man udarbejde et BNP-skøn.
- 1.139 Ved en integreret afstemning af tilgangs- og anvendelsestabellerne sikres også sammenhæng og konsistens ved at forbinde komponenterne i følgende tre konti:
- 1) kontoen for varer og tjenester
  - 2) produktionskontoen (efter erhverv og institutionel sektor), og
  - 3) indkomstdannelseskontoen (efter erhverv og institutionel sektor).

Symmetriske input-output-tabeller

- 1.140 De symmetriske input-output-tabeller er afledt af dataene fra tilgangs- og anvendelsestabellerne og andre kilder med henblik på tilvejebringelse af grundlaget for efterfølgende analyser.
- 1.141 Disse tabeller indeholder symmetriske tabeller (af typen produkt x produkt eller branche x branche), Leontiefinverterede tabeller og andre diagnostiske analyser som output-multiplikatorer. Disse tabeller viser særskilt forbruget af indenlandsk producerede og importerede varer og tjenester og tilvejebringer de teoretiske rammer for yderligere strukturel analyse af økonomien, herunder sammensætningen og virkningerne af ændringer i efterspørgslen for økonomien.

KAPITEL 2

ENHEDER OG DERES GRUPPERING

- 2.01 Et lands økonomi er et system, hvor institutioner og mennesker indgår i et samspil gennem udveksling og overførsler af varer, tjenester og betalingsmidler (f.eks. penge) med henblik på produktion og forbrug af varer og tjenester.

I økonomien er de enheder, der indgår i samspillet, økonomiske enheder, der kan eje aktiver, stifte gæld og udøve økonomiske aktiviteter og indgå transaktioner med andre enheder. De kaldes institutionelle enheder.

Det tjener flere formål at definere de enheder, der anvendes i nationalregnskabet. For det første er enhederne vigtige grundelementer, når økonomierne skal defineres i geografisk forstand, f.eks. stater, regioner og grupper af stater såsom monetære eller politiske unioner. For det andet er enhederne vigtige grundelementer, når der skal foretages en gruppering efter institutionelle sektorer. For det tredje er de afgørende ved fastlæggelsen af, hvilke strømme og beholdninger der skal registreres. Transaktioner mellem forskellige dele af den samme institutionelle enhed registreres i princippet ikke i nationalregnskabet.

- 2.02 De enheder og grupperinger af enheder, som anvendes i nationalregnskabet, skal defineres under henvisning til den type økonomisk analyse, de er beregnet til, og ikke ud fra de typer af enheder, der normalt anvendes i statistiske undersøgelser. Sidstnævnte enheder (f.eks. foretagender, holdingselskaber, faglige enheder, lokale enheder, offentlige forvaltningsenheder, nonprofitinstitutioner, husholdninger osv.) er undertiden ikke hensigtsmæssige til brug inden for nationalregnskabet, idet de er baseret på traditionelle kriterier af juridisk, administrativ eller regnskabsmæssig art.

Statistikere skal tage hensyn til definitionerne af de analyseenheder, der er fastlagt i ENS 2010, med henblik på at sikre, at alle oplysninger, der er nødvendige for at opstille data baseret på de analyseenheder, der anvendes i ENS 2010, efterhånden kommer til at indgå i de undersøgelser, hvor dataene indsamles.

- 2.03 Karakteristisk for ENS 2010-systemet er, at der anvendes typer af enheder svarende til tre måder at opdele økonomien på:

- 1) for at kunne analysere strømme og beholdninger er det vigtigt at vælge enheder, der gør det muligt at undersøge adfærdsmønstrene hos de økonomiske aktører
- 2) for at kunne analysere produktionsprocessen er det væsentligt at vælge enheder, der kan belyse sammenhænge af teknisk-økonomisk art, eller som afspejler lokale aktiviteter
- 3) for at kunne foretage regionale analyser er det nødvendigt med enheder, der afspejler lokale aktiviteter.

Institutionelle enheder er defineret, så de opfylder den første af disse målsætninger. Adfærdsmønstre, jf. nr. 1) ovenfor, kræver enheder, der afspejler alle deres institutionelle økonomiske aktiviteter.

Produktionsprocesserne, de teknisk-økonomiske sammenhænge og regionale analyser, jf. nr. 2) og 3) ovenfor, kræver enheder som f.eks. lokale faglige enheder. Disse enheder beskrives senere i dette kapitel.

Før der gives en definition af de enheder, der anvendes i ENS 2010, er det nødvendigt at afgrænse den nationale økonomi.

▼B**AFGRÆNSNING AF DEN NATIONALE ØKONOMI**

2.04 De enheder, som udgør et lands økonomi, og hvis strømme og beholdninger registreres i ENS 2010, er de residente enheder, dvs. de enheder, der har hjemsted i økonomien. Hver institutionel enheds hjemsted er det økonomiske område, hvor enheden har sit økonomiske interessecentrum. Disse enheder kaldes residente enheder uanset nationalitet, juridisk form eller tilstedeværelse på det pågældende lands økonomiske område på det tidspunkt, hvor transaktionen gennemføres.

2.05 Det økonomiske område består af følgende:

- a) det geografiske område, som faktisk administreres og kontrolleres økonomisk af en enkelt regering
- b) toldfri zoner, herunder toldfri lagre og fabrikker under toldopsyn
- c) det nationale luftrum, territorialfarvand og den del af kontinentalsoklen, der ligger i det internationale farvand, som er under landets overhøjhed
- d) territoriale enklaver — dvs. geografiske områder beliggende i udlandet, og som i henhold til internationale traktater eller aftaler mellem stater anvendes af landets offentlige myndigheder (såsom ambassader, konsulater, militærbaser, videnskabelige baser osv.)
- e) forekomster af olie, naturgas osv. i internationalt farvand uden for landets kontinentalsokkel, som udnyttes af enheder, der er residente i landets område som defineret i litra a)-d).

Fiskerfartøjer, andre skibe, flydende platforme og luftfartøjer behandles i ENS som mobilt udstyr, hvad enten de ejes og/eller drives af residente enheder i landet eller ejes af ikke-residente enheder og drives af residente enheder. Transaktioner vedrørende ejendomsret (faste bruttoinvesteringer) og brug (udlejning, forsikring osv.) af mobilt udstyr henregnes til økonomien i det land, hvor henholdsvis ejeren og/eller operatøren er resident. Finansiell leasing betragtes som en overdragelse af ejendomsretten.

Det økonomiske område kan være større eller mindre end det, der er defineret ovenfor. Som eksempel på et større område kan nævnes en valutaunion som Den Europæiske Monetære Union, og som et eksempel på et mindre område kan nævnes en del af et land, f.eks. en region.

2.06 Det økonomiske område omfatter ikke eksterritoriale enklaver.

Området omfatter heller ikke dele af landets eget geografiske område, der anvendes af følgende organisationer:

- a) andre landes offentlige myndigheder
- b) Den Europæiske Unions institutioner og organer, og
- c) internationale organisationer i henhold til internationale traktater mellem stater.

Områder, der anvendes af Den Europæiske Unions institutioner og organer og internationale organisationer, er særskilte økonomiske områder. Karakteristisk for sådanne områder er, at det kun er institutionerne, der er residente.

▼ B

- 2.07 »Økonomisk interessecentrum« angiver, at der findes en placering inden for et lands økonomiske område, hvor en enhed udøver økonomiske aktiviteter og transaktioner i betydeligt omfang, enten tidsbegrænset eller over en længere, tidsbegrænset periode (et år eller mere). Ejendomsret til jord og bygninger inden for det økonomiske område betragtes som tilstrækkeligt til, at ejeren har et økonomisk interessecentrum på området.

Foretagender er næsten altid tilknyttet én enkelt økonomi. Skattemæssige og andre juridiske krav medfører ofte, at der anvendes en særskilt juridisk enhed for aktiviteterne i hvert juridisk område. Derudover anvendes en selvstændig institutionel enhed til statistiske formål, når en enkelt juridisk enhed har væsentlige aktiviteter på to eller flere områder (f.eks. i forbindelse med filialer, ejendomsret til jord og foretagender, der opererer i flere områder). Når sådanne juridiske enheder splittes op, er hjemstedet for hvert af de foretagender, der herefter regnes med, klart. Økonomisk interessecentrum betyder ikke, at enheder med væsentlige aktiviteter i to eller flere områder ikke længere bør splittes op.

Hvis et foretagende ikke har nogen fysisk dimension, bestemmes dets hjemsted ud fra det økonomiske område, efter hvis lovgivning foretagendet er oprettet eller registreret.

- 2.08 Enheder, der anses for residente i et givet land, opdeles i følgende grupper:
- a) enheder, hvis aktivitet er produktion, finansiering, forsikring eller omfordeling, for så vidt angår alle deres transaktioner, undtagen transaktioner vedrørende ejendomsret til jord og bygninger
  - b) enheder, hvis hovedaktivitet er forbrug, for så vidt angår alle deres transaktioner, undtagen transaktioner vedrørende ejendomsret til jord og bygninger
  - c) alle enheder i deres egenskab af ejere af jord eller bygninger, med undtagelse af ejere af eksterritoriale enklaver, der udgør en del af andre landes økonomiske område, eller som er selvstændige stater.
- 2.09 For andre enheder end husholdninger kan der med hensyn til alle deres transaktioner undtagen dem, der vedrører ejendomsret til jord og bygninger, skelnes mellem følgende to tilfælde:
- a) Aktiviteterne udøves udelukkende på landets økonomiske område: Enheder, der udøver sådanne aktiviteter, er residente enheder i det pågældende land.
  - b) Aktiviteterne udøves i et år eller derover, i flere landes økonomiske områder: Kun den del af enheden, der har et økonomisk interessecentrum inden for landets økonomiske område, anses for at være en resident enhed i det pågældende land.

En resident institutionel enhed kan være en fiktiv resident enhed, for så vidt angår den aktivitet, der udøves i landet i mere end et år, af en enhed, der er resident i et andet land. Hvis aktiviteten udføres i mindre end et år, forbliver aktiviteten en del af de aktiviteter, der udføres af den producerende institutionelle enhed, og der registreres ikke en særskilt institutionel enhed. Hvis aktiviteten er ubetydelig, selv om den varer længere end et år, og vedrører installation af udstyr i udlandet, registreres der ikke nogen separat enhed, og aktiviteterne registreres som hørende under den producerende institutionelle enhed.

▼B

- 2.10 Husholdninger, undtagen i deres egenskab af ejere af jord og bygninger, er residente enheder i det økonomiske område, hvor de har et økonomisk interessecentrum. De er residente, selv om de opholder sig i udlandet i perioder på under et år. Disse omfatter navnlig følgende grupper:
- a) grænsearbejdere, dvs. personer, som dagligt krydser grænsen for at arbejde i et naboland
  - b) sæsonarbejdere, dvs. personer, som forlader landet i adskillige måneder alt efter årstiden, men i mindre end et år, for at arbejde i et andet land
  - c) turister, patienter, studerende, embedsmænd på tjenesterejse, forretningsfolk, sælgere, kunstnere, og besætningsmedlemmer, som rejser i udlandet
  - d) lokalt ansatte, der arbejder i eksterritoriale enklaver i udlandet
  - e) ansatte ved Den Europæiske Unions institutioner samt ved internationale civile eller militære organisationer, som har hovedkvarter i eksterritoriale enklaver
  - f) officielle repræsentanter, civile eller militære, for landets regering (herunder disses husholdninger), der er bosat i territoriale enklaver.

Studerende betragtes altid som residerter, uanset varigheden af deres studier i udlandet.

- 2.11 Alle enheder i deres egenskab af ejere af jord og/eller bygninger, som udgør en del af det økonomiske område, er residente enheder eller fiktive residente enheder i det land, hvor den pågældende jord eller de pågældende bygninger er beliggende.

DE INSTITUTIONELLE ENHEDER

- 2.12 *Definition:* En institutionel enhed er en økonomisk enhed, der er kendetegnet ved fri beslutningsret i udøvelsen af dens hovedfunktion. En resident enhed betragtes som en institutionel enhed i det økonomiske område, hvor den har sit økonomiske interessecentrum, hvis den har fri beslutningsret og enten fører et fuldstændigt regnskab eller kan udarbejde et fuldstændigt regnskab.

En enhed har fri beslutningsret, hvad angår dens hovedfunktion, hvis den:

- a) har ret til at eje varer eller aktiver for egen regning og vil kunne overdrage og få overdraget ejendomsretten til varer og aktiver i transaktioner med andre institutionelle enheder
- b) kan træffe økonomiske beslutninger og udøve økonomiske aktiviteter, som den selv har det direkte juridiske ansvar for
- c) kan stifte gæld på egne vegne, påtage sig andre eller yderligere forpligtelser samt indgå aftaler, og
- d) kan føre et fuldstændigt regnskab, hvori der foretages en regnskabsmæssig registrering af alle transaktioner, som har fundet sted i regnskabsperioden, samt opstille en statuskonto for aktiver og passiver.

▼B

- 2.13 Nedenstående principper er gældende, hvor en enhed ikke opfylder kriterierne for institutionelle enheder:
- a) Husholdninger anses for at have fri beslutningsret, hvad angår deres hovedfunktion, og er derfor institutionelle enheder, selv om de ikke fører et fuldstændigt regnskab.
  - b) Enheder, der ikke fører et fuldstændigt regnskab, og som ikke i givet fald kan udarbejde et fuldstændigt regnskab, er ikke institutionelle enheder.
  - c) Enheder, som, selv om de fører et fuldstændigt regnskab, ikke har fri beslutningsret, henregnes under de enheder, de er underlagt.
  - d) Enheder behøver ikke at offentliggøre regnskaber for at være institutionelle enheder.
  - e) Enheder, der er en del af en gruppe af enheder, som beskæftiger sig med produktion, og som fører et fuldstændigt regnskab, betragtes som institutionelle enheder, selv om de har overdraget dele af deres frie beslutningsret til en central organisation (hovedsædet) med ansvar for den overordnede ledelse af gruppen. Selve hovedsædet betragtes som en separat institutionel enhed uafhængig af de enheder, den styrer.
  - f) Kvasiselskaber er enheder, der fører et fuldstændigt regnskab, og som ikke er juridiske enheder. Deres økonomiske og finansielle adfærd er imidlertid forskellig fra deres ejeres og svarer til den, der kendetegner selskaber. De betragtes som havende fri beslutningsret og som separate institutionelle enheder.

Hovedsæder og holdingselskaber

- 2.14 Hovedsæder og holdingselskaber er institutionelle enheder. Der er tale om følgende to typer:
- a) Et hovedsæde er en enhed, der udøver ledelsesmæssig kontrol over sine filialer. Hovedsæder henregnes til den del af sektoren ikke-finansielle selskaber, som deres filialer overvejende henhører under, medmindre alle eller de fleste af deres filialer er finansielle selskaber; i så fald behandles de pr. konvention som finansielle hjælpeenheder (S.126) i sektoren finansielle selskaber.
- Hvis der både er tale om ikkefinansielle og finansielle filialer, bestemmes sektorklassifikationen ud fra, hvor værditilvæksten er størst.
- Hovedsæder er beskrevet i international standardklassifikation af al erhvervmæssig virksomhed revidering (ISIC Rev. 4), section M, class 7010 (NACE rev. 2, hovedafdeling M, undergruppe 70.10):
- Denne undergruppe omfatter tilsyn med og forvaltning af andre af selskabets eller foretagendets enheder; varetagelse af strategisk eller organisatorisk planlægning og beslutningstagning i selskabet eller foretagendet; udførelse af den driftsmæssige kontrol og daglige administration af de relaterede enheder.
- b) Et holdingselskab, der ejer aktiverne i datterselskaber, men som ikke udøver forvaltningsaktiviteter, er en koncerntilknyttet finansiell institution (S.127) og klassificeres som et finansielt selskab.

▼B

Holdingselskaber er beskrevet som følger i ISIC Rev. 4, Section K, class 6420 (NACE rev. 2, hovedafdeling K, undergruppe 64.20):

Denne undergruppe omfatter aktiviteter udøvet af holdingselskaber, dvs. enheder, der ejer aktiverne (en kontrollerende andel) i en gruppe datterselskaber, og hvis hovedaktivitet er at eje gruppen. Holdingselskaberne i denne undergruppe udfører ikke andre tjenester for de virksomheder, som de har andel i, dvs. de forvalter eller leder ikke andre enheder.

Grupper af selskaber

- 2.15 Større grupper af selskaber opstår, når et moderselskab kontrollerer flere datterselskaber, som så igen kan kontrollere deres egne datterselskaber og så fremdeles. Hvert medlem af gruppen behandles som en separat institutionel enhed, hvis den opfylder definitionen af en institutionel enhed.
- 2.16 En af fordelene ved ikke at behandle grupper af selskaber som en enkelt institutionel enhed, er, at grupper ikke altid er stabile over tid og heller ikke lette at identificere i praksis. Det kan være vanskeligt at indhente oplysninger om grupper, hvis aktiviteter ikke er tæt integrerede. Mange grupper er for store og heterogene til at blive behandlet som enkelte enheder, og deres størrelse og sammensætning kan ændre sig i tidens løb som følge af fusioner og overtagelser.

SPE'er

- 2.17 En SPE (special purpose entity) eller SPV (special purpose vehicle) er normalt et selskab med begrænset ansvar eller et kommanditselskab, der er oprettet for at opfylde begrænsede, særlige eller midlertidige målsætninger og for at isolere en økonomisk risiko og en bestemt skattemæssig risiko eller reguleringsmæssig usikkerhed.
- 2.18 Der er ingen fælles definition på en SPE, men følgende kendetegn er typiske:
- a) De har ingen ansatte og ingen ikkefinansielle aktiver.
  - b) Deres fysiske tilstedeværelse er begrænset til et postkasseselskab som bekræftelse på deres registreringssted.
  - c) De er altid tilknyttet et andet selskab, ofte som datterselskab.
  - d) De er residente i et andet område end de tilknyttede selskaber. Hvis et foretagende ikke har nogen fysisk tilstedeværelse, er det det økonomiske område, i henhold til hvis lovgivning foretagendet er registreret, der er bestemmende for, hvor det er resident.
  - e) De ledes af ansatte i et andet selskab, som kan være tilknyttet eller ej. SPE'en betaler gebyrer for de tjenester, den får, og forlanger til gengæld et gebyr af sit moderselskab eller et andet tilknyttet selskab til dækning af disse omkostninger. Dette er den eneste produktion, SPE'en er involveret i, selv om den ofte påtager sig gældsforpligtelser på sin ejers vegne og sædvanligvis modtager investeringsindkomst og kapitalgevinster af de aktiver, den ejer.
- 2.19 Uanset om en enhed har alle disse kendetegn eller ingen af dem, og uanset om den betegnes som en SPE eller noget lignende eller ej, behandles den på samme måde som enhver anden institutionel enhed, idet den henregnes til en sektor eller en branche efter dens hovedaktivitet, medmindre SPE'en ikke har nogen selvstændig handleevne.

▼B

- 2.20 Koncerntilknyttede finansielle institutioner, kunstige datterselskaber og SPE'er under sektoren offentlig forvaltning og service uden selvstændig handleevne henregnes således til den sektor, som det organ, der kontrollerer dem, henhører under. Dette gælder dog ikke, hvis de er ikke-residente; i så fald er de oprettet adskilt fra det organ, der kontrollerer dem. I forbindelse med offentlig forvaltning og service skal datterselskabets aktiviteter dog fremgå af regnskaberne for offentlig forvaltning og service.

Koncerntilknyttede finansielle institutioner

- 2.21 Et holdingselskab, der blot ejer aktiverne i datterselskaber er et eksempel på en koncerntilknyttet finansiell institution. *Som eksempler på andre* enheder, der behandles som koncerntilknyttede finansielle institutioner, kan nævnes enheder, der har SPE'ers kendetegn som beskrevet ovenfor, herunder investeringsforeninger og pensionskasser og enheder, der anvendes til at besidde og forvalte formuegoder for enkeltpersoner eller familier, udstede gældsværdipapirer på vegne af tilknyttede selskaber (et sådant selskab kan kaldes et conduitselskab eller et gennemstrømningselskab) samt *udføre* andre finansielle opgaver.
- 2.22 Graden af uafhængighed af moderselskabet kan fremgå af muligheden for at udøve en reel kontrol over dets aktiver og passiver, dvs. i hvilket omfang enheden bærer risikoen og høster fordelene ved aktiverne og passiverne. Sådanne enheder klassificeres i sektoren finansielle selskaber.
- 2.23 En enhed af denne type, der ikke kan handle uafhængigt af sit moderselskab og blot passivt besidder aktiver og passiver (beskrives sommetider som værende på autopilot), behandles kun som en separat institutionel enhed, hvis den er resident i en anden økonomi end moderselskabets. Hvis den er resident i samme økonomi som moderselskabet, behandles den som et »kunstigt datterselskab« som beskrevet nedenfor.

Kunstige datterselskaber

- 2.24 Et datterselskab, der ejes 100 procent af et moderselskab, kan oprettes for at yde tjenester over for moderselskabet eller andre selskaber i samme gruppe, for at undgå skat, for at minimere forpligtelser i tilfælde af konkurs eller for at opnå andre tekniske fordele i henhold til den gældende skatte- eller selskabslovgivning i et bestemt land.
- 2.25 Generelt opfylder disse typer enheder ikke definitionen på en institutionel enhed, fordi de mangler evnen til at handle uafhængigt af deres moderselskab og kan være underlagt restriktioner for besiddelse af eller transaktioner med aktiver, der er opført på deres statuskonti. Omfanget af deres produktion og den pris, de får for den, bestemmes af moderselskabet, som (eventuelt sammen med andre selskaber i samme gruppe) er deres eneste kunde. De behandles således ikke som separate institutionelle enheder, men behandles som en integreret del af moderselskabet, og deres regnskaber konsolideres med moderselskabets, medmindre de er residente i et andet økonomisk område end moderselskabet.
- 2.26 Der sondres mellem kunstige datterselskaber, som beskrevet ovenfor, og enheder, der kun udøver hjælpeaktiviteter. Hjælpeaktiviteter er begrænset til den type servicefunktioner, som så at sige alle foretagender har brug for i et vist omfang, f.eks. rengøring, føring af lønregnskab eller tilvejebringelse af it-infrastrukturen for foretagendet (jf. 1.31 i kapitel 1).

▼B**SPE'er (special purpose entities) under sektoren offentlig forvaltning og service**

- 2.27 Sektoren offentlig forvaltning og service kan også oprette særlige enheder med kendetegn og funktioner, der svarer til koncerntilknyttede finansielle institutioners og kunstige datterselskabers. Sådanne enheder har ikke bemyndigelse til at handle uafhængigt, og det er begrænset, hvilke transaktioner de kan involvere sig i. De bærer ikke risikoen og høster ikke fordelene ved de aktiver og passiver, de besidder. Hvis sådanne enheder er residente, behandles de som en integrerende del af sektoren offentlig forvaltning og service og ikke som separate enheder. Hvis de ikke er residente, behandles de som separate enheder. De transaktioner, som de gennemfører i udlandet, afspejles i tilsvarende transaktioner med den offentlige forvaltning og service. En enhed, der optager lån i udlandet, anses derfor for at låne det samme beløb til den offentlige forvaltning og service og på de samme betingelser som det oprindelige lån.
- 2.28 Sammenfattende konsolideres regnskaberne for SPE'er uden selvstændig handleevne med moderselskabet, medmindre de er residente i en anden økonomi end moderselskabet. Der er en enkelt undtagelse fra denne generelle regel, nemlig når en ikke-resident SPE oprettes af den offentlige forvaltning og service.
- 2.29 Ved fiktive residente enheder forstås:
- a) de dele af ikke-residente enheder, som har et økonomisk interessecentrum på landets økonomiske område (dvs. enheder, som i de fleste tilfælde foretager økonomiske transaktioner i et år eller derover)
  - b) ikke-residente enheder i deres egenskab af ejere af jord og/eller bygninger på landets økonomiske område, men kun hvad angår transaktioner vedrørende jord og bygninger.
- Fiktive residente enheder behandles som institutionelle enheder, selv om de kun fører delvise regnskaber og ikke altid har fri beslutningsret.
- 2.30 Følgende anses for at være institutionelle enheder:
- a) enheder, som har fri beslutningsret og fører et fuldstændigt regnskab:
    - 1) private og offentlige selskaber
    - 2) kooperativer eller interessentskaber med status af selvstændige juridiske enheder
    - 3) offentlige producenter, som i henhold til særlig lovgivning har status af juridiske enheder
    - 4) nonprofitinstitutioner med status af juridiske enheder
    - 5) offentlige forvaltningsenheder
  - b) enheder, der fører et fuldstændigt regnskab, og som betragtes som havende fri beslutningsret, selv om de ikke er oprettet som selskaber adskilt fra moderselskabet: kvasiselskaber
  - c) enheder, som ikke nødvendigvis fører et fuldstændigt regnskab, men som pr. konvention betragtes som havende fri beslutningsret, dvs.:
    - husholdninger
    - fiktive residente enheder.

DE INSTITUTIONELLE SEKTORER

- 2.31 Ved en makroøkonomisk analyse betragtes hver institutionel enheds aktiviteter ikke særskilt — det er de aggregerede aktiviteter udøvet af ensartede institutioner, der analyseres. Enhederne kombineres derfor i grupper med betegnelsen institutionelle sektorer, hvoraf nogle igen opdeles i delsektorer.

Tabel 2.1 — Sektorer og delsektorer

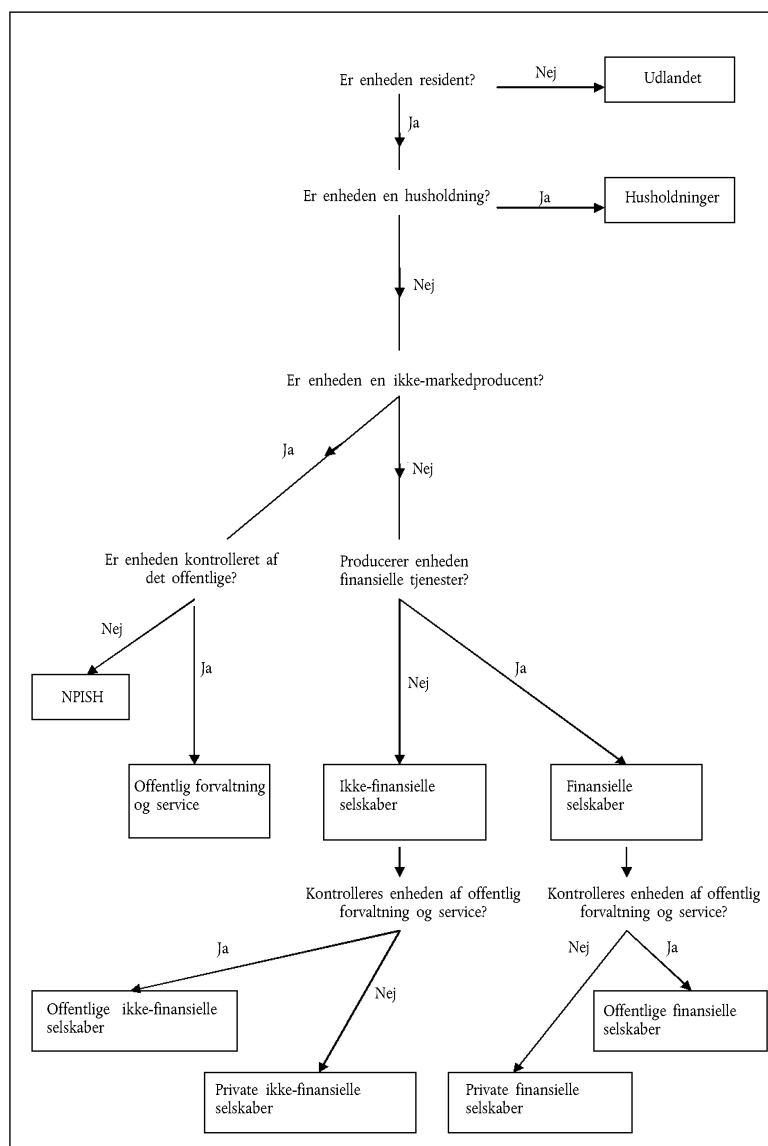
Sektorer og delsektorer			Offentlige	Private nationalt kontrolle-rede	Udenlandsk kontrolle-rede	
Ikkefinansielle selskaber		S.11	S.11001	S.11002	S.11003	
Finansielle selskaber		S.12				
Monetære finansielle institutioner (MFI'er)	Centralbanken	S.121				
	Andre monetære finansielle institutioner	Pengeinstitutter, undtagen centralbanken	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
		Pengemarkedsforeninger	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Finansielle selskaber, undtagen MFI'er og forsikringsselskaber og pensionskasser	Investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	S.124	S.12401	S.12402	S.12403	
	Andre finansielle formidlere, undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser	S.125	S.12501	S.12502	S.12503	
	Finansielle hjælpeenheder	S.126	S.12601	S.12602	S.12603	
	Koncerntilknyttede finansielle institutioner og pengeudlånere	S.127	S.12701	S.12702	S.12703	
Forsikringsselskaber og pensionskasser	Forsikringsselskaber	S.128	S.12801	S.12802	S.12803	
	Pensionskasser	S.129	S.12901	S.12902	S.12903	
Offentlig forvaltning og service		S.13				
Statslig forvaltning og service (undtagen sociale kasser og fonde)		S.1311				
Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (undtagen sociale kasser og fonde)		S.1312				
Kommunal forvaltning og service (undtagen sociale kasser og fonde)		S.1313				
Sociale kasser og fonde		S.1314				
Husholdninger		S.14				
Arbejdsgivere samt selvstændige uden ansatte		S.141+S-142				
Ansatte		S.143				
Modtagere af formueindkomst og overførselsindkomster		S.144				
Modtagere af formueindkomst		S.1441				
Pensionsmodtagere		S.1442				
Modtagere af andre overførsler		S.1443				

▼ **B**

Sektorer og delsektorer		Offentlige	Private nationalt kontrollede	Udenlandsk kontrollede
Nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger.	S.15			
Udlandet.	S.2			
Medlemsstaterne og Den Europæiske Unions institutioner og organer	S.21			
Den Europæiske Unions medlemsstater	S.211			
Den Europæiske Unions institutioner og organer	S.212			
Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residente i Den Europæiske Union	S.22			

2.32 Hver af sektorerne og delsektorerne omfatter de institutionelle enheder, der har en ensartet økonomisk adfærd.

Figur 2.1 — Fordeling af enheder på sektorer

▼B

- 2.33 De institutionelle enheder er grupperet i sektorer efter producenttype og den hovedaktivitet og hovedfunktion, som anses for at være repræsentativ for deres økonomiske adfærd.
- 2.34 Figur 2.1 viser, hvordan enhederne fordeles på hovedsektorer. For at bestemme, til hvilken sektor en enhed, der er resident, og som ikke er en husholdning, henregnes ifølge figuren, er det nødvendigt at bestemme, om den kontrolleres af den offentlige forvaltning og service eller ej, og om den er markedsproducent eller ikkemarkedsproducent.
- 2.35 Kontrol over et finansielt eller ikkefinansielt selskab defineres som muligheden for at fastlægge selskabets overordnede politik, f.eks. ved om nødvendigt at vælge passende direktører.
- 2.36 En enkelt institutionel enhed — et andet selskab, en husholdning en nonprofitinstitution eller en offentlig enhed — har kontrol over et selskab eller kvasiselskab, når den pågældende enhed ejer mere end halvdelen af aktierne med stemmeret eller på anden måde kontrollerer mere end halvdelen af aktionærernes stemmer.
- 2.37 For at have kontrol over mere end halvdelen af aktionærernes stemmer behøver en institutionel enhed ikke selv at eje nogen af aktierne med stemmeret. Et selskab C kan være datterselskab til et andet selskab B, hvor et tredje selskab A ejer hovedparten af aktier med stemmeret. Selskab C betragtes som et datterselskab til selskab B, når selskab B enten kontrollerer mere end halvdelen af aktionærernes stemmer i selskab C eller er aktionær i C med ret til at udpege eller afsætte et flertal af direktørerne i C.
- 2.38 En offentlig forvaltnings- eller serviceenhed kan have kontrollen over et selskab som følge af en særlig lov eller administrativ bestemmelse, hvori den pågældende enhed bemyndiges til at fastlægge selskabets politik. De følgende indikatorer er de hovedfaktorer, der skal tages i betragtning ved afgørelsen af, om et selskab er kontrolleret af den offentlige forvaltning og service:
- det offentlige besidder hovedparten af stemmerettighederne
  - det offentlige har kontrollerende indflydelse i bestyrelsen eller det styrende organ
  - det offentlige har kontrollerende indflydelse på udnævnelse og afskedigelse af ledende personale
  - det offentlige har kontrollerende indflydelse i centrale udvalg i enheden
  - det offentlige besidder en gylden aktie
  - særlige bestemmelser
  - det offentlige er største kunde
  - lån fra det offentlige.
- En enkelt indikator kan i nogle tilfælde være nok til, at enheden er kontrolleret, men i andre tilfælde er det et antal separate indikatorer, der tilsammen peger på, at enheden er kontrolleret.
- 2.39 I forbindelse med nonprofitinstitutioner, som har status af selvstændige juridiske enheder, skal følgende fem faktorer tages i betragtning ved afgørelsen af, om der foreligger kontrol:
- udnævnelse af ledende personale

▼B

- b) bestemmelserne i forretningsgrundlaget
- c) kontraktmæssige aftaler
- d) finansieringsgraden
- e) graden af risiko, som det offentlige påtager sig.

I lighed med selskaber kan en enkelt indikator i nogle tilfælde være nok til, at enheden er kontrolleret, men i andre tilfælde er det et antal separate indikatorer, der tilsammen peger på, at enheden er kontrolleret.

- 2.40 Sondringen mellem markedsfølsom og ikke-markedsfølsom og dermed for offentlige enheders vedkommende mellem sektoren offentlig forvaltning og service og sektoren selskaber afhænger af de kriterier, der er beskrevet i 1.37.
- 2.41 En sektor opdeles i delsektorer i henhold til de kriterier, der er relevante for den pågældende sektor; for eksempel kan offentlig forvaltning og service opdeles i statslig forvaltning og service, offentlig forvaltning og service på delstatsniveau, kommunal forvaltning og service og sociale kasser og fonde. Det gør det muligt at give en mere præcis beskrivelse af enhedernes økonomiske adfærd.

I regnskaberne for sektorer og delsektorer registreres alle de pågældende institutionelle enheders aktiviteter, hvad enten der er tale om hovedaktiviteter eller biaktiviteter.

Hver institutionel enhed kan kun høre ind under én sektor eller delsektor.

- 2.42 Hvis den institutionelle enheds hovedfunktion er produktion af varer og tjenesteydelser, må producenttypen først bestemmes, før enheden kan henføres til en sektor.
- 2.43 Tabel 2.2 viser de producenttyper samt de hovedaktiviteter og -funktioner, der kendetegner de enkelte sektorer:

Tabel 2.2 — Producenttyper samt hovedaktiviteter og -funktioner klassificeret efter sektor

Producent	Hovedaktivitet og -funktion	Sektor
Markedsproducent	Produktion af markedsfølsomme varer og ikkefinansielle tjenester	Ikkefinansielle selskaber (S.11)
Markedsproducent	Finansiell formidling inkl. forsikring Finansielle hjælpetjenester	Finansielle selskaber (S.12)
Offentlig ikke-markedsproducent	Produktion og levering af ikke-markedsfølsom produktion til kollektivt og individuelt forbrug samt transaktioner, der har til formål at omfordere nationalindkomsten og nationalformuen	Offentlig forvaltning og service (S.13)
Markedsproducent eller privat producent af produkter til eget brug	Forbrug Produktion af markedsfølsom produktion og produktion til eget brug	Husholdninger (S.14) i deres egenskab af forbrugere i deres egenskab af erhvervsdrivende
Privat ikke-markedsproducent	Produktion og levering af ikke-markedsfølsom produktion til individuelt forbrug	Nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (S.15)

▼B

- 2.44 Sektoren udlandet (S.2) omfatter strømme og beholdninger mellem residente og ikke-residente enheder — de ikke-residente enheder er ikke karakteriseret ved ensartede målsætninger og adfærdsmønstre, men kun gennem deres strømme og beholdninger i forhold til residente enheder.

Ikkefinansielle selskaber (S.11)

- 2.45 *Definition:* Sektoren ikkefinansielle selskaber (S.11) består af institutionelle enheder med status af selvstændige juridiske enheder og markedsproducenter, hvis hovedaktivitet er produktion af varer og ikkefinansielle tjenester. Sektoren ikkefinansielle selskaber omfatter også ikkefinansielle kvasiselskaber (Jf. 2.13, litra f).

- 2.46 Der er tale om følgende institutionelle enheder:

- a) private og offentlige selskaber, som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester
- b) kooperativer og interessentskaber, der har status af selvstændige juridiske enheder, og som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester
- c) offentlige producenter, der har status af selvstændige juridiske enheder, og som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester
- d) nonprofitinstitutioner eller sammenslutninger rettet mod ikkefinansielle selskaber, der har status af selvstændige juridiske enheder, og som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester
- e) hovedsæder, der kontrollerer en gruppe af selskaber, som er markedsproducenter, hvis hovedaktiviteten for gruppen af selskaber som helhed — målt på grundlag af værditilvækst — er produktion af varer og ikkefinansielle tjenester
- f) SPE'er, hvis hovedaktivitet er levering af varer eller ikkefinansielle tjenester
- g) private og offentlige kvasiselskaber, som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester.

- 2.47 Ved »ikkefinansielle kvasiselskaber« forstår alle enheder, der ikke har status af selvstændige juridiske enheder, som er markedsproducenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester, og som falder ind under definitionen for kvasiselskaber (jf. 2.13, litra f)).

Ikkefinansielle kvasiselskaber skal være i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger til, at der kan føres et fuldstændigt regnskab, og drives som selskaber. De facto-forholdet til ejeren svarer til det forhold, et selskab har til sine aktionærer.

Ikkefinansielle kvasiselskaber, som ejes af husholdninger, af offentlige enheder eller af nonprofitinstitutioner, grupperes sammen med ikkefinansielle selskaber i sektoren ikkefinansielle selskaber og ikke i den sektor, som ejeren henhører under.

▼B

- 2.48 At markedsproducenterne fører et fuldstændigt regnskab, herunder opstiller balancer, er ikke tilstrækkeligt til, at de behandles som institutionelle enheder som f.eks. kvasiselskaber. Interessentskaber og offentlige producenter, der ikke falder ind under 2.46, litra a), b), c) og f), samt enkeltmandsvirksomheder er — selv om de fører et fuldstændigt regnskab — normalt ikke separate institutionelle enheder, eftersom de ikke har fri beslutningsret, idet de ledes af de husholdninger, nonprofitinstitutioner eller statslige myndigheder, der ejer dem.
- 2.49 Ikkefinansielle selskaber omfatter også fiktive residente enheder, der behandles som kvasiselskaber.
- 2.50 Sektoren ikkefinansielle selskaber er opdelt i tre delsektorer:
- a) offentlige ikkefinansielle selskaber (S.11001)
  - b) private nationalt kontrollerede ikkefinansielle selskaber (S.11002)
  - c) udenlandsk kontrollerede ikkefinansielle selskaber (S.11003).

Delsektoren offentlige ikkefinansielle selskaber (S.11001)

- 2.51 *Definition:* Delsektoren offentlige ikkefinansielle selskaber består af alle ikkefinansielle selskaber, kvasiselskaber og nonprofitinstitutioner, der har status af selvstændige juridiske enheder, og som er markedsproducenter, der kontrolleres af offentlige enheder.
- 2.52 Offentlige kvasiselskaber er kvasiselskaber, der ejes direkte af offentlige enheder.

Delsektoren private nationalt kontrollerede ikkefinansielle selskaber (S.11002)

- 2.53 *Definition:* Delsektoren private nationalt kontrollerede ikkefinansielle selskaber består af alle ikkefinansielle selskaber, kvasiselskaber og nonprofitinstitutioner, der har status af selvstændige juridiske enheder, og som er markedsproducenter, der kontrolleres af offentlige enheder eller af ikke-residente institutionelle enheder.

Denne delsektor omfatter også selskaber og kvasiselskaber, der er genstand for direkte udenlandske investeringer, og som ikke hører under delsektoren udenlandsk kontrollerede ikkefinansielle selskaber (S.11003).

Delsektoren udenlandsk kontrollerede ikkefinansielle selskaber (S.11003)

- 2.54 *Definition:* Delsektoren udenlandsk kontrollerede ikkefinansielle selskaber består af alle ikkefinansielle selskaber og kvasiselskaber, der kontrolleres af ikke-residente institutionelle enheder.

Denne delsektor omfatter:

- a) alle datterselskaber af ikke-residente selskaber
- b) alle selskaber, som kontrolleres af en ikke-resident institutionel enhed, der ikke udgør et selskab i sig selv; for eksempel et selskab, der kontrolleres af en udenlandsk regering. Den omfatter også selskaber, der kontrolleres af en gruppe af ikke-residente enheder, der handler i fællesskab
- c) alle filialer eller andre afdelinger, som ikke er etableret i selskabsform, af ikke-residente selskaber eller producenter uden selskabsform, som er fiktive residente enheder.

▼B**Finansielle selskaber (S.12)**

2.55 *Definition:* Sektoren finansielle selskaber (S.12) består af institutionelle enheder, som har status af selvstændige juridiske enheder og markedsproducenter, hvis hovedaktivitet er produktion af finansielle tjenester. Sådanne institutionelle enheder omfatter alle selskaber eller kvasiselskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med:

a) finansiell formidling (finansielle formidlere), og/eller

b) finansielle hjælpetjenester (finansielle hjælpeenheder).

Omfatter også institutionelle enheder, der yder finansielle tjenester, hvis hovedparten af deres aktiver eller passiver ikke er genstand for transaktioner på frie markeder.

2.56 Finansiell formidling er den aktivitet, hvor en institutionel enhed erhverver finansielle aktiver og indgår forpligtelser for egen regning ved at foretage finansielle transaktioner på markedet. Finansielle formidlers aktiver og passiver transformeres eller ompakkes f.eks. for så vidt angår løbetid, omfang, risiko etc. under finansformidlingsprocessen.

Finansielle hjælpetjenester er aktiviteter, der, uden selv at være finansiell formidling, er forbundet med denne aktivitet.

Finansielle formidlere

2.57 Finansiell formidling består i at overføre midler mellem tredjemand med overskud af midler og tredjemand, der mangler midler. En finansiell formidler fungerer ikke blot som befuldmægtiget for andre institutionelle enheder, men tager selv en risiko ved at erhverve finansielle aktiver og indgå forpligtelser for egen regning.

2.58 Finansiell formidling kan omfatte alle typer af passiver, med undtagelse af kategorien andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8). De finansielle aktiver, der indgår i finansiell formidling, kan være af alle kategorier, undtagen kategorien forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier (AF.6), men inklusive kategorien andre forfaldne ikkebetalte mellemværender. Finansielle formidlere kan investere deres midler i ikkefinansielle aktiver, herunder fast ejendom. For at blive betragtet som finansiell formidler skal et selskab imidlertid indgå forpligtelser på finansmarkederne og omdanne midler. Ejendomsselskaber er ikke finansielle formidlere.

2.59 Forsikringssselskabers og pensionskassers hovedfunktion består i sammenlægning af risici i puljer. Disse institutioners passiver er forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier (AF.6). Modstykket til passiver er investeringer, som foretages af forsikringssselskaberne og pensionskasserne, som fungerer som finansielle formidlere.

2.60 Investeringsforeninger, herunder pengemarkedsforeninger, indgår navnlig forpligtelser gennem udstedelse af andele i investeringsforeninger (AF.52). De omdanner disse midler ved at erhverve finansielle aktiver og/eller fast ejendom. Investeringsforeninger klassificeres som finansielle formidlere. Enhver ændring i værdien af deres aktiver og passiver, bortset fra deres egne andelsbeviser, afspejles i egenkapitalen (jf. 7.07). Eftersom egenkapitalen svarer til værdien af investeringsforeningens andele, vil enhver ændring i værdien af foreningens aktiver og passiver blive afspejlet i disse andeles markedsværdi. Investeringsforeninger, der investerer i fast ejendom, er finansielle formidlere.

▼B

- 2.61 Finansiell formidling er begrænset til erhvervelse af aktiver og indgåelse af forpligtelser over for offentligheden eller bestemte og forholdsvis store udsnit af denne. Når aktiviteten er begrænset til mindre grupper af personer eller familier, er der ikke tale om finansiell formidling.
- 2.62 Der kan findes undtagelser fra den generelle regel om, at finansiell formidling omfatter finansielle transaktioner på markedet. Eksempler herpå er kommunale låne- og sparebanker med tilknytning til den pågældende kommune, eller finansielle leasingselskaber, der er underlagt en moderkoncern i forbindelse med erhvervelse eller investering af midler. Disse enheders udlåns- eller indskudsaktiviteter skal være uafhængige af henholdsvis den pågældende kommune eller moderkoncernen, for at enhederne kan klassificeres som finansielle formidlere.

Finansielle hjælpeenheder

- 2.63 Finansielle hjælpe tjenester omfatter hjælpe aktiviteter i forbindelse med gennemførelse af transaktioner i finansielle aktiver eller passiver eller omdannelsen eller ompakningen af midlerne. Finansielle hjælpe enheder løber ikke selv nogen risiko gennem erhvervelse af aktiver eller indgåelse af forpligtelser. De letter kun den finansielle formidling. Hovedsæder, hvis datterselskaber alle eller for størstedelen er finansielle selskaber, er finansielle hjælpe enheder.

Andre finansielle selskaber end finansielle formidlere og finansielle hjælpe enheder

- 2.64 Andre finansielle selskaber end finansielle formidlere og finansielle hjælpe enheder er institutionelle enheder, der yder finansielle tjenester, hvor størstedelen af enten deres aktiver eller passiver ikke er genstand for transaktioner på det frie marked.

Institutionelle enheder, som indgår i sektoren finansielle selskaber

- 2.65 Sektoren finansielle selskaber (S.12) omfatter følgende institutionelle enheder:
- a) Private eller offentlige selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og/eller finansielle hjælpe tjenester.
  - b) Kooperativer og interessentskaber, som har status af selvstændige juridiske enheder, og som hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og/eller finansielle hjælpe tjenester.
  - c) Offentlige producenter, som har status af juridiske enheder, og som hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og/eller finansielle hjælpe tjenester.
  - d) Nonprofitinstitutioner, som har status af juridiske enheder, og som hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og/eller finansielle hjælpe tjenester, eller som er rettet mod finansielle selskaber.
  - e) Hovedsæder, når alle eller hovedparten af deres datterselskaber som finansielle selskaber har finansiell formidling og/eller finansielle hjælpe tjenester som hovedaktivitet. Disse hovedsæder klassificeres som finansielle hjælpe enheder (S.126).
  - f) Holdingselskaber, hvor selskabets hovedopgave er at eje aktiver i en gruppe datterselskaber. Gruppen kan være finansiell eller ikke-finansiell — dette påvirker ikke klassificeringen af holdingselskaber som koncerntilknyttede finansielle institutioner (S.127).

▼B

- g) SPE'er, hvis hovedaktivitet er levering af finansielle tjenester.
- h) Investeringsforeninger, som ikke er etableret i selskabsform, med investeringsporteføljer, der ejes af medlemmerne, og som normalt administreres af andre finansielle selskaber. Sådanne investeringsforeninger er institutionelle enheder, som er adskilt fra det administrerende finansielle selskab.
- i) Enheder, som ikke er etableret i selskabsform, og som hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling, og som er underlagt regulering og tilsyn (i de fleste tilfælde henregnet til delsektoren pengeinstitutter, undtagen centralbanken, eller delsektoren forsikrings-selskaber og pensionskasser), betragtes som havende fri beslutningsret og selvstændig ledelse uafhængigt af deres ejere; deres økonomiske og finansielle adfærd svarer til finansielle selskaber. De behandles i så fald som separate institutionelle enheder. Eksempler herpå er filialer af ikke-residente finansielle selskaber.

Delsektorer under sektoren finansielle selskaber

2.66 Sektoren finansielle selskaber er opdelt i følgende delsektorer:

- a) centralbanken (S.121)
- b) pengeinstitutter, undtagen centralbanken (S.122)
- c) pengemarkedsforeninger (S.123)
- d) investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger (S.124)
- e) andre finansielle formidlere, undtagen forsikrings-selskaber og pensionskasser (S.125)
- f) finansielle hjælpeenheder (S.126)
- g) koncerntilknyttede finansielle institutioner og pengeudlånere (S.127)
- h) forsikrings-selskaber (S.128)
- i) pensionskasser (S.129).

Kombinering af delsektorer under sektoren finansielle selskaber

- 2.67 Monetære finansielle institutioner (MFI'er) som defineret af ECB består af alle institutionelle enheder, der indgår i delsektorerne centralbanken (S.121), pengeinstitutter, undtagen centralbanken (S.122), og pengemarkedsforeninger (S.123).
- 2.68 Andre monetære finansielle institutioner omfatter de finansielle formidlere, hvorigennem virkningerne af centralbankens (S.121) monetære politik overføres til de andre enheder i økonomien. Det drejer sig om pengeinstitutter, undtagen centralbanken (S.122), og pengemarkedsforeninger (S.123).
- 2.69 Finansielle formidlere, der beskæftiger sig med sammenlægning af risici i puljer, er forsikrings-selskaber og pensionskasser. De består af delsektorerne forsikrings-selskaber (S.128) og pensionskasser (S.129).
- 2.70 Finansielle selskaber, undtagen monetære finansielle institutioner og forsikrings-selskaber og pensionskasser, består af delsektorerne investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger (S.124), andre finansielle formidlere, undtagen forsikrings-selskaber og pensionskasser (S.125), finansielle hjælpeenheder (S.126) og koncerntilknyttede finansielle institutioner og pengeudlånere (S.127).

▼ **B****Opdeling af delsektorerne under finansielle selskaber i offentlige, private nationalt og udenlandsk kontrollerede finansielle selskaber**

2.71 Med undtagelse af delsektor S.121 opdeles hver enkelt delsektor i:

- a) offentlige finansielle selskaber
- b) private nationalt kontrollerede finansielle selskaber
- c) udenlandsk kontrollerede finansielle selskaber.

Kriterierne for denne underopdeling er de samme som for ikkefinansielle selskaber (jf. 2.51-2.54).

Tabel 2.3 — Sektoren finansielle selskaber og dens delsektorer

Sektorer og delsektorer:			Offentlige	Private nationalt kontrollerede	Udenlandsk kontrollerede	
Finansielle selskaber			S.12			
Monetære finansielle institutioner (MFI'er)	Centralbanken		S.121			
	Andre monetære finansielle institutioner	Pengeinstitutter, undtagen centralbanken	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
		Pengemarkedsforeninger	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Finansielle selskaber, undtagen MFI'er og forsikringselskaber og pensionskasser	Investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger		S.124	S.12401	S.12402	S.12403
	Andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser		S.125	S.12501	S.12502	S.12503
	Finansielle hjælpeenheder		S.126	S.12601	S.12602	S.12603
	Koncerntilknyttede finansielle institutioner og pengeudlånere		S.127	S.12701	S.12702	S.12703
Forsikringselskaber og pensionskasser	Forsikringselskaber		S.128	S.12801	S.12802	S.12803
	Pensionskasser		S.129	S.12901	S.12902	S.12903

Centralbanken (S.121)

2.72 *Definition:* Delsektoren centralbanken (S.121) består af alle finansielle selskaber og kvasiselskaber, hvis hovedfunktion består i at udstede penge, opretholde den indenlandske og udenlandske værdi af den nationale valuta samt at opbevare alle landets internationale reserver eller en del heraf.

2.73 Delsektor S.121 omfatter følgende finansielle formidlere:

- a) den nationale centralbank, også hvor den indgår i Det Europæiske System af Centralbanker
- b) centrale monetære organer hovedsagelig i offentligt regi (f.eks. organer, der forvalter udenlandsk valuta eller udsteder penge), som fører et fuldstændigt regnskab og har fri beslutningsret i forhold til de statslige forvaltnings- og servicemyndigheder. Når disse aktiviteter udøves enten inden for statslig forvaltning og service eller inden for centralbanken, findes der ikke nogen separate institutionelle enheder.

▼ B

- 2.74 Delsektor S.121 omfatter ikke myndigheder og organer (bortset fra centralbanken), som regulerer eller fører tilsyn med finansielle selskaber eller finansmarkederne. Disse klassificeres i delsektor S.126.

Pengeinstitutter, undtagen centralbanken (S.122)

- 2.75 *Definition:* Delsektoren pengeinstitutter, undtagen centralbanken (S.122) omfatter alle finansielle selskaber og kvasiselskaber — med undtagelse af enheder klassificeret under delsektorerne centralbanken og pengemarkedsforeninger — der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling, og hvis aktiviteter består i at modtage indskud **og/eller indlånsnignende indskud** fra andre institutionelle enheder **end monetære finansielle institutioner** og for egen regning at yde lån og/eller foretage investeringer i værdipapirer.

- 2.76 Pengeinstitutter, undtagen centralbanken, kan ikke uden videre benævnes »banker«, for de kan eventuelt omfatte nogle finansielle selskaber, som ikke kalder sig banker, eller nogle finansielle selskaber, som ikke må kalde sig banker i visse lande, mens andre finansielle selskaber, der betegner sig selv som banker, måske slet ikke er pengeinstitutter. Følgende finansielle formidlere klassificeres i delsektor S.122:

- a) forretningsbanker, »universal«-banker og andre ikkespecialiserede banker
- b) sparekasser (herunder sparekasser, som forvalter båndlagte midler, samt låne- og sparekasser)
- c) postgiroinstitutioner, postbanker, girobanker
- d) lånekasser, herunder landbrugslånekasser
- e) andelskasser, andelslånekasser o.l.
- f) specialiserede banker (f.eks. erhvervsbanker, emissionskonsortier, privatkundebanker)
- g) elektroniske pengeinstitutter, som beskæftiger sig med finansiell formidling.

- 2.77 Følgende finansielle formidlere klassificeres i delsektor S.122, når deres aktivitet består i fra offentligheden at modtage midler, der skal tilbagebetales, enten i form af indskud eller under andre former, såsom løbende udstedelse af langfristede gældsinstrumenter.

- a) selskaber, der formidler lån mod pant i fast ejendom (realkreditinstitutioner som f.eks. kreditforeninger, hypotekbanker o.l.)
- b) kommunale lånekasser.

Ellers klassificeres finansielle formidlere i delsektor S.124.

- 2.78 Delsektor S.122 omfatter ikke:

- a) hovedsæder, som fører tilsyn med og leder andre enheder i en gruppe bestående hovedsagelig af pengeinstitutter, undtagen centralbanken, men som ikke selv er pengeinstitutter. Disse klassificeres i delsektor S.126
- b) nonprofitinstitutioner, som har status af selvstændige juridiske enheder, og som er rettet mod pengeinstitutter, men som ikke beskæftiger sig med finansiell formidling. Disse klassificeres i delsektor S.126, og

▼ B

- c) elektroniske pengeinstitutter, som ikke har finansiel formidling som hovedaktivitet.

Pengemarkedsforeninger (S.123)

- 2.79 *Definition:* Delsektoren pengemarkedsforeninger (S.123) som kollektive investeringsordninger omfatter alle finansielle selskaber og kvasiselskaber — med undtagelse af enheder klassificeret under delsektorerne centralbanken og penge- og finansieringsinstitutter — der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiel formidling. Deres aktiviteter består i at udstede investeringsandele i pengemarkedsforeninger som nære substitutter for indskud fra institutionelle enheder og for egen regning at foretage investeringer hovedsagelig i andele i pengemarkedsforeninger, kortfristede gældsværdipapirer og/eller indskud.
- 2.80 Følgende finansielle formidlere klassificeres i delsektor S.123: investeringsforeninger, investeringsselskaber og andre former for kollektiv investering, hvis andele anses for nære substitutter for indskud.
- 2.81 Delsektor S.123 omfatter ikke:
- a) hovedsæder, som fører tilsyn med og leder en gruppe bestående hovedsagelig af pengemarkedsforeninger, men som ikke selv er pengemarkedsforeninger. Disse klassificeres i delsektor S.126
  - b) nonprofitinstitutioner med status af selvstændige juridiske enheder, som er rettet mod pengemarkedsforeninger, men som ikke beskæftiger sig med finansiel formidling. Disse klassificeres i delsektor S.126.

Investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger (S.124)

- 2.82 *Definition:* Delsektoren investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger (S.124) omfatter alle kollektive investeringsordninger — med undtagelse af enheder klassificeret under delsektoren pengemarkedsforeninger — der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiel formidling. Deres aktiviteter består i at udstede andele i investeringsforeninger, som ikke er nære substitutter for indskud, fra institutionelle enheder og for egen regning at foretage investeringer hovedsagelig i andre finansielle aktiver end kortfristede finansielle aktiver og i ikke-finansielle aktiver (sædvanligvis fast ejendom).
- 2.83 Investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger omfatter investeringsselskaber og andre former for kollektiv investering, hvis andele ikke anses for nære substitutter for indskud.
- 2.84 Følgende finansielle formidlere klassificeres i delsektor S.124:
- a) investeringsforeninger, der har åbent for tilgang af nye investeringsbeviser, og hvis andele på indehavernes forlangende tilbagekøbes eller indløses direkte eller indirekte af foretagendets aktiver
  - b) investeringsforeninger, der har lukket for tilgang af nye investeringsbeviser, og som har en fast foreningskapital, og hvor investorer, der ønsker at indtræde i eller forlade foreningen, må købe eller sælge eksisterende andele
  - c) investeringsforeninger, der investerer i fast ejendom
  - d) investeringsforeninger, der investerer i andre foreninger (»funds of funds«)
  - e) hedgefonde, der omfatter en række kollektive investeringsordninger med store minimumsinvesteringer, begrænset regulering og et bredt spektrum af investeringsstrategier.

▼B

- 2.85 Delsektor S.124 omfatter ikke:
- a) pensionskasser, der henhører under delsektoren pensionskasser
  - b) formålsbestemte statsejede investeringsfonde. En formålsbestemt statsejet investeringsfond klassificeres som en koncerntilknyttet finansiel institution, hvis den henhører under finansielle selskaber. Om en »formålsbestemt statsejet investeringsfond« skal klassificeres i sektoren offentlig forvaltning og service eller i sektoren finansielle selskaber, afgøres ud fra de kriterier, der er fastsat i 2.27
  - c) hovedsæder, som fører tilsyn med og leder en gruppe bestående hovedsagelig af investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger, men som ikke selv er investeringsforeninger. Disse klassificeres i delsektor S.126
  - d) nonprofittinstitutioner, som har status af selvstændige juridiske enheder, og som er rettet mod investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger, men som ikke beskæftiger sig med finansiel formidling. Disse klassificeres i delsektor S.126.

Andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser (S.125)

- 2.86 *Definition:* Delsektoren andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser (S.125) omfatter alle finansielle selskaber og kvasiselskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiel formidling ved at indgå forpligtelser, undtagen i form af penge, indskud eller andele i investeringsforeninger eller i tilknytning til forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier fra institutionelle enheder.
- 2.87 Delsektor S.125 omfatter finansielle formidlere, især dem, der hovedsagelig er beskæftiget med langfristet finansiering. I de fleste tilfælde er det den ofte lange løbetid, som adskiller denne delsektor fra delsektoren andre monetære finansielle institutioner (S.122 og S.123). Eftersom der ikke er tale om passiver i form af andele i investeringsforeninger, som ikke anses for nære substitutter for indskud, eller forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier er det muligt af afgrænse denne delsektor i forhold til delsektorerne investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger (S.124), forsikringselskaber (S.128) og pensionskasser (S.129).
- 2.88 Delsektoren andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser (S.125) underopdeles i delsektorer bestående af FVC'er (financial vehicle corporations), der deltager i securitiseringstransaktioner, forhandlere af værdipapirer og derivater, finansielle selskaber med udlånsvirksomhed og specialiserede finansielle selskaber. Dette fremgår af tabel 2.4.

Tabel 2.4 — Delsektoren andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser (S.125) og underopdelingen heraf

Andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser

FVC'er (financial vehicle corporations), der deltager i securitiseringstransaktioner

Forhandlere af værdipapirer og derivater

Finansielle selskaber med udlånsvirksomhed

Specialiserede finansielle selskaber

▼ B

- 2.89 Delsektor S.125 omfatter ikke nonprofitinstitutioner, som har status af selvstændige juridiske enheder, og som er rettet mod andre finansielle formidlere, men som ikke beskæftiger sig med finansiell formidling. Disse klassificeres i delsektor S.126.

FVC'er (financial vehicle corporations), der deltager i securitiseringstransaktioner

- 2.90 *Definition:* FVC'er, der deltager i securitiseringstransaktioner, er foretagender, der udfører securitiseringstransaktioner. FVC'er, der opfylder kriterierne for en institutionel enhed, klassificeres i S.125. I modsat fald behandles de som en integrerende del af moderselskabet.

Forhandlere af værdipapirer og derivater, finansielle selskaber med udlånsvirksomhed og specialiserede finansielle selskaber.

- 2.91 Forhandlere af værdipapirer og derivater (for egen regning) er finansielle formidlere, der handler for egen regning.
- 2.92 Finansielle selskaber med udlånsvirksomhed omfatter f.eks. finansielle formidlere, der beskæftiger sig med:
- a) finansiell leasing
  - b) formidling af afbetalingskreditter og finansiering til personlige eller erhvervsmæssige formål, eller
  - c) factoring.
- 2.93 Specialiserede finansielle selskaber er finansielle formidlere som f.eks.:
- a) venture- og udviklingselskaber
  - b) eksport/importfinansieringsselskaber, eller
  - c) finansielle formidlere, der udelukkende modtager indskud og/eller nære substitutter for indskud fra eller optager lån hos monetære finansielle institutioner; disse finansielle formidlere omfatter også clearingcentraler, der fungerer som central modpart, og som udfører transaktioner på grundlag af genkøbsaftaler mellem monetære finansielle institutioner.
- 2.94 Hovedsæder, der fører tilsyn med og leder en gruppe af datterselskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og/eller finansielle hjælpetjenester, klassificeres i delsektor S.126.

Finansielle hjælpeenheder (S.126)

- 2.95 *Definition:* Delsektoren finansielle hjælpeenheder (S.126) består af alle finansielle selskaber og kvasiselskaber, der hovedsagelig udfører aktiviteter, der er nært knyttet til finansiell formidling, men som ikke selv er finansielle formidlere.
- 2.96 Følgende finansielle selskaber og kvasiselskaber klassificeres i delsektor S.126:
- a) forsikringsmæglere, bjærgnings- og havariadministratorer, forsikrings- og pensionsrådgivere, osv.
  - b) lånemæglere, værdipapirhandlere, investeringsrådgivere, osv.
  - c) selskaber, der forestår udstedelse af værdipapirer
  - d) selskaber, hvis hovedfunktion består i at kationere for forskellige former for kortfristede værdipapirer ved endossement
  - e) selskaber, der tilvejebringer finansielle derivater og kurssikringsinstrumenter, såsom swaps, optioner og futures (uden selv at udstede disse)

▼B

- f) selskaber, der stiller infrastruktur til rådighed for finansmarkederne
  - g) centrale myndigheder, der fører tilsyn med finansielle formidlere og finansmarkeder, når der er tale om selvstændige institutionelle enheder
  - h) pensionskasseadministratorer, investeringsforeningsadministratorer, osv.
  - i) selskaber, der udfører handel med værdipapirer og forsikringer
  - j) nonprofitinstitutioner, som har status af juridiske enheder, og som er rettet mod finansielle selskaber, men som ikke selv er beskæftiget med finansiell formidling (jf. 2.46, litra d))
  - k) betalingsinstitutter (der formidler betalinger mellem køber og sælger).
- 2.97 Delsektor S.126 omfatter også hovedsæder, hvis datterselskaber alle eller for størstedelens vedkommende er finansielle selskaber.

Koncerttilknyttede finansielle institutioner og pengeudlånere (S.127)

- 2.98 *Definition:* Delsektoren koncerttilknyttede finansielle institutioner og pengeudlånere (S.127) omfatter alle finansielle selskaber og kvasiselskaber, som hverken beskæftiger sig med finansiell formidling eller yder finansielle hjælpetjenester, forudsat at hovedparten af deres aktiver eller passiver ikke er genstand for transaktioner på frie markeder.
- 2.99 Delsektor S.127 omfatter navnlig følgende finansielle selskaber og kvasiselskaber:
- a) enheder med status af juridiske enheder som f.eks. fonde, fondsforvaltere eller postkasseselskaber
  - b) holdingselskaber, der ejer en kontrollerende andel af egenkapitalen i en gruppe datterselskaber, og hvis hovedaktivitet er at eje gruppen uden at yde andre tjenester til de virksomheder, som de ejer andele i, dvs. de forvalter eller leder ikke andre enheder
  - c) SPE'er, som har status af institutionelle enheder, og som på åbne markeder skaffer midler, der skal anvendes af deres moderselskab
  - d) enheder, som yder finansielle tjenester udelukkende med egne midler eller midler stillet til rådighed af en sponsor over for en række kunder, og som bærer den økonomiske risiko ved debtors eventuelle misligholdelse. Som eksempler kan nævnes pengeudlånere, selskaber med udlånsvirksomhed (f.eks. studielån, import/eksportlån) på grundlag af midler modtaget fra en sponsor, f.eks. en offentlig enhed eller en nonprofitinstitution, og pantelånere, der hovedsagelig beskæftiger sig med udlånsvirksomhed
  - e) formålsbestemte statsejede investeringsfonde, hvis de klassificeres som finansielle selskaber.

Forsikringselskaber (S.128)

- 2.100 *Definition:* Delsektoren forsikringselskaber (S.128) består af alle finansielle selskaber og kvasiselskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling som følge af sammenlægning af risici i puljer, hovedsagelig i form af direkte forsikring eller genforsikring (jf. 2.59).
- 2.101 Forsikringselskaber yder tjenester inden for:
- a) livs- og skadesforsikring af individuelle enheder eller grupper af enheder

▼B

b) genforsikring over for andre forsikringsselskaber.

2.102 Skadesforsikringsselskaber kan yde tjenester i form af:

- a) brandforsikring (herunder af erhvervsejendomme og private ejendomme)
- b) ansvarsforsikring
- c) motorkøretøjsforsikring (kaskoforsikring og ansvarsforsikring)
- d) sø-, luftfarts- og transportforsikring (herunder trusler mod energiforsyningen)
- e) ulykkes- og sundhedsforsikring, eller
- f) forsikring mod finansielle risici (garantistillelse o.l.).

Forsikringsselskaber, der forsikrer mod finansielle risici, herunder kreditforsikringsselskaber, stiller garantier for securitiseringsprodukter og andre kreditprodukter.

2.103 Forsikringsselskaber er normalt aktieselskaber eller gensidige enheder. Enheder i form af aktieselskaber ejes af aktionærerne, og mange er børsnoteret. Gensidige enheder ejes af forsikringstagerne og sender overskuddet tilbage til forsikringstagerne i form af dividender eller bonusser. Koncerninterne forsikringsselskaber (»captives«) ejes normalt af et ikkefinansielt selskab og forsikrer hovedsagelig deres aktionærs risici.

Boks 2.1 — Forsikringstyper

Forsikringstype		Sektor/Delsektor	
Direkte forsikring	<p>Livsforsikring</p> <p>Forsikringstageren foretager regelmæssige eller enkeltstående indbetalinger til et forsikringsselskab, til gengæld for hvilke forsikringsselskabet garanterer forsikringstageren at udbetale et aftalt beløb eller en livrente til denne på et fastlagt tidspunkt eller tidligere</p>	Forsikringsselskaber	
	<p>Skadesforsikring</p> <p>Forsikring til dækning af risici som ulykker, sygdom, brand, kreditter osv.</p>	Forsikringsselskaber	
Genforsikring	Forsikring, som et forsikringsselskab tegner for at beskytte sig mod et uventet stort antal krav eller usædvanligt store krav	Forsikringsselskaber	
Socialforsikring	<p>Social sikring</p> <p>Deltagerne forpligtes af offentlig forvaltning og service til at forsikre sig mod visse sociale risici</p>	Sociale sikringspensioner	Sociale kasser og fonde
		Anden social sikring	
	<p>Anden arbejdsmarkedsrelateret socialforsikring end social sikring</p> <p>Arbejdsgiverne kan gøre det til et ansættelsesvilkår, at de ansatte forsikrer sig mod visse sociale risici</p>	<p>Arbejdsmarkedsrelateret pension</p> <p>Anden arbejdsmarkedsrelateret socialforsikring</p>	Arbejdsgivers sektor for arbejdsgivere, forsikringsselskaber, pensionskasser eller nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger

▼B

- 2.104 Delsektor S.128 omfatter ikke:
- a) institutionelle enheder, som opfylder begge kriterierne i 2.117. Disse klassificeres i delsektor S.1314
  - b) hovedsæder, som fører kontrol med og forvalter en gruppe bestående hovedsagelig af forsikringsselskaber, men som ikke selv er forsikringsselskaber. Disse klassificeres i delsektor S.126
  - c) nonprofitinstitutioner, som har status af selvstændige juridiske enheder, og som er rettet mod forsikringsselskaber, men som ikke beskæftiger sig med finansiel formidling. Disse klassificeres i delsektor S.126.

Pensionskasser (S.129)

- 2.105 *Definition:* Delsektoren pensionskasser (S.129) består af alle finansielle selskaber og kvasiselskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiel formidling som følge af sammenlægning af sociale risici og de forsikrede personers behov (socialforsikring) i puljer. Pensionskasser udbetaler i deres egenskab af socialforsikringsordninger pensionsindkomst (og ofte ydelser ved død og invaliditet).
- 2.106 Delsektor S.129 omfatter kun de pensionskasser, som er institutionelle enheder og adskilt fra de enheder, der har oprettet dem. Selvstændige pensionskasser er pensionskasser, der har fri beslutningsret og fører et fuldstændigt regnskab. Ikke selvstændige pensionskasser er ikke institutionelle enheder og betragtes som en del af den institutionelle enhed, der har oprettet dem.
- 2.107 Som eksempler på deltagere i sådanne pensionskasseordninger kan nævnes ansatte i en enkelt virksomhed eller en gruppe af virksomheder, ansatte inden for en bestemt branche samt personer med samme profession. De ydelser, der er fastsat i forsikringsaftalen, kan være:
- a) ydelser, der udbetales til enken/enkemanden og den forsikredes børn efter dennes død
  - b) ydelser, der udbetales ved tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, eller
  - c) ydelser, der udbetales, hvis den forsikrede bliver invalid.
- 2.108 I nogle lande dækkes alle disse former for risici på samme måde af forsikringsselskaber og af pensionskasser. I andre lande kræves det, at nogle af disse risikokategorier dækkes af livsforsikringsselskaber. I modsætning til livsforsikringsselskaber er pensionskasser ved lov forbeholdt bestemte grupper af lønmodtagere og selvstændige.
- 2.109 Pensionsordninger kan organiseres af arbejdsgiverne eller af den offentlige forvaltning og service. De kan også organiseres af forsikringsselskaber på vegne af arbejdstagere, eller der kan oprettes selvstændige institutionelle enheder, der ejer og forvalter de aktiver, der skal anvendes til at indfri pensionsforpligtelserne, og udbetaler pensionerne.
- 2.110 Delsektor S.129 omfatter ikke:
- a) institutionelle enheder, som opfylder begge kriterierne i 2.117. Disse klassificeres i delsektor S.1314

▼B

- b) hovedsæder, som fører kontrol med og forvalter en gruppe bestående hovedsagelig af pensionskasser, men som ikke selv er pensionskasser. Disse klassificeres i delsektor S.126
- c) nonprofitinstitutioner, som har status af selvstændige juridiske enheder, og som er rettet mod pensionskasser, men som ikke beskæftiger sig med finansiel formidling. Disse klassificeres i delsektor S.126.

Offentlig forvaltning og service (S.13)

2.111 *Definition:* Sektoren offentlig forvaltning og service (S.13) består af institutionelle enheder, som er ikkemærkedsproucenter, hvis produktion er bestemt for individuelt og kollektivt forbrug og finansieret af obligatoriske betalinger foretaget af enheder, som henhører under andre sektorer, og institutionelle enheder, der hovedsagelig beskæftiger sig med omfordeling af nationalindkomsten og -formuen.

2.112 Blandt de institutionelle enheder, der er omfattet af sektor S.13 kan nævnes følgende:

- a) offentlige enheder, der er oprettet ved lov, som har retlige beføjelser over andre enheder på det økonomiske område, og som administrerer og finansierer en række aktiviteter, navnlig levering af ikke-markedsmæssige varer og tjenester, til gavn for almenvellet
- b) et selskab eller kvasiselskab, som er en offentlig enhed, hvis dets produktion hovedsagelig er ikkemærkedsmæssig, og hvis det er kontrolleret af en offentlig enhed
- c) nonprofitinstitutioner, som har status af selvstændige juridiske enheder, og som er ikkemærkedsproucenter, og som kontrolleres af den offentlige forvaltning og service
- d) selvstændige pensionskasser, hvis der er en juridisk bidragsforpligtelse, og hvis den offentlige forvaltning og service forvalter midlerne hvad angår indbetaling og godkendelse af bidrag og ydelser.

2.113 Sektoren offentlig forvaltning og service opdeles i fire delsektorer:

- a) statslig forvaltning og service (undtagen sociale kasser og fonde) (S.1311)
- b) offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (undtagen sociale kasser og fonde) (S.1312)
- c) kommunal forvaltning og service (undtagen sociale kasser og fonde) (S.1313)
- d) sociale kasser og fonde (S.1314).

Statslig forvaltning og service (undtagen sociale kasser og fonde) (S.1311)

2.114 *Definition:* Denne delsektor omfatter alle statslige administrative organer og andre centrale organer, hvis kompetenceområde normalt dækker hele det økonomiske område med undtagelse af forvaltning af sociale kasser og fonde.

Delsektor S.1311 omfatter ligeledes nonprofitinstitutioner, som kontrolleres af de centrale myndigheder, og hvis kompetenceområde dækker hele det økonomiske område.

▼B

Markedsregulerende organisationer, som enten udelukkende eller hovedsagelig fungerer som fordelere af subsidier, klassificeres under S.1311. Organisationer, som udelukkende eller hovedsagelig beskæftiger sig med opkøb, oplagring og salg af landbrugsprodukter eller fødevarer, klassificeres under S.11.

Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (undtagen sociale kasser og fonde) (S.1312)

- 2.115 *Definition:* Denne delsektor omfatter de former for offentlig forvaltning, der fungerer som separate institutionelle enheder, der udøver visse regeringsfunktioner, med undtagelse af forvaltning af sociale kasser og fonde, på et niveau under de centrale myndigheder og over de offentlige institutionelle enheder på lokalt plan.

Delsektor S.1312 omfatter ligeledes nonprofitinstitutioner, der kontrolleres af delstatsmyndigheder, og hvis kompetenceområde er begrænset til delstaternes økonomiske område.

Kommunal forvaltning og service (undtagen sociale kasser og fonde) (S.1313)

- 2.116 *Definition:* Denne delsektor omfatter de former for offentlig forvaltning, hvis kompetenceområde kun dækker et lokalt udsnit af det økonomiske område, med undtagelse af lokale afdelinger af sociale kasser og fonde.

Delsektor S.1313 omfatter ligeledes nonprofitinstitutioner, der kontrolleres af de lokale myndigheder, og hvis kompetenceområde er begrænset til de lokale myndigheders økonomiske område.

Sociale kasser og fonde (S.1314)

- 2.117 *Definition:* Delsektoren sociale kasser og fonde omfatter institutionelle enheder på centralt, delstats- og lokalt niveau, hvis hovedaktivitet er at levere sociale ydelser, og som opfylder følgende to kriterier:

- a) visse grupper af befolkningen er ved lov eller administrative bestemmelser forpligtet til at være medlem af ordningen eller til at indbetale bidrag, og
- b) ansvaret for institutionens forvaltning, hvad angår indbetaling og godkendelse af bidrag og ydelser, påhviler den offentlige forvaltning og service, uafhængigt af dens rolle som tilsynsførende organ eller arbejdsgiver.

Der er sædvanligvis ingen direkte forbindelse mellem de bidrag, der indbetales af et medlem, og den risiko, som den pågældende er udsat for.

Husholdninger (S.14)

- 2.118 *Definition:* Sektoren husholdninger (S.14) omfatter enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner både i deres egenskab af forbrugere og i deres egenskab af erhvervsdrivende, som producerer markedsfølsomme varer og ikkefinansielle og finansielle tjenester (markedsproducenter), forudsat at produktionen af varer og tjenester ikke udøves af selvstændige enheder med status af kvasiselskaber. Sektoren omfatter ligeledes enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner i deres egenskab af producenter af varer og ikkefinansielle tjenester udelukkende til eget brug.

Husholdninger i deres egenskab af forbrugere kan defineres som mindre grupper af personer, der deler samme bolig, der sammenlægger deres indkomst og formue, og som forbruger visse former for varer og tjenester kollektivt, navnlig bolig og fødevarer.

▼B

Husholdningers vigtigste tilgange er:

- a) aflønning af ansatte
- b) formueindkomst
- c) overførsler fra andre sektorer
- d) indtægter fra salg af markedsfølsomme produkter
- e) imputerede indtægter som følge af produktion til eget brug.

2.119 Sektoren husholdninger omfatter:

- a) enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, hvis hovedfunktion er forbrug
- b) personer, der til stadighed opholder sig på institutioner, og som har begrænset eller ingen handlefrihed eller beslutningsfrihed i økonomiske anliggender (f.eks. medlemmer af religiøse samfund, der bor i klostre, langtidsindlagte patienter på hospitaler, langtidsindsatte i fængsler, ældre, der har fast bopæl på alderdomshjem). Disse personer behandles som en enkelt institutionel enhed: en enkelt husholdning
- c) enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, hvis hovedfunktion er forbrug, og som producerer varer og ikkefinansielle tjenester udelukkende til eget brug. Systemet omfatter kun to kategorier af tjenester, som produceres til eget brug: boligjenester i ejerboliger samt tjenester i hjemmet, som ydes af ansat medhjælp
- d) enkeltmandsvirksomheder og interessentskaber, som ikke er juridiske enheder — med undtagelse af enheder, der behandles som kvasiselskaber — og som er markedsproducenter
- e) nonprofittinstitutioner rettet mod husholdninger, som ikke har status af selvstændige juridiske enheder, samt institutioner med status af juridiske enheder, men som kun har ringe betydning.

2.120 I ENS 2010 underopdeles sektorens husholdninger i de følgende delsektorer:

- a) Arbejdsgivere (S.141) og selvstændige uden ansatte (S.142)
- b) Lønmodtagere (S.143)
- c) Modtagere af formueindkomst (S.1441)
- d) Pensionsmodtagere (S.1442)
- e) Modtagere af andre overførselsindkomster (S.1443).

2.121 Husholdningerne fordeles på de forskellige delsektorer på grundlag af den største indkomstkategori (arbejdsgiverindtægter, aflønning af ansatte osv.) for husholdningen som helhed. Hvis en husholdning modtager mere end én indkomst fra en bestemt kategori, baseres klassifikationen på den samlede husstandsindtægt for hver enkelt kategori.

Arbejdsgivere (S.141) og selvstændige uden ansatte (S.142)

2.122 *Definition:* Delsektoren arbejdsgivere og selvstændige uden ansatte består af den gruppe af husholdninger, hvor de (blandede) indkomster (B.3), som tilflyder ejerne af personlige foretagender tilhørende husholdningen fra deres aktiviteter som producenter af markedsfølsomme varer og tjenester med eller uden brug af lønnet personale, udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed, selv om den ikke udgør mere end halvdelen af husholdningens samlede indkomst.

▼ B**Lønmodtagere (S.143)**

- 2.123 *Definition:* Delsektoren lønmodtagere består af den gruppe af husholdninger, hvor indkomsten fra aflønning af ansatte (D.1) udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Modtagere af formueindkomst (S.1441)

- 2.124 *Definition:* Delsektoren modtagere af formueindkomst består af den gruppe af husholdninger, hvor formueindkomst (D.4) udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Pensionsmodtagere (S.1442)

- 2.125 *Definition:* Delsektoren pensionsmodtagere består af den gruppe af husholdninger, hvor indkomsten fra pensioner udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Pensionshusholdninger er husholdninger, hvor den største indtægtskilde består af folkepension eller andre pensioner, herunder pensioner fra tidligere arbejdsgivere.

Modtagere af andre overførselsindkomster (S.1443)

- 2.126 *Definition:* Delsektoren modtagere af andre overførsler består af den gruppe af husholdninger, hvor indkomsten fra løbende overførsler udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Ved andre løbende overførsler forstås alle andre løbende overførsler end formueindkomster, pensioner og indtægter, der tilfalder personer, som bor permanent på institutioner.

- 2.127 Hvis oplysninger om fordelingen af indtægtskilderne for husholdningen som helhed ikke foreligger til brug ved opdelingen i sektorer, benyttes referencepersonens indkomst til klassificeringen. Referencepersonen i en husholdning er den person, der har den største indkomst. Hvis sidstnævnte oplysning ikke er til rådighed, foretages fordelingen på delsektorer på grundlag af indkomsten for den person, der erklærer, at vedkommende er referencepersonen.
- 2.128 Andre kriterier for underopdeling af husholdningerne i delsektorer kan anvendes, f.eks. en aktivitetsbaseret opdeling af husholdningerne i deres egenskab af erhvervsdrivende: landbrugshusholdninger og ikkelandbrugshusholdninger.

Nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (S.15)

- 2.129 *Definition:* Sektoren nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (NPISH) (S.15) omfatter nonprofitinstitutioner, der er selvstændige juridiske enheder, som leverer varer og tjenester til husholdninger, og som er private ikkemærkedesproducenter. Deres vigtigste tilgange stammer fra frivillige bidrag i form af penge eller naturalier fra husholdninger i deres egenskab af forbrugere, fra betalinger fra den offentlige forvaltning og service samt fra formueindkomst.
- 2.130 Når disse institutioner ikke er af særlig stor betydning, medtages de ikke i sektoren NPISH, men i sektoren husholdninger (S.14), idet deres transaktioner ikke kan skelnes fra enheder i denne sektor. Ikkemarkedsmæssige NPISH'er, der kontrolleres af den offentlige forvaltning og service, klassificeres i sektoren offentlig forvaltning og service (S.13).

NPISH-sektoren omfatter f.eks. følgende hovedgrupper af NPISH'er, der leverer ikkemærkedsmæssige varer og tjenester til husholdningerne:

- a) fagforeninger, faglige foreninger, forbrugersammenslutninger, politiske partier, kirker eller religiøse samfund (herunder også de, der finansieres, men ikke kontrolleres af staten) samt sociale og kulturelle klubber, fritids- og sportsklubber, og

▼B

- b) velgørende organisationer og nødhjælpsorganisationer, der finansieres gennem frivillige overførsler i form af penge eller naturalier fra andre institutionelle enheder.

Sektor S.15 omfatter velgørende organisationer og nødhjælpsorganisationer, der virker til gavn for ikke-residente enheder, men omfatter ikke enheder, hvor medlemskabet giver ret til et bestemt udbud af varer og tjenester.

Udlandet (S.2)

- 2.131 *Definition:* Sektoren udlandet (S.2) er en gruppering af enheder uden karakteristiske funktioner og tilgange. Sektoren består af ikke-residente enheder, for så vidt disse foretager transaktioner med residente institutionelle enheder eller har andre økonomiske forbindelser med residente enheder. Kontiene for denne sektor giver et overblik over de økonomiske forbindelser, der knytter den nationale økonomi sammen med udlandet. EU-institutionerne og internationale organisationer henhører under denne sektor.
- 2.132 Udlandet er ikke en sektor, for hvilken der skal føres et fuldstændigt regnskab, men det er hensigtsmæssigt at beskrive udlandet som en sektor. Sektorer oprettes ved at opdele den samlede økonomi med henblik på at nå frem til mere homogene grupper af residente institutionelle enheder, der svarer til hinanden, for så vidt angår økonomisk adfærd, mål og funktioner. Dette er ikke tilfældet for sektoren udlandet: For denne sektor registreres transaktioner og andre strømme, som foretages af ikke-finansielle og finansielle selskaber, nonprofitinstitutioner, husholdninger og den offentlige forvaltning og service med ikke-residente institutionelle enheder og andre økonomiske forbindelser mellem residente og ikke-residente enheder, f.eks. residente enheders fordringer på ikke-residente enheder.
- 2.133 Kontiene for udlandet omfatter kun transaktioner, som finder sted mellem residente institutionelle enheder og ikke-residente enheder, dog med følgende undtagelser:
- a) transporttjenester (til eksportlandets grænse), som leveres af residente enheder i forbindelse med importerede varer, registreres på kontiene for udlandet som import til fob-priser, selv om de produceres af residente enheder
  - b) transaktioner i udenlandske aktiver mellem residente enheder, der hører ind under forskellige sektorer i den indenlandske økonomi, registreres i de detaljerede finansielle konti for udlandet. Disse transaktioner påvirker ikke landets finansielle stilling i forhold til udlandet. De påvirker de enkelte sektorer finansielle stilling i forhold til udlandet
  - c) transaktioner i landets passiver mellem ikke-residente enheder, der tilhører forskellige geografiske zoner, registreres i den geografiske opdeling af kontiene for udlandet. Selv om disse transaktioner ikke påvirker landets samlede passiver set i forhold til udlandet, påvirkes passiverne set i forhold til forskellige dele af verden.
- 2.134 Sektoren udlandet (S.2) opdeles i:
- a) Medlemsstaterne og Den Europæiske Unions institutioner og organer (S.21):
    - 1) Den Europæiske Unions medlemsstater (S.211)
    - 2) Den Europæiske Unions institutioner og organer (S.212)
  - b) Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residente i EU (S.22)

▼B**Sektormæssig klassificering af producerende enheder efter juridisk form**

- 2.135 I følgende oversigt og i 2.31 til 2.44 gøres der rede for principperne for klassificeringen af producerende enheder i sektorer i henhold til den standardterminologi, der anvendes til beskrivelse af de vigtigste typer institutioner.
- 2.136 Private og offentlige selskaber, som er markedsproducenter klassificeres på følgende måde:
- a) hvis de hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester: i sektor S.11 (ikkefinansielle selskaber)
  - b) hvis de hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og finansielle hjælpetjenester: i sektor S.12 (finansielle selskaber).
- 2.137 Kooperativer og interessentskaber, som har status af juridiske enheder og er markedsproducenter, klassificeres på følgende måde:
- a) hvis de hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester: i sektor S.11 (ikkefinansielle selskaber)
  - b) hvis de hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og finansielle hjælpetjenester: i sektor S.12 (finansielle selskaber).
- 2.138 Offentlige producenter, der i henhold til særlig lovgivning har status af juridiske enheder, klassificeres på følgende måde:
- a) hvis de hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester: i sektor S.11 (ikkefinansielle selskaber)
  - b) hvis de hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og finansielle hjælpetjenester: i sektor S.12 (finansielle selskaber).
- 2.139 Offentlige producenter, der ikke har status af juridiske enheder og er markedsproducenter, klassificeres på følgende måde:
- a) Hvis de er kvasiselskaber:
    - 1) hvis de hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester: i sektor S.11 (ikkefinansielle selskaber)
    - 2) hvis de hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og finansielle hjælpetjenester: i sektor S.12 (finansielle selskaber).
  - b) Hvis de ikke er kvasiselskaber: i sektor S.13 (offentlig forvaltning og service), da de forbliver en integreret del af de enheder, der kontrollerer dem.
- 2.140 Nonprofitinstitutioner (foreninger, fonde og stiftelser), som har status af juridiske enheder, klassificeres på følgende måde:
- a) hvis de er markedsproducenter og hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester: i sektor S.11 (ikkefinansielle selskaber)
  - b) hvis de hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling og finansielle hjælpetjenester: i sektor S.12 (finansielle selskaber).

▼B

- c) Hvis de er ikkemarkedsproducenter, klassificeres de:
1. i sektor S.13 (offentlig forvaltning og service), hvis de er offentlige producenter, der kontrolleres af den offentlige forvaltning og service
  2. i sektor S.15 (nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger), hvis de er private producenter.
- 2.141 Enkeltmandsvirksomheder og interessentskaber, der ikke har status af juridiske enheder og er markedsproducenter, klassificeres på følgende måde:
- a) Hvis de er kvasiselskaber:
    - 1) hvis de hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af varer og ikkefinansielle tjenester: i sektor S.11 (ikkefinansielle selskaber)
    - 2) hvis de hovedsagelig beskæftiger sig med finansiel formidling og finansielle hjælpetjenester: i sektor S.12 (finansielle selskaber).
  - b) Hvis de ikke er kvasiselskaber, klassificeres de i sektor S.14 (husholdninger).
- 2.142 Hovedsæder klassificeres på følgende måde:
- a) i sektor S.11 (ikkefinansielle selskaber), hvis hovedaktiviteten i gruppen af selskaber, som er markedsproducenter, som helhed er produktion af varer og ikkefinansielle tjenester (jf. 2.46, litra e))
  - b) i sektor S.12 (finansielle selskaber), hvis hovedaktiviteten i gruppen af selskaber som helhed er finansiel formidling (jf. 2.65, litra e)).
- Holdingselskaber, som ejer aktiverne i en gruppe af datterselskaber, behandles altid som finansielle selskaber. Holdingselskaber ejer aktiverne i en gruppe af selskaber, men er ikke involveret i ledelsesaktiviteter i forhold til gruppen.
- 2.143 I tabel 2.3 vises i skematisk form de forskellige tilfælde, der er nævnt ovenfor.

Tabel 2.5 — Sektormæssig klassificering af producerende enheder efter juridisk form

Producent Almindelig juridisk betegnelse		Markedsproducenter (varer og ikkefinansielle tjenester)	Markedsproducenter (finansiel formidling)	Ikkemarkedsproducenter	
				Offentlige producenter	Private producenter
Private og offentlige selskaber		S.11 ikke-finansielle selskaber	S.12 finansielle selskaber		
Kooperativer og interessentskaber med status af selvstændige juridiske enheder		S.11 ikke-finansielle selskaber	S.12 finansielle selskaber		
Offentlige producenter, som i henhold til særlig lovgivning har status af selvstændige juridiske enheder		S.11 ikke-finansielle selskaber	S.12 finansielle selskaber		
Offentlige producenter, der ikke har status af selvstændige juridiske enheder	med samme kendetegn som kvasiselskaber	S.11 ikke-finansielle selskaber	S.12 finansielle selskaber		
	øvrige			S.13 offentlig forvaltning og service	

▼B

Producent Almindelig juridisk betegnelse		Markedsproducenter (varer og ikkefinansielle tjenester)	Markedsproducenter (finansiel formidling)	Ikkemarkedsproducenter	
				Offentlige producenter	Private producenter
Nonprofitinstitutioner med status af selvstændige juridiske enheder		S.11 ikke-finansielle selskaber	S.12 finansielle selskaber	S.13 offentlig forvaltning og service	S.15 nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger
Interessentskaber, der ikke har status af selvstændige juridiske enheder	med samme kendetegn som kvasiselskaber	S.11 ikke-finansielle selskaber	S.12 finansielle selskaber		
	Enkeltmandsvirksomheder	øvrige	S.14 husholdninger		
Hovedsæder, hvor hovedaktiviteten i den af holdingselskaberne kontrollerede gruppe selskaber er produktion af:	varer og ikke-finansielle tjenester	S.11 ikke-finansielle selskaber			
	finansielle tjenester		S.12 finansielle selskaber		

LOKALE FAGLIGE ENHEDER OG ERHVERV

- 2.144 De fleste institutionelle enheder, der producerer varer og tjenester, udøver en kombination af aktiviteter på samme tid. Foruden deres hovedaktivitet kan de udøve forskellige biaktiviteter og hjælpeaktiviteter.
- 2.145 Der er tale om udøvelse af en aktivitet, når tilgange, såsom udstyr, arbejdskraft, produktionsteknikker, informationsnetværk eller produkter, bringes sammen, så der skabes bestemte varer eller tjenester. En aktivitet er karakteriseret ved et input af produkter, en produktionsproces og et output af produkter.
- Aktiviteter kan defineres med henvisning til et bestemt niveau i NACE rev. 2.
- 2.146 Hvis en enhed udøver mere end én aktivitet, rangeres alle aktiviteter, der ikke er hjælpeaktiviteter (jf. 3.12 i kapitel 3), i overensstemmelse med bruttoværditilvæksten. Det er således muligt at skelne mellem hovedaktivitet og biaktiviteter på grundlag af bruttoværditilvæksten for de forskellige aktiviteter.
- 2.147 For at kunne analysere de strømme, der optræder i produktionsprocessen og forbruget af varer og tjenester, er det nødvendigt at vælge enheder, som gør det muligt at belyse de teknisk-økonomiske sammenhænge. Dette krav indebærer, at institutionelle enheder som regel skal opdeles i mindre og mere homogene enheder efter arten af produktionen. Det er hensigten, at de lokale faglige enheder skal opfylde dette krav som en umiddelbart anvendelig tilgang.

Den lokale faglige enhed

- 2.148 *Definition:* Den lokale faglige enhed er den del af en faglig enhed, der svarer til en lokal enhed. Den lokale faglige enhed hedder i SNA 2008 og ISIC Rev. 4 »establishment« (arbejdssted). En faglig enhed omfatter alle dele af en institutionel enhed i dens egenskab af producent, der bidrager til udøvelsen af en aktivitet på undergruppeniveau (4 cifre) i

▼B

henhold til NACE rev. 2, og som svarer til en eller flere funktionelle underopdelinger af den institutionelle enhed. I forbindelse med institutionelle enheder skal der for hver enkelt lokal faglig enhed mindst kunne angives eller beregnes følgende: værdi af produktionen, forbrug i produktionen, aflønning af ansatte, overskud af produktionen, antallet af ansatte samt faste bruttoinvesteringer.

Den lokale enhed er en institutionel enhed eller en del af en institutionel enhed, der producerer varer eller tjenester på en geografisk identificeret lokalitet.

En lokal faglig enhed kan svare til en institutionel enhed i dennes egenskab af producent; på den anden side kan den aldrig tilhøre to forskellige institutionelle enheder.

- 2.149 Hvis en institutionel enhed, der producerer varer eller tjenester, har en hovedaktivitet samt en eller flere biaktiviteter, opdeles den i et dertil svarende antal faglige enheder, og biaktiviteterne klassificeres i en anden kategori end hovedaktiviteten. Hjelpeaktiviteterne adskilles ikke fra hovedaktiviteten og biaktiviteterne. Men faglige enheder, der falder inden for en bestemt kategori i klassificeringssystemet, kan fremstille produkter, der falder uden for den homogene gruppe som et resultat af dermed sammenhængende biaktiviteter, som ikke kan identificeres særskilt ud fra de foreliggende regnskaber. En faglig enhed kan således udøve en eller flere biaktiviteter.

Branchen

- 2.150 *Definition:* En branche består af en gruppe lokale faglige enheder, der udøver samme eller næsten samme form for aktivitet. På det mest detaljerede klassificeringsniveau består en branche af alle de lokale faglige enheder, der hører under en enkelt undergruppe (4 cifre) i NACE Rev. 2, og som derfor udøver samme aktivitet som defineret i NACE Rev. 2.

Brancher omfatter både lokale faglige enheder, der producerer markeds-mæssige varer og tjenester, og lokale faglige enheder, der producerer ikkemarkeds-mæssige varer og tjenester. En branche består pr. definition af en gruppe af lokale faglige enheder, der udøver samme type produktionsaktivitet, uanset om de institutionelle enheder, de tilhører, fremstiller markeds-mæssige eller ikkemarkeds-mæssige produkter.

- 2.151 Brancher klassificeres i tre kategorier:
- a) brancher, der producerer markeds-mæssige varer og tjenester (markeds-mæssige brancher) samt varer og tjenester til eget brug. Tjenester til eget brug omfatter kun bolig-tjenester i ejerboliger og tjenester i hjemmet, som ydes af ansat medhjælp
  - b) brancher, der producerer ikkemarkeds-mæssige varer og tjenester under den offentlige forvaltning og service: ikkemarkeds-mæssige brancher tilhørende den offentlige forvaltning og service
  - c) brancher, der producerer NPISH'ers ikkemarkeds-mæssige varer og tjenester: NPISH'ers ikkemarkeds-mæssige brancher.

Klassificering af brancher

- 2.152 Til gruppering af lokale faglige enheder i brancher anvendes NACE rev. 2.

▼B**HOMOGENE PRODUKTIONSENHEDER OG HOMOGENE BRANCHER**

- 2.153 Den enhed, som er mest velegnet til analyse af produktionsprocessen, er den homogene produktionsenhed. Denne enhed er kendetegnet ved, at den udøver en enkelt aktivitet, som identificeres ud fra dens input, produktionsproces og produktion.

Den homogene produktionsenhed

- 2.154 *Definition:* En homogen produktionsenhed udøver en enkelt aktivitet, som identificeres ud fra dens input, produktionsproces og produktion. De produkter, der udgør input og produktion, kendetegnes ved deres beskaffenhed og forarbejdningsgrad og ved den anvendte produktionsteknik. De kan identificeres ved hjælp af en produktklassifikation (aktivitetstilknyttet produktklassifikation — CPA). CPA er en produktklassifikation, som er struktureret i henhold til kriteriet om industriel oprindelse, som findes defineret i NACE rev. 2.

Den homogene branche

- 2.155 *Definition:* Den homogene branche består af en gruppe homogene produktionsenheder. Den række aktiviteter, som en homogen branche dækker, beskrives under henvisning til en produktklassifikation. Den homogene branche producerer de varer og tjenester, der specificeres i klassifikationen, og kun dem.
- 2.156 Homogene brancher er enheder, der er oprettet med henblik på økonomiske analyser. Homogene produktionsenheder kan normalt ikke observeres direkte; data indsamlet fra de enheder, der anvendes i statistiske undersøgelser, skal nyordnes, således at de udgør homogene brancher.

KAPITEL 3

**PRODUKTTRANSAKTIONER OG TRANSAKTIONER I
IKKEPRODUCEREDE AKTIVER**

PRODUKTTRANSAKTIONER GENERELT

3.01 *Definition:* Produkter er alle varer og tjenester, der produceres i henhold til produktionsafgrænsningen. Produktion er defineret under 3.07.

3.02 I ENS opereres der med følgende hovedkategorier inden for produkttransaktioner:

Transaktionskategorier	Kode
Produktion	P.1
Forbrug i produktionen	P.2
Udgifter til forbrug	P.3
Faktisk forbrug	P.4
Bruttoinvesteringer	P.5
Eksport af varer og tjenester	P.6
Import af varer og tjenester	P.7

3.03 Produkttransaktioner posteres på følgende vis:

- a) på kontoen for varer og tjenester posteres produktion og import som tilgang, de øvrige produkttransaktioner posteres som anvendelse
- b) på produktionskontoen posteres produktion som tilgang, forbrug i produktionen som anvendelse; bruttoværditilvæksten er saldoposten for disse to produkttransaktioner
- c) på kontoen for anvendelse af disponibel indkomst posteres udgifter til forbrug som anvendelse
- d) på kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst posteres faktisk forbrug som anvendelse
- e) på kapitalkontoen posteres bruttoinvesteringer som anvendelse (ændringer i de ikkefinansielle aktiver)
- f) på udlandskontoen for varer og tjenester posteres import af varer og tjenester som tilgang, eksport af varer og tjenester som anvendelse.

Mange større saldoposter i kontosystemet som f.eks. værditilvækst, bruttonationalprodukt, nationalindkomst og disponibel indkomst, er defineret ud fra produkttransaktioner. Definitionen af produkttransaktioner dækker derfor disse saldoposter.

3.04 I tilgangstabellen (jf. 1.136) registreres produktion og import som tilgang. I anvendelsestabellen registreres forbrug i produktionen, bruttoinvesteringer, udgifter til forbrug og eksport som anvendelse. I den symmetriske input-output-tabel registreres produktion og import som tilgang og øvrige produkttransaktioner som anvendelse.

3.05 Tilgangen af produkter opgøres i basispriser (jf. 3.44). Anvendelsen af produkter opgøres i køberpriser (jf. 3.06). For nogle former for tilgang og anvendelse, f.eks. ved import og eksport af varer, benyttes mere specifikke værdiansættelsesprincipper.

▼ B3.06 *Definition:*

Køberprisen er den pris, som køberen betaler for produkterne. Køberprisen omfatter følgende:

- a) produktskatter minus produktsubsidier (men ekskl. fradragsberettigede skatter på produkterne som f.eks. moms)
- b) transportudgifter, der betales separat af køberen for levering på ønsket tid og sted
- c) fradrag af alle mængde-, sæsonrabatter osv. på standardpriser og -takster.

Køberprisen omfatter ikke følgende:

- a) renter og gebyrer, der betales i henhold til låne- og kreditordninger
- b) ekstraomkostninger som følge af forsinket betaling, hvor forsinket betaling betyder manglende overholdelse af den betalingsfrist, der blev aftalt på købstidspunktet.

Dersom anvendelsestidspunktet ikke er sammenfaldende med købstidspunktet, korrigeres der for prisændringer i den mellemliggende periode i overensstemmelse med prisændringerne for lagerbeholdningerne. Sådanne justeringer har stor betydning, hvis priserne for de pågældende produkter ændrer sig væsentligt i løbet af regnskabsperioden.

PRODUKTIV AKTIVITET OG PRODUKTION3.07 *Definition:* Produktiv aktivitet er en aktivitet, der udøves under kontrol, ansvar og ledelse af en institutionel enhed, som anvender arbejdskraft, kapital, varer og tjenester til at producere varer og tjenester.

Aktiviteten omfatter ikke naturlige processer, der finder sted uden menneskets medvirken eller ledelse, som f.eks. vækst i fiskeforekomsterne i internationalt farvand, men produktiv aktivitet omfatter fiskeavl.

3.08 Den produktive aktivitet omfatter:

- a) produktion af alle individuelle eller kollektive varer og tjenester, der leveres til andre enheder end dem, der har produceret dem
- b) produktion for egen regning af alle varer, som producenten beholder til eget forbrug eller anvender til faste bruttoinvesteringer.

Eksempler på produktion for egen regning med henblik på faste bruttoinvesteringer er produktion af faste aktiver såsom byggeri, udvikling af software eller mineralefterforskning med henblik på egne faste bruttoinvesteringer. Begrebet faste bruttoinvesteringer er beskrevet i 3.124-3.138.

Husholdningers produktion af varer for egen regning vedrører almindeligvis:

- 1) opførelse af boliger for egen regning
- 2) produktion og oplagring af landbrugsprodukter
- 3) forarbejdning af landbrugsprodukter som f.eks. formaling af korn til mel, konservering af frugt ved tørring eller henkogning, produktion af mejeriprodukter som smør og ost samt produktion af øl, vin og spirituosa

▼B

- 4) produktion af andre ikkeforædlede produkter ved f.eks. saltudvinding, tørveskæring eller transport af vand
- 5) andre former for videreforarbejdning såsom vævning, keramik- og møbelfremstilling
- c) boligjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning
- d) tjenester i hjemmet, som ydes af ansat medhjælp
- e) frivillige aktiviteter, som resulterer i produktion af varer, f.eks. opførelse af en bolig, en kirke eller anden form for bygning; frivillige, uproduktive aktiviteter som f.eks. ulønnet pasning og rengøring medtages ikke.

Ovennævnte aktiviteter i litra a)-e) betragtes som produktion, uanset om de foregår ulovligt eller uden registrering hos skattemyndigheder, sociale myndigheder, statistiske og andre offentlige myndigheder.

En husholdnings produktion af varer for egen regning registreres, hvis produktionen er signifikant, dvs. dersom produktionen har kvantitativ betydning i forhold til det samlede udbud af den pågældende vare i et land.

Den eneste form for husholdningernes produktion for egen regning, der er omfattet, er opførelse af boliger og produktion, oplagring og forarbejdning af landbrugsprodukter.

3.09 Den produktive aktivitet omfatter ikke tjenester i hjemmet, når de produceres og forbruges inden for samme husholdning. Eksempler på tjenester i hjemmet, som er produceret af husholdningerne selv, og som ikke er omfattet, er:

- a) rengøring, indretning og vedligeholdelse af boligen, for så vidt som disse aktiviteter også er almindelige for lejere
- b) rengøring, vedligeholdelse og reparation af husholdningens varige forbrugsgoder
- c) tilberedning og servering af måltider
- d) pasning, oplæring og undervisning af børn
- e) pasning af syge, invalide og gamle, og
- f) transport af husholdningens medlemmer eller deres ejendele.

Tjenester i hjemmet, som ydes af en ansat medhjælp, og boligjenester i ejerboliger er omfattet af den produktive aktivitet.

Hoved-, bi- og hjælpeaktivitet

3.10 *Definition:* En lokal faglig enheds hovedaktivitet er den aktivitet, der giver større værditilvækst end alle andre aktiviteter i samme enhed. Hovedaktiviteten klassificeres i henhold til NACE Rev. 2, først på nomenklaturens højeste niveau og derefter på mere detaljerede niveauer.

3.11 *Definition:* En biaktivitet er en aktivitet, der udøves parallelt med hovedaktiviteten i samme lokale faglige enhed. Resultatet af biaktiviteten er et biprodukt.

▼B

- 3.12 *Definition:* En hjælpeaktivitet er en aktivitet, hvis produktion er beregnet for anvendelse inden for et foretagende.

En hjælpeaktivitet er en støtteaktivitet inden for foretagendet med det formål at skabe forudsætningerne for de lokale faglige enheders hoved- og biaktiviteter. Materialer, arbejdskraft, fast realkapital osv., der forbruges af hjælpeaktiviteten, betragtes som input i den hoved- eller biaktivitet, den er knyttet til.

Eksempler på hjælpeaktiviteter:

- a) køb
- b) salg
- c) markedsføring
- d) regnskab
- e) databehandling
- f) transport
- g) oplagring
- h) vedligeholdelse
- i) rengøring
- j) sikkerhedstjenester.

Foretagenderne har valget mellem selv at påtage sig hjælpeaktiviteterne eller købe dem på markedet hos specialiserede producenter af disse tjenesteydelser.

Produktion af kapitalgoder for egen regning er ikke en hjælpeaktivitet.

- 3.13 Hjælpeaktiviteter udskilles ikke som selvstændige enheder eller adskilles fra hovedaktiviteten eller biaktiviteterne eller de enheder, de servicerer. Derfor skal hjælpeaktiviteter integreres i den lokale faglige enhed, de servicerer.

Hjælpeaktiviteter kan udføres på separate driftssteder i en region forskellig fra den lokale faglige enhed, de servicerer. Anvendes den regel, der er omhandlet i første afsnit, for så vidt angår hjælpeaktiviteternes geografiske tilhørsforhold i snæver forstand, vil det resultere i en undervurdering af aggregaterne i de regioner, hvor hjælpeaktiviteterne er koncentreret. Derfor skal hjælpeaktiviteterne i henhold til hjemstedsprincippet henregnes til den region, hvor de finder sted, og de forbliver i samme branche som den lokale faglige enhed, de servicerer.

Produktion (P.1)

- 3.14 *Definition:* Produktion omfatter alle de produkter, der frembringes i regnskabsperioden.

Som eksempler på produktion kan nævnes følgende:

- a) varer og tjenester, som en lokal faglig enhed leverer til en anden lokal faglig enhed, når de begge hører til samme institutionelle enhed
- b) varer, som produceres af en lokal faglig enhed, og som stadig befinder sig på dennes lager ved slutningen af den regnskabsperiode, hvor de er produceret, uanset senere anvendelse. Varer eller tjenester, der produceres og forbruges inden for samme regnskabsperiode og i samme lokale faglige enhed udskilles ikke. De registreres ikke som en del af produktionen eller forbrug i produktionen i den pågældende lokale faglige enhed.

▼B

3.15 Når en institutionel enhed omfatter mere end én lokal faglig enhed, er den institutionelle enheds produktion summen af de til den hørende lokale faglige enheders produktion, samt summen af produktioner, der leveres mellem de lokale faglige enheder.

3.16 Der opereres med tre former for produktion i ENS 2010:

- a) markedsfølsom produktion (P.11)
- b) produktion til eget brug (P.12)
- c) ikke-markedsfølsom produktion (P.13).

Sondringen anvendes også i forbindelse med lokale faglige enheder og institutionelle enheder:

- a) markedsproducenter
- b) producenter af produkter til eget brug
- c) ikke-markedsproducenter.

Sondringen mellem markedsfølsom, til eget brug og ikke-markedsfølsom er af fundamental betydning af to grunde:

- a) den har indflydelse på værdiansættelsen af produktionen og størrelser som f.eks. værditilvækst, bruttonationalprodukt samt offentlig forvaltning og services og NPISH'ernes udgifter til forbrug
- b) den har indflydelse på klassificeringen af de institutionelle enheder efter sektor, f.eks. hvilke enheder der er omfattet af sektoren offentlig forvaltning og service, og hvilke der ikke er.

Sondringen er bestemmende for, hvilke principper der skal lægges til grund for værdiansættelse af produktionen. Den markedsfølsomme produktion og produktionen til eget brug værdiansættes i basispriser. Ikke-markedsfølsomme producenteres samlede produktion værdiansættes ved at lægge produktionsomkostningerne sammen. En institutionel enheds produktion værdiansættes ud fra dens lokale faglige enheders produktion og afhænger således også af sondringen mellem markedsfølsom produktion, produktion til eget brug og ikke-markedsfølsom produktion.

Desuden anvendes sondringen til klassificering af institutionelle enheder efter sektor. Ikke-markedsfølsomme producenter klassificeres i sektoren offentlig forvaltning og service eller sektoren private nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger.

Sondringen foretages efter top-down-princippet, dvs. der foretages først en sondring for de institutionelle enheder, herefter for lokale faglige enheder og endelig for deres produktion.

På produktniveau klassificeres produktionen som markedsfølsom produktion, produktion til eget brug og ikke-markedsfølsom produktion på grundlag af de karakteristika, der gør sig gældende for den institutionelle enhed og den lokale faglige enhed, som producerer disse produkter.

3.17 *Definition:* Markedsfølsom produktion omfatter de produkter, der afsættes på markedet, eller som er beregnet for afsætning på markedet.

3.18 Markedsfølsom produktion omfatter:

- a) produkter, der er solgt til økonomisk signifikante priser
- b) produkter, der indgår i en byttehandel

▼B

- c) produkter, der anvendes som betaling (herunder aflønning af ansatte i naturalier samt blandet indkomst i naturalier)
- d) produkter, der leveres af en lokal faglig enhed til en anden inden for samme institutionelle enhed som forbrug i produktionen eller som endelig anvendelse
- e) produkter, som tilføres lagre af færdigvarer eller produkter under fremstilling bestemt for en af ovenstående anvendelser (inkl. naturlig vækst hos dyr og planteafgrøder og ufuldendte bygge- og anlægsarbejder med endnu ukendt køber).

3.19 *Definition:* Økonomisk signifikante priser er priser, som har en væsentlig indflydelse på de mængder af produkter, som producenterne er villige til at levere, og på de mængder af produkter, som køberne ønsker at aftage. Der er tale om sådanne priser, når følgende to forudsætninger er opfyldt:

- a) producenten har et incitament til at tilpasse udbuddet enten med det formål at opnå fortjeneste på lang sigt eller som minimum at få dækket sine kapitalomkostninger og andre omkostninger, og
- b) forbrugerne kan frit vælge, om de vil købe eller ikke og træffe deres valg på grundlag af de krævede priser.

Ikkeøkonomisk signifikante priser kan forventes at blive opkrævet for at sikre en vis indtægt eller mindske den uforholdsmæssigt store efterspørgsel, der kan forekomme, når tjenester tilbydes helt gratis.

Den økonomisk signifikante pris på et produkt defineres ud fra den institutionelle enhed og den lokale faglige enhed, som har produceret produkterne. For eksempel gælder, at al produktion, som personlige foretagender ejet af husholdninger sælger til andre institutionelle enheder, sælges til økonomisk signifikante priser, dvs. betragtes som markedsfølsom produktion. For en række andre institutionelle enheders produktion gælder, at for at fastslå om en markedsfølsom aktivitet udføres til økonomisk signifikante priser, anvendes et kvantitativt kriterium (50 %-kriteriet) baseret på forholdet mellem omsætning og produktionsomkostninger. For at være markedsproducent skal enhedens omsætning dække mindst 50 % af dens omkostninger over en sammenhængende flerårig periode.

3.20 *Definition:* Produktion til eget brug omfatter varer eller tjenester, som beholdes til eget brug eller til investeringer i samme institutionelle enhed.

3.21 Produkter, der beholdes til eget forbrug, kan kun produceres i husholdningssektoren. Som eksempler på produkter, der beholdes til eget brug, kan nævnes:

- a) landbrugsprodukter, der beholdes af landmænd
- b) boligjenester, der produceres af ejere af egen bolig
- c) tjenester i hjemmet, der produceres af ansat medhjælp.

3.22 Produkter, der anvendes til egne investeringer, kan produceres af en hvilken som helst sektor. Som eksempel herpå kan nævnes:

- a) værktøjsmaskiner produceret af maskinfabriker

▼B

- b) boliger og tilbygninger, der produceres af husholdningerne
- c) byggeaktiviteter for egen regning inkl. fælles projekter, der gennemføres af grupper af husholdninger
- d) software for egen regning
- e) forskning og udvikling for egen regning; forsknings- og udviklingsudgifter skal kun registreres som faste investeringer, når medlemsstaternes skøn er tilstrækkeligt pålidelige og sammenlignelige.

3.23 *Definition:* Ikkemarkedsmæssig produktion er produktion, der stilles til rådighed for andre enheder, enten gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante.

Ikkemarkedsmæssig produktion (P.13) er opdelt i: »Betaling for ikke-markedsmæssig produktion« (P.131), som består af forskellige gebyrer og skatter og »Anden ikkemarkedsmæssig produktion« (P.132), som er produktion, der leveres gratis.

Ikkemarkedsmæssig produktion produceres af følgende grunde:

- a) Det kan være teknisk umuligt at lade enkeltpersoner betale for kollektive tjenester, fordi deres forbrug heraf ikke kan overvåges og kontrolleres. Produktionen af kollektive tjenester organiseres i offentlige enheder og finansieres over skatter eller anden offentlig indkomst, og ikke af salgsindtægter.
- b) Offentlige enheder og NPISH'er kan også producere og levere varer og tjenester til individuelle husholdninger, og for hvilke de kunne kræve betaling, men vælger ikke at gøre det som led i en socialpolitik eller en økonomisk politik. Eksempler herpå er levering af uddannelses- og sundhedstjenester, gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante.

3.24 *Definition:* Markedsproducenter er lokale faglige enheder eller institutionelle enheder, hvis produktion hovedsagelig er markedsmæssig.

Hvis en lokal faglig enhed eller institutionel enhed er markedsproducent, er dens hovedproduktion pr. definition markedsmæssig, da begrebet markedsmæssig produktion defineres, efter at den lokale faglige enhed og den institutionelle enhed, som har produceret produkterne, er blevet klassificeret efter kriterierne markedsmæssig, til eget brug og ikkemarkedsmæssig produktion.

3.25 *Definition:* Producenter af produkter til eget brug er lokale faglige enheder, eller institutionelle enheder, hvis produktion hovedsagelig er til eget brug inden for samme institutionelle enhed.

3.26 *Definition:* Ikkemarkedsproducenter er lokale faglige enheder eller institutionelle enheder, hvis produktion hovedsagelig leveres gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante.

Institutionelle enheder: sondring mellem markedsmæssig, til eget brug og ikkemarkedsmæssig

3.27 For institutionelle enheder som producenter er sondringen mellem markedsmæssig, til eget brug og ikkemarkedsmæssig skitseret i tabel 3.1. Klassificeringen efter sektor fremgår også af nedenstående.

▼ B**Tabel 3.1 — Sondringen mellem markedsproducenter, producenter af produkter til eget brug og ikke-markedsproducenter i relation til institutionelle enheder**

		Institutionel enhed		Klassificering		
		Privat eller offentlig?	NPI eller ej?	Markedsproducent?	Producent	Sektor(er)
1. Private producenter	1.1 Personlige foretagender, der ejes af husholdninger (ekskl. kvasiselskaber, der ejes af husholdninger)				1.1 = Markeds-mæssig eller til eget brug	Husholdninger
	1.2 Andre private producenter (inkl. kvasiselskaber, der ejes af husholdninger)	1.2.1 Private NPI'er	1.2.1.1 Ja	1.2.1.1 =	Selskaber	
			1.2.1.2 Nej	1.2.1.2 =	NPISH'er	
		1.2.2 Andre private producenter ikke NPI'er	1.2.2 =	Selskaber		
2. Offentlige producenter			2.1 Ja	2.1 =	Selskaber	
			2.2 Nej	2.2 =	Offentlig forvaltning og service	

3.28 Det fremgår af tabel 3.1, at man for at fastslå, om en institutionel enhed klassificeres som markedsproducent, producent af produkter til eget brug eller ikkemærketproducent, skal foretage flere på hinanden følgende sondringer. Den første sondring er mellem private og offentlige producenter. En offentlig producent er en producent, der kontrolleres af offentlig forvaltning og service, og hvor kontrollen er som beskrevet i 2.38.

3.29 Som det fremgår af tabel 3.1, figurerer private producenter i alle sektorer undtagen offentlig forvaltning og service. Derimod findes de offentlige producenter kun i sektoren ikkefinansielle selskaber, sektoren finansielle selskaber og sektoren offentlig forvaltning og service.

3.30 En særlig kategori af private producenter er personlige foretagender, der ejes af husholdninger. Disse er markedsproducenter eller producenter af produkter til eget brug. Det sidste er tilfældet, når der er tale om boligjenester i ejerboliger og produktion af varer for egen regning. Alle personlige foretagender, der ejes af husholdninger, tilhører sektoren husholdninger undtagen kvasiselskaber, der ejes af husholdninger. Disse er markedsproducenter og tilhører sektorerne ikkefinansielle selskaber og finansielle selskaber.

3.31 For andre private producenters vedkommende sondres der mellem private nonprofitinstitutioner og andre private producenter.

▼ B

Definition: En privat nonprofitinstitution (NPI) er en juridisk eller social enhed, der er oprettet med henblik på at producere varer og tjenester, men hvis status indebærer, at den ikke må tilvejebringe indkomst, fortjeneste eller anden økonomisk gevinst for de enheder, som har oprettet, kontrollerer eller finansierer den. Hvis dens produktive aktiviteter giver overskud, kan sådanne overskud ikke overtages af andre institutionelle enheder.

En privat NPI tilhører sektorerne ikkefinansielle selskaber og finansielle selskaber, hvis den er markedsproducent.

En privat NPI tilhører NPISH-sektoren, hvis den er ikkemarkedsproducent, undtagen hvis den kontrolleres af offentlig forvaltning og service. Hvis en privat NPI kontrolleres af det offentlige, tilhører den sektoren offentlig forvaltning og service.

Alle andre private producenter, som ikke er NPI'er, er markedsproducenter. De tilhører sektorerne ikkefinansielle selskaber og finansielle selskaber.

3.32 Ved sondring mellem markedsfølsom og ikkemarkedsfølsom produktion samt mellem markedsproducenter og ikkemarkedsproducenter finder flere kriterier anvendelse. De omtalte markeds- og ikkemarkeds-kriterier (jf. 3.19 om definitionen af økonomisk signifikante priser) har til formål at vurdere, om der er tale om markedsfølsom produktion, og om producentens adfærd er tilstrækkelig markedsfølsom. I henhold til det kvantitative markedsfølsom/ikkemarkedsfølsom kriterium bør indtægten ved salg af produkter til økonomisk signifikante priser dække mindst størsteparten af produktionsomkostningerne.

3.33 I forbindelse med anvendelsen af dette kvantitative markedsfølsom/ikkemarkedsfølsom kriterium defineres omsætningen og produktionsomkostningerne på følgende måde:

a) Omsætningen omfatter omsætningen eksklusive produktskatter, men inklusiv alle betalinger fra sektoren offentlig forvaltning og service eller EU-institutionerne til alle producenttyper inden for denne aktivitet, dvs. alle betalinger, som har relation til produktionens størrelse eller værdi medregnes, men betalinger til dækning af et generelt underskud eller gæld, der skal afvikles, medregnes ikke.

Definitionen af omsætningen svarer til definitionen af produktionen i basispriser bortset fra, at:

1) produktionen i basispriser defineres, efter at det er fastslået, om produktionen er markedsfølsom eller ikkemarkedsfølsom: omsætningen anvendes kun ved værdiansættelse af den markedsfølsomme produktion; ikkemarkedsfølsom produktion værdiansættes ud fra produktionsomkostningerne

2) betalinger fra sektoren offentlig forvaltning og service til dækning af offentlige selskabers og kvasiselskabers generelle underskud betragtes som andre produktsubsidier som defineret i 4.35, litra c); som følge heraf omfatter markedsfølsom produktion i basispriser også disse betalinger, som sektoren offentlig forvaltning og service foretager til dækning af et generelt underskud

b) Omsætningen omfatter ikke andre indtægtskilder som f.eks. kapitalgevinster (selv om de kunne være en normal og forventet del af erhvervsindtægten), investeringstilskud, andre kapitaloverførsler (f.eks. gældsindfrielse) og køb af ejerandele.

▼B

- c) Ved anvendelsen af dette kriterium opgøres produktionsomkostningerne som summen af forbruget i produktionen, aflønning af ansatte, forbrug af fast realkapital, andre produktions-skatter og kapitalomkostninger. Andre produktionssubsidier fratrækkes ikke. For at sikre, at begreberne »omsætning« og »produktionsomkostninger« er konsistente, når det kvantitative markedsmæssige/ikkemarkedsmæssige kriterium anvendes, omfatter »produktionsomkostninger« ikke omkostninger i forbindelse med investeringer for egen regning. For nemheds skyld kan kapitalomkostninger almindeligvis anslås ved hjælp af de faktiske nettorentebetalinger. For leverandører af finansielle tjenester tages der imidlertid højde for renteomkostningerne, dvs. at der korrigeres for indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM).

Det kvantitative markedsmæssige/ikkemarkedsmæssige kriterium anvendes ved at betragte produktionen over en årrække. Mindre udsving i omsætningen fra det ene år til det andet kræver ikke omklassificering af de institutionelle enheder (og deres lokale faglige enheder og deres produktion).

- 3.34 Omsætningen kan omfatte flere elementer, f.eks. i forbindelse med hospitalsbehandling:

- a) arbejdsgivernes indkøb, der registreres som indkomst i naturalier, udbetalt til de ansatte og som de ansattes udgifter til forbrug
- b) private forsikringsselskabers indkøb
- c) sociale kasser og fondes og offentlig forvaltning og services indkøb, der klassificeres som sociale ydelser i naturalier
- d) husholdningernes ikkerefunderede indkøb (udgifter til forbrug).

Kun andre produktionssubsidier og gaver (f.eks. fra velgørenhed) betragtes ikke som omsætning.

På samme måde kan et foretagendes salg af transporttjenester f.eks. betragtes som producenters forbrug i produktionen, indkomst i naturalier udbetalt af arbejdsgiveren, sociale ydelser i naturalier fra sektoren offentlig forvaltning og service og husholdningernes ikkerefunderede indkøb.

- 3.35 Private nonprofit institutioner rettet mod virksomhederne er et særligt tilfælde. De finansieres normalt af de pågældende virksomheders bidrag eller kontingenter. Kontingenterne betragtes ikke som overførsler, men som betalinger for tjenester, dvs. som salg. Disse NPI'er er derfor markedsproducenter og tilhører sektoren ikkefinansielle selskaber eller sektoren finansielle selskaber.
- 3.36 Ved anvendelse af kriteriet med sammenligning af salg med omkostninger for private eller offentlige NPI'er kan det i visse tilfælde være misvisende at medregne alle betalinger i relation til produktionens omfang i omsætningen. Dette gælder f.eks. i forbindelse med finansieringen af private og offentlige skoler. Betalinger fra offentlig forvaltning og service kan have relation til antallet af elever, men kan være resultatet af forhandlinger med denne sektor. I dette tilfælde registreres disse betalinger ikke som omsætning, selv om de kan have en direkte relation til produktionens omfang, f.eks. antallet af elever. Dette indebærer, at en skole, der hovedsagelig finansieres ved sådanne betalinger, er en ikkemarkedsproducent.

▼B

- 3.37 Offentlige producenter kan være markedsproducenter eller ikkemærkedproducenter. Markedsproducenter tilhører sektorerne ikkefinansielle selskaber og finansielle selskaber. Hvis den institutionelle enhed er en ikkemærkedproducent, tilhører den sektoren for offentlig forvaltning og service.
- 3.38 Lokale faglige enheder kan i deres egenskab af markedsproducenter og producenter af produkter til eget brug ikke have ikkemærkedsmæssig produktion. Deres produktion kan således kun registreres som markeds-mæssig produktion eller produktion til eget brug og værdiansættes i overensstemmelse hermed (jf. 3.42-3.53).
- 3.39 Lokale faglige enheder i egenskab af ikkemærkedproducenter kan som biproduktion have markeds-mæssig produktion og produktion til eget brug. Produktion til eget brug består i investeringer for egen regning. For at fastslå om der er tale om markeds-mæssig produktion, anvendes principielt det kvalitative og kvantitative markeds-mæssige/ikkemærkedsmæssige kriterium i forbindelse med de enkelte produkter. En sådan markeds-mæssig biproduktion af ikkemærkedproducenter kan f.eks. forekomme, når offentlige hospitaler beregner økonomisk signifikante priser for nogle af deres tjenesteydelser.
- 3.40 Andre eksempler herpå er offentlige museers salg af reproduktioner og meteorologiske institutters salg af vejrudsigter.
- 3.41 Ikkemærkedproducenter kan også have indtægter fra salg af deres ikke-markeds-mæssige produktion til priser, som ikke er økonomisk signifi-kante, f.eks. museets entréindtægter. Disse indtægter vedrører ikkemær-keds-mæssig produktion. Hvis begge former for indtægter (entréind-tægter og indtægter fra salg af plakater og postkort) er vanskelige at sondre imellem, kan de betragtes enten som indtægter fra markeds-mæssig produktion eller indtægter fra ikkemærkedsmæssig produktion. Valget mellem disse to registreringsmuligheder afhænger af den formo-dede relative betydning af de to former for indtægter (entréindtægter over for indtægter fra salg af plakater og postkort).

Produktionens registreringstidspunkt og værdiansættelse

- 3.42 Produktionen registreres og værdiansættes på det tidspunkt, hvor den frembringes.
- 3.43 Al produktion værdiansættes i basispriser, men der gælder særlige regler for:
- a) værdiansættelse af ikkemærkedsmæssig produktion
  - b) værdiansættelse af en ikkemærkedproducents (lokal faglig enheds) samlede produktion
  - c) værdiansættelse af den samlede produktion i en institutionel enhed, hvortil hører en lokal faglig enhed, som er ikkemærkedproducent.
- 3.44 *Definition:* Basisprisen er den pris, producenterne kan opnå hos køberne for en vare- eller tjenesteenhed, de har produceret, minus skatter (dvs. produktskatter) på produktionen eller salget heraf, plus subsidier (dvs. produktsubsidier) til produktionen eller salget heraf. Transportudgifter, som producenten fakturerer separat, er ikke inkluderet. Kapitalgevinster og -tab på finansielle og ikkefinansielle aktiver er heller ikke inkluderet.
- 3.45 Produktion til eget brug (P.12) værdiansættes i basispriser for tilsvarende produkter, der sælges på markedet. Derved kan der fremkomme et nettooverskud eller blandet indkomst i forbindelse med en sådan produktion. Som eksempel herpå kan nævnes tjenester i forbindelse med ejerboliger, der skaber nettooverskud. Hvis basispriserne for tilsvarende produkter ikke er tilgængelige, bør produktion til eget brug værdiansættes efter produktionsomkostningerne med tillæg (undtagen for ikkemærkedproducenter) af nettooverskud eller blandet indkomst.

▼B

3.46 Lagerforøgelser af produkter under fremstilling værdiansættes efter den løbende basispris på det færdige produkt.

3.47 For på forhånd at vurdere værdien af en produktion, der betragtes som produkter under fremstilling, baseres værdien på de faktisk påløbne omkostninger med tillæg (undtagen for ikkemærkedesproducenter) af et skønnet overskud af produktionen eller en skønnet blandet indkomst. Det foreløbige skøn erstattes senere af tal, der beregnes ved en fordeling af de færdige produkters faktiske værdi (når den bliver bekendt) i den periode, hvor produkterne er under fremstilling.

Værdien af de færdige produkter er summen af værdierne af:

- a) færdige produkter, der er solgt eller er indgået i byttehandel
- b) tilgang af færdige produkter til lager minus afgang fra lager
- c) færdige produkter til eget brug.

3.48 For bygninger og anlæg, som anskaffes inden færdiggørelse, fastsættes værdien skønsmæssigt ud fra de påløbne omkostninger frem til anskaffelsestidspunktet med tillæg af et overskud af produktionen eller blandet indkomst. Dette tillæg beregnes ud fra værdien, som skønnes på basis af priser på tilsvarende bygninger og anlæg. Summen af delbetalinger kan tages som udgangspunkt for en omtrentlig værdiansættelse af køberens faste bruttoinvesteringer efter hver etape, under forudsætning af at køberen ikke er i restance eller betaler forud.

Hvis byggearbejder for egen regning ikke færdiggøres i løbet af en enkelt regnskabsperiode, skønnes værdien af produktionen efter følgende metode. Forholdet mellem omkostningerne for den pågældende periode og de samlede omkostninger for hele opførelsesperioden beregnes. Dette forhold ganges med den skønnede samlede produktion opgjort i løbende basispriser. Hvis værdien af de færdige byggearbejder ikke kan beregnes ud fra de løbende basispriser, anslås værdien ud fra de samlede produktionsomkostninger med tillæg (undtagen for ikkemærkedesproducenter) af et beløb til nettooverskud af produktionen eller blandet indkomst. Hvis arbejdet eller en del heraf udføres vederlagsfrit, (f.eks. hvis husholdninger i fællesskab udfører byggearbejder), skal der i skønnet over de samlede produktionsomkostninger indgå et skøn over værdien af dette arbejde beregnet ud fra lønbetalinger for tilsvarende arbejde.

3.49 En ikkemærkedesproducent (en lokal faglig enheds) samlede produktion værdiansættes som de samlede produktionsomkostninger, dvs. summen af:

- a) forbrug i produktionen (P.2)
- b) aflønning af ansatte (D.1)
- c) forbrug af fast realkapital (P.51c)
- d) andre produktionsskatter (D.29) minus andre produktionssubsidier (D.39).

Renteudgifter (med undtagelse af FISIM) er ikke inkluderet i omkostningerne ved ikkemærkedsmæssig produktion. Disse omkostninger omfatter heller ikke en imputeret nettoforrentning af kapital eller en imputeret lejeværdi af egne erhvervsbygninger, der anvendes i ikkemærkedsmæssig produktion.

▼ B

- 3.50 En institutionel enheds samlede produktion er summen af tilhørende lokale faglige enheders produktion. Dette gælder også for institutionelle enheder, som er ikkemærkedesproducenter.
- 3.51 Hvis ikkemærkedesproducenter ikke har nogen markedsrettet biproduktion, værdiansættes ikkemærkedesrettet produktion til produktionsomkostningerne. Hvis ikkemærkedesproducenter har en markedsrettet biproduktion, værdiansættes ikkemærkedesrettet produktion som en residualpost, dvs. som de samlede produktionsomkostninger minus indtjeningen fra den markedsrettet produktion.
- 3.52 Ikkemærkedesproducenters markedsrettet produktion værdiansættes i basispriser. Den samlede produktion i en ikkemærkedesrettet lokal faglig enhed, der har en markedsrettet og ikkemærkedesrettet produktion samt en produktion til eget brug, værdiansættes på grundlag af de samlede produktionsomkostninger. Den markedsrettet produktion værdiansættes efter salgsindtægterne fra de markedsrettet produkter, idet værdien af ikkemærkedesrettet produktion beregnes residualt som forskellen mellem værdien af den samlede produktion og summen af den markedsrettet produktion og produktionen til eget brug. Salgsindtægterne fra ikkemærkedesrettet varer eller tjenester til priser, som ikke er økonomisk signifikante, indgår ikke i disse beregninger — de indgår som en del af værdien af dens ikkemærkedesrettet produktion.
- 3.53 I det følgende er der nævnt en række undtagelser og præciserende oplysninger vedrørende registreringstidspunkt og værdiansættelse opstillet efter CPA-hovedafdelinger.

Produkter fra landbrug, skovbrug og fiskeri (Afdeling A)

- 3.54 Produktionen af landbrugsprodukter registreres som en kontinuerlig produktion over hele produktionsperioden (og ikke kun når afgrøderne høstes eller dyrene slagtes).

Afgrøder og tømmer på roden samt bestande af fisk eller dyr, der opdrættes med henblik på produktion af fødevarer, registreres under processen som beholdninger af produkter under fremstilling, og når processen er slut, som lagre af færdige produkter.

I produktionen indgår ikke ændringer i ikkeavlede/dyrkede naturressourcer, f.eks. vildtlevende dyrs, fugles og fisks vækst og vildtvoksende skoves vækst.

Færdigvarer (Afdeling C); Bygge- og anlægsarbejder (Afdeling F)

- 3.55 Ved opførelse af en bygning eller udførelse af anlægsarbejde, hvor arbejdet strækker sig over flere regnskabsperioder, betragtes den produktion, der produceres i de enkelte perioder, som solgt til køberen ved udgangen af perioden, dvs. den registreres som faste investeringer af bygherren og ikke som produkter under fremstilling i bygge- og anlægsvirksomhed. Produktionen betragtes som værende solgt etapevis til bygherren. Når kontrakten indeholder bestemmelse om delbetalinger, kan værdien af produktionen fastsættes tilnærmelsesvis efter værdien af betalinger, der falder ved udgangen af de enkelte perioder. Hvis bygherren ikke er kendt, registreres den uafsluttede produktion for de enkelte perioder som produkter under fremstilling.

Engros- og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og motorcykler (Afdeling G)

- 3.56 Engros- og detailhandelens produktion opgøres som den avance, der indtjenes på varer, der indkøbes med videresalg for øje.

Definition: En handelsavance er forskellen mellem den faktiske eller imputerede salgspris, der opnås for en vare, der er indkøbt med henblik på videresalg, og den pris en handlende skulle have betalt for at erstatte varen på det tidspunkt, hvor den sælges eller på anden måde videregives.

▼B

Handelsavancer på visse varer kan være negative, hvis salgspriserne nedsættes. Handelsavancer er negative på varer, der ikke bliver solgt, fordi de går til spilde eller stjæles. Handelsavancer på varer anvendt til aflønning i naturalier eller til ejernes eget brug, er lig nul.

Kapitalgevinster og -tab er ikke inkluderet i handelsavancen.

En grossists eller detailhandlers produktion beregnes på følgende måde:

produktionens værdi =

omsætningens værdi

plus værdien af varer indkøbt til videresalg og anvendt til forbrug i produktionen, aflønning i naturalier samt blandet indkomst i naturalier

minus værdien af varer indkøbt til videresalg

plus værdien af tilgang til lagre af varer til videresalg

minus værdien af afgang fra lagre af varer til videresalg

minus værdien af løbende tab som følge af almindeligt omfang af svind, tyveri eller hændelig beskadigelse.

Transport og oplagring (Afdeling H)

- 3.57 Produktionen af transporttjenester opgøres som værdien af de beløb, der opkræves for at transportere gods eller personer. Transport til eget brug inden for en lokal faglig enhed betragtes som en hjælpeaktivitet; den hverken angives eller registreres separat.
- 3.58 Produktionen af oplagringstjenester opgøres som værdien af en forøgelse af produkter under fremstilling. Prisstigninger på oplagrede varer betragtes ikke som produkter under fremstilling og produktion, men behandles som kapitalgevinster. Hvis værdistigningen afspejler en prisstigning uden ændringer i kvaliteten, er der ikke tale om yderligere produktion i den pågældende periode ud over udgifter til oplagring eller eksplicit køb af en oplagringstjeneste. I følgende tre tilfælde betragtes værdistigningen som produktion:
- varens kvalitet kan forbedres med tiden, dette gælder f.eks. vin; kun i tilfælde, hvor modningen er en del af den normale produktionsproces, betragtes forbedring af varens kvalitet som produktion
  - sæsonbetingede faktorer, der påvirker udbuddet af eller efterspørgslen efter en bestemt vare, og som fører til normale, forudsigelige variationer i prisen i løbet af et år, selv om varens fysiske egenskaber ikke nødvendigvis er ændret
  - produktionsprocessen er tilstrækkelig lang til, at en produktion, der er udført markant længe før levering, ganges med diskonteringsfaktorer.
- 3.59 De fleste prisændringer for oplagrede varer er ikke forøgelser af produkter under fremstilling. For at vurdere værdistigningen for oplagrede varer ud over oplagringssomkostningerne, er det muligt at anvende den forventede værdistigning, der ligger over den generelle inflationsrate i en forud fastsat periode. Enhver gevinst, der opnås uden for den forud fastsatte periode, registreres fortsat som en kapitalgevinst eller et kapitaltab.

▼ B

Oplagringstjenester omfatter ikke prisændringer i forbindelse med finansielle aktiver, værdigenstande eller andre ikkefinansielle aktiver som jord og bygninger.

- 3.60 Produktionen af rejsebureautjenester opgøres som værdien af gebyrer til bureauer (honorarer og provisioner) og ikke de samlede udgifter, bureauerne afholder for de rejsende, herunder udgifter til transport med tredjemand.
- 3.61 Produktionen af turoperatorøjtjenester opgøres ud fra de samlede udgifter, turoperatorøjn afholder for de rejsende.
- 3.62 Forskellen mellem rejsebureauers og turoperatorøjers virksomhed består i, at rejsebureauerne kun optræder som formidlere for de rejsende, mens turoperatorøjerne skaber et nyt produkt, en »tur«, der er sammensat af komponenter som rejse, hotel og underholdning.

Overnatningsfaciliteter og restaurationstjenester (Afdeling I)

- 3.63 I værdien af hotellers, restauranter og caféers produktion medregnes værdien af den mad og de drikkevarer osv., der forbruges.

Bank- og finanstjenester, forsikring: centralbankens produktion (Afdeling K)

Centralbanken leverer følgende tjenester:

- a) tjenester vedrørende den monetære politik
- b) finansielle formidlingstjenester
- c) tjenester i form af tilsyn med finansielle selskaber.

Centralbankens produktion opgøres som summen af dens omkostninger.

Bank- og finanstjenester (Afdeling K), forsikring: finansielle tjenester generelt

Finansielle tjenesteydelser består af følgende tjenester:

- a) finansiel formidling (inklusive forsikrings- og pensionstjenester)
  - b) finansielle hjælpeenheders tjenester
  - c) andre finansielle tjenester.
- 3.64 Finansiell formidling omfatter finansiell risikostyring og omdannelse af likviditet. Selskaber, som udøver sådanne aktiviteter, tilvejebringer midler ved f.eks. at modtage indskud og udstede kortfristede værdipapirer, obligationer og andre værdipapirer. Disse og egne midler anvendes til at anskaffe finansielle aktiver ved at yde lån til andre og købe kortfristede værdipapirer, obligationer og andre værdipapirer. Finansiell formidling omfatter forsikrings- og pensionsforsikring.
- 3.65 Finansielle hjælpeenheder letter risikostyring og omdannelse af likviditet. Finansielle hjælpeenheder handler på vegne af andre enheder og påtager sig ikke selv risici ved at indgå forpligtelser og erhverve finansielle aktiver som led i en formidlingstjeneste.
- 3.66 Andre finansielle tjenester omfatter overvågningstjenester som f.eks. overvågning af aktie- og obligationsmarkedet, sikkerhedstjenester som f.eks. opbevaring af kostbare smykker og vigtige dokumenter samt handelstjenester som f.eks. valutahandel og handel med værdipapirer.

▼B

- 3.67 Finansielle tjenester produceres næsten udelukkende af finansielle institutioner på grund af det strenge tilsyn med disse tjenester. Hvis en detailhandler f.eks. ønsker at tilbyde sine kunder kredit, tilbydes kreditten normalt via et finansielt datterselskab af detailhandleren eller en anden specialiseret finansiell institution.
- 3.68 Finansielle tjenester kan betales direkte eller indirekte. I nogle transaktioner i finansielle aktiver kan der forekomme både direkte og indirekte gebyrer. Finansielle tjenester leveres og betales hovedsagelig på fire måder:
- a) finansielle tjenester, for hvilke der opkræves direkte betaling
  - b) finansielle tjenester betalt via renter
  - c) finansielle tjenester i forbindelse med anskaffelse og afhændelse af finansielle aktiver og passiver på de finansielle markeder
  - d) finansielle tjenester i forbindelse med forsikrings- og pensionsordninger, hvor aktiviteterne finansieres gennem forsikringspræmier og forrentning af opsparing.

Finansielle tjenester, for hvilke der opkræves direkte betaling

- 3.69 Disse finansielle tjenester, for hvilke der opkræves eksplicitte gebyrer, dækker en lang række tjenester, som kan leveres af forskellige typer finansielle institutioner. Følgende eksempler illustrerer, hvilken type tjeneste der opkræves direkte gebyr for:
- a) banker afkræver husholdninger betaling for at yde et realkreditlån, forvalte en investeringsportefølje og administrere en ejendom
  - b) specialiserede institutioner afkræver ikkefinansielle selskaber betaling for at organisere en overtagelse eller en omstrukturering af en gruppe selskaber
  - c) kreditkortselskaber afkræver betaling af enheder, som accepterer kreditkort, normalt en procentdel af hvert salgsbeløb
  - d) en kortindehaver pålægges et eksplicit gebyr, almindeligvis hvert år, for indehavelse af kortet.

Finansielle tjenester betalt via renter

- 3.70 Som led i finansiell formidling modtager en finansiell institution som f.eks. en bank indskud fra en enhed, der ønsker at modtage renter af midler, som enheden ikke umiddelbart har brug for, og låner dem til en anden enhed, hvis midler ikke er tilstrækkelige til at opfylde dens behov. Banken skaber således forudsætninger for, at den første enhed kan låne penge til den anden enhed. Begge parter betaler et gebyr til banken for den udførte tjeneste. Den enhed, der udlåner midlerne, betaler ved at acceptere en lavere rente end »referencerenten«, mens den enhed, der låner midlerne, betaler ved at acceptere en højere rente end »referencerenten«. Forskellen mellem den rente, der betales til bankerne af lånerne, og den rente, der reelt betales til indskyderne, er et gebyr for FISIM.
- 3.71 Det er sjældent tilfældet, at den finansielle institutions udlånte midler nøjagtigt svarer til de midler, der modtages som indskud. Nogle midler kan være modtaget som indskud, men de er endnu ikke udlånt. Nogle lån kan være finansieret af bankens egenkapital og ikke af lånte midler. Uanset hvilken finansieringskilde, der er tale om, er der leveret en tjeneste for de tilbudte lån og indskud. FISIM imputeres i forbindelse med alle lån og indskud. Sådanne indirekte gebyrer beregnes kun for lån og indskud, der ydes eller modtages af finansielle institutioner.

▼B

- 3.72 Referencerenten ligger mellem bankrenten på henholdsvis lån og indskud. Den svarer ikke til et aritmetisk gennemsnit af renterne på lån og indskud. Den rente, der primært benyttes for lån og udlån mellem banker er velegnet. Der er imidlertid behov for forskellige referencerenter for hver valuta, som lån og indskud er udtrykt i, navnlig når en ikke-resident finansiel institution er involveret.

FISIM er nærmere beskrevet i kapitel 14.

Finansielle tjenester bestående af anskaffelse og afhændelse af finansielle aktiver og passiver på de finansielle markeder

- 3.73 Når en finansiel institution udbyder et værdipapir (f.eks. en veksel eller en obligation) til salg, opkræves et gebyr. Købsprisen (salgskursen) er værdipapirets estimerede markedsværdi plus en margen. Et andet gebyr opkræves, når et værdipapir sælges, og den pris, der tilbydes sælger (købskursen), svarer til markedsværdien minus en margen. Margenerne mellem købs- og salgspriserne beregnes også ved aktier, andele i investeringsforeninger og fremmed valuta. Disse margener er betaling for ydelse af finansielle tjenester.

Finansielle tjenester i forbindelse med forsikrings- og pensionsordninger, hvor aktiviteterne finansieres gennem forsikringspræmier og forrentning af opsparing

- 3.74 Følgende finansielle tjenester henhører under dette punkt. De resulterer hver især i en omfordeling af midler.
- a) Skadesforsikringsvirksomhed. Ved en skadesforsikringsaftale modtager forsikringsselskabet en præmie fra en kunde og beholder den, indtil der fremsættes et erstatningskrav, eller indtil forsikringsperioden udløber. Forsikringsselskabet investerer præmien, og den herved fremkomne formueindkomst er en ekstra finansieringskilde. Formueindkomsten repræsenterer indkomst, som kunden har givet afkald på, og behandles som et implicit tillæg til den faktiske præmie. Forsikringsselskabet fastsætter de faktiske præmier således, at summen af præmierne plus den tjente formueindkomst minus de forventede erstatningskrav resulterer i en margen, som forsikringsselskabet beholder som sin produktion.

Produktionen af skadesforsikringstjenester beregnes som:

indtjente præmier i alt

plus implicitte tillægspræmier (lig formueindkomst fra tekniske reserver)

minus korrigerede forfaldne erstatninger.

Forsikringsselskabet råder over reserver bestående af ikkeindtjente præmier (faktiske præmier, som vedrører næste regnskabsperiode) og udestående erstatninger. Udestående erstatninger er erstatningskrav, som endnu ikke er blevet anmeldt, som er blevet anmeldt, men endnu ikke afgjort, eller som er blevet anmeldt og afgjort, men endnu ikke betalt. Sådanne reserver benævnes tekniske reserver og har til at formål at skabe investeringsindkomst. Kapitalgevinster og -tab betragtes ikke som indkomst fra investering af forsikringstekniske reserver. Forsikringstekniske reserver kan investeres i forsikringsselskabets biaktiviteter, f.eks. udlejning af ejendomme til beboelse eller kontorer. Nettooverskuddet af produktionen af disse biaktiviteter er indkomst fra forsikringstekniske reserver.

▼B

Omfanget af erstatningskrav, som er passende for beregning af produktionen, kaldes »korrigerede erstatninger«, og disse kan fastsættes på to måder. I henhold til forventningsmetoden estimeres omfanget af korrigerede erstatninger ud fra en model baseret på tidligere mønstre i erstatninger, som selskabet har betalt. Den anden metode anvender regnskabsoplysninger: Korrigerede erstatninger beregnes efterfølgende som faktiske forfaldne erstatninger plus ændringer i udjævningshensættelser, dvs. midler, som er lagt til side til opfyldelse af uventet store krav. Hvis udjævningshensættelserne ikke er tilstrækkelige til at bringe de korrigerede fordringer tilbage til et normalt niveau, lægges midler fra egenkapitalen til ved opgørelsen af korrigerede erstatninger. Fælles for begge metoder er, at uventet store erstatninger ikke fører til volatile og negative produktionstal.

Ændringer i tekniske reserver og udjævningshensættelser som følge af ændringer i den finansielle regulering registreres som andre mængdemæssige ændringer i aktiver. De er uden betydning for beregningen af produktionen. Hvis ingen af de to metoder til estimering af korrigerede erstatninger er mulige som følge af manglende oplysninger, kan det være nødvendigt i stedet at estimere produktionen på grundlag af summen af omkostninger med tillæg af et beløb til normalt overskud.

Sker der ændringer i bonusreserverne, fratrækkes ændringerne ved beregningen af produktionen.

- b) En livsforsikring er en form for opsparingsordning. Forsikringstageren betaler i en årrække præmier til forsikringsselskabet, der til gengæld garanterer udbetaling af ydelser på et tidspunkt i fremtiden. Størrelsen af ydelserne kan beregnes i forhold til de indbetalte præmier eller kan afhænge af, hvor god forsikringsselskabet er til at investere midlerne. Metoden til beregning af produktionen ved livsforsikringsvirksomhed følger samme generelle principper som ved anden skadesforsikring. På grund af tidsintervallerne mellem tidspunktet for modtagelsen af præmierne og udbetalingen af ydelserne skal der tages særlig højde for ændringer i de tekniske reserver. For livsforsikringsvirksomhed beregnes produktionen som:

indtjente præmier

plus tillægspræmier, *minus* forfaldne ydelser

minus forøgelse (plus formindskelse) af de tekniske reserver for livsforsikring

Præmier defineres nøjagtigt på samme måde for livsforsikring og for skadesforsikring. Tillægspræmier er af større betydning for livsforsikring end for skadesforsikring. Ydelser registreres, når de tildeles eller udbetales. Der er ingen grund til at foretage et korrigeret skøn over ydelserne i forbindelse med en livsforsikring, da der ikke er samme uventede volatilitet i betalingerne ved en livsforsikring. De tekniske reserver for livsforsikring øges hvert år, da nye præmier indbetales og ny investeringsindkomst tildeles forsikringstagerne (som de dog ikke hjemtager) og mindskes, fordi der udbetales ydelser. Det er således muligt at beregne produktionen for livsforsikringsvirksomhed som forskellen mellem den samlede investeringsindkomst fra de tekniske reserver for livsforsikring med fradrag af den del af investeringsindkomsten, som rent faktisk er tildelt forsikringstagerne og lagt til de forsikringstekniske reserver.

▼B

Hvis denne metode ikke er mulig på grund af manglende oplysninger eller ikke giver meningsfulde resultater, beregnes produktionen for livsforsikringsvirksomhed som summen af produktionsomkostningerne plus et beløb til »normalt overskud«.

- c) Produktionen for genforsikring beregnes på nøjagtig samme måde som for skadesforsikring, uanset om det er tale om livsforsikringer eller skadesforsikringer, der genforsikres.
- d) En socialforsikringsordnings produktion afhænger af, hvordan den er organiseret. Følgende er eksempler på, hvordan sådanne ordninger organiseres:
- 1) Socialsikringsordninger er socialforsikringsordninger, som dækker hele samfundet, og som indføres og kontrolleres af offentlig forvaltning og service. De har til formål at levere ydelser til borgerne for at opfylde behov i forbindelse med alderdom, invaliditet og død, sygdom, arbejdsskader, arbejdsløshed, familie- og sundhedspleje osv. Hvis der opereres med separate enheder, beregnes deres produktion i lighed med al ikkemarkedsmæssig produktion som summen af omkostningerne. Hvis der ikke opereres med separate enheder, medregnes socialsikringsordningernes produktion i produktionen på det niveau i offentlig forvaltning og service, den opererer på.
  - 2) Hvis en arbejdsgiver selv administrerer en socialforsikringsordning, beregnes værdien af produktionen som summen af omkostningerne inklusive et skønnet afkast af al fast realkapital, der anvendes til administration af ordningen. Værdien af produktionen opgøres på samme måde, hvis arbejdsgiveren etablerer en separat pensionskasse til forvaltning af ordningen.
  - 3) Hvis en arbejdsgiver anvender et forsikringselskab til at forvalte ordningen på sine vegne, er værdien af produktionen det gebyr, der opkræves af forsikringselskabet.
  - 4) For ordninger med flere arbejdsgivere opgøres værdien af produktionen som for livsforsikringer: Det er investeringsindkomst modtaget af ordningerne med fradrag af det beløb, der afsættes til reserver.
- e) Opgørelse af produktionen fra ordninger med standardiserede lånegarantier afhænger af, hvilken type producent der er involveret. Hvis en ordning med standardiserede lånegarantier opererer som markedsproducent, beregnes værdien af produktionen på samme måde som for skadesforsikring. Hvis en ordning opererer som ikkemarkedsproducent, beregnes værdien af produktionen som summen af omkostningerne.

Fast ejendom (Afdeling L)

- 3.75 Produktion af boligjenester, der produceres af ejere af egen bolig værdisættes som den anslåede værdi af den leje, en lejer ville betale for samme bolig, idet der tages hensyn til faktorer som beliggenhed, faciliteter i nabolaget osv., samt selve boligens størrelse og kvalitet. For fritliggende garager, der anvendes af ejeren til eget brug i forbindelse med benyttelse af boligen, foretages der en lignende beregning. Lejeværdien af ejerboliger i udlandet som f.eks. ferieboliger registreres ikke som en del af den indenlandske produktion, men som import af tjenester og som primær indkomst fra udlandet. For ejerboliger, der ejes af udlændinge, foretages der tilsvarende registreringer. Ved timesharelejligheder skal en del af servicegebyret registreres på denne måde.

▼B

- 3.76 Stratifikationsmetoden benyttes til estimering af værdien af tjenester i forbindelse med ejerboliger. Den samlede boligmasse stratificeres efter placering, boligtype og andre faktorer, som påvirker lejen. Oplysninger om faktisk leje for udlejningsboliger anvendes til beregning af lejeværdien for den samlede boligmasse. Den gennemsnitlige faktiske leje pr. stratum anvendes på alle boliger i dette stratum. Hvis oplysningerne om lejebetalingen hidrører fra stikprøveundersøgelser, er opregningen til lejen for den samlede boligmasse baseret på både en del af udlejningsboligerne og alle ejerboliger. Den detaljerede beregning af lejen pr. stratum foretages for et basisår, og dette resultat ekstrapoleres herefter til efterfølgende perioder.
- 3.77 Den leje, der skal anvendes i forbindelse med ejerboliger ved stratificeringsmetoden, defineres som den leje, der på det private marked betales for retten til at benytte en møbleret bolig. Leje for møblerede boliger fra alle lejekontrakter på det private marked anvendes til at beregne den imputerede lejeværdi. Leje, som på det private marked holdes på et lavt niveau på grund af offentlig regulering, medregnes. Hvis lejeren er kilden til oplysningerne, korrigeres den observerede leje ved at tillægge eventuelle lejetillæg, der betales direkte til ejeren. Hvis stikprøvens størrelse med hensyn til den observerede leje som beskrevet ovenfor ikke er stor nok, kan den observerede leje for møblerede boliger anvendes til imputeringen, forudsat at den korrigeres for møbler. Undtagelsesvis kan forhøjet leje for offentligt ejede boliger også anvendes. Billig leje for boliger, der udlejes til slægtninge eller ansatte, bør ikke anvendes.
- 3.78 Stratificeringsmetoden anvendes til opregning til alle udlejningsboliger. Den gennemsnitlige leje til brug for imputeringen som beskrevet ovenfor kan være uegnet for visse segmenter af lejemarkedet. Eksempelvis er formindskede lejer for møblerede boliger eller forhøjede offentlige lejer ikke egnet til de respektive faktisk udlejede boliger. I så tilfælde kræves der separate strata af faktisk lejede møblerede eller sociale boliger kombineret med passende gennemsnitslejer.
- 3.79 Er der ikke et tilstrækkeligt stort lejemarked, hvor boligmarkedet er karakteriseret ved ejerboliger, anvendes omkostningsmetoden i forbindelse med ejerboliger.

I omkostningsmetoden er produktionen af bolig tjenester summen af forbruget i produktionen, forbruget af fast realkapital, andre produktionsskatter minus produktionssubsidier og nettooverskud af produktionen.

Nettooverskuddet af produktionen opgøres ved at gange nettoværdien af den samlede ejerboligmasse i løbende priser (genanskaffelsesomkostninger) med en fast årlig realafkastprocent.

- 3.80 Produktion af ejendomstjenester vedrørende erhvervsbygninger opgøres som værdien af forfalden leje.

Liberale, videnskabelige og tekniske tjenester (Afdeling M); Administrative tjenester og hjælpeter tjenester (Afdeling N)

- 3.81 Produktion af tjenester i forbindelse med operationel leasing som f.eks. udlejning af maskiner og udstyr opgøres som den leasingafgift, der betales. Operationel leasing adskiller sig fra finansiel leasing på følgende måde: Finansiel leasing er finansiering af anskaffelsen af faste aktiver, hvor leasinggiveren yder et lån til leasingtageren. Ved finansiel leasing

▼ B

består leasingafgiften af afdrag og renter med et mindre gebyr for direkte tjenester (jf. kapitel 15: Kontrakter, leasingkontrakter og licenser).

3.82 Forskning og udvikling (FoU) er kreativt arbejde, der udføres systematisk for at forøge videngrundlaget og anvende dette til opfindelse og udvikling af nye produkter, herunder forbedring af udformningen af eksisterende produkter og af disses egenskaber samt udvikling af nye eller mere effektive produktionsprocesser. FoU af signifikant omfang i forhold til hovedaktiviteten registreres som den lokale faglige enheds biaktivitet. Der opereres med en separat lokal faglig enhed for FoU, når det er muligt.

3.83 Produktionen af FoU-tjenester opgøres på følgende måde:

a) FoU leveret af specialiserede erhvervsmæssige forskningslaboratorier eller -institutter værdiansættes som indtægter fra salg, kontrakter, provisioner, gebyrer osv. på sædvanlig måde.

b) Produktion af FoU, som anvendes inden for samme foretagende, værdiansættes på basis af de anslåede basispriser, der ville blive betalt for forskningen, dersom den blev udført på kontraktbasis. Hvis der ikke findes et marked for outsourcing af FoU af lignende art, værdiansættes produktionen som summen af produktionsomkostningerne med tillæg af et beløb (undtagen for ikkemærkedspducenter) til nettooverskud af produktionen eller blandet indkomst.

c) FoU leveret af offentlige enheder, universiteter og ikkeerhvervsmæssige forskningsinstitutter værdiansættes på grundlag af produktionsomkostningerne. Indtægter fra salg af FoU-tjenester, ydet af ikke-markedsmæssige producenter af FoU registreres som indtægter af sekundær markedsmæssig produktion.

Der skelnes mellem udgifter til FoU og udgifter til uddannelse og erhvervsuddannelse. Udgifter til FoU inkluderer ikke omkostninger til udvikling af software som hoved- eller biaktivitet.

Offentlig forvaltning og forsvar, lovpligtig socialsikring (Afdeling O)

3.84 Offentlig forvaltning, forsvarstjenester og lovpligtig socialsikring ydes som ikkemærkedsmæssige tjenester og skal værdiansættes derefter.

Undervisning (Afdeling P); Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger (Afdeling Q)

3.85 I forbindelse med undervisning, sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger skelnes der tydeligt mellem markedsmæssige og ikkemærkedsmæssige producenter og mellem deres markedsmæssige og ikkemærkedsmæssige produktion. Offentlige institutioner (eller andre institutioner, som modtager specifikke subsidier) kan f.eks. opkræve mindre gebyrer for nogle typer uddannelse og lægebehandling, medens de for andre uddannelser og speciallægebehandlinger kan opkræve kommercielle takster. Et andet eksempel er, at den samme type tjeneste (f.eks. højere uddannelse) leveres både af offentlig forvaltning og service og af kommercielle institutioner.

Undervisning og sundhedsvæsen samt sociale foranstaltninger omfatter ikke FoU-aktiviteter; sundhedsvæsen omfatter ikke uddannelse i sundhedspleje f.eks. på universitetshospitaler.

▼B**Kultur, forlystelser og sport (Afdeling R); Andre tjenester (Afdeling S)**

3.86 Produktion af bøger, indspilninger, film, software, bånd, plader osv. er en proces i to etaper og opgøres som sådan:

- 1) Produktion af originalværker — produkter omfattet af intellektuel ejendomsret — opgøres ud fra den pris, der betales for et tilsvarende originalværk, hvis det sælges, eller ud fra produktionsomkostningerne (med tillæg af et beløb til nettooverskud af produktionen) eller den tilbagediskonterede værdi af den forventede indkomst ved anvendelse heraf i produktionen.
- 2) Ejeren af dette aktiv kan anvende det direkte eller producere kopier i efterfølgende perioder. Hvis ejeren har givet andre producenter licens til at anvende originalværket i produktionen, udgør de gebyrer, provisioner, royalties osv., han har modtaget for licenserne, produktionen af tjenester. Salg af originalværket er en negativ, fast investering.

Private husholdninger med ansat medhjælp (Afdeling T)

3.87 Produktionen af tjenester i hjemmet udført af lønnet personale opgøres ud fra personalets aflønning; den inkluderer også al aflønning i naturallier, som f.eks. kost og logi.

FORBRUG I PRODUKTIONEN (P.2)

3.88 *Definition:* Forbrug i produktionen er varer og tjenester, der forbruges som input i en produktionsproces, bortset fra faste aktiver (forbrugt heraf registreres som forbrug af fast realkapital). Disse varer og tjenester forædles eller forbruges i produktionsprocessen.

3.89 Forbrug i produktionen omfatter følgende tilfælde:

- a) varer og tjenester, der anvendes som input i hjælpeaktiviteter. Typiske eksempler er indkøb, salg, markedsføring, regnskab, databehandling, transport, oplagring, vedligeholdelse, sikkerhed osv. Der skelnes ikke mellem disse varer og tjenester og dem, der forbruges i en lokal faglig enheds hovedaktivitet (eller biaktivitet)
- b) varer og tjenester, som modtages fra en anden lokal faglig enhed, der hører til samme institutionelle enhed
- c) leje af faste aktiver, f.eks. ved operationel leasing af maskiner eller biler, software og originalværker inden for underholdning
- d) betalinger for kortfristede kontrakter, leasing og licenser registreret som ikkeproducerede aktiver, undtagen direkte køb af sådanne ikkeproducerede aktiver
- e) abonnementer, bidrag eller kontingenter til nonprofit-erhvervs-sammenslutninger (jf. 3.35)
- f) poster, der ikke behandles som bruttoinvesteringer som f.eks.:
  - 1) værktøj, der ikke er særlig kostbart, og som anvendes til almindeligt brug, f.eks. save, spader, knive, økser, hamre, skruetrækere, skruenøgler og andet håndværktøj; småapparater som lommeregnerne. Alle udgifter til sådanne varige forbrugsgoder registreres som forbrug i produktionen

▼B

- 2) regelmæssig vedligeholdelse og reparation af faste aktiver anvendt i produktionen
- 3) personaleuddannelse, markedsundersøgelser og lignende aktiviteter, der købes udefra eller leveres af en separat, lokal faglig enhed inden for den samme institutionelle enhed
- 4) udgifter til FoU betragtes som faste investeringer, når medlemsstaternes skøn er tilstrækkeligt pålidelige og sammenlignelige
- g) ansattes udgifter, der refunderes af arbejdsgiveren, til anskaffelser, der er nødvendige i produktionen, f.eks. værktøj eller sikkerhedsbeklædning, som den ansatte i henhold til ansættelseskontrakten selv er forpligtet til at indkøbe
- h) udgifter, som er afholdt af arbejdsgiveren til egen eller de ansattes fordel, og som er nødvendige i produktionen. Som eksempler kan nævnes:
  - 1) refusion af ansattes udgifter til rejser, dobbelt husførelse, flytning og repræsentation i forbindelse med jobbet
  - 2) etablering af faciliteter på arbejdspladsen.

En liste over relevante udgifter findes i afsnittet om aflønning af ansatte (D.1) (jf. 4.07).

- i) Forsikringstjenester betalt af lokale faglige enheder i forbindelse med tegning af skadesforsikringer (jf. kapitel 16: Forsikring). For kun at registrere udgiften til forsikringstjenester som forbrug i produktionen, reduceres skadesforsikringspræmierne med f.eks. udbetalte skadeserstatninger og nettoændringer i de aktuarmæssige reserver. Nettoændringen af de aktuarmæssige reserver henføres til de lokale faglige enheder i forhold til de indbetalte forsikringspræmier
- j) FISIM købt af residente producenter
- k) Centralbankens ikkemarkedsmæssige produktion henføres i fuldt omfang til andre finansielle formidlers forbrug i produktionen.

3.90 Forbrug i produktionen omfatter ikke:

- a) størrelser, der behandles som bruttoinvesteringer som f.eks.:
  - 1) værdigenstande
  - 2) mineralefterforskning
  - 3) større forbedringer ud over dem, der kræves for at sikre, at faste aktiver er funktionsdygtige; eksempler herpå er renovering, ombygning og udvidelse
  - 4) indkøbt software eller software udviklet for egen regning
  - 5) militære våben og udstyr til affyring af dem
- b) udgifter, der betragtes som køb af ikkeproducerede aktiver. Eksempler herpå er langfristede kontrakter, leasing og licenser (jf. kapitel 15)
- c) udgifter afholdt af arbejdsgivere til aflønning af ansatte i naturalier

▼B

- d) offentlige enheders kollektive tjenester, som anvendes af markeds-mæssige producenter eller producenter af produkter til eget brug (og som af offentlig forvaltning og service behandles som udgifter til kollektivt forbrug)
- e) varer og tjenester produceret og forbrugt i samme regnskabsperiode inden for samme lokale faglige enhed (de registreres heller ikke som produktion)
- f) betalinger for de tilladelser fra og gebyrer til myndighederne, der behandles som andre produktionsskatter
- g) betalinger for tilladelser til anvendelse af naturressourcer (f.eks. jord), der betragtes som jordrente, dvs. som betaling af formueindkomst.

Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af forbrug i produktionen

- 3.91 Produkter, der forbruges i produktionen, registreres og værdiansættes på det tidspunkt, hvor de indgår i produktionsprocessen. De værdiansættes til køberpris for tilsvarende varer på anvendelsestidspunktet.
- 3.92 Producentenheder registrerer ikke anvendelse af varer i produktionen direkte. De registrerer indkøb med henblik på anvendelse som input minus stigningen i mængden af sådanne varer på lager.

FORBRUG (P.3, P.4)

- 3.93 Der anvendes to begreber inden for forbrug:

- a) udgifter til forbrug (P.3)
- b) faktisk forbrug (P.4).

Udgifter til forbrug er udgifter til varer og tjenester, der anvendes af husholdninger, NPISH'er og offentlig forvaltning og service til opfyldelse af individuelle og kollektive behov. Til forskel herfra refererer faktisk forbrug til anskaffelse af forbrugsvarer og -tjenester. Forskellen mellem disse to begreber ligger i behandlingen af visse varer og tjenester, der er betalt af offentlig forvaltning og service eller NPISH'er, men leveret til husholdningerne som sociale overførsler i naturalier.

Udgifter til forbrug (P.3)

- 3.94 *Definition:* Udgifter til forbrug består af udgifter, som residente institutionelle enheder har til varer eller tjenester, der anvendes til direkte dækning af individuelle eller kollektive behov for samfundets medlemmer.
- 3.95 Husholdningers udgifter til forbrug omfatter følgende eksempler:
  - a) boligjenester i ejerboliger
  - b) indkomst i naturalier såsom:
    - 1) varer og tjenester, som ansatte modtager som indkomst i naturalier
    - 2) varer og tjenester, der er produceret af personlige foretagender ejet af husholdninger, og som husholdningernes medlemmer beholder til eget brug; eksempler er madvarer og andre landbrugsprodukter, boligjenester produceret af ejere af egen bolig og tjenester i hjemmet produceret af ansat medhjælp (tjenere, kokke, gartnere, chauffører, osv.)

▼B

- c) størrelser, der ikke behandles som forbrug i produktionen, såsom:
- 1) materialer til småreparationer i boligen og indretning af en art, der udføres af lejere såvel som ejere
  - 2) materialer til reparationer og vedligeholdelse af varige forbrugsgoder inkl. køretøjer
- d) størrelser, der ikke behandles som investering, herunder navnlig varige forbrugsgoder, der fortsætter med at fungere over flere regnskabsperioder; hertil medregnes overdragelse af ejendomsretten til visse varige goder fra et foretagende til en husholdning
- e) finansielle tjenester, for hvilke der opkræves betaling straks, og den del af FISIM, der anvendes til husholdningernes forbrug
- f) forsikringstjenester opgjort som den implicitte værdi af tjenesterne
- g) pensionskassers tjenester opgjort som den implicitte værdi af tjenesterne
- h) husholdningernes betalinger for licenser, tilladelser osv., som betragtes som køb af tjenester (jf. 4.79 og 4.80)
- i) køb af produktion til priser, som ikke er økonomisk signifikante, f.eks. entré til museer.

3.96 Husholdningers udgifter til forbrug omfatter ikke:

- a) sociale overførsler i naturalier såsom udgifter, som i første omgang afholdes af husholdningerne, men som senere refunderes af socialsikringen, f.eks. udgifter til lægebehandling
- b) størrelser, der behandles som forbrug i produktionen eller bruttoinvesteringer, såsom:
  - 1) udgifter afholdt i erhvervsøjemed af husholdninger, der ejer personlige foretagender — f.eks. til varige goder som køretøjer, møbler, el-udstyr (faste bruttoinvesteringer), eller forbrugsvarer som brændsel (betrages som forbrug i produktionen)
  - 2) udgifter, som ejere af egen bolig afholder til indretning, vedligeholdelse og reparation af boligen, og som ikke normalt udføres af lejere (betrages som forbrug i produktionen af bolig-tjenester)
  - 3) køb af boliger (faste bruttoinvesteringer)
  - 4) udgifter til værdigenstande (bruttoinvesteringer)
- c) poster, der betragtes som anskaffelse af ikkeproducerede aktiver, herunder navnlig køb af jord
- d) alle betalinger fra husholdningerne, der betragtes som skatter. (jf. 4.79 og 4.80)

▼B

- e) husholdningernes abonnemeter og kontingenter til NPISH'er, som f.eks. fagforeninger, faglige foreninger, forbrugersammenslutninger, kirker, selskabelige og kulturelle foreninger, fritidsklubber og idrætsklubber
- f) husholdningernes frivillige bidrag i form af penge eller naturalier til velgørende formål og til hjælpeorganisationer.

3.97 NPISH'ers udgifter til forbrug omfatter to forskellige kategorier:

- a) værdien af varer og tjenester produceret af NPISH'er undtagen investeringer produceret for egen regning og eksklusive udgifter afholdt af husholdninger og andre enheder
- b) NPISH'ers udgifter til varer og tjenester produceret af markeds-mæssige producenter og uden omdannelse leveret til forbrug i husholdningerne som sociale overførsler i naturalier.

3.98 Offentlig forvaltning og services udgifter til forbrug (P.3) omfatter to kategorier, som kan sidestilles med NPISH'ernes:

- a) værdien af varer og tjenester, som er produceret af offentlig forvaltning og service selv (P.1), undtagen investeringer for egen regning (der svarer til P.12), markeds-mæssig produktion (P.11) og betalinger for ikkemarkeds-mæssig produktion (P.131)
- b) offentlig forvaltning og services køb af varer og tjenester, som produceres af markeds-mæssige producenter og uden omdannelse leveres til husholdningerne som sociale overførsler i naturalier (D.632). Offentlig forvaltning og service betaler for disse varer og tjenester, som sælgerne leverer til husholdningerne.

3.99 Selskaber har ingen udgifter til forbrug. Deres køb af varer og tjenester, som husholdningerne bruger til forbrug, anvendes enten som forbrug i produktionen eller gives til de ansatte som aflønning af ansatte i naturalier, dvs. imputerede udgifter til forbrug for husholdningerne.

Faktisk forbrug (P.4)

3.100 *Definition:* Faktisk forbrug består af de varer og tjenester, der erhverves af residente institutionelle enheder til direkte opfyldelse af menneskelige behov, såvel individuelle som kollektive.

3.101 *Definition:* Varer og tjenester til individuelt forbrug (»individuelle varer og tjenester«) er varer og tjenester, der erhverves af en husholdning og anvendes til opfyldelse af husholdningens behov og ønsker. Individuelle varer og tjenester karakteriseres således:

- a) det skal være muligt at observere og registrere en individuel husholdnings eller et husholdningsmedlems anskaffelse af varen eller tjenesten samt tidspunktet for anskaffelsen
- b) husholdningen er indforstået med leveringen af den pågældende vare eller tjeneste og tager de nødvendige skridt for at forbruge den, f.eks. ved at gå i skole eller tage på hospitalet
- c) varen eller tjenesten skal opfylde den betingelse, at når den er erhvervet af en husholdning eller person, eller af en gruppe mennesker, kan den ikke erhverves af andre husholdninger eller personer.

▼B

- 3.102 *Definition:* Kollektive tjenester er tjenester til kollektivt forbrug, der leveres samtidig til alle medlemmer i fællesskabet eller særlige dele af fællesskabet såsom husholdninger, der bor i et bestemt område. Kollektive tjenester karakteriseres således:
- a) de kan leveres samtidig til hvert medlem i fællesskabet eller til bestemte dele af fællesskabet som f.eks. et bestemt geografisk område
  - b) anvendelsen af sådanne tjenester er normalt passiv og kræver ikke alle berørte individers samtykke eller aktive deltagelse
  - c) ydelse af en kollektiv tjeneste til en enkeltperson reducerer ikke den mængde, der er til rådighed for en anden enkeltperson i samme fællesskab eller del af fællesskabet.
- 3.103 Alle udgifter til forbrug i en husholdning er individuelle. Alle varer og tjenester, der leveres af NPISH'er, betragtes som individuelle udgifter.
- 3.104 Grænsen mellem individuelle og kollektive varer og tjenester, der leveres af offentlig forvaltning og service, er fastlagt på basis af formålsklassifikationen for offentlig forvaltning og service (COFOG).

Alle offentlige udgifter til forbrug under hvert af følgende områder betragtes som udgifter til individuelt forbrug:

- a) 7.1 Medicinske produkter, apparater og udstyr
  - 7.2 Ambulant behandling
  - 7.3 Hospitalstjenester
  - 7.4 Offentligt sundhedsvæsen
- b) 8.1 Fritids- og sportstjenester
  - 8.2 Kulturtjenester
- c) 9.1 Førskoleundervisning og primær undervisning
  - 9.2 Sekundær undervisning
  - 9.3 Undervisning på niveauet mellem sekundær undervisning og tertiær undervisning
  - 9.4 Tertiær undervisning
  - 9.5 Undervisning uden for niveauplacering
  - 9.6 Hjælpetjenester i forbindelse med undervisning
- d) 10.1 Sygdom og invaliditet
  - 10.2 Alderdom
  - 10.3 Efterlevende
  - 10.4 Familie og børn
  - 10.5 Arbejdsløshed
  - 10.6 Bolig
  - 10.7 Sociale ydelser i.a.n.

▼B

3.105 Alternativt kan offentlige udgifter til individuelt forbrug henregnes til hovedgruppe 14 i klassifikationen af individuelt konsum efter formål (Coicop), som omfatter følgende grupper:

14.1 Bolig (svarende til COFOG-gruppe 10.6)

14.2 Sundhedsvæsen (svarende til COFOG-gruppe 7.1-7.4)

14.3 Fritid og kultur (svarende til COFOG-gruppe 8.1 og 8.2)

14.4 Undervisning (svarende til COFOG-gruppe 9.1-9.6)

14.5 Sociale foranstaltninger (svarende til COFOG-gruppe 10.1-10.5 og gruppe 10.7).

3.106 Kollektive udgifter til forbrug er den resterende del af offentlige udgifter til forbrug.

Omfatter følgende COFOG-grupper:

a) Generelle offentlige tjenester (hovedgruppe 1)

b) Forsvar (hovedgruppe 2)

c) Offentlig orden og sikkerhed (hovedgruppe 3)

d) Økonomiske anliggender (hovedgruppe 4)

e) Miljøbeskyttelse (hovedgruppe 5)

f) Bolig og offentlige faciliteter (hovedgruppe 6)

g) Offentlig forvaltning, fastsættelse af bestemmelser, formidling af generel information og statistik (alle hovedgrupper)

h) Forskning og udvikling (alle hovedgrupper).

3.107 Det indbyrdes forhold mellem de forskellige begreber inden for forbrug vises i tabel 3.2:

Tabel 3.2 — Sektor

	Offentlig forvaltning og service	NPISH'er	Husholdninger	Anskaffelser i alt
Individuelt forbrug	X (= sociale overførsler i naturalier)	X (= sociale overførsler i naturalier)	X	Husholdningers faktiske individuelle forbrug
Kollektivt forbrug	X	0	0	Offentlig forvaltning og services faktiske kollektive forbrug
I alt	Offentlig forvaltning og services udgifter til forbrug	NPISH'ers udgifter til faktisk forbrug	Husholdningers udgifter til forbrug	Faktisk forbrug = Samlede udgifter til forbrug

X: finder anvendelse

0: finder ikke anvendelse

▼B

- 3.108 NPISH'ers udgifter til forbrug er alle individuelle. Det samlede, faktiske forbrug er lig med summen af husholdningernes og offentlig forvaltning og services faktiske forbrug.
- 3.109 Sociale overførsler i naturalier til udlandet eksisterer ikke (mens der til denne sektor foretages pengeoverførsler). Det samlede, faktiske forbrug er lig med de samlede udgifter til forbrug.

Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af udgifter til forbrug

- 3.110 Udgiften til en vare registreres på tidspunktet for ejendomsrettens overgang. Udgiften til en tjeneste registreres, når leveringen af den er tilendebragt.
- 3.111 Udgiften til en vare, der anskaffes ved køb på afbetaling eller lignende kreditaftale, også finansiel leasing, registreres på varens leveringstidspunkt, selv om der ikke på dette stadium er tale om overgang af ejendomsretten.
- 3.112 Forbrug af egne produkter registreres, når produktion til eget forbrug er produceret.
- 3.113 Husholdningers udgifter til forbrug registreres til køberpriser. Det er den pris, som køberen faktisk betaler for produkterne på købstidspunktet. En mere detaljeret definition fremgår af 3.06.
- 3.114 Varer og tjenester leveret som aflønning i naturalier værdiansættes til basispriser, når de produceres af arbejdsgiveren og til køberpriser, dersom de købes af arbejdsgiveren.
- 3.115 Varer og tjenester, der beholdes til eget forbrug, værdiansættes til basispriser.
- 3.116 Offentlig forvaltning og services eller NPISH'ers udgifter til forbrug af de produkter, de selv har produceret, registreres på produktionstidspunktet, som også er tidspunktet for offentlig forvaltning og services eller NPISH'ers levering af sådanne tjenester. Udgifter til forbrug af varer og tjenester, der leveres af markedsmæssige producenter, registreres på leveringstidspunktet.
- 3.117 Offentlig forvaltning og services eller NPISH'ers udgifter til forbrug (P.3) er lig med summen af deres produktion (P.1) *plus* udgifter til produkter, der leveres til husholdninger gennem markedsmæssige producenter, som er en del af sociale overførsler i naturalier (D.632) *minus* betaling fra andre enheder, markedsmæssig produktion (P.11) og betalinger for ikkemarkedsmæssig produktion (P.131) *minus* investeringer for egen regning (P.12).

Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af faktisk forbrug

- 3.118 Varer og tjenester anskaffes af institutionelle enheder, når disse får ejendomsretten over varerne, og når leveringen af tjenester til dem er tilendebragt.
- 3.119 Anskaffelser — faktisk forbrug — værdiansættes til køberpriser for de enheder, der afholder udgifterne.
- 3.120 Bortset fra sociale overførsler i naturalier fra sektoren offentlig forvaltning og service eller en NPISH, behandles overførsler i naturalier, som om de var pengeoverførsler. Således registreres værdien af varer og tjenester som udgifter for de institutionelle enheder eller sektorer, der anskaffer dem.

▼B

- 3.121 De to aggregater, udgifter til forbrug og faktisk forbrug, har samme værdi. Varer og tjenester anskaffet af residenter husholdninger gennem sociale overførsler i naturalier værdiansættes til samme priser som dem, de værdiansættes til i udgiftsaggregaterne.

BRUTTOINVESTERINGER (P.5)

- 3.122 Bruttoinvesteringer omfatter:
- a) faste bruttoinvesteringer (P.51g):
    - 1) forbrug af fast realkapital (P.51c)
    - 2) faste nettoinvesteringer (P.51n)
  - b) lagerændringer (P.52)
  - c) anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande (P.53).
- 3.123 Bruttoinvesteringer omfatter forbrug af fast realkapital. Nettoinvesteringer beregnes ved at trække forbrug af fast realkapital fra bruttoinvesteringerne.

Faste bruttoinvesteringer (P.51g)

- 3.124 *Definition:* Faste bruttoinvesteringer (P.51) er residenter producenters anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver i en given periode, plus visse tillæg til værdien af ikkeproducerede aktiver, tilvejebragt gennem en producents eller institutionelle enheders produktive aktivitet. Faste bruttoinvesteringer er producerede aktiver, der anvendes i produktionen i mere end ét år.
- 3.125 Faste bruttoinvesteringer omfatter både positive og negative værdier:
- a) positive værdier:
    - 1) køb af nye eller eksisterende faste aktiver
    - 2) faste aktiver, der produceres og beholdes til producentens eget brug (inkl. produktion for egen regning af faste aktiver, der endnu ikke er færdige eller klar til brug)
    - 3) nye eller eksisterende faste aktiver, der anskaffes gennem en byttehandel
    - 4) nye eller eksisterende faste aktiver modtaget som kapitaloverførsel i naturalier
    - 5) nye eller eksisterende faste aktiver anskaffet af brugeren ved finansiel leasing
    - 6) større forbedringer på faste aktiver og eksisterende historiske monumenter
    - 7) naturlig vækst hos de naturlige aktiver, der frembringer en løbende produktion
  - b) negative værdier (f.eks. afhændelse af faste aktiver, der registreres som negative anskaffelser):
    - 1) salg af eksisterende faste aktiver
    - 2) eksisterende faste aktiver, der afhændes i en byttehandel
    - 3) eksisterende faste aktiver, der afhændes som kapitaloverførsel i naturalier.
- 3.126 Afhændelse af faste aktiver omfatter ikke:
- a) forbrug af fast realkapital (som inkluderer forventet normal skade som følge af uheld)

▼B

- b) ekstraordinære tab, som f.eks. skyldes tørke eller andre naturkatastrofer (der registreres som andre mængdemæssige ændringer i status).

3.127 Der skelnes mellem følgende former for faste bruttoinvesteringer:

- 1) boliger
- 2) andre bygninger og anlæg (omfatter også større forbedringer af jordarealer)
- 3) maskiner og udstyr som f.eks. skibe, biler og computere
- 4) våbensystemer
- 5) dyrkede/avlede naturressourcer, f.eks. træer og husdyr
- 6) omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver som jord, kontrakter, leasingkontrakter og licenser
- 7) FoU, herunder produktion af frit tilgængelig FoU; udgifter til FoU betragtes først som faste investeringer, når medlemsstaternes skøn er tilstrækkeligt pålidelige og sammenlignelige
- 8) mineralefterforskning og -evaluering
- 9) computersoftware og databaser
- 10) originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst
- 11) andre intellektuelle ejendomsrettigheder.

3.128 Større forbedringer af jordarealer omfatter:

- a) indvinding af jord fra havet ved bygning af diger, bølgebrydere og dæmninger specielt til dette formål
- b) rydning af skov, klippeblokke osv. for at inddrage ny jord i produktionen
- c) dræning af marsk eller overrisling af ørken ved bygning af diger, gravning af grøfter og vandingskanaler; forebyggelse af oversvømmelse eller erosion fra hav og floder ved bygning af bølgebrydere, læmoler og stormflods-dæmninger.

Disse aktiviteter kan resultere i opførelse af store anlæg som f.eks. bølgebrydere, stormflods-dæmninger og dæmninger, som dog ikke anvendes i produktionen af andre varer og tjenester, men til indvinding og forbedring af jordarealer, og det er jorden, et ikkeproduceret aktiv, der indgår i produktionen. Eksempelvis har en dæmning, der bygges for at producere elektricitet, et helt andet formål end en dæmning, der bygges som værn mod havet. Kun sidstnævnte dæmning klassificeres som forbedring af jordarealer.

3.129 Faste bruttoinvesteringer omfatter følgende grænsetilfælde:

- a) anskaffelse af husbåde, pramme, husvogne og campingvogne, der anvendes som bolig for husholdninger, samt alle andre tilhørende bygninger og anlæg som f.eks. garager
- b) anlæg og udstyr, der anvendes af militæret
- c) lette våben og pansrede køretøjer, der anvendes af ikkemilitære enheder

▼B

- d) forskydninger i husdyrbesætninger, der indgår i produktionen år efter år, som f.eks. avlsvæg, malkekvæg, uldfår og trækdyr
  - e) ændringer i bestanden af træer, der dyrkes år efter år, f.eks. frugttræer, vinstokke, gummitræer, palmer osv.
  - f) forbedringer af eksisterende faste aktiver, som er mere omfattende end almindelig vedligeholdelse og reparation
  - g) anskaffelse af faste aktiver ved finansiel leasing
  - h) afviklingsudgifter, dvs. store udgifter forbundet med bortskaffelse, f.eks. udgifter til nedlukning af atomkraftværker eller til rensning af deponeringsanlæg.
- 3.130 Faste bruttoinvesteringer omfatter ikke:
- a) transaktioner, som indgår i forbrug i produktionen:
    - 1) køb af håndværktøj til produktionsformål
    - 2) almindelig vedligeholdelse og reparation
    - 3) køb af faste aktiver med henblik på anvendelse i henhold til en kontrakt om operationel leasing (jf. også kapitel 15: Kontrakter, leasingkontrakter og licenser); for det foretagende, der anvender det faste aktiv, betragtes leasingafgiften som forbrug i produktionen; for indehaveren af aktivet registreres anskaffelsesomkostningerne som faste bruttoinvesteringer
  - b) transaktioner, der registreres som lagerændringer:
    - 1) slagtedyr inklusive fjerkræ
    - 2) træer til produktion af tømmer (produkter under fremstilling)
  - c) husholdningers anskaffelser af maskiner og udstyr til forbrug
  - d) kapitalgevinster og -tab på faste aktiver
  - e) tab på faste aktiver som følge af katastrofer, f.eks. destruktion af dyrkede aktiver og husdyrbesætninger efter sygdomme, som normalt ikke dækkes af nogen forsikring eller skader efter oversvømmelser, stormskader eller skovbrande af ekstraordinært omfang
  - f) midler, som er lagt til side eller hensat til reserve uden at være bundet til faktisk køb eller faktisk bygning/anlæg af et specifikt kapitalgode, f.eks. en offentlig infrastrukturfond.
- 3.131 Faste bruttoinvesteringer i form af forbedringer på eksisterende faste aktiver registreres under anskaffelse af nye faste aktiver af samme art.
- 3.132 Produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder er resultatet af forskning og udvikling, analysearbejde eller innovation, der fører til viden, hvis anvendelse er begrænset i henhold til loven eller andre beskyttelsesmidler.

▼B

Eksempler på aktiver omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder:

- a) resultater af FoU
- b) resultater af mineralefterforskning beregnet som omkostningerne ved udførte prøveboringer, overflyvninger og lignende undersøgelser, transportomkostninger mv.
- c) computersoftware og store databaser, der skal anvendes i produktionen i mere end ét år
- d) originaler til manuskripter inden for underholdning, litterære og kunstneriske manuskripter, modeller, film, lydoptagelser osv.

3.133 For både faste aktiver og ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver består omkostninger ved ejerskifte, der påhviler den ny ejer, i følgende:

- a) omkostninger i forbindelse med levering af aktivet (nyt eller eksisterende) på ønsket sted og tid som f.eks. udgifter til transport, opstilling, montage osv.
- b) honorarer og provisioner til f.eks. landmålere, ingeniører, sagførere, vurderingsmænd osv. samt ejendomsmægler- og auktionsholdersalær mv.
- c) skatter, der skal betales af den nye ejer, når aktivet skifter ejer; disse skatter betragtes som skatter på formidlernes tjenester og skatter ved ejerskifte, og ikke som skatter på de købte aktiver.

Alle disse omkostninger registreres som faste bruttoinvesteringer hos den nye ejer.

Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af faste bruttoinvesteringer

3.134 Bruttoinvesteringer registreres, når ejendomsretten til de faste aktiver overdrages til den institutionelle enhed, der har til hensigt at anvende dem i produktionen.

Denne regel er ændres for:

- a) finansiel leasing, når et ejerskifte fra leasinggiveren til leasingtageren imputeres
- b) faste bruttoinvesteringer for egen regning, som registreres, når de produceres.

3.135 Faste bruttoinvesteringer værdiansættes til køberpris inkl. installationsomkostninger og andre omkostninger ved ejerskifte. Produktion for egen regning værdiansættes til basispriser for tilsvarende faste aktiver og, hvis disse priser ikke kan oplyses, til produktionsomkostningerne med tillæg af et beløb (undtagen for ikkemærkedsproducenter) til nettooverskud af produktionen eller blandet indkomst.

3.136 Anskaffelse af produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder værdiansættes på forskellig måde:

- a) mineralefterforskning: som omkostningerne ved udførelse af prøveboringer samt de omkostninger, der medgår for at gøre det muligt at foretage disse (som overflyvning og andre undersøgelser)
- b) computersoftware: som køberprisen, når softwaren indkøbes på markedet, og til en anslået basispris, og hvis der ikke findes oplysninger om basispris, til produktionsomkostningerne med tillæg af et beløb til nettooverskud (undtagen for ikkemærkedsproducenter), når softwaren udvikles inden for huset

▼B

c) originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst: værdiansættes til den pris, køber betaler, når de sælges, og hvis de ikke sælges, godkendes følgende værdiansættelsesmetoder:

- i) til den basispris, der betales for tilsvarende originalværker
- ii) summen af produktionsomkostningerne med tillæg af et beløb (undtagen for ikkemarkedsproducenter) til nettooverskud
- iii) den tilbagediskonterede værdi af den forventede indtjening.

3.137 Afhændelse af eksisterende faste aktiver ved salg værdiansættes til basispriser med fradrag af eventuelle omkostninger for sælgeren ved ejerskiftet.

3.138 Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten vedrører både producerede aktiver, herunder faste aktiver, og ikkeproducerede aktiver som jord.

Disse omkostninger indgår i køberprisen, når det drejer sig om faste aktiver. Er der tale om jord og andre ikkeproducerede aktiver, udskilles de fra selve købet og salget og registreres under en selvstændig kategori ved klassificeringen af bruttoinvesteringer.

Forbrug af fast realkapital (P.51c)

3.139 *Definition:* Forbrug af fast realkapital (P.51c) er værdiforringelsen af faste aktiver som følge af normalt slid og forældelse. I den estimerede værdiforringelse indgår et beløb hensat til dækning af tab af faste aktiver som følge af skadestilfælde, der kan dækkes gennem forsikring. Forbrug af fast realkapital omfatter forventede afviklingsudgifter som f.eks. udgifter til nedlukning af atomkraftværker eller demontering af olieplatforme eller til rensning af deponeringsanlæg. Sådanne afviklingsudgifter registreres som forbrug af fast realkapital i slutningen af brugslevetiden, dvs. når afviklingsudgifterne bogføres som faste bruttoinvesteringer.

3.140 Forbrug af fast realkapital beregnes for alle faste aktiver (undtagen dyr), herunder intellektuelle ejendomsrettigheder, væsentlige forbedringer af jordarealer og omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten i forbindelse med ikkeproducerede aktiver.

3.141 Forbrug af fast realkapital adskiller sig fra de skattemæssige afskrivninger eller afskrivninger i virksomhedsregnskaber. Forbrug af fast realkapital værdiansættes på grundlag af værdien af beholdningen af faste aktiver og den sandsynlige gennemsnitlige økonomiske levetid for de forskellige kategorier af disse goder. Til værdiansættelse af beholdningen af faste aktiver anvendes perpetual inventory-metoden (PIM - en metode, der er baseret på kumulerede investeringer), hvis der ikke foreligger direkte oplysninger om værdien af beholdningen af faste aktiver. Beholdningen af faste aktiver værdiansættes i de køberpriser, der er gældende i den pågældende periode.

3.142 Tab af faste aktiver som følge af skadestilfælde, der kan dækkes gennem forsikring, tages i betragtning ved beregningen af den gennemsnitlige levetid for de pågældende goder. For økonomien som helhed vil indtræden af skadestilfælde inden for en given regnskabsperiode være lig med eller omtrent lig med gennemsnittet. Når der er tale om individuelle enheder og grupper af enheder, kan hyppigheden af de faktiske skadestilfælde variere fra gennemsnittet. I dette tilfælde, hvor der er tale om sektorer, registreres eventuelle forskelle som andre mængdeændringer i faste aktiver.

3.143 Forbruget af fast realkapital beregnes efter den lineære afskrivningsmetode, dvs. at den værdi, der skal afskrives, fordeles ligeligt over hele godets levetid.

▼B

- 3.144 I nogle tilfælde anvendes den geometriske afskrivningsmetode, når mønsteret i forringelsen af et fast aktiv kræver det.
- 3.145 I nationalregnskabssystemet registreres forbruget af fast realkapital under hver enkelt saldpóst, som angives brutto og netto. At registrere »brutto« vil sige, at man ikke fratrækker forbruget af fast realkapital, hvorimod at registrere »netto« vil sige, at man fratrækker forbruget af fast realkapital.

Lagerændringer (P.52)

- 3.146 *Definition:* Lagerændringer opgøres som værdien af tilgange til lagrene minus værdien af afgang fra lagrene samt eventuelt svind.
- 3.147 Svind kan opstå på grund af fysisk forringelse, skader, som skyldes uheld, eller tyveri i forbindelse med alle slags lagerførte varer:
- a) svind i materialer
  - b) svind i produkter under fremstilling
  - c) svind i færdigvarer
  - d) svind i handelsvarer (f.eks. butikstyveri).
- 3.148 Lagerbeholdninger omfatter følgende kategorier:
- a) materialer:

omfatter alle varer, der opbevares på lager med henblik på, at de senere skal indgå som forbrug i produktionen, herunder også varer på offentlige lagre; guld, diamanter osv. henregnes til materialer, dersom de er bestemt for industri- eller anden produktion
  - b) produkter under fremstilling:

omfatter den uafsluttede produktion og registreres i producentens lagerbeholdninger; følgende eksempler kan nævnes:

    - 1) afgrøder på roden
    - 2) træer og husdyr under opvækst
    - 3) ikke færdiggjorte bygge- og anlægsarbejder (bortset fra dem, der produceres i henhold til en forlods indgået kontrakt eller for egen regning; de behandles begge som faste bruttoinvesteringer)
    - 4) ikke færdiggjorte andre faste aktiver, f.eks. skibe og olieplatforme
    - 5) delvis færdiggjorte undersøgelser i forbindelse med juridisk eller anden rådgivning
    - 6) delvis færdiggjorte filmproduktioner
    - 7) delvis færdiggjorte computerprogrammer.

Produkter under fremstilling registreres for hver produktionsproces, der ikke er afsluttet ved udgangen af perioden. Dette har betydning for kvartalsregnskaber, f.eks. for landbrugsafgrøder, der ikke kan vokse færdige på et kvartal.

▼B

Reduktion i produkter under fremstilling finder sted, når produktionsprocessen er tilendebragt. På dette tidspunkt omdannes produkter under fremstilling til færdige produkter.

c) færdigvarer:

der indgår i lagerbeholdningerne, består af produktion, som producenten ikke agter at forarbejde yderligere inden levering til andre institutionelle enheder

d) handelsvarer:

varer, der anskaffes med henblik på videresalg i samme tilstand.

Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af lagerændringer

- 3.149 Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af lagerændringer gøres på samme måde som for de øvrige produkttransaktioner. Det gælder især forbrug i produktionen (f.eks. for materialer), produktion (f.eks. produkter under fremstilling og produktion i forbindelse med oplagring af landbrugsprodukter) og faste bruttoinvesteringer (f.eks. produkter under fremstilling). Hvis varer forarbejdes udenlands, og dette medfører overdragelse af den økonomiske ejendomsret, henregnes de til eksporten (og senere importen). Eksporten registreres som en reduktion af lagerbeholdningerne, og den senere import som en forøgelse af lagerbeholdningerne, forudsat at den ikke straks sælges eller anvendes.
- 3.150 Ved opgørelse af lagerændringer værdiansættes tilgang af varer på tidspunktet for lagertilgangen, og afgang af varer værdiansættes på tidspunktet for lagerafgangen.
- 3.151 Priserne, der anvendes til at værdiansætte lagerændringer, er som følger:
- a) produktionen af færdigvarer, der tilføres producentens lagerbeholdninger, værdiansættes, som om de blev solgt på det tidspunkt og til løbende basispriser
  - b) tilgang af produkter under fremstilling værdiansættes i forhold til den skønnede løbende basispris på det færdige produkt
  - c) afgang af produkter under fremstilling, dvs. varer, der fraføres lageret, når produktionen er afsluttet, værdiansættes i løbende basispriser for de ikke færdigfremstillede produkter
  - d) varer, der fraføres lagrene med salg for øje, værdiansættes til basispriser
  - e) handelsvarer, der tilføres engros- og detailhandlers lagre, værdiansættes til de faktiske eller skønnede køberpriser
  - f) handelsvarer, der fraføres lagrene, værdiansættes til den køberpris, hvortil de kan genanskaffes på det tidspunkt, hvor de fraføres lagrene og ikke til prisen på anskaffelsestidspunktet.
- 3.152 Tab som følge af fysisk forringelse, forsikringsskade eller tyveri registreres og værdiansættes som følger:
- a) materialer: som faktisk fraført lageret til brug i produktionen (forbrug i produktionen)
  - b) produkter under fremstilling: værdiansættes som fradrag i forøgelser, der hidrører fra produktionen i samme periode

▼B

c) færdigvarer og handelsvarer: behandles som om de var udtaget af lageret til løbende priser for ikkebeskadigede varer.

3.153 Hvis der ikke foreligger oplysninger, anvendes følgende approksimationsmetoder til beregning af lagerændringer:

a) Når mængdeændringerne er regelmæssige, kan en acceptabel approksimationsmetode bestå i at gange lagerændringerne med gennemsnitspriserne i den pågældende periode. Køberpriser anvendes i forbindelse med lagre hos brugere, engros- eller detailhandlere; basispriser anvendes i forbindelse med lagre hos producenterne.

b) Når priserne på de pågældende varer er konstante, er det på trods af svingende mængdeændringer i lagrene muligt at anvende den approksimationsmetode til værdiansættelse af lagerændringer, der består i at gange lagerændringerne med gennemsnitsprisen.

c) Når både mængde og priser svinger meget inden for regnskabsperioden, kræves mere komplicerede beregningsmetoder, f.eks. en kvartalsvis værdiansættelse af lagerbevægelserne eller anvendelse af informationer om fordelingen af svingningerne inden for regnskabsperioden (svingningerne kan f.eks. være størst i slutningen af kalenderåret, i høsttiden osv.).

d) Når værdierne kan oplyses for begyndelsen og slutningen af perioden (f.eks. inden for engros- og detailhandel, hvor lagrene ofte består af mange forskellige produkter), men hvor der ikke foreligger separate oplysninger om priser og mængder, estimeres mængdeændringerne mellem begyndelsen og afslutningen af perioden. En måde at estimere mængdeændringerne på er at estimere konstante omsætnings-hastigheder pr. produkttype.

Sæsonbetingede prisændringer kan være et udtryk for en kvalitetsændring, f.eks. udsalgspriser eller priser uden for sæsonen for frugt og grøntsager. Disse ændringer i kvaliteten betragtes som mængdeændringer.

Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande (P.53)

3.154 *Definition:* Værdigenstande er ikkefinansielle varer, der ikke primært anvendes til produktion eller forbrug. Under normale forhold forringes de ikke (fysisk) med tiden, og de anskaffes og beholdes primært som værdianbringelser.

3.155 Værdigenstande omfatter følgende typer varer:

a) ædelstene og -metaller som f.eks. diamanter, ikkemonetært guld, platin, sølv osv.

b) antikviteter og andre kunstgenstande som f.eks. malerier, skulpturer osv.

c) andre værdigenstande som f.eks. smykker tilvirket af ædelstene og ædle metaller samt samlerobjekter.

3.156 Sådanne varetyper registreres som anskaffelser eller afhændelser af værdigenstande, dersom:

a) centralbanker og andre finansielle formidlere anskaffer eller afhænder ikkemonetært guld, sølv osv.

b) foretagender, hvis hoved- eller biaktivitet ikke omfatter fremstilling af eller handel med sådanne varer, anskaffer eller afhænder sådanne varetyper; anskaffelser eller afhændelser heraf indgår ikke i disse foretagenders forbrug i produktionen eller faste investeringer

▼B

- c) husholdningerne anskaffer eller afhænder sådanne varer; disse anskaffelser er ikke omfattet af husholdningers udgifter til forbrug.

I ENS registreres pr. konvention også følgende tilfælde som anskaffelse eller afhændelse af værdigenstande:

- a) juvelerers og kunsthanderes anskaffelse eller afhændelse af disse varer (ifølge den generelle definition af værdigenstande skal juvelerers og kunsthanderes anskaffelse eller afhændelse registreres som lagerændringer)
- b) museers anskaffelse eller afhændelse af disse varer (ifølge den generelle definition af værdigenstande skal museers anskaffelse af disse varer registreres som faste investeringer).

Denne konvention forhindrer hyppige omklassificeringer inden for de tre hovedformer for faste investeringer, dvs. anskaffelse minus afhændelse af værdigenstande, faste investeringer og lagerændringer (f.eks. ved transaktioner med sådanne varer mellem husholdninger og kunsthandlere).

- 3.157 Produktion af værdigenstande værdiansættes til basispriser. Alle andre anskaffelser af værdigenstande værdiansættes til den køberpris, der betales for dem, inkl. eventuelle gebyrer og provisioner til agenter samt avancer, når der købes fra handlere. Afhændelse af værdigenstande værdiansættes til de priser, der opnås af sælgerne, efter fradrag af eventuelle gebyrer og provisioner til agenter eller andre formidlere. Anskaffelser og afhændelser mellem residente sektorer udligner hinanden, således at kun agenters og handleres avancer bliver tilbage.

EKSPORT OG IMPORT AF VARER OG TJENESTER (P.6 OG P.7)

- 3.158 *Definition:* Eksport af varer og tjenester omfatter vare- og tjenestetransaktioner (salg, byttehandel og gaver) fra residente til ikke-residente enheder.

- 3.159 *Definition:* Import af varer og tjenester omfatter vare- og tjenestetransaktioner (salg, byttehandel og gaver) fra ikke-residente til residente enheder.

- 3.160 Eksport og import af varer og tjenester omfatter ikke:

- a) establishment trade, dvs.:
- 1) levering af varer og tjenester til ikke-residente enheder fra ikke-residente afdelinger af residente foretagender, f.eks. salg til udlandet fra udenlandske afdelinger af et multinationalt foretagende, der ejes eller kontrolleres af residente enheder
  - 2) levering af varer og tjenester til residente enheder fra residente afdelinger af ikke-residente foretagender, f.eks. salg fra indlandske afdelinger af et udenlandsk multinationalt foretagende
- b) strømme af primær indkomst til og fra udlandet, såsom aflønning af ansatte, renter og indtægter fra direkte investeringer. Indtægter fra direkte investeringer kan indeholde en uidentificerbar andel, der er betaling for forskellige tjenester som f.eks. uddannelse af medarbejdere, virksomhedsledelse og anvendelse af patenter og varemærker.
- c) grænseoverskridende køb og salg af finansielle aktiver eller ikkeproducerede aktiver som jord.

- 3.161 Vedrørende import og eksport af varer og tjenester skelnes mellem:

- a) levering af varer og tjenester inden for EU

▼B

b) import og eksport uden for EU.

Begge typer betegnes import og eksport.

Eksport og import af varer (P.61 og P.71)

3.162 Import og eksport af varer forekommer, når den økonomiske ejendomsret til varer overdrages mellem residente og ikke-residente enheder, og uanset om varerne fysisk krydser grænserne.

3.163 Leverancer mellem affilierede selskaber (filialer, datterselskaber eller udenlandske afdelinger): overdragelse af den økonomiske ejendomsret skal imputeres, når varer leveres mellem affilierede selskaber. Dette gælder kun, hvis virksomheden, der modtager varerne, påtager sig ansvaret for at træffe afgørelse om omfanget af og priserne for de varer, der bringes på markedet.

3.164 Eksport af varer sker, uden at varerne på noget tidspunkt passerer en landegrænse i følgende eksempler:

- a) varer som produceres af residente enheder, der opererer i internationalt farvand, og som sælges direkte til ikke-residente enheder i udlandet, f.eks. olie, naturgas, fiskevarer og bjærgninger på havet
- b) transportmidler og andet mobilt udstyr, der ikke er bundet af et fast sted
- c) varer, der efter overdragelse af ejendomsretten bortkommer eller ødelægges, før de når at passere eksportlandets grænse
- d) merchanting, dvs. en residents køb af en vare fra en ikke-resident og efterfølgende videresalg af varen til en anden ikke-resident, uden at varen når ind i mellemhandlerens økonomi.

Lignende eksempler kan gives for import af varer.

3.165 Import og eksport af varer omfatter transaktioner mellem residente og ikke-residente enheder med:

- a) ikkemonetært guld
- b) ikkemonetært sølv, diamanter og andre ædle metaller og ædelstene
- c) pengesedler og mønter ikke i omløb og ikkeudstedte værdipapirer (værdiansat som varer, ikke til pålydende værdi)
- d) elektricitet, gas og vand
- e) husdyr, der drives over landegrænser
- f) postpakker
- g) eksporterede varer fra sektoren offentlig forvaltning og service inkl. varer finansieret gennem støtte og lån
- h) varer, der overgår til eller fra et stødpudelager
- i) varer, som et resident foretagende har leveret til sine ikke-residente affilierede selskaber, undtagen varer, der skal forædles
- j) varer, som et resident foretagende har modtaget fra sine ikke-residente affilierede selskaber, undtagen varer, der skal forædles

▼B

- k) smuglede varer eller produkter, for hvilke der ikke betales skatter som importskatter og moms
  - l) andre ikkeregrerede forsendelser, f.eks. gaver eller varer under en bestemt minimumsværdi.
- 3.166 Import og eksport af varer omfatter ikke følgende varer, som ikke desto mindre kan passere landegrænser:
- a) varer i transit gennem et land
  - b) varer sendt til eller fra et lands egne ambassader, militærbaser eller andre »enklaver« inden for et andet lands nationale grænser
  - c) transportmidler og andet mobilt udstyr, som forlader landet midlertidigt, uden overdragelse af den økonomiske ejendomsret (f.eks. udstyr til bygge- eller montagearbejde i udlandet)
  - d) udstyr og andre varer, der sendes til udlandet til forarbejdning, vedligeholdelse eller reparation; dette gælder også for varer, der forarbejdes i udlandet og derved undergår væsentlige fysiske ændringer
  - e) andre varer, der midlertidigt forlader et land, og som generelt returneres inden for et år i deres oprindelige tilstand, og uden at den økonomiske ejendomsret overdrages.
- Eksempler herpå er varer, der sendes til udlandet til udstillinger eller underholdning, varer som er genstand for operationel leasing, herunder leasingaftaler for flere år, samt varer, der returneres uden at blive solgt til en ikke-resident
- f) varer i konsignation, som er gået tabt efter grænsepassagen, men før overgangen af ejendomsretten har fundet sted.
- 3.167 Import og eksport af varer registreres, når overdragelse af ejendomsretten finder sted. Overdragelse af ejendomsretten anses for at ske på det tidspunkt, hvor transaktionens parter registrerer dette i deres bøger eller regnskaber, hvilket ikke nødvendigvis falder sammen med de forskellige etaper af kontraktens indgåelse som f.eks.:
- a) forpligtelsen indgås (kontraktdato)
  - b) varer og tjenester leveres, modtagelse af betalingskrav (leveringsdato)
  - c) kravet om betaling indfries (betalingsdato).
- 3.168 Importerede og eksporterede varer værdiansættes »frit om bord« ved eksportlandets grænse (fob). Denne værdi er:
- a) varenes værdi til basispris
  - b) plus transport og distribution frem til det pågældende sted ved grænsen inkl. prisen for (eventuel) omladning til en transportør for den videre befordring
  - c) plus eventuelle skatter minus subsidier på eksporterede varer; for leverancer inden for EU omfatter dette moms og andre skatter på varer, der er betalt i eksportlandet.

I tilgangs- og anvendelsestabellerne og de symmetriske input-output-tabeller benyttes en anden værdiansættelse for import af varer (produktgrupper), nemlig cif-prisen ved importlandets grænse.

▼B

- 3.169 *Definition:* Cif-prisen er prisen for en vare leveret til importlandets grænse eller prisen for en tjenesteydelse leveret til en resident for betaling af told eller andre importskatter eller handels- og transportavancer i det pågældende land.
- 3.170 Under visse omstændigheder kan det være nødvendigt at erstatte fob-værdien med tilnærmede eller alternative værdier, det gælder f.eks.:
- a) byttehandel, hvor varerne værdiansættes til de basispriser, man ville have opnået ved betaling i kontanter
  - b) transaktioner mellem affilierede selskaber, hvor de faktiske overførselsværdier anvendes som hovedregel. Er disse forskellige fra markedspriserne, erstattes de dog af en skønnet pris, der svarer til markedsprisen
  - c) varer overført i forbindelse med finansiel leasing, hvor varenes værdi ansættes på basis af køberprisen betalt af leasinggiveren og ikke den samlede værdi af lejebetalingerne
  - d) import af varer, der værdiansættes på grundlag af toldoplysninger (ved handel med tredjelande) eller Intrastatoplysninger (ved handel inden for EU). Ingen af disse to kilder anvender fob-værdien, men cif-værdien ved hhv. EU-grænsen og den nationale grænse. Da fob-værdierne kun anvendes på det mest aggregerede niveau og cif-værdierne på produktgruppeniveau, foretages disse ændringer også først på det mest aggregerede niveau, og ændringen betegnes cif/fob-korrektionen
  - e) import og eksport af varer, der skønsmæssigt værdiansættes på basis af undersøgelsesdata eller forskellige typer ad hoc-oplysninger. I disse tilfælde kan den samlede værdi af salgene opdelt pr. produkt oplyses. Skønnet er baseret på køberpriser og ikke på fob-værdier.

Eksport og import af tjenester (P.62 og P.72)

- 3.171 *Definition:* Eksport af tjenester omfatter alle tjenester, der ydes af residente til ikke-residente enheder.
- 3.172 *Definition:* Import af tjenester omfatter alle tjenester, der ydes af ikke-residente til residente enheder.
- 3.173 Eksport af tjenester omfatter også følgende tilfælde:
- a) transport af eksporterede varer fra eksportlandets grænse, når transporten varetages af en resident transportør (eksempel 2 og 3 i tabel 3.3)
  - b) transport af importerede varer, når en resident transportør varetager transporten
    - 1) frem til eksportlandets grænser, når varerne er opgjort fob for at udligne værdien af transporttjenesterne, som er inkluderet i fob-værdien (eksempel 3 i tabel 3.4)
    - 2) frem til importlandets grænser, når varerne er opgjort cif for at udligne værdien af transporttjenesterne, som er inkluderet i cif-værdien (eksempel 3 og 2 i tabel 3.4)
  - c) transport af varer, der varetages af residente for ikke-residente enheder, og som ikke indebærer import eller eksport af varerne (f.eks. transport af varer, der ikke forlader landet som eksport, eller transport af varer uden for det nationale område)

▼B

- d) transport af passagerer, når en resident transportør varetager transporten for en ikke-resident transportør
  - e) forarbejdnings- og reparationsaktiviteter på vegne af ikke-residente enheder; disse aktiviteter registreres netto, dvs. som eksport af tjenester ekskl. værdien af de forarbejdede eller reparerede varer
  - f) opstilling af udstyr i udlandet, når der er tale om et projekt, der ifølge sagens natur er af begrænset varighed
  - g) finansielle tjenester ydet af residenter til ikke-residente enheder, herunder både det eksplicitte og det implicitte gebyr som FISIM
  - h) forsikringstjenester leveret af residenter til ikke-residente enheder opgjort ud fra det implicitte gebyr
  - i) ikke-residenters turisters og forretningsfolks udgifter, der klassificeres som tjenester; en opdeling efter produkt er nødvendig til brug for tilgangs- og anvendelsestabeller og de symmetriske input-output-tabeller
  - j) ikke-residenters udgifter til sundheds- og undervisningstjenester leveret af residenter til ikke-residenter, uanset om disse tjenester ydes på det nationale område eller i udlandet
  - k) tjenester i forbindelse med feriehuse, der benyttes af ikke-residenter (jf. 3.77)
  - l) royalties og licenser som modydelse for tilladelse til at anvende intellektuel ejendomsret som f.eks. patenter, copyrights, varemærker, industriprocesser, franchises osv., samt anvendelse i henhold til licensaftaler af fremstillede originalværker eller prototyper, såsom manuskripter, malerier osv. betalt af ikke-residenter til residenter.
- 3.174 Der er import af tjenester svarende til spejlbilledet af listen over eksport af tjenester i 3.173, og kun følgende import af tjenester kræver yderligere beskrivelse.
- 3.175 Import af transporttjenester omfatter følgende tilfælde:
- a) transport af eksporterede varer frem til eksportlandets grænse, når transporten varetages af en ikke-resident transportør for at udligne værdien af transporttjenesterne, som er inkluderet i fob-værdien af de eksporterede varer (eksempel 4 i tabel 3.3)
  - b) transport af importerede varer, når en ikke-resident transportør varetager transporten:
    - 1) frem til eksportlandets grænse som en særskilt transporttjeneste, når importerede varer er opgjort fob (eksempel 4 og 5 fob i tabel 3.4)
    - 2) fra importlandets grænse som en særskilt transporttjeneste, når importerede varer er opgjort cif (i dette tilfælde er værdien af transporttjenesten mellem eksportlandets og importlandets grænser allerede inkluderet i varernes cif-værdi; eksempel 4 i tabel 3.4)

▼B

c) transport af varer, der varetages af ikke-residente enheder for residente enheder, og som ikke indebærer import eller eksport af varer (men f.eks. transport af varer i transit eller transport uden for det nationale område)

d) international eller indenlandsk transport af passagerer, som varetages af ikke-residente transportører for residente enheder.

Import af transporttjenester omfatter ikke transport af eksporterede varer, efter at de har passeret eksportlandets grænse, når transporten varetages af en ikke-resident transportør (eksempel 5 og 6 i tabel 3.3). Eksport af varer opgøres fob, og alle sådanne transporttjenester betragtes som transaktioner mellem ikke-residente enheder, dvs. mellem en ikke-resident transportør og en ikke-resident importør. Dette gælder, når transporttjenesterne betales af eksportøren i henhold til cif-eksportkontrakter.

3.176 Import i betydningen residente enheders direkte køb i udlandet dækker alle køb af varer og tjenester, der foretages af residerter på rejse i udlandet, både private rejser og forretningsrejser. To kategorier bør dog udskilles, da de registreres på anden måde:

a) alle forretningsudgifter afholdt af forretningsrejsende er forbrug i produktionen

b) alle andre udgifter, uanset om de er afholdt af forretningsrejsende eller andre rejsende, er husholdningens udgifter til forbrug.

3.177 Import og eksport af tjenester registreres på det tidspunkt, hvor de ydes, og dette er sammenfaldende med produktionstidspunktet. Importerede tjenester værdiansættes til køberpris, eksporterede tjenester til basispris.

Tabel 3.3 — Registrering af transport af eksporterede varer

Det nationale område		Territoriet mellem		Importlandets område			
1. resident transportør ⇒		2. resident transportør ⇒		3. resident transportør ⇒			
4. ikke-resident transportør ⇒		5. ikke-resident transportør ⇒		6. ikke-resident transportør ⇒			
Eksport af varer (fob)		Eksport af tjenester		Import af varer (cif/fob)		Import af tjenester	
1.	x	—	—	—	—	—	—
2.	—	x	—	—	—	—	—
3.	—	x	—	—	—	—	—
4.	x	—	—	—	—	x	—
5.	—	—	—	—	—	—	—
6.	—	—	—	—	—	—	—

3.178 Forklaring til tabellen: Første del af tabellen viser, at der er seks muligheder for transport af eksporterede varer afhængigt af, om transportøren er resident eller ikke og afhængigt af, hvor transporten finder sted: fra et sted inden for det nationale område til den nationale grænse, fra den nationale grænse til importlandets grænse eller fra importlandets grænse til et sted i importlandet. I tabellens anden del er det for hver af de seks muligheder angivet, om transportudgifterne registreres som eksport af varer, eksport af tjenester, import af varer eller import af tjenester.

Tabel 3.4 — Registrering af transport af importerede varer

Det nationale område		Territoriet mellem		Eksportlandets område	
1. resident transportør -		2. resident transportør -		3. resident transportør -	
4. ikke-resident transportør -		5. ikke-resident transportør -		6. ikke-resident transportør -	
Værdiansættelse af importerede varer		Import af varer	Import af tjenester	Eksport af varer (fob)	Eksport af tjenester
1.	CIF/FOB	—	—	—	—
2.	FOB	—	—	—	—
	CIF	x	—	—	x
3.	CIF/FOB	x	—	—	x
4.	CIF/FOB	—	x	—	—
5.	FOB	—	x	—	—
	CIF	x	—	—	—
6.	CIF/FOB	x	—	—	—

3.179 Forklaring til tabellen: Første del af tabellen viser, at der er seks muligheder for transport af importerede varer afhængigt af, om transportøren er resident eller ikke og afhængigt af, hvor transporten finder sted: fra et sted i eksportlandet til eksportlandets grænse, fra eksportlandets grænse til importlandets grænse og fra importlandets grænse til et sted på det nationale område. I tabellens anden del er det for hver af de seks muligheder angivet, om transportudgifterne registreres som import af varer, import af tjenester, eksport af varer eller import af tjenester. I nogle tilfælde (eksempel 2 og 5) afhænger denne registrering af principperne for værdiansættelse af de importerede varer. Bemærk at overgangen fra importerede varer opgjort cif til fob består i:

- a) tilpasning af cif/fob, dvs. fra 2 cif til 2 fob (reducerer den samlede import og eksport)
- b) omklassificering af cif/fob, dvs. fra 5 cif til 5 fob (samlet import og eksport forbliver uændret).

TRANSAKTIONER MED EKSISTERENDE VARER

3.180 *Definition:* Eksisterende varer er varer, der allerede har haft en bruger (dog ikke et lager).

3.181 Eksisterende varer omfatter:

- a) bygninger og anden fast realkapital, der er solgt af producentenheder til andre enheder:
  - 1) til genbrug i samme tilstand
  - 2) til nedrivning eller skrotning; de derved fremkomne produkter er råvarer (f.eks. jernskrot), der anvendes til fremstilling af nye varer (f.eks. stål)
- b) værdigenstande, der er solgt af en enhed til en anden

▼B

c) varige forbrugsgoder, der er solgt af husholdninger eller militæret til andre enheder:

- 1) til genbrug i samme tilstand
- 2) til skrotning og omdannelse til genbrugsmaterialer

d) ikkevarige goder (f.eks. papiraffald, klude, brugt tøj, flasker osv.), der er solgt af en hvilken som helst enhed, enten til genbrug eller som råmaterialer til fremstilling af nye varer.

Overdragelse af eksisterende varer registreres som en negativ udgift (anskaffelse) for sælgeren og som en positiv udgift (anskaffelse) for køberen.

3.182 Denne definition af eksisterende varer har følgende konsekvenser:

a) når salget af et eksisterende fast aktiv eller en eksisterende værdigenstand finder sted mellem to residente producenter, udlignes de positive og negative værdier, registreret som faste bruttoinvesteringer i økonomien som helhed, bortset fra omkostningerne ved ejerskiftet

b) når et eksisterende, ikkemobilt fast aktiv (f.eks. en bygning) sælges til en ikkeresident enhed, bliver denne registreret som køber af et finansielt aktiv, dvs. som ejerandele i en fiktiv, resident enhed. Denne fiktive residente enhed betragtes derefter som køber af aktivet. Køb og salg af det faste aktiv finder sted mellem residente enheder

c) når et eksisterende, mobilt fast aktiv (f.eks. skib eller fly) eksporteres, posteres ingen fast bruttoinvestering andetsteds i økonomien til udligning af sælgerens negative bruttoinvestering

d) varige goder som f.eks. køretøjer kan klassificeres som faste aktiver eller som varige forbrugsgoder, alt efter ejer og hvad de bruges til. Hvis ejendomsretten til en sådan vare overdrages fra et foretagende til en husholdning, hvor det skal anvendes til forbrug, registreres en negativ bruttoinvestering i foretagendet og en positiv udgift til forbrug i husholdningen. Hvis ejendomsretten til en sådan vare overdrages fra en husholdning til et foretagende, registreres for husholdningen en negativ udgift til forbrug, og for foretagendet registreres en positiv fast bruttoinvestering

e) transaktioner i eksisterende værdigenstande registreres af køberen som anskaffelse af en værdigenstand (positiv bruttoinvestering) og af sælgeren som afhændelse af en værdigenstand (negativ bruttoinvestering). I tilfælde af transaktioner med udlandet skal import eller eksport af en vare registreres. En husholdnings salg af en værdigenstand skal ikke registreres som negativ udgift til forbrug.

f) Når offentlig forvaltning og service sælger eksisterende varigt militært udstyr til udlandet, registreres dette som eksport af varer og endvidere som negativ fast investering for offentlig forvaltning og service.

3.183 Transaktioner med eksisterende varer registreres på det tidspunkt, hvor ejendomsretten overdrages. Værdiansættelsen foretages efter de principper, som anvendes for de pågældende typer produkttransaktioner.

▼B**ANSKAFNELSER MINUS AFHÆNDELSER AF IKKEPRODUCEREDE AKTIVER (NP)**

- 3.184 *Definition:* Ikkeproducerede aktiver omfatter aktiver, som ikke er produceret inden for produktionsgrænsen, og som kan anvendes til produktion af varer og tjenester.
- 3.185 Der skelnes mellem tre kategorier af anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver:
- a) Anskaffelser minus afhændelse af naturressourcer (NP.1)
  - b) Anskaffelser minus afhændelse af kontrakter, leasingkontrakter og licenser (NP.2)
  - c) Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver (NP.3)
- 3.186 Naturressourcer omfatter følgende kategorier:
- a) Jord
  - b) Mineral- og energiforekomster
  - c) Ikkeavlede/dyrkede naturressourcer
  - d) Vandressourcer
  - e) Radiofrekvenser
  - f) Andre naturressourcer
- Naturressourcer omfatter ikke det producerede aktiv avlede/dyrkede naturressourcer. Køb eller salg af avlede/dyrkede naturressourcer registreres ikke som anskaffelse minus afhændelse af naturressourcer, men registreres som faste investeringer. Betalinger for midlertidig anvendelse af naturressourcer registreres heller ikke som anskaffelse af naturressourcer; de registreres som jordrente, dvs. formueindkomst. (jf. kapitel 15: Kontrakter, leasingkontrakter og licenser).
- 3.187 Ved jord forstås selve jorden, inklusive jordoverfladen og tilhørende overfladevand. Det tilhørende overfladevand omfatter alle indenlandske vandarealer (opdæmmede søer, søer, floder osv.), over hvilke der kan udøves ejendomsret.
- 3.188 Følgende betragtes ikke som jord:
- a) bygninger eller andre anlæg på jorden eller gennem den (f.eks. veje og tunneller)
  - b) vinmarker, frugtplantager eller andre plantager med træer og alle andre afgrøder på jorden, osv.
  - c) underjordiske aktiver
  - d) ikkeavlede/dyrkede naturressourcer
  - e) vandressourcer under jorden.
- Litra a) og b) er producerede faste aktiver, mens litra c), d) og e) falder ind under ikkeproducerede aktiver.
- 3.189 Anskaffelser og afhændelser af jord og andre naturressourcer værdiansættes i de løbende markedspriser, der er gældende på anskaffelses- eller afhændelsestidspunktet. Transaktioner med naturressourcer registreres til samme værdi på købers og i sælgers konti. Denne værdi omfatter ikke udgifter til overdragelse af ejendomsretten til naturressourcen. Disse udgifter betragtes som faste bruttoinvesteringer.

▼B

- 3.190 Kontrakter, leasingkontrakter og licenser som ikkeproducerede aktiver består af følgende kategorier:
- a) Operationelle leasingkontrakter, der kan handles
  - b) Tilladelser til at anvende naturressourcer, f.eks. fiskekvoter
  - c) Tilladelser til at udføre specifikke aktiviteter, f.eks. udstedelse af tilladelser og licenser til et begrænset antal kasinoer eller til at drive taxivirksomhed i visse områder
  - d) Eneret til fremtidige varer og tjenester, f.eks. en fodboldspillers kontrakter og en udgivers eneret til at udgive nye værker af en bestemt forfatter
- 3.191 Kontrakter, leasingkontrakter og licenser i kategorien ikkeproducerede aktiver omfatter ikke operationel leasing af de underliggende aktiver; betalinger for operationel leasing registreres som forbrug i produktionen.
- Værdien af anskaffelser og afhændelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser omfatter ikke omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten. Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten er en del af faste bruttoinvesteringer.
- 3.192 *Definition:* Værdien af goodwill og markedsføringsaktiver er forskellen mellem den værdi, der betales for et foretagende i drift og summen af dets aktiver minus summen af dets passiver. Til beregning af den samlede værdi af aktiver minus passiver opføres og værdiansættes det enkelte aktiv og passiv separat.
- 3.193 Goodwill registreres kun, hvis dens værdi kan dokumenteres ved en markedsførmæssig transaktion, f.eks. ved salg af hele selskabet. Hvis markedsføringsaktiver sælges enkeltvis og adskilt fra hele selskabet, registreres et sådant salg under denne post.
- 3.194 Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver registreres på sektorernes, den samlede økonomis og udlandets kapitalkonto.

▼B

KAPITEL 4

FORDELINGSTRANSAKTIONER

- 4.01 *Definition:* Fordelingstransaktioner er transaktioner til fordeling af værditilvæksten i produktionsleddet på arbejdskraft, kapital og myndigheder samt til omfordeling af indkomst og formue.

Der skelnes mellem løbende overførsler og kapitaloverførsler, hvor kapitaloverførsler er en omfordeling af opsparing eller formue (og i mindre grad af indkomst).

AFLØNNING AF ANSATTE (D.1)

- 4.02 *Definition:* AFLønning af ansatte (D.1) omfatter de samlede ydelser i kontanter og naturalier, som arbejdsgiverne betaler de ansatte for det arbejde, de har leveret i en regnskabsperiode.

Aflønning af ansatte består af følgende elementer:

- a) løn (D.11):
- løn i kontanter
  - løn i naturalier
- b) arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.12):
- faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.121)
    - faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1211)
    - faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger (D.1212)
  - imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.122)
    - imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1221)
    - imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger (D.1222).

Løn (D.11)**Løn i kontanter**

- 4.03 Løn i kontanter omfatter bidrag til sociale ordninger, indkomstskat og andre betalinger, som påhviler de ansatte, også sådanne, som tilbageholdes af arbejdsgiverne for direkte indbetaling til socialforsikringsordninger, skattemyndigheder mv. på de ansattes vegne:

Løn i kontanter omfatter følgende ydelser:

- a) direkte løn, der udbetales regelmæssigt
- b) tillæg for f.eks. overtid, nat- og weekendarbejde samt for særlige ulemper eller farligt arbejde
- c) dyrtidstillæg samt sted- og udlandstillæg
- d) bonusser eller andre ekstraordinære beløb, der udbetales under en præmieringsordning i forhold til foretagendets driftsresultat; bonusordninger baseret på produktivitet eller driftsresultat, jule- og nytårsgratialeksklusive sociale ydelser til den ansatte (jf. 4.07, litra c)); »13.-14. månedsløn«, også kaldet ekstra månedsløn

▼B

- e) godtgørelse for transport til og fra arbejdsplads eksklusive tillæg eller godtgørelser af ansattes udlæg til rejseaktivitet, udstationering, flytning eller repræsentation i forbindelse med udøvelsen af deres funktioner (jf. 4.07, litra a))
- f) søgnehelligdagsbetaling og feriepenge
- g) provisioner, drikkepenge, møde- og bestyrelshonorarer udbetalt til de ansatte
- h) arbejdsgiverbidrag til opsparingsordninger for ansatte
- i) særlig fratrædelsesgodtgørelse til ansatte, når udbetalingen ikke sker i henhold til en kollektiv overenskomst
- j) kontant boligtilskud fra arbejdsgivere til ansatte.

Løn i naturalier

- 4.04 *Definition:* Løn i naturalier består af varer, tjenester eller andre naturalieydelse, som leveres gratis eller til nedsat pris af arbejdsgiverne, og som kan anvendes af de ansatte i fritiden og i ubegrænset omfang til opfyldelse af egne og husholdningens behov eller ønsker.
- 4.05 Løn i naturalier er f.eks.:
- a) forplejning inklusive måltider og drikkevarer indtaget på forretningsrejser, men eksklusive særlige måltider og drikkevarer, der skyldes ekstraordinære arbejdsbetingelser. Lavere priser i gratis eller subventionerede kantiner eller ved køb af spisebilletter henregnes ligeledes til løn i naturalier
  - b) egne eller købte bolig tjenester eller logi af en art, som kan bruges af alle i den ansattes husholdning
  - c) uniformer og anden form for specialbeklædning, som de ansatte anvender hyppigt både på og uden for arbejdspladsen
  - d) anvendelse af køretøjer og andre varige forbrugsgoder, der stilles til rådighed for de ansatte til privat brug
  - e) varer og tjenester fra arbejdsgiverens egen produktion som f.eks. gratis rejser for ansatte ved jernbaner og luftfartsselskaber, gratis kul til minearbejdere eller gratis fødevarer til ansatte i landbruget
  - f) sports-, fritids- eller feriefaciliteter for ansatte og deres familier
  - g) gratis transport til og fra arbejdet (bortset fra transport i arbejdstiden), fri parkering, som der ellers skulle være betalt for
  - h) pasningsordninger for ansattes børn
  - i) arbejdsgivernes betalinger til bedriftsråd og lignende organer til fordel for ansatte
  - j) friaktier, der udloddes til de ansatte

▼B

- k) rentebegünstigede lån til de ansatte. Værdien af denne ydelse beregnes som forskellen mellem det beløb, de ansatte ellers skulle have betalt i rente på markedsvilkår, og den rente, der reelt betales. Den registreres som løn på indkomstdannelseskontoen, og den tilsvarende imputerede rente, som den ansatte betaler til arbejdsgiveren, registreres på primærindkomstfordelingskontoen
- l) aktieoptioner, hvorved en arbejdsgiver giver en ansat mulighed for at købe aktier eller andele til en bestemt pris på et tidspunkt i fremtiden (jf. 4.168 til 4.178)
- m) indkomster, der dannes ved ikkeobserverede aktiviteter i selskabssektorerne og overføres til de ansatte, der deltager i disse aktiviteter, til privat brug.

4.06 Varer og tjenester leveret til ansatte som løn i naturalier værdiansættes i basispriser, når de produceres af arbejdsgiveren, og i køberpriser, dersom de købes af arbejdsgiveren. Når de leveres gratis, beregnes den fulde værdi af løn i naturalier ud fra basisprisen (eller arbejdsgiverens køberpris, hvis de er købt af ham) på de pågældende varer og tjenester. Når varer og tjenester leveres til nedsat pris (ikke gratis), reduceres denne værdi med det beløb, der betales af den ansatte.

4.07 Løn omfatter ikke:

- a) udgifter, som afholdes af arbejdsgiverne som led i produktionsprocessen. For eksempel:
  - 1) tillæg eller godtgørelse til de ansatte for udgifter i forbindelse med rejser, udstationering, flytning og repræsentation i forbindelse med udøvelse af deres funktioner
  - 2) udgifter til etablering af faciliteter på arbejdspladsen, arbejshygiejniske lægeundersøgelser og arbejdsbeklædning, der anvendes i arbejdstiden
  - 3) indlogeringsfaciliteter på arbejdspladsen af en sådan karakter, at de ikke kan anvendes af de ansattes husholdninger, som f.eks. skurvogne, sovesale, hjem for arbejdere, hytter mv.
  - 4) særlige måltider eller drikkevarer som følge af ekstraordinære arbejdsbetingelser
  - 5) godtgørelse til de ansatte for indkøb af værktøj, udstyr og specialbeklædning, som de har brug for i forbindelse med arbejdet, eller den del af deres løn, som de ansatte selv i henhold til ansættelsesvilkårene skal bidrage med til sådanne indkøb. Hvis de ansatte i henhold til deres ansættelseskontrakt skal købe værktøj, udstyr, specialbeklædning mv., og ikke får fuld godtgørelse herfor, trækkes den del af udgifterne, de selv skal afholde, fra den løn, de modtager, og arbejdsgivernes forbrug i produktionen forhøjes tilsvarende.

Udgifter til varer og tjenester, som arbejdsgiverne er forpligtet til at stille til rådighed for de ansatte, således at de kan udføre deres arbejde, behandles af arbejdsgiverne som forbrug i produktionen

▼B

- b) løn, som arbejdsgiverne midlertidig udbetaler til de ansatte i tilfælde af sygdom, barsel, arbejdsskade, invaliditet mv. Sådanne beløb behandles som andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelse (D.6222), og de samme beløb registreres som imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger, undtagen til pensionsordninger (D.1222)
- c) andre arbejdsmarkedsrelaterede sociale forsikringsydelse i form af f.eks. børnetilskud, husstandstillæg, familietillæg, uddannelsestillæg og andre ydelser til forsørgelsesberettigede, samt i form af fri lægehjælp (ud over lægehjælp i relation til arbejdet) til ansatte eller deres familie
- d) skatter, som pålægges arbejdsgiveren af den udbetalte lønsum, som f.eks. skat på antallet af ansatte. Sådanne skatter, som betales af foretagender, ansættes enten som en del af den udbetalte løn eller som et fast beløb pr. beskæftiget. De behandles som andre produktionsskatter
- e) betalinger til hjemmearbejdere efter akkordsatser. Når hjemmearbejderens indkomst afhænger af værdien af resultaterne af en produktionsproces, for hvilken den pågældende er ansvarlig, uanset arbejdsindsatsens omfang, indebærer denne form for aflønning, at arbejdstageren er selvstændig.

Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.12)

- 4.08 *Definition:* Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger er sociale bidrag, som betales af arbejdsgiverne til socialsikringsordninger eller andre arbejdsmarkedsrelaterede socialforsikringsordninger med henblik på at sikre de ansatte sociale ydelser.

Et beløb svarende til de bidrag til sociale ordninger, der påhviler arbejdsgiverne til sikring af de ansattes ret til sociale ydelser, registreres under aflønning af ansatte. Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger kan være faktiske eller imputerede.

Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.121)

- 4.09 *Definition:* Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.121) er arbejdsgivernes betalinger til fordel for de ansatte til sikringsinstitutionerne (socialsikringsordninger og andre arbejdsmarkedsrelaterede socialforsikringsordninger). Sådanne betalinger dækker lovbestemte, overenskomstmæssige, kontraktmæssige og frivillige bidrag til sikring mod sociale risici og til opfyldelse af sociale behov.

Selv om arbejdsgiverne betaler disse bidrag direkte til sikringsinstitutionerne, betragtes de alligevel som en del af aflønningen af ansatte. De registreres derefter som betalt af de ansatte til sikringsinstitutionerne.

Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger består af to kategorier, bidrag til pensionsordninger og bidrag til andre ydelser, der registreres som henholdsvis:

- a) faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1211)
- b) faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger (D.1212).

▼ B

Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger er bidrag til dækning af sociale risici og behov, undtagen til pensionsordninger, f.eks. sygdom, barsel, arbejdsskade, invaliditet, afskedigelse mv.

Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.122)

- 4.10 *Definition:* Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.122) er modstykket til andre ydelser fra socialforsikringsordninger (D.622) (minus eventuelle lønmodtagerbidrag til sociale ordninger), som betales direkte af arbejdsgiverne til deres ansatte eller tidligere ansatte samt andre ydelsesberettigede uden om forsikringsselskaber eller selvstændige pensionskasser og uden at oprette særlige fonde eller separate reserver til formålet.

Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger er opdelt i to kategorier:

- a) Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1221)

Socialforsikringspensioner klassificeres som bidragsdefinerede ordninger eller ydelsesdefinerede ordninger.

I en bidragsdefineret ordning afhænger ydelserne af de bidrag, der indbetales til ordningen, og af de afkast, der opnås på investeringen af midlerne. Når en ansat går på pension, påtager han sig alle risici med hensyn til de ydelser, der kommer til udbetaling. I forbindelse med sådanne ordninger er der ingen imputerede bidrag, medmindre arbejdsgiveren selv administrerer ordningen. I så fald behandles administrationsomkostningerne til ordningen som et imputeret bidrag, der betales til den ansatte som en del af aflønningen af ansatte. Dette beløb registreres også som husholdningernes forbrugsudgifter til finansielle tjenester.

I en ydelsesdefineret ordning er de ydelser, der kommer til udbetaling til medlemmerne, fastlagt i reglerne for ordningen, dvs. at de beregnes ved hjælp af en formel, eller består af et minimumsbeløb. I en typisk ydelsesdefineret ordning indbetaler både arbejdsgivere og ansatte bidrag, og den ansattes bidrag, der er obligatorisk, beregnes som en procentdel af lønnen. Arbejdsgiveren bærer ansvaret for alle omkostninger til dækning af de beregnede ydelser. Det er arbejdsgiveren, der påtager sig risikoen for udbetaling af ydelserne.

I en ydelsesdefineret ordning beregnes et imputeret arbejdsgiverbidrag som følger:

Det imputerede arbejdsgiverbidrag er lig med:

stigningen i ydelsen som følge af den aktuelle periodes beskæftigelse

minus summen af arbejdsgiverens faktiske bidrag

minus summen af den ansattes eventuelle bidrag

plus omkostningerne til administration af ordningen.

Visse ordninger kan betegnes som bidragsfri, fordi hverken arbejdsgiveren eller den ansatte indbetaler egentlige bidrag. Alligevel beregnes der et imputeret arbejdsgiverbidrag som netop angivet.

▼B

I tilfælde, hvor pensionsrettigheder i forbindelse med ordninger for offentligt ansatte ikke registreres i hovedkontiene, skal de offentlige arbejdsgiveres imputerede bidrag beregnes aktuarmæssigt. I tilfælde, hvor de aktuarmæssige beregninger ikke giver et tilstrækkeligt pålideligt resultat, og kun i sådanne tilfælde, kan offentlige arbejdsgiveres imputerede bidrag til pensionsordninger beregnes på en af følgende måder:

- 1) på grundlag af en rimelig procentdel af den løn, der udbetales til nuværende ansatte, eller
  - 2) som forskellen mellem de i den løbende periode udbetalte ydelser og de faktisk (af både de ansatte og den offentlige arbejdsgiver) indbetalte bidrag.
- b) Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger (D.1222)

Selv om visse sociale ydelser betales direkte af arbejdsgiverne og ikke gennem sociale fonde eller kasser eller andre sikringsinstitutioner, skal de ikke desto mindre registreres som sociale ydelser. Da de samlede udgifter til disse ydelser indgår i arbejdsgivernes arbejdskraftomkostninger, henhører de også under aflønning af ansatte. Der imputeres derfor en aflønning af disse ansatte svarende til værdien af de samlede bidrag til sociale ordninger, som er nødvendige for, at de kan opnå rettigheder til disse sociale ydelser. Sådanne beløb indbefatter arbejdsgiverens og den ansattes faktiske bidrag og afhænger ikke blot af ydelsernes størrelse, men også af den fremtidige udvikling i arbejdsgivernes forpligtelser i forbindelse med sådanne ordninger som følge af faktorer som forventede ændringer i antallet af, aldersfordelingen af og middellevetiden for de ansatte og tidligere ansatte. Grundlaget for imputeringen af bidraget er de samme aktuarmæssige beregninger, som ligger til grund for de præmier, som forsikringsselskaber beregner.

I praksis kan det imidlertid være vanskeligt at beregne præcist, hvor store sådanne imputerede bidrag skal være. Arbejdsgiveren kan selv foretage skøn, eventuelt på basis af de bidrag, der betales til lignende fondsbaserede ordninger, og således beregne sine sandsynlige forpligtelser i fremtiden, og sådanne skøn kan anvendes, når de foreligger. En anden acceptabel metode er at anvende en rimelig procentdel af den løn, der betales til nuværende ansatte. Ellers er det eneste praktiske alternativ at anvende de ikkefondsbaserede ydelser, undtagen pensionsydelser, som arbejdsgiveren betaler i samme regnskabsperiode, som grundlag for skønnet vedrørende den imputerede aflønning, der er nødvendig for at dække de imputerede bidrag. De faktisk betalte ydelser i denne periode er et acceptabelt beregningsgrundlag for bidragene og den tilhørende imputerede aflønning.

- 4.11 På sektorkontiene figurerer udgifter til direkte sociale ydelser først som anvendelse på indkomstdannelseskontoen som en del af aflønningen af ansatte, dernæst som anvendelse på sekundærindkomstfordelingskontoen som sociale ydelser. For at få denne konto til at balancere går man ud fra, at de ansattes husholdninger tilbagebetaler arbejdsgivernes imputerede bidrag til sociale ordninger, der (sammen med eventuelle lønmodtagerbidrag til sociale ordninger) finansierer de direkte sociale ydelser, som de samme arbejdsgivere yder til de ansatte. Dette fiktive kredsløb kan sidestilles med kredsløbet for de faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger, der passerer gennem husholdningernes konti, og som formodes at blive betalt af husholdningerne til sikringsinstitutionerne.

▼B

- 4.12 Registreringstidspunkt for aflønning af ansatte:
- a) Løn (D.11) registreres i den periode, hvor arbejdet udføres. Dog registreres ekstraordinære bonusser og beløb såsom 13. månedsløn mv., når de forfalder til betaling. Registreringstidspunktet for aktieoptioner fordeles over perioden mellem tildelingstidspunktet og retserhvervelsestidspunktet. Hvis oplysningerne er utilstrækkelige, registreres optionens værdi på retserhvervelsestidspunktet.
  - b) Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.121) registreres i den periode, hvor arbejdet udføres.
  - c) Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.122) registreres som følger:
    - 1) Når de er modpostering til obligatoriske, direkte sociale ydelser, registreres de i den periode, hvor arbejdet udføres.
    - 2) Når de er modpostering til frivillige, direkte sociale ydelser, registreres de, når ydelserne præsteres.
- 4.13 Aflønning af ansatte består af følgende elementer:

- a) residente arbejdsgiveres aflønning af residente ansatte
- b) ikke-residente arbejdsgiveres aflønning af residente ansatte
- c) residente arbejdsgiveres aflønning af ikke-residente ansatte.

Elementerne opført i litra a)-c) registreres som følger:

- 1) Residente arbejdsgiveres aflønning af residente og ikke-residente ansatte samler elementerne opført i litra a) og c) og registreres som anvendelse på indkomstdannelseskontoen for de sektorer og brancher, hvortil arbejdsgiverne hører.
- 2) Residente og ikke-residente arbejdsgiveres aflønning af residente ansatte samler elementerne opført i litra a) og b) og registreres som tilgang på husholdningernes konto for allokering af primær indkomst.
- 3) I forbindelse med det i litra b) omhandlede element registreres ikke-residente arbejdsgiveres aflønning af residente ansatte som anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.
- 4) I forbindelse med det i litra c) omhandlede element registreres residente arbejdsgiveres aflønning af ikke-residente ansatte som tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

PRODUKTIONS- OG IMPORTSKATTER (D.2)

- 4.14 *Definition:* Produktions- og importskatter (D.2) er obligatoriske, ensidige betalinger i kontanter eller naturalier, som opkræves af sektoren offentlig forvaltning og service eller Den Europæiske Unions institutioner på produktion og import af varer og tjenester, beskæftigelse af arbejdskraft samt ejendomsret eller brugsret til jord, bygninger eller andre aktiver, der anvendes i produktionen. Sådanne skatter betales uanset fortjeneste.

▼B

4.15 Produktions- og importskatter omfatter følgende elementer:

a) produktskatter (D.21):

1) moms (D.211)

2) importskatter og told eksklusive moms (D.212)

— told mv. (D.2121)

— importskatter eksklusive moms og told (D.2122)

3) produktskatter eksklusive moms og importskatter (D.214)

b) andre produktionsskatter (D.29).

Produktskatter (D.21)

4.16 *Definition:* Produktskatter (D.21) betales pr. enhed af en bestemt vare eller tjeneste, som indgår i en transaktion. Skatterne beregnes som et bestemt pengebeløb pr. mængdeenhed af varen eller tjenesten eller som en bestemt procentdel af varens og tjenestens enhedspris eller værdi. Uanset hvilken institutionel enhed der skal betale, henhører skatter, der pålægges et produkt, under produktskatterne, medmindre de specifikt henføres til en anden kategori.

Moms (D.211)

4.17 *Definition:* En merværdiafgift (moms) er en afgift på varer eller tjenester, der opkræves successivt af foretagenderne, og som til sidst opkræves samlet hos de endelige købere.

Denne kategori omfatter den merværdiafgift, der opkræves af offentlig forvaltning og service, og som lægges på nationale og importerede produkter, samt andre fradragsberettigede afgifter, der anvendes efter regler, der kan sidestilles med reglerne for moms. Alle momslignende afgifter kaldes i det følgende »moms«. Fælles for al moms er, at producenter kun er forpligtet til at betale det offentlige differencen mellem moms på salg og moms på indkøb til forbrug i produktionen og faste bruttoinvesteringer.

Moms registreres netto i den forstand, at:

- a) produktion af varer og tjenester samt import værdiansættes eksklusive faktureret moms
- b) køb af varer og tjenester registreres inklusive ikkefradragsberettiget moms. Momsen registreres ikke som afholdt af sælgerne, men af køberne, og kun af købere, der ikke kan fratække momsen. Hovedparten af al moms registreres som betalt på endelig anvendelse, navnlig på forbrug i husholdningerne.

I den samlede økonomi er momsen lig med forskellen mellem al faktureret moms og al fradragsberettiget moms (jf. 4.27).

Importskatter og told eksklusive moms (D.212)

4.18 *Definition:* Importskatter og told eksklusive moms (D.212) er obligatoriske betalinger, der opkræves af offentlig forvaltning og service eller Den Europæiske Unions institutioner på importerede varer eksklusive moms, inden disse frit kan omsættes på det økonomiske område, samt på tjenester, der leveres til residente enheder af ikke-residente enheder.

▼B

De obligatoriske betalinger omfatter:

- a) told mv. (D.2121): består af told eller andre importskatter, der skal betales i henhold til todtariffer på særlige typer varer, når de indføres til anvendelse på brugerlandets økonomiske område
- b) importskatter eksklusive moms og told mv. (D.2122).

Denne kategori omfatter:

- 1) afgifter på importerede landbrugsprodukter
- 2) monetære udligningsbeløb på import
- 3) forbrugsskatter og særlige afgifter på visse importerede produkter, såfremt samme skatter og afgifter på lignende produkter af indenlandsk oprindelse betales af den producerende branche selv
- 4) almindelige omsætningsafgifter på import af varer og tjenester
- 5) skatter på specifikke tjenester ydet af ikke-residente foretagender til residente enheder inden for det økonomiske område
- 6) fortjenester, som offentlige foretagender har opnået ved udøvelse af et monopol på import af bestemte varer eller tjenester, og som overføres til staten.

Nettoskatter og -told på import eksklusive moms beregnes ved at trække importsubsidier (D.311) fra importskatter og told eksklusive moms (D.212).

Produktskatter eksklusive moms og importskatter (D.214)

4.19 *Definition:* Produktskatter eksklusive moms og importskatter (D.214) omfatter skatter, der skal betales i forbindelse med produktion, eksport, salg, overdragelse, leasing eller levering af varer og tjenester, eller i forbindelse med disses anvendelse til eget forbrug eller egne investeringer.

4.20 Denne kategori omfatter især:

- a) forbrugsskatter og andre afgifter bortset fra dem, der hører ind under importafgifter og told
- b) punktafgifter på salg af særlige produkter, som f.eks. alkoholiske drikke og tobak, samt stempelafgifter på juridiske dokumenter eller checks
- c) skatter på finans- og kapitaltransaktioner, der betales ved køb eller salg af ikke-finansielle og finansielle aktiver inklusive fremmed valuta. De opkræves ved ejerskifte i forbindelse med jord eller andre aktiver undtagen som følge af kapitaloverførsler (hovedsagelig arv og gaver), hvor de behandles som skatter på formidlernes tjenester
- d) registreringsafgifter for biler
- e) forlystelsesskatter.
- f) skatter på lotteri og spil, undtagen skatter på gevinster
- g) skatter på forsikringspræmier
- h) andre skatter på bestemte tjenester som hoteller eller andre overnatningsfaciliteter, boligjenester, restauranter, transport, kommunikation, reklame

▼B

- i) generelle skatter på salg (undtagen moms), som omfatter skatter på fabrikanters engros- og detailsalg og omsætningsskatter
- j) fiskale monopolers udbytte, som overføres til staten, dog med undtagelse af monopoler på import af en given vare eller tjeneste (inkluderet i D.2122). Fiskale monopoler er offentlige foretagender, som ifølge loven har fået monopol på produktion eller distribution af en særlig vare eller tjeneste med henblik på at skaffe offentlige midler og ikke for at fremme den økonomiske politik eller socialpolitikken. Når et offentligt foretagende får tildelt monopolrettigheder i henhold til en vedtagen økonomisk politik eller socialpolitik og på grund af varens eller tjenestens egenart eller produktionsteknologi — f.eks. offentlige værker, postvæsen, telekommunikation, jernbaner mv. — betragtes det ikke som et fiskalt monopol
- k) eksportskatter og monetære udligningsbeløb opkrævet på eksport.

4.21 Nettoproduktsskatter beregnes ved at trække produktsubsidier (D.31) fra produktsskatter (D.21).

Andre produktionsskatter (D.29)

4.22 *Definition:* Andre produktionsskatter (D.29) er alle skatter, som foretagenderne skal betale i forbindelse med deres produktionsaktiviteter, uanset værdien og mængden af de producerede eller solgte varer og tjenester.

Andre produktionsskatter kan opkræves på jord, faste aktiver eller arbejdskraft i produktionen og på visse aktiviteter eller transaktioner.

4.23 Andre produktionsskatter (D.29) omfatter:

- a) skatter på jord, bygninger og anlæg (eller brugsretten hertil), som foretagender anvender i produktionen (inklusive ejere af egne boliger)
- b) skatter på brugen af faste aktiver (f.eks. køretøjer, maskiner og udstyr) til produktion, uanset om de ejes eller lejes
- c) skatter på udbetalt lønsum og antal ansatte
- d) skatter på internationale transaktioner (f.eks. udenlandsrejser, betalinger til udlandet eller lignende transaktioner med ikke-residente enheder) i produktionssammenhæng
- e) skatter, som foretagender betaler for erhvervmæssige tilladelser, dersom disse udstedes automatisk mod betaling af det krævede gebyr. I så fald er de sandsynligvis en måde at skaffe offentlige midler på, selv om offentlig forvaltning og service som modydelse kan udstede en attest eller en tilladelse. Hvis offentlig forvaltning og service derimod knytter en form for kontrol til udstedelsen af tilladelser, f.eks. hvis den foretager kontrol af erhvervslokalernes egnethed eller sikkerhed, det anvendte udstyrs pålidelighed eller sikkerhed, det ansatte personales faglige kompetence eller de producerede varers og tjenesters kvalitet eller standarder og stiller disse parametre som betingelse for udstedelse af tilladelsen, betragtes beløbene som udgifter til ydede tjenester, medmindre disse beløb er helt ude af proportioner med omkostningerne ved den offentlige kontrol.

▼B

- f) miljøafgifter på produktionsaktiviteter opkrævet i forbindelse med udslip eller udledning af skadelige luftarter, væsker eller andre skadelige stoffer. De omfatter ikke betaling for offentlig forvaltning og services indsamling og bortskaffelse af affald eller skadelige stoffer, idet disse beløb indgår i foretagendernes forbrug i produktionen
  - g) for lav moms godtgørelse som følge af de standardsatser, der ofte anvendes i landbruget.
- 4.24 Andre produktionsskatter omfatter ikke skat på husholdningernes egen anvendelse af køretøjer mv., som registreres under løbende indkomst- og formueskatter mv.

Produktions- og importafgifter til den europæiske unions institutioner

- 4.25 Produktions- og importskatter til Den Europæiske Unions institutioner omfatter følgende skatter, der opkræves af de nationale myndigheder på vegne af Den Europæiske Unions institutioner: fra den fælles landbrugspolitik: afgifter på importerede landbrugsprodukter, monetære udligningsbeløb på eksport og import, sukkerafgifter og afgift på isoglucose, medansvarsafgifter på mælk og korn fra handelen med tredjelande: told opkrævet efter den integrerede tarif for De Europæiske Fællesskaber (Taric).

Produktions- og importskatter til Den Europæiske Unions institutioner omfatter ikke den moms baserede tredje indtægt, der henhører under andre løbende overførsler i kategorien »moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter« (D.76) (jf. 4.140).

Produktions- og importskatter: registreringstidspunkt og beløb, der skal registreres

- 4.26 Registrering af produktions- og importskatter: Produktions- og importskatter registreres, når de skattepligtige aktiviteter, transaktioner eller andre begivenheder finder sted.
- 4.27 Nogle økonomiske aktiviteter, transaktioner eller begivenheder, som medfører skattepligt, kommer ikke til skattemyndighedernes kendskab. Sådanne økonomiske aktiviteter, transaktioner eller begivenheder skaber ikke finansielle aktiver og passiver i form af fordringer eller gæld. Kun beløb, der skal betales i henhold til skatteansættelser, selvangivelser eller andet, der definerer skatteyderens pligt til at betale, registreres. Skatter, hvor der ikke ligger en officiel skatteansættelse til grund, imputeres ikke.

De skatter, der registreres i regnskaberne, udledes af to kilder, nemlig beløb, som fremgår af skatteansættelser eller selvangivelser og indbetalinger.

- a) Anvendes skatteansættelser eller selvangivelser som kilde, justeres beløbene ved hjælp af en koefficient, der gør det muligt at tage hensyn til ansatte eller angivne, men aldrig indgåede beløb. En alternativ behandling består i, at en kapitaloverførsel (D.995) som beskrevet i 4.165, litra j)) til de relevante sektorer registreres svarende til den samme justering. For at afspejle de ansatte eller angivne, men aldrig indgåede beløb beregnes koefficienterne på grundlag af tidligere erfaringer og nuværende forventninger. Koefficienterne er specifikke for de forskellige typer skatter.

▼B

b) Anvendes indbetalinger som kilde, periodeafgrænses disse, således at de pågældende beløb henføres til det tidspunkt, hvor den virksomhed, der har givet anledning til indbetalingspligten, har fundet sted. Afgrænsningen baseres på det gennemsnitlige tidsinterval mellem den pågældende virksomhed og indbetalingen.

4.28 Værdien af de samlede skatter, som registreres, inkluderer renter af skatterestancer og bøder pålagt af skattemyndighederne, hvis disse renter og bøder ikke kan holdes ude fra hinanden. Værdien af de samlede skatter omfatter også gebyrer, som pålægges i forbindelse med opkrævning eller inddrivning af skatter, som ikke er betalt. Den samlede skatteværdi nedsættes, hvis offentlig forvaltning og service har foretaget skattnedsættelser som led i den økonomiske politik, eller hvis for meget indbetalt skat tilbagebetales.

4.29 I ENS registreres produktions- og importskatter (D.2) som følger:

- a) som anvendelse på den samlede økonomis indkomstdannelseskonto
- b) som tilgang på sektoren offentlig forvaltning og services konto for allokering af primær indkomst og på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Produktskatter registreres som tilgang på den samlede økonomis konto for varer og tjenester. Herved kan der opnås balance mellem tilgangen af varer og tjenester — værdiansat eksklusive produktskatter — og anvendelsen, der værdiansættes inklusive sådanne skatter.

Andre produktionsskatter (D.29) registreres som anvendelse på indkomstdannelseskontoen for de brancher eller sektorer, der betaler disse skatter.

SUBSIDIER (D.3)

4.30 *Definition:* Subsidier (D.3) er løbende, ensidige overførsler, som det offentlige eller Den Europæiske Unions institutioner betaler til residente producenter.

Følgende er eksempler på formålet med subsidier:

- a) at påvirke produktionsmængden
- b) at påvirke produktpriserne
- c) at påvirke aflønningen af produktionsfaktorerne.

Ikkemarkedsproducenter kan kun modtage andre produktionssubsidier, hvis disse udbetales i henhold til generelle ordninger, som gælder for både markeds- og ikkemarkedsproducenter.

Der registreres ikke produktsubsidier for ikkemarkedsmæssig produktion (P.13).

4.31 Subsidier fra Den Europæiske Unions institutioner omfatter kun de løbende overførsler, der sker direkte til residente produktionenheder.

4.32 Subsidier kan opdeles på følgende måde:

- a) produktsubsidier (D.31)
  - 1) importsubsidier (D.311)

▼B

2) andre produktsubsidier (D.319)

b) andre produktionssubsidier (D.39).

Produktsubsidier (D.31)

4.33 *Definition:* Produktsubsidier (D.31) er subsidier, der betales pr. enhed af producerede eller importerede varer eller tjenester.

Værdien af produktsubsidier kan anføres på følgende måder:

- a) som et bestemt pengebeløb pr. mængdeenhed af varen eller tjenesten
- b) som en bestemt procentdel af enhedsprisen
- c) som forskellen mellem en indikativpris og den pris, som køberen betaler på markedet.

Et produktsubsidie udbetales normalt, når varen produceres, sælges eller importeres, men kan også udbetales under andre omstændigheder, f.eks. når varen overdrages, leases, leveres eller anvendes til eget forbrug eller egne investeringer.

Produktsubsidier tildeles kun markedsfølsig produktion (P.11) eller produktion til eget brug (P.12).

Importsubsidier (D.311)

4.34 *Definition:* Importsubsidier (D.311) er subsidier til varer og tjenester, der udbetales, når varerne passerer grænsen med henblik på anvendelse på det økonomiske område, eller når tjenesterne leveres til residente institutionelle enheder.

Importsubsidier omfatter tab, som opstår, når offentlige handelsorganisationer i overensstemmelse med den vedtagne politik køber produkter fra ikke-residente og sælger dem til lavere priser til residente enheder.

Andre produktsubsidier (D.319)

4.35 Andre produktsubsidier (D.319) omfatter:

- a) subsidier til produkter, der anvendes i den indenlandske økonomi, dvs. subsidier, der betales til residente producenter for deres produktion, når den anvendes eller forbruges inden for det økonomiske område
- b) tab som opstår, når offentlige handelsorganisationer i overensstemmelse med den vedtagne økonomiske og sociale politik køber produkter fra residente producenter og derefter sælger dem til lavere priser til residente enheder eller ikke-residente enheder
- c) subsidier til offentlige selskaber eller kvasiselskaber til dækning af vedvarende tab på produktionsaktiviteterne, fordi der beregnes priser, som er lavere end de gennemsnitlige produktionsomkostninger i overensstemmelse med den i hjemlandet eller EU vedtagne økonomiske politik og socialpolitik
- d) direkte eksportsubsidier udbetalt direkte til residente producenter, når varerne forlader det økonomiske område eller tjenesterne leveres til ikke-residente enheder, dog med undtagelse af tilbagebetaling ved toldgrænsen af tidligere betalte produktskatter eller fritagelse for de skatter, der ville forfalde, hvis varerne skulle sælges eller anvendes på det økonomiske område.

▼ B**Andre produktionssubsidier (D.39)**

4.36 *Definition:* Andre produktionssubsidier (D.39) består af subsidier, undtagen produktsubsidier, som residente produktionsenheder kan få tildelt, når de påbegynder en produktion.

Ikkemarkedsproducenter kan kun modtage andre produktionssubsidier til deres ikkemarkedsmæssige produktion, hvis disse betalinger fra offentlig forvaltning og service foretages som led i generelle ordninger, som gælder for både markedsproducenter og ikkemarkedsproducenter.

4.37 Andre produktionssubsidier (D.39) omfatter bl.a.:

- a) subsidier til lønninger eller arbejdskraft, dvs., tilskud, der betales i relation til de samlede lønudgifter eller den samlede arbejdskraft, eller beskæftigelse af særlige kategorier af mennesker som f.eks. fysisk handicappede eller langtidsledige, eller i relation til omkostninger ved uddannelsesordninger, som etableres eller finansieres af foretagenderne
- b) subsidier til forureningsbekæmpelse: Disse tilskud er løbende subsidier til hel eller delvis dækning af omkostningerne ved ekstra foranstaltninger for at mindske eller undgå udledning af forurenende stoffer i miljøet
- c) rentetilskud til residente produktionsenheder, også selv om formålet er at fremme investeringer. Et tilskud, der har til formål både at finansiere nedskrivningen af en gæld og betalingen af renterne, og hvor en fordeling på de to komponenter er umulig, behandles samlet som et investeringstilskud. Rentetilskud er løbende overførsler som skal reducere producenternes omkostninger. De betragtes som subsidier til de begunstigede producenter, også når renteforskellen betales direkte af offentlig forvaltning og service til det pågældende kreditinstitut
- d) For høj momsgodtgørelse som følge af de standardsatser, der ofte anvendes i f.eks. landbruget.

4.38 Nedenstående betragtes ikke som subsidier (D.3):

- a) løbende overførsler fra offentlig forvaltning og service til husholdningerne i deres egenskab af forbrugere. Disse overførsler registreres enten som sociale ydelser (D.62 eller D.63) eller som diverse løbende overførsler (D.75)
- b) løbende overførsler mellem forskellige dele af offentlig forvaltning og service i deres egenskab af producenter af ikkemarkedsmæssige varer og tjenester, undtagen andre produktionssubsidier (D.39). Løbende overførsler registreres som løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service (D.73)
- c) investeringstilskud (D.92)
- d) ekstraordinære betalinger til sociale forsikringsfonde, hvis formålet med sådanne betalinger er at øge fondenes aktuarmæssige reserver. Disse beløb registreres som andre kapitaloverførsler (D.99)
- e) overførsler fra offentlig forvaltning og service til ikkefinansielle selskaber og kvasiselskaber til dækning af tab akkumuleret over flere regnskabsår eller ekstraordinære tab af årsager, der ligger uden for foretagendets kontrol. Disse overførsler registreres som andre kapitaloverførsler (D.99)

▼B

- f) eftergivelse af producentenheders gæld til sektoren offentlig forvaltning og service (f.eks. offentlige lån til et ikkefinansielt foretagende, som har akkumuleret driftstab over flere regnskabsår). Sådanne transaktioner behandles som andre kapitaloverførsler (D.99)
- g) skadeserstatninger fra offentlig forvaltning og service eller udlandet for skade eller tab på kapitalgoder som følge af krigshandlinger, andre politiske begivenheder eller nationale katastrofer. Disse beløb registreres som andre kapitaloverførsler (D.99)
- h) aktier og andre ejerandele, som offentlig forvaltning og service har opkøbt i selskaber. Disse beløb registreres som ejerandele og andele i investeringsforeninger (AF.5)
- i) betalinger fra offentlig forvaltning og service, når den har overtaget ansvaret for ekstraordinært høje pensionsudgifter, der påhviler et offentligt foretagende. Disse betalinger registreres som diverse løbende overførsler (D.75)
- j) Betalinger fra offentlig forvaltning og service til markedsproducenter til hel eller delvis betaling af varer og tjenester, som de pågældende markedsproducenter leverer direkte og individuelt til husholdningerne til dækning af udgifter forbundet med sociale risici eller behov (jf. 4.84), og som husholdningerne har ret til. Disse betalinger registreres som offentlig forvaltning og services udgifter til individuelt forbrug (P.31) og herefter som sociale overførsler i naturalier – markedsført indkøbt af offentlig forvaltning og service og NPISH'er (D.632) og husholdningernes faktiske individuelle forbrug (P.41).

4.39 Registreringstidspunkt: Subsidier (D.3) registreres, når den pågældende transaktion eller begivenhed (produktion, salg, import mv.) finder sted.

Følgende er særlige tilfælde:

- a) subsidier i form af differencen mellem køberprisen og den salgspris, et offentligt handelsforetagende forlanger, registreres på det tidspunkt, hvor varerne købes af det offentlige
- b) subsidier til dækning af en producents tab registreres på det tidspunkt, hvor det offentlige beslutter at dække tabet.

4.40 Subsidier (D.3) registreres som:

- a) negativ anvendelse på den samlede økonomis indkomstdannelseskonto
- b) negativ tilgang på sektoren offentlig forvaltning og services konto for allokering af primær indkomst og på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Produktsubsidier registreres som negativ tilgang på den samlede økonomis konto for varer og tjenester.

Andre produktionssubsidier (D.39) registreres som tilgang på indkomstdannelseskontoen for de brancher eller sektorer, der modtager dem.

▼B

Et system med valutadifferentiering har følgende indvirkning på produktions- og importskatter og subsidier (multiple valutakurser anvendes ikke i øjeblikket blandt medlemsstaterne):

- a) implicitte importskatter registreres som importskatter eksklusive moms og told (D.2122)
- b) implicitte eksportskatter registreres som produktskatter eksklusive moms og importskatter (D.214)
- c) implicitte subsidier til import registreres som importsubsidier (D.311)
- d) implicitte subsidier til eksport registreres som andre produktsubsidier (D.319).

FORMUEINDKOMST (D.4)

4.41 *Definition:* Formueindkomst (D.4) optjenes, når ejere af finansielle aktiver og naturressourcer stiller disse til rådighed for andre institutionelle enheder. Den indkomst, der betales for anvendelsen af finansielle aktiver, kaldes investeringsindkomst, mens den, der betales for anvendelsen af naturressourcer, kaldes jordrente mv. Formueindkomst er summen af investeringsindkomst og jordrente mv.

Formueindkomster klassificeres på følgende måde:

- a) renter (D.41)
- b) udloddet selskabsudbytte (D.42)
  - 1) udbytte (D.421)
  - 2) udtræk af indkomst fra kvasiselskaber (D.422)
- c) reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer (D.43)
- d) anden investeringsindkomst (D.44):
  - 1) investeringsindkomst henført til forsikringstagere (D.441)
  - 2) investeringsindkomst henført til pensionsopparere (D.442)
  - 3) investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger (D.443)
- e) jordrente mv. (D.45).

Renter (D.41)

4.42 *Definition:* Renter (D.41) er formueindkomst, der tilfalder ejere af et finansielt aktiv for at stille det finansielle aktiv til rådighed for en anden institutionel enhed. Det finder anvendelse for så vidt angår følgende finansielle aktiver:

- a) indskud (AF.2)
- b) gældsværdipapirer (AF.3)
- c) lån (AF.4)
- d) andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8).

Indkomst fra SDR-beholdninger og –tildelinger og guldkonti (ikkeallokeret guld) behandles som renter. Finansielle aktiver, der giver anledning til renter, er kreditorers fordringer på debitorer. Når kreditorer låner midler til debitorer, oprettes et af ovenstående finansielle instrumenter.

▼ B***Renter på indskud og lån***

- 4.43 De renter, der betales til og modtages fra finansielle institutioner på indskud og lån, omfatter en korrektion for en margin svarende til den implicite betaling for de tjenester, de finansielle institutioner leverer, når de yder lån og modtager indskud. Betaling eller modtagelse opdeles i en del svarende til tjenstedelen og en del svarende til nationalregnskabsrentebegreb. De faktiske betalinger til eller fra finansielle institutioner, der betegnes bankrenter, skal opdeles således, at nationalregnskabsrentebegreb og tjenstedelen kan registreres hver for sig. De nationalregnskabsrenter, som låntagerne betaler til de finansielle institutioner, ligger under bankrenten, hvor forskellen svarer til den estimerede værdi af de tjenester, der skal betales, mens de nationalregnskabsrenter, som indskyderne modtager, ligger over bankrenten, hvor forskellen svarer til de tjenester, der skal betales. Værdien af tjenesterne registreres som salg af tjenester på de finansielle institutioners produktionskonti og som anvendelse på deres kunders konti.

Renter på gældsværdipapirer

- 4.44 Renter på gældsværdipapirer omfatter renter på kortfristede instrumenter samt renter på obligationer.

Renter på kortfristede instrumenter

- 4.45 Forskellen mellem den pålydende værdi og prisen ved udstedelsen (dvs. underkursen) er et mål for den rente, der skal betales i instrumentets levetid. Stigningen i instrumentets værdi, der skyldes påløbne renter, er ikke nogen kapitalgevinst, idet den skyldes en forhøjelse af lånebeløbet og ikke en ændring i aktivets pris. Andre ændringer i instrumentets værdi registreres som kapitalgevinster og -tab.

Renter på obligationer

- 4.46 Obligationer er langfristede værdipapirer, der giver ihændeoveren ubetinget ret til et fast eller et kontraktmæssigt fastsat variabelt afkast i form af kuponudbetalinger, eller et nærmere angivet fast beløb udbetalt på en eller flere forud fastsatte datoer, når værdipapiret indløses, eller en kombination af begge systemer.

- a) Nulkuponobligationer: Her finder ingen kuponudbetalinger sted. Renten baseres på differencen mellem indløsningskursen og udstedelseskursen og fordeles over hele obligationens løbetid. Den årlige rente reinvesteres i obligationen af ihændeoveren, således at der på den finansielle konto må foretages modposterings svarende til værdien af de akkumulerede renter, der registreres som ihændeoverens erhvervelse af yderligere obligationer og som usteders eller debtors udstedelse af yderligere obligationer (dvs. en stigning i den oprindelige obligationsmasse).

- b) Andre obligationer, herunder obligationer udstedt til under pari. Her har renten to komponenter:

1) summen af kuponudbetalinger i hver periode

2) summen af påløbne renter i hver periode baseret på differencen mellem indløsningskursen og udstedelseskursen og beregnet på samme måde som for nulkuponobligationerne.

▼B

c) Indeks papirer

- 1) Her er beløbene for kuponudbetalinger og/eller restlånebeløb knyttet til et generelt prisindeks. En ændring i restlånebeløbet mellem begyndelsen og slutningen af en bestemt regnskabsperiode, der skyldes bevægelser i det pågældende indeks, registreres som påløbne renter i perioden og lægges til de andre af periodens forfaldne renter.
- 2) De beløb, der skal betales ved udløb, er knyttet til et smalt indeks, der indeholder et incitament til kapitalgevinst. Påløbne renter beregnes på grundlag af en rentesats fastsat på udstedelsestidspunktet. Renterne er således på udstedelsestidspunktet lig med forskellen mellem udstedelsesprisen og markedsforventningen for alle de betalinger, debitor skal foretage; dette beløb registreres som renter, der påløber i hele instrumentets løbetid. Ved denne fremgangsmåde registreres den effektive rente ved udstedelsen, hvori indgår resultaterne af indeksreguleringen som forventet ved instrumentets oprettelse, som indkomst. Enhver afvigelse i det underliggende indeks i forhold til de oprindelige forventninger medfører kapitalgevinster eller -tab, som normalt ikke udlignes i instrumentets løbetid.

Renter, der påløber som følge af indeksreguleringen, reinvesteres reelt i værdipapiret og skal dermed registreres på både ihændeavers og udsteders finansielle konto.

Renteswaps og forwardaftaler

- 4.47 Betalinger som led i swapforretninger registreres som transaktioner i finansielle derivater på den finansielle konto, ikke som renter, der registreres som formueindkomst. Transaktioner som led i forwardaftaler registreres som transaktioner i finansielle derivater på den finansielle konto, ikke som formueindkomst.

Renter på finansiel leasing

- 4.48 Finansiell leasing er en metode til finansiering af f.eks. køb af maskiner og udstyr. Leasinggiveren indkøber udstyret, og leasingtageren forpligter sig til at betale leje, således at leasinggiveren i kontraktens løbetid får dækket sine omkostninger inklusive rentetab på det beløb, der er anvendt til at købe udstyret.

Leasinggiveren betragtes som långiver i forhold til leasingtageren for et beløb svarende til køberprisen for aktivet, således at lånet tilbagebetales i løbet af leasingperioden. Den leje, som leasingtageren betaler i hver periode, betragtes derfor som bestående af to komponenter, nemlig afdrag og renter. Renten på det imputerede lån bestemmes ud fra forholdet mellem den samlede leje for hele leasingperioden og aktivets køberpris. Rentens andel af lejen bliver mindre, efterhånden som lånet afdrages. Leasingtagerens oprindelige lån registreres sammen med de efterfølgende afdrag på lånet på leasingtagers og leasinggivers finansielle konto. Rentebetalingerne registreres som renter på primærindkomstfordelingskontoen.

Andre renter

- 4.49 Andre renter omfatter

- a) renter på bankovertræk
- b) ekstrarenter på indskud, der henstår længere end aftalt
- c) udtrukne præmier fra præmieobligationer.

▼ B**Registreringstidspunkt**

- 4.50 Renter registreres ud fra optjeningstidspunktet, dvs. at renter af det skyldige lånebeløb tilskrives kreditor løbende. Den rente, der påløber i hver regnskabsperiode, registreres, uanset om den rent faktisk udbetales eller lægges til det skyldige lånebeløb. Udbetales den ikke, registreres forhøjelsen af det skyldige beløb på kreditors finansielle konto som en anskaffelse af et finansielt aktiv og hos debitor som en lige så stor anskaffelse af et passiv.
- 4.51 Renter registreres inden fradrag af skatter. Renteindtægter og renteudgifter registreres inklusive rentetilskud, uanset om dette betales direkte til de finansielle institutioner eller til modtageren (jf. 4.37).

Da værdien af de finansielle formidlers tjenester fordeles blandt de forskellige kunder, korrigeres de faktiske rentebetalinger til eller fra de finansielle formidlere for at eliminere de margener, der svarer til de finansielle formidlers indirekte tjenester. De renter, som låntagerne betaler til de finansielle formidlere, reduceres med den estimerede værdi af de tjenester, der skal betales, og indskydernes renteindtægter forhøjes tilsvarende. Værdien af disse tjenester betragtes som betaling for tjenester, der ydes af de finansielle formidlere til deres kunder, og ikke som rentebetalinger.

- 4.52 I ENS registreres renter som:
- a) tilgang og anvendelse på sektorernes konto for allokering af primær indkomst
  - b) tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Udloddet selskabsudbytte (D.42)**Udbytte (D.421)**

- 4.53 *Definition:* Udbytte (D.421) er en form for formueindkomst, som aktieejere (AF.5) har ret til, når de f.eks. stiller kapital til rådighed for selskaber.

Udvidelse af selskabskapital ved udstedelse af aktier er en måde, hvorpå der kan rejses kapital. Til forskel fra lånt kapital skaber aktiekapital ikke nogen gældsforpligtelse af en bestemt størrelse, ej heller giver den aktionærerne i et selskab ret til et fast eller forudbestemt afkast. Udbytte er alle former for udbytteudlodning fra selskaber til deres aktionærer eller ejere.

- 4.54 Udbytte omfatter også:
- a) aktier udstedt til aktionærer som udbyttebetaling for regnskabsåret. Fondsaktier, som er en kapitalisering af egne midler i form af reserver og ikkeudloddet udbytte, og som giver anledning til udstedelse af nye aktier til aktionærerne i forhold til deres aktieandele, er ikke inkluderet
  - b) indkomst betalt til offentlig forvaltning og service af offentlige foretagender, som anerkendes som uafhængige, juridiske enheder, men som ikke er oprettet som egentlige selskaber
  - c) indkomst, der dannes ved ikkeobserverede aktiviteter og overføres til de selskabsejere, der deltager i sådanne aktiviteter, til deres private brug.

▼B

- 4.55 Udbytte (D.421) omfatter ikke ekstraordinært store udbytter (superdividender).

Ekstraordinært store udbytter er udbytter, som set på baggrund af niveauet for nylige udbytter og nylig indtjening er store. For at vurdere, om et udbytte er stort, anvendes begrebet indkomst, der kan udloddes. Den del af et selskabs indkomst, der kan udloddes, er virksomhedsindkomsten plus alle modtagne løbende overførsler, minus alle betalte løbende overførsler, og minus korrektionen for ændringer i pensionsrettigheder. Forholdet i den nærmeste fortid mellem udbytte og indkomst, der kan udloddes, anvendes til at vurdere, om størrelsen af det aktuelle udbytte er plausibelt. Hvis det deklarerede udbytte er uforholdsmæssigt stort, behandles den overskydende del som finansielle transaktioner og klassificeres som »superdividender«. Sådanne superdividender registreres som udtræk af egenkapital fra selskabet (F.5). Dette gælder for selskaber, såvel aktieselskaber som kvasiselskaber, og uanset om de er underlagt privat kontrol i udlandet eller hjemlandet.

- 4.56 Når det drejer sig om offentlige selskaber, er superdividender store ad hoc-betalinger eller betalinger, der overstiger virksomhedsindkomsten i den relevante regnskabsperiode, og som er finansieret af akkumulerede reserver eller salg af aktiver. Offentlige selskabers superdividender skal registreres som udtræk af egenkapital (F.5) i et omfang svarende til forskellen mellem betalingerne og virksomhedsindkomsten i den relevante regnskabsperiode (jf. 20.206).

Foreløbigt udbytte er omhandlet i 20.207.

- 4.57 Registreringstidspunkt: Selv om udbytte er en del af en indkomst, som er optjent over en længere periode, registreres den ikke efter optjeningstidspunkt. I en kort periode efter, at et udbytte er deklareret, men inden det kommer til udbetaling, kan der sælges aktier »ex udbytte«, hvilket betyder, at udbyttet skal betales til den, der var indehaver af aktierne på tidspunktet for udbyttedeklarationen, og ikke til den, der er indehaver på betalingstidspunktet. En aktie, der sælges »ex udbytte«, er derfor mindre værd end en aktie, der sælges uden dette forbehold. Registreringstidspunktet for udbyttet er det tidspunkt, fra hvilket aktieprisen noteres ex udbytte (ikke inklusive udbytte).

Udbytte registreres som:

- a) anvendelse på kontoen for allokering af primær indkomst for de sektorer, hvori selskaberne er klassificeret
- b) tilgang på kontoen for allokering af primær indkomst for de sektorer, hvori aktionærerne er klassificeret
- c) anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber (D.422)

- 4.58 *Definition:* Ejeres udtræk af indkomst fra kvasiselskaber (D.422) er de beløb, som ejerne trækker ud til egen anvendelse af overskuddet fra de kvasiselskaber, de ejer.

Sådanne beløb registreres før fradrag af løbende indkomst- og formueskatter mv., som anses for altid at skulle betales af ejerne.

Når et kvasiselskab har et driftsoverskud, kan ejerne vælge at lade en del af eller hele overskuddet blive i selskabet, især til investeringer. Den indkomst, som bliver stående i kvasiselskaberne, fremstår som disses egenopsparing; kun de beløb, der rent faktisk hæves af ejerne, registreres som udtræk af indkomst fra kvasiselskaber.

▼B

- 4.59 Når residente foretagenders udenlandske filialer, agenturer mv. har driftsoverskud, registreres tilbageholdt overskud — forudsat at disse filialer og agenturer anses for ikke-residente enheder — som reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer (D.43). Kun indkomst, der rent faktisk overføres til moderselskabet, registreres som udtræk af indkomst fra kvasiselskaber fra udlandet. Samme princip anvendes for de udenlandsk ejede filialer, agenturer mv., som opererer inden for det økonomiske område, og det ikke-residente moderselskab, de er knyttet til.
- 4.60 Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber omfatter endvidere den nettoleje, som residenter modtager som ejere af jord eller bygninger i udlandet, eller som ikke-residenter modtager som ejere af jord og bygninger inden for det berørte økonomiske område. I forbindelse med transaktioner i jord og bygninger, som ikke-residente enheder foretager på et lands økonomiske område, oprettes der fiktive residente enheder, hvor de ikke-residente enheder står som ejere af kapitalen.
- Lejeværdien af ejerboliger i udlandet registreres som import af tjenester og det tilsvarende nettooverskud af produktionen som primær indkomst fra udlandet. Lejeværdien af ejerboliger, som tilhører ikke-residenter, registreres som eksport af tjenester og det tilsvarende nettooverskud af produktionen som primær indkomst betalt til udlandet.
- Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber omfatter også indkomst, der dannes ved kvasiselskabers ikkeobserverede aktiviteter, og som overføres til de ejere, der deltager i sådanne aktiviteter, til privat brug.
- 4.61 Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber omfatter ikke de beløb, som ejerne modtager fra:
- a) salg af eksisterende realkapitalgoder
  - b) salg af jord og andre ikkeproducerede aktiver
  - c) udtræk af egenkapital.
- Sådanne beløb registreres som udtræk af egenkapital på den finansielle konto, da de repræsenterer en hel eller delvis afvikling af ejerandele i kvasiselskabet. Dersom kvasiselskabet ejes af sektoren offentlig forvaltning og service, og det drives med løbende driftstab som led i den vedtagne økonomiske politik eller socialpolitik, registreres alle normale overførsler fra offentlig forvaltning og service til foretagendet til dækning af tabene som subsidier.
- 4.62 Registreringstidspunkt: Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber registreres på det tidspunkt, hvor ejerne trækker beløbet ud.
- 4.63 I ENS opføres udtræk af indkomst fra kvasiselskaber som:
- a) anvendelse på kontoen for allokering af primær indkomst for de sektorer, hvori kvasiselskaberne er klassificeret
  - b) tilgang på ejersektorernes konto for allokering af primær indkomst
  - c) anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

▼B**Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer (D.43)**

4.64 *Definition:* Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer (D.43) er lig med overskud af produktionen i det foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer

Plus eventuelle modtagne formueindkomster eller løbende overførsler

Minus eventuelle betalte formueindkomster eller løbende overførsler inklusive faktiske overførsler til udenlandske, direkte investorer og det pågældende foretagendes eventuelle løbende indkomst- og formueskatter mv.

4.65 Et foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer, er et foretagende oprettet i selskabsform eller et personligt foretagende, i hvilket en ikke-resident investor ejer mindst 10 % af stamaktierne eller af stemmeretten i et foretagende oprettet i selskabsform eller tilsvarende for så vidt angår et personligt foretagende. Sådanne foretagender omfatter datterselskaber, associerede selskaber og filialer. I et datterselskab ejer investor over 50 %, i et associeret selskab ejer investor 50 % eller derunder, og en filial er et helt eller delvist ejet personligt foretagende. Ejerskabsforholdet mellem investoren og det foretagende, der er genstand for udenlandske direkte investeringer, kan være direkte eller — hvis der er tale om en ejerskabskæde — indirekte. Begrebet »foretagender, som er genstand for udenlandske direkte investeringer« er bredere end »udenlandsk kontrollerede selskaber«.

4.66 Egentlig fordeling af indkomst fra foretagender, som er genstand for udenlandske direkte investeringer, kan ske i form af udbytte eller udtræk af indkomst fra kvasiselskaber. Desuden registreres tilbageholdt overskud, som om det var udloddet og sendt til udenlandske direkte investorer i forhold til deres ejerandel af kapitalen i foretagendet og derpå reinvesteret af dem som tilførsler af kapital på den finansielle konto. Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer kan være enten positiv eller negativ.

4.67 Registreringstidspunkt: Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer registreres på indtjeningstidspunktet.

I ENS registreres reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer som:

- a) anvendelse og tilgang på sektorernes konto for allokering af primær indkomst
- b) anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Anden investeringsindkomst (D.44)**Investeringsindkomst henført til forsikringstagere (D.441)**

4.68 *Definition:* Investeringsindkomst henført til forsikringstagere er de samlede primære indkomster fra investering af forsikringstekniske reserver. Der er tale om reserver, for hvilke et forsikringsselskab anerkender tilsvarende forpligtelser over for forsikringstagerne.

Forsikringstekniske reserver investeres af forsikringsselskaberne i finansielle aktiver eller jord (hvoraf beregnes nettoformueindkomsten, dvs. efter fradrag af rentebetalinger) eller i bygninger (som giver nettooverskud af produktionen).

▼B

Investeringsindkomst henført til forsikringstagere registreres fordelt på skadesforsikrings- og livsforsikringstagere.

I forbindelse med skadesforsikringer har forsikringsselskabet en forpligtelse over for forsikringstageren svarende til det indbetalte, men endnu ikke indtjente præmiebeløb, værdien af forfaldne, men endnu ikke betalte erstatninger samt en reserve for endnu ikke modtagne erstatningskrav eller modtagne, men endnu ikke afregnede krav. Til opfyldelse af denne forpligtelse har forsikringsselskabet tekniske reserver. Investeringsindkomsten fra disse reserver behandles som indkomst henført til forsikringstagerne og fordeles derefter til forsikringstagerne på kontoen for allokering af primær indkomst og betales tilbage til forsikringsselskabet som tillægspræmie på sekundærindkomstfordelingskontoen.

En institutionel enhed, der tilbyder en standardiseret lånegarantiordning mod betaling af gebyr, kan have investeringsindkomst fra ordningens reserver. Denne indkomst skal også registreres som fordelt til de enheder, der betaler gebyrerne (og som ikke nødvendigvis er de samme som de begunstigede), og behandles som tillægsgebyrer på sekundærindkomstfordelingskontoen.

I forbindelse med livsforsikringer og livrenter har forsikringsselskaber forpligtelser over for forsikringstagerne og rentenyderne svarende til nutidsværdien af de forventede erstatningskrav. Til opfyldelse af disse forpligtelser har forsikringsselskaber midler, der tilhører forsikringstagerne, bestående af bonusser opgivet for forsikringer med bonustilskrivning og hensættelser for både forsikringstagere og rentenydere til betaling af fremtidige bonusser og andre fordringer. Sådanne midler investeres i en række finansielle og ikkefinansielle aktiver.

Bonusser, der tilfalder livsforsikringstagere, registreres som investeringsindkomst modtaget af forsikringstagerne og behandles som tillægspræmier betalt af forsikringstagerne til forsikringsselskaberne.

Investeringsindkomst henført til livsforsikringstagere registreres på kontoen for allokering af primær indkomst som betalt af forsikringsselskabet og modtaget af husholdningerne. Til forskel fra skadesforsikringer og pensioner overgår beløbet til opsparing og registreres derefter som en finansiell transaktion, nærmere bestemt en stigning i livsforsikringsselskabernes forpligtelser, hvortil lægges nye præmier minus administrationsgebyr og udbetalte ydelser.

Investeringsindkomst henført til pensionsopparere (D.442)

4.69 Pensionsrettigheder opstår i forbindelse med to forskellige typer pensionsordninger, nemlig bidragsdefinerede ordninger og ydelsesdefinerede ordninger.

I en bidragsdefineret ordning investeres både arbejdsgivernes og de ansattes bidrag på vegne af de ansatte som kommende pensionsmodtagere. Der er ingen anden kilde til finansiering af pensionerne, og midlerne anvendes ikke til andre formål. Den investeringsindkomst, der henføres til bidragsdefinerede rettigheder, er lig med investeringsindkomsten af midlerne plus en eventuel indkomst fra udlejning af jord og bygninger, som pensionskassen ejer.

▼B

I en ydelsesdefineret ordning anvendes der en formel til at bestemme de beløb, der skal udbetales til pensionsmodtagerne. Det er derfor muligt at bestemme det samlede rettighedsbeløb som nutidsværdien af alle fremtidige betalinger, beregnet på grundlag af aktuarmæssige antagelser om levetid og økonomiske antagelser om renten eller diskonteringsfaktoren. Nutidsværdien af de eksisterende rettigheder, ved starten af året, stiger, fordi det tidspunkt, hvor rettighederne kommer til udbetaling, er rykket et år nærmere. I forbindelse med ydelsesdefinerede ordninger betragtes denne stigning som investeringsindkomst henført til pensionsopsparerne. Den berøres ikke af, om pensionsordningen rent faktisk har tilstrækkelige midler til at opfylde samtlige forpligtelser, og ej heller af arten af stigningen i midlerne, f.eks. om der er tale om investeringsindkomst eller kapitalgevinster.

Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger (D.443)

4.70 Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger (herunder investeringsselskaber og »unit trusts«) består af følgende separate elementer:

- Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger (D.4431)
- Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger (D.4432)

Udbytteelementet registreres på nøjagtig samme måde som udbytte i forbindelse med individuelle selskaber, jf. ovenfor. Elementet tilbageholdt overskud registreres efter de samme principper som dem, der er beskrevet for foretagender, som er genstand for udenlandske direkte investeringer, men beregnes eksklusive reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer. Det resterende tilbageholdte overskud henføres til ejere af kapitalandele i investeringsforeninger (investeringsforeningen har således ingen opsparing) og føres af disse ejere af kapitalandele tilbage til foreningen ved en transaktion, der registreres på den finansielle konto.

Formueindkomst modtaget af investeringsselskaber registreres som aktionærernes formueindkomst, selv om den ikke udloddes, men geninvesteres på deres vegne.

Aktionærer betaler indirekte, ud af deres andele i investeringsforeninger, administrationselskaber for at forvalte deres investeringer. Dette administrationsgebyr er en udgift for aktionærerne, ikke for investeringsforeningerne.

Registreringstidspunkt: Anden investeringsindkomst registreres, når den indtjenes.

- 4.71 I ENS opføres anden investeringsindkomst som:
- a) tilgang på kontoen for allokering af primær indkomst for forsikringstagerne og ejerne af kapitalandele i investeringsforeninger
  - b) anvendelse på forsikringsselskabernes, pensionskassernes og investeringsforeningernes konto for allokering af primær indkomst
  - c) tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Jordrente mv. (D.45)

4.72 *Definition:* Jordrente mv. er den indkomst, som ejeren af en naturressource modtager for at stille naturressourcen til rådighed for en anden institutionel enhed.

▼B

Der er to former for leje af naturressourcer: leje af jord og leje af ressourcer i undergrunden. Leje af andre naturressourcer som f.eks. radiofrekvenser følger samme mønster.

Der skelnes mellem leje som en form for formueindkomst og leje som betalinger for tjenester. Sidstnævnte er betalinger for adgang til at anvende et fast aktiv, der tilhører en anden enhed. Førstnævnte er betalinger for adgang til en naturressource.

Leje af jord

Den leje, en jordbesidder modtager fra en forpagter, udgør en form for formueindkomst. Til leje af jord regnes endvidere forfalden leje til ejere af indre vandveje og retten til udnyttelse heraf til rekreative og andre formål inklusive fiskeri.

En jordbesidder betaler jordskatter og afholder udgifter til vedligeholdelse i sin egenskab af ejer. Disse skatter og udgifter registreres som betalt af den person, der har brugsretten til jorden, og som anses for at fratække dem den leje, han betaler til ejeren. Leje, som på denne måde reduceres med skatter eller andre udgifter, som jordbesidderen er forpligtet til at betale, kaldes »jordrente mv. efter skat«.

- 4.73 Leje af jord omfatter ikke leje af bygninger og boliger, der ligger på den. En sådan leje betragtes som betaling for en markedsmæssig tjeneste, som ejeren yder lejerens af bygningen eller boligen, og registreres som lejerens forbrug i produktionen eller forbrug. Er der intet objektivt grundlag for opdeling af betalingen på hhv. leje af jord og leje af bygninger beliggende på den, registreres hele beløbet som leje af jord, når jordens værdi skønnes at overstige bygningernes værdi, ellers som husleje.

Leje af aktiver i undergrunden

- 4.74 Omfatter royalties, som betales til ejere af forekomster af mineraler eller fossile brændstoffer (kul, olie eller naturgas), det være sig private eller offentlige enheder, når de giver andre institutionelle enheder tilladelse til at efterforske i og udnytte sådanne forekomster i en nærmere angivet periode.
- 4.75 Registreringstidspunkt: Jordrente mv. registreres i den periode, hvor de forfalder til betaling.
- 4.76 I ENS registreres jordrente mv. som:
- a) tilgang og anvendelse på sektorernes konto for allokering af primær indkomst
  - b) tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

LØBENDE INDKOMST- OG FORMUESKATTER MV. (D.5)

- 4.77 *Definition:* Løbende indkomst- og formueskatter mv. (D.5) omfatter alle obligatoriske ensidige betalinger i penge eller naturalier, der regelmæssigt opkræves af offentlig forvaltning og service eller af udlandet af institutionelle enheders indkomst og formue, samt enkelte periodiske afgifter, der hverken pålignes den indkomst eller den formue.

▼B

Løbende ejendoms- og formueskatter mv. opdeles i:

- a) indkomstskatter (D.51)
- b) andre løbende skatter (D.59).

Indkomstskatter (D.51)

4.78 *Definition:* Indkomstskatter (D.51) omfatter skatter af indkomst, udbytte og kapitalgevinster. De pålignes de faktiske eller skønnede indkomster, som opbeværes af enkeltpersoner, husholdninger, selskaber eller NPI'er. Det omfatter skatter af formue, jord eller fast ejendom, når besiddelsen heraf anvendes som grundlag for vurdering af ejernes indkomst.

Indkomstskatter omfatter:

- a) skatter af personlige indkomster eller husholdningers indkomster, f.eks. arbejdsindkomst, formuebesiddelse, virksomhedsdrift, pensioner mv., herunder skatter, som fratrækkes af arbejdsgiverne, f.eks. kildeskat. Hertil hører også indkomstskat for ejere af personlige foretagender
- b) selskabsskatter mv.
- c) kapitalindvindingsskat
- d) spilleafgift og lignende skatter, der betales af gevinster — ikke at forveksle med skatter af omsætningen ved afholdelse af spil eller lotterispil, der betragtes som produktskatter.

Andre løbende skatter (D.59)

4.79 Andre løbende skatter (D.59) omfatter:

- a) løbende formueskatter, som betales for ejendomsretten eller brugsretten til jord og bygninger samt løbende skatter på nettoformue og andre aktiver, f.eks. smykker — undtagen de i D.29 nævnte skatter (som foretagenderne betaler af deres produktionsaktiviteter) og de i D.51 nævnte skatter (indkomstskatter)
- b) skatter, som opkræves pr. voksen eller pr. husholdning, uanset indkomst eller formue
- c) skatter af udgifter, der betales af personers eller husholdningers udgifter
- d) husholdningers betaling for tilladelse til at eje eller benytte køretøjer, både eller fly til ikkeerhvervs mæssig anvendelse eller for jagt- og fisketegn eller skydetilladelser i forbindelse med fritid mv. Forskellen mellem skatter og køb af tjenester fra det offentlige defineres efter samme kriterier som for foretagender, nemlig hvis tilladelse ikke eller kun i mindre omfang indebærer arbejde fra det offentlige side, idet de udstedes automatisk mod betaling af et gebyr, er de sandsynligvis en måde at skaffe offentlige midler på, selv om det offentlige som modydelse kan stille en attest eller en tilladelse til rådighed; i så fald registreres betalingen som skatter. Hvis der til udstedelsen af tilladelse er knyttet en form for kontrol (f.eks. vedrørende den pågældende persons kvalifikationer), registreres betalingerne som køb af tjenester fra det offentlige, og ikke som skatter, medmindre betalingerne ikke står i rimeligt forhold til omkostningerne ved ydelse af tjenesterne.

▼B

- e) skatter på internationale transaktioner, f.eks. udenlandsrejser, pengeoverførsler til udlandet og udenlandske investeringer, undtagen skatter, der betales af producenter, og told, der betales af husholdningerne.

4.80 Løbende indkomst- og formueskatter mv. omfatter ikke:

- a) arve- og gaveafgifter, som pålægges modtagernes kapital, og derfor registreres under kapitalsskatter (D.91)
- b) engangsafgifter på formue og kapital, der registreres som kapitalsskatter (D.91)
- c) skatter på jord, bygninger eller andre aktiver, der ejes eller lejes af foretagender og anvendes i produktionen — opføres under andre produktionsskatter (D.29)
- d) husholdningers betalinger for tilladelser, bortset fra tilladelser til brug af køretøjer, både eller fly, eller for jagt- og fisketegn eller skydetilladelser i forbindelse med fritid: kørekort, flycertifikater, våbentilladelser, museumsentrées eller gebyrer for biblioteksudlån, renovationsafgifter, pasgebyr, lufthavnsafgifter, retsafgifter mv., som i de fleste tilfælde betragtes som køb af tjenester fra offentlig forvaltning og service, hvis de opfylder kriterierne for registrering som tjenester (jf. 4.79, litra d)).

4.81 Værdien af de samlede skatter inkluderer renter af skatterestancer og bøder pålagt af skattemyndighederne, hvis der ikke foreligger oplysninger, som gør det muligt at beregne renter og bøder separat; den samlede skatteværdi omfatter også gebyrer, som pålægges i forbindelse med ansættelse og inddrivning af skatter, som ikke er betalt, minus eventuelle skattemæssige foretagelser foretaget af offentlig forvaltning og service som led i den økonomiske politik, eller hvis for meget indbetalt skat tilbagebetales.

Subsidier og sociale ydelser stilles i stigende grad til rådighed via skattesystemet i form af skattegodtgørelser, ligesom betalingssystemer stadig oftere knyttes sammen med skatteopkrævningssystemet. Skattegodtgørelser er skattelettelse og reducerer dermed den begunstigedes skatteansættelse.

Hvis skattegodtgørelsesordningen medfører, at den begunstigede modtager det overskydende beløb, når skattelettelsen er større end skatteansættelsen, er der tale om en skattegodtgørelsesordning med direkte udbetaling. I en skattegodtgørelsesordning med direkte udbetaling kan der udbetales godtgørelse til både skatteydere og ikke-skatteydere. I en skattegodtgørelsesordning med direkte udbetaling registreres hele det godtgjorte beløb som en offentlig udgift, og ikke som nedsat skatteprovenu.

Andre skattegodtgørelsesordninger er ordninger uden direkte udbetaling, således at skattegodtgørelserne er begrænset til det ansatte skattebeløb. I en skattegodtgørelsesordning uden direkte udbetaling er alle skattegodtgørelser integreret i skattesystemet og reducerer det offentlige skatteprovenu.

▼B

- 4.82 Løbende indkomst- og formueskatter mv. registreres, når de skattepligtige aktiviteter, transaktioner eller andre begivenheder finder sted.

Nogle økonomiske aktiviteter, transaktioner eller begivenheder vil dog, selv om de i henhold til skattelovgivningen medfører skattepligt for de pågældende enheder, til stadighed blive unddraget beskatning, og det ville være urealistisk at tro, at disse forhold skulle skabe finansielle aktiver og passiver i form af fordringer eller gæld. De beløb, der skal registreres, er udelukkende beløb, der skal betales i henhold til myndighedernes skatteansættelser, selvangivelser eller andet, der klart definerer skatteyderens pligt til at betale. Manglende skatter imputeres ikke, hvis der ikke ligger en officiel skatteansættelse til grund.

De skatter, der registreres i regnskaberne, udledes af to kilder, nemlig beløb, som fremgår af skatteansættelser eller selvangivelser og indbetalinger.

- a) Anvendes skatteansættelser eller selvangivelser som kilde, justeres beløbene ved hjælp af en koefficient, der gør det muligt at tage hensyn til ansatte eller angivne, men aldrig indgåede beløb. Som en alternativ behandling registreres der en kapitaloverførsel til de relevante sektorer svarende til den samme justering. For at afspejle de ansatte eller angivne, men aldrig indgåede beløb beregnes koefficienterne på grundlag af tidligere erfaringer og nuværende forventninger. Koefficienterne er specifikke for de forskellige typer skatter.
- b) Anvendes indbetalinger som kilde, periodeafgrænses disse, således at de pågældende beløb henføres til det tidspunkt, hvor den aktivitet, transaktionerne eller begivenhederne, der har givet anledning til indbetalingspligten, har fundet sted (eller, hvad angår visse former for indkomstskatter, til det tidspunkt, hvor skatteansættelsen har fundet sted). Afgrænsningen baseres på det gennemsnitlige tidsinterval mellem aktiviteten, transaktionerne eller begivenhederne (eller skatteansættelsen) og indbetalingen.

Indeholdes løbende indkomst- og formueskatter mv. ved kilden af en arbejdsgiver, henregnes de til løn, selv om arbejdsgiveren ikke har overført dem til sektoren offentlig forvaltning og service. De registreres, som om sektoren husholdninger betaler det fulde skattebeløb til sektoren offentlig forvaltning og service. De beløb, der ikke er blevet betalt, udlignes under D.995 som en kapitaloverførsel fra offentlig forvaltning og service til sektoren arbejdsgivere.

I nogle tilfælde kan pligten til at betale indkomstskat ikke fastslås i den regnskabsperiode, hvor indkomsten oppebæres, men først i en efterfølgende periode. Der må derfor udvises en vis smidighed med hensyn til registreringstidspunktet for sådanne skatter. Kildeskat og forudbetalt indkomstskat registreres i den periode, de betales, og en eventuel skattepligt på indkomst kan registreres i den periode, hvor skattepligten fastslås.

Løbende indkomst- og formueskatter mv. registreres som:

- a) anvendelse på sekundærindkomstfordelingskontoen for de sektorer, hvor skatteyderne er klassificeret
- b) tilgang på offentlig forvaltning og services sekundærindkomstfordelingskonto
- c) anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

▼B**SOCIALE BIDRAG OG YDELSER (D.6)**

4.83 *Definition:* Sociale ydelser er overførsler til husholdninger i kontanter eller i naturalier fra kollektivt organiserede ordninger eller uden for sådanne ordninger fra offentlige enheder og NPISH'er til dækning af deres udgifter i forbindelse med en række risici eller behov. Sociale ydelser omfatter også offentlig forvaltning og services betalinger til producenter, der som led i ordninger til dækning af udgifter forbundet med sociale risici og behov, leverer ydelser til husholdninger individuelt.

4.84 Følgende risici eller behov kan medføre sociale ydelser:

- a) sygdom
- b) invaliditet
- c) erhvervsulykke og -sygdom
- d) alderdom
- e) efterlevende
- f) barsel
- g) familie
- h) fremme af beskæftigelsen
- i) arbejdsløshed
- j) bolig
- k) uddannelse
- l) generelle behov.

I forbindelse med boligen er betalinger fra offentlig forvaltning og service til lejere, der skal reducere deres lejeudgifter, med undtagelse af særlige ydelser fra offentlig forvaltning og service i dets egenskab af arbejdsgiver, sociale ydelser.

4.85 Sociale ydelser omfatter:

- a) løbende overførsler og engangsoverførsler fra ordninger, der modtager bidrag, dækker hele eller store dele af samfundet, og er etableret og kontrolleret af de offentlige enheder (socialsikringsordninger)
- b) løbende overførsler og engangsoverførsler fra ordninger, som er etableret af arbejdsgivere på vegne af de ansatte, tidligere ansatte eller deres forsørgelsesberettigede (andre arbejdsmarkedsrelaterede socialforsikringsordninger). Bidragene kan indbetales af ansatte og/eller arbejdsgivere, ligesom de kan indbetales af selvstændige
- c) løbende overførsler fra offentlige enheder og NPISH'er, som ikke er betinget af forudgående indbetaling af bidrag, og som almindeligvis er knyttet til en vurdering af disponibel indkomst. Sådanne overførsler er almindeligt kendt som social bistand.

4.86 Sociale ydelser omfatter ikke:

- a) forsikringsstatninger i forbindelse med forsikringer, som udelukkende er tegnet på den forsikredes initiativ, uafhængigt af arbejdsgiveren eller offentlig forvaltning og service
- b) forsikringsstatninger i forbindelse med forsikringer, der er tegnet med det ene formål at opnå et fradrag, selv om disse forsikringer er tegnet som led i en kollektiv overenskomst.

▼ B

4.87 For at en individuel forsikring kan betragtes som en del af en socialforsikringsordning, skal de begivenheder eller omstændigheder, som deltagerne har forsikret sig mod, svare til de i 4.84 anførte risici eller behov, hvortil kommer, at en eller flere af følgende betingelser skal være opfyldt:

- a) Deltagelse i ordningen er obligatorisk enten i henhold til loven eller i henhold til ansættelsesvilkårene for en lønmodtager eller en gruppe af lønmodtagere.
- b) Ordningen er kollektiv til fordel for en nærmere angivet gruppe af arbejdstagere, hvad enten det er lønmodtagere, selvstændige eller ikkebeskæftigede, således at deltagelse i ordningen er begrænset til medlemmerne af denne gruppe.
- c) En arbejdsgiver yder et bidrag (faktisk eller imputeret) til ordningen på vegne af en ansat, hvad enten den ansatte også betaler et bidrag eller ej.

4.88 *Definition:* Socialforsikringsordninger er ordninger, hvori deltagerne i henhold til aftale med arbejdsgiverne eller lov og andre forskrifter er forpligtet til eller opfordres til at forsikre sig mod visse begivenheder eller omstændigheder, som kan få alvorlige konsekvenser for dem selv eller de forsørgelsesberettigede. Lønmodtagere eller andre personer eller arbejdsgivere på vegne af deres ansatte betaler bidrag til disse sociale ordninger for at sikre de ansatte eller andre bidragsydere, forsørgelsesberettigede eller deres efterladte ret til sociale forsikringsydelser i den løbende eller de efterfølgende perioder.

Socialforsikringsordninger er oprettet for grupper af arbejdstagere eller er tilgængelige i henhold til loven for alle arbejdstagere eller nærmere angivne kategorier af arbejdstagere, herunder både ikkebeskæftigede og lønmodtagere. De spænder fra private ordninger etableret for udvalgte grupper af arbejdstagere hos en enkelt arbejdsgiver til socialsikringsordninger, der dækker hele landets arbejdsstyrke. Deltagelse i sådanne ordninger kan være frivillig for de pågældende arbejdstagere, men det er mere almindeligt, at deltagelse er obligatorisk. Deltagelse i ordninger oprettet af individuelle arbejdsgivere kan være obligatorisk i henhold til de ansættelsesvilkår, der er fastsat ved overenskomst mellem arbejdsgiverne og de ansatte.

4.89 Der skelnes mellem to former for socialforsikringsordninger:

- a) Den ene er socialsikringsordninger, som dækker hele eller store dele af samfundet, og som indføres, administreres og finansieres af offentlige enheder. Pensionsydelser i henhold til disse ordninger kan være knyttet til modtagerens lønniveau eller anciennitet eller være uafhængige heraf. Andre ydelser end pensionsydelser er i mindre grad knyttet til lønniveauet.
- b) Den anden er andre arbejdsmarkedsrelaterede ordninger. Sådanne ordninger følger af et arbejdsgiver/lønmodtagerforhold, hvor pension og eventuelt andre rettigheder er en del af ansættelsesvilkårene, og hvor ansvaret for ydelserne ikke tilfalder offentlig forvaltning og service i henhold til bestemmelser om socialsikring.

4.90 Socialforsikringsordninger, som offentlige enheder etablerer for deres egne ansatte og ikke for den erhvervsaktive befolkning som helhed, klassificeres som andre arbejdsmarkedsrelaterede ordninger og således ikke som socialsikringsordninger.

▼B**Nettobidrag til sociale ordninger (D.61)**

4.91 *Definition:* Nettobidrag til sociale ordninger er de faktiske eller imputerede bidrag, som husholdningerne betaler til socialforsikringsordninger med henblik på udbetaling af sociale ydelser. Nettobidrag til sociale ordninger (D.61) er:

Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.611)

plus Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.612)

plus Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger (D.613)

plus Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger (D.614)

minus Gebyrer til socialforsikringsordninger (D.61SC).

Gebyrer til socialforsikringsordninger er de administrationsgebyrer, der opkræves af de enheder, der administrerer ordningerne. De optræder her som led i beregningen af nettobidrag til sociale ordninger (D.61); de udgør ikke omfordelingstransaktioner, men er en del af produktion og udgifter til forbrug.

Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.611)

4.92 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.611) svarer til strøm D.121.

Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger betales af arbejdsgiverne til socialforsikringsordninger og andre arbejdsmarkedsrelaterede socialforsikringsordninger med henblik på at sikre de ansatte sociale ydelser.

Da de faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger betales til fordel for de ansatte, registreres værdien heraf som et af elementerne af aflønningen af ansatte sammen med løn i kontanter og naturalier. Bidragene til sociale ordninger registreres herefter som betalt af de ansatte som løbende overførsler til socialforsikringsordninger og andre arbejdsmarkedsrelaterede socialforsikringsordninger.

Denne kategori opdeles i to underkategorier:

- a) Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.6111), der svarer til strøm D.1211
- b) Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger (D.6112), der svarer til strøm D.1212.

4.93 Betaling af faktiske bidrag til sociale ordninger kan være obligatorisk i henhold til lovbestemmelser eller andre forskrifter, kollektive overenskomster inden for en bestemt branche eller i henhold til aftaler mellem arbejdsgiver og ansatte i et bestemt foretagende, eller det kan være fastsat i ansættelsesvilkårene. I visse tilfælde kan bidragene være frivillige.

De frivillige bidrag er:

- a) bidrag til sociale ordninger, som personer, der ikke ved lov er forpligtede til at betale til en social kasse eller fond
- b) bidrag til sociale ordninger, som betales til forsikringselskaber (eller pensionskasser i samme sektor) under de supplerende forsikringsordninger, som foretagenderne opretter til fordel for deres ansatte, og som de ansatte frivilligt tilslutter sig

▼ B

- c) bidrag til socialforsikringsordninger med frivillig tilslutning for ansatte eller selvstændige.
- 4.94 Registreringstidspunkt: Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.611) registreres på det tidspunkt, hvor det arbejde, som medfører forpligtelsen til at betale bidragene, udføres.
- 4.95 Bidrag til sociale ordninger, der skal betales til sektoren offentlig forvaltning og service, og som registreres i regnskaberne, udledes af to kilder, nemlig beløb, som fremgår af skatteansættelser eller selvangivelser og indbetalinger.
- a) Anvendes skatteansættelser eller selvangivelser som kilde, justeres beløbene ved hjælp af en koefficient, der gør det muligt at tage hensyn til ansatte eller angivne, men aldrig indgåede beløb. Som en alternativ behandling vil der kunne registreres en kapitaloverførsel til de relevante sektorer svarende til den samme justering. For at afspejle de ansatte eller angivne, men aldrig indgåede beløb beregnes koefficienterne på grundlag af tidligere erfaringer og nuværende forventninger. Koefficienterne er specifikke for de forskellige typer bidrag til sociale ordninger.
- b) Anvendes indbetalinger som kilde, periodeafgrænses disse, således at de pågældende beløb henføres til det tidspunkt, hvor den virksomhed, der har givet anledning til indbetalingspligten, har fundet sted (eller til det tidspunkt, hvor forpligtelsen er opstået). Afgrænsningen kan baseres på det gennemsnitlige tidsinterval mellem den pågældende virksomhed (eller forpligtelsens opståen) og indbetalingen.

Indeholdes bidrag til sociale ordninger, der skal betales til sektoren offentlig forvaltning og service, ved kilden af arbejdsgiveren, henregnes de til løn, uanset om arbejdsgiveren har overført dem til sektoren offentlig forvaltning og service. Bidragene registreres dermed, som om sektoren husholdninger betaler det fulde beløb til sektoren offentlig forvaltning og service. De beløb, der ikke er blevet betalt, udlignes under D.995 som en kapitaloverførsel fra offentlig forvaltning og service til sektoren arbejdsgivere.

- 4.96 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger registreres som:
- a) anvendelse på husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto
- b) anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-resident husholdninger)
- c) tilgang på residente sikringsinstitutioners eller arbejdsgiveres sekundærindkomstfordelingskonto
- d) tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-resident sikringsinstitutioner eller arbejdsgivere).

Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.612)

- 4.97 *Definition:* De imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.612) repræsenterer modydelsen til de sociale ydelser (minus eventuelle lønmodtagerbidrag til sociale ordninger), som arbejdsgiverne betaler direkte (dvs. ikke som faktiske arbejdsgiverbidrag) til deres ansatte eller tidligere ansatte og andre ydelsesberettigede.

De svarer til strøm D.122 som omhandlet under aflønning af ansatte og skal værdisættes ud fra aktuarmæssige principper eller på grundlag af en rimelig procentdel af den løn, der betales til de nuværende ansatte, eller sættes lig med ikkefondsbaserede ydelser, undtagen pensionsydelser, som foretagendet betaler i samme regnskabsperiode.

▼ B

Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.612) omfatter to kategorier:

- a) Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.6121), der svarer til strøm D.1221
  - b) Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger (D.6122), der svarer til strøm D.1222.
- 4.98 Registreringstidspunkt: Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger, som repræsenterer modydelsen til obligatoriske, direkte sociale ydelser, registreres i den periode, hvor arbejdet udføres. Imputerede sociale arbejdsgiverbidrag, som repræsenterer modydelsen til frivillige direkte sociale ydelser, registreres på det tidspunkt, hvor ydelserne stilles til rådighed.
- 4.99 Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger registreres som:
- a) anvendelse på husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto og udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler
  - b) tilgang på sekundærindkomstfordelingskontoen for de sektorer, som arbejdsgiverne eller de residente sikringsinstitutioner tilhører, og på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger (D.613)

- 4.100 *Definition:* Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger er sociale bidrag, der betales på deres vegne af lønmodtagere, selvstændige og ikkebeskæftigede til socialforsikringsordninger.

Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger (D.613) omfatter to kategorier:

- a) husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger (D.6131)
- b) husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger (D.6132).

Registreringstidspunkt: Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger registreres på optjeningstidspunktet. For beskæftigede vil det sige på det tidspunkt, hvor det arbejde, som medfører forpligtelsen til at betale bidragene, udføres. For ikkebeskæftigede er det på det tidspunkt, hvor bidragene skal betales.

I ENS registreres husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger som:

- a) anvendelse på husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto og udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler
- b) tilgang på sekundærindkomstfordelingskontoen for de sektorer, som arbejdsgiverne tilhører, og på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger (D.614)

- 4.101 *Definition:* Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger er formueindkomsten af beholdningen af pensionsrettigheder og andre rettigheder i regnskabsperioden.

Denne kategori opdeles i to underkategorier:

- a) husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger (D.6141)

▼B

- b) husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger (D.6142). Der er tale om husholdningernes supplerende bidrag til dækning af sociale risici og behov, undtagen til pensionsordninger, f.eks. sygdom, barsel, arbejdsskade, invaliditet, afskedigelse mv.

Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger er inkluderet i den formueindkomst, der betales af pensionskasserne, på kontoen for allokering af primær indkomst (investeringsindkomst henført til pensionsopsparere D.442).

Da denne indkomst i praksis tilbageholdes af pensionskasseforvalterne, registreres den på sekundærindkomstfordelingskontoen som tilbagebetalt af husholdningerne til pensionskasserne i form af husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger.

Registreringstidspunkt: Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger registreres, når de optjenes.

Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier (D.62)

- 4.102 Denne kategori opdeles i tre underkategorier:

Kontante socialsikringsydelser (D.621)

Andre ydelser fra socialforsikringsordninger (D.622)

Kontante sociale bistandsydelser (D.623).

Kontante socialsikringsydelser (D.621)

- 4.103 *Definition:* Kontante socialsikringsydelser er socialforsikringsydelser, som sociale kasser og fonde betaler i kontanter til husholdningerne. Refusioner er ikke omfattet; de registreres som sociale overførsler i naturalier (D.632).

Sådanne ydelser udbetales som led i socialsikringsordninger.

De kan opdeles i:

— kontante sociale pensionsydelser (D.6211)

— kontante socialsikringsydelser, undtagen pensionsydelser (D.6212).

Andre ydelser fra socialforsikringsordninger (D.622)

- 4.104 *Definition:* Andre ydelser fra socialforsikringsordninger er ydelser, som betales af arbejdsgiverne som led i andre arbejdsmarkedsrelaterede socialforsikringsordninger. Andre arbejdsmarkedsrelaterede ydelser fra socialforsikringsordninger er sociale ydelser (i kontanter eller naturalier), som socialforsikringsordninger, bortset fra socialsikringsordninger, betaler til bidragyderne, disses forsørgelsesberettigede eller deres efterladte.

Typisk omfatter de:

- a) normal eller nedsat løn, der fortsat udbetales i fraværperioder som følge af sygdom, ulykke, barsel mv.
- b) udbetaling af familie- og uddannelsesgodtgørelser eller andre ydelser til forsørgelsesberettigede
- c) betaling af alders- eller efterladtepensioner til tidligere ansatte eller deres efterladte og betaling af fratrædelsesgodtgørelse til arbejdstagere eller deres efterladte ved afskedigelse, invaliditet, dødsulykker mv. (hvis omfattet af kollektive overenskomster)

▼ B

d) almindelig lægehjælp, som ikke ydes i relation til lønmodtagerens arbejde

e) rekreations- og hvilehjem.

Andre ydelser fra socialforsikringsordninger (D.622) kan opdeles i:

— andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger (D.6221)

— andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelser (D.6222).

Kontante sociale bistandsydelser (D.623)

4.105 *Definition:* Kontante sociale bistandsydelser er løbende overførsler, som offentlige enheder eller NPISH'er betaler til husholdningerne til dækning af samme behov som sociale forsikringsydelser, men som ikke sker i henhold til en socialforsikringsordning, der normalt kræver deltagelse i form af sociale bidrag.

De omfatter derfor ikke ydelser, som betales af sociale kasser og fonde. Sociale bistandsydelser kan komme til udbetaling under følgende omstændigheder:

- a) Der findes ingen socialforsikringsordning, som dækker de pågældende omstændigheder.
- b) Der findes en eller flere socialforsikringsordninger, men de pågældende husholdninger deltager ikke i ordningerne og er derfor ikke berettiget til ydelser.
- c) Ydelserne fra de socialforsikringsordninger anses for utilstrækkelige til at dække de pågældende behov og suppleres derfor af de sociale bistandsydelser.
- d) Som led i den generelle socialpolitik.

Sådanne ydelser omfatter ikke løbende overførsler, der betales som følge af begivenheder eller omstændigheder, som normalt ikke er omfattet af socialforsikringsordninger (dvs. overførsler som følge af naturkatastrofer, der registreres under andre løbende overførsler eller andre kapitaloverførsler).

4.106 Registreringstidspunkt for sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier (D.62):

- a) kontante ydelser: Når kravene om ydelserne kan godtgøres.
- b) naturalieydelser: Når tjenesterne leveres, eller når ejendomsretten til varer, der leveres direkte til husholdninger af ikkemarkedsmæssige producenter, overdrages.

4.107 Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier (D.62) registreres som:

- a) anvendelse på de ydende sektors sekundærindkomstfordelingskonto
- b) anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (hvis der er tale om ydelser fra udlandet)
- c) tilgang på husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto
- d) tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for overførsler til ikke-resident husholdninger).

▼B**Sociale overførsler i naturalier (D.63)**

- 4.108 *Definition:* Sociale overførsler i naturalier (D.63) består af individuelle varer og tjenester, som offentlige enheder eller NPISH'er overfører gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante, til de enkelte husholdninger, uanset om disse varer og tjenester er indkøbt på markedet eller produceret som ikkemarkedsfølsom produktion hos de offentlige enheder eller NPISH'erne. Overførslerne finansieres over skatterne, anden offentlig indkomst eller bidrag til sociale ordninger, eller, når der er tale om NPISH'er, via donationer og formueindkomst.

Tjenester, der leveres gratis til de enkelte husholdninger eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante, betragtes som individuelle tjenester, således at man kan skelne dem fra kollektive tjenester til samfundet som helhed eller store dele af det, f.eks. forsvar og gadebelysning. Individuelle tjenester består hovedsagelig af uddannelses- og sundhedstjenester, selv om andre former for tjenester såsom bolig tjenester, kulturelle og rekreative tjenester også hyppigt forekommer.

- 4.109 Sociale overførsler i naturalier (D.63) opdeles i:

Sociale overførsler i naturalier — sektoren offentlig forvaltning og services og NPISH'ers ikkemarkedsfølsomme produktion (D.631)

Definition: Sociale overførsler i naturalier — Sektoren offentlig forvaltning og services og NPISH'ers ikkemarkedsfølsomme produktion (D.631) leveres direkte til modtagerne af ikkemarkedsproducenter. Betalinger, som husholdningerne selv foretager, skal fratrækkes.

Sociale overførsler i naturalier — markedsfølsom produktion indkøbt af sektoren offentlig forvaltning og service og NPISH'er (D.632)

Definition: Sociale overførsler i naturalier – markedsfølsom produktion indkøbt af sektoren offentlig forvaltning og service og NPISH'er (D.632) er overførsler:

- a) i form af sociale kasser og fondes refusion af godkendte udgifter til bestemte varer og tjenester eller
- b) som markedsproducenter, hos hvilke sektoren offentlig forvaltning og service køber de pågældende varer og tjenester, leverer direkte til modtagerne.

Betalinger, som husholdningerne selv foretager, skal fratrækkes.

Når en husholdning køber en vare eller en tjeneste, som den senere får helt eller delvis refunderet af en social kasse eller fond, kan husholdningen anses for at handle på den sociale kasses vegne. Faktisk yder husholdningen den sociale kasse en kortfristet kredit, som indfries, når husholdningen modtager refusionen.

Det udgiftsbeløb, som refunderes, registreres som afholdt direkte af den sociale kasse eller fond på det tidspunkt, hvor husholdningen foretager købet, mens den eneste udgift, der registreres for husholdningen, er den eventuelle difference mellem køberprisen og det refunderede beløb. Det refunderede udgiftsbeløb betragtes således ikke som en løbende overførsel i kontanter fra de sociale kasser og fonde til husholdningerne.

▼B

- 4.110 Eksempler på sociale overførsler i naturalier (D.63) er læge- og tandlægebehandlinger, kirurgiske indgreb, hospitalsophold, briller eller kontaktlinser, behandlingsapparater og -udstyr og lignende varer og tjenester til dækning af sociale risici eller behov.

Andre eksempler, hvor ydelserne ikke er dækket af en socialforsikringsordning, er sociale boliger, boligydelse, vuggestuer og børnehaver, erhvervsuddannelse, lavere transporttakster (hvis der er et socialt sigte) og lignende varer og tjenester i forbindelse med ordninger vedrørende sociale risici eller behov. Når det offentlige uden relation til sociale risici eller behov overfører varer og tjenester som f.eks. rekreative, kulturelle og sportsrelaterede tjenester gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante, til individuelle husholdninger, registreres disse som sociale overførsler i naturalier — sektoren offentlig forvaltning og services og NPISH'ers ikkemarkedsmæssige produktion (D.631).

- 4.111 Registreringstidspunkt: Sociale overførsler i naturalier (D.63) registreres, når tjenesterne leveres, eller når ejendomsretten til varer, der leveres direkte til husholdninger af producenterne, overdrages.

Sociale overførsler i naturalier (D.63) registreres som:

- a) anvendelse på de ydende sektors konto for indkomstfordeling via naturalieydelse
- b) tilgang på husholdningernes konto for indkomstfordeling via naturalieydelse.

Forbruget af de overførte varer og tjenester registreres under anvendelse på kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst.

Der er ikke sociale overførsler i naturalier til og fra udlandet (de registreres i D.62 sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier).

ANDRE LØBENDE OVERFØRSLER (D.7)**Skadesforsikringspræmier, netto (D.71)**

- 4.112 *Definition:* Skadesforsikringspræmier, netto (D.71) er præmier, der betales for forsikringer, som institutionelle enheder har tegnet. Forsikringer, som individuelle husholdninger har tegnet, er forsikringer, som de har tegnet på eget initiativ og til egen fordel, uafhængigt af deres arbejdsgivere eller offentlig forvaltning og service og uden for enhver form for socialforsikringsordning. Skadesforsikringspræmier, netto, omfatter både de faktiske præmier, der skal betales af forsikringstageren for at opnå dækning i regnskabsperioden (indtjente præmier), og de tillægspræmier, der betales af formueindkomsten henført til forsikringstagerne, efter fradrag af det pågældende forsikringssselskabs administrationsgebyr.

Skadesforsikringspræmier, netto, er de beløb, som er til rådighed til dækning i tilfælde af forskellige begivenheder eller ulykker, som medfører skade på ting eller personer af naturbetingede eller menneskelige årsager, f.eks. brand, oversvømmelse, kollisioner, tyveri, vold, ulykke, sygdom, eller i tilfælde af økonomisk tab som følge af begivenheder som sygdom, arbejdsløshed, ulykker mv.

Skadesforsikringspræmier, netto, opdeles i to kategorier:

- a) skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring (D.711)
- b) skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring (D.712).

▼ B

- 4.113 Registreringstidspunkt: Skadesforsikringspræmier, netto, registreres, når de indtjenes.

Forsikringspræmierne, hvorfra trækkes administrationsgebyrerne, er de dele af de samlede præmier, der indbetales i den løbende periode eller tidligere perioder, som skal dække risikoen i den løbende periode.

Der sondres mellem præmier, der er indtjent i den løbende periode, og præmier, som er forfaldne til betaling i den løbende periode, som skal dække risikoen både i efterfølgende perioder og i den løbende periode.

Skadesforsikringspræmier, netto, registreres som:

- a) anvendelse på residente forsikringstageres sekundærindkomstfordelingskonto
- b) anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente forsikringstagere)
- c) tilgang på residente forsikringsselskabers sekundærindkomstfordelingskonto
- d) tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente forsikringsselskaber).

Skadesforsikringserstatninger (D.72)

- 4.114 *Definition:* Skadesforsikringserstatninger (D.72) er de erstatninger, som skal betales ifølge forsikringskontrakten; dvs. de beløb, som forsikringsselskaberne er forpligtet til at betale til dækning af skader på personer og ting (herunder realkapitalgoder).

Denne kategori opdeles i to underkategorier:

- a) skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring (D.721)
- b) skadesforsikringserstatninger, genforsikring (D.722).

- 4.115 Skadeserstatningerne omfatter ikke betalinger i form af sociale ydelser.

Udbetalingen af en skadesforsikringserstatning betragtes som en overførsel til den skadelidte. Sådanne betalinger betragtes som løbende overførsler, selv om der kan være tale om store summer ved beskadigelse af et fast aktiv eller ved alvorlig personskade.

Usædvanligt store erstatningskrav, f.eks. som følge af en katastrofe, kan registreres som kapitaloverførsler i stedet for som løbende overførsler (jf. 4.165, litra k)).

De beløb, som den skadelidte modtager, er normalt ikke bestemt til et specifikt formål, og varer eller aktiver, som er blevet beskadiget eller ødelagt, skal ikke nødvendigvis repareres eller udskiftes.

Erstatningskrav opstår på grund af skader, som forsikringstagerne forvolder på tredjemand eller dennes ejendom. I så fald registreres erstatningerne som betalt af forsikringsselskabet direkte til den skadelidte tredjepart og ikke indirekte via forsikringstageren.

- 4.116 Genforsikringspræmier, netto, og -erstatninger beregnes på nøjagtig samme måde som skadesforsikringspræmier og -erstatninger. Da genforsikringsvirksomhed er koncentreret i nogle få lande, indgås de fleste genforsikringsaftaler med ikke-residente enheder.

▼B

Nogle enheder, specielt offentlige enheder, kan stille en garanti mod en debitors misligholdelse af forpligtelser på vilkår, der ligner dem, der gælder for skadesforsikring. Dette sker, når der er udstedt mange garantier af samme art og det er muligt at foretage et realistisk skøn over omfanget af misligholdelser. I så fald registreres de betalte gebyrer (og den formueindkomst, der er indtjent på dem) på samme måde som skadesforsikringspræmier, og aktivering af de standardiserede lånegarantier behandles på samme måde som skadesforsikringserstatninger.

- 4.117 Registreringstidspunkt: Skadesforsikringserstatninger registreres på det tidspunkt, hvor forsikringsbegivenheden indtræder.

De registreres som:

- a) anvendelse på residente forsikringssselskabers sekundærindkomstfordelingskonto
- b) anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente forsikringssselskaber)
- c) tilgang på modtagersektorenes sekundærindkomstfordelingskonto
- d) tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residente modtagere).

Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service (D.73)

- 4.118 *Definition:* Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service (D.73) omfatter overførsler mellem de forskellige delsektorer inden for offentlig forvaltning og service (statslig forvaltning og service, delstatsmyndigheder, kommunal forvaltning og service samt sociale kasser og fonde) med undtagelse af skatter, subsidier, investeringstilskud og andre kapitaloverførsler.

Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service (D.73) omfatter ikke transaktioner på andre enheders vegne. Disse registreres kun én gang, nemlig som tilgang hos den modtagende enhed, på hvis vegne transaktionen foretages (jf. 1.78). Denne situation opstår især, når en offentlig enhed (f.eks. statslig forvaltning og service) opkræver skatter og afgifter, hvis samlede provenu eller delprovenu automatisk overføres til en anden offentlig enhed (f.eks. kommunal forvaltning og service). I dette tilfælde registreres den del af skatteprovenu, som er bestemt til den anden offentlige enhed, som skatter og afgifter opkrævet direkte af denne enhed og ikke som en løbende overførsel inden for offentlig forvaltning og service. Løsningen er især nødvendig, når skatterne har form af tillæg til statsskatten og er bestemt til en anden offentlig enhed. Forsinkes overførslen af skatter fra den ene til den anden offentlige enhed, foretages der posteringer under »andre forfaldne ikkebetalte mellemværender« på den finansielle konto.

De løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service omfatter overførsler af skatteprovenu, som indgår i bloktilskud fra statslig forvaltning og service til andre offentlige enheder. Sådanne overførsler kan ikke henføres til nogen bestemt skattekategori og sker ikke automatisk, men hovedsagelig via bestemte fonde (regionale fonde og kommunale forvaltnings fonde) og efter fordelingsnøgler fastsat af statslig forvaltning og service.

▼B

- 4.119 Registreringstidspunkt: Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service registreres på det tidspunkt, som er fastsat i de gældende bestemmelser.
- 4.120 De løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service registreres som anvendelse og tilgang på indkomstfordelingskontoen for de respektive delsektorer. Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service er interne strømme i denne sektor og optræder ikke på en konsolideret konto for hele sektoren.

Løbende internationalt samarbejde (D.74)

4.121 *Definition:* Løbende internationalt samarbejde (D.74) omfatter alle kontante overførsler eller naturalieoverførsler mellem den nationale offentlige forvaltning og service og dennes sektorer eller internationale organisationer i udlandet, bortset fra investeringstilskud og andre kapitaloverførsler.

4.122 D.74 omfatter:

- a) bidrag fra offentlig forvaltning og service til internationale organisationer (undtagen skatter, som medlemsstaterne betaler til overnationale organisationer)
- b) løbende overførsler, som offentlig forvaltning og service modtager fra de i litra a) nævnte organisationer. Løbende overførsler, som Den Europæiske Unions institutioner foretager direkte til fordel for residente markedsfølsige producenter, registreres som subsidier fra udlandet
- c) løbende overførsler staterne imellem enten som kontante betalinger (f.eks. betalinger til finansiering af andre landes eller oversøiske områders budgetunderskud) eller som gavehjælp i form af naturalier (f.eks. fødevarer, militært udstyr, katastroføjelp efter naturkatastrofer i form af fødevarer, tøj, medicin mv.)
- d) den løn, som en stat, en af Den Europæiske Unions institutioner eller en international organisation betaler til de funktionærer og det tekniske personale, der stilles til rådighed for udviklingslande.

Løbende internationalt samarbejde omfatter overførsler mellem den nationale offentlige forvaltning og service og de internationale organisationer, som er beliggende i det pågældende land, eftersom internationale organisationer ikke betragtes som residente institutionelle enheder i det land, hvor de er beliggende.

4.123 Registreringstidspunkt: I tilfælde af obligatoriske overførsler, det tidspunkt, som fremgår af gældende bestemmelser, og i tilfælde af frivillige overførsler, det tidspunkt, hvor overførslerne foretages.

4.124 Løbende internationalt samarbejde registreres som:

- a) anvendelse og tilgang på offentlig forvaltning og services sekundærindkomstfordelingskonto
- b) anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

▼ B**Diverse løbende overførsler (D.75)****Løbende overførsler til NPISH'er (D.751)**

4.125 *Definition:* Løbende overførsler til NPISH'er omfatter alle frivillige bidrag (undtagen testamentariske gaver), medlemskontingenter og finansiell støtte, som NPISH'er modtager fra husholdninger (inklusive ikke-residente husholdninger) og i mindre omfang fra andre enheder.

4.126 Løbende overførsler til NPISH'er omfatter:

- a) medlemsgebyrer fra husholdninger til faglige, politiske, sportslige, kulturelle eller religiøse organisationer eller sammenslutninger i NPISH-sektoren
  - b) frivillige bidrag (undtagen testamentariske gaver) fra husholdninger, selskaber og udlandet til NPISH'er, inklusive overførsler i naturalier i form af fødevarer, tøj, tæpper, medicin mv. til velgørende formål med henblik på uddeling til residente eller ikke-residente husholdninger. Dette gælder forbrugsvarer, da overførsler af store gaver (værdigenstande, der betragtes som ikke-finansielle aktiver) opføres under andre kapitaloverførsler (D.99) (jf. 4.165, litra e)).
- Gaver fra husholdninger bestående af uønskede eller brugte genstande registreres ikke som overførsler
- c) Støtte og tilskud fra offentlig forvaltning og service bortset fra overførsler, der udtrykkelig er bestemt til finansiering af investeringsudgifter, og som opføres under investeringstilskud.

Løbende overførsler til NPISH'er omfatter ikke medlemskontingent eller -bidrag til markedsnæssige NPI'er, der er rettet mod erhvervslivet, som f.eks. handelskamre og brancheforeninger, der betragtes som betaling af ydede tjenester.

4.127 Registreringstidspunkt: Løbende overførsler til NPISH'er registreres på det tidspunkt, de foretages.

4.128 Løbende overførsler til NPISH'er registreres som:

- a) anvendelse på de bidragydende sektors sekundærindkomstfordelingskonto
- b) anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler
- c) tilgang på NPISH-sektorens sekundærindkomstfordelingskonto.

Løbende overførsler mellem husholdninger (D.752)

4.129 *Definition:* Løbende overførsler mellem husholdninger (D.752) omfatter alle overførsler i kontanter eller i naturalier, som foretages eller modtages af residente husholdninger til eller fra andre residente eller ikke-residente husholdninger. Det drejer sig især om overførsler fra emigranter eller andre arbejdstagere med fast bopæl i udlandet (eller som arbejder i udlandet i mindst ét år) til familiemedlemmer bosiddende i hjemlandet eller overførsler fra forældre til børn, som har bopæl et andet sted.

▼ B

- 4.130 Registreringstidspunkt for løbende overførsler mellem husholdninger: det tidspunkt, hvor overførslen foretages.
- 4.131 Løbende overførsler mellem husholdninger registreres som:
- a) anvendelse og tilgang på husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto
  - b) anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Andre diverse løbende overførsler (D.759)*Bøder og strafgebyrer*

- 4.132 *Definition:* Bøder og strafgebyrer, som institutionelle enheder pålægges af domstole eller domstolslignende myndigheder, betragtes som andre diverse løbende overførsler (D.759).
- 4.133 Andre diverse løbende overførsler (D.759) omfatter ikke:
- a) morarenter og skattebøder, som ikke kan holdes adskilt fra de pågældende skatter og forbliver klassificeret som skatter
  - b) betaling af gebyrer for tilladelser, idet sådanne betalinger betragtes som skatter eller betalinger for tjenester ydet af offentlige enheder.
- 4.134 Registreringstidspunkt: Bøder og strafgebyrer registreres på det tidspunkt, hvor forpligtelserne opstår.

Lotteri og spil

- 4.135 *Definition:* Beløb, der betales til lotteri eller spil, består af to elementer: et gebyr til den enhed, som foranstalter lotteriet eller spillet, og en løbende restoverførsel, som udbetales til vinderne.

Gebyret, der kan være af anseelig størrelse, dækker skatter, der pålægges produktionen af spilletjenester. I ENS anses overførslerne for at have fundet sted mellem lotteriets eller spillets deltagere, dvs. husholdningerne. Når ikke-residente husholdninger deltager, kan der opstå betydelige nettooverførsler mellem husholdningssektoren og udlandet.

Registreringstidspunkt: Løbende restoverførsler registreres på det tidspunkt, de foretages.

Erstatninger

- 4.136 *Definition:* Erstatninger omfatter løbende overførsler, som institutionelle enheder betaler til andre institutionelle enheder for person- eller tingsskade, med undtagelse af betaling af skadesforsikringserstatninger. Betaling af erstatninger pålægges af en domstol eller foretages frivilligt uden om en domstol. Erstatninger omfatter beløb, som offentlige enheder eller NPISH'er betaler frivilligt for person- eller tingsskade som følge af naturkatastrofer, og som ikke henhører under kapitaloverførsler.
- 4.137 Registreringstidspunkt: Betaling af erstatninger registreres, når de foretages (frivillige betalinger), eller når de forfalder (obligatoriske betalinger).
- 4.138 Andre former for andre diverse løbende overførsler:
- a) Løbende overførsler fra NPISH'er til offentlig forvaltning og service bortset fra skatter

▼B

- b) Betalinger fra offentlig forvaltning og service til offentlige foretagender, der klassificeres som ikkefinansielle foretagender og kvasiselskaber, til dækning af unormalt store pensionsbyrder
  - c) Rejsestipendier samt belønninger fra offentlig forvaltning og service eller NPISH'er til residente eller ikke-residente husholdninger
  - d) Periodiske sparepræmier fra offentlig forvaltning og service til husholdningerne som belønning for disses opsparing i den pågældende periode
  - e) Husholdningernes tilbagebetaling af udgifter, som de sociale bistandsydere har afholdt for disse
  - f) Løbende overførsler fra NPISH'er til udlandet
  - g) Sponsorbeløb fra selskaber, hvis disse betalinger ikke kan betragtes som køb af reklame eller andre tjenester (f.eks. overførsler til velgørende formål eller stipendier)
  - h) Løbende overførsler fra offentlig forvaltning og service til husholdningerne i deres egenskab af forbrugere, hvis overførslerne ikke er registreret som sociale ydelser
  - i) Den overførsel fra centralbanken til MFI'er (S.122 og S.125), der skal modsvare forbrug i produktionen af den ikke direkte allokerede del af centralbankens produktion (jf. kapitel 14: FISIM).
- 4.139 Registreringstidspunkt: Disse overførsler (jf. 4.138) registreres, når de foretages, undtagen overførsler fra offentlig forvaltning og service, som registreres, når de forfalder.

Andre diverse løbende overførsler registreres som:

- a) tilgang og anvendelse på alle sektorers sekundærindkomstfordelingskonto
- b) tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter (D.76)

- 4.140 *Definition:* Den moms- og BNI-baserede tredje og fjerde egne EU-indtægt (D.76) er løbende overførsler fra medlemsstaternes offentlige forvaltning og service til Den Europæiske Unions institutioner.

Den moms-baserede tredje egne EU-indtægt (D.761) og den BNI-baserede fjerde egne EU-indtægt (D.762) er bidrag til EU-institutionernes budget. Hver enkelt medlemsstats bidrag er baseret på dets momsgrundlag og BNI.

D.76 omfatter også diverse ikkeskattemæssige bidrag fra offentlig forvaltning og service til Den Europæiske Unions institutioner (D.763).

Registreringstidspunkt: Den moms- og BNI-baserede tredje og fjerde egne EU-indtægt registreres, når de forfalder til betaling.

▼B

Den moms- og BNI-baserede tredje og fjerde egne EU-indtægt registreres som:

- a) anvendelse på offentlig forvaltning og services sekundærindkomstfordelingskonto
- b) tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

KORREKTION FOR ÆNDRINGER I PENSIONSRETTIGHEDER (D.8)

4.141 *Definition:* Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder (D.8) er de korrektioner, der skal foretages, for at det af husholdningernes opsparing fremgår, at der er sket ændringer i de pensionsrettigheder, som for husholdningerne udgør et nærmere defineret tilgodehavende. Ændringer i pensionsrettigheder hidrører fra bidrag og ydelser, der registreres på sekundærindkomstfordelingskontoen.

4.142 På de finansielle konti og statuskonti registreres husholdninger som ejere af pensionsrettighederne, hvorfor det er nødvendigt at foretage en korrektion for at sikre, at overskydende pensionsbidrag i forhold til pensionsydelse ikke påvirker husholdningernes opsparing.

Til udligning heraf foretages følgende korrektion:

Den samlede værdi af faktiske og imputerede bidrag til pensionsordninger, i hvilke husholdningerne har et nærmere defineret tilgodehavende

plus den samlede værdi af de ekstra bidrag, der betales af formueindkomst henført til pensionsmodtagerne

minus værdien af tilhørende administrationsgebyrer i forbindelse hermed

minus den samlede værdi af pensioner, som pensionsordninger udbetaler som sociale forsikringsydelser

i husholdningernes disponible indkomst eller korrigerede disponible indkomst på indkomstanvendelseskontoen før opgørelsen af opsparingen.

På denne måde bliver husholdningernes opsparing den samme, som den ville have været, hvis pensionsbidrag eller modtagne pensionsydelser ikke var blevet registreret som løbende overførsler på sekundærindkomstfordelingskontoen. Denne korrektionspost er nødvendig for at afstemme husholdningernes opsparing med ændringen i deres pensionsrettigheder, der er registreret på den finansielle konto. Modsatrettede justeringer skal naturligvis foretages på indkomstanvendelseskontoen hos de enheder, der er ansvarlige for udbetalingen af pensionsydelserne.

4.143 Registreringstidspunkt: Korrektionen registreres efter tidspunkterne for de strømme, som indgår heri.

4.144 Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder registreres som:

- a) anvendelse på indkomstanvendelseskontoen for de sektorer, hvori de enheder, der er ansvarlige for udbetalingen af pensionsydelserne, er klassificeret
- b) anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-resident institutioner)
- c) tilgang på husholdningernes indkomstanvendelseskonto

▼B

- d) tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-residenter husholdninger).

KAPITALOVERFØRSLER (D.9)

- 4.145 *Definition:* Kapitaloverførsler indebærer anskaffelse eller afhændelse af et eller flere aktiver for mindst én af transaktionens parter. Hvad enten transaktionen foregår i kontanter eller naturalier, resulterer den i en dertil svarende ændring i de finansielle eller ikkefinansielle aktiver på statuskontoen hos den ene eller begge parter i transaktionen.

- 4.146 En kapitaloverførsel i naturalier indebærer overdragelse af ejendomsretten til et aktiv (dog ikke lagerbeholdninger og kontanter) eller eftergivelse af gæld uden nogen form for modydelse.

En kapitaloverførsel i kontanter består af kontanter, som den ene part har tilvejebragt ved afhændelse af et eller flere aktiver (bortset fra lagerbeholdninger), eller som den anden part forventes at skulle anvende eller nødvendigvis skal anvende til anskaffelse af et eller flere aktiver (bortset fra lagerbeholdninger). Den anden part (modtageren) er forpligtet til at anvende kontanter for at anskaffe et eller flere aktiver som betingelse for, at overførslen kan finde sted.

Overførselsværdien af et ikkefinansielt aktiv ansættes i overensstemmelse med den skønsmæssige pris, der ville kunne opnås ved salg af aktivet, som nyt eller gammelt, på markedet, plus eventuelle transport- og installationsudgifter og andre omkostninger i forbindelse med overdragelsen af ejendomsretten, som giveren pådrager sig, men eksklusive eventuelle sådanne omkostninger for modtageren. Overførsler af finansielle aktiver værdiansættes på samme måde som andre anskaffelser eller afhændelser af finansielle aktiver eller passiver.

- 4.147 Kapitaloverførsler omfatter kapitaler (D.91), investeringstilskud (D.92) og andre kapitaloverførsler (D.99).

Kapitaler (D.91)

- 4.148 *Definition:* Kapitaler (D.91) er skatter, som opkræves med uregelmæssige mellemrum på institutionelle enheders aktiver eller nettoformue eller på aktiver, som overføres mellem institutionelle enheder i forbindelse med arv, gaver mellem personer eller andre overførsler.

- 4.149 Kapitaler (D.91) omfatter:

- a) skatter på kapitaloverførsler: arve- og gaveafgifter, som pålægges arve- og gavemodtageren. Omfatter ikke skatter på salg af aktiver
- b) kapitalafgifter: lejlighedsvis og ekstraordinære afgifter på de institutionelle enheders aktiver eller nettoformue. Disse omfatter grundværdistigningsafgifter, der pålægges landbrugsjord som følge af tilladelser til at anvende jorden til erhvervs- eller boligformål.

Kapitalvindingskat registreres ikke som kapitaler, men som løbende ejendoms- og formueskatter mv.

▼B

- 4.150 De skatter, der registreres i regnskaberne, hidrører fra to kilder, nemlig beløb, som fremgår af skatteansættelser eller selvangivelser og indbetalinger.
- a) Anvendes skatteansættelser eller selvangivelser som kilde, justeres beløbene ved hjælp af en koefficient, der gør det muligt at tage hensyn til ansatte eller angivne, men aldrig indgåede beløb. Som en alternativ behandling registreres der en kapitaloverførsel til de relevante sektorer svarende til den samme justering. For at afspejle de ansatte eller angivne, men aldrig indgåede beløb beregnes koefficienterne på grundlag af tidligere erfaringer og nuværende forventninger. Koefficienterne er specifikke for de forskellige typer skatter.
  - b) Anvendes indbetalinger som kilde, periodeafgrænses disse, således at de pågældende beløb henføres til det tidspunkt, hvor den virksomhed, der har givet anledning til indbetalingspligten, har fundet sted, eller, hvis dette ikke kendes, til det tidspunkt, hvor skatteansættelsen har fundet sted. Afgrænsningen baseres på det gennemsnitlige tidsinterval mellem den pågældende virksomhed (eller skatteansættelsen) og indbetalingen.
- 4.151 Kapitalskatter registreres som:
- a) ændringer i passiver og nettoformue (-) på kapitalkontoen for de sektorer, hvor skatteyderne er klassificeret
  - b) ændringer i passiver og nettoformue (+) på offentlig forvaltning og services kapitalkonto
  - c) ændringer i passiver og nettoformue på udlandets kapitalkonto.

Investeringsstilskud (D.92)

- 4.152 *Definition:* Investeringsstilskud (D.92) består i kapitaloverførsler i kontanter eller naturalier fra offentlig forvaltning og service eller udlandet til andre residente eller ikke-residente institutionelle enheder til hel eller delvis finansiering af anskaffelser af faste aktiver.

Investeringsstilskud fra udlandet omfatter tilskud betalt direkte af Den Europæiske Unions institutioner (f.eks. kapitaloverførsler fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)).

- 4.153 Investeringsstilskud i naturalier omfatter overførsel af transportmateriel, maskiner og andet udstyr fra offentlig forvaltning og service til andre residente eller ikke-residente enheder samt direkte overdragelse af bygninger eller andre anlæg til residente eller ikke-residente enheder.
- 4.154 Sektoren offentlig forvaltning og services investeringer til fordel for andre sektorer i økonomien registreres som investeringsstilskud, når modtageren kan identificeres og erhverver ejendomsretten over investeringerne. I dette tilfælde registreres investeringerne som ændringer i aktiver på modtagernes kapitalkonto og finansieres med et investeringsstilskud, der registreres som ændringer i passiver og nettoformue på samme konto.
- 4.155 Investeringsstilskud (D.92) omfatter både engangsbetalinger til finansiering af investeringer i den samme periode og ratebetalinger i forbindelse med investeringstransaktioner i en tidligere periode. Den del af offentlig forvaltning og services årlige betalinger til foretagender, som er afdragsrater på gæld, som foretagender har påtaget sig med henblik på gennemførelse af investeringsprojekter, behandles som investeringsstilskud.

▼B

- 4.156 Investeringstilskud omfatter ikke rentetilskud fra offentlig forvaltning og service. Sektoren offentlig forvaltning og services overtagelse af en del af rentebyrden er en løbende fordelingstransaktion. Når et tilskud imidlertid på samme tid tilsigter at finansiere amortiseringen af gælden og betalingen af renterne på kapitalen, og når det ikke er muligt at opdele det i disse to elementer, registreres hele tilskuddet som investeringstilskud.
- 4.157 Investeringstilskud til ikkefinansielle selskaber og kvasiselskaber omfatter, ud over det tilskud, der ydes til private foretagender, kapitaltilførsler til offentlige foretagender, som er institutionelle enheder, såfremt sektoren offentlig forvaltning og service, når den indskyder midlerne, ikke betragter det som erhvervelse af en fordring over for det offentlige foretagende.
- 4.158 Investeringstilskud til husholdningerne omfatter ud over tilskud til udstyr og moderniseringstilskud til foretagender, som ikke er selskaber eller kvasiselskaber, de tilskud, der ydes til husholdningerne til opførelse, køb og ombygning af bolig.
- 4.159 Investeringstilskud til offentlig forvaltning og service omfatter offentlig forvaltning og services overførsler (undtagen rentetilskud) til delsektorerne til finansiering af investeringstransaktioner. Investeringstilskud inden for offentlig forvaltning og service er interne strømme i denne sektor. De er derfor ikke opført på den konsoliderede konto for sektoren som helhed. Eksempler på investeringstilskud inden for offentlig forvaltning og service er overførsler fra den statslige forvaltning og service til kommunal forvaltning og service med henblik på at finansiere dens faste bruttoinvesteringer. Overførsler med flere ikke definerede formål registreres som løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service, også selv om de anvendes til investeringer.
- 4.160 Investeringstilskud fra offentlig forvaltning og service og udlandet til nonprofitinstitutioner adskilles ud fra kriterierne i 4.159 fra løbende overførsler til nonprofitinstitutioner.
- 4.161 Investeringstilskud til udlandet begrænses til overførsler med det særlige formål at finansiere ikke-residenters enheders investeringer. Det drejer sig f.eks. om overførsler til bygning af broer, veje, fabrikker, hospitaler og skoler i udviklingslande eller til opførelse af bygninger til internationale organisationer. Disse tilskud kan omfatte engangsbetalinger såvel som ratebetalinger. Levering af faste kapitalgoder gratis eller til nedsat pris henregnes ligeledes til denne kategori.
- 4.162 Registreringstidspunkt: Investeringstilskud i kontanter registreres, når betalingen skal foretages. Tilskud i naturalier registreres, når ejendomsretten til aktivet overdrages.
- 4.163 Investeringstilskud registreres som:
- a) ændringer i passiver og nettoformue (-) på offentlig forvaltning og services kapitalkonto
  - b) ændringer i passiver og nettoformue (+) på modtagersektorenes kapitalkonto
  - c) ændringer i passiver og nettoformue på udlandets kapitalkonto.

▼ B**Andre kapitaloverførsler (D.99)**

- 4.164 *Definition:* Andre kapitaloverførsler (D.99) omfatter alle overførsels-transaktioner, bortset fra investeringstilskud og kapitalbeskatning, som ikke er indkomstfordelingstransaktioner, men som bevirker en opsparings- eller formueomfordeling mellem de forskellige indenlandske sektorer og delsektorer eller udlandet. De kan foretages i kontanter eller naturalier (ved gældsovertagelse eller eftergivelse af gæld) og svarer til frivillige formueoverførsler.
- 4.165 Andre kapitaloverførsler (D.99) omfatter følgende transaktioner:
- a) kompensation fra offentlig forvaltning og service eller udlandet til ejere af kapitalgoder ved disses ødelæggelse eller beskadigelse i tilfælde af krig, andre politiske hændelser eller naturkatastrofer (oversvømmelser mv.)
  - b) overførsler fra offentlig forvaltning og service til ikkefinansielle selskaber og kvasiselskaber til dækning af tab, akkumuleret over flere regnskabsår, eller ekstraordinære tab af årsager, der ligger uden for foretagendets kontrol (også i tilfælde af en kapitaltilførsel)
  - c) overførsler mellem delsektorer af offentlig forvaltning og service til dækning af ekstraordinære udgifter eller akkumulerede underskud. Sådanne overførsler mellem delsektorer af offentlig forvaltning og service er interne strømme i denne sektor. De er derfor ikke opført på den konsoliderede konto for sektoren som helhed
  - d) engangssparepræmier fra offentlig forvaltning og service til husholdninger som belønning for disses opsparing over en årrække
  - e) testamentariske gaver, store gaver mellem personer og donationer mellem enheder tilhørende forskellige sektorer, herunder testamentariske gaver eller store gaver til nonprofitinstitutioner (NPI'er). Eksempler på gaver til NPI'er er gaver til universiteter til dækning af udgifterne til bygning af nye kollegier, biblioteker, laboratorier mv.
  - f) modposteringen til eftergivelse af gæld efter aftale mellem institutionelle enheder, der tilhører forskellige sektorer eller delsektorer (f.eks. når offentlig forvaltning og service eftergiver et andet lands gæld; garantibetalinger som frigør en debitor for en gældsforpligtelse, der har været misligholdt — med undtagelse af skatter og bidrag til sociale ordninger, der skal betales til sektoren offentlig forvaltning og service (jf. litra j)). Sådanne eftergivelser efter fælles aftale registreres som kapitaloverførsler fra kreditor til debitor svarende til den udestående gæld på eftergivelsestidspunktet. Modposteringen til gældsovertagelse og andre lignende transaktioner (indfrielse af garantiforpligtelser i forbindelse med ordninger med ikkestandardiserede garantier eller gældsoplægning, hvorved en del af gælden annulleres eller overdrages) betragtes ligeledes som en kapitaloverførsel. Herfra er undtaget:
    - 1) de tilfælde, hvor en ejer af et kvasiselskab annullerer finansielle fordringer på og overtager gæld fra kvasiselskabet. Transaktionerne betragtes da som transaktioner i ejerandele og andele i investeringsforeninger (F.5)
    - 2) de tilfælde, hvor sektoren offentlig forvaltning og service annullerer finansielle fordringer på og overtager gæld fra et offentligt selskab, som forsvinder som en institutionel enhed i regnskabs-systemet. Dette registreres på kontoen for andre mængdeændringer i status (K.5)

▼B

- 3) de tilfælde, hvor sektoren offentlig forvaltning og service annullerer finansielle fordringer på og overtager gæld fra et offentligt selskab som led i en igangværende privatisering, som skal afvikles inden for et kortere tidsrum. Transaktionerne betragtes da som transaktioner i ejerandele og andele i investeringsforeninger (F.5).

Afskrivning af gæld er ikke en transaktion mellem institutionelle enheder, hvorfor den hverken registreres på kapitalkontoen eller den finansielle konto. Hvis kreditor beslutter sig for at afskrive gælden, registreres transaktionen både på kreditors og debtors konto for andre mængdemæssige ændringer i status. Hensættelser til tab på debitorer behandles som interne bogføringsposteringer i foretagendet og registreres ikke, undtagen i tilfælde af forventede tab på misligholdte lån, der registreres som memorandumposter i statuskontiene. En debtors ensidige afvisning af en gæld er heller ikke en transaktion og registreres ikke

- g) den del af de realiserede kapitalgevinster (eller -tab), som omforderes til en anden sektor, for eksempel kapitalgevinster, som forsikringsselskaber omfordeler til husholdningerne. Modposteringer til overførsler af privatiseringsformuer, som foretages indirekte til sektoren offentlig forvaltning og service (f.eks. gennem et holdingselskab), registreres som finansielle transaktioner i ejerandele og andele i investeringsforeninger (F.5) og har ingen indflydelse på offentlig forvaltning og services fordringserhvervelse, netto
- h) større betalinger som erstatning for tingsskade eller personskader, der ikke er dækket af en forsikring (undtagen betalingerne fra offentlig forvaltning og service eller udlandet som beskrevet i litra a)). Betalingerne pålægges af domstolene eller aftales uden om retsvæsenet. Eksempler herpå er skadeserstatninger efter store eksplosioner, olieudslip, bivirkninger ved brug af lægemidler mv.
- i) ekstraordinære indbetalinger til socialforsikringsfonde, som foretages af arbejdsgiverne (herunder også offentlig forvaltning og service) eller af sektoren offentlig forvaltning og service (som led i dens sociale funktioner), såfremt disse betalinger har til formål at forøge disse fondes aktuarmæssige reserver. Den tilhørende korrektion fra socialforsikringsfonde til husholdninger registreres også som andre kapitaloverførsler (D.99)
- j) Registreres skatter og bidrag til sociale ordninger, der skal betales til sektoren offentlig forvaltning og service, på grundlag af ansættelser eller angivelser, udlignes den del, som ikke forventes at indgå, i samme regnskabsperiode. Dette gøres ved hjælp af en anden kapitaloverførsel (D.99), som en postering under D.995, mellem sektoren offentlig forvaltning og service og de relevante sektorer. Denne strøm D.995 underopdeles i henhold til kodningen af de forskellige skatter og bidrag til sociale ordninger
- k) forsikringserstatninger som følge af en katastrofe: Efter en katastrofe registreres den samlede værdi af erstatningerne i forbindelse med katastrofen — ud fra oplysninger indhentet hos forsikringsbranchen — som en kapitaloverførsel fra forsikringsselskaberne til forsikringstagerne. Er forsikringsbranchen ikke i stand til at tilvejebringe oplysninger om erstatningskravene i forbindelse med katastrofen, beregnes disse som forskellen mellem de faktiske erstatningsforpligtelser og de justerede erstatningskrav i katastrofeperioden
- l) offentligt producerede aktiver, for hvis vedligeholdelse offentlig forvaltning og service er ansvarlig.

▼B

- 4.166 Registreringstidspunktet bestemmes således:
- a) Andre kapitaloverførsler i kontanter registreres, når betalingen forfalder.
  - b) Andre kapitaloverførsler i naturalier registreres, når ejendomsretten til aktivet overdrages eller kreditor eftergiver gælden.
- 4.167 Andre kapitaloverførsler bogføres som ændringer i passiver og nettoformue på sektorernes og udlandets kapitalkonto.

MEDARBEJDERAKTIEOPTIONER (MA)

- 4.168 Aktieoptioner er en særlig indkomst i naturalier, der består i, at arbejdsgiveren giver den ansatte mulighed for at købe aktier (andele) til en bestemt pris på et tidspunkt i fremtiden. En medarbejderaktieoption kan sammenlignes med et finansielt derivat. Medarbejderen kan undlade at udnytte sin køberet, enten fordi aktieprisen er faldet til under udnyttelseskursen, eller fordi han har forladt den pågældende arbejdsgiver og derfor har mistet retten til aktieoptionen.
- 4.169 Typisk meddeler en arbejdsgiver sine ansatte, at en aktieoption stilles til rådighed til en given pris (strike-prisen eller udnyttelseskursen) inden for en vis tidshorisont og på visse betingelser (f.eks. at medarbejderen fortsat er ansat i det pågældende foretagende, eller afhængigt af foretagendets driftsresultat). Registreringstidspunktet for medarbejderaktieoptionen i nationalregnskabet skal præciseres nøje. »Tildelingstidspunktet« er den dato, hvor den ansatte får tildelt optionen, »retserhvervelsestidspunktet« er den dato, hvor optionen tidligst kan udnyttes, og »udnyttelsestidspunktet« er den dato, hvor optionen faktisk udnyttes (eller udløber).
- 4.170 I henhold til anbefalinger fra International Accounting Standards Board (IASB) vil foretagendet kunne beregne en fair værdi af optionerne på tildelingstidspunktet ved at gange aktiernes strike-pris på dette tidspunkt med det antal optioner, der forventes at kunne udnyttes på retserhvervelsestidspunktet, og dele resultatet med det antal arbejdsår, der forventes præsteret frem til retserhvervelsestidspunktet.
- 4.171 Hvis der ikke foreligger en observerbar markedspris og selskabet heller ikke har foretaget en beregning som anbefalet ovenfor, kan aktieoptionerne til brug for ENS værdiansættes skønsomt ved hjælp af en model for prisfastsættelse af aktieoptioner. Sådanne modeller søger at tage højde for to forhold, der påvirker værdien af optionen. Det første af disse forhold er en prognose for, hvor meget markedsprisen for de pågældende aktier vil overstige strike-prisen på retserhvervelsestidspunktet. Det andet er forventningen om, at prisen vil stige yderligere mellem retserhvervelsestidspunktet og udnyttelsestidspunktet.
- 4.172 Inden optionen udnyttes, har genstanden for aftalen mellem arbejdsgiveren og den ansatte karakter af et finansielt derivat og opføres som sådant på begge parter finansielle konto.
- 4.173 Der foretages en beregning af værdien af medarbejderaktieoptionen på tildelingsdatoen. Dette beløb skal indgå som en del af aflønningen af ansatte, om muligt fordelt over perioden mellem tildelingstidspunktet og retserhvervelsestidspunktet. Hvis dette ikke er muligt, skal optionens værdi registreres på retserhvervelsestidspunktet.

▼B

- 4.174 Administrationsomkostningerne i forbindelse med medarbejderaktieoptioner afholdes af arbejdsgiveren og registreres som forbrug i produktionen på samme måde som alle andre administrative funktioner i tilknytning til aflønningen af ansatte.
- 4.175 Selv om værdien af aktieoptionen behandles som indkomst, er der ikke knyttet nogen investeringsindkomst til medarbejderaktieoptioner.
- 4.176 På den finansielle konto er husholdningernes erhvervelse af medarbejderaktieoptioner lig den hertil svarende aflønning af ansatte og modsvares igen af en tilsvarende forpligtelse for arbejdsgiveren.
- 4.177 Principielt registreres eventuelle ændringer i værdien mellem tildelingstidspunktet og retserhvervelsestidspunktet som en del af aflønningen af ansatte, mens ændringer i værdien mellem retserhvervelsestidspunktet og udnyttelsestidspunktet registreres som kapitalgevinst eller -tab. I praksis er det meget usandsynligt, at beregninger af arbejdsgiverens omkostninger i forbindelse med medarbejderaktieoptioner ændres mellem tildelingstidspunktet og udnyttelsestidspunktet. Af praktiske grunde registreres hele stigningen mellem tildelingstidspunktet og udnyttelsestidspunktet derfor som kapitalgevinst eller -tab. En stigning i værdien af aktieprisen ud over strike-prisen er en kapitalgevinst for den ansatte og et kapitaltab for arbejdsgiveren og omvendt.
- 4.178 Når en aktieoption udnyttes, forsvinder posteringen på statuskontoen og erstattes af værdien af de erhvervede aktier (andele). Denne ændring i klassifikationen sker via transaktioner på den finansielle konto, ikke via kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status.

KAPITEL 5

FINANSIELLE TRANSAKTIONER

- 5.01 *Definition:* Finansielle transaktioner (F) er transaktioner i finansielle aktiver (AF) og passiver mellem residente institutionelle enheder og mellem disse og ikke-residente institutionelle enheder.
- 5.02 En finansiel transaktion mellem institutionelle enheder er en samtidig oprettelse eller opløsning af et finansielt aktiv og det modsvarende passiv, en overdragelse af ejendomsretten til et finansielt aktiv eller en overtagelse af en gældsforpligtelse.

HOVEDTRÆK VED FINANSIELLE TRANSAKTIONER

Finansielle aktiver, finansielle fordringer samt passiver

- 5.03 *Definition:* Finansielle aktiver er alle finansielle fordringer, aktier samt den andel af monetært guld, der udgøres af guldbarrer.
- 5.04 Finansielle aktiver er værdiopbevaringsmidler, der repræsenterer det udbytte, herunder udbytte over en længere periode, som en økonomisk ejer har af at eje eller anvende dem i en periode. De er et middel til at fremføre værdier fra den ene regnskabsperiode til den næste. Udbytte afregnes ved betalinger, typisk i form af sedler og mønt (AF.21) og transferable indskud (AF.22).
- 5.05 *Definition:* En finansiel fordring er kreditors ret til at modtage en betaling eller en række betalinger fra debitor.
- Finansielle fordringer er finansielle aktiver, hvortil svarer passiver. Ejerandele og andele i investeringsforeninger (AF.5) betragtes som finansielle aktiver, hvortil svarer passiver, selv om indehaverens fordring på selskabet ikke er et fast beløb.
- 5.06 *Definition:* Passiver opstår, når debitor er forpligtet til at betale kreditor en eller flere gange.
- 5.07 Den andel af monetært guld, der udgøres af guldbarrer, som de monetære myndigheder opbevarer som reserve, betragtes som et finansielt aktiv, selv om ejeren ikke har fordringer på andre nærmere angivne enheder. Til guldbarrer svarer intet passiv.

Eventualaktiver og -passiver

- 5.08 *Definition:* Eventualaktiver og -passiver er aftaler, hvorved en part er forpligtet til at betale en anden enhed en eller flere gange, hvis visse særlige betingelser er opfyldt.
- Da de ikke skaber ubetingede forpligtelser, betragtes eventualaktiver og -passiver ikke som finansielle aktiver og passiver.
- 5.09 Eventualaktiver og -passiver omfatter:
- a) betalingsgarantier, som stilles af tredjemand i enkelttilfælde, da der kun kræves betaling, hvis debitor misligholder sin forpligtelse
  - b) lånetilsagn, i forbindelse med hvilke det garanteres, at der vil blive stillet midler til rådighed, men uden at der findes noget finansielt aktiv, indtil midlerne faktisk ydes
  - c) remburser, der udgør tilsagn om betaling på den betingelse, at der fremlægges en række dokumenter i henhold til en kontrakt

▼B

- d) lånerammer, der er tilsagn om lån til en bestemt kunde op til et vist loft
- e) tilsagn om køb af nyudstedte gældsbeviser (NIF, note issuance facilities), i henhold til hvilke det garanteres, at en potentiel debitor vil kunne sælge kortfristede gældsværdipapirer (»notes«), og at den bank, der udsteder gældsbeviserne, vil overtage de papirer, som ikke er solgt på markedet, eller foretage tilsvarende forudbetalinger, og
- f) pensionsrettigheder i henhold til ikkefondsbaserede lovbestemte arbejdsgiveradministrerede ydelsesdefinerede pensionsordninger eller pensionsordninger, der administreres af sociale kasser og fonde. Disse pensionsrettigheder registreres i den supplerende tabel over optjente pensionsrettigheder i socialsikringsordninger, ikke i hovedregnskabet.

5.10 Eventualaktiver og -passiver omfatter ikke:

- a) hensættelser under forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier (AF.6)
- b) finansielle derivater (AF.7), når aftalerne i sig selv har en markedsværdi, fordi de kan handles eller føres i modregning på markedet.

5.11 Selv om eventualaktiver og -passiver ikke bogføres i regnskaberne, er de vigtige i forbindelse med politikker og analyser; og der skal derfor indsamles oplysninger om dem, og disse skal forelægges som supplerende data. Selv om det viser sig, at der ikke skal foretages betalinger i forbindelse med eventualaktiver og -passiver, kan store eventualposter være tegn på et uforholdsmæssigt stort risikoniveau hos de enheder, der tilbyder dem.

Boks 5.1 — Behandling af garantier i ENS

B5.1.1. *Definition:* Garantier er aftaler, hvorved en garantistiller over for en långiver forpligter sig til, i tilfælde af at låntageren misligholder sin forpligtelse, at godtgøre det tab, som långiveren ellers ville lide.

Der opkræves ofte et gebyr for en garantistillelse.

B5.1.2. Der skelnes mellem tre forskellige typer garantier. De vedrører kun finansielle aktiver. Der foreslås ingen særlige regler for behandling af fabrikanters garantier eller andre former for garantier. De tre typer garantier er:

- a) Garantier, der ydes via et finansielt derivat, f.eks. en credit default swap. Sådanne derivater er baseret på risikoen for misligholdelse af forpligtelser i forbindelse med finansielle referenceaktiver og er ikke knyttet til individuelle lån eller gældsværdipapirer.
- b) Standardiserede garantier, som udstedes i stort antal, som regel for forholdsvis beskedne beløb. Eksempler herpå er eksportkreditgarantier og studielånsgarantier. Selv om sandsynligheden for, at en standardiseret garanti kræves indfriet, er begrænset, betyder det forhold, at der er mange ensartede garantier, at der kan foretages et pålideligt skøn over antallet af krav om indfrielse. Standardiserede garantier anses for at skabe finansielle aktiver, ikke eventualaktiver.
- c) Enkeltstående garantier, hvor den tilknyttede risiko ikke kan beregnes nøjagtigt, da der ikke er noget sammenligningsgrundlag. En enkeltstående garanti betragtes som et eventualaktiv eller -passiv og bogføres ikke som et finansielt aktiv eller passiv.

▼B**Kategorier af finansielle aktiver og passiver**

- 5.12 Der skelnes mellem otte kategorier af finansielle aktiver:
- AF.1 Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)
  - AF.2 Sedler og mønt samt indskud
  - AF.3 Gældsværdipapirer
  - AF.4 Lån
  - AF.5 Ejerandele og andele i investeringsforeninger
  - AF.6 Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
  - AF.7 Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
  - AF.8 Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender.
- 5.13 Til hvert finansielt aktiv svarer et passiv, med undtagelse af den del af monetært guld, der udgøres af guldbarrer, som de monetære myndigheder opbevarer som reserve, og som klassificeres i kategorien monetært guld og særlige trækningsrettigheder (F.1). Med denne undtagelse skelnes der mellem otte kategorier af passiver svarende til kategorierne af modsvarende finansielle aktiver.
- 5.14 Klassificeringen af finansielle transaktioner svarer til klassificeringen af finansielle aktiver og passiver. Der skelnes mellem otte kategorier af finansielle transaktioner i forbindelse med:
- F.1 Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)
  - F.2 Sedler og mønt samt indskud
  - F.3 Gældsværdipapirer
  - F.4 Lån
  - F.5 Ejerandele og andele i investeringsforeninger
  - F.6 Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
  - F.7 Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
  - F.8 Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender.
- 5.15 På grund af symmetrien mellem finansielle fordringer og passiver anvendes udtrykket »instrument« i forbindelse med både aktiv- og passivside af finansielle transaktioner. Dette indebærer ikke, at finansielle aktiver og passiver også omfatter ikkebalanceførte poster, der i finans- og valutastatistikker undertiden betegnes finansielle instrumenter.

Statuskonti, finansiel konto og andre strømme

- 5.16 Beholdningen af finansielle aktiver og passiver på et givet tidspunkt registreres på statuskontoen. Finansielle transaktioner fører til ændringer fra primostatuskonto til ultimostatuskonto. Imidlertid kan ændringer fra primo- til ultimostatuskonto også skyldes andre strømme, som ikke er transaktioner mellem institutionelle enheder på grundlag af en gensidig aftale. Andre strømme i forbindelse med finansielle aktiver og passiver opdeles i omvurderinger af finansielle aktiver og passiver og andre ændringer i mængden af finansielle aktiver og passiver, som ikke skyldes finansielle transaktioner. Omvurderinger registreres på omvurderingskontoen, og mængdeændringer på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status.
- 5.17 Den finansielle konto er slutkontoen i det kontosystem, hvori transaktionerne registreres. Den finansielle konto har ikke nogen saldpост, som bliver overført til en anden konto. Den finansielle kontos saldpост, nettoændringerne i finansielle aktiver/passiver, er lig fordrings- erhvervelsen, netto (B.9F).

▼B

- 5.18 Saldoposten på den finansielle konto er begrebsmæssig identisk med saldoposten på kapitalkontoen. I praksis konstateres der som regel en difference imellem dem, fordi de er udregnet på grundlag af forskellige statistiske data.

Værdiansættelse

- 5.19 Finansielle transaktioner registreres til transaktionsværdien, dvs. den værdi i national valuta, hvortil de pågældende finansielle aktiver og/eller passiver af kommercielle grunde oprettes, opløses, overtages eller udveksles mellem institutionelle enheder.
- 5.20 Finansielle transaktioner og deres finansielle eller ikkefinansielle modsvarende transaktioner registreres til samme transaktionsværdi. Der er tre muligheder:
- a) den finansielle transaktion giver anledning til en betaling i national valuta. Transaktionsværdien er da lig med det udvekslede beløb
  - b) den finansielle transaktion er en transaktion i udenlandsk valuta, og den modsvarende transaktion er ikke en transaktion i national valuta. Transaktionsværdien er da lig med beløbet i national valuta til den markedskurs, der er gældende på det tidspunkt, hvor betalingen finder sted, og
  - c) hverken den finansielle transaktion eller den modsvarende transaktion er transaktioner i kontanter eller via andre betalingsmidler. Transaktionsværdien er her lig med markedsværdien af de pågældende finansielle aktiver og/eller passiver.
- 5.21 Transaktionsværdien refererer til en specifik finansiell transaktion og den modsvarende transaktion. Begrebsmæssigt skal der skelnes mellem transaktionsværdien og en værdi baseret på en pris noteret på markedet, en passende markedspris eller en pris, som udtrykker det generelle prisniveau for en kategori af omtrent samme finansielle aktiver og/eller passiver. Men hvis den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion eksempelvis er en overførsel, og den finansielle transaktion derfor kan være foretaget af andre end rent kommercielle grunde, er transaktionsværdien lig med markedsværdien af de pågældende finansielle aktiver og/eller passiver.
- 5.22 Transaktionsværdien omfatter ikke gebyrer, provisioner, kommissioner eller lignende betalinger for tjenester ydet i forbindelse med transaktionen; sådanne poster skal registreres som betalinger for tjenester. Skatter på finansielle transaktioner medregnes heller ikke, men behandles som skatter på tjenester inden for kategorien produktskatter. Når der i forbindelse med en finansiell transaktion indgås nye gældsforpligtelser, er transaktionsværdien lig med beløbet for den indgåede forpligtelse ekskl. eventuelle forudbetalte renter. Tilsvarende skal transaktionsværdien for både kreditor og debitor, når en forpligtelse opløses, svare til reduktionen af forpligtelsen.

Netto- og bruttoregistrering

- 5.23 *Definition:* Ved nettoregistrering af finansielle transaktioner forstås, at anskaffelser af finansielle aktiver bogføres efter fradrag af afhændelser af finansielle aktiver og indgåelse af forpligtelser efter fradrag af tilbagebetaling af forpligtelser.

Finansielle transaktioner kan vises netto for alle finansielle transaktioner med forskellige karakteristika og forskellige debitorer eller kreditorer, forudsat at de tilhører samme kategori eller underkategori.

- 5.24 *Definition:* Ved bruttoregistrering af finansielle transaktioner forstås, at anskaffelser og afhændelser af finansielle aktiver bogføres særskilt ligesom indgåelse af og tilbagebetaling af forpligtelser.

▼B

Ved bruttoregistrering af finansielle transaktioner fremkommer det samme beløb for fordringserhvervelsen, netto, som hvis de finansielle transaktioner var blevet registreret netto.

Finansielle transaktioner skal registreres brutto, hvis de skal anvendes til detaljerede analyser af finansmarkedet.

Konsolidering

- 5.25 *Definition:* Konsolidering af den finansielle konto består i, at transaktioner i finansielle aktiver for en gruppe af institutionelle enheder modregnes med de modsvarende transaktioner i passiver for den samme gruppe af institutionelle enheder.

Konsolidering kan foretages for den samlede økonomi, for institutionelle sektorer og for delsektorer. Den finansielle konto for udlandet er pr. definition konsolideret, da den kun indeholder ikke-residente institutionelle enheders transaktioner med residente institutionelle enheder.

- 5.26 Forskellige konsolideringsniveauer egner sig til forskellige former for analyser. En konsolidering af den finansielle konto for den samlede økonomi sætter f.eks. fokus på økonomiens finansielle transaktioner med ikke-residente institutionelle enheder, da alle finansielle transaktioner mellem residente institutionelle enheder nettoficeres ved konsolideringen. I forbindelse med konsolideringen af sektorer er det muligt at spore generelle finansielle transaktioner mellem sektorer med positiv fordringserhvervelse og sektorer med negativ fordringserhvervelse. Ved konsolidering på delsektorniveau for finansielle selskaber kan der tilvejebringes en lang række oplysninger om finansiel formidling, og der er mulighed for at identificere f.eks. monetære finansielle institutioners transaktioner med andre finansielle selskaber samt med andre residente sektorer og ikke-residente institutionelle enheder. Endelig kan konsolidering på delsektorniveau være en kilde til oplysninger inden for sektoren offentlig forvaltning og service, da transaktionerne mellem de forskellige delsektorer inden for den offentlige forvaltning ikke elimineres.
- 5.27 Posteringsene i ENS 2010 er som regel ikke konsoliderede, da en konsolideret finansiell konto forudsætter oplysninger om, hvordan de modsvarende institutionelle enheder er grupperet. Dette kræver »fra hvem til hvem«-data om finansielle transaktioner. For f.eks. at kunne beregne de konsoliderede passiver for sektoren offentlig forvaltning og service skal der blandt indehaverne af sektorens passiver skelnes mellem sektoren offentlig forvaltning og service og andre institutionelle enheder.

Nettoficering

- 5.28 *Definition:* Nettoficering er konsolidering på niveauet for en enkelt institutionel enhed, hvorved posteringsene på de to sider af kontoen for samme transaktion modregnes med hinanden. Nettoficering skal undgås, medmindre der mangler kildedata.
- 5.29 Der kan skelnes mellem forskellige grader af nettoficering, alt efter om transaktioner i passiver fratrækkes transaktioner i finansielle aktiver, som tilhører samme kategori, eller som tilhører samme underkategori.
- 5.30 Når en afdeling af en institutionel enhed køber obligationer udstedt af en anden afdeling i samme institutionelle enhed, registreres transaktionen ikke på enhedens finansielle konto som den ene afdelings erhvervelse af en fordring på den anden. Transaktionen registreres som indfrielse af passiver, ikke som anskaffelse af konsoliderede aktiver. Sådanne finansielle instrumenter anses for at være nettoficerede. Nettoficering skal undgås, hvis det finansielle instrument i henhold til regnskabsforskrifterne skal optræde på både aktiv- og passivside.

▼B

- 5.31 Nettoficering kan være uundgåeligt, når det drejer sig om en institutionel enheds transaktioner i finansielle derivater, for hvilke der normalt ikke foreligger særskilte data om transaktioner i aktiver og passiver. Disse transaktioner bør nettoficeres, fordi værdien af en position i finansielle derivater kan skifte fortegn, dvs. at den fra at være et aktiv kan blive et passiv, når værdien af det »underliggende« instrument ændrer sig i forhold til prisen i derivatkontrakten.

Bogføringsregler for finansielle transaktioner

- 5.32 Firdobbelt bogholderi er en regnskabspraksis, hvor alle transaktioner mellem to institutionelle enheder bogføres to gange i begge enheder. Varehandel mellem virksomheder mod kontanter vil f.eks. føre til posteringer på både produktionskontoen og den finansielle konto i begge enheder. Firdobbelt bogholderi sikrer symmetri i indberetningerne fra de pågældende institutionelle enheder og dermed konsekvens i regnskaberne.
- 5.33 En finansiell transaktion har altid en modsvarende transaktion. Denne modsvarende transaktion kan være en anden finansiell transaktion eller en ikkefinansiell transaktion.
- 5.34 Når en transaktion og den modsvarende transaktion begge er finansielle transaktioner, ændrer de beholdningen af finansielle aktiver og passiver, og de kan ændre den samlede beholdning af både finansielle aktiver og passiver i de institutionelle enheder, men de ændrer ikke fordrings-erhvervelsen, netto, eller nettoformuen.
- 5.35 Den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion kan være en ikkefinansiell transaktion, f.eks. en transaktion i produkter, en fordelingstransaktion eller en transaktion i ikkefinansielle ikkeproducerede aktiver. I tilfælde hvor den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion ikke er en finansiell transaktion, vil de institutionelle enheders fordringserhvervelse, netto, ændre sig.

Finansiell transaktion, hvis modsvarende transaktion er en løbende overførsel eller en kapitaloverførsel

- 5.36 Den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion kan være en overførsel. I så fald indebærer den finansielle transaktion overdragelse af ejendomsretten til et finansielt aktiv, overtagelse af en gældsforpligtelse (betegnet gældsovertagelse) eller samtidig opløsning af et finansielt aktiv og det modsvarende passiv (betegnet gældsannullering eller gældseftergivelse). Gældsovertagelse og gældsannullering er kapitaloverførsler (D.9) og registreres på kapitalkontoen.
- 5.37 Hvis ejeren af et kvasiselskab overtager gældsforpligtelser fra eller annullerer finansielle fordringer på kvasiselskabet, er den modsvarende transaktion til gældsovertagelsen eller gældsannulleringen en transaktion i ejerandele (F.51). Hvis transaktionen har til formål at dække akkumulerede tab eller et ekstraordinært stort tab eller foretages i en situation med vedvarende tab, er der tale om en undtagelse, og transaktionen klassificeres da som en ikkefinansiell transaktion — en kapitaloverførsel eller en løbende overførsel.
- 5.38 Hvis sektoren offentlig forvaltning og service annullerer eller overtager gæld fra et offentligt selskab, der forsvinder som en institutionel enhed i systemet, registreres der ikke nogen transaktion på kapitalkontoen eller den finansielle konto. I dette tilfælde registreres en strøm på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status.

▼B

- 5.39 Hvis sektoren offentlig forvaltning og service annullerer eller overtager gæld fra et offentligt selskab som led i en privatiseringsproces, som forventes afsluttet inden for et kortere tidsrum, er den modsvarende transaktion en transaktion i ejerandele (F.51) op til de samlede indtægter ved privatiseringen. Ved at annullere eller overtage det offentlige selskabs gæld anses sektoren offentlig forvaltning og service med andre ord for midlertidigt at øge sin kapitalandel i selskabet. Privatisering vil sige, at sektoren offentlig forvaltning og service frasiger sig kontrollen over det offentlige selskab ved at afhænde ejerandele. En sådan gældsannullering eller gældsøvertagelse medfører en forøgelse af det offentlige selskabs egenkapital, også selv om den ikke giver anledning til udstedelse af nye ejerandele.
- 5.40 Kreditorers fuldstændige eller delvise afskrivning af uerholdelige fordringer og en debtors ensidige annullering af en gældspost (betegnet gældsfrågøelse) er ikke transaktioner, idet de ikke indebærer et samspil institutionelle enheder imellem på grundlag af en gensidig aftale. Kreditorers fuldstændige eller delvise afskrivning af uerholdelige fordringer registreres på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status.

Finansiell transaktion, hvis modsvarende transaktion er formueindkomst

- 5.41 Den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion kan være formueindkomst.
- 5.42 Der betales renter (D.41) til kreditorer og ydes renter af debitorer for visse finansielle fordringer klassificeret i monetært guld og særlige trækningsrettigheder (AF.1), sedler og mønt samt indskud (AF.2), gældsværdipapirer (AF.3), lån (AF.4) og andre kategorier af forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8).
- 5.43 Renter registreres ud fra optjeningstidspunktet, dvs. at renter af det skyldige lånebeløb tilskrives kreditor løbende. Den modsvarende transaktion til en rentepost (D.41) er en finansiell transaktion, som giver kreditor en finansiell fordring på debitor. De renter, der påløber, registreres på den finansielle konto sammen med det finansielle instrument, som de vedrører. Virkningen af denne finansielle transaktion er, at renterne reinvesteres. Den faktiske betaling af renter registreres ikke som renter (D.41), men som en transaktion i sedler og mønt samt indskud (F.2), hvortil svarer et afdrag på det relevante aktiv, der formindsker kreditors finansielle nettofordring på debitor.
- 5.44 Hvis påløbne renter ikke betales, når de forfalder, giver dette anledning til renterestancer. Da det er påløbne renter, der registreres, ændrer renterestancer ikke de samlede finansielle aktiver og passiver.
- 5.45 Selskabers indkomst omfatter udbytte (D.421), udtræk af indkomst fra kvasiselskaber (D.422), reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer (D.43) og tilbageholdt overskud fra indenlandske foretagender. I forbindelse med reinvesteret indtjening har den modsvarende finansielle transaktion til følge, at formueindkomsten reinvesteres i det foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer.
- 5.46 Udbytte bogføres som investeringsindkomst på det tidspunkt, fra hvilket aktierne noteres ex udbytte. Dette gælder også for udtræk af indkomst fra kvasiselskaber. Ekstraordinært store udbytter eller udtræk, som ikke stemmer overens med de seneste erfaringer med hensyn til den indkomst, der er til rådighed til udlodning til ejerne af selskabet, bogføres ikke på samme måde. En sådan uforholdsmæssig stor udlodning registreres som udtræk af egenkapital på den finansielle konto, ikke som investeringsindkomst.

▼ B

- 5.47 Den formueindkomst, som investeringsforeninger modtager (minus en del af administrationsomkostningerne), registreres som formueindkomst, når den henføres til aktionærene, også selv om den ikke udloddes. Der foretages en modpostering på den finansielle konto under andele i investeringsforeninger. Dette bevirker, at indkomst, der henføres til aktionærene, men som ikke udloddes, behandles som reinvestering i investeringsforeningen.
- 5.48 Investeringsindkomst henføres til forsikringstagere (D.44), pensionsopsparere og ejere af andele i investeringsforeninger. Uanset hvilket beløb der faktisk udloddes af forsikringsselskabet, pensionskassen eller investeringsforeningen, registreres hele den investeringsindkomst, som forsikringsselskabet, pensionskassen eller investeringsforeningen modtager, som henført til forsikringstagere eller ejere af kapitalandele. Det ikke faktisk udloddede beløb registreres på den finansielle konto som reinvestering.

Registreringstidspunkt

- 5.49 Finansielle transaktioner og disses modsvarende transaktioner registreres på samme tidspunkt.
- 5.50 Hvis den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion er en ikkefinansiell transaktion, registreres de begge på det tidspunkt, hvor den ikkefinansielle transaktion finder sted. Hvis der f.eks. ved salg af varer eller tjenester ydes en handelskredit, skal denne finansielle transaktion registreres, når posteringerne foretages på den relevante ikkefinansielle konto, dvs. når ejendomsretten til varerne overdrages eller tjenesten ydes.
- 5.51 Hvis den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion er en finansiell transaktion, er der tre muligheder:
- begge finansielle transaktioner er transaktioner i kontanter eller andre betalingsmidler. De registreres da på det tidspunkt, hvor den første betaling foretages
  - kun en af de to finansielle transaktioner er en transaktion i kontanter eller andre betalingsmidler. De registreres da på det tidspunkt, hvor betalingen foretages, og
  - ingen af de to finansielle transaktioner er en transaktion i kontanter eller andre betalingsmidler. De registreres da på det tidspunkt, hvor den første finansielle transaktion finder sted.

Finansiell »fra hvem til hvem«-konto

- 5.52 Den finansielle »fra hvem til hvem«-konto eller den finansielle konto efter debitor/kreditor er en udbygning af den ikkekonsoliderede finansielle konto. Det er en tredimensional præsentation af finansielle transaktioner, som viser begge parter i en transaktion samt arten af det finansielle instrument, der er genstand for transaktionen.

Denne præsentation leverer oplysninger om debitor/kreditor-relationer og stemmer overens med en finansiell »fra hvem til hvem«-statuskonto. Den giver ikke oplysninger om de institutionelle enheder, til hvilke de finansielle aktiver sælges, eller fra hvilke de finansielle aktiver købes. Dette gælder også de tilsvarende transaktioner i passiver. En anden betegnelse for den finansielle »fra hvem til hvem«-konto er pengestrømsmatricen.

- 5.53 En finansiell »fra hvem til hvem«-konto, der er baseret på princippet om firdobbelt bogholderi, har tre dimensioner: instrumentkategorien, debitorsektoren og kreditorsektoren. En finansiell »fra hvem til hvem«-konto kræver tredimensionelle tabeller til opdeling efter finansielt instrument, debitor og kreditor. I sådanne tabeller vises de finansielle transaktioner krydsklassificeret efter debitorsektor og kreditorsektor, jf. tabel 5.1.

▼B

5.54 Det fremgår af tabellen for instrumentkategorien gældsværdipapirer, at husholdningers og NPISH'ers anskaffelser af gældsværdipapirer minus afhændelser ved transaktioner i referenceperioden (275) repræsenterer fordringer på ikkefinansielle selskaber (65), finansielle selskaber (43), offentlig forvaltning og service (124) og udlandet (43). Tabellen viser, at ikkefinansielle selskaber indgik 147 forpligtelser, indfrielse fratrukket, i form af gældsværdipapirer ved transaktioner i referenceperioden, idet deres forpligtelser af denne art over for andre ikkefinansielle selskaber steg med 30, over for finansielle selskaber med 23, over for offentlig forvaltning og service med 5, over for husholdninger og NPISH'er med 65 og over for udlandet med 24. Husholdninger og NPISH'er udstedte ingen gældsværdipapirer. Da udlandet vises i konsolideret form, ses ingen transaktioner mellem ikke-resident institutionelle enheder. Der kan opstilles lignende tabeller for alle andre kategorier af finansielle instrumenter.

Tabel 5.1 — Finansiell »fra hvem til hvem«-konto for gældsværdipapirer

Debitorsektor		Nettoudstedelse af gældsværdipapirer						
		Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger	Den nationale økonomi	Udlandet	I alt
Kreditorsektor								
Nettoanskaffelse af gældsværdipapirer	Ikkefinansielle selskaber	30	11	67		108	34	142
	Finansielle selskaber	23	22	25		70	12	82
	Offentlig forvaltning og service	5	2	6		13	19	32
	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger	65	43	124		232	43	275
	Den nationale økonomi	123	78	222		423	108	531
	Udlandet	24	28	54		106		106
	I alt	147	106	276		529	108	637

5.55 Den finansielle »fra hvem til hvem«-konto giver mulighed for at se, hvem der finansierer hvem, med hvilket beløb og ved hjælp af hvilket finansielt aktiv. Den giver svar på spørgsmål som:

- Hvilke modsektorer svarer til nettoændringer i finansielle aktiver/passiver for en institutionel sektor?
- I hvilke typer af selskaber har sektoren offentlig forvaltning og service kapitalandele?
- I hvor stort omfang anskaffer residente sektorer og udlandet gældsværdipapirer (minus afhændelser), som er udstedt (minus indfrielse) af offentlig forvaltning og service, finansielle og ikkefinansielle selskaber og udlandet?

▼B**DETALJERET KLASSIFICERING AF FINANSIELLE TRANS-AKTIONER EFTER KATEGORIER**

I det følgende defineres og beskrives finansielle instrumenter. Når en transaktion registreres, anvendes koden F. Når den underliggende beholdning eller position af et aktiv eller passiv registreres, er koden AF.

Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (F.1)

5.56 Kategorien monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR) (F.1) består af to underkategorier:

- a) monetært guld (F.11), og
- b) særlige trækingsrettigheder (SDR) (F.12).

Monetært guld (F.11)

5.57 *Definition:* Monetært guld er guld, som de monetære myndigheder har ejendomsret til, og som opbevares som reserve.

Det omfatter guldbarrer samt konti for ikkeallokeret guld hos ikke-residenter, som giver ret til at kræve udlevering af guld.

5.58 De monetære myndigheder inkluderer centralbanken og institutioner tilhørende statslig forvaltning og service, som udfører funktioner, der normalt er henlagt til centralbanken. Disse funktioner omfatter udstedelse af sedler og mønt, forvaltning af reserver og administration af kursstabiliseringsfonde.

5.59 Ved at være underlagt myndigheders faktiske kontrol forstås,

- a) at residente enheder kun kan gøre disse fordringer til genstand for transaktioner med ikke-residenter på vilkår fastsat af de monetære myndigheder eller med disses udtrykkelige samtykke
- b) at de monetære myndigheder efter anmodning har adgang til disse fordringer på ikke-residenter for at kunne opfylde behov for betalingsbalancefinansiering o.l., og
- c) at der foreligger lovgivning eller andre bindende ordninger vedtaget på et tidligere tidspunkt, som bekræfter litra a) og b) ovenfor.

5.60 Alt monetært guld opbevares som reserver eller ejes af internationale finansielle organisationer. Det består af:

- a) guldbarrer (herunder monetært guld på konti for allokeret guld), og
- b) konti for ikkeallokeret guld hos ikke-residenter.

5.61 Guldbarrer, der henregnes til monetært guld, er det eneste finansielle aktiv, for hvilket der ikke eksisterer noget modsvarende passiv. Dette guld optræder som mønter eller barrer med en renhed på mindst 995/1 000. Guldbarrer, der ikke opbevares som reserver, er et ikke-finansielt aktiv og henregnes til ikkemonetært guld.

5.62 Konti for allokeret guld giver ejendomsret til en bestemt mængde guld. Ejendomsretten til gullet ligger hos den enhed, der placerer det i depot. Til disse konti er der ofte knyttet købs-, opbevarings- og salgsfaciliteter. Konti for allokeret guld, der opbevares som reserver, klassificeres som monetært guld og dermed som et finansielt aktiv. Konti for allokeret guld, der ikke opbevares som reserver, repræsenterer ejendomsret til en råvare, nemlig ikkemonetært guld.

▼B

- 5.63 I modsætning til konti for allokeret guld giver konti for ikkeallokeret guld indehaveren ret til at kræve, at kontoforvalteren udleverer guld. Konti for ikkeallokeret guld, der opbevares som reserver, klassificeres som monetært guld og dermed som et finansielt aktiv. Konti for ikkeallokeret guld, der ikke opbevares som reserver, klassificeres som indskud.
- 5.64 Transaktioner i monetært guld består fortrinsvis i køb og salg af monetært guld mellem monetære myndigheder eller visse internationale finansielle organisationer. Der kan ikke forekomme transaktioner i monetært guld mellem andre institutionelle enheder end disse. Køb af monetært guld registreres på de monetære myndigheders finansielle konti som en forøgelse af de finansielle aktiver, mens salg registreres som en formindskelse af de finansielle aktiver. Modposterne registreres henholdsvis som en formindskelse eller en forøgelse af udlændets finansielle aktiver.
- 5.65 Hvis de monetære myndigheder fjerner ikkemonetært guld til deres beholdninger af monetært guld (f.eks. ved at købe guld på markedet) eller afgiver monetært guld fra deres beholdninger til ikkemonetære formål (f.eks. ved at sælge det på markedet), anses de for at have monetariseret hhv. demonetareret guld. Monetarisering og demonetarisering af guld giver ikke anledning til poster på den finansielle konto, men til poster på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status i form af en ændring i klassificeringen af aktiver og passiver, dvs. at guld som en værdigenstand (AN.13) omklassificeres til monetært guld (AF.11) (jf. 6.22-6.24). Omvendt omklassificeres monetært guld til en værdigenstand.
- 5.66 Indskud, lån og værdipapirer denomineret i guld behandles som andre finansielle aktiver end monetært guld og klassificeres på linje med lignende finansielle aktiver i udenlandsk valuta i den relevante kategori. Guldswaps er en form for genkøbsaftaler (repoer), som involverer enten monetært guld eller ikkemonetært guld. De indebærer ombytning af guld med et indskud og en aftale om, at transaktionen på en fastlagt senere dato skal tilbageføres til en aftalt guldpris. I henhold til almindelig praksis for registrering af tilbageførsforretninger bogfører modtageren af guldet ikke dette på sin statuskonto, og leverandøren fjerner det ikke fra sin statuskonto. Begge parter registrerer guldswaps som lån med sikkerhed i guld. Monetære guldswaps indgås mellem monetære myndigheder eller mellem monetære myndigheder og andre parter, mens ikkemonetære guldswaps er lignende transaktioner uden de monetære myndigheders mellemkomst.
- 5.67 Guldlån består i udlevering af guld for et givet tidsrum. Som ved andre tilbageførsforretninger sker der overdragelse af ejendomsretten til guld, men det er fortsat långiveren, der bærer risiciene og høster gevinstene ved ændringer i guldprisen. Sådanne transaktioner anvendes ofte til at dække låntageres salg til tredjemand i perioder, hvor guld er en mangelvare. Der betales et gebyr til den oprindelige ejer for anvendelsen af guld, afhængigt af værdien af det underliggende aktiv og varigheden af tilbageførsforretningen.
- 5.68 Monetært guld er et finansielt aktiv; gebyrerne for guldlån er derfor betalinger for, at et finansielt aktiv stilles til rådighed for en anden institutionel enhed. Gebyrer knyttet til lån af monetært guld behandles som renter. For enkelthedens skyld gælder dette også i forbindelse med gebyrer, der betales for lån af ikkemonetært guld.

▼ B**Særlige trækingsrettigheder (SDR) (F.12)**

- 5.69 *Definition:* SDR er internationale reserver oprettet af Den Internationale Valutafond (IMF), og som er tildelt dennes medlemmer som supplement til de eksisterende reserver.
- 5.70 IMF's SDR-afdeling forvalter reserver ved at tildele SDR til IMF-medlemslandene og visse internationale organisationer, der under ét betegnes deltagerne.
- 5.71 Oprettelse af SDR ved tildeling og ophævelse af SDR ved annullering er transaktioner. Tildelinger af SDR registreres brutto som anskaffelse af et aktiv på den enkelte deltagers monetære myndigheders finansielle konto og som udlandets indgåelse af en forpligtelse.
- 5.72 SDR indehaves udelukkende af officielle organer, nemlig centralbanker og visse internationale organisationer, og kan overdrages til andre deltagere og andre officielle organer. SDR-beholdninger repræsenterer hver indehavers garanterede og ubetingede ret til at modtage andre reserver, især udenlandsk valuta, fra andre IMF-medlemmer.
- 5.73 SDR er aktiver med modsvarende passiver, men aktiverne repræsenterer fordringer på deltagerne kollektivt, ikke på IMF. En deltager kan sælge nogle eller alle sine SDR-beholdninger til en anden deltager og modtage andre reserver, især udenlandsk valuta, som modydelse.

Sedler og mønt samt indskud (F.2)

- 5.74 *Definition:* Sedler og mønt samt indskud er sedler og mønt i omløb samt indskud, i national og udenlandsk valuta.
- 5.75 Der findes tre underkategorier af finansielle transaktioner i forbindelse med sedler og mønt samt indskud:
- a) sedler og mønt (F.21)
  - b) transferable indskud (F.22), og
  - c) andre indskud (F.29).

Sedler og mønt (F.21)

- 5.76 *Definition:* Sedler og mønt er pengesedler og mønter, som er udstedt eller godkendt af de monetære myndigheder.
- 5.77 Sedler og mønt omfatter:
- a) pengesedler og mønter udstedt af residente monetære myndigheder som national valuta i omløb ejet af residerter og ikke-residenter, og
  - b) pengesedler og mønter udstedt af ikke-residenter monetære myndigheder som udenlandsk valuta i omløb og ejet af residerter.
- 5.78 Sedler og mønt omfatter ikke:
- a) pengesedler og mønter, som ikke er i omløb, f.eks. en centralbanks beholdning af egne pengesedler eller reservebeholdning af pengesedler, og
  - b) erindringsmønter, som normalt ikke anvendes som betalingsmiddel; de klassificeres som værdigenstande.

▼B**Boks 5.2 — Sedler og mønt udstedt af Eurosystemet**

- B5.2.1. Eurosedler og -mønter udstedt af Eurosystemet er medlemsstaternes nationale valuta i euroområdet. Selv om de beholdninger af eurosedler og -mønter, der ejes af de deltagende medlemsstaters residenter, betragtes som national valuta, er de kun passiver for den residente nationale centralbank i et omfang, der svarer til bankens imputerede andel af den samlede udstedelse, baseret på dens andel af ECB's kapital. Som følge heraf kan en del af de beholdninger af national valuta, der ejes af residenter i euroområdet, ud fra en national synsvinkel være en finansiel fordring på ikke-residenter.
- B5.2.2. Sedler og mønt udstedt af Eurosystemet omfatter pengesedler og mønter. Pengesedler udstedes af Eurosystemet; mønter udstedes af den statslige forvaltning og service i de enkelte lande i euroområdet, selv om de pr. konvention behandles som passiver for de nationale centralbanker, der til gengæld har en fordring på offentlig forvaltning og service. Eurosedler og -mønter kan ejes af residenter i euroområdet eller af ikke-residenter i euroområdet.

Indskud (F.22 og F.29)

- 5.79 *Definition:* Indskud er standardiserede, uomsættelige kontrakter med den brede offentlighed, som tilbydes af pengeinstitutter og i nogle tilfælde af den statslige forvaltning og service som debitor, og som giver kreditor mulighed for at indbetale et beløb og senere hæve dette. Indskud indebærer som regel, at debitor tilbagebetaler hele beløbet til investor.

Transferable indskud (F.22)

- 5.80 *Definition:* Transferable indskud er indskud, der på anfordring kan konverteres til sedler og mønt til pari, og som kan bruges direkte til betalinger ved hjælp af check, anvisning, overførsel, direkte debitering/kreditering eller lignende direkte betalingsformer uden begrænsning eller strafgebyr.
- 5.81 Transferable indskud er fortrinsvis passiver for residente pengeinstitutter, i nogle tilfælde for sektoren offentlig forvaltning og service og for ikke-residente institutionelle enheder. Transferable indskud omfatter bl.a.
- a) interbankpositioner mellem monetære finansielle institutioner
  - b) indskud, som pengeinstitutter har stående i centralbanken ud over de lovpligtige reserver, og som de kan anvende uden opsigelse eller anden restriktion
  - c) indskud, som andre monetære finansielle institutioner foretager i centralbanken i form af konti for ikkeallokeret guld, som ikke er monetært guld, og også tilsvarende indskud i form af konti for ædelmetaller
  - d) indskud i udenlandsk valuta som led i swapaftaler og
  - e) den reservestilling hos IMF, der udgør »reservetranchen«, dvs. de beløb i form af SDR eller udenlandsk valuta, som et medlemsland kan opnå hos IMF med kort varsel, og andre fordringer på IMF, som er umiddelbart tilgængelige for medlemslandet, herunder dets lån til IMF i henhold til den almindelige låneoverenskomst (General Arrangements to Borrow, GAB) og de nye lånearrangementer (New Arrangements to Borrow, NAB).
- 5.82 Konti for transferable indskud kan have overtræksfaciliteter. Hvis der er overtræk på kontoen, er det hævde beløb ned til nul hævning af et indskud, mens overtræksbeløbet er et lån.

▼B

- 5.83 Alle residente sektorer og udlandet kan have transferable indskud.
- 5.84 Transferable indskud kan opdeles efter valuta i transferable indskud denomineret i national valuta og i udenlandsk valuta.

Andre indskud (F.29)

- 5.85 *Definition:* Andre indskud er andre indskud end transferable indskud. Andre indskud kan ikke bruges til at foretage betalinger - kun efter udløbsdatoen eller en aftalt opsigelsesfrist - og kan ikke konverteres til sedler eller mønt eller transferable indskud uden en eller anden form for begrænsning eller strafgebyr.
- 5.86 Andre indskud omfatter bl.a.:
- a) tidsindskud, som er indskud, der ikke er umiddelbart disponible, men først er disponible efter en aftalt periode. Indskuddene bliver disponible efter en fast løbetid eller kan udbetales efter en opsigelsesfrist. De omfatter også indskud, som pengeinstitutter har stående i centralbanken som lovpligtige reserver, i det omfang indskyderne ikke kan disponere over dem uden opsigelse eller anden restriktion
  - b) indskud på opsigelse, sparebøger, uomsættelige sparebeviser eller uomsættelige indskudsbeviser
  - c) indskud som led i en opsparingsordning eller -kontrakt. Disse indskud er ofte forbundet med en forpligtelse for indskyderen til at foretage regelmæssige indbetalinger i en given periode, og den indbetalte kapital og de påløbne renter kan først hæves efter en bestemt tidsfrist. Disse indskud kombineres sommetider ved opsparingsperiodens udløb med tilbud om lån svarende til den akkumulerede opsparing til anskaffelse eller bygning af bolig
  - d) indskudsbeviser udstedt af andelskasser, byggesparekasser, låneforeninger etc., som er indløselige på anfordring eller med relativt kort opsigelsesfrist, men som ikke er transferable
  - e) tilbagebetalingspligtige marginindbetalinger i forbindelse med finansielle derivater, som er passiver for monetære finansielle institutioner
  - f) kortfristede genkøbstransaktioner (repoer), som er passiver for monetære finansielle institutioner, og
  - g) forpligtelser over for IMF, der indgår i valutareserverne og ikke har form af lån. De består af anvendelse af kreditter tildelt af fonden inden for IMF's »General Resources Account«. Denne post viser, hvor stor en del af et medlems indestående i egen valuta hos IMF medlemmet er forpligtet til at tilbagekøbe.
- 5.87 Andre indskud omfatter ikke omsættelige indskudsbeviser og omsættelige sparebeviser. Disse klassificeres under gældsværdipapirer (AF.3).
- 5.88 Andre indskud kan opdeles efter valuta i andre indskud denomineret i national valuta og i udenlandsk valuta.

Gældsværdipapirer (AF.3)

- 5.89 *Definition.* Gældsværdipapirer er omsættelige finansielle instrumenter, der tjener som gældsbeviser.

▼ B***Hovedtræk ved gældsværdipapirer***

- 5.90 Gældsværdipapirer er kendetegnet ved:
- a) en udstedelsesdato, som er den dato, på hvilken gældsværdipapiret er udstedt
  - b) en udstedelseskurs, til hvilken investorer køber gældsværdipapirerne ved udstedelsen
  - c) en indfrielses- eller udløbsdato, på hvilken den kontraktligt fastsatte endelige tilbagebetaling af hovedstolen skal ske
  - d) en indfrielseskurs eller pålydende værdi, som er det beløb, udstederen skal betale til ejeren på udløbsdatoen
  - e) en oprindelig løbetid, som er perioden fra udstedelsesdatoen til den kontraktligt fastsatte dato for endelig tilbagebetaling
  - f) en restløbetid, som er perioden fra referencedatoen til den kontraktligt fastsatte dato for endelig tilbagebetaling
  - g) en pålydende rente, som udstederen betaler til ejerne af gældsværdipapirerne, og som kan være fast i hele gældsværdipapirets løbetid eller ændre sig i takt med inflation, renter eller aktivpriser. Nulku-
ponværdipapirer har ingen pålydende rente
  - h) rentebetalingsdatoer, på hvilke udstederen betaler den pålydende rente til ejerne af værdipapirerne
  - i) udstedelseskursen, indfrielseskursen og den pålydende rente kan udtrykkes (eller afregnes) i national eller udenlandsk valuta, og
  - j) gældsværdipapirernes kreditrating, der er en vurdering af individuelle værdipapirudsteders kreditkvalitet. Ratingkategorier tildeles af anerkendte bureauer.

Med hensyn til litra c) i første afsnit kan udløbsdatoen falde sammen med konverteringen af et gældsværdipapir til en aktie. Her forstås ved konvertering, at ejeren kan ombytte et gældsværdipapir til almindelig egenkapital i udstederens selskab. At værdipapiret er ombytligt, betyder, at ejeren kan ombytte gældsværdipapiret til aktier i et andet selskab end udstederens. Uamortisable værdipapirer, dvs. værdipapirer, for hvilke der ikke er fastsat nogen udløbsdato, klassificeres som gældsværdipapirer.

- 5.91 Gældsværdipapirer omfatter finansielle aktiver og passiver, der kan beskrives i henhold til forskellige klassifikationer — efter løbetid, ejers og udsteders sektor og delsektor, valuta og renteform.

Klassificering efter oprindelig løbetid og valuta

- 5.92 Transaktioner i gældsværdipapirer opdeles efter oprindelig løbetid i to underkategorier:
- a) kortfristede gældsværdipapirer (F.31), og
  - b) langfristede gældsværdipapirer (F.32).
- 5.93 Gældsværdipapirer kan være denomineret i national eller udenlandsk valuta. En yderligere opdeling af gældsværdipapirer denomineret i forskellige udenlandske valutaer kan være hensigtsmæssig, afhængigt af de enkelte udenlandske valutaers relative betydning for økonomien.

▼B

- 5.94 Gældsværdipapirer, hvis hovedstol og pålydende rente begge er knyttet til en udenlandsk valuta, klassificeres som denomineret i den pågældende udenlandske valuta.

Klassificering efter renteform

- 5.95 Gældsværdipapirer kan klassificeres efter renteform. Der skelnes mellem tre kategorier af gældsværdipapirer:

- a) gældsværdipapirer med fast rente
- b) gældsværdipapirer med variabel rente, og
- c) gældsværdipapirer med blandet rente.

Gældsværdipapirer med fast rente

- 5.96 Gældsværdipapirer med fast rente omfatter:

- a) almindelige gældsværdipapirer, der udstedes og indfries til pari
  - b) gældsværdipapirer, der udstedes til over eller under pari. Det gælder f.eks. skatkammerbeviser, commercial papers, indskudsbeviser og en række særlige former for gældsbreve
  - c) obligationer til langt under pari, af hvilke der kun svares en lav rente, og som udstedes til en kurs, som ligger betragteligt under pari
  - d) nul kuponobligationer, der er gældsværdipapirer med engangsbetaling, hvoraf der ikke svares renter. Obligationen sælges til under pari, og hovedstolen tilbagebetales på udløbsdatoen eller indfries undertiden i rater. Nul kuponobligationer kan oprettes på grundlag af gældsværdipapirer med fast rente ved at »fjerne« renten, dvs. ved at adskille renten fra den endelige betaling af værdipapirets hovedstol og handle dem uafhængigt af hinanden
  - e) separate Trading of Registered Interest and Principal Securities (STRIPS), som er gældsværdipapirer, der er opdelt i hovedstol og renter, således at de kan sælges hver for sig
  - f) uamortisable gældsværdipapirer, gældsværdipapirer, som kan kræves indfriet før udløbsdato, og gældsværdipapirer, som kan indløses før udløbsdato, samt gældsværdipapirer med amortiseringsfond
  - g) konvertible obligationer, som ejeren kan vælge at konvertere til egenkapital i udstederens selskab, hvorefter de klassificeres som ejerandele, og
  - h) ombyttelige obligationer med indbygget mulighed for at ombytte værdipapiret til en aktie i et andet selskab end udstederens, som regel et datterselskab eller et selskab, i hvilket udstederen har en økonomisk interesse, på en senere dato og på aftalte vilkår.
- 5.97 Gældsværdipapirer med fast rente omfatter også andre gældsværdipapirer som f.eks. obligationer med tegningsret, efterstillede obligationer, præferenceaktier uden ejerandelsrettigheder, der giver et fast afkast, men som ikke giver ret til andel i restformuen i et selskab ved dets opløsning, og sammensatte instrumenter.

Gældsværdipapirer med variabel rente

- 5.98 Renter og/eller afdrag på gældsværdipapirer med variabel rente er knyttet til:

- a) et generelt prisindeks for varer og tjenester (f.eks. forbrugerprisindekset)

▼B

- b) en rentesats, eller
  - c) en pris på et aktiv.
- 5.99 Gældsværdipapirer med variabel rente klassificeres som regel som langfristede gældsværdipapirer, medmindre deres oprindelige løbetid er et år eller derunder.
- 5.100 Til gældsværdipapirer knyttet til inflationen og gældsværdipapirer knyttet til prisen på et aktiv henregnes bl.a. gældsværdipapirer, der udstedes som inflations- og råvareindekserede obligationer. En råvareindekseret obligations kupon og/eller indfrielseskurs er knyttet til prisen på en råvare. Gældsværdipapirer, hvis renter er knyttet til en anden låntagers kreditrating, klassificeres som indeksregulerede gældsværdipapirer, da kreditratings ikke ændrer sig løbende som reaktion på markedsvilkårene.
- 5.101 For gældsværdipapirer, som er knyttet til en rentesats, varierer den kontraktligt fastsatte nominelle rente og/eller indfrielseskursen i national valuta. Udstederen har på udstedelsesdatoen ikke mulighed for at kende værdien af rente- og afdragsbetalinger.

Gældsværdipapirer med blandet rente

- 5.102 Gældsværdipapirer med blandet rente har i deres løbetid både en fast og en variabel pålydende rente og klassificeres som gældsværdipapirer med variabel rente. De omfatter gældsværdipapirer, der har:
- a) både en fast og en variabel pålydende rente
  - b) en fast eller en variabel pålydende rente frem til et referencetidspunkt og derefter en variabel eller fast pålydende rente frem til udløbsdatoen, eller
  - c) kuponudbetalinger, som er forudfastsat i gældsværdipapirenes løbetid, men som ikke forbliver konstante i tidens løb; disse betegnes som »stepped« gældsværdipapirer.

Private placeringer

- 5.103 Gældsværdipapirer omfatter også private placeringer. Ved private placeringer forstås, at en udsteder sælger gældsværdipapirer direkte til et lille antal investorer. Gældsværdipapirudstedernes kreditværdighed vurderes typisk ikke af kreditratingbureauer, og værdipapirerne videregives eller genværdiansættes som regel ikke. Det sekundære marked er derfor uden betydning. De fleste private placeringer opfylder dog omsættelighedskriteriet og klassificeres som gældsværdipapirer.

Securitisering

- 5.104 *Definition:* Securitisering er udstedelse af gældsværdipapirer, hvor der er sikkerhed for renter og afdrag i nærmere angivne aktiver eller fremtidige indkomststrømme. En lang række aktiver eller fremtidige indkomststrømme kan securitiseres, herunder bl.a. realkreditlån til bolig- og erhvervsjendomme, forbrugerlån, virksomhedslån, statslån, forsikringsaftaler, kreditderivater og fremtidige indtægter.
- 5.105 Securitisering af aktiver eller fremtidige indkomststrømme er en betydningsfuld finansiel nyskabelse, som har ført til oprettelse og udstrakt brug af nye finansielle selskaber for at lette skabelse, markedsføring og udstedelse af gældsværdipapirer. Securitisering er motiveret af forskellige overvejelser. Det drejer sig for selskabers vedkommende bl.a. om billigere finansiering end via banker, overdragelse af forskellige former for risici, f.eks. kredit- eller forsikringsrisikoen og diversificering af finansieringskilderne.

▼B

- 5.106 Der findes securitisationsordninger af forskellig art inden for og på tværs af gældsværdipapirmarkederne. De kan henføres til to hovedgrupper:
- a) ordninger, hvor et finansielt selskab foretager securitisation af aktiver og overdrager disse med sikkerhedsstillelse fra den oprindelige indehaver, hvilket betegnes »egentligt salg«, og
  - b) ordninger, hvor et finansielt selskab foretager securitisation af aktiver og ved hjælp af credit default swaps (CDS) udelukkende overdrager kreditrisikoen, dvs. at den oprindelige indehaver bibeholder aktiverne, men overdrager kreditrisikoen. Dette betegnes syntetisk securitisation.
- 5.107 Under securitisationsordningen som omhandlet i litra a) i 5.106 oprettes der et securitisationsselskab, der skal eje securitiserede aktiver eller andre aktiver, som er blevet securitiseret af den oprindelige indehaver, og som skal udstede gældsværdipapirer med sikkerhed i disse aktiver.
- 5.108 Det er meget vigtigt *især* at fastslå, hvorvidt det finansielle selskab, der foretager securitisation af aktiver, forvalter sin portefølje aktivt ved at udstede gældsværdipapirer og ikke blot fungerer som en trust, der forvalter aktiverne passivt eller opbevarer gældsværdipapirerne. Når det finansielle selskab er den juridiske ejer af en aktivportefølje, udsteder gældsværdipapirer, der repræsenterer andele af porteføljen, og har et fuldstændigt regnskab, fungerer det som en finansiell formidler, der klassificeres under andre finansielle formidlere. Der skelnes mellem finansielle selskaber, der foretager securitisation af aktiver, og enheder, der er oprettet udelukkende med det formål at opbevare specifikke porteføljer af finansielle aktiver og passiver. Sidstnævnte enheder forbindes med deres moderselskab, hvis de er residente i samme land som dette. Når der er tale om ikke-residente enheder, behandles de imidlertid som særskilte institutionelle enheder og klassificeres som koncerntilknyttede finansielle institutioner.
- 5.109 Under securitisationsordningen som omhandlet i litra b) i 5.106 overdrager den oprindelige ejer af aktiverne, afdækningskøberen, ved hjælp af credit default swaps (CDS) kreditrisikoen i forbindelse med en pulje af diversificerede referenceaktiver til et securitisationsselskab, men beholder aktiverne. Provenuet af udstedelsen af gældsværdipapirerne placeres i et indskud eller en anden sikker investering som f.eks. AAA-obligationer, og de påløbne renter på indskuddet finansierer sammen med CDS-præmierne renterne på de udstedte gældsværdipapirer. I tilfælde af misligholdelse reduceres det afdrag, der skal betales til indehaverne af ABS'erne, idet de mest efterstillede trancher rammes først osv. Renter og afdrag kan også omdirigeres fra gældsværdipapirinvestorerne til den oprindelige ejer af sikkerheden for at dække tab som følge af misligholdelse.
- 5.110 Et værdipapir med sikkerhed i specificerede aktiver (ABS) er et gældsværdipapir, hvis afdrag og/eller renter udelukkende betales ud af de pengestrømme, der produceres af en nærmere angivet pulje af finansielle eller ikkefinansielle aktiver.

Dækkede obligationer

- 5.111 *Definition:* Dækkede obligationer er gældsværdipapirer, som udstedes eller fuldt ud garanteres af et finansielt selskab. I tilfælde af misligholdelse hos det udstedende eller garantistillende finansielle selskab har obligationsindehaverne en prioriteret fordring på sikkerhedspuljen ud over deres almindelige fordring på det finansielle selskab.

▼B**Lån (F.4)**

5.112 *Definition:* Lån oprettes, når en kreditor låner penge til en debitor.

Hovedtræk ved lån

5.113 Lån er kendetegnet ved følgende:

- a) vilkårene for et lån er enten fastsat af det finansielle selskab, der yder det, eller aftalt mellem långiver og låntager direkte eller via en mægler
- b) det er låntageren, der tager initiativ til optagelse af et lån, og
- c) et lån er en ubetinget gæld til kreditor, der skal tilbagebetales ved forfald, og som er rentebærende.

5.114 Lån kan være finansielle aktiver eller passiver for alle residente sektorer og for udlandet. I pengeinstitutter registreres kortfristede passiver almindeligvis som indskud, ikke som lån.

Klassificering af lån efter oprindelig løbetid, valuta og formål

5.115 Transaktioner i lån kan henføres til to kategorier efter oprindelig løbetid:

- a) kortfristede lån (F.41) med en kort oprindelig løbetid, herunder lån, der skal tilbagebetales på anfordring, og
- b) langfristede lån (F.42) med lang oprindelig løbetid.

5.116 Til analysebrug kan lån underopdeles i:

- a) lån denomineret i national valuta, og
- b) lån denomineret i udenlandsk valuta.

For husholdninger er følgende underopdeling nyttig:

- a) lån til forbrug
- b) lån til bolig, og
- c) andre lån.

Sondring mellem transaktioner i lån og transaktioner i indskud

5.117 Forskellen mellem transaktioner i lån (F.4) og transaktioner i indskud (F.22) består i, at debitor tilbyder en standardiseret, uomsættelig kontrakt, når der er tale om et lån, men ikke når der er tale om et indskud.

5.118 Kortfristede lån til pengeinstitutter klassificeres som transferable indskud eller som andre indskud, og kortfristede lån til andre institutionelle enheder end pengeinstitutter klassificeres som kortfristede lån.

5.119 Placeringer af midler pengeinstitutterne imellem registreres altid som indskud.

Sondring mellem transaktioner i lån og transaktioner i gældsværdipapirer

5.120 Forskellen mellem transaktioner i lån (F.4) og transaktioner i gældsværdipapirer (F.3) består i, at lån er uomsættelige finansielle instrumenter, mens gældsværdipapirer er omsættelige finansielle instrumenter.

▼B

- 5.121 De fleste lån er baseret på et enkelt dokument, og transaktioner i lån sker mellem én kreditor og én debitor. Ved udstedelse af gældsværdipapirer er der derimod tale om et stort antal ens dokumenter med hvert sit runde beløb, der tilsammen giver det samlede lånebeløb.
- 5.122 Der findes et sekundært marked for lån. Når lån bliver omsættelige på et reguleret marked, skal de omklassificeres fra lån til gældsværdipapirer, forudsat at der er beviser for handel på et sekundært marked, herunder market makers, og hyppige noteringer af det finansielle aktiv, således som det f.eks. fremgår af marginalerne mellem købs- og salgskurser. Normalt vil der ske en egentlig omlægning af det oprindelige lån.
- 5.123 Standardiserede lånetyper udbydes som regel af finansielle selskaber og som regel til husholdninger. Finansielle selskaber bestemmer vilkårene, og husholdninger har valget mellem at acceptere eller afslå. Vilkaerne for ikkestandardiserede lånetyper aftales normalt mellem kreditor og debitor. Dette er et vigtigt kriterium, som gør det lettere at skelne mellem ikkestandardiserede lånetyper og gældsværdipapirer. Når der er tale om offentlig værdipapirudstedelse, fastsættes udstedelsesvilkårene af låntager, eventuelt i samråd med banken/lead manager-banken. Men ved privat værdipapirudstedelse fastsætter kreditor og debitor i fællesskab udstedelsesvilkårene.

Sondring mellem transaktioner i lån, handelskreditter og vekslers

- 5.124 Handelskreditter er leverandørers direkte ydelse af kredit til købere af varer og tjenester. Handelskreditter opstår, når betalingen for varer og tjenester ikke sker samtidig med overdragelsen af ejendomsretten til varerne eller ydelsen af tjenesten.
- 5.125 Der skelnes mellem handelskreditter og lån til finansiering af handel, der klassificeres som lån. Vekslers, som en leverandør af varer og tjenester trækker på en kunde, og som leverandøren efterfølgende diskonterer hos et finansielt selskab, bliver til tredjemands fordring på kunden.

Lån af værdipapirer og genkøbsaftaler

- 5.126 *Definition:* Lån af værdipapirer består i, at en långiver midlertidigt overdrager værdipapirer til en låntager. Låntageren kan som sikkerhed være forpligtet til at stille aktiver til rådighed for långiveren i form af kontanter eller værdipapirer. Både værdipapirer og sikkerhed skifter juridisk ejer, således at de lånte værdipapirer og sikkerheden kan sælges eller viderelånes.
- 5.127 *Definition:* En genkøbsaftale af værdipapirer indebærer tilrådighedsstillelse af værdipapirer som f.eks. gældsværdipapirer eller aktier til gengæld for kontanter eller andre betalingsmidler samt en forpligtelse til at genkøbe de samme eller lignende værdipapirer til en fast pris. Tidspunktet for opfyldelsen af genkøbsforpligtelsen er en dato i fremtiden, som er forudfastsat eller ej.
- 5.128 Lån af værdipapirer med kontant sikkerhedsstillelse og genkøbsaftaler (repoer) er forskellige former for finansielle aftaler med de samme økonomiske virkninger, nemlig de virkninger, lån med sikkerhed har, da de begge indebærer tilrådighedsstillelse af værdipapirer som sikkerhed for et lån eller et indskud, hvor et pengeinstitut sælger værdipapirerne som led i en sådan finansiell aftale. Hovedtrækkene ved de to former for aftaler fremgår af tabel 5.2.

▼B

Tabel 5.2 — Hovedtræk ved låne- og genkøbstransaktioner i værdipapirer

Træk	Lån af værdipapirer		Genkøbsaftaler	
	Kontant sikkerhedsstillelse	Uden kontant sikkerhedsstillelse	Specificerede værdipapirer	Generel sikkerhedsstillelse
Formel udvekslingsmetode	Lån af værdipapirer, hvor låntageren indvilliger i at levere dem tilbage til långiveren		Salg af værdipapirer og forpligtelse til at købe dem tilbage i henhold til vilkårene i masteraftalen	
Udvekslingsform	Værdipapirer mod kontanter	Værdipapirer mod anden sikkerhed (om nogen)	Værdipapirer mod kontanter	Kontanter mod værdipapirer
Afkast betales til leverandøren af	Kontant sikkerhedsstillelse (låntageren)	Værdipapirer (ikke værdipapirer som sikkerhed) (långiveren)	Kontanter	Kontanter
Afkast tilbagebetales som	Gebyr	Gebyr	Reporente	Reporente

- 5.129 Ejendomsretten til de værdipapirer, der lånes ud eller stilles til rådighed som led i genkøbsaftaler, anses for ikke at være overgået til andre, da de fortsat giver långiveren en indkomst. Långiveren bærer desuden risiciene og nyder godt af fordelene ved eventuelle ændringer i kursen på værdipapirerne.
- 5.130 Hverken leveringen og modtagelsen af midler som led i en genkøbsaftale af værdipapirer eller lån af værdipapirer med kontant sikkerhedsstillelse indebærer nyudstedelse af gældsværdipapirer. Når sådanne midler stilles til rådighed for andre institutionelle enheder end monetære finansielle institutioner, betragtes de som lån; i forbindelse med pengeinstitutter betragtes de som indskud.
- 5.131 Hvis et lån af værdipapirer ikke indebærer levering af kontanter, dvs. hvis et værdipapir udveksles med et andet, eller hvis en part leverer et værdipapir uden sikkerhed, er der ikke tale om en transaktion i lån, indskud eller værdipapirer.
- 5.132 Krav om marginindbetalinger i kontanter som led i en genkøbsaftale klassificeres som lån.
- 5.133 Guldswaps har karakter af genkøbsaftaler af værdipapirer, bortset fra at sikkerheden er guld. De indebærer ombytning af guld med et indskud i udenlandsk valuta og en aftale om, at transaktionen på en fastlagt senere dato tilbageføres til en aftalt guldpris. Transaktionen bogføres som et lån med sikkerhed eller som et indskud.

Finansiell leasing

- 5.134 *Definition:* Finansiell leasing er baseret på en kontrakt, i henhold til hvilken leasinggiveren som den juridiske ejer af et aktiv overdrager risici og fordele ved ejendomsretten til aktivet til leasingtageren. Ved finansiell leasing anses leasinggiveren for at yde leasingtageren et lån, som leasingtageren bruger til at anskaffe aktivet. Det leasede aktiv opføres derefter på leasingtagerens balance og ikke på leasinggiverens; det modsvarende lån fremgår som et aktiv for leasinggiveren og et passiv for leasingtageren.
- 5.135 Finansiell leasing adskiller sig fra andre former for leasing ved, at risici og fordele ved ejendomsretten overføres fra den juridiske ejer af formuegodet til brugeren af godet. Andre former for leasing er i) operationel leasing og ii) ressourceleasing. Kontrakter, leasingkontrakter og licenser som defineret i kapital 15 kan også betragtes som leasing.

▼B**Andre typer lån**

- 5.136 Kategorien lån omfatter bl.a.:
- a) overtræk på konti for transferable indskud, hvor overtræksbeløbet ikke behandles som et negativt transferabelt indskud
  - b) overtræk på andre løbende konti, f.eks. interne mellemregningssaldi mellem ikkefinansielle selskaber og deres datterselskaber, undtagen saldi, hvis modpost er et indskud i et monetært finansielt selskab
  - c) ansattes tilgodehavender som følge af andel i selskabets overskud
  - d) tilbagebetalingspligtige marginindbetalinger i forbindelse med finansielle derivater, som er gæld for andre institutionelle enheder end monetære finansielle institutioner
  - e) lån, der modsvarer bankaccepter
  - f) realkreditlån
  - g) forbrugerlån
  - h) revolverende kredit
  - i) lån med fastlagte periodevise tilbagebetalinger
  - j) lån ydet som sikkerhed for opfyldelse af visse forpligtelser
  - k) sikkerhed for indskud i form af genforsikringselskabers finansielle fordringer på afgivende selskaber
  - l) finansielle fordringer på IMF i form af lån til IMF's konto for almindelige indtægter, herunder lån i henhold til de almindelige lånearrangementer (General Arrangements to Borrow, GAB) og de nye lånearrangementer (New Arrangements to Borrow, NAB), og
  - m) gæld til IMF i form af IMF-kreditter eller lån under faciliteten for fattigdomsreduktion og vækst (Poverty Reduction and Growth Facility, PRGF).
- 5.137 Det særlige tilfælde med misligholdte lån behandles i kapitel 7.

Finansielle aktiver, der ikke er omfattet af kategorien lån

- 5.138 Kategorien lån omfatter ikke:
- a) andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8), inklusive handelskreditter og forudbetalinger (AF.81), og
  - b) finansielle aktiver og passiver, der beror på ikke-residenters ejendomsret til fast ejendom, f.eks. bygninger og grunde; de klassificeres som andre ejerandelsbeviser (AF.519).

Ejerandele og andele i investeringsforeninger (F.5)

- 5.139 *Definition:* Ejerandele og andele i investeringsforeninger er restfordringer på aktiverne i de institutionelle enheder, der har udstedt andelene.

▼B

5.140 Ejerandele og andele i investeringsforeninger opdeles i to underkategorier:

- a) ejerandele (F.51), og
- b) andele i investeringsforeninger (F.52).

Ejerandele (F.51)

5.141 *Definition:* Ejerandele er finansielle aktiver, som er fordringer på restværdien af et selskab, når alle andre fordringer er blevet indfriet.

5.142 Ejendomsret til kapital i juridiske enheder er sædvanligvis baseret på aktier, aktiecertifikater (depository receipts), kapitalinteresser eller lignende.

Aktiecertifikater

5.143 *Definition:* Aktiecertifikater repræsenterer ejendomsret til værdipapirer, som noteres i andre økonomier; ejendomsret til aktiecertifikater betragtes som direkte ejendomsret til de underliggende værdipapirer. De udstedte certifikater noteres på en børs og repræsenterer ejendomsret til værdipapirer, der noteres på en anden børs. Aktiecertifikater letter transaktioner i værdipapirer i andre økonomier end den, hvor de oprindeligt er noteret. De underliggende værdipapirer kan være aktier eller gældsværdipapirer.

5.144 Ejerandele opdeles i:

- a) noterede aktier (F.511)
- b) unoterede aktier (F.512), og
- c) andre ejerandelsbeviser (F.519).

5.145 Både noterede og unoterede aktier er omsættelige og er ejerandelsinstrumenter.

Noterede aktier (F.511)

5.146 *Definition:* Noterede aktier er ejerandelsinstrumenter, der noteres på en børs. Der kan være tale om en anerkendt fondsbørs eller en anden form for sekundært marked. Når aktier er noteret på en børs, vil markedsprisen som regel let kunne fastslås.

Unoterede aktier (F.512)

5.147 *Definition:* Unoterede aktier er ejerandelsinstrumenter, der ikke noteres på en børs.

5.148 Ejerandelsinstrumenter omfatter bl.a. aktier udstedt af unoterede aktie- eller anpartsselskaber, dvs.:

- a) aktier eller anparter, som giver indehaverne status af medejere og ret til en del af det samlede udloddede udbytte og til en del af de samlede nettoaktiver i tilfælde af likvidation
- b) udbyttebeviser, hvis nominelle pålydende er blevet tilbagebetalt, men hvis indehavere bevarer deres status af medejere af selskabet. Disse værdipapirer giver ret til andel i det overskud, der er til fordeling efter aflønning af selskabskapitalen, og til provenuet ved likvidation, efter at selskabskapitalen er blevet tilgodeset (nettoaktiverne minus selskabskapitalen)
- c) dividendeaktier, også kaldet stifteraktier, og overskudsbeviser, som ikke er medregnet i selskabskapitalen. Dividendeaktier giver ikke indehaverne en medejers rettigheder — indehaverne har derfor ikke ret til tilbagebetaling af indskudskapitalen, ret til aflønning af

▼B

denne kapital, stemmeret på generalforsamlinger osv. Dog giver de ret til en del af det overskud, der er til deling efter aflønning af selskabskapitalen, og en del af likvidationsprovenuet

- d) participerende præferenceaktier eller aktier, som giver indehaverne ret til andel i udlodning af restformuen i et selskab ved opløsning. Indehaverne har desuden ret til at deltage i udlodning af og til at modtage yderligere dividender ud over den faste dividende procent. De yderligere dividender udbetales sædvanligvis pro rata af de almindelige deklarerede dividender. I tilfælde af likvidation har indehaverne af participerende præferenceaktier ret til andel i et eventuelt restprovenu, som tildeles de almindelige aktionærer, og får tilbagebetalt købsprisen for deres aktier.

Børsintroduktion, børsnotering, afnotering og aktietilbagekøb

- 5.149 Ved børsintroduktion (IPO — »initial public offering«) eller første udbud til offentligheden forstås, at et selskab udsteder ejerandelsinstrumenter til offentligheden for første gang. Sådanne ejerandelsinstrumenter udstedes ofte af små, nystartede selskaber, der søger finansiering, eller store foretagender, der ønsker at blive optaget til notering på børsen. I forbindelse med en børsintroduktion kan udstederen få bistand fra en enhed, der yder tegningsgaranti, og som hjælper med at bestemme, hvilken type ejerandelsinstrument der skal udstedes, den bedste udbudspris og det rette tidspunkt for markedsintroduktionen.
- 5.150 Ved børsnotering forstås, at et selskabs aktier optages til notering og officiel handel på en fondsbørs. Det er normalt det udstedende selskab, der anmoder om børsnotering, men i nogle lande kan børsen optage et selskab til notering, f.eks. fordi dets aktier allerede handles aktivt via uformelle kanaler. Til kravene ved første børsnotering hører sædvanligvis, at selskabet forelægger sine regnskaber for en kortere årrække, at et tilstrækkeligt stort beløb udbydes til offentligheden — i absolutte tal og i procent af den samlede aktiebeholdning — samt at der foreligger et godkendt prospekt, som regel med vurderinger fra uafhængige eksperter. Ved afnotering forstås, at et selskabs aktier fjernes fra en fondsbørs. Dette sker, når selskabet indstiller sin aktivitet, går konkurs, ikke længere opfylder en fondsbørs' noteringsregler eller er blevet et kvasiselskab eller et personligt foretagende, ofte som følge af en fusion eller en virksomhedsovertagelse. Børsnotering registreres som udstedelse af noterede aktier og indløsning af unoterede aktier, mens afnotering registreres som indløsning af noterede aktier og udstedelse af unoterede aktier, hvis det er relevant.
- 5.151 Selskaber kan tilbagekøbe deres egne aktier ved et såkaldt aktietilbagekøb. Et aktietilbagekøb bogføres som en finansiel transaktion, hvorved de eksisterende aktionærer modtager kontanter som modydelse for en del af selskabets cirkulerende aktier. Antallet af cirkulerende aktier reduceres således til gengæld for kontanter. Selskabet trækker aktierne tilbage eller beholder dem som »egne aktier«, så de kan genudstedes.

▼B

Finansielle aktiver, der ikke er omfattet af ejerandelsinstrumenter

5.152 Ejerandelsinstrumenter omfatter ikke:

- a) udbudte, men ikke tegnede aktier. De registreres ikke
- b) obligationer og lån, som kan konverteres til aktier. De klassificeres som gældsværdipapirer (AF.3), indtil de konverteres
- c) de andele, der er tegnet af komplementarerne i kommanditselskaber. De klassificeres som andre ejerandelsbeviser
- d) offentlige kapitalindskud i internationale organisationer, som juridisk set er aktieselskaber. De klassificeres som andre ejerandelsbeviser (AF.519)
- e) friaktier: Ved udstedelse af friaktier tildeles aktionærerne nye, gratis aktier pro rata af deres aktiebeholdninger. En sådan udstedelse, der hverken ændrer selskabets gæld til aktionærerne eller den forholdsmæssige andel i selskabet, som hver aktionær besidder, er ikke en finansiell transaktion. Udstedelse i forbindelse med aktiesplit registreres heller ikke.

Andre ejerandelsbeviser (F.519)

5.153 *Definition:* Andre ejerandelsbeviser omfatter alle andre former for kapitalandele end dem, der er klassificeret i underkategorien noterede aktier (AF.511) og unoterede aktier (AF.512).

5.154 Andre ejerandelsbeviser omfatter bl.a.:

- a) alle former for ejerandelsbeviser i selskaber, som ikke er aktier, herunder følgende:
  - 1) komplementarernes andele i kommanditselskaber
  - 2) andele i selskaber med begrænset ansvar bortset fra aktie- og anpartsselskaber
  - 3) kapitalindskud i interessentskaber, som er juridiske enheder
  - 4) kapitalindskud i andelsselskaber, som er juridiske enheder
- b) deltagelse af sektoren offentlig forvaltning og service i offentlige selskaber, der ikke udsteder aktier, og som i henhold til særlig lovgivning er selvstændige juridiske enheder.
- c) kapitaldeltagelse af sektoren offentlig forvaltning og service i centralbanken
- d) statens kapitalindskud i internationale og supranationale organisationer, bortset fra IMF, også selv om disse organisationer juridisk set er aktieselskaber (f.eks. Den Europæiske Investeringsbank)
- e) de nationale centralbankers bidrag til ECB's finansielle ressourcer
- f) kapitalindskud i finansielle og ikkefinansielle kvasiselskaber. Størrelsen af disse indskud er lig med størrelsen af nye indskud i kontanter eller naturalier minus kapitaludtræk

▼B

- g) ikke-residente enheders finansielle fordringer på fiktive residente enheder og omvendt.

Værdiansættelse af transaktioner i aktier

- 5.155 Nye aktier registreres til udstedelseskurs, hvilket er pålydende værdi plus udstedelsestillæg.
- 5.156 Transaktioner i cirkulerende aktier registreres til transaktionsværdien. Hvis transaktionsværdien ikke kendes, estimeres den på basis af børs-kursen eller markedsprisen, når der er tale om noterede aktier, og en værdi svarende til markedsværdien, når der er tale om unoterede aktier.
- 5.157 Udbyttebeviser er aktier, der værdiansættes ud fra det udbytte, udstederen har foreslået.
- 5.158 Udstedelse af friaktier registreres ikke. Men hvis udstedelse af friaktier indebærer ændringer i den samlede markedsværdi af et selskabs aktier, registreres ændringerne på omvurderingskontoen.
- 5.159 Transaktionsværdien af aktier (F.51) er lig med de midler, som ejerne overfører til selskaber eller kvasiselskaber. I nogle tilfælde kan overførslen af midler have form af overtagelse af selskabets eller kvasi-selskabets gæld.

Andele i investeringsforeninger (F.52)

- 5.160 *Definition:* Andele i investeringsforeninger er andele, uanset om de pågældende investeringsforeninger har selskabsstruktur eller ej. Investeringsforeninger er kollektive investeringsforetagender, gennem hvilke investorerne samler midler med henblik på investering i finansielle og/eller ikkefinansielle aktiver.
- 5.161 Investeringsforeninger falder ind under begrebet UCITS (institutter for kollektiv investering i værdipapirer) og kan være åbne eller lukkede for tilgang af nye investeringsbeviser.
- 5.162 Andele i investeringsforeninger kan være noterede eller unoterede. Når de er unoterede, kan de normalt indløses på anfordring til en værdi, der svarer til deres andel af det finansielle selskabs egenkapital. Denne egenkapital omvurderes regelmæssigt på grundlag af markedspriserne for dens forskellige bestanddele.
- 5.163 Andele i investeringsforeninger opdeles i:
- andele i pengemarkedsforeninger (F.521), og
- andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger.

Andele i pengemarkedsforeninger (F.521)

- 5.164 *Definition:* Andele i pengemarkedsforeninger er andele udstedt af pengemarkedsforeninger. Andele i pengemarkedsforeninger kan være transferable og anses ofte for at have indskudslignende karakter.

Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger (F.522)

- 5.165 *Definition:* Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger, udgør fordringer på en del af værdien af investeringsforeninger, som ikke er pengemarkedsforeninger. Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger, udstedes af investeringsforeninger.

▼ B

- 5.166 Unoterede andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger, kan normalt indløses på anfordring til en værdi, der svarer til deres andel af det finansielle selskabs egenkapital. Denne egenkapital omvurderes regelmæssigt på grundlag af markedspriserne for dens forskellige bestanddele.

Værdiansættelse af transaktioner i andele i investeringsforeninger

- 5.167 Transaktioner i andele i investeringsforeninger inkluderer værdien af nettoindskud i foreningerne.

Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier (F.6)

- 5.168 Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier er opdelt i seks underkategorier:
- a) forsikringstekniske reserver, skadesforsikring (F.61)
  - b) livsforsikrings- og livrenterettigheder (F.62)
  - c) pensionsrettigheder (F.63)
  - d) pensionskassers krav på pensionsmanagere (F.64)
  - e) rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelser (F.65), og
  - f) hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier (F.66).

Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring (F.61)

- 5.169 *Definition:* Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring, er forsikringstagernes finansielle fordringer på skadesforsikringselskaber i form af ikkeoptjente præmier og forfaldne erstatninger.
- 5.170 Transaktioner i forsikringstekniske reserver, skadesforsikring, som er hensat til ikkeoptjente præmier og forfaldne erstatninger, vedrører risici som f.eks. ulykker, sygdom og brand samt genforsikring.
- 5.171 Ikkeoptjente præmier er betalte, men endnu ikke optjente præmier. Præmierne betales som regel i begyndelsen af den periode, policen dækker. Præmierne optjenes gennem hele forsikringsperioden, således at betalingen i begyndelsen af perioden udgør en forudbetaling.
- 5.172 Udestående erstatningskrav er forfaldne, men endnu ikke afregnede erstatningskrav, herunder tilfælde, hvor beløbet anfægtes, eller hvor forsikringsbegivenheden har fundet sted, men endnu ikke er anmeldt. Forfaldne, men endnu ikke afregnede erstatningskrav modsvarer af reserver for udestående forsikringserstatninger. Der er tale om beløb, som forsikringselskaberne hensætter til dækning af forventede udgifter i forbindelse med begivenheder, som har fundet sted, men for hvilke erstatningskravene endnu ikke er afregnet.
- 5.173 Forsikringselskaberne kan også have andre tekniske reserver, f.eks. udjævningsreserver. Disse anerkendes dog kun som forpligtelser og modsvarer aktiver, når der indtræffer en begivenhed, som afstedkommer en forpligtelse. Når det ikke er tilfældet, er udjævningsreserver interne regnskabsposter i forsikringselskabet med henblik på opsparing til dækning af sporadiske begivenheder. De modsvarer ikke eksisterende erstatningskrav fra forsikringstagere.

Livsforsikrings- og livrenterettigheder (F.62)

- 5.174 *Definition:* Livsforsikrings- og livrenterettigheder er forsikringstagernes og livrentenydernes finansielle fordringer på livsforsikringselskaber.

▼ B

- 5.175 Livsforsikrings- og livrenterettigheder anvendes til at sikre forsikringstagerne ydelser efter udløbet af policen eller til at give de begunstigede kompensation, når forsikringstagerne afgår ved døden, og de holdes derfor adskilt fra aktionærernes midler. Reserver i form af livrenter er baseret på den aktuarmæssigt beregnede nutidsværdi af forpligtelserne til at betale fremtidige indkomster, indtil de begunstigede afgår ved døden.
- 5.176 Transaktioner i livsforsikrings- og livrenterettigheder omfatter tilføjelser minus fradrag.
- 5.177 Tilføjelser er finansielle transaktioner, der omfatter:
- a) faktisk optjente præmier i den løbende regnskabsperiode, og
  - b) ekstra præmieindtægter svarende til investeringsafkastet af de rettigheder, der er henført til forsikringstagerne, efter fradrag af administrationsgebyr.
- 5.178 Fradrag omfatter:
- a) skyldige beløb til ejere af annuitetsopsparinger og lignende policer, og
  - b) skyldige beløb på policer, der opsiges før forfald.
- 5.179 I tilfælde af kollektive kontrakter, hvor et selskab forsikrer sine ansatte, er det de ansatte og ikke arbejdsgiveren, der er de begunstigede, idet man går ud fra, at det er de ansatte, der er forsikringstagerne.

Pensionsrettigheder (F.63)

- 5.180 *Definition:* Pensionsrettigheder omfatter nuværende og tidligere ansattes finansielle fordringer på:
- a) deres arbejdsgivere
  - b) en ordning, som arbejdsgiveren har valgt til at udbetale pension som led i en aflønningsaftale mellem arbejdsgiveren og arbejdstageren, eller
  - c) et forsikringsselskab.
- 5.181 Transaktioner i pensionsrettigheder omfatter tilføjelser minus fradrag, som skal registreres særskilt i forhold til nominelle kapitalgevinster eller -tab på de af pensionskasserne investerede midler.
- 5.182 Tilføjelser er finansielle transaktioner, der omfatter:
- a) faktiske indbetalinger til pensionskasserne fra ansatte, arbejdsgivere, selvstændige eller andre institutionelle enheder på vegne af enkeltpersoner eller husholdninger med tilgodehavender i ordningen erhvervet i løbet af den aktuelle regnskabsperiode, og
  - b) de ekstra bidrag, der svarer til investeringsafkastet af pensionsordningens pensionsrettigheder henført til de deltagende husholdninger, efter fradrag af omkostninger til administration af ordningen i den pågældende periode.
- 5.183 Fradrag omfatter:
- a) sociale ydelser svarende til de beløb, der betales som regelmæssige ydelser mv. til pensionister eller til personer, over for hvem disse har forsørgelsespligt, og
  - b) sociale ydelser, som består af engangsydelser til personer, når de går på pension.

▼ B*Eventualforpligtelser for pension*

- 5.184 Kategorien pensionsrettigheder omfatter ikke eventualforpligtelser for pension etableret af institutionelle enheder, der klassificeres som ikke-fondsbaserede lovbestemte arbejdsgiveradministrerede ydelsesdefinerede pensionsordninger eller som pensionsordninger, der administreres af sociale kasser og fonde. Deres transaktioner registreres ikke i fuldt omfang, og deres øvrige strømme og beholdninger registreres ikke i hovedregnskabet, men i den supplerende tabel over optjente pensionsrettigheder i socialsikringsordninger. Betingede pensionsrettigheder er ikke passiver for delsektorerne statslig forvaltning og service, offentlig forvaltning og service på delstatsniveau, kommunal forvaltning og service eller sociale kasser og fonde og er heller ikke finansielle aktiver for de potentielle begunstigede.

Pensionskassers krav på pensionsmanagere (F.64)

- 5.185 En arbejdsgiver kan indgå en aftale med tredjemand om forvaltningen af en pensionskasse for sine ansatte. Hvis arbejdsgiveren fortsat bestemmer vilkårene for pensionsordningerne og bevarer ansvaret for et eventuelt finansieringsunderskud og retten til at tilbageholde et eventuelt overskud, betegnes han som pensionsmanageren, og den enhed, der arbejder under pensionsmanagerens ledelse, betegnes som pensionsforvalteren. Hvis arbejdsgiveren i henhold til aftalen med tredjemand overdrager risici og ansvar i forbindelse med et eventuelt finansieringsunderskud til tredjemand, og tredjemand til gengæld har ret til at beholde et eventuelt overskud, bliver tredjemand både pensionsmanager og -forvalter.
- 5.186 Hvis pensionsmanageren er en anden enhed end forvalteren og de beløb, der tilflyder pensionskasserne, ikke dækker stigningen i rettigheder, registreres en fordring fra pensionskassens side på pensionsmanageren. Hvis de beløb, der tilflyder pensionskassen, mere end dækker stigningen i rettigheder, skal pensionskassen foretage en betaling til pensionsmanageren.

Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelser (F.65)

- 5.187 Hvis nettobidragene overstiger ydelserne, er der tale om en stigning i forsikringsordningens forpligtelser over for de begunstigede. Dette registreres som en korrektion på indkomstanvendelseskontoen, og som en stigning i et passiv på den finansielle konto. Da denne post kun sjældent vil optræde, kan ændringer i sådanne ikkepensionsrelaterede rettigheder af praktiske grunde registreres sammen med ændringerne i pensionsrettigheder.

Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier (F.66)

- 5.188 *Definition:* Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier er finansielle fordringer, som indehavere af standardiserede garantier har på de institutionelle enheder, der udbyder dem.
- 5.189 Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier er forudbetalinger af nettogebyrer og hensættelser til dækning af udestående forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier. Ligesom forudbetalte forsikringspræmier og -reserver omfatter hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier også ikkeoptjente gebyrer (præmier) og endnu ikke afregnede forpligtelser (krav).
- 5.190 Standardiserede garantier er garantier, der udstedes i stort antal, som regel mod en forholdsvis beskeden betaling og efter ensartede retningslinjer. Sådanne standardiserede garantier involverer tre parter: låntageren, långiveren og garantistilleren. Låntageren eller långiveren kan indgå en aftale med garantistilleren om tilbagebetaling til långiveren, hvis låntageren misligholder sine forpligtelser. Eksportkreditgarantier og studielånsgarantier er eksempler på standardiserede garantier.

▼B

- 5.191 Selv om det ikke er muligt at fastslå sandsynligheden for en given låntagers misligholdelse, foretages der som regel et skøn over, hvor mange ud af en ensartet gruppe af låntagere der vil misligholde deres forpligtelser. En garantistiller, der arbejder på kommercielle vilkår, forventer - mere eller mindre på samme måde som et skadesforsikrings-selskab - at alle betalte gebyrer plus den formueindkomst, der optjenes på gebyrerne, og eventuelle reserver dækker de forventede misligholdelser og de hermed forbundne omkostninger, og at de herudover giver overskud. Sådanne såkaldt standardiserede garantier behandles derfor på samme måde som skadesforsikringer.
- 5.192 Standardiserede garantier omfatter også garantier for forskellige finansielle instrumenter såsom indskud, gældsværdipapirer, lån og handelskreditter. De ydes sædvanligvis af finansielle selskaber, herunder men ikke udelukkende forsikrings-selskaber. De kan dog også ydes af offentlig forvaltning og service.
- 5.193 Når en institutionel enhed yder standardiserede garantier, opkræver den gebyrer og påtager sig forpligtelser for at kunne opfylde et krav om indfrielse af garantien. Værdien af disse passiver i garantistillerens regnskaber er lig med nutidsværdien af de forventede krav om indfrielse af eksisterende garantier minus eventuelle fordringer, som garantistilleren forventer at kunne inddrive hos misligholdende låntagere. Disse passiver kaldes hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier.
- 5.194 En garanti kan dække en periode på flere år. Et gebyr kan forfalde til betaling en gang om året eller skulle forudbetales. I princippet svarer gebyret til beløb, som indtjenes hvert år i garantiens løbetid, mens gælden bliver mindre, i takt med at løbetiden bliver kortere (idet det antages, at låntageren betaler afdrag). Registreringen sker derfor på samme måde som for livrenter, hvor gebyret betales, i takt med at gælden bliver mindre.
- 5.195 En ordning med standardiserede garantier er kendetegnet ved, at der findes mange garantier af samme art, som dog ikke alle dækker præcist samme periode eller starter og slutter på samme dato.
- 5.196 Netto-gebyrer beregnes som forfaldne gebyrer plus tillægsgebyrer (lig med den formueindkomst, der henføres til den enhed, der betaler garanti-gebyret) minus omkostninger til administration mv. Sådanne netto-gebyrer kan betales af en hvilken som helst økonomisk sektor til den sektor, som garantistilleren henhører under. Krav om indfrielse i forbindelse med standardiserede garantier giver anledning til betaling fra garantistilleren til den, der har ydet lånet i form af det finansielle instrument, som er omfattet af garantien, uanset om gebyret er betalt af långiveren eller låntageren. Finansielle transaktioner vedrører forskellen mellem betalingen af gebyrer for nye garantier og krav om indfrielse i forbindelse med eksisterende garantier.

Standardiserede garantier og enkeltstående garantier

- 5.197 Der skelnes mellem standardiserede garantier og enkeltstående garantier efter to kriterier:
- a) standardiserede garantier er kendetegnet ved hyppige, ensartede transaktioner med sammenlægning af risiciene, og
  - b) garantistillere kan beregne deres gennemsnitlige tab på grundlag af eksisterende statistikker.

Enkeltstående garantier er individuelle, og garantistillerne kan ikke foretage en pålidelig beregning af risikoen for krav om indfrielse. En enkeltstående garanti er en eventualpost og bogføres ikke, dog med undtagelse af visse garantier ydet af offentlig forvaltning og service, jf. kapitel 20.

▼B**Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner (F.7)**

5.198 Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner er opdelt i to underkategorier:

- a) finansielle derivater (F.71), og
- b) medarbejderaktieoptioner (F.72).

Finansielle derivater (F.71)

5.199 *Definition:* Finansielle derivater er finansielle instrumenter, som er knyttet til et bestemt finansielt instrument eller en bestemt indikator eller råvare, ved hjælp af hvilke bestemte finansielle risici kan handles på de finansielle markeder. Finansielle derivater opfylder følgende betingelser:

- a) de er knyttet til et finansielt eller ikkefinansielt aktiv, en gruppe af aktiver eller et indeks
- b) de er omsættelige eller kan føres i modregning på markedet, og
- c) der er ikke nogen hovedstol, der skal tilbagebetales.

5.200 Finansielle derivater anvendes til flere formål, herunder risikostyring, afdækning, arbitrage mellem markeder, spekulation og aflønning af ansatte. Finansielle derivater giver parterne mulighed for at overdrage bestemte finansielle risici (f.eks. risici i forbindelse med renter, valutakurser, aktiekurser, råvarepriser og kreditter) til andre enheder, der er villige til at påtage sig disse risici, som regel uden at der i transaktionen indgår et primært aktiv. Finansielle derivater kaldes derfor sekundære aktiver.

5.201 Værdien af et finansielt derivat udledes af prisen på det underliggende aktiv — referenceprisen. Referenceprisen kan være knyttet til et finansielt eller ikkefinansielt aktiv, en rentesats, en valutakurs, et andet derivat eller en margen mellem to priser. I derivatkontrakten kan der også henvises til et indeks, en kurv af priser eller andre elementer som f.eks. emissionshandel eller vejrforhold.

5.202 Finansielle derivater kan kategoriseres efter instrument, f.eks. optioner, terminkontrakter og kreditderivater eller efter markedsrisiko, f.eks. valutaswaps, renteswaps osv.

Optioner

5.203 *Definition:* Optioner er kontrakter, som giver deres ejer ret, men ikke pligt, til af optionsudstederen at købe eller til denne at sælge et aktiv til en forud fastsat pris inden for en given tidsfrist eller på en given dato.

Retten til at købe kaldes en call-option, og retten til at sælge en put-option.

5.204 Køberen af optionen betaler en præmie (optionsprisen) for optionsudstederens pligt til at sælge eller købe en bestemt mængde af det underliggende aktiv til den aftalte pris. Præmien er et finansielt aktiv for optionsindehaveren og et passiv for optionsudstederen. Præmien kan teoretisk set betragtes som indbefattende et administrationsgebyr, der skal registreres særskilt. Hvis der ikke foreligger detaljerede data, bør antagelser så vidt muligt undgås i forbindelse med identificering af serviceelementet.

▼ B

- 5.205 Warrants er en form for optioner. De giver ejeren ret, men ikke pligt, til af udstederen af warranten at købe et vist antal aktier eller obligationer på særlige vilkår og inden for en fastlagt tidsramme. Der findes også valutawarrants baseret på den mængde valuta, der skal til for at købe en anden valuta, og krydsvalutawarrants, der er knyttet til en tredje valuta, samt warrants baseret på et indeks, en kurv af priser og råvarepriser.
- 5.206 En warrant kan være »aftagelig« og kan således handles særskilt uden gældsværdipapiret. Følgelig registreres der i princippet to forskellige finansielle instrumenter, nemlig warranten som et finansielt derivat og obligationen som et gældsværdipapir. Warrants med indbyggede derivater klassificeres efter deres primære kendetegn.

Terminskontrakter (forwards)

- 5.207 *Definition:* Terminskontrakter er finansielle kontrakter, i henhold til hvilke to parter aftaler at udveksle en bestemt mængde af et underliggende aktiv til en aftalt pris (strikeprisen) på en given dato.
- 5.208 Futures er terminskontrakter, som handles på regulerede markeder. Futures og andre terminskontrakter afregnes som regel, men ikke altid, ved kontant betaling eller levering af et andet finansielt aktiv end det underliggende aktiv, og de værdiansættes og handles derfor særskilt i forhold til det underliggende element. Til almindelige former for terminskontrakter hører bl.a. swaps og fremtidige rentesikringsaftaler (FRA — forward rate agreements).

Optioner versus terminskontrakter

- 5.209 Der kan skelnes mellem terminskontrakter og optioner som følger:
- Terminskontrakter er som regel ikke genstand for forudbetaling på udstedelsestidspunktet, og derivatkontrakten starter med en nulværdi. I forbindelse med optioner betales der en præmie ved indgåelsen af kontrakten, og værdien af kontrakten ansættes på udstedelsestidspunktet til præmiebeløbet.
  - Da markedspriser, rentesatser og valutakurser ændrer sig i en terminskontrakts løbetid, kan kontrakten få positiv værdi for den ene part (som et aktiv) og tilsvarende negativ værdi for den anden part (som et passiv). Sådanne positioner kan svinge mellem parterne, afhængigt af markedsudviklingen for det underliggende aktiv i forhold til strikeprisen i kontrakten. Dette særlige kendetegn gør det umuligt at udskille transaktioner i aktiver fra transaktioner i passiver. I modsætning til andre finansielle instrumenter indberettes transaktioner i terminskontrakter derfor almindeligvis netto i forhold til aktiver og passiver. I forbindelse med optioner er køberen altid kreditor, og udstederen altid debitor.
  - Terminskontrakter skal obligatorisk indfries på udløbsdatoen, mens det for optioner er køberen, der bestemmer indfrielsestidspunktet. Nogle optioner indfries automatisk, hvis de er positive på udløbsdatoen.

Swaps

- 5.210 *Definition:* Swaps er kontraktlige aftaler mellem to parter, som enes om at bytte betalingsstrømme vedrørende en aftalt beregningsmæssig hovedstol over en bestemt periode og på forudfastsatte vilkår. De mest almindelige former er renteswaps, swaps med udenlandsk valuta og valutaswaps.
- 5.211 Renteswaps er bytte af forskelligt udformede rentebetalinger på en beregningsmæssig hovedstol, som aldrig udveksles. Swaps vedrørende faste renter, variable renter og renter denomineret i en valuta er eksempler på forskellige former for renteswaps. Afregning sker ofte ved kontante nettobetalinger svarende til den aktuelle forskel mellem to kontraktligt fastsatte rentesatser, der gælder for den aftalte beregningsmæssige hovedstol.

▼ B

- 5.212 Swaps med udenlandsk valuta er transaktioner i udenlandske valutaer til en kontraktligt fastsat vekselkurs.
- 5.213 Valutaswaps er bytte af pengestrømme i forbindelse med rentebetalinger og bytte af hovedstole til en aftalt vekselkurs ved kontraktens udløb.

Fremtidige rentesikringsaftaler (forward rate agreements, FRA)

- 5.214 *Definition:* Fremtidige rentesikringsaftaler er kontraktlige aftaler, i henhold til hvilke to parter — for at dække sig ind imod renteændringer — lægger sig fast på en bestemt rente, som på en given afregningsdag skal betales af en beregningsmæssig hovedstol, som aldrig udveksles. FRA afregnes ved kontante nettobetalinger på samme måde som renteswaps. Størrelsen af betalingerne er baseret på forskellen mellem FRA-rentesatsen og markedsrenten på afregningstidspunktet.

Kreditderivater

- 5.215 *Definition:* Kreditderivater er finansielle derivater, hvis hovedformål er handel med kreditrisiko.

Kreditderivater er udformet med henblik på handel med risikoen for misligholdelse i forbindelse med lån og værdipapirer. Kreditderivater kan være terminkontrakter eller optionskontrakter, og i lighed med andre finansielle derivater er de ofte baseret på standardkontrakter, hvilket gør det lettere at foretage en beregning af deres markedsværdi. Risikosælgeren, der køber beskyttelse, overdrager kreditrisikoen til risikokøberen, der sælger beskyttelse, mod betaling af en præmie.

- 5.216 I tilfælde af misligholdelse betaler risikokøberen kontant til risikosælgeren. Et kreditderivat kan også afregnes ved levering af gældsværdipapirer gennem den misligholdende enhed.
- 5.217 Credit default-optioner, credit default swaps (CDS) og total return swaps er forskellige former for kreditderivater. Udviklingen i CDS-præmierne afspejles i et CDS-indeks for handlede kreditderivater.

Credit default swaps (CDS)

- 5.218 *Definition:* Credit default swaps (CDS) er kreditforsikringskontrakter. De har til formål at dække kreditors (CDS-købers) tab, i tilfælde af, at

- a) der indtræffer en kreditbegivenhed i relation til en referenceenhed, ikke i relation til et bestemt gældsværdipapir eller lån. Den kreditbegivenhed, der berører referenceenheden, kan være en misligholdelse, men også manglende betaling af en (relevant) forfalden gæld, f.eks. i tilfælde af gældsopløsning, kontraktbrud mv.
- b) et gældsinstrument, typisk et gældsværdipapir eller et lån, bliver misligholdt. Ligesom i forbindelse med swapaftaler foretager CDS-køberen (der betragtes som risikosælger), en række præmiebetaling til CDS-sælgeren (der betragtes som risikokøber).

- 5.219 Hvis der ikke indtræffer misligholdelse i forbindelse med den tilknyttede enhed eller gældsinstrumentet, fortsætter risikosælgeren med at betale præmier indtil udløbet af kontrakten. I tilfælde af misligholdelse kompenserer risikokøberen risikosælgeren for tabet, og risikosælgeren ophører med at betale præmier.

Finansielle instrumenter, der ikke er omfattet af finansielle derivater

- 5.220 Finansielle derivater omfatter ikke:

- a) det underliggende instrument, som det finansielle derivat er baseret på

▼B

- b) strukturerede gældsværdipapirer, som er sammensat af et gældsværdipapir eller en kurv af værdipapirer og et finansielt derivat eller en kurv af finansielle derivater, hvor derivaterne ikke kan adskilles fra gældsværdipapiret, og hvor det oprindeligt investerede beløb er betragteligt i forhold til det potentielle afkast af de indbyggede finansielle derivater. Finansielle instrumenter, hvor det investerede beløb er ubetydeligt i forhold til det potentielle afkast, og hvor risikoelementet er maksimalt, klassificeres som finansielle derivater. Finansielle instrumenter, hvor gældsværdipapir og finansielt derivat er komponenter, der kan adskilles fra hinanden, klassificeres i overensstemmelse hermed
- c) tilbagebetalingspligtige marginindbetalinger i forbindelse med finansielle derivater, der klassificeres som andre indskud eller lån, afhængigt af hvilke institutionelle enheder der er involveret. Ikke-tilbagebetalingspligtige marginbetalinger, som reducerer eller fjerner de aktiv-/passivposter, der kan opstå i kontraktens løbetid, behandles imidlertid som afregninger i henhold til kontrakten og klassificeres som transaktioner i finansielle derivater
- d) uomsættelige sekundære instrumenter, som ikke kan føres i modregning på markedet, og
- e) guldswaps, der har karakter af genkøbsaftaler.

Medarbejderaktieoptioner (F.72)

5.221 *Definition:* Medarbejderaktieoptioner er aftaler indgået på en given dato, i henhold til hvilke ansatte har ret til at købe et bestemt antal aktier i den virksomhed, de er ansat i, til en fastsat pris enten på et bestemt tidspunkt eller inden for et tidsrum umiddelbart efter retserhvervelsestidspunktet.

Følgende terminologi anvendes:

datoen for aftalen er »tildelingstidspunktet«

den aftalte købspris er »strikeprisen«

den aftalte første købsdato er »retserhvervelsestidspunktet«

den periode efter retserhvervelsestidspunktet, hvor købet kan foretages, er »udnyttelsesperioden«.

5.222 Transaktioner i medarbejderaktieoptioner bogføres på den finansielle konto som modpostering til den del af aflønningen af ansatte, der udgøres af værdien af aktieoptionerne. Værdien af optionerne fordeles over perioden mellem tildelingstidspunktet og retserhvervelsestidspunktet; hvis dette ikke kan lade sig gøre på grund af manglende oplysninger, bogføres værdien på retserhvervelsestidspunktet. Derefter registreres transaktionerne på udnyttelsestidspunktet eller, hvis de kan handles og rent faktisk handles, mellem retserhvervelsestidspunktet og udløbet af udnyttelsesperioden.

Værdiansættelse af transaktioner i finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner

5.223 Ved sekundær handel med optioner og tilbagekøb af optioner forud for forfaldstidspunktet finder der finansielle transaktioner sted. Hvis en option løber indtil forfaldstidspunktet, kan den udnyttes eller ikke udnyttes. Udnyttes optionen, kan der finde en betaling sted fra optionsælgerens side til optionskøberen svarende til forskellen mellem den aktuelle markedspris på det underliggende aktiv og strikeprisen, eller

▼B

der kan være tale om anskaffelse eller salg af det underliggende finansielle eller ikkefinansielle aktiv, registreret til den aktuelle markedspris, og en modsvarende betaling mellem optionskøberen og optionssælgeren svarende til strikeprisen. Forskellen mellem den aktuelle markedspris på det underliggende aktiv og strikeprisen er i begge tilfælde lig med optionens realisationsværdi, dvs. optionsprisen på forfaldstidspunktet. Udnyttes optionen ikke, finder der ikke nogen transaktion sted. Optionssælgeren får imidlertid en kapitalgevinst, og optionskøberen lider et kapitaltab (i begge tilfælde lig med den præmie, der blev betalt ved indgåelsen af kontrakten), som skal registreres på omvurderingskontoen.

- 5.224 De transaktioner, der registreres i forbindelse med finansielle derivater, omfatter eventuel handel med kontrakterne samt nettoværdien af de foretagne afregninger. Der kan også være behov for at registrere transaktioner i tilknytning til oprettelsen af derivatkontrakter. Ofte indgår de to parter dog en derivatkontrakt uden nogen form for betaling fra den ene part til den anden; i så fald er værdien af den transaktion, hvorved kontrakten oprettes, lig med nul og registreres ikke på den finansielle konto.
- 5.225 Samtlige betalinger i form af kurtagte til eller fra mæglere eller andre mellemhandlere for formidling af optioner, futures, swaps og andre derivatkontrakter behandles som betalinger for tjenester på de relevante konti. Parterne i en swap anses ikke for at yde hinanden tjenester, men enhver betaling til tredjepart for at formidle swappen betragtes som betaling for en tjeneste. Ved en swapaftale, hvor der er tale om udveksling af hovedstole, registreres de modsvarende strømme som transaktioner i det underliggende instrument; andre betalingsstrømme registreres i kategorien finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner (F.7). Teoretisk set kan den præmie, der betales til sælgeren af en option, betragtes som indbefattende serviceomkostninger, men i praksis er det som regel umuligt at udskille serviceelementet. Derfor skal hele købesummen registreres som anskaffelse af et finansielt aktiv for køberen og som indgåelse af en gældsforpligtelse for sælgeren.
- 5.226 Foreligger der ikke nogen hovedstolsudveksling, registreres der ikke nogen transaktion ved indgåelsen. I begge tilfælde oprettes der således implicit et finansielt derivat med en initial markedsværdi på nul. Herefter vil værdien af swappen være én af følgende:
- a) for hovedstole: den løbende markedsværdi af forskellen mellem den forventede fremtidige markedsværdi af de hovedstole, der skal genudveksles, og de hovedstole, der er anført i kontrakten, og
  - b) for andre betalinger: den løbende markedsværdi af de fremtidige strømme som specificeret i kontrakten.
- 5.227 Ændringer i et finansielt derivats værdi over en periode registreres på omvurderingskontoen.
- 5.228 Efterfølgende genudveksling af hovedstole vil være omfattet af swapaftalens bestemmelser og kan indebære, at finansielle aktiver udveksles til en pris, som afviger fra markedsprisen på sådanne aktiver. Den modsvarende betaling mellem kontraktens parter vil være den, som er specificeret i kontrakten. Forskellen mellem markedspriser og kontraktpriser er da lig med aktivets/passivets realiseringsværdi på forfaldstidspunktet og registreres som en transaktion i finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner (F.7). Alle transaktioner i finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner skal være lig den samlede kursgevinst eller det samlede kurstab i swapaftalens løbetid. Denne registrering er analog med de posteringer, der foretages i forbindelse med optioner, hvor man benytter sig af retten til at få leveret det underliggende aktiv.

▼B

- 5.229 En swappaftale eller en fremtidig rentesikringsaftale (FRA) registreres for institutionelle enheders vedkommende som finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner på aktivsiden, hvis nettoværdien er positiv. Er swappens nettoværdi negativ, registreres den pr. konvention også på aktivsiden for at undgå konstante skift mellem aktiv- og passivsiden. Negative nettobetalinge øger således nettoværdien.

Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (F.8)

- 5.230 *Definition:* Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender er finansielle aktiver og passiver oprettet som modstykke til transaktioner, hvor der er en tidsforskel mellem disse transaktioner og de modsvarende betalinger.
- 5.231 Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender omfatter transaktioner i finansielle fordringer, der opstår ved forudbetaling eller udskudt betaling af vare- og tjenestetransaktioner, fordelingstransaktioner eller finansielle transaktioner på det sekundære marked.
- 5.232 Finansielle transaktioner i andre forfaldne ikkebetalte mellemværender omfatter:
- a) handelskreditter og forudbetalinger (F.81), samt
  - b) andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger (F.89).

Handelskreditter og forudbetalinger (F.81)

- 5.233 *Definition:* Handelskreditter og forudbetalinger er finansielle fordringer opstået som følge af leverandørers direkte ydelse af kredit til købere af varer og tjenester og forudbetalinger for produkter under fremstilling eller bestilt produktion i form af kunders forudbetaling af varer og tjenester, der endnu ikke er leveret.
- 5.234 Handelskreditter og forudbetalinger opstår, når betalingen for varer eller tjenester ikke sker samtidig med overdragelsen af ejendomsretten til varerne eller ydelsen af tjenesten. Hvis betalingen foretages forud for overdragelsen af ejendomsretten, er der tale om en forudbetaling.
- 5.235 Optjent, men endnu ikke betalt FISIM registreres sammen med det modsvarende finansielle instrument, sædvanligvis renter, og forudbetaling af forsikringspræmier registreres sammen med forsikringstekniske reserver (F.61); i begge tilfælde foretages der ingen postering under handelskreditter og forudbetalinger.
- 5.236 Underkategorien handelskreditter og forudbetalinger omfatter:
- a) finansielle fordringer i forbindelse med levering af varer og tjenester, hvor betaling ikke har fundet sted
  - b) handelskreditter accepteret af factoringsselskaber, medmindre de betragtes som lån
  - c) akkumuleret husleje, og
  - d) restancer vedrørende betaling af varer og tjenester, når der ikke er tale om lån.
- 5.237 Der skal skelnes mellem handelskreditter og handelsfinansiering i form af vekslere og tredjemands kreditter til finansiering af handel.
- 5.238 Handelskreditter og forudbetalinger omfatter ikke lån til finansiering af handelskreditter. De klassificeres som lån.

▼ B

- 5.239 Handelskreditter og forudbetalinger kan opdeles efter oprindelig løbetid i kortfristede og langfristede handelskreditter og forudbetalinger.

Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger (F.89)

- 5.240 *Definition:* Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender er finansielle fordringer, som opstår på grund af tidsforskel mellem fordelingstransaktioner eller finansielle transaktioner på det sekundære marked og de modsvarende betalinger.
- 5.241 Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender omfatter finansielle fordringer, der opstår ved tidsforskellen mellem akkumulerede transaktioner og betalinger af f.eks.:
- a) løn
  - b) skatter og sociale bidrag
  - c) udbytte
  - d) husleje, og
  - e) køb og salg af værdipapirer.
- 5.242 Påløbne renter og renterestancer registreres sammen med det rentebærende finansielle aktiv eller passiv, ikke som andre forfaldne ikkebetalte mellemværender. Hvis de påløbne renter ikke registreres som reinvesteret i det finansielle aktiv, klassificeres de under andre forfaldne ikkebetalte mellemværender.
- 5.243 Gebyrer for lån af værdipapirer og guld lån, der betragtes som renter, registreres under andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, ikke sammen med det instrument, hvortil de er knyttet.
- 5.244 Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender omfatter ikke:
- a) statistiske afvigelser, bortset fra tidsforskelle, mellem vare- og tjenestetransaktioner, fordelingstransaktioner eller finansielle transaktioner og de modsvarende betalinger
  - b) forudbetaling eller udskudt betaling ved udstedelse af andre finansielle aktiver eller indfrielse af andre former for gæld end dem, der er klassificeret under andre forfaldne ikkebetalte mellemværender. Disse forudbetalinger eller udskudte betalinger klassificeres i kategorien for det relevante instrument
  - c) for så vidt angår skatter og bidrag til sociale ordninger, der skal betales til sektoren offentlig forvaltning og service, og som hører til under andre forfaldne ikkebetalte mellemværender: den del af disse skatter og bidrag til sociale ordninger, som ikke forventes inddrevet, og som derfor udgør en værdiløs fordring for sektoren offentlig forvaltning og service.

BILAG 5.1

KLASSIFICERING AF FINANSIELLE TRANSAKTIONER

- 5.A1.01 Finansielle transaktioner kan klassificeres efter forskellige kriterier — efter type finansielt instrument, omsættelighed, indkomsttype, løbetid, valuta og renteform.

Klassificering af finansielle transaktioner efter kategori

- 5.A1.02 Finansielle transaktioner klassificeres i kategorier og underkategorier som vist i tabel 5.3. Denne klassificering af transaktioner i finansielle aktiver og passiver svarer til klassificeringen af finansielle aktiver og passiver.

Tabel 5.3 — Klassificering af finansielle transaktioner

Kategori	Kode		
Monetært guld og SDR	F.1		
Monetært guld		F.11	
SDR		F.12	
Sedler og mønt samt indskud	F.2		
Sedler og mønt		F.21	
Transferable indskud		F.22	
Andre indskud		F.29	
Gældsværdipapirer	F.3		
Kortfristede		F.31	
Langfristede		F.32	
Lån	F.4		
Kortfristede		F.41	
Langfristede		F.42	
Ejerandele og andele i investeringsforeninger	F.5		
Ejerandele		F.51	
Noterede aktier			F.511
Unoterede aktier			F.512
Andre ejerandelsbeviser			F.519
Andele i investeringsforeninger		F.52	
Andele i pengemarkedsforeninger			F.521
Andele i investeringsforeninger, undtagen <i>pengemarkedsforeninger</i>			F.522
Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	F.6		
Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring		F.61	
Livsforsikrings- og livrenterettigheder		F.62	
Pensionsrettigheder		F.63	
Pensionskassers krav på pensionsmanagere		F.64	
Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse		F.65	
Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier		F.66	
Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	F.7		

▼ **B**

Kategori	Kode		
Finansielle derivater		F.71	
Medarbejderaktieoptioner		F.72	
Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	F.8		
Handelskreditter og forudbetalinger		F.81	
Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, <i>undtagen handelskreditter og forudbetalinger</i>		F.89	

5.A1.03 Klassificeringen af finansielle transaktioner og af finansielle aktiver og passiver er primært baseret på de finansielle instrumenters likviditet, omsættelighed og juridiske karakter. Definitionen af kategorierne er generelt uafhængig af klassificeringen af de institutionelle enheder. Klassificeringen af finansielle aktiver og passiver kan udspecificeres yderligere ved en krydsklassificering efter institutionel enhed. For eksempel kan transferable indskud mellem pengeinstitutter (bortset fra centralbanken) krydsklassificeres som interbankpositioner.

Klassificering af finansielle transaktioner efter omsættelighed

5.A1.04 Finansielle fordringer kan opdeles efter, om de er omsættelige eller ej. En fordring er omsættelig, hvis ejendomsretten uden videre kan overdrages fra én enhed til en anden ved overgivelse eller endossement, eller - for finansielle derivaters vedkommende - hvis den kan modregnes. Alle finansielle instrumenter kan potentielt handles, men omsættelige instrumenter er direkte bestemt til at blive handlet på et reguleret marked eller »over-the-counter«; at de rent faktisk handles, er dog ikke en nødvendig betingelse for omsættelighed. De nødvendige betingelser for omsættelighed er:

- mulighed for overdragelse eller - for finansielle derivaters vedkommende - modregning
- standardisering, som ofte fremgår af ensartet beskaffenhed (fungibilitet) og tildeling af en ISIN-kode, og
- at ejeren af aktivet ikke kan gøre regres mod tidligere ejere.

5.A1.05 Værdipapirer, finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner (AF.7) er omsættelige finansielle fordringer. Værdipapirer omfatter gældsværdipapirer (AF.3), noterede aktier (AF.511), unoterede aktier (AF.512) og andele i investeringsforeninger (AF.52). Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner klassificeres ikke som værdipapirer, selv om der er tale om omsættelige finansielle instrumenter. De er knyttet til specifikke finansielle eller ikkefinansielle aktiver eller indeks, ved hjælp af hvilke bestemte finansielle risici kan handles på de finansielle markeder.

5.A1.06 Monetært guld og SDR (AF.1), sedler og mønt samt indskud (AF.2), lån (AF.4), andre ejerandelsbeviser (AF.519), forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier (AF.6) og andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8) er ikke omsættelige.

Strukturerede værdipapirer

5.A1.07 Strukturerede værdipapirer er som regel sammensat af et værdipapir eller en kurv af værdipapirer og et finansielt derivat eller en kurv af finansielle derivater. Finansielle instrumenter, som ikke er strukturerede værdipapirer, er f.eks. strukturerede indskud, der har karakter af både indskud og finansielle derivater. Til forskel fra finansielle derivater indebærer gældsværdipapirer som regel, at der på udstedelsestidspunktet betales en hovedstol, som skal tilbagebetales.

▼ B**Klassificering af finansielle transaktioner efter indkomsttype**

5.A1.08 Finansielle transaktioner klassificeres efter den type indkomst, de skaber. Ved at sammenknytte indkomster og de modsvarende finansielle aktiver og passiver kan man foretage en beregning af afkast. I tabel 5.4 vises en detaljeret klassificering efter transaktion og indkomsttype. Mens monetært guld og SDR, indskud, gældsværdipapirer, lån og andre forfaldne ikkebetalte mellemværender er rentebærende, giver aktier fortrinsvis afkast i form af udbytte, reinvesteret indtjening eller udtræk af indkomst fra kvasiselskaber. Investeringsindkomst henføres til ejere af andele i investeringsforeninger og ejere af forsikringstekniske reserver. Den indtjening, der er forbundet med investering i et finansielt derivat, registreres ikke som indkomst, da der ikke er stillet nogen hovedstol til rådighed.

Tabel 5.4 — Klassificering af finansielle transaktioner efter indkomsttype

Finansielle transaktioner	Kode	Indkomsttype	Kode
Monetært guld og SDR	F.1	Renter	D.41
Sedler og mønt	F.21	Ingen	
Transferable indskud	F.22	Renter	D.41
Andre indskud	F.29	Renter	D.41
Gældsværdipapirer	F.3	Renter	D.41
Lån	F.4	Renter	D.41
Ejerandele	F.51	Udloddet selskabsudbytte	D.42
		Reinvesteret indtjening	D.43
Noterede og unoterede aktier	F.511	Udbytte	D.421
	F.512	Reinvesteret indtjening	D.43
Andre ejerandelsbeviser	F.519	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	D.422
		Reinvesteret indtjening	D.43
		Udbytte	D.421
Andele i investeringsforeninger	F.52	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	D.443
Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	F.6	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere	D.441
		Investeringsindkomst henført til pensionsopparere	D.442
Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	F.7	Ingen	
Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	F.8	Renter	D.41

▼B**Klassificering af finansielle transaktioner efter renteform**

- 5.A1.09 Finansielle aktiver og passiver, som giver renter, kan opdeles efter renteform i aktiver og passiver med fast, variabel eller blandet rente.
- 5.A1.10 For finansielle instrumenter med fast rente er den nominelle rente, der betales i henhold til kontrakten, fastsat i denomineringsvalutaen og gælder i det finansielle instruments løbetid eller i et bestemt antal år. Kreditor kender fra udstedelsesdatoen størrelsen af de beløb, han skal betale i renter og afdrag, samt tidspunkterne for betalingen.
- 5.A1.11 For finansielle instrumenter med variabel rente er renter og afdrag knyttet til en rentesats, et generelt prisindeks for varer og tjenester eller en pris på et aktiv. Referenceværdien varierer efter markedsvilkårene.
- 5.A1.12 Finansielle instrumenter med blandet rente har i deres løbetid både en fast og en variabel rente og klassificeres som finansielle instrumenter med variabel rente.

Klassificering af finansielle transaktioner efter løbetid

- 5.A1.13 Til analyse af rentesatser, kapitalafkast, likviditet eller evne til at opfylde gældsforpligtelser kan en opdeling af finansielle aktiver og passiver efter forskellige løbetider være påkrævet.

Kort og lang løbetid

- 5.A1.14 *Definition:* Et finansielt aktiv eller passiv med kort løbetid skal tilbagebetales på anfordring fra kreditor eller efter højst et år. Et finansielt aktiv eller passiv med lang løbetid skal tilbagebetales på et nærmere bestemt tidspunkt efter et år eller har ikke nogen fastsat løbetid.

Oprindelig løbetid og restløbetid

- 5.A1.15 *Definition:* Ved finansielle aktivers og passivers oprindelige løbetid forstås perioden fra udstedelsesdatoen til den fastsatte dato for endelig tilbagebetaling. Ved finansielle aktivers og passivers restløbetid forstås perioden fra referencedatoen til den fastsatte dato for endelig tilbagebetaling.
- 5.A1.16 Begrebet oprindelig løbetid kan være en hjælp til at forstå aktiviteter i forbindelse med udstedelse af gældsbeviser. Gældsværdipapirer og lån opdeles derfor efter oprindelig løbetid i kortfristede og langfristede gældsværdipapirer og lån.
- 5.A1.17 Restløbetid er mere relevant i forbindelse med analyse af gældspositioner og evne til opfylde gældsforpligtelser.

Klassificering af finansielle transaktioner efter valuta

- 5.A1.18 Mange af kategorierne, underkategorierne og underpositionerne af finansielle aktiver og passiver kan opdeles efter den valuta, hvori de er denomineret.
- 5.A1.19 Finansielle aktiver eller passiver i udenlandsk valuta omfatter bl.a. finansielle aktiver eller passiver denomineret i en kurv af valutaer, f.eks. SDR og finansielle aktiver eller passiver denomineret i guld. En sontring mellem national og udenlandsk valuta er særlig nyttig i forbindelse med sedler og mønt samt indskud (AF.2), gældsværdipapirer (AF.3) og lån (AF.4).
- 5.A1.20 Afregningsvalutaen kan være en anden end denomineringsvalutaen. Afregningsvalutaen er den valuta, som værdien af beholdninger og strømme af finansielle instrumenter, f.eks. værdipapirer, konverteres til, hver gang der foretages afregning.

Pengemængdebegreber

- 5.A1.21 I forbindelse med pengepolitiske analyser kan det være nødvendigt at identificere pengemængdebegreber som f.eks. M1, M2 og M3 på den finansielle konto. I ENS 2010 er der ikke fastlagt pengemængdebegreber.

▼B

KAPITEL 6
ANDRE STRØMME

INLEDNING

6.01 Andre strømme er ændringer i værdien af aktiver og passiver, som ikke er resultatet af transaktioner. Grunden til, at disse strømme ikke er transaktioner, er, at de ikke opfylder et eller flere af kendetegnene ved transaktioner. For eksempel kan det være, at de institutionelle enheder, der er involveret, ikke handler ved gensidig overenskomst, hvilket er tilfældet i forbindelse med ikkekompenseret beslaglæggelse af aktiver. Ændringen kan også skyldes en naturbegivenhed som for eksempel et jordskælv og ikke et rent økonomisk fænomen. Eller værdien af et aktiv udtrykt i udenlandsk valuta kan ændres som følge af en ændring i vekselkursen.

ANDRE ÆNDRINGER I AKTIVER OG PASSIVER

6.02 *Definition:* Andre ændringer i aktiver og passiver er økonomiske strømme — bortset fra strømme, som er resultatet af transaktioner, der registreres på kapitalkontoen og den finansielle konto — der ændrer værdien af aktiverne og passiverne.

Der skelnes mellem to typer af andre ændringer. Den første består i ændringer i mængden af aktiver og passiver. Den anden består i nominelle kapitalgevinster og -tab.

Andre mængdemæssige ændringer i aktiver og passiver (K.1-K.6)

6.03 På kapitalkontoen kan producerede og ikkeproducerede aktiver tilgå og fragå en sektor gennem anskaffelse og afhændelse af aktiver, forbrug af fast realkapital eller tilgang til, afgang fra og løbende tab på lagerbeholdninger. På den finansielle konto tilgår finansielle aktiver og passiver systemet, når en debitor accepterer en fremtidig forpligtelse til at betale en kreditor, og fragår systemet, når denne forpligtelse er blevet opfyldt.

6.04 I andre mængdeændringer i aktiver og passiver indgår også strømme, hvorved aktiver og passiver tilgår eller fragår regnskaberne på anden måde end ved transaktioner — f.eks. tilgang og afgang i forbindelse med opdagelse, udtømmelse og nedbrydning af naturforekomster.

Derudover omfatter andre mængdeændringer i aktiver og passiver virkningen af usædvanlige, uventede ydre hændelser, som ikke er af økonomisk art, og ændringer, der skyldes omklassificering eller omlægning af institutionelle enheder eller aktiver og passiver.

6.05 Andre mængdeændringer i aktiver og passiver omfatter seks kategorier:

- a) økonomisk opståen af aktiver (K.1)
- b) økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver (K.2)
- c) tab ved katastrofer (K.3)
- d) ikkekompenseret beslaglæggelse (K.4)
- e) andre mængdeændringer ikke andetsteds nævnt (K.5) og
- f) klassifikationsændringer (K.6).

Økonomisk opståen af aktiver (K.1)

6.06 Ved økonomisk opståen af aktiver forstås en forøgelse af mængden af producerede og ikkeproducerede aktiver, som ikke er resultatet af en produktion. Det omfatter

- a) historiske monumenter, f.eks. strukturer eller steder med særlig arkæologisk, historisk eller kulturel betydning, når deres værdi første gang registreres på statuskontoen

▼B

- b) værdigenstande, såsom ædelstene, antikviteter og kunstgenstande, når den høje værdi eller den kunstneriske betydning af en genstand, der ikke allerede er opført på statuskontiene, første gang registreres
- c) opdagelse af udnyttelige forekomster i undergrunden af kul, olie, naturgas, metalliske mineraler eller ikke-metalliske mineraler. Omfattet er også opvurderinger af værdien af reserver, hvis udnyttelse bliver rentabel som følge af teknologiske fremskridt eller relative prisændringer
- d) naturlig vækst i ikke-avlede/-dyrkede naturressourcer, f.eks. naturlige skove og fiskebestanden, hvor væksten i de økonomiske aktiver ikke er underlagt en institutionel enheds direkte kontrol, ansvar og forvaltning og således ikke betragtes som produktion
- e) overførsler af andre naturressourcer til økonomisk aktivitet: naturressourcer, som ændrer status, således at de bliver til økonomiske aktiver. Som eksempler kan nævnes udnyttelse af urskove, omdannelse af øde, uopdyrket jord til jord, som kan udnyttes økonomisk, arealindvinding og opkrævning af afgifter for indvinding af vand. De naturgivne ressourcer kan også opnå værdi på grund af økonomiske aktiviteter i nærheden; f.eks. kan værdien af et stykke jord stige, fordi der tæt på er planer om at anlægge eller anlægges en tilkørselsvej. Omkostninger til forbedring af jord registreres som faste bruttoinvesteringer, men en eventuel værdistigning af jorden ud over værdien af jordforbedringerne registreres som økonomisk opståen
- f) kvalitative ændringer i naturgivne aktiver på grund af ændringer i den økonomiske anvendelse. Ændringer i kvalitet registreres som mængdeændringer. De kvalitative ændringer, der registreres her, optræder som modpostering til ændringer i økonomisk anvendelse, der vises som ændringer i klassifikation (jf. 6.21). For eksempel kan en omklassificering af opdyrket jord til jord, hvorpå der ligger bygninger, medføre en værdistigning og en ændring i klassificeringen. I et sådant tilfælde medregnes aktivet allerede under aktiver, og det er den kvalitative ændring af aktivet som følge af den ændrede økonomiske anvendelse, der anses for at være aktivets opståen. Et andet eksempel er den øgede værdi af malkekvæg, når det sendes til slagtning tidligere end forventet
- g) opståen af værdi gennem indgåelse af omsættelige kontrakter, herunder leasingkontrakter, licenser og tilladelser. Værdien i sådanne kontrakter, licenser og tilladelser udgør et aktiv, når værdien af den rettighed, de giver grundlag for, overstiger de beløb, der skal betales for dem, og indehaveren kan realisere denne ved at overdrage dem til andre, og
- h) ændringer i værdien af goodwill og markedsføringsaktiver, som opstår, når institutionelle enheder sælges til priser, der overstiger deres egenkapital (jf. 7.07). Forskellen mellem køberprisen og egenkapitalen benævnes »købt goodwill og købte markedsføringsaktiver«. Goodwill, som ikke er tilvejebragt gennem salg/køb, betragtes ikke som et økonomisk aktiv.

▼ B**Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver (K.2)**

6.07 Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver omfatter:

- a) Udtømmelse af naturressourcer, som omfatter værdiforringelsen af forekomster af aktiver i undergrunden, og udtømmelse af ikkeavlede/-dyrkede naturressourcer, der henregnes under aktiver (jf. litra e) i 6.06) som følge af høst, skovrydning eller udnyttelse ud over et bæredygtigt niveau. Mange af de mulige posteringer her er modposteringer til de posteringer, der er beskrevet i litra c)-f) i 6.06.
- b) Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver, som omfatter
  - i) nedskrivning af værdien af købt goodwill og købte markedsføringsaktiver og
  - ii) ophør af fordelene ved omsættelige kontrakter, herunder leasingkontrakter, licenser og tilladelser.

Tab ved katastrofer (K.3)

6.08 Tab ved katastrofer registreret som andre mængdeændringer er resultatet af store erkendelige enkelthændelser, som ødelægger økonomiske aktiver.

6.09 Til sådanne hændelser regnes større jordskælv, vulkanudbrud, flodbølger, usædvanligt voldsomme orkaner, tørke og andre naturkatastrofer; krigshandlinger, oprør og andre politiske hændelser; teknologiske ulykker såsom større giftudslip eller emission af radioaktive partikler i luften. Som eksempler på sådanne hændelser kan nævnes

- a) forringelse af kvaliteten af jord som følge af usædvanligt kraftige oversvømmelser eller stormskader
- b) ødelæggelse af avlede/dyrkede aktiver som følge af tørke eller udbrud af sygdomme
- c) ødelæggelse af bygninger, udstyr eller værdigenstande i forbindelse med skovbrande eller jordskælv og
- d) utilsigtet ødelæggelse af sedler og mønt eller ihændeoverpapirer som følge af naturkatastrofer eller politiske hændelser eller ødelæggelse af dokumentation for ejendomsretten.

Ikkekompenseret beslaglæggelse (K.4)

6.10 Ikkekompenseret beslaglæggelse optræder, når offentlige myndigheder eller andre institutionelle enheder af årsager, som ikke har noget at gøre med betaling af skatter, bøder eller lignende afgifter, overtager aktiver tilhørende andre institutionelle enheder, herunder ikke-residente enheder, uden at disse opnår fuld kompensation. Beslaglæggelse af aktiver i tilknytning til kriminelle aktiviteter betragtes som en bøde. Den ikkekompenserede andel af sådanne ensidige beslaglæggelser registreres som en anden mængdeændring.

6.11 Kreditorers pantovertagelse og -tilbagebetaling registreres ikke som ikkekompenseret beslaglæggelse, fordi det i aftalen mellem parterne enten eksplicit eller implicit er fastlagt, at denne metode kan anvendes.

Andre mængdeændringer ikke andetsteds nævnt (K.5)

6.12 Andre mængdeændringer ikke andetsteds nævnt (K.5) omfatter virkningerne af uforudselige hændelser på aktivers økonomiske værdi.

▼B

6.13 Som eksempler på andre mængdeændringer i ikkefinansielle aktiver ikke andetsteds nævnt kan nævnes

- a) uforudset forældelse. Antagelser, der anvendes ved beregning af forbrug af fast realkapital, omfatter ikke uforudset forældelse af faste aktiver. Det beløb, der opføres for den forventede forældelse af disse, kan være for lavt i forhold til den faktiske forældelse. Der skal derfor foretages nedskrivninger af værdien af de faste aktiver, f.eks. som følge af indførelsen af forbedret teknologi
- b) forskelle mellem de beløb, som er opført under forbrug af fast realkapital til dækning af normale skadestilfælde og faktiske tab. Forbrug af fast realkapital dækker ikke uforudsete skadestilfælde, og det beløb, der opføres til dækning af de normalt forventelige skadestilfælde, kan være mindre end eller overstige de faktisk opståede skader. Der skal derfor foretages justeringer for uforudset nedgang eller stigning i værdien af de faste aktiver, som skyldes sådanne hændelser. De tab, der justeres for her, er ikke tilstrækkeligt store til, at de kan betragtes som tab ved katastrofer
- c) forringelse af faste aktiver, som der ikke er taget hensyn til i forbruget af fast realkapital. Det omfatter nedgang i værdien af faste aktiver, f.eks. på grund af de uforudsete virkninger af syreholdig luft og sur regn på bygningsfacader eller køretøjers karrosserier
- d) opgivelse af produktionsanlæg før færdiggørelse, eller før de tages i brug økonomisk
- e) ekstraordinære tab i lagerbeholdninger (f.eks. på grund af brandskade, røveri eller insektangreb i kornlagre), der ikke betragtes som tab ved katastrofer.

6.14 Som eksempler på andre mængdeændringer vedrørende finansielle aktiver og passiver ikke andetsteds nævnt kan nævnes

- a) tab af sedler og mønt eller ihændekeeperpapirer af grunde (f.eks. brand eller tyveri), der ikke betragtes som katastrofer, og sedler og mønt, der tages ud af omløb, og som ikke længere kan veksles, undtagen beløb, hvor der er sket en ændring i klassificeringen fra sedler og mønt til værdipapirer
- b) ændringer i finansielle fordringer som følge af afskrivninger. Disse indgår ikke i den finansielle konto, fordi der ikke er nogen gensidig aftale mellem parterne. Nærmere bestemt kan en kreditor nå frem til, at en finansiell fordring ikke længere kan inddrives, f.eks. på grund af konkurs eller likvidation, og fjerne fordringen fra sin balance. Kreditors erkendelse af, at fordringen ikke kan inddrives, registreres som andre mængdeændringer i aktiver. Den tilsvarende gæld skal også fjernes fra debitorens balance for at opretholde balancen i den samlede økonomiske regnskaber. Undtaget fra dette generelle princip er skatter og bidrag til sociale ordninger, der skal betales til sektoren offentlig forvaltning og service (jf. litra d) i 6.15)
- c) ændringer vedrørende livsforsikringer, livrenter og pensioner som følge af ændringer i de demografiske forudsætninger
- d) hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier, når de forventede forpligtelser overstiger de forventede indtægter og fordringer.

6.15 Andre mængdeændringer ikke andetsteds nævnt omfatter ikke

- a) ændringer i finansielle fordringer som følge af nedskrivninger, der afspejler den faktiske markedsværdi af omsættelige finansielle fordringer: disse ændringer tages der højde for i omvurderingskontoen

▼B

- b) annullering af gæld ved gensidig aftale mellem debitor og kreditor (gældsannullering debitor (jf. litra f) i 4.165)
- c) gældsfrågælde: debtors ensidige annullering af en gæld registreres ikke
- d) skatter og bidrag til sociale ordninger, der skal betales til sektoren offentlig forvaltning og service, og som denne sektor ensidigt beslutter at anse for uerholdelige (jf. 1.57, 4.27 og 4.82).

Klassifikationsændringer (K.6)

- 6.16 Klassifikationsændringer omfatter ændringer i sektorklassifikation og de institutionelle enheders struktur og ændringer i klassifikation af aktiver og passiver.

Ændringer i sektorklassifikation og de institutionelle enheders struktur (K.61)

- 6.17 Omklassifikation af en institutionel enhed fra en sektor til en anden betyder, at hele dens statuskonto overføres; hvis f.eks. en institutionel enhed, der er klassificeret i sektoren husholdninger, bliver finansielt uafhængig af sin ejer, kan den blive til et kvasiselskab, som så igen skal omklassificeres til sektoren selskaber.
- 6.18 Ændringer i sektorklassifikationen indebærer, at hele statuskontoen overføres fra en sektor eller delsektor til en anden. Overførslen kan medføre konsolidering eller dekonsolidering af aktiver og passiver, som også indgår i denne kategori.
- 6.19 Ændringer i strukturen af institutionelle enheder omfatter opståen og forsvinden af visse finansielle aktiver og passiver, som skyldes omstrukturering af selskaber. Når et selskab forsvinder som uafhængig juridisk enhed, fordi det overtages af et eller flere selskaber, forsvinder alle finansielle aktiver og passiver, herunder aktier og andre ejerandelsbeviser, der eksisterede mellem det overtagne selskab og dem, der overtog det, fra ENS. Køb af aktier og andre ejerandelsbeviser i et selskab som en del af en fusion registreres som en finansiell transaktion mellem det købende selskab og de tidligere ejere. Udskiftning af eksisterende aktier med aktier i det købende selskab eller et nyt selskab registreres som indløsninger af aktier ledsaget af udstedelse af nye aktier. Finansielle aktiver og passiver, som eksisterede mellem det overtagne selskab og tredjemand, forbliver uændrede og overgår til det overtagende selskab.
- 6.20 På tilsvarende måde, når et selskab juridisk spaltes i to eller flere institutionelle enheder, registreres opståen af finansielle aktiver og passiver som ændringer i sektorklassifikation og struktur.

Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver (K.62)

- 6.21 Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver opstår, hvis aktiverne og passiverne er opført i én kategori i primostatuskontoen og i en anden i ultimostatuskontoen. Eksempelvis kan nævnes ændringer i anvendelsen af jord eller ombygning af boliger til erhvervsmæssig brug eller omvendt. Når der er tale om jord, skal begge posteringer (en negativ postering for den gamle kategori, en positiv for den nye kategori) foretages med samme værdi. Ændringer i jordværdi som følge af denne ændring i anvendelse registreres som en mængdeændring og ikke som en omvurdering og dermed som økonomisk opståen af aktiver eller økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver.

▼B

- 6.22 Opståen eller forsvinden af monetært guld i form af guldbarrer kan ikke ske ved en finansiel transaktion, men tilgår eller fragår systemet gennem andre mængdemæssige ændringer i aktiver.
- 6.23 I forbindelse med guldbarrer foreligger der et særligt tilfælde af ændring i klassifikation. Guldbarrer kan være et finansielt aktiv (monetært guld) eller en værdigenstand (ikkemonetært guld), afhængigt af ihændeleveren og begrundelsen for at være ihændelever. Monetarisering er ændringen i klassifikationen af guldbarrer fra ikkemonetært guld til monetært guld. Demonetarisering er ændringen i klassifikationen af guldbarrer fra monetært guld til ikkemonetært guld.
- 6.24 Transaktioner i tilknytning til guldbarrer registreres som følger.
- a) Når en monetær myndighed sælger guldbarrer, der er et reserveaktiv, til en ikke-resident institutionel enhed, der ikke er en monetær myndighed, eller til en resident institutionel enhed, registreres der en transaktion i ikkemonetært guld. Demonetarisering af guld som en ændring i klassifikationen af guldbarrer fra monetært guld til ikkemonetært guld finder sted umiddelbart før transaktionen og registreres som andre mængdemæssige ændringer i den monetære myndigheds aktiver.
  - b) Når en monetær myndighed køber guldbarrer af en ikke-resident eller en resident institutionel enhed til sine reserveaktiver, og gullet ikke allerede er et reserveaktiv, registreres der en transaktion i ikkemonetært guld. Monetarisering af guld som en ændring i klassifikationen af guldbarrer fra ikkemonetært guld til monetært guld finder sted umiddelbart efter transaktionen og registreres som andre mængdemæssige ændringer i den monetære myndigheds aktiver.
  - c) Når køber og sælger er monetære myndigheder fra forskellige økonomier, og begge er indehavere af guldbarrerne som en del af deres reserveaktiver, foreligger der en transaktion i guldbarrer, der registreres på den finansielle konto.
  - d) I andre tilfælde er guldbarrer altid ikkemonetært guld, og transaktioner i ikkemonetært guld registreres.

De to ovennævnte tilfælde vedrørende en monetær myndighed finder også anvendelse på en international finansiel organisation.

- 6.25 Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver omfatter ikke konvertering af gældsværdipapirer til aktier, hvilket registreres som to finansielle transaktioner.

Nominelle kapitalgevinster og -tab (K.7)

- 6.26 På omvurderingskontoen registreres de nominelle kapitalgevinster og -tab, der for ejerne af aktiver og passiver opstår i en regnskabsperiode, og som afspejler ændringer i aktivernes og passivernes prisniveau og -struktur. Nominelle kapitalgevinster og -tab (kategori K.7) omfatter neutrale kapitalgevinster og -tab (underkategori K.71) og reale kapitalgevinster og -tab (underkategori K.72).
- 6.27 *Definition:* De nominelle kapitalgevinster og -tab (K.7) på et aktiv er stigninger eller fald i aktivets værdi for dets økonomiske ejer som følge af stigninger eller fald i prisen på det. De nominelle kapitalgevinster og -tab på et finansielt passiv er fald eller stigninger i passivets værdiansættelse som følge af fald eller stigninger i prisen på det.
- 6.28 En kapitalgevinst opstår ved en stigning i et aktivs værdi eller et fald i et passivs værdi. Et kapitaltab opstår ved et fald i et aktivs værdi eller en stigning i et passivs værdi.

▼B

- 6.29 De nominelle kapitalgevinster og -tab, der registreres på omvurderingskontoen, er dem, der påløber aktiver eller passiver, uanset om de er blevet realiseret eller ej. En kapitalgevinst siges at være realiseret, når det pågældende aktiv sælges, indløses, anvendes eller på anden måde afhændes, eller når gælden tilbagebetales. En ikkerealiseret gevinst er en gevinst, der påløber et aktiv, som stadig ejes, eller et passiv, som stadig er udestående ved slutningen af regnskabsperioden. Ved en realiseret gevinst forstås som regel den gevinst, der er realiseret over hele den periode, i hvilken aktivet ejes eller passivet er udestående, uanset om denne periode falder sammen med regnskabsperioden eller ej. Da kapitalgevinster og -tab imidlertid registreres efter optjeningstidspunkt, forekommer sondringen mellem realiserede og ikkerealiserede gevinster og tab, som kan være nyttig i visse sammenhænge, ikke i klassifikationerne og kontiene.
- 6.30 Kapitalgevinster og -tab omfatter gevinster og tab på alle slags ikkefinansielle aktiver, finansielle aktiver og passiver. Omfattet er således også kapitalgevinster og -tab på lagerbeholdninger af alle typer varer, som producenterne ligger inde med, herunder produkter under fremstilling.
- 6.31 Der kan påløbe nominelle kapitalgevinster og -tab på aktiver eller passiver, der ejes i en hvilken som helst periode inden for regnskabsperioden, og ikke kun på aktiver eller passiver, der optræder på primostatuskontoen og/eller ultimostatuskontoen. De nominelle kapitalgevinster og -tab, der tilfalder eller påføres ejeren af et bestemt aktiv eller passiv, eller en given mængde af en speciel type aktiv eller passiv, mellem to tidspunkter, defineres som »den løbende værdi af dette aktiv eller passiv på det senere tidspunkt minus den løbende værdi af dette aktiv eller passiv på det tidligere tidspunkt«, idet det antages, at aktivet eller passivet selv ikke ændrer sig i mellemtiden, hverken kvalitativt eller kvantitativt.
- 6.32 Den nominelle kapitalgevinst (G), som påløber en given mængde q af et eller andet aktiv mellem tidspunkterne o og t , kan udtrykkes som følger:

$$G = (p_t - p_o) \times q,$$
hvor p_o og p_t er priserne på aktivet på henholdsvis tidspunkt o og tidspunkt t . For finansielle aktiver og passiver med faste løbende værdier i national valuta er p_o og p_t pr. definition lig med 1, og den nominelle kapitalgevinst er altid nul.
- 6.33 Med henblik på at beregne de nominelle kapitalgevinster og -tab skal anskaffelser og afhændelser af aktiver værdiansættes på samme måde, som de er registreret på kapitalkontoen og den finansielle konto, og beholdningen af aktiver skal værdiansættes på samme måde, som den er registreret i statuskontiene. Er der tale om faste aktiver, er værdien af en anskaffelse det beløb, som køberen betaler til producenten eller sælgeren, plus køberens tilhørende omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten. Værdien af en afhændelse af et eksisterende fast aktiv er det beløb, som sælgeren modtager fra køberen, minus sælgerens omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten.
- 6.34 En undtagelse fra det forhold, der er beskrevet i 6.33, forekommer, hvis den pris, der betales, afviger fra aktivets markedsværdi. I så fald imputeres der en kapitaloverførsel for forskellen mellem den betalte pris og markedsværdien, og anskaffelsen registreres til markedsværdi. Dette forekommer navnlig i forbindelse med transaktioner inden for ikkemarkedsmæssige sektorer.
- 6.35 Der skelnes mellem fire forskellige situationer, der kan give anledning til nominelle kapitalgevinster og -tab:
- a) et aktiv, som ejes i hele regnskabsperioden: Den nominelle kapitalgevinst, der påløber i regnskabsperioden, er lig med ultimostatus(konto)værdien minus primostatus(konto)værdien minus eventuelt forbrug af fast realkapital i regnskabsperioden. Disse værdier er de anslåede værdier af aktiverne, hvis de skulle anskaffes på de tidspunkter, hvor statuskontiene udarbejdes. Den nominelle kapitalgevinst er ikkerealiseret

▼B

- b) et aktiv, som ejes ved begyndelsen af perioden, og som sælges i løbet af perioden: Den nominelle kapitalgevinst er lig med værdien ved afhændelsen minus primostatus(konto)værdien minus eventuelt forbrug af fast realkapital i regnskabsperioden, der finder sted før salget. Den nominelle kapitalgevinst er realiseret
- c) et aktiv, som er anskaffet i løbet af perioden, og som stadig ejes ved slutningen af perioden: Den nominelle kapitalgevinst er lig med ultimo-status(konto)værdien minus værdien ved anskaffelsen minus eventuelt forbrug af fast realkapital i regnskabsperioden. Den nominelle kapitalgevinst er ikkerealiseret, og
- d) et aktiv, som anskaffes og afhændes i løbet af regnskabsperioden: Den nominelle kapitalgevinst er lig med værdien ved afhændelsen minus værdien ved anskaffelsen minus eventuelt forbrug af fast realkapital i regnskabsperioden mellem anskaffelsen og afhændelsen. Den nominelle kapitalgevinst er realiseret.
- 6.36 De nominelle kapitalgevinster og -tab er dem, der påløber aktiver og passiver, hvad enten de realiseres eller ej. De registreres på de pågældende sektorer, den samlede økonomis og udlandets omvurderingskonto.

Neutrale kapitalgevinster og -tab (K.71)

- 6.37 *Definition:* Ved neutrale kapitalgevinster og -tab (K.71) på et aktiv eller passiv forstås værdien af den kapitalgevinst eller det kapitaltab, som påløber, hvis prisen på aktivet eller passivet ændres over tid i samme forhold som det generelle prisniveau.
- 6.38 Neutrale kapitalgevinster og -tab beregnes for at gøre det lettere at udlede reale kapitalgevinster og -tab til omfordeling af den reale købekraft mellem sektorerne.
- 6.39 Kaldes det generelle prisindeks for r , kan den neutrale kapitalgevinst (NG) på en given mængde q af et aktiv mellem tidspunkterne o og t udtrykkes som følger: $NG = p_o \times q (r_t/r_o - 1)$,
- hvor $p_o \times q$ er den løbende værdi af aktivet på tidspunkt o , og r_t/r_o er faktoren for ændringen i det generelle prisindeks mellem tidspunkterne o og t . Størrelsen r_t/r_o anvendes på alle aktiver og passiver.
- 6.40 Det generelle prisindeks, der anvendes til beregning af neutrale kapitalgevinster og -tab, er prisindekset for endelig indenlandsk anvendelse eksklusive lagerændringer.
- 6.41 Neutrale kapitalgevinster og -tab registreres på kontoen for neutrale kapitalgevinster og -tab, som er en underkonto under sektorerne, den samlede økonomis og udlandets omvurderingskonto.

Reale kapitalgevinster og -tab (K.72)

- 6.42 *Definition:* Ved reale kapitalgevinster og -tab (K.72) på et aktiv eller passiv forstås forskellen mellem den nominelle og den neutrale kapitalgevinst på dette aktiv.
- 6.43 Den reale kapitalgevinst (RG) på en given mængde q af et aktiv mellem tidspunkterne o og t kan udtrykkes således:

$$RG = G - NG$$

$$\text{eller } RG = (p_t/p_o - r_t/r_o) \times p_o \times q$$

- 6.44 Værdierne af de reale kapitalgevinster og -tab på aktiver og passiver afhænger således af udviklingen i deres priser over den pågældende periode i forhold til den gennemsnitlige udvikling i andre priser målt med det generelle prisindeks.

▼B

- 6.45 Reale kapitalgevinster og -tab registreres på kontoen for reale kapitalgevinster og -tab, som er en underkonto under omvurderingskontoen.

Kapitalgevinster og -tab opdelt efter typen af finansielt aktiv og passiv***Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR) (AF.1)***

- 6.46 Da prisen på monetært guld sædvanligvis angives i amerikanske dollar, er værdien af monetært guld underlagt nominelle kapitalgevinster og -tab som følge af ændringer i valutakursen samt prisen på selve guldet.
- 6.47 Da de særlige trækingsrettigheder udgøres af flere valutaer, ændrer deres værdi i den nationale valuta og følgelig værdien af kapitalgevinster og -tab sig i takt med kursen på de forskellige valutaer i forhold til den nationale valuta.

Sedler og mønt samt indskud (AF.2)

- 6.48 De løbende værdier af sedler og mønt samt indskud i national valuta forbliver konstante over tid. »Prisen« på et sådant aktiv er altid lig med 1, mens mængden bestemmes ved antallet af enheder af den valuta, de er udstedt i. De nominelle kapitalgevinster og -tab på sådanne aktiver er altid lig 0. Derfor forklares forskellen mellem værdierne af begyndelses- og slutbeholdningen af sådanne aktiver, med undtagelse af andre mængdemæssige ændringer, alene ved værdierne af transaktionerne i aktiverne. Dette er et sjældent tilfælde, hvor det normalt er muligt at trække transaktionerne fra ændringerne i tallene på statuskontiene.
- 6.49 Den påløbne rente på indskud registreres på den finansielle konto som samtidig geninvesteret indskud.
- 6.50 Kapital i form af udenlandsk valuta og indskud udtrykt i andre valutaer er udsat for nominelle kapitalgevinster og -tab som følge af ændringer i valutakurserne.
- 6.51 Til at beregne neutrale og reale kapitalgevinster på aktiver med fast løbende værdi er det nødvendigt at råde over data vedrørende tidspunkterne for og værdierne af transaktionerne samt primostatuskonto- og ultimostatuskontoværdierne. Hvis der f.eks. foretages et indskud, og det hæves igen inden for regnskabsperioden, mens det generelle prisniveau stiger, så er den neutrale gevinst på indskuddet positiv og den reale gevinst negativ — størrelsen af beløbet afhænger af indskuddets løbetid og inflationen. Det er umuligt at registrere sådanne reale tab uden oplysninger om værdien af de transaktioner, der har fundet sted i løbet af regnskabsperioden, og om, hvornår de er foretaget.
- 6.52 Generelt kan man gå ud fra, at hvis den samlede absolutte værdi af de positive og negative transaktioner er stor i forhold til primostatuskonto- og ultimostatuskontoværdierne, så vil de omtrentlige overslag over de neutrale og reale kapitalgevinster og -tab på finansielle aktiver og passiver med faste løbende værdier udledt af statuskontodataene alene ikke være særlig tilfredsstillende. Selv bruttoregistrering af værdierne af de finansielle transaktioner — dvs. særskilt registrering af foretagne og hævvede indskud i stedet for den samlede værdi af indskud minus hævnninger — vil ikke altid være tilstrækkelig uden oplysninger om det tidsmæssige forløb af indskuddene.

Gældsværdipapirer (AF.3)

- 6.53 Udstedes langfristede gældsværdipapirer, f.eks. obligationer, til overkurs eller underkurs, herunder obligationer noteret til kurs langt under pari samt nul kuponobligationer, er det forskellen mellem deres emissionskurs og deres pålydende værdi eller indfrielseskurs, når de forfalder, der bestemmer de renter, som udstederen skal betale i gældsværdipapirets løbetid. Disse renter registreres som formueindkomst, som udstederen af det langfristede gældsværdipapir skal betale, og som indehaveren af gældsværdipapiret modtager i tilgift til eventuelle kuponrenter, som udstederen faktisk har betalt med bestemte tidsintervaller i gældsværdipapirets løbetid.

▼B

- 6.54 De påløbne renter registreres på den finansielle konto som værende samtidig reinvesteret i gældsværdipapiret af dets indehaver. De registreres derfor på den finansielle konto som anskaffelse af et aktiv, som lægges til det bestående aktiv. Således afspejler den gradvise forøgelse af markedsværdien af et langfristet gældsværdipapir, som skyldes akkumuleringen af påløbne reinvesterede renter, en vækst i den udestående hovedstol — dvs. i størrelsen af aktivet. Det er altså en kvantums- eller mængdeforøgelse og ikke en prisforøgelse. Det skaber ikke nogen kapitalgevinst for indehaveren af det langfristede gældsværdipapir eller noget kapitaltab for udstederen. Gældsværdipapirer ændres kvalitativt over tid, efterhånden som de nærmer sig forfaldstidspunktet, og det er vigtigt at fastslå, at en forøgelse af deres værdi som følge af akkumuleringen af påløbne renter ikke er prisændringer og ikke skaber kapitalgevinster.
- 6.55 Kurserne på fastforrentede langfristede gældsværdipapirer ændrer sig imidlertid også, når markedrenten ændrer sig, og de ændrer sig omvendt i forhold til renten. Virkningen af en given renteændring på kursen på et enkelt langfristet gældsværdipapir er desto mindre, jo tættere værdipapiret er på forfaldsdatoen. Ændringer i kurserne på langfristede gældsværdipapirer, som skyldes ændringer i markedrenten, udgør prisændringer og ikke kvantumsændringer. De skaber derfor nominelle kapitalgevinster eller -tab både for udstederne og indehaverne. En rentestigning skaber en nominal kapitalgevinst for udstederen af gældsværdipapiret og et tilsvarende nominelt kapitaltab for indehaveren og omvendt, hvis der er tale om rentefald.
- 6.56 Renter og afdrag på gældsværdipapirer med variabel rente er knyttet til et generelt prisindeks for varer og tjenester (f.eks. forbrugerprisindekset), en rentesats (f.eks. Euribor, LIBOR eller et obligationsafkast) eller en pris på et aktiv.

Når kuponudbetalingerne og/eller restlånebeløbet er knyttet til et generelt eller bredt prisindeks, behandles ændringen i restlånebeløbets værdi mellem begyndelsen og slutningen af en bestemt regnskabsperiode, der skyldes bevægelser i det pågældende indeks, som påløbne renter i perioden og lægges til de andre af periodens forfaldne renter.

Når indekseringen af de beløb, der skal betales ved udløb, indbefatter et incitament til kapitalgevinst, typisk indeksering baseret på en enkelt, snævert defineret post, vil enhver afvigelse i det underliggende indeks i forhold til de oprindelige forventninger medføre kapitalgevinster eller -tab, som normalt ikke vil blive udlignet i instrumentets løbetid.

- 6.57 Nominelle kapitalgevinster og -tab kan opstå på kortfristede gældsværdipapirer på samme måde som på langfristede gældsværdipapirer. Da kortfristede gældsværdipapirer har langt kortere løbetid, er de kapitalgevinster, der opstår ved renteændringer, generelt meget mindre end ved langfristede gældsværdipapirer med samme pålydende værdi.

Lån (AF.4)

- 6.58 Den samme situation som for valuta og indskud gør sig gældende for lån, der ikke omsættes. Men hvis et eksisterende lån sælges til en anden institutionel enhed, skal afskrivningen af lånet (dvs. forskellen mellem indfrielseskursen og transaktionsprisen) registreres på sælgerens og køberens omvurderingskonto på transaktionstidspunktet.

▼ B***Ejerandele og andele i investeringsforeninger (AF.5)***

6.59 Friaktier forøger antallet af aktier og den nominelle værdi af aktiemassen, men ændrer i princippet ikke i sig selv markedsværdien af den samlede mængde aktier. Dette gælder også udstedelse af fondsaktier, som er en forholdsmæssig fordeling af yderligere aktier i et selskab til ejerne af stamaktier. Friaktier figurerer ikke nogen steder i regnskabet. Disse aktieudstedelser skal imidlertid forbedre aktiernes likviditet på markedet, og da aktiernes samlede markedsværdi herved kan stige, skal sådanne eventuelle ændringer registreres som en nominel kapitalgevinst.

Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier (AF.6)

6.60 Når reserver og rettigheder vedrørende forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier er udtrykt i national valuta, er der ikke nogen nominelle kapitalgevinster og -tab, på samme måde som der ikke er nogen for valuta eller indskud og lån. De aktiver, som de finansielle institutioner har brugt for at opfylde forpligtelserne, er udsat for kapitalgevinster og -tab.

6.61 Forpligtelserne over for forsikringstagere og begunstigede ændrer sig som følge af transaktioner, andre mængdemæssige ændringer og omvurderinger. Omvurderinger skyldes ændringer af grundlæggende modelantagelser i de aktuarmæssige beregninger. Disse antagelser er diskonteringsatsen, lønsatsen og inflationen.

Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner (AF.7)

6.62 Værdien af finansielle derivater kan ændre sig som følge af ændringer i værdien af det tilgrundliggende instrument, ændringer i det tilgrundliggende instruments volatilitet, eller efterhånden som kontraktopfyldelses- eller forfaldstidspunktet nærmer sig. Alle sådanne ændringer i værdien af finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner behandles som prisændringer og registreres som en omvurdering.

Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8)

6.63 For andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, som ikke handles, gælder det samme som for national valuta, indskud og lån. Men hvis en eksisterende handelskredit sælges til en anden institutionel enhed, skal forskellen mellem indfrielseskursen og transaktionsprisen registreres som en omvurdering på transaktionstidspunktet. Da handelskreditter imidlertid normalt er kortfristede, kan salg af en handelskredit indebære, at der opstår et nyt finansielt instrument.

Aktiver udstedt i udenlandsk valuta

6.64 Værdien af aktiver og passiver udtrykt i udenlandsk valuta måles ved deres løbende markedsværdi i udenlandsk valuta konverteret til den nationale valuta til den gældende vekselkurs. Nominelle kapitalgevinster og -tab kan derfor opstå både ved ændringer i aktivets pris og i valutakursen. Den samlede værdi af de nominelle kapitalgevinster og -tab, der opstår i løbet af regnskabsperioden, beregnes ved at trække værdien af transaktionerne og andre mængdemæssige ændringer fra forskellen mellem værdien på primostatuskontoen og værdien på ultimostatuskontoen. I dette øjemed skal transaktioner i aktiver og i passiver udtrykt i udenlandsk valuta konverteres til den nationale valuta, og her anvendes de vekselkurser, der er gældende på det tidspunkt, hvor transaktionen sker, mens primostatuskonto- og ultimostatuskontoværdierne konverteres ved hjælp af de vekselkurser, der er gældende på de tidspunkter, som statuskontiene refererer til. Dette betyder, at den samlede værdi af transaktionerne som nettoanskaffelser — anskaffelser minus afhændelser — udtrykt i udenlandsk valuta faktisk konverteres ved hjælp af en vægnet gennemsnitsvekselkurs, hvori vægtene er værdierne af transaktioner på forskellige tidspunkter.

KAPITEL 7

STATUSKONTI

- 7.01 *Definition:* En statuskonto er en opgørelse, udarbejdet for et bestemt tidspunkt, over værdien af en institutionel enheds eller gruppe af enheders aktiver og passiver.
- 7.02 Saldoposten på en statuskonto kaldes nettoformue (B.90). Beholdningen af aktiver og passiver, der er registreret på statuskontoen, er værdiansat til de relevante priser, hvilket normalt er markedspriserne på statusdagen, men for nogle kategorier til deres nominelle værdi. Der udarbejdes en statuskonto for residente institutionelle sektorer og delsektorer, den samlede økonomi og udlandet.
- 7.03 Statuskontoen afslutter kontosystemet, idet den viser den endelige virkning af posteringerne på produktionskontoen, indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti samt akkumuleringskontiene på en økonomis samlede velstand.
- 7.04 For institutionelle sektorer er saldoposten på statuskontoen nettoformuen.
- 7.05 For den samlede nationale økonomi betegnes saldoposten ofte som nationalformuen, nemlig den samlede værdi af ikkefinansielle aktiver og finansielle aktiver, netto, over for udlandet.
- 7.06 Statuskontoen over for udlandet udarbejdes på samme måde som statuskontiene for de residente institutionelle sektorer og delsektorer. Den består udelukkende af ikke-residenters positioner i finansielle aktiver og passiver over for resider. I betalingsbalancemanualen BPM6 kaldes den tilsvarende statuskonto fra residerers synspunkt over for ikke-residenter kapitalbalancen over for udlandet (international investment position (IIP)).
- 7.07 Egenkapitalen defineres som summen af nettoformuen (B.90) plus værdien af ejerandele og andele i investeringsforeninger (AF.5) som passiver på statuskontoen.
- 7.08 For sektoren ikkefinansielle selskaber og sektoren finansielle selskaber (og disses delsektorer) er egenkapitalen en indikator med samme analytiske betydning som nettoformuen.
- 7.09 Selskabers nettoformue vil normalt være forskellig fra værdien af deres udstedte aktier og andre ejerandelsbeviser. Kvasiselskabers nettoformue er lig med nul, fordi værdien af deres ejers ejerandelsbeviser antages at svare til aktiver minus passiver, der ikke er egenkapital. Nettoformuen for residente direkte investeringsforetagender, som er filialer af ikke-residente foretagender, og som behandles som kvasiselskaber, er derfor lig med nul.
- 7.10 Saldoposten for finansielle aktiver og passiver betegnes finansiell nettoformue (BF.90).
- 7.11 En statuskonto er en opgørelse over værdien af aktiver og passiver på et bestemt tidspunkt. Statuskonti udarbejdes ved begyndelsen og slutningen af hver regnskabsperiode; primostatuskontoen ved periodens begyndelse er den samme som ultimostatuskontoen ved udgangen af den foregående periode.
- 7.12 En grundlæggende regnskabsmæssig identitet sammenknytter værdien af beholdningen af en bestemt type aktiver på primostatuskontoen og ultimostatuskontoen som følger:

▼ B

værdien af beholdningen af en specifik type aktiver på primostatuskontoen		
<i>plus</i>	transaktioner	den samlede værdi af sådanne aktiver erhvervet ved transaktioner, der finder sted i regnskabsperioden
<i>minus</i>		den samlede værdi af sådanne aktiver afhændet ved transaktioner, der finder sted i regnskabsperioden
<i>minus</i>		forbrug af fast realkapital (hvis relevant)
<i>plus</i>	andre mængdeændringer i aktiver	andre positive mængdeændringer vedrørende de pågældende aktiver
<i>minus</i>		andre negative mængdeændringer vedrørende de pågældende aktiver
<i>plus</i>	omvurderinger	værdien af nominelle kapitalgevinster i løbet af perioden, der skyldes ændringer i prisen for aktiverne
<i>minus</i>		værdien af nominelle kapitaltab i løbet af perioden, der skyldes ændringer i prisen for aktiverne

er lig med værdien af beholdningen af aktiverne på ultimostatuskontoen.

Der kan også opstilles en tabel, som sammenknytter værdien af beholdningen af en bestemt type passiver på primostatuskontoen og ultimostatuskontoen.

- 7.13 Den regnskabsmæssige forbindelse mellem primostatuskontoen og ultimostatuskontoen via transaktioner, andre mængdeændringer i aktiver og passiver og kapitalgevinster og -tab er fremstillet skematisk i bilag 7.2.

TYPER AF AKTIVER OG PASSIVER**Definition på et aktiv**

- 7.14 De aktiver, der registreres på statuskontoen, er økonomiske aktiver.
- 7.15 *Definition:* Et økonomisk aktiv er et værdiopbevaringsmiddel, der repræsenterer det udbytte, som den økonomiske ejer har ved at eje eller anvende aktivet i en periode. Det er et middel til at fremføre værdi fra den ene regnskabsperiode til den næste.
- 7.16 Det økonomiske udbytte består af primære indkomster som f.eks. overskud af produktionen, hvor den økonomiske ejer anvender aktivet, eller formueindkomst, hvor den økonomiske ejer lader andre anvende det. Udbyttet opstår ved anvendelsen af aktivet og den værdi, herunder kapitalgevinster og -tab, der realiseres ved at afhænde eller afvikle det.
- 7.17 Den økonomiske ejer af et aktiv er ikke nødvendigvis den juridiske ejer. Den økonomiske ejer er den institutionelle enhed, der er berettiget til at gøre krav på udbyttet ved anvendelsen af aktivet ved at acceptere de dertil knyttede risici.
- 7.18 En oversigt over klassificeringen af de økonomiske aktiver, og hvad de omfatter, findes i tabel 7.1. En mere detaljeret definition af hver enkelt kategori af aktiver findes i bilag 7.1.

STØRRELSER, DER IKKE BETRAGTES SOM AKTIVER OG PASSIVER

- 7.19 Følgende medregnes ikke under aktiver og passiver:

a) humankapital

▼B

- b) naturkapital, der ikke er økonomiske aktiver (f.eks. luft og flodvand)
- c) varige forbrugsgoder og
- d) eventualaktiver og -forpligtelser, som ikke er finansielle aktiver og passiver (jf. 7.31).

KATEGORIER AF AKTIVER OG PASSIVER

- 7.20 Der skelnes mellem to kategorier af poster på statuskontiene: ikkefinansielle aktiver (AN) og finansielle aktiver og passiver (AF).
- 7.21 Ikkefinansielle aktiver opdeles i producerede ikkefinansielle aktiver (AN.1) og ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver (AN.2).

Producerede ikkefinansielle aktiver (AN.1)

- 7.22 *Definition:* Producerede ikkefinansielle aktiver (AN.1) er et resultat af produktionsprocesser.
- 7.23 Klassifikationen af producerede ikkefinansielle aktiver (AN.1) er udformet således, at der skelnes mellem aktiverne ud fra deres rolle i produktionen. De består af faste aktiver, der anvendes gentagne gange eller løbende i produktionen i mere end et år, lagerbeholdninger, der anvendes i produktionen som forbrug i produktionen, sælges eller på anden måde afhændes, og værdigenstande. Værdigenstande anvendes ikke primært til produktion eller forbrug, men anskaffes og ejes i stedet primært som værdiopbevaringsmiddel.

Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver (AN.2)

- 7.24 *Definition:* Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver (AN.2) er økonomiske aktiver, der er opstået på anden måde end som resultat af produktionsprocesser. De består af naturkapital, kontrakter, leasingkontrakter, licenser og tilladelser samt goodwill og markedsføringsaktiver.
- 7.25 De ikkeproducerede aktiver er klassificeret efter, hvordan de opstår. Nogle af disse aktiver findes i naturen, mens andre, der kan siges at være samfundsskabte størrelser, er blevet til ved juridiske eller regnskabsmæssige foranstaltninger.
- 7.26 Hvilken naturkapital der medregnes i statuskontoen, afgøres — i overensstemmelse med den generelle definition af et økonomisk aktiv — af, om aktiverne er underkastet effektiv økonomisk ejendomsret og er i stand til at sikre ejerne et økonomisk udbytte under hensyntagen til eksisterende teknologi og viden, de økonomiske muligheder, de forhåndenværende ressourcer og de eksisterende relative priser. Naturkapital, hvortil der ikke er etableret ejendomsret, som f. eks. det åbne hav eller den frie luft, medregnes ikke.
- 7.27 Kontrakter, leasingkontrakter, licenser og tilladelser betragtes kun som ikkefinansielle aktiver, hvis der ved en kontrakt overdrages økonomisk udbytte til ejeren ud over beløb, der skal betales i henhold til aftalen, og ejeren retligt og praktisk kan realisere dette udbytte ved at overdrage det til andre.

Finansielle aktiver og passiver (AF)

- 7.28 *Definition:* Finansielle aktiver (AF) er økonomiske aktiver omfattende alle finansielle fordringer, aktier og andre ejerandelsbeviser samt den andel af monetært guld, der udgøres af guldbarrer (5.03). Passiver opstår, når debitorer er forpligtet til at foretage en eller flere betalinger til kreditor (5.06).

▼B

- 7.29 Finansielle aktiver er et værdiopbevaringsmiddel, der repræsenterer det økonomiske (løbende) udbytte, som den økonomiske ejer har ved at eje eller bruge aktiverne i et bestemt tidsrum. De er et middel til at fremføre værdi fra den ene regnskabsperiode til den næste. Udbytte udveksles ved hjælp af betalinger (5.04).
- 7.30 Hvert finansielt aktiv har et modsvarende passiv, med undtagelse af den del af monetært guld, der udgøres af guldbarrer, og som klassificeres i kategorien monetært guld og særlige trækningsrettigheder (AF.1).
- 7.31 Eventualaktiver og -passiver er aftaler, hvorefter den ene part er forpligtet til at foretage en eller flere betalinger til en anden enhed, hvis en række særlige betingelser er opfyldt (5.08). De er ikke finansielle aktiver og passiver.
- 7.32 Klassifikationen af finansielle aktiver og passiver svarer til klassifikationen af finansielle transaktioner (5.14). Definitionerne for de forskellige kategorier og underkategorier af finansielle aktiver og passiver og de supplerende forklaringer fremgår af kapitel 5 og gentages ikke her, men bilag 7.1 indeholder en oversigt over alle aktiver og passiver, som er omfattet af ENS.

Tabel 7.1 — Klassifikation af aktiver

AN.	IKKEFINANSIELLE AKTIVER (AN.1 + AN.2)
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
AN.11	Faste aktiver ⁽¹⁾
AN.111	Boliger
AN.112	Andre bygninger og anlæg
AN.1121	Bygninger, undtagen boliger
AN.1122	Andre anlæg
AN.1123	Jordforbedring
AN.113	Maskiner og udstyr
AN.1131	Transportmidler
AN.1132	IKT-udstyr
AN.1139	Andre maskiner og udstyr
AN.114	Våbensystemer
AN.115	Avlede/dyrkede naturressourcer
AN.1151	Besætninger af avlsdyr, malkedyr, trækdyr mv.
AN.1152	Træ- og planteressourcer, som giver tilbagevendende produkter
AN.117	Produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder
AN.1171	Forskning og udvikling
AN.1172	Efterforskning og evaluering af mineralske råstoffer
AN.1173	Computersoftware og databaser

▼B

AN.	IKKEFINANSIELLE AKTIVER (AN.1 + AN.2)
AN.11731	Computersoftware
AN.11732	Databaser
AN.1174	Originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst
AN.1179	Andre produkter omfattet af intellektuelle ejendomsretigheder
AN.12	Lagerbeholdninger
AN.121	Materialer
AN.122	Produkter under fremstilling
AN.1221	Produkter under fremstilling (avlede/dyrkede aktiver)
AN.1222	Andre produkter under fremstilling
AN.123	Færdigvarer
AN.124	Militære lagre
AN.125	Handelsvarer
AN.13	Værdigenstande
AN.131	Ædelmetaller og -stene
AN.132	Antikviteter og andre kunstgenstande
AN.133	Andre værdigenstande
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
AN.21	Naturressourcer
AN.211	Jord
AN.2111	Jord under bygninger og anlæg
AN.2112	Jord under opdyrkning
AN.2113	Rekreative arealer og tilhørende overfladevand
AN.2119	Anden jord og tilhørende overfladevand
AN.212	Mineral- og energiforekomster
AN.213	Ikkeavlede/-dyrkede naturressourcer
AN.214	Vandressourcer
AN.215	Andre naturressourcer
AN.2151	Radiofrekvenser
AN.2159	Andet
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser
AN.221	Omsættelige operationelle leasingkontrakter

▼ **B**

AN.	IKKEFINANSIELLE AKTIVER (AN.1 + AN.2)
AN.222	Tilladelser til udnyttelse af naturressourcer
AN.223	Tilladelser til udøvelse af bestemte aktiviteter
AN.224	Eneret til fremtidige varer og tjenester
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver

(¹) Memorandumpost ANm: varige forbrugsgoder.

AF	FINANSIELLE AKTIVER (¹) (AF.1 + AF.2 + AF.3 + AF.4 + AF.5 + AF.6 + AF.7 + AF.8)
AF.1	Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)
AF.11	Monetært guld
AF.12	Særlige trækningsrettigheder (SDR)
AF.2	Sedler og mønt samt indskud
AF.21	Sedler og mønt
AF.22	Transferable indskud
AF.29	Andre indskud
AF.3	Gældsværdipapirer
AF.31	Kortfristede
AF.32	Langfristede
AF.4	Lån
AF.41	Kortfristede
AF.42	Langfristede
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger
AF.51	Ejerandele
AF.511	Noterede aktier
AF.512	Unoterede aktier
AF.519	Andre ejerandelsbeviser
AF.52	Andele i investeringsforeninger

▼B

AF	FINANSIELLE AKTIVER ⁽¹⁾ (AF.1 + AF.2 + AF.3 + AF.4 + AF.5 + AF.6 + AF.7 + AF.8)
AF.521	Andele i pengemarkedsforeninger
AF.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
AF.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring
AF.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder
AF.63	Pensionsrettigheder
AF.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere
AF.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse
AF.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
AF.71	Finansielle derivater
AF.72	Medarbejderaktieoptioner
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
AF.81	Handelskreditter og forudbetalinger
AF.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger

(¹) Memorandumpost AF.m1: Udenlandske direkte investeringer; AF.m2: Misligholdte lån.

VÆRDANSÆTTELSE AF POSTERINGER PÅ STATUSKONTOEN**Generelle principper for værdiansættelse**

- 7.33 Hver post på statuskontoen værdiansættes, som om den er anskaffet på statusdagen. Aktiver og passiver værdiansættes til markedspriser på statusdagen.
- 7.34 De registrerede værdier skal afspejle de priser, der kan observeres på markedet på statusdagen. Er der ingen markedspriser at observere, hvilket kan forekomme, hvis der er et marked, men der ikke for nylig er blevet solgt nogen aktiver på det, må der foretages en beregning af, hvad priserne på aktiverne ville være, hvis de blev anskaffet på markedet på statusdagen.
- 7.35 Som regel foreligger der en markedspris for næsten alle finansielle aktiver og passiver, for eksisterende ejendomme (bygninger og andre anlæg plus tilhørende jord), eksisterende transportmidler, afgrøder og husdyrbestande samt for nyproducerede faste aktiver og lagerbeholdninger.
- 7.36 Ikkefinansielle aktiver produceret for egen regning værdiansættes til basispriser eller, hvis der ikke findes basispriser, til basispriser for tilsvarende varer eller, hvis dette ikke er muligt, til produktionsomkostningerne.

▼B

- 7.37 Værdien af ikkefinansielle aktiver kan, ud over ved hjælp af observerede markedspriser, beregninger baseret på observerede priser eller produktionsomkostningerne beregnes ved
- a) at omvurdere og akkumulere anskaffelser minus afhændelser i løbet af aktivernes levetid eller
  - b) at anvende nutidsværdien, dvs. den tilbagediskonterede værdi, af fremtidigt økonomisk udbytte.
- 7.38 Værdiansættelse til markedspriser er hovedprincippet ved værdiansættelse af positioner (og transaktioner) i finansielle instrumenter. Finansielle instrumenter er identiske med finansielle fordringer. De er finansielle aktiver, til hvilke der findes tilsvarende passiver. Markedsværdien er den, som finansielle aktiver anskaffes eller afhændes til efter aftale mellem parterne, udelukkende på grundlag af kommercielle betragtninger, eksklusive provisioner, gebyrer og skatter. Ved fastsættelse af markedsværdien tager parterne også hensyn til påløbne renter.
- 7.39 Den nominelle værdi afspejler summen af de oprindelig betalte midler plus senere betalinger minus tilbagebetalinger plus eventuelle påløbne renter. Den nominelle værdi er ikke den samme som den pålydende værdi.
- a) Den nominelle værdi i national valuta af et finansielt instrument lydende på udenlandsk valuta indbefatter kapitalgevinster og -tab som følge af ændringer i valutakurserne.

Værdien af finansielle instrumenter lydende på udenlandsk valuta omregnes til den nationale valuta til den markedskurs, der er gældende på statusdagen. Denne kurs bør ligge midt imellem købs- og salgskontantkurserne ved valutatransaktioner.
  - b) For finansielle instrumenter som f.eks. gældsværdipapirer, der er knyttet til et snævert indeks, kan den nominelle værdi også indbefatte kapitalgevinster og -tab, der skyldes ændringer i indekset.
  - c) Markedsværdien af et finansielt instrument kan til enhver tid afvige fra dets nominelle værdi som følge af omvurderinger, der skyldes ændringer i markedsprisen. Ændringer i markedspriserne opstår som følge af de generelle markedsvilkår, f.eks. ændringer i markedrenten, særlige omstændigheder, f.eks. ændringer i den kreditværdighed, som udstederen af et gældsværdipapir nyder, og ændringer i den generelle markedslikviditet og i den markedslikviditet, der er specifik for det pågældende gældsværdipapir.
  - d) Følgende grundligning kan således opstilles:

$$\text{markedsværdi} = \text{nominel værdi} + \text{omvurderinger som følge af ændringer i markedsprisen.}$$
- 7.40 For nogle ikkefinansielle aktivers vedkommende falder den omvurderede oprindelige anskaffelsespris til nul i løbet af aktivets forventede levetid. Værdien af et sådant aktiv på et givet tidspunkt findes ved at trække den akkumulerede værdi af disse fald fra den løbende anskaffelsespris.
- 7.41 De fleste faste aktiver kan registreres på statuskontiene i løbende køberpriser nedskrevet med det akkumulerede forbrug af fast realkapital. Dette kaldes nedskrevet genanskaffelsespris. Summen af nedskrevne værdier for alle faste aktiver, der stadig er i brug, betegnes nettokapitalapparatet. Bruttokapitalapparatet omfatter værdierne af det akkumulerede forbrug af fast realkapital.

▼B**IKKEFINANSIELLE AKTIVER (AN)****Producerede ikkefinansielle aktiver (AN.1)***Faste aktiver (AN.11)*

7.42 Faste aktiver registreres om muligt i markedspriser (eller basispriser ved produktion af nye aktiver for egen regning). Hvis det ikke er muligt, registreres de i køberpriser nedskrevet med det akkumulerede forbrug af fast realkapital. Købers omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til faste aktiver med passende nedskrivning for forbrug af fast realkapital i den periode, køberen forventer at beholde det økonomiske aktiv, indgår i status(konto)værdien.

Produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder (AN.117)

7.43 Efterforskning og evaluering af mineralske råstoffer (AN.1172) skal enten værdiansættes på grundlag af de akkumulerede beløb betalt til andre institutionelle enheder, der foretager efterforskningen og evalueringen, eller på grundlag af de omkostninger, der er forbundet med efterforskning for egen regning. Den del af omkostningerne ved en afsluttet efterforskning, som endnu ikke er helt afskrevet, skal omvurderes til de priser og omkostninger, der er gældende for den løbende periode.

7.44 Originaler af produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder som f.eks. computersoftware og originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst værdiansættes til anskaffelsesprisen, når de handles på markedet. Den oprindelige værdi beregnes ved at sammenlægge produktionsomkostningerne og omvurdere dem til den løbende periodes priser. Hvis det ikke er muligt at fastsætte værdien ved denne metode, beregnes nutidsværdien af de forventede fremtidige indtægter, som opstår ved brugen af aktivet.

Omkostninger ved overdragelse af ejendomsret til ikkeproducerede aktiver (AN.116)

7.45 Omkostninger ved overdragelse af ejendomsret til ikkeproducerede aktiver bortset fra jord registreres separat i kapitalkontoen og behandles som faste bruttoinvesteringer, men på statuskontiene indgår disse omkostninger i værdien af det aktiv, som de vedrører, også selv om der er tale om et ikkeproduceret aktiv. Omkostninger ved overdragelse af ejendomsret registreres således ikke separat i statuskontiene. Omkostninger ved overdragelse af ejendomsret til finansielle aktiver behandles som forbrug i produktionen, når aktiverne anskaffes af selskaber eller det offentlige, som forbrug, hvis aktiverne anskaffes af husholdninger, og som eksport af tjenester, hvis aktiverne anskaffes af ikke-residenter.

Lagerbeholdninger (AN.12)

7.46 Lagerbeholdninger skal værdiansættes i de priser, der er gældende på statusdagen, og ikke i de priser, som produkterne blev værdiansat til, da de kom på lager.

7.47 Lagerbeholdninger af materialer værdiansættes til køberpriser, og lagerbeholdningen af færdigvarer og produkter under fremstilling værdiansættes i basispriser. Lagerbeholdninger af varer til videresalg uden videreforarbejdning gennem grossister og detailhandlere værdiansættes i de priser, der er gældende på statusdagen, eksklusiv de transportomkostninger, som grossisten eller detailhandleren har måttet betale. For lagerbeholdninger af produkter under fremstilling beregnes værdien på ultimo-statuskontoen ved at gange basisprisen for en lignende færdigvare på statusdagen med den del af de samlede produktionsomkostninger, som er afholdt indtil slutningen af perioden. Hvis basisprisen for færdigvarerne ikke er tilgængelig, beregnes den ved hjælp af værdien af produktionsomkostningerne med et tillæg for det forventede nettooverskud af produktionen eller den beregnede blandede nettoindkomst.

▼B

- 7.48 Dyrkede afgrøder, der kun anvendes én gang (undtagen træ), og avl af slagtekvæg kan værdiansættes på basis af priserne for sådanne produkter på markedet. Træer på roden værdiansættes ved at tilbagediskontere de fremtidige indtægter ved salg af træet til løbende priser efter fratrækning af udgifterne til træets modning, fældning osv.

Værdigenstande (AN.13)

- 7.49 Værdigenstande som f.eks. kunstværker, antikviteter, smykker, ædelstene, ikkemonetært guld og andre metaller værdiansættes i løbende priser. Hvis der findes organiserede markeder for disse aktiver, værdiansættes de til den faktiske eller anslåede pris, som de ville kunne opnå, hvis de blev solgt på markedet på statusdagen, eksklusivt alle honorarer eller provisioner til mellemmand. Ellers værdiansættes de til anskaffelsespriser omvurderet til det aktuelle prisniveau.

Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver (AN.2)**Naturressourcer (AN.21)****Jord (AN.211)**

- 7.50 På statuskontoen værdiansættes jord til den aktuelle markedspris. Udgifter til jordforbedring registreres som faste bruttoinvesteringer, og den værdistigning, den indebærer, holdes adskilt fra jordens værdi, som den fremgår af statuskontoen, og registreres i stedet under en særskilt aktivkategori for jordforbedring (AN.1123).

- 7.51 Jord værdiansættes til den anslåede pris, der ville kunne opnås, hvis den blev solgt på markedet, eksklusivt omkostninger til overdragelse af ejendomsretten ved et fremtidigt salg. Når der finder en overdragelse sted, registreres den pr. konvention som faste bruttoinvesteringer, og omkostningerne holdes adskilt fra jordværdien under AN.211 på statuskontoen og registreres i stedet som et aktiv under AN.1123. Denne post reduceres til nul gennem forbrug af fast realkapital over den periode, i hvilken den nye ejer forventer at bruge jorden.

- 7.52 Hvis jordens værdi ikke kan adskilles fra værdien af bygninger og andre anlæg opført på den, klassificeres aktiverne samlet i den kategori, som aktivet med den største værdi henhører under.

Mineral- og energiforekomster (AN.212)

- 7.53 Mineralforekomster på jordens overflade eller i undergrunden, hvis udnyttelse er rentabel i kraft af den eksisterende teknologi og de relative priser, værdiansættes efter nutidsværdien af det forventede nettoudbytte ved den kommercielle udnyttelse af aktiverne.

Andre naturressourcer (AN.213, AN.214 og AN.215)

- 7.54 Det er usandsynligt, at der findes observerede markedspriser for ikkeavlede/-dyrkede naturressourcer (AN.213), vandressourcer (AN.214) og andre naturressourcer (AN.215), så de værdiansættes normalt efter nutidsværdien af det fremtidige forventede udbytte.

Kontrakter, leasingkontrakter og licenser (AN.22)

- 7.55 *Definition:* Kontrakter, leasingkontrakter og licenser registreres som aktiver, når følgende betingelser er opfyldt:

- a) Der er i kontrakten, leasingkontrakten eller licensen fastsat en pris for anvendelsen af et aktiv eller levering af en tjeneste, der afviger fra den gældende markedspris, og

▼B

b) en af kontraktens parter kan realisere prisforskellen.

Kontrakter, leasingkontrakter og licenser kan værdiansættes på grundlag af markedsoplysninger om overdragelser af de instrumenter, hvorved rettighederne overgår, eller beregnes som nutidsværdien af de forventede fremtidige afkast på statusdagen i forhold til situationen ved kontraktperiodens begyndelse.

- 7.56 Kategorien omfatter aktiver, der kan opstå ved omsættelige operationelle leasingkontrakter, licenser til anvendelse af naturressourcer, tilladelser til bestemte aktiviteter og enerettigheder til fremtidige varer og tjenester.
- 7.57 Værdien af aktivet svarer til nettonutidsværdien af den aktuelle pris minus den, der er fastsat i aftalen. Alt andet lige vil denne falde, efterhånden som aftaleperiodens udløb nærmer sig. Ændringer i aktivets værdi som følge af ændringer i den aktuelle pris registreres som nominelle kapitalgevinster og -tab.
- 7.58 Aktiver i form af omsættelige operationelle leasingkontrakter registreres kun som aktiver, hvis leasingtagerne gør brug af deres ret til at realisere prisforskellen.

Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver (AN.23)

- 7.59 Statuskontoværdien af goodwill og markedsføringsaktiver er lig med den pris, der betales, når en institutionel enhed sælges, minus den værdi, som dens egenkapital er registreret til, omvurderet under hensyn til senere fald, efterhånden som den oprindelige værdi nedskrives som økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver (K.2). Nedskrivningssatsen følger de kommercielle regnskabsstandarder.
- 7.60 Markedsføringsaktiver kan f.eks. være mærkenavne, avishoveder, varemærker, logoer og domænenavne.

FINANSIELLE AKTIVER OG PASSIVER (AF)

- 7.61 Finansielle aktiver og passiver, der er omsættelige finansielle instrumenter, f.eks. gældsværdipapirer, egenkapitalinstrumenter, andele i investeringsforeninger og finansielle derivater, værdiansættes til markedsværdien. Finansielle instrumenter, der ikke er omsættelige, værdiansættes til den nominelle værdi (jf. 7.38 og 7.39). De modsvarende finansielle aktiver og passiver har samme værdi på statuskontoen. I værdierne indregnes ikke provisioner, gebyrer og skatter. Provisioner, gebyrer og skatter registreres som tjenester, der er ydet i forbindelse med gennemførelsen af transaktionerne.

Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (AF.1)

- 7.62 Monetært guld (AF.11) skal værdiansættes til den pris, der er fastsat på de organiserede guldmarkeder.
- 7.63 Værdien af særlige trækingsrettigheder (AF.12) fastsættes dagligt af IMF. Kurserne over for de nationale valutaer kan fås på valutamarkedene.

Sedler og mønt samt indskud (AF.2)

- 7.64 Sedler og mønt (AF.21) værdiansættes til den nominelle værdi.
- 7.65 De værdier, der i statuskontoen registreres for indskud (AF.22, AF.29), er de nominelle værdier.
- 7.66 Sedler og mønt og indskud i udenlandsk valuta omregnes til national valuta til en kurs midt imellem spotkurserne for køb og salg på statusdagen.

▼B**Gældsværdipapirer (AF.3)**

- 7.67 Gældsværdipapirer registreres til markedsværdien.
- 7.68 Kortfristede gældsværdipapirer (AF.31) værdiansættes til markedsværdien. Hvis der ikke findes nogen markedsværdi, kan markedsværdien, forudsat at der ikke er høj inflation eller høje nominelle rentesatser, estimeres på basis af den nominelle værdi for så vidt angår
- a) kortfristede gældsværdipapirer udstedt til pari og
  - b) kortfristede gældsværdipapirer til en kurs under pari.
- 7.69 Langfristede gældsværdipapirer (AF.32) værdiansættes til markedskursen, uanset om der er tale om obligationer, af hvilke der jævnlige betales renter, eller værdipapirer udstedt til langt under pari eller nullkuponobligationer, hvoraf der kun betales en lille eller slet ingen rente.

Lån (AF.4)

- 7.70 De værdier, der skal registreres både i kreditorernes og i debitorernes statuskonti, er de nominelle værdier, uanset om lånene er misligholdte eller ej.

Ejerandele og andele i investeringsforeninger (AF.5)

- 7.71 Noterede aktier (AF.511) værdiansættes til markedsværdien. Der anvendes samme værdi for såvel aktiv- som passivside, selv om aktier og andre ejerandelsbeviser juridisk set ikke udgør et udstederpassiv, men en ejendomsret til en andel af et selskabs realisationsværdi, hvis størrelse ikke kendes på forhånd.
- 7.72 Noterede aktier (AF.511) værdiansættes til en repræsentativ middelmålskurs observeret på børsen eller andre organiserede finansielle markeder.
- 7.73 Værdien af unoterede aktier (AF.512), som ikke handles på organiserede markeder, beregnes på basis af enten
- a) kursen på noterede aktier, hvis dette er muligt
  - b) værdien af egenkapitalen eller
  - c) nutidsværdien af fremtidigt udbytte under anvendelse af et passende markedskurs/resultat-forhold på den institutionelle enheds udjævnedes seneste indtjening.

Ved denne beregning skal der dog tages hensyn til forskellene mellem noterede og unoterede aktier, navnlig deres likviditet, og der skal også tages hensyn til den i selskabets levetid akkumulerede nettoformue samt til, hvilken branche selskabet tilhører.

- 7.74 Hvilken beregningsmetode der anvendes, afhænger af, hvilke statistiske basisoplysninger der er til rådighed. Der kan ved beregningen f.eks. inddrages data om fusionsaktiviteter, hvori der indgår unoterede aktier. Hvis værdien af unoterede selskabers egenkapital gennemsnitligt og i forhold til deres nominelle kapital ændrer sig på samme måde som værdien af lignende selskaber med noterede aktier, kan statuskontoværdien beregnes under anvendelse af et forholdstal. Ved dette forholdstal sammenlignes værdien af unoterede selskabers egenkapital med værdien af noterede selskabers:

værdi af unoterede aktier = markedskurs for tilsvarende noterede aktier × (unoterede selskabers egenkapital)/(lignende noterede selskabers egenkapital).

▼B

- 7.75 Forholdet mellem aktiekursen og egenkapitalen kan variere alt efter branche. Det er derfor at foretrække at beregne dagskursen for unoterede aktier branche for branche. Der kan også være andre forskelle mellem noterede og unoterede selskaber, der har indflydelse på beregningsmetoden.
- 7.76 Andre ejerandelsbeviser (AF.519) er ejerandelsbeviser, der ikke har form af værdipapirer. De kan omfatte ejerandelsbeviser i kvasiselskaber (f.eks. filialer, fonde, interessentskaber med begrænset ansvar og andre interessentskaber), offentlige selskaber, fonde, der ikke er registreret som selskaber, og fiktive enheder (herunder fiktive residente enheder, der er oprettet med henblik på at afspejle ikke-residenters ejendomsret til fast ejendom og naturressourcer). Ejendomsret til internationale organisationer, der ikke er i form af aktier, klassificeres som andre ejerandelsbeviser.
- 7.77 Kvasiselskabers andre ejerandelsbeviser værdiansættes efter deres egenkapital, eftersom deres nettoformue pr. konvention er lig med nul. For andre enheders vedkommende vælges den mest egnede af de værdiansættelsesmetoder, der anvendes for unoterede aktier.
- 7.78 Selskaber, der udsteder aktier eller andele, kan derudover have anden egenkapital.
- 7.79 Andele i investeringsforeninger (AF.52) værdiansættes til markedsprisen, hvis de er noterede. Hvis de er unoterede, kan markedsværdien beregnes som beskrevet for unoterede aktiers vedkommende. Hvis de tilbagekøbes af foreningen selv, værdiansættes de til tilbagekøbsværdien.

Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier (AF.6)

- 7.80 De beløb, der registreres for forsikringstekniske reserver, skadesforsikring (AF.61), omfatter præmier, der er betalt men ikke optjent, plus de beløb, der er hensat som erstatningsreserver. Sidstnævnte udgør nutidsværdien af beløb, der forventes udbetalt til afvikling af erstatningskrav, herunder omtvistede erstatningskrav, samt beløb til dækning af krav vedrørende forsikringsbegivenheder, der har fundet sted, men som endnu ikke er blevet anmeldt.
- 7.81 De beløb, der registreres for livsforsikrings- og livrenterettigheder (AF.62) udgør de reserver, der er nødvendige for at opfylde alle forventede fremtidige krav.
- 7.82 De beløb, der registreres for pensionsrettigheder (AF.63) afhænger af, hvilken type pensionsordning der er tale om.
- 7.83 Ved en ydelsesdefineret pensionsordning bestemmes størrelsen af pensionsydelse til de ansatte, der er med i ordningen, ved en formel, de er fastsat på forhånd. Passivstørrelsen i en ydelsesdefineret pensionsordning svarer til nutidsværdien af de lovede ydelser.
- 7.84 I en bidragsdefineret pensionsordning afhænger de betalte ydelser af afkastet af de aktiver, som pensionsordningen har erhvervet. Passivstørrelsen i en bidragsdefineret pensionsordning er den gældende markedskurs på pensionskassens aktiver. Pensionskassens nettoformue er altid nul.
- 7.85 Den værdi, der registreres for hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier (AF.66), er størrelsen af de forventede krav minus værdien af de forventede fordringer.

▼B**Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner (AF.7)**

- 7.86 Finansielle derivater (AF.71) medregnes på statuskontoen til den gældende markedsværdi. Findes der ikke oplysninger om markedskursen (f.eks. i forbindelse med OTC-optioner), værdiansættes de til enten det beløb, der kræves for at tilbagekøbe eller modregne kontrakten, eller til den betalte præmie.
- 7.87 For optioners vedkommende betragtes udstederen af optionen som havende påtaget sig et passiv svarende til omkostningerne for udstederen til at købe sig fri af optionsindehaverens rettigheder.
- 7.88 Markedsværdien af optioner og terminkontrakter (forwards) kan svinge mellem positive (aktiv-) og negative (passiv-)poster, afhængigt af prisudviklingen for de underliggende produkter, og de kan dermed skifte mellem at være aktiver og passiver for udstederne og indehaverne. I forbindelse med nogle optioner og terminkontrakter arbejdes der med marginbetalinger, hvor gevinst og tab betales dagligt. I disse tilfælde er statuskontoværdien nul.
- 7.89 Medarbejderaktieoptioner (AF.72) værdiansættes på grundlag af en fair værdi af de aktier, der tildeles. Den fair værdi opgøres på tildelingstidspunktet under anvendelse af markedsværdien af tilsvarende handlede optioner eller, hvis en sådan ikke er til rådighed, ved hjælp af en model for prisfastsættelse af optioner.

Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8)

- 7.90 Handelskreditter og forudbetalinger (AF.81) og andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger (AF.89), som opstår på grund af tidsmæssig forskydning mellem fordelingstransaktioner, f.eks. skatter, sociale bidrag, udbytte, leje, løn og finansielle transaktioner, værdiansættes for både kreditorer og debitorer til den nominelle værdi. Skatter eller sociale bidrag, der skal betales under AF.89, skal ikke indeholde beløb, der ikke forventes at blive inddrevet, da de udgør en fordring, som sektoren offentlig forvaltning og service har, men som ikke har nogen værdi.

FINANSIELLE STATUSKONTI

- 7.91 Den finansielle statuskonto viser i venstre side finansielle aktiver og i højre side passiver. Saldoposten på den finansielle statuskonto er den finansielle nettoformue (BF.90).
- 7.92 Den finansielle statuskonto for en resident sektor eller en delsektor kan være konsolideret eller ikkekonsolideret. Den ikkekonsoliderede finansielle statuskonto viser alle de institutionelle enheders finansielle aktiver og passiver klassificeret i sektoren eller delsektoren, herunder dem, hvor det tilsvarende aktiv eller passiv ejes i den pågældende sektor eller delsektor. I den konsoliderede finansielle statuskonto indgår ikke de finansielle aktiver og passiver, der har et modstykke i den samme sektor eller delsektor. Udlandets finansielle statuskonto er pr. definition konsolideret. Normalt konsolideres kontoposterne i ENS ikke. Derfor skal den finansielle statuskonto for en resident sektor eller delsektor udarbejdes på ikke-konsolideret basis.
- 7.93 Den finansielle fra-hvem-til-hvem-statuskonto (statuskontoen efter debitor/kreditor) er en udbygning af den finansielle statuskonto. Den indeholder tillige en opdeling af finansielle aktiver efter debitorsektor og af passiver efter kreditorsektor. Den giver således oplysninger om debitor/kreditor-relationer og er i overensstemmelse med den finansielle konto efter debitor/kreditor.

MEMORANDUMPOSTER

- 7.94 For at kunne angive poster af mere speciel analytisk interesse for specifikke sektorer skal der medtages tre typer memorandumposter i statuskontiene:

a) varige forbrugsgoder (AN.m)

▼B

b) udenlandske direkte investeringer (AF.m1)

c) misligholdte lån (AF.m2).

Varige forbrugsgoder (AN.m)

7.95 *Definition:* Varige forbrugsgoder er varige goder, som gentagne gange anvendes af husholdninger til forbrug i løbet af mere end et år. De er medtaget i statuskontiene som memorandumposter. De indgår ikke i hovedstatuskontoen, fordi de registreres som anvendelse i husholdningssektorens indkomstanvendelseskonto, nærmere bestemt som forbrug i regnskabsperioden og ikke, som om de gradvis opbruges.

7.96 Beholdningen af varige forbrugsgoder — transportmidler (AN.1131) og andre maskiner og udstyr (AN.1139) — hos husholdninger i deres egenkab af forbrugere værdiansættes i markedspriser under memorandumposten, eksklusiv det tilsvarende kumulerede forbrug af fast realkapital. Kapitel 23 indeholder en komplet liste over varige forbrugsgoder og undergrupper heraf.

7.97 Visse varige goder, f.eks. køretøjer, klassificeres som faste aktiver eller som varige forbrugsgoder, alt efter ejerens sektorklassifikation, og hvad de bruges til. Et køretøj kan f.eks. anvendes delvis af et kvasiselskab til produktion og delvis af en husholdning som forbrug. De angivne værdier på statuskontoen for sektoren ikkefinansielle selskaber (S.11) skal afspejle den andel af anvendelsen, der kan tilskrives kvasiselskabet. Et lignende eksempel gælder for delsektoren arbejdsgivere (herunder selvstændige uden ansatte) (S.141+S.142). Den andel, der tilskrives husholdningssektoren (S.14) som forbrug, registreres i memorandumposten, eksklusiv det tilsvarende kumulerede forbrug af fast realkapital.

Udenlandske direkte investeringer (AF.m1)

7.98 Finansielle aktiver og passiver, der udgør direkte investeringer, registreres efter arten af investeringer i kategorien lån (AF.4), ejerandele og andele i investeringsforeninger (AF.5) eller andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8). Beløbet for de direkte investeringer inden for hver enkelt af disse kategorier registreres som en særskilt memorandumpost.

Misligholdte lån (AF.m2)

7.99 Lån registreres til nominel værdi i statuskontoen.

7.100 Nogle lån, som der i nogen tid ikke er blevet betalt renter og afdrag på, indgår som en memorandumpost i kreditors statuskonto. Sådanne lån betegnes misligholdte lån.

7.101 *Definition:* Et lån er misligholdt, hvis a) forfaldsdatoen for renter eller afdrag er overskredet med 90 dage eller derover; b) renter for 90 dage eller derover er blevet kapitaliseret, refinansieret eller udskudt efter aftale, eller c) betalingsfristen er overskredet med mindre end 90 dage, men der er andre gode grunde (f.eks. debtors indgivelse af konkursbegæring) til at betvivle, at det fulde beløb vil blive betalt.

7.102 Denne definition på et misligholdt lån skal fortolkes under hensyn til de nationale konventioner for, hvornår et lån anses for at være misligholdt. Når et lån er klassificeret som misligholdt, skal det (eller eventuelle lån til erstatning for det) forblive klassificeret som misligholdt, indtil betaling er modtaget, eller til hovedstolen på lånet eller efterfølgende lån, der erstatter det oprindelige, er nedskrevet.

▼B

- 7.103 For misligholdte lån kræves der to memorandumposter:
- a) den nominelle værdi af sådanne lån som registreret i hovedstatuskontoen og
  - b) markedsværdien af sådanne lån.
- 7.104 Det, der kommer tættest på markedsværdien, er fair værdi, som er den værdi, der tilnærmelsesvis svarer til den værdi, der ville være resultatet af en markedstransaktion mellem to parter. Den fair værdi kan fastsættes på grundlag af transaktioner med tilsvarende instrumenter eller under anvendelse af nutidsværdien af pengestrømme. Disse kan udledes af kreditors statuskonto. Hvis der ikke findes oplysninger om den fair værdi, må den næstbedste løsning anvendes og memorandumposten vise den nominelle værdi minus forventede tab på udlån.

Registrering af misligholdte lån

- 7.105 Misligholdte lån tilhørende sektorerne offentlig forvaltning og service og finansielle selskaber registreres som memorandumposter parallelt med andre sektorer, der har betydelige beløb i denne henseende. Hvis de er betydelige, registreres lån til eller fra udlandet også som memorandumposter.
- 7.106 Nedenstående tabel beskriver de poster og strømme, der registreres for misligholdte lån, for at give et mere fuldstændigt billede af beholdning, transaktioner, omklassificeringer og nedskrivninger.
- 7.107 Eksemplet viser udestående lån til en nominel værdi af 1 000 på tidspunktet t-1, hvoraf 500 ikke er misligholdt og 500 er misligholdt. Størstedelen af de misligholdte lån, nærmere bestemt 400, er omfattet af hensættelser til tab på udlån, mens 100 ikke er det. Anden del af tabellen indeholder detaljerede supplerende oplysninger om markedsværdien af de misligholdte lån. De fremkommer som forskellen mellem den nominelle værdi og hensættelserne til tab på udlån. På t-1 antages den at være 375. I perioden fra t-1 til t omklassificeres dele af lånene fra ikkemisligholdte eller endnu ikke omfattet af hensættelser til tab på udlån til misligholdte eller omvendt eller som nedskrevet. Strømmene fremgår af de pågældende kolonner i tabellen. For hensættelserne til tab på udlån angives også den nominelle værdi og markedsværdien.
- 7.108 Vurderingen af hensættelser til tab på udlån skal ske i henhold til regnskabsstandarderne og enhedernes retlige status og de skatteregler, der gælder for dem, hvilket kan føre til ret uensartede resultater for så vidt angår størrelsen og varigheden af hensættelser til tab på udlån. Dette gør det vanskeligt at registrere misligholdte lån i hovedstatuskontoen, og de registreres derfor som en memorandumpost. Det må foretrækkes at angive markedsværdier som memorandumposter ud over de nominelle værdier af lånene, både misligholdte og ikkemisligholdte.

Registrering af misligholdte lån

Poster	Beholdning	Transaktion	Omklassificering	Nedskrivning	Beholdning
	t-1	perioden t-1 til t			t
<i>Nominel værdi</i>					
Lån	1 000	200	0	- 90	1 110
Ikkemisligholdt lån	500	200	- 50		650
Misligholdt lån	500		50	- 90	460
Omfattet af hensættelser til tab på udlån	400		70	- 90	380

▼B

Poster	Beholdning	Transaktion	Omklassificering	Nedskrivning	Beholdning
	t-1	perioden t-1 til t			t
<i>Endnu ikke omfattet af hensættelser til tab på udlån</i>	100		- 20		80
Markedsværdi					
Misligholdt lån	375		24	- 51	348
= Nominel værdi	500		50	- 90	460
- Hensættelser til tab på udlån	125		26	- 39	112
heraf ikke omfattet	100		- 20		80

BILAG 7.1**OVERSIGT OVER DE ENKELTE KATEGORIER AF AKTIVER**

Klassifikation af aktiver	Oversigt
Ikkefinansielle aktiver (AN)	Ikkefinansielle aktiver, som institutionelle enheder, individuelt eller kollektivt, udøver ejendomsret over, og som ejerne kan få økonomisk udbytte af ved at eje eller bruge dem eller lade andre bruge dem i en periode. Omfatter faste aktiver, lagerbeholdninger, værdigenstande, samfundsskabte størrelser og produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder.
Producerede ikkefinansielle aktiver (AN.1)	Ikkefinansielle aktiver, der er opstået som resultat af produktionsprocesser. Producerede ikkefinansielle aktiver omfatter faste aktiver, lagerbeholdninger og værdigenstande, som defineret nedenfor.
Faste aktiver (AN.11)	Producerede ikkefinansielle aktiver, der anvendes gentagne gange eller kontinuerligt i produktionsprocesser over en periode på mere end et år. Faste aktiver omfatter boliger, andre bygninger og anlæg, maskiner og udstyr, våbensystemer, avlede/dyrkede naturressourcer og produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder, se nedenfor.
Boliger (AN.111)	Bygninger, der udelukkende eller primært anvendes til beboelse, herunder tilknyttede anlæg, såsom garager, og alt fast inventar, der sædvanligvis er installeret i beboelsesbygninger. Omfatter også husbåde, pramme, beboelses- og campingvogne, der anvendes som primær bopæl for husstande, samt offentlige monumenter (jf. AN.1121), der primært anvendes som boliger. Omkostninger i forbindelse med rydning og klargøring af byggearealer henregnes ligeledes til denne kategori. Eksempler herpå er bygninger til beboelse, såsom en- og tofamiliehuse samt andre beboelsesbygninger til permanent beboelse. Ikkefuldførte boliger henhører herunder, for så vidt den endelige bruger anses for at have erhvervet ejendomsretten, enten fordi opførelsen er foretaget for dennes regning, eller fordi der foreligger dokumentation for ejendomsretten i form af en salgs- eller købskontrakt. Omfatter også boliger erhvervet til militært personel, fordi de ligesom boliger erhvervet af civile enheder anvendes til produktion af boligjenester.

▼B

Klassifikation af aktiver	Oversigt
	<p>Værdien af boliger opgøres eksklusivt værdien af den jord, hvorpå de er opført, idet denne indgår i jord (AN.211), hvis denne er klassificeret separat.</p>
<p>Andre bygninger og anlæg (AN.112)</p>	<p>Andre bygninger og anlæg omfatter andre bygninger end boliger, andre anlæg og jordforbedring, se nedenfor.</p> <p>Ikkefuldførte bygninger og anlæg henhører herunder, for så vidt den endelige bruger anses for at have erhvervet ejendomsretten, enten fordi bygningerne er bestemt til eget brug, eller fordi der foreligger dokumentation for ejendomsretten i form af en salgs- eller købskontrakt. Omfatter også bygninger og anlæg erhvervet til militære formål.</p> <p>Værdien af andre bygninger og anlæg opgøres eksklusivt værdien af den jord, hvorpå de er opført, idet denne indgår i jord (AN.211), hvis denne er klassificeret separat.</p>
<p>Bygninger, undtagen boliger (AN.1121)</p>	<p>Andre bygninger end boliger, herunder fast inventar, faciliteter og udstyr, der indgår som integrerende dele af bygningerne, samt omkostninger i forbindelse med rydning og klargøring af byggepladser. Omfatter også offentlige monumenter (jf. AN.1122), der primært anvendes til andre formål end som boliger.</p> <p>Offentlige monumenter er kendetegnet ved, at de har særlig historisk, national, regional, lokal, religiøs eller symbolsk betydning. De betegnes som offentlige, fordi der er offentlig adgang til dem, ikke fordi de ejes af det offentlige. Der skal ofte betales entre for at få adgang til dem. Forbrug af fast realkapital vedrørende nye monumenter eller mindre forbedringer af eksisterende monumenter beregnes ud fra en forudsætning om passende lang levetid.</p> <p>Eksempler på bygninger, undtagen boliger, er lager- og industribygninger, erhvervsbygninger, bygninger til forlystelser, hoteller, restauranter, bygninger til undervisningsbrug, til sundhedsvæsenet osv.</p>
<p>Andre anlæg (AN.1122)</p>	<p>Andre anlæg end boligbyggeri, herunder omkostninger i forbindelse med vejanlæg, kloakering samt rydning og klargøring af byggepladser. Omfatter også offentlige monumenter, der ikke er klassificeret som boliger eller som bygninger, undtagen boliger; skakter, tunneler og andre anlæg i forbindelse med udvinding af mineral- og energiforekomster; bygning af bølgebrydere, diger og stormflødsdæmninger osv., der er beregnet til at forbedre tilgrænsende jord, der dog ikke indgår i dem.</p> <p>Eksempler herpå er veje og gader, jernbaner og start- og landingsbaner; broer, veje på pæledæk, tunneler og undergrundsbaner; vandveje, havne, dæmninger og andre vandbygningsanlæg; fjernrørledninger, kommunikations- og elledninger; kabler inden for bydistrikter samt tilknyttede anlæg; bygværker til minedrift og fremstillingsvirksomhed; anlæg til sport og fritidsaktiviteter.</p>
<p>Jordforbedring (AN.1123)</p>	<p>Værdien af aktiviteter, der har medført væsentlige forbedringer af mængden, kvaliteten eller produktiviteten af jord, eller som forhindrer, at den forringes.</p> <p>Eksempler er stigninger i aktivværdien som følge af rydning, nivellering, anlæggelse af brønde og vandingshuller.</p> <p>Omfatter også omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til jord, der endnu ikke er afskrevet.</p>

▼ **B**

Klassifikation af aktiver	Oversigt
Maskiner og udstyr (AN.113)	<p>Transportmidler, IKT-udstyr samt andre maskiner og udstyr, som defineret nedenfor, der ikke er erhvervet af husholdninger til forbrug.</p> <p>Omfatter ikke forholdsvis billigt værktøj, der erhverves med regelmæssige mellemrum, såsom håndværktøj. Til denne kategori medregnes heller ikke maskiner og udstyr, der er integrerede dele af bygninger; disse henhører under boliger og erhvervsbyggeri.</p> <p>Omfatter ikke delvis færdige maskiner og udstyr, medmindre de er bestemt til eget brug, idet den endelige bruger først anses for at have erhvervet ejendomsretten til et aktiv, når dette er leveret. Maskiner og udstyr, undtagen våbensystemer, erhvervet til militære formål henregnes til denne kategori.</p> <p>Maskiner og udstyr som f.eks. køretøjer, møbler, køkkenudstyr, computere, kommunikationsudstyr osv., der anskaffes af husholdninger til forbrug, behandles ikke som et aktiv. De er i stedet omfattet af memorandumposten »varige forbrugsgoder« på statuskontoen for husholdninger. Husbåde, pramme, samt beboelses- og campingvogne, der anvendes som hovedopholdssted for husstande, henhører under boliger.</p>
Transportmidler (AN.1131)	<p>Udstyr til befordring af mennesker og genstande. Eksempler herpå er produkter (undtagen dele heraf) henhørende under hovedgruppe 29 i ► MI CPA ◀: motorkøretøjer, påhængsvogne og sættevogne, og hovedgruppe 30: andre transportmidler.</p>
IKT-udstyr (AN.1132)	<p>Informations- og kommunikationsteknologiudstyr (IKT-udstyr): udstyr, der har elektronisk styrede funktioner, samt de elektroniske komponenter, der anvendes i udstyret. Som eksempler kan nævnes produkter i gruppe 26.1 i ► MI CPA ◀: elektroniske komponenter og elektronikkort, og 26.2: computere og ydre enheder.</p>
Andre maskiner og udstyr (AN.1139)	<p>Maskiner og udstyr ikke klassificeret andetsteds. Eksempler herpå er produkter (undtagen dele heraf) samt installations-, reparations- og vedligeholdelsestjenester henhørende under hovedgruppe 26 i ► MI CPA ◀: computere, elektronisk og optisk udstyr (undtagen gruppe 26.1 og 26.2), hovedgruppe 27: elektrisk udstyr, hovedgruppe 28: maskiner og udstyr i.a.n., hovedgruppe 31: møbler, og hovedgruppe 32: andre færdigvarer.</p>
Våbensystemer (AN.114)	<p>Køretøjer og andet udstyr som f.eks. krigsskibe, ubåde, militærfly, tanks, missilfremføringsmidler og -affyringsramper osv. De fleste engangsvåben registreres som militære lagre (AN.124), men andre, f.eks. ballistiske missiler med stor ødelæggelseskraft, der vurderes at have en løbende afskrækkelsesvirkning på angribere, klassificeres som faste aktiver.</p>
Avlede/dyrkede naturressourcer (AN.115)	<p>Stambesætninger af avlsdyr, malkedyr, trækyr osv.; samt vingårde, frugtplantager og andre træplantager, som giver tilbagevendende produkter, og som er under direkte kontrol, ansvar og forvaltning af institutionelle enheder, som defineret nedenfor.</p> <p>Ikke færdigudviklede avlede/dyrkede aktiver henregnes ikke til denne kategori, medmindre de produceres til eget brug.</p>

▼B

Klassifikation af aktiver	Oversigt
Besætninger af avlsdyr, malkedyr, trækdyr mv. (AN.1151)	Dyr, hvis naturlige vækst og regeneration er under institutionelle enheders direkte kontrol, ansvar og forvaltning. Omfatter avlsdyr (herunder fisk, og fjerkræ), malkekvæg, trækdyr, får eller andre dyr, der udnyttes til uldproduktion, samt dyr, der anvendes i forbindelse med transport, væddeløb eller underholdning.
Træ- og planteressourcer, som giver tilbagevendende produkter (AN.1152)	Træer (herunder vinstokke og buske), der dyrkes af hensyn til de produkter, de frembringer år efter år, herunder træer, der dyrkes med henblik på frugt og nødder, saft og harpiks samt bark- og bladprodukter, og hvis naturlige vækst og regeneration er under institutionelle enheders direkte kontrol, ansvar og forvaltning.
Produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder (AN.117)	Faste aktiver, der udgøres af resultaterne af forskning og udvikling, efterforskning og evaluering af mineralske råstoffer, computersoftware og databaser, originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst, og andre produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder, som defineret nedenfor, hvis påtænkte anvendelse strækker sig over mere end et år.
Forskning og udvikling (AN.1171)	Udgøres af værdien af kreativt arbejde, der udføres på systematisk basis for at forøge videngrundlaget, herunder viden om mennesket, kulturen og samfundet, og anvendelsen af dette videngrundlag til udtænkning af nye anvendelser. Værdiansættelsen sker på grundlag af det forventede fremtidige økonomiske udbytte. Hvis værdien ikke kan beregnes tilstrækkelig pålideligt, fastsættes den pr. konvention til summen af udgifterne, herunder udgifter til forskning og udvikling, der ikke har ført til resultater. Forskning og udvikling, der ikke bringer ejeren et udbytte, klassificeres ikke som et aktiv, men registreres som forbrug i produktionen.
Efterforskning og evaluering af mineralske råstoffer (AN.1172)	Værdien af udgifter i forbindelse med efterforskning af olie og naturgas samt ikkeolieholdige mineralforekomster og efterfølgende evaluering af resultaterne af efterforskningen. Til disse udgifter henregnes omkostninger til ansøgning om tilladelse til efterforskning og køb af koncessioner, forundersøgelser samt prøveboringer og boringer. Omfatter også omkostninger til luftfotografering og andre former for undersøgelser, transportomkostninger osv. i forbindelse med forberedelsen af prøveboringerne.
Computersoftware (AN.11731)	Computerprogrammer, programbeskrivelser og støttemateriale til både system- og applikationsprogrammer. Omfatter også udviklingsomkostninger og efterfølgende udvidelser af softwaren samt anskaffelse af kopier, der klassificeres som aktiver under AN.11731.
Databaser (AN.11732)	Datafiler, der er organiseret, så adgangen til og anvendelsen af dataene er ressourceeffektiv. Hvis databaserne udelukkende er oprettet til eget brug, foretages værdiansættelsen på grundlag af omkostningerne, hvori ikke indregnes omkostningerne til databaseforvaltningssystemet og anskaffelse af dataene.
Originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst (AN.1174)	Originaludgaver af film, lydoptagelser, manuskripter, bånd, modeller osv., der indeholder eller udgør opførelser af skuespil, radio- og fjernsynsprogrammer, musikalske forestillinger, sportsbegivenheder, litterære og kunstneriske produktioner osv. Omfatter også værker produceret for egen regning. I visse tilfælde, såsom filmoptagelser, kan der være tale om flere originaludgaver.

▼B

Klassifikation af aktiver	Oversigt
Andre produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder (AN.1179)	Ny information, specialiseret viden osv. ikke andetsteds nævnt, hvis anvendelse til produktion er forbeholdt enheder, der har erhvervet ejendomsretten hertil, eller enheder, der er i besiddelse af en licens udstedt af sådanne enheder.
Lagerbeholdninger (AN.12)	Producerede aktiver, der omfatter varer og tjenester frembragt i den løbende periode eller i en periode, der ligger forud for denne, og som opbevares med henblik på salg, anvendelse i produktion eller anden senere udnyttelse. Omfatter materialer, produkter under fremstilling, færdigvarer og handelsvarer som defineret nedenfor. Til denne kategori henregnes også alle offentligt forvaltede lagerbeholdninger, herunder, men ikke udelukkende, lagre af strategiske materialer, korn og andre varer af særlig betydning for nationen.
Materialer (AN.121)	Varer, der ikke er bestemt til videresalg, men som ejeren har til hensigt at anvende i produktionsprocessen i forbindelse med egen produktion.
Produkter under fremstilling (AN.122)	Delvis færdige varer og tjenester, der ikke sædvanligvis videregives til andre enheder uden yderligere forarbejdning, eller ikkefærdigudviklede varer og tjenester, hvis forarbejdning fortsættes af samme producent i en senere periode. Omfatter ikke delvis fuldførte bygværker, hvor den endelige bruger anses for at have erhvervet ejendomsretten, enten fordi de er bestemt til eget brug, eller fordi der foreligger dokumentation for ejendomsretten i form af en salgs- eller købskontrakt. Kategori AN.122 består af produkter under fremstilling i form af avlede/dyrkede aktiver, eller andre produkter under fremstilling, som defineret nedenfor.
Produkter under fremstilling (avlede/dyrkede aktiver) (AN.1221)	Husdyr, der avles i kommercielt øjemed med henblik på slagtning, såsom fjerkræ og fisk; træer og anden vegetation, der kun kan udnyttes én gang ved destruktion, samt umodne avlede og dyrkede aktiver, som giver tilbageværende produkter.
Andre produkter under fremstilling (AN.1222)	Andre varer end avlede/dyrkede aktiver samt tjenester, der er delvis behandlet, fremstillet eller samlet af producenten, men som ikke sædvanligvis sælges, forsendes eller overdrages til andre enheder uden yderligere forarbejdning.
Færdigvarer (AN.123)	Varer, der er klar til at blive solgt eller forsendt af producenten.
Militære lagre (AN.124)	Ammunition, missiler, raketter, bomber og andre engangsvåben, der fremføres af våben eller våbensystemer. Ballistiske missiler med meget stor ødelæggelseskraft (jf. AN.114) er ikke omfattet.
Handelsvarer (AN.125)	Varer erhvervet af virksomheder, såsom engros- og detailhandlere, med henblik på videresalg uden yderligere forarbejdning (dvs. uden anden behandling end den, der er nødvendig, for at varen kan præsenteres for kunden på en tiltrækkende måde).
Værdigenstande (AN.13)	Producerede aktiver, der ikke primært anvendes til produktion eller forbrug, hvis realværdi kan forventes at stige eller i det mindste ikke at falde, som under normale forhold ikke forringes i tidens løb, og som primært erhverves og besiddes som værdiopbevaringsmiddel. Værdigenstande omfatter ædelmetaller og -stene, antikviteter og andre kunstgenstande samt andre værdigenstande, som defineret nedenfor.

▼B

Klassifikation af aktiver	Oversigt
Ædelmetaller og -stene (AN.131)	Ædelmetaller og -stene, der ikke ejes og bruges af virksomheder i produktionsprocessen i forbindelse med egen produktion.
Antikviteter og andre kunstgenstande (AN.132)	Malerier, skulpturer osv., der betragtes som kunstværker og antikviteter.
Andre værdigenstande (AN.133)	Værdigenstande ikke andetsteds nævnt, såsom samlinger og smykker af betydelig værdi bestående af ædelstene og ædelmetaller.
Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver (AN.2)	Ikkefinansielle aktiver opstået på anden måde end ved produktionsprocesser. Ikkeproducerede aktiver består af naturressourcer, kontrakter, leasingkontrakter, licenser og tilladelser samt goodwill og markedsføringsaktiver.
Naturressourcer (AN.21)	Ikkeproducerede aktiver, der forekommer i naturen, og til hvilke der kan erhverves og overdrages ejendomsret. Omfatter ikke miljømæssige aktiver, til hvilke der ikke er erhvervet, eller ikke kan erhverves ejendomsret, såsom det åbne hav og luften. Består af jord, mineral- og energiforekomster, ikke-avlede/-dyrkede naturressourcer, vandressourcer og andre naturressourcer som defineret nedenfor.
Jord (AN.211)	Jord, herunder dækjerd og tilknyttet overfladevand, i forbindelse med hvilken der er etableret ejendomsrettigheder. Omfatter ikke bygninger og andre anlæg, der er opført på jorden, eller som går gennem den; afgrøder; træer og dyr; underjordiske aktiver; ikkeavlede/-dyrkede naturressourcer og vandressourcer under jorden.
Mineral- og energiforekomster (AN.212)	Kendte mineralforekomster på eller under jordoverfladen, der som følge af den teknologiske udvikling og de relative priser kan udnyttes rentabelt. Ejendomsretten til aktiver i undergrunden kan sædvanligvis adskilles fra ejendomsretten til jorden. Kategori AN.212 omfatter kendte forekomster af kul, olie, gas eller andre brændstoffer, metalmalme og ikke-metalliske mineraler.
Ikke-avlede/-dyrkede biologiske ressourcer (AN.213)	Ressourcer i form af dyr, træer, afgrøder og planter, som giver både engangsprodukter og tilbagevendende produkter, i forbindelse med hvilke der er erhvervet ejendomsret, men hvis vækst og/eller regeneration ikke er under institutionelle enheders direkte kontrol, ansvar og forvaltning. Eksempler herpå er vilde skove og fiskepladser inde i landet. Kun ressourcer, der kan udnyttes på det pågældende tidspunkt, eller som inden for en kort frist kan forventes at kunne udnyttes, bør henregnes til denne kategori.
Vandressourcer (AN.214)	Vandførende lag og andre grundvandsressourcer, for så vidt deres knaphed fører til håndhævelse af ejendoms- og/eller brugsret, en markedsværdi og en vis økonomisk kontrol.
Andre naturressourcer (AN.215)	Omfatter radiofrekvenser (AN.2151) og andre naturressourcer (AN.2159), ikke andetsteds nævnt.
Radiofrekvenser (AN.2151)	Radiofrekvenser. Leje af eller licenser til at anvende frekvenserne klassificeres under AN.222, hvis de opfylder definitionen på et aktiv.
Andet (AN.2159)	Andre naturressourcer, ikke andetsteds nævnt.

▼B

Klassifikation af aktiver	Oversigt
Kontrakter, leasingkontrakter og licenser (AN.22)	<p>Kontrakter, der vedrører udførelse af aktiviteter, og som giver indehaveren økonomisk udbytte ud over de beløb, der skal betales i henhold til kontrakten, forudsat at indehaveren i praksis og retligt kan realisere dette udbytte.</p> <p>Det aktiv, der registreres i kategori AN.22, udgør den realiserbare potentielle kapitalgevinst, hvis markedsprisen for brug af et aktiv eller ydelse af en tjeneste overstiger den i henhold til kontrakten, leasingkontrakten eller licensen fastsatte pris eller en pris, der kunne opnås, hvis der ikke fandtes en kontrakt, leasingkontrakt eller licens. Kontrakter, leasingkontrakter eller licenser omfatter aktiver, der kan opstå ved omsættelige operationelle leasingkontrakter, tilladelser om anvendelse af naturressourcer, tilladelser til at foretage bestemte aktiviteter og enerettigheder til fremtidige varer og tjenester.</p>
Omsættelige operationelle leasingkontrakter (AN.221)	<p>Tredjemands ejendomsrettigheder vedrørende ikkefinansielle aktiver bortset fra naturressourcer, hvor leasingkontrakten giver indehaveren økonomisk udbytte ud over de beløb, der skal betales i henhold til kontrakten, forudsat at indehaveren i praksis og retligt kan realisere dette udbytte, ved at overdrage dem.</p> <p>Det aktiv, der registreres i kategori AN.221, er værdien for indehaveren ved at overdrage rettighederne til at anvende det underliggende aktiv, dvs. den realiserbare overdragelsespris minus det beløb, der skal betales til udstederen af tilladelsen.</p> <p>Som eksempel kan nævnes en situation, hvor en lejer i en bygning har en fast leje, men markedsværdien af lejemålet er højere. Hvis lejereren kan realisere prisforskellen gennem fremleje, udgør retten til at realisere værdien et omsætteligt operationelt leasingaktiv.</p>
Tilladelser til udnyttelse af naturressourcer (AN.222)	<p>Licenser, tilladelser og leasingkontrakter vedrørende udnyttelse af naturressourcer for en begrænset periode, hvor den økonomiske værdi af aktivet ikke opbruges helt, hvor kontrakten giver indehaveren økonomisk udbytte, som er større end de beløb, der skal betales i henhold til kontrakten, og hvor indehaveren i praksis og retligt kan realisere dette udbytte, f.eks. ved at overdrage dem.</p> <p>Naturressourcerne registreres fortsat på ejerens statuskonto, og et særskilt aktiv, der udgør værdien for indehaveren ved at overdrage retten til udnyttelse af ressourcerne, betragtes som en tilladelse til udnyttelse af naturressourcer. Det aktiv, der registreres, er værdien for indehaveren ved at overdrage udnyttelsesrettighederne, dvs. overdragelsesprisen minus det beløb, der skal betales til udstederen af tilladelsen.</p> <p>Som eksempel kan nævnes en situation, hvor en lejer af jord har en fast leje, men markedsværdien af lejemålet er højere. Hvis lejereren kan realisere prisforskellen gennem fremleje, udgør retten til at realisere værdien et aktiv.</p>
Tilladelser til udøvelse af bestemte aktiviteter (AN.223)	<p>Omsættelige tilladelser, bortset fra tilladelser til udnyttelse af naturressourcer eller til anvendelse af et aktiv tilhørende udstederen af tilladelsen, som begrænser antallet af enheder, der er involveret i en aktivitet og giver indehaverne mulighed for udbytte næsten på monopolvilkår.</p> <p>Det aktiv, der registreres, er værdien for indehaveren ved at overdrage udnyttelsesrettighederne, dvs. overdragelsesprisen minus det beløb, der skal betales til udstederen af tilladelsen. Indehaveren af tilladelsen skal i praksis og retligt kunne overdrage de rettigheder, som tilladelsen indebærer, til tredjemand.</p>

▼B

Klassifikation af aktiver	Oversigt
Eneret til fremtidige varer og tjenester (AN.224)	<p>Omsættelige kontraktmæssige enerettigheder til anvendelse af varer eller tjenester.</p> <p>Den ene part har en kontrakt om køb af varer eller tjenester til en fast pris af en anden part og kan i praksis og retligt overdrage den anden parts forpligtelse til en tredje part.</p> <p>Eksempler herpå er en kontraktfodboldspillers transferværdi for en fodboldklub og den omsættelige værdi af eneretten til offentliggørelse af litterære værker eller til afholdelse af musikalske forestillinger.</p> <p>Det aktiv, der registreres under AN.224, er værdien for indehaveren af at overdrage retten.</p>
Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver (AN.23)	<p>Forskellen mellem en institutionel enheds købsværdi, når den betragtes som en »going concern«, og værdien af dens samlede aktiver minus værdien af dens samlede passiver, hvor hver af disse poster er opført og værdiansat særskilt. Til værdien af goodwill medregnes derfor alt, der er af langvarig nytteværdi, og som ikke er blevet opført særskilt som et aktiv, samt værdien af den omstændighed, at aktiverne udgør en helhed og udnyttes som sådan og ikke blot er en tilfældig samling af separate aktiver. Kategori AN.23 omfatter også bestemte markedsføringsaktiver, f.eks. mærkenavne, avishoveder, varemærker, logoer og domænenavne, når de sælges individuelt og adskilt fra et helt selskab.</p>
Finansielle aktiver og passiver (AF)	<p>Finansielle aktiver er økonomiske aktiver omfattende finansielle fordringer og den andel af monetært guld, der udgøres af guldbarrer. Finansielle aktiver er værdiopbevaringsmidler, der repræsenterer det udbytte, som den økonomiske ejer har ved at eje dem i en periode. De er et middel til at fremføre værdier fra den ene regnskabsperiode til den næste. Udbytte, herunder udbytte over en længere periode, udveksles ved hjælp af betaling.</p> <p>Betalingsmidler omfatter monetært guld, særlige trækningsrettigheder, sedler og mønt samt transferable indskud.</p> <p>Finansielle fordringer, også kaldet finansielle instrumenter, er finansielle aktiver, hvortil der svarer passiver.</p> <p>Forpligtelser opstår, når debitorer er forpligtet til at betale kreditorer en eller flere gange.</p>
Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR) (AF.1)	<p>Den finansielle aktiver i denne kategori har passivmodposter i systemet, undtagen den del af monetært guld, der udgøres af guldbarrer.</p>
Monetært guld (AF.11)	<p>Guld, som monetære myndigheder eller andre, som er underlagt de monetære myndigheders faktiske kontrol, har ejendomsret til, og som opbevares som reserveaktiver. Det inkluderer guldbarrer (herunder monetært guld på konti for allokeret guld) samt konti for ikkeallokeret guld hos ikke-residenter, der giver ret til at kræve levering af guld.</p>
Særlige trækningsrettigheder (SDR) (AF.12)	<p>Internationale reserveaktiver oprettet af Den Internationale Valutafond (IMF) og tildelt dennes medlemmer som supplement til de eksisterende reserveaktiver.</p>
Sedler og mønt samt indskud (AF.2)	<p>Sedler og mønter i omløb samt indskud i national og udenlandsk valuta.</p>
Sedler og mønt (AF.21)	<p>Sedler og mønter er pengesedler og mønter, som er udstedt eller godkendt af de monetære myndigheder.</p>

▼B

Klassifikation af aktiver	Oversigt
Transferable indskud (AF.22)	Indskud, der efter anmodning kan konverteres til sedler og mønt til pari, og som kan bruges direkte til betalinger ved hjælp af check, anvisning, overførsel, direkte debitering/kreditering eller lignende uden nogen form for begrænsning eller strafgebyr.
Interbankpositioner (AF.221)	Transferable indskud mellem banker.
Andre transferable indskud (AF.229)	Andre transferable indskud end interbankpositioner.
Andre indskud (AF.29)	Andre indskud er andre indskud end transferable indskud. Andre indskud kan ikke bruges til at foretage betalinger - kun efter udløbsdatoen eller en aftalt opsigelsesfrist - og kan ikke konverteres til sedler eller mønt eller transferable indskud uden en eller anden form for begrænsning eller strafgebyr.
Gældsværdipapirer (AF.3)	Omsættelige finansielle instrumenter, der tjener som gældsbeviser. Omsætteligheden refererer til det faktum, at ejendomsretten let kan overdrages fra den ene ejer til den anden ved overgivelse eller endossement. For at være omsætteligt skal et gældsværdipapir være beregnet til potentielt at blive handlet på et reguleret marked eller på et OTC-marked, men der kræves ikke dokumentation for, at det rent faktisk er blevet handlet.
Kortfristede gældsværdipapirer (AF.31)	Gældsværdipapirer, hvis løbetid ved udstedelsen er et år eller derunder, og gældsværdipapirer, som skal indfries på kreditors anfordring.
Langfristede gældsværdipapirer (AF.32)	Gældsværdipapirer, hvis løbetid ved udstedelsen er over et år, eller som ikke har nogen fastsat løbetid.
Lån (AF.4)	Finansielle aktiver, som oprettes, når en kreditor — enten direkte eller gennem en mægler — låner penge til en debitor på basis af et uomsætteligt dokument eller uden noget tilgrundliggende dokument.
Kortfristede lån (AF.41)	Lån, hvis løbetid ved udstedelsen er et år eller derunder, og lån, som skal indfries på kreditors anfordring.
Langfristede lån (AF.42)	Lån, hvis løbetid ved udstedelsen er over et år, eller som ikke har nogen fastsat løbetid.
Ejerandele og andele i investeringsforeninger (AF.5)	Finansielle aktiver, som repræsenterer ejendomsret til selskaber eller kvasiselskaber. Disse finansielle aktiver giver normalt indehaveren ret til en andel i udbyttet i disse selskaber og i disses egenkapital i tilfælde af likvidation.
Ejerandele (AF.51)	Finansielle aktiver, hvorved der anerkendes fordringer på restværdien af et selskab eller kvasiselskab, når alle kreditors fordringer er blevet indfriet.
Noterede aktier (AF.511)	Ejerandelsinstrumenter, der er noteret på en børs. Der kan være tale om en anerkendt børs eller om en anden form for sekundært marked. Når aktier er noteret på en børs, vil markedskursen som regel let kunne fastslås.

▼B

Klassifikation af aktiver	Oversigt
Unoterede aktier (AF.512)	Ejerandelsinstrumenter med priser, der ikke er noteret på en anerkendt børs eller en anden form for sekundært marked.
Andre ejerandelsbeviser (AF.519)	Alle former for ejerandelsbeviser, undtagen dem, der er omfattet af delkategori AF.511 og AF.512.
Andele i investeringsforeninger (AF.52)	Der er tale om aktier, hvis investeringsforeningen har selskabsstruktur, og andele, hvis investeringsforeningen ikke har selskabsstruktur. De udstedes af investeringsforeninger, som er kollektive investeringsforetagender, gennem hvilke investorerne samler midler med henblik på investering i finansielle og/eller ikkefinansielle aktiver.
Andele i pengemarkedsforeninger (AF.521)	Andele i pengemarkedsforeninger udstedes af pengemarkedsforeninger, som er investeringsforeninger, der investerer udelukkende eller primært i kortfristede gældsværdipapirer som f.eks. skatkammerbeviser, indskudsbeviser og virksomhedscertifikater (commercial papers) samt langfristede gældsværdipapirer med kort restløbetid. Andele i pengemarkedsforeninger kan være omsættelige og anses ofte for at have indskudslignende karakter.
Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger (AF.522)	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger, udgør fordringer på en del af værdien af investeringsforeninger, som ikke er pengemarkedsforeninger. Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger, udstedes af investeringsforeninger, der investerer i en række aktiver, herunder gældsværdipapirer, aktiver, råvarerelaterede investeringer, fast ejendom, andele i andre investeringsforeninger og strukturerede aktiver.
Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier (AF.6)	Finansielle aktiver tilhørende forsikringstagere eller begunstigede samt passiver tilhørende forsikringsselskaber, pensionskasser eller udstedere af standardiserede garantier.
Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring (AF.61)	Finansielle aktiver, der repræsenterer forsikringstageres fordringer på skadesforsikringsselskaber i form af betalte ikkeindtjente præmier og erstatningsforpligtelser.
Livsforsikrings- og livrenteretigheder (AF.62)	Finansielle aktiver, der repræsenterer forsikringstageres og livrenteindehaveres fordringer på livsforsikringsselskabers tekniske reserver.
Pensionsrettigheder (AF.63)	Finansielle aktiver, som både eksisterende og fremtidige pensionister har over for enten deres pensionsmanager, dvs. deres arbejdsgiver eller arbejdsgivere, en ordning, som arbejdsgiveren eller arbejdsgiverne har valgt til at udbetale pension som led i en aflønningsaftale mellem arbejdsgiveren og arbejdstageren, eller et livs- eller skadesforsikringsselskab.
Pensionskassers krav på pensionsmanagere (AF.64)	Finansielle aktiver, der repræsenterer pensionskassers fordringer på deres pensionsmanager vedrørende eventuelle underskud, samt finansielle aktiver, der repræsenterer pensionsmanagerens fordringer på pensionskasserne vedrørende eventuelle overskud, f.eks. hvis investeringsindkomsten overstiger væksten i pensionsrettighederne, og forskellen tilfalder pensionsmanageren.
Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse (AF.65)	Nettobidrag minus ydelser som en stigning i forsikringsordningens forpligtelser over for de begunstigede.

▼B

Klassifikation af aktiver	Oversigt
Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier (AF.66)	Finansielle aktiver, som indehavere af standardiserede garantier har over for de selskaber, der har udstedt de standardiserede garantier.
Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner (AF.7)	Finansielle aktiver, der er knyttet til et finansielt aktiv, et ikkefinansielt aktiv eller et indeks, og ved hjælp af hvilke bestemte finansielle risici kan handles på finansielle markeder.
Finansielle derivater (AF.71)	<p>Finansielle aktiver som f.eks. optioner, terminskontrakter og kreditderivater.</p> <p>Optioner (AF.711), både omsættelige optioner og OTC-optioner, er kontrakter, som giver deres ejer ret, men ikke pligt, til af optionsudstederen at købe (hvis der er tale om en call-option) eller til denne at sælge (hvis der er tale om en put-option) et finansielt eller ikkefinansielt aktiv (det underliggende instrument) til en forud fastsat pris, strikeprisen, inden for en given tidsfrist (amerikansk option) eller på en given dato (europæisk option). På grundlag af disse grundlæggende strategier er der blevet udviklet mange kombinerede strategier som f.eks. »bear call/put spreads«, »bull call/put spreads« og »butterfly options spreads«. Ud fra disse optionstyper er der blevet udviklet eksotiske optioner med komplekse betalingsstrukturer.</p> <p>Terminkontrakter (forwards) (AF.712) er ubetingede finansielle kontrakter, i henhold til hvilke to parter aftaler at udveksle en bestemt mængde af et underliggende aktiv (finansielt eller ikkefinansielt) til en aftalt kontraktpris (strikepris) på en given dato.</p> <p>Kreditderivater har form af terminskontrakter og optionskontrakter, hvis primære formål er handel med kreditrisici. De er udformet sådan, at der kan handles med risikoen for misligholdelse i forbindelse med lån og sikkerhedsstillelse. I lighed med andre finansielle derivater er de ofte baseret på standarddrammekontrakter og indeholder bestemmelser om sikkerhedsstillelse og marginberegning, hvilket giver mulighed for at foretage en markedsværdiansættelse. Overdragelsen af kreditrisici finder sted mellem risikosælgeren (sikkerhedstageren) og risikokøberen (sikkerhedssælgeren) baseret på en præmie. I tilfælde af misligholdelse betaler risikokøberen kontant til risikosælgeren.</p>
Medarbejderaktieoptioner (AF.72)	Finansielle aktiver i form af aftaler indgået på et givet tidspunkt (tildelings-tidspunktet), i henhold til hvilke ansatte kan købe et bestemt antal aktier i den virksomhed, de er ansat i, til en fastsat pris (strikeprisen) enten på et bestemt tidspunkt (retserhvervelsestidspunktet) eller inden for et tidsrum (udnyttelses-perioden) umiddelbart efter retserhvervelsestidspunktet.
Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8)	Finansielle aktiver, der opstår som modstykke til en finansiell eller ikke-finansiell transaktion, hvor der er en tidsforskel mellem transaktionen og den modsvarende betaling.
Handelskreditter og forudbetalinger (AF.81)	Finansielle aktiver opstået som følge af leverandørers direkte ydelse af kredit til købere af varer og tjenester og forudbetalinger for produkter under fremstilling eller bestilt produktion og i form af kunders forudbetaling af varer og tjenester, der endnu ikke er leveret.
Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (AF.89)	Finansielle aktiver, som opstår på grund af tidsforskel mellem fordelings-transaktioner eller finansielle transaktioner på det sekundære marked og de modsvarende betalinger.

▼B

Klassifikation af aktiver	Oversigt
Memorandumposter	Der er i ENS tre memorandumposter, der viser aktiver, som ikke har nogen særskilt post i systemets hovedstruktur, og hvis analytiske interesse er af mere speciel karakter.
Varige forbrugsgoder (AN.m)	Varige goder erhvervet af husholdningerne til forbrug (dvs. varer, der ikke anvendes af husholdningerne som værdiopbevaringsmiddel, og som heller ikke bruges til produktionsformål af husholdningerne i deres egenskab af at være producenter.
Udenlandske direkte investeringer (AF.m1)	Udenlandske direkte investeringer omfatter investeringer foretaget af en resident institutionel enhed i en økonomi («direkte investor») med det formål at erhverve varige kapitalinteresser i en institutionel enhed resident i en anden økonomi. Den direkte investors hensigt er at udøve en betydelig grad af indflydelse på ledelsen af den enhed, vedkommende har investeret i.
Misligholdte lån (AF.m2)	Et lån er misligholdt, hvis forfaldsdatoen for renter eller afdrag er overskredet med 90 dage eller derover, eller hvis renter for 90 dage eller derover er blevet kapitaliseret, refinansieret eller forsinket efter aftale, eller betalingsfristen er overskredet med mindre end 90 dage, men der er andre gode grunde (f.eks. debtors indgivelse af konkursbegæring) til at betvivle, at det fulde beløb vil blive betalt.

BILAG 7.2

OVERSIGT OVER POSTERINGER FRA PRIMOSTATUSKONTO
TIL ULTIMOSTATUSKONTO

Bilag 7.2 indeholder en oversigt fra primostatuskontoen til ultimostatuskontoen, der for hver type aktiv viser, hvordan statuskontoværdien ændrer sig som følge af: transaktioner eller andre mængdeændringer i aktiver samt kapitalgevinster og -tab.

Klassifikation af aktiver, passiver og nettoformue	IV.1 Primostatuskonto	III.1 og III.2 Transaktioner	III.3.1 Andre mængdeændringer	III.3.2 Kapitalgevinster og -tab		IV.3 Ultimostatuskonto
				III.3.2.1 Neutrale kapitalgevinster og -tab	III.3.2.2 Reale kapitalgevinster og -tab	
Ikkefinansielle aktiver	AN.	P.5, NP	K.1, K.2, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62.	K.71	K.72	AN.
Producerede ikkefinansielle aktiver	AN.1	P.5	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.1
Faste aktiver (1)	AN.11	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.11
Boliger	AN.111	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.111
Andre bygninger og anlæg	AN.112	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.112
Maskiner og udstyr	AN.113	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.113
Våbensystemer	AN.114	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.114

▼B

Klassifikation af aktiver, passiver og nettoformue	IV.1 Primostatuskonto	III.1 og III.2 Transaktioner	III.3.1 Andre mængdeændringer	III.3.2 Kapitalgevinster og -tab		IV.3 Ultimostatuskonto
				III.3.2.1 Neutrale kapitalgevinster og -tab	III.3.2.2 Reale kapitalgevinster og -tab	
Avlede/dyrkede naturressourcer	AN.115	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.115
Produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder	AN.117	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.117
Lagerbeholdninger	AN.12	P.52	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.12
Værdigenstande	AN.13	P.53	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.13
Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	AN.2	NP	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2
Naturressourcer	AN.21	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.21
Jord	AN.211	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.211
Mineral- og energiforekomster	AN.212	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.212
Ikkeavlede/-dyrkede naturressourcer	AN.213	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.213
Vandressourcer	AN.214	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.214
Andre naturressourcer	AN.215	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.215
Radiofrekvenser	AN.2151	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2151
Andet	AN.2159	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2159
Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	AN.22	NP.2	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.22
Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	AN.23	NP.3	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.23

Klassifikation af aktiver, passiver og nettoformue	IV.1 Primostatuskonto	III.1 og III.2 Transaktioner	III.3.1 Andre mængdeændringer	III.3.2 Kapitalgevinster og -tab		IV.3 Ultimostatuskonto
				III.3.2.1 Neutrale kapitalgevinster og -tab	III.3.2.2 Reale kapitalgevinster og -tab	
Finansielle aktiver/passiver (²)	AF	F	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.
Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)	AF.1	F.1	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.1
Sedler og mønt samt indskud	AF.2	F.2	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.2
Gældsværdipapirer	AF.3	F.3	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.3
Lån	AF.4	F.4	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.4
Ejerandele og andele i investeringsforeninger	AF.5	F.5	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.5
Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	AF.6	F.6	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.6
Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	AF.7	F.7	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.7
Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	AF.8	F.8	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.8
Nettoformue	B.90	B.101	B.102	B.1031	B.1032	B.90

(¹) Memorandumpost: AN.m: Varige forbrugsgoder.

(²) Memorandumposter: AF.m1: Udenlandske direkte investeringer; AF.m2: Misligholdte lån.

Saldoposter

B.10	Ændringer i nettoformue
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler
B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status
B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab
B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab
B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab
B.90	Nettoformue

▼B

Transaktioner i finansielle aktiver og passiver	
F.	Transaktioner i finansielle aktiver og passiver
F.1	Monetært guld og SDR
F.2	Sedler og mønt samt indskud
F.3	Gældsværdipapirer
F.4	Lån
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
Vare- og tjenestetransaktioner	
P.5	Bruttoinvesteringer
P.51g	Faste bruttoinvesteringer
P.51c	Forbrug af fast realkapital (-)
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver
P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver
P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver
P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver
P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver
P.52	Lagerændringer
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande
Andre akkumulationsposter	
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver
NP.1	Anskaffelser minus afhændelser af naturressourcer
NP.2	Anskaffelser minus afhændelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser
NP.3	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver
K.1	Økonomisk opståen af aktiver
K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver

▼B

K.21	Udtømmelse af naturressourcer
K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver
K.3	Tab ved katastrofer
K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse
K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.
K.6	Klassifikationsændringer
K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur
K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver
K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab
K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab
K.72	Reale kapitalgevinster og -tab

KAPITEL 8 KONTOSYSTEMET

INLEDNING

8.01 I dette kapitel gøres der nærmere rede for konti og statuskonti i nationalregnskabs kontosystem. Desuden vises samspillet mellem den indenlandske økonomi og udlandet i samme kontosystem. Kontoen for varer og tjenester, der afspejler den regnskabsidentitet, som ligger til grund for tilgang og anvendelse af varer og tjenester, beskrives også. Endelig præsenteres det integrerede økonomiske kontosystem, hvor de enkelte sektorer vises i samme konto med aggregerede posterings.

Kontosystemet

8.02 I ENS registreres strømme og beholdninger i et ordnet sæt af konti, der beskriver det økonomiske kredsløb fra produktion og indkomstdannelse, over indkomstens fordeling og omfordeling til dens anvendelse til forbrug. Endelig registreres i ENS anvendelsen af det, der bliver tilovers, som opsparing, så der tages højde for akkumuleringen af både ikke-finansielle og finansielle aktiver.

8.03 For hver konto vises tilgang og anvendelse, som bringes i balance ved indsættelse af en saldopost, som regel på kontoens anvendelsesside. Saldoposten overføres til den næste konto som første postering på tilgangssiden.

Den strukturerede registrering af transaktioner efter en logisk analyse af det økonomiske liv leverer de nødvendige aggregater til undersøgelse af en institutionel sektor eller delsektor, eller den samlede økonomi. Kontiene er opdelt på en sådan måde, at man skulle få de økonomisk set mest relevante oplysninger, og hver enkelt kontos saldopost er en vigtig del af disse oplysninger.

8.04 Der er tre kategorier af konti:

a) De løbende konti dækker produktion og tilhørende dannelse, fordeling og omfordeling af indkomst og dens anvendelse i form af forbrug. Indkomst, som ikke direkte går til forbrug, indgår i saldoposten opsparing, der overføres til akkumulationskontiene som første postering på kapitalkontoens tilgangsside.

b) Akkumulationskontiene viser ændringerne i enhedernes aktiver og passiver og gør det muligt at registrere ændringer i nettoformuen (forskellen mellem aktiver og passiver).

c) Statuskontiene viser de samlede aktiver og passiver ved regnskabsperiodens begyndelse og slutning samt nettoformuen. Strømmene for hver aktiv- og passivpost, der er opført på akkumulationskontiene, går igen på kontoen for ændringer i statuskonto.

8.05 Kontosystemet gælder for institutionelle enheder, institutionelle sektorer og delsektorer og den samlede økonomi.

8.06 Saldoposterne opstilles både brutto og netto: brutto, hvis de beregnes inden fradrag af forbrug af fast realkapital, og netto, hvis de beregnes efter dette fradrag. Det er mest relevant at udtrykke indkomstsaldoposter i netttotal, da forbrug af kapital svarer til et behov for disponibel indkomst, der skal imødekommes, hvis man vil opretholde økonomiens kapitalbeholdning.

▼B

- 8.07 Kontiene præsenteres på to måder:
- a) i form af integrerede økonomiske konti, som i en enkelt tabel viser kontiene for alle de institutionelle sektorer, den samlede økonomi og udlandet
  - b) i form af et kontosystem, som giver mere detaljerede oplysninger. Tabellerne, som viser opstillingen af hver konto, findes i dette kapitel under overskriften »Kontosystem«.
- 8.08 Tabel 8.1 er en oversigt over konti, saldoposter og hovedaggregater. Koden for hovedaggregaterne er ikke vist i tabellen; den er den samme som koden for saldoposterne, dog med tilføjelse af en asterisk efter tallet. For eksempel er koden for Primær indkomst, brutto B.5g, og den tilsvarende kode for hovedaggregatet Nationalindkomst, brutto, er B.5*g.
- 8.09 Saldoposterne er opgjort brutto i tabellen, hvilket vises med et »g« i koden. For hver af disse koder findes der en nettoform, hvor det skønnede kapitalforbrug er trukket fra. Værditilvækst, brutto har f.eks. koden B.1g, og den tilsvarende nettoform (værditilvækst, netto), hvor kapitalforbruget er trukket fra, er B.1n.

Table 8.1 — Oversigt over konti, saldpoter og hovedaggregater

Konti								Saldopoter	Hovedaggregater		
Samtlige konti for institutionelle sektorer											
Løbende konti	I.	Produktionskonto	I.	Produktionskonto					B.1g	Værditilvækst, brutto	Bruttonationalprodukt (BNP)
	II.	Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti	II.1	Primærindkomstfordelingskonti	II.1.1	Indkomstdannelseskonto			B.2g B.3g	Overskud af produktionen, brutto Blandet indkomst, brutto	
					II.1.2	Konto for allokering af primær indkomst	II.1.2.1	Konto for virksomhedsindkomst	B.4g	Virksomhedsindkomst, brutto	
							II.1.2.2	Konto for allokering af anden primær indkomst	B.5g	Primærindkomst, brutto	Bruttonationalindkomst (BNI)
			II.2	Sekundærindkomstfordelingskonto					B.6g	Disponibel indkomst, brutto	Disponibel bruttonationalindkomst
			II.3	Konto for indkomstfordeling via naturlieydelse					B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto	
			II.4	Indkomstanvendelseskonto	II.4.1	Konto for anvendelse af disponibel indkomst			B.8g	Opsparing, brutto	Nationens opsparing, brutto

▼B

Konti								Saldoposter		Hovedaggregater	
					II.4.2	Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst					
Akkumulationskonti	III	Akkumulationskonti	III.1	Kapitalkonto	III.1.1	Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler			B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	
					III.1.2	Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver			B.9	Fordringserhvervelse, netto	
			III.2	Finansiel konto					B.9	Fordringserhvervelse, netto	
			III.3	Konto for andre ændringer i status	III.3.1	Konto for andre mængdemæssige ændringer i status			B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i aktiver	
					III.3.2	Omvurderingskonti			B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	
							III.3.2.1	Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab	B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	

▼B

Konti								Saldoposter		Hovedaggregater
						III.3.2.2	Konto for reale kapitalgevinster og -tab	B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	
Statuskonti	IV.	Statuskonti	IV.1	Primostatuskonto				B.90	Nettoformue	Nationalformue
			IV.2	Ændringer i statuskonto				B.10	Ændringer i nettoformue	Ændringer i nationalformue
			IV.3	Ultimostatuskonto				B.90	Nettoformue	Nationalformue

Tabel 8.1 — Oversigt over konti, saldpoter og hovedaggregater (fortsat)

Konti								Saldoposter		Hovedaggregater
Transaktionskonti										
	0.	Konto for varer og tjenester								
Konto for udlandet (konto for transaktioner med udlandet)										
Løbende konti	V.	Konto for udlandet	V.I	Udlandskonto for varer og tjenester				B.11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance
			V.II	Udlandskonto for primærindkomster og løbende overførsler				B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster	Saldo på udlandskontoens løbende poster

▼B

Konti									Salddposter		Hovedaggregater
Akkumulationskonti			V.III	Udlandskonti for akkumulation	V.III.1	Kapitalkonto	V.III.1.1	Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler	B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler	
							V.III.1.2	Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver	B.9	Fordringserhvervelse, netto	
					V.III.2	Finansiel konto			B.9	Fordringserhvervelse, netto	Fordringserhvervelse, netto
					V.III.3	Konto for andre ændringer i status	V.III.3.1	Konto for andre mængdemæssige ændringer i status	B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i aktiver	
							V.III.3.2	Omvurderingskonti	B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	
Statuskonti			V.IV	Udlandskonto for aktiver og passiver	V.IV.1	Primostatuskonto			B.90	Nettoformue	Finansiel nettostilling over for udlandet
					V.IV.2	Ændringer i statuskonto			B.10	Ændringer i nettoformue	
					V.IV.3	Ultimostatuskonto			B.90	Nettoformue	Finansiel nettostilling over for udlandet

▼B**KONTOSYSTEM****Løbende konti*****Produktionskonto (I)***

- 8.10 Produktionskontoen (I) viser de transaktioner, der vedrører produktionsprocessen. Den opgøres for institutionelle sektorer og for brancher. Den har på tilgangssiden produktionen og på anvendelsessiden forbrug i produktionen.
- 8.11 Produktionskontoen viser en af de vigtigste saldpoter i systemet, værditilvæksten — dvs. den værdi, der skabes af en hvilken som helst enhed, der udfører en produktionsaktivitet — samt et meget vigtigt aggregat, nemlig bruttonationalproduktet. Værditilvæksten er økonomisk signifikant for både de institutionelle sektorer og brancherne.
- 8.12 Værditilvæksten (kontoens saldpot) beregnes før eller efter forbrug af fast realkapital, dvs. brutto eller netto. Da produktion værdiansættes i basispriser og forbrug i produktionen i køberpriser, omfatter værditilvæksten ikke produktskatter minus produktsubsidier.
- 8.13 For den samlede økonomis vedkommende omfatter produktionskontoen på tilgangssiden, ud over produktion af varer og tjenester, produktskatter minus produktsubsidier. Den giver således som saldpot bruttonationalproduktet (i markedspriser). Koden for denne vigtige saldpot, værditilvæksten for den samlede økonomi korrigeret til markedspriser, er B.1*g, hvilket svarer til BNP i markedspriser. Koden for nettonationalproduktet (NNP) er B.1*n.
- 8.14 Indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) henregnes til brugerne som udgifter. Det kræver, at en del af rentebetalingerne til finansielle formidlere skal omklassificeres til betalinger for tjenester og henføres til produktion hos producenter af finansielle formidlingstjenester. En tilsvarende værdi registreres som brugernes forbrug. Værdien af BNP påvirkes af det FISIM-beløb, der henregnes til forbrug, eksport og import.

Tabel 8.2 — Konto I: Produktionskonto

Anvendelse										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
3 604	3 604								P.1	Produktion
3 077	3 077								P.11	Markedsmæssig produktion
147	147								P.12	Produktion til eget brug
380	380								P.13	Ikkemarkedsmæssig produktion
1 883			1 883	17	115	222	52	1 477	P.2	Forbrug i produktionen
133	133								D.21-D.31	Produktskatter minus produktsubsidier
1 854			1 854	15	155	126	94	1 331	B.1g/B.1*g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt
222			222	3	23	27	12	157	P.51c	Forbrug af fast realkapital
1 632			1 632	12	132	99	82	1 174	B.1n/B.1*n	Værditilvækst, netto/Nettonationalprodukt

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
P.1	Produktion	2 808	146	348	270	32	3 604			3 604
P.11	Markedsmæssig produktion	2 808	146	0	123	0	3 077			3 077
P.12	Produktion til eget brug	0	0	0	147	0	147			147
P.13	Ikkemarkedsmæssig produktion			348		32	380			380
P.2	Forbrug i produktionen								1 883	1 883
D.21-D.31	Produktskatter minus produktsubsidier						133			133
B.1g/B.1*g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt									
P.51c	Forbrug af fast realkapital									
B.1n/B.1*n	Værditilvækst, netto/Nettonationalprodukt									

▼ B***Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti (II)***

- 8.15 Fordeling og anvendelse af indkomst analyseres i fire faser: primær fordeling, sekundær fordeling, omfordeling via naturalieydelse og anvendelse af indkomst.

Den første fase vedrører dannelsen af indkomst som et direkte resultat af produktionsprocessen og dens fordeling på produktionsfaktorerne (arbejdskraft, kapital) og sektoren offentlig forvaltning og service (via produktions- og importskatter og subsidier). Den gør det muligt at beregne overskuddet af produktionen (eller blandet indkomst, når der er tale om husholdninger) og den primære indkomst.

Anden fase vedrører omfordeling af indkomst via overførsler undtagen sociale overførsler i naturalier og kapitaloverførsler, hvilket giver den disponible indkomst som saldpост.

I tredje fase behandles individuelle tjenester, som offentlig forvaltning og service og NPISH'er yder samfundet, som en del af husholdningernes forbrug, og en tilsvarende indkomst imputeres for husholdningerne. Dette opnås gennem to konti med korrigerede poster. Der indsættes en konto for indkomstfordeling via naturalieydelse, som under tilgang viser den imputerede ekstraindkomst for husholdningerne og en tilsvarende anvendelse for offentlig forvaltning og service og NPISH'er i form af en imputeret overførsel fra disse sektorer. Herved fremkommer en saldpост, der kaldes korrigeret disponibel indkomst, som er identisk med disponibel indkomst i den samlede økonomi, men ikke for sektorerne husholdninger, offentlig forvaltning og service og NPISH'er.

I fjerde fase overføres den disponible indkomst til den næste konto, kontoen for anvendelse af disponibel indkomst, der viser, hvordan indkomsten forbruges, hvorved opsparingen fremkommer som saldpост. Mens individuelle tjenester registreres som forbrug i husholdningerne via kontoen for indkomstfordeling via naturalieydelse, viser kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst, hvordan husholdningerne bruger den således opgjorte korrigerede disponible indkomst på sociale overførsler i naturalier modtaget fra det offentlige og NPISH'er, idet værdien af de sociale overførsler i naturalier lægges til husholdningernes forbrug, hvorved fremkommer det faktiske forbrug. Det offentlige og NPISH'ernes forbrug reduceres med samme beløb, således at man ved beregningen af opsparing for offentlig forvaltning og service, NPISH'er og husholdninger efter fremgangsmåden med korrektion opnår samme saldpост (opsparing) for hver sektor som ved beregningen efter den normale fremgangsmåde.

Primærindkomstfordelingskonti (II.1)***Indkomstdannelseskonto (II.1.1)***

Opbygningen af indkomstdannelseskontoen efter institutionelle sektorer er vist i tabel 8.3.

- 8.16 Indkomstdannelseskontoen vises også for brancher i søjlerne i tilgangs- og anvendelsestabellerne.
- 8.17 Indkomstdannelseskontoen viser primærindkomsttransaktioner fra kilde-sektorenes synsvinkel, ikke bestemmelsektorenes.
- 8.18 Det fremgår af kontoen, hvordan værditilvækst dækker aflønning af ansatte og andre produktionsskatter (minus produktionssubsidier). Saldpостen er overskuddet af produktionen, som er overskuddet (eller underskuddet) på produktionsaktiviteter, før der er taget højde for renter, jordrente mv. eller betalinger, som produktionsenheden skal:

- a) afholde på finansielle aktiver eller på naturressourcer, som den har lånt eller lejet

▼B

- b) modtage for finansielle aktiver eller naturressourcer, som den ejer.
- 8.19 Når der er tale om personlige foretagender i husholdningssektoren, indeholder saldposten på indkomstdannelseskontoen implicit et element, der svarer til vederlag for arbejde, som udføres af ejeren eller medlemmer af familien. Denne indkomst fra selvstændig virksomhed har karakter af løn og af overskud som følge af arbejde udført som virksomhedsejer. Denne indkomst, som strengt taget ikke er hverken løn eller overskud alene, kaldes »blandet indkomst«.
- 8.20 Når der er tale om boligjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning, er saldposten på indkomstdannelseskontoen et overskud af produktionen (ikke blandet indkomst).

Tabel 8.3 — Konto II.1.1: Indkomstdannelseskonto

Anvendelse										
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
									B.1g/B.1*g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt
									B.1n/B.1*n	Værditilvækst, netto/Nettonationalprodukt
1 150			1 150	11	11	98	44	986	D.1	Aflønning af ansatte
950			950	6	11	63	29	841	D.11	Løn
200			200	5	0	55	5	145	D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
181			181	4	0	51	4	132	D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
168			168	4	0	48	4	122	D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger
13			13	0	0	3	0	10	D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger
19			19	1	0	4	1	13	D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
18			18	1	0	4	1	12	D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger

▼B

Anvendelse										
		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Tilsvarende posteringer på										
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
1			1	0	0	0	0	1	D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger
235		0	235						D.2	Produktions- og importskatter
141		0	141						D.21	Produktskatter
121		0	121						D.211	Moms
17		0	17						D.212	Importskatter og told ekskl. moms
17		0	17						D.2121	Told mv.
0		0	0						D.2122	Importskatter ekskl. moms og told
3		0	3						D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter
94		0	94	1	0	1	4	88	D.29	Andre produktionsskatter
- 44		0	- 44						D.3	Subsidier
- 8		0	- 8						D.31	Produktsubsidier
0		0	0						D.311	Importsubsidier
- 8		0	- 8						D.319	Andre produktsubsidier

▼B

Anvendelse										
		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Tilsvarende posteringer på										
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
- 36		0	- 36	0	- 1	0	0	- 35	D.39	Andre produktionssubsidier
452			452	3	84	27	46	292	B.2g	Overskud af produktionen, brutto
61			61		61				B.3g	Blandet indkomst, brutto
214			214	3	15	27	12	157	P.51c1	Forbrug af fast realkapital som andel af bruttooverskuddet af produktionen
8			8		8				P.51c2	Forbrug af fast realkapital som andel af blandet indkomst, brutto
238			238	0	69	0	34	135	B.2n	Overskud af produktionen, netto
53			53		53				B.3n	Blandet indkomst, netto

Table 8.3 — Konto II.1.1: Indkomstdannelseskonto (fortsat)

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
Transaktioner og saldposter		Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.1g/B.1*g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt	1 331	94	126	155	15	1 854			1 854
B.1n/B.1*n	Værditilvækst, netto/Nettonationalprodukt	1 174	82	99	132	12	1 632			1 632

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
D.1	Aflønning af ansatte									
D.11	Løn									
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger									
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger									
D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger									
D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger									
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger									
D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger									
D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger									
D.2	Produktions- og importskatter								0	
D.21	Produktskatter								0	

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
D.211	Moms								0	
D.212	Importskatter og told ekskl. moms								0	
D.2121	Told mv.								0	
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told								0	
D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter								0	
D.29	Andre produktionsskatter								0	
D.3	Subsidier								0	
D.31	Produktsubsidier								0	
D.311	Importsubsidier								0	
D.319	Andre produktsubsidier								0	
D.39	Andre produktionssubsidier								0	
B.2g	Overskud af produktionen, brutto									
B.3g	Blandet indkomst, brutto									

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.2n	Overskud af produktionen, netto									
B.3n	Blandet indkomst, netto									

▼B

Konto for allokering af primær indkomst (II.1.2)

- 8.21 Til forskel fra indkomstdannelseskontoen behandler kontoen for allokering af primær indkomst residente enheder og institutionelle sektorer som modtagere snarere end producenter af primær indkomst.
- 8.22 Primær indkomst er den indkomst, som residente enheder modtager i kraft af deres direkte deltagelse i produktionsprocessen, og den indkomst, som ejeren af et finansielt aktiv eller en naturressource modtager til gengæld for at stille kapital eller naturressourcer til rådighed for en anden institutionel enhed.
- 8.23 For husholdningssektoren er aflønning af ansatte (D.1) som tilgang på kontoen for allokering af primær indkomst ikke det samme som den tilsvarende postering (D.1) som anvendelse på indkomstdannelseskontoen. På husholdningernes indkomstdannelseskonto viser anvendelsesposteringen, hvor meget der betales til personale ansat i husholdningssektoren. På husholdningssektorens konto for allokering af primær indkomst viser posteringen på tilgangssiden al løn indtjent af husholdningssektoren ved beskæftigelse i erhvervslivet, inden for det offentlige osv. Posteringen på husholdningernes allokeringsskonto er derfor meget større end posteringen på husholdningssektorens indkomstdannelseskonto.
- 8.24 Kontoen for allokering af primær indkomst (II.1.2) kan kun beregnes for de institutionelle sektorer og delsektorer, fordi det, når der er tale om brancher, er umuligt at opdele visse strømme i tilknytning til finansiering (langfristede udlån og indlån) og aktiver.
- 8.25 Kontoen for allokering af primær indkomst opdeles i en konto for virksomhedsindkomst (II.1.2.1) og en konto for allokering af anden primær indkomst (II.1.2.2).

Tabel 8.4 — Konto II.1.2: Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi.	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
									B.2g	Overskud af produktionen, brutto
									B.3g	Blandet indkomst, brutto
									B.2n	Overskud af produktionen, netto
									B.3n	Blandet indkomst, netto
6		6							D.1	Aflønning af ansatte
6		6							D.11	Løn
0		0							D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
0		0							D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
0		0							D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger
0		0							D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger
0		0							D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger

▼B

Anvendelse										
Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi.	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
0		0							D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger
0		0							D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger
0									D.2	Produktions- og importskatter
0									D.21	Produktskatter
0									D.211	Moms
0									D.212	Importskatter og told ekskl. moms
0									D.2121	Told mv.
0									D.2122	Importskatter ekskl. moms og told
0									D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter
0									D.29	Andre produktionsskatter
0									D.3	Subsidier
0									D.31	Produktsubsidier
0									D.311	Importsubsidier

▼B

Anvendelse										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi.	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
0									D.319	Andre produktsubsidier
0									D.39	Andre produktionssubsidier
435		44	391	6	41	42	168	134	D.4	Formueindkomst
230		13	217	6	14	35	106	56	D.41	Renter
79		17	62	0			15	47	D.42	Udloddet selskabsudbytte
67		13	54				15	39	D.421	Udbytte
12		4	8				0	8	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber
14		14	0				0	0	D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer
47		0	47				47		D.44	Anden investeringsindkomst
25		0	25				25		D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere
8		0	8				8		D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopsparere
14		0	14				14		D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger

▼B

Anvendelse										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi.	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldpoter
6		0	6				6		D.4431	Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger
8		0	8				8		D.4432	Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger
653			65	0	27	7	0	31	D.45	Jordrente mv.
1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Primær indkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto
1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Primær indkomst, netto/Nationalindkomst, netto

Tabel 8.4 — Konto II.1.2: Allokering af primær indkomst (fortsat)

Tilgang										
	Tilsvarende posteringer på		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1		
	Transaktioner og saldpoter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi.	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.2g	Overskud af produktionen, brutto	292	46	27	84	3	452			452
B.3g	Blandet indkomst, brutto				61		61			61

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldpoter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi.	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.2n	Overskud af produktionen, netto	135	34	0	69	0	238			238
B.3n	Blandet indkomst, netto				53		53			53
D.1	Aflønning af ansatte				1 154		1 154	2		1 156
D.11	Løn				954		954	2		956
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				200		200	0		200
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				181		181	0		181
D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger				168		168	0		168
D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger				13		13	0		13
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				19		19	0		19
D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger				18		18	0		18
D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger				1		1	0		1

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi.	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
D.2	Produktions- og importskatter			235			235			235
D.21	Produktskatter			141			141			141
D.211	Moms			121			121			121
D.212	Importskatter og told ekskl. moms			17			17			17
D.2121	Told mv.			17			17			17
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told			0			0			0
D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter			3			3			3
D.29	Andre produktionsskatter			94			94			94
D.3	Subsidier			- 44			- 44			- 44
D.31	Produktsubsidier			- 8			- 8			- 8
D.311	Importsubsidier			0			0			0
D.319	Andre produktsubsidier			- 8			- 8			- 8
D.39	Andre produktionssubsidier			- 36			- 36			- 36
D.4	Formueindkomst	96	149	22	123	7	397	38		435

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi.	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
D.41	Renter	33	106	14	49	7	209	21		230
D.42	Udloddet selskabsudbytte	10	25	7	20	0	62	17		79
D.421	Udbytte	10	25	5	13	0	53	14		67
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber			2	7		9	3		12
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	4	7	0	3	0	14	0		14
D.44	Anden investeringsindkomst	8	8	1	30	0	47	0		47
D.441	Investeringsindkomst henført til forsikrings-tagere	5	0	0	20	0	25	0		25
D.442	Investeringsindkomst henført til pensions-opparere				8		8	0		8
D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	3	8	1	2	0	14	0		14
D.4431	Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	1	3	0	2	0	6	0		6

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi.	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
D.4432	Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	2	5	1	0	0	8	0		8
D.45	Jordrente mv.	41	3	0	21	0	65			65
B.5g/B.5*g	Primær indkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto									
B.5n/B.5*n	Primær indkomst, netto/Nationalindkomst, netto									

▼B**Konto for virksomhedsindkomst (II.1.2.1)**

- 8.26 Formålet med kontoen for virksomhedsindkomst er at bestemme en saldo-post, der svarer til begrebet løbende udbytte før fordeling og indkomstskat, som det normalt bruges i virksomhedsregnskaber.
- 8.27 Når der er tale om offentlig forvaltning og service og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger, vedrører denne konto kun disses markedsmæssige aktiviteter.
- 8.28 Virksomhedsindkomst svarer til overskud af produktionen eller blandet indkomst (på tilgangssiden)
- plus* formueindkomst modtaget i forbindelse med finansielle og andre aktiver, som tilhører virksomheden (på tilgangssiden)
- minus* renter af gæld, som skal betales af virksomheden, anden investeringsindkomst, der skal betales, og leje af jorden og andre naturressourcer, som er lejet af virksomheden (på anvendessiden).

Formueindkomst, som skal betales, i form af udbytte, udtræk af indkomst fra kvasiselskaber eller reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer fratrækkes ikke virksomhedsindkomsten.

Konto for allokering af anden primær indkomst (II.1.2.2)

- 8.29 Formålet med kontoen for allokering af anden primær indkomst er at vende tilbage fra begrebet virksomhedsindkomst til begrebet primær indkomst. Derfor indeholder den de elementer af primær indkomst, som ikke er med i kontoen for virksomhedsindkomst:
- a) for selskabers vedkommende: udloddet udbytte, udtræk af indkomst fra kvasiselskaber og reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer (på anvendessiden)
- b) for husholdningers vedkommende:
- 1) formueindkomst, som skal betales, eksklusiv jordrente mv. og renter, som skal betales i forbindelse med virksomhedens aktiviteter (på anvendessiden)
  - 2) aflønning af ansatte (på tilgangssiden)
  - 3) modtaget formueindkomst, undtagen formueindkomst modtaget i forbindelse med virksomhedens aktiviteter (på tilgangssiden)
- c) for det offentlige vedkommende:
- 1) formueindkomst, som skal betales, undtagen formueindkomst, som skal betales i forbindelse med markedsaktiviteter (på anvendessiden)
  - 2) produktions- og importskatter minus subsidier (på tilgangssiden)
  - 3) modtaget formueindkomst, undtagen formueindkomst modtaget i forbindelse med markedsaktiviteter (på tilgangssiden).

Tabel 8.5 — Konto II.1.2.1: Virksomhedsindkomst

Anvendelse											
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi.	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber			Transaktioner og saldposter
										B.2g	Overskud af produktionen, brutto
										B.3g	Blandet indkomst, brutto
										B.2n	Overskud af produktionen, netto
										B.3n	Blandet indkomst, netto
240			240				153	87	D.4		Formueindkomst
162			162				106	56	D.41		Renter
										D.42	Udloddet selskabsudbytte
										D.421	Udbytte
										D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber
										D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer
47			47				47		D.44		Anden investeringsindkomst
25			25				25		D.441		Investeringsindkomst henført til forsikringstagere

▼B

Anvendelse										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi.	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
8			8				8		D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopspare
14			14				14		D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger
31			31				0	31	D.45	Jordrente mv.
343			343				42	301	B.4g	Virksomhedsindkomst, brutto
174			174				30	144	B.4n	Virksomhedsindkomst, netto

Tabel 8.5 — Konto II.1.2.1: Virksomhedsindkomst (fortsat)

Tilgang											
			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi.	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt	
B.2g	Overskud af produktionen, brutto	292	46	27	84	3	452			452	
B.3g	Blandet indkomst, brutto				61		61			61	
B.2n	Overskud af produktionen, netto	135	34	0	69	0	238			238	

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi.	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.3n	Blandet indkomst, netto				53		53			53
D.4	Formueindkomst	96	149				245			245
D.41	Renter	33	106				139			139
D.42	Udloddet selskabsudbytte	10	25				35			35
D.421	Udbytte	10	25				35			35
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber						0			0
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	4	7				11			11
D.44	Anden investeringsindkomst	8	8				16			16
D.441	Investeringsindkomst henført til forsikrings-tagere	5					5			5
D.442	Investeringsindkomst henført til pensions-opparere						0			0
D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	3	8				11			11
D.45	Jordrente mv.	41	3				44			44

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldpoter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi.	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.4g	Virksomhedsindkomst, brutto									
B.4n	Virksomhedsindkomst, netto									

Table 8.5 — Konto II.1.2.2: Konto for allokering af anden primær indkomst

Anvendelse										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi.	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber		Transaktioner og saldpoter
									B.4g	Virksomhedsindkomst, brutto
									B.4n	Virksomhedsindkomst, netto
6	6	6							D.1	Aflønning af ansatte
6	6	6							D.11	Løn
									D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
									D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger

▼B

Anvendelse										
Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi.	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldposter	
									D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
									D.2	Produktions- og importskatter
									D.21	Produktskatter
									D.211	Moms
									D.212	Importskatter og told ekskl. moms
									D.2121	Told mv.
									D.2122	Importskatter ekskl. moms og told
									D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter
									D.29	Andre produktionsskatter
									D.3	Subsidier
									D.31	Produktsubsidier
									D.311	Importsubsidier
									D.319	Andre produktsubsidier
									D.39	Andre produktionssubsidier

▼B

Anvendelse										
Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi.	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
214		63	151	6	41	42	15	47	D.4	Formueindkomst
68		13	55	6	14	35			D.41	Renter
98		36	62				15	47	D.42	Udloddet selskabsudbytte
54		0	54				15	39	D.421	Udbytte
44		36	8					8	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber
14		14	0						D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer
									D.44	Anden investeringsindkomst
									D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere
									D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopsparere
									D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger
34			34	0	27	7			D.45	Jordrente mv.
1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Primær indkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto

Anvendelse										
		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Tilsvarende posteringer på										
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi.	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldposter	
1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Primær indkomst, netto/Nationalindkomst, netto

Table 8.5 — Konto II.1.2.2: Konto for allokering af anden primær indkomst (fortsat)

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
Transaktioner og saldposter		Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi.	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.4g	Virksomhedsindkomst, brutto	301	42				343			343
B.4n	Virksomhedsindkomst, netto	144	30				174			174
D.1	Aflønning af ansatte				1 154		1 154	2		1 156
D.11	Løn				954		954	2		956
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				200		200			200
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				181		181			181
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				19		19			19

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi.	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
D.2	Produktions- og importskatter			235			235			235
D.21	Produktskatter			141			141			141
D.211	Moms			121			121			121
D.212	Importskatter og told ekskl. moms			17			17			17
D.2121	Told mv.			17			17			17
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told			0			0			0
D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter			3			3			3
D.29	Andre produktionsskatter			94			94			94
D.3	Subsidier			- 44			- 44			- 44
D.31	Produktsubsidier			- 8			- 8			- 8
D.311	Importsubsidier			0			0			0
D.319	Andre produktsubsidier			- 8			- 8			- 8
D.39	Andre produktionssubsidier			- 36			- 36			- 36
D.4	Formueindkomst			22	123	7	152	38		190

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi.	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
D.41	Renter			14	49	7	70	21		91
D.42	Udloddet selskabsudbytte			7	20	0	27	17		44
D.421	Udbytte			5	13	0	18	14		32
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber			2	7	0	9	3		12
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer			0	3	0	3	0		3
D.44	Anden investeringsindkomst			1	30	0	31	0		31
D.441	Investeringsindkomst henført til forsikrings-tagere			0	20	0	20	0		20
D.442	Investeringsindkomst henført til pensions-opparere			0	8	0	8	0		8
D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsfor- eninger			1	2	0	3	0		3
D.45	Jordrente mv.			0	21	0	21			21
B.5g/B.5*g	Primær indkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto									
B.5n/B.5*n	Primær indkomst, netto/Nationalindkomst, netto									

▼B*Sekundærindkomstfordelingskonto (II.2)*

- 8.30 Sekundærindkomstfordelingskontoen viser, hvorledes en institutionel sektors primærindkomstsaldo allokeres ved omfordeling: løbende indkomst- og formueskatter mv., sociale bidrag og ydelser (eksklusive sociale overførsler i naturalier) og andre løbende overførsler.
- 8.31 Kontoens saldopost er den disponible indkomst, der afspejler løbende transaktioner, og som er det beløb, der er til rådighed til forbrug og opsparing.
- 8.32 Bidrag til sociale ordninger registreres på anvendelsessiden af husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto og på tilgangssiden af sekundærindkomstfordelingskontoen for de institutionelle sektorer, som er ansvarlige for administrationen af socialforsikringsordninger. Når de betales af arbejdsgiverne for de ansatte, inkluderes de først i aflønning af ansatte på anvendelsessiden i arbejdsgiverens indkomstdannelseskonto, eftersom de udgør en del af lønomkostningerne; de registreres endvidere som aflønning af ansatte på tilgangssiden af husholdningernes konto for allokering af primær indkomst, eftersom de svarer til ydelser til husholdninger.

De bidrag til sociale ordninger, der opføres på anvendelsessiden af husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto, er eksklusive gebyr til pensionskasser og andre forsikringsselskaber, hvis tilgange helt eller delvis udgøres af faktiske bidrag til sociale ordninger.

I tabellen vises en korrektionspost for gebyrer til socialforsikringsordninger. Nettobidrag til sociale ordninger (D.61) registreres eksklusive disse gebyrer, men da det er vanskeligt at fordele dem på de forskellige elementer i D.61, vises disse bidrag inklusive gebyrerne i tabellen. D.61 er således summen af de forskellige elementer, der udgør koden, minus denne korrektionspost.

Konto for indkomstomfordeling via naturalieydelser (II.3)

- 8.33 Kontoen for indkomstomfordeling via naturalieydelser giver et bredere billede af husholdningernes indkomst ved at inkludere de strømme, der svarer til anvendelsen af individuelle varer og tjenester, som disse husholdninger modtager vederlagsfrit fra offentlig forvaltning og service og NPISH'er, dvs. sociale overførsler i naturalier. Dette letter sammenligninger over en periode, når der er forskelle eller ændringer i de økonomiske og sociale betingelser, og supplerer analyserne af den rolle, som offentlig forvaltning og service spiller omfordelingen af indkomst.
- 8.34 Sociale overførsler i naturalier registreres på tilgangssiden af kontoen for omfordeling via naturalieydelser, når der er tale om husholdninger, og på anvendelsessiden, når der er tale om offentlig forvaltning og service og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger.
- 8.35 Saldoposten på kontoen for omfordeling via naturalieydelser er den korrigerede disponible indkomst, og den er første postering på tilgangssiden af kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst (II.4.2).

Tabel 8.6 — Konto II.2: Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldpoter
									B.5g/B.5*g	Primær indkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto
									B.5n/B.5*n	Primær indkomst, netto/Nationalindkomst, netto
1 229		17	1 212	7	582	248	277	98		Løbende overførsler
213		1	212	0	178	0	10	24	D.5	Tilgang
204		1	203	0	176	0	7	20	D.51	Indkomstskatter
9			9	0	2	0	3	4	D.59	Andre løbende skatter
333		0	333		333				D.61	Nettobidrag til sociale ordninger
181		0	181		181				D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
168		0	168		168				D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger
13		0	13		13				D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger
19		0	19		19				D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger

▼B

Anvendelse										
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldpoter
18		0	18		18				D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger
1		0	1		1				D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger
129		0	129		129				D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger
115		0	115		115				D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger
14		0	14		14				D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger
10		0	10		10				D.614	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger
8		0	8		8				D.6141	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger
2		0	2		2				D.6142	Husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger
- 6		0	- 6		- 6				D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger
384		0	384	5	0	112	205	62	D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier

▼B

Anvendelse										
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
53		0	53			53			D.621	Kontante socialsikringsydelser
45		0	45			45			D.6211	Kontante sociale pensionsydelser
8		0	8			8			D.6212	Kontante socialsikringsydelser, undtagen pensionsydelser
279		0	279	5	0	7	205	62	D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger
250		0	250	3	0	5	193	49	D.6221	Andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger
29		0	29	2	0	2	12	13	D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelser
52			52			52			D.623	Kontante sociale bistandsydelser
299		16	283	2	71	136	62	12	D.7	Andre løbende overførsler
58		2	56	0	31	4	13	8	D.71	Skadesforsikringspræmier, netto
44		1	43	0	31	4	0	8	D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring
14		1	13				13		D.712	Skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring
60		12	48				48		D.72	Skadesforsikringserstatninger
45		0	45				45		D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring

▼B

Anvendelse										
Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
15		12	3				3		D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring
96		0	96			96			D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service
23		1	22			22			D.74	Løbende internationalt samarbejde
53		1	52	2	40	5	1	4	D.75	Diverse løbende overførsler
36		0	36	0	29	5	1	1	D.751	Løbende overførsler til NPISH'er
8		1	7		7				D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger
9		0	9	2	4	0	0	3	D.759	Andre diverse løbende overførsler
9			9			9			D.76	Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter
1 826			1 826	37	1 219	317	25	228	B.6g	Disponibel indkomst, brutto
1 604			1 604	34	1 196	290	13	71	B.6n	Disponibel indkomst, netto

Tabel 8.6 — Konto II.2: Sekundærindkomstfordelingskonto (fortsat)

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldpoter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.5g/B.5*g	Primær indkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto	254	27	198	1 381	4	1 864			1 864
B.5n/B.5*n	Primær indkomst, netto/Nationalindkomst, netto	97	15	171	1 358	1	1 642			1 642
	Løbende overførsler	72	275	367	420	40	1 174	55		1 229
D.5	Tilgang			213			213	0		213
D.51	Indkomstskatter			204			204	0		204
D.59	Andre løbende skatter			9			9			9
D.61	Nettobidrag til sociale ordninger	66	212	50	0	5	333	0		333
D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	31	109	38	0	3	181	0		181
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	27	104	35	0	2	168	0		168
D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	4	5	3	0	1	13	0		13
D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	12	2	4	0	1	19	0		19

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldpoter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	12	1	4	0	1	18	0		18
D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	0	1	0	0	0	1	0		1
D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger	25	94	9	0	1	129	0		129
D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger	19	90	6	0	0	115	0		115
D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger	6	4	3	0	1	14	0		14
D.614	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger		10				10	0		10
D.6141	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger		8				8	0		8
D.6142	Husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger		2				2	0		2
D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger	2	3		1		6	0		6
D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier				384		384	0		384

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
D.621	Kontante socialsikringsydelse				53		53	0		53
D.6211	Kontante sociale pensionsydelse				45		45	0		45
D.6212	Kontante socialsikringsydelse, undtagen pensionsydelse				8		8	0		8
D.622	Andre ydelse fra socialsikringsordning				279		279	0		279
D.6221	Andre pensionsydelse fra socialsikringsordning				250		250	0		250
D.6222	Andre ydelse fra socialsikringsordning, undtagen pensionsydelse				29		29	0		29
D.623	Kontante sociale bistandsydelse				52		52	0		52
D.7	Andre løbende overførsel	6	62	104	36	36	244	55		299
D.71	Skadesforsikringspræmie, netto		47				47	11		58
D.711	Skadesforsikringspræmie, netto, direkte forsikring		44				44			44
D.712	Skadesforsikringspræmie, netto, genforsikring		3				3	11		14
D.72	Skadesforsikringserstatning	6	15	1	35	0	57	3		60
D.721	Skadesforsikringserstatning, direkte forsikring	6		1	35		42	3		45

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldoposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring		15				15	0		15
D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service			96			96	0		96
D.74	Løbende internationalt samarbejde			1			1	22		23
D.75	Diverse løbende overførsler	0	0	6	1	36	43	10		53
D.751	Løbende overførsler til NPISH'er					36	36			36
D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger				1		1	7		8
D.759	Andre diverse løbende overførsler			6			6	3		9
D.76	Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter							9		9
B.6g	Disponibel indkomst, brutto									
B.6n	Disponibel indkomst, netto									

Tabel 8.7 — Konto II.3: Konto for indkomstfordeling via naturalieydelse

Anvendelse										
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber		Transaktioner og saldpoter
									B.6g	Disponibel indkomst, brutto
									B.6n	Disponibel indkomst, netto
215			215	31		184			D.63	Sociale overførsler i naturalier
211			211	31		180			D.631	Sociale overførsler i naturalier — Ikkemarkeds- mæssig produktion
4			4			4			D.632	Sociale overførsler i naturalier — indkøbt markeds-mæssig produktion
1 826			1 826	6	1 434	133	25	228	B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto
1 604			1 604	3	1 411	106	13	71	B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto
Tilgang										
		Tilsvarende posteringer på		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	
Transaktioner og saldpoter		Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.6g	Disponibel indkomst, brutto	228	25	317	1 219	37	1 826			1 826

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.6n	Disponibel indkomst, netto	71	13	290	1 196	34	1 604			1 604
D.63	Sociale overførsler i naturalier				215		215			215
D.631	Sociale overførsler i naturalier — ikkemærkedsmæssig produktion				211		211			211
D.632	Sociale overførsler i naturalier – indkøbt markedsmæssig produktion				4		4			4
B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto									
B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto									

▼B*Indkomstanvendelseskonto (II.4)*

- 8.36 For de institutionelle sektorer med forbrug viser indkomstanvendelseskontoen, hvorledes den disponible indkomst (eller den korrigerede disponible indkomst) opdeles mellem udgifter til forbrug (eller faktisk forbrug) og opsparing.
- 8.37 I ENS er det kun offentlig forvaltning og service, NPISH'er og husholdninger, der har forbrug. Endvidere inkluderer indkomstanvendelseskontoen, for husholdninger og pensionskasser, en korrektionspost (D.8 — Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder), som vedrører den måde, transaktioner mellem husholdninger og pensionskasser registreres på. Dette forklares i kapitlet om fordelingstransaktioner (jf. 4.141).

Konto for anvendelse af disponibel indkomst (II.4.1)

- 8.38 Kontoen for anvendelse af disponibel indkomst omfatter begrebet udgifter til forbrug finansieret af de forskellige berørte sektorer: husholdninger, offentlig forvaltning og service og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger.
- 8.39 Saldoposten på kontoen for anvendelse af disponibel indkomst er opsparing.

Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst (II.4.2)

- 8.40 Denne konto er knyttet til kontoen for indkomstfordeling via naturalieydelse (II.3). Kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst inkluderer begrebet faktisk forbrug, der svarer til værdien af de varer og tjenester, som faktisk er til rådighed for husholdningerne til forbrug, selv om anskaffelsen heraf finansieres af offentlig forvaltning og service eller nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger.
- Som følge heraf svarer det faktiske forbrug i offentlig forvaltning og service og NPISH'er kun til det kollektive forbrug.
- 8.41 For den samlede økonomis vedkommende er udgifter til forbrug og faktisk forbrug lig med hinanden; det er kun fordelingen mellem de institutionelle sektorer, der er forskellig. Det samme gælder for disponibel indkomst og korrigeret disponibel indkomst.
- 8.42 Opsparing er saldposten i begge versioner af indkomstanvendelseskontoen. Dens værdi er ens for alle sektorer, uanset om den er beregnet ved at trække udgifter til forbrug fra disponibel indkomst eller ved at trække faktisk forbrug fra korrigeret disponibel indkomst.
- 8.43 Opsparing er det (positive eller negative) beløb, der er resultatet af løbende transaktioner, som etablerer forbindelsen til akkumulationen. Hvis opsparingen er positiv, bruges ikkeanvendt indkomst til anskaffelse af aktiver eller nedbringelse af passiver. Hvis opsparingen er negativ, afvikles visse aktiver, eller visse passiver forøges.

Tabel 8.8 — Konto II.4.1: Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse											
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter	
									B.6g	Disponibel indkomst, brutto	
									B.6n	Disponibel indkomst, netto	
1 399			1 399	32	1 015	352			P.3	Udgifter til forbrug	
1 230			1 230	31	1 015	184			P.31	Udgifter til individuelt forbrug	
169			169	1		168			P.32	Udgifter til kollektivt forbrug	
11		0	11	0		0	11	0	D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	
427			427	5	215	– 35	14	228	B.8g	Opsparing, brutto	
205			205	2	192	– 62	2	71	B.8n	Opsparing, netto	
– 13		– 13							B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster	
Tilgang											
	Tilsvarende posteringer på		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1			
									Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.6g	Disponibel indkomst, brutto		228	25	317	1 219	37	1 826			1 826

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldpoter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.6n	Disponibel indkomst, netto	71	13	290	1 196	34	1 604			1 604
P.3	Udgifter til forbrug								1 399	1 399
P.31	Udgifter til individuelt forbrug								1 230	1 230
P.32	Udgifter til kollektivt forbrug								169	169
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder				11		11	0		11
B.8g	Opsparing, brutto									
B.8n	Opsparing, netto									
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster									

Tabel 8.9 — Konto II.4.2: Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldpoter
									B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto

▼B

Anvendelse										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
									B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto
1 399			1 399	1	1 230	168			P.4	Faktisk forbrug
1 230			1 230		1 230				P.41	Faktisk individuelt forbrug
169			169	1		168			P.42	Faktisk kollektivt forbrug
11		0	11	0		0	11	0	D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder
427			427	5	215	- 35	14	228	B.8g	Opsparing, brutto
205			205	2	192	- 62	2	71	B.8n	Opsparing, netto
- 13		- 13							B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster

Tilgang											
	Tilsvarende posteringer på		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1			
	Transaktioner og saldposter		Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto		228	25	133	1 434	6	1 826			1 826

▼B

Tilgang										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto	71	13	106	1 411	3	1 604			1 604
P.4	Faktisk forbrug								1 399	1 399
P.41	Faktisk individuelt forbrug								1 230	1 230
P.42	Faktisk kollektivt forbrug								169	169
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder				11		11	0		11
B.8g	Opsparing, brutto									
B.8n	Opsparing, netto									
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster									

▼B**Akkumulationskonti (III)**

- 8.44 Akkumulationskonti er strømkonti. Her registreres de forskellige årsager til ændringer i enhedernes aktiver og passiver og ændringer i deres nettoformue.
- 8.45 Ændringer i aktiver registreres i venstre side af kontiene (plus eller minus), ændringer i passiver og nettoformue i højre side (plus eller minus).

Kapitalkonto (III.1)

- 8.46 På kapitalkontoen registreres residente enheders anskaffelser minus afhændelser af ikkefinansielle aktiver og måles ændringer i nettoformuen forårsaget af opsparing (slutsaldoposten på de løbende konti) og kapitaloverførsler.
- 8.47 Kapitalkontoen gør det muligt at fastslå, i hvor stort omfang anskaffelser minus afhændelser af ikkefinansielle aktiver er finansieret af opsparing og ved kapitaloverførsler. Den viser en positiv fordringserhvervelse, netto, der svarer til det nettobeløb, som en enhed eller en sektor har til rådighed til direkte eller indirekte finansiering af andre enheder eller sektorer, eller en negativ fordringserhvervelse, netto, der svarer til det beløb, som en enhed eller sektor er nødt til at låne fra andre enheder eller sektorer.

Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (III.1.1)

- 8.48 Denne konto gør det muligt at beregne ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler, som svarer til nettoopsparing plus modtagne kapitaloverførsler minus betalte kapitaloverførsler.

Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver (III.1.2)

- 8.49 På denne konto registreres anskaffelser minus afhændelser af ikkefinansielle aktiver med henblik på at vende tilbage fra begrebet ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler til begrebet fordringserhvervelse, netto.

Finansiel konto (III.2)

- 8.50 På den finansielle konto registreres for hver type finansielt instrument ændringerne i de finansielle aktiver og passiver, som udgør fordringserhvervelse, netto. Da disse skal svare til saldoposterne finansielt overskud eller underskud på kapitalkontoen, overført til denne konto som første postering på »ændringer i passiver og nettoformue«-siden, har denne konto ingen saldopost.
- 8.51 Den klassifikation af aktiver og passiver, der bruges i den finansielle konto, er identisk med den, der bruges i statuskontiene.

Tabel 8.10 — Konto III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver										
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
									B.8n	Opsparing, netto
									B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster
									D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne
									D.91r	Kapitalskatter, modtagne
									D.92r	Investeringsstilskud, modtagne
									D.99r	Andre kapitaloverførsler, modtagne
									D.9p	Kapitaloverførsler, betalte
									D.91p	Kapitalskatter, betalte
									D.92p	Investeringsstilskud, betalte
									D.99p	Andre kapitaloverførsler, betalte
192		- 29	221	20	236	- 81	- 16	62	B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.8n	Opsparing, netto	71	2	- 62	192	2	205			205
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster							- 13		- 13
D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne	33	0	6	23	0	62	4		66
D.91r	Kapitalskatter, modtagne			2			2			2
D.92r	Investeringsstilskud, modtagne	23	0	0	0	0	23	4		27
D.99r	Andre kapitaloverførsler, modtagne	10		4	23		37			37
D.9p	Kapitaloverførsler, betalte	- 16	- 7	- 34	- 5	- 3	- 65	- 1		- 66
D.91p	Kapitalskatter, betalte	0	0	0	- 2	0	- 2	0		- 2
D.92p	Investeringsstilskud, betalte			- 27			- 27			- 27
D.99p	Andre kapitaloverførsler, betalte	- 16	- 7	- 7	- 3	- 3	- 36	- 1		- 37
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10		192

Tabel 8.11 — Konto III.1.2: Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver

Ændringer i aktiver										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
									B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler
414			414	5	55	38	8	308	P.5g	Bruttoinvesteringer
192			192	2	32	11	- 4	151	P.5n	Nettoinvesteringer
376			376	5	48	35	8	280	P.51g	Faste bruttoinvesteringer
359			359	5	48	35	8	263	P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver
358			358	5	45	38	8	262	P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver
9			9	1	3	0	0	5	P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver
- 8			- 8	- 1	0	- 3		- 4	P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver
17			17					17	P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver
- 222			- 222	- 3	- 23	- 27	- 12	- 157	P.51c	Forbrug af fast realkapital
28			28	0	2	0	0	26	P.52	Lagerændringer

▼B

Ændringer i aktiver										
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
10			10	0	5	3	0	2	P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande
0			0	1	4	2	0	- 7	NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver
0			0	1	3	2	0	- 6	NP.1	Anskaffelser minus afhændelser af naturressourcer
0		0	0	0	1	0	0	- 1	NP.2	Anskaffelser minus afhændelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser
0		0	0				0	0	NP.3	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver
0		- 10	10	- 4	174	- 103	- 1	- 56	B.9	Fordringserhvervelse, netto

Table 8.11 — Konto III.1.2: Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver (fortsat)

Ændringer i passiver og nettoformue										
		Tilsvarende posteringer på		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	
	Transaktioner og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10		192

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldpoter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
P.5g	Bruttoinvesteringer								414	414
P.5n	Nettoinvesteringer								192	192
P.51g	Faste bruttoinvesteringer								376	376
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver								359	359
P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver								358	358
P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver								9	9
P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver								- 8	- 8
P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver								17	17
P.51c	Forbrug af fast realkapital								- 222	- 222
P.52	Lagerændringer								28	28
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande								10	10
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver								0	0
NP.1	Anskaffelser minus afhændelser af naturressourcer								0	0

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldpoter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
NP.2	Anskaffelser minus afhændelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser									
NP.3	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver									
B.9	Fordringserhvervelse, netto									

Tabel 8.12 — Konto III.2: Finansiell konto

Ændringer i aktiver										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldpoter
									B.9	Fordringserhvervelse, netto
483		47	436	2	189	- 10	172	83	F	Nettoændringer i finansielle aktiver
0		1	- 1				- 1		F.1	Monetært guld og SDR
0		1	- 1				- 1		F.11	Monetært guld

▼B

Ændringer i aktiver										
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
0		0	0				0		F.12	SDR
100		11	89	2	64	- 26	10	39	F.2	Sedler og mønt samt indskud
36		3	33	1	10	2	15	5	F.21	Sedler og mønt
28		2	26	1	27	- 27	- 5	30	F.22	Transferable indskud
- 5			- 5				- 5		F.221	Interbankpositioner
33		2	31	1	27	- 27	0	30	F.229	Andre transferable indskud
36		6	30	0	27	- 1	0	4	F.29	Andre indskud
95		9	86	- 1	10	4	66	7	F.3	Gældsværdipapirer
29		2	27	0	3	1	13	10	F.31	Kortfristede
66		7	59	- 1	7	3	53	- 3	F.32	Langfristede
82		4	78	0	3	3	53	19	F.4	Lån
25		3	22	0	3	1	4	14	F.41	Kortfristede
57		1	56	0	0	2	49	5	F.42	Langfristede
119		12	107	0	66	3	28	10	F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger
103		12	91	0	53	3	25	10	F.51	Ejerandele

▼B

Ændringer i aktiver										
		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Tilsvarende posterings på										
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldposter
87		10	77	0	48	1	23	5	F.511	Noterede aktier
9		2	7	0	2	1	1	3	F.512	Unoterede aktier
7		0	7	0	3	1	1	2	F.519	Andre ejerandelsbeviser
16		0	16	0	13	0	3	0	F.52	Andele i investeringsforeninger
7		0	7	0	5	0	2	0	F.521	Andele i pengemarkedsforeninger
9		0	9	0	8	0	1	0	F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger
48		0	48	0	39	1	7	1	F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
7		0	7	0	4	0	2	1	F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring
22		0	22	0	22	0	0	0	F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder
11		0	11		11				F.63	Pensionsrettigheder
3		0	3				3		F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere
2		0	2		2				F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse
3		0	3	0	0	1	2	0	F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier

Ændringer i aktiver

		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Tilsvarende posterings på										
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og saldpoter
14		0	14	0	3	0	8	3	F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
12		0	12	0	1	0	8	3	F.71	Finansielle derivater
5		0	5	0	1	0	3	1	F.711	Aktieoptioner
7		0	7	0	0	0	5	2	F.712	Terminkontrakter (forwards)
2			2		2			0	F.72	Medarbejderaktieoptioner
25		10	15	1	4	5	1	4	F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
15		8	7		3	1		3	F.81	Handelskreditter og forudbetalinger
10		2	8	1	1	4	1	1	F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger

Tabel 8.12 — Konto III.2: Finansiell konto (fortsat)

Ændringer i passiver og nettoformue

		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posterings på		
Transaktioner og saldpoter		Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
B.9	Fordringserhvervelse, netto	- 56	- 1	- 103	174	- 4	10	- 10		0

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
F	Nettoændringer i finansielle passiver	139	173	93	15	6	426	57		483
F.1	Monetært guld og SDR									
F.11	Monetært guld									
F.12	SDR							0		0
F.2	Sedler og mønt samt indskud		65	37			102	- 2		100
F.21	Sedler og mønt			35			35	1		36
F.22	Transferable indskud		26	2			28	0		28
F.221	Interbankpositioner		- 5				- 5			- 5
F.229	Andre transferable indskud		31	2			33			33
F.29	Andre indskud		39				39	- 3		36
F.3	Gældsværdipapirer	6	30	38	0	0	74	21		95
F.31	Kortfristede	2	18	4	0	0	24	5		29
F.32	Langfristede	4	12	34	0	0	50	16		66
F.4	Lån	21	0	9	11	6	47	35		82
F.41	Kortfristede	4	0	3	2	2	11	14		25

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
F.42	Langfristede	17	0	6	9	4	36	21		57
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	83	22				105	14		119
F.51	Ejerandele	83	11				94	9		103
F.511	Noterede aktier	77	7				84	3		87
F.512	Unoterede aktier	3	4				7	2		9
F.519	Andre ejerandelsbeviser	3					3	4		7
F.52	Andele i investeringsforeninger		11				11	5		16
F.521	Andele i pengemarkedsforeninger		5				5	2		7
F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger		6				6	3		9
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier		48	0			48	0		48
F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring		7				7	0		7
F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder		22				22	0		22
F.63	Pensionsrettigheder		11				11	0		11

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Transaktioner og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere		3				3	0		3
F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse		2				2	0		2
F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier		3	0			3	0		3
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3	8	0	0	0	11	3		14
F.71	Finansielle derivater	2	7	0	0	0	9	3		12
F.711	Aktieoptioner	2	2	0	0	0	4	1		5
F.712	Terminkontrakter (forwards)	0	5	0	0	0	5	2		7
F.72	Medarbejderaktieoptioner	1	1				2			2
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	26		9	4		39	- 14		25
F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	6	0	6	4	0	16	- 1		15
F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	20	0	3	0	0	23	- 13		10

▼B**Konto for andre ændringer i status (III.3)**

8.52 På kontoen for andre ændringer i status registreres ændringer i enheders aktiver og passiver, undtagen dem, der sker i forbindelse med opsparing og frivillige formueoverførsler, eftersom sidstnævnte bliver registreret på kapitalkontoen og den finansielle konto. Den er delt i: kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (III.3.1) og omvurderingskontoen (III.3.2).

Konto for andre mængdemæssige ændringer i status (III.3.1)

8.53 De bevægelser, som registreres på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status, påvirker nettoformuen på de pågældende enheders, sektors og delsektors statuskonti. Denne ændring, der kaldes ændring i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status, er kontoens saldpост.

Omvurderingskonto (III.3.2)

8.54 På omvurderingskontoen registreres ændringer i værdien af aktiver og passiver forårsaget af prisændringer.

For et givet aktiv eller passiv måles denne ændring som enten

- a) forskellen mellem dets værdi ved slutningen af regnskabsperioden og dets værdi ved begyndelsen af regnskabsperioden eller på den dato, hvor det første gang blev opført på statuskontoen, eller
- b) forskellen mellem dets værdi på den dato, hvor det blev skrevet ud af statuskontoen, og dets værdi ved begyndelsen af regnskabsperioden eller på den dato, hvor det første gang blev opført på statuskontoen.

Denne forskel kaldes »nominel kapitalgevinst« (eller »nominelt kapitaltab«).

En nominel kapitalgevinst svarer til en positiv omvurdering af et aktiv eller en negativ omvurdering af et (finansielt) passiv.

Et nominelt kapitaltab svarer til en negativ omvurdering af et aktiv eller en positiv omvurdering af et (finansielt) passiv.

8.55 De strømme, der registreres på omvurderingskontoen, ændrer nettoformuen på de pågældende enheders statuskonto. Denne ændring, der kaldes »ændring i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab«, er kontoens saldpост. Den opføres på »ændringer i passiver og nettoformue«-siden.

8.56 Omvurderingskontoen opdeles i to underkonti: konto for neutrale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.1) og konto for reale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.2).

Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.1)

8.57 På kontoen for neutrale kapitalgevinster og -tab registreres ændringer i værdien af aktiver og passiver i forhold til ændringer i det generelle prisniveau. Sådanne ændringer svarer til den omvurdering, som er nødvendig for at opretholde aktivers og passivers generelle købekraft. Det generelle prisindeks, der skal anvendes til denne beregning, er prisindekset for endelig indenlandsk anvendelse eksklusive lagerændringer.

Konto for reale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.2)

8.58 Reale kapitalgevinster og -tab måler forskellen mellem nominelle kapitalgevinster og -tab og neutrale kapitalgevinster og -tab.

▼B

8.59 Hvis de nominelle kapitalgevinster minus de nominelle kapitaltab på et givet aktiv overstiger de neutrale kapitalgevinster minus de neutrale kapitaltab, er der tale om en real kapitalgevinst på aktivet for den enhed, som ejer det. Denne gevinst afspejler det faktum, at den faktiske pris på aktivet gennemsnitligt er steget hurtigere end det generelle prisniveau. Omvendt fremkalder et fald i den relative pris på aktivet et reelt kapitaltab for den enhed, som ejer det.

Tilsvarende fremkalder en stigning i den relative pris på et passiv et reelt kapitaltab på passiver, mens et fald i den relative pris på et passiv skaber en real kapitalgevinst på passiver.

Tabel 8.13 — Konto III.3.1: Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Ændringer i aktiver								
I alt	S. 1 Den samlede økonomi	S. 15 NPISH'er	S. 14 Husholdninger	S. 13 Offentlig forvaltning og service	S. 12 Finansielle selskaber	S. 11 Ikkefinansielle selskaber		Andre strømme
33	33	0	0	7	0	26	K.1	Økonomisk opståen af aktiver
3	3			3			AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
30	30	0	0	4	0	26	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
26	26			4		22	AN.21	Naturressourcer
4	4					4	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser
0	0						AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver
- 11	- 11	0	0	- 2	0	- 9	K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver
- 8	- 8	0	0	- 2	0	- 6	K.21	Udtømmelse af naturressourcer
- 8	- 8			- 2		- 6	AN.21	Naturressourcer
- 3	- 3	0	0	0	0	- 3	K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver
0	0						AN.21	Naturressourcer
- 1	- 1					- 1	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser
- 2	- 2					- 2	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver
- 11	- 11	0	0	- 6	0	- 5	K.3	Tab ved katastrofer
- 9	- 9			- 4		- 5	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver

▼B

Ændringer i aktiver								
I alt	S. 1 Den samlede økonomi	S. 15 NPISH'er	S. 14 Husholdninger	S. 13 Offentlig forvaltning og service	S. 12 Finansielle selskaber	S. 11 Ikkefinansielle selskaber		Andre strømme
-2	-2			-2			AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
0	0						AF	Finansielle aktiver/passiver
0	0	0	0	5	0	-5	K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse
0	0			1		-1	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
0	0			4		-4	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
0	0				-		AF	Finansielle aktiver
2	2	0	0	0	1	1	K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.
1	1					1	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
0	0						AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
1	1				1		AF	Finansielle aktiver/passiver
0	0	0	0	-4	-2	6	K.6	Klassifikationsændringer
2	2	0	0	-4	0	6	K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur
0	0			-3		3	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
0	0			-1		1	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
2	2					2	AF	Finansielle aktiver/passiver
-2	-2	0	0	0	-2	0	K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver

▼B

Ændringer i aktiver								
I alt	S. 1 Den samlede økonomi	S. 15 NPISH'er	S. 14 Husholdninger	S. 13 Offentlig forvaltning og service	S. 12 Finansielle selskaber	S. 11 Ikkefinansielle selskaber		Andre strømme
- 2	- 2				- 2		AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
0	0			0	0	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
0	0			0	0	0	AF	Finansielle aktiver/passiver
13	13	0	0	0	- 1	14		Andre mængdeændringer i alt
- 7	- 7	0	0	- 3	- 2	- 2	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
- 2	- 2			- 3		1	AN.11	Faste aktiver
- 3	- 3					- 3	AN.12	Lagerbeholdninger
- 2	- 2				- 2		AN.13	Værdigenstande
17	17	0	0	3	0	14	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
9	9	0	0	1	- 2	10	AN.21	Naturressourcer
6	6			2		4	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser
0	0					0	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver
3	3	0	0	0	1	2	AF	Finansielle aktiver
0	0				0	0	AF.1	Monetært guld og SDR
0	0				0	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
0	0				0	0	AF.3	Gældsværdipapirer
					0	0	AF.4	Lån

▼B

Ændringer i aktiver								
I alt	S. 1 Den samlede økonomi	S. 15 NPISH'er	S. 14 Husholdninger	S. 13 Offentlig forvaltning og service	S. 12 Finansielle selskaber	S. 11 Ikkefinansielle selskaber		Andre strømme
2	2					2	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger
1	1				1		AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
0	0						AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
0	0						AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
							B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status

Tabel 8.13 — Konto III.3.1: Konto for andre mængdemæssige ændringer i status (fortsat)

Ændringer i passiver og nettoformue								
	Andre strømme	S. 11 Ikkefinansielle selskaber	S. 12 Finansielle selskaber	S. 13 Offentlig forvaltning og service	S. 14 Husholdninger	S. 15 NPISH'er	S. 1 Den samlede økonomi	I alt
K.1	Økonomisk opståen af aktiver							
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver							
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver							
AN.21	Naturressourcer							
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser							
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver							

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue

	Andre strømme	S. 11 Ikkefinansielle selskaber	S. 12 Finansielle selskaber	S. 13 Offentlig forvaltning og service	S. 14 Husholdninger	S. 15 NPISH'er	S. 1 Den samlede økonomi	I alt
K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver							
K.21	Udtømmelse af naturressourcer							
AN.21	Naturressourcer							
K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver							
AN.21	Naturressourcer							
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser							
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver							
K.3	Tab ved katastrofer							
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver							
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver							
AF	Finansielle aktiver/passiver							
K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse							
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver							
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver							
AF	Finansielle aktiver							
K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	0	0	0	1	0	1	1

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue

	Andre strømme	S. 11 Ikkefinansielle selskaber	S. 12 Finansielle selskaber	S. 13 Offentlig forvaltning og service	S. 14 Husholdninger	S. 15 NPISH'er	S. 1 Den samlede økonomi	I alt
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver							
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver							
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	0	0	1	0	1	1
K.6	Klassifikationsændringer	0	0	2	0	0	2	2
K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	2	0	2	0	0	2	2
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver							
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver							
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	0	2	0	0	2	2
K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0	0	0	0	0	0	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver							
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver							
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	0	0	0	0	0	0
	Andre mængdeændringer i alt	0	0	2	1	0	3	3
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver							
AN.11	Faste aktiver							
AN.12	Lagerbeholdninger							
AN.13	Værdigenstande							

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue

	Andre strømme	S. 11 Ikkefinansielle selskaber	S. 12 Finansielle selskaber	S. 13 Offentlig forvaltning og service	S. 14 Husholdninger	S. 15 NPISH'er	S. 1 Den samlede økonomi	I alt
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver							
AN.21	Naturressourcer							
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser							
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver							
AF	Finansielle aktiver	0	0	2	1	0	3	3
AF.1	Monetært guld og SDR							
AF.2	Sedler og mønt samt indskud							
AF.3	Gældsværdipapirer							
AF.4	Lån						0	0
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger			2			2	2
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier				1		1	1
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner							
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender							
B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	14	- 1	- 2	- 1	0	10	10

Tabel 8.14 — Konto III.3.2: Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver										
Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber	Andre strømme	
									K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab
280			280	8	80	44	4	144	AN	Ikkefinansielle aktiver
126			126	5	35	21	2	63	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
111			111	5	28	18	2	58	AN.11	Faste aktiver
7			7		2	1		4	AN.12	Lagerbeholdninger
8			8		5	2		1	AN.13	Værdigenstande
154			154	3	45	23	2	81	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
152			152	3	45	23	1	80	AN.21	Naturressourcer
2			2				1	1	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser
									AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver
91		7	84	2	16	1	57	8	AF	Finansielle aktiver/passiver
12			12			1	11		AF.1	Monetært guld og SDR
0			0						AF.2	Sedler og mønt samt indskud

▼B

Ændringer i aktiver										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber	Andre strømme	
I alt										
44		4	40	1	6		30	3	AF.3	Gældsværdipapirer
0			0						AF.4	Lån
35		3	32	1	10		16	5	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger
0			0						AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
0			0						AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
0			0						AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
									B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab

Tabel 8.14 — Konto III.3.2: Omvurderingskonto (fortsat)

Ændringer i passiver og nettoformue											
	Tilsvarende posteringer på										
	Andre strømme		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab										

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Andre strømme	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AN	Ikkefinansielle aktiver									
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver									
AN.11	Faste aktiver									
AN.12	Lagerbeholdninger									
AN.13	Værdigenstande									
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver									
AN.21	Naturressourcer									
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser									
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver									
AF	Finansielle aktiver/passiver	18	51	7	0	0	76	15		91
AF.1	Monetært guld og SDR							12		12
AF.2	Sedler og mønt samt indskud									
AF.3	Gældsværdipapirer	1	34	7			42	2		44
AF.4	Lån									

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Andre strømme	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	17	17				34	1		35
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier									
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner									
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender									
B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	134	10	38	96	10	288	4		292

Tabel 8.14 — Konto III.3.2.1: Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Andre strømme og saldposter
									K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab
198			198	6	56	32	3	101	AN	Ikkefinansielle aktiver

▼B

Ændringer i aktiver										
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Andre strømme og saldposter
121			121	5	34	20	2	60	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
111			111	5	28	18	2	58	AN.11	Faste aktiver
4			4		2	1		1	AN.12	Lagerbeholdninger
6			6		4	1		1	AN.13	Værdigenstande
77			77	1	22	12	1	41	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
76			76	1	22	12	1	40	AN.21	Naturressourcer
1			1					1	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser
									AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver
148		12	136	3	36	8	71	18	AF	Finansielle aktiver/passiver
16			16			2	14		AF.1	Monetært guld og SDR
32		2	30	2	17	3		8	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
28		3	25	1	4		18	2	AF.3	Gældsværdipapirer
29		1	28			3	24	1	AF.4	Lån
28		2	26		9		14	3	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger

Ændringer i aktiver										
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Andre strømme og saldpoter
8		1	7		5		1	1	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
0			0						AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
7		3	4		1			3	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
									B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab

Tabel 8.14 — Konto III.3.2.1: Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab (fortsat)

Ændringer i passiver og nettoformue										
		Tilsvarende posteringer på		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	
Kode	Andre strømme og saldpoter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab									
AN	Ikkefinansielle aktiver									
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver									
AN.11	Faste aktiver									

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
Kode	Andre strømme og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AN.12	Lagerbeholdninger									
AN.13	Værdigenstande									
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver									
AN.21	Naturressourcer									
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser									
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver									
AF	Finansielle aktiver/passiver	37	68	13	5	3	126	22		148
AF.1	Monetært guld og SDR							16		16
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1	26	2		1	30	2		32
AF.3	Gældsværdipapirer	1	21	4			26	2		28
AF.4	Lån	18		7	3	1	29			29
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	14	14				28			28
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier		7				7	1		8

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue

Kode	Andre strømme og saldposter	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		I alt
		Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner									
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	3			2	1	6	1		7
B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	82	6	27	87	6	208	6		214

Tabel 8.14 — Konto III.3.2.2: Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver

I alt	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Andre strømme og saldposter	
	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber		
									K.72	Reale kapitalgevinster og -tab
82			82	2	24	12	1	43	AN	Ikkefinansielle aktiver
5			5	0	1	1	0	3	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
				0	0	0	0	0	AN.11	Faste aktiver
3			3	0	0	0	0	3	AN.12	Lagerbeholdninger

▼B

Ændringer i aktiver										
I alt	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber		Andre strømme og saldposter
2			2	0	1	1	0	0	AN.13	Værdigenstande
77			77	2	23	11	1	40	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
76			76	2	23	11	0	40	AN.21	Naturressourcer
1			1	0	0	0	1	0	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser
									AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver
- 57		- 5	- 52	- 1	- 20	- 7	- 14	- 10	AF	Finansielle aktiver/passiver
- 4		0	- 4	0	0	- 1	- 3	0	AF.1	Monetært guld og SDR
- 32		- 2	- 30	- 2	- 17	- 3	0	- 8	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
16		1	15	0	2	0	12	1	AF.3	Gældsværdipapirer
- 29		- 1	- 28	0	0	- 3	- 24	- 1	AF.4	Lån
7		1	6	1	1	0	2	2	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger
- 8		- 1	- 7	0	- 5	0	- 1	- 1	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
				0	0	0	0	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner

▼B

Ændringer i aktiver										
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber		Andre strømme og saldpoter
- 7		- 3	- 4	0	- 1	0	0	- 3	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
									B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab

Tabel 8.14 — Konto III.3.2.2: Konto for reale kapitalgevinster og -tab (fortsat)

Ændringer i passiver og nettoformue											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på			
	Andre strømme og saldpoter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt	
K.72	Reale kapitalgevinster og -tab										
AN	Ikkefinansielle aktiver										
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver										
AN.11	Faste aktiver										
AN.12	Lagerbeholdninger										
AN.13	Værdigenstande										
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver										

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Andre strømme og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AN.21	Naturressourcer									
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser									
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver									
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 19	- 17	- 6	- 5	- 3	- 50	- 7		- 57
AF.1	Monetært guld og SDR	0	0	0	0	0	0	- 4		- 4
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 1	- 26	- 2	0	- 1	- 30	- 2		- 32
AF.3	Gældsværdipapirer	0	13	3	0	0	16	0		16
AF.4	Lån	- 18	0	- 7	- 3	- 1	- 29	0		- 29
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	3	3	0	0	0	6	1		7
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier		- 7				- 7	- 1		- 8
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0	0	0	0	0	0	0		0
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	- 3	0	0	- 2	- 1	- 6	- 1		- 7
B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	52	4	11	9	4	80	- 2		78

▼B**Statuskonti (IV)**

8.60 Formålet med statuskontiene er at give et billede af enhedernes aktiver og passiver og nettoformue ved begyndelsen og slutningen af regnskabsperioden og af ændringer statuskontiene imellem. Rækkefølgen er som følger:

- a) primostatuskonto (IV.1)
- b) ændringer i statuskonto (IV.2)
- c) ultimostatuskonto (IV.3).

Primostatuskonto (IV.1)

8.61 På primostatuskontoen registreres værdien af aktiver og passiver, som enheder ejer ved begyndelsen af regnskabsperioden.

Disse poster er opdelt i kategorier på grundlag af klassifikationen af aktiver og passiver.

De værdiansættes i de ved begyndelsen af regnskabsperioden gældende priser. Forskellen mellem aktiver og passiver — kontoens saldopost — er nettoformuen ved regnskabsperiodens begyndelse.

Ændringer i statuskonto (IV.2)

8.62 På kontoen for ændringer i statuskonto registreres ændringer i værdien af aktiver og passiver i løbet af regnskabsperioden og aggregeres de beløb, der er registreret på de forskellige akkumulationskonti, dvs. ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler, ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status og ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab.

Ultimostatuskonto (IV.3)

8.63 På ultimostatuskontoen registreres værdien af aktiver og passiver, som enheder ejer ved slutningen af regnskabsperioden. Disse poster er opdelt i kategorier på grundlag af samme klassifikation, som bruges i primostatuskontoen, og værdiansættes i de ved slutningen af regnskabsperioden gældende priser.

Forskellen mellem aktiver og passiver er nettoformuen ved slutningen af regnskabsperioden.

8.64 Værdien af et aktiv eller et passiv på ultimostatuskontoen er lig med summen af dets værdi på primostatuskontoen og det beløb, som er opført for den pågældende post på kontoen for ændringer i statuskonto.

Tabel 8.15 — Konto IV.1: Statuskonti — primostatuskonto

Aktiver										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Beholdninger og ændringer i aktiver
4 621			4 621	159	1 429	789	93	2 151	AN	Ikkefinansielle aktiver
2 818			2 818	124	856	497	67	1 274	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
2 579			2 579	121	713	467	52	1 226	AN.11	Faste aktiver
114			114	1	48	22		43	AN.12	Lagerbeholdninger
125			125	2	95	8	15	5	AN.13	Værdigenstande
1 803			1 803	35	573	292	26	877	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
1 781			1 781	35	573	286	23	864	AN.21	Naturressourcer
22			22			6	3	13	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser
0			0					3	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver
9 036		805	8 231	172	3 260	396	3 421	982	AF	Finansielle aktiver/passiver
770			770			80	690		AF.1	Monetært guld og SDR
1 587		105	1 482	110	840	150		382	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
1 388		125	1 263	25	198		950	90	AF.3	Gældsværdipapirer

▼B

Aktiver										
		Tilsvarende posterings på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Beholdninger og ændringer i aktiver
1 454		70	1 384	8	24	115	1 187	50	AF.4	Lån
2 959		345	2 614	22	1 749	12	551	280	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger
496		26	470	4	391	20	30	25	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
21		0	21	0	3	0	13	5	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
361		134	227	3	55	19		150	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
									B.90	Nettoformue

Tabel 8.15 — Konto IV.1: Statuskonti — primostatuskonto (fortsat)

Passiver og nettoformue										
		Tilsvarende posterings på		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	
	Beholdninger og ændringer i passiver	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AN	Ikkefinansielle aktiver									
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver									

▼B

Passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Beholdninger og ændringer i passiver	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AN.11	Faste aktiver									
AN.12	Lagerbeholdninger									
AN.13	Værdigenstande									
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver									
AN.21	Naturressourcer									
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser									
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver									
AF	Finansielle aktiver/passiver	3 221	3 544	687	189	121	7 762	1 274		9 036
AF.1	Monetært guld og SDR						0	770		770
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	40	1 281	102	10	38	1 471	116		1 587
AF.3	Gældsværdipapirer	44	1 053	212	2		1 311	77		1 388
AF.4	Lån	897		328	169	43	1 437	17		1 454
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	1 987	765	4			2 756	203		2 959
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	12	435	19		5	471	25		496

▼B

Passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Beholdninger og ændringer i passiver	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	4	10				14	7		21
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	237		22	8	35	302	59		361
B.90	Nettoformue	- 88	- 30	498	4 500	210	5 090	- 469		4 621

Tabel 8.15 — Konto IV.2: Statuskonti — ændringer i statuskonto

Ændringer i aktiver										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Beholdninger og ændringer i aktiver
482			482	11	115	57	- 4	301	AN	Ikkefinansielle aktiver
294			294	7	67	29	- 4	195	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
246			246	7	53	23	- 2	165	AN.11	Faste aktiver
32			32	0	4	1	0	27	AN.12	Lagerbeholdninger
16			16	0	10	5	- 2	3	AN.13	Værdigenstande
186			186	4	48	28	0	106	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver

▼B

Ændringer i aktiver											
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber			Beholdninger og ændringer i aktiver
178			178	4	48	26	- 1	101	AN.21		Naturressourcer
8			8	0	0	2	1	5	AN.22		Kontrakter, leasingkontrakter og licenser
0			0	0	0	0	0	0	AN.23		Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver
577		54	523	4	205	- 9	230	93	AF		Finansielle aktiver/passiver
12		1	11	0	0	1	10	0	AF.1		Monetært guld og SDR
100		11	89	2	64	- 26	10	39	AF.2		Sedler og mønt samt indskud
139		13	126	0	16	4	96	10	AF.3		Gældsværdipapirer
82		4	78	0	3	3	53	19	AF.4		Lån
156		15	141	1	76	3	44	17	AF.5		Ejerandele og andele i investeringsforeninger
49		0	49	0	39	1	8	1	AF.6		Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
14		0	14	0	3	0	8	3	AF.7		Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
25		10	15	1	4	5	1	4	AF.8		Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
									B.10		Ændringer i nettoformue forårsaget af:

Ændringer i aktiver										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Beholdninger og ændringer i aktiver
									B.101	Opsparing og kapitaloverførsler
									B.102	Andre mængdemæssige ændringer i status
									B.103	Nominelle kapitalgevinster og -tab
									B.1031	Neutrale kapitalgevinster og -tab
									B.1032	Reale kapitalgevinster og -tab

Tabel 8.15 — Konto IV.2: Statuskonti — ændringer i statuskonto (fortsat)

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Beholdninger og ændringer i passiver	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AN	Ikkefinansielle aktiver									
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver									
AN.11	Faste aktiver									
AN.12	Lagerbeholdninger									

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Beholdninger og ændringer i passiver	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AN.13	Værdigenstande									
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver									
AN.21	Naturressourcer									
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser									
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver									
AF	Finansielle aktiver/passiver	157	224	102	16	6	505	72		577
AF.1	Monetært guld og SDR							12		12
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0	65	37	0	0	102	- 2		100
AF.3	Gældsværdipapirer	7	64	45	0	0	116	23		139
AF.4	Lån	21	0	9	11	6	47	35		82
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	100	39	2	0	0	141	15		156
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0	48	0	1	0	49	0		49
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3	8	0	0	0	11	3		14

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Beholdninger og ændringer i passiver	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	26	0	9	4	0	39	- 14		25
B.10	Ændringer i nettoformue forårsaget af:	237	2	- 54	304	9	500	- 6		494
B.101	Opsparing og kapitaloverførsler	88	- 5	90	210	- 1	202	- 10		192
B.102	Andre mængdemæssige ændringer i status	14	- 1	- 2	- 1	0	10			10
B.103	Nominelle kapitalgevinster og -tab	134	10	38	96	10	288	4		292
B.1031	Neutrale kapitalgevinster og -tab	82	6	27	87	6	208	6		214
B.1032	Reale kapitalgevinster og -tab	52	4	11	9	4	80	- 2		78

Tabel 8.15 — Konto IV.3: Statuskonti — ultimostatuskonto

Aktiver										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Beholdninger og ændringer i aktiver
5 101			5 101	170	1 544	846	89	2 452	AN	Ikkefinansielle aktiver
3 112			3 112	131	923	526	63	1 469	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver

▼B

Aktiver										
		Tilsvarende posterings på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Beholdninger og ændringer i aktiver
2 825			2 825	128	766	490	50	1 391	AN.11	Faste aktiver
146			146	1	52	23	0	70	AN.12	Lagerbeholdninger
141			141	2	105	13	13	8	AN.13	Værdigenstande
1 989			1 989	39	621	320	26	983	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
1 959			1 959	39	621	312	22	965	AN.21	Naturressourcer
30			30	0	0	8	4	18	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser
3			0	0	0	0	0	0	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver
9 613		859	8 754	176	3 465	387	3 651	1 075	AF	Finansielle aktiver/passiver
782		1	781	0	0	81	700	0	AF.1	Monetært guld og SDR
1 687		116	1 571	112	904	124	10	421	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
1 527		138	1 389	25	214	4	1 046	100	AF.3	Gældsverdipapirer
1 536		74	1 462	8	27	118	1 240	69	AF.4	Lån
3 115		360	2 755	23	1 825	15	595	297	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger
545		26	519	4	430	21	38	26	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier

▼B

Aktiver										
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Beholdninger og ændringer i aktiver
35			35	0	6	0	21	8	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
386		144	242	4	59	24	1	154	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
									B.90	Nettoformue

Tabel 8.15 — Konto IV.3: Statuskonti — ultimostatuskonto (fortsat)

Passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
	Andre strømme og saldpoter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AN	Ikkefinansielle aktiver									
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver									
AN.11	Faste aktiver									
AN.12	Lagerbeholdninger									
AN.13	Værdigenstande									
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver									

▼B

Passiver og nettoformue										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posterings på		
	Andre strømme og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
AN.21	Naturressourcer									
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser									
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver									
AF	Finansielle aktiver/passiver	3 378	3 768	789	205	127	8 267	1 346		9 613
AF.1	Monetært guld og SDR							782		782
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	40	1 346	139	10	38	1 573	114		1 687
AF.3	Gældsværdipapirer	51	1 117	257	2	0	1 427	100		1 527
AF.4	Lån	918	0	337	180	49	1 484	52		1 536
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2 087	804	6	0	0	2 897	218		3 115
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	12	483	19	1	5	520	25		545
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	7	18	0	0	0	25	10		35
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	263	0	31	12	35	341	45		386
B.90	Nettoformue	149	- 28	444	4 804	219	5 590	- 475		5 115

▼B**KONTI FOR UDLANDET (V)**

- 8.65 På kontiene for udlandet registreres transaktioner mellem residente og ikke-residente enheder. Udlandet udgør ikke en institutionel sektor som sådan, men i systemets struktur spiller det en lignende rolle.
- 8.66 Kontosystemet for udlandet følger samme generelle mønster som kontiene for den institutionelle sektor, dvs.
- a) løbende konti
  - b) akkumulationskonti
  - c) statuskonti.
- 8.67 Kontiene i litra a)-c) i 8.66 opstilles fra udlandets synspunkt. Det, som er tilgang for udlandet, er således anvendelse for den samlede økonomi, og omvendt. Tilsvarende er et finansielt aktiv, som ejes af udlandet, et passiv for den samlede økonomi, og omvendt. En undtagelse herfra er guldbarrer, der opbevares som reserveaktiver, og som — selv om de ikke modsvares af passiver — registreres på den finansielle konto på grund af deres rolle i internationale betalinger.

Løbende konti***Udlandskonto for varer og tjenester (V.I)***

- 8.68 Import af varer og tjenester opføres på kontoens tilgangsside, og eksport af varer og tjenester på anvendelsessiden. Forskellen mellem tilgang og anvendelse er kontoens saldobest, som kaldes »udlandskontoens vare- og tjenestebalance«. Hvis den er positiv, er der overskud for udlandet og underskud for den samlede økonomi, og omvendt hvis den er negativ.
- 8.69 Både import og eksport værdiansættes ved eksportlandets toldgrænse. For eksport registreres værdien »free on board« (fob). Importværdien registreres i priser, der inkluderer omkostninger, forsikring og fragt, som påløber mellem oprindelseslandet og importlandet dvs. cif (»carriage, insurance, freight«). For at reducere importværdien til en fob-værdi svarende til værdien ved oprindelseslandets grænse skal cif-elementet trækkes fra den ved importlandets grænseovergang opgjorte værdi af varen. Dette cif-element henregnes derefter til de relevante tjenesteaktiviteter, enten som import eller indenlandsk produktion, alt efter om det er ikke-residente eller residente enheder, der leverer de pågældende tjenester.

Når transport- og forsikringstjenester, som er inkluderet i fob-værdien af importerede varer (dvs. mellem fabrikken og det eksporterende lands grænse), leveres af residente enheder, skal de medregnes i værdien af den vareimporterende økonomis eksport af tjenester. Når transport- og forsikringstjenester, som er inkluderet i fob-værdien af eksporterede varer, omvendt leveres af ikke-residente enheder, skal de medregnes i værdien af den vareeksporterende økonomis import af tjenester.

Udlandskonto for primære indkomster og løbende overførsler (V.II)

- 8.70 Formålet med udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler er at få opgjort saldoen på udlandskontoens løbende poster, som i systemets struktur svarer til de institutionelle sektors opsparing. Denne konto er en komprimeret version af kontosystemet for en institutionel sektor, som strækker sig fra kontoen for allokering af primær indkomst til indkomstanvendelseskontoen.

▼B

- 8.71 På tilgangssiden viser udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler udlandskontoens vare- og tjenestebalance. På tilgangs- eller anvendelsessiden registreres også alle fordelingstransaktioner, som kan berøre udlandet, bortset fra kapitaloverførsler.

Udlandskonti for akkumulation (V.III)*Kapitalkonto (V.III.1)*

- 8.72 På kapitalkontoen for udlandet registreres ikke-residente enheders anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver og måles ændringer i nettoformue forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler.
- 8.73 Saldoposten på kapitalkontoen er udlandets fordringserhvervelse, netto. Den er lig med summen af de residente institutionelle sektorer fordrings-erhvervelse, netto, dog med modsat fortegn.

Finansiel konto (V.III.2)

- 8.74 Opstillingen i udlandets finansielle konto er identisk med opstillingen i de institutionelle sektorer finansielle konto.

Konto for andre ændringer i status (V.III.3)

- 8.75 Ligesom det er tilfældet med de institutionelle sektorer, bestemmes ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status og ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab efter hinanden, idet kapitalgevinsterne og -tabene selv opdeles i neutrale og reale kapitalgevinster og -tab.
- 8.76 At der ikke optræder producerede aktiver på udlandets akkumulations-konti og statuskonti, skyldes, at man har vedtaget, at der oprettes en fiktiv institutionel enhed, idet udlandet anses for at have anskaffet et finansielt aktiv — og omvendt for aktiver, som i andre økonomier indehaves af residente enheder.

Statuskonti (V.IV)

- 8.77 Udlandets statuskonti indeholder finansielle aktiver og passiver. På aktivsiden registreres også de samlede anskaffelser minus afhændelser af monetært guld og SDR mellem ikke-residente og residente enheder.

Table 8.16 — Samlede konti for udlandet (konto for transaktioner med udlandet)

V.I: Udlandskonto for varer og tjenester

Anvendelse			Tilgang		
P.6	Eksport af varer og tjenester	540	P.7	Import af varer og tjenester	499
P.61	Eksport af varer	462	P.71	Import af varer	392
P.62	Eksport af tjenester	78	P.72	Import af tjenester	107
B.11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance	- 41			

Tabel 8.16 — Samlede konti for udlandet (konto for transaktioner med udlandet) (fortsat)

V.II: Udlandskonto for primære indkomster og løbende overførsler

Anvendelse			Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	6	B.11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance	- 41
D.11	Løn	6			
			D.1	Aflønning af ansatte	2
D.2	Produktions- og importskatter	0	D.11	Løn	2
D.21	Produktskatter	0	D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.211	Moms	0	D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.212	Importskatter og told ekskl. moms	0	D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.2121	Told mv.	0			
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0	D.2	Produktions- og importskatter	
D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter		D.21	Produktskatter	0
D.29	Andre produktionsskatter	0	D.211	Moms	0
			D.212	Importskatter og told ekskl. moms	0
D.3	Subsidier	0	D.2121	Told mv.	0
D.31	Produktsubsidier	0	D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0
D.311	Importsubsidier	0	D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter	0
D.319	Andre produktsubsidier	0			
D.39	Andre produktionssubsidier	0	D.29	Andre produktionsskatter	0
D.4	Formueindkomst	44	D.3	Subsidier	0
D.41	Renter	13	D.31	Produktsubsidier	0
D.42	Udloddet selskabsudbytte	17	D.311	Importsubsidier	0
D.421	Udbytte	13	D.319	Andre produktsubsidier	0

▼B

Anvendelse			Tilgang		
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	4	D.39	Andre produktionssubsidier	0
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	14			
D.44	Anden investeringsindkomst	0	D.4	Formueindkomst	38
			D.41	Renter	21
	Løbende overførsler	17	D.42	Udloddet selskabsudbytte	17
D.5	Tilgang	1	D.421	Udbytte	14
D.51	Indkomstskatter	1	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	3
D.59	Andre løbende skatter	0	D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	0
D.61	Nettobidrag til sociale ordninger	0	D.44	Anden investeringsindkomst	0
D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0			
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	0		Løbende overførsler	55
D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	0	D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	0
D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0	D.51	Indkomstskatter	0
D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	0	D.59	Andre løbende skatter	
D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	0	D.61	Nettobidrag til sociale ordninger	0
D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger	0	D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger	0	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	0
D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger	0	D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	0
D.614	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger	0	D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0

▼B

Anvendelse			Tilgang		
D.6141	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger	0	D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	0
D.6142	Husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger	0	D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	0
D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger	0	D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger	0
D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	0	D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger	0
D.621	Kontante socialsikringsydelse	0	D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger	0
D.6211	Kontante sociale pensionsydelse	0	D.614	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger	0
D.6212	Kontante socialsikringsydelse, undtagen pensionsydelse	0	D.6141	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger	0
D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger	0	D.6142	Husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger	0
D.6221	Andre pensionsydelse fra socialforsikringsordninger	0	D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger	0
D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelse	0	D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	0
D.623	Kontante sociale bistandsydelse		D.621	Kontante socialsikringsydelse	0
D.7	Andre løbende overførsler	16	D.6211	Kontante sociale pensionsydelse	0
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	2	D.6212	Kontante socialsikringsydelse, undtagen pensionsydelse	0
D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring	1	D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger	0
D.712	Skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring	1	D.6221	Andre pensionsydelse fra socialforsikringsordninger	0
D.72	Skadesforsikringserstatninger	12	D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelse	0
D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring	0	D.623	Kontante sociale bistandsydelse	0
D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring	12	D.7	Andre løbende overførsler	55

▼B

Anvendelse			Tilgang		
D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service	0	D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	11
D.74	Løbende internationalt samarbejde	1	D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring	0
D.75	Diverse løbende overførsler	1	D.712	Skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring	11
D.751	Løbende overførsler til NPISH'er	0	D.72	Skadesforsikringserstatninger	3
D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger	1	D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring	3
D.759	Andre diverse løbende overførsler	0	D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring	0
			D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service	0
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	0	D.74	Løbende internationalt samarbejde	22
			D.75	Diverse løbende overførsler	10
			D.751	Løbende overførsler til NPISH'er	0
			D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger	7
			D.759	Andre diverse løbende overførsler	3
			D.76	Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter	9
			D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	0
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster	- 13			

Tabel 8.16 — Samlede konti for udlandet (konto for transaktioner med udlandet) (fortsat)

V.III: Akkumulationskonti

V.III.1: Kapitalkonti

V.III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster	- 13

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne	4
			D.91r	Kapitalskatter, modtagne	
			D.92r	Investeringsstilskud, modtagne	4
			D.99r	Andre kapitaloverførsler, modtagne	
			D.9p	Kapitaloverførsler, betalte	- 1
			D.91p	Kapitalskatter, betalte	
			D.92p	Investeringsstilskud, betalte	
			D.99p	Andre kapitaloverførsler, betalte	- 1
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler	- 10			

V.III.1.2: Anskaffelse af ikkefinansielle aktiver

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver	0	B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler	- 10
NP.1	Anskaffelser minus afhændelser af naturressourcer	0			
NP.2	Anskaffelser minus afhændelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0			
NP.3	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0			
B.9	Fordringserhvervelse, netto	- 10			

Tabel 8.16 — Samlede konti for udlandet (konto for transaktioner med udlandet) (fortsat)

V.III.2: Finansiell konto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	47	F	Nettoændringer i finansielle aktiver	57

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.1	Monetært guld og SDR	1	F.1	Monetært guld og SDR	
F.11	Monetært guld	1	F.11	Monetært guld	
F.12	SDR	0	F.12	SDR	0
F.2	Sedler og mønt samt indskud	11	F.2	Sedler og mønt samt indskud	- 2
F.21	Sedler og mønt	3	F.21	Sedler og mønt	1
F.22	Transferable indskud	2	F.22	Transferable indskud	0
F.221	Interbankpositioner		F.221	Interbankpositioner	
F.229	Andre transferable indskud	2	F.229	Andre transferable indskud	
F.29	Andre indskud	6	F.29	Andre indskud	- 3
F.3	Gældsværdipapirer	9	F.3	Gældsværdipapirer	21
F.31	Kortfristede	2	F.31	Kortfristede	5
F.32	Langfristede	7	F.32	Langfristede	16
F.4	Lån	4	F.4	Lån	35
F.41	Kortfristede	3	F.41	Kortfristede	14
F.42	Langfristede	1	F.42	Langfristede	21
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	12	F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	14
F.51	Ejerandele	12	F.51	Ejerandele	9
F.511	Noterede aktier	10	F.511	Noterede aktier	3
F.512	Unoterede aktier	2	F.512	Unoterede aktier	2
F.519	Andre ejerandelsbeviser	0	F.519	Andre ejerandelsbeviser	4
F.52	Andele i investeringsforeninger	0	F.52	Andele i investeringsforeninger	5
F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	0	F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	2
F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	0	F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	3
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0	F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	0	F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	0
F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	0	F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	0

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.63	Pensionsrettigheder	0	F.63	Pensionsrettigheder	0
F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere	0	F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere	0
F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	0	F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	0
F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	0	F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	0
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0	F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3
F.71	Finansielle derivater	0	F.71	Finansielle derivater	3
F.711	Aktieoptioner	0	F.711	Aktieoptioner	1
F.712	Terminkontrakter (forwards)	0	F.712	Terminkontrakter (forwards)	2
F.72	Medarbejderaktieoptioner		F.72	Medarbejderaktieoptioner	
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	10	F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	- 14
F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	8	F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	- 1
F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	2	F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	- 13

Table 8.16 — Samlede konti for udlandet (konto for transaktioner med udlandet) (fortsat)

V.III.3: Konti for andre ændringer i status

V.III.3.1: Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Andre strømme					
K.1	Økonomisk opståen af aktiver	0	K.1	Økonomisk opståen af aktiver	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AN.21	Naturressourcer	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0
K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	0	K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	0

▼B

K.21	Udtømmelse af naturressourcer	0	K.21	Udtømmelse af naturressourcer	0
AN.21	Naturressourcer	0	AN.21	Naturressourcer	0
K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	0	K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AN.21	Naturressourcer	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0
K.3	Tab ved katastrofer	0	K.3	Tab ved katastrofer	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse	0	K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AF	Finansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver	0
K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	0	K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.6	Klassifikationsændringer	0	K.6	Klassifikationsændringer	0
K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	0	K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0

▼B

AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0	K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
	Andre mængdeændringer i alt	0		Andre mængdeændringer i alt	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.11	Faste aktiver	0	AN.11	Faste aktiver	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	0	AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AN.21	Naturressourcer	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0
AF	Finansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver	0
AF.1	Monetært guld og SDR	0	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Gældsværdipapirer	0	AF.3	Gældsværdipapirer	0
AF.4	Lån	0	AF.4	Lån	0
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	0		Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	0

Tabel 8.16 — Samlede konti for udlandet (konto for transaktioner med udlandet) (fortsat)

V.III.3: Konti for andre ændringer i status

V.III.3.2: Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab		K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver		AF	Finansielle aktiver/passiver	15
AN.21	Naturressourcer		AF.1	Monetært guld og SDR	12
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser		AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver		AF.3	Gældsværdipapirer	2
AF	Finansielle aktiver	7	AF.4	Lån	0
AF.1	Monetært guld og SDR	0	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	1
AF.2	Sedler og mønt samt indskud		AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
AF.3	Gældsværdipapirer	4	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AF.4	Lån	0	AF.8	Andre ikkebetalte mellemværender	0
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	3			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne mellemværender	0			
			B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	4

V.III.3.2.1: Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab		K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver		AF	Finansielle aktiver	22
AN.21	Naturressourcer		AF.1	Monetært guld og SDR	16

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser		AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver		AF.3	Gældsværdipapirer	2
AF	Finansielle aktiver	12	AF.4	Lån	0
AF.1	Monetært guld og SDR		AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1
AF.3	Gældsværdipapirer	3	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AF.4	Lån	1	AF.8	Andre ikkebetalte mellemværender	1
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne mellemværender	3			
			B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	6

V.III.3.2.2: Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.72	Reale kapitalgevinster og -tab		K.72	Reale kapitalgevinster og -tab	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver		AF	Finansielle aktiver	- 7
AN.21	Naturressourcer		AF.1	Monetært guld og SDR	- 4
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser		AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 2
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver		AF.3	Gældsværdipapirer	0
AF	Finansielle aktiver	- 5	AF.4	Lån	0
AF.1	Monetært guld og SDR	0	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	1
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 2	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	- 1

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AF.3	Gældsværdipapirer	1	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AF.4	Lån	- 1	AF.8	Andre ikkebetalte mellemværender	- 1
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	1			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	- 1			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner				
AF.8	Andre forfaldne mellemværender	- 3			
			B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	- 2

Tabel 8.16 — Samlede konti for udlandet (konto for transaktioner med udlandet) (fortsat)

V.IV: Udlandskonto for aktiver og passiver

V.IV.1: Primostatuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	0	AF	Finansielle passiver	1 274
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.1	Monetært guld og SDR	770
AN.21	Naturressourcer	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	116
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.3	Gældsværdipapirer	77
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.4	Lån	17
			AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	203
AF	Finansielle aktiver	805	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	25
AF.1	Monetært guld og SDR		AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	7
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	105	AF.8	Andre ikkebetalte mellemværender	59
AF.3	Gældsværdipapirer	125			
AF.4	Lån	70			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	345			

▼B

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	26			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne mellemværender	134			
			B.90	Nettoformue	- 469

V.IV.2: Ændringer i statuskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver		AF	Finansielle passiver	72
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver		AF.1	Monetært guld og SDR	12
AN.21	Naturressourcer		AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 2
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser		AF.3	Gældsværdipapirer	23
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver		AF.4	Lån	35
			AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	15
AF	Finansielle aktiver	54	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
AF.1	Monetært guld og SDR	1	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	11	AF.8	Andre ikkebetalte mellemværender	- 14
AF.3	Gældsværdipapirer	13			
AF.4	Lån	4			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	15			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	10			
			B.10	Ændringer i nettoformue forårsaget af:	- 6
			B.101	Saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler	- 10
			B.102	Andre mængdemæssige ændringer i status	0

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			B.103	Nominelle kapitalgevinster og -tab	4
			B.1031	Neutrale kapitalgevinster og -tab	6
			B.1032	Reale kapitalgevinster og -tab	- 2

V.IV.3: Ultimostatuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver		AF	Finansielle passiver	1 346
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver		AF.1	Monetært guld og SDR	782
AN.21	Naturressourcer		AF.2	Sedler og mønt samt indskud	114
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser		AF.3	Gældsværdipapirer	100
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver		AF.4	Lån	52
			AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	218
AF	Finansielle aktiver	859	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	25
AF.1	Monetært guld og SDR	1	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	10
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	116	AF.8	Andre ikkebetalte mellemværender	45
AF.3	Gældsværdipapirer	138			
AF.4	Lån	74			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	360			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	26			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner				
AF.8	Andre forfaldne mellemværender	144			
			B.90	Nettoformue	- 475

KONTO FOR VARER OG TJENESTER (0)

8.78 Formålet med kontoen for varer og tjenester er for hver enkelt produktgruppe og for den samlede økonomi at vise tilgangen af produkter og disses anvendelse. Denne konto er ikke en del af kontosystemet, men udgør den tilgrundliggende regnskabsidentitet mellem tilgang og anvendelse af produkter i økonomien. Den illustrerer på aggregeret niveau sammenhængen mellem tilgang og anvendelse af produkter i tilgangs- og anvendelsestabellernes rækker.

▼B

- 8.79 Den viser derfor for hver enkelt produktgruppe og for den samlede økonomi tilgangen (produktion og import) og anvendelsen af varer og tjenester (forbrug i produktionen, forbrug, faste bruttoinvesteringer, lagerændringer, anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande og eksport).
- 8.80 I betragtning af den måde, hvorpå produktion værdiansættes i basispriser og anvendelser i køberpriser, skal produktskatter minus produktsubsidier opføres under tilgang.
- 8.81 Anvendelser registreres i højre side af kontoen for varer og tjenester, tilgang i venstre side, dvs. i den modsatte side af den, der anvendes på de institutionelle sektors løbende konti, eftersom produktstrømmene er modposterne til pengestrømmene.
- 8.82 Kontoen for varer og tjenester balancerer pr. definition og har derfor ingen saldposter.

Tabel 8.17 — Konto 0: Konto for varer og tjenester

Tilgang			Anvendelse		
P.1	Produktion	3 604	P.2	Forbrug i produktionen	1 883
P.11	Markedsmæssig produktion	3 077	P.3	Udgifter til forbrug	1 399
P.12	Produktion til eget brug	147	P.31	Udgifter til individuelt forbrug	1 230
P.13	Ikkemarkedsmæssig produktion	380	P.32	Udgifter til kollektivt forbrug	169
D.21	Produktskatter	141	P.5g	Bruttoinvesteringer	414
D.31	Produktsubsidier	- 8	P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver	359
P.7	Import af varer og tjenester	499	P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver	358
P.71	Import af varer	392	P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver	9
P.72	Import af tjenester	107	P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver	- 8
			P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver	17
			P.52	Lagerændringer	28
			P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	10
			P.6	Eksport af varer og tjenester	540
			P.61	Eksport af varer	462
			P.62	Eksport af tjenester	78

INTEGRERET ØKONOMISK KONTOSYSTEM

- 8.83 Det integrerede økonomiske kontosystem giver et nøjagtigt overblik over en økonomis konti, dvs. de løbende konti, akkumulationskontiene og statuskontiene.

▼B

I én og samme tabel samles alle de institutionelle sektorer, den samlede økonomi og udlandets konti, og alle strømme og alle aktiver og passiver udlignes. Desuden kan aggregaterne aflæses direkte.

- 8.84 I tabellen med det integrerede økonomiske kontosystem opføres anvendelser, aktiver og ændringer i aktiver på venstre side, mens tilgang, passiver, ændringer i passiver og nettoformue opføres på højre side.
- 8.85 For at gøre tabellen læselig og samtidig give et billede af hele den økonomiske proces anvender man de højest mulige aggregeringsniveauer, idet det samtidig sikres, at de er forenelige med systemets struktur.
- 8.86 Kolonnerne i tabellen repræsenterer de institutionelle sektorer, nemlig: ikkefinansielle selskaber, finansielle selskaber, offentlig forvaltning og service, nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger og husholdninger. Der er også en kolonne for den samlede økonomi, en kolonne for udlandet og en kolonne, hvor anvendelse og tilgang af varer og tjenester afstemmes.
- 8.87 Rækkerne i tabellen repræsenterer de forskellige kategorier af transaktioner, aktiver og passiver, saldposter og visse aggregater.

Tabel 8.18 — Integreret økonomisk kontosystem

Løbende konti

Anvendelse											
Konti	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 NPISH'er	S.14 Husholdninger	S.13 Offentlig forvaltning og service	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldoposter
I. Produktions-konto/udlands-konto for varer og tjenester	499	499								P.7	Import af varer og tjenester
	540		540							P.6	Eksport af varer og tjenester
	3 604	3 604								P.1	Produktion
	1 883			1 883	17	115	222	52	1 477	P.2	Forbrug i produktionen
	133	133								D.21-D.31	Produktskatter minus produktsubsidier
	1 854			1 854	15	155	126	94	1 331	B.1g/B.1*g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt
	222			222	3	23	27	12	157	P.51c	Forbrug af fast realkapital
	1 632			1 632	12	132	99	82	1 174	B.1n/B.1*n	Værditilvækst, netto/Nettonationalprodukt
	- 41		- 41							B.11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance
II.1.1. Indkomstdannelses-konto	1 150			1 150	11	11	98	44	986	D.1	Aflønning af ansatte
	191		0	191						D.2-D.3	Produktions- og importskatter minus produktions- og -importsubsidier

▼B

Anvendelse												
				S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Konti	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter	
	133		0	133						D.21-D.31	Produktskatter minus produktsubsidier	
	58		0	58	1	- 1	1	4	53	D.29-D.39	Andre produktionsskatter minus produktionssubsidier	
	452			452	3	84	27	46	292	B.2g	Overskud af produktionen, brutto	
	61			61		61				B.3g	Blandet indkomst, brutto	
	238			238	0	69	0	34	135	B.2n	Overskud af produktionen, netto	
	53			53		53				B.3n	Blandet indkomst, netto	
II.1.2 Konto for allokering af primær indkomst	435		44	391	6	41	42	168	134	D.4	Formueindkomst	
	1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Primær indkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto	
	1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Primær indkomst, netto/Nationalindkomst, netto	
II.2 Sekundær-indkomstfordelingskonto	213		1	212	0	178	0	10	24	D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	
	333		0	333		333				D.61	Nettobidrag til sociale ordninger	
	384		0	384	5	0	112	205	62	D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	

▼B

Anvendelse											
Konti	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 NPISH'er	S.14 Husholdninger	S.13 Offentlig forvaltning og service	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldoposter
	299		16	283	2	71	136	62	12	D.7	Andre løbende overførsler
	1 826			1 826	37	1 219	317	25	228	B.6g	Disponibel indkomst, brutto
	1 604			1 604	34	1 196	290	13	71	B.6n	Disponibel indkomst, netto
II.3 Konto for indkomst-omfordeling via naturalie-ydelser	215			215	31		184			D.63	Sociale overførsler i naturalier
	1 826			1 826	6	1 434	133	25	228	B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto
	1 604			1 604	3	1 411	106	13	71	B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto
II.4 Indkomst-anvendelses-konto										B.6g	Disponibel indkomst, brutto
										B.6n	Disponibel indkomst, netto
	1 399			1 399	1	1 230	168			P.4	Faktisk forbrug
	1 399			1 399	32	1 015	352			P.3	Udgifter til forbrug
	11		0	11	0		0	11	0	D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder
	427			427	5	215	- 35	14	228	B.8g	Opsparing, brutto
	205			205	2	192	- 62	2	71	B.8n	Opsparing, netto
	- 13		- 13							B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster

▼B

Anvendelse											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Udlandet	Varer og tjenester (anvendelse)	I alt	Konti
P.7	Import af varer og tjenester							499		499	I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester
P.6	Eksport af varer og tjenester								540	540	
P.1	Produktion	2 808	146	348	270	32	3 604			3 604	
P.2	Forbrug i produktionen								1 883	1 883	
D.21-D.31	Produktskatter minus produkt-subsidier						133			133	
B.1g/B.1*g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt	1 331	94	126	155	15	1 854			1 854	II.1.1 Indkomstdannelseskonto
P.51c	Forbrug af fast realkapital	157	12	27	23	3	222			222	II.1.2 Konto for allokering af primær indkomst
B.1n/B.1*n	Værditilvækst, netto/Nettonationalprodukt	1 174	82	99	132	12	1 632			1 632	
B.11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance							- 41		- 41	
D.1	Aflønning af ansatte				1 154		1 154	2		1 156	
D.2-D.3	Produktions- og importskatter minus produktions- og -importsubsidier			191			191	0		191	
D.21-D.31	Produktskatter minus produkt-subsidier			133			133	0		133	
D.29-D.39	Andre produktionsskatter minus produktionssubsidier			58			58	0		58	
B.2g	Overskud af produktionen, brutto	292	46	27	84	3	452			452	

▼B

Anvendelse											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldpoper	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Udlandet	Varer og tjenester (anvendelse)	I alt	Konti
B.3g	Blandet indkomst, brutto				61		61			61	
B.2n	Overskud af produktionen, netto	135	34	0	69	0	238			238	
B.3n	Blandet indkomst, netto				53		53			53	
D.4	Formueindkomst	96	149	22	123	7	397	38		435	
B.5g	Primær indkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto	254	27	198	1 381	4	1 864			1 864	II.2 Sekundær-indkomstfordelings-konto
B.5n/B.5*n	Primær indkomst, netto/Nationalindkomst, netto	97	15	171	1 358	1	1 642			1 642	
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.			213			213	0		213	
D.61	Nettobidrag til sociale ordninger	66	213	50	0	4	333	0		333	
D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier				384		384	0		384	
D.7	Andre løbende overførsler	6	62	104	36	36	244	55		299	
B.6g	Disponibel indkomst, brutto	228	25	317	1 219	37	1 826			1 826	II.3 Konto for indkomst-omfordeling via naturalieydelser
B.6n	Disponibel indkomst, netto	71	13	290	1 196	34	1 604			1 604	
D.63	Sociale overførsler i naturalier				215		215			215	

▼B

Anvendelse											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Udlandet	Varer og tjenester (anvendelse)	I alt	Konti
B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto	228	25	133	1 434	6	1 826			1 826	II.4 Indkomst-anvendelses-konto
B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto	71	13	106	1 411	3	1 604			1 604	
B.6g	Disponibel indkomst, brutto	228	25	317	1 219	37	1 826			1 826	
B.6n	Disponibel indkomst, netto	71	13	290	1 196	34	1 604			1 604	
P.4	Faktisk forbrug								1 399	1 399	
P.3	Udgifter til forbrug								1 399	1 399	
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder				11		11	0		11	
B.8g	Opsparing, brutto										
B.8n	Opsparing, netto										
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster										

Tabel 8.18 — Integreret økonomisk kontosystem

Akkumulationskonti

Ændringer i aktiver											
Konti	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 NPISH'er	S.14 Husholdninger	S.13 Offentlig forvaltning og service	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldoposter
III.1.1 Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler										B.8n	Opsparing, netto
										B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster
										D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne
										D.9p	Kapitaloverførsler, betalte (-)
	192		- 29	221	20	236	- 81	- 16	62	B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler
III.1.2 Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver	414			414	5	55	38	8	308	P.5g	Bruttoinvesteringer
	- 222			- 222	- 3	- 23	- 27	- 12	- 157	P.51c	Forbrug af fast realkapital (-)
	28			28	0	2	0	0	26	P.52	Lagerændringer
	10			10	0	5	3	0	2	P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande
	0		0	0	1	4	2	0	- 7	NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver
	0		- 10	10	- 4	174	- 103	- 1	- 56	B.9	Fordringserhvervelse, netto

▼B

Ændringer i aktiver											
Konti	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 NPISH'er	S.14 Husholdninger	S.13 Offentlig forvaltning og service	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter
III.2 Finansiell konto	483		47	436	2	189	- 10	172	83	F	Nettoændringer i finansielle aktiver
	0		1	- 1			0	- 1		F.1	Monetært guld og SDR
	100		11	89	2	64	- 26	10	39	F.2	Sedler og mønt samt indskud
	95		9	86	- 1	10	4	66	7	F.3	Gældsværdipapirer
	82		4	78	0	3	3	53	19	F.4	Lån
	119		12	107	0	66	3	28	10	F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger
	48		0	48	0	39	1	7	1	F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
	14		0	14	0	3	0	8	3	F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
	25		10	15	1	4	5	1	4	F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
III.3.1 Konto for andre mængdemæssige ændringer i status	33			33	0	0	7	0	26	K.1	Økonomisk opståen af aktiver
	- 11			- 11	0	0	- 2		- 9	K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver
	- 11			- 11	0	0	- 6	0	- 5	K.3	Tab ved katastrofer

▼B

Ændringer i aktiver											
Konti	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 NPISH'er	S.14 Husholdninger	S.13 Offentlig forvaltning og service	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter
	0			0	0	0	5	0	- 5	K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse
	2			2	0	2	0	1	1	K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.
	0			0	0	0	- 4	- 2	6	K.6	Klassifikationsændringer
	13			13	0	0	0	- 1	14		Andre mængdeændringer i alt
											Heraf:
	- 7			- 7	0	0	- 3	- 2	- 2	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
	17			17	0	0	3	0	14	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
	3			3	0	0	0	1	2	AF	Finansielle aktiver/passiver
										B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status
III.3.2 Omvurderingskonto										K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab
	280			280	8	80	44	4	144	AN	Ikkefinansielle aktiver
	126			126	5	35	21	2	63	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
	154		0	154	3	45	23	2	81	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver

▼B

Ændringer i aktiver											
Konti	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 NPISH'er	S.14 Husholdninger	S.13 Offentlig forvaltning og service	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikkefinansielle selskaber		
	91		7	84	2	16	1	57	8	AF	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter
										B.103	Finansielle aktiver/passiver
											Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab

Ændringer i passiver og nettoformue											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				Konti
	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Udlandet	Varer og tjenester (anvendelse)	I alt	
B.8n	Opsparing, netto	71	2	- 62	192	2	205			205	II.1.1 Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster							- 13		- 13	
D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne	33	0	6	23	0	62	4		66	
D.9p	Kapitaloverførsler, betalte (-)	- 16	- 7	- 34	- 5	- 3	- 65	- 1		- 66	
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10		192	II.1.2 Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver
P.5g	Bruttoinvesteringer								414	414	
P.51c	Forbrug af fast realkapital (-)								- 222		
P.52	Lagerændringer								28	28	

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldpoper	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Udlandet	Varer og tjenester (anvendelse)	I alt	Konti
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande								10	10	
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver								0		
B.9	Fordringserhvervelse, netto	- 56	- 1	- 103	174	- 4	10	- 10		0	III.2 Finansiell konto
F	Nettoændringer i finansielle passiver	139	173	93	15	6	426	57		483	
F.1	Monetært guld og SDR										
F.2	Sedler og mønt samt indskud		65	37			102	- 2		100	
F.3	Gældsværdipapirer	6	30	38	0	0	74	21		95	
F.4	Lån	21	0	9	11	6	47	35		82	
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	83	22				105	14		119	
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier		48	0			48	0		48	
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3	8	0	0	0	11	3		14	
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	26		9	4		39	- 14		25	

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Udlandet	Varer og tjenester (anvendelse)	I alt	Konti
K.1	Økonomisk opståen af aktiver										II.3.1 Konto for andre mængdemæssige ændringer i status
K.2	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver										
K.3	Tab ved katastrofer										
K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse										
K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	0	0	0	1	0	1			1	
K.6	Klassifikationsændringer	0	0	2	0	0	2			2	
	Andre mængdeændringer i alt	0	0	2	1	0	3			3	
	Heraf:										
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver										
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver										
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	0	2	1	0	3			3	
B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	14	-1	-2	-1	0	10			10	

▼B

Ændringer i passiver og nettoformue											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldpoter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Udlandet	Varer og tjenester (anvendelse)	I alt	Konti
K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab										III.3.2 Omvurderings-konto
AN	Ikkefinansielle aktiver										
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver										
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver										
AF	Finansielle aktiver/passiver	18	51	7	0	0	76	15		91	
B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	134	10	38	96	10	288	4		292	

Tabel 8.18 — Integreret økonomisk kontosystem

Statuskonti

Aktiver

				S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Konti	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldpoter
IV.1 Primostatuskonto	4 621			4 621	159	1 429	789	93	2 151	AN	Ikkefinansielle aktiver
	2 818			2 818	124	856	497	67	1 274	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver

▼B

				S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Konti	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvaltning og service	Finansielle selskaber	Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter
	1 803			1 803	35	573	292	26	877	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
	9 036		805	8 231	172	3 260	396	3 421	982	AF	Finansielle aktiver/passiver
										B.90	Nettoformue
IV.2 Ændringer i statuskonto											Ændringer i aktiver i alt
	480			480	11	115	57	- 4	301	AN	Ikkefinansielle aktiver
	294			294	7	67	29	- 4	195	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
	186			186	4	48	28	0	106	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
	577		54	523	4	205	- 9	230	93	AF	Finansielle aktiver/passiver
										B.10	Ændringer i nettoformue
										B.101	Opsparing og kapitaloverførsler
										B.102	Andre mængdemæssige ændringer i status
										B.103	Nominelle kapitalgevinster og -tab
IV.3 Ultimo-statuskonto	5 101			5 101	170	1 544	846	89	2 452	AN	Ikkefinansielle aktiver
	3 112			3 112	131	923	526	63	1 469	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver

▼B

Konti	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 NPISH'er	S.14 Husholdninger	S.13 Offentlig forvaltning og service	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikkefinansielle selskaber		Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter
	1 989			1 989	39	621	320	26	983	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
	9 613		859	8 754	176	3 465	387	3 651	1 075	AF	Finansielle aktiver/passiver
										B.90	Nettoformue

Passiver og nettoformue

		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				Konti
	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Udlandet	Varer og tjenester (anvendelse)	I alt	
AN	Ikkefinansielle aktiver										IV.1 Primostatuskonto
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver										
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver										
AF	Finansielle aktiver/passiver	3 221	3 544	687	189	121	7 762	1 274		9 036	
B.90	Nettoformue	- 88	- 30	498	4 500	210	5 090	- 469		4 621	
	Ændringer i aktiver i alt										IV.2 Ændringer i statuskonto
AN	Ikkefinansielle aktiver										
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver										
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver										

▼B

		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldposter	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Udlandet	Varer og tjenester (anvendelse)	I alt	Konti
AF	Finansielle aktiver/passiver	157	224	102	16	6	505	72		577	
B.10	Ændringer i nettoformue	237	4	- 54	304	9	500	- 6		494	
B.101	Opsparing og kapitaloverførsler	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10		192	
B.102	Andre mængdemæssige ændringer i status	14	- 1	- 2	- 1	0	10			10	
B.103	Nominelle kapitalgevinster og -tab	134	10	38	96	10	288	4		292	
AN	Ikkefinansielle aktiver										IV.3 Ultimo-statuskonto
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver										
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver										
AF	Finansielle aktiver/passiver	3 378	3 768	789	205	127	8 267	1 346		9 613	
B.90	Nettoformue	149	- 26	444	4 804	219	5 590	- 475		5 115	

▼B**AGGREGATER**

8.88 Aggregaterne er sammenfattende indikatorer af resultatet af aktiviteten i den samlede økonomi og samtidig vigtige referencetørrelser i forbindelse med makroøkonomiske analyser og sammenligninger over bestemte perioder og mellem bestemte områder.

Bruttonationalproduktet i markedspriser (BNP)

8.89 Bruttonationalproduktet i markedspriser er det endelige resultat af residente produktionsenheders produktionsaktivitet. Det kan defineres på tre måder:

- a) opgjort fra produktionssiden: BNP er summen af de forskellige institutionelle sektorer eller de forskellige branchers bruttoværditilvækst plus produktskatter minus produktsubsidier (som ikke er opdelt på sektorer og industrier). Det er også saldoen på den samlede økonomis produktionskonto
- b) opgjort fra anvendelsessiden: BNP er summen af residente institutionelle enheders endelige anvendelse af varer og tjenester (forbrug og bruttoinvesteringer) plus eksport og minus import af varer og tjenester
- c) opgjort fra indkomstsiden: BNP er summen af anvendelser på den samlede økonomis indkomstdannelseskonto (af lønning af ansatte, produktions- og importskatter minus subsidier, bruttooverskud af produktionen og blandet indkomst i den samlede økonomi).

8.90 Ved at trække forbruget af fast realkapital fra BNP fås nettonationalproduktet i markedspriser (NNP).

Den samlede økonomis overskud af produktionen

8.91 Den samlede økonomis brutto- (eller netto-) overskud af produktionen er lig med summen af de forskellige branchers eller de forskellige institutionelle sektorer brutto- (eller netto-) overskud af produktionen.

Den samlede økonomis blandede indkomst

8.92 Den samlede økonomis blandede indkomst, brutto eller netto, er lig med husholdningssektorens blandede indkomst, brutto eller netto.

Den samlede økonomis virksomhedsindkomst

8.93 Den samlede økonomis brutto- (eller netto-) virksomhedsindkomst er lig med summen af de forskellige sektorer brutto- (eller netto-) virksomhedsindkomst.

Nationalindkomst (i markedspriser)

8.94 Brutto- (eller netto-) nationalindkomsten (i markedspriser) er lig med den samlede primære indkomst, som modtages af residente institutionelle enheder: aflønning af ansatte, produktions- og importskatter minus subsidier, formueindkomst (modtaget minus betalt), (brutto- eller netto-) overskud af produktionen og blandet indkomst, brutto eller netto.

Bruttonationalindkomsten (i markedspriser) er lig med BNP minus primær indkomst, som skal betales af residente institutionelle enheder til ikkeresidente institutionelle enheder, plus primær indkomst, der modtages af residente institutionelle enheder fra udlandet.

Nationalindkomsten er ikke et produktionsbegreb, men et indkomstbegreb, som er mere signifikant, hvis det angives netto, efter fradrag af realkapitalforbrug.

▼ B**Disponibel nationalindkomst**

8.95 Disponibel brutto (eller netto-) nationalindkomst er summen af de institutionelle sektors disponible brutto- (eller netto-) indkomst. Den disponible brutto- (eller netto-) nationalindkomst er lig med brutto- (eller netto-) nationalindkomsten (i markedspriser) minus løbende overførsler (løbende indkomst- og formueskatter mv., bidrag til sociale ordninger, sociale ydelser og andre løbende overførsler), som betales til ikke-residente enheder, plus løbende overførsler, som modtages af residente enheder fra udlandet.

Opsparing

8.96 Dette aggregat måler den andel af den disponible nationalindkomst, som ikke anvendes til udgifter til forbrug. Brutto- (eller netto-) opsparing er summen af de forskellige institutionelle sektors brutto- (eller netto-) opsparing.

Saldo på udlandskontoens løbende poster

8.97 Saldoposten på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler repræsenterer den samlede økonomis overskud (hvis saldposten er negativ) eller underskud (hvis saldposten er positiv) på dens løbende transaktioner (handel med varer og tjenester, primære indkomster, løbende overførsler) med udlandet.

Den samlede økonomis fordringsherværelse, netto

8.98 Den samlede økonomis fordringsherværelse, netto, er summen af de institutionelle sektors fordringsherværelse, netto. Den repræsenterer de nettoressourcer, som den samlede økonomi stiller til rådighed for udlandet (hvis den er positiv) eller modtager fra udlandet (hvis den er negativ). Den samlede økonomis fordringsherværelse, netto, er lig med udlandets fordringsherværelse, netto, dog med modsat fortegn.

Den samlede økonomis nettoformue

8.99 Den samlede økonomis nettoformue er summen af de institutionelle sektors nettoformue. Den repræsenterer værdien af den samlede økonomis ikke-finansielle aktiver minus saldoen mellem udlandets finansielle aktiver og passiver.

Udgifter og indtægter for offentlig forvaltning og service

Udgifter og indtægter for offentlig forvaltning og service defineres ved henvisning til en liste over ENS-kategorierne.

8.100 Udgifter for offentlig forvaltning og service omfatter følgende ENS-kategorier, registreret på anvendelsessiden af kontiene for offentlig forvaltning og service, med undtagelse af D.3, som registreres på tilgangssiden af kontiene for offentlig forvaltning og service:

P.2 Forbrug i produktionen

P.5 Bruttoinvesteringer

D.1 Aflønning af ansatte

D.29 Andre produktionsskatter

D.3 Subsidier

D.4 Formueindkomst

▼B

- D.5 Løbende indkomst- og formueskatter mv.
- D.62 Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier
- D.632 Sociale overførsler i naturalier — indkøbt markedsmæssig produktion
- D.7 Andre løbende overførsler
- D.8 Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder
- D.9p Kapitaloverførsler, betalte
- NP Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver

Indtægter for offentlig forvaltning og service omfatter følgende ENS-kategorier, registreret på tilgangssiden af kontiene for offentlig forvaltning og service, med undtagelse af D.39, som registreres på anvendelsessiden af kontiene for offentlig forvaltning og service:

- P.11 Markedsmæssig produktion
- P.12 Produktion til eget brug
- P.131 Ikkemarkedsmæssig produktion
- D.2 Produktions- og importskatter
- D.39 Andre produktionssubsidier
- D.4 Formueindkomst
- D.5 Løbende indkomst- og formueskatter mv.
- D.61 Nettobidrag til sociale ordninger
- D.7 Andre løbende overførsler
- D.9r Kapitaloverførsler, modtagne

Pr. definition er forskellen mellem indtægter og udgifter for offentlig forvaltning og service lig med sektorens fordringserhvervelse, netto.

Transaktionerne D.41 (renter), D.73 (løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service), D.92 (investeringstilskud) og D.99 (andre kapitaloverførsler) er konsoliderede. De øvrige transaktioner er ikke konsoliderede.

▼B

KAPITEL 9

TILGANGS- OG ANVENDELSESTABELLER OG INPUT-OUTPUT-SYSTEMET**INDLEDNING**

9.01 Formålet med dette kapitel er at give en oversigt over tilgangs- og anvendelsestabellerne og over input-output-systemet.

9.02 Kernen i input-output-systemet er tilgangs- og anvendelsestabellerne i løbende priser og priserne det foregående år. Systemet indeholder også symmetriske input-output-tabeller, som udledes af tilgangs- og anvendelsestabellerne under anvendelse af beregninger eller supplerende data.

Tilgangs- og anvendelsestabellerne og de symmetriske input-output-tabeller kan udvides og ændres til bestemte formål, f.eks. produktivitetsregnskaber, arbejdskraftregnskaber, kvartalsregnskaber, regionalregnskaber og miljøregnskaber i pengeværdi eller fysiske enheder.

9.03 Tilgangs- og anvendelsestabeller er matricer, som opgør værdien af produktionstransaktionerne i den indenlandske økonomi kategoriseret efter produkttype og branche. Disse tabeller viser:

- a) strukturen i produktionsomkostningerne og den indkomst, der dannes gennem produktionsaktiviteterne
- b) strømmene af varer og tjenester, der produceres inden for den nationale økonomi
- c) strømmene af varer og tjenester mellem den indenlandske økonomi og udlandet; ved analyser i europæisk sammenhæng er det nødvendigt at skelne mellem strømme inden for EU og strømme med lande uden for EU.

9.04 En tilgangstabel viser tilgangen af varer og tjenester opdelt efter produkter og efter producerende branche, idet der sondres mellem tilgang fra indenlandske brancher og import. Et skematisk eksempel på en tilgangstabel findes i tabel 9.1.

Tabel 9.1 — Skematisk eksempel på en tilgangstabel

Tilgang	Producerende branche	Udlandet	I alt
Produkter	Produktionsværdi	Importværdi	Tilgang i alt efter produkt
I alt	Produktion for branchen i alt	Import i alt	Tilgang i alt

9.05 En anvendelsestabel viser anvendelsen af varer og tjenester opdelt efter produkter og anvendelsesart. De anvendelser, der fremgår af søjlerne, er følgende:

- a) forbrug i produktionen efter branche
- b) udgifter til forbrug for husholdninger, det offentlige og NPISH'er
- c) bruttoinvesteringer
- d) eksport.

▼B

I søjlerne under forbrug i produktionen efter branche viser tabellen de enkelte bestanddele af bruttoværditilvæksten som følger:

- a) aflønning af ansatte
- b) andre produktionsskatter minus produktionssubsidier
- c) blandet nettoindkomst, nettooverskud af produktionen og forbrug af fast realkapital.

Et skematisk eksempel på en anvendelsestabel findes i tabel 9.2 nedenfor.

Tabel 9.2 — Skematisk eksempel på en anvendelsestabel

Anvendelser	Branche	Forbrug	Bruttoinvesteringer	Udlandet	I alt
Produkter					
I alt	Forbrug i produktionen	Forbrug	Bruttoinvesteringer	Eksport	Anvendelse i alt
Komponenter i værditilvæksten	Aflønning af ansatte Andre skatter minus subsidier Nettooverskud af produktionen Forbrug af fast realkapital				

9.06 I tilgangs- og anvendelsestabellerne findes der følgende identitetsrelationer:

- a) for hver branche er produktionen lig med forbrug i produktionen plus bruttoværditilvækst
- b) for hvert produkt er tilgangen lig med summen af alle anvendelser, som det fremgår af de afstemte rækker i tilgangs- og anvendelsessystemet.

Denne identitetsrelation er kun gyldig, når tilgang og anvendelse værdiansættes på samme grundlag, dvs. begge til køberpris eller begge til basispris (jf. 9.30 til 9.33).

For hvert produkt gælder således:

Tilgang til køberpris er lig med

produktion af produktet til basispris

plus import til basispris

plus handels- og transportavancer

plus produktskatter minus produktsubsidier

som er lig med anvendelsen af produktet til køberpris, som igen er lig med

efterspørgsel efter produktet til forbrug i produktionen

plus udgifter til forbrug

plus bruttoinvesteringer

plus eksport

I den samlede økonomi er efterspørgslen efter produkter til forbrug i produktionen i alt lig med forbrug i produktionen i alt; handels- og transportavancer er sammenlagt nul i økonomien som helhed, da de opvejes af handels- og transportbranchens produktion, og dermed kan denne identitetsrelation udtrykkes som:

▼B

Produktion + import + produktskatter minus produktsubsidier =
Forbrug i produktionen + forbrug + bruttoinvesteringer + eksport

Heraf følger:

Produktion – forbrug i produktionen + produktskatter minus produkt-
subsidiier

= forbrug + bruttoinvesteringer + eksport minus import

som viser, at det giver det samme resultat, om BNP måles fra
produktions- eller anvendelsessiden.

- c) Bruttoværditilvækst som forskellen mellem produktion og forbrug i
produktionen efter branche. Den er identisk med summen af de frem-
bragte indkomster. Bruttoværditilvæksten er således lig med summen
af aflønning af ansatte, forbrug af fast realkapital, nettooverskud af
produktionen/blandet indkomst, og andre skatter minus produktions-
subsidiier. Herved bliver det muligt at krydstjekke opgørelsen af BNP
fra indkomstsiden med opgørelsen fra produktionssiden.
- 9.07 Tilgangs- og anvendelsestabeller udgør den centrale ramme for analyser
af brancherne, f.eks. analyse af produktion, værditilvækst, aflønning af
ansatte, beskæftigelse, driftoverskud/blandet indkomst, produktskatter
(minus subsidiier), faste bruttoinvesteringer, forbrug af fast realkapital
og kapitalapparatet.
- 9.08 Tilgangs- og anvendelsestabellerne indeholder strømmene på følgende
konti:
- a) kontoen for varer og tjenester
- b) produktionskontoen
- c) indkomstdannelseskontoen.

Disse konti viser indkomstdannelsen og tilgangen og anvendelsen af varer
og tjenester efter institutionel sektor. Tilgangs- og anvendelsestabellerne
kan fungere som supplement til disse data ved at vise en opdeling efter
branche og ved at vise mængde- og prisændringer. Dataene efter institu-
tionel sektor i sektorregnskaberne og dataene efter branche i tilgangs- og
anvendelsestabellerne kan sammenknyttes ved hjælp af en krydsfor-
delingstabel som nedenstående tabel 9.3.

Tabel 9.3 — Tabel, som forbinder tilgangs- og anvendelsestabellerne med sektorkontiene

	Branche (NACE)	I alt
Sektor		
S.11 Ikkefinansielle selskaber		
Forbrug i produktionen		
Bruttoværditilvækst		
Aflønning af ansatte		
Andre produktskatter minus produktsubsidier		
Forbrug af fast realkapital		
Nettooverskud af produktionen/blandet indkomst		
Produktion		
Faste bruttoinvesteringer		
Beholdning af faste aktiver		

▼ **B**

	Branche (NACE)	I alt
Beskæftigelse		
S.12 Finansielle selskaber		
Forbrug i produktionen		
...		
Beskæftigelse		
S.13 Offentlig forvaltning og service		
S.14 Husholdninger		
S.142 Selvstændige uden ansatte		
Boligtjenester i ejerboliger		
S.15 NPISH		
Sektorer i alt		
Forbrug i produktionen		
...		
Beskæftigelse		

9.09 Tabel 9.4 er et eksempel på en symmetrisk input-output-tabel; den er en produkt/produkt- eller branche/branchematrix, der viser, hvordan tilgange svarer til anvendelser, og de detaljerede transaktioner i forbindelse med forbrug i produktionen og forbrug. Der er imidlertid en afgørende forskel mellem en symmetrisk input-output-tabel og en anvendelsestabel: I anvendelsestabellen viser posteringerne, hvordan produkterne anvendes af brancherne som forbrug i produktionen, mens der i en symmetrisk input-output-tabel er to alternative præsentationsmuligheder:

- posterne viser, hvordan produkterne anvendes som forbrug i produktionen til fremstilling af produkter, eller
- posterne viser, hvordan branchernes produktion anvendes som forbrug i produktionen i andre brancher til at skabe branchens produktion.

Således anvendes i en symmetrisk input-output-tabel enten en produkt- eller en brancheklassifikation til både rækker og søjler.

Tabel 9.4 — Skematisk eksempel på en symmetrisk input-output-tabel, for produkter

	Producerede produkter	Forbrug	Bruttoinvesteringer	Udlandet	I alt
Anvendte produkter	Forbrug i produktionen	Husholdningers, NPISH'ers og det offentliges forbrug	Bruttoinvesteringer	Eksport	

▼ B

	Producerede produkter	Forbrug	Bruttoinvesteringer	Udlandet	I alt
I alt					
Komponenter i bruttoværditilvæksten					
Udlandet					
I alt					

- 9.10 Størstedelen af de statistiske oplysninger fra produktionsenheder er oplysninger om, hvilken type produkter de har produceret og solgt og, almindeligvis i mindre detaljeret form, hvilken type produkter de har købt og anvendt. Formatet af tilgangs- og anvendelsestabellerne er afpasset efter denne type statistiske oplysninger (dvs. anvendte produkter efter branche).
- 9.11 Derimod råder man ofte ikke over oplysninger af typen produkt/produkt eller branche/branche, som kræves i den symmetriske input-output-tabel. Eksempelvis giver undersøgelser om branche normalt oplysninger om den type produkter, der anvendes i produktionen, og om de produkter, der er fremstillet og solgt. Der findes normalt ikke oplysninger om, hvilke produkter (input) der er anvendt ved fremstilling af bestemte produkter.
- 9.12 Oplysninger, der er systematiseret i form af tilgangs- og anvendelsestabeller er udgangspunktet for at kunne opbygge den mere analytiske form for symmetriske input-output-tabeller. Branche/produktionsoplysninger i tilgangs- og anvendelsestabellerne kan konverteres til symmetriske tabeller ved at tilføje yderligere oplysninger om inputstrukturene eller ved at antage, at inputstrukturene eller markedsandelene efter produkt eller efter branche er identiske.
- 9.13 Tilgangs- og anvendelsestabellerne og input-output-systemet opfylder tre forskellige formål:
- beskrivelse
  - statistisk værktøj
  - analyseværktøj.

BESKRIVELSE

- 9.14 Tilgangs- og anvendelsestabeller giver en systematisk beskrivelse af indkomstdannelsen og tilgangen og anvendelsen af produkter efter branche. Udviklingen i input og produktion i tilknytning til de enkelte branchers produktionsprocesser vises inden for rammerne af den nationale økonomi, dvs. i relation til produktionsprocesserne i andre indenlandske brancher og udlandet og udgifter til forbrug.

Formålet med tilgangs- og anvendelsestabeller er især at vise ændringer i økonomiens struktur. f.eks. ændringer i forskellige branchers betydning, ændringer i anvendt input og produceret output samt ændringer i sammensætningen af udgifter til forbrug, bruttoinvesteringer, import og eksport. Sådanne ændringer kan afspejle udviklinger som f.eks. globalisering, outsourcing, innovation og ændringer i arbejdskraftomkostninger, skatter, oliepriser og valutakurser.

Tilgangs- og anvendelsestabeller i det foregående års priser anvendes til at udarbejde statistikker over den mængdemæssige vækst i BNP og til at beskrive ændringer i den økonomiske struktur i nominelle eller mængdemæssige enheder. De kan også anvendes til at vise ændringer i de nationale priser og i arbejdskraftomkostningerne.

▼B**STATISTISK VÆRKTØJ**

- 9.15 Når der anvendes oplysninger om produktion, udgifter og indkomst ved udarbejdelsen af tilgangs- og anvendelsestabeller, og når indbyrdes afvigende beregninger bringes i overensstemmelse med hinanden, når man frem til et pålideligt og afstemt sæt nationalregnskaber, herunder også beregninger af nøgleaggregater som f.eks. BNP i løbende priser og det foregående års priser.
- 9.16 Ved opgørelsen af BNP i markedspriser kan tre metoder anvendes: opgørelse fra produktionssiden, opgørelse fra anvendelsessiden og opgørelse fra indkomstsiden. Disse tre forskellige opgørelsesmetoder anvendes ved udarbejdelsen af tilgangs- og anvendelsestabellerne:
- a) Ved opgørelse fra produktionssiden er BNP i markedspriser lig med produktionen i basispriser minus forbrug i produktionen i køberpriser plus produktskatter minus produktsubsidier.
  - b) Ved opgørelse fra anvendelsessiden er BNP i markedspriser lig med summen af forbrugskategorierne minus import: udgifter til forbrug + bruttoinvesteringer + eksport – import.
  - c) Ved opgørelse fra indkomstsiden er BNP i markedspriser lig med summen af aflønning af ansatte, forbrug af fast realkapital, andre skatter minus produktionssubsidier og nettodriftsoverskud/blandet indkomst plus produktskatter minus produktsubsidier.

BNP i markedspriser kan beregnes, når tilgangs- og anvendelsestabellerne afstemmes.

- 9.17 Tilgangs- og anvendelsestabellerne er særlig nyttige ved beregning af BNP i markedspriser fra produktionssiden og anvendelsessiden. De vigtigste datakilder i den forbindelse er undersøgelser i virksomhederne og administrative data som f.eks. momsregistre og oplysninger om forbrugsskatter. Tilgangs- og anvendelsestabeller anvendes til at kombinere oplysninger fra produktions- og anvendelsessiden ved at beregne og afstemme tilgang og anvendelse på produktniveau. Ved denne metode beregnes tilgangen af et bestemt produkt, og den henregnes til forskellige anvendelser, f.eks. husholdningers forbrug, forbrug i produktionen og eksport. Opgørelse fra indkomstsiden giver ikke samme afstemte resultat, da driftsoverskud og blandet indkomst normalt beregnes som en restværdi på grundlag af oplysninger fra de to andre opgørelsesmetoder. Opgørelse fra indkomstsiden forbedrer imidlertid afstemningen af tilgangs- og anvendelsestabeller, når strukturen i faktorindkomstdelene kan beregnes. Denne overensstemmelse mellem tilgangs- og anvendelsestabellerne og sektorkontienerne kan efterprøves ved hjælp af forbindelsestabeller som vist i tabel 9.3. Denne sammenstilling kan være en hjælp ved beregningen af BNP i markedspriser, nærmere bestemt gennem en sammenligning af oplysninger fra selskabers resultatopgørelser med de tilsvarende beregninger for branchen.
- 9.18 Tilgangs- og anvendelsestabellerne tjener både statistiske og analytiske formål.
- a) Påvisning af huller og manglende konsistens i datakilder.
  - b) Beregninger ud fra restværdier, f.eks. beregning af forbruget af bestemte produkter som en restværdi, efter at andre anvendelser af produkterne er blevet gjort op.
  - c) Beregninger ved ekstrapolering af tal fra en basisperiode til senere perioder, for hvilke der foreligger mindre pålidelige oplysninger. For eksempel kan tal på årsbasis beregnes ud fra de detaljerede data om tilgang og anvendelse for et benchmarkår, og senere kan der beregnes kvartalstal ved at ekstrapolere fra referenceperioden.

▼B

d) Kontrol og forbedring af konsistens, plausibilitet og fuldstændighed af tallene i tilgangs- og anvendelsestabellerne og de udledte tal (f.eks. på produktionskontiene). Til det formål er afstemningen ikke begrænset til tilgangs- og anvendelsestabeller i løbende priser:

- 1) Ved hjælp af tabellerne (f.eks. tabel 9.3), der viser forbindelsen med sektorregnskaberne, kan der foretages en direkte sammenligning mellem produktions-, anvendelses- og indkomstberegningerne fra tilgangs- og anvendelsessystemet og beregningerne fra uafhængige kilder, der anvendes i sektorregnskaberne. Når der foretages en sammenstilling i denne fase, sikres det, at der efter afstemningen af tilgangs- og anvendelsesdataene opnås konsistens mellem tilgangs- og anvendelsestabellerne og sektorregnskaberne.
- 2) Udledning af symmetriske input-output-tabeller af tilgangs- og anvendelsestabeller kan give resultater, der afslører inkonsistens og svagheder i tilgangs- og anvendelsestabellerne.
- 3) Ved opstilling af tilgangs- og anvendelsestabeller i løbende priser og i mængde for to år eller derover kan skøn over ændringer i mængde, værdi og priser afstemmes samtidigt. Sammenlignet med at opstille og afstemme tilgangs- og anvendelsestabeller for et enkelt år ad gangen i løbende priser er dette en væsentlig forbedring af effektiviteten i tilgangs- og anvendelsessystemet.

e) Vægtning og beregning af indekstal og pris- og mængdeopgørelser, f.eks. af BNP ved at deflatere endelig anvendelse efter produkt eller af BNP ved at anvende dobbeltdeflateringsmetoden efter branche. Deflatering foretages på det lavest mulige aggregeringsniveau for transaktioner — i overensstemmelse med pålidelige skøn over prisudviklingen — af følgende grunde:

- 1) Generelt er pris- og mængdeindikatorer mere repræsentative på et lavt aggregeringsniveau.
- 2) Kvalitetsændringer kan bedre måles på et lavere aggregeringsniveau, f.eks. kan der tages hensyn til ændringer i sammensætningen af tilgangen eller anvendelsen af en produktgruppe.
- 3) De prisindeks, der udledes af prisstatistikker, er ofte af Laspeyres-typen. Det problem, at de anvendes i stedet for de teoretisk set bedre egnede indeks af Paasche-typen, er mindre alvorligt, hvis de anvendes på et lavt aggregeringsniveau.

Det er lettere at afstemme tilgang og anvendelse af et produkt, hvis antallet af produkter, der skelnes imellem, er højere, og kildedataene findes i denne detaljeringsgrad. Kvaliteten af de afstemte resultater vil være højere; dette gælder især, hvis der er huller i dataene.

ANALYSEVÆRKTØJ

9.19 En vigtig analytisk fordel ved input-output-tabeller er, at de gør det muligt at måle ikke blot umiddelbart afledte virkninger, når der f.eks. er ændringer i energipriserne eller arbejdskraftomkostningerne, men også senere afledte og mere indirekte virkninger. For eksempel vil en væsentlig stigning i energipriserne ikke blot påvirke de brancher, som har et stort energiforbrug, men også de brancher, som bruger produktion fra virksomheder med stort energiforbrug. Sådanne indirekte virkninger kan være særdeles relevante, da de sommetider er mere afgørende end de direkte virkninger.

▼B**TILGANGS- OG ANVENDELSESTABELLERNE MERE DETALJERET****Klassifikationer**

- 9.20 Til klassificering af brancher i tilgangs-, anvendelses- og input-output-tabellerne anvendes NACE, mens CPA anvendes for produkter. Disse klassifikationer er fuldt ud afstemt efter hinanden. På hvert aggregerings-niveau indeholder CPA de vigtigste produkter i brancherne opdelt efter NACE.
- 9.21 I tilgangs- og anvendelsestabellerne er produktklassifikationen mindst lige så detaljeret som brancheklassifikationen, f.eks. det trecifrede niveau i CPA og det tocifrede niveau i NACE.
- 9.22 Branche- og produktklassifikationer kan baseres på tre forskellige typer kriterier: tilgangskriterier, efterspørgselskriterier og størrelse. Til produktivitetsanalyser klassificeres produkter og producenterne heraf i princippet efter, hvilken type produktionsproces der er tale om. Til analyser af efterspørgsel klassificeres produkter i grupper efter anvendelsesformål, f.eks. luksusvarer i samme gruppe, eller efter markedsføringskanal, f.eks. type detailforretning. Til input-output-analyser anvendes samme klassifikation af produkter eller brancher for tilgang og efterspørgsel. Klassifikationen fastsættes således, at størrelsen af hver gruppe ikke er en for lille eller for stor del af den nationale økonomi. For internationale klassifikationer indebærer dette, at den kvantitative betydning af de fleste af grupperne er stor i mange lande.
- 9.23 Branche- og produktklassifikationerne i nationalregnskaberne er nødvendigvis baseret på en blanding af sådanne kriterier og også på den historiske tradition. De ses hovedsagelig ud fra et producentsynspunkt og er således mindre egnede til at analysere udbud og efterspørgsel. De, der udarbejder og bruger nationalregnskabsdata om brancher og produkter, bør have en god fornemmelse af, hvad der faktisk indgår og ikke indgår i hver af grupperne, og hvad det indebærer. For eksempel indbefatter branchen »virksomhed i forbindelse med fast ejendom« bolig-tjenester, der produceres af ejere af egen bolig, mens branchen »forsikring« ikke omfatter sociale kasser og fonde.
- 9.24 Lokale faglige enheder inden for en og samme branche kan have forskellige produktionsprocesser. Dette kan afspejle væsentlige forskelle i den vertikale integration, hvor f.eks. hjælpeaktiviteter som rengøring, transport, administration og kantinedrift er udliciteret, maskiner lejet og arbejdskraft indiciteres via vikarbureauer, og markedsføringen. Det kan også afspejle forskelle mellem lovlige og ulovlige producenter eller mellem producenter i forskellige regioner.
- 9.25 Som følge af ændringer i den økonomiske betydning af forskellige brancher og produkter, ændringer i produktionsprocesser og fremkomsten af nye produkter ajourføres branche- og produktklassifikationer med jævne mellemrum. Det er imidlertid nødvendigt at finde en balance mellem det at følge med i ændringerne i økonomien og behovet for sammenlignelighed af dataene over tid kombineret med de omkostninger, som sådanne større ændringer medfører for dataproducenter og -brugere.
- 9.26 Produktklassifikationen i tilgangs- og anvendelsestabellerne er normalt mere detaljeret end brancheklassifikationen. Der er fire vigtige grunde hertil.
- a) De tilgængelige data om produkter er ofte meget mere detaljerede end dataene om brancher.
  - b) En branches karakteristiske produktion kan være underlagt meget forskellige skatteordninger og priser, f.eks. hvis der er prisdiskriminering. I både udarbejdelses- og analysesammenhæng er det praktisk, når der skelnes mellem forskellige produkter.

▼B

- c) For at give mulighed for deflatering af høj kvalitet og for beregning af mængder er produktgrupperne homogene og nøje knyttet til de tilgængelige prisdeflaterer.
  - d) For at sikre, at udarbejdelsen foregår transparent, er det nødvendigt med separate produkter, så særlige konventioner i nationalregnskaberne fremgår, f.eks. bolig tjenester i ejerboliger, forsikring og offentlige enheders markedsmæssige og ikkemarkedsmæssige produktion.
- 9.27 Sondringen mellem markedsmæssig produktion, produktion til eget brug og ikkemarkedsmæssig produktion anvendes kun for den samlede produktion opdelt efter branche og ikke for hver produktgruppe.
- 9.28 Sondringen mellem markedsmæssige producenter, producenter af produkter til eget brug og ikkemarkedsmæssige producenter anvendes for en branche, når sådanne forskellige typer producenter findes. Normalt vil denne sondring derfor kun blive anvendt til underopdeling af et meget begrænset antal brancher, f.eks. sundhedsvæsen og undervisning.
- 9.29 Til analyse af medlemsstaternes økonomi set i et europæisk perspektiv eller til udledning af tilgangs- og anvendelsestabeller for hele EU underopdeles import og eksport i:
- a) strømme inden for EU, hvor der sondres mellem strømme inden for Den Europæiske Monetære Union og strømme med andre medlemsstater
  - b) import fra og eksport til ikke-EU-lande.

Værdiansættelsesprincipper

- 9.30 I tilgangstabellen værdiansættes strømmene af varer og tjenester i basispriser. I anvendelsestabellen værdiansættes strømmene af varer og tjenester i køberpriser. For at opnå overensstemmende værdiansættelse i tilgangs- og anvendelsestabellerne viser tabel 9.5 omregningen af tilgang i basispriser til tilgang i køberpriser. Da tilgang er lig med anvendelse for produkters vedkommende, fås nu to identitetsrelationer:
- a) tilgang i køberpriser = anvendelse i køberpriser
  - b) tilgang i basispriser = anvendelse i basispriser.
- 9.31 Bruttoværditilvæksten opgøres i basispriser. Det er produktionen værdiansat i basispriser minus forbrug i produktionen værdiansat i køberpriser.
- 9.32 Bruttoværditilvæksten i faktorpriser anvendes ikke som begreb i ENS. Den kan udledes af værditilvæksten i basispriser ved at fratække andre produktions skatter minus produktions subsidier.
- 9.33 Omregningen fra tilgang i basispriser til køberpriser kræver:
- a) at handelsavancer omposteres
  - b) at transportavancer omposteres
  - c) at produktskatter tillægges (undtagen fradragsberettiget moms)
  - d) at produktsubsidier fratækkes.

En lignende omregning anvendes til at gå fra anvendelse i køberpriser til anvendelse i basispriser. Her fratækkes dog produktskatter, og produktsubsidier tillægges. Tabel 9.8 og 9.9 viser omregningen i mere detaljeret form. Disse tabeller kan også anvendes til analyser, f.eks. prisanalyser og konsekvensanalyser af ændringer i beskatningen af produkter.

▼B

9.34 Afstemningen giver således følgende tabeller:

- a) tilgangs- og anvendelsestabellerne 9.5 og 9.6 med den endelige afstemning af totalerne på tilgangs- og anvendelsessiden efter produkter i køberpriser
- b) tabellerne over handels- og transportavancer (tabel 9.7) og skatter (minus produktsubsidier) på produkter (tabel 9.8).

Tabel 9.5 — Tilgangstabel i basispriser og omregningen til køberpriser

Tilgang	Branche (NACE) 1 — 2 — 3 — 4 — ...	Udlandet	Tilgang i basispriser i alt	Handels- og transporta- vancer	Produkt- skatter minus produktsub- sidier	Tilgang i køberpriser i alt
Produkter (CPA) 1 2 3 4	Produktion efter produkt og branche	Import efter produkt (cif)	Tilgang i alt efter produkt			
I alt	Produktion efter branche i alt			0		
Markedsmæssig produktion				0		
Produktion til eget brug		0		0		
Ikkemarkeds- mæssig produk- tion		0		0		

Tabel 9.6 — Anvendelsestabel i køberpriser

Tilgang	Branche (NACE) 1 — 2 — 3 — 4 — ...	Forbrug	Bruttoinvesteringer	Udlandet	I alt
Produkter (CPA) 1 2 3 4 ...	Forbrug af produkter i produktionen efter branche	Udgifter til forbrug efter produkt og efter a) husholdninger b) NPISH'er c) det offentlige	Bruttoinveste- ringer efter produkt og efter a) faste brut- toinveste- ringer b) ændringer i værdigen- stande c) lager- ændringer	Eksport efter produkt (fob)	Anvendelse i alt efter produkt
I alt	Forbrug i produk- tionen i alt efter branche	Forbrug i alt	Bruttoinveste- ringer	Eksport i alt	Anvendelse af produkter i alt

▼B

Tilgang	Branche (NACE)	Forbrug	Bruttoinvesteringer	Udlandet	I alt
	1 — 2 — 3 — 4 — ...				
Aflønning af ansatte Andre produktions-skatter minus produktions-subsidier Forbrug af fast realkapital Nettooverskud af produktion Blandet indkomst	Bruttoværditilvækstens elementer efter branche				
I alt	Input i alt efter branche				
Supplerende oplysninger Faste bruttoinvesteringer Fast kapital Beskæftigelse					

Handels- og transportavancer

Tabel 9.7 — Handels- og transportavancer — tilgang

	Handels- og transportavancer på tilgange af produkter			Handels- og transportavancer
	Engroshandel	Detailhandel	Transport	
Produkter (CPA)				Handels- og transportavancer på tilgang efter produkt i alt
1				
2				
3				
4				
I alt	Engroshandel i alt	Detailhandel i alt	Transport i alt	Avancer på tilgang efter produkt i alt

Tabel 9.7 Handels- og transportavancer — anvendelse (fortsat)

	Handels- og transportavancer på anvendelse af produkter					
	Branche (NACE) 1 — 2 — 3 — 4 — ...	Forbrug	Bruttoinvesteringer	Eksport	Handels- og transportavancer	
Produkt-er (CPA)	Handels- og transportavancer på forbrug i produktionen efter produkt og branche	Handels- og transportavancer på udgifter til forbrug efter produkt og efter a) husholdninger b) NPISH'er c) det offentlige	Handels- og transportavancer på bruttoinvesteringer efter produkt og efter a) faste bruttoinvesteringer	Handels- og transportavancer på eksport	Handels- og transportavancer på anvendelse efter produkt i alt	
1						
2						
3						
4						

▼B

Handels- og transportavancer på anvendelse af produkter						
		Branche (NACE) 1 — 2 — 3 — 4 — ...	Forbrug	Bruttoinvesteringer	Eksport	Handels- og transportavancer
				b) ændringer i værdigenstande c) lagerændringer		
I alt		Handels- og transportavancer på forbrug i produktionen efter branche i alt	Handels- og transportavancer på forbrug	Handels- og transportavancer på bruttoinvesteringer	Handels- og transportavancer på eksport	Avancer på anvendelse efter produkt i alt

- 9.35 I omregningen af tilgangstabeller fra basispriser til køberpriser og af anvendelsestabeller fra køberpriser til basispriser indgår en ændret bogføring af handelsavancer. Værdiansættelsen i basispriser indebærer, at handelsavancerne registreres i handelen med det pågældende produkt, mens værdiansættelsen i køberpriser indebærer, at handelsavancerne henføres til de produkter, de vedrører. Det samme gælder for transportavancer.
- 9.36 De samlede handelsavancer efter produkt er lig med handelsbranchens samlede handelsavancer plus andre branchers handelsavancer. Det samme gælder for transportavancer.
- 9.37 Transportavancer består af transportomkostninger, som køberne betaler separat, og som er inkluderet i anvendelsen af produkter i køberpriser, men ikke i basispriserne for fabrikantens produktion eller i grossisterens eller detailhandlernes handelsavancer. Transportavancer omfatter specielt:
- transport af varer fra fremstillingsstedet til det sted, hvor levering til køberen finder sted, såfremt fabrikanten betaler tredjemand for transporten, og forudsat at beløbet faktureres køberen særskilt
  - transport af varer, som foranstalles af fabrikanten, grossisten eller detailhandleren på en sådan måde, at køberen skal betale separat for transporten, selv om fabrikanten, grossisten eller detailhandleren selv varetager transporten.
- 9.38 Alle andre omkostninger ved transport af varer registreres ikke som transportavancer, eksempelvis:
- Hvis fabrikanten transporterer varerne selv, vil sådanne transportomkostninger blive inkluderet i basispriserne for fabrikantens produktion. Denne transport betragtes som en hjælpeaktivitet, og de specifikke omkostninger i forbindelse hermed vil ikke kunne identificeres som transportomkostninger.
  - Hvis fabrikanten lader varerne transportere uden at fakturere transporten separat, vil transportomkostningerne blive inkluderet i basispriserne for fabrikantens produktion. Transportomkostninger vil da kunne identificeres som sådanne og blive registreret som en del af fabrikantens forbrug i produktionen.
  - Hvis grossister og detailhandlere varetager transporten fra det sted, hvor de har fået varerne leveret og til et andet sted, hvor de leveres til en anden køber, vil disse omkostninger blive inkluderet i handelsavancen, hvis transportomkostningerne ikke faktureres separat. Ligesom for fabrikanterne kan sådanne omkostninger betragtes som hjælpeaktivitet for grossisterne og detailhandlerne eller som køb af en tjeneste, som er forbrug i produktionen, og som således indgår i handelsavancerne, men ikke transportavancerne.

▼B

- d) Hvis en husholdning køber varer til forbrug og lader tredjemand foretage transporten, registreres disse transportomkostninger som udgifter til forbrug af transporttjenester (og inkluderes ikke i en handels- eller transportavance).

9.39 Tabel 9.7 er en noget forenklet matrix over handels- og transportavancer:

- a) Ved omregning af anvendelserne må der skelnes mellem engroshandel og detailhandel for at tage højde for prisforskellene. Ved udarbejdelse af tabellerne bør man være opmærksom på, at grossister sælger direkte til både husholdningerne og erhvervslivet (f.eks. møbler), og at detailhandlere sælger både til erhvervslivet (f.eks. til caféer og restauranter) og til husholdningerne.
- b) Ved beregning og analyse af handelsavancer på varer til husholdningers forbrug kan der også sondres mellem de vigtigste distributionskanaler for at tage højde for forskellene i deres priser. Sondringen mellem engroshandel og detailhandel er i virkeligheden ikke tilstrækkelig detaljeret. For eksempel kan husholdninger købe varer og tjenester i et supermarked, hos en købmand, hos en blomsterhandler, i et stormagasin, i udlandet, eller de kan erhverve dem som indkomst i naturalier. For visse produkter er handel som biaktivitet vigtig; det gælder f.eks. cigaretter, som også sælges på caféer, restauranter og tankstationer. Detailhandlers salg justeres for at komme frem til værdien af salget til husholdninger; f.eks. skal salg til virksomheder, det offentlige og turister fratrækkes. Sådanne sondringer er naturligvis kun mulige, hvis de tilgængelige datakilder giver tilstrækkelige oplysninger til, at der kan foretages skøn over betydningen af de enkelte distributionskanaler. Selv for den enkelte handlende eller transportør har forskellige produkter normalt forskellige avancer. Data om avancer efter produkttype er de bedst egnede og anvendes, hvis de er tilgængelige.
- c) Ved beregning af transportavancer vil det være hensigtsmæssigt at foretage en opdeling efter transportart (f.eks. jernbane, lufttransport, søtransport, transport ad indre vandveje eller vejgodstransport).

Produktions- og importskatter minus produktions- og -importsubsidier

9.40 Produktions- og importskatter omfatter:

- a) produktskatter (D.21):
  - 1) moms (D.211)
  - 2) importskatter og told ekskl. moms (D.212)
  - 3) produktskatter ekskl. moms og importskatter (D.214)
- b) andre produktionsskatter (D.29).

Der opstilles tilsvarende kategorier for subsidier.

9.41 Tilgang i basispriser inkluderer andre skatter minus produktionssubsidier. Ved beregningen fra basispriser til køberpriser lægges de forskellige produktskatter til, og produktsubsidierne fratrækkes.

Tabel 9.8 — Produktskatter minus produktsubsidier

Skatter minus subsidier på tilgange

	Skatter minus subsidier på tilgange af produkter							Produktskatter minus produktsubsidier i alt
	Moms	Import-skatte		Andre produkt-skatte	Import-subsidier		Andre produkt-subsidier	
Produkter (CPA)								Skatter minus subsidier på tilgangen i alt efter produkt og efter anvendelse
1								
2								
3								
4								
I alt								

Tabel 9.8 — Produktskatter minus produktsubsidier (fortsat)

Skatter minus subsidier på anvendelser

	Produktskatter minus produktsubsidier i alt	Skatter minus subsidier på produktanvendelser
		Branche (NACE) 1 — 2 — 3 — 4 — ....
Produkter (CPA)	Skatter minus subsidier på produkter til endelig anvendelse:	Skatter minus subsidier på forbrug i produktionen af produkter efter branche
1	endeligt forbrug	
2	a) husholdninger	
3	b) NPISH'er	
4	c) myndigheder	
	Bruttoinvesteringer:	
	d) faste bruttoinvesteringer	
	e) ændringer i beholdninger	
	f) lagerændringer	
	Eksport	

9.42 Tabel 9.8 over produktskatter minus produktsubsidier er forenklet på følgende måde:

a) Med hensyn til anvendelsen af produkter sondres der ikke mellem de forskellige former for produktskatter, og subsidier anføres ikke separat. Med hensyn til tilgangen af produkter sondres der kun mellem tre typer produktskatter og to typer subsidier. Generelt er det hensigtsmæssigt at anføre hver vigtig type produktskatter eller -subsidier separat og derefter fordele det samlede beløb på de forskellige produktgrupper.

b) Skattesatser og subsidier kan variere efter de enkelte distributionskanaler. Der bør derfor også skelnes mellem de forskellige distributionskanaler, når der foreligger relevante og tilstrækkelige oplysninger.

9.43 Produktskatter og -subsidier er de beløb, der skal betales i henhold til myndighedernes skattepåligning, selvangivelser eller andet, eller de beløb, der faktisk er betalt. Ved udarbejdelsen af tilgangs- og anvendelsestabeller foretages der normalt et skøn over produktskatter og -subsidier ved at anvende de officielle skatte- eller subsidiesatser på de forskellige efterspørgselsstrømme. Herefter bør der foretages en vurdering af afvigelseerne i forhold til den pålignede skat eller de faktisk betalte beløb.

▼B

a) Nogle af disse afvigelser viser, at det oprindelige skøn over produkt-skatte i tilgangs- og anvendelsestabellerne ikke er i overensstemmelse med ENS-definitionerne:

- 1) i tilfælde af skattefritagelse sættes det oprindelige skøn over produkt-skatte derfor lavere.
- 2) i tilfælde af sorte økonomiske aktiviteter eller unddragelse ved betaling af produkt-skatte (f.eks. når betaling af skatte er obligatorisk, men der ikke er nogen skattepåligning) sættes skønnet over produkt-skatte derfor lavere.

b) I nogle tilfælde kan afvigelserne være et udtryk for, at det oprindelige skøn vedrørende produkt-skatte og -subsidier er behæftet med fejl, f.eks. fordi produktionen af et bestemt produkt er underestimeret. I sådanne tilfælde kan der foretages ændringer af skønnene over strømme af varer og tjenester.

9.44 Moms kan være fradragsberettiget, ikkefradragsberettiget eller ikke pligtig at anvende:

a) Fradragsberettiget moms lægges på størstedelen af forbruget i produktionen, størstedelen af de faste bruttoinvesteringer og en del af lagerændringerne.

b) Ikkefradragsberettiget moms lægges ofte på husholdningernes udgifter til forbrug, en del af de faste bruttoinvesteringer som f.eks. nye ejerboliger, en del af lagerændringerne og en del af forbruget i produktionen, f.eks. offentlige enheders og finansielle selskabers forbrug i produktionen.

c) Moms pålægges almindeligvis ikke:

- 1) Eksport til lande uden for EU.
- 2) Salg af varer og tjenester, som pålægges momssatsen 0 uanset anvendelse. En momssats på 0 indebærer imidlertid, at den moms, der er betalt på køb, stadig kan kræves godtgjort. Disse producenteres forbrug i produktionen og faste bruttoinvesteringer korrigeres derfor med det beløb, der er blevet godtgjort i moms.
- 3) Producenter, som er fritaget for momsregistrering (små foretagender, religiøse foreninger mv.). Disse har normalt begrænset ret til at kræve moms-godtgørelse af køb.

9.45 Moms registreres netto: Tilgang værdiansættes således altid i basispriser, dvs. uden faktureret moms. Forbrug i produktionen og endelig anvendelse registreres i køberpriser, dvs. uden fradragsberettiget moms.

Andre grundbegreber

9.46 I tilgangs- og anvendelsestabellerne indføres to korrektionsposter for at bringe overensstemmelse mellem værdiansættelsen af importen i tilgangs- og anvendelsestabellerne og i kontiene for de institutionelle sektorer.

I tilgangstabellen værdiansættes import af varer i cif-priser for at opnå en værdiansættelse, der er sammenlignelig med indenlandsk produktion i samme produktgruppe. Cif-prisen indbefatter transport- og forsikringstjenester leveret af residerter, f.eks. transport for egen regning eller transport udført af specialiserede residente transportforetagender. For at sikre en overensstemmende værdiansættelse mellem import og eksport bør eksport af tjenester indbefatte denne pris.

▼B

I kontiene for institutionelle sektorer værdiansættes import af varer i fob-priser, dvs. i overensstemmelse med værdiansættelsen for eksport af varer. I tilfælde af værdiansættelse i fob-priser vil værdien af transport- og forsikringstjenester, der ydes af residenter, og som indgår i eksport af tjenester, være mindre, da den kun omfatter de tjenester, der leveres inden for det eksporterende land. Anvendelsen af forskellige værdiansættelsesprincipper medfører således, at den samlede import er den samme beregnet netto, men at både den samlede import og den samlede eksport er større med værdiansættelsen i cif-priser.

Der kan skabes overensstemmelse mellem de to værdiansættelsesprincipper i tilgangs- og anvendelsestabellerne ved at indføre korrektionsposter for både importen og eksporten. Korrektionsposterne skal svare til værdien af transport- og forsikringstjenesterne, som ydes af residenter, og som er indregnet i cif-værdien, men ikke i fob-værdien, dvs. med hensyn til transport og forsikring fra det eksporterende lands grænse til det importerende lands grænse. Når først sådanne korrektionsposter er indarbejdet i tilgangs- og anvendelsestabellerne, nødvendiggør de ikke nogen særlig behandling i input-output-beregningerne.

9.47 Overførsel af eksisterende varer registreres i tilgangstabellen som en negativ udgift for sælgeren og en positiv udgift for køber. For den pågældende varegruppe betyder overførsel af en eksisterende vare en omklassificering af anvendelser. Det er kun transaktionens omkostninger, som ikke skal omklassificeres. De registreres som anvendelse af tjenester, f.eks. forretningservice. Til beskrivelses- og analyseformål for visse produktgrupper vil det være hensigtsmæssigt at kende det relative omfang af overførsler af eksisterende varer, f.eks. antallet af brugte biler på markedet for både nye og brugte biler eller omfanget af genbrugspapir i tilgangen af papirvarer.

9.48 For bedre at kunne forstå tilgangs- og anvendelsestabellerne er det praktisk at opsummere nogle af de regnskabsprincipper, der er fastsat i ENS:

a) En branche består af en gruppe faglige enheder, der udøver samme eller næsten samme form for aktivitet. Det er et vigtigt kendetegn ved tilgangs- og anvendelsestabeller, at de sekundære aktiviteter registreres separat. Det indebærer, at lokale faglige enheder ikke behøver at være homogene i deres produktionsaktiviteter. Begrebet faglige enheder er forklaret nærmere i kapitel 2. En fuldstændig homogen produktionsenhed anvendes i en symmetrisk input-output-tabel i formatet produkt x produkt.

b) Hvis en virksomhed, der udelukkende udøver hjælpeaktiviteter, er statistisk observerbar, eftersom der foreligger separate regnskaber for dens produktion, eller er beliggende i et andet geografisk område end den virksomhed, den servicerer, registreres den både i national- og regionalregnskaber som en separat enhed og henføres til den branche, der svarer til dens hovedaktivitet. Foreligger der ikke passende basisdata, kan hjælpeaktivitetens produktion anslås ved at sammenlægge omkostningerne.

Hvis ingen af disse to betingelser kan opfyldes, betragtes input i hjælpeaktiviteter, f.eks. materialer, arbejdskraft og realkapitalforbrug, som input i den hoved- eller biaktivitet, som de er knyttet til.

c) Varer eller tjenester, der produceres og forbruges inden for samme regnskabsperiode og inden for samme lokale faglige enhed, opføres ikke separat. De registreres derfor ikke som en del af den pågældende lokale faglige enheds produktion eller forbrug i produktionen.

▼B

- d) Fremstilling, vedligeholdelse, service eller reparation i mindre omfang for en anden lokal faglig enhed registreres netto, dvs. eksklusive værdien af de anvendte varer.
- e) Import og eksport finder sted, når ejendomsretten overdrages mellem residente og ikke-residente enheder. At varer rent fysisk passerer nationale landegrænser, indebærer ikke i sig selv, at der finder en import eller eksport af disse varer sted. Varer, der sendes til forarbejdning i udlandet, registreres ikke som eksport og import. Derimod registreres købs- og gensalgstransaktioner med varer med ikke-residenter, uden at varerne passerer grænsen til mellemhandlerens økonomi, som eksport og import på producentens og den endelige købers konti, mens der på mellemhandlerens konti anføres en nettoeksport af varer i forbindelse med merchanting (transithandel).
- f) Varige goder kan lejes eller leases (operationel leasing). I sådanne tilfælde opgøres de som faste investeringer og realkapital inden for den branche, som ejeren henhører under. Inden for brugerens branche opføres den betalte leje som forbrug i produktionen.
- g) Personer, der arbejder via vikarbureauer, registreres som beskæftiget inden for disse bureauers branche og ikke i de brancher, hvor de rent faktisk arbejder. Som følge heraf opføres de gebyrer, der betales til bureauet for levering af arbejdskraft, i sidstnævnte branche som forbrug i produktionen (og ikke som aflønning af ansatte). Arbejdskraft stillet til rådighed for andre mod betaling behandles som leverede tjenester.
- h) Beskæftigelse og aflønning af ansatte er brede begreber:
- 1) Beskæftigelse omfatter ligeledes arbejdspladser, der er oprettet af sociale grunde f.eks. for handicappede, langtidsarbejdsløse og arbejdssøgende unge. Følgelig betragtes de pågældende personer som lønmodtagere, der modtager aflønning som ansatte og ikke sociale overførsler, selv om deres produktivitet kan være lavere end andre ansattes.
  - 2) Beskæftigelse omfatter også tilfælde, hvor de pågældende personer slet ikke forventes at arbejde, f.eks. personer som efter afskedigelse i en periode modtager betalinger fra den tidligere arbejdsgiver. Denne konvention forvansker imidlertid ikke tallene vedrørende beskæftigelse i form af udførte arbejdstimer, eftersom der reelt ikke udføres arbejdstimer.

Supplerende oplysninger

9.49 Anvendelsestabellen 9.6 indeholder en række supplerende oplysninger: faste bruttoinvesteringer, faste aktiver og beskæftigelse efter branche. En opdeling i arbejdstagere og selvstændige uden ansatte er en værdifuld yderligere information. Oplysningerne om faste bruttoinvesteringer og faste aktiver efter branche er nødvendige for at kunne udlede forbrug af fast realkapital efter branche og for at kunne registrere ikkefradragsberettiget moms på faste bruttoinvesteringer. Oplysningerne om beskæftigelse efter branche er vigtige ved opstilling af regnskaberne:

- Beskæftigelsestallet anvendes ofte til at opregne tal vedrørende produktion, aflønning af ansatte, forbrug i produktionen og blandet indkomst.
- Nøgletal som produktion, aflønning af ansatte og blandet indkomst efter arbejdsenhed (f.eks. antal arbejdstimer) kan sammenlignes over tid og efter branche for at kontrollere, om estimerne er plausible.

▼B

- De bidrager til at sikre konsistens mellem tallene efter branche og beskæftigelsesdata efter branche. Uden en direkte relation til beskæftigelsesdata kan afstemningen resultere i ændringer i tallene efter branche uden tilsvarende ændringer i beskæftigelsestallene.

At tilføje oplysninger om beskæftigelse efter branche er også nyttigt i forbindelse med analyse af beskæftigelsen og produktiviteten.

DATAKILDER OG AFSTEMNING

- 9.50 Ved opgørelsen af produktionen efter branche og produkt er de vigtigste datakilder sædvanligvis konjunkturundersøgelser i virksomhederne, produktionsundersøgelser og årsberetninger eller virksomhedsregnskaber fra større selskaber. Undersøgelserne er normalt totalundersøgelser for store selskabers vedkommende, mens der foretages en stikprøveundersøgelse for mindre virksomheders vedkommende. For en række særlige aktiviteter kan forskellige datakilder være relevante, f.eks. for tilsynsførende organer, regnskaber for statslig og kommunal forvaltning og service eller sociale kasser og fonde.
- 9.51 Sådanne data anvendes med henblik på udarbejdelse af et foreløbigt ufuldstændigt sæt tilgangs- og anvendelsestabeller. Disse afstemmes i flere omgange. Manuel afstemning på et lavt aggregeringsniveau giver god mulighed for kontrol af fejlene i datakilderne og systemfejl, og samtidig kan der foretages ændringer i basisdataene, så der kan korrigeres for begrebsmæssige forskelle og manglende enheder. Hvis afstemningen foretages på et højere aggregeringsniveau under anvendelse af en automatisk afstemningsprocedure eller en meget streng sekventiel afstemningsprocedure, er det umuligt at foretage de fleste af disse kontroller, da eventuelle fejl udlignes, og årsagerne til fejlene ikke kan spores.

VÆRKTØJER TIL ANALYSE OG UDVIDELSER

- 9.52 Til analyser kan tre typer tabeller anvendes:

- tilgangs- og anvendelsestabeller
- symmetriske input-output-tabeller branche x branche
- symmetriske input-output-tabeller produkt x produkt.

Symmetriske input-output-tabeller kan udledes af tilgangs- og anvendelsestaberne i løbende priser og også i de foregående års priser.

- 9.53 Anvendelsestabellen 9.6 viser ikke, i hvilket omfang de anvendte varer og tjenester er indenlandsk produceret eller importeret. Denne oplysning er nødvendig i analyser, hvor relationen mellem tilgangen og anvendelsen af varer og tjenester inden for den nationale økonomi har betydning. Et eksempel herpå er analysen af den indvirkning, som bevægelser i eksporten eller udgifterne til forbrug har på importen, den indenlandske produktion og dertil knyttede variabler f.eks. beskæftigelsen. Input-output-systemet bliver derfor bedre, hvis der bruges separate anvendelsestabeller for importerede produkter og indenlandsk producerede varer og tjenester.
- 9.54 Anvendelsestabellen over importerede produkter udarbejdes på grundlag af alle foreliggende oplysninger om anvendelsen af importen; for eksempel vil man for nogle produkters vedkommende være bekendt med de vigtigste importforetagender, og for visse producenter vil der foreligge oplysninger om importens størrelse. Almindeligvis er der kun i meget begrænset omfang direkte statistiske data om anvendelsen af importen. Disse oplysninger skal derfor almindeligvis suppleres med antagelser om fordelingen af produktgrupperne på anvendelser.

▼ B

9.55 Anvendelsestabellen for indenlandsk producerede varer og tjenester kan herefter opstilles ved at trække anvendelsestabellen over importerede produkter fra anvendelsestabellen for hele økonomien.

9.56 I teorien er der fire grundlæggende modeller for omdannelse af en tilgangs- og anvendelsestabel til en symmetrisk input-output-tabel. Disse modeller er baseret på enten antagelser om produktspecifik teknologi eller antagelser om faste salgsstrukturer. Ofte anvendes antagelsen om produktspecifik teknologi: Hvert produkt produceres på sin egen særlige måde, uanset hvilken branche det produceres inden for. Denne antagelse anvendes ofte ved opstillingen af en input-output-tabel i formatet produkt x produkt. Ved en anden almindelig model anvendes antagelsen om en fast salgsstruktur for produktet (markedsandelsantagelse): Hvert produkt har sin egen særlige salgsstruktur, uanset hvilken branche det produceres inden for. Denne antagelse anvendes ofte ved opstillingen af en input-output-tabel i formatet branche x branche. Det er også muligt at anvende hybridformer af modellerne, hvor disse antagelser blandes: Modeller baseret på enten antagelser om brancheteknologi eller faste branchesalgsstrukturer er af mindre praktisk relevans, da der ikke er stor sandsynlighed for, at de forekommer i praksis. En diskussion af de alternative modeller og omdannelsesprocedurer findes i kapitel 11 i håndbogen *Eurostat Manual of Supply, Use and Input-output Tables (2008 edition)* ⁽¹⁾.

9.57 Det er vanskeligt at afgøre, hvilken antagelse, det er mest hensigtsmæssigt at gå ud fra i hvert enkelt tilfælde. Det afhænger af strukturen i de enkelte landes brancher, f.eks. specialiseringsgraden, og homogeniteten i de nationale teknologier, der anvendes til fremstilling af produkter inden for samme produktgruppe, og ikke mindst af basisdataenes detaljeringsgrad.

Det giver uacceptable resultater, hvis man blot tager udgangspunkt i den produktspecifikke teknologi, da de heraf udledte input-output-koefficienter i nogle tilfælde er usandsynlige eller endog umulige (f.eks. negative koefficienter). Usandsynlige koefficienter kan skyldes opgørelsesfejl og uensartethed i produktudbuddet inden for en branche, hvor det overførte produkt indgår som hovedprodukt. Dette problem kan løses ved at foretage korrektioner på basis af supplerende oplysninger eller ved i størst mulig udstrækning at udnytte ekspertviden. En anden løsning er at anvende antagelsen om fast salgsstruktur for produktet. I praksis har den bedste fremgangsmåde til udarbejdelse af symmetriske input-output-tabeller vist sig at være anvendelse af blandede teknologiantagelser kombineret med supplerende oplysninger.

9.58 Den symmetriske input-output-tabel kan splittes op i to tabeller:

a) En matrix over anvendelsen af importen. Denne tabels format svarer til formatet på importtabellen, der ledsager tilgangs- og anvendelsestaberne, bortset fra at der anvendes en symmetrisk struktur med samme klassifikation på begge akser.

b) En symmetrisk input-output-tabel for den indenlandske produktion.

Sidstnævnte tabel anvendes til beregning af de kumulerede koefficienter, dvs. den inverterede Leontief-matrix. Den inverterede Leontief-matrix er den inverse værdi af forskellen mellem identitetsmatrix I og matricen for tekniske inputkoefficienter udledt af matricen for indenlandsk produktion, der anvendes som forbrug i produktionen. Den inverterede Leontief-matrix kan også udledes for import. Man skulle da gå ud fra den antagelse, at importen er produceret på samme måde som de indenlandske produkter, som den konkurrerer med.

⁽¹⁾ Eurostat, *Eurostat Manual of Supply, Use and Input-Output Tables (2008 edition)*, 2008, (tilgængelig på: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

▼B

- 9.59 Tilgangs- og anvendelsestabellerne samt symmetriske input-output-tabeller kan også anvendes som hjælpemiddel i økonomiske analyser. Hver tabeltype har sine fordele. Symmetriske input-output-tabeller er umiddelbart egnede til beregning ikke blot af direkte, men også indirekte og kumulative virkninger. De kan også være af god kvalitet, når der er blevet anvendt ekspertviden og forskellige typer statistisk information ved udledning af tabellerne af tilgangs- og anvendelsestabellerne.
- 9.60 Tabeller i formatet branche x branche er velegnede til analyser i forbindelse med brancher, f.eks. skattereformer, konsekvensanalyser, finanspolitik og pengepolitik. De ligger også tættere på de forskellige statistiske datakilder. Tabeller i formatet produkt x produkt er velegnede til analyser af homogene produktionsenheder, f.eks. produktivitet, sammenligning af omkostningsstruktur, beskæftigelsesmæssige konsekvenser, energipolitik og miljøpolitik.
- 9.61 De analytiske egenskaber ved tabeller i formatet produkt x produkt og branche x branche afviger imidlertid ikke væsentligt fra hinanden. Forskellene mellem tabeller i formatet produkt x produkt og branche x branche skyldes, at den sekundære produktion generelt er begrænset. I praksis går der ved anvendelse af input-output-tabeller til analyseformål ud fra en antagelse om branchespecifik teknologi, uanset hvordan tabellerne oprindeligt er blevet udarbejdet. Desuden er enhver tabel i formatet produkt x produkt i praksis en manipuleret tabel i formatet branche x branche, da den stadig indeholder alle kendetegnene for institutionelle faglige enheder og foretagender fra tilgangs- og anvendelsestabellerne.
- 9.62 Tilgangs- og anvendelsestabeller og symmetriske input-output-tabeller er generelt egnede til mange forskellige typer analyser:
- a) analyser af produktion, omkostningsstrukturer og produktivitet
  - b) prisanalyser
  - c) beskæftigelsesanalyser
  - d) analyser af strukturen i investeringer, forbrug, eksport osv.
  - e) opdeling af den økonomiske vækst ved at anvende de kumulerede omkostningsandele til fordeling af importen på de forskellige endelige anvendelser
  - f) analyser af eksportens bidrag til den økonomiske vækst og beskæftigelsen i andre (blokke) af lande
  - g) analyser af energiimport
  - h) analyser af virkningen af nye teknologier
  - i) analyser af virkningen af ændrede skattesatser (f.eks. moms) eller indførelsen af en mindsteløn på nationalt plan
  - j) analyser af forholdet mellem den indenlandske produktion og miljøet, f.eks. anvendelse af specifikke produkter som brændstof, papir og glas eller udledning af forurenende stoffer.

En makromodel kan også udelukkende indeholde de kumulerede omkostningsandele beregnet på grundlag af input-output-tabellerne. På denne måde indarbejdes oplysninger fra input-output-tabellen om direkte og indirekte virkninger, f.eks. betydningen af arbejdskraftomkostninger eller energiimport for det private forbrug eller eksporten, i makromodellen, hvorved de kan bruges til analyser og prognoser.

▼B

9.63 Til mere specifikke formål kan tilgangs- og anvendelsestabellerne og de symmetriske input-output-tabeller ændres ved at indføre alternative og supplerende klassifikationer. Blandt de vigtigste eksempler kan nævnes:

- a) mere detaljerede produkt- og brancheklassifikationer, som er baseret på nationale klassifikationer, eller som skal dække mere specifikke behov, f.eks. til analyse af forskningens og udviklingens rolle i den nationale økonomi
- b) en mere detaljeret geografisk opdeling af importen og eksporten, f.eks. samhandelen inden for EU underopdelt efter land og handelen med tredjelande underopdelt efter økonomiske regioner og visse lande som Kina, Indien, Japan og USA
- c) klassifikation af importen i:
  - 1) import af produkter, som også produceres inden for landets grænser (»konkurrerende import«)
  - 2) import af produkter, som ikke produceres inden for landets grænser (»komplementær import«).

Begge former for import kan forventes af have forskellige relationer til og betydning for den nationale økonomi. Konkurrerende import kan være genstand for analyser og økonomisk politik, eftersom den kan være en erstatning for indenlandsk produktion. Denne import vil derfor kunne opføres som en separat kategori af potentiel endelig anvendelse i anvendelsestabellerne. Hvad angår komplementær import, f.eks. i tilfælde af en pludselig stigning i energipriserne, vil analyserne især dreje sig om den indvirkning, som bevægelser i priserne har på den nationale økonomi

- d) klassifikation af aflønningen af ansatte efter kriterier som f.eks. uddannelsesniveau, deltid/heltid, alder og køn. Denne klassificering vil også kunne anvendes på de supplerende oplysninger om beskæftigelsen. Således kan tilgangs- og anvendelsestabellerne også anvendes til analyser af arbejdsmarkedet
- e) opdeling af aflønningen af ansatte i:
  - 1) løn, heraf lønmodtagerbidrag til sociale ordninger
  - 2) arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger.

Denne underopdeling muliggør analyse af den betydning, bidragene til sociale ordninger har for arbejdskraftomkostningerne, og disse omkostningers indflydelse på bruttooverskuddet af produktionen

- f) klassificering af forbrug efter formål, hvilket for husholdninger er Coicop, mens det for NPISH'er er COPNI og for det offentlige COFOG. Den funktionelle klassificering af disse udgifter gør det muligt at vurdere hver funktions indvirkning på den øvrige del af økonomien. For eksempel er det således muligt at vurdere omfanget af de offentlige og private udgifter til sundhedspleje, transport og uddannelse.

KAPITEL 10

MÅLING AF PRIS- OG MÆNGDEÆNDRINGER

- 10.01 I nationalregnskabssystemet udtrykkes samtlige strømme og beholdninger i monetære enheder. Den monetære enhed er den eneste fælles enhed, hvormed man kan værdiansætte de meget forskelligartede transaktioner, som optræder i nationalregnskabet, og beregne de relevante saldoposter.

Problemet ved at anvende den monetære enhed som måleenhed er, at denne enhed hverken er stabil over tid eller en international standard. Et af de vigtigste formål med økonomisk analyse er at måle den økonomiske vækst i mængde mellem forskellige perioder. Det er derfor i forbindelse med ændringer i værdien af visse økonomiske aggregater nødvendigt at skelne mellem ændringer, der udelukkende skyldes prisændringer, og øvrige ændringer, som kaldes »mængdeændringer«.

Økonomisk analyse omfatter endvidere geografiske sammenligninger, dvs. mellem forskellige nationale økonomier. Der fokuseres på internationale mængdesammenligninger på produktions- og indkomstniveau, men også prisniveauet er interessant. Det er derfor nødvendigt at opdele forskellene i værdien af økonomiske aggregater mellem landepar eller landegrupper i komponenter, som afspejler forskellene i mængde og forskellene i pris.

- 10.02 Når der er tale om tidsmæssige sammenligninger af strømme og beholdninger, er det vigtigt, at der lægges lige stor vægt på en præcis måling af prisændringer og af mængdeændringer. På kort sigt er iagttagelsen af prisudviklingen af lige så stor interesse som målingen af den udbudte og efterspurgte mængde. På længere sigt kan man ikke ved analysen af den økonomiske vækst se bort fra ændringer i de relative priser på de forskellige typer varer og tjenester.

Hovedformålet er ikke bare at tilvejebringe omfattende mål for pris- og mængdeændringer for hovedaggregaterne i nationalregnskabssystemet, men at samle et sæt af indbyrdes afhængige mål, som gør det muligt at gennemføre systematiske og detaljerede analyser af inflationen, den økonomiske vækst og de økonomiske udsving.

- 10.03 Det gælder generelt for geografiske sammenligninger, at der skal foretages præcise målinger for både mængde- og priskomponenterne i de økonomiske aggregater. Da spredningen mellem Laspeyres' og Paasches formler ofte er betydelig i geografiske sammenligninger, er Fischers indeksformel den eneste, der kan accepteres til dette formål.

- 10.04 Nationalregnskabet udmærker sig ved at tilvejebringe en passende ramme for opstillingen af et system af mængde- og prisindeks og sikre konsistensen i de statistiske data. Fordelene ved at anvende nationalregnskabet kan opsummeres som følger:

- a) På det begrebsmæssige plan betyder anvendelsen af et regnskabssystem, som dækker hele det økonomiske system, at man nødvendigvis må specificere priser og fysiske enheder på en sammenhængende måde for de forskellige produkter og for det økonomiske systems forskellige strømme. I et sådant system defineres pris- og mængdebegreberne for samme produktgruppe på en ensartet måde på såvel tilgangs- som anvendelsessiden.
- b) På det statistiske plan medfører anvendelsen af nationalregnskabssystemet, at en række betingelser skal være opfyldt målt i både løbende priser og mængde, og anvendelsen af systemet kræver normalt nogle justeringer, således at der sikres konsistens mellem pris- og mængdeoplysningerne.

▼B

- c) Udarbejdelsen af et integreret system af pris- og mængdeindeks som led i et nationalregnskabsystem giver desuden nationalregnskabsstatistikere en ekstra kontrolmulighed. Hvis man forudsætter, at der er udarbejdet et afstemt system af tilgangs- og anvendelsestabeller i løbende priser, kan man ved at opstille sådanne afstemte tabeller i mængde automatisk aflede et system af implicite prisindeks. En undersøgelse af pålideligheden af disse afledte indeks kan medføre revision og korrektion af tallene i mængde og i visse tilfælde endog af værdierne i løbende priser.
- d) Anvendelsen af nationalregnskabet som ramme giver mulighed for at beregne pris- og mængdeændringer for visse saldoposter på kontiene, da disse pr. definition er afledt af andre elementer på kontiene.

10.05 Trods fordelene ved et integreret system baseret på balancen mellem tilgang og anvendelse for vare- og tjenestetransaktionerne totalt eller efter branche må det erkendes, at de således opnåede pris- og mængdeindeks ikke imødekommer alle behov eller besvarer alle spørgsmål vedrørende udviklingen i priser og mængder. De regnskabsmæssige krav og de valg, man træffer med hensyn til pris- og mængdeindeksformler, kan, hvor uundværlige de end måtte være ved opstillingen af et integreret system, undertiden vise sig at være til gene. Der er også behov for oplysninger for kortere perioder som f.eks. en måned eller et kvartal. I så fald vil det måske vise sig nyttigt at anvende andre former for pris- og mængdeindeks.

ANVENDELSESOMRÅDE FOR PRIS- OG MÆNGDEINDEKS I NATIONALREGNSKABER

10.06 Blandt de strømme, der optræder i nationalregnskabet i løbende priser, findes der nogle strømme — hovedsagelig vedrørende produkter — hvor sondringen mellem en prisændring og en mængdeændring kan sidestilles med sondringen på mikroøkonomisk plan. For mange andre strømme i systemet er det betydeligt vanskeligere at foretage en sådan sondring.

Når der er tale om strømme, som spænder over en gruppe elementære vare- og tjenestetransaktioner, hvor værdien af hver enkelt transaktion er lig med produktet af en række fysiske enheder og disses respektive pris pr. enhed, skal man blot vide, hvilke elementer der indgår i strømmen, for at kunne opgøre pris- og mængdeændringer over tid.

I tilfælde, hvor en strøm omfatter en række transaktioner inden for distribution og finansiel formidling samt saldoposter som f.eks. værditilvækst, er det vanskeligt eller endog umuligt direkte at opdele værdierne i løbende priser i pris- og mængdekomponenter, og særlige løsninger må derfor anvendes.

Der er desuden behov for at måle den reale købekraft for en række aggregater som f.eks. aflønning af ansatte, husholdningernes disponible indkomst eller nationalindkomsten. Det kan f.eks. ske ved at deflatere dem med prisindekset for de varer og tjenester, der kan købes for dem.

10.07 Formål og fremgangsmåde ved opgørelse af den reale købekraft for indkomstsken er forskellige fra de tilfælde, hvor man skal deflatere varer, tjenester og saldoposter. Til strømme af varer og tjenester kan man opstille et integreret system af pris- og mængdeindeks, som giver et konsistent grundlag for måling af økonomisk vækst. Når indkomststrømme skal opgøres i reale værdier, anvendes prisindeks, som ikke er direkte forbundet med indkomststrømmen. Den pris, der vælges til måling af indkomstvækst kan således variere alt efter formålet med beregningen. Der er ikke fastsat nogen enhedspris i det integrerede pris- og mængdeindekssystem.

▼B**Det integrerede system af pris- og mængdeindeks**

10.08 En systematisk opdeling af ændringerne i værdierne i løbende priser i deres bestanddele »prisændringer« og »mængdeændringer« er begrænset til strømme, der repræsenterer transaktioner, som er registreret på kontiene for varer og tjenester og i tilgangs- og anvendelsestabellerne. Opdelingen foretages både for data vedrørende de enkelte brancher og produkter og for data vedrørende den samlede økonomi. Strømme, der er saldoposter, f.eks. værditilvækst, kan ikke direkte opdeles i pris- og mængdekomponenter. Dette kan kun gøres indirekte ved hjælp af de relevante strømme af transaktioner.

Når man anvender nationalregnskabsystemet, skal der ved beregningen af dataene tages hensyn til følgende to betingelser:

- a) Saldoen på kontoen for varer og tjenester skal for en hvilken som helst periode på to år opgøres i både løbende priser og mængde.
- b) I den samlede økonomi skal hver strøm være lig med summen af de tilsvarende strømme for de forskellige brancher.

En tredje betingelse, som ikke følger af anvendelsen af nationalregnskabsystemet, men som er resultatet af et bevidst valg, er, at enhver ændring i værdien af transaktioner enten skal opfattes som en prisændring eller som en mængdeændring, eller en kombination af disse.

Er disse tre betingelser opfyldt, betyder værdiansættelsen af kontiene for varer og tjenester og produktionskontiene i mængde, at der kan udledes et integreret pris- og mængdeindekssystem.

10.09 Til opbygningen af et sådant integreret indekssystem kræves følgende poster:

Produkttransaktioner	
Produktion	P.1
Markedsmæssig produktion	P.11
Produktion til eget brug	P.12
Ikkemarkedsmæssig produktion	P.13
Forbrug i produktionen	P.2
Udgifter til forbrug	P.3
Udgifter til individuelt forbrug	P.31
Udgifter til kollektivt forbrug	P.32
Faktisk forbrug	P.4
Faktisk individuelt forbrug	P.41
Faktisk kollektivt forbrug	P.42
Bruttoinvesteringer	P.5
Faste bruttoinvesteringer	P.51
Lagerændringer	P.52
Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	P.53
Eksport af varer og tjenester	P.6
Eksport af varer	P.61
Eksport af tjenester	P.62

▼B

Import af varer og tjenester	P.7
Import af varer	P.71
Import af tjenester	P.72
<hr/>	
Produktskatter og -subsidier	
Produktskatter ekskl. moms	D.212 og D.214
Produktsubsidier	D.31
Moms	D.211
<hr/>	
Saldoposter	
Værditilvækst	B.1
Bruttonationalprodukt	B.1*g

Andre pris- og mængdeindeks

- 10.10 Foruden ovennævnte pris- og mængdemål kan nedenstående aggregater underopdeles i egne pris- og mængdekomponenter. Der kan være forskellige formål med denne opdeling.

Lagerbeholdninger ved henholdsvis begyndelsen og slutningen af hver periode må eventuelt opgøres i mængde for at nå frem til aggregaterne for statuskontoen. Beholdningen af producerede faste aktiver skal opgøres i mængde, for at man kan beregne kapitalkoefficienterne og have et grundlag for beregning af realkapitalforbruget i mængde. Aflønning af ansatte kan beregnes i mængde til brug for måling af produktiviteten og i nogle tilfælde også for at opgøre produktionsværdien som summen af omkostningerne i faste priser. Forbrug af fast realkapital og andre produktionsskatter og -subsidier skal også opgøres i mængde, når man beregner omkostninger i mængde.

- 10.11 Aflønning af ansatte er en bestanddel af indkomsten. Med henblik på at måle købekraften kan aflønning af ansatte værdiansættes i reale værdier ved at deflatere med et indeks, der afspejler priserne på de produkter, de ansatte køber. Også andre bestanddele af indkomsten, som f.eks. husholdningernes disponible indkomst og nationalindkomsten, kan måles i reale værdier på samme generelle måde.

GENERELLE PRINCIPPER FOR BEREGNING AF PRIS- OG MÆNGDEINDEKS**Definition af priser og mængder for markedsmæssige produkter**

- 10.12 Der kan kun beregnes mængde- og prisindeks for variabler, som har pris- og mængdeelementer. Begreberne pris og mængde hænger nøje sammen med begrebet homogene produkter, dvs. produkter, for hvilke der kan defineres enheder, der alle betragtes som ækvivalente, og som derfor kan omsættes til samme monetære værdi. Det er således muligt at definere prisen på et homogent produkt som det pengebeløb, til hvilket hver enhed af produktet kan omsættes.

For hver strøm af homogene produkter, f.eks. produktion, kan man således definere en pris (p), en kvantitet (q) svarende til antallet af enheder og en værdi (v), som defineres ved ligningen:

$$v = p \times q$$

Kvalitet, pris og homogene produkter

- 10.13 En anden måde at definere et homogent produkt på er at sige, at det består af enheder af samme kvalitet.

▼B

Homogene produkter spiller en væsentlig rolle i nationalregnskabet. Produktionen værdiansættes til en basispris, der bestemmes af markedet på det tidspunkt, hvor den finder sted, dvs. meget ofte inden den sælges. De producerede enheder skal derfor værdiansættes, ikke til den pris, de reelt vil blive solgt til, men til den pris, til hvilken tilsvarende enheder sælges på tidspunktet for produktionen af de pågældende enheder. Dette kan kun gøres konsekvent for homogene produkter.

10.14 I praksis kan to enheder af et produkt med identiske fysiske karakteristika dog blive solgt til forskellige priser af to grunde:

- a) To enheder med identiske fysiske karakteristika kan betragtes som ikkeækvivalente, hvis de sælges forskellige steder, på forskellige tidspunkter eller på forskellige betingelser. I så fald skal de pågældende enheder betragtes som forskellige homogene produkter.
- b) To enheder med identiske fysiske karakteristika kan sælges til forskellige priser på grund af manglende information, begrænset valgfrihed eller eksistensen af parallelle markeder. I så fald skal de pågældende enheder betragtes som værende samme homogene produkt.

Et homogent produkt kan således defineres som et produkt, hvoraf samtlige enheder ville blive solgt til samme pris på et marked med fuldkommen konkurrence. Er der ikke fuldkommen konkurrence, defineres det homogene produkts pris som gennemsnitsprisen for enheder af det. I nationalregnskabet er der følgelig én og kun én pris for hvert homogent produkt, således at man kan anvende generelle regler for værdiansættelse af produkter.

10.15 Manglende information betyder, at køberen måske ikke er korrekt informeret om prisforskellene og derfor kommer til at købe til højere priser. Dette — eller det modsatte — kan endvidere ske, når individuelle købere og sælgere forhandler eller tinger om en pris. Dog må forskellen mellem gennemsnitsprisen for en vare, der købes på et marked eller i en basar, hvor der ofte tinges om prisen, og prisen for den samme vare solgt i en anden type detailforretning, f.eks. et stormagasin, normalt behandles som en kvalitetsforskel på grund af de forskellige salgsbetingelser.

10.16 Prisdiskriminering betyder, at en sælger har mulighed for at kræve forskellige priser af forskellige kategorier af købere for identiske varer og tjenester, der sælges under nøjagtig samme vilkår. I sådanne tilfælde er der ingen eller kun begrænset valgfrihed for en køber, der hører til en særlig kategori. Ifølge det vedtagne princip er der tale om prisdiskriminering, når der opkræves forskellig pris for identiske enheder, der sælges under nøjagtig samme vilkår på et klart afgrænset marked, dvs. når der opkræves forskellige priser for samme homogene produkt. Prisvariationer som følge af sådan diskriminering er ikke mængdeforskelle.

Mulighed for videresalg af varer på et bestemt marked betyder, at prisdiskriminering for sådanne produkter i de fleste tilfælde kan forventes at være ubetydelig. Eventuelle prisforskelle på varer kan normalt fortolkes som begrundet i manglende information eller eksistensen af parallelle markeder.

I servicebrancherne, f.eks. inden for transport, kan producenterne tilbyde lavere priser til grupper af enkeltpersoner med typisk lavere indkomster som f.eks. pensionister eller studerende. Hvis sådanne enkeltpersoner frit kan vælge, hvornår de ønsker at lade sig transportere, betragtes det som prisdiskriminering. Hvis de derimod får lov til at betale de lavere priser på betingelse af, at de kun benytter transportmidlerne på visse tider af dagen, f.eks. uden for myldretiden, tilbydes de en transport af lavere kvalitet, eftersom transport med og uden betingelser kan betragtes som forskellige homogene produkter.

▼ B

- 10.17 Der kan være flere forklaringer på eksistensen af parallelle markeder. Enten er udbuddet til den lave pris for lille til, at køberne kan få dækket deres behov og derfor må gå på et sekundært, parallelt marked, hvor priserne er højere. Eller der kan forekomme et parallelt marked, hvor sælgeren har mulighed for at undgå bestemte afgifter og derfor kan sælge billigere.
- 10.18 Hvis kvalitet således defineres som alle de karakteristika, der er fælles for alle enheder af et homogent produkt, beror kvalitetsforskelle på følgende faktorer:
- a) fysiske karakteristika
  - b) forskellige leveringssteder
  - c) levering på forskellige tider af døgnet eller af året
  - d) forskelle i salgsbetingelser eller i de forhold eller de omstændigheder, under hvilke varerne eller tjenesterne leveres.

Priser og mængde

- 10.19 Introduktionen af begrebet mængde i nationalregnskabet udspringer af ønsket om at fjerne virkningerne af prisvariationer i værdier udtrykt i monetære enheder og kan således betragtes som en udvidet anvendelse af begrebet kvantitet for grupper af produkter. For et givet homogent produkt giver ligningen $v = p \times q$ mulighed for, at en ændring i værdi over tid kan opdeles i en prisændring og en mængdeændring. I praksis er der dog for mange homogene produkter til, at de kan behandles individuelt, så nationalregnskabsstatistikere er nødt til at arbejde på et mere aggregere niveau. På dette aggregerede niveau er ligningen $v = p \times q$ imidlertid ikke længere anvendelig, for selv om det er muligt at aggregere værdier, giver det ikke mening at aggregere kvantiteter med henblik på at udlede priser.
- 10.20 Der findes dog en simpel metode til opdeling af værdiændringen for et sæt homogene produkter mellem to perioder, hvoraf den ene betragtes som basisperioden og den anden som den løbende periode. Virkningerne af prisændringen kan udlignes ved at beregne, hvilken værdi det pågældende sæt produkter ville have haft, hvis priserne ikke havde ændret sig, dvs. ved at anvende basisperiodens priser på den løbende periodes kvantiteter. Denne værdi i basisperiodens priser definerer begrebet mængde.

Værdien af et sæt produkter i den løbende periode kan således udtrykkes som:

$$v^1 = \sum_i p_i^1 \times q_i^1$$

hvor eksponenten 1 refererer til den løbende periode og indekset i til et specifikt homogent produkt. Mængden (Volume) af det pågældende sæt produkter i den løbende periode bestemmes således i forhold til basisperioden ved formlen:

$$Volume = \sum_i p_i^0 \times q_i^1$$

hvor eksponenten 0 refererer til basisperioden. Ved at sammenligne mængden af sættet af produkter i den løbende periode med disses samlede værdi i basisperioden kan man måle en ændring, som ikke er påvirket af prisvariationer. Et mængdeindeks kan således beregnes ved formlen:

▼ B

$$IVol^1 = \frac{\sum_i P_i^0 \times q_i^1}{\sum_i P_i^0 \times q_i^0}$$

Det således beregnede mængdeindeks er et Laspeyres-mængdeindeks, hvor hvert enkelt basisindeks er vægtet med den andel af basisproduktet, der indgår i den samlede værdi for basisperioden.

Når man har defineret mængdebegrebet, kan man analogt med ligningen $v = p \times q$ definere et prisindeks (ikke en pris). Prisindekset beregnes således som forholdet mellem værdien i den løbende periode og mængden, dvs. ved formlen:

$$IP^1 = \frac{\sum_i P_i^1 \times q_i^1}{\sum_i P_i^0 \times q_i^1}$$

Dette indeks er et Paasche-prisindeks, hvor hvert enkelt basisindeks er vægtet med den andel af basisproduktet, der indgår i den samlede værdi i den løbende periode.

De således beregnede mængde- og prisindeks tilfredsstiller ligningen:

Værdiindeks = prisindeks $\times$ mængdeindeks.

Denne ligning er en mere generel udgave af ligningen $v = p \times q$ og giver mulighed for at opdele en hvilken som helst ændring i værdien af et sæt produkter i en mængdeændring og en prisændring.

Ved mængdeberegningen vægtes kvantiteterne med priserne i basisperioden, således at resultatet afhænger af prisstrukturen. Prisstrukturen ændrer sig sandsynligvis mindre over korte perioder end over lange perioder. Mængde beregnes derfor kun for to på hinanden følgende år, dvs. i det foregående års priser.

Til sammenligninger over længere perioder beregnes der først Laspeyres-mængdeindeks og Paasche-prisindeks i forhold til det foregående år, hvorefter der beregnes kædeindeks.

- 10.21 De største fordele ved at anvende Paasche-prisindeks og Laspeyres-mængdeindeks er den nemme fortolkning og beregning samt værdiernes additivitet i tilgangs- og anvendelsesbalancerne.
- 10.22 Kædeindeks har den ulempe, at mængderne ikke er additive, således at de ikke kan anvendes i afstemningsprocedurerne for produkter baseret på tilgangs- og anvendelsestabeller.
- 10.23 De ikkeadditive mængdedata beregnet ved hjælp af kædeindeks skal offentliggøres uden nogen form for korrektion. Denne metode er gennemskuelig og anskueliggør problemets omfang over for brugerne. Dette udelukker dog ikke muligheden af, at der kan være forhold, under hvilke de ansvarlige for udarbejdelsen af dataene måske vil foretrække at fjerne afvigelse for at forbedre den samlede konsistens af dataene. Når referenceårsværdier ekstrapoleres med kædemængdeindeks, er det nødvendigt at forklare brugerne, hvorfor der ikke er nogen additivitet i tabellerne.
- 10.24 Da det i praksis er umuligt at måle priser og mængder for alle homogene produkter i en økonomi, beregnes der mængde- eller prisindeks ved hjælp af stikprøver af repræsentative homogene produkter ud fra den antagelse, at mængder og priser for produkter, som ikke indgår i stikprøven, ændrer sig på samme måde som for stikprøvegennemsnittet. Det er derfor nødvendigt at anvende en produktnomenklatur, der er så detaljeret som muligt, således at hvert identificeret produkt har størst mulig grad af homogenitet, uanset i hvor detaljeret form de endelige resultater skal offentliggøres.

▼B

- 10.25 Da ligningen forbinder værdi-, pris- og mængdeindeks, skal der kun beregnes to indeks. Værdiindekset følger sædvanligvis direkte af en sammenligning mellem de samlede værdier for den løbende periode og basisperioden. Derefter vælger man at beregne enten et prisindeks eller et mængdeindeks. I de fleste tilfælde bliver den antagelse om parallelle ændringer, der ligger til grund for metoden, i højere grad bekræftet for priser end for mængder, fordi priserne på forskellige produkter ofte påvirkes betydeligt af visse fælles faktorer såsom råvare- og lønomkostninger. I så fald skal prisindekset beregnes ved hjælp af en stikprøve af produkter, hvis kvalitet er konstant over tid, og hvor kvaliteten ikke alene bestemmes af produktets fysiske karakteristika, men også af salgsbetingelserne, jf. ovenfor. På denne måde vil alle variationer i den samlede værdi, der skyldes strukturændringer blandt de forskellige produkter, fremstå som mængdevariationer, ikke som prisvariationer.

I nogle tilfælde vil det dog være nemmere at beregne et mængdeindeks og deraf udlede et prisindeks. Undertiden kan det endog være at foretrække at beregne værdiindekset på grundlag af et prisindeks og et mængdeindeks.

Nye produkter

- 10.26 Den ovenfor beskrevne metode til beregning af pris- og mængdeindeks bygger på den antagelse, at produkterne eksisterer i begge de på hinanden følgende år. Det er imidlertid et faktum, at mange produkter kommer til og andre forsvinder fra det ene år til det andet, hvilket pris- og mængdeindeksene skal afspejle. Når mængde bestemmes ved hjælp af priserne fra det foregående år, er der ingen særlige vanskeligheder forbundet med produkter, som eksisterede det foregående år, men som ikke længere eksisterer i det løbende år, da de blot knyttes til en kvantitet på nul i det løbende år. Nye produkter udgør et større problem, da det ikke er muligt at opgøre det foregående års pris for et produkt, der ikke fandtes.

I et sådant tilfælde er der to fremgangsmåder til opgørelse af prisen i det foregående år: I forbindelse med den første fremgangsmåde antages prisen for det nye produkt at ændre sig på samme måde som prisen for andre, lignende produkter, og i forbindelse med den anden fremgangsmåde søges det direkte beregnet, hvad prisen for det nye produkt ville have været, hvis det havde eksisteret i basisperioden. Den første fremgangsmåde går ganske enkelt ud på at anvende et prisindeks beregnet på grundlag af en stikprøve af homogene produkter, som eksisterer i begge de på hinanden følgende år, hvilket i praksis er den metode, der anvendes i forbindelse med de fleste nye produkter, da der som regel er for mange nye produkter til, at de kan angives eksplicit, især hvis man anvender definitionen af homogene produkter i snæver forstand. I forbindelse med den anden fremgangsmåde er de mest almindelige metoder den hedoniske metode, der består i at bestemme prisen for et produkt på grundlag af dets vigtigste karakteristika, og inputmetoden, der anvender et produkts omkostninger til at beregne dets pris.

Nye produkter har særlig betydning på bestemte områder. Mange kapitalgoder produceres kun i et eksemplar og fremstår derfor som nye produkter. Det samme gælder mange tjenester, der aldrig ydes på nøjagtig samme måde, f.eks. forsknings- og udviklingstjenester.

- 10.27 Når der er tale om levering af tjenester, er det ofte vanskeligere at pege på de karakteristika, der kendetegner de fysiske enheder, og der kan opstå uenighed om, hvilke kriterier der skal lægges til grund. Dette kan gælde store brancher som finansiel formidling, engros- og detailhandel, tjenester leveret til virksomheder, uddannelse, forskning og udvikling, sundhed og fritid. I håndbogen Handbook on price and volume measures in national accounts⁽¹⁾ gøres der rede for, hvordan man vælger fysiske enheder for disse aktiviteter.

⁽¹⁾ Eurostat, Handbook on price and volume measures in national accounts, 2001 (tilgængelig på: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

▼B**Principper for ikkemarkedsmæssige tjenester**

- 10.28 Ved udarbejdelsen af et komplet pris- og mængdeindekssystem, som dækker den samlede tilgang og anvendelse af varer og tjenester, støder man på en særlig vanskelighed, når det gælder måling af produktionen af ikkemarkedsmæssige tjenester. Disse tjenester adskiller sig fra markeds-mæssige tjenester derved, at de ikke sælges til en markedspris, og at deres værdi i løbende priser opgøres som summen af de påløbne omkostninger. Disse omkostninger er forbrug i produktionen, aflønning af ansatte, andre skatter minus subsidier på produktionen og forbrug af fast realkapital.
- 10.29 Da der ikke findes nogen pris pr. enhed fra den almindelige omsætning, kan man betragte omkostningen pr. enhed ved en ikkemarkedsmæssig tjeneste som værende lig med prisen. Faktisk svarer prisen for et markeds-mæssigt produkt til de udgifter, køberen må afholde for at overtage det, mens omkostningen pr. enhed ved en ikkemarkedsmæssig tjeneste svarer til de udgifter, samfundet må afholde for at kunne gøre brug af den. Når det er muligt at fastlægge kvantumsenheder for ikke-markedsmæssige tjenester, er det også muligt at anvende de ovenfor anførte generelle principper for beregning af mængde- og prisindeks.

Det er almindeligvis muligt at fastlægge kvantumsenheder for ikkemarkedsmæssige tjenester, der forbruges individuelt, f.eks. undervisnings- og sundhedstjenester, hvoraf følger, at de generelle principper skal anvendes rutinemæssigt i forbindelse med sådanne tjenester.

Den metode, der består i at beregne mængden ved at anvende det foregående års enhedsomkostninger på det løbende års kvantiteter, kaldes outputmetoden.

- 10.30 Det er imidlertid vanskeligt at fastlægge kvantumsenheder for kollektive ikkemarkedsmæssige tjenester såsom tjenester i forbindelse med offentlig forvaltning og service, retsvæsen og forsvar. Her skal der derfor anvendes andre metoder analogt med den generelle metode. Denne metode bestemmer mængde på grundlag af det foregående års priser, dvs. at den bestemmer mængde som de udgifter, køberne skulle have afholdt, hvis priserne ikke havde ændret sig. Denne bestemmelsesmetode kan anvendes, når det ikke er muligt at fastlægge en kvantumsenhed, forudsat at den ikke anvendes på en enhed af produktet, men på de samlede udgifter. Da værdien af en ikkemarkedsmæssig tjeneste bestemmes af omkostningerne ved tjenesten, er det således muligt at beregne mængden som værdien af omkostningerne i basisperiodens priser, dvs. som værdien af forbrug i produktionen, aflønning af ansatte, andre skatter minus subsidier på produktion og forbrug af fast realkapital i de priser, der var gældende i basisperioden. Denne metode kaldes inputmetoden. Beregningen i mængde af aflønning af ansatte, forbrug af fast realkapital og produktionsskatter og –subsidier beskrives i det følgende.

Selv i de mest gunstige tilfælde, hvor ikkemarkedsmæssige tjenester forbruges individuelt, som f.eks. undervisning og sundhed, er det ikke altid nemt at identificere homogene produkter. Disse tjenesters karakteristika er nemlig sjældent præcise nok til, at det med sikkerhed kan fastslås, om to forskellige tjenesteenheder skal betragtes som ækvivalente eller ej, dvs. som værende et og samme homogene produkt eller to separate produkter. Nationalregnskabsstatistikere kan anvende to ækvivalenskriterier:

- a) Kriteriet omkostninger pr. enhed går ud på, at to enheder af ikkemarkedsmæssige tjenester betragtes som ækvivalente, hvis omkostningerne pr. enhed er de samme. Dette kriterium beror på den antagelse, at de, der kollektivt nyder godt af offentlige tjenester, også er dem, der indfører dem og betaler for dem. For eksempel beslutter borgerne via deres

▼B

repræsentanter at indføre offentlige tjenester og betaler for dem over skatterne. På disse vilkår kan borgerne ikke forventes at betale forskellige priser for tjenesteenheder, som de anser for at være ækvivalente. I henhold til dette kriterium skal to tjenesteenheder til forskellig pris derfor betragtes som forskellige produkter, og et ikkemarkedsmæssigt homogent produkt er karakteriseret ved ensartede enhedsomkostninger.

- b) Resultatkriteriet går ud på, at to enheder af ikkemarkedsmæssige tjenester betragtes som ækvivalente, hvis resultatet er det samme. Dette kriterium beror på den antagelse, at der kan være forskellige omkostninger ved produktionen af to tjenesteenheder, selv om borgere betragter dem som ækvivalente, fordi de ikke foretager en fuldstændig verifikation af produktionsprocessen for de pågældende tjenester. Kriteriet omkostninger pr. enhed er da ikke længere relevant, og der skal i stedet anvendes et kriterium for de ikkemarkedsmæssige tjeneres nytteværdi for samfundet.

Da resultatkriteriet ofte synes mere relevant, er der gjort en stor indsats for at udvikle metoder baseret på dette kriterium, og der arbejdes fortsat på at forbedre dem. I praksis fører sådanne metoder ofte til, at der i forbindelse med mængdeberegningen indføres justeringskoefficienter for kvantiteter. I så fald kaldes de »metoder med eksplicit kvalitetsjustering«.

Det største problem ved gennemførelsen af disse metoder er definitionen og målingen af resultater. At kunne måle resultater forudsætter nemlig, at målsætningerne er veldefinerede, hvilket ikke er en selvfølge, når det gælder ikkemarkedsmæssige tjenester. Hvilke målsætninger har f.eks. det offentlige sundhedsvæsen: at forbedre folkesundheden eller øge levetiden? Uden tvivl begge dele, men hvordan vægter man så de forskellige, ikkeækvivalente målsætninger? Hvilken behandling er f.eks. den bedste, den, der gør det muligt at leve et ekstra år ved godt helbred, eller den, der gør det muligt at leve to ekstra år med dårligt helbred? Hertil kommer, at resultatskøn ofte er kontroversielle, jf. den i mange lande tilbagevendende kontrovers vedrørende forbedringen eller forringelsen af elevers præstation i skolen.

I betragtning af de begrebsmæssige vanskeligheder og det forhold, at der ikke er enighed om kvalitetsjusterede outputmetoder (baseret på resultater), er disse metoder i Den Europæiske Union udelukket fra systemets hovedstruktur af hensyn til resultaternes sammenlignelighed. Disse metoder er forbeholdt frivillige supplerende tabeller, alt imens udredningen fortsætter. Inden for ikkemarkedsmæssige sundheds- og undervisningstjenester skal beregningerne af produktion og forbrug i mængde således foretages på grundlag af direkte resultatskøn — uden kvalitetsjustering — ved at vægte de producerede kvantiteter med det foregående års enhedsomkostninger ved disse tjenester uden nogen form for kvalitetsjustering. Disse metoder skal anvendes på et tilstrækkeligt detaljeret niveau; minimumsniveauet fremgår af Eurostats håndbog Handbook on price and volume measures in national accounts.

Selv om man generelt bør undgå at anvende inputbaserede metoder, kan man på sundhedsområdet anvende inputmetoden, når tjenesterne er så forskelligartede, at det er praktisk umuligt at identificere homogene produkter. Nationalregnskabsopgørelserne skal desuden ledsages af forklarende bemærkninger, der gør brugerne opmærksomme på målemetoderne.

▼ B**Principper for værditilvækst og BNP**

- 10.31 Værditilvæksten, som er saldogposten på produktionskontoen, er den eneste saldo, der indgår i det integrerede pris- og mængdeindekssystem. Det er dog på sin plads at understrege denne posts helt specielle karakter og den særlige betydning af de dertil knyttede mængde- og prisindeks.

Til forskel fra de forskellige vare- og tjenestestrømme kan værditilvæksten ikke henføres til en bestemt kategori af transaktioner. Derfor kan den ikke direkte opløses i en priskomponent og en mængdekomponent.

- 10.32 *Definition:* Værditilvæksten i mængde defineres som forskellen mellem produktionen i mængde og forbrug i produktionen i mængde.

$$VA = \sum P(0) Q(1) - \sum p(0) q(1)$$

hvor P og Q er priser og mængder for produktion, og p og q er priser og mængder for forbrug i produktionen. Den teoretisk korrekte metode til beregning af værditilvæksten i mængde er dobbelt deflatering, dvs. at man deflaterer de to strømme på produktionskontoen (produktion og forbrug i produktionen) separat og derefter beregner saldoen mellem disse to nyværdiansatte strømme.

- 10.33 I nogle tilfælde, hvor de statistiske data er ufuldstændige eller ikke er tilstrækkeligt pålidelige, kan det være nødvendigt at anvende en enkelt indikator. Fines der gode data om værditilvæksten i løbende priser, er et af alternativterne til dobbelt deflatering at deflatere den pågældende værditilvækst direkte med et prisindeks for produktionen. Det forudsættes derved, at priserne for forbrug i produktionen ændrer sig i samme takt som for produktionen. En anden mulig fremgangsmåde er at ekstrapolere værditilvæksten i basisåret med et mængdeindeks for produktionen. Dette mængdeindeks kan enten være beregnet direkte fra mængdedata eller ved at deflatere den pågældende værdi af produktionen med et passende prisindeks. Ved denne metode gås der således ud fra, at mængdeændringerne for produktionen er de samme som for forbrug i produktionen.

For visse servicebrancher for markeds- og ikkemarkedsmæssige tjenester, som f.eks. finansiering, tjenester leveret til virksomheder eller forsvar, kan det være umuligt at opnå tilfredsstillende skøn over pris- og mængdeændringer for produktionen. I sådanne tilfælde kan bevægelser i værditilvæksten i mængde beregnes ved hjælp af ændringer i aflønning af ansatte efter det foregående års lønsatser og forbrug af fast realkapital i mængde. Ved sammenstillingen af dataene kan det være nødvendigt at anvende sådanne midler, også selv om der egentlig ikke er nogen grund til at antage, at arbejdsproduktiviteten forbliver uændret på kort eller lang sigt.

- 10.34 Mængde- og prisindeks for værditilvæksten er således væsensforskellige fra de tilsvarende indeks for vare- og tjenestestrømme.

Det samme gælder for pris- og mængdeindeks for aggregerede saldogposter som f.eks. bruttonationalproduktet. Sidstnævntes værdi er lig med summen af alle branchers samtlige værditilvækster — dvs. lig med de sammenlagte saldogposter — plus skatter minus subsidier på produkter, og kan fra en anden synsvinkel betragtes som værende saldogposten mellem endelig anvendelse i alt og import.

▼B**SÆRLIGE PROBLEMER VED ANVENDELSEN AF PRINCIPPERNE**

10.35 Selv om det integrerede pris- og mængdeindekssystem egentlig er begrænset til vare- og tjenestetransaktioner, udelukker det dog ikke muligheden af at beregne mål for pris- og mængdeændringer for visse andre transaktioner.

Skatter og subsidier på produkter og import

10.36. Den ovenfor nævnte mulighed foreligger blandt andet i forbindelse med skatter og subsidier, som er direkte knyttet til mængden eller værdien af de varer og tjenester, som er genstand for transaktionerne. Af tilgangs- og anvendelsestabellerne fremgår værdierne af disse skatter og subsidier klart. Ved at anvende de nedenfor beskrevne regler er det muligt at nå frem til pris- og mængdemål for de kategorier af skatter og subsidier, der er registreret på kontiene for varer og tjenester, nemlig:

- a) produktskatter eksklusive moms (D.212 og D.214)
- b) produktsubsidier (D.31)
- c) moms (D.211).

10.37. I det enkleste tilfælde er der tale om skatter, som udgør et fast beløb pr. kvantumsenhed af det produkt, der er genstand for transaktionen. Provenuet fra en sådan skat er afhængigt af:

- a) kvantiteten af de produkter, som har været genstand for transaktionen
- b) det beløb, der opkræves pr. enhed, hvilket svarer til skattesatsen.

Opdeling af værdiændringen i dens to bestanddele giver næppe anledning til vanskeligheder. Mængdeændringen tilvejebringes gennem ændringen i mængden af de beskattede varer. Prisændringen svarer til ændringen i det beløb, der opkræves pr. enhed, dvs. ændringen i skattesatsen.

10.38. Et hyppigere forekommende tilfælde er det tilfælde, hvor skatten udgør en vis procentdel af værdien af transaktionen. Provenuet fra en sådan skat er i så fald afhængig af:

- a) kvantiteten af de produkter, som har været genstand for transaktionen
- b) prisen på de produkter, som har været genstand for transaktionen
- c) skattesatsen (i procent).

Skattebeløbet pr. mængdeenhed findes altså ved at gange skattesatsen med produktets pris. Ændringen i provenuet fra en sådan skat kan også opsplittes i en mængdeændring, som svarer til udviklingen i mængden af de beskattede produkter, og en prisændring, som svarer til udviklingen i skattebeløbet pr. mængdeenhed ($b \times c$).

10.39. Værdien af produktskatter eksklusive moms (D.212 og D.214) måles i mængde ved at gange basisårets skattebeløb pr. enhed med de producerede eller importerede kvantiteter eller ved at gange basisårets skattesatser med værdien af produktionen eller importen omregnet til basisårets priser. Man skal være opmærksom på, at skattebeløbene kan variere mellem de forskellige anvendelser. Dette er der taget hensyn til i tilgangs- og anvendelsestabellerne.

10.40. På samme måde måles værdien af produktsubsidier (D.31) i mængde ved at gange basisårets subsidiebeløb pr. enhed med de producerede eller importerede kvantiteter eller ved at gange basisårets subsidiesatser med værdien af produktionen eller importen omregnet til basisårets priser, idet der samtidig tages hensyn til, at der er forskellige subsidiebeløb for de forskellige anvendelser.

▼B

10.41. Produktmoms (D.211) beregnes — både i den samlede økonomi og i de forskellige brancher og for andre brugere — på nettobasis og vedrører kun ikkefradragsberettiget moms. Denne defineres som forskellen mellem den moms, der faktureres på produkterne, og den moms, som brugerne af disse produkter kan trække fra. Alternativt er det også muligt at definere produktmoms som summen af alle ikkefradragsberettigede beløb, som skal betales af brugerne.

Ikkefradragsberettiget moms i mængde kan beregnes ved at gange de i det foregående år gældende momssatser med de i det foregående års priser udtrykte strømme. Eventuelle ændringer i momssatsen for det løbende år vil følgelig give sig udtryk i prisindekset og ikke i mængdeindekset for den ikkefradragsberettigede moms.

Den andel, som den fradragsberettigede moms udgør af den fakturerede moms, og dermed af den ikkefradragsberettigede moms, kan variere:

- a) enten som følge af en ændring i fradragsmulighederne på grund af en ændring af skattelovene og skattereglerne med øjeblikkelig virkning eller med en vis tidsforskydning
- b) eller som følge af ændringer i anvendelsessammensætningen af produkterne (f.eks. en forøgelse af den del af anvendelserne, der nyder godt af fradragsmuligheden).

En ændring i værdien af den fradragsberettigede moms, som skyldes ændringer i fradragsmulighederne, vil efter den beskrevne metode blive behandlet som en ændring i skattebeløbet pr. enhed, hvilket også gælder for en ændring af momssatsen for den fakturerede moms.

På den anden side må en ændring i værdien af den fradragsberettigede moms, som skyldes en ændring i anvendelsessammensætningen, give sig udtryk i en ændring i mængden af fradragsberettiget moms, der vil afspejle sig i mængdeindekset for produktmomsen.

Andre skatter og subsidier på produktion

10.42. Behandlingen af andre produktionsskatter (D.29) og -subsidier (D.39) giver anledning til et særligt problem, da det pr. definition ikke er muligt at henføre dem direkte til enheder, der produceres. For ikkemærkedsmæssige tjenester forværres dette problem af, at de kun anvendes, når det ikke er muligt at fastlægge kvantumsenheder. Det er dog som regel muligt at undgå denne vanskelighed ved at fastsætte andre skatter og subsidier på produktion i mængde til det beløb, de ville have udgjort, hvis der generelt ikke havde været ændringer i skattereglerne og priserne i forhold til det foregående år. For eksempel kan ejendomsskatter eller skatter på anvendelsen af et aktiv opgøres i mængde ved at anvende det foregående års regler og aktivpriser på den løbende periode.

Forbrug af fast realkapital

10.43. Det er ikke særlig vanskeligt at opstille mængdemål for forbrug af fast realkapital, hvis man har tilstrækkelige oplysninger om sammensætningen af beholdningen af faste aktiver (kapitalapparatet). De fleste lande anvender i forbindelse med beregningen af forbrug af fast realkapital i løbende priser en metode, der er baseret på kumulerede investeringer (PIM-metoden), hvilket først nødvendiggør beregningen af kapitalapparatet i mængde. For at kunne gå fra værdiansættelsen i den oprindelige anskaffelsespris til en værdiansættelse i genanskaffelsespriser må man først omregne værdien af kapitalgoder, som er erhvervet i løbet af forskellige perioder, til en ensartet værdi, dvs. til værdien i basisårets priser. De pris- og mængdeindeks, som anvendes til dette formål, vil også kunne anvendes til at beregne værdien i mængde og prisindekset for forbrug af fast realkapital.

▼B

Når metoden med kumulerede investeringer ikke anvendes, kan man nå frem til ændringen i forbrug af fast realkapital i mængde ved at deflatere værdien i løbende priser fordelt efter produkter med prisindeks for investeringer i disse produkter. I så tilfælde skal der tages højde for kapitalapparatets alderssammensætning.

Aflønning af ansatte

- 10.44. For at kunne måle mængden af input fra arbejdskraften kan man som kvantumsenhed for aflønning af ansatte anvende en times arbejde for en given type job og et givet kvalifikationsniveau. Ligesom for varer og tjenester må man skelne mellem forskellige kvaliteter og beregne mængdeforholdstal for den enkelte type arbejde. Prisen for hver type er den aflønning, der betales pr. time, som naturligvis kan variere efter typen af arbejde. Et mængdemål for udført arbejde kan beregnes som et vægtet gennemsnit af mængdeforholdstallene for forskellige typer arbejde, vægtet med værdierne af aflønning af ansatte i året forud eller i et fastsat basisår. Alternativt kan der beregnes et lønindeks for arbejde ved at beregne et vægtet gennemsnit af de forholdsmæssige ændringer i timelønssatserne for forskellige typer arbejde, igen ved at anvende aflønning af ansatte som vægte. Beregnes mængdeindeks af Laspeyres-typen indirekte ved at deflatere ændringer i aflønning af ansatte i løbende priser med et indeks for gennemsnitlig ændring i timelønnen, skal sidstnævnte være et indeks af Paasche-typen.

Beholdninger af producerede faste aktiver og lagerbeholdninger

- 10.45. Det er nødvendigt at råde over data om mængder i det foregående års priser både for beholdninger af producerede faste aktiver og lagerbeholdninger. For de producerede faste aktivers vedkommende er sådanne data, som er nødvendige for at kunne beregne kapitalkoefficienterne, tilgængelige, hvis man anvender PIM-metoden. I andre tilfælde kan oplysninger om værdien af beholdningerne af aktiver indhentes fra producenterne, og der kan foretages en deflatering med de prisindeks, der bruges til faste bruttoinvesteringer, idet der tages hensyn til beholdningernes aldersstruktur.

Lagerændringer måles ved hjælp af værdien af lagertilgang minus summen af værdien af lagerafgang og værdien af eventuelle løbende tab af varer, der ligger på lager i en given periode. Mængder i det foregående års priser fås ved at deflatere disse komponenter. I praksis råder man dog sjældent over oplysninger om lagertilgang og -afgang; ofte er værdien af beholdningerne ved begyndelsen og slutningen af perioden de eneste tilgængelige oplysninger. I så fald vil det ofte være nødvendigt at antage, at der har været regelmæssig lagertilgang og -afgang i den løbende periode, således at gennemsnitsprisen for perioden kan betragtes som relevant for både tilgang og afgang. Beregningen af lagerændringen som differencen mellem værdien af lagertilgang og -afgang svarer ud fra denne forudsætning til beregningen af differencen mellem værdien af primolager og ultimolager. Dernæst kan man beregne lagerændringen i mængde ved at deflatere primolager og ultimolager for at bringe dem i overensstemmelse med gennemsnitsprisen i basisperioden. Kender man lagerændringerne i kvantitet, kan man — under forudsætning af regelmæssig lagertilgang og lagerafgang — beregne lagerændringen i mængde ved at gange basisperiodens gennemsnitspris med lagerændringen i kvantitet.

▼B**MÅLING AF REALINDKOMST FOR DEN SAMLEDE ØKONOMI**

- 10.46. Det er generelt ikke muligt at opdele indkomststrømme i en pris- og en mængdekomponent, og derfor kan mål for pris og mængde ikke defineres på samme måde som for produktstrømmes og -beholdningers vedkommende. Indkomststrømme kan kun måles i reale værdier, hvis man vælger en særlig kurv af varer og tjenester, som indkomsten sædvanligvis bruges til, og anvender prisindekset for denne kurv som deflator for løbende indkomster. Valget er altid vilkårligt i den forstand, at indkomst sjældent bruges specielt på indkøb i den pågældende periode. Noget af den spares eventuelt op til indkøb i senere perioder, eller indkøb i den pågældende periode kan være delvis finansieret fra tidligere opsparing.
- 10.47. Bruttonationalproduktet i det foregående års priser måler den samlede produktion (minus forbrug i produktionen) i mængde for hele økonomien. Residenters samlede realindkomst påvirkes ikke blot af denne produktionsmængde, men også af bytteforholdet mellem eksport og import fra udlandet. Forbedres bytteforholdet, skal der mindre eksport til for at betale for en given importmængde, således at varer og tjenester ved et givet niveau af indenlandsk produktion kan omfordeles fra eksport til forbrug eller investeringer.

Det reale bytteforholdskorrigerede bruttonationalprodukt kan udledes ved at lægge den såkaldte bytteforholdsgevinst til mængdetallene for bruttonationalproduktet. Bytteforholdsgevinsten eller eventuelt bytteforholdstab defineres som:

$$T = \frac{X - M}{P} - \left[\frac{X}{P_x} - \frac{M}{P_m} \right]$$

dvs. nettoeksporten i løbende priser deflateret med et prisindeks P, minus forskellen mellem den deflaterede værdi af eksport og den deflaterede værdi af importen. Valget af en passende deflator P til de løbende vare- og tjenestebalancer bør overlades til de statistiske myndigheder i det enkelte land, idet der tages hensyn til det pågældende lands særlige forhold. Hvis der er usikkerhed med hensyn til valg af deflator, vil et gennemsnit af import- og eksportprisindeksene sandsynligvis udgøre en passende deflator.

Forskellige realindkomstaggregater identificeres og defineres som vist nedenfor:

Bruttonationalproduktet i mængde

plus bytteforholdsgevinst eller -tab fra ændringer i bytteforholdet

lig med det reale bytteforholdskorrigerede bruttonationalprodukt

plus reale primærindkomster fra udlandet

minus reale primærindkomster til udlandet

lig med den reale bruttonationalindkomst

plus reale løbende overførsler fra udlandet

minus reale løbende overførsler til udlandet

lig med real disponibel bruttonationalindkomst

minus forbrug af fast realkapital i mængde

lig med real disponibel nettonationalindkomst.

▼B

For at kunne udtrykke de forskellige nationalindkomststaggregater i reale værdier anbefales det at deflatere primære indkomster og overførsler til og fra udlandet med et indeks for indenlandsk endelig anvendelse, brutto. Real disponibel nationalindkomst skal udtrykkes netto ved at trække forbrug af fast realkapital i mængde fra dens bruttoværdi.

GEOGRAFISKE PRIS- OG MÆNGDEINDEKS

- 10.48. Det forhold, at landene har forskellige prisniveauer og valutaer, er et problem i forbindelse med geografiske sammenligninger af priser og mængder. De nominelle valutakurser er ikke egnede omregningsfaktorer ved sådanne sammenligninger, da de ikke i tilstrækkelig grad afspejler prisniveauforskelle, og fordi de ikke er tilstrækkelig stabile over tid.
- 10.49. I stedet anvendes købekraftspariteter (KKP'er). Købekraftspariteten defineres som det antal enheder af land B's valuta, der er nødvendig i land B for at købe det samme kvantum af varer og tjenester, som man med en enhed af land A's valuta vil kunne købe i land A. KKP'er kan således fortolkes som kursen på en kunstig valuta, der almindeligvis omtales som købekraftsstandard (KKS). Hvis land A's og B's udgifter udtrykt i nationale valutaer omregnes til KKS, udtrykker de tal, man opnår, samme prisniveau i samme valuta, så det bliver muligt at foretage mængdemæssige sammenligninger.
- 10.50. KKP'er for markeds-mæssige varer og tjenester er baseret på internationale prisundersøgelser. Disse prisundersøgelser udføres samtidigt for en fælles stikprøve af produkter i alle de deltagende lande. De produkter, der indgår i stikprøven, er klart defineret ved deres tekniske karakteristika og andre variabler, der formodes at påvirke prisen, f.eks. monteringsomkostninger og salgsbetingelser. Der gives prioritet til stikprøveprodukternes sammenlignelighed, men der skal også tages hensyn til deres repræsentativitet på de nationale markeder. Ideelt set bør stikprøven være lige repræsentativ i alle de deltagende lande.
- 10.51. For ikkemarkeds-mæssige tjenesters vedkommende støder man ved geografiske sammenligninger på samme problem som ved tidsmæssige sammenligninger, da der ikke findes markedspriser i hverken det ene eller det andet tilfælde. Traditionelt har man anvendt en inputtilgang (eller en tilgang med inputomkostninger) ud fra den antagelse, at produktion er lig med summen af input. Ved denne tilgang, som indebærer direkte eller indirekte mængdesammenligninger af input, tages der ikke hensyn til forskelle i produktivitet. Derfor foretrækkes ligesom ved tidsmæssige sammenligninger metoder, der fokuserer enten på direkte måling af produktion eller på produktionspriser, som efterfølgende benyttes til deflatering af udgifterne, i det mindste for individuelle tjenester såsom undervisning og sundhed.
- 10.52. Ved beregningen af KKP'er anvendes samme indeksformler som ved beregningen af tidsmæssige indeks. I en bilateral kontekst med to lande, A og B, kan det ene eller det andet land anvendes til at fastsætte vægtene. Set fra land A's synspunkt kan der beregnes et Laspeyres-indeks med vægte fra land A, ligesom der kan beregnes et Paasche-indeks, hvor der bruges vægte fra land B. Men hvis de to økonomier er strukturelt forskellige, kan spredningen mellem de to indeks være temmelig stor, og slutresultatet vil være kraftigt påvirket af valget af indeks. Til binære sammenligninger bør man derfor anvende et gennemsnit af de to i form af et Fisher-indeks.

▼B

- 10.53. Eksplícitte numeriske vægte findes normalt ikke for de enkelte stikprøveprodukter. Der anvendes derfor en form for implicit vægtning baseret på, om landene betragter et bestemt produkt som repræsentativt for det hjemlige forbrugsmønster eller ej. Det laveste aggregeringsniveau, for hvilket der findes numeriske vægte, kaldes basisgruppeniveauet.
- 10.54. Ved transitivitet forstås, at den direkte KKP mellem land A og C er lig med den indirekte KKP, der opnås ved at gange den direkte KKP mellem land A og B (eller ethvert andet tredjeland) med den direkte KKP mellem land B og C. Fisher-KKP'erne på basisgruppeniveau er ikke transitive, men man kan af disse udlede et sæt transitive KKP'er, der ligner de oprindelige Fisher-indeks ved til dette formål at anvende kriteriet med de mindste kvadrater. Ved at anvende den såkaldte Éltető-Köves-Szulc-formel (EKS-formlen) minimerer man afvigelserne mellem de oprindelige Fisher-indeks og opnår et komplet sæt transitive KKP'er på basisgruppeniveau.
- 10.55. Det således fremkomne sæt transitive KKP'er for alle lande og alle basisgruppeniveauer aggregeres til det samlede BNP-niveau, idet udgifterne fra nationalregnskaberne anvendes som vægte. Aggregatet KKP'er på BNP-niveau eller enhver anden kategori kan anvendes ved beregningen af f.eks. reale udgifter og geografiske mængdeindeks. Ved at dividere en KKP med den nominelle valutakurs mellem to lande opnås et prisniveauindeks, der kan anvendes til sammenligning af landenes prisniveauer.
- 10.56. Europa-Kommissionen (Eurostat) er ansvarlig for beregningen af KKP'er for medlemsstaterne i henhold til forordning (EF) nr. 1445/2007 ⁽¹⁾. I praksis foretages disse KKP-beregninger inden for et mere omfattende program for købekraftspariteter, som Eurostat og OECD koordinerer i fællesskab. De metoder, der anvendes i programmet, er beskrevet detaljeret i håndbogen Eurostat-OECD Methodological manual on purchasing power parities ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1445/2007 af 11. december 2007 om fælles regler for indberetning af basisoplysninger om købekraftspariteter og for beregningen og offentliggørelsen heraf (EUT L 336 af 20.12.2007, s. 1).

⁽²⁾ Eurostat – OECD, Eurostat-OECD Methodological manual on purchasing power parities, 2006 (tilgængelig på: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

KAPITEL 11

BEFOLKNING OG FORBRUG AF ARBEJDSKRAFT

- 11.01 Sammenligninger mellem lande, mellem brancher eller mellem sektorer inden for samme økonomi giver større mening i nogle sammenhænge, når hovedagregaterne i nationalregnskabet (f.eks. bruttonationalproduktet, husholdningernes forbrug, en branches værditilvækst og aflønning af ansatte) sættes i forhold til befolkningstallet og forbruget af arbejdskraft. I disse tilfælde skal definitionerne af befolkning og forbrug af arbejdskraft være konsistente med de begreber, der anvendes i nationalregnskabet, og afspejle produktionsgrænsen i nationalregnskaber.
- 11.02 Formålet med dette kapitel er at beskrive rammerne for befolknings- og beskæftigelsesstatistikken og de hermed forbundne opgørelser samt — i det omfang disse rammer svarer til nationalregnskabssystemet — at yde relevant vejledning.
- 11.03 Forbrug af arbejdskraft klassificeres på grundlag af samme statistiske enheder, som anvendes ved analysen af produktionen, nemlig den lokale faglige enhed og den institutionelle enhed.
- 11.04 Hovedagregaterne, som befolkning og forbruget af arbejdskraft skal relateres til, er ofte årlige totaler. I så fald skal der anvendes årlige gennemsnitsværdier for befolkning og forbrug af arbejdskraft. Hvis der gennemføres flere undersøgelser i årets løb, vælges gennemsnittet af de resultater, der opnås på de forskellige referencetidspunkter. Hvis der foretages en undersøgelse i en bestemt periode af året, skal den pågældende periode være repræsentativ; ved estimering af data for året som helhed skal de seneste oplysninger om variationer i årets løb anvendes. Vil man f.eks. anslå den gennemsnitlige beskæftigelse, skal der korrigeres for, at nogle personer ikke arbejder hele året, f.eks. løsarbejdere og sæsonarbejdere.

DEN SAMLEDE BEFOLKNING

- 11.05 *Definition:* På en given dag omfatter et lands samlede befolkning alle personer, såvel statsborgere som udlændinge, der har fast bopæl inden for landets økonomiske område, også selv om disse personer er midlertidigt fraværende. Et årligt gennemsnit af befolkningstallet vil udgøre et hensigtsmæssigt grundlag for estimering af nationalregnskabsvariablerne eller som regningsenhed ved sammenligninger.
- 11.06 Den samlede befolkning defineres i nationalregnskabet i henhold til hjemstedsbegrebet som beskrevet i kapitel 2. En person, der opholder sig eller har til hensigt at opholde sig inden for landets økonomiske område i et år eller derover, betragtes som havende fast bopæl i landet. En person, som har fast bopæl i landet, men som opholder sig i eller har til hensigt at opholde sig i udlandet under et år, betragtes som midlertidigt fraværende. Alle personer, som tilhører samme husholdning, er residente i det land, hvor husholdningen har sit økonomiske hovedinteressecentrum, dvs. det land, hvor husholdningen har én eller flere boliger, som medlemmerne af husholdningen betragter og anvender som deres hovedbopæl. Et medlem af en resident husholdning er fortsat resident, selv om denne person hyppigt foretager rejser uden for det økonomiske område, eftersom vedkommendes økonomiske interessecentrum forbliver i det land, hvor husholdningen er resident.
- 11.07 Et lands samlede befolkning omfatter:

- a) statsborgere bosat i landet

▼B

- b) civile statsborgere, der befinder sig i udlandet i en periode på under et år, f.eks. grænse- og sæsonarbejdere og turister
- c) civile udlændinge bosat i landet i et år eller derover, herunder ansatte ved Den Europæiske Unions institutioner og civile internationale organisationer, og ledsagende medlemmer af deres husstand inden for landets geografiske område
- d) udenlandske militærpersoner, som arbejder for internationale militære organisationer inden for landets geografiske område
- e) udenlandsk teknisk personale, som er udstationeret i en længere periode og arbejder i landet i over et år, og som anses for at være beskæftiget af deres værtsregering på vegne af den regering eller internationale organisation, som finansierer deres arbejde.

Den samlede befolkning omfatter, uanset varigheden af udlandsopholdet, ligeledes:

- a) statsborgere, der studerer i udlandet
- b) medlemmer af de nationale væbnede styrker udstationeret i udlandet
- c) statsborgere ansat ved nationale videnskabelige baser beliggende uden for landets geografiske område
- d) statsborgere udstationeret ved nationale repræsentationer i udlandet
- e) statsborgere, som er besætningsmedlemmer på fiskerfartøjer, andre skibe, luftfartøjer og flydende platforme, der opererer uden for det geografiske område
- f) patienter, der modtager medicinsk behandling i udlandet.

11.08 I overensstemmelse hermed medregnes følgende ikke i den samlede befolkning:

- a) civile udlændinge, der befinder sig inden for landets geografiske område i en periode, der ikke overstiger ét år, f.eks. grænse- og sæsonarbejdere, turister og patienter
- b) civile statsborgere, der opholder sig i udlandet i et år eller derover
- c) militære statsborgere, der arbejder for internationale organisationer beliggende i udlandet
- d) statsborgere, der arbejder som teknisk personale med langvarig udstationering i udlandet, og som anses for at være ansat af værtsregeringen på vegne af den regering eller internationale organisation, som finansierer deres arbejde
- e) udenlandske statsborgere, der studerer i landet, uanset varighed
- f) medlemmer af et fremmed lands væbnede styrker udstationeret i landet

▼B

- g) udenlandske statsborgere ansat ved udenlandske videnskabelige baser beliggende inden for landets geografiske område
- h) fremmede statsborgere udstationeret ved fremmede repræsentationer inden for landets geografiske område.

11.09 Den ovenfor definerede befolkning adskiller sig fra den tilstedeværende befolkning (de facto-befolkningen), som omfatter de personer, der på en given dag befinder sig inden for det geografiske område. Den adskiller sig også fra den registrerede befolkning.

ERHVERVSAKTIV BEFOLKNING

11.10 *Definition:* Den erhvervsaktive befolkning omfatter alle personer, som leverer, eller står til rådighed til at levere, arbejdskraft til produktive aktiviteter, som ligger inden for nationalregnskabets produktionsgrænse. Den erhvervsaktive befolkning omfatter alle personer, som opfylder kriterierne for klassificering i kategorien beskæftigede eller arbejdsløse som defineret i det følgende.

De relevante standarder for arbejdsstyrkestatistikken udarbejdes af Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO). ILO-standarderne findes i de beslutninger (»resolutions«), der vedtages på møderne i ICLS (International Conference on Labour Statistics - den internationale konference for arbejdsmarkedsstatistikere). Beslutningen om statistikker over erhvervsaktiv befolkning, beskæftigelse, arbejdsløshed og underbeskæftigelse er den mest relevante for indsamlingen og udarbejdelsen af arbejdsstyrkedata⁽¹⁾. Denne beslutning blev vedtaget på den 13. ICLS-konference i oktober 1982 og ændret på den attende ICLS-konference i december 2008. Denne resolution definerer arbejdsstyrken som personer, der udøver en aktivitet, som ligger inden for nationalregnskabets produktionsgrænse.

BESKÆFTIGELSE

11.11 *Definition:* Beskæftigede omfatter alle personer, der udøver produktiv virksomhed, som ligger inden for nationalregnskabets produktionsgrænse.

Beskæftigede er lønmodtagere eller selvstændige. Personer, der har mere end et job, klassificeres som lønmodtagere eller selvstændige, efter hvilket job der er deres hovedjob.

Lønmodtagere

11.12 *Definition:* Lønmodtagere defineres som personer, der ifølge en aftale arbejder for en resident institutionel enhed og modtager løn registreret som aflønning af ansatte.

»Lønmodtagere« svarer til ILO's definition af »lønnet beskæftigelse«. Der er tale om et arbejdsgiver/lønmodtagerforhold, når der mellem en virksomhed og en person foreligger en formel eller uformel kontrakt, som indgås frivilligt af begge parter, og ifølge hvilken personen arbejder for foretagendet mod betaling i form af penge eller naturalier.

Personer, der både har et lønmodtagerjob og et job som selvstændig, klassificeres som lønmodtagere, hvis lønmodtagerjobbet udgør deres hovedaktivitet målt efter indkomst. Hvis oplysningen om indkomst ikke foreligger, skal antal arbejdstimer anvendes i stedet for.

⁽¹⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_087481/lang-en/index.htm

▼B

11.13 Lønmodtagere omfatter:

- a) personer, som er knyttet til en arbejdsgiver ved en ansættelseskontrakt, f.eks. arbejdere, over- og underordnede funktionærer, husassistenter og personer, som udfører en lønnet produktionsaktivitet som led i beskæftigelsesprogrammer
- b) tjenestemænd og andre offentligt ansatte under tjenestemandslignende aftaler
- c) militærpersoner, soldater på kontrakt og værnepligtige, inklusive værnepligtige i civil beskæftigelse
- d) præster, hvis de aflønnes direkte af sektoren offentlig forvaltning og service eller af en nonprofitinstitution
- e) ejere af selskaber og kvasiselskaber, hvis de arbejder i disse foretagender
- f) studerende, som formelt har forpligtet sig til at bidrage med egen arbejdskraft til et foretagendes produktion til gengæld for betaling i kontanter eller naturalier i form af en uddannelse
- g) hjemmearbejdere, hvis der foreligger en eksplicit aftale om, at den hjemmearbejdende medarbejder modtager betaling for det udførte arbejde, dvs. den mængde arbejde, hvormed der er bidraget til en produktionsproces; en hjemmearbejder er lønmodtager, hvis kontrakten med arbejdsgiveren fortrinsvis vedrører levering af arbejdskraft
- h) personer ansat af vikarbureauer, der skal medregnes i det pågældende bureaus branche, og ikke i den branche, som den virksomhed, de rent faktisk arbejder for, tilhører.

11.14 Personer, der midlertidigt ikke er i arbejde, betragtes også som lønmodtagere, forudsat at de har formel tilknytning til en arbejdsplads. Denne formelle tilknytning skal være baseret på et eller flere af følgende kriterier:

- a) fortsat udbetaling af løn
- b) sikkerhed for tilbagevenden til arbejdspladsen ved afslutning af ledighedsperioden, eller en aftale om datoen for tilbagevenden.

Dette dækker personer, som midlertidigt ikke er i arbejde på grund af sygdom eller tilskadekomst, helligdag eller ferie, strejke eller lockout, uddannelsesorlov, barsels- eller forældreorlov, nedsat økonomisk aktivitet, midlertidige forstyrrelser i arbejdsprocessen eller indstilling af arbejdet på grund af f.eks.: dårligt vejr, mekanisk eller elektrisk sammenbrud, mangel på råvarer eller brændstof. Det dækker også andet midlertidigt fravær med eller uden orlov.

Selvstændige

11.15 *Definition:* Selvstændige er personer, som er eneejere eller medejere af de personlige foretagender, hvor de arbejder, undtagen de personlige foretagender, der klassificeres som kvasiselskaber. Personer, der både har et lønmodtagerjob og et job som selvstændig, klassificeres her, hvis det selvstændige job udgør deres hovedaktivitet, målt efter indkomst.

▼B

Hvis oplysningen om indkomst ikke umiddelbart kan fremskaffes, kan antal arbejdstimer anvendes i stedet for.

Selvstændige kan være midlertidigt fraværende fra arbejdspladsen i referenceperioden. Betalingen for selvstændigt erhverv er blandet indkomst.

11.16 Selvstændige omfatter følgende kategorier:

- a) ulønnede medhjælpende familiemedlemmer, herunder dem som arbejder i personlige foretagender, der beskæftiger sig med markeds-mæssig produktion
- b) hjemmearbejdere, hvis indkomst afhænger af værdien af resultaterne af en eller anden produktionsproces, for hvilken de pågældende er ansvarlige. Disse hjemmearbejdere skal i henhold til deres kontrakt levere varer og tjenester til ordregiveren
- c) personer i arbejdsstyrken, som enten individuelt eller kollektivt beskæftiger sig med produktion udelukkende til eget forbrug eller egne investeringer. Denne produktion skal udgøre en væsentlig del af deres eget forbrug for at blive registreret.

Ulønnede frivillige arbejdstagere indgår i kategorien selvstændige, såfremt deres frivillige aktiviteter resulterer i produktion af varer som f.eks. opførelse af en bolig, en kirke eller anden form for bygning. Men hvis deres frivillige aktiviteter resulterer i produktion af tjenester som f.eks. ulønnet pasning og rengøring, indgår de ikke under beskæftigelse, eftersom disse frivillige tjenester ikke indgår under produktion.

Selv om de tjenester, husholdningerne leverer til sig selv som ejere af egne boliger, ligger inden for nationalregnskabets produktionsgrænse, forbruges der ikke arbejdskraft i forbindelse med disse tjenester; ejere af egen bolig betragtes ikke som selvstændige.

Beskæftigelse og hjemsted

11.17 Resultatet af produktionsenhedernes virksomhed er dækningsmæssigt konsistent med antallet af beskæftigede, hvis sidstnævnte omfatter både residente og ikke-residente ansatte hos residente produktionsenheder.

Beskæftigede omfatter derfor også følgende kategorier:

- a) ikke-residente grænsearbejdere, dvs. personer, som krydser grænsen hver dag for at arbejde i det økonomiske område
- b) ikke-residente sæsonarbejdere, dvs. personer, som flytter ind i det økonomiske område for en periode, der ikke overstiger ét år, for at arbejde i de brancher, hvor der i perioder er brug for ekstra arbejdskraft
- c) medlemmer af de nationale væbnede styrker udstationeret i udlandet
- d) statsborgere ansat ved nationale videnskabelige baser beliggende uden for landets geografiske område
- e) statsborgere udstationeret ved nationale repræsentationer i udlandet

▼B

- f) besætningsmedlemmer på fiskerfartøjer, andre skibe, luftfartøjer og flydende platforme, der drives af residente enheder
- g) lokalt ansatte i offentlig forvaltning og service med sæde uden for det økonomiske område.

11.18 Beskæftigede omfatter ikke følgende kategorier:

- a) residente grænse- og sæsonarbejdere, dvs. personer, som arbejder inden for et andet nationalt økonomisk område
- b) statsborgere, der er besætningsmedlemmer på fiskerfartøjer, andre skibe, luftfartøjer og flydende platforme, der drives af ikke-residente enheder
- c) lokalt ansatte i udenlandske offentlige forvaltninger, der har sæde inden for landets geografiske område
- d) personalet i Den Europæiske Unions institutioner og civile internationale organisationer inden for landets geografiske område (herunder lokalt ansatte, som er direkte rekrutteret)
- e) militærpersoner, der arbejder for internationale militære organisationer inden for landets geografiske område
- f) statsborgere, der arbejder på udenlandske videnskabelige baser inden for det økonomiske område.

11.19 For at muliggøre overgangen til de begreber, der sædvanligvis anvendes i arbejdsstyrkestatistikkerne (det indenlandske beskæftigelsesbegreb), skal følgende elementer i henhold til ENS vises separat:

- a) værnepligtige (er ikke medregnet i arbejdsstyrkestatistikkerne, men er medregnet i ENS under tjenester produceret af offentlig forvaltning og service)
- b) residerter, der arbejder for ikke-residente produktionsenheder (er medregnet i arbejdsstyrkestatistikkerne, men er ikke medregnet i det samlede antal beskæftigede ifølge ENS)
- c) ikke-residenter, der arbejder hos residente produktionsenheder (er ikke medregnet i arbejdsstyrkestatistikkerne, men er medregnet i det samlede antal beskæftigede ifølge ENS)
- d) erhvervsaktive residerter, som permanent opholder sig på institution
- e) erhvervsaktive residerter under den aldersgrænse, som anvendes i arbejdsstyrkestatistikker.

ARBEJDSLØSHED

11.20 *Definition:* I overensstemmelse med de retningslinjer, der er opstillet af ILO (trettende ICLS-konference) og nærmere beskrevet i EU-sammenhæng i Kommissionens forordning (EF) nr. 1897/2000⁽¹⁾, omfatter begrebet arbejdsløshed de personer over en vis alder, som i referenceperioden:

- a) »var uden arbejde«, dvs. personer, som ikke var i lønnet beskæftigelse som lønmodtagere eller selvstændige

⁽¹⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 1897/2000 af 7. september 2000 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 577/98 om gennemførelse af en stikprøveundersøgelse vedrørende arbejdsstyrken i Fællesskabet for så vidt angår en arbejdsdefinition af arbejdsløshed (EUT L 228 af 8.9.2000, s. 18).

▼B

- b) »løbende var til rådighed for arbejdsmarkedet«, dvs. personer som var til rådighed for lønnet beskæftigelse som lønmodtagere eller selvstændige i referenceperioden, og
- c) »søgte arbejde«, dvs. personer, som i en nærmere angivet nyligt periode har truffet særlige foranstaltninger med henblik på at søge lønnet beskæftigelse som lønmodtagere eller selvstændige.

11.21 De særlige foranstaltninger kan omfatte registrering på et offentligt eller privat arbejdsanvisningskontor, ansøgning om arbejde hos arbejdsgivere, forespørgsler om beskæftigelse på arbejdspladser, landbrugsbedrifter, fabrikker, markedspladser eller andre forsamlingssteder, indrykning og reflektering på avisannoncer, henvendelser til familie, venner eller bekendte, søgen efter jord, bygninger, maskiner eller udstyr med henblik på at etablere egen virksomhed, ansøgning om tilladelser og licenser eller finansielle midler osv.

JOB

11.22 *Definition:* Et job er en eksplicit eller implicit aftale mellem en person og en resident institutionel enhed om udførelse af arbejde mod betaling for en nærmere fastsat periode eller på ubestemt tid.

Denne definition dækker følgende udtryk:

- a) Den eksplicite eller implicite aftale vedrører forbrug af arbejdskraft, og ikke produktion i form af en vare eller en tjeneste.
- b) Arbejde er enhver aktivitet, som bidrager til produktionen af varer og tjenester inden for produktionsgrænsen. Hvorvidt arbejdet og arbejdstagernes alder er i overensstemmelse med loven, er irrelevant.
- c) Betaling skal her fortolkes i bred betydning, dvs. også omfattende selvstændiges blandede indkomst.

Denne definition af job omfatter både lønmodtagerjob og selvstændiges job, dvs. lønmodtagerjob, hvis personen tilhører en anden institutionel enhed end arbejdsgiveren, og selvstændig virksomhed, hvis personen tilhører samme institutionelle enhed som arbejdsgiveren.

11.23 Begrebet job afviger fra begrebet beskæftigelse som defineret ovenfor:

- a) Job omfatter andet, tredje, osv. job, som én og samme person har. Disse anden, tredje, osv. job, som en person har, kan enten følge lige efter hinanden inden for referenceperioden (som regel en uge) eller løbe parallelt, f.eks. når en person har et aftenarbejde ved siden af dagarbejdet.
- b) Job omfatter derimod ikke personer, som midlertidigt ikke er på arbejde, men som har »formel tilknytning til deres job«, f.eks. i form af »sikkerhed for at kunne vende tilbage til sit job eller en aftale om, hvornår man kan vende tilbage til sit job«. En sådan aftale mellem en arbejdsgiver og en person, som er arbejdsløs på grund af tekniske årsager eller fraværende på grund af uddannelse, medregnes ikke som et job i systemet.

Job og bopæl

11.24 Et job inden for landets økonomiske område defineres som en eksplicit eller implicit aftale mellem en person (som kan være resident i et andet økonomisk område) og en institutionel enhed, der er resident i landet.

▼B

Ved måling af forbruget af arbejdskraft i den indenlandske økonomiske aktivitet er det kun den institutionelle produktionsenheds hjemsted, der er relevant, fordi kun residente producenter bidrager til bruttonationalproduktet.

11.25 Desuden gælder følgende:

- a) Job er omfattet af jobtællingen inden for det økonomiske område, når de beskæftigede hos en resident producent arbejder midlertidigt i et andet økonomisk område, og når aktivitetens art og varighed ikke berettiger til, at den behandles som en selvstændig resident enhed i dette andet område.
- b) Job er ikke omfattet af jobtællingen i det økonomiske område, når de udføres for ikke-residente institutionelle enheder, dvs. for enheder med interessecentrum i et andet land, som ikke har til hensigt at udøve aktivitet på det indenlandske område i et år eller mere.
- c) Job besat af personale fra internationale organisationer og job besat af lokalt rekrutteret personale, som er ansat på udenlandske ambassader, er ikke medtaget i optællingen, eftersom arbejdsgiverenhederne ikke er residente.

DEN IKKEOBSERVEREDE ØKONOMI

11.26 Værdi af produktionsaktiviteter, som ikke observeres direkte, ligger principielt inden for nationalregnskabets produktionsgrænse. Det omfatter derfor de følgende tre typer aktiviteter:

- a) illegale aktiviteter, hvori parterne deltager frivilligt i en økonomisk transaktion
- b) sort arbejde og undergrundsaktiviteter, hvor transaktionerne som sådan ikke er lovstridige, men ikke indberettes for at undgå myndighedernes kontrol
- c) aktiviteter, der betegnes som »uformelle«, hvilket typisk er tilfældet, når de ikke registreres.

I princippet er aflønningen af disse arbejdstagere inkluderet i aflønning af ansatte eller blandet indkomst. Der skal justeres herfor i forbindelse med dataene om beskæftigelse og selvstændig virksomhed, når man beregner forholdstal og andre statistikker.

Illegale aktiviteter, hvori én af parterne ikke deltager frivilligt (f.eks. tyveri), er ikke økonomiske transaktioner og betragtes derfor ikke som liggende inden for produktionsgrænsen.

SAMLET ANTAL ARBEJDSTIMER

11.27 *Definition:* Det samlede antal arbejdstimer svarer til det antal timer, der rent faktisk er udført af en lønmodtager eller en selvstændig i løbet af regnskabsperioden for at opnå en vis produktion inden for produktionsgrænsen.

På grund af den brede definition af lønmodtagere, som dækker personer, der midlertidigt ikke er i arbejde, men som har en formel tilknytning til arbejdsmarkedet, samt deltidsbeskæftigede, bør man bruge det samlede antal arbejdstimer, og ikke antallet af ansatte, som målestok for beregningen af produktiviteten.

Det samlede antal arbejdstimer er den bedst egnede målestok for forbruget af arbejdskraft i nationalregnskabet.

▼B**Fastsættelse af det faktiske antal arbejdstimer**

11.28 Det samlede faktiske antal arbejdstimer repræsenterer de arbejdstimer, der har bidraget til produktionen, og som kan defineres med henvisning til nationalregnskabet's produktionsgrænse. I ILO-standarden i beslutningen om måling af arbejdstid, der blev vedtaget på den 18. ICLS-konference i december 2008 ⁽¹⁾, defineres det faktiske antal arbejdstimer som den tid, der medgår til udførelsen af aktiviteter, som bidrager til produktionen af varer og tjenester i en nærmere bestemt referenceperiode. Beslutningen definerer antal arbejdstimer som følger:

- 1) Det faktiske antal arbejdstimer vedrører alle jobtyper under varierende ansættelses- og aflønningsforhold, uanset om arbejdet er betalt eller ej, og hvor det er udført.
- 2) Det faktiske antal arbejdstimer er ikke knyttet til administrative eller retlige begreber og vedrører derfor alle arbejdstagere og kan være udført i den normale eller den i ansættelseskontrakten fastsatte arbejdstid eller som overtid.
- 3) I statistikken over det faktiske antal arbejdstimer medregnes følgende:
  - a) det faktiske antal arbejdstimer i normale arbejdsperioder, som bidrager direkte til produktionen
  - b) betalt arbejdstid anvendt på erhvervsuddannelse
  - c) den tid, der arbejdes ud over den normale arbejdstid, dvs. overtid. Det skal bemærkes, at antallet af overarbejdstimer skal registreres, selv om der er tale om ikkebetalt overtid
  - d) den tid, der bruges på opgaver som f.eks. forberedelse af arbejdspladsen, reparation og vedligeholdelse, forberedelse og rengøring af værktøj samt udarbejdelse af kvitteringer, arbejdssedler og beretninger
  - e) den tid, der tilbringes med at vente under kortvarige afbrydelser af arbejdsdagen på grund af eksempelvis mangel på arbejde, maskin-stop eller ulykker, eller den tid, der tilbringes på arbejdspladsen, i løbet af hvilken der ikke udføres arbejde, men som der ydes betaling for i henhold til en ansættelseskontrakt
  - f) korte hvileperioder i løbet af arbejdsdagen, herunder kaffepauser
  - g) tilkaldevagt. Når der er tale om tilkaldevagt uden for arbejdspladsen, f.eks. hjemme, medregnes den pågældende tid i det faktiske antal arbejdstimer, i det omfang personens ikkearbejdsrelaterede aktiviteter og bevægelsesfrihed er begrænset
  - h) antal arbejdstimer udført af personale i forsvaret, herunder værnepligtige, medregnes, selv om de ikke er omfattet af landets arbejdsstyrkeundersøgelse.

⁽¹⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_112455/lang-en/index.htm

▼B

- 4) I statistikken over det faktiske antal arbejdstimer medregnes følgende ikke:
- a) betalt, men ikke udført arbejdstid, f.eks. betalt årlig ferie, betalte feriedage, betalt sygeorlov, forældreorlov, strejker, »korte fravær« til lægebesøg mv., indstilling af arbejdet på grund af dårligt vejr
  - b) spisepauser
  - c) den tid, der medgår til transport mellem hjem og arbejde; dog skal arbejde, der udføres under transporten, medregnes
  - d) anden uddannelse end erhvervsuddannelse.

ICLS-beslutningen om måling af arbejdstid fra december 2008 ⁽¹⁾ indeholder mere udtømmende definitioner af disse kriterier.

- 11.29 Det samlede antal arbejdstimer er det faktiske antal timer, som lønmodtagere og selvstændige rent faktisk har arbejdet i løbet af referencperioden inden for det økonomiske område:
- a) inklusive arbejde, som udføres uden for det økonomiske område for residente institutionelle arbejdsgiverenheder, som ikke har noget økonomisk interessecentrum dér
  - b) eksklusivt arbejde, som udføres for udenlandske institutionelle arbejdsgiverenheder, som ikke har noget økonomisk interessecentrum inden for det økonomiske område.
- 11.30 I forbindelse med mange erhvervsundersøgelser registreres betalte timer, og ikke udførte arbejdstimer. I disse tilfælde skal antallet af arbejdstimer anslås for hver jobgruppe ved hjælp af alle de oplysninger, der er tilgængelige om betalt orlov osv.
- 11.31 Til brug for konjunkturforløbsanalyser kan det være nyttigt at justere det samlede antal arbejdstimer ved at operere med et fast antal arbejdsdage om året.

FULD TIDSBESKÆFTIGELSE

- 11.32 *Definition:* Fuldtidsbeskæftigelse, som svarer til antallet af fuldtidsjob, defineres som det samlede antal arbejdstimer divideret med det gennemsnitlige årlige antal arbejdstimer i fuldtidsjob inden for det økonomiske område.
- 11.33 Denne definition beskriver ikke nødvendigvis, hvorledes begrebet beregnes: Eftersom arbejdstiden i et fuldtidsjob har ændret sig over tid og varierer mellem brancher, anvendes der metoder, der for hver jobgruppe tilvejebringer den gennemsnitlige andel af job, der ikke er fuldtidsjob, samt den gennemsnitlige arbejdstid for disse. Først skal der for hver jobgruppe foretages en skønsmæssig ansættelse af en normal arbejdsuge. En jobgruppe inden for en bestemt branche kan defineres på grundlag af køn og arbejdets art. Kollektive arbejdstidsaftaler udgør for lønmodtagerjob de bedste kriterier for fastsættelse af disse tal. Antallet af fuldtidsbeskæftigede opgøres særskilt i hver jobgruppe, hvorefter de tælles sammen.

⁽¹⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_112455/lang-en/index.htm

▼B

- 11.34 Det samlede antal arbejdstimer er den bedste målestok for forbruget af arbejdskraft, men hvis denne oplysning ikke foreligger, kan fuldtidsbeskæftigelse være et godt alternativ, da denne variabel er lettere at beregne og gør det muligt at foretage internationale sammenligninger med lande, som kun kan beregne fuldtidsbeskæftigelse.

FORBRUG AF ANSATTES ARBEJDSKRAFT OPGJORT I FASTE PRISER

- 11.35 *Definition:* Hvad angår forbruget af arbejdskraft af samme type og med de samme kvalifikationer i grundperioden måler forbruget af ansattes arbejdskraft opgjort i faste priser det aktuelle forbrug af arbejdskraft, vurderet efter de lønniveauer, som er fremherskende for lønmodtagerjob gennem en udvalgt grundperiode.
- 11.36 Aflønning af ansatte i løbende priser divideret med forbruget af arbejdskraft i faste priser giver et implicit lønindeks, som er sammenligneligt med det implicite prisindeks for endelig anvendelse.
- 11.37 Formålet med forbrug af ansattes arbejdskraft opgjort i faste priser er at beskrive ændringerne i sammensætningen af arbejdsstyrken, f.eks. fra lavtlønnede til højtlønnede arbejdstagere. Hvis denne analyse skal være meningsfuld, skal den gennemføres for hver enkelt branche.

PRODUKTIVITETSOPGØRELSER

- 11.38 *Definition:* Produktivitet er et mål for resultatet af en produktionsproces pr. forbrugt enhed. Arbejdsproduktivitet måles f.eks. typisk som produktion pr. forbrugt arbejdstime. Det er derfor meget vigtigt, at arbejdskraftopgørelser, der anvendes i undersøgelser, hvor produktionen er baseret på nationalregnskabstal, er begrebs- og dækningsmæssigt konsistente med nationalregnskaberne.

KAPITEL 12

KVARTALSVISE NATIONALREGNSKABER

INLEDNING

- 12.01 I dette kapital gøres der rede for de vigtigste principper og karakteristika i forbindelse med kvartalsvise nationalregnskaber.
- 12.02 Kvartalsvise nationalregnskaber er nationalregnskaber, hvor referenceperioden er kvartalet. De udgør et system af integrerede kvartalsvise indikatorer. De kvartalsvise nationalregnskaber er et omfattende regnskabsystem, som gør det muligt at udarbejde og fremlægge økonomiske data i et format, der egner sig til økonomisk analyse, beslutningstagning og politikudformning på kvartalsbasis.
- 12.03 I forbindelse med de kvartalsvise nationalregnskaber anvendes samme principper, definitioner og struktur som i de årlige nationalregnskaber. Desuden anvendes begreberne fra de årlige nationalregnskaber, medmindre andet er anført i dette kapitel.
- 12.04 De kvartalsvise nationalregnskaber omfatter alle konti og statuskonti. I praksis betyder begrænsningerne med hensyn til datatilgængelighed, tid og ressourcer, at de kvartalsvise nationalregnskaber er mindre fuldstændige end de årlige nationalregnskaber.

Sammenlignet med det årlige nationalregnskab er dækningen af de kvartalsvise nationalregnskaber mere begrænset. De fokuserer på opgørelse af BNP, måling af tilgang og anvendelse for varer og tjenester samt på indkomstdannelse. De indeholder kun få detaljerede oplysninger om branchernes aktiviteter og om specifikke transaktioner. Dette afspejler et kompromis mellem aktualitet og dækning, detaljeringsgrad og pålidelighed.

- 12.05 De kvartalsvise nationalregnskaber udarbejdes og offentliggøres hyppigere end det årlige nationalregnskab. De giver et tidligt overblik over den økonomiske udvikling og kan anvendes til en tidlig opgørelse af det årlige nationalregnskab.
- 12.06 Tidsserierne med kvartalsvise nationalregnskabstal påvirkes af sæsonudsving og kalenderbegivenheder, fordi de udarbejdes på kvartalsbasis. Sæsonudsvingene udjævnes ved sæson- og kalenderkorrektion.
- 12.07 De kvartalsvise nationalregnskaber beror på mere begrænsede data end det årlige nationalregnskab, og udarbejdelsen af dem kræver i højere grad anvendelse af statistiske og økonometriske metoder. Der er to tilgange til udarbejdelsen af kvartalsvise nationalregnskaber, den direkte og den indirekte.
- 12.08 Den direkte tilgang er baseret på, at der kvartalsvis er datakilder til rådighed, som svarer til dem, der anvendes til det årlige nationalregnskab. I forbindelse med denne tilgang anvendes der lignende metoder. I forbindelse med den indirekte tilgang anvendes der statistiske og økonometriske beregningsmetoder, som bruger oplysninger fra årsregnskabet og konjunkturindikatorer til at interpolere og ekstrapolere fra årsopgørelserne. Valget mellem disse tilgange afhænger af, hvorvidt de oplysninger der anvendes til udarbejdelse af årsregnskaber, er til rådighed i samme form på kvartalsbasis.

▼B

12.09 De kvartalsvise nationalregnskaber tjener ikke samme formål som det årlige nationalregnskab. Kvartalsvise nationalregnskaber fokuserer på økonomiens konjunkturmæssige udvikling og er et konsistent mål for denne udvikling inden for rammerne af nationalregnskabet. Hovedvægten lægges på vækstrater og disses karakteristika over tid såsom acceleration, opbremsning og ændring af fortegn. I det årlige nationalregnskab lægges hovedvægten på økonomiens niveauer og struktur samt på vækstrater.

Årlige nationalregnskaber er mindre velegnede til konjunkturanalyser end kvartalsvise nationalregnskaber, eftersom økonomiens kortsigtede bevægelser ikke kan aflæses af de årlige data.

12.10 Kvartalsvise nationalregnskaber kan anvendes til udarbejdelse af årlige nationalregnskaber. De gør årlige nationalregnskaber mere pålidelige og aktuelle, og i nogle lande opstilles årlige nationalregnskaber direkte ved aggregering af det pågældende års kvartalsvise nationalregnskaber. Disse forskellige funktioner afspejler forskelle i datatilgængelighed og fremgangsmåder i forbindelse med udarbejdelsen af regnskaberne.

12.11 Til udarbejdelse af kvartalsvise nationalregnskaber anvendes en lang række data, f.eks. konjunkturstatistik over produktion, priser, beskæftigelse og udenrigshandel, erhvervs- og forbrugertillidsindikatorer samt administrative data såsom momsindtægter. I forhold til disse indikatorer giver de kvartalsvise nationalregnskaber:

- a) en bredere dækning
- b) fuldstændighed
- c) et sammenhængende nationalregnskabssystem
- d) konsistens med nationalregnskabernes begreber og data
- e) international sammenlignelighed baseret på et internationalt metodologisk grundlag — SNA fra 2008.

12.12 De kvartalsvise nationalregnskabers dækning svarer til årsregnskabets, idet de omfatter hele kontosystemet og de tilsvarende aggregater såvel som tilgangs- og anvendelsestabellerne. Men da der er færre oplysninger til rådighed og tallene udarbejdes på kvartalsbasis, vil dækningen normalt være mere begrænset.

Kvartalsregnskaberne omfatter følgende:

- a) hovedaggregater, herunder beskæftigelse og befolkning
- b) finansielle og ikkefinansielle regnskaber efter institutionel sektor
- c) begrænsede detaljerede opdelinger af nøgleaggregater som f.eks. bruttoværditilvækst, udgifter til forbrug, faste bruttoinvesteringer, import og eksport af varer og tjenester samt beskæftigelse
- d) et forenklet kontosystem.

Til brug for opstillingen af regnskaberne komplementeres sådanne elementer ofte med forenkledede tilgangs- og anvendelsestabeller.

DE KVARTALSVISE NATIONALREGNSKABERS SÆRLIGE KARAKTERISTIKA

12.13 Faktorer, der er særlig vigtige i forbindelse med udarbejdelsen af kvartalsvise nationalregnskaber, er:

- a) registreringstidspunkt
- b) flash-estimer
- c) afstemning og benchmarking
- d) kædeindekserede mængdeopgørelser
- e) sæson- og kalenderkorrektion.

▼B**Registreringstidspunkt**

12.14 Reglerne for registreringstidspunkt i forbindelse med kvartalsvise nationalregnskaber er de samme som for årlige nationalregnskaber. Der opstår dog særlige opgørelsesproblemer i forhold til registreringstidspunktet på grund af den kortere registreringsperiode. Dette gælder navnlig opgørelsen af:

- a) produkter under fremstilling
- b) aktiviteter, der udøves i bestemte perioder af året
- c) betalinger, der foretages med lav hyppighed.

12.15 I forbindelse med de kvartalsvise nationalregnskaber er registreringen af aktiviteter og strømme, der er koncentreret i bestemte perioder af året, vigtig. Hvor stor betydning disse aktiviteter, f.eks. produktionen i landbruget, i bygge- og anlægssektoren og inden for turisme, har i det enkelte kvartal, afhænger af eksterne faktorer såsom vejrlig og officielle fri- og helligdage. Der kan være midlertidige kvartalsmæssige udsving i betalingen af løn, skatter, sociale ydelser og udbytte, f.eks. når der i en bestemt måned udbetales årlige bonusser. Fejl med hensyn til tidspunkt og omfang af sådanne begivenheder fører til fejl i målingen af den kvartalsvise vækst.

Produkter under fremstilling

12.16 Produkter under fremstilling er uafsluttet produktion, som ikke er klar til levering, fordi produktionen strækker sig over mere end en enkelt periode. Lange produktionsforløb forekommer f.eks. inden for landbrug, bygge- og anlægsarbejder, fremstilling af maskiner, biler og skibe og i serviceerhverv såsom udvikling af software, arkitekttjenester, indspilning af film og store sportsbegivenheder. Sådanne langvarige produktionsforløb ledsages ofte af acontobetaling, især i forbindelse med skibsbygning, fremstilling af fly, vinproduktion og reklamekontrakter.

For at kunne opgøre en sådan produktion er det nødvendigt at opdele et enkelt forløb i forskellige perioder. Dette er vanskeligere i forbindelse med kvartalsvise nationalregnskaber end for det årlige nationalregnskab. Dog gælder de samme principper for opgørelse af produkter under fremstilling på kvartalsbasis som på årsbasis.

Aktiviteter, der udøves i bestemte perioder af året

12.17 Endelig produktion henføres normalt til bestemte perioder efter optjeningstidspunkt på grundlag af de påløbne omkostninger, men dette gælder ikke altid i fuldt omfang. Der bør ikke henføres produktion til perioder, hvor der ikke produceres noget, selv om der er fortløbende omkostninger. Dette gælder omkostningerne ved kapitalanvendelse, f.eks. leasingydelse for anvendelsen af maskiner. En sådan situation, hvor der i nogle perioder ikke produceres noget, kan forekomme i landbruget. Der kan også forekomme perioder uden produktion i fødevarerforarbejdningsindustrien, når den er afhængig af høstprodukter.

Betalinger, der foretages med lav hyppighed

12.18 I forbindelse med aktiviteter, der udøves hele året igennem, forstås ved betalinger med lav hyppighed betalinger, der foretages én gang om året eller i form af uregelmæssige ratebetalinger fordelt over året. Som eksempler kan nævnes udbytte, renter, skatter, subsidier og bonusser til ansatte, f.eks. nytårsgratualer og feriepenge. Alle disse fordelingstransaktioner registreres efter optjeningstidspunkt, dvs. efter hvornår betalingskravet opstod, og ikke hvornår betalingen fandt sted. Spørgsmålet om, hvornår registreringen skal foretages, er også relevant i forbindelse med de årlige nationalregnskaber, hvor betalingerne delvist kan vedrøre et andet regnskabsår.

▼B

12.19 For at håndtere sådanne problemer med registreringstidspunktet skelnes der mellem to kategorier af betalinger.

- a) Rent ekstraordinære betalinger skal registreres i den periode, hvor de reelt foretages. Udbytte f.eks. opgøres som regel først efter afslutningen af regnskabsåret og er ikke nødvendigvis knyttet til virksomhedens driftsresultat det pågældende år.
- b) Betalinger, der klart vedrører en bestemt periode (som f.eks. er optjent i en tidligere periode eller over en række af regnskabsperioder), skal henføres til de perioder, hvori de er optjent. Eksempler herpå er indkomst- og produktskatter, der opkræves i en efterfølgende periode.

12.20 Da det i sådanne tilfælde kan være uhyre vanskeligt at anvende optjeningsprincippet på kvartalsdata, er det nødvendigt med alternative metoder, f.eks. en justeret kassebasis eller henførsel af sådanne betalinger til perioder på en sådan måde, at tidsseriernes egenskaber påvirkes mindst muligt.

Flash-estimater

12.21 Kvartalsvise nationalregnskaber giver et overblik over økonomien kort efter udløbet af referencekvartalet. At der foreligger sådanne oplysninger på et tidligt tidspunkt, gør det muligt at afdække og fortolke økonomiske udviklingstendenser. Af denne grund udarbejder de statistiske myndigheder hyppigere flash-estimater over makroøkonomiske nøgleaggregater, herunder vækst i BNP og kvartalsvise nationalregnskabsindikatorer.

12.22 Et flash-estimat er et tidligt estimat af en økonomisk variabel for den seneste referenceperiode. Flash-estimatet beregnes sædvanligvis på grundlag af ufuldstændige data, men ved hjælp af samme statistiske eller økonometriske model som almindelige estimater. Ved udarbejdelsen af flash-estimater medtages så mange data som muligt. Forskellene mellem flash-estimater og traditionelle estimater er følgende:

- a) aktualitet: Flash-estimater foreligger tidligere end traditionelle estimater
- b) nøjagtighed: Der foretages et kompromis mellem aktualitet og nøjagtighed. I forhold til traditionelle estimater er der generelt en større tilbøjelighed til, at flash-estimater bliver revideret
- c) dækning: Flash-estimater dækker et mindre antal variable end traditionelle estimater
- d) oplysninger: Flash-estimater er baseret på færre oplysninger. I mange tilfælde foreligger ikke alle de oplysninger, der er nødvendige for at kunne udarbejde traditionelle estimater
- e) beregningsmetode: På grund af manglende data beror flash-estimater i højere grad på økonometriske metoder og antagelser.

Afstemning og benchmarking af kvartalsvise nationalregnskaber

12.23 Kvartalsvise nationalregnskaber er et sammenhængende sæt af konti, der udarbejdes på kvartalsbasis. De er en integreret del af nationalregnskabsystemet og er konsistente med årsregnskabet.

▼B

12.24 Den interne konsistens i kvartalsregnskaberne opnås ved, at man afstemmer estimater af tilgang og anvendelse for kontiene på kvartalsbasis. Konsistensen med årsregnskabet sikres ved enten at benchmarke de kvartalsvise nationalregnskaber i forhold til årsregnskabet eller ved at udlede årsregnskabet af kvartalsregnskaberne.

Afstemning

12.25 Afstemningen er en integreret del af forløbet med udarbejdelse af nationalregnskabet. De forskellige kilder til oplysninger, der ligger til grund for de forskellige opgørelser i regnskabet, udnyttes bedst muligt. Lidt forenklet er formålet med afstemningen at tilpasse de statistiske basisdata, der ligger til grund for de forskellige metoder til udarbejdelse af BNP og andre dele af regnskabet, til tilgangs- og anvendelsestabeller og dermed anvende alle de disponible oplysninger på en effektiv måde.

12.26 De principper og procedurer, der anvendes ved afstemningen af årsregnskabet, gælder også for kvartalsregnskaber og suppleres af procedurer, som tager højde for, at disse regnskaber udarbejdes på kvartalsbasis, hvilket betyder, at der er behov for:

- a) at opretholde konsistens mellem sæsonkorrigerede og ikkekorrigerede data
- b) at sikre konsistens mellem løbende pris- og mængdeopgørelser
- c) at afstemme resultater opnået med forskellige metoder til beregning af BNP.

Forenkledte kvartalsvise tilgangs- og anvendelsestabeller vil være en hjælp, når det gælder afstemning af kvartalsvise nationalregnskaber. Når der regelmæssigt udarbejdes årlige tilgangs- og anvendelsestabeller, kan oplysningerne i de kvartalsvise tilgangs- og anvendelsestabeller eksplicit knyttes til de årlige tabeller som led i afstemnings- og benchmarkingprocessen.

Konsistens mellem kvartals- og årsregnskaber — benchmarking

12.27 De kvartalsvise regnskaber kan bringes i overensstemmelse med årsregnskaberne på to forskellige måder:

- a) ved at afpasse kvartalsregnskaberne efter årsregnskabet, også kaldet benchmarking
- b) ved at udlede årsregnskabet af kvartalsregnskaberne.

12.28 Forskelle mellem kvartals- og årsregnskaber skyldes hovedsagelig forskelle i kilder og i tilgængeligheden af oplysninger fra fælles kilder.

12.29 Der kan anvendes mange forskellige metoder til afstemning af kvartalsvise aggregater og de tilsvarende årlige aggregater.

Den ideelle metode består i at finde frem til årsagerne til forskellene og ved hjælp af alle disponible oplysninger udlede nye, afstemte, kvartalsvise og årlige aggregater.

Benchmarking sikrer konsistens mellem de to sæt aggregater ved at anvende det ene som standard og tilpasse det andet, så der skabes konsistens, ved hjælp af en lang række forskellige metoder, lige fra enkle matematiske korrektioner til komplekse statistiske og økonometriske procedurer. Benchmarking har til formål at sikre regnskabsmæssig overensstemmelse mellem de to sæt aggregater i form af opretholdelse af bevægelser eller andre nærmere definerede kriterier.

▼B

Benchmarking er en integreret del af udarbejdelsen af regnskaberne og bør i princippet foretages på det mest detaljerede niveau. I praksis kan dette indebære, at forskellige serier skal benchmarkes i etaper over en periode, således at dataene for nogle serier, som allerede er benchmarket, anvendes til at beregne andre serier, efterfulgt af en anden eller en tredje runde med benchmarking.

- 12.30 Når man anvender kvartalsvise aggregater som benchmark, udledes de årlige aggregater ved at lægge de relevante kvartalstal sammen. Dette sikrer konsistens.
- 12.31 Afstemningen mellem de kvartalsvise og de årlige aggregater opnås meget ofte ved at anvende en blanding af forskellige benchmarkingmetoder. Der kan f.eks. udledes foreløbige årlige estimater ved at aggregere kvartalstal; når de årlige oplysninger foreligger og det årlige aggregat er revideret, kan den årlige benchmark anvendes til at revidere de tilsvarende kvartalstal.

Kædeindekserede målinger af pris- og mængdeændringer

- 12.32 For årlige nationalregnskaber sker målingen af pris- og mængdeændringer i princippet via et årligt kædeindeks. Af hensyn til konsistensen er de kvartalsvise målinger af pris- og mængdeændringer bundet til de årlige kædeindekserede målinger.
- 12.33 For at skabe konsistens mellem pris- og mængdeopgørelser i kvartals- og årsregnskaberne skal de årlige målinger udledes af de kvartalsvise målinger, eller kvartalstallene skal være bundet til de årlige tal ved benchmarkingmetoder. Dette gælder, selv om det grundlæggende krav — at de kvartalsvise og årlige målinger skal være baseret på de samme metoder for udarbejdelse og præsentation, f.eks. ved at anvende samme indeksformel, basisår og referenceperiode — er opfyldt. Konsistens i snæver forstand er ikke mulig, fordi kvartalsindeks normalt ikke vil vise nøjagtig samme vækst som de tilsvarende årsindeks på grund af indeksenes matematiske form.
- 12.34 Kvartalsvise kædeindekserede mængdeopgørelser kan baseres på kvartalsvis kædeindeksering, men i princippet skal kædeindeksering foretages på årsbasis. Kvartalsvise mængdeopgørelser kædeindekseres på årsbasis.
- 12.35 Kædeindekserede mængdeserier i de kvartalsvise nationalregnskaber er kvartalsvise mængdeændringer baseret på det foregående års gennemsnitlige priser. Der er tre metoder til årlig kædeindeksering af kvartalsvise mængde-indeks:

- a) »annual overlap«-metoden
- b) »one-quarter overlap«-metoden
- c) »over-the-year«-metoden.

Når der udarbejdes en tidsserie ved hjælp af en af disse tre kædeindekseringsmetoder, vil der i den kædeindekserede serie, der fremkommer, normalt optræde strukturelle brud, hvis virkninger afhænger af den valgte indekseringsmetode og af ændringerne i prisstrukturen over tid.

▼B

- 12.36 I metoden med »annual overlap« anvendes det relevante foregående års årlige gennemsnitsværdier i dette års priser. Det fører til årlige aggregater af kvartalsvise mængdeopgørelser, som er identiske med de uafhængigt beregnede kædeindekserede årlige nationalregnskabsserier. Desuden vil ændringsraterne fra kvartal til kvartal inden for samme kalenderår mellem første og fjerde kvartal ikke være påvirket af brud. Dog vil mængdeserierne være påvirket af brud, der opstår mellem årets fjerde kvartal og det efterfølgende års første kvartal, og som også optræder i den pågældende ændringsrate fra kvartal til kvartal.
- 12.37 Metoden med »one-quarter overlap« fører derimod generelt til uforvænnede ændringsrater fra kvartal til kvartal for alle årets kvartaler, eftersom kædeindeksene er knyttet til mængderne i det relevante foregående års fjerde kvartal opgjort i dette års gennemsnitspriser. Modsat »annual overlap«-metoden fører »one-quarter overlap«-metoden dog til kvartalsvise kædeindekserede serier, som ikke er konsistente med de uafhængigt beregnede kædeindekserede årlige nationalregnskabsserier.
- 12.38 »Over-the-year«-metoden til kædeindeksering fører til uforvænnede vækstrater fra år til år for alle kvartaler, eftersom kædeindeksene er knyttet til mængderne i samme kvartal af det relevante foregående år opgjort i dette års gennemsnitspriser. Denne metode fører dog til resultater, der er påvirket af strukturelle brud i hvert kvartal, således at hver enkelt ændringsrate fra kvartal til kvartal er påvirket af et brud. »Over-the-year«-metoden er således den, der mest påvirker en series profil inden for et givet år.
- 12.39 Forudsat at substitutionseffekterne (mængdeændringer på grund af forskydninger i prisstrukturen) inden for et år er begrænsede, fører de tre metoder til kvartalsvis kædeindeksering af mængder til meget ensartede resultater.

Af praktiske hensyn såsom konsistens mellem kvartalsvis vækst og årlig kædeindekseret vækst samt enkel og gennemsigtig beregning anbefales metoden med »annual overlap«.

Sæson- og kalenderkorrektion

- 12.40 Sæsonudsving er et mønster, der gentager sig regelmæssigt inden for den samme periode hvert år.

Et eksempel herpå er salg af is i sommerperioden. Regelmæssigt gentagne begivenheder fordeles jævnt over hele året ved sæsonkorrektion, mens virkningerne af uregelmæssige begivenheder forbliver uændrede. I forbindelse med sæsonkorrektion tages der også højde for forskellig længde af måneder og kvartaler. Sæsonkorrigerede resultater afspejler »normale« og gentagne begivenheder fordelt på hele det år, hvori de optræder. Sæsonkorrigerede serier viser f.eks. følgende tydeligere end ikkesæsonkorrigerede serier:

- a) ændringer i trenden
- b) vendepunkter i konjunkturerne.

- 12.41 Kalendereffekten er den indvirkning, følgende har på en tidsserie:

- a) antal og sammensætning af arbejds- og handelsdage
- b) faste og skiftende ferie- og helligdage
- c) skudår og fridage i forbindelse med helligdage o.l.

▼ B

- 12.42 Når der forekommer sæson- og kalendereffekter i tidsserierne i de kvartalsvise nationalregnskaber, maskerer det trenden i udviklingen af væksten i de kvartalsvise nationalregnskabsaggregater. Korrektion for sæson- og kalendereffekter gør det derfor nemmere at drage konklusioner om udviklingen på grundlag af kvartalsvise nationalregnskaber; desuden tydeliggør sæsonkorrektion virkningerne af store uregelmæssigheder eller begivenheder, hvilket gør det nemmere at forstå den økonomiske udvikling ud fra de kvartalsvise nationalregnskabsstatistikker.
- 12.43 Sæsonudsving opstår sædvanligvis som følge af udsving i energiforbrug, turisme, vejrforhold, der påvirker udendørs aktiviteter såsom bygge- og anlægsarbejder, lønbonusser samt virkningerne af faste ferie- og helligdage såvel som alle former for institutionel eller administrativ praksis. Sæsonudsving i kvartalsvise nationalregnskaber afhænger også af de datakilder og beregningsmetoder, der anvendes.
- 12.44 For at kunne foretage en pålidelig estimation af sæsonfaktorerne, kan der være behov for at forhåndskorrigere tidsserierne. Herved forhindres det, at ekstreme observationer såsom ekstrepunkter, midlertidige skift og niveauskift, kalendereffekter og nationale ferie- og helligdage påvirker kvaliteten af sæsonestimerne. Ekstreme observationer bør dog forblive synlige i de sæsonkorrigerede data, medmindre de skyldes fejl, da de kan være udtryk for særlige begivenheder som strejker, naturkatastrofer mv. Derfor bør ekstreme observationer genindsættes i tidsserierne, når sæsonkomponenterne er estimeret.

Etapen i udarbejdelsen af sæsonkorrigerede kædeindeksede mængdeopgørelser

- 12.45 Udarbejdelsen af sæson- og kalenderkorrigerede kædeindeksede mængdeopgørelser i de kvartalsvise nationalregnskaber er resultatet af en række operationer, der omfatter sæson- og kalenderkorrektion, kædeindeksering, benchmarking og afstemning, foretaget på de foreliggende basisoplysninger eller aggregerede oplysninger.
- 12.46 Rækkefølgen af de forskellige etaper i udarbejdelsen af sæsonkorrigerede kædeindeksede mængdeopgørelser i de kvartalsvise nationalregnskaber afhænger af de specifikke forhold ved produktionsprocessen og af det aggregeringsniveau, udarbejdelsen sker på.

Ideelt set når man frem til sæsonkorrigerede kædeindeksede mængdeserier ved at foretage en sæsonkorrektion af de kædeindeksede serier, hvorefter de korrigerede kædeindeksede serier benchmarkes.

- 12.47 Der findes systemer til opstilling af kvartalsvise nationalregnskaber, hvor der udarbejdes sæsonkorrigerede data på et meget detaljeret niveau, endog på et niveau, hvor der ikke anvendes kædeindeksering, f.eks. når der udarbejdes kvartalsvise nationalregnskaber ud fra kvartalsvise tilgangs- og anvendelsestabeller. Rækkefølgen er i dette tilfælde sæsonkorrektion efterfulgt af afstemning, kædeindeksering og benchmarking. På et disaggregeret niveau kan beregningerne af sæsonkomponenten være mindre pålidelige end på højere niveauer af de kvartalsvise nationalregnskaber. Der skal da udvises særlig omhu ved revisionerne af sæsonkomponenten. Desuden må afstemning og kædeindeksering af sæsonkorrigerede data ikke føre til sæsonudsving i serierne.

▼B

- 12.48 Mængdeopgørelser i de kvartalsvise nationalregnskaber i det foregående års gennemsnitspriser kan kædeindekseres ved hjælp af »one-quarter overlap«-, »annual overlap«- eller »over-the-year«-metoden. Set på baggrund af sæsonkorrektionen af mængdeopgørelser i de kvartalsvise nationalregnskaber foretrækkes »one-quarter overlap«- og »annual overlap«-metoden. »Over-the-year«-metoden anbefales ikke, da den kan føre til brud mellem alle kvartaler i serien.
- 12.49 Sæsonkorrigerede kædeindekserede kvartalsvise mængdeopgørelser er bundet til de tilsvarende ikkesæsonkorrigerede kædeindekserede årlige data ved hjælp af benchmarking- eller tilpasningsmetoder, der minimerer effekten på udviklingen fra kvartal til kvartal i serierne. Benchmarking er nødvendig af rent praktiske grunde, f.eks. af hensyn til konsistensen i de årlige gennemsnitlige vækstrater. Benchmarking må ikke føre til sæsonudsving i serierne. Referencen for kvartalsvise nationalregnskaber, der kun er sæsonkorrigerede, skal være de uafhængigt beregnede kædeindekserede årlige serier i ukorrigeret form. Undtagelser i forhold til den ønskede tidsmæssige konsistens kan accepteres, hvis sæsonmønstret ændrer sig hurtigt.
- 12.50 Kalendereffekten kan opdeles i en sæson- og en ikkesæsonkomponent. Førstnævnte henviser til den gennemsnitlige kalendersituation, der gentager sig hvert år i samme periode; sidstnævnte henviser til afvigelsen i kalendervariablerne, såsom antallet af handels- og arbejdsdage, skiftende ferie- og helligdage og skudår, i forhold til det måneds- eller kvartalspecifikke gennemsnit.
- 12.51 Kalenderkorrektion fjerner ikkesæsonrelaterede kalenderkomponenter, der kan dokumenteres statistisk, og som har en økonomisk forklaring, fra serierne. De kalendereffekter, en serie korrigeres for, skal være identificerbare og tilstrækkelig stabile over tid, eller det skal være muligt at opstille en passende model for deres skiftende virkninger over tid.

KAPITEL 13
REGIONALREGNSKABER

INLEDNING

13.01 I dette kapitel gives en generel beskrivelse af regionalregnskaber, og formålet med dem præciseres. Der gøres desuden rede for vigtige begrebsmæssige principper og typiske problemer i forbindelse med udarbejdelsen af regionalregnskaberne.

13.02 *Definition:* Regionalregnskaberne er en regional udgave af de tilsvarende regnskaber for den nationale økonomi. De er en regional opdeling af de vigtigste aggregater såsom bruttoværditilvæksten efter branche og husholdningernes indkomster.

13.03 I regionalregnskaberne anvendes de samme begreber som i nationalregnskabet, medmindre andet er anført i dette kapitel.

Forskelle i regionale økonomiske forhold og resultater er ikke synlige i de nationale totaler. Befolkning og økonomiske aktiviteter er som regel ujævnt fordelt på regionerne. Byregioner er generelt specialiseret i tjenester, mens landbrug, minedrift og fremstillingsvirksomhed som regel foregår uden for byregionerne. I forbindelse med store spørgsmål såsom globalisering, innovation, aldring, beskatning, fattigdom, arbejdsløshed og miljø er der ofte et regionalt økonomisk aspekt. Regionalregnskaberne er derfor et vigtigt supplement til nationalregnskabet.

13.04 Regionalregnskaberne omfatter samme sæt konti som nationalregnskabet, hvori de synliggør regionale økonomiske strukturer, udviklinger og forskelle. På grund af begrebsmæssige problemer og opgørelsesvanskeligheder er det regionale sæt af konti dog mere begrænset i dækning og indeholder færre detaljerede oplysninger end de nationale.

Tabellerne over regionale produktionsaktiviteter efter branche viser:

- a) produktion og beskæftigelse efter region — omfang og dynamik
- b) i hvilket omfang regionerne bidrager til de nationale aggregater
- c) de enkelte regioners specialisering
- d) de forskellige regioners betydning for hver enkelt branche.

Regionale indkomstkonti for husholdningssektoren viser husholdningernes primære og disponible indkomst opdelt efter region samt kilder til og fordeling af indkomst mellem regionerne.

13.05 I adskillige medlemsstater har regioner på forskellige niveauer en væsentlig beslutningsautonomi. Regionalregnskaberne for disse regioner er derfor vigtige i forbindelse med den nationale og regionale politik.

13.06 Regionalregnskaberne tjener også vigtige administrative formål, f.eks.:

- a) at fordele indtægterne fra en specifik national skat på de regionale myndigheder
- b) at tildele midler som led i den europæiske samhørighedspolitik.

13.07 Regionalregnskaberne kan anvendes fleksibelt på forskellige aggregationsniveauer, som ikke udelukkende svarer til geografiske regioner. Geografiske regioner kan også grupperes efter økonomisk struktur, beliggenhed og økonomiske forbindelser med andre (nabo) regioner. Dette er særlig relevant med henblik på analyse af nationale og europæiske økonomiske strukturer og udviklinger.

▼B

- 13.08 Regionalregnskaberne udarbejdes på grundlag af direkte indsamlede regionale data samt nationale data, som er regionalfordelt på basis af skøn. Jo mere fuldstændige de direkte indsamlede data er, jo mindre betyder skønnene. Mangelen på tilstrækkeligt fuldstændige, aktuelle og pålidelige regionale oplysninger gør det nødvendigt at anvende skøn i forbindelse med udarbejdelsen af regionalregnskaber. Dette indebærer, at visse forskelle mellem regionerne ikke nødvendigvis kommer til udtryk i regionalregnskaberne.

DET REGIONALE OMRÅDE

- 13.09 Et lands regionale økonomi er en del af dets samlede økonomi. Den samlede økonomi defineres ved hjælp af institutionelle enheder og sektorer. Den omfatter alle institutionelle enheder, der har et økonomisk interessecentrum inden for landets økonomiske område (jf. punkt 2.04). Der er ikke et nøjagtigt sammenfald mellem et lands økonomiske område og dets geografiske område (jf. punkt 2.05). Et lands økonomiske område er opdelt i regionale områder og et ekstraregionalt område.
- 13.10 Det regionale område er den del af et lands økonomiske område, der direkte hører til en region, herunder eventuelle toldfrie zoner, toldlagre og fabrikker under toldopsyn.
- 13.11 Det ekstraregionale område omfatter de dele af et lands økonomiske område, der ikke kan siges at høre til en bestemt region. Det omfatter:
- a) det nationale luftrum, territorialfarvande og den del af kontinental-soklen, der ligger i det internationale farvand, som er under landets overhøjhed
  - b) territoriale eksklaver (dvs. geografiske områder beliggende i udlandet, og som i henhold til internationale traktater eller aftaler mellem stater anvendes af landets offentlige myndigheder — ambassader, konsulater, militærbaser, videnskabelige baser osv.)
  - c) forekomster af olie, naturgas osv. i internationale farvande uden for landets kontinentalsockel, der udnyttes af residente enheder i området.
- 13.12 NUTS-nomenklaturen indeholder en ensartet opdeling af Den Europæiske Unions økonomiske område. Til nationale formål kan der også opstilles regionalregnskaber på et mere detaljeret regionalt niveau.

ENHEDER OG REGIONALREGNSKABER

- 13.13 Der skelnes mellem to typer enheder i den nationale økonomi. For det første den institutionelle enhed, for hvilken der registreres strømme, som påvirker indkomst, kapital- og finanstransaktioner, andre strømme samt statuskonti. For det andet den lokale faglige enhed, for hvilken der registreres strømme, som indgår i produktionsprocessen og i anvendelsen af varer og tjenester.

Institutionelle enheder

- 13.14 For regionalregnskaber kan der, afhængigt af det regionale niveau, skelnes mellem to typer institutionelle enheder:
- a) Enkeltregionsenheder, hvis økonomiske interessecentrum ligger i én region. Husholdninger, selskaber, hvis lokale faglige enheder ligger i samme region, de fleste lokale og regionale myndigheder, en del af de sociale kasser og fonde samt NPISH'er er eksempler på enkeltregionsenheder.

▼B

b) Flerregionsenheder, hvis økonomiske interessecentrum ligger i mere end én region. Selskaber og NPISH'er er eksempler på enheder, der kan være tværregionale. Andre eksempler er institutionelle enheder, hvis aktiviteter er landsdækkende, som f.eks. den centrale forvaltning og service og nogle få selskaber med monopolstilling eller monopol-lignende stilling.

13.15 Alle transaktioner foretaget af enkeltregionsenheder henregnes til den region, hvori disse enheder har deres økonomiske interessecentrum. For husholdninger er det økonomiske interessecentrum den region, hvor de bor, og ikke den region, hvor de arbejder. Andre enkeltregionsenheder har deres økonomiske interessecentrum i den region, hvori de er beliggende.

13.16 En del af flerregionsenhedernes transaktioner kan ikke fordeles på regioner. Dette gælder for de fleste fordelingstransaktioner og finansielle transaktioner. Følgelig registreres flerregionsenheders saldoposter som f.eks. opsparing og nettolångivning ikke på regionalt plan.

Lokale faglige enheder og regionale produktionsaktiviteter efter branche

13.17 Foretagender kan have produktionsaktiviteter mere end ét sted, og i forbindelse med regionalregnskaberne er det nødvendigt at henføre aktiviteterne til et sted. Når foretagender opdeles efter beliggenhed, kaldes de enkelte dele lokale enheder.

13.18 Institutionelle enheder kan klassificeres på grundlag af økonomiske aktiviteter med henblik på at beskrive økonomiens produktionsaktiviteter efter branche. Dette medfører heterogene brancher, da mange foretagender har væsentlige biaktiviteter, som adskiller sig fra deres hovedaktivitet. Det medfører også, at nogle branchers hovedprodukt fremstår som en lille del af deres samlede produktion. For at danne grupper af producenter, hvis aktiviteter er mere homogene med hensyn til produktion, omkostningsstruktur og produktionsteknologi, opdeles foretagenderne i mindre, mere homogene enheder. Disse kaldes faglige enheder.

13.19 Den lokale faglige enhed er den del af en faglig enhed, der er en lokal enhed. Når en faglig enhed har produktionsaktiviteter i flere regioner, opdeles oplysningerne om den faglige enhed for at kunne opstille regionalregnskaber. Til denne opdeling er der behov for oplysninger om aflønning af ansatte eller, hvis sådanne ikke foreligger, antallet af ansatte, og faste bruttoinvesteringer. For foretagender, der er beliggende ét sted, og hvis hovedaktivitet tegner sig for størsteparten af værditilvæksten, er den lokale faglige enhed identisk med foretagendet.

13.20 På regionalt niveau består en branche af en gruppe lokale faglige enheder, der udøver samme aktivitet eller beslægtede aktiviteter.

13.21 Når man skal afgrænse en lokal faglig enhed, er der tre mulige tilfælde:

a) En produktionsaktivitet med et væsentligt forbrug af arbejdskraft og med en fast beliggenhed. Ved et væsentligt forbrug af arbejdskraft forstås i denne sammenhæng mindst ækvivalenten af én persons halvdagsarbejde i et år.

▼B

- b) En produktionsaktivitet uden et væsentligt forbrug af arbejdskraft, men med en fast beliggenhed betragtes generelt ikke som en særskilt lokal faglig enhed, og produktionen henregnes til den lokale enhed, der er ansvarlig for denne produktion. Der er dog undtagelser fra denne regel, f.eks. vindmøller, udvinding af olie og gas, internetknodepunkter og fuldautomatiske tankstationer. Disse produktionsaktiviteter kan være beliggende i én region og være fuldt ud forvaltet i en anden region. Hele produktionen registreres ikke i den region, hvor den forvaltes, da den foregår i den anden region. Faste bruttoinvesteringer skal registreres i samme region som den hertil knyttede produktion og værditilvækst.
- c) Når der er tale om en produktionsaktivitet uden en fast beliggenhed, skal begrebet hjemsted (jf. 2.04) på nationalt plan anvendes. For eksempel registreres store bygge- og anlægsarbejder, der udføres af kontrahenter fra andre regioner, som særskilte lokale faglige enheder. Eksempler på store bygge- og anlægsarbejder er opførelse af broer, dæmninger og kraftværker, som varer et år eller derover, og som forvaltes gennem et lokalt kontor. Ved bygge- og anlægsarbejder, der varer mindre end et år, henregnes produktionen til den region, hvor byggefirmaets moderselskab har sit hjemsted.
- 13.22 Når der foregår produktionstransaktioner mellem lokale faglige enheder, som tilhører samme institutionelle enhed og er beliggende i forskellige regioner, skal disse registreres. Dog registreres hjælpeaktiviteter mellem lokale faglige enheder ikke, medmindre de kan observeres (jf. 1.31). Dette betyder, at kun levering af hoved- og biproduktion mellem lokale faglige enheder registreres, i det omfang det er tilfældet i nationalregnskabet.
- 13.23 Hvis en virksomhed, der udelukkende udøver hjælpeaktiviteter, er statistisk observerbar, eftersom der foreligger separate regnskaber for dens produktion, eller er beliggende i et andet geografisk område end den virksomhed, den servicerer, bogføres den både i national- og regionalregnskaber som en separat enhed og henføres til den branche, der svarer til dens hovedaktivitet. Foreligger der ikke passende basisdata, estimeres hjælpeaktivitetens produktion ved at sammenlægge omkostningerne.

METODER TIL REGIONAL OPDELING

- 13.24 Regionalregnskaberne er baseret på transaktioner foretaget af enheder, som er residente i et regionalt område. Generelt udarbejdes regionalregnskaber ved hjælp af følgende metoder:
- a) bottom-up-metoden
- b) top-down-metoden eller
- c) en blanding af bottom-up- og top-down-metoden.
- 13.25 Ved bottom-up-metoden (nedefra og opefter) til opgørelse af et regionalt aggregat indsamles der data om residente enheder direkte, og der udarbejdes regionale estimater ved aggregering.

En pseudo-bottom-up-metode er acceptabel, hvis der ikke foreligger data om lokale faglige enheder. Data om lokale faglige enheder kan estimeres ud fra data om foretagendet, den faglige enhed eller den lokale enhed ved hjælp af distributionsmodeller. Estimerne aggregeres til regionale totaler som i bottom-up-metoden.

I anden etape af udarbejdelsen afstemmes bottom-up-estimerne med totalerne fra nationalregnskabet.

▼B

- 13.26 Hvis der kun foreligger oplysninger på et »enhedsniveau«, der omfatter flere lokale faglige enheder beskæftiget inden for forskellige aktiviteter og i forskellige regioner, anvendes der indikatorer såsom aflønning af ansatte og beskæftigelse efter region til at foretage regionale opdelinger efter branche.
- 13.27 Ved top-down-metoden fordeles et nationalt total på regionerne, uden at man forsøger at udskille residente enheder efter region. Det nationale tal fordeles ved hjælp af en indikator, der fordeles på regionerne på samme måde som den variabel, der skal estimeres.
- Begrebet resident enhed efter region er nødvendigt for at opnå regional dækning for den indikator, der anvendes til foretage den regionale opdeling af den pågældende variabel.
- 13.28 Bottom-up-metoden anvendes sjældent i sin oprindelige form. Blandede metoder accepteres også. Det hænder f.eks., at man kun kan udarbejde regionale estimater af en variabel eller et aggregat af variabler ved at anvende bottom-up-metoden på makroregionalt niveau. For at opnå estimater på et mere detaljeret regionalt niveau anvendes der derefter en top-down-metode.
- 13.29 Direkte opgørelser af regionale værdier foretrækkes frem for indirekte opgørelser. Hvis der foreligger fuldstændige, pålidelige mikrodata på niveauet for lokale faglige enheder, estimeres de regionale værdier, som begrebsmæssigt svarer til de nationale værdier, ved hjælp af bottom-up-metoden. For at sikre konsistens med nationalregnskabstotalerne afstemmes disse regionalregnskabsestimater derefter med nationalregnskabsaggregaterne.
- 13.30 Indirekte opgørelse på grundlag af nationale aggregater og en indikator, der korrelerer med den variabel, der skal måles, er forbundet med en risiko for fejl. For eksempel kan nationale tal for bruttoværditilvækst efter branche fordeles på regionerne ved hjælp af regionale beskæftigelsesstatistikker ud fra den antagelse, at bruttoværditilvæksten pr. ansat er den samme i hver enkelt branche i alle regioner. Ved at udarbejde data på et detaljeret brancheopdelingsniveau forbedrer man top-down-beregningerne.
- 13.31 Aggregater for produktion henregnes til den region, hvor enheden, som foretager de relevante transaktioner, er resident. Den lokale faglige enheds hjemsted er et afgørende kriterium for, om disse aggregater henregnes til en bestemt region. Hjemstedsprincippet gives forrang for en territorial tilgang, hvor produktionsaktiviteterne henregnes på grundlag af hvor de finder sted.
- 13.32 I forbindelse med bestemte brancher, f.eks. bygge- og anlægsvirksomhed, energiforsyning, kommunikationsnet, transport og finansiel formidling, og for visse transaktioner på husholdningernes konti såsom formueindkomst, er der særlige problemer med den regionale opdeling. Af hensyn til regionalregnskabernes internationale sammenlignelighed anvender man de samme beregningsmetoder eller metoder, der giver de samme resultater.
- 13.33 Faste bruttoinvesteringer fordeles på regionerne på grundlag af ejerskab. Faste aktiver, som ejes af en flerregionsenhed, henregnes til den lokale faglige enhed, der anvender dem. Faste aktiver, der anvendes i henhold til en kontrakt om operationel leasing, registreres i ejerens region, mens faste aktiver, der anvendes i henhold til en kontrakt om finansiel leasing, registreres i brugerens region.

▼B**AGGREGATER FOR PRODUKTIONSAKTIVITETER****Bruttoværditilvækst og bruttonationalprodukt efter region**

- 13.34 Der kan anvendes tre metoder til estimering af det regionale bruttonationalprodukt: opgørelse fra produktionssiden, opgørelse fra indkomstsiden og opgørelse fra anvendelsessiden.
- 13.35 Ved opgørelse fra produktionssiden beregnes det regionale bruttonationalprodukt i markedspriser som summen af bruttoværditilvæksten i basispriser plus produktskatter minus produktsubsidier. Bruttoværditilvæksten i basispriser beregnes som forskellen mellem produktionen i basispriser og forbrug i produktionen i køberpriser.
- 13.36 Ved opgørelse fra indkomstsiden beregnes det regionale bruttonationalprodukt i markedspriser ved at måle og aggregere de forskellige anvendelser i den regionale del af den samlede økonomis indkomstdannelseskonto: aflønning af ansatte, bruttooverskud af produktionen samt produktionskatter minus produktionssubsidier. Der foreligger ofte oplysninger efter branche om aflønning af ansatte og beskæftigelse på regionalt plan. Disse oplysninger anvendes til at estimere bruttoværditilvæksten efter branche direkte eller ved opgørelse fra produktionssiden. Metoden med opgørelse af det regionale bruttonationalprodukt fra indkomstsiden er delvis identisk med metoden med opgørelse fra produktionssiden.
- 13.37 Der foreligger almindeligvis ikke oplysninger om bruttooverskud af produktionen opdelt efter branche og region. Der kan indhentes oplysninger om markedsproducenters bruttooverskud af produktionen i de pågældende foretagenders virksomhedsregnskaber. I mange tilfælde foreligger der ikke nogen opdeling efter institutionel sektor og region. Dette udgør en hindring for anvendelse af metoden med opgørelse af det regionale bruttonationalprodukt fra indkomstsiden.
- 13.38 Produktionsskatter (minus produktionssubsidier) består af produktskatter (minus produktsubsidier) og andre produktionsskatter (minus andre produktionssubsidier). Der gøres rede for fordelingen af produktskatter (minus produktsubsidier) i 13.43. Hvad angår andre produktionsskatter (minus produktionssubsidier) kan der i givet fald indhentes oplysninger opdelt efter branche i f.eks. virksomhedsundersøgelser, eller disse oplysninger kan udledes af den specifikke type skat eller subsidier, der er tale om i den pågældende branche. Derefter kan oplysningerne anvendes som indikator for fordeling af bruttoværditilvæksten på regionerne.
- 13.39 Det regionale bruttonationalprodukt beregnes ikke ved opgørelse fra anvendelsessiden på grund af manglende oplysninger. Der mangler f.eks. direkte oplysninger om køb og salg regionerne imellem og en opdeling af eksport og import mellem regionerne.

Fordeling af FISIM på brugerbrancher

- 13.40 Indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) behandles på samme måde i regionalregnskaberne som i nationalregnskabet. Fordelingen af brugerbranchernes forbrug i produktionen af FISIM på regionerne er problematisk, da der som regel ikke foreligger estimater af beholdninger af lån og indskud efter region. I så fald foretages fordelingen af FISIM på brugerbrancherne efter næstbedste metode, hvor den regionale bruttoproduktion eller bruttoværditilvækst efter branche anvendes som fordelingsindikator.

Beskæftigelse

- 13.41 Regionale produktionsopgørelser er konsistente med beskæftigelsesopgørelserne i en region, når beskæftigelse omfatter både residenter og ikkerezidenter arbejdstagere, der arbejder i regionale producerende enheder. Regional beskæftigelse defineres konsistent med de principper, der gælder for beskæftigelse og hjemsted i den nationale økonomi (jf. punkt 11.17).

▼B**Aflønning af ansatte**

13.42 Med hensyn til producenternes udgifter henregnes aflønning af ansatte til de lokale faglige enheder, hvor de ansatte arbejder. Foreligger disse data ikke, fordeles aflønning af ansatte som næstbedste løsning efter antal arbejdstimer. Hvis der hverken foreligger oplysninger om aflønning af ansatte eller antal arbejdstimer, anvendes antal ansatte opdelt efter lokal faglig enhed. Aflønning af ansatte på husholdningernes konti henregnes til regionerne efter bopæl.

Fra regional bruttoværditilvækst til regionalt BNP

13.43 Med henblik på beregning af BNP i markedspriser for regionerne fordeles produktskatter og -subsidier på regionerne. Pr. konvention sker fordelingen af disse overregionale skatter og subsidier på grundlag af den relative størrelse af bruttoværditilvæksten i alle regionens brancher værdiansat til basispriser. For områder med særlige skattesystemer, som indebærer meget forskellige satser for produktskatter og -subsidier inden for et land, kan der efter en konkret og individuel vurdering anvendes alternative fordelingsmetoder.

13.44 Der kan beregnes tal pr. indbygger for alle regioners BNP. Disse tal beregnes ikke for ekstraregionale opgørelser.

13.45 Det regionale bruttonationalprodukt pr. indbygger kan i høj grad være påvirket af pendlerstrømme regionerne imellem. Nettoindpendling øger regionernes produktion ud over, hvad den residente aktive befolkning ville kunne producere. BNP pr. indbygger er forholdsvis højt i regioner med nettoindpendling og forholdsvis lavt i regioner med nettoudpendling.

Mængdemæssige vækstrater for regional bruttoværditilvækst

13.46 Ved måling af pris- og mængdeændringer finder de principper, der anvendes i forbindelse med den nationale økonomi, også anvendelse på regionerne. Der er dog problemer med regionale data, som gør det vanskeligt at anvende disse principper på regionerne. Det drejer sig f.eks. om følgende:

- a) I mange tilfælde foreligger der ikke oplysninger om regionale prisændringer.
- b) Hvis man beregner den regionale værditilvækst i løbende priser direkte, ikke ved at trække forbrug i produktionen fra produktionen, er dobbelt deflatering af den regionale værditilvækst ikke mulig.
- c) Hvis man ikke råder over regionale tilgangs- og anvendelsestabeller, kan man ikke måle og vurdere pris- og mængdeændringer inden for de givne rammer.

13.47 En udbredt fremgangsmåde består derfor i at deflatere den regionale værditilvækst efter branche på grundlag af nationale prisændringer efter branche. Dette gøres på det mest detaljerede niveau, på hvilket der foreligger en bruttoværditilvækst i løbende priser. Der tages hensyn til forskelle mellem nationale og regionale prisændringer, der skyldes forskelle i økonomisk struktur efter branche. Denne løsning forbliver dog sårbar over for store forskelle i nationale og regionale prisændringer. Som eksempler på sådanne forskelle kan nævnes:

- a) Forskelle i produktionens omkostningsstruktur og sammensætning inden for samme branche mellem producenter i forskellige regioner. Der kan være store forskelle i prisændringerne inden for en enkelt branche regionerne imellem.

▼B

- b) Regionale forskelle i prisændringerne for vigtige input, f.eks. ændringer i priserne for arbejdskraft, jord og leje af kontorer. Når der findes nationale lønftaler, som ikke er differentieret på regionalt niveau, forekommer der ikke store regionale forskelle i ændringerne af lønsatser.

13.48 Regional værditilvækst deflateres ved hjælp af:

- a) Regionale deflatorer, når sådanne findes og er af tilstrækkelig god kvalitet, baseret på prisændringer for output snarere end for input. I nogle tilfælde kan der tilvejebringes regionale deflatorer indirekte ved at kombinere oplysninger om værdi- og mængdeændringer. Når der anvendes regionale priser (eventuelt kombineret med nationale deflatorer efter branche), beregnes de regionale vækstrater således, at de bliver konsistente med de nationale vækstrater.
- b) Dobbelt deflatering, når det er muligt. Dette er særlig relevant, når prisændringen for forbrug i produktionen afviger fra ændringen for produktionen, og når forbruget i produktionen er stort.

REGIONALE INDKOMSTKONTI FOR HUSHOLDNINGSSEKTOREN

13.49 Ved fordelingen og omfordelingen af indkomst fås saldoposter, nemlig primær indkomst og disponibel indkomst. I regionalregnskaberne opgøres disse indkomster kun for husholdninger.

13.50 De regionale konti for husholdningssektoren er en regional udgave af de tilsvarende regnskaber på nationalt plan. Af hensyn til opgørelsen er de begrænset til kun at omfatte følgende konti:

- a) kontoen for allokering af primær indkomst
- b) sekundærindkomstfordelingskontoen.

På disse konti registreres primær indkomst og disponibel indkomst for husholdninger, der er residente i en region (jf. tabel 13.1).

Tabel 13.1 — Regionale indkomstkonti for husholdningssektoren

		Region				Korrektion for regionale strømme uden nationalt modstykke	National total
		a	b		Ekstraregionalt område		
Allokering af primær indkomst							
<i>Tilgang</i>	B.2/B.3 Nettooverskud af produktionen/blandet indkomst						
	D.1 Aflønning af ansatte						
	D.4 Formueindkomst, modtaget					Minus formueindkomst internt i regionen i forbindelse med B.2/B.3	
<i>Anvendelse</i>	D.4 Formueindkomst, betalt					Minus formueindkomst internt i regionen i forbindelse med B.2/B.3	
	B.5 Primær indkomst (saldopost)						
Sekundær indkomstfordelingskonto for husholdningssektoren							
<i>Tilgang</i>	B.5 Primær indkomst						
	D.62 Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier						
	D.7 Andre løbende overførsler, modtaget						
<i>Anvendelse</i>	D.5 Løbende indkomst- og formueskatter mv.						
	D.61 Bidrag til sociale ordninger						
	D.7 Andre løbende overførsler, betalt						
	B.6 Disponibel indkomst (saldopost)						
	Supplerende oplysninger						

▼B

		Region				Korrektion for regionale strømme uden nationalt modstykke	National total
		a	b		Ekstraregionalt område		
	Befolkning (indbyggerantal)						
	Primær indkomst per capita						
	Disponibel indkomst per capita						

▼B

- 13.51 De regionale konti for husholdningssektoren er baseret på de husholdninger, der er residente i et regionalt økonomisk område. Det antal personer, der er medlemmer af husholdninger, som er residente i regionen, svarer til regionens samlede residente befolkning.
- 13.52 De regler, der bruges til at bestemme husholdningernes hjemsted på nationalt plan, anvendes også på regionalt plan. Dog betragtes studerende og langtidspatienter, der opholder sig i en værtsregion i over et år, som residente i værtsregionen, hvis denne er beliggende i samme land som hjemstedsregionen.
- 13.53 Husholdningernes konti kan udvides til også at omfatte indkomstanvendelseskonti. Dette forudsætter, at nationalregnskabsstatistikkerne over husholdningernes udgifter til forbrug fordeles på regionerne, og at der korrigeres for ændringen i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver. Saldoposten er husholdningernes opsparing på regionalt plan.
- 13.54 For at kunne fordele husholdningernes udgifter til forbrug på regionerne skal der foreligge pålidelige regionale oplysninger fra f.eks. en udvidet forbrugsundersøgelse. I mange tilfælde findes en sådan regional opdeling ikke, og i nationalregnskabet opgøres husholdningernes udgifter til forbrug ofte ved hjælp af andre oplysninger. Dette gør det vanskeligt at foretage en regional opdeling.
- 13.55 Den offentlige sektor kan spille en vigtig rolle ved at levere undervisning, sundhedspleje og sociale tjenester til husholdningerne gennem sociale overførsler i naturalier. Der er stor forskel på, hvor meget disse sociale overførsler i naturalier betyder, landene imellem og over tid. For at man kan fordele de sociale overførsler i naturalier på regionerne, skal der kunne tilvejebringes regionale oplysninger om husholdningernes faktiske forbrug og husholdningernes korrigerede disponible indkomst. Da de sociale overførsler i naturalier har stor betydning i nogle medlemsstater, kan en sammenligning mellem husholdningernes faktiske forbrug og deres faktiske disponible indkomst medlemsstaterne imellem give et andet billede end en sammenligning mellem husholdningernes udgifter til forbrug og deres disponible indkomst.

KAPITEL 14

**INDIREKTE MÅLTE FINANSIELLE FORMIDLINGSTJENESTER
(FISIM)**
**FISIM-BEGREBET OG EFFEKTEN PÅ HOVEDAGGREGATERNE AF
FORDELINGEN AF FISIM PÅ BRUGERNE**

- 14.01 En af de måder, hvorpå der traditionelt ydes finansielle tjenester, er ved finansiell formidling. Herved forstås, at en finansiell institution som f.eks. en bank modtager indskud fra enheder, der ønsker at modtage renter af midler, og låner dem ud til enheder, der ikke har tilstrækkelige midler til at dække deres behov. Banken skaber således forudsætninger for, at den første enhed låner penge til den anden enhed. Den enhed, der udlåner midlerne, accepterer en lavere rente end den, der betales af låntageren. »Referencerenten« er den rentesats, som både långiver og låntager ville finde fuldt tilfredsstillende. Forskellen mellem referencerenten og den rente, der reelt betales til indskyderne og skal betales af låntagerne, er en indirekte målt finansiell formidlingstjeneste (FISIM). FISIM i alt er summen af de to implicitte gebyrer, der betales af låntageren og långiveren.
- 14.02 Det er imidlertid sjældent, at den finansielle institutions udlånte midler nøjagtigt svarer til de midler, den får som indskud. Nogle midler kan være modtaget som indskud, men endnu ikke blevet udlånt; nogle lån kan være finansieret af bankens egenkapital og ikke af lånte midler. En indskyder modtager imidlertid samme rente og formidlingstjeneste, uanset om den pågældendes midler udlånes eller ej, og låntageren betaler samme rente og modtager samme formidlingstjeneste, uanset om dennes midler finansieres af lånte midler eller af bankens egenkapital. FISIM opgøres derfor for alle den finansielle institutions lån og indskud, uanset hvor midlerne kommer fra. De rentebeløb, der skal registreres, beregnes som referencerenten ganget med de pågældende udlånte eller indskudte beløb. Forskellen mellem disse beløb og de beløb, der reelt modtages af eller betales til den finansielle institution, registreres som et indirekte administrationsgebyr, der betales af låntageren eller indskyderen til den finansielle institution. De beløb, der registreres i systemet som renter, kaldes »ENS-renter«, og de samlede beløb, den finansielle institution reelt modtager eller betaler, kaldes »bankrenter«. Det samlede implicitte administrationsgebyr er summen af bankrenterne for lån minus ENS-renterne for de samme lån plus ENS-renterne for indskud minus bankrenterne for de samme indskud.
- 14.03 Der beregnes kun FISIM for lån/indskud, der ydes/modtages af finansielle institutioner. De finansielle institutioner behøver ikke være residente; det samme gælder for den finansielle institutions kunder. Der forekommer både import og eksport af FISIM. Den finansielle institution skal ikke nødvendigvis tilbyde både indskud og lån. Detailhandleres finansielle datterselskaber er eksempler på finansielle institutioner, der tilbyder lån uden at modtage indskud. En udlåner, der har tilstrækkelig detaljerede regnskaber til at blive betragtet som et selskab eller et kvasiselskab, kan modtage FISIM.
- 14.04 For at kunne vurdere effekten på BNP og nationalindkomsten af, at der foretages en fordeling af FISIM, sammenlignet med, at FISIM ikke fordeles, skal der tages hensyn til fem forskellige tilfælde:

▼B

- a) Residente finansielle formidlere yder lån og modtager indskud med henblik på forbrug i produktionen hos markedsproducenter (herunder husholdninger som ejere af personlige foretagender og boliger):

De finansielle formidlers produktion af FISIM opvejes af markedsproducenternes forbrug i produktionen. Der er derfor ingen effekt på BNP og nationalindkomsten.

- b) Residente finansielle formidlere yder lån og modtager indskud med henblik på ikkemarkedsproducenters forbrug i produktionen og husholdningers forbrug:

Når ikkemarkedsproducenter forbruger FISIM i produktionen, øges disse producenters produktion med samme beløb, da forbrug i produktionen indgår i summen af deres omkostninger, og den modsvarende strøm er en stigning i udgifterne til forbrug. BNP og nationalindkomsten øges derfor med det fordelte FISIM-beløb.

Når FISIM forbruges af husholdningerne i deres egenskab af forbrugere, øges BNP og nationalindkomsten ligeledes med det fordelte FISIM-beløb.

- c) Residente finansielle formidlere yder lån til og modtager indskud fra ikke-residenter, som ikke er finansielle formidlere (eksport af FISIM):

Eksport af FISIM registreres, hvorved BNP stiger. Ved overgangen fra BNP til nationalindkomst opvejes denne stigning dog af et fald i modtagne renter minus betalte renter i forhold til udlandet (da FISIM trækkes fra de renter, der er modtaget på lån, og lægges til de renter, der er betalt på indskud). Eksport af FISIM påvirker derfor ikke nationalindkomsten.

- d) Ikke-resident finansielle formidlere yder lån og modtager indskud med henblik på forbrug i produktionen hos markedsproducenter, herunder husholdninger som ejere af personlige foretagender og boliger (import af FISIM):

BNP falder med et beløb svarende til denne kategori af importeret FISIM, da den modsvarende strøm er forbrug i produktionen. Ved overgangen fra BNP til nationalindkomst opvejes dette fald dog af en stigning i modtagne renter minus betalte renter i forhold til udlandet (da FISIM lægges til de renter, der er modtaget på indskud, og trækkes fra de renter, der er betalt på lån). Denne kategori af import påvirker derfor ikke nationalindkomsten.

- e) Ikke-resident finansielle formidlere yder lån og modtager indskud med henblik på ikkemarkedsproducenters forbrug i produktionen og husholdningers forbrug (import af FISIM):

Ikkemarkedsproducenters import af FISIM svarer til forbrug i produktionen. Disse producenters produktion øges med samme beløb, da forbrug i produktionen indgår i summen af deres omkostninger, og den modsvarende strøm er en stigning i udgifterne til forbrug. Når BNP opgøres fra produktionssiden, modsvares stigningen i forbrug i produktionen af stigningen i produktionen, mens værditilvæksten forbliver uændret. Når BNP opgøres fra anvendelsessiden, udlignes stigningen i udgifter til forbrug af stigningen i import af tjenester. Ved overgangen fra BNP til nationalindkomst sker der dog en stigning i modtagne renter minus betalte renter i forhold til udlandet (da FISIM lægges til de renter, der er modtaget på indskud, og trækkes fra de renter, der er betalt på lån). Nationalindkomsten stiger derfor med et beløb svarende til denne kategori af importeret FISIM.

▼B

Når husholdningerne i deres egenskab af forbrugere importerer FISIM, påvirker det ikke BNP, men nationalindkomsten stiger, da der sker en stigning i modtagne minus betalte renter i forhold til udlandet.

Der beregnes pr. konvention ikke FISIM for interbanklån og -indskud mellem residente finansielle formidlere og heller ikke mellem residente og ikke-residente finansielle formidlere. Dog anvendes interbanklån og -indskud til at beregne referencerenter.

14.05 Ud fra de fem tilfælde, der beskrives i punkt 14.04, kan virkningerne af fordelingen af FISIM for BNP og nationalindkomst sammenfattes som følger:

- a) BNP stiger med det FISIM-beløb, der produceres af residente finansielle formidlere og fordeles på sektor S.13 (offentlig forvaltning og service), S.14 (husholdninger som forbrugere), S.15 (NPISH'er) og S.2 (udlandet).
- b) BNP falder med et beløb svarende til den importerede FISIM, der fordeles på S.11 (ikkefinansielle selskaber), S.12 (finansielle selskaber) bortset fra S.121 (centralbanken), S.122 (pengeinstitutter, undtagen centralbanken) og S.125 (andre finansielle formidlere, undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser) og S.14 (husholdninger som ejere af boliger og personlige foretagender).
- c) Nationalindkomsten stiger med det FISIM-beløb (produceret af residente finansielle formidlere eller importeret), der fordeles på sektor S.13 (offentlig forvaltning og service), S.14 (husholdninger som forbrugere) og S.15 (NPISH'er).

BEREGNING AF PRODUKTIONEN AF FISIM FOR SEKTOR S.122 OG S.125

14.06 FISIM produceres af følgende finansielle formidlere: centralbanken (S.121), pengeinstitutter, undtagen centralbanken (S.122) og andre finansielle formidlere, undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser (S.125)

FISIM-beregningerne vedrører fortrinsvis delsektor S.122 og S.125; der beregnes pr. konvention ikke FISIM for centralbanken (jf. del VI).

Databehov

14.07 For hver af delsektorerne S.122 og S.125 er der behov for data i form af en tabel over beholdninger af lån og indskud opdelt på brugersektorer og gennemsnitligt fordelt over en periode på fire kvartaler med de tilsvarende påløbne renter. Renterne beregnes efter fordelingen af rentetilskud på modtagerne.

Referencerenter

14.08 På statuskontiene for de finansielle formidlere, som tilhører delsektor S.122 og S.125, deles låne- og indskudspositioner med residente enheder op, således at man kan sondre mellem:

- lån og indskud som led i interbanktransaktioner (dvs. mellem de FISIM-ydende institutionelle enheder i delsektor S.122 og S.125)
- lån og indskud mellem de finansielle formidlere og de institutionelle brugersektorer (S.11 — andre delsektorer af S.12 — S.13 — S.14 — S.15) (undtagen centralbanken).

Lån og indskud med udlandet (S.2) deles ligeledes op i lån og indskud med ikke-residente finansielle formidlere og lån og indskud med andre ikke-residenter.

▼ B***Intern referencerente***

- 14.09 Til opgørelse af de residente finansielle formidlers produktion af FISIM efter resident institutionel brugersektor beregnes den interne referencerente som forholdet mellem modtagne renter af lån inden for og mellem delsektor S.122 og S.125 og beholdninger af lån inden for og mellem delsektor S.122 og S.125 som følger:

$$\frac{\text{modtagne renter af lån inden for og mellem delsektor S.122 og S.125}}{\text{beholdninger af lån inden for og mellem delsektor S.122 og S.125.}}$$

I teorien er den interne referencerente den samme, uanset om den baseres på data for indskud eller for lån. På grund af manglende datakonsistens vil en beregning baseret på indskud dog give et andet resultat end en beregning baseret på lån.

Hvis dataene for indskud er mere pålidelige, bør den interne referencerente for interbankindskud beregnes som forholdet mellem:

$$\frac{\text{betalte renter af indskud inden for og mellem delsektor S.122 og S.125}}{\text{beholdninger af indskud inden for og mellem delsektor S.122 og S.125.}}$$

Hvis dataene for lån og indskud er lige pålidelige, bør den interne referencerente for interbanklån og -indskud beregnes som forholdet mellem modtagne renter af lån plus betalte renter af indskud mellem finansielle formidlere og beholdninger af lån plus beholdninger af indskud, som finansielle formidlere har modtaget fra andre finansielle formidlere.

I tilfælde, hvor residente finansielle formidlere yder lån til og modtager indskud fra deres residente kunder i udenlandsk valuta, skal der beregnes en række »interne« referencerenter for de forskellige valutaer eller valutagrupper, hvis dette forbedrer estimerne betydeligt. I givet fald skal både beregningen af de »interne« referencerenter og de residente finansielle formidlers lån til og indskud fra de enkelte brugersektorer opdeles i valutaer eller valutagrupper.

Eksterne referencerenter

- 14.10 Til beregning af import og eksport af FISIM anvendes som referencerente den gennemsnitlige interbankrente vægtet med positionerne på de finansielle formidlers statuskonto »lån mellem residente finansielle formidlere på den ene side og ikke-residente finansielle formidlere på den anden side« og »indskud mellem residente finansielle formidlere på den ene side og ikke-residente finansielle formidlere på den anden side«. Den eksterne referencerente beregnes således som forholdet mellem renter af lån plus renter af indskud mellem residente og ikke-residente finansielle formidlere på den ene side og beholdninger af lån plus beholdninger af indskud mellem residente og ikke-residente finansielle formidlere på den anden side.

Der skal beregnes en række eksterne referencerenter for forskellige valutaer eller valutagrupper, hvis der foreligger data for de enkelte valutaer/ valutagrupper for følgende kategorier, og hvis det forbedrer estimerne betydeligt:

- a) lån og indskud mellem ikke-residente finansielle formidlere og de enkelte brugersektorer

▼B

b) lån og indskud mellem residente finansielle formidlere og ikke-residente brugere.

Detaljeret underopdeling af FISIM efter institutionelle sektorer

14.11 Der beregnes pr. konvention ikke interbank-FISIM mellem residente finansielle formidlere og heller ikke mellem residente og ikke-residente finansielle formidlere. Der beregnes kun FISIM for institutionelle brugersektorer, som ikke er banker.

For hver institutionel sektor, som ikke er en finansiel formidler, skal der opstilles følgende tabel over lån ydet af og indskud hos residente finansielle formidlere:

	Beholdning	Renter modtaget af residente finansielle formidlere		Beholdning	Renter betalt af residente finansielle formidlere
Lån ydet af residente finansielle formidlere (S.122 og S.125)			Indskud hos residente finansielle formidlere (S.122 og S.125)		

FISIM i alt efter institutionelle sektorer beregnes som summen af FISIM for lån, der ydes til den institutionelle sektor, og FISIM for den institutionelle sektors indskud.

FISIM for lån ydet til den institutionelle sektor beregnes som modtagne renter på lån minus (lånebeholdning ganget med den interne referencerente).

FISIM for den institutionelle sektors indskud beregnes som (beholdning af indskud ganget med den interne referencerente) minus betalte renter på indskud.

En del af produktionen eksporteres; af statuskontoen for finansielle formidlere kan man aflæse følgende:

	Beholdning	Renter modtaget af residente finansielle formidlere		Beholdning	Renter betalt af residente finansielle formidlere
Lån til ikke-residenter, bortset fra banker			Indskud hos ikke-residenter, bortset fra banker		

Eksport af FISIM for lån ydet til ikke-residenter (bortset fra finansielle formidlere) beregnes ved hjælp af den eksterne interbankreferencerente som modtagne renter minus (lånebeholdning ganget med den eksterne referencerente).

▼B

Eksport af FISIM for ikke-residenters (bortset fra finansielle formidlers) indskud beregnes som (indskudsbeholdning ganget med den eksterne referencerente) minus betalte renter.

Hvis der anvendes en række referencerenter for forskellige valutaer eller valutagrupper, opdeles lån og indskud efter både institutionelle bruger-sektorer og de pågældende valutaer (eller valutagrupper).

Underopdeling af FISIM til husholdninger på forbrug i produktionen og forbrug

14.12 FISIM henført til husholdninger opdeles i følgende kategorier:

- a) husholdningers forbrug i produktionen i deres ejerskab af boligejere
- b) husholdningers forbrug i produktionen i deres ejerskab af ejere af personlige foretagender
- c) husholdningers forbrug.

Beregningsmetoden medfører en opdeling af lån til husholdninger (beholdninger og renter) på følgende kategorier:

- i) boliglån
- ii) lån til husholdninger i deres ejerskab af ejere af personlige foretagender
- iii) andre lån til husholdninger.

Lån til husholdninger i deres ejerskab af personlige foretagender og boliglån anføres almindeligvis særskilt i de forskellige opdelinger af lån i finans- og valutastatistikker. Andre lån til husholdninger er den residualpost, der fremkommer ved at trække de to ovenfor nævnte kategorier af lån fra de samlede lån. FISIM for lån til husholdninger fordeles på de tre kategorier på grundlag af oplysninger om beholdninger og renter for hver af de tre grupper. Boliglån er ikke det samme som realkreditlån, da realkreditlån kan have andre formål.

Husholdningers indskud opdeles i:

- 1) husholdningers indskud i deres ejerskab af ejere af personlige foretagender
- 2) husholdningers indskud som forbrugere.

Hvis der ikke foreligger statistiske oplysninger om husholdningers indskud i deres ejerskab af ejere af personlige foretagender, beregnes beholdninger af indskud ved hjælp af én af følgende metoder:

Metode 1

Beholdningerne af indskud beregnes ud fra den antagelse, at forholdet mellem beholdninger af indskud og observeret værditilvækst for de mindste selskaber også gælder for personlige foretagender.

Metode 2

Beholdningerne af indskud beregnes ud fra den antagelse, at forholdet mellem beholdninger af indskud og observeret omsætning for de mindste selskaber også gælder for personlige foretagender.

FISIM for husholdningers indskud fordeles mellem FISIM for husholdningers indskud i deres ejerskab af ejere af personlige foretagender og FISIM for husholdningers indskud i deres ejerskab af forbrugere på grundlag af de gennemsnitlige beholdninger i disse to kategorier, for hvilke der — på grund af manglende oplysninger — kan anvendes samme rentesats.

▼B

Alternativt, når der ikke foreligger detaljerede oplysninger om husholdningernes lån og indskud, fordeles FISIM til husholdninger på forbrug i produktionen og forbrug således, at alle lån henføres til husholdninger i deres egenskab af producenter eller boligejere, og alle indskud henføres til husholdninger i deres egenskab af forbrugere.

BEREGNING AF IMPORTERET FISIM

- 14.13 Ikke-residente finansielle formidlere yder lån til residenter og modtager indskud fra residenter. For hver institutionel sektor opstilles følgende tabel.

	Beholdning	Renter modtaget af ikke-resident finansielle formidlere og betalt af residente brugere		Beholdning	Renter betalt af ikke-resident finansielle formidlere og modtaget af residente brugere
Lån ydet af ikke-resident finansielle formidlere			Indskud hos ikke-resident finansielle formidlere		

Import af FISIM beregnes for hver institutionel sektor som følger:

Import af FISIM for lån beregnes som renter modtaget af ikke-resident finansielle formidlere minus (lånebeholdning ganget med den eksterne referencerente)

Import af FISIM for indskud beregnes som (indskudsbeholdning ganget med den eksterne referencerente) minus renter betalt af ikke-resident finansielle formidlere.

Det anbefales, at man anvender en række eksterne referencerenter for de forskellige valutaer eller valutagrupper (jf. punkt 14.10).

MÆNGDEMÅL FOR FISIM

- 14.14 Et mængdemål for FISIM beregnes ud fra beholdninger af lån og indskud deflateret til basisperiodens priser med et generelt prisindeks som f.eks. den implicite prisdeflator for den endelige indenlandske efterspørgsel.

Prisen på FISIM består af to elementer, hvoraf det første er forskellen mellem bankrenten og referencerenten (eller omvendt for indskud), der udgør den margen, som den finansielle formidler indtjener, og det andet er det prisindeks, der anvendes til at deflatere beholdninger af lån og indskud til basisperiodens priser.

Et mængdemål for FISIM beregnes som følger:

$$\text{FISIM i mængde for lån til den institutionelle sektor} = \frac{\text{FISIM for lån til den institutionelle sektor}}{\text{prisindeks}} \times \frac{\text{margen i basisperioden}}{\text{effektiv margen}}$$

▼B

$$\text{FISIM i mængde for indskud fra den institutionelle sektor} = \frac{\text{FISIM for indskud fra den institutionelle sektor}}{\text{prisindeks}} \times \frac{\text{margen i basisperioden}}{\text{effektiv margen}}$$

Margen i basisperioden for lån er lig med effektiv udlånsrente minus referencerente.

Margen i basisperioden for indskud er lig med referencerente minus effektiv indskudsrente.

Nominelt er den effektive margen lig med forholdet FISIM/beholdning, således, at hvis man erstatter den effektive margen med dette forhold i de to ovenstående formler, opnår man følgende:

$$\text{FISIM i mængde for lån til den institutionelle sektor} = \frac{\text{Beholdninger af lån til den institutionelle sektor}}{\text{prisindeks}} \times \text{margen i basisperioden}$$

$$\text{FISIM i mængde for indskud fra den institutionelle sektor} = \frac{\text{Beholdninger af indskud fra den institutionelle sektor}}{\text{prisindeks}} \times \text{margen i basisperioden}$$

BEREGNING AF FISIM EFTER BRANCHE

14.15 Fordelingen af FISIM på brugerbrancher er baseret på de enkelte branchers beholdninger af lån og indskud, og, hvis disse oplysninger ikke er pålidelige, på produktionen i hver enkelt branche.

CENTRALBANKENS PRODUKTION

14.16 Centralbankens produktion opgøres pr. konvention som summen af dens omkostninger, dvs. forbrug i produktionen, aflønning af ansatte, forbrug af fast realkapital og andre produktionsskatter minus produktionssubsidier. Der skal ikke beregnes FISIM for centralbanken.

Provisioner og gebyrer for direkte målte tjenester, som centralbanken fakturerer både residente og ikke-residente enheder, bør henføres til disse enheder.

Kun den del af centralbankens samlede produktion (summen af omkostninger minus provisioner og gebyrer), der ikke sælges, skal pr. konvention henføres til andre finansielle formidlers forbrug i produktionen — delsektor S.122 (pengeinstitutter, undtagen centralbanken) og S.125 (andre finansielle formidlere, undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser) — i forhold til hver af disse delsektors respektive værditilvækst.

For at få kontiene i delsektor S.122 og S.125 til at balancere skal deres respektive forbrug i produktionen af centralbankens tjenester opvejes af en løbende overførsel på samme beløb (klassificeret under D.759, »andre diverse løbende overførsler«) modtaget fra centralbanken.

▼B

KAPITEL 15

KONTRAKTER, LEASINGKONTRAKTER OG LICENSER**INLEDNING**

- 15.01 Kontrakter er aftaler, i henhold til hvilke varer, tjenester og aktiver leveres til kunden. Kontrakter om simpelt salg af varer, tjenester eller aktiver fastsætter værdien og tidspunktet for registreringen af transaktionen, som i tilfælde af varer er ejendomsrettens overgang. Forskellen mellem tidspunktet for betaling og tidspunktet for registrering afspejles i poster, der registreres som andre forfaldne ikkebetalte mellemværender på den finansielle konto.
- 15.02 Leasingkontrakter, licenser og tilladelser er kontrakter, der fastsætter klassificeringen af betalinger og den økonomiske ejendomsret til aktiver. Nogle af kontrakterne er en selvstændig type ikkefinansielle aktiver.
- 15.03 I dette kapitel behandles registreringen af forskellige grupper komplekse kontrakter og de underliggende strømme og beholdninger i syv afsnit:
- a) sondringen mellem operationel leasing, ressourceleasing og finansiel leasing
  - b) tilladelser til udnyttelse af naturressourcer
  - c) tilladelser til at udføre særlige aktiviteter
  - d) offentlig-private partnerskaber
  - e) koncessionskontrakter om tjenester
  - f) omsættelige operationelle leasingkontrakter
  - g) eneret til fremtidige varer og tjenester

SONDRINGEN MELLEM OPERATIONEL LEASING, RESSOURCELEASING OG FINANSIEL LEASING

- 15.04 Der sondres mellem tre typer leasing af ikkefinansielle aktiver (jf. tabel 15.1):
- a) operationel leasing (udlejning)
  - b) ressourceleasing
  - c) finansiel leasing.

Hver af disse leasingformer vedrører anvendelsen af et ikkefinansielt aktiv:

- Ved operationel leasing og ressourceleasing finder der ikke nogen overgang af den økonomiske ejendomsret sted, og den juridiske ejer vedbliver at være den økonomiske ejer. Ressourceleasing anvendes i forbindelse med naturressourcer som f.eks. jord og radiofrekvenser. Operationel leasing anvendes for alle andre ikkefinansielle aktiver.
- Ved finansiel leasing finder der en overgang af den økonomiske ejendomsret til aktivet sted, og den juridiske ejer af aktivet anses ikke for at være den økonomiske ejer. Finansiel leasing kan anvendes i forbindelse med alle ikkefinansielle aktiver, herunder i nogle tilfælde naturressourcer.

▼B

- 15.05 Alle varer og tjenester, naturressourcer, finansielle aktiver og passiver og andre størrelser har både en juridisk ejer og en økonomisk ejer. I mange tilfælde er den økonomiske og den juridiske ejer den samme. Hvis ejeren ikke er den samme, har den juridiske ejer overdraget ansvaret for risikoen ved brugen af størrelsen i en økonomisk aktivitet til den økonomiske ejer sammen med de dertil knyttede fordele. Til gengæld får den juridiske ejer af den økonomiske ejer betaling for andre risici og fordele.

Tabel 15.1 — Registrering af tre forskellige typer leasing

Leasingtype	Metode til registrering af brugeren
Operationel leasing (vedrører ikke naturressourcer)	Brugeren er ikke den økonomiske ejer af det ikke-finansielle aktiv Leasingafgiften registreres som betaling for en tjeneste, forbrug i produktionen eller udgifter til forbrug afholdt af offentlig forvaltning og service, husholdninger og NPISH'er
Ressourceleasing (vedrører kun naturressourcer)	Brugeren er ikke den økonomiske ejer af naturressourcen. Betalinger er jordrente (formueindkomst)
Finansiel leasing	Brugeren er den økonomiske ejer af et ikke-finansielt aktiv, der er finansieret ved et lån fra leasinggiveren. Betalingerne er for størstedelens vedkommende tilbagebetaling af hovedstolen og betalinger af rente på lånet En del af rentebetalingerne kan registreres som FISIM, hvis långiveren er en finansiel formidler. Denne betaling klassificeres som forbrug i produktionen eller udgifter til forbrug afholdt af offentlig forvaltning og service, husholdninger og NPISH'er

Tabel 15.2 — Registrering af tre forskellige typer leasing efter transaktionstype

Transaktionstype	Type anvendelse og involveret aktiv
Forbrug i produktionen	Operationel leasing af producerede aktiver, f.eks. maskiner og intellektuelle ejendomsrettigheder FISIM vedrørende finansiel leasing
Forbrug af fast realkapital	Kun for producerede aktiver og kun for den økonomiske ejer
Udgifter til forbrug	Operationel leasing af varige forbrugsgoder Køb af varige forbrugsgoder (herunder hvis købet er finansieret ved finansiel leasing eller som afbetalingskøb) FISIM vedrørende finansiel leasing til endelige forbrugere
Køb af ikkefinansielle aktiver	
Faste investeringer	Køb af producerede aktiver (herunder hvis købet er finansieret ved finansiel leasing)
Anskaffelse af naturressourcer	Køb af naturressourcer, herunder af retten til at anvende dem, til de er udtømt
Anskaffelse af andre ikkeproducerede aktiver	Køb af retten til at anvende en naturressource i en længere periode, f.eks. en fiskekvote

▼B

Transaktionstype	Type anvendelse og involveret aktiv
Formueindkomstbetalinger	
Jordrente mv.	Ressourceleasing, dvs. betaling for anvendelsen af en naturressource
Renter	Finansiel leasing, dvs. køb af et ikkefinansielt aktiv, der samtidig finansieres ved et lån
Finansiel transaktion: lån	Finansiel leasing, dvs. køb af et ikke-finansielt aktiv, der samtidig finansieres ved et lån

15.06 *Definition:* Den økonomiske ejer af størrelser som f.eks. en vare eller tjeneste, en naturressource, et finansielt aktiv eller passiv er den institutionelle enhed, der har krav på fordelene i tilknytning til anvendelsen af størrelsen som led i en økonomisk aktivitet i kraft af at acceptere de dertil knyttede risici.

15.07 *Definition:* Den juridiske ejer af størrelser som f.eks. en vare eller tjeneste, en naturressource, et finansielt aktiv eller passiv er den institutionelle enhed, der har et retligt og retligt gennemtvungeligt krav på fordelene i tilknytning til størrelserne.

Operationel leasing (udlejning)

15.08 *Definition:* Operationel leasing er et leasingforhold, hvor den juridiske ejer også er den økonomiske ejer og accepterer driftsrisikoen og modtager de økonomiske fordele af aktivet ved at kræve betaling for anvendelsen af det som led i en produktionsaktivitet.

15.09 En indikator for, at der er tale om operationel leasing, er, at den juridiske ejer er ansvarlig for reparation og vedligeholdelse af aktivet.

15.10 Ved operationel leasing forbliver aktivet på leasinggiverens (udlejerens) statuskonto.

15.11 Betalingerne for producerede aktiver i forbindelse med operationel leasing kaldes leasingafgift og registreres som betaling for en tjeneste (jf. tabel 15.2). Hvordan operationel leasing fungerer, kan bedst beskrives i relation til materiel, da operationel leasing ofte anvendes i forbindelse med køretøjer, kraner, boreudstyr osv., men operationel leasing kan anvendes ved alle former for ikkefinansielle aktiver. Den ydelse, som leveres af leasinggiveren, er mere end blot at stille aktivet til rådighed. Den indbefatter andre elementer som f.eks. praktiske fordele og sikkerhed. I forbindelse med materiel har leasinggiveren eller ejeren af materiellet normalt en beholdning af materiel i god vedligeholdelsesmæssig stand, der kan lejes efter ønske eller med kort varsel. Leasinggiveren må normalt være specialist i anvendelse af materiellet. Dette er vigtigt i tilfælde af meget kompliceret materiel, f.eks. computere, hvor leasingtageren måske ikke har den nødvendige ekspertise eller de nødvendige faciliteter til at vedligeholde materiellet ordentligt. Leasinggiveren kan også være forpligtet til at udskifte materiellet i tilfælde af et alvorligt eller længerevarende funktionsvigt. I forbindelse med bygninger er leasinggiveren ansvarlig for bygningens statik og sikkerhed og for udbedring af skader ved f.eks. naturkatastrofer, ligesom han normalt skal sikre, at elevatorer, varme- og ventilationssystemer er i funktionsdygtig stand.

15.12 Operationel leasing blev oprindeligt udviklet for at opfylde behovene hos brugere, der kun med mellemrum har brug for visse typer materiel. Ofte anvendes operationel leasing for kortere perioder, om end leasingtageren kan forlænge leasingperioden ved udløb, og den samme bruger kan anvende det samme materiel ved flere lejligheder. Med udviklingen i

▼B

retning af stadig mere komplicerede former for udstyr, særlig på elektronikområdet, er de faciliteter i form af servicering og backup, som leasinggiveren stiller til rådighed, blevet vigtige faktorer, som kan foranledige en bruger til at lease frem for at købe. Andre faktorer, der kan tilskynde brugerne til at lease over længere perioder frem for at købe, er konsekvenserne for foretagendets statuskonto, likviditet eller skattebetalinger.

Finansiell leasing

- 15.13 *Definition:* Finansiell leasing er et leasingforhold, hvor leasinggiveren er den juridiske ejer af et aktiv, men leasingtageren den økonomiske ejer, da sidstnævnte har driftsrisikoen og modtager de økonomiske fordele af aktivet ved anvendelsen af det som led i en produktionsaktivitet. Til gengæld accepterer leasinggiveren en anden pakke risici og fordele fra leasingtageren i form af tilbagebetalinger i tilknytning til et lån. Det forekommer ofte, at leasinggiveren, selv om han er den juridiske ejer af aktivet, ikke fysisk kommer i besiddelse af aktivet, men lader det levere direkte til leasingtageren. En indikator for, at der er tale om finansiell leasing, er, at det er den økonomiske ejers ansvar at sørge for den nødvendige reparation og vedligeholdelse af aktivet.
- 15.14 Finansiell leasing registreres som et lån, som den juridiske ejer yder leasingtageren, og som leasingtageren bruger til at anskaffe aktivet. Derefter opføres aktivet på leasingtagerens statuskonto og ikke på leasinggiverens. Det pågældende lån opføres som et aktiv for leasinggiveren og et passiv for leasingtageren. Betalinger i forbindelse med finansiell leasing behandles ikke som leasingafgifter, men som betaling af renter og afdrag på det imputerede lån. Hvis leasinggiveren er en finansiell formidler, behandles en del af betalingen også som en tjeneste (FISIM).
- 15.15 Meget ofte er det aktiv, der er genstand for et finansiell leasingforhold, af en helt anderledes art end de aktiver, som leasinggiveren bruger i sin produktionsaktivitet, f.eks. når en bank som juridisk ejer af et trafikfly leaser det til et luftfartsselskab. Der er ikke økonomisk nogen fornuft i at bogføre enten flyet eller dets forbrug af fast realkapital i bankens regnskaber eller at udelade dem fra luftfartsselskabets regnskaber. Ved finansiell leasing undgår man denne uønskede form for bogføring af ejendomsretten til flyet og af dets faldende værdi, samtidig med at nettoformuen for begge parter er korrekt igennem hele leasingperioden.
- 15.16 I forbindelse med finansiell leasing er leasingperioden normalt hele aktivets økonomiske levetid. I så fald svarer værdien af det imputerede lån til nutidsværdien af de betalinger, der skal foretages i henhold til leasingaftalen. Denne værdi omfatter aktivets kostpris og indbefatter normalt også et gebyr, som opkræves af leasinggiveren, og som periodiseres over leasingperioden. Betalinger, der foretages regelmæssigt til leasinggiveren, kan bogføres som fire komponenter: renter og afdrag på det imputerede låns hovedstol, leasinggebyret og FISIM (hvis leasinggiveren er en finansiell formidler). Hvis de første tre af disse elementer ikke er fastsat i aftalen, skal afdragene på hovedstolen svare til faldet i aktivets værdi (forbrug af fast realkapital), de forfaldne renter til forrentning af kapitalen vedrørende aktivet og administrationsgebyret til forskellen mellem det forfaldne beløb i alt og disse to elementer.
- 15.17 Der kan også være tale om finansiell leasing, hvis leasingperioden er kortere end aktivets økonomiske levetid. I så fald omfatter værdien af det imputerede lån aktivets kostpris og leasinggiverens gebyr plus værdien af det administrationsgebyr, der skal betales i henhold til leasingaftalen. De betalinger, der regelmæssigt foretages til leasinggiveren,

▼B

bogføres som renter og afdrag på det imputerede låns hovedstol, leasinggebyr og FISIM (hvis leasinggiveren er en finansiel formidler). De kan også inkludere forudbetalinger, som skal finansiere genkøbet af aktivet ved udløbet af leasingperioden. Ved leasingperiodens udløb kan aktivet overgå til leasingtagerens balance, afhængigt af hvilken aftale der er truffet. Værdien af restgælden på lånet vil være lig med den forventede markedsværdi af aktivet ved leasingperiodens udløb som fastsat ved indgåelsen af leasingforholdet. På dette tidspunkt kan aktivet gives tilbage til leasinggiveren, leasingtageren kan have mulighed for retligt at erhverve aktivet, eller der kan indgås et nyt leasingforhold.

Ved finansiel leasing bærer leasingtageren risikoen og nyder godt af fordelene ved brugen af aktivet. Kapitalgevinster og -tab på den forventede værdi af aktivet ved leasingperiodens udløb tilfalder derfor leasingtageren. Hvis aktivet erhverves retligt af leasingtageren ved leasingperiodens udløb, bogføres de kontante betalinger som tilbagebetaling af lånet, da aktivet allerede er opført på leasingtagerens statuskonto.

Hvis aktivet går tilbage til leasinggiveren, bogføres der en transaktion i form af køb af aktivet til aktivets nutidsværdi. Provenuet anvendes til at betale restgælden på lånet, og en eventuel forskel mellem disse beløb bogføres som en kapitaloverførsel. Betalingerne i løbet af leasingperioden vil ofte inkludere forudbetalinger vedrørende anskaffelse af aktivet, således at transaktionen finder sted uden modydelse, da lånet er tilbagebetalt helt på dette tidspunkt.

Hvis der indgås aftale om en ny leasingperiode, må den nye aftale analyseres med henblik på at finde ud af, om den er en fortsættelse af et finansielt leasingforhold eller et operationelt leasingforhold.

- 15.18 Selv om et finansielt leasingforhold typisk vil løbe over flere år, er det ikke varigheden af leasingforholdet, der er afgørende for, om det skal betragtes som operationel leasing eller finansiel leasing. I nogle tilfælde kan aktivet leases for en kortere periode, eventuelt kun et år ad gangen, alt imens aftalen indbefatter den klausul, at leasingtageren overtager hele ansvaret for aktivet, herunder al vedligeholdelse, og hæfter for ekstraordinære skader. Selv om leasingperioden er kort, og selv om leasinggiveren måske ikke er en finansiel institution, bogføres leasingforholdet som finansiel leasing og ikke som operationel leasing, hvis leasingtageren accepterer hovedparten af risiciene og modtager fordelene ved anvendelsen af aktivet i produktionen. I praksis er det imidlertid vanskeligt at bogføre anderledes end i virksomhedsregnskaberne, som følger de internationale virksomhedsregnskabsstandarder, hvor finansiel leasing er begrænset til leasingforhold, der omfatter størstedelen af aktivets økonomiske levetid.
- 15.19 Alle selskaber, der er specialiseret i finansiel leasing, uanset om de kaldes ejendomsselskaber eller flyleasingselskaber, klassificeres som finansielle formidlere, der yder lån til de enheder, der leaser aktiver af dem. Hvis leasinggiveren ikke er en finansiel formidler, opdeles betalingerne i tilknytning til de imputerede lån i afdrag på hovedstolen og renter. Hvis leasinggiveren er et finansielt selskab, inkluderes der en yderligere komponent, der repræsenterer administrationsgebyret (FISIM).
- 15.20 Køb på afbetaling er en type finansiel leasing.

Definition: Der er tale om køb på afbetaling, hvis et varigt gode sælges til en køber mod senere betaling af afdrag. Køberen tager omgående godet i besiddelse, skønt det i juridisk forstand forbliver sælgerens ejendom som sikkerhed/garanti, indtil alle aftalte afdrag er indbetalt af køberen.

▼B

- 15.21 Afbetalingskøb er normalt begrænset til varige forbrugsgoder, og de fleste købere findes i sektoren husholdninger. Enheder, som finansierer afbetalingskøb, er typisk selvstændige institutionelle enheder, som har et nært samarbejde med forhandlere af varige goder.
- 15.22 Ved afbetalingskøb bogføres det varige gode, som om det var anskaffet af køberen på det tidspunkt, hvor vedkommende får rådighed over aktivet, nærmere bestemt til den markedspris, der ville have været tale om i en dertil svarende transaktion. Køberen ydes et imputeret lån af tilsvarende værdi. Betalingerne fra køber til den enhed, som finansierer afbetalingskøbet, opføres som afdrag på hovedstolen og rentebetalinger efter samme metode som ved finansiel leasing. Den produktive aktivitet, som udføres af finansierende enheder, er finansiel formidling. Da de normalt ikke opkræver særskilt gebyr for deres formidlingsvirksomhed, er deres samlede produktion FISIM, beregnet som formueindkomst minus renteudgifter. Som det er tilfældet med finansiel leasing, kan det være vanskeligt at observere renteudgifterne, hvorfor de anslås skønsmæssigt.

Ressourceleasing

- 15.23 *Definition:* Ressourceleasing er et leasingforhold, hvor ejeren af en naturressource stiller den til rådighed for en leasingtager mod betaling, der bogføres som leasingafgift.
- 15.24 Ved ressourceleasing forbliver ressourceaktivet på leasinggiverens balance, selv om det bruges af leasingtageren. Et fald i naturressourcens værdi opføres som økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver (under K.21, »udtømmelse af naturressourcer«). Det registreres ikke som en transaktion på linje med forbrug af fast realkapital, da der ikke er nogen fast realkapital at forbruge. Forfaldne beløb i et ressourceleasingforhold, og kun disse, bogføres som leasingafgift.
- 15.25 Et klassisk eksempel på et aktiv, der kan være genstand for ressourceleasing, er jord. Anvendelse af andre naturressourcer registreres imidlertid på samme måde, f.eks. tømmer, fisk, vand, mineralressourcer og radiofrekvenser.

Tilladelser til udnyttelse af naturressourcer

- 15.26 Tilladelser til udnyttelse af en naturressource kan udstedes af det offentlige eller af private ejere, f.eks. landmænd eller virksomheder.
- 15.27 Når der gives tilladelse til udnyttelse af en naturressource, kan der sondres mellem tre måder at opføre det på (jf. tabel 15.3):
- a) Ejeren kan forlænge eller inddrage tilladelsen til fortsat udnyttelse af aktivet fra den ene leasingperiode til den næste.
  - b) Ejeren kan tillade, at ressourceaktivet udnyttes i en længere periode og på en sådan måde, at brugeren i praksis kontrollerer udnyttelsen af ressourcen i denne periode, mens ejeren slet ikke eller kun i begrænset omfang er involveret.
  - c) Ejeren tillader, at ressourceaktivet udnyttes, til det er udtømt.

Den første mulighed bogføres som ressourceleasing og som jordrente.

Den anden mulighed kan ikke blot indebære, at der bogføres en leasingafgift, men også, at der opstår et aktiv for brugeren, der er uafhængigt af selve ressourcen, men hvor værdien af ressourceaktivet og det aktiv, hvorved der gives tilladelse til udnyttelse af det, er knyttet sammen.

▼B

Dette aktiv (kategori AN.222) bogføres kun, hvis dets værdi, dvs. fordelene for indehaveren ud over værdien af afgiften, kan realiseres ved at overdrage aktivet. Disse tilladelser observeres første gang gennem økonomisk opståen af aktiver (kategori K.1, jf. punkt 6.06, litra g). Hvis værdien af aktivet ikke realiseres, vil den falde hen imod nul, efterhånden som leasingperioden udløber.

Den tredje mulighed medfører salg (eller eventuelt ekspropriation) af selve naturressourcen.

Tablet 15.3 — Bogføring af tre forskellige typer tilladelser til udnyttelse af naturressourcer

Type udnyttelse	Bogføringsmetode
Tilladelse til midlertidig udnyttelse, evt. for længere tid	Ressourceleasing: jordrente (formueindkomst)
Under brugerens kontrol i en længere periode, risici og fordele bæres af brugeren, tilladelsen kan overdrages til en realiserbar værdi	Jordrente og opståen af et nyt aktiv for retten til at udnytte naturressourcen
Udnyttelse, indtil naturressourcen er udtømt; permanent udnyttelse (alle risici og fordele bæres af brugeren)	Salg af naturressourcen

15.28 Ved sondringen mellem leasingafgift, opståen af et nyt aktiv og salg af naturressourcen er det vigtigste kriterium overdragelsen af risici og fordele. Naturressourcen anses som solgt, hvis alle risici og fordele er overdraget. Et nyt aktiv anses for at være opstået, hvis overdragelsen af risici og fordele medfører en separat og overdragelig tilladelse af en realiserbar værdi. Anvendelse af andre kriterier, f.eks. på forhånd aftalte betalinger, forudbetaling, tilladelsens varighed og behandling i virksomhedsregnskaberne, kan være vildledende, da de ikke nødvendigvis afspejler overdragelsen af risici og fordele.

15.29 Naturressourcer, f.eks. jord og mineralressourcer, kan erhverves af ikke-residenter. Salg af naturressourcer skal imidlertid ikke bogføres som salg til en ikke-resident enhed. I sådanne tilfælde skabes der en fiktiv resident enhed, der har ejendomsretten til naturressourcen. Den ikke-residente enhed ejer så den fiktive residente enheds egenkapital. Den samme bogføringsmetode anvendes, hvis residenter anskaffer naturressourcer i udlandet.

15.30 Det offentlige indtægter fra en bestemt type naturressourcer (f.eks. indtægter fra olie og naturgas) kan bestå af en lang række transaktioner. Eksempler herpå er:

- a) leasingafgift i tilfælde af ressourceleasing
- b) afhændelse af ikkeproducerede aktiver, f.eks. salg af naturressourcer eller salg af tilladelser til udnyttelse igennem en længere periode
- c) udbytte fra et offentligt selskab, der udnytter naturressourcer
- d) selskabsskat betalt af selskaber, der udnytter naturressourcer.

Tilladelser til udøvelse af bestemte aktiviteter

15.31 Ud over tilladelser til og leasingaftaler om udnyttelse af et aktiv kan der gives tilladelse til at udøve en bestemt aktivitet, helt uafhængigt af hvilke aktiver der er involveret i aktiviteten. Tilladelserne afhænger ikke af bestemte kvalifikationskriterier (f.eks. beståelse af en prøve for at få tilladelse til at køre bil), men har til formål at begrænse antallet

▼B

af individuelle enheder, der har ret til at deltage i aktiviteten. Sådanne tilladelser kan udstedes af sektoren offentlig forvaltning og service eller af private institutionelle enheder, og de to tilfælde behandles forskelligt.

Tabel 15.4 — Bogføring af anvendelse og køb af ikkefinansielle aktiver, efter transaktionstype og strøm

Transaktionstype	Type anvendelse / køb og type aktiv og type betaling
Forbrug i produktionen	Operationel leasing af producerede aktiver, f.eks. maskiner og intellektuelle ejendomsrettigheder Regelmæssige betalinger foretaget af selskaber for levering af vand FISIM-tjenester i tilknytning til finansiel leasing
Forbrug af fast realkapital	Kun for producerede aktiver og kun for den økonomiske ejer
Udgifter til forbrug	Operationel leasing af varige forbrugsgoder Køb af varige forbrugsgoder (herunder hvis købet er finansieret ved finansiel leasing eller som afbetalingskøb)
Køb af ikkefinansielle aktiver	
Faste investeringer	Køb af producerede aktiver (herunder hvis købet er finansieret ved finansiel leasing)
Anskaffelse af naturressourcer	Køb af naturressourcer, herunder af retten til at anvende dem, til de er udtømt Køb af retten til at anvende en naturressource i en længere periode, f.eks. en fiskekvote
Anskaffelse af andre ikkeproducerede aktiver	Omsættelige timeshareordninger Køb af en kontrakt, der kan overdrages til tredjemand Kontrakter om fremtidig produktion, f.eks. kontrakter med fodboldspillere og forfattere
Betaling som formueindkomst	Ressourceleasing, dvs. betaling for anvendelsen af en naturressource
Jordrente	Regelmæssige betalinger for retten til at udvinde vand Finansiel leasing, dvs. køb af et ikkefinansiel aktiv, der samtidig finansieres ved et lån
Indkomstoverførsel	Tilladelser, der udstedes af sektoren offentlig forvaltning og service, til at udøve en bestemt aktivitet uafhængigt af kvalifikationskriterier eller med et uforholdsmæssigt gebyr i forhold til omkostningerne ved at administrere tilladelsesordningen Emissionstilladelser udstedt af sektoren offentlig forvaltning og service med henblik på at begrænse de samlede emissioner
Andre produktionsskatter	
Finansiel transaktion: lån	Finansiel leasing, dvs. køb af et ikkefinansiel aktiv, der samtidig finansieres ved et lån
Andre mængdemæssige ændringer i status	Udtømmelse af naturressourcer foretaget af ejeren Ulovlig skovhugst, fiskeri eller jagt (ikkekompenseret beslaglæggelse af dyrkede aktiver eller naturressourcer)
Ændringer i aktivers pris	Udløb af kontrakter og tilladelser, der er bogført som aktiver

▼B

- 15.32 Når sektoren offentlig forvaltning og service eksempelvis begrænser antallet af biler, der har tilladelse til at køre som taxaer, eller begrænser antallet af kasinoer ved at udstede tilladelser, skaber de i realiteten monopoludbytte for de godkendte erhvervsdrivende og får en del af udbyttet ind igen som gebyr. Disse gebyrer bogføres som andre produktionskatte. Dette princip finder anvendelse i alle tilfælde, hvor sektoren offentlig forvaltning og service udsteder tilladelser for at begrænse antallet af enheder, der opererer inden for et bestemt område, og hvor grænsen fastsættes tilfældigt og ikke er afhængig af kvalifikationskriterier alene.
- 15.33 Hvis tilladelsen er gyldig i flere år, bogføres betalingen i princippet efter optjeningstidspunktet med en postering som andre forfaldne ikkebetalte mellemværender for den del af gebyret for tilladelsen, der dækker de efterfølgende år.
- 15.34 Incitamentet til at erhverve en sådan tilladelse er, at indehaveren af tilladelsen mener, at han dermed erhverver retten til at få monopoludbytte, fordi den fremtidige indkomst forventes at være større end betalingen for at erhverve rettighederne til udbyttet. Fordelene for indehaveren ud over den værdi, der tilfalder udstederen, behandles som et aktiv, hvis indehaveren af tilladelsen kan realisere fordelene ved at overdrage aktivet. Aktivtypen beskrives som en tilladelse til udøvelse af bestemte aktiviteter (AN.223).
- 15.35 Tilladelsen til udøvelse af bestemte aktiviteter i form af et aktiv opføres først på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status. Værdimæssige ændringer, både i op- og nedadgående retning, registreres på omvurderingskontoen.
- 15.36 Værdien af tilladelsen som et aktiv fastsættes ud fra den værdi, til hvilken den kan sælges, eller beregnes, hvis et sådant tal ikke er tilgængeligt, som nutidsværdien af den fremtidige strøm af monopoludbytte. Hvis tilladelsen videresælges, overtager den nye ejer retten til at modtage en godtgørelse fra sektoren offentlig forvaltning og service, hvis tilladelsen trækkes tilbage, samt retten til at få monopoludbyttet.
- 15.37 En af sektoren offentlig forvaltning og service udstedt tilladelse til udøvelse af en bestemt aktivitet behandles kun som et aktiv, hvis alle følgende betingelser er opfyldt:
- a) Den pågældende aktivitet gør ikke brug af et aktiv, der tilhører sektoren offentlig forvaltning og service. Hvis den gør, behandles tilladelsen til anvendelse af aktivet som operationel leasing, finansiel leasing, ressourceleasing eller eventuelt som anskaffelse af et aktiv, der repræsenterer tilladelsen til at anvende aktivet efter leasingtagerens skøn igennem en længere periode.
  - b) Tilladelsen udstedes ikke efter et kvalifikationskriterium. Sådanne tilladelser behandles enten som skatter eller betaling for tjenester.
  - c) Antallet af tilladelser er begrænset og giver således indehaveren mulighed for at få monopoludbytte ved udøvelsen af den pågældende aktivitet.
  - d) Indehaveren af tilladelsen skal kunne sælge tilladelsen til tredjemand.
- Hvis en eller flere af disse betingelser ikke er opfyldt, behandles betalingerne som skatter eller som betaling for tjenester.
- 15.38 For andre enheder end det offentlige er det langt sjældnere muligt at begrænse deltagelsen i en given aktivitet. Som eksempel kan nævnes, når det er enten obligatorisk eller ønskeligt at være medlem af en faglig sammenslutning, og der er en snæver grænse for antallet af deltagere i aktiviteten. Som eksempel kan nævnes et tilfælde, hvor en ejer af fast ejendom begrænser antallet af enheder, der udøver en aktivitet på

▼B

hans ejendom, f.eks. et hotel med en politik om kun at tillade et enkelt taxafirma at afhente gæster. I sådanne tilfælde behandles tilladelse som betalinger for tjenester. I princippet bogføres betalingen efter optjenings-tidspunktet i den periode, for hvilken tilladelsen er gyldig. Der er princi-pielt ingen grund til, at sådanne tilladelser ikke skulle kunne behandles som aktiver, hvis de var omsættelige, men dette forekommer ikke almindeligt.

15.39 En tilladelse der er udstedt af en enhed, der ikke henhører under sektoren offentlig forvaltning og service, til udøvelse af en bestemt aktivitet behandles kun som et aktiv, hvis alle følgende betingelser er opfyldt:

- a) Den pågældende aktivitet gør ikke brug af et aktiv, der tilhører udstederen af tilladelsen. Hvis den gør, behandles tilladelsen til at bruge aktivet som operationel leasing, finansiel leasing eller ressourceleasing.
- b) Antallet af tilladelser er begrænset og giver således indehaveren mulighed for at få monopoludbytte ved udøvelsen af den pågældende aktivitet.
- c) indehaveren af tilladelsen skal retligt og i praksis kunne sælge tilladelsen til tredjemand.

Hvis en eller flere af disse betingelser ikke er opfyldt, behandles betalingerne som betaling for tjenester.

15.40 Det offentlige udsteder emissionstilladelser for at begrænse de samlede emissioner. Disse tilladelser indebærer ikke udnyttelse af en naturressource, da atmosfæren ikke er værdiansat, så det er ikke et økonomisk aktiv, og gebyrerne for tilladelse klassificeres derfor som skatter. Tilladelse er omsættelige, og der vil være et aktivt marked for dem. Tilladelse udgør derfor aktiver og værdiansættes til den markedspris, som de kan sælges til.

Offentlig-private partnerskaber

15.41 Offentlig-private partnerskaber er langfristede kontrakter mellem to enheder, hvor den ene enhed erhverver eller opfører et aktiv eller sæt aktiver, driver det i en periode og derefter overdrager aktivet til en anden enhed. Sådanne ordninger indgås normalt mellem et privat foretagende og det offentlige, men andre kombinationer er mulige, med et offentligt selskab som den ene part eller en privat nonprofitinstitution som den anden part.

Det offentlige indgår offentlig-private partnerskaber af forskellige grunde, f.eks. i håbet om, at privat ledelse vil føre til en mere effektiv produktion, eller at der kan opnås adgang til en bredere række finansielle kilder, eller ud fra ønsket om at nedbringe den offentlige gæld.

I kontraktperioden har den private partner i det offentlig-private partnerskab den juridiske ejendomsret. Når kontraktperioden er udløbet, har det offentlige både den økonomiske og den juridiske ejendomsret.

Behandlingen af offentlig-private partnerskaber er behandlet mere indgående i kapitel 20 (offentlige regnskaber).

Koncessionskontrakter om tjenester

15.42 Koncessionskontrakter om tjenester giver et selskab eneret til at levere bestemte tjenester. I tilfælde af en koncessionskontrakt om offentlige tjenester kan et privat selskab f.eks. indgå en aftale med det offentlige om eneret til at drive, vedligeholde og foretage investeringer i et offentligt værk (f.eks. et vandforsyningssystem eller en betalingsmotorvej) i et bestemt antal år. Koncessionskontrakter om tjenester bogføres ikke som aktiver, for så vidt de ikke er omsættelige, eller der ikke kan realiseres nogen værdi ved at overdrage dem.

▼B**Omsættelige operationelle leasingkontrakter (AN.221)**

15.43 Omsættelige operationelle leasingkontrakter er tredjemands ejendomsrettigheder vedrørende andre ikkefinansielle aktiver end naturressourcer. Leasingkontrakten skal give indehaveren økonomiske fordele ud over de gebyrer, der skal betales, og indehaveren kan realisere disse fordele ved at overdrage dem. Værdien af leasingkontrakten er fordelten for indehaveren ud over den værdi, som tilfalder udstederen. Omsættelige operationelle leasingkontrakter kan omfatte alle former for lejeforhold og operationelle leasingkontrakter. F.eks. kan en lejer fremleje en lejlighed til tredjemand.

Eneret til fremtidige varer og tjenester (AN.224)

15.44 Kontrakter om fremtidig produktion kan også give anledning til aktiver i form af tredjemands ejendomsrettigheder. Værdien af sådanne kontrakter er fordelten for indehaveren ud over den værdi, som tilfalder udstederen. Som eksempler kan nævnes:

- a) Eneret til at have en person til at arbejde for sig (f.eks. fodboldspillere) eller til at offentliggøre litterære værker eller til at afholde koncerter o.l. Værdien af disse rettigheder er det udbytte, der kan hentes ved at overdrage rettighederne til en pris, der er højere end omkostningerne ved at ophæve den eksisterende kontrakt.
- b) Timeshareordninger. Kun nogle timeshareordninger betragtes som anskaffelse af et aktiv:
  - 1) Hvis ejeren har et fast sted, der ikke er af tidsbegrænset karakter, er berettiget til at indgå i bestyrelsen for ordningen, eller kan sælge eller overdrage sin andel efter eget ønske, så er ordningen højst sandsynligt et aktiv af samme type som et hus.
  - 2) Hvis ejeren har en fast aftale om at have en form for bolig til rådighed i en given periode for et bestemt tidsrum, er det sandsynligt, at dette udgør et forudbetalt lejeforhold, dvs. forudbetalte udgifter til forbrug afholdt af husholdninger.
  - 3) Dette forudbetalte lejeforhold kan fremlejes i perioder eller sælges for resten af lejeforholdets løbetid som en omsættelig operationel leasingkontrakt.
  - 4) Det kan forekomme, at en deltager i en pointbaseret ordning har et forfaldent mellemværende kun i form af et aktiv.

KAPITEL 16

FORSIKRING

INLEDNING

- 16.01 Forsikring er en aktivitet, hvorved institutionelle enheder eller grupper af enheder beskytter sig imod negative finansielle konsekvenser af specifikke usikre begivenheder. Der sondres mellem to typer forsikringer: socialforsikring og anden forsikring.
- 16.02 Socialforsikring er en ordning, der dækker sociale risici og behov. Den organiseres ofte kollektivt for en gruppe, og det er som regel obligatorisk at deltage i ordningen, eller der deltages efter opfordring fra tredjemand. Socialforsikring omfatter socialsikringsordninger, der pålægges, kontrolleres og finansieres af de offentlige myndigheder, og arbejdsmarkedsrelaterede ordninger, der oprettes eller drives af arbejdsgivere på vegne af deres arbejdstagere. Socialforsikring beskrives i kapitel 17.
- 16.03 Anden forsikring end socialforsikring dækker begivenheder som død, opnåelse af en bestemt alder, brand, naturkatastrofer, oversvømmelse, trafikulykker osv. Forsikring, hvor forsikringssummen udbetales, hvis den forsikrede dør inden et bestemt tidspunkt, eller hvis den forsikrede er i live på et bestemt tidspunkt, går under betegnelsen livsforsikring, mens forsikring imod alle andre begivenheder går under betegnelsen skadesforsikring.
- 16.04 Dette kapitel omhandler livsforsikring og skadesforsikring. Det beskriver, hvorledes forsikringsaktiviteter registreres i regnskaberne.
- 16.05 Forsikringsrettigheder og -forpligtelser defineres i en forsikringspolice. Policen er en aftale mellem et forsikringsselskab og en anden institutionel enhed kaldet forsikringstager. I henhold til denne aftale betaler forsikringstager et beløb kaldet præmie til forsikringsselskabet, og når en specifik begivenhed indtræffer, betaler forsikringsselskabet et beløb kaldet erstatning til forsikringstager eller en udpeget person. Forsikringstager beskytter sig således imod visse typer risici, og ved at samle de forskellige risici forsøger forsikringsselskabet at have flere indtægter i form af præmieindbetalinger end udgifter i form af erstatning.
- 16.06 I forsikringspolice defineres de involverede parter roller, som er følgende:
- a) forsikringsselskabet, der yder dækning
  - b) forsikringstageren, der betaler præmierne
  - c) den begunstigede, der modtager erstatning
  - d) den forsikrede person eller genstand, der er omfattet af risikoen.
- Forsikringstager, den begunstigede og den forsikrede kan i praksis være den samme person. I policen defineres disse roller, idet det specificeres, hvilke personer der har hvilken rolle.
- 16.07 Den mest almindelige form for forsikring kaldes direkte forsikring, hvor institutionelle enheder forsikrer sig hos forsikringsselskaberne imod de finansielle konsekvenser af specifikke risici. Direkte forsikringsselskaber kan imidlertid også forsikre sig ved at forsikre en del af de direkte forsikrede risici hos andre forsikringsselskaber. Dette kaldes genforsikring og ydes af genforsikringsselskaber.

▼B**Direkte forsikring**

- 16.08 Direkte forsikring kan inddeles i to typer: livsforsikring og skadesforsikring.
- 16.09 *Definition:* Ved en livsforsikring foretager forsikringstageren regelmæssige indbetalinger til et forsikringsselskab, og som modydelse garanterer sidstnævnte at udbetale et aftalt beløb eller en livrente til den begunstigede på en bestemt dato eller tidligere, hvis den forsikrede person dør før denne dato. I forbindelse med en livsforsikring kan en række ydelser komme til udbetaling som følge af forskellige risici. For eksempel giver en alderslivsforsikring anledning til en ydelse, når den forsikrede fylder 65 år, og når den forsikrede afdør ved døden, kan en ydelse udbetales til den overlevende ægtefælle, så længe denne er i live.
- 16.10 Livsforsikring omfatter ligeledes supplerende forsikring, der dækker i tilfælde af personskade, herunder erhvervsudygtighed, forsikring, der dækker i tilfælde af dødsfald som følge af en ulykke, og forsikring, der dækker i tilfælde af invaliditet som følge af en ulykke eller en sygdom.
- 16.11 Ved visse kategorier af livsforsikring udbetales der compensation, hvis forsikringsbegivenheden indtræffer, f.eks. en forsikring, der er knyttet til et realkreditlån, og hvor der kun udbetales en ydelse til at tilbagebetale lånet, hvis indkomsthaveren dør, inden lånet udløber. De fleste af disse forsikringstyper indeholder et væsentligt opsparingselement kombineret med risikodækning. På grund af det betydelige opsparingselement betragtes livsforsikringer som en slags opsparing, og de tilsvarende transaktioner registreres på den finansielle konto.
- 16.12 *Definition:* Skadesforsikring er en aktivitet, hvor forsikringstageren foretager regelmæssige indbetalinger til et forsikringsselskab, og som modydelse garanterer sidstnævnte at udbetale et aftalt beløb til den begunstigede, hvis en bestemt begivenhed undtagen dødsfald indtræffer. Som eksempler på sådanne hændelser kan nævnes: ulykker, sygdom, brand osv. Ulykkesforsikringer, der dækker livsrelaterede risici, klassificeres i de fleste europæiske lande som skadesforsikringer.
- 16.13 Livsforsikring, hvor der udbetales en ydelse i tilfælde af dødsfald inden for en bestemt periode, men ikke i andre tilfælde, hvilket som regel kaldes tidsbegrænset forsikring, betragtes i nationalregnskabet som skadesforsikring, fordi der kun udbetales en erstatning, hvis der indtræffer en uforudset hændelse, ellers ikke. På grund af forsikringsselskabernes bogføringspraksis kan det i praksis ofte være vanskeligt at sondre mellem tidsbegrænset forsikring og livsforsikring. I disse tilfælde kan tidsbegrænset forsikring behandles på samme måde som livsforsikring.
- 16.14 Både livsforsikring og skadesforsikring bygger på princippet om risikospredning. Forsikringsselskaberne modtager som regel mindre beløb regelmæssigt fra forsikringstagerne og udbetaler større beløb til de erstatningsberettigede, når forsikringsbegivenheden indtræffer. Ved skadesforsikring spredes risikoen over samtlige forsikringstagere. Forsikringsselskaberne fastsætter de præmier, der årligt skal betales for en forsikringstjeneste, på grundlag af omfanget af de erstatninger, de forventer at udbetale i det pågældende år. Antallet af erstatningsberettigede vil som hovedregel være langt mindre end antallet af forsikringstagere. Der er for den enkelte skadesforsikringstager ikke noget forhold mellem de præmier, der betales, og de erstatninger, der modtages, selv ikke på langt sigt, men forsikringsselskaberne etablerer årligt et sådan forhold for hver skadesforsikringskategori. Ved livsforsikring er forholdet mellem præmier og erstatninger på langt sigt vigtigt for både forsikringstagere og forsikringsselskabet. Personer, der tegner en livsforsikring, forventer at modtage et beløb, der mindst svarer til de præmier, der er indbetalt, indtil ydelsen

▼B

kommer til udbetaling, og forsikringen udgør således en form for opsparing. Forsikringsselskabet skal ved fastsættelsen af forholdet mellem præmiestørrelse og forsikringsydelse kombinere dette forsikringsmæssige aspekt med de aktuarmæssige beregninger af den forventede levetid for hele gruppen af forsikrede, herunder risikoen for dødsulykker. Hertil kommer, at forsikringsselskabet i perioden mellem modtagelsen af præmier og udbetalingen af ydelser sikrer sig en indtægt ved at investere en del af præmieindbetalingerne. Denne indtægt har ligeledes betydning for præmiernes og ydelsernes størrelse, der fastsættes af forsikringsselskaberne.

- 16.15 Der er betydelige forskelle mellem livsforsikring og skadesforsikring, hvilket har ført til forskellige typer posteringer i regnskaberne. Skadesforsikring består af en omfordeling i en bestemt periode mellem alle forsikringstagere og nogle få erstatningsberettigede. Livsforsikring fungerer hovedsagelig som en omfordeling af præmier, således at de præmier, som en forsikringstager har indbetalt i en bestemt periode, omfordeles i form af ydelser, der senere udbetales til samme forsikringstager.

Genforsikring

- 16.16 *Definition:* Et forsikringsselskab kan beskytte sig imod et uventet højt antal eller usædvanligt store erstatninger ved at indgå en genforsikringsaftale med et genforsikringsselskab. Genforsikringsselskaber er koncentreret i et begrænset antal finanscentre, og mange genforsikringsstrømme er således transaktioner med udlandet. Det er meget almindeligt for genforsikringsselskaber at indgå genforsikringsaftaler med andre genforsikringsselskaber for at sprede risikoen yderligere. Denne udvidede form for genforsikring kaldes retrocession.
- 16.17 Risikoen kan ligeledes begrænses, ved at en gruppe forsikringsselskaber, kaldet tegningsgaranter (underwriters), gensidigt accepterer de risici, der er forbundet med en enkelt forsikringsaftale. Hvert forsikringsselskab er kun ansvarligt for sin egen del af forsikringsaftalen, modtager den tilsvarende del af præmien og betaler den samme andel, hvis der skal udbetales en erstatning eller en ydelse. Forsikringen administreres enten af en konsortieleder eller en forsikringsmægler. Lloyds of London er et eksempel på et forsikringsmarked, hvor direkte og indirekte risici spredes over et stort antal tegningsgaranter.
- 16.18 Det direkte forsikringsselskab har forskellige muligheder for at opnå en indirekte dækning af de risici, som det har accepteret. Der sondres mellem følgende genforsikringsklasser:
- a) Forholdsmæssig genforsikring, hvor forsikringstageren overdrager en aftalt procentdel af alle risici eller af alle risici i en særlig portefølje af direkte forsikringsaftaler til et genforsikringsselskab. Dette betyder, at det direkte forsikringsselskab overfører den tilsvarende procentdel af præmierne til genforsikringsselskabet, der imødekommer den samme andel af erstatningskravene, når de opstår. I sådanne tilfælde betragtes genforsikringsprovision, der betales af genforsikringsselskabet til forsikringstageren, som en reduktion af de opkrævede genforsikringspræmier.
  - b) Ikkeforholdsmæssig genforsikring også kaldet *excedent* genforsikring, hvor genforsikringsselskabet kun er udsat for en risiko, hvis den direkte erstatning overstiger en aftalt grænseværdi. Hvis der ikke er nogen eller blot nogle få erstatninger over grænseværdien, kan genforsikringsselskabet overdrage en del af sin fortjeneste til det direkte forsikringsselskab. Overskudsdeling behandles i regnskaberne som en løbende overførsel fra genforsikringsselskabet til det direkte forsikringsselskab på samme måde som ved betaling af erstatninger.

▼B**De involverede enheder**

- 16.19 De institutionelle enheder, der er involveret i direkte forsikring og genforsikring, er overvejende forsikringselskaber. Det er også muligt for andre foretagender at udøve forsikringsaktiviteter som biaktivitet, men lovgivningen på forsikringsområdet betyder som regel, at der skal føres separate regnskaber for alle forsikringsaktiviteter, og det er således muligt at identificere separate institutionelle enheder, der klassificeres i delsektorerne forsikringselskaber (S.128) og pensionskasser (S.129). Offentlig forvaltning og service kan udøve andre forsikringsaktiviteter, men det er igen sandsynligt, at det er muligt at identificere en separat enhed. Efter således at have konstateret, at andre sektorer kan være involveret, forudsættes det i det efterfølgende, at residente eller ikke-residente forsikringselskaber udøver alle forsikringsaktiviteter.
- 16.20 Enheder, som hovedsagelig udøver aktiviteter i nær tilknytning til forsikring, men som ikke selv påtager sig risici, er forsikringsmæssige hjælpevirksomheder. Disse enheder klassificeres i delsektoren finansielle hjælpeenheder (S.126) og omfatter f.eks. følgende:
- a) forsikringsmæglere
  - b) private nonprofitinstitutioner rettet mod forsikringselskaber og pensionskasser
  - c) enheder, hvis hovedaktivitet er at være tilsynsmyndighed for forsikringselskaber, pensionskasser og forsikringsmarkeder.

PRODUKTION VED DIREKTE FORSIKRING

16.21 Forsikringselskabet modtager en præmie fra kunden og beholder den, indtil der fremsættes et krav om erstatning eller forsikringsperioden udløber. I mellemtiden investerer forsikringselskabet præmien, og den herved fremkomne formueindkomst udgør således en ekstra kilde til finansiering af eventuelle erstatninger. Forsikringselskabet fastsætter de faktiske præmier således, at summen af præmierne plus den frembragte formueindkomst minus de forventede erstatninger resulterer i en margin, som forsikringselskabet kan beholde. Denne margin udgør forsikringselskabets produktion. Forsikringsbranchens produktion måles på en måde, der afspejler forsikringselskabernes præmiefastsættelsespolitik. Det er i denne forbindelse nødvendigt at sondre mellem fire forskellige elementer, nemlig:

- a) indtjente præmier
- b) tillægspræmier
- c) forfaldne erstatninger eller forfaldne ydelser
- d) forsikringstekniske reserver.

Disse elementer beskrives enkeltvis, inden der gives en beskrivelse af målingen af produktionen ved henholdsvis direkte skadesforsikring, direkte livsforsikring og genforsikring.

Indtjente præmier

16.22 *Definition:* De indtjente præmier er den del af de opkrævede præmier, der er blevet indtjent i regnskabsperioden. De opkrævede præmier dækker den periode, der er fastsat i forsikringsaftalen. Forskellen mellem de opkrævede præmier og de indtjente præmier er hensatte beløb, der indgår i reserverne for ikkeindtjente præmier. Disse beløb betragtes som forsikringstagerens aktiver. Begrebet »indtjente præmier« inden for forsikringsregnskaber er i overensstemmelse med nationalregnskabsprincippet om registrering på optjeningstidspunktet.

▼ B

16.23 Forsikringspræmien er enten en regelmæssig månedlig eller årlig præmie eller en enkeltstående præmie, der som regel betales i starten af forsikringsperioden. Enkeltstående præmier forekommer som regel ved forsikring mod risici i forbindelse med større begivenheder, herunder opførelse af store bygninger eller anlæg samt vej-, jernbane-, sø- eller lufttransport af gods.

16.24 De præmier, der indtjenes i det pågældende år, består af følgende:

opkrævede præmier

plus præmiereserverne i starten af regnskabsåret

minus præmiereserverne i slutningen af regnskabsåret.

Eller set på en anden måde:

opkrævede præmier

minus forskellen (minus stigning eller plus nedgang) i præmiereserverne.

16.25 Reserverne for ikkeindtjente præmier og andre reserver er omfattet af de forsikringstekniske reserver, skadesforsikring (AF.61), og de forsikringstekniske reserver, livsforsikring (AF.62). Punkt 16.43-16.45 indeholder en beskrivelse af forsikringstekniske reserver.

16.26 Forsikringstagere skal ofte betale en særlig afgift i forbindelse med betalingen af forsikringspræmie. I mange lande er livsforsikringspræmier ikke underlagt denne afgift. Da forsikringsselskaberne skal betale denne afgift videre til offentlig forvaltning og service, indgår de relevante beløb ikke i forsikringsselskabernes årsregnskaber. Kun et relativt beskedent beløb — restbeløbet for det pågældende år, som endnu ikke er betalt videre til det offentlige — kan eventuelt indgå i forsikringsselskabernes balance under handelskreditter. Betalingen af afgifter registreres ikke som sådan i forsikringsselskabernes regnskaber. Disse afgifter betragtes i nationalregnskabet som produktskatter. Forsikringstagere forventes at betale disse beløb direkte til skattemyndighederne.

Tillægspræmier

16.27 *Definition:* Tillægspræmier er investeringsafkastet af forsikringsselskabernes forsikringstekniske reserver, der repræsenterer forpligtelser over for forsikringstagerne.

16.28 Især for livsforsikringer, men også i et mindre omfang for skadesforsikringer, overstiger det samlede erstatnings- eller ydelsesbeløb i en bestemt periode ofte de indtjente præmier. Præmier betales som regel regelmæssigt, ofte i starten af forsikringsperioden, mens erstatningerne udbetales senere, og i forbindelse med livsforsikringer udbetales ydelserne ofte mange år senere. Forsikringsselskabet har fra præmiens betalingstidspunkt og frem til udbetalingen af erstatning rådighed over det pågældende beløb til at investere og skabe et afkast. Disse beløb kaldes forsikringstekniske reserver. Indkomsten fra reserverne giver forsikringsselskaberne mulighed for at opkræve lavere præmier end det ellers ville være nødvendigt. Ved målingen af den tjeneste, der leveres, tages der højde for størrelsen af denne indkomst samt for præmiernes og erstatningernes relative størrelse.

16.29 For skadesforsikringer, selv om der eventuelt betales en præmie i starten af dækningsperioden, optjenes præmierne kun på en regelmæssig basis, efterhånden som perioden skrider frem. På et hvilket som helst tidspunkt inden dækningsperiodens udløb har forsikringsselskaberne et beløb, der

▼B

skyldes forsikringstageren i form af fremtidige tjenester eller eventuelle fremtidige ydelser. Dette er en form for kredit, som forsikringstageren yder forsikringsselskabet, og som betegnes som ikkeindtjente præmier. Selv om forsikringsselskaberne skal honorere eventuelle erstatningskrav, når den begivenhed, der er specificeret i policen, indtræffer, betales disse erstatninger måske først efter en vis periode, ofte fordi parterne først skal blive enige om beløbets størrelse. Dette er en lignende form for kredit, der betegnes som reserver til udestående erstatningskrav.

- 16.30 Der findes lignende reserver for livsforsikringer men også to andre former for forsikringsreserver, nemlig aktuarmæssige reserver for livsforsikring og bonusreserver. De er reserver til betaling af fremtidige ydelser. Reserverne investeres som regel i finansielle aktiver, og der sikres en indkomst i form af investeringsafkast. De kan anvendes til at finansiere økonomiske aktiviteter, f.eks. inden for fast ejendom, til at generere et nettooverskud af produktionen enten i en separat virksomhed eller som en biaktivitet.
- 16.31 Al investeringsindkomst, der er henført til forsikringstagere, opføres som betalt til forsikringstagerne på primærindkomstfordelingskontoen. Ved skadesforsikring betales det samme beløb i så fald til forsikringsselskaberne som tillægspræmier på sekundærindkomstfordelingskontoen. Ved livsforsikringer opføres præmierne og tillægspræmierne på den finansielle konto.

Korrigerede forfaldne erstatninger og forfaldne ydelser

- 16.32 *Definition: Forfaldne erstatninger og forfaldne ydelser* er forsikringsselskabernes finansielle forpligtelser over for den begunstigede for så vidt angår risikoen for, at begivenheden indtræffer i den pågældende periode som defineret i forsikringsaftalen.
- 16.33 Begrebet »forfaldne erstatninger« inden for skadesforsikring og begrebet »forfaldne ydelser« inden for livsforsikring er i overensstemmelse med nationalregnskabsprincippet om registrering på optjeningstidspunktet.

Korrigerede forfaldne erstatninger inden for skadesforsikring

- 16.34 Erstatninger kan inddeles i betalte og forfaldne erstatninger. De forfaldne erstatninger omfatter de beløb, der skal udbetales, fordi de dækkede risici er blevet en realitet/realiseres i årets løb. Det er irrelevant, om forsikringstageren har anmeldt den tilsvarende begivenhed. En del af erstatningerne vil blive udbetalt i det efterfølgende år eller endog senere, mens erstatningerne for de krav, der skyldes begivenheder i de forudgående år, udbetales i det indeværende år. Den ubetalte del af de forfaldne erstatninger overføres til reserven for udestående erstatninger.
- 16.35 Inden for skadesforsikring kan forfaldne erstatninger i det pågældende kalenderår bestå af følgende:

udbetalte erstatninger

minus reserverne for udestående erstatninger i starten af regnskabsåret

plus reserverne for udestående erstatninger i slutningen af regnskabsåret.

Eller set på en anden måde kan de bestå af:

udbetalte erstatninger

plus ændringerne (plus stigning eller minus nedgang) i reserverne for udestående erstatninger.

▼B

- 16.36 Eventuelle eksterne eller interne omkostninger i forbindelse med erstatninger, der afholdes af forsikringsselskaberne, er ikke omfattet af begrebet »forfaldne erstatninger«. Disse omkostninger kan bestå af: anskaffelsesomkostninger, policeforvaltning, investeringsforvaltning og administration af erstatninger. Det vil kunne forekomme, at visse omkostninger ikke kan udskilles af de regnskabsmæssige basisdata. De eksterne omkostninger omfatter udgifter til arbejde, som forsikringsselskabet får udført af en anden enhed, og som derfor er registreret i regnskaberne som forbrug i produktionen. De interne omkostninger omfatter udgifter til arbejde, der udføres af forsikringsselskabernes egne ansatte, og som derfor registreres i regnskaberne som arbejdskraftomkostninger.
- 16.37 I tilfælde af katastrofer må de tab, som opstår, ikke påvirke erstatningernes størrelse. Tab ved katastrofer registreres som kapitaloverførsel fra forsikringsselskabet til forsikringstageren. Fordelen ved denne fremgangsmåde er, at forsikringstagerens disponible indkomst ikke stiger kontraintuitivt som den ville gøre, hvis erstatningerne blev registreret anderledes (jf. 16.92-16.93).
- 16.38 Produktionen af forsikringstjenester er en fortløbende proces, der ikke kun forekommer, når forsikringsbegivenheden indtræffer. Omfanget af forfaldne erstatninger til skadesforsikringstagere varierer imidlertid fra år til år, og der kan forekomme begivenheder, der medfører særlig mange erstatninger. Hverken forsikringstjenesternes mængde eller pris er direkte påvirket af erstatningernes volatilitet. Forsikringsselskaberne fastsætter præmieniveauet på grundlag af deres egen vurdering af sandsynligheden for erstatninger. Af denne årsag indgår der i formlen til beregning af produktionen korrigerede forfaldne erstatninger, der er et estimat korrigeret for erstatningernes volatilitet.
- 16.39 Estimatet af de korrigerede forfaldne erstatninger kan udledes statistisk på grundlag af en forventningsbaseret fremgangsmåde, der tager udgangspunkt i de hidtidige erfaringer med erstatninger. Ved gennemgangen af de tidligere udbetalte erstatninger skal der dog foretages en korrektion for andelen af de erstatninger, der udbetales i henhold til det direkte forsikringsselskabs genforsikringsaftale. For eksempel, når det direkte forsikringsselskab har excedente genforsikringsaftaler, også kaldet ikkeforholdsmæssig genforsikring, fastsætter det præmieniveauet således, at det dækker tab op til det maksimale tab, der dækkes af genforsikringsaftalen, plus den genforsikringspræmie, det skal betale. Ved en forholdsmæssig genforsikringsaftale fastsættes præmierne således, at de dækker den del af erstatningerne, der skal udbetales, plus genforsikringspræmien.
- 16.40 En alternativ metode til at korrigere de forfaldne erstatninger for at tage hensyn til deres volatilitet er at anvende regnskabsdata om ændringer i egenkapital og i udjævningsreserver. Udjævningsreserverne er hensættelser, som forsikringsselskaberne foretager i overensstemmelse med loven eller administrative forskrifter for at dække uregelmæssige eller uforudsigeligt store erstatninger i fremtiden. Disse beløb er omfattet af de forsikringstekniske reserver, skadesforsikring (AF.61).

Forfaldne livsforsikringsydelse

- 16.41 Forfaldne livsforsikringsydelse er beløb, der skal betales i henhold til forsikringsaftalen i den pågældende regnskabsperiode. Det er ikke nødvendigt at foretage korrektion for uventet volatilitet i forbindelse med livsforsikring.
- 16.42 Omkostninger i forbindelse med betalingen af forfaldne ydelse indgår ikke i forfaldne ydelse, men registreres som forbrug i produktionen og arbejdskraftomkostninger.

▼B**Forsikringstekniske reserver**

- 16.43 *Definition:* Forsikringstekniske reserver er hensættelser, som forsikrings-selskaberne foretager. Disse reserver skal betragtes som aktiver for forsik-ringstagerne og som passiver for forsikrings-selskaberne. Der kan med hensyn til tekniske reserver sondres mellem skadesforsikring og livsfor-sikring og livrenter.
- 16.44 I henhold til Rådets direktiv 91/674/EØF ⁽¹⁾ sondres der mellem syv forskellige typer tekniske reserver. I hvert tilfælde fremgår bruttobeløbet, beløbet, der overdrages til genforsikrings-selskaberne, og nettobeløbet af statuskontoen. De syv kategorier er følgende:
- a) Præmiereserver, som er forskellen mellem opkrævede præmier og indtjente præmier. Disse reserver kan, afhængigt af den nationale lovgivning, omfatte et separat element vedrørende ikkeafløbne risici.
  - b) Livsforsikringsreserver, som afspejler nutidsværdien af de forventede fremtidige ydelser (inklusive men ikke udelukkende tildelte bonusser) minus nutidsværdien af fremtidige præmier. Tilsynsmyndighederne kan fastsætte en maksimal grænseværdi for den diskonterings-sats, der anvendes ved beregning af nutidsværdien.
  - c) Erstatningsreserver, som er forskellen mellem forfaldne og betalte erstatninger. Det svarer til det skønnede samlede beløb, som det vil koste et forsikrings-selskab at erstatte alle de skader, der er sket inden regnskabsperiodens udløb, hvad enten de er anmeldt eller ej, minus de beløb, der allerede er udbetalt i erstatning for disse skader.
  - d) Reserver for bonusser og præmierabatter (medmindre de fremgår af den kategori, der er omhandlet i litra b) ovenfor) omfatter de beløb, der er beregnet til forsikringstagerne eller begunstigede i form af bonusser og præmierabatter, såfremt disse beløb ikke allerede er blevet krediteret forsikringstagerne eller de begunstigede.
  - e) Udjævningsreserven omfatter de beløb, der ifølge loven eller admini-strative forskrifter er hensat til udligning af udsving i erstatningernes størrelse og antal i de kommende år eller til imødegåelse af særlige risici. De nationale myndigheder kan eventuelt forbyde sådanne reserver.
  - f) Andre tekniske reserver omfatter bl.a. reserven for ikkeafløbne risici, hvis de ikke er omfattet af den kategori, der er omhandlet i kategori a) ovenfor. Denne post kan også omfatte reserver for aldring, der tager hensyn til det forhold, at der modtages flere erstatningskrav jo ældre forsikringstagerne bliver, f.eks. inden for sygeforsikring.
  - g) Forsikringstekniske reserver, livsforsikring, hvor investeringsrisikoen bæres af forsikringstagerne. Denne post omfatter tekniske reserver, der oprettes for at dække forpligtelser over for forsikringstagerne i forbindelse med livsforsikringsaftaler, når udbyttets størrelse fastsættes ud fra investeringer, for hvilke forsikringstageren bærer risikoen, eller ud fra et indeks, f.eks. indeksreguleret livsforsikring. Denne post omfatter ligeledes de tekniske reserver for tontiner.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 91/674/EØF af 19. december 1991 om forsikrings-selskabers årsregnskaber og konsoliderede regnskaber (EFT L 374 af 31.12.1991, s. 7)

▼ B

- 16.45 Ved beregningen af ændringerne i de forsikringstekniske reserver (F.61 og F.62), der anvendes i forbindelse med beregningen af produktionen, tages der ikke højde for realiserede og ikkerealiserede kapitalgevinster og -tab.

Definition af forsikringsproduktionen

- 16.46 Forsikringsselskaberne leverer en forsikringstjeneste til deres kunder, men de opkræver ikke en særskilt betaling for deres tjeneste.
- 16.47 Forsikringsselskaberne opkræver præmier og udbetaler erstatninger eller ydelser, når forsikringsbegivenheden indtræffer. Erstatningerne eller ydelserne giver den begunstigede kompensation for de finansielle konsekvenser af den pågældende forsikringsbegivenhed.
- 16.48 De forsikringstekniske reserver er midler, som forsikringsselskaberne anvender til at investere og opnå en indkomst. Disse midler og den tilsvarende investeringsindkomst (tillægspræmier) er en forpligtelse over for de begunstigede.
- 16.49 Dette afsnit beskriver de oplysninger, der er nødvendige for at beregne produktionen af direkte forsikrings- og genforsikringstjenester.

Skadesforsikring

- 16.50 Forsikringsselskabets produktion er den tjeneste, der leveres til forsikringstagerne.
- 16.51 Hvis der anvendes en forventningsbaseret fremgangsmåde, anvendes følgende formel til beregning af produktionen:

indtjente præmier

plus tillægspræmier

minus korrigerede forfaldne erstatninger,

hvor de korrigerede forfaldne erstatninger er korrigeret for erstatningskravenes volatilitet på grundlag af historiske data eller regnskabsdata om ændringer i udjævningsreserverne og egenkapital. Tillægspræmier er mindre volatile end erstatninger, og det er således ikke nødvendigt at korrigere for volatilitet. Ved estimeringen af korrigerede erstatninger opdeles oplysningerne efter produkt, f.eks. bilforsikring, boligforsikring osv.

Hvis de nødvendige regnskabsdata ikke foreligger og de historiske statistiske data ikke er tilstrækkelige til at foretage rimelige gennemsnitsestimater af produktionen, kan skadesforsikringsproduktionen beregnes som summen af omkostninger (inklusive omkostninger til forbrug i produktionen, arbejdskraft og kapital) plus et beløb til dækning af »normalt overskud«.

Livsforsikring

- 16.52 For direkte livsforsikring beregnes produktionen separat på følgende måde:

indtjente præmier

plus tillægspræmier

minus forfaldne ydelser

minus stigninger (plus fald) i de tekniske reserver og bonusreserver.

▼B

- 16.53 Hvis der ikke foreligger passende data for beregning af livsforsikring i henhold til denne formel, kan der anvendes en fremgangsmåde baseret på summen af omkostninger svarende til den, der er beskrevet for skadesforsikring. Lige som for skadesforsikring anvendes der et tillæg for normalt overskud.
- 16.54 Ved beregningen af produktion skal kapitalgevinster og -tab ikke medregnes.

Genforsikring

- 16.55 Formlen til at beregne produktionen af genforsikringstjenester er den samme som for direkte forsikring. Da genforsikring primært har til formål at begrænse det direkte forsikringssselskabs risici, opererer genforsikringssselskaber imidlertid med meget store erstatninger som led i deres almindelige aktiviteter. Af denne årsag, og fordi genforsikringsmarkedet er koncentreret i forholdsvis få store selskaber på verdensplan, er det mindre sandsynligt, at det enkelte genforsikringssselskab vil opleve uventet store tab, end det er tilfældet for et direkte forsikringssselskab, særlig i tilfælde af excedente genforsikringsaftaler.
- 16.56 Genforsikringsproduktionen beregnes på samme måde som produktionen af direkte skadesforsikring. Der er imidlertid visse særlige betalinger i forbindelse med genforsikring. Det drejer sig om provisioner, der betales til det direkte forsikringssselskab i forbindelse med forholdsmæssig genforsikring og overskudsdeling i forbindelse med excedente genforsikringsaftaler. Når der er taget højde for disse, beregnes genforsikringsproduktionen som følger:

indtjente præmier minus provisioner, der skal betales

plus tillægspræmier

minus både korrigerede forfaldne erstatninger og overskudsdeling.

TRANSAKTIONER I FORBINDELSE MED SKADESFORSIKRING

- 16.57 I dette afsnit beskrives de poster, hvormed konsekvenserne af en skadesforsikringsaftale registreres. Forsikringsaftaler kan indgås af virksomheder, husholdninger som enkeltpersoner og enheder i udlandet. Når en forsikringsaftale, der indgås af et medlem af en husholdning, kan betragtes som en socialforsikring, er de nødvendige poster imidlertid beskrevet i kapitel 17.

Fordeling af forsikringsproduktionen på brugere

- 16.58 Skadesforsikringssselskabernes produktion er beskrevet i punkt 16.51. Værdien af forsikringssselskabernes produktion registreres som følger:
- a) selskabernes forbrug i produktionen, inklusive følgende sektorer: ikke-finansielle selskaber (S.11), finansielle selskaber (S.12), offentlig forvaltning og service (S.13), private husholdninger med ansat medhjælp (S.141) og selvstændige uden ansatte (S.142), eller nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (S.15)
  - b) husholdningernes udgifter til forbrug som enkeltpersoner (S.143 og S.144), eller
  - c) eksport til ikke-residente forsikringstagere (S.2).

- 16.59 Produktionsværdien fordeles på brugere efter forsikringstype.

▼B

- 16.60 Alternativt fordeles produktionsværdien som anvendelse for forsikringstagerne i forhold til de faktiske præmier, de skal betale.
- 16.61 Fordelingen af produktion til forbrug i produktionen er opdelt efter erhverv.

Forsikringstjenester til og fra udlandet

- 16.62 Residente forsikringsselskaber kan levere forsikringsdækning til husholdninger og virksomheder i udlandet, og residente husholdninger og virksomheder kan indgå forsikringsaftaler med forsikringsselskaber i udlandet. Investeringsindkomsten, som residente forsikringsselskaber henfører til forsikringstagerne, kommer også forsikringstagerne i udlandet til gode. Disse ikke-residenter forsikringstagerne betaler i så fald også tillægspræmier til det residente forsikringsselskab.
- 16.63 Lignende betragtninger gør sig gældende for behandlingen af residenter virksomheder og husholdninger, der indgår forsikringsaftaler med ikke-residenter forsikringsselskaber. Residenter forsikringstagerne modtager imputeret investeringsindkomst fra udlandet og betaler præmier og tillæg til udlandet. Det er vanskeligt at estimere størrelsen af disse bevægelser, særlig når der ikke er noget resident forsikringsselskab, der kan sammenlignes med. Der kan eventuelt foretages estimater på grundlag af modpartsdata til brug for den nationale økonomi. Man skal have kendskab til de residente enheders transaktionsniveau, og forholdet mellem tillægspræmier og faktiske præmier i den økonomi, der leverer tjenesterne, kan anvendes til at estimere den tilgodehavende investeringsindkomst og de tillægspræmier, der skal betales.

Regnskabsposter

- 16.64 Der registreres i alt seks transaktionspar vedrørende skadesforsikring, der ikke indgår i nogen socialforsikringsordning: to par vedrørende måling af produktionen og forbruget af forsikringstjenester, tre par vedrørende distribution og et par vedrørende den finansielle konto. Under særlige omstændigheder kan en syvende transaktion vedrørende fordeling registreres på kapitalkontoen. Aktivitetens produktionsværdi, investeringsindkomsten, der henføres forsikringstagerne, og administrationsgebyrets værdi beregnes specifikt for skadesforsikring som anført nedenfor.
- 16.65 Produktions- og forbrugstransaktionerne er som følger:
- a) Eftersom alle sådanne aktiviteter, der udøves af residenter institutionelle enheder, varetages af forsikringsselskaber, registreres produktionen (P.1) på forsikringsselskabernes produktionskonto.
  - b) Tjenesten kan forbruges af en hvilken som helst økonomisk sektor eller udlandet. Dens værdi betales til forsikringsselskaberne. Betalinger foretaget af virksomheder udgør forbrug i produktionen (P.2) og posteres på deres produktionskonto. Forsikringsbetalinger foretaget af husholdninger som enkeltpersoner udgør udgifter til forbrug (P.3) og posteres på indkomstanvendelseskontoen. Betalinger foretaget af udlandet posteres som eksport af tjenester (P.62) på udlandskontoen for varer og tjenester.
- 16.66 Fordelingstransaktionerne er investeringsindkomst henført til forsikringstagerne i forbindelse med skadesforsikring, skadesforsikringspræmier netto, og erstatninger:

▼B

- a) Investeringsindkomst fra investering af forsikringstekniske reserver, skadesforsikring, henføres til forsikringstagerne (D.441), hvorfor den posteres således, at den betales af forsikringsselskaber og modtages af alle sektorer og udlandet. Investeringsindkomsten skal fordeles på forsikringstagerne i forhold til deres forsikringstekniske reserver, skadesforsikring, eller alternativt i forhold til den faktisk opkrævede (betalte) præmie. Både forpligtelser og fordringer posteres på kontoen for allokering af primær indkomst.
- b) Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring (D.711) er beløb bestående af præmier og investeringsindkomst, der anvendes til at finansiere forsikringsselskabernes udgifter. De beregnes som indtjente præmier plus tillægspræmier minus værdien af forsikringsselskabernes produktion. Disse nettopræmier posteres således, at de betales af alle sektorer af økonomien eller udlandet og modtages af forsikringsselskaberne. Fordelingen af nettopræmier på sektorer sker på samme måde som for fordelingen af produktion.
- c) Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring (D.721), er beløb, som forsikringsselskaberne er pligtig til at betale til forsikringstageren, når en forsikringsbegivenhed indtræffer. Erstatningerne posteres således, at de modtages af alle sektorer af økonomien og udlandet og betales af forsikringsselskaberne. Både nettopræmier og erstatninger posteres på sekundærindkomstfordelingskontoen. Nogle erstatninger skyldes person- eller tingskader, som forårsages af forsikringstageren på tredjemand eller dennes ejendom. I sådanne tilfælde posteres gyldige erstatninger som betalt direkte af forsikringsselskabet til de skadelidte og ikke indirekte via forsikringstageren.
- d) Krav som følge af tab ved katastrofer er andre kapitaloverførsler (D.99) og ikke løbende overførsler, og disse posteres på kapitalkontoen som beløb betalt af forsikringsselskaberne til forsikringstagerne.
- e) De forsikringstekniske reserver, skadesforsikring (AF.61), posteres på den finansielle statuskonto. Disse reserver posteres som forsikringsselskabernes passiver og alle sektorer og udlandets aktiver. Reserverne består af præmie- og erstatningsreserver. Der kræves ingen opdeling af denne kategori, selv om begge komponenter er nødvendige i beregningen af indtjente præmier og forfaldne erstatninger.

16.67 Tabel 16.1 giver et eksempel på bogføring af disse bevægelser.

Tabel 16.1 — Skadesforsikring

	Anvendelser							Tilgang											
	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1						
Tilsvarende poster på								Transaktioner og saldposter								Tilsvarende poster på			
I alt	Kontoen for varer og tjenester	Kontoen for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvalt. og service	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvalt. og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Kontoen for udlandet	Kontoen for varer og tjenester	I alt		
0		0																	
0	0								P.62	Eksport af tjenester						0	0	0	
									P.72	Import af tjenester					0			0	
6	6								P.1	Produktion				6				6	
4		0	4	0	3	0	0	1	P.2	Forbrug i produktionen						4		4	
6		6							D.441	Formueindkomst henført til forsikringstagere		5	0	0	1	0	6	0	6
44		1	43	0	31	4	0	8	D.711	Skadesforsikringspræmier, netto				44				44	
45		0	45						D.721	Skadesforsikringserstatninger		6	0	1	35	0	42	3	45
2		2			2				P.3	Udgifter til endeligt forbrug								2	2
74		0	74	0	40	0	9	25	AF.61	Finansiell statuskonto (primo) Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring				74				74	
81		0	81	0	44	0	11	26	AF.61	Finansiell statuskonto (ultimo) Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring				81				81	
7		0	7	0	4	0	2	1	F.61	Finansielle transaktioner Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring				7				7	
0		0	0	0	0	0	0	0	AF.61	Omvurderingskonto Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring				0				0	

▼B**TRANSAKTIONER INDEN FOR LIVSFORSIKRING**

- 16.68 I dette afsnit beskrives, hvorledes posteringerne for livsforsikring og skadesforsikring adskiller sig fra hinanden. I forbindelse med en livsforsikringsaftale betragtes de ydelser, der modtages i henhold til aftalen, som formueændringer, som posteres på den finansielle konto. For en forsikringsaftale, der skal betragtes som en socialforsikringsordning, posteres ydelserne i form af pension som indkomst på sekundærindkomstfordelingskontoen. Årsagen til denne forskel i behandlingen ligger i, at forsikringsaftaler, der ikke betragtes som socialforsikringsordninger, indgås fuldstændigt på forsikringstagerens eget initiativ. Forsikringsaftaler, der betragtes som socialforsikringsordninger, indeholder et element af tredjepartsdeltagelse, som regel de offentlige myndigheder eller arbejdsgiveren, tilskynde eller forpligte forsikringstageren til at etablere en indkomstreserve til denne skal pensioneres. Socialforsikring beskrives i kapitel 17.
- 16.69 Indehaveren af en livsforsikringsaftale er en enkeltperson, der klassificeres i sektoren husholdninger (S.143 eller S.144). Hvis en virksomhed tegner en livsforsikring for en medarbejder, betragtes dette som en tidsbegrænset forsikring og ikke en livsforsikring. Livsforsikringstransaktioner finder således kun sted mellem forsikringsselskaber (klassificeret i delsektoren forsikringsselskaber — S.128) og residente husholdninger som enkeltpersoner (S.143 og S.144), medmindre de eksporteres til ikke-residente husholdninger (klassificeret i sektoren udland — S.2). Livsforsikringens produktionsværdi modsvarer af værdien af husholdningens udgifter til forbrug og eksport af tjenester efter samme fremgangsmåde som for skadesforsikring. Investeringsindkomsten, der henføres forsikringstagere, behandles som tillægspræmier. Præmier og erstatninger opføres dog ikke særskilt i forbindelse med livsforsikring og behandles ikke som løbende overførsler. De udgør derimod komponenter i en nettotransaktion, der posteres på den finansielle konto, idet det pågældende finansielle aktiv svarer til livsforsikrings- og livrenterettigheder.
- 16.70 Kontiene omfatter fire transaktionspar: to par vedrørende produktion og forbrug af forsikringstjenester, et par for investeringsindkomst henført til forsikringstagerne og et par for ændringen i livsforsikrings- og livrenterettigheder:
- a) Livsforsikringsproduktionen (P.1) posteres på produktionskontoen for forsikringsselskaberne.
  - b) Værdien af de forbrugte tjenester posteres som husholdningernes udgifter til forbrug (P.3) på kontoen for anvendelse af disponibel indkomst eller som betalt af udlandet, der behandles som eksport af tjenester (P.62) til ikke-residente husholdninger. Husholdningernes betalinger til ikke-residente forsikringsselskaber betragtes som import af tjenester (P.72).
  - c) Investeringsindkomst fra investering af forsikringstekniske reserver, livsforsikring, henført til forsikringstagerne (D.441), posteres på kontoen for allokering af primær indkomst. Bonusser i forbindelse med livsforsikringsaftaler behandles som værende fordelt til forsikringstagere, også selv om de overstiger den investeringsindkomst, som er oppebåret af den institution, som udbetaler bonussen. Investeringsindkomsten posteres med forsikringsselskaberne som betalere og de residente husholdninger eller ikke-residente husholdninger i udlandet som modtagere. Investeringsindkomsten skal fordeles på forsikringstagere i forhold til deres forsikringstekniske reserver, livsforsikring, eller, hvis disse oplysninger ikke foreligger, i forhold til de opkrævede præmier.

▼B

- d) Den finansielle statuskonto indeholder poster for forsikringstekniske reserver, livsforsikring, og livrenterettigheder (AF.62). Disse reserver posteres som passiver for forsikringsselskaberne og aktiver for husholdninger og udlandet. Disse beløb afspejler livsforsikringsaftalernes opsparingselement. Reserverne omfatter præmiereserver og betaling af ydelser. Der kræves ingen opdeling af denne kategori, selv om begge komponenter er nødvendige i beregningen af indtjente præmier og forfaldne ydelser.
- 16.71 Forsikringstekniske reserver, livsforsikring, og livrenterettigheder er baseret på forsikringsaftaler, der udløser et engangsbeløb på en bestemt dato. Engangsbeløbet kan anvendes til at købe en livrente, hvormed et engangsbeløb konverteres til en betalingsstrøm. De enkelte forsikrings-tageres betingede rettigheder — det beløb, der modtages ved eller efter løbetidens udløb som et engangsbeløb eller en livrente — lægges ikke til værdien af forsikringstagerens forpligtelser. Forskellen består i, at beløbet er betinget, og i beregningen af nutidsværdien. Beløbet, der skal posteres under livsforsikring og livrenterettigheder, defineres i henhold til forsik-ringsselskabets regnskabsprincipper.
- 16.72 Tabel 16.2 giver et eksempel på disse bevægelser.

Tabel 16.2 — Livsforsikring

	Anvendelser eller aktiver							Tilgang eller passiver											
	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1							
Tilsvarende poster på								Tilsvarende poster på											
I alt	Kontoen for varer og tjenester	Kontoen for udlandet	Den samlede økonomi	NPISH'er	Husholdninger	Offentlig forvalt. og service	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvalt. og service	Husholdninger	NPISH'er	Den samlede økonomi	Kontoen for udlandet	Kontoen for varer og tjenester	I alt		
	Transaktioner og saldposter																		
	0	0							<i>Udlandskonto</i>										
	0	0							P.62	Eksport af tjenester						0	0	0	
									P.72	Import af tjenester						0		0	
	4	4							<i>Produktionskonto</i>										
									P.1	Produktion						4		4	4
	7		7				7		<i>Konto for allokering af primær indkomst</i>										
								D.441	Formueindkomst henført til forsikringstagere						7	7	0	7	
	4	0	4		4			<i>Konto for anvendelse af disponibel indkomst</i>											
								P.3	Udgifter til endeligt forbrug								4	4	
	221	0	221		221			AF.62	Finansiel statuskonto (primo) Forsikringstekniske reserver, livsforsikring						221	221		221	
	243	0	243		243			AF.62	Finansiel statuskonto (ultimo) Forsikringstekniske reserver, livsforsikring						243	243		243	
	22	0	22		22			F.62	Finansielle transaktioner Forsikringstekniske reserver, livsforsikring						22	22		22	
	0	0	0		0			AF.62	<i>Omvurderingskonto</i> Forsikringstekniske reserver, livsforsikring						0	0		0	

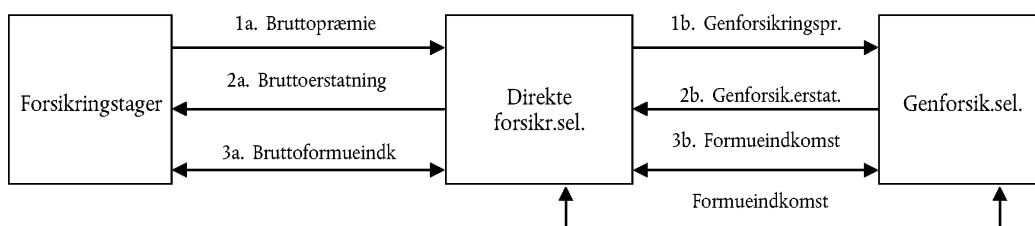
▼B

TRANSAKTIONER I FORBINDELSE MED GENFORSIKRING

- 16.73 Genforsikringsselskabernes konti er stort set de samme som de direkte forsikringsselskabers. Den eneste forskel består i, at de direkte forsikringstransaktioner med forsikringstagere, der ikke selv optræder som leverandører af forsikringstjenester, erstattes af forsikringstransaktioner mellem genforsikringsselskaber og direkte forsikringsselskaber.
- 16.74 Forsikringstransaktioner posteres uden fradrag for genforsikring. Præmierne skal først betales til det direkte forsikringsselskab, der herefter kan betale en del af præmien til genforsikringsselskabet (cession), der herefter kan betale en mindre del til et andet genforsikringsselskab og så fremdeles (retrocession). Det samme finder anvendelse analogt på erstatninger eller ydelser. Behandlingen på grundlag af bruttobeløbet er i overensstemmelse med den oprindelige forsikringstagers position. Denne forsikringstager har normalt ikke noget kendskab til de beløb, som det direkte forsikringsselskab overdrager til et genforsikringsselskab, og hvis genforsikringsselskabet går konkurs, er det direkte forsikringsselskab fortsat forpligtet til at betale det fulde erstatningsbeløb for de overdragede risici.
- 16.75 Direkte forsikringsproduktion beregnes uden fradrag for genforsikring. Den alternative beregning med fradrag for genforsikring består i at registrere den del af den direkte forsikringstagers præmier, der betales direkte til det direkte forsikringsselskab, og den del, der betales til genforsikringsselskabet, men denne bogføringsmetode, der kaldes »netto bogføring«, er ikke tilladt.

Nedenstående figur 1 viser dette forløb.

Figur 1 — Strømme mellem forsikringstagere, direkte forsikringsselskaber og genforsikringsselskaber.

16.76 Figur 1 viser følgende strømme:

- 1 Forsikringstageren foretager betaling af præmien uden fradrag for genforsikring til det direkte forsikringsselskab (1a), hvorefter genforsikringsdelen af bruttopræmien overdrages til genforsikringsselskabet (1b).
  - 2 Tilsvarende posteres betalingen af erstatning, men i modsat retning. Erstatningen betales af genforsikringsselskabet til det direkte forsikringsselskab (2b). Det direkte forsikringsselskab forøger dette beløb med sin egen erstatning, der betales videre til forsikringstageren (2a).
  - 3 Både det direkte forsikringsselskab og genforsikringsselskabet har opnået en formueindkomst ved at investere deres tekniske reserver. Formueindkomsten overføres af genforsikringsselskabet til det direkte forsikringsselskab (3b), der herefter lægger dette beløb til sin egen optjente formueindkomst og viderefordeler det til forsikringstageren (3b).
- 16.77 Alle bruttostrømme mellem forsikringstageren og det direkte forsikringsselskab omfatter de tilsvarende beløbsstrømme mellem det direkte forsikringsselskab og genforsikringsselskabet. Dette er grunden til, at disse pile er kraftigere i skemaet.
- 16.78 Ligesom for direkte forsikring — f.eks. efter en katastrofe — posteres en del af genforsikringskravene som kapitaloverførsler i stedet for som løbende overførsler.

▼B

- 16.79 Genforsikringsselskabets samlede produktion er forbrug i produktionen hos det direkte forsikringsselskab, der har tegnet genforsikringsaftalen. Som anført ovenfor indgås der mange genforsikringsaftaler mellem forsikringsselskaber, der er residente i forskellige økonomier. Produktionsværdien er i disse tilfælde udtryk for den import, der foretages af det forsikringsselskab, der indgår genforsikringsaftalen, og den eksport, der foretages af genforsikringsselskabet.
- 16.80 Posteringen af strømme i forbindelse med genforsikring ligner registrering i forbindelse med skadesforsikring, dog med den undtagelse, at forsikringstageren i en genforsikringsaftale altid selv er et forsikringsselskab.
- 16.81 Produktions- og forbrugstransaktionerne er som følger:
- a) Produktionen (P.1) posteres på genforsikringsselskabernes produktionskonto. Genforsikringstjenester leveres ofte af ikke-residente genforsikringsselskaber, og i så fald posteres de som import af tjenester (P.72).
  - b) Genforsikringsselskabets tjenester kan kun forbruges af direkte forsikringsselskaber eller andre genforsikringsselskaber. Hvis det drejer sig om en resident forsikringstager, posteres brugen af genforsikringstjenesten som forbrug i produktionen (P.2) hos forsikringstageren. Hvis det drejer sig om en ikke-resident forsikringstager, posteres brugen som eksport af tjenester (P.62).
- 16.82 Fordelingstransaktionerne dækker investeringsindkomst, der henføres til forsikringstagere i forbindelse med genforsikring, nettogenforsikringspræmier og genforsikringserstatninger:
- a) Investeringsindkomst (D.441), der optjenes af genforsikringsselskaber ved investering af tekniske genforsikringsreserver, betales til forsikringstagere, der kan være enten direkte forsikringsselskaber eller andre genforsikringsselskaber. Både genforsikringsselskaber og direkte forsikringsselskaber kan være residente eller ikke-residente.
  - b) Skadesgenforsikringspræmier, netto (D.712), betales af forsikringstagere og modtages af genforsikringsselskaber. Både de enheder, der skal betale præmien, og de enheder, der modtager den, kan være ikke-resident.
  - c) Skadesforsikringserstatninger, genforsikring (D.722), betales af genforsikringsselskaber og modtages af forsikringstagere, der både kan være residente og ikke-residente. Både nettopræmier og erstatninger posteres på sekundærindkomstfordelingskontoen.
  - d) Den finansielle statuskonto indeholder posteringer for de tekniske genforsikringsreserver (under AF.61, »forsikringstekniske reserver, skadesforsikring«). Disse reserver posteres som passiver for genforsikringsselskaberne og aktiver for forsikringstagerne. Sådanne forsikringstagere kan være enten direkte forsikringsselskaber eller genforsikringsselskaber.
- 16.83 Provisioner, som genforsikringsselskaber skal betale til forsikringsselskaber i deres egenskab af genforsikringstagere, behandles som en nedsættelse af de præmier, der skal betales til genforsikringsselskaberne. Den del af overskudsdelingen, som genforsikringsselskabet skal betale til det direkte forsikringsselskab, posteres som en løbende overførsel. Selv om de posteres forskelligt, fører både de provisioner, der skal betales, og overskudsdelingen til en reduktion af genforsikringsselskabets produktion.
- 16.84 Hvis de direkte forsikringserstatninger behandles som kapitaloverførsler og ikke løbende overførsler, behandles genforsikringserstatninger for samme begivenhed også som andre kapitaloverførsler (D.99).

▼B**TRANSAKTIONER I FORBINDELSE MED HJÆLPETJENESTER VEDRØRENDE FORSIKRING**

16.85 Produktionen af hjælpetjenester vedrørende forsikring værdiansættes på grundlag af de opkrævede gebyrer eller provisioner. Ved nonprofitinstitutioner, der fungerer som erhvervmæssige sammenslutninger for forsikringsselskaber og pensionskasser, værdiansættes produktionen ud fra bidragene, der indbetales af sammenslutningernes medlemmer. Denne produktion bruges i forbrug i produktionen for sammenslutningernes medlemmer.

LIVRENTER

16.86 Det mest enkle tilfælde af livsforsikringsaftale er en, hvor forsikringstager over en periode foretager en række betalinger til forsikringsselskabet, der som modydelse foretager en engangsbetaling en gang i fremtiden. Ved den mest enkle form for livrente betaler forsikringstageren, kaldet rentenyderen, et engangsbeløb til forsikringsselskabet og modtager som modydelse regelmæssige betalinger enten i en fastsat periode eller i resten af rentenyderens levetid, eller i resten af både rentenyderens og en udpeget anden persons levetid.

16.87 Livrenter administreres af forsikringsselskaber og anvendes til risikoforvaltning. Rentenyderen undgår risici ved at acceptere en bestemt betalingsstrøm, der er fastsat enten i absolutte tal eller i form af en formel, f.eks. indeksreguleret, som modydelse for en engangsbetaling. Forsikringsselskabet løber en risiko, som består i at få et større afkast ved investering af engangsbetalingen end det beløb, der tilfalder rentenyderen som regelmæssige betalinger. Betalingsstrømmen fastsættes under hensyntagen til den forventede levetid.

16.88 Når en livrenteaf tale indgås, sker der en overførsel af midler fra husholdningen til forsikringsselskabet. I mange tilfælde kan det imidlertid blot dreje sig om et engangsbeløb, der skal betales af denne eller et andet forsikringsselskab i henhold til en normal livsforsikringsaftale, der udløber, og som konverteres direkte til en livrente. Det er i disse tilfælde ikke nødvendigt at bogføre betalingen af engangsbeløbet og erhvervelsen af livrenten; der er blot tale om en overførsel fra livsforsikringsreserver til livrentereserver i delsektoren forsikringstagere og pensionskasser. Ved køb af en livrente uafhængigt af en livsforsikringsaftales udløb, bogføres dette som et par finansielle transaktioner mellem husholdning og forsikringsselskab. Husholdningen foretager betaling til forsikringsselskabet og modtager som modydelse et aktiv i henhold til livrentebetingelserne. Forsikringsselskabet modtager et finansielt aktiv fra husholdningen og påtager sig en forpligtelse over for denne.

16.89 Livrenter ophører ved rentenyderens død, idet alle resterende reserver afsat til den pågældende overgår til forsikringsselskabet. Hvis det antages, at forsikringsselskabet har kunnet forudsige den forventede levetid præcist for hele gruppen af rentenydere, vil de gennemsnitlige midler, som er til rådighed ved disses død, imidlertid være lig med nul. Hvis den forventede levetid ændrer sig, skal reserverne tages op til revision. For livrenter, der løber, vil en forlængelse af den forventede levetid reducere det beløb, som er til rådighed for forsikringsselskabet som en slags administrationsgebyr, idet det eventuelt går i minus. I sådanne tilfælde er forsikringsselskabet nødt til at anvende egne midler i håb om efterfølgende at genopbygge disse ved at opkræve et højere administrationsgebyr i forbindelse med nye livrenter.

BOGFØRING AF SKADESFORSIKRINGERERSTATNINGER**Behandling af korrigerede erstatninger**

16.90 De forfaldne erstatninger bogføres som regel, når de pågældende begivenheder indtræffer. Dette princip finder også anvendelse, når betalingen — i tilfælde af omtvistede erstatninger — finder sted flere år efter den

▼B

pågældende begivenhed. Der gøres en undtagelse i tilfælde, hvor det først er muligt at fremsætte et erstatningskrav længe efter, at begivenheden er indtruffet. Der blev således først givet mulighed for at fremsætte et betydeligt antal erstatningskrav, da det blev fastslået, at asbest kunne forårsage alvorlige sygdomme, og at det blev vurderet, at der ville kunne opnås erstatning i henhold til en forsikringsaftale, der var gyldig på det tidspunkt, hvor de pågældende var udsat for asbesten. I sådanne tilfælde bogføres erstatningen på det tidspunkt, hvor forsikringsselskabet accepterer forpligtelsen. Dette er ikke nødvendigvis sammenfaldende med det tidspunkt, hvor der opnås enighed om erstatningens størrelse, eller hvor erstatningen udbetales.

- 16.91 Da der i formelen til beregning af produktion anvendes korrigerede erstatninger og ikke faktiske erstatninger, vil nettopræmierne og erstatningerne kun modsvare hinanden i en bestemt periode, når de faktiske erstatninger har samme værdi som de forventede erstatninger. De burde imidlertid være nogenlunde lige store over en årrække med undtagelse af de år, hvor der opstår en katastrofe.

Behandling af tab ved katastrofer

- 16.92 Erstatninger bogføres som løbende overførsler, der betales af forsikringsselskabet til forsikringstageren. I et tilfælde bogføres erstatningerne som andre kapitaloverførsler (D.99) og ikke som løbende overførsler, nemlig som følge af en større katastrofe. Kriterierne for, hvornår følgerne af en katastrofe skal behandles på denne måde, skal fastsættes i overensstemmelse med de nationale forhold, men de relevante kriterier kan bl.a. være antallet af berørte forsikringstagere og skadernes størrelse. Begrundelsen for at bogføre erstatningerne som kapitaloverførsler i dette tilfælde er, at mange af disse erstatninger vedrører ødelæggelse af eller alvorlig skade på aktiver, f.eks. boliger, bygninger og anlæg.
- 16.93 Efter en katastrofe bogføres den samlede værdi af de erstatninger, der overstiger præmierne, som kapitaloverførsel fra forsikringsselskabet til forsikringstageren. Oplysningerne om omfanget af erstatninger, der skal honoreres i henhold til forsikringsaftaler, indhentes hos forsikringsbranchen. Hvis forsikringsbranchen ikke kan fremlægge disse oplysninger, kan omfanget af katastroferelaterede erstatninger estimeres ud fra forskellen mellem de korrigerede erstatninger og de faktiske erstatninger i katastrofeperioden.

KAPITEL 17

SOCIALFORSIKRING, DER OMFATTER PENSIONER

INLEDNING

17.01 *Definition:* Socialforsikringsordninger er ordninger, hvor deltagerne fra tredjemands side forpligtes eller opfordres til at forsikre sig mod visse sociale risici eller omstændigheder, som kan få negative konsekvenser for deres eget eller de forsørgelsesberettigedes velfærd. I forbindelse med disse ordninger betaler lønmodtagerne eller andre personer eller arbejdsgivere på vegne af deres ansatte sociale bidrag for at give de ansatte eller andre bidrags-ydere, forsørgelsesberettigede eller deres efterladte ret til socialforsikringsydelse i den aktuelle eller de efterfølgende perioder. Bidrag til socialforsikringsordninger kan også betales af eller på vegne af ikkebeskæftigede eller selvstændige.

17.02 Socialforsikringsordningerne kan inddeles i to typer:

- a) Den ene type er socialsikringsordninger, som dækker hele eller store dele af samfundet, og som indføres, kontrolleres og finansieres af offentlige enheder. Pensionsydelse i henhold til disse ordninger kan være knyttet til ydelsesmodtagerens lønniveau eller beskæftigelsesperiode eller være uafhængige heraf. Ikkepensionsydelse er i mindre grad knyttet til lønniveauet.
- b) Den anden type er andre arbejdsmarkedspensioner. Disse ordninger bygger på et arbejdsgiver-/arbejdstagerforhold, hvor pension og eventuelt andre rettigheder er en del af ansættelsesvilkårene, og hvor ansvaret for ydelserne ikke påhviler offentlig forvaltning og service i henhold til bestemmelserne om socialsikring.

17.03 Socialforsikringsordningernes anvendelsesområde varierer fra land til land og fra ordning til ordning i samme land. Det drejer sig f.eks. om følgende ordninger:

- a) Offentlig forvaltning og service pålægger alle lønmodtagere at deltage i en socialsikringsordning.
- b) Arbejdsgiveren kan gøre det til et ansættelsesvilkår, at de ansatte deltager i en forsikringsordning, som arbejdsgiveren vælger.
- c) Arbejdsgiveren kan opfordre de ansatte til at tilslutte sig en ordning ved at indbetale bidrag på vegne af de ansatte.
- d) En fagforening opnår fordelagtige forsikringsvilkår, som kun fagforeningens medlemmer kan nyde godt af.
- e) Der kan oprettes andre ordninger end socialsikringsordninger med et forsikringsselskab i form af gruppeforsikringer eller en række forsikringer, eller de kan forvaltes af et forsikringsselskab mod betaling af et gebyr. Alternativt kan ordningerne forvaltes direkte af arbejdsgiveren på egne vegne eller af arbejdsgivere på vegne af deres ansatte og deres forsørgelsesberettigede eller af andre på vegne af en bestemt gruppe.

Tabel 17.1 — Socialforsikringsordninger

Forsikringstype	Kendetegn	Organisationsform	Sektor/delsektor
Socialsikring	Deltagerne er i henhold til forskrifter forpligtet til at forsikre sig mod visse sociale risici.	Organiseres af offentlig forvaltning og service gennem sociale kasser og fonde	Sociale kasser og fonde (S.1314)

▼ B

Forsikringstype	Kendetegn	Organisationsform	Sektor/delsektor
Anden arbejdsmarkedsrelateret socialforsikring end socialsikring	Arbejdsgiverne kan gøre det til et ansættelsesvilkår, at de ansatte forsikrer sig mod visse sociale risici	Organiseres af arbejdsgivere på vegne af deres ansatte og disses forsørgelsesberettigede eller af andre på vegne af en bestemt gruppe	Sektor eller delsektor for arbejdsgivere, forsikringselskaber, pensionskasser eller nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger

Socialforsikringsordninger, social bistand og individuelle forsikringsaftaler

- 17.04 Social bistand er ikke en del af social forsikring. Sociale bistandsydelser udbetales uafhængigt af en eventuel deltagelse i en socialforsikringsordning, dvs. uden at der er blevet indbetalt adgangsgivende bidrag til en socialforsikringsordning.
- 17.05 Social bistand adskiller sig fra socialsikring ved retten til at modtage sociale bistandsydelser af offentlig forvaltning og service, og disse ydelser er ikke betinget af, at man har valgt at deltage i ordningen ved at betale bidrag. Som regel er alle medlemmer af residente husholdninger berettigede til at søge om social bistand, men udbetalingen er ofte underlagt en række restriktive betingelser. Der foretages ofte en vurdering af den disponible indkomst inklusive socialforsikringsydelser i forhold til en husholdnings formodede behov. Kun de husholdninger, der ligger under en bestemt grænseværdi, kan være berettiget til denne type social bistand.
- 17.06 Individuelle forsikringsaftaler betragtes som socialforsikringsordninger, når de dækker sociale risici og behov, f.eks. sygdom og alderdom. For at en individuel forsikring kan betragtes som en del af en socialforsikringsordning, skal de begivenheder eller omstændigheder, som deltagerne har forsikret sig mod, svare til de i punkt 4.84 anførte risici eller behov, hvortil kommer, at en eller flere af følgende betingelser skal være opfyldt:
- a) Det skal være obligatorisk at deltage i ordningen, enten i henhold til loven eller i henhold til ansættelsesvilkårene for den pågældende ansatte eller en gruppe af lønmodtagere.
  - b) Ordningen er kollektiv til fordel for en nærmere angivet gruppe af lønmodtagere, hvad enten det er lønmodtagere, selvstændige eller ikkebeskæftigede, således at deltagelse i ordningen er begrænset til medlemmerne af denne gruppe.
  - c) En arbejdsgiver yder et bidrag (faktisk eller imputeret) til ordningen på vegne af en ansat, uanset om den ansatte også selv betaler et bidrag.
- 17.07 Forsikringskrav i forbindelse med forsikringer, der er tegnet med det eneste formål at opnå et fradrag, selv om disse forsikringer er tegnet som led i en kollektiv overenskomst, er ikke omfattet af socialforsikring. Disse individuelle forsikringsaftaler bogføres som livs- og skadesforsikring. Forsikringskrav i forbindelse med forsikringsaftaler, som udelukkende er tegnet på den forsikredes eget initiativ uafhængigt af arbejdsgiveren eller offentlig forvaltning og service, er ej heller omfattet af socialforsikring.

▼B**Sociale ydelser**

17.08 Der udbetales sociale ydelser, når visse begivenheder indtræffer, eller når der foreligger visse omstændigheder, der kan påvirke de berørte husholdningers velfærd i negativ retning, enten fordi de lægger yderligere beslag på deres ressourcer eller reducerer deres indkomst. Sociale ydelser ydes i kontanter eller naturalier. Der udbetales sociale ydelser i en række forskellige situationer:

- a) Ydelsesmodtagerne eller deres forsørgelsesberettigede har behov for lægebehandling, tandlægebehandling eller anden behandling eller hospitalsophold, rekreationsophold eller langtidspleje som følge af sygdom, personskade, barsel, kronisk invaliditet, alderdom osv. De sociale ydelser kan ydes i naturalier i form af behandling eller pleje, der er gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante, eller ved at refundere husholdningens udgifter. Der kan ligeledes udbetales sociale ydelser i kontanter til ydelsesmodtagere, der har behov for sundhedspleje.
- b) Ydelsesmodtagerne er ansvarlige for forsørgelsesberettigede af forskellig slags: ægtefæller, børn, ældre slægtninge, handicappede osv. De sociale ydelser udbetales som regel i kontanter i form af regelmæssige ydelser til forsørgelsesberettigede eller familieydelser.
- c) Ydelsesmodtagerne indkomst reduceres, fordi de ikke er i stand til at arbejde eller have fuldtidsarbejde. De sociale ydelser udbetales som regel løbende i kontanter, så længe situationen varer ved. I visse tilfælde udbetales der et engangsbeløb ud over eller i stedet for de løbende udbetalinger. Der kan f.eks. være følgende årsager til, at man ikke er i stand til at arbejde:
  - 1) frivillig eller obligatorisk pensionering
  - 2) ufrivillig arbejdsløshed, herunder midlertidig afskedigelse og korttidsarbejde
  - 3) sygdom, ulykke, fødsel osv., der forhindrer en person i at arbejde eller i at have fuldtidsarbejde.
- d) Ydelsesmodtagerne modtager ydelser som kompensation for at miste en del af indkomsten, hvis hovedindkomstmodtageren afgår ved døden.
- e) Ydelsesmodtagerne får stillet en bolig til rådighed enten gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante, eller ved at godtgøre husholdningernes udgifter. Dette er sociale ydelser i naturalier.
- f) Ydelsesmodtagerne modtager ydelser til at dække udgifter til uddannelse til sig selv eller deres forsørgelsesberettigede. Uddannelses tjenester kan ydes som sociale ydelser i naturalier.

Sociale ydelser fra offentlig forvaltning og service

17.09 Offentlig forvaltning og service leverer sociale ydelser som betaling i forbindelse med socialsikring, social bistand eller sociale overførsler i naturalier.

17.10 Socialsikring refererer til socialforsikringsordninger, der forvaltes af offentlig forvaltning og service.

▼B

- 17.11 Definitionen af sociale ydelser omfatter levering af sundheds- og uddannelsestjenester. Offentlig forvaltning og service stiller typisk disse tjenester til rådighed for alle borgere, uden at der stilles krav om deltagelse i en ordning eller andre kvalificerende krav. Disse tjenester betragtes som sociale overførsler i naturalier og ikke som en del af socialsikrings- eller bistandsydelser. Ud over de sundheds- og uddannelsestjenester, der leveres af offentlig forvaltning og service, kan sådanne tjenester også leveres til enkeltpersoner af nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger. Disse tjenester betragtes også som sociale overførsler i naturalier og ikke som en del af socialforsikringsordninger.

Sociale ydelser leveret af andre institutionelle enheder

- 17.12 Sociale ydelser kan leveres af arbejdsgivere til deres ansatte og disses forsørgelsesberettigede eller af andre enheder, f.eks. fagforeninger. Alle sociale ydelser, der leveres af andre enheder end offentlig forvaltning og service, leveres i henhold til en socialforsikringsordning.

Pensioner og andre former for ydelser

- 17.13 For socialforsikringsydelser og de tilsvarende bidrag sondres der mellem dem, der vedrører pensioner, og dem, der vedrører andre former for ydelser. Den vigtigste pensionsydelse, der er omfattet af socialforsikringsordningerne, er indkomstpension, men der er også andre eksempler. Der udbetales således pensioner til den efterladte ægtefælle eller til personer, der har pådraget sig en erhvervsskade, således at de er uarbejdsdygtige. Hvis hovedindkomstmotageren afgår ved døden eller bliver uarbejdsdygtig og således ikke kan oppebære en indkomst, udbetales der derfor ydelser, der bogføres som pensioner.
- 17.14 Alle andre ydelser grupperes under ikkepensionsydelser. Det er vigtigt at sondre mellem pensions- og ikkepensionsydelser, fordi der bogføres pensionsforpligtelser, uanset om der faktisk er hensat midler til at honorere disse rettigheder eller ej, men der bogføres kun reserver for ikkepensionsydelser, når de tilsvarende reserver rent faktisk findes.

ANDRE SOCIALFORSIKRINGSYDELSER END PENSIONER

- 17.15 *Definition:* Andre socialforsikringsydelser, eller ikkepensionsydelser, er ydelser, som ydelsesmodtagerne direkte eller indirekte modtager afhængigt af specifikke begivenheder og som regel på forudbestemte lovbestemte eller aftalebaserede betingelser.

Med undtagelse af indkomstpension kan en række andre hændelser være dækket, f.eks. ydelser i forbindelse med sygeforsikring, arbejdsløshedsforsikring og langtidsplejeforsikring.

- 17.16 Andre socialforsikringsydelser gives til modtagere i henhold til socialsikringsordninger og andre arbejdsmarkedsordninger end socialsikring.

Andre socialsikringsordninger end pensionsordninger

- 17.17 *Definition:* Andre socialsikringsordninger end pensionsordninger er aftalebaserede forsikringsordninger, hvor ydelsesmodtagerne som deltagere i en socialforsikringsordning forpligtes af offentlig forvaltning og service til at forsikre sig mod andre risici end alderdom og andre aldersrelaterede risici. Andre socialsikringsydelser end pensionsydelser, også kaldet ikkepensionsydelser, gives til ydelsesmodtagerne af offentlig forvaltning og service.

▼B

- 17.18 Ydelsesmodtagerne indbetaler som regel obligatoriske bidrag til en anden socialsikringsordning end en socialsikringspension, der ofte finansieres på pay-as-you-go-basis. Pay-as-you-go-bidrag anvendes i en periode til at finansiere ydelser i samme periode. Denne fremgangsmåde indeholder ikke noget opsparingselement, hverken for offentlig forvaltning og service, for arbejdsgiveren, der administrerer ordningen, eller for de ydelsesmodtagere, der deltager i ordningen. Som regel er der således ikke tale om noget overskud, og hvis der opstår et finansieringsproblem, kan offentlig forvaltning og service have beføjelse til at ændre betingelserne, ikke blot for så vidt angår fremtidig men også tidligere beskæftigelsesperioder. I visse lande kan andre socialsikringsordninger end pensionsordninger opbygge reserver kaldet stødpuderreserver.
- 17.19 Andre socialsikringsrettigheder end pensionsrettigheder, f.eks. tilgodehavender i en socialsikringsordning, registreres ikke i ENS-systemets hovedkonti. Estimer af tilgodehavender i form af rettigheder i henhold til andre socialsikringsordninger end pensioner, såvel som enhver anden arbejdsmarkedsrelateret ikkepension, der tilbydes af offentlig forvaltning og service, er ikke omfattet i hovedkontiene og opføres ikke i tabel 17.5.

Andre arbejdsmarkedsrelaterede socialforsikringsordninger

- 17.20 *Definition:* Andre arbejdsmarkedsrelaterede socialforsikringsordninger er aftalebaserede forsikringsordninger, som enten er lovpligtige, eller som tredjemand har opfordret til at deltage i. Arbejdsgiverne kan i forbindelse med andre arbejdsmarkedsrelaterede socialforsikringsordninger stille krav om, at de ansatte deltager i en socialforsikringsordning valgt af arbejdsgiveren for at forsikre sig mod andre risici end alderdom og alderdomsrelaterede risici. Det er enten arbejdsgiveren eller andre enheder, der, på vegne af arbejdsgiveren, tilbyder disse arbejdsmarkedspensioner.
- 17.21 Andre arbejdsmarkedsrelaterede socialforsikringsordninger betragtes — ligesom de hertil knyttede pensionsordninger — som en del af aflønningen af ansatte, og forhandlingerne mellem arbejdsgivere og ansatte kan eventuelt omhandle de gældende ansættelsesvilkår og lønskalaer. Andre socialforsikringsydelser end pensioner tilbydes ofte af private arbejdsgivere gennem ordninger, som arbejdsgiverne administrerer eller indgår en aftale med tredjemand om, f.eks. et forsikringselskab, der udbetaler sociale ydelser, f.eks. i forbindelse med private sundhedsforsikringer.

Bogføring af beholdninger og strømme efter typen af ikkepensionsrelateret socialforsikringsordning***Socialsikringsordninger***

- 17.22 Da socialsikring normalt finansieres på pay-as-you-go-basis, fremgår socialsikringsrettigheder, f.eks. sociale ydelser, herunder pensioner, ikke af nationalregnskabet hovedkonti.
- 17.23 Pensionsrettigheder, der stammer fra socialsikringsordninger, er omfattet af den supplerende tabel over optjente pensionsrettigheder i socialsikringsordninger, men dette gælder ikke rettigheder, der stammer fra andre socialsikringsordninger end pensionsordninger.
- 17.24 Bogføringen af strømme i forbindelse med andre socialsikringsordninger end pensionsordninger vedrører bidrag fra arbejdsgiveren og de ansatte samt socialsikringsydelser.

▼B

- 17.25 Bidrag fra arbejdsgiveren betragtes som en del af aflønningen af ansatte. Det bogføres som en fordelingstransaktion, der betales af arbejdsgiveren og modtages af de ansatte. De ansatte betaler i så fald et beløb svarende til det, som de modtager fra arbejdsgiveren, sammen med deres egne eventuelle bidrag til socialsikringsordningen. Dette beløb bogføres som anvendelse for husholdningerne og som tilgang for offentlig forvaltning og service.
- 17.26 Bidrag fra selvstændige eller ikkebeskæftigede er også omfattet af husholdningernes bidrag til offentlig forvaltning og service.
- 17.27 Socialsikringsydelser bogføres som fordelingstransaktioner fra offentlig forvaltning og service til husholdningerne.
- 17.28 Tabel 17.2 viser transaktionerne i forbindelse med en socialsikringspension. De svarer til transaktionerne i forbindelse med andre socialsikringsordninger end pensionsordninger.
- Andre arbejdsmarkedsrelaterede ikkepensionsmæssige socialforsikringsordninger**
- 17.29 For andre arbejdsmarkedsrelaterede ikkepensionsmæssige socialforsikringsordninger bogføres deltagernes rettigheder som regel, efterhånden som de optjenes. Investeringsindkomst fra eksisterende rettigheder bogføres som fordelt til ydelsesmodtagerne, som herefter geninvesterer disse i ordningen.
- 17.30 En arbejdsgivers sociale bidrag til en forsikringsordning på vegne af en ansat betragtes som en del af aflønningen af ansatte.
- 17.31 Investeringsindkomst fra optjente rettigheder bogføres som fordelt fra ordningen til husholdningerne. Investeringsindkomsten omfatter renter og udbytte plus, såfremt den institutionelle enhed har andele heri, den fordelte indkomst fra kollektive investeringsordninger. Ordningen kan eventuelt have fast ejendom og således generere et nettooverskud af produktionen, hvilket er omfattet af investeringsindkomsten, der fordeles til ydelsesmodtagerne. I dette tilfælde skal begrebet »investeringsindkomst« forstås således, at det omfatter denne indtægtskilde. Kapitalgevinster og –tab ved investering af de optjente rettigheder er ikke omfattet af investeringsindkomsten, men de bogføres som andre ændringer som følge af omvurderinger.
- 17.32 En del af indkomsten, der fordeles til husholdningerne, anvendes til at afholde ordningens administrationsomkostninger. Disse omkostninger vises som ordningens produktion og husholdningernes udgifter til forbrug. Den resterende del af den fordelte indkomst betragtes som supplerende bidrag, som husholdningerne betaler tilbage til ordningen.
- 17.33 Bidrag til sociale ordninger registreres som betalt af husholdningerne til ordningen. De samlede bidrag til sociale ordninger består af faktiske arbejdsgiverbidrag som en del af aflønningen af ansatte, faktiske lønmodtagerbidrag og bidrag fra andre, der tidligere har deltaget i ordningen, selvstændige og ikkebeskæftigede samt pensionister samt supplerende bidrag som specificeret i punkt 17.32.
- 17.34 Bidragydere til en socialforsikringsordning, som ikke er lønmodtagere, kan være selvstændige eller ikkebeskæftigede, der deltager i kraft af deres erhverv eller tidligere ansættelsesforhold.
- 17.35 De sociale ydelser, som ordningens administrator udbetaler til husholdninger, registreres som fordelingstransaktioner under andre socialforsikringsydelser.

▼B

- 17.36 Betalingen for den tjeneste, som leveres af ordningens administrator, og som svarer til værdien af ordningens produktion, bogføres som husholdningernes udgifter til forbrug.
- 17.37 En stigning i rettigheder som følge af et overskud af bidrag i forhold til ydelser registreres som betaling fra socialforsikringsordningen til husholdningerne. Begrundelsen herfor er, at en sådan stigning i rettigheder påvirker husholdningernes nettoformue direkte og derfor også bør henføres til husholdningssektorens opsparing.
- 17.38 Justeringen for ændringerne i rettigheder, der udbetales af ordningen til husholdningerne, bogføres som et krav fra husholdningerne på ordningen.
- 17.39 Tabel 17.3 viser transaktionerne i forbindelse med en arbejdsmarkedsrelateret pensionsordning. De svarer til transaktionerne i forbindelse med andre socialforsikringsordninger end pensionsordninger.

PENSIONER

- 17.40 *Definition:* Pensionsydelser fra en socialforsikringsordning er ydelser, der udbetales til modtagerne, når de går på pension, som regel på forudbestemte lovbestemte eller aftalebaserede betingelser og typisk i form af en garanteret livrente.

Den vigtigste pensionsydelse i forbindelse med socialforsikringsordninger er indkomstpension, men der er også andre eksempler. Der udbetales således pensionsydelser til den efterladte ægtefælle eller til personer, der har pådraget sig en erhvervsskade, som gør dem uarbejdsdygtige. Der er tale om pension i forbindelse med alle begivenheder, der giver anledning til betaling af ydelser, fordi en indkomstmottager, der er afgået ved døden eller er blevet uarbejdsdygtig, ikke længere er i stand til at oppebære en indkomst til sig selv eller de forsørgelsesberettigede.

Typer af pensionsordninger

- 17.41 Der kan være følgende former for pension:

- a) socialforsikringspensioner
- b) social bistand og
- c) individuelle pensionsforsikringer.

De tilbydes som regel af sociale kasser og fonde, andre offentlige forvaltningsenheder, forsikringselskaber og pensionskasser eller af institutionelle enheder, f.eks. arbejdsgivere. Der kan dog også afhængigt af de nationale forhold være tale om andre institutioner. Begrebet »sociale kasser og fonde« betyder ikke nødvendigvis, at der inden for ordningen er oprettet en fond eller kasse med aktiver. Sociale kasser og fonde og socialsikringsordninger er synonyme.

- 17.42 Socialforsikringspensioner ydes til modtagere, der deltager i socialforsikringsordninger. Den del, der ydes af offentlig forvaltning og service, kaldes socialsikringspensioner (inklusive sociale kasser og fonde), og den del, der ydes af andre enheder, kaldes andre arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger. Søndringen mellem de pensioner, der ydes gennem socialsikringsordninger, og dem, der ydes gennem andre arbejdsmarkedsrelaterede ordninger, varierer betydeligt fra land til land, hvilket medfører, at dækningen og således opfattelsen i de enkelte lande af begrebet »socialsikring« varierer betydeligt.

▼ B**Socialsikringspensioner**

- 17.43 *Definition:* Socialsikringspensioner er aftalebaserede forsikringsordninger, hvor offentlig forvaltning og service gør det obligatorisk for ydelsesmodtagerne som deltagere i en socialforsikringsordning at forsikre sig mod alderdom og andre aldersrelaterede risici, herunder invaliditet, sygdom osv. Sådanne socialsikringspensioner ydes af offentlig forvaltning og service.
- 17.44 Når offentlig forvaltning og service er ansvarlig for ydelse af pensioner til store dele af samfundet, fungerer socialsikringen som en multiarbejdsgiverordning.
- 17.45 Ydelsesmodtagerne indbetaler som regel obligatoriske bidrag til en socialsikringspension, der ofte finansieres på pay-as-you-go-basis. Bidragene i en periode anvendes til at finansiere ydelser i samme periode. Denne ordning indeholder ikke noget opsparingselement, hverken for offentlig forvaltning og service, for arbejdsgiveren, der driver ordningen, eller for de modtagere, der deltager heri. Ordningen giver således ikke noget overskud, og hvis der opstår finansieringsproblemer, kan offentlig forvaltning og service have beføjelse til at ændre betingelserne, ikke blot for så vidt angår fremtidig men også tidligere beskæftigelsesperioder. I visse lande kan socialsikringspensioner dog opbygge reserver kaldet stødpuderereserver.
- 17.46 Den simpleste form for socialsikringspension er meget basal. Niveaue kan fastsættes uafhængigt af bidragenes størrelse, dog er det nødvendigt, at bidragene er indbetalt i en bestemt periode eller på visse andre særlige betingelser. En lønmodtagers pensionsrettigheder i henhold til en socialsikringsordning kan ofte overføres fra arbejdsgiver til arbejdsgiver.
- 17.47 I visse lande kan alle eller de fleste pensionsydelse derimod blive udbetalt gennem en socialsikringsordning. I så fald fungerer offentlig forvaltning og service som formidler for arbejdsgiverne, således at den, efter at have modtaget arbejdsgiverens og husholdningernes bidrag til ordningen, påtager sig ansvaret for at foretage de senere udbetalinger. Offentlig forvaltning og service overtager arbejdsgiverens risiko for, at pensionsudgifterne bliver for stor en byrde for det pågældende foretagende. Befolkningen får derved en garanti for, at pensionerne vil blive udbetalt, dog med det forbehold, at den kan ændre de forfaldne pensionsydelse, også med tilbagevirkende kraft.
- 17.48 Pensionsrettigheder i form af fordringer på en socialsikringspension registreres ikke i ENS-systemets hovedkonti. Estimer af fordringer i form af rettigheder i forbindelse med socialsikringspensioner og enhver anden ydelsesdefineret arbejdsmarkedsrelateret pension, der ydes af offentlig forvaltning og service, er ikke omfattet af hovedkontiene, men er bogført i den supplerende tabel over optjente pensionsrettigheder i tabel 17.5.

Andre arbejdsmarkedspensioner

- 17.49 *Definition:* Andre arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger er aftalebaserede forsikringsordninger, som er lovpligtige, eller som det offentlige har opfordret til at deltage i, eller hvor det fra arbejdsgiverens side er en del af ansættelsesvilkårene, at de ansatte — ydelsesmodtagerne — deltager i en socialforsikringsordning efter arbejdsgiverens valg med henblik på at forsikre sig mod alderdom og andre aldersrelaterede risici. Det er enten arbejdsgiveren eller andre enheder, der, på vegne af arbejdsgiveren, tilbyder disse arbejdsmarkedspensioner.

▼B

- 17.50 Medmindre arbejdsgiverne og ydelsesmodtagerne aftaler at ændre ydelsesens størrelse, ændres pensionsordninger, der administreres af private arbejdsgivere, ikke med tilbagevirkende kraft. Der er imidlertid en risiko for, at arbejdsgiveren ikke er i stand til at betale, fordi han har indstillet sine aktiviteter. Det er blevet mere og mere almindeligt at beskytte ydelsesmodtagernes pensionsrettigheder. Det er nogle gange ikke muligt at overføre pensionsrettigheder fra den ene arbejdsgiver til den anden. Der er en stigende tendens til at der opbygges reserver i forbindelse med arbejdsgiverpensioner. Selv om der ikke er nogen reserver, skal de pågældende arbejdsgivere ifølge de gældende regnskabsregler opføre både de nuværende og tidligere ansattes pensionsrettigheder i deres regnskaber.
- 17.51 Andre arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger betragtes som en del af aflønningen af ansatte, og forhandlingerne mellem arbejdsgiver og ansatte kan eventuelt omhandle de gældende ansættelsesvilkår, lønskalaer og pensionsrettigheder. Private arbejdsgivere udbetaler ofte pensionsydelse fra ordninger, som arbejdsgiverne administrerer eller har indgået en aftale med tredjemand om, f.eks. et forsikringsselskab. Det er nogle gange muligt for en specialiseret enhed at påtage sig ansvaret for at yde pensionstjenester på vegne af en række arbejdsgivere til gengæld for, at de påtager sig ansvaret for at sikre en passende finansiering til at honorere de pågældende pensionsrettigheder. Dette kaldes en »multiarbejdsgiverpensionsordning«.
- 17.52 Både de nuværende og tidligere lønmodtagere, som er modtagere, kan bidrage til denne ordning og forventes at modtage en formueindkomst derfra. Denne formueindkomst betragtes efterfølgende som et supplerende bidrag, som de skal betale.
- 17.53 Pensionsordninger opdeles i bidragsdefinerede ordninger og ydelsesdefinerede ordninger.

Bidragsdefinerede ordninger

- 17.54 *Definition:* En bidragsdefineret ordning er en pensionsordning, hvor ydelserne udelukkende defineres ud fra de midler, der er oparbejdet af bidragene i hele lønmodtagerens arbejdsliv, hvortil kommer en eventuel værditilvækst som følge af de investeringer, som pensionsmanageren foretager med disse midler.
- 17.55 Den ansatte har det fulde ansvar for, at den bidragsdefinerede ordning giver en passende indkomstpension.
- 17.56 Det er forholdsvis nemt at opnå detaljerede oplysninger om bidragsdefinerede ordninger, da der skal foreligge fuldstændige regnskaber, og der ikke skal foretages nogen aktuarmæssige beregninger. De fleste af disse ordninger findes inden for selskabssektoren (kolonne A i tabel 17.5), men i visse tilfælde kan det offentlige fungere som manager. Pensionsrettighederne i alle bidragsdefinerede pensionsordninger er opført i nationalregnskabets hovedkonti.

Ydelsesdefinerede ordninger

- 17.57 *Definition:* En ydelsesdefineret ordning er en pensionsordning, hvor de ydelser, der skal betales til lønmodtageren ved pensionering, fastsættes på grundlag af en formel, enten alene eller kombineret med et garanteret minimumsbeløb.

▼ B

- 17.58 Arbejdsgiveren eller en enhed, der handler på dennes vegne, har ansvaret for, at en ydelsesdefineret ordning giver en passende indkomstpension.

Fiktive bidragsdefinerede ordninger og hybride ordninger

- 17.59 Fiktive bidragsdefinerede ordninger og hybride ordninger hører under ydelsesdefinerede ordninger.

- 17.60 *Definition:* En fiktiv bidragsdefineret ordning svarer til en bidragsdefineret ordning, dog med den forskel, at der er et garanteret minimumsbeløb.

- 17.61 I en fiktiv bidragsdefineret ordning krediteres og akkumuleres bidragene (både fra arbejdsgiver og ansat) på individuelle konti. Disse individuelle konti er fiktive i den forstand, at bidragene til ordningerne anvendes til at udbetale pensionsydelse til de deltagere, der allerede er gået på pension. På pensionstidspunktet konverteres det akkumulerede beløb til en livrente på grundlag af en formel, der bygger på en række faktorer, bl.a. en måling af den forventede levetid, og dette beløb dyrtidsreguleres årligt.

- 17.62 Hybride ordninger er ordninger, der både har et ydelsesdefineret og et bidragsdefineret element. En ordning betragtes som hybrid, enten fordi den indeholder både ydelsesdefinerede og bidragsdefinerede elementer, eller fordi den omfatter fiktive bidragsdefinerede elementer og samtidig enten ydelsesdefinerede eller bidragsdefinerede elementer. De forskellige elementer kan være blandet for en enkelt modtager eller differentieret efter modtagergrupper afhængigt af aftale, pension, der udbetales, osv.

- 17.63 I en fiktiv bidragsdefineret ordning og i en hybrid ordning deles ansvaret for at sikre en passende indkomstpension mellem arbejdsgiveren og den ansatte.

- 17.64 I visse tilfælde bæres arbejdsgiverens ansvar af multiarbejdsgiverordningen, der administrerer den bidragsdefinerede pensionsordning på vegne af arbejdsgiveren.

Ydelsesdefinerede ordninger sammenlignet med bidragsdefinerede ordninger

- 17.65 Den grundlæggende regnskabsmæssige forskel mellem en ydelsesdefineret og en bidragsdefineret pensionsordning er, at ydelsen til den ansatte i den aktuelle periode inden for rammerne af en ydelsesdefineret pensionsordning fastsættes ud fra arbejdsgiverens forpligtelser med hensyn til pensionsniveauet, mens ydelsen til den ansatte i den aktuelle periode inden for rammerne af en bidragsdefineret pensionsordning fastsættes ud fra de bidrag, der er indbetalt til ordningen, og den investeringsindkomst og de kapitalgevinster og -tab, som disse og tidligere bidrag har indbragt. Mens der således i princippet foreligger fuldstændige oplysninger om ydelserne til deltagerne i en bidragsdefineret pensionsordning, beregnes ydelserne til deltagerne i en ydelsesdefineret pensionsordning aktuarmæssigt.

▼B

- 17.66 Der kan være fire forskellige årsager til ændringer i pensionsrettigheder i en bidragsdefineret pensionsordning. Den første af disse årsager, forøgelsen af pensionsrettigheder optjent i indeværende periode, er stigningen i rettigheder forbundet med de lønninger, der er tjent i den aktuelle periode. En anden årsag, nemlig forøgelsen af tidligere optjente pensionsrettigheder, er stigningen i værdien af rettigheder som følge af, at pensionstidspunktet (og dødstidspunktet) er rykket et år nærmere. Den tredje årsag til en ændring i niveauet af rettigheder er et fald som følge af betalingen af ydelser til de pensionister, der er omfattet af ordningen. Den fjerde årsag til en ændring skyldes andre faktorer, som afspejles i kontoen for andre ændringer i status.
- 17.67 Ligesom med en bidragsdefineret pensionsordning kan arbejdsgiveren og/eller den ansatte indbetale faktiske bidrag til ordningen i den aktuelle periode. Det kan dog forekomme, at disse betalinger ikke er tilstrækkelige til at dække stigningen i ydelser hidrørende fra det aktuelle års beskæftigelse. Der imputeres derfor et supplerende bidrag fra arbejdsgiveren for at skabe balance mellem de faktiske og imputerede bidrag og forøgelsen af pensionsrettigheder optjent i indeværende periode. Disse imputerede bidrag er som regel positive, men de kan også være negative, hvis summen af modtagne bidrag overstiger forøgelsen af pensionsrettigheder optjent i indeværende periode.
- 17.68 I slutningen af regnskabsperioden kan niveauet af pensionsforpligtelser over for tidligere og aktuelle ansatte beregnes ved på grundlag af aktuarmæssige beregninger at estimere den aktuelle værdi af de skyldige beløb, der skal betales som pension. En af årsagerne til den årlige stigning i dette beløb er, at den aktuelle værdi af de rettigheder, der eksisterer i starten af året, og som fortsat skal honoreres i slutningen af året, er steget, fordi man er rykket ét år tættere på fremtiden, og der således skal anvendes en diskonteringsfaktor mindre til beregning af den aktuelle værdi. Det er denne gradvise afvikling af diskonteringsfaktoren, der tager højde for forøgelsen af tidligere optjente pensionsrettigheder.
- 17.69 En yderligere grundlæggende forskel mellem en ydelsesdefineret pensionsordning og en bidragsdefineret pensionsordning vedrører betalingen af pensionsordningens administrationsomkostninger. Ved en bidragsdefineret pensionsordning bæres alle risici af modtagerne. Pensionsordningen administreres på deres vegne, og de betaler omkostningerne i forbindelse hermed. Da ordningen kan administreres af andre enheder end arbejdsgiveren, er det hensigtsmæssigt at behandle administrationsomkostningerne som en del af investeringsindkomsten, som tilbageholdes i ordningen til at afholde udgifter og skabe en fortjeneste. I lighed med bogføringsreglerne i forbindelse med forsikring behandles investeringsindkomsten som værende fordelt helt og fuldt til modtagerne, idet en del anvendes til at afholde udgifter og resten geninvesteres i ordningen.
- 17.70 For en ydelsesdefineret pensionsordning er situationen en anden. Her er det arbejdsgiveren eller en enhed, der handler på vegne af arbejdsgiveren, og ikke modtagerne alene, der bærer risikoen for, at der ikke er tilstrækkelige midler til at honorere pensionsrettighederne. Ordningen kan være direkte administreret af arbejdsgiveren og være en del af samme institutionelle enhed eller kan være fiktiv. Selv i dette tilfælde er der omkostninger forbundet med at administrere ordningen. Selv om disse omkostninger som udgangspunkt afholdes af arbejdsgiveren, er det hensigtsmæssigt at betragte dette som en slags indkomst i naturalier til de ansatte, og af praktiske hensyn kan de indgå i arbejdsgiverens bidrag. Dette forudsætter, at alle omkostninger afholdes af de aktuelle ansatte og ikke af pensionister. Det forudsætter ligeledes, at den fordeling, der skal foretages i tilfælde af fiktive ordninger, kan finde anvendelse i andre situationer.

▼B

- 17.71 Ved en ydelsesdefineret ordning er det usandsynligt, at selvstændige eller ikkebeskæftigede bidrager løbende, selv om det dog er muligt, hvis de tidligere var i et ansættelsesforhold, hvortil der var knyttet en ydelsesdefineret pension, og de har bevaret retten til at deltage. Personer, der tidligere befandt sig i et ansættelsesforhold, og uanset om de modtager en pension, modtager en formueindkomst og betaler supplerende bidrag.

Pensionsadministrator, pensionsmanager, pensionskasse og multiarbejdsgiverpensionsordning

- 17.72 Socialforsikringsordninger kan oprettes af arbejdsgivere eller offentlig forvaltning og service, de kan oprettes af forsikringsselskaber på vegne af ansatte, eller der kan være etableret separate institutionelle enheder til at opbevare og forvalte de aktiver, der skal anvendes til at oparbejde pensionsmidler og udbetale pensionsydelse. Delsektoren pensionskasser omfatter kun de socialforsikringspensionskasser, som er institutionelle enheder og er adskilt fra de enheder, der opretter dem.
- 17.73 En arbejdsgiver kan indgå en aftale med en anden enhed om at forvalte pensionsordningen og sørge for udbetaling til modtagerne. Dette kan foregå på forskellige måder.
- 17.74 For det første fungerer pensionsadministratoren som arbejdsgiverens repræsentant, idet han varetager den daglige administration af pensionsordningen, og det er fortsat arbejdsgiveren, der bærer risikoen for manglende midler i ordningen eller har fordelen ved overskud.
- 17.75 For det andet er pensionsmanageren ligeledes ansvarlig for at fastsætte betingelserne for en anden arbejdsgiverrelateret pensionsordning og har det endelige ansvar for pensionsrettighederne. Pensionsmanageren har ligeledes et betydeligt ansvar for den langsigtede investeringspolitik, herunder valget af investeringsformer og administrationsudbydere. Selv om den samme enhed ofte kan varetage begge funktioner som pensionsmanager og pensionsadministrator, er disse ansvarsområder i visse tilfælde fordelt på forskellige enheder.
- 17.76 For det tredje er det ikke usædvanligt for en enkelt enhed at indgå aftaler med en række arbejdsgivere med henblik på at forvalte deres pensionsordninger som en multiarbejdsgiverpensionsordning. Ifølge sådanne aftalebetingelser accepterer multiarbejdsgiverpensionsordningen ansvaret for, at der ikke er midler nok til at honorere forpligtelserne, til gengæld for at kunne beholde eventuelle overskydende midler. Ved at samle risiciene på flere forskellige arbejdsgivere giver en multiarbejdsgiverordning mulighed for at foretage en udligning af over- og underskud, således at der for alle ordningerne samlet set opnås et overskud, ligesom et forsikringsselskab samler risiciene for et stort antal kunder. I dette tilfælde fungerer multiarbejdsgiverpensionsordningen som pensionsmanager.
- 17.77 Når offentlig forvaltning og service overtager ansvaret for at betale ydelser til store dele af samfundet, fungerer socialsikringen som multiarbejdsgiverordning. Ligesom et forsikringsselskab bærer de offentlige myndigheder risikoen for manglende midler til at honorere pensionsforpligtelser, eller de er berettigede til at beholde et eventuelt overskud. Socialsikringen finansieres dog ofte på pay-as-you-go-basis, hvorfor der således ikke genereres noget overskud, og hvis der opstår et finansieringsproblem, kan de offentlige myndigheder have beføjelse til at ændre rettighederne, ikke blot for så vidt angår fremtidig men også tidligere beskæftigelse.

▼B

- 17.78 Pensionsmanagerens ansvar for underfinansiering eller overfinansiering af en pensionsordning bogføres som et aktiv/passiv-forhold med pensionsadministratoren. Ændringer i passiver mellem pensionsmanager og pensionsadministrator bogføres for hver periode. Det er ikke pensionsrettighederne i pensionsordningen, der bogføres som passiver for pensionsmanageren, men derimod forskellen mellem pensionsrettigheder og ordningens beholdning af aktiver. Når værdien af ordningens aktivbeholdning overstiger værdien af pensionsrettigheder, hvilket betragtes som overfinansiering, bogføres der et passiv/aktiv-forhold med pensionsmanageren, når det er sikkert, at en eventuel overfinansiering vil tilfalde pensionsmanageren, hvis ordningen skulle afvikles.
- 17.79 Eventuelle kapitalgevinster eller -tab i forbindelse med de aktiver, som forvaltes af pensionsadministratoren, tilfalder pensionsmanageren, således at pensionskassens nettoformue hele tiden er lig med nul.

Bogføring af beholdninger og strømme efter arten af socialsikringspension***Transaktioner i forbindelse med socialsikringspensioner***

- 17.80 Da socialsikring normalt finansieres på pay-as-you-go-basis, fremgår pensionsrettigheder i socialsikringsordninger ikke af nationalregnskabet hovedkonti. Man ville uden videre kunne foretage internationale sammenligninger, hvis alle lande havde samme slags ydelser i forbindelse med socialsikrings- og socialforsikringsordninger. Dette er dog ikke tilfældet, og der er store nationale forskelle i opfattelsen af, hvad der er omfattet af socialsikring.
- 17.81 Pensionsrettighederne i socialsikringsordninger er ikke omfattet af nationalregnskabet hovedkonti. Disse ordninger og arbejdsgiverordninger findes i mange forskellige afskygninger, som varierer fra medlemsstat til medlemsstat. Pensionsrettigheder i socialsikringsordninger figurerer i den supplerende tabel over pensionsrettigheder i socialsikringsordninger (tabel 17.5) for at give mulighed for at sammenligne landespecifikke data.
- 17.82 Bogføringen af strømme i forbindelse med socialsikringspensioner vedrører arbejdsgiverbidrag og lønmodtagerbidrag og socialsikringsydelser.
- 17.83 Arbejdsgiverbidrag betragtes som en del af aflønningen af ansatte. De bogføres som en fordelingstransaktion fra arbejdsgiveren til den ansatte. Den ansatte betaler i så fald et beløb svarende til det, som modtages fra arbejdsgiveren, sammen med eventuelle bidrag på egne vegne til socialsikringsfonden. Dette beløb bogføres som betalt af husholdningerne til offentlig forvaltning og service.
- 17.84 Bidrag fra selvstændige eller ikkebeskæftigede medregnes også i husholdningernes bidrag til offentlig forvaltning og service.
- 17.85 Socialsikringsydelser bogføres som fordelingstransaktioner fra offentlig forvaltning og service til husholdningerne.
- 17.86 Tabel 17.2 viser transaktionerne i forbindelse med en socialsikringspension.

▼ B

Tabel 17.2 — Konti for bidrag til sociale ordninger og pensionsydelse, der betales via socialsikringen

Anvendelse					Konto- og transaktionstype	Tilgang				
Arbejdsgiver	Sociale kasser og fonde	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi		Arbejdsgiver	Sociale kasser og fonde	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi
Indkomstdannelseskonto										
139,0				139,0	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1211)					
Konto for allokering af primær indkomst										
					Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1211)			139,0		139,0
Sekundærindkomstfordelingskonto										
		226,0		226,0	Socialsikringsbidrag (pensioner)		226,0			226,0
		139,0		139,0	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.6111)		139,0			139,0
		87,0		87,0	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger (D.6131)		87,0			87,0
	210,0			210,0	Socialsikringspensionsydelse i kontanter			210,0		210,0

Transaktioner i forbindelse med andre arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger

17.87 For andre arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger bogføres deltagerens rettigheder som regel efterhånden som de optjenes. Investeringsindkomst fra eksisterende pensionsrettigheder bogføres som fordelt til modtagerne og geninvesteret af disse i pensionsordningen.

17.88 Bogføringen af transaktioner i forbindelse med en bidragsdefineret ordning er mindre kompliceret end bogføringen af transaktioner i forbindelse med en ydelsesdefineret ordning.

17.89 For begge typer ordninger antages det, at der findes en pensionskasse. En bidragsdefineret pensionsordning kræver, at der findes en pensionskasse. For en ydelsesdefineret pensionsordning kan der være en faktisk eller en fiktiv pensionskasse. Hvis pensionskassen findes, kan den være en del af samme institutionelle enhed som arbejdsgiveren, en separat institutionel enhed med en selvstændig pensionsordning eller en del af en anden finansiel institution, som enten kan være et forsikringselskab eller en multiarbejdsgiverpensionsordning.

▼B***Transaktioner i forbindelse med bidragsdefinerede pensionsordninger***

- 17.90 Arbejdsgiverbidrag til en bidragsdefineret pensionsordning på vegne af en ansat betragtes som en del af aflønningen af ansatte.
- 17.91 Investeringsindkomsten fra optjente pensionsrettigheder bogføres ligeledes som fordelt til husholdninger fra pensionskassen. Investeringsindkomsten omfatter renter og udbytte plus den fordelte indkomst fra kollektive investeringsordninger, hvis pensionskassen har andele heri. Pensionskassen kan eventuelt have fast ejendom og således generere et nettooverskud af produktionen, der sammen med investeringsindkomsten, registreres som fordelt til pensionsmodtagerne. I dette tilfælde omfatter begrebet »investeringsindkomst« denne type indkomst, såfremt den findes. Kapitalgevinster og –tab, der opstår ved investering af de optjente pensionsrettigheder, medregnes ikke i investeringsindkomsten, men bogføres som andre ændringer som følge af omvurderinger.
- 17.92 En del af indkomsten, der fordeles til husholdningerne, anvendes til at afholde pensionskassens administrationsomkostninger. Disse omkostninger bogføres som pensionskassens produktion og som husholdningernes udgifter til forbrug. Den resterende del af den fordelte indkomst behandles som supplerende pensionsbidrag, som husholdningerne betaler tilbage til pensionskassen.
- 17.93 Bidrag til sociale ordninger bogføres som betalt af husholdningerne til pensionskassen. De samlede bidrag til sociale ordninger består af de faktiske arbejdsgiverbidrag, som er en del af aflønningen af ansatte, faktiske lønmodtagerbidrag og eventuelt bidrag fra andre personer, herunder personer, der tidligere har deltaget i ordningen, selvstændige og ikkebeskæftigede samt pensionister, samt de supplerende bidrag som nævnt i punkt 17.92. Af klarhedshensyn og for at gøre det nemmere at sammenligne med ydelsesdefinerede ordninger registreres de supplerende bidrag med deres fulde værdi. De samlede bidrag fra husholdningerne til pensionskassen angives netto ligesom forsikringspræmierne angives netto, hvilket svarer til samtlige bidrag minus gebyrer for den ydede tjeneste.
- 17.94 De, der ud over lønmodtagere bidrager til en bidragsdefineret pensionsordning, kan være selvstændige, der deltager i en bidragsdefineret pensionsordning, eller ikkebeskæftigede, der deltager i en bidragsdefineret pensionsordning i kraft af deres erhverv eller tidligere beskæftigelsesstatus.
- 17.95 Pensionsydelse, som husholdninger modtager fra en pensionskasse, bogføres som fordelingstransaktioner under andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger (D.6221).
- 17.96 Der er ligeledes en transaktion for den tjeneste, der leveres af pensionskassen (svarende til værdien af pensionskassens produktion), som bogføres som husholdningernes udgifter til forbrug.
- 17.97 Stigningen i pensionsrettigheder som følge af et overskud af bidrag i forhold til ydelser bogføres som betalt af pensionskassen til husholdningerne. På tilsvarende vis bogføres et fald i pensionsrettighederne som følge af et underskud af bidrag i forhold til ydelser som betalinger fra husholdningerne til pensionskassen. Ændringerne i pensionsrettigheder påvirker husholdningernes nettoformue direkte og således også husholdningssektorens opsparing. Da en stor del af stigningen i pensionsrettighederne for deltagerne i en bidragsdefineret pensionsordning, og således

▼B

i sidste instans finansieringen af ydelserne, hidrører fra kapitalgevinster, der ikke indgår i de supplerende bidrag fra deltagere i bidragsdefinerede pensionsordninger, vil der ofte være tale om en negativ korrektion af ændringerne i disse personers pensionsrettigheder.

- 17.98 Korrektionen for ændringerne i pensionsrettigheder, der betales af pensionskassen til husholdningerne, bogføres som et krav fra husholdningerne på pensionskassen.
- 17.99 Tabel 17.3 viser de posteringer, der er nødvendige for at bogføre transaktioner i forbindelse med en bidragsdefineret ordning. Det er enklere end den tilsvarende tabel for en ydelsesdefineret ordning, fordi der ikke er nogen imputerede transaktioner.

Tabel 17.3 — Konti for pensionsydelser i henhold til en bidragsdefineret ordning

Anvendelser					Konto-og transaktionstype	Tilgang				
Arbejdsgiver	Pensionskasse	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi		Arbejdsgiver	Pensionskasse	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi
Produktionskonto										
					Produktion (P.1)		1,4			1,4
Indkomstdannelseskonto										
11,0				11,0	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1211)					
Konto for allokering af primær indkomst										
					Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1211)			11,0		11,0
			3,0	3,0	Formueindkomst (D.4)		3,0			3,0
	16,2			16,2	Investeringsindkomst henført til pensionsopparere (D.442)			16,2		16,2
Sekundærindkomstfordelingskonto										
		37,3		37,3	Husholdningernes samlede pensionsbidrag		37,3			37,3
		11,0		11,0	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.6111)		11,0			11,0
		11,5		11,5	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger (D.6131)		11,5			11,5

▼B

Anvendelser					Konto- og transaktionstype	Tilgang				
Arbejdsgiver	Pensionskasse	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi		Arbejdsgiver	Pensionskasse	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi
		16,2		16,2	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger (D.6141)		16,2			16,2
		- 1,4		- 1,4	Gebyrer til socialforsikringsordninger (D.61SC)		- 1,4			- 1,4
	26,0			26,0	Andre pensionsydelse fra socialforsikringsordninger (D.6221)			26,0		26,0
Indkomstanvendelseskonto										
		1,4		1,4	Udgifter til forbrug (P.3)					
	11,3			11,3	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder (D.8)			11,3		11,3
- 11,0	- 11,8	25,8	- 3,0	0	Opsparing					
Ændringer i aktiver					Finansiell konto	Ændringer i passiver				
					Fordringserhvervelse, netto (B.9)	- 11,0	- 11,8	25,8	- 3,0	0,0
		11,3		11,3	Pensionsrettigheder (F.63)		11,3			11,3
- 11,0	- 0,5	14,5	- 3,0	0,0	Andre finansielle aktiver					

Andre strømme i forbindelse med bidragsdefinerede pensionsordninger

17.100 De øvrige faktorer, der påvirker ændringerne i statuskontoposteringen for ændringerne i pensionsrettigheder, registreres på kontiene for andre ændringer i status. Især gælder det, at modtagernes rettigheder udviser kapitalgevinster/-tab på omvurderingskontoen, der nøjagtig svarer til kapitalgevinsterne/-tabene for de aktiver, som pensionskassen har til at imødekomme disse forpligtelser.

17.101 Investeringen af rettighederne i forbindelse med bidragsdefinerede pensionsordninger fører til kapitalgevinster eller -tab. Disse opstår som følge af værdiændringer af pensionskassens aktiver, og et beløb, der svarer nøjagtig til kapitalgevinsterne og -tabene, betragtes som en stigning i modtagernes pensionsrettigheder. Dette bogføres på omvurderingskontoen.

Transaktioner i forbindelse med ydelsesdefinerede pensionsordninger

17.102 I ydelsesdefinerede pensionsordninger er arbejdsgiveren ansvarlig for at honorere pensionsbetalingerne. Alternative konstruktioner med en multi-arbejdsgiverordning, eller hvor det offentlige påtager sig arbejdsgiverens ansvar, følger definitionerne i punkt 17.76 og 17.77.

▼B

- 17.103 Det samlede arbejdsgiverbidrag til en ydelsesdefineret pensionsordning på vegne af sine ansatte skal være tilstrækkeligt til, at de inklusive faktiske bidrag fra de ansatte selv og eksklusive ordningens administrationsomkostninger svarer til forøgelsen af den ansattes pensionsrettigheder optjent i indeværende periode. Arbejdsgiverbidraget deles op i en faktisk og en imputeret del, idet den sidstnævnte beregnes således, at der er fuld overensstemmelse mellem alle bidragene, der forøger for den ansattes rettigheder, og betalingen for tjenesten i forbindelse med disse rettigheder.
- 17.104 Arbejdsgiverbidraget beregnes i forhold til de pensionsrettigheder, der optjenes i perioden, uanset om ordningen har haft en investeringsindkomst i samme periode, eller om ordningen er overfinansieret. Rettighederne i den aktuelle periode er en del af aflønningen af ansatte, og hvis ikke den fulde værdi af arbejdsgiverbidraget blev medregnet, ville det føre til en for lavt sat aflønning af ansatte og et for højt sat tal for arbejdsgiverens overskud af produktionen. Det er vigtigt at bogføre bidragene løbende, også i tilfælde af en bidragspause, hvor arbejdsgiveren ikke betaler noget faktisk bidrag. Arbejdsgiverbidraget betragtes som en ændring i passiverne mellem pensionskasse og arbejdsgiver. Dette medfører, at de begge har samme nettoformue som hvis bidragene ikke blev bogført i en bidragspause, uden at aflønningen af ansatte reduceres kunstigt.
- 17.105 Der kan i forbindelse med ydelsesdefinerede ordninger fastsættes en karenstid, der først skal være overstået, før en lønmodtager kan modtage pensionsydelse. Til trods for denne karenstid skal både bidrag og rettigheder bogføres fra starten af ansættelsesforholdet, dog korrigeret med en faktor, der afspejler sandsynligheden for, at den ansatte faktisk fuldfører karenstiden.
- 17.106 Summen af faktiske og imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger betragtes som aflønning af ansatte. De bogføres som anvendelse for arbejdsgiveren på indkomstdannelseskontoen og som en tilgang for lønmodtageren på kontoen for allokering af primær indkomst.
- 17.107 Stigningen i nutidsværdien af rettighederne for lønmodtagere, der fortsat bidrager, og lønmodtagere, der ikke længere bidrager, men bevarer retten til pensionsydelse i fremtiden, repræsenterer investeringsindkomsten, der fordeles til lønmodtagerne. Der foretages intet fradrag for noget beløb, der eventuelt finansieres via kapitalgevinster, eller som ikke faktisk modsvarer af eksisterende midler. Den investeringsindkomst, der fordeles til lønmodtagerne, modsvarer det beløb, som lønmodtageren ubetinget har krav på i henhold til den gældende aftale. Hvorledes arbejdsgiveren i sidste instans vælger at honorere denne forpligtelse, er ikke relevant for bogføringen af dette som en investeringsindkomst, og hvorledes renter eller udbytte rent faktisk finansieres, påvirker heller ikke deres bogføring som investeringsindkomst. Investeringsindkomsten bogføres som anvendelse for pensionskassen og tilgang for husholdningerne. Den geninvesteres med det samme af husholdningerne i pensionskassen og er en del af deres supplerende pensionsbidrag.
- 17.108 På sekundærindkomstfordelingskontoen er bidrag til sociale ordninger opført som anvendelse for husholdningerne og tilgang for pensionskassen. De samlede bidrag til sociale ordninger, der skal betales, består af faktiske og imputerede arbejdsgiverbidrag, som er en del af aflønningen af ansatte, eksklusive pensionsordningens administrationsomkostninger, men inklusive faktiske lønmodtagerbidrag og inklusive de supplerende bidrag som anført i punkt 17.107. Som beskrevet i

▼B

punkt 17.54-17.56 i forbindelse med de bidragsdefinerede ordninger registreres den fulde værdi af bidragene og de supplerende bidrag, idet en udligningspost repræsenterer gebyret for den ydede tjeneste. Det faktisk betalte beløb er et nettobidrag.

- 17.109 Pensionsydelse fra pensionsordningen til husholdningerne bogføres på sekundærindkomstfordelingskontoen. Når ydelserne modtages i form af en livrente, opføres livrentebetalingerne her, og ikke den engangsydelse, der er forfalden på pensioneringstidspunktet.
- 17.110 Der er på indkomstanvendelseskontoen en postering for betaling af pensionskassens tjeneste, der svarer til værdien af pensionskassens produktion plus produktionen i de foretagender, der forvalter livrenter, som er betalt med pensionsrettigheder. Der er tale om anvendelse for husholdningerne og tilgang for pensionskassen.
- 17.111 Der er på indkomstanvendelseskontoen ligeledes en postering, der viser stigningen i pensionsrettigheder, som fremkommer ved arbejdsgiverens indbetalinger, der forøger pensionsrettighederne, med fradrag af de ydelser, der udbetales. Dette beløb registreres som tilgang for husholdningerne og anvendelse for pensionskassen. Baggrunden herfor er, at en sådan ændring i pensionsrettigheder påvirker husholdningernes nettoformue direkte, hvorfor den bør medregnes i husholdningssektorens opsparing.
- 17.112 Beløbet på indkomstanvendelseskontoen, som pensionskassen betaler til husholdningerne, registreres på den finansielle konto som en ændring i husholdningernes aktiver i forhold til pensionskassen.
- 17.113 Andre organisationer, herunder fagforeninger, kan for sine medlemmer drive en ydelsesdefineret pensionsordning, som i alle henseender svarer til en arbejdsgivers ydelsesdefinerede pensionsordning. Bogføringen er fuldstændig den samme, dog med den undtagelse, at pensionsmanager »erstatte« arbejdsgiver og deltager i ordningen »erstatte« lønmodtageren.
- 17.114 For at illustrere bogføringen af transaktioner i forbindelse med en ydelsesdefineret pensionsordning indeholder tabel 17.4 et taleksempel. Imputerede tal er anført med fed tekst, og de tal, der opstår ved omkanalisering, er anført i kursiv.

Tabel 17.4 — Konti for pensionsydelser i henhold til en ydelsesdefineret ordning

Anvendelser					Konto- og transaktionstype	Tilgang				
Arbejdsgiver	Pensionskasse	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi		Arbejdsgiver	Pensionskasse	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi
Produktionskonto										
					Produktion (P.1)		0,6			0,6
Indkomstdannelseskonto										
10,0				10,0	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1211)					

▼B

Anvendelser					Konto-og transaktionstype	Tilgang				
Arbejdsgiver	Pensjonskasse	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi		Arbejdsgiver	Pensjonskasse	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi
4,1				4,1	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1221)					
Konto for allokering af primær indkomst										
					Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1211)			10,0		10,0
					Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.1221)			4,1		4,1
			2,2	2,2	Formueindkomst (D.4)		2,2			2,2
	4,0			4,0	Investeringsindkomst henført til pensionsopsparere (D.442)			4,0		4,0
Sekundærindkomstfordelingskonto										
		19,0		19,0	Husholdningernes samlede pensionsbidrag		19,0			19,0
		10,0		10,0	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.6111)		10,0			10,0
		4,1		4,1	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger (D.6121)		4,1			4,1
		1,5		1,5	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger (D.6131)		1,5			1,5
		4,0		4,0	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger (D.6141)		4,0			4,0
		- 0,6		- 0,6	Gebyrer til socialforsikringsordninger (D.61SC)		- 0,6			- 0,6
	16,0			16,0	Andre pensionsydelse fra socialforsikringsordninger (D.6221)			16,0		16,0

▼B

Anvendelser					Konto- og transaktionstype	Tilgang				
Arbejdsgiver	Pensionskasse	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi		Arbejdsgiver	Pensionskasse	Husholdninger	Andre sektorer	Samlet økonomi
Indkomstanvendelseskonto										
		0,6		0,6	Udgifter til forbrug (P.3)					
	3			3	Korrektiv for ændringer i pensionsrettigheder (D.8)			3		3
- 14,1	- 1,2	17,5	- 2,2	0	Opsparing					
Ændringer i aktiver					Finansiell konto	Ændringer i passiver				
					Fordringserhvervelse, netto (B.9)	- 14,-1	- 1,2	17,5	- 2,2	0
		3		3	Pensionsrettigheder (F.63)		3			3
	4,1			4,1	Pensionskassers krav på pensionsmanagere (F.64)	4,1				4,1
- 10,0	- 2,3	14,5	- 2,2	0	Andre finansielle aktiver					

- 17.115 Det fremgår af aktuarmæssige beregninger, at stigningen i pensionsrettigheder hidrørende fra aktuelle indbetalinger, dvs. nettoværdien af yderligere pensionsrettigheder, der er optjent i det pågældende år, er 15. Husholdningerne (forsikringstagerne/lønmodtagerne) bidrager med 1,5. Arbejdsgiveren skal derfor bidrage med 13,5. Desuden anlås ordningens administrationsomkostninger til 0,6. Arbejdsgiveren skal derfor bidrage med i alt 14,1. Det faktiske bidrag er på 10, og de resterende 4,1 er et imputeret bidrag. Produktionen på 0,6 fremgår af produktionskontoen, og forbruget af denne tjeneste bogføres på indkomstanvendelseskontoen. Arbejdsgiverbidragene bogføres som anvendelse for arbejdsgiveren på indkomstdannelseskontoen og som tilgang for husholdningerne på kontoen for allokering af primær indkomst.
- 17.116 Formueindkomsten opføres på kontiene for allokering af primær indkomst. Stigningen i pensionsrettigheder hidrørende fra tidligere indbetalinger som følge af den gradvise afvikling af diskonteringsfaktoren, fordi pensioneringstidspunktet er rykket et år tættere på, er 4. Dette betragtes som en imputeret strøm af formueindkomst fra pensionskassen til husholdningerne. Samtidig har pensionskassen en faktisk indtjening på 2,2 som investeringsindkomst fra de midler, som den forvalter. På dette stadium er der således en manko på 1,8 i pensionskassen, men det fremgår ikke af de løbende konti.
- 17.117 Husholdningernes betalinger til pensionskassen fremgår af sekundærindkomstfordelingskontiene. Dette kan anskues på to måder. Summen af de bidrag, der betales af husholdningerne, bør svare til stigningen i rettigheder hidrørende fra de aktuelle indbetalinger (15) plus et beløb i form af indkomst fra tidligere rettigheder (4), dvs. i alt 19. De faktisk betalte

▼B

beløb er 10 i form af faktiske arbejdsgiverbidrag, 4,1 i form af imputerede bidrag, 1,5 i form af husholdningernes egne bidrag, samt de supplerende bidrag på 4 minus gebyret for den ydede tjeneste på 0,6, hvilket igen giver i alt 19.

- 17.118 Ændringerne i pensionsrettigheder opføres ligesom køb af en tjeneste, som er en del af husholdningernes forbrug, på indkomstkontoen som anvendelse for pensionskassen og som tilgang for husholdningerne. I dette eksempel skal husholdningernes bidrag på 19 ses i forhold til pensionsydelse på 16. Der er således en stigning i husholdningernes pensionsrettigheder på 3.
- 17.119 Husholdningerne har en opsparing på 17,5, hvoraf 3 er stigningen i deres pensionsrettigheder. Dette betyder, at de har erhvervet andre finansielle aktiver (eller har færre passiver) på 14,5. Dette tal er forskellen mellem modtagne ydelser (16) og husholdningernes faktiske bidrag på 1,5.
- 17.120 Det imputerede bidrag på 4,1 er opført på pensionskassens finansielle konto som pensionsadministratorens krav på arbejdsgiveren. Husholdningerne har et krav på pensionskassen på 3 hidrørende fra ændringen i pensionsrettigheder. Desuden nedbringer pensionskassen sine finansielle aktiver eller øger sine passiver med 2,3, hvilket svarer til den disponible indkomst eksklusivt det imputerede bidrag fra arbejdsgiveren.

SUPPLERENDE TABEL OVER PENSIONSRETTIGHEDER I SOCIALSIKRINGSORDNINGER

Den supplerende tabels udformning

- 17.121 Den supplerende tabel (tabel 17.5) over optjente pensionsrettigheder i socialsikringsordninger giver mulighed for at samle og fremlægge sammenlignelige statuskontodata og transaktionsdata samt andre data om strømme vedrørende alle former for pensionsrettigheder fra et debitor- (pensionsmanager) og et kreditorsynspunkt (husholdninger). Tabellen omfatter ligeledes data om strømme og beholdninger, der ikke fuldt ud bogføres i nationalregnskabet hovedkonti for specifikke pensionsordninger, herunder ikkefondsbaserede ydelsesdefinerede pensionsordninger med offentlig forvaltning og service som pensionsmanager, og socialsikringspensioner.
- 17.122 Den supplerende tabel omfatter kun den del af socialforsikringen, som vedrører alderspension, herunder de pensioner, der betales før normal pensionsalder. Social bistand, syge- og langtidsplejeforsikring, separat sygeorlovsforsikring og forsikring mod invaliditet er ikke omfattet af tabellen. Den dækker heller ikke individuelle forsikringsaftaler. Det kan dog i praksis være umuligt eller ikke tilstrækkelig vigtigt fuldstændigt at udskille de ikkepensionsmæssige elementer af socialforsikringen. Det er nogle gange ikke muligt at udskille social bistand indeholdt i pensionsordninger, der almindeligvis er oprettet som socialforsikring, hvorfor de fremgår af den supplerende tabel.
- 17.123 Den supplerende tabel omfatter rettigheder for efterladte (f.eks. forsørgelsesberettigede ægtefæller, børn og forældrelose) ligesom invaliditetsrelaterede ydelser, når de er en integrerende del af pensionsordningen.
- 17.124 Alle elementer i den supplerende tabel er opført uden fradrag for beskatning, yderligere sociale bidrag eller de gebyrer for ydet tjeneste, der er forbundet med pensionsordningen.

▼B

Forbindelser	Række nr.	Bogføring	Nationalregnskabs hovedkonti						Ikke omfattet af nationalregnskabs hovedkonti		Pensionsordninger i alt	Modposteringer: Pensionsrettigheder for ikke-resident- og husholdninger ⁽⁴⁾
		Pensionsmanager	Ikke offentlig forvaltning og service			Offentlig forvaltning og service						
		Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger og andre ikkebidragsdefinerede ordninger ⁽¹⁾	I alt	Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger for offentligt ansatte ⁽²⁾			Socialsikringspensioner			
						Klassificeret i finansielle selskaber	Klassificeret i offentlig forvaltning og service ⁽³⁾	Klassificeret i offentlig forvaltning og service				
Kolonne nr.	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J		
	9	Ændringer i rettigheder forårsaget af andre mængdeændringer ⁽⁶⁾										
Ultimostatuskonto												
1+ Σ 5 til 9	10	Pensionsrettigheder										
Beslægtede indikatorer												
	11	Produktion										

⁽¹⁾ Sådanne andre ikkebidragsdefinerede ordninger, ofte betegnet hybride ordninger, har både et ydelsesdefineret og et bidragsdefineret element.

⁽²⁾ Ordninger oprettet af sektoren offentlig forvaltning og service for dens aktuelle og tidligere ansatte.

⁽³⁾ Disse er ikkeselvstændige ydelsesdefinerede ordninger, hvor pensionsrettighederne bogføres i hovedkontiene.

⁽⁴⁾ Modpartsdata for ikke-resident- og husholdninger opføres kun særskilt, når pensionsforbindelserne med udlandet er signifikante.

⁽⁵⁾ Disse supplerende bidrag repræsenterer afkastet af medlemmernes fordringer på pensionsordningerne. Det drejer sig om både investeringsindkomst af aktiver i bidragsdefinerede ordninger og om afkast, der fremkommer ved afviklingen af den anvendte diskonteringsats i forbindelse med ydelsesdefinerede ordninger.

⁽⁶⁾ Kolonne G og H bør for så vidt angår disse positioner opdeles mere detaljeret på grundlag af modelberegningerne for disse ordninger. Sorte celler (■) er ikke relevante. Grå celler (■) indeholder data, som afviger fra hovedkontiene.

▼B**Tabellens kolonner**

- 17.125 Kolonnerne i tabellen refererer til følgende tre forskellige grupper af pensionsordninger:
- 1) inddeling efter bogføringen af pensionsordninger, der opføres med det fulde beløb i nationalregnskabet hovedkonti (kolonne A-F) og pensionsordninger, hvor rettighederne kun opføres i den supplerende tabel (kolonne G og H)
  - 2) inddeling efter pensionsmanager i ikkeoffentlige (kolonne A-C) og offentlige pensionsordninger (kolonne D-H); pensionsordninger inklusive socialsikring, der klassificeres i den offentlige sektor, er opført i kolonne D, F, G og H, og
  - 3) inddeling efter pensionsordninger i bidragsdefinerede (kolonne A og D) og ydelsesdefinerede ordninger (kolonne B og E-G).
- 17.126 Ydelsesmodtagerne i pensionsordninger er for det meste residente husholdninger. Antallet af ikke-residente husholdninger, der modtager pensionsydelse, kan dog i visse lande være ganske betydeligt. I dette tilfælde tilføjes kolonne J for at vise det samlede antal ikke-residente husholdninger.
- 17.127 Beslutningen om, hvorvidt man bør opføre pensionsrettighederne i ikke-fondbaserede, ydelsesdefinerede arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger, hvor det offentlige er pensionsmanager, på nationalregnskabet hovedkonti eller kun i den supplerende tabel, afhænger af, hvilken type ydelsesdefineret ordning det drejer sig om. Det ledende princip for, hvorvidt en ordning skal registreres i nationalregnskabet, er, i hvor høj en grad den pågældende ordning kan betragtes som en national socialsikringspension.
- 17.128 Der er store forskelle mellem ordningerne i EU, og det ville føre til en inkonsekvent bogføring, hvis alle ordninger skulle registreres. Rettigheder i ikke-fondbaserede, ydelsesdefinerede arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordninger, hvor det offentlige er pensionsmanager, opføres således kun i den supplerende tabel. Dette påvirker beregningsmetoden i nationalregnskabet hovedkonti for de imputerede sociale arbejdsgiverbidrag til disse ordninger.
- 17.129 Endvidere klassificeres pensionsordninger efter pensionsmanager, idet der skelnes mellem offentlige og ikkeoffentlige pensionsmanagere. Begrebet pensionsmanager er defineret i punkt 17.75.
- 17.130 Visse arbejdsgiverrelaterede pensionsordninger har blandede medlemmer, f.eks. både offentligt ansatte og ansatte i offentlige selskaber, og mange pensionsordninger har »fastfrosset« medlemskab for de deltagere, der har skiftet arbejdsgiver. Der er ikke noget i vejen for, at en ordning, der har forholdsmæssig få ikkeoffentligt ansatte, betragtes som en ordning med offentlig pensionsmanager.
- 17.131 Offentligt finansierede ydelsesdefinerede ordninger for deres egne ansatte vises i kolonne E og F. Kolonne E indeholder ordninger, der forvaltes af en pensionskasse eller et forsikringsselskab, og kolonne F indeholder de ordninger, der forvaltes af det offentlige selv. Offentlige ordninger for egne ansatte, hvor pensionsrettighederne ikke er opført på nationalregnskabet hovedkonti, vises i kolonne G. Summen af kolonne E, F og G viser således den offentlige sektors samlede forpligtelser vedrørende de offentlige ansattes pensionsrettigheder.

▼B

- 17.132 Pensionsordninger klassificeres efter ordningens art i bidragsdefinerede (kolonne A og D) og ydelsesdefinerede pensionsordninger (kolonne B, E, F og G). Kolonne H vedrører socialsikringspensioner.

Tabellens rækker

- 17.133 Tabellens rækker vedrører statuskontoposter, transaktioner og andre strømme i forbindelse med pensionsrettigheder i ordninger, der indgår i den supplerende tabel, og de er opført separat i tabel 17.6. Der foretages en afstemning mellem primobeholdningen af pensionsrettigheder i sådanne ordninger i starten af en periode og ultimobeholdningen af pensionsrettigheder i slutningen af en periode, idet der tages hensyn til alle transaktioner og andre strømme i løbet af perioden. For de ordninger, der er opført i kolonne G og H, bogføres mange af transaktionerne i nationalregnskabets hovedkonti, men ikke beholdningen af pensionsrettigheder.

Tabel 17.6 — Rækkerne i den supplerende tabel over pensionsrettigheder i socialsikringsordninger

Række nr.	
	Primostatuskonto
1	Pensionsrettigheder
	Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af transaktioner
2	Stigning i pensionsrettigheder forårsaget af sociale bidrag
2.1	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
2.2	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
2.3	Husholdningernes arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
2.4	Husholdningernes supplerende arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger ⁽¹⁾
2.5	Minus: gebyrer til pensionsordninger
3	Anden (aktuarmæssig) stigning i pensionsrettigheder i socialsikringspensioner
4	Reduktion i pensionsrettigheder forårsaget af udbetaling af pensionsydelse
5	Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af bidrag til sociale ordninger og pensionsydelse
6	Overførsler af pensionsrettigheder mellem ordninger
7	Ændring i rettigheder forårsaget af forhandlede ændringer i ordningernes struktur
	Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af andre økonomiske strømme
8	Ændringer i rettigheder forårsaget af omvurderinger ⁽²⁾
9	Ændringer i rettigheder forårsaget af andre mængdeændringer ⁽²⁾

▼ **B**

Række nr.	
	Ultimostatuskonto
10	Pensionsrettigheder
	Beslægtede indikatorer
11	Produktion

(¹) Disse supplerende bidrag repræsenterer afkastet af medlemmernes fordringer på pensionsordninger, både i form af investeringsindkomst fra aktiver i bidragsdefinerede ordninger og afkast, der fremkommer ved afviklingen af den anvendte diskonteringsrate i forbindelse med ydelsesdefinerede ordninger.

(²) Kolonne G og H bør for så vidt angår disse positioner opdeles mere detaljeret på grundlag af modelberegningerne for disse ordninger (jf. punkt 17.158-17.160).

Primo- og ultimostatuskonti

17.134 Række 1 viser primobeholdningen af pensionsrettigheder, som svarer nøjagtig til ultimobeholdningen for den forrige regnskabsperiode. Række 10 viser den tilsvarende ultimobeholdning af pensionsrettigheder i slutningen af regnskabsperioden.

Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af transaktioner

17.135 Faktiske arbejdsgiverbidrag og faktiske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger er opført i række 2.1 og 2.3 ligesom i nationalregnskabets hovedkonti. For visse pensionsordninger, bl.a. socialsikringspensioner, er det nødvendigt at sondre mellem faktiske sociale bidrag vedrørende pensioner og sociale bidrag vedrørende andre sociale risici som arbejdsløshed.

17.136 For ydelsesdefinerede pensionsordninger opgøres imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger generelt som saldpост, idet ændringer i rettigheder i løbet af året, som ikke er indeholdt i andre rækker i tabellen, er anført i række 2.2. Denne række dækker »erfaringsmæssige virkninger«, hvor det observerede resultat af modelantagelser for pensioner (lønvækst, inflationsrate og diskonteringsrate) afviger fra de antagne niveauer. Der er i denne række anført et nul for bidragsdefinerede ordninger.

17.137 Række 2.4 viser ordningernes frembragte eller imputerede formueindkomst, der kanaliseres gennem husholdningssektoren eller sektoren udlandet. Det skal bemærkes, at for alle ydelsesdefinerede ordninger, herunder fondsbaserede eller ikkefondsbaserede socialsikringsordninger, følger denne formueindkomst afviklingen af diskonteringsraten. Med andre ord beregnes denne værdi som diskonteringsraten gange pensionsrettighederne i regnskabsperiodens begyndelse.

17.138 Visse poster i rækkerne i kolonne G og H, især de faktiske bidrag fra både arbejdsgivere og lønmodtagere figurerer på nationalregnskabets hovedkonti, selv om rettighederne og ændringer i rettigheder ikke gør. Andre poster i kolonne G og H, der kun vises i den supplerende tabel, står med gråt i tabellen og er forklaret nedenfor.

17.139 Det imputerede bidrag fra arbejdsgivere til de offentlige ordninger, hvor rettighederne er anført i kolonne G men ikke på nationalregnskabets hovedkonti, kræver særlig opmærksomhed. På nationalregnskabets hovedkonti skal de imputerede bidrag estimeres på grundlag af aktuar-mæssige beregninger. Kun i tilfælde, hvor de aktuar-mæssige beregninger ikke giver et tilstrækkeligt pålideligt resultat, kan offentlige arbejdsgiveres imputerede bidrag til pensionsordninger beregnes på en af følgende to måder:

▼ B

- 1) på grundlag af en rimelig procentdel af den løn, der udbetales til nuværende ansatte, eller
- 2) som forskellen mellem de løbende udbetalte ydelser og de faktisk indbetalte bidrag (af både de ansatte og den offentlige arbejdsgiver).

Poster for husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger og andre ændringer i rettigheder registreres på samme grundlag som for private ordninger.

- 17.140 En post, der beregnes på samme aktuarmæssige grundlag med hensyn til social sikring, er anført i række 3 som »anden (aktuarmæssig) stigning i pensionsrettigheder i sociale kasser og fonde«. Det holdes således adskilt fra imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger.
- 17.141 Eftersom den supplerende tabel giver en fuldstændig beskrivelse af ændringerne i pensionsrettigheder i løbet af regnskabsperioden, er det nødvendigt at indsætte en særlig række for at tage højde for det tilfælde, hvor de faktiske sociale bidrag til socialsikringspensioner ikke er aktuarmæssigt beregnet, og der er således et imputeret bidrag, som arbejdsgiveren ikke er ansvarlig for. Disse imputerede transaktioner i forbindelse med socialsikringspensioner er anført i række 3 som en anden aktuarmæssig stigning i pensionsrettigheder i socialsikringspensioner. Posterne i denne række kan være positive eller negative, idet de negative tal forekommer i en socialsikringspension, hvor diskonterings-satsen er højere end ordningens interne forrentning. En pensionsordnings interne forrentning er diskonterings-satsen, der svarer til nutidsværdien af de faktisk betalte bidrag og den tilbagediskonterede værdi af pensionsrettighederne hidrørende fra disse bidrag. Negative poster kan f.eks. forekomme, når der opkræves bidrag over det krævede aktuarmæssige niveau med henblik på at finansiere en kortsigtet mangel på likvide midler.
- 17.142 Række 3 repræsenterer ikke kontante overførsler fra skatteindtægter og bliver bogført på standardkontiene som løbende overførsler mellem offentlige enheder, hvis de ikke har nogen indvirkning på pensionsrettighederne. I visse medlemsstater foretager offentlig forvaltning og service overførsler til pensionsordninger, hvilket øger pensionsrettighederne (f.eks. når der sker overførsler til særlige samfundsgrupper, der ikke er i stand til at bidrage direkte), hvilket peger i retning af, at beløbene bør medregnes implicit i dette »rækkebeløb«, der beregnes som forskellen.
- 17.143 Forskelle i regnskabsperioden mellem antaget og faktisk lønvækst (dvs. lønvækstdelen af de »erfaringsmæssige virkninger« eller de »aktuarmæssige virkninger« ved anvendelse af modeller) skal fremgå af transaktionerne (imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger) sammen med alle andre erfaringsmæssige virkninger.
- 17.144 Række 3 dækker »erfaringsmæssige virkninger«, der observeres for socialsikringspensioner, hvor det observerede resultat af modelantagelser for pensioner (lønvækst, inflationsrate og diskonterings-sats) for et vilkårligt år afviger fra de antagne niveauer.
- 17.145 Række 4 indeholder de pensionsydelse, der er udbetalt i regnskabsperioden. Udbetalingen af pensionsydelse har som effekt at »afvikle« nogle af de pensionsrettigheder, der er omfattet af primobeholdningen i række 1.
- 17.146 Række 5 vedrører ændringerne i pensionsrettigheder forårsaget af bidrag og ydelser. De beregnes som række 2 plus række 3 minus række 4. Denne saldpост, der opgøres fra de ikkefinansielle konti, svarer til den, der opgøres på de finansielle konti.

▼B

- 17.147 Karakteristisk for de skiftende rammebetingelser for pensioner er den mere og mere udbredte mulighed for »portabilitet«, hvor en person, der skifter arbejde, kan overføre pensionsrettigheder fra den gamle til den nye arbejdsgiver. Når dette forekommer, forbliver husholdningens pensionsrettigheder uændrede, men der sker en transaktion mellem de to pensionsordninger, eftersom den nye ordning overtager forpligtelserne fra den tidligere, og der sker en modpartstransaktion med visse aktier for at modsvare disse forpligtelser.
- 17.148 Hvis offentlig forvaltning og service overtager ansvaret for pensionsydelse til de ansatte i ikkeoffentlige enheder gennem en eksplicit transaktion, skal betalinger fra den ikkeoffentlige enhed bogføres som forudbetalte bidrag til sociale ordninger (F.89). Dette behandles nærmere i punkt 20.272-20.275.
- 17.149 Der bogføres to transaktioner i række 6, når ansvaret for pensionsrettighederne overgår fra én enhed til en anden. I første omgang er der en overførsel af pensionsrettigheder fra den oprindelige pensionsordning til den nye pensionsordning. I anden omgang kan der være en overførsel i kontanter eller andre finansielle aktiver til at dække den nye pensionsordnings ekstraudgifter. Svarer værdien af de overførte finansielle aktiver ikke til værdien af de overførte pensionsrettigheder, er det nødvendigt med en tredje postering for kapitaloverførsler for på korrekt vis at afspejle ændringerne i de to enheders nettoformue.
- 17.150 Arbejdsgiverne foretager i stigende grad ændringer af de pensionsordninger, som de forvalter, for at tage højde for demografiske og andre faktorer. Disse ændringer kan være i form af en ændring af vilkårene for udbetaling af ydelser, en ændring i pensionsalderen eller en ændring af andre bestemmelser.
- 17.151 Kun gennemførte ændringer af pensionsordninger registreres i nationalregnskabet, i estimaterne for pensionsrettigheder i det år, hvor ændringen gennemføres, og efterfølgende i de observerede strømme. Hvis en arbejdsgiver blot erklærer at have til hensigt at ændre en pensionsordning, er det ikke et tilstrækkeligt grundlag for at indføre virkningerne af eventuelle ændringer i nationalregnskabet.
- 17.152 Når der foretages ændringer, kan arbejdsgiveren i visse tilfælde vælge ikke at røre ved eksisterende medlemmers erhvervede rettigheder, således at ændringerne kun finder anvendelse på efterfølgende erhvervelse af supplerende rettigheder. Der vil da ikke være nogen umiddelbar effekt på de løbende pensionsydelser. Effekten vil vise sig for fremtidige målinger af pensionsydelser, hvilket er i overensstemmelse med princippet om rettigheder optjent til dato.
- 17.153 Nogle gange beslutter arbejdsgiveren sig for at foretage ændringer, der påvirker de eksisterende medlemmers til dato optjente rettigheder, f.eks. en generel forhøjelse af pensionsalderen for alle medlemmer. Denne type ændringer påvirker beholdningen af pensionsrettigheder i løbet af det år, hvor de gennemføres. Denne effekt skal bogføres som en strøm. Den kan være meget omfattende, da den påvirker både aktuelle og fremtidige pensionsrettigheder.
- 17.154 Ændringer i pensionsrettigheder bogføres som transaktioner på følgende måde:
- a) Hvis rettighederne til en pensionsordning indgår i nationalregnskabets hovedkonti, og hvis arbejdsgiveren accepterer at ændre vilkårene ved forhandling med de berørte ansatte, bogføres denne ændring som en transaktion i nationalregnskabets hovedkonti (under imputerede sociale arbejdsgiverbidrag).
  - b) Hvis rettighederne til en pensionsordning ikke er bogført i nationalregnskabets hovedkonti, og hvis arbejdsgiveren accepterer at ændre vilkårene for pensionsrettigheder ved forhandling med de berørte ansatte, bogføres denne ændring som en transaktion i den supplerende tabel.

▼B

c) Hvis det drejer sig om socialsikring, og ændringerne i pensionsrettigheder er vedtaget af landets parlament, bogføres ændringerne i den supplerende tabel, som om de var resultatet af forhandlinger.

- 17.155 Ændringer i pensionsrettigheder, der gennemføres uden forhandling, bogføres som andre mængdemæssige ændringer i status.
- 17.156 Ændringer i til dato optjente rettigheder hidrørende fra tidligere optjente rettigheder bogføres som kapitaloverførsler.
- 17.157 Række 7 viser effekten af strukturelle ændringer i en pensionsordning på tidligere optjente rettigheder.

Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af andre økonomiske strømme

- 17.158 Række 8 og 9 vedrører de øvrige strømme, f.eks. omvurderinger og andre mængdeændringer i forbindelse med socialsikringspensioner. Tabel 17.7 viser de andre strømme, inddelt i omvurderinger og andre mængdeændringer.
- 17.159 Omvurderinger skyldes ændringer af grundlæggende modelantagelser i de aktuarmæssige beregninger. Disse antagelser er diskonteringsatsen, lønstigningsakten og inflationsraten. De erfaringsmæssige virkninger er ikke medtaget her, medmindre det ikke er muligt at udskille dem. Det er mere sandsynligt, at andre ændringer i aktuarmæssige estimater bogføres som andre mængdemæssige ændringer i status. Effekten af prisændringer som følge af investering af rettigheder bogføres som omvurderinger på omvurderingskontoen.
- 17.160 Når de demografiske antagelser, der anvendes i forbindelse med de aktuarmæssige beregninger, ændres, bogføres de som andre mængdemæssige ændringer i status.

Tabel 17.7 — Andre strømme som f.eks. omvurderinger og andre mængdemæssige ændringer i status

<u>Omvurderinger</u>
Ændringer i antaget diskonteringsats
Ændringer i antaget lønudvikling
Ændringer i antaget prisudvikling
<u>Andre mængdemæssige ændringer i status</u>
Ændringer i demografiske antagelser
Andre ændringer.

Beslægtede indikatorer

- 17.161 Finansielle tjenester, der produceres af en pensionsordning, bogføres som betalt af ordningens medlemmer, og omkostningerne i forbindelse med pensionsordningen bogføres således ikke som forbrug i produktionen for den arbejdsgiver, der administrerer ordningen. I skema 17.1 er de finansielle tjenester således adskilt fra bidrag til sociale ordninger. Når de finansielle tjenester vises på denne måde, betyder det, at de bidrag, som de ansatte modtager af deres arbejdsgivere, er af nøjagtig samme størrelse som den del af bidragene, der betales af de ansatte til pensionsordningen. Det er desuden ikke nødvendigt at vise, hvilken del af bidragene til sociale ordninger der udgør tjenesteelementet. Det er husholdningens supplerende bidrag, der udgør tjenesteelementet i en bidragsdefineret ordning, og enten arbejdsgiverens eller husholdningens bidrag, der udgør tjenesteelementet i en ydelsesdefineret ordning.

Da der bogføres en produktion for alle arbejdsgiverpensioner, som medlemmerne forbruger, viser række 11 produktionen for de forskellige pensionstyper.

Skema 17.1 — Pensionsrettigheder og ændringer heraf

	Bidrag (faktiske, imputerede, heraf: formueindkomst) (række 2 og 3)	Pensionsydelser (række 4)	
		Finansielle tjenester	
	Andre strømme (omvurderinger, andre mængdeændringer) (række 8 og 9)	Ændringer i pensionsrettigheder (forårsaget af transaktioner og andre økonomiske strømme)	
Pensionsrettigheder i starten af perioden (række 1)			Pensionsrettigheder i slutningen af perioden (række 10)
Beholdning pr. t_0	Transaktioner og andre strømme mellem t_0 og t_1		Beholdning pr. t_1

Dette skema er udelukkende illustrativt, og de forskellige rubrikkers størrelse skal ikke tillægges nogen betydning.

Aktuarmæssige antagelser

De til dato optjente rettigheder

- 17.162 Pensionsrettigheder bogføres i nationalregnskabet med deres bruttoværdi. Der tages ikke højde for aktiver eller akkumulerede bidrag til sociale ordninger med henblik på at udarbejde eventuelle nettorettigheder. Der tages kun hensyn til pensionsrettigheder i forbindelse med aktuelle og fremtidige pensionsydelse.
- 17.163 Princippet om til dato optjente forpligtelser passer til nationalregnskabsmæssige formål. Det omfatter nutidsværdien af pensionsrettigheder på grundlag af allerede optjente pensionsrettigheder. Det omfatter f.eks. de pensionsrettigheder, der er optjent af de nuværende ansatte, inklusive udskudte pensionsrettigheder, og de resterende pensionsrettigheder for eksisterende pensionister.
- 17.164 Ligesom for alle nationalregnskabsdata beregnes disse data ex post, da de kun omfatter de løbende værdier af rettigheder, som hidrører fra de optjente pensionsrettigheder på statusdagen. Metoden bygger på observerbare tidligere begivenheder og transaktioner, f.eks. medlemskab af pensionsordningen og indbetalte bidrag. Disse efterfølgende beregninger bygger dog også på en række antagelser i modelberegningen. Der foretages estimater af sandsynligheden for, at de nuværende bidragsydere dør eller bliver invalide, inden de når pensionsalderen. Beregningerne afspejler også fremtidige ændringer i betalingsstrømmen som følge af lovgivning, der vedtages inden det år, hvor pensionsrettighederne beregnes. Endelig kræver metoden en række vigtige antagelser vedrørende den fremtidige udvikling, herunder med hensyn til diskonterings-satsen for fremtidige pensionsudbetalinger.

▼ B**Diskonteringsats**

17.165 Diskonteringsatsen, der anvendes i forbindelse med estimater af fremtidige pensionsydelse ved til dato optjente rettigheder, er en af de enkeltstående mest betydningsfulde antagelser, der skal foretages ved modelberegninger vedrørende pensionsordninger, eftersom den kan have en meget stor akkumuleret effekt over flere årtier. Den diskonteringsats, der anvendes i forbindelse med en bestemt fremgangsmåde, kan ændre sig med tiden, hvilket vil føre til omvurderinger i regnskabet.

17.166 Diskonteringsatsen kan betragtes som svarende til det forventede risikofri afkast af pensionsordningens aktiver. Hvad angår de pensionsrettigheder, der skal betales i fremtiden, kan diskonteringsatsen også betragtes som kapitalomkostninger i den forstand, at de fremtidige betalinger skal finansieres af det offentlige gennem de sædvanlige kilder:

- a) nettoanskaffelse af passiver, f.eks. lån og gældsværdipapirer
- b) nettosalg af aktiver og
- c) offentlige indtægter.

Der kan udledes en diskonteringsats af disse finansieringsomkostninger.

17.167 Diskonteringsatsen bør være et risikofrit afkast. Der angives nedenfor en række kriterier for fastsættelsen af passende satser. Diskonteringsatsen på førsteklases stats- og selskabsobligationer, f.eks. med en AAA-rating, er en passende reference. Afkastet af førsteklases selskabsobligationer anvendes som regel kun på meget brede markeder. Obligationerne skal have samme restløbetid som pensionsrettighederne. Det anbefales at anvende en diskonteringsats baseret på en lang løbetid, dvs. mindst 10 år. Et gennemsnit af diskonteringsatsen over flere år sammenkædet med varigheden af de økonomiske konjunkturer kan anvendes til at udligne tidsserierne af diskonteringsatser. Antagelserne vedrørende diskonteringsats og fremtidig lønudvikling bør være konsistente. Medlemsstaterne skal på grundlag af ovenstående kriterier påvise, at diskonteringsatsen kan anvendes til pensionsrettigheder.

17.168 Der skal anvendes samme diskonteringsats for alle pensionsordninger (herunder socialsikringspensioner), hvor offentlig forvaltning og service på alle forvaltningsniveauer er pensionsmanager, eftersom det ønskede resultat bør ligge tæt op ad et risikofrit afkast.

Lønvækst

17.169 Ved ydelsesdefinerede pensionsordninger anvendes der ofte en formel i forbindelse med det enkelte medlems løn (slutlønnen, gennemsnitslønnen over en årrække eller livstidslønnen) til at fastsætte pensionsniveauet. De endelige pensionsydelse, der udbetales, afhænger af den gennemsnitlige vækst i medlemmernes løn, herunder gennem forfremmelser og karriereudvikling.

17.170 Det er derfor hensigtsmæssigt at overveje, hvilke antagelser der skal anvendes for den fremtidige lønudvikling. Den antagne lønudvikling på lang sigt bør svare til den observerede diskonteringsats. Begge variable er på lang sigt indbyrdes afhængige.

▼B

- 17.171 Regnskabsbranchen anvender to aktuarmæssige metoder til at måle virkningen af lønstigninger. Ved ABO-metoden (accrued benefit obligation — forpligtelser mht. optjente ydelser) registreres kun de ydelser, der er optjent til dato. Det repræsenterer det beløb, som man som ansat kan tage med sig, hvis man forlader virksomheden, og det kan f.eks. lægges til grund for vurderingen af en persons nettoformue i forbindelse med en bodeling ved skilsmisse.
- 17.172 PBO-metoden (projected benefit obligation — de forventede ydelsesforpligtelser) er en mere forsigtig måling til bestemmelse af de forventede ydelser. PBO beror på en antagelse af, hvor mange gange den pågældende person kan forventes at blive forfremmet, og en beregning af den heraf følgende slutløn. Hvis den pågældende således kun har arbejdet 20 ud af de forventede 40 år, bliver slutlønnen halveret, og pensionsrettighederne beregnes på grundlag af dette lønniveau. ABO-beløbet stiger trinvis i takt med eventuelle forfremmelser, mens PBO-beløbet stiger støt over tid. En persons PBO er altid højere end den pågældendes ABO indtil pensioneringstidspunktet, hvor ABO indhenter PBO.
- 17.173 Lønstigningernes virkning skal afspejles i transaktionerne, fordi beslutningen om at give en lønstigning er en bevidst økonomisk beslutning, truffet af arbejdsgiveren. Hertil kommer, at ABO- og PBO-metoderne på lang sigt fører til samme bogføring, selv om tidspunkterne for de forskellige transaktioner varierer efter ordningens demografiske forhold.
- 17.174 Ændringer af antagelser vedrørende fremtidige lønændringer, der som regel foretages med nogle års mellemrum i forbindelse med en overordnet revision af modelantagelser for pensioner eller som følge af større omstruktureringer af arbejdsstyrken, bogføres som andre strømme (omvurderinger).
- 17.175 Der observeres i praksis en række mulige varianter i anvendelsen af ABO- og PBO-metoderne afhængigt af, hvorledes pris- og løneffekten behandles.
- 17.176 En vigtig faktor er behandlingen af pensionernes indeksering, hvor de pensionsydelse, der skal betales, stiger i overensstemmelse med den nominelle lønvækst efter pensionering.
- 17.177 Løneffekten har stor betydning, og det anbefales derfor, at valget mellem ABO- og PBO-metode foretages på grundlag af pensionsordningens ydelsesformel. Når denne formel eksplicit eller implicit indeholder en faktor for lønstigninger (før eller efter pensionering), anvendes PBO-metoden. I modsat fald anvendes ABO-metoden.

Demografiske antagelser

- 17.178 De fremtidige pensionsudbetalinger afhænger af den demografiske udvikling for så vidt angår medlemmernes alders- og kønsfordeling samt levetid. Der findes veletablerede demografiske tabeller til modelberegninger i forbindelse med pensions- og livsforsikringsordninger.
- 17.179 Et medlemskab af en arbejdsmarkedsrelaterede pensionsordning er som regel veldefineret, og de relevante data er således tilgængelige. Ved socialsikringsordninger anvendes almindelige befolkningsdata, hvis der ikke foreligger specifikke data om medlemskabet af socialsikringsordningen.

▼B

- 17.180 Når der anvendes levetidstabeller, også kaldet dødelighedstabeller, anbefales de tabeller, der indeholder data opdelt efter køn og lønmodtagergrupper. For den gruppe medlemmer, der modtager en invalidepension, bør modelberegningen om muligt baseres på andre levetidsantagelser.
- 17.181 Der bør i forbindelse med levetidsantagelser tages højde for den konstante levetidsforøgelse.
- 17.182 Der kan ved modelberegninger for pensionsordninger anvendes andre demografiske antagelser end levetid, f.eks. fremtidige fertilitetskvotienter, erhvervsfrekvens eller immigrationstal, når pensionsydelsen eller indekseringsformlen er baseret på en »forsørgelsesprocent« eller en lignende fremgangsmåde.
- 17.183 Når førtidig pensionering inden for en bestemt ordning er aktuarmæssigt neutral, har det ikke indflydelse på modelberegningen. Ikkeaktuarmæssigt neutrale førtidige pensioneringer har en effekt, og disse forekommer ofte, da der som regel anvendes forskellige rentesatser ved førtidig pensionering. Det er derfor vigtigt at foretage en korrekt modelberegning for adfærden med hensyn til førtidig pensionering, særlig når den fremtidige pensionsalder hæves.

KAPITEL 18

KONTI FOR UDLANDET

INLEDNING

18.01 Kontiene for residente institutionelle sektorer viser økonomisk aktivitet: produktion; indkomstdannelse, indkomstfordeling og indkomstfordeling; forbrug; akkumulering af aktiver og passiver. På disse konti registreres transaktioner blandt residente enheder og residenters transaktioner med ikke-residente enheder, der udgør udlandet.

18.02 ENS er et lukket system, idet alle transaktioner registreres på kontienes anvendelsesside og tilgangsside. For residente enheders vedkommende giver dette mulighed for at opstille et konsistent og samlet sæt konti, og alle de økonomiske aktiviteter for hver institutionel enhed indgår i kontosystemet. Dette gør sig ikke gældende for ikke-residente enheder. Ikke-residente enheder kan kun observeres gennem deres interaktion med residente enheder i den økonomi, der måles, og kun deres transaktioner med residente enheder kan derfor registreres. Dette gøres ved at oprette en sektor ved navn »udlandet« og ved at udarbejde et særligt sæt konti med et begrænset antal poster, som viser ikke-residente enheders transaktioner med residente enheder.

18.03 Kontosystemet for sektoren udlandet er som følger:

- a) Udlandskontoen for varer og tjenester (V.I), der omfatter import og eksport af varer og tjenester
- b) Udlandskontoen for primær og sekundær indkomst (V.II), der omfatter aflønning af ansatte, formue- og investeringsindkomst samt løbende overførsler som f.eks. personlige overførsler (inklusive arbejdstageres overførsler) og international bistand
- c) Udlandskontiene for akkumulation (V.III) bestående af
  - 1) kapitalkontoen (V.III.1), der viser kapitaloverførsler samt anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle, ikkeproducerede aktiver
  - 2) den finansielle konto (V.III.2), der viser transaktioner i finansielle aktiver og passiver
  - 3) kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (V.III.3.1), der viser ikkekompenseret beslaglæggelse mv.
  - 4) omvurderingskontoen (V.III.3.2), der viser nominelle kapitalgevinster og -tab
- d) Kontoen for aktiver og passiver over for udlandet (V.IV) indeholder primostatuskontoen og ultimostatuskontoen og viser ændringerne i værdien af disse aktiver og passiver mellem primostatuskontoen og ultimostatuskontoen.

Hele kontosystemet fremgår af kapitel 8, og kontonumrene i parentes ovenfor henviser til kontonumrene i nævnte kapitel.

18.04 Da kontiene opstilles fra udlandets synspunkt, vises import til den indenlandske økonomi som en tilgang, og eksport fra den indenlandske økonomi vises som en anvendelse på udlandskontoen for varer og tjenester. En tilsvarende omvendt relation findes i alle kontiene for udlandet. Hvis en saldo er positiv, betyder det et overskud for udlandet og et underskud for hele den indenlandske økonomi. På samme måde viser en negativ saldo et underskud for udlandet og et overskud for den indenlandske økonomi. Et finansielt aktiv, der ejes af udlandet, er et passiv for den indenlandske økonomi, og et passiv, der ejes af udlandet, er et indenlandsk aktiv.

▼B

18.05 Standardreglerne for statistikker om transaktioner og positioner mellem en økonomi og udlandet er fastsat i »Balance of Payments and International Investment Position Manual 2008« (sjette udgave) (BPM6)⁽¹⁾. Denne manual er harmoniseret med FN's System of National Accounts 2008, men beskriver samspillet mellem den indenlandske økonomi og udlandet i et sæt konti, herunder statuskonti, hvor oplysningerne præsenteres på en anden måde. I dette kapitel gøres der rede for kontiene for udlandet i ENS 2010, og det beskrives, hvordan de hænger sammen med de internationale konti i BPM6.

ØKONOMISK OMRÅDE

18.06 Ved økonomisk område forstås i al almindelighed det område, som faktisk kontrolleres økonomisk af en enkelt regering. Valutaunioner, økonomiske unioner, regioner eller verden som helhed kan imidlertid anvendes, da de også kan være emne for makroøkonomisk politik eller analyse. Den fuldstændige definition fremgår af kapitel 2 (punkt 2.04-2.06).

18.07 Med henblik på at fastlægge, om en enhed er resident på et givet økonomisk område, tages følgende forhold i betragtning:

1) om enheden er en institutionel enhed; og i så fald

2) om enheden også opfylder kriterierne i kapitel 2 vedrørende fastlæggelse af hjemsted.

Hjemsted

18.08 Hver institutionel enheds hjemsted er det økonomiske område, hvor enheden har sit økonomiske interessecentrum. Begreberne er identiske i ENS, SNA 2008 og BPM6. Begrebet »økonomisk interessecentrum« betyder ikke, at enheder med væsentlige aktiviteter i to eller flere områder ikke længere behøver at blive splittet op (jf. punkt 18.12), eller at der kan ses bort fra institutionelle enheder uden nogen væsentlig fysisk tilstedeværelse (jf. punkt 18.10 og 18.15). Hjemstedsbegrebet generelt og mere specielt for husholdninger, foretagender og andre enheder er beskrevet indgående i kapitel 2.

INSTITUTIONELLE ENHEDER

18.09 Begrebet »institutionel enhed« er det samme i ENS, SNA 2008 og BPM6. Den generelle definition fremgår af kapitel 2 (punkt 2.12-2.16). På grund af fokuset på den indenlandske økonomi behandles enhederne specielt i forbindelse med grænseoverskridende transaktioner. I nogle tilfælde samles juridiske enheder til en enkelt institutionel enhed, hvis de er residente i samme økonomi, mens de ikke samles, hvis de er residente i forskellige økonomier. På samme måde kan en enkelt juridisk enhed opdeles, hvis den har væsentlige aktiviteter i to eller flere økonomier. Når enhederne behandles på denne måde, bliver hjemstedet for dem mere klart, og begrebet økonomisk område bliver mere stringent.

18.10 Når selskaber og sektoren offentlig forvaltning og service anvender SPE'er, er det normalt for at rejse kapital. Hvis SPE'en er resident i samme økonomi som moderselskabet, er behandlingen ligetil. SPE'en vil normalt ikke have nogen af de kendetegn, som gør, at den er en særskilt enhed i forhold til moderselskabet, og SPE'ens aktiver og passiver vil fremgå af moderselskabets regnskaber. Hvis SPE'en er ikke-resident, følger det af hjemstedskriteriet for sektoren udlandet, at den

⁽¹⁾ International Monetary Fund, *Balance of Payments and International Investment Position Manual*, Sixth Edition (BPM6), 2009, ISBN 978-1-58906-812-4 (available on <http://www.imf.org>).

▼B

betragtes som en separat enhed. I så fald opføres SPE'ens aktiver og passiver i sektoren udlandet og ikke i en sektor i den indenlandske økonomi. Behandlingen af ikke-residente SPE'er, der henhører under offentlig forvaltning og service, er beskrevet i punkt 2.14.

- 18.11 Alle medlemmer af en husholdning skal være residente i den samme økonomi. Hvis en person er resident i en anden økonomi end de andre medlemmer af en husholdning, betragtes denne person ikke som medlem af den pågældende husholdning, selv om de har fælles indtægter og udgifter eller ejer aktiver sammen.

FILIALER SOM BEGREB ANVENDT PÅ BETALINGSBALANCENS INTERNATIONALE KONTI

- 18.12 En filial er et foretagende, som ikke er etableret i selskabsform, og som tilhører en ikke-resident enhed, der benævnes moderselskabet. Den behandles som en resident og et kvasiselskab på det område, hvor den er beliggende. Filialer anses kun for at være separate institutionelle enheder, hvis der foreligger væsentlige aktiviteter, der kan adskilles fra resten af enheden. I følgende tilfælde er der tale om en filial:

- a) der foreligger enten et fuldstændigt regnskab, herunder en balance, for filialen, eller
- b) det er muligt og hensigtsmæssigt, både ud fra et økonomisk og juridisk synspunkt, at udarbejde et sådant regnskab. At der udarbejdes separate regnskaber er et tegn på, at der reelt findes en enhed, og er desuden praktisk ved udarbejdelsen af statistikker.

Derudover gør en eller flere af følgende faktorer sig normalt gældende:

- a) Filialen udøver eller har til hensigt at udøve produktionsaktiviteter i betydeligt omfang på et geografisk område, der ikke er det samme som hovedsædet, i et år eller mere:
  - i) Hvis produktionsprocessen indebærer fysisk tilstedeværelse, skal aktiviteterne fysisk finde sted på det pågældende område.
  - ii) Hvis produktionen ikke indebærer fysisk tilstedeværelse, f.eks. visse former for bank- eller forsikringsvirksomhed, andre finansielle tjenester, ejendomsret til patenter, varemærker eller ophavsretigheder, merchanding og »virtuel produktion«, bør aktiviteterne anses for at blive udøvet på det pågældende område, hvis de ved registrering eller retligt hjemsted hører til der.
- b) Filialen er indkomstskattepligtig i den økonomi, hvor den er beliggende, også selv om den måtte være fritaget for skat.

- 18.13 Identificeringen af filialer har konsekvenser for den statistiske registrering af både moderselskabet og filialen. Filialens aktiviteter medregnes ikke under den institutionelle enhed, som moderselskabet henhører under, og afgrænsningen mellem moderselskab og filial skal foretages konsekvent i begge de berørte økonomier. Der kan være tale om en filial i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter eller mobile aktiviteter som f.eks. transport, fiskeri eller konsulentvirksomhed. Hvis aktiviteterne imidlertid ikke er betydelige nok til, at det er muligt at identificere en filial, behandles de som eksport af varer eller tjenester fra hovedsædet.

- 18.14 I nogle tilfælde er indledende aktiviteter i tilknytning til fremtidige direkte investeringer forud for oprettelsen af et selskab tilstrækkelig dokumentation for, at hjemstedskriteriet er opfyldt, således at der oprettes et kvasiselskab. For eksempel opføres tilladelser og udgifter til juridisk

▼B

bistand til et sådant projekt som henhørende til et kvasiselskab og indgår i de direkte investeringsstrømme til den pågældende enhed frem for at opføres som henholdsvis salg af tilladelser til ikke-residenter eller eksport af tjenester til hovedsædet.

FIKTIVE RESIDENTE ENHEDER

- 18.15 Når jord inden for et område ejes af en ikke-resident enhed, oprettes der til statistiske formål som ejer af jorden en fiktiv enhed, der behandles som resident. Denne residente enhed er et kvasiselskab. En sådan behandling af en fiktiv enhed som resident finder også anvendelse på bygninger, konstruktioner og andre værdiforøgende foranstaltninger på jorden, bortforpagtning af jord over længere perioder og ejendomsret til andre naturressourcer end jord. Som følge af en sådan behandling er ikke-residenten ejer af den fiktive residente enhed og ikke direkte ejer af jorden, og der opstår således et passiv over for ikke-residenten, men jorden og andre naturressourcer er altid aktiver i den økonomi, hvor de er beliggende. Den fiktive residente enhed leverer normalt tjenester til ejeren, f.eks. indkvartering i tilfælde af ferieboliger.
- 18.16 Hvis en ikke-resident enhed har et langtidslejemål vedrørende fast ejendom som f.eks. en bygning, antages den ikke-residente enhed normalt at udøve en produktionsaktivitet i den økonomi, hvor den er beliggende. Hvis der af den ene eller den anden grund ikke er nogen produktionsaktivitet involveret, oprettes der også en fiktiv resident enhed til at omfatte et sådant lejeforhold. Derfor behandles den ikke-residente enhed som ejer af den fiktive residente enhed og ikke bygningen, som tilhører den økonomi, hvori den er beliggende.

FORETAGENDER, DER OPERERER I FLERE OMRÅDER

- 18.17 Enkelte foretagender udøver aktiviteter hen over flere økonomiske områder; det drejer sig typisk om grænseoverskridende aktiviteter som f.eks. flyselskaber, rederier, vandkraftanlæg ved grænsefloder, rørledninger, broer, tunneller og undersøiske kabler. Der må i sådanne tilfælde defineres separate filialer, medmindre enheden drives som et enkelt foretagende uden selvstændige regnskaber eller beslutningsprocedurer for hvert område, den opererer inden for. På grund af det centrale fokus på data for hver national økonomi er det nødvendigt at opdele aktiviteterne mellem de forskellige økonomier. Aktiviteterne opdeles i så fald forholdsmæssigt efter en egnet foretagendespecifik indikator for, hvor stor en del af aktiviteterne der finder sted inden for hvert område. En sådan forholdsmæssig opdeling kan også anvendes for foretagender i områder, der forvaltes i fællesskab af to eller flere regeringer.

GEOGRAFISK OPDELING

- 18.18 Med henblik på udarbejdelsen af regnskaberne for Den Europæiske Union underopdeles kontiene for sektoren udlandet (S.2) i:
- a) medlemsstaterne og Den Europæiske Unions institutioner og organer (S.21)
    - 1) EU-medlemsstaterne (S.211)
      - i) EU-medlemsstater inden for euroområdet (S.2111)
      - ii) EU-medlemsstater uden for euroområdet (S.2112)
    - 2) EU-institutioner og -organer (S.212)
      - i) Den Europæiske Centralbank (ECB) (S.2121)
      - ii) EU-institutioner og -organer, undtagen ECB (S.2122)
  - b) Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residente i EU (S.22)
- 18.19 Ved udarbejdelsen af regnskaberne for euroområdet kan ovennævnte delsektorer grupperes som følger:

▼B

EU-medlemsstater inden for euroområdet og Den Europæiske Centralbank
(S.2I = S.2111 + S.2121)

Lande og internationale organisationer, der ikke er residente inden for euroområdet
(S.2X = S.2112 + S.2122 + S.22)

Kapitel 19 indeholder en beskrivelse af de europæiske regnskaber.

DE INTERNATIONALE KONTI PÅ BETALINGSBALANCEN

18.20 De nationale konti adskiller sig fra de internationale konti, der fremgår af BPM6. De internationale konti viser transaktionerne mellem en indenlandsk økonomi og udlandet set ud fra den indenlandske økonomis synspunkt. Importen vises således som en anvendelse (debitering), og eksport som en tilgang (kreditering).

Tabel 18.1 indeholder en oversigt over de internationale konti, som de fremgår af BPM6.

18.21 En anden vigtig forskel mellem de internationale konti på betalingsbalancen og kontiene for sektoren udlandet i ENS er, at der anvendes funktionelle kategorier i de internationale konti frem for instrumenter som ved klassificeringen af finansielle transaktioner i ENS. Dette spørgsmål behandles mere indgående i punkt 18.57 og 18.58.

SALDOPOSTER PÅ KONTIENE FOR LØBENDE TRANSAKTIONER I DE INTERNATIONALE KONTI

18.22 Strukturen af saldoposterne på betalingsbalancen adskiller sig noget fra strukturen i nationalregnskabet, da hver konto i de internationale konti har sin egen saldopost og en anden saldopost, som overføres til næste konto. Eksempelvis har kontoen for primær indkomst sin egen saldopost (saldo for primær indkomst) og en kumulativ saldo (saldo for varer, tjenester og primær indkomst). Saldoen på udlandskontoen for primær indkomst svarer til saldoen for primære indkomster og er den post, der indgår i BNI. Den løbende saldo over for udlandet svarer til udlandets opsparing over for den indenlandske økonomi. Saldoposterne i kontosystemet i BPM6 fremgår af tabel 18.1.

Tabel 18.1 — De internationale strømkonti på betalingsbalancen

Betalingsbalance			
Løbende konti	Kredit	Debet	Saldo
Konto for varer og tjenester			
Varer	462	392	70
Tjenester	78	107	- 29
Varer og tjenester	540	499	41
Konto for primær indkomst			
Aflønning af ansatte	6	2	
Renter	13	21	
Udloddet selskabsudbytte	36	17	
Reinvesteret indtjening	14	0	
Primær indkomst	69	40	29
Varer, tjenester og primær indkomst	609	539	70

▼ **B**

Betalingsbalance			
Konto for sekundær indkomst	Kredit	Debet	Saldo
Indkomst- og formeskatter	1	0	
Skadesforsikringspræmier, netto	2	11	
Skadesforsikringserstatninger	12	3	
Løbende internationale overførsler	1	31	
Diverse løbende overførsler	1	10	
Sekundær indkomst	17	55	– 38
Saldo på de løbende poster			32
Kapitalkonto			
Anskaffelser/afhændelser af ikkeproducerede aktiver	0		
Kapitaloverførsler	1	– 4	
Saldo for kapitalkontoen			– 3
Fordringserhvervelse, netto			29
Finansiel konto (funktional opdeling)	Ændringer i aktiver	Ændringer i passiver	Saldo
Direkte investeringer	– 4	8	
Porteføljeinvesteringer	17	7	
Finansielle derivater o.l.	3	0	
Andre investeringer	42	22	
Reserveaktiver	8	—	
Ændringer i aktiver/passiver i alt	66	37	
Fordringserhvervelse, netto (finansiel)			29
Fejl og mangler, netto			0

KONTIENE FOR SEKTOREN UDLANDET OG DERES SAMMENHÆNG MED DE INTERNATIONALE KONTI PÅ BETALINGSBALANCEN
Udlandskontoen for varer og tjenester

18.23 Kontoen for varer og tjenester indeholder kun import og eksport af varer og tjenester, da dette er de eneste transaktioner med varer og tjenester, der har en grænseoverskridende dimension. Varer og tjenester registreres, når den økonomiske ejendomsret overgår fra en enhed i en økonomi til en enhed i et andet land. Selv om varerne normalt flyttes fysisk, når ejendomsretten overgår, behøver dette ikke at være tilfældet. I forbindelse med merchanting kan der ske overdragelse af ejendomsretten til varerne, uden at de flyttes, indtil de sælges videre til tredjemand.

Tabel 18.2 og 18.3 viser et eksempel på, hvordan primær og sekundær indkomst registreres i ENS og BPM6.

Tabel 18.2 — Udlandskonto for varer og tjenester (ENS V.1)

Anvendelse			Tilgang		
P.6	Eksport af varer og tjenester	540	P.7	Import af varer og tjenester	499
P.61	Eksport af varer	462	P.71	Import af varer	392
P.62	Eksport af tjenester	78	P.72	Import af tjenester	107
B.11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance	- 41			

Tabel 18.3 — Kontoen for varer og tjenester i BPM6

Løbende konti	Kredit	Debet	Saldo
Konto for varer og tjenester			
Varer	462	392	70
Tjenester	78	107	- 29
Varer og tjenester	540	499	41

- 18.24 Varer, der flyttes fra en økonomi til en anden, men hvor der ikke finder en overdragelse af den økonomiske ejendomsret sted, figurerer ikke som import og eksport. Varer, der sendes til udlandet med henblik på forarbejdning, eller som sendes tilbage efter forarbejdning, figurerer således ikke som import og eksport af varer. Kun den aftalte pris for forarbejdningen figurerer som en tjeneste.
- 18.25 I betalingsbalancen sondres der mellem varer og tjenester. Denne sondring udspringer af politiske interesser, idet varer og tjenester er omfattet af separate internationale traktater. Den afspejler også datakildespektet, idet data om varer normalt fås fra toldkilder, mens data om tjenester normalt fås fra registreringer af betalinger eller undersøgelser.
- 18.26 Hovedkilden til data om varer er statistikker over den internationale varehandel. De internationale standarder er fastlagt i FN's »International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions Rev. 2⁽¹⁾ (IMTS)«. I BPM6 peges der på en række mulige kilder til forskelle mellem den vareværdi, der registreres i varehandelsstatistikkerne og på betalingsbalancen. Den anbefaler også en standardafstemningstabel, der kan hjælpe brugerne til at forstå disse forskelle. En væsentlig kilde til forskelle er, at der i IMTS-standarderne anvendes en cif-værdiansættelse (cif: cost, insurance and freight) for import, mens der i betalingsbalancen anvendes en ensartet fob-værdiansættelse (fob: værdien ved den eksporterende økonomis toldgrænse, dvs. frit om bord) for både eksport og import. Det er derfor nødvendigt at fratække transport- og forsikringsomkostninger, der opstår mellem eksportørens toldgrænse og importørens toldgrænse. På grund af forskelle mellem fob-værdiansættelsen og de faktiske kontraktbestemmelser er det nødvendigt at omkanalisere nogle af transport- og forsikringsomkostningerne.

Værdiansættelsesprincipperne er de samme i ENS og betalingsbalancen. Der anvendes derfor fob-værdiansættelse ved registrering af eksport og import af varer (jf. punkt 18.32).

⁽¹⁾ International Merchandise Trade Statistics: Concepts and definitions, De Forenede Nationer, 1998, ISBN 92-1-161410-4 (tilgængelig på: <http://unstats.un.org>).

▼B

18.27 At ejendomsrettens overgang anvendes som basis i forbindelse med betalingsbalancen, betyder, at vareposter har et registreringstidspunkt, der stemmer overens med de tilsvarende finansielle strømme. I BPM6 er der ikke længere undtagelser fra princippet om ejendomsrettens overgang. I modsætning hertil følges i IMTS tidspunktet for toldbehandlingen. Dette tidspunkt er ofte en acceptabel tilnærmet værdi, men det kan i nogle tilfælde være nødvendigt med justeringer, f.eks. i forbindelse med varer i konsignation. Hvis der er tale om varer, der sendes til udlandet med henblik på forarbejdning, uden at ejendomsretten overdrages, indgår varernes værdi i IMTS, men ejendomsrettens overgang er det afgørende kriterium i betalingsbalancen, og derfor viser betalingsbalancen kun omkostningerne til »produktionstjenester vedrørende fysisk input ejet af andre«. Varebevægelsernes værdi anbefales imidlertid som supplerende poster til forståelse af arten af disse aftaler. Længere fremme i dette kapitel beskrives registreringer af disse aftaler om forarbejdning nærmere. Det kan være nødvendigt at foretage andre justeringer i forhold til IMTS for at bringe skønnene på linje med den økonomiske ejendomsrets overgang, enten generelt eller på grund af landespecifikke forhold med hensyn til dækning. Som eksempler kan nævnes merchanting, ikkemonetært guld, ulovlig import eller eksport og varer, der anskaffes i havne af transportforetagender.

18.28 Reeksport er udenlandske varer (varer, der er produceret i andre økonomier og tidligere importeret med overgang af den økonomiske ejendomsret), der eksporteres uden væsentlig omdannelse i forhold til den tilstand, i hvilken de tidligere blev importeret. Da reeksporterede varer ikke produceres i den pågældende økonomi, har de mindre tilknytning til økonomien end anden eksport. Økonomier, der er store transitknudepunkter og hjemsted for grossister, har ofte stor reeksport. Reeksport indebærer, at tallene for både import og eksport bliver større, og hvis der er tale om reeksport i betydeligt omfang, stiger andelen af import og eksport i forhold til de økonomiske aggregater også. Det er derfor hensigtsmæssigt at opføre reeksport separat. Varer, der er blevet importeret og afventer reeksport, registreres i den residente økonomiske ejers lagre.

Der er tale om transithandel, hvis varer krydser et land på vej til det endelige bestemmelsessted, og de medregnes normalt ikke i udenrigshandelsstatistikkerne, betalingsbalancestatistikkerne eller nationalregnskabet for det land, der krydses.

Kvasitransithandel er varer, der importeres til et land, og som toldbehandles med henblik på fri omsætning inden for EU, hvorefter de sendes videre til et tredjeland i EU. Den enhed, der anvendes ved toldbehandlingen, er normalt ikke en institutionel enhed som defineret i kapitel 2 og får derfor ikke ejendomsret til varerne. I dette tilfælde bogføres importen i nationalregnskabet som en direkte import til det endelige bestemmelsessted på samme måde som ved simpel transithandel og til den værdi, der registreres, når varerne kommer ind på det endelige bestemmelseslands område.

18.29 Varer fremgår på et aggregeret niveau på betalingsbalancen. Ud fra IMTS-dataene kan der fås en mere detaljeret opdeling.

18.30 På betalingsbalancen optræder følgende tolv standardtjenestegrupper i mere detaljeret form:

a) produktionstjenester vedrørende fysisk input ejet af andre

b) vedligeholdelses- og reparationstjenester i.a.n.

c) transport

▼ B

- d) rejser
- e) bygge- og anlægsvirksomhed
- f) forsikring og pension
- g) finansielle tjenester
- h) afgifter for brug af intellektuel ejendomsret i.a.n.
- i) telekommunikation, computer- og informationstjenester
- j) anden forretningsservice
- k) personlige tjenester, kultur og forlystelser
- l) offentlige varer og tjenester i.a.n.

18.31 Tre af standardgrupperne på betalingsbalancen nævnt ovenfor er transaktionspartbaserede, dvs. at de vedrører erhververen eller leverandøren og ikke selve produktet. Der er tale om grupperne rejser, bygge- og anlægsvirksomhed og offentlige varer og tjenester i.a.n.

- a) Rejser omfatter alle varer og tjenester, der erhverves af ikke-residenter under besøg, enten til eget brug eller som gave til andre. Rejser indbefatter varer, lokal transport, indkvartering, måltider og andre tjenester.
- b) Bygge- og anlægsvirksomhed omfatter den samlede værdi af det produkt, som entreprenøren leverer, herunder materialer, der er fremkøbt lokalt, og som derfor ikke registreres under import og eksport af varer.
- c) Offentlige varer og tjenester i.a.n. omfatter en række poster, der ikke kan henføres til mere specifikke rubrikker.

Ud over disse tre transaktionspartbaserede poster er de resterende grupper produktbaserede, nærmere bestemt på grundlag af de mere detaljerede undergrupper i ► **M1** CPA ◀. Yderligere standarder for handel med tjenester fremgår af Manual on Statistics of International Trade in Services ⁽¹⁾ (MSITS), som er harmoniseret med de internationale konti.

Værdiansættelse

18.32 Værdiansættelsesprincipperne er de samme i ENS og de internationale konti. I begge tilfælde anvendes markedsværdien; den nominelle værdi anvendes dog for nogle poster vedrørende instrumenter, hvor markedsprisen ikke kan observeres. I de internationale konti er værdiansættelsen af eksport og import af varer et særligt tilfælde, hvor der anvendes et ensartet værdiansættelseskriterium, nemlig værdien ved den eksporterende økonomis toldgrænse, dvs. fob-værdiansættelse (frit om bord). På denne måde opnås der en konsistent værdiansættelse mellem eksportør og importør og et konsistent grundlag for værdiansættelse i tilfælde, hvor parterne kan have en hel række forskellige aftaler lige fra »ab fabrik« (hvor importøren er ansvarlig for at sørge for al transport og forsikring) til »leveret told betalt« (hvor eksportøren har ansvaret for at sørge for al transport, forsikring og eventuelle importafgifter).

Varer til videreforarbejdning

18.33 Mellem ENS 95 og ENS 2010 er der sket en grundlæggende ændring i behandlingen af varer, der sendes til videreforarbejdning i udlandet uden overdragelse af ejendomsretten. I ENS 95 bogførtes sådanne varer som

⁽¹⁾ De Forenede Nationer, Eurostat, OECD, IMF, WTO o.a., Manual on Statistics of International Trade in Services, 2011, (tilgængelig på: <http://unstats.un.org>)

▼B

eksport, når de blev sendt til udlandet, og som import, når de vendte tilbage fra udlandet, nærmere bestemt til en højere pris som følge af videreforarbejdningen. Dette blev kaldt bruttoregistreringsmetoden og indebærer i praksis, at der imputeres en overdragelse af ejendomsretten, således at de internationale handelstal repræsenterer et skøn over værdien af de varer, der handles. SNA 2008, BPM6 og ENS 2010 imputerer ikke en overdragelse af ejendomsretten, men viser kun en enkelt postering — en import af videreforarbejdningstjenesten. Dette svarer til en eksport af tjenesten i det land, hvor videreforarbejdningen finder sted. Denne bogføringsmetode er bedre i overensstemmelse med international bogføringspraksis og de dertil knyttede finansielle transaktioner. Den forårsager dog en inkonsistens med statistikkerne over international varehandel (IMTS). I IMTS vil bruttoværdien af eksport til videreforarbejdning og af importerede varer, der vender tilbage efter videreforarbejdning, fortsat blive lagt til grund.

- 18.34 For at undgå en sådan inkonsistens i nationalregnskabet kan værdien af de eksporterede varer bogføres parallelt med værdien af de importerede varer som supplerende størrelser og med den værdi, der lægges til grund for IMTS-statistikkerne. Dette vil gøre det muligt at udlede nettovidereforarbejdningstjenesten som værdien af de eksporterede videreforarbejdede varer minus værdien af de ikke videreforarbejdede varer, der er importeret. Det er denne tjeneste, der bogføres i nationalregnskabet. For det land, der får varerne videreforarbejdet i udlandet, vil eksporten således fremgå parallelt med importerede videreforarbejdede varer som supplerende størrelser på udlandskontoen for varer og tjenester. På denne måde bringes IMTS-statistikkerne i overensstemmelse med tallet for nettoimport af tjenester, der afspejler omkostningerne til videreforarbejdning.
- 18.35 Ændringen kan illustreres ved et eksempel på behandlingen af varer til videreforarbejdning i tilgangs- og anvendelsestabellerne. Man kan forestille sig en fødevareproducent, der høster og forarbejder grøntsager, derefter outsourcer konserveringen og emballeringen i dåser af grøntsagerne til et 100 procent ejet datterselskab i udlandet og så importerer grøntsagerne på dåse og sælger dem videre.
- 18.36 Det fremgår af tabel 18.4 vedrørende behandlingen i ENS 95 af varer til videreforarbejdning som international handel, hvordan import- og eksporttallene i ENS 95 skulle svare til dataene i IMTS-statistikkerne. Eksporten af varer til den som datterselskab ejede konserverfabrik i udlandet er 50, og grøntsagerne på dåse returneres derefter som import til 90.

Tabel 18.4 — Behandlingen i ENS 95 af varer til videreforarbejdning som international handel

Salg	Køb	Endelig efterspørgsel		I alt
	Fødevareproduktion	Husholdningers udgifter	Eksport	
Fødevarer		90	50	140
Import af konserver	90			90
Værditilvækst	50		BNP(E) =	50
Produktion i alt	140			

Tabel 18.5 — Behandlingen i ENS 2010 af varer til videreforarbejdning som international handel

Salg	Køb	Endelig efterspørgsel		I alt
	Fødevareproduktion	Husholdningers udgifter	Eksport	
Fødevarer		90	0	90

▼ B

	Køb	Endelig efterspørgsel		I alt
	Fødevarerproduktion	Husholdningers udgifter	Eksport	
Salg				
Import af konserveringstjenester	40			40
Værditilvækst	50		BNP(E) =	50
Produktion i alt	90			

18.37 Tabel 18.5 viser behandlingen i ENS 2010 af varer til videreforarbejdning på nettobasis: Kun handelen med tjenester er opført, og der er ingen overensstemmelse med de varebevægelser, der registreres i IMTS-statistikkerne. Nettoposten i form af eksport minus import vil fremgå af de internationale konti på betalingsbalancen og de tilsvarende konti vedrørende sektoren udlandet. BPM6 anbefaler, at hvis importen og eksporten i IMTS-statistikkerne vides at afspejle en situation, hvor der ikke sker overgang af ejendomsretten, så registreres de to størrelser side om side på betalingsbalancen, således at tjenesteelementet umiddelbart kan beregnes. For fødevarerindustrien vil de grøntsager, der sendes til udlandet for at blive konserveret, fremgå som en eksport på 50, og de reimporterede konserverede grøntsager vil fremgå som en import på 90. Disse tal kan sammenstilles i IMTS-statistikkerne som supplerende størrelser, hvor eksporten registreres som negativ import, hvorved der fremkommer en nettoimport af konserveringstjenester på 40.

Bogføringen af dette eksempel i BPM6 er vist i tabel 18.6.

Tabel 18.6 — Bogføring af videreforarbejdning i BPM6

Løbende konti	Kredit	Debet	Saldo
Konto for varer og tjenester			– 40
Tjenester (standardgrupper)			
»Produktionstjenester vedrørende fysisk input ejet af andre«		40	– 40
Supplerende størrelser			
Varer til videreforarbejdning i udlandet	50	90	– 40

Merchanting

Merchantingvarer

18.38 Merchanting defineres som køb af varer foretaget af en resident (i den registrerende økonomi) hos en ikke-resident kombineret med efterfølgende videresalg af de samme varer til en anden ikke-resident, uden at varerne fysisk befinder sig i den registrerende økonomi. Merchanting finder sted i forbindelse med transaktioner med varer, hvor ejerens fysiske besiddelse af varerne ikke er nødvendig for, at processen kan gennemføres. Denne og de følgende forklaringer på merchanting følger de tilsvarende afsnit i BPM6 (jf. 10.41-10.48).

18.39 Merchanting forekommer i forbindelse med engros- og detailhandel. Merchanting kan også anvendes ved varemægling og ved forvaltning og finansiering af globale produktionsprocesser. Et foretagende kan f.eks. indgå kontrakt om, at et eller flere andre foretagender skal samle

▼B

en vare, således at varerne erhverves af førstnævnte foretagende og videresælges, uden at de passerer igennem ejerens område. Hvis varenes fysiske form i løbet af den periode, hvori de ejes, ændres som følge af forarbejdningstjenester ydet af andre enheder, registreres varetransaktionerne under almindelige varer i stedet for under merchanting. I andre tilfælde, hvor varenes form ikke ændres, medregnes varerne under merchanting, idet salgsprisen afspejler mindre forarbejdningssomkostninger samt engrosavance. I tilfælde hvor mellemhandleren sørger for en global produktionsproces, kan salgsprisen også omfatte elementer som f.eks. planlægning, forvaltning, patenter og anden knowhow, markedsføring og finansiering. Særlig ved højteknologiske varer kan disse ikkefysiske bidrag være store i forhold til værdien af materialerne og samlingen.

- 18.40 Merchantingvarer bogføres på ejerens konti på samme måde som andre varer, denne ejer. Varerne opføres imidlertid særskilt i betalingsbalancestatistikkerne for mellemhandlerens økonomi, fordi de er af interesse i sig selv, og fordi de ikke er omfattet af toldsystemet i den pågældende økonomi.

Behandlingen af merchanting indebærer:

- a) Mellemhandleres erhvervelse af varer opføres under varer som en negativ eksport fra mellemhandlerens økonomi.
  - b) Salg af varer opføres under solgte varer i forbindelse med merchanting som en positiv eksport fra mellemhandlerens økonomi.
  - c) Forskellen mellem salg og køb af varer ved merchanting fremgår af posten »nettoeksport af merchantingvarer«. Denne post indbefatter mellemhandleres avance, kapitalgevinster og -tab samt lagerændringer vedrørende merchantingvarer. Som følge af lagernedgange og -forøgelse kan nettoeksporten af merchantingvarer i nogle tilfælde være negativ.
  - d) Merchantingposter værdiansættes til den transaktionspris, som parterne er blevet enige om, ikke fob.
- 18.41 Merchantingvarer opføres kun som eksport på kontiene for den økonomi, som mellemhandleren henhører under. I de eksporterende og importerende modpartsøkonomier indregnes eksportsalg til mellemhandlere og importkøb fra mellemhandlere under almindelige varer.
- 18.42 Engroshandel, detailhandel, varemægling og produktionsmanagement kan også finde sted som led i ordninger, hvor varerne fysisk forefindes i ejerens økonomi; i så fald registreres de som almindelige varer og ikke som merchanting. I tilfælde hvor varerne ikke passerer igennem ejerens økonomi, men varenes fysiske form ændrer sig, fordi de videreforarbejdes i en anden økonomi, registreres internationale transaktioner under almindelige varer og ikke som merchanting. (Prisen for forarbejdningen registreres som en forarbejdningstjeneste, som ejeren har betalt).
- 18.43 Når en mellemhandler videresælger varer til en resident i den samme økonomi som mellemhandleren, opfylder det ikke definitionen på merchanting. Tilsvarende fremgår køb af varer som import af almindelige varer til økonomien i dette tilfælde. Hvis den enhed, som købte varer af en mellemhandler i samme økonomi, efterfølgende videresælger varerne til en resident i en anden økonomi, uanset om varerne kommer ind på mellemhandlerens økonomiske område eller ej, registreres salget af varerne som eksport af almindelige varer fra mellemhandlerens økonomi. (Et sådant tilfælde er meget parallelt med merchanting, men det opfylder ikke definitionen i 18.38. Dertil kommer, at den første mellemhandler i praksis ikke kan registrere købet som merchanting, fordi han ikke nødvendigvis ved, om den anden mellemhandler vil føre varerne ind i økonomien.)

▼ **B****Import og eksport af FISIM**

18.44 Faktisk betalte og modtagne renter på lån omfatter et indkomstelement og en pris for en tjeneste. Penge- og finansieringsinstitutter arbejder ved at tilbyde deres indskydere renter, der er lavere end de satser, de kræver af deres låntagere. Rentemarginalen bruger de finansielle selskaber til at betale deres udgifter og til at skabe et driftsoverskud. Rentemarginalen er et alternativ til at lade kunderne betale direkte for finansielle tjenester. ENS foreskriver, at der skal imputeres et gebyr for disse indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM). Begrebet FISIM og retningslinjerne for at fastsætte et skøn for FISIM-værdien er nærmere beskrevet i kapitel 14.

18.45 De penge- og finansieringsinstitutter, der implicit opkræver FISIM, er ikke nødvendigvis residente, og deres kunder behøver heller ikke at være det. Derfor er import og eksport af denne type finansielle tjenester mulig. Retningslinjerne for beregning af import og eksport af FISIM findes i punkt 14.10.

Udlandskontoen for primær og sekundær indkomst

Tabel 18.7 og 18.8 viser et eksempel på, hvordan primær og sekundær indkomst registreres i ENS og BPM6.

Tabel 18.7 — Udlandskonto for primær og sekundær indkomst (ENS V.II)

Anvendelse			Tilgang		
			B 11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance	- 41
D.1	Aflønning af ansatte	6	D.1	Aflønning af ansatte	2
D.2	Produktions- og importskatter	0	D.2	Produktions- og importskatter	0
D.3	Subsidier	0	D.3	Subsidier	0
D.4	Formueindkomst	63	D.4	Formueindkomst	38
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	1	D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	0
D.6	Sociale bidrag og ydelser	0	D.6	Sociale bidrag og ydelser	0
D.7	Andre løbende overførsler	16	D.7	Andre løbende overførsler	55
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	0	D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	0
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster	- 32			

Tabel 18.8 — Kontoen for primær indkomst og kontoen for sekundær indkomst i BPM6

	ENS-kode	Kredit	Debet	Saldo
Fra varer og tjenester				41
Konto for primær indkomst				
Aflønning af ansatte	D.1	6	2	

▼ **B**

	ENS-kode	Kredit	Debet	Saldo
Renter		13	21	
Udloddet selskabsudbytte	D.4	36	17	
Reinvesteret indtjening		14	0	
Produktions- og importskatte	D.2	0	0	
Subsidier	D.3	0	0	
Primær indkomst		69	40	29
Varer, tjenester og primær indkomst		609	539	70
Konto for sekundær indkomst				
Indkomst- og formskatte	D.5	1	0	
Skadesforsikringspræmier, netto		2	11	
Skadesforsikringserstatninger	D.6, D.7, D.8	12	3	
Løbende internationale overførsler		1	31	
Diverse løbende overførsler		1	10	
Sekundær indkomst		17	55	- 38
Saldo på de løbende poster				32

Konto for primær indkomst

18.46 På betalingsbalancen omfatter posterne på kontoen for primær indkomst aflønning af ansatte og formueindkomst helt ligesom på kontoen for allokering af primær indkomst i ENS. Residenters betaling af produktionsskatte og residenters modtagelse af subsidier fra den hjemlige sektor offentlig forvaltning og service registreres på indkomstdannelseskontoen, der ikke er en del af betalingsbalancen. Residenters betaling af produktionsskatte til en anden offentlig sektor samt subsidier, som en resident modtager fra en anden offentlig sektor, bogføres på betalingsbalancens konto for primær indkomst. De dertil svarende posteringer for hjemlandets offentlige sektor fremgår af kontoen for allokering af primær indkomst og for udenlandske offentlige sektorer i udlandskolonnen på denne konto og på betalingsbalancens konto for primær indkomst.

18.47 Leje af jord kan optræde i forbindelse med grænseoverskridende transaktioner, men sjældent, fordi al jord anses for at være ejet af residenter, om nødvendigt ved oprettelse af en fiktiv resident enhed. Hvis disse fiktive residente enheder ejes af ikke-residenter, klassificeres den indkomst, som disse enheder måtte have, som direkte investeringsindkomst og ikke som leje. Som eksempel, hvor leje bogføres på de internationale konti, kan nævnes rettigheder til fiskeri i territorialfarvand, som for en kortere periode gives til udenlandske fiskerfartøjer. På de internationale konti anvendes normalt begrebet investeringsindkomst i betydningen formueindkomst eksklusive leje. Investeringsindkomst er indkomst, der opstår ved ejendomsret til finansielle aktiver, og opsplitningen af investeringsindkomst stemmer overens med opsplitningen af finansielle aktiver og passiver, således at der kan beregnes et afkast.

▼B**Indkomst fra direkte investeringer**

- 18.48 Direkte investeringer spiller en særlig vigtig rolle, der afspejles både i strømmene og posterne på de internationale konti. I tilfælde af direkte investeringer antages det, at en andel af foretagendets tilbageholdte overskud udloddes til den direkte investor som en form for investeringsindkomst. Denne andel svarer til den direkte investors ejerandel af foretagendet.
- 18.49 Tilbageholdt overskud svarer til foretagendets overskud af produktionen plus al indtjent formueindkomst minus formueindkomst, der skal betales (før beregning af reinvesteret indtjening), plus modtagne løbende overførsler minus løbende overførsler, der skal betales, og minus posten for korrektion for ændringer i pensionsrettigheder. Reinvesteret indtjening fra umiddelbare datterselskaber indgår i formueindkomst, som det foretagende, der er genstand for udenlandske direkte investeringer, modtager.
- 18.50 Reinvesteret indtjening kan være negativ, f.eks. hvis foretagendet har underskud, eller hvis udbyttet udloddes af kapitalgevinster, eller i et kvartal, hvor der betales årligt udbytte. På samme måde som reinvesteret indtjening behandles som den direkte investors tilførsel af egenkapital i det foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer, behandles negativ reinvesteret indtjening som udtræk af egenkapital.

For et foretagende, som står for udenlandske direkte investeringer, og som er 100 % ejet af en ikke-resident, er den reinvesterede indtjening lig med tilbageholdt overskud, og saldoen for primær indkomst er præcis nul.

Kontoen for sekundær indkomst (løbende overførsler) i BPM6

- 18.51 Kontoen for sekundær indkomst viser de løbende overførsler mellem residenter og ikke-residenter. Posterne for løbende overførsler svarer fuldstændig til posterne på sekundærindkomstfordelingskontoen. Flere af disse er særlig vigtige på de internationale konti, især løbende internationalt samarbejde og pengeoverførsler, som enkeltpersoner, der arbejder i udlandet, foretager til deres hjemland.
- 18.52 Grænseoverskridende personlige overførsler er overførsler mellem husholdninger og er af interesse, fordi de er en vigtig international finansieringskilde for nogle lande, der har et stort antal arbejdstagere, der igennem længere tid arbejder i udlandet. Personlige overførsler omfatter pengeoverførsler foretaget af arbejdstagere, der igennem længere tid arbejder i udlandet, dvs. arbejdstagere, der skifter hjemstedsøkonomi.
- 18.53 Andre arbejdstagere, f.eks. grænsegængere og sæsonarbejdere, beholder deres hjemlige økonomi som hjemstedsøkonomi. Disse arbejdstageres internationale transaktioner behandles ikke som overførsler, men omfatter aflønning af ansatte, skatter og rejseudgifter. På betalingsbalancen er personlige overførsler og disse relaterede poster samlet i en supplerende oversigt, som omfatter personlige overførsler, aflønning af ansatte minus skatter og rejseudgifter samt kapitaloverførsler mellem husholdninger.
- 18.54 Forsikringsstrømme, særlig strømme i tilknytning til genforsikring, kan internationalt være af stor betydning. Transaktionerne mellem forsikrings-selskabet og genforsikrings-selskabet bogføres som et helt særskilt sæt transaktioner, og der finder ikke nogen konsolidering sted mellem på den ene side forsikrings-selskabets transaktioner i dets egenskab af udsteder af policer til dets kunder og på den anden side som forsikrings-tager hos genforsikrings-selskabet.

▼ **B****Udlandskapitalkontoen**

- 18.55 Elementerne på kapitalkontoen vedrørende internationale transaktioner er mere begrænsede end dem, der indgår i de indenlandske sektorer. Posterne på kapitalkontoen omfatter kun anskaffelser og afhændelser af ikkefinansielle, ikkeproducerede aktiver samt kapitaloverførsler. Der registreres ikke nogen transaktioner som investering i producerede aktiver, fordi den endelige anvendelse af eksport og import af varer ikke kendes på registreringstidspunktet. Heller ikke anskaffelse og afhændelse af jord indgår.
- 18.56 Fordringserhvervelse, netto, er saldoposten for summen af løbende konti og kapitalkontoen og for den finansielle konto. Den omfatter alle instrumenter, der anvendes ved fremskaffelse eller erhvervelse af kapital, ikke blot låntagning og -givning. Principielt har posten fordringserhvervelse, netto, i BPM6 den samme værdi som den tilsvarende nationalregnskabspost for den samlede økonomi og den samme som nationalregnskabsposten for udlandet med omvendt fortegn. Tabel 18.9, 18.10 og 18.11 viser registreringen af elementerne på de løbende konti og kapitalkontoen og den deraf følgende saldo i både ENS og BPM6.

Tabel 18.9 — Ændringer i nettoformue forårsaget af saldo på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler (ENS V.III.1.1) ⁽¹⁾

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster	- 32
			D.9	Kapitaloverførsler, modtagne	4
			D.9	Kapitaloverførsler, betalte	- 1
B101	Ændringer i nettoformue forårsaget af saldo på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler	- 29			

(1) For udlandet refererer dette til ændringer i nettoformuen forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler.

Tabel 18.10 — Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver (ENS V.III.1.2)

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af saldo på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler	- 29
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver	0			
B.9	Fordringserhvervelse, netto	- 29			

Tabel 18.11 — Kapitalkontoen i BPM6

	Kredit	Debet	Saldo
Saldo på de løbende poster			32

▼B

	Kredit	Debet	Saldo
Kapitalkonto			
Anskaffelser/afhændelser af ikkeproducerede aktiver	0		
Kapitaloverførsler	1	4	
Saldo på kapitalkontoen			- 3
Fordringserhvervelse, netto			29

Udlandets finansielle konto og kapitalbalancen over for udlandet (international investeringsposition - IPP)

18.57 Betalingsbalancens finansielle konto og IPP er af særlig betydning, da de giver en forståelse af international finansiering og af international likviditet og sårbarhed. Sammenlignet med den klassificering af finansielle instrumenter, der anvendes i ENS, er klassificeringen af de finansielle instrumenter på betalingsbalancen baseret på funktionelle kategorier (jf. punkt 18.21) med supplerende data om instrumenter og institutionelle sektorer. Tabel 18.12 og 18.13 viser den finansielle konto i hhv. ENS og i BPM6.

Tabel 18.12 — Den finansielle konto (ENS V.III.2)

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	37	F	Nettoændringer i finansielle passiver	66
F.1	Monetært guld og SDR	1	F.1	Monetært guld og SDR	0
F.2	Sedler og mønt samt indskud	11	F.2	Sedler og mønt samt indskud	- 2
F.3	Gældsværdipapirer	9	F.3	Gældsværdipapirer	20
F.4	Lån	4	F.4	Lån	45
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2	F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	14
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0	F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0	F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	10	F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	- 14
			B.9	Fordringserhvervelse, netto	- 29

Tabel 18.13 — Den finansielle konto i BPM6

Fordringserhvervelse, netto (løbende konti og kapital-kontoen)			29
Finansiel konto (funktionel opdeling)	Ændringer i aktiver	Ændringer i passiver	Saldo
Direkte investeringer	- 4	8	
Porteføljainvesteringer	17	7	
Finansielle derivater o.l.	3	0	
Andre investeringer	42	22	
Reserveaktiver	8	—	
Ændringer i aktiver/passiver i alt	66	37	
Fordringserhvervelse, netto (finansiel konto)			29
Fejl og mangler, netto			0

- 18.58 De funktionelle kategorier i BPM6 giver oplysninger om parternes bevæggrunde og indbyrdes forhold, hvilket er af særlig interesse i forbindelse med internationale økonomiske analyser. Data efter funktionel kategori underopdeles yderligere efter instrument og institutionel sektor, hvilket gør det muligt at knytte dem til de tilsvarende poster i ENS og finansstatistikkerne. Klassificeringen af institutionelle sektorer i BPM6 er den samme som i ENS, selv om den normalt er mindre detaljeret (begrænset til fem sektorer i standardgrupperne). Derudover anvendes der for de monetære myndigheder en supplerende delsektor, som er en funktionel delsektor knyttet til valutareserverne. Den omfatter centralbanken og de dele af sektoren offentlig forvaltning og service eller finansielle selskaber bortset fra centralbanken, som opbevarer valutareserver, og er således relevant for lande, hvor nogle eller alle valutareserver opbevares uden for centralbanken.
- 18.59 Sammenhængen mellem kategorierne for finansielle instrumenter i nationalregnskaberne og de funktionelle kategorier i de internationale konti er i hovedtræk vist i tabel 18.14. De funktionelle kategorier anvendes både på aktivsiden og passivsiden af den finansielle konto i BPM6. Mindre almindelige led i sammenhængen er ikke vist.

Tabel 18.14 — Sammenhæng mellem de funktionelle kategorier i BPM6 og kategorierne for finansielle instrumenter i ENS

ENS-instrumenter	Funktionelle kategorier på den internationale konto				
	Direkte investeringer	Porteføljainvesteringer	Finansielle derivater	Andre investeringer	Reserveaktiver
Monetært guld					X
Særlige trækingsrettigheder (SDR)				X	X
Sedler og mønt samt indskud					
Sedler og mønt				X	X
Interbankpositioner				X	X
Andre transferable indskud	X			X	X

▼ B

ENS-instrumenter	Funktionelle kategorier på den internationale konto				
	Direkte investeringer	Porteføljainvesteringer	Finansielle derivater	Andre investeringer	Reserveaktiver
Andre indskud	X			X	X
Gældsværdipapirer	X	X			X
Lån	X			X	X
Ejerandele og andele i investeringsforeninger					
Ejerandele:					
Noterede aktier	X	X			X
Unoterede aktier	X	X			X
Andre ejerandelsbeviser	X			X	
Andele i investeringsforeninger					
Andele i pengemarkedsforeninger	X	X			X
Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	X	X		X	X
Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier					
Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	X			X	
Livsforsikrings- og livrenterettigheder	X			X	
Pensionsrettigheder				X	
Pensionskassers krav på pensionsmanagere	X			X	
Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse				X	
Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	X			X	
Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner					
Finansielle derivater			X		X
Medarbejderaktieoptioner			X		
Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender					
Handelskreditter og forudbetalinger	X			X	
Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	X			X	

▼B**STATUSKONTI FOR SEKTOREN UDLANDET**

- 18.60 Den del af statuskontiene, der er omfattet af de internationale konti, kaldes kapitalbalancen over for udlandet (den internationale investeringsposition (IIP)). Denne terminologi viser, hvilke specifikke komponenter af de nationale statuskonti der indgår. IIP omfatter kun finansielle aktiver og passiver. Hvis en ikke-resident enhed ejer fast ejendom i et land direkte, anses en fiktiv resident enhed for at være ejer af den faste ejendom, og den fiktive residente enhed anses for at være ejet af den ikke-residente enhed i form af et finansielt aktiv. Se også punkt 18.16. Hvis der er tale om finansielle fordringer, opstår det grænseoverskridende element, hvis den ene part er en resident, og den anden part er en ikke-resident. Guldbarrer er et aktiv, der ikke har noget modsvarende passiv, og indgår i IIP, hvis de indgår som et reserveaktiv, på grund af deres rolle i internationale betalinger. Ikke-finansielle aktiver medregnes imidlertid ikke, da de ikke har noget modsvarende passiv eller andet internationalt aspekt.
- 18.61 Saldoposten på IIP er IIP netto. IIP netto plus ikke-finansielle aktiver på den nationale statuskonto er lig med den nationale nettoformue, fordi finansielle fordringer mellem residerter netto er nul på den nationale statuskonto. Tabel 18.15 viser et eksempel på en statuskonto for sektoren udlandet, og tabel 18.16 viser et eksempel på IIP.
- 18.62 Der anvendes samme bredt anlagte kategorier for investeringsindkomst og IIP. Følgelig kan der beregnes gennemsnitlige afkast. Afkast kan sammenlignes over tid og for forskellige instrumenter og løbetider. For eksempel kan tendensen for afkastet på direkte investeringer analyseres, eller afkastet kan sammenlignes med andre instrumenter.

Tabel 18.15 — Statuskonti for sektoren udlandet (ENS)

		Primosta- tuskonto	Ændringer som følge af trans- aktioner	Andre mængde- ændringer	Omvurde- ring	Ultimo- status
Aktiver						
Ikkefinansielle aktiver						
Finansielle aktiver		805	37	0	7	849
AF.1	Monetært guld og SDR	0	1	0	0	1
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	105	11	0	0	116
AF.3	Gældsværdipapirer	125	9	0	4	138
AF.4	Lån	70	4	0	0	74
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	345	2	0	3	350
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	26	0	0	0	26
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0	0	0	0	0
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	134	10	0	0	144
Passiver		1 074	66	0	3	1 143

▼B

		Primostatuskonto	Ændringer som følge af transaktioner	Andre mængdeændringer	Omvurdering	Ultimatus
AF.1	Monetært guld og SDR	770	0	0	0	770
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	116	- 2	0	0	114
AF.3	Gældsværdipapirer	77	20	0	2	99
AF.4	Lån	17	45	0	0	62
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	25	14	0	1	18
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	25	0	0	0	25
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	7	3	0	0	10
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	59	- 14	0	0	45
	Nettoformue	269				265

Tablet 18.16 — Den integrerede opgørelse af kapitalbalancen over for udlandet i BPM6

Kapitalbalancen over for udlandet (IIP)	Stilling primo	Transaktioner	Andre mængdeændringer	Omvurdering	Stilling ultimo
Aktiver					
Direkte investeringer	42	- 4	0	1	39
Porteføljeinvesteringer	40	17	0	2	59
Finansielle derivater	0	3	0	0	3
Andre investeringer	152	42	0	0	194
Valutareserver	63	8	0	0	71
Aktiver i alt	297	66	0	3	366
Passiver					
Direkte investeringer	132	8	0	2	142
Porteføljeinvesteringer	180	7	0	5	192
Finansielle derivater	0	0	0	0	0
Andre investeringer	261	22	0	0	283
Passiver i alt	573	37	0	7	617
Nettokapitalbalancen over for udlandet (IIP netto)	- 276	29	0	- 4	- 251

KAPITEL 19

EUROPÆISKE REGNSKABER

INDLEDNING

19.01 Den europæiske integrationsproces har gjort det nødvendigt at opstille et fuldstændigt regnskab, der afspejler den europæiske økonomi som helhed og giver mulighed for bedre analyse og politikudformning på EU-plan. De europæiske regnskaber omfatter de samme konti og er baseret på de samme begreber som medlemsstaternes nationale regnskaber.

19.02 I dette kapitel beskrives de særlige kendetegn ved de europæiske regnskaber, dvs. Den Europæiske Unions og euroområdet regnskaber. I forbindelse med de europæiske regnskaber skal man være særlig opmærksom på definitionen af residente enheder, kontiene for udlandet og nettificeringen af økonomiske transaktioner (strømme) inden for Europa og finansielle statuskonti (beholdninger).

19.03 Den Europæiske Unions økonomiske områder omfatter:

- a) EU-medlemsstaternes økonomiske områder og
- b) EU-institutionernes økonomiske områder.

19.04 Euroområdets økonomiske område omfatter:

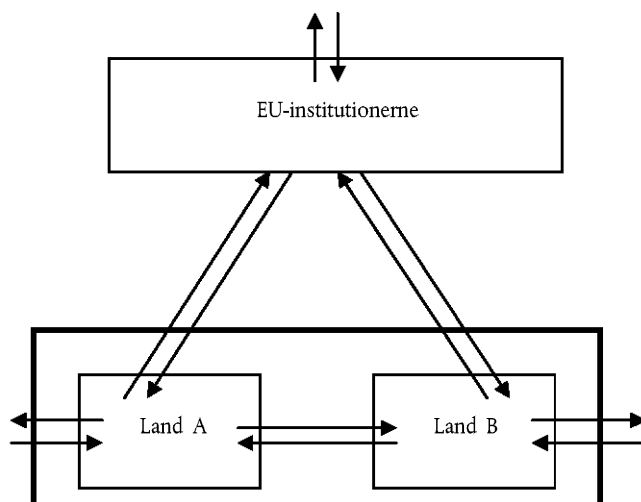
- a) de økonomiske områder, der tilhører medlemsstaterne i euroområdet, og
- b) Den Europæiske Centralbanks økonomiske område.

FRA NATIONALE TIL EUROPÆISKE REGNSKABER

19.05 De europæiske regnskaber er ikke lig med summen af medlemsstaternes nationalregnskaber efter omregning til en fælles valuta. Regnskaberne for de residente EU-institutioner skal lægges til. Hjemstedsbegrebet får en anden dækning, når man går fra medlemsstaternes nationalregnskaber til de europæiske regnskaber. Den måde, hvorpå man behandler den indtjening, som foretagender, der er genstand for udenlandske direkte investeringer, reinvesterer, eller formålsbestemte enheder (SPE'er), er gode eksempler i denne sammenhæng. I medlemsstaternes nationalregnskaber kan et foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer, have investorer, som er residente i en anden EU-medlemsstat/et andet land i euroområdet. Den tilsvarende reinvesterede indtjening registreres ikke som sådan i de europæiske regnskaber. Det kan desuden være nødvendigt at omklassificere SPE'er i samme institutionelle sektor som deres moderselskab, når dette er resident i en anden medlemsstat. Endelig skal grænseoverskridende økonomiske strømme og finansielle beholdninger mellem europæiske lande omklassificeres. Disse forskelle fremgår af figur 19.1 og 19.2, som for nemheds skyld opererer med et europæisk område bestående af blot to medlemsstater: A og B. Strømme og beholdninger, som involverer resider og ikke-resider, er vist skematisk ved hjælp af pile.

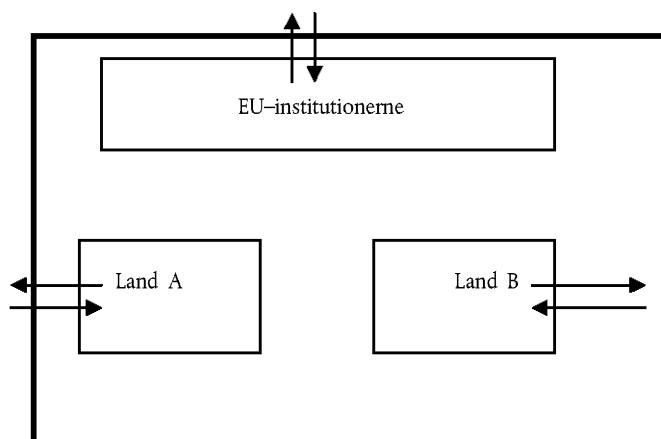
Figur 19.1 — Aggregering af medlemsstaternes nationalregnskaber

Når A's og B's nationalregnskaber er aggregeret, registreres strømmene mellem A og B samt med andre lande og EU-institutionerne på de aggregerede konti for udlandet.

▼ B

Figur 19.2 — Europæiske regnskaber

Den Europæiske Union/euroområdet betragtes som en enkelt enhed: Den omfatter EU-institutionernes/Den Europæiske Centralbanks regnskaber, og kun residente enheders transaktioner med tredjelande bogføres på kontiene for udlandet.

Omregning af data, der foreligger i forskellige valutaer

19.06 I de europæiske regnskaber skal økonomiske strømme og beholdninger af aktiver og passiver udtrykkes i en enkelt møntfod. Med henblik herpå omregnes data, som er registreret i forskellige nationale valutaer, til euro ved enten:

- a) at anvende de markedskurser, der er gældende i den periode, hvor regnskaberne udarbejdes (eller et gennemsnit heraf)

eller

- b) at anvende faste kurser for hele perioden. Den faste kurs kan være den, der var gældende ved udløbet af perioden eller i begyndelsen heraf, eller et gennemsnit af valutakurserne i hele perioden. Den kurs, der anvendes, påvirker en given medlemsstats (faste) vægt i de europæiske aggregater

eller

- c) at beregne et indeks mellem på hinanden følgende perioder som et vægtet gennemsnit af vækstindeksene for de i national valuta udtrykte data for de enkelte medlemsstater. Vægtene svarer til hver enkelt medlemsstats andel — omregnet ved hjælp af vekselkursen — i den første sammenligningsperiode. Når en referenceperiode er valgt som benchmark, kan kædeindekset ganges med denne benchmark til beregning af niveauer for andre observationsperioder.

▼B

Ved metode a) ajourføres medlemsstaternes vægte i de europæiske aggregater efter pariteten af deres respektive valutaer. De europæiske aggregaters niveauer vil derfor altid være ajourført, men deres bevægelser kan blive påvirket af valutakurssvingninger. Hvad angår forholdstal kan virkningerne af valutakurssvingninger på tæller og nævner i stort omfang udligne hinanden.

Ved metode b) ajourføres medlemsstaternes vægte ikke, hvilket beskytter de europæiske aggregaters bevægelser mod valutakurssvingninger. De europæiske aggregaters niveauer kan derimod blive påvirket af valget af (faste) valutakurser, der afspejler medlemsstaternes valutapariteter på et givet tidspunkt.

Ved metode c) beskyttes de europæiske aggregaters bevægelser mod valutakurssvingninger, mens aggregaternes niveauer stort set afspejler de gældende pariteter i hver periode. Dette er på bekostning af additivitet og andre regnskabsmæssige krav. Om nødvendigt skal disse krav opfyldes i en sidste etape.

19.07 Der kan også udarbejdes europæiske regnskaber ved at omregne data, der foreligger i forskellige nationale valutaer, til købekraftsstandarder (KKS'er). Metode a), b) eller c) i 19.06 kan anvendes til dette formål ved at erstatte valutakurserne med tilsvarende købekraftsstandarder (KKS'er).

EU-institutionerne

19.08 I ENS omfatter EU-institutionerne følgende enheder:

- a) ikkefinansielle EU-institutioner: Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Europa-Kommissionen, Den Europæiske Unions Domstol og Den Europæiske Revisionsret
- b) ikkefinansielle EU-organer, herunder enheder, som er omfattet af Den Europæiske Unions almindelige budget (f.eks. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget, EU-agenturerne mv.) og Den Europæiske Udviklingsfond
- c) finansielle EU-institutioner og -organer, herunder navnlig: Den Europæiske Centralbank, Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske investeringsfond.

Bemærk, at EU-organerne i kategori b) ikke omfatter markedsregulerende organer på landbrugsområdet, hvis hovedaktivitet består i at købe og sælge landbrugsprodukter for at stabilisere priserne. Disse organer betragtes som residente i den medlemsstat, hvor de udøver deres aktiviteter.

19.09 De ikkefinansielle EU-institutioner og -organer, der er omfattet af Den Europæiske Unions almindelige budget, udgør én enkelt institutionel enhed, der hovedsagelig yder ikkemarkedsmæssige offentlige tjenester til fordel for Den Europæiske Union. Den klassificeres derfor i delsektoren »EU-institutioner og -organer« (S. 1315)⁽¹⁾ under sektoren »Offentlig forvaltning og service« (S.13)

⁽¹⁾ Denne kode er specifik for de europæiske regnskaber. Den nævnes ikke i kapitel 23, »Klassifikationssystemet«, da kapitel 23 indeholder de koder, der skal anvendes i medlemsstaternes nationalregnskaber, hvorimod europæiske institutioner registreres i sektoren udlandet.

▼B

- 19.10 Da budgettet for Den Europæiske Udviklingsfond ikke vedtages som en del af Den Europæiske Unions almindelige budget, er EUF en særskilt institutionel enhed, der falder ind under delsektoren »EU-institutioner og -organer« (S. 1315) under sektoren »Offentlig forvaltning og service« (S.13).
- 19.11 Den Europæiske Centralbank er en institutionel enhed, der klassificeres i delsektoren »Centralbanken« (S.121) under sektoren »Finansielle selskaber« (S.12).
- 19.12 Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond er særskilte institutionelle enheder, der falder ind under delsektoren »Andre finansielle formidlere, undtagen forsikrings-selskaber og pensionskasser« (S.125) under sektoren »Finansielle selskaber« (S.12).
- 19.13 EU-institutionernes økonomiske område omfatter også territoriale enklaver i EU-medlemsstaterne eller i ikke-EU-lande som f.eks. repræsentationer, delegationer og kontorer.
- 19.14 EU-institutionernes vigtigste transaktioner registreres under tilgang og anvendelse som beskrevet i bilaget.

Konto for udlandet

- 19.15 I de europæiske regnskaber registreres på kontiene for udlandet økonomiske strømme og finansielle beholdninger af aktiver og passiver mellem Den Europæiske Unions/euroområdet residenter og ikke-residenter. De europæiske konti for udlandet omfatter således ikke transaktioner, der finder sted inden for Den Europæiske Union/euroområdet. Strømme inden for EU/euroområdet, kaldes »interne strømme«, og finansielle positioner mellem residenter i EU/euroområdet kaldes »interne beholdninger«.
- 19.16 Import og eksport af varer omfatter også kvasitransithandel, dvs.:
- a) varer, som en enhed, der ikke betragtes som en institutionel enhed, importerer fra et tredjeland til en EU-medlemsstat/et land i euroområdet, og som derefter sendes til en anden EU-medlemsstat/et andet land i euroområdet, og
  - b) varer, der ankommer fra en EU-medlemsstat/et land i euroområdet, og som en enhed, der ikke betragtes som en institutionel enhed, derefter eksporterer til et tredjeland.

Eksporterede varer værdiansættes fob ved Den Europæiske Unions/euroområdets grænse.

For varer i kvasitransit bestemt til eksport betragtes transport- og distributionsomkostninger inden for EU/euroområdet som produktion af transporttjenester, hvis transportøren er resident i EU/euroområdet, og som import af transporttjenester, hvis det ikke er tilfældet.

- 19.17 I de europæiske regnskaber omfatter merchanting kun varer, som en resident i Den Europæiske Union/euroområdet køber af en ikke-resident, hvorefter de sælges til en ikke-resident, uden at varerne forefindes i Den Europæiske Union/euroområdet. Transaktionen bogføres først som negativ eksport af varer og derefter som positiv eksport af varer, og eventuelle tidsforskelle mellem køb og salg registreres som lagerændringer (jf.18.41 og 18.60).

Når en mellemhandler, der er resident i Den Europæiske Union/euroområdet, køber varer af en ikke-resident og derefter sælger dem til en resident i en anden medlemsstat, bogføres købet som negativ eksport i nationalregnskabet for mellemhandlerens medlemsstat, men som import i de europæiske regnskaber.

▼B

19.18 Et foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer, er et resident foretagende i Den Europæiske Union/euroområdet, i hvilket en ikke-resident investor ejer mindst 10 % af stamaktierne eller har 10 % af stemmerettighederne (for selskaber) eller tilsvarende (for personlige foretagender).

I medlemsstaternes nationalregnskaber kan et foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer, have investorer, som er residente i en anden EU-medlemsstat/et andet land i euroområdet. Den tilsvarende reinvesterede indtjening registreres ikke som sådan i de europæiske regnskaber.

Afstemning af transaktioner

19.19 En af metoderne til udarbejdelse af de europæiske konti for udlandet består i at trække de interne europæiske strømme på både tilgangs- og anvendelsessiden fra medlemsstaternes konti for udlandet. I teorien skulle disse spejlstatistiske strømme balancere, men det er generelt ikke tilfældet i praksis, fordi samme transaktion bogføres asymmetrisk i de pågældende modparters nationalregnskaber.

19.20 Asymmetrier skaber uoverensstemmelse i de europæiske regnskaber mellem den samlede økonomi og kontiene for udlandet. Udarbejdelse af europæiske regnskaber kræver derfor afstemning af kontiene. Dette gøres ved hjælp af afstemningsmetoder såsom de mindste kvadraters metode eller proportionel fordeling. Hvad angår varer kan der anvendes statistiske oplysninger om handelen inden for EU til at fordele asymmetrier efter udgiftskategori.

19.21 Ved fjernelsen af asymmetrier og den efterfølgende afstemning af kontiene opstår der yderligere forskelle mellem de europæiske aggregater og summen af medlemsstaternes nationalregnskaber.

Pris- og mængdeopgørelser

19.22 Der kan for transaktioner i varer og tjenester udarbejdes ikkefinansielle europæiske regnskaber i det foregående års priser ved hjælp af en metode svarende til den, der anvendes til europæiske regnskaber i løbende priser. Først aggregeres de i det foregående års priser udarbejdede regnskaber for medlemsstaterne og EU-institutionerne/Den Europæiske Centralbank. Fra kontiene for udlandet fjernes derefter medlemsstaternes interne grænseoverskridende transaktioner, som er værdiansat til det foregående års priser. Til sidst fjernes de heraf følgende uoverensstemmelser mellem tilgang og anvendelse ved hjælp af den metode, der er anvendt til afstemning af europæiske transaktioner i løbende priser.

19.23 De europæiske regnskaber i det foregående års priser kan anvendes til at beregne mængdeindeks mellem den løbende periode og det foregående år. Når en referenceperiode er valgt som benchmark, kan mængdeindeksene sammenkædes og derefter anvendes på de europæiske regnskaber i benchmark-årets løbende priser. Således kan man udarbejde europæiske regnskaber i mængde for en hvilken som helst observationsperiode. Den serie, der opnås på denne måde, er ikke additiv. Hvis der stilles krav om additivitet og andre regnskabsmæssige krav i forbindelse med opgørelser i mængde til særlige formål, skal disse krav opfyldes i en sidste etape for at opnå additive tilpassede serier.

Statuskonti

19.24 I de europæiske regnskaber kan der udarbejdes finansielle statuskonti efter samme fremgangsmåde som for transaktioner:

- a) medlemsstaternes finansielle statuskonti kompletteres af beholdninger af aktiver og passiver, som er overtaget af EU-institutioner, og som er residente i EU/euroområdet

▼B

- b) beholdninger af finansielle aktiver, der ejes af en resident i EU/euroområdet, men opbevares hos en anden resident (interne beholdninger), trækkes fra de nationale konti for udlandet, og
  - c) uligevægt, der opstår ved uoverensstemmelse mellem interne beholdninger af finansielle aktiver og de tilsvarende passiver, fordeles på de forskellige sektorer ved afstemning.
- 19.25 I de europæiske regnskaber kan der udarbejdes ikkefinansielle statuskonti som summen af EU-medlemsstaternes/lande i euroområdets ikkefinansielle statuskonti.

»Fra hvem til hvem«-matricer

- 19.26 »Fra hvem til hvem«-matricer viser detaljerede oplysninger om økonomiske transaktioner (eller beholdninger af finansielle aktiver) mellem institutionelle sektorer. I medlemsstaternes nationalregnskaber giver disse matricer en detaljeret oversigt over transaktioner/finansielle aktiver mellem oprindelses/kreditorsektorer og bestemmelses/debitorsektorer samt mellem indenlandske sektorer og udlandet.
- 19.27 I de europæiske regnskaber kan der opstilles »fra hvem til hvem«-matricer ved aggregering af de nationale matricer og omklassificering af interne europæiske strømme og beholdninger som residente strømme og beholdninger. Til dette formål skal der i de nationale matricer sondres mellem transaktioner og beholdninger af finansielle aktiver i forhold til residente enheder i EU/euroområdet og i forhold til ikke-residenter på kontoen for udlandet. Herudover skal strømme og beholdninger i forhold til residente enheder i EU/euroområdet opdeles yderligere efter modpartssektorer.

BILAG 19.1**EU-INSTITUTIONERENS REGNSKAB****Tilgang**

- 19.28 De ikkefinansielle EU-institutioners og -organers vigtigste indtægtskilder er følgende:
- a) told og landbrugsafgifter
  - b) produktionsafgifter, der pålægges producenter af sukker, isoglucose og inulinsirup
  - c) den moms-baserede indtægt
  - d) den BNI-baserede indtægt.
- 19.29 I EU-institutionernes regnskaber bogføres disse strømme som tilgang for delsektoren »EU-institutioner og -organer« (S.1315) og som anvendelse for udlandet (S.211).
- 19.30 Told og landbrugsafgifter opkræves i henhold til den fælles toldtarif ved Den Europæiske Unions ydre grænser. De klassificeres som »Importskatter og told eksklusive moms« (D.212) og omfatter også opkrævningsomkostninger.
- 19.31 Der opkræves produktionsafgifter på producenternes kvoter for sukker, isoglucose og inulinsirup. De klassificeres som »Produktskatter eksklusive moms og importskatter« (D.214) og omfatter også opkrævningsomkostninger.

▼B

- 19.32 En fast andel af de beløb, der opkræves i henhold til 19.28, litra a) og b), tilbageholdes af medlemsstaterne som opkrævningsomkostninger. Denne andel lå på 25 % i 2009. I EU-institutionernes regnskaber bogføres disse opkrævningsomkostninger på anvendelsessiden som »Forbrug i produktionen« (P.2) under delsektoren »EU-institutioner og -organer« (S.1315). På tilgangssiden bogføres de som »Import af tjenester« (P.72) på kontiene for udlandet (S.211).
- 19.33 Den momsbaseerede indtægt beregnes ved at anvende en fast procentsats, momsbidragssatsen, på hver enkelt medlemsstats harmoniserede moms-beregningsgrundlag. Der er loft over momsgrundlaget i forhold til bruttonationalindkomsten. Herved forstås, at hvis en medlemsstats momsgrundlag overstiger en bestemt procentdel af dens BNI-beregningsgrundlag, skal momsbidragssatsen ikke anvendes på momsgrundlaget, men på den pågældende procentdel af BNI-beregningsgrundlaget. Den momsbaseerede indtægt omfatter både betalinger for det løbende år og udligningsbeløb fra tidligere år, som fremkommer ved korrektion af tidligere momsgrundlag. Den momsbaseerede indtægt klassificeres som »Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter« (D.76).
- 19.34 Den BNI-baserede indtægt er et restbidrag til EU-institutionernes budget, som beregnes på grundlag af de enkelte medlemsstats bruttonationalindkomst. Denne indtægt klassificeres som »Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter« (D.76) og omfatter både refusioner og udligningsbeløb for de foregående år. Korrektionen af budgetuligevægt, som betales til de berørte lande af de øvrige medlemsstater, registreres også under D.76 som tilgang og anvendelse for udlandet (S.211).
- 19.35 Medlemsstaternes bidrag til Den Europæiske Udviklingsfond klassificeres som »Løbende internationalt samarbejde« (D.74).
- 19.36 Den kapital, som medlemsstaterne har indbetalt til Den Europæiske Investeringsbank, Den Europæiske Investeringsfond og Den Europæiske Centralbank, registreres på de finansielle konti som »Andre ejerandelsbeviser« (F.519). De bogføres som ændringer i aktiver for udlandet (S.211) og ændringer i passiver under delsektorerne »Andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser« (S.125)/ »Centralbanken« (S.121).
- 19.37 Forfaldne renter på lån ydet af Den Europæiske Investeringsbank klassificeres efter fratæknning af indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) som »Renter« (D.41). I EU-institutionernes regnskaber bogføres de som anvendelse for udlandet (S.2) og som tilgang hos »Andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser« (S.125).
- 19.38 Forfaldne renter på lån ydet af Den Europæiske Centralbank klassificeres som »Renter« (D.41). I EU-institutionernes regnskaber bogføres de som anvendelse for udlandet (S.211) og som tilgang under delsektoren »Centralbanken« (S.121).

Anvendelse

19.39 Ikkefinansielle EU-institutioners og -organers betalinger består af:

- a) Transaktioner i forbindelse med deres aktiviteter som ikkemarkedsproducenter, herunder hovedsagelig: »Forbrug i produktionen« (P.2), »Faste bruttoinvesteringer« (P.51) og »Aflønning af ansatte« (D.1).

▼B

- b) Fordelingstransaktioner i forbindelse med overførsler fra EU-institutionerne til medlemsstaterne. Det drejer sig hovedsagelig om »Produktsubsidier« (D.31), »Andre produktionssubsidier« (D.39), »Løbende internationalt samarbejde« (D.74), »Andre diverse løbende overførsler« (D.759), »Investeringsstilskud« (D.92) og »Andre kapitaloverførsler« (D.99).
  - c) Den Europæiske Udviklingsfonds betalinger til tredjelande, som klassificeres som »Løbende internationalt samarbejde« (D.74).
- 19.40 I EU-institutionernes regnskaber registreres ikkefinansielle EU-institutioners og -organers betalinger som anvendelse for delsektor »EU-institutioner og -organer« (S.1315) og som tilgang for udlandet (S.211 eller S.22).
- 19.41 Ikkefinansielle EU-institutioners og -organers betalinger registreres som regel på grundlag af udgiftsopgørelser indleveret af medlemsstaterne. Forudgående og efterfølgende betalinger bogføres på EU-institutionernes finansielle konti som »Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger« (F.89).
- 19.42 Finansielle EU-institutioners og -organers betalinger består af:
- a) Transaktioner i forbindelse med deres aktiviteter som markedsproducenter af finansielle tjenester, herunder hovedsagelig: »Forbrug i produktionen« (P.2), »Faste bruttoinvesteringer« (P.51) og »Aflønning af ansatte« (D.1).
  - b) Rentebetalinger (D.41).
- Da medlemsstaternes kapitaldeltagelse i Den Europæiske Investeringsbank ikke betragtes som udenlandske direkte investeringer, skal der i dens regnskaber ikke registreres nogen imputeret strøm af reinvesteret indtjening (D.43).
- 19.43 I EU-institutionernes regnskaber registreres finansielle EU-institutioners og -organers betalinger som anvendelse for delsektoren »Andre finansielle formidlere, undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser« (S.125) og tilgang for udlandet (S.211 eller S.22).

Konsolidering

- 19.44 I de europæiske regnskaber konsolideres strømmene under tilgang og anvendelse normalt ikke mellem medlemsstaterne og EU-institutionerne inden for sektoren »Offentlig forvaltning og service« (S.13). Hvad angår »Løbende internationalt samarbejde« (D.74) foretages der imidlertid en konsolidering af medlemsstaternes betalinger til EU-institutionerne med henblik på finansiering af f.eks. Den Europæiske Udviklingsfond, og de registreres i de europæiske regnskaber som anvendelse for den nationale sektor »Offentlig forvaltning og service (undtagen social sikring)« (S.1311) og som tilgang for udlandet (S.22).

KAPITEL 20

KONTI FOR OFFENTLIG FORVALTNING OG SERVICE

INLEDNING

- 20.01 Offentlig forvaltning og services aktiviteter beskrives separat i forhold til den øvrige økonomis aktiviteter, fordi offentlig forvaltning og services beføjelser, motivation og funktioner adskiller sig fra de øvrige sektorer. I dette kapitel beskrives kontiene for offentlig forvaltning og service og statistikkerne over offentlige finanser, der giver et samlet billede af offentlig forvaltning og services økonomiske aktiviteter: indtægter, udgifter, underskud/overskud, finansiering, andre økonomiske strømme og statuskonto.
- 20.02 Det offentlige har beføjelser til at opkræve skatter og andre obligatoriske afgifter og til at udstede regler, der påvirker økonomiske enheders adfærd. Det offentlige har følgende primære økonomiske funktioner:
- a) at stille varer og tjenester til rådighed for samfundet, enten til kollektivt forbrug som f.eks. offentlig forvaltning, forsvar og retshåndhævelse eller individuelt forbrug som f.eks. uddannelse, sundhed, fritid og kultur, og at finansiere disse varer og tjenester på grundlag af skatter og andre indtægter
  - b) at omfordele indkomst og formue ved hjælp af indkomstoverførsler som f.eks. skatter og sociale ydelser
  - c) at deltage i andre former for ikkemarkedsmæssig produktion.
- 20.03 Statistikkerne over offentlige finanser i tilknytning til offentlig forvaltning og services økonomiske aktiviteter præsenterer det sædvanlige kontosystem på en måde, der er mere hensigtsmæssig for analytikerne af de offentlige finanser og for de økonomiske beslutningstagere. I statistikkerne over offentlige finanser anvendes aggregater og saldoposter i overensstemmelse med begreberne, definitionerne, klassifikationerne og regnskabsreglerne i ENS, således at de måles helt parallelt med andre makroøkonomiske variabler og med samme måleenheder i andre lande. Poster som f.eks. opsparing og nettofordringserhvervelse findes allerede i kontosystemet. Andre poster, f.eks. drifts- og kapitalindtægter i alt, drifts- og kapitaludgifter i alt, skattebyrde og gæld i alt, fremgår ikke eksplicit.
- 20.04 Afsnit »Regnskabsmæssige spørgsmål i forbindelse med sektoren offentlig forvaltning og service« indeholder supplerende regler om en række mere vanskelige spørgsmål med hensyn til klassifikation og måling vedrørende den offentlige sektor.

DEFINITION AF SEKTOREN OFFENTLIG FORVALTNING OG SERVICE

- 20.05 Sektoren offentlig forvaltning og service (S.13) består af alle offentlige enheder og alle ikkemarkedsmæssige nonprofitinstitutioner, der kontrolleres af offentlige enheder. Den omfatter også andre ikkemarkedsmæssige producenter (jf.20.18-20.39).
- 20.06 Offentlige enheder er juridiske enheder, der er oprettet ved en politisk proces, og som har lovgivende, dømmende eller udøvende magt over andre institutionelle enheder inden for et givet område. Deres vigtigste funktion er at levere varer og tjenester til samfundet og til husholdningerne på en ikkemarkedsmæssig basis og at omfordele indkomst og formuer.

▼B

- 20.07 En offentlig enhed har normalt bemyndigelse til at skaffe midler gennem obligatoriske overførsler fra andre institutionelle enheder. For at opfylde kriterierne for en institutionel enhed skal en offentlig enhed have egne midler, der enten fremkommer ved indkomst fra andre enheder eller modtages som overførsler fra andre offentlige enheder, og skal have bemyndigelse til at bruge disse midler til at forfølge sine politiske mål. Den skal også kunne låne midler for egen regning.

Enheder i sektoren offentlig forvaltning og service***Offentlige enheder***

- 20.08 I alle lande er der en central enhed, især inden for statslig forvaltning og service, der på nationalt plan udøver den udøvende, lovgivende og dømmende magt. Dens indtægter og udgifter reguleres og kontrolleres direkte af et finansministerium eller tilsvarende ved hjælp af et almindeligt budget, der godkendes af den lovgivende myndighed. På trods af sin størrelse og uensartede karakter er denne enhed normalt en enkelt institutionel enhed. Ministerier, agenturer, styrelser, udvalg, retslige myndigheder og organer med lovgivende myndighed er en del af denne centrale enhed inden for offentlig forvaltning og service. De enkelte ministerier inden for den betragtes ikke som særskilte institutionelle enheder, da de ikke har beføjelse til at eje aktiver, indgå forpligtelser eller foretage transaktioner for egen regning.
- 20.09 Delsektorer inden for offentlig forvaltning og service, f.eks. delstatsmyndigheder og kommunal forvaltning og service, kan indbefatte centrale hovedforvaltningsenheder som beskrevet i 20.08, hver med tilknytning til et givet forvaltningsniveau og geografisk område.
- 20.10 Ud over denne hovedforvaltningsenhed er der forvaltningsenheder med særskilt juridisk identitet og stor grad af autonomi, herunder handlefrihed med hensyn til mængden og sammensætningen af deres udgifter og en direkte indtægtskilde, f.eks. øremærkede skatter. Sådanne enheder oprettes ofte for at udføre bestemte funktioner, f.eks. vej anlæg eller ikkemarkedsmæssig produktion af sundheds-, uddannelses- eller forskningstjenester. Disse enheder anses for at være særskilte forvaltningsenheder, hvis de fører et fuldstændigt sæt regnskaber, ejer varer eller aktiver for egen regning, udøver ikkemarkedsmæssige aktiviteter, som de er retligt ansvarlige for, og kan påtage sig forpligtelser og indgå kontrakter. Sådanne enheder (sammen med nonprofitinstitutioner, der kontrolleres af det offentlige) kaldes »enheder uden for budgettet«, fordi de har særskilte budgetter og modtager overførsler i væsentlig omfang fra hovedbudgettet, og fordi deres primære finansieringskilder suppleres af egne indtægtskilder, der falder uden for hovedbudgettet. Disse enheder uden for budgettet klassificeres i sektoren offentlig forvaltning og service, medmindre de overvejende er markedsproducenter, der kontrolleres af en anden offentlig enhed.
- 20.11 Det almindelige budget for ethvert administrativt niveau kan omfatte foretagender, der ikke er etableret i selskabsform, og som er markedsproducenter og kvasiselskaber. Hvis de opfylder kriterierne for institutionelle enheder, betragtes sådanne foretagender ikke som en del af sektoren offentlig forvaltning og service, men klassificeres i den ikke-finansielle eller den finansielle selskabssektor.
- 20.12 Sociale kasser og fonde er offentlige enheder, der som opgave har at varetage socialsikringsordninger. Socialsikringsordninger er socialforsikringsordninger, der dækker hele eller en stor del af samfundet som helhed, og som er gjort obligatoriske og kontrolleres af det offentlige.

▼B

Sociale kasser og fonde er institutionelle enheder, hvis de er organiseret særskilt fra offentlige enheders andre aktiviteter, holder deres aktiver og passiver adskilt fra disse og foretager finansielle transaktioner for egen regning.

NPI'er, der henregnes til sektoren offentlig forvaltning og service

- 20.13 Nonprofitinstitutioner (NPI'er), der er ikkemarkedsproducenter og kontrolleres af offentlige enheder, er enheder under sektoren offentlig forvaltning og service.
- 20.14 Offentlige myndigheder kan vælge at anvende NPI'er i stedet for offentlige institutioner til at gennemføre offentlig politik, fordi de anses for at være mere uafhængige og objektive og mindre udsat for politisk pres. Forskning og udvikling og fastsættelse og ajourføring af standarder inden for sundhed, sikkerhed, miljø og undervisning er eksempler på områder, hvor NPI'er kan være mere effektive end offentlige agenturer.
- 20.15 Kontrol med en NPI defineres som beføjelser til at bestemme NPI'ens generelle politik eller strategi. Offentlige foranstaltninger i form af generelle bestemmelser, der gælder for alle enheder, der udøver samme aktivitet, er irrelevante ved afgørelsen af, om det offentlige kontrollerer en individuel enhed eller ej. For at afgøre, hvorvidt en NPI er kontrolleret af det offentlige, bør der tages hensyn til følgende fem indikatorer:
- a) udnævnelse af ledende ansatte
  - b) andre bestemmelser i det instrument, hvorved nonprofitinstitutionen er blevet oprettet, f.eks. forpligtelser i nonprofitinstitutionens vedtægter
  - c) kontraktmæssige aftaler
  - d) finansieringsgrad
  - e) risikograden.

At en enkelt indikator er opfyldt, kan være nok til, at en nonprofitinstitution må anses for at være kontrolleret af det offentlige. Hvis en nonprofitinstitution, der hovedsagelig finansieres af det offentlige, fortsat er i stand til at bestemme sin politik eller strategi i betydeligt omfang som nævnt i de øvrige indikatorer, anses den imidlertid ikke for at være kontrolleret af det offentlige. I de fleste tilfælde er det en række indikatorer, der tilsammen peger på, at nonprofitinstitutionen er kontrolleret af det offentlige. Det vil være en skønsmæssig afgørelse, der kan træffes på grundlag af disse indikatorer.

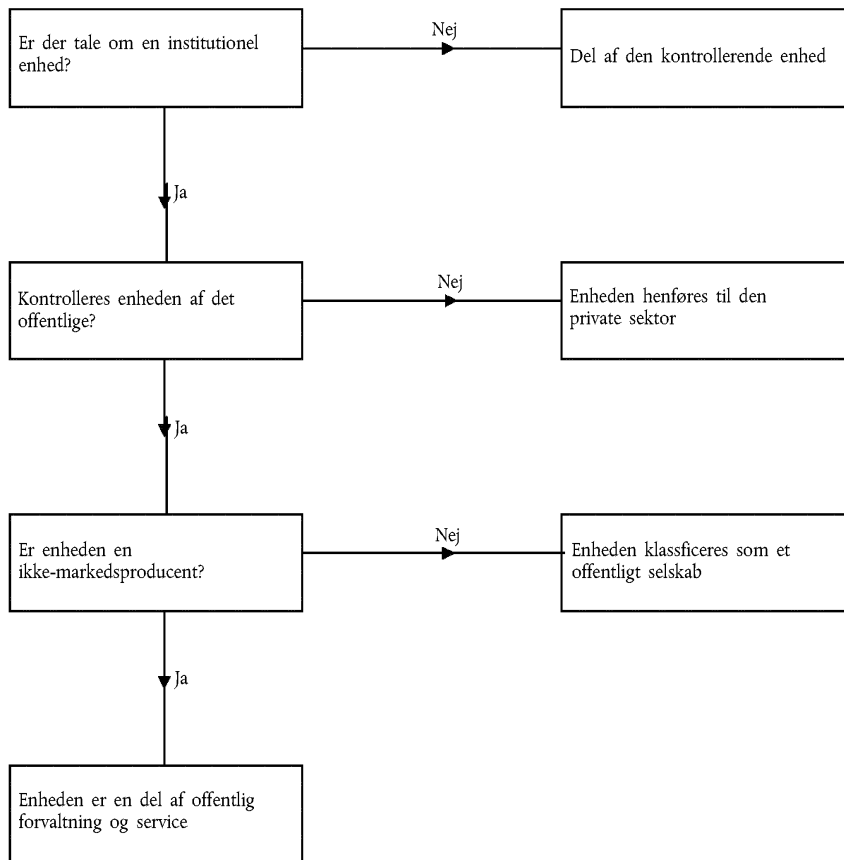
- 20.16 En nonprofitinstitutionens ikkemarkeds-mæssige kendetegn bestemmes på samme måde som for andre enheder under sektoren offentlig forvaltning og service.

Andre enheder under sektoren offentlig forvaltning og service

- 20.17 Det kan være vanskeligt at afgøre klassificeringen af producenter af varer og tjenester, der arbejder under indflydelse af offentlige enheder. De kan henregnes til offentlig forvaltning og service eller klassificeres som offentlige selskaber, hvis de er institutionelle enheder. I sådanne tilfælde anvendes nedenstående beslutningstræ.

▼ B

Figur 20.1 — Beslutningstræ

Offentlig kontrol

20.18 Kontrol med en enhed defineres som beføjelser til at bestemme enhedens generelle politik eller strategi. Ved afgørelsen af, om der foreligger offentlig kontrol, anvendes de samme kriterier som for selskaber, som kan antages at være offentlige selskaber, se 2.32.

Markedsmæssig/ikkemarkedsmæssig**Begrebet økonomisk signifikante priser**

20.19 Ikkemarkedsproducenter leverer al eller det meste af deres produktion gratis eller til økonomisk ikke signifikante priser til andre. Økonomisk signifikante priser er priser, som har en væsentlig indflydelse på de mængder produkter, producenter er villige til at levere, og på de mængder, køberne ønsker at erhverve. Det er det kriterium, der anvendes ved klassificering af produktion og producenter som markedsmæssige eller ikkemarkedsmæssige og dermed til at afgøre, om en institutionel enhed, i hvilken det offentlige har en kontrollerende interesse, skal betegnes som en ikkemarkedsproducent og følgelig klassificeres i sektoren offentlig forvaltning og service eller som en markedsproducent og følgelig klassificeres som et offentligt selskab.

20.20 Vurderingen af, om en pris er økonomisk signifikant, foretages for hvert produktionselement for sig, mens kriteriet vedrørende en enheds markedsmæssige/ikkemarkedsmæssige karakter anvendes på enhedens niveau.

▼B

- 20.21 Hvis producenterne er private selskaber, må det antages, at priserne er økonomisk signifikante. Hvis der derimod foreligger offentlig kontrol, kan en enheds priser fastsættes eller ændres ud fra samfundspolitiske hensyn, hvilket kan gøre det vanskeligt at afgøre, om priserne er økonomisk signifikante. Offentlige selskaber oprettes ofte af det offentlige for at levere varer og tjenester, som markedet ikke ville producere i de mængder og til de priser, der opfylder målene for det offentlige politik. For sådanne offentlige enheder, der får støtte fra sektoren offentlig forvaltning og service, kan salgsindtægterne dække en stor del af deres omkostninger, men de vil reagere anderledes på markedskræfterne end private selskaber.
- 20.22 For at kunne analysere forskellen mellem en markedsproducent og en ikkemærkedproducent i relation til ændringer i markedsforholdene er det praktisk at slå fast, hvilke enheder der er forbrugere af de pågældende varer og tjenester, og om producenten rent faktisk konkurrerer på markedet eller er eneleverandør.

Køberen af en offentlig producents produktion anvendt som kriterium*Produktionen sælges hovedsagelig til selskaber og husholdninger*

- 20.23 Der er normalt tale om økonomisk signifikante priser, når følgende to hovedbetingelser er opfyldt:
- 1) Producenten har et incitament til at afpasse udbuddet med det formål at opnå fortjeneste på lang sigt eller som minimum at få dækket sine kapitalomkostninger og andre produktionsomkostninger, herunder forbrug af fast realkapital gennem salgsindtægterne.
  - 2) Forbrugere har et frit valg på grundlag af de priser, der kræves.

Produktionen sælges udelukkende til det offentlige

- 20.24 Nogle tjenester er typisk nødvendige som hjælpetjenester. Heriblandt kan nævnes transport, finansiering og investering, køb, salg, markedsføring, computertjenester, kommunikation, rengøring og vedligeholdelse. En enhed, der leverer denne type tjenester udelukkende til sin moderenhed eller til andre enheder i samme gruppe af enheder, er en hjælpeenhed. Det er ikke en særskilt institutionel enhed og klassificeres sammen med sin moderenhed. Hjælpeenheder leverer al deres produktion til deres ejere med henblik på forbrug i produktionen eller faste bruttoinvesteringer.
- 20.25 Hvis en offentlig producent sælger udelukkende til det offentlige og er den eneste leverandør af de tjenester, der er tale om, antages den at være en ikkemærkedproducent, medmindre den konkurrerer med en privat producent. Som typisk eksempel kan nævnes afgivelse af bud på en kontrakt med det offentlige på kommercielle vilkår, hvor betalingerne fra det offentlige følger kun vedrører de leverede tjenester.
- 20.26 Hvis en offentlig producent er en af flere leverandører til det offentlige, anses den for at være en markedsproducent, hvis den konkurrerer med andre producenter på markedet og dens priser opfylder det generelle kriterium at være økonomisk signifikante, jf. 20.19-20.22.

▼B

Produktionen sælges til det offentlige og andre

- 20.27 Hvis en offentlig producent er den eneste leverandør af de tjenester, der er tale om, antages den at være en markedsproducent, hvis dens salg til enheder, der ikke henhører under det offentlige, udgør over halvdelen dens samlede produktion, eller hvis dens salg til det offentlige opfylder betingelsen vedrørende udbud som nævnt i 20.25.
- 20.28 Hvis der er flere leverandører, er en offentlig producent en markedsproducent, hvis den konkurrerer med de øvrige producenter ved at byde på en kontrakt med det offentlige.

Kriteriet markedsfølsom/ikke-markedsfølsom.

- 20.29 Sektorklassificeringen af centrale offentlige enheder, der som aktivitet har levering af varer og tjenester på ikke-markedsfølsomt grundlag og/eller omfordeling af indkomst og formue, er enkel.

For andre producenter, hvis aktiviteter er underlagt det offentliges kontrol, er det nødvendigt at foretage en vurdering af deres aktiviteter og ressourcer. For at kunne afgøre, om de er markedsfølsomme enheder og kræver økonomisk signifikante priser, skal der tages stilling til kriterierne i 20.19-20.28. I korte træk er betingelserne som følger:

- a) Producenten er en institutionel enhed (en nødvendig betingelse, se også beslutningstræet i 20.17).
- b) Producenten er ikke udelukkende leverandør af hjælpetjenester.
- c) Producenten er ikke den eneste leverandør af varer og tjenester til det offentlige, eller, hvis han er det, har han konkurrenter.
- d) Producenten har en tilskyndelse til at tilpasse udbuddet, at udøve en rentabel overskudsgivende aktivitet, at være i stand til at agere på markedsvilkår og at opfylde sine økonomiske forpligtelser.

Evnen til at udøve en markedsfølsom aktivitet vurderes først og fremmest ud fra det sædvanlige kvantitative kriterium (50 %-kriteriet), hvor salget sættes i forhold til produktionsomkostningerne (jf.20.30 og 20.31). For at være en markedsproducent skal den offentlige enhed dække mindst 50 % af sine omkostninger ved sit salg over en fortløbende flerårig periode.

- 20.30 Ved vurderingen af kriteriet markedsfølsom/ikke-markedsfølsom svarer salg af varer og tjenester til salgsindtægter, med andre ord den markedsfølsomme produktion (P.11) forhøjet med betalinger for eventuel ikke-markedsfølsom produktion (P.131). Produktion for egen regning anses ikke for at være en del af salget i denne sammenhæng. Som salg anses ikke betalinger modtaget fra det offentlige, medmindre de ydes andre producenter, der udøver samme aktivitet.
- 20.31 Produktionsomkostningerne er summen af forbruget i produktionen, aflønning af ansatte, forbruget af fast realkapital og andre produktions-skatte. I forbindelse med vurderingen af kriteriet markedsfølsom/ikke-markedsfølsom forøges produktionsomkostningerne med nettorentebyrden og nedsættes med værdien af eventuel imputeret produktion, bl.a. produktion for egen regning. Produktionsubsidier fratrækkes ikke.

▼ B***Finansiel formidling og afgrænsningen af det offentlige***

- 20.32 Der gælder særlige forhold for enheder, der beskæftiger sig med finansielle aktiviteter. Finansiel formidling er den aktivitet, hvor enheder erhverver finansielle aktiver og samtidig indgår forpligtelser for egen regning ved at foretage finansielle transaktioner.
- 20.33 En finansiel formidler tager en risiko ved at indgå forpligtelser for egen regning. Hvis en offentlig finansiel enhed f.eks. forvalter aktiver, men ikke tager en risiko ved at indgå forpligtelser for egen regning, er den ikke en finansiel formidler, og enheden klassificeres i sektoren offentlig forvaltning og service frem for i den finansielle selskabssektor.
- 20.34 Anvendelse af det kvantitative kriterium ved afgørelsen af, om der er tale om markedsræssige/ikkemarkedsræssige tjenester, i forbindelse med offentlige selskaber, der beskæftiger sig med finansiel formidling eller forvaltning af aktiver, er generelt ikke relevant, fordi deres indtjening stammer fra både formueindkomst og kapitalgevinster.

Grænsetilfælde***Offentlige hovedsæder***

- 20.35 Offentlige hovedsæder er enheder, hvis hovedopgave er at kontrollere og lede en gruppe af datterselskaber under en offentlig enheds kontrol. Der skelnes mellem to situationer:
- a) Hvis det offentlige hovedsæde er en institutionel enhed og beskæftiger sig med forvaltning af markedsproducenter, klassificeres det efter gruppens hovedaktivitet, nærmere bestemt i sektor S.11, hvis hovedaktiviteten er at producere varer og ikkefinansielle tjenester, eller i sektor S.12, hvis den hovedsagelig producerer finansielle tjenester (se også 2.23 og 2.59).
  - b) Hvis det offentlige hovedsæde ikke er en institutionel enhed, eller hvis det handler som en offentlig enhed med et samfundspolitisk sigte, f.eks. ved at kanalisere midler mellem datterselskaber, og står for privatisering eller afvikling, klassificeres det i sektoren offentlig forvaltning og service.
- 20.36 Begrebet offentligt hovedsæde i denne sammenhæng omfatter enheder, der også kaldes »offentlige holdingselskaber«.
- 20.37 Datterselskaber, der er en del af gruppen, og som beskæftiger sig med produktion og fører et fuldstændigt regnskab, betragtes som institutionelle enheder, selv om de har overdraget dele af deres frie beslutningsret til den centrale enhed (jf.2.13). Kriteriet markedsræssig/ikkemarkedsræssig anvendes på de enkelte enheder. Det kan således forekomme, at et enkelt datterselskab, men ikke andre, anerkendes som ikkemarkedsræssigt og henregnes til sektoren offentlig forvaltning og service.

Pensionskasser

- 20.38 Pensionsordninger i arbejdsgiverregi er ordninger, der er etableret for at sikre deltagerne pensionsydelse, og som er baseret på en aftale mellem arbejdsgiveren og arbejdstageren. De omfatter fondsbaserede, ikkefondsbaserede og delvis fondsbaserede ordninger.

▼ B

- 20.39 En bidragsdefineret ordning, der er oprettet af en offentlig enhed, behandles ikke som en social sikringsordning, hvor der ikke er nogen offentlig garanti for størrelsen af pensionsrettighederne, og hvor størrelsen af pensionsudbetalingerne er usikker, fordi den afhænger af aktivernes forrentning. Følgelig anses den enhed, der forvalter ordningen — samt pensionskassen selv, hvis det er en særskilt institutionel enhed — for at være et finansielt selskab og klassificeres i delsektoren forsikrings-selskaber og pensionskasser.

Kvasiselskaber

- 20.40 Kvasiselskaber er foretagender, som ikke er etableret i selskabsform, men som fungerer, som om de var selskaber. Kvasiselskaber behandles som selskaber, dvs. som særskilte institutionelle enheder i forhold til de enheder, som de tilhører, idet der tages hensyn til deres særlige økonomiske og finansielle adfærd. Markedsforetagender, der kontrolleres af offentlige enheder, og som anses for offentlige kvasiselskaber, henregnes således til samme gruppe som selskaber i den ikkefinansielle selskabssektor eller den finansielle selskabssektor.
- 20.41 Et offentligt foretagende eller en gruppe af foretagender, der beskæftiger sig med samme form for produktion under fælles forvaltning, behandles som et offentligt kvasiselskab, hvis:
- a) det tager økonomiske signifikante priser for sin produktion
  - b) det anses for at have fri beslutningsret
  - c) der findes et komplet sæt regnskaber, der gør det muligt særskilt at identificere og måle dets driftsresultat, opsparing, aktiver og passiver, eller det er muligt at udarbejde et sådant fuldstændigt sæt regnskaber.
- 20.42 Det er ejeren, der afgør, hvor stor en del af indtægterne der skal udtrækkes af et kvasiselskab i en given regnskabsperiode. Et sådant udtræk svarer til, at et selskab betaler udbytte til sine aktionærer. Ud fra, hvor stor en del af indtægterne der trækkes ud, kan det bestemmes, hvor stor en del af indtægterne der beholdes i kvasiselskabet. Ejeren kan investere mere kapital i foretagendet eller trække kapital ud af det ved at sælge nogle af dets aktiver, og sådanne kapitalstrømme skal også fremgå af regnskaberne, når de finder sted. Investerings- og formueindkomststrømme i kvasiselskabet bogføres på samme måde som lignende strømme i selskaber. Det skal særlig bemærkes, at investeringstilskud bogføres som kapitaloverførsler.
- 20.43 De producentenheder, der ikke behandles som kvasiselskaber, behandles som henhørende under de offentlige enheder, der ejer dem. Offentlige enheder består hovedsagelig af ikkemarkedsproducenter, men inden for en offentlig enhed kan der være markedsforetagender. Disse markedsforetagenders salg lægges til de særlige salg, som er sekundær produktion, der sælges af ikkemarkedsforetagender til økonomisk signifikante priser. Følgelig er det muligt for en offentlig enhed at have et netto-driftsoverskud, der ikke er nul, nemlig i form af det nettodriftsoverskud, der skabes af markedsforetagender.

▼ B***Omstruktureringsagenturer***

20.44 Nogle offentlige enheder deltager i omstrukturering af selskaber. Disse selskaber kan i nogle tilfælde være kontrolleret af det offentlige. Omstruktureringsagenturerne kan være veletablerede offentlige enheder eller agenturer, der er oprettet med dette særlige formål. Det offentlige finansierer omstruktureringen på forskellige måder, enten direkte gennem kapitalindsud som f.eks. kapitaloverførsler, lån eller anskaffelse af egenkapital eller indirekte gennem udstedelse af garantier. Det vigtigste kriterium ved afgørelsen af, hvilken sektor omstruktureringsagenturer skal henregnes til, er, hvorvidt disse enheder er finansielle formidlere, om deres hovedaktivitet er markedsførelse, og hvilken grad af risiko det offentlige agentur påtager sig. I mange tilfælde er den risiko, som omstruktureringsagenturet påtager sig, lille, da det handler med offentlig økonomisk støtte og på vegne af det offentlige. Omstruktureringsagenturer kan tage sig af privatisering eller afvikling.

Privatiseringsagenturer

20.45 Den første type omstruktureringsagentur administrerer privatisering af enheder i den offentlige sektor. To situationer kan gøre sig gældende:

- a) Omstruktureringsenheden handler uanset sin juridiske status direkte på vegne af det offentlige eller har begrænset levetid. Dens hovedopgave er at omfordele national indkomst og formue ved at kanalisere midler fra den ene enhed til den anden. Omstruktureringsenheden henregnes til sektoren offentlig forvaltning og service.
- b) Omstruktureringsenheden er et holdingselskab, der kontrollerer og forvalter en gruppe datterselskaber, og kun en mindre del af dens aktiviteter er rettet mod gennemførelse af privatisering og kanalisering af midler fra det ene datterselskab til det andet på det offentlige vegne og af samfundspolitiske hensyn. Enheden klassificeres som et selskab, og transaktioner, der gennemføres på det offentlige vegne, omkanaliseres gennem offentlig forvaltning og service.

Afviklingselskaber

20.46 Den anden type omstruktureringsagentur tager sig af værdiforringede aktiver og kan etableres under en bankkrise eller en anden finansiell krise. Sådanne agenturer betegnes afviklingselskaber eller »bad banks«. Et omstruktureringsagentur klassificeres efter den grad af risiko, det påtager sig, under hensyn til hvor megen økonomisk støtte det får fra det offentlige.

I de fleste tilfælde køber omstruktureringsagenturet aktiverne til over markedspris med direkte eller indirekte økonomisk støtte fra det offentlige. Dets aktiviteter medfører omfordeling af national indkomst og formue. Hvis afviklingselskabet ikke selv løber en risiko, klassificeres det i sektoren offentlig forvaltning og service.

Special purpose entities (SPE'er)

20.47 SPE'er (benævnes også »special purpose vehicles« (SPV'er)) kan etableres af praktiske økonomiske hensyn af det offentlige eller af private enheder. En SPE kan beskæftige sig med finanspolitiske aktiviteter, herunder securitisation af aktiver, låntagning på vegne af det offentlige osv. Sådanne SPE'er er ikke særskilte institutionelle enheder, hvis de er residente. Disse enheder klassificeres efter ejerens hovedaktivitet, og SPE'er, der udfører finanspolitiske transaktioner, klassificeres i sektoren offentlig forvaltning og service.

▼B

20.48 Ikke-residente SPE'er betragtes som særskilte institutionelle enheder. Alle strømme og beholdningspositioner mellem offentlig forvaltning og service og den ikke-residente SPE bogføres i både regnskaberne for offentlig forvaltning og service og SPE'en. Når sådanne ikke-residente SPE'er optager lån på det offentlige vegne eller afholder udgifter på det offentlige vegne i udlandet, imputeres transaktionerne desuden i både det offentlige og den ikke-residente enheds regnskaber for at afspejle det offentlige finanspolitiske aktiviteter, også selv om der ikke registreres nogen strømme mellem det offentlige og SPE'en i tilknytning til disse finanspolitiske aktiviteter. Hvis en ikke-resident SPE deltager i en securitisationstransaktion uden salg af et aktiv, bliver denne transaktion betegnet som en lånoptagelse fra det offentlige side. Den økonomiske substans i denne transaktion registreres ved at imputere et lån optaget af offentlig forvaltning og service hos den ikke-residente SPE til samme værdi og på samme tidspunkt, som SPE'en påtager sig en forpligtelse over for den udenlandske kreditor.

Joint ventures

20.49 Mange offentlige enheder indgår aftaler med private enheder eller andre offentlige enheder med henblik på at udføre en række aktiviteter i fællesskab. Sådanne aktiviteter kan føre til markeds-mæssig eller ikke-markeds-mæssig produktion. Fælles projekter kan i grove træk opdeles i tre typer: i fællesskab kontrollerede enheder, her benævnt joint ventures; i fællesskab kontrollerede aktiviteter; i fællesskab kontrollerede aktiver.

20.50 Et joint venture kræver, at der oprettes et selskab eller et partnerskab eller en anden institutionel enhed, hvor hver part har fælles kontrol med enhedens aktiviteter. Som en institutionel enhed kan joint venture-selskabet indgå kontrakter i sit eget navn og rejse midler til egne formål. Et joint venture fører selvstændigt regnskab.

20.51 Normalt vil kontrol kunne vurderes ud fra, hvor mange procent der ejes. Hvis hver ejer ejer en lige stor procentdel af et joint venture, må de andre indikatorer for kontrol tages i betragtning.

20.52 Offentlige enheder kan også deltage i fælles projekter, der ikke varetages af særskilte institutionelle enheder. I så fald er der ikke nogen enheder, der skal klassificeres, men det er vigtigt at sikre, at ejendomsretten til aktiverne registreres korrekt, og at deling af indtægter og udgifter finder sted i overensstemmelse med bestemmelserne i projektkontrakten. For eksempel kan to enheder aftale at stå for forskellige faser af en fælles produktionsproces, eller den ene enhed kan eje et aktiv eller en samling aktiver, samtidig med at enhederne er enige om at dele indtægter og udgifter.

Markedsregulerende enheder

20.53 Offentlige enheder, der har aktiviteter inden for landbrug, beskæftiger sig med to former for aktivitet:

a) enten at købe, lagre og sælge landbrugsvarer og andre fødevarer på markedet eller

b) udelukkende eller hovedsagelig at være fordeler af subsidier og andre overførsler til producenter.

▼B

I første tilfælde klassificeres den institutionelle enhed i sektoren ikkefinansielle selskaber (S.11), da den handler som en markedsproducent. I det andet tilfælde klassificeres den institutionelle enhed i sektoren offentlig forvaltning og service (S.13).

- 20.54 Hvis den markedsregulerende enhed udøver begge de aktiviteter, der er beskrevet i 20.53, opdeles den i to institutionelle enheder efter hovedaktivitet, og den ene klassificeres i sektoren ikkefinansielle selskaber (S.11), den anden i sektoren offentlig forvaltning og service (S.13). Hvis det vil være vanskeligt at opdele enheden på denne måde, anvendes pr. konvention den sædvanlige klassificeringsmetode, hvor hovedaktiviteten bestemmes på grundlag af omkostningerne. Hvis enhedens omkostninger i meget betydelig grad hænger sammen med markedsforvaltningsaktiviteten, klassificeres enheden i sektoren ikkefinansielle selskaber. Det anbefales at anvende en 80 %'s tærskel for omkostningerne i forhold til omsætningen. Hvis forholdet mellem omkostninger og omsætning i forbindelse med den regulerende aktivitet er under denne tærskel, klassificeres enheden i sektoren offentlig forvaltning og service (S.13).

Overnationalle myndigheder

- 20.55 Nogle lande er part i en institutionel aftale, hvor landene udgør en del af en overnational myndighed. Normalt indebærer en sådan ordning pengeoverførsler fra medlemslandene til den overnationalle myndighed og omvendt. Den overnationalle myndighed beskæftiger sig også med ikke-markedsmæssig produktion. I medlemslandenes nationalregnskaber er de overnationalle myndigheder ikke-residente institutionelle enheder, der henregnes til en særlig delsektor af sektoren udlandet.

Delsektorer under offentlig forvaltning og service

- 20.56 Alt efter de administrative og juridiske forhold er der normalt mere end et enkelt forvaltningsniveau i et land. I kapitel 2 er der beskrevet tre forvaltningsniveauer: statslig forvaltning og service, offentlig forvaltning og service på delstatsniveau eller regionalt niveau og kommunal forvaltning og service med en delsektor for hvert niveau. Det forhold, at der findes socialsikringsordninger, og at de har en anelig størrelse og spiller en finanspolitisk rolle, gør det nødvendigt, at der ud over disse forvaltningsniveauer udarbejdes statistikker for alle socialsikringsenheder som en fjerde særskilt delsektor under offentlig forvaltning og service. Ikke alle lande har alle niveauer; nogle har måske kun en statslig forvaltning eller en statslig forvaltning og et niveau derunder. I lande, der har mere end tre niveauer, henregnes de forskellige enheder alle til et af ovennævnte niveauer.

Statslig forvaltning og service

- 20.57 Delsektoren statslig forvaltning og service (undtagen social sikkerhed) (S.1311) består af alle offentlige enheder, der har beføjelser på nationalt niveau, undtagen socialsikringsenheder. De politiske beføjelser, som et lands statslige forvaltning har, gælder hele landets territorium. Den statslige forvaltning og service kan pålægge alle residente institutionelle enheder og ikke-residente enheder, der udøver økonomiske aktiviteter i landet, skatter. Den statslige forvaltning og service er typisk ansvarlig for at levere kollektive tjenester til gavn for samfundet som helhed, f.eks. nationalt forsvar, forbindelser med andre lande, offentlig orden og sikkerhed, og for at regulere landets sociale og økonomiske system. Derudover kan den have udgifter til tjenester som f.eks. uddannelse og sundhed, hovedsagelig til gavn for individuelle husholdninger, og den kan foretage overførsler til andre institutionelle enheder, herunder andre forvaltningsniveauer.

▼B

- 20.58 Udarbejdelse af statistikker om den statslige forvaltning og service er vigtig på grund af den særlige rolle, sektoren spiller ved analyser af den økonomiske politik. Det er hovedsagelig gennem statslig forvaltning og service, at finanspolitikken har indvirkning på inflationære eller deflationære tendenser i økonomien. Det er normalt på niveauet statslig forvaltning og service, at en beslutningstagende enhed fastlægger og gennemfører politikker, der har landsdækkende økonomiske målsætninger.
- 20.59 Delsektoren statslig forvaltning og service er en stor og kompleks delsektor i de fleste lande. Den består normalt af en central gruppe afdelinger eller ministerier, der udgør en enkelt institutionel enhed, samt forskellige enheder, der kontrolleres af den statslige forvaltning og service, og som har særskilt juridisk identitet og selvstændighed nok til at danne yderligere enheder under statslig forvaltning og service.
- 20.60 Kernen i statslig forvaltning og service kaldes på engelsk undertiden »budgetary central government« (dvs. den statslige budgetmyndighed) som udtryk for, at den som en af sine vigtigste opgaver har at tage sig af budgettet (finansloven). Budgettet kan på denne måde siges at være en implicit afgrænsning af denne institutionelle enhed under statslig forvaltning og service. Den kaldes også »staten«, hvilket ikke må forveksles med »stat« i betydningen »delstat« i en forbundsstat. Ved udarbejdelsen af et fuldstændigt regnskab for denne kerne inden for statslig forvaltning og service er det ofte hensigtsmæssigt at inddrage aktiviteter udført af enheder uden for budgettet, når disse ikke er institutionelle enheder, og generelt alle de af statskassens aktiviteter, der ikke indgår i budgettet.
- 20.61 Den anden komponent af statslig forvaltning og service består af andre statslige forvaltningsenheder, også kaldet enheder uden for budgettet, hvilket omfatter agenturer eller enheder uden for budgettet, som er institutionelle enheder, ikkemarkedsmæssige offentlige foretagender med juridisk status og ikkemarkedsmæssige offentligt kontrollerede NPI'er.
- 20.62 Statslig forvaltning og service kan således opdeles i to komponenter: den statslige budgetmyndighed og andre statslige forvaltningsmyndigheder. Denne opdeling er en skønssag og kan være påvirket af praktiske overvejelser. Et vigtigt kriterium er »budgettets« institutionelle dækning. Den nøjagtige sammensætning bør imidlertid kendes præcist af og være aftalt mellem dem, der udarbejder statistikker på nationalt niveau, for at gøre kildedataene mere konsistente. At kunne udarbejde et komplet sæt regnskaber for disse to »delsektorer« under statslig forvaltning og service er vigtigt ved vurderingen af dataenes kvalitet.

Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau

- 20.63 Delsektoren offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (undtagen social sikkerhed) (S.1312) består af alle offentlige enheder i et føderalt system, der har beføjelser på delstatsniveau eller regionalt niveau, eventuelt undtagen socialsikringsenheder. En delstat er det største geografiske område, som et land som en helhed er opdelt i til politiske eller administrative formål. Sådanne områder kan have forskellige navne som f.eks. Länder, kantonen, republikker eller administrative regioner. Alle har de beføjelser på det niveau, der er nødvendigt i et føderalt forvaltningssystem. De lovgivende, dømmende og udøvende beføjelser tilhørende offentlig forvaltning og service på delstatsniveau strækker sig over

▼B

hele den enkelte delstats område, der normalt omfatter en hel række lokaliteter, men strækker sig ikke over andre delstater. I mange lande findes der ikke offentlig forvaltning og service på delstatsniveau. I forbundslande kan offentlig forvaltning og service på delstatsniveau være tillagt betydelige beføjelser og stort ansvar, og i sådanne tilfælde er det hensigtsmæssigt at arbejde med en delsektor for offentlig forvaltning og service på delstatsniveau.

- 20.64 Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau har normalt bemyndigelse til at beskatte institutionelle enheder, der er residente eller udøver økonomiske aktiviteter inden for dens kompetenceområde. Der er tale om en offentlig enhed, hvis enheden kan eje aktiver, rejse midler og påtage sig gældsforpligtelser for egen regning, og enheden skal også have kompetence til at bruge eller tildele i det mindste nogle af de skatter eller andre indtægter, den får ind som følge af sin egen politik. Enheden kan imidlertid modtage øremærkede overførsler fra sektoren statslig forvaltning og service. Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau kan udnævne ledende ansatte uafhængigt af ekstern administrativ kontrol. Hvis en offentlig enhed, der har aktiviteter i en delstat, er helt afhængig af midler fra sektoren statslig forvaltning og service, og hvis sidstnævnte også bestemmer, hvordan disse midler skal bruges, så er enheden en institution under statslig forvaltning og service.

Kommunal forvaltning og service

- 20.65 Delsektoren kommunal forvaltning og service (undtagen social sikkerhed) (S.1313) består af offentlige enheder, der har beføjelser på kommunalt niveau (eventuelt med undtagelse af socialsikringsenheder). Kommunal forvaltning og service leverer typisk en lang række tjenester til borgerne, hvoraf nogle kan være finansieret gennem støtte fra højere forvaltningsniveauer. Statistikkerne over kommunal forvaltning og service omfatter mange forskellige offentlige enheder på forskellige forvaltningsniveauer, f.eks. regioner, kommuner, byer, skoledistrikter osv. alt efter det enkelte land. Ofte har enheder på dette niveau med forskellige funktionelle ansvarsområder beføjelser over samme geografiske områder. For eksempel har særskilte forvaltningsenheder, der repræsenterer en by, en region og et skoledistrikt, beføjelser over det samme område. To eller flere forvaltninger på kommunalt niveau, der grænser op til hinanden, kan desuden oprette en forvaltningsenhed med regionale beføjelser, som er ansvarlig over for de kommunale forvaltningsenheder. Sådanne enheder klassificeres i delsektoren kommunal forvaltning og service.
- 20.66 De lovgivende, dømmende og udøvende beføjelser tilhørende kommunal forvaltning og service er begrænset til de mindste geografiske områder, som der skelnes imellem til administrative og politiske formål. Kommunale forvaltningsenheder har normalt langt mere begrænsede beføjelser end statslig forvaltning og service og offentlig forvaltning og service på delstatsniveau, og kommunale forvaltningsenheder kan have, men har ikke nødvendigvis, ret til at opkræve skat af institutionelle enheder eller økonomiske aktiviteter på deres område. De er ofte afhængige af tilskud fra højere forvaltningsniveauer og optræder i et vist omfang som repræsentanter for statslig forvaltning og service eller offentlig forvaltning og service på delstatsniveau. For at blive behandlet som institutionelle enheder skal de imidlertid kunne eje aktiver, rejse midler og indgå

▼B

gældsforpligtelser ved at låne for egen regning. De skal også kunne bestemme, hvordan sådanne midler anvendes, og de skal kunne udnævne deres egne ledende ansatte uafhængigt af administrativ kontrol udefra.

Sociale kasser og fonde

- 20.67 Delsektoren sociale kasser og fonde (S.1314) består af alle socialsikringsenheder, uanset hvilket forvaltningsniveau der driver eller forvalter ordningerne. Hvis en socialsikringsordning ikke opfylder kriterierne for at være en institutionel enhed, klassificeres den sammen med sin modeenhed i en af de andre delsektorer under statslig forvaltning og service. Offentlige sygehuse, der leverer en ikkemarkedsmæssig tjeneste til samfundet som helhed, og som kontrolleres af socialsikringsordninger, klassificeres i delsektoren sociale kasser og fonde.

STATISTIK OVER OFFENTLIGE FINANSER**Kontekst**

- 20.68 Erfaringen har vist, at for den offentlige sektors vedkommende er en anden fremstilling end det centrale ENS-kontosystem bedre egnet til en række analyseformål. Til en sådan fremstilling kan anvendes statistikker over offentlige finanser. De giver et andet men stadig integreret billede af regnskaberne for offentlig forvaltning og service med følgende størrelser som mål for det offentliges økonomiske aktiviteter: indtægter, udgifter, underskud/overskud, finansiering, andre økonomiske strømme og statuskonti.
- 20.69 Statistikkerne over offentlige finanser baseret på ENS består af transaktioner, der er registreret på de forskellige ENS-konti (kontoen for løbende transaktioner, kapitalkontoen og den finansielle konto), der for de ikkefinansielle transaktioners vedkommende omordnes til en samlet kontopræsentation, der er mere egnet til finanspolitiske analyser.
- 20.70 I dette system defineres indtægter som aggregatet af alle transaktioner, der registreres under positive tilgange i det centrale ENS-kontosystem, og subsidier, der modtages, på kontiene for løbende transaktioner samt kapitaloverførsler, der registreres på kapitalkontoen. Udgifter er et aggregat af alle transaktioner, der registreres under positive anvendelser og under subsidier, der betales, på kontiene for løbende transaktioner samt kapitaludgifter — bruttoinvesteringer plus kapitaloverførsler, der betales — som registreres på kapitalkontoen. Denne måling af indtægter og udgifter er specifik for præsentationen af statistikkerne over de offentlige finanser, men de tilgrundliggende transaktioner er de samme som i ENS.
- 20.71 Forskellen mellem indtægter og udgifter, svarende til overskuddet/underskuddet, er fordringsherværelse, netto (B.9). Finansieringen af overskuddet/underskuddet fremgår af den finansielle konto, hvor nettoændringer i de finansielle aktiver registreres. Udgifts- og indtægtsposter har en modpostering på den finansielle konto. Finansielle transaktioner kan også medføre to posteringer på den finansielle konto. Dette afspejler princippet om dobbelt bogholderi, hvor enhver transaktion har en modsvarende transaktion på den finansielle konto. I princippet kan fordringsherværelse, netto, også udledes af transaktioner i finansielle aktiver og passiver.

▼B

- 20.72 Præsentationen af statistikkerne over offentlige finanser fremgår af følgende tabel:

	Statistikker over offentlige finanser
	Indtægter
	Skatter og afgifter
	Bidrag til sociale ordninger
	Salg af varer og tjenester
	Andre løbende indtægter
	Kapitaloverførsler, indtægt
<i>minus</i>	Udgifter
	Forbrug i produktionen
	Aflønning af ansatte
	Renter
	Subsidier
	Sociale ydelser
	Andre løbende udgifter
	Kapitaloverførsler, udgift
	Investeringsudgifter
<i>lig med</i>	Fordringserhvervelse, netto
<i>lig med</i>	Finansielle transaktioner, netto

- 20.73 I systemet findes der yderligere konti for andre økonomiske strømme samt statuskonti i overensstemmelse med ENS-kontosystemet. Disse konti gør det muligt at afstemme ændringerne på statuskontoen og de strømme, der finder sted, i løbet af regnskabsperioden. For hvert aktiv eller passiv gælder følgende ligning:

	Primostatuskonto
<i>plus</i>	transaktioner
<i>plus</i>	omvurderinger
<i>plus</i>	andre mængdeændringer
<i>lig med</i>	Ultimostatuskonto

- 20.74 Statuskontoen viser de samlede aktiver — ikkefinansielle og finansielle — samt beholdningen af passiver, hvorved følgende kan udledes: nettoformuen i form af aktiver i alt minus passiver i alt samt den finansielle nettoformue i form af finansielle aktiver i alt minus passiver i alt.
- 20.75 Statistikkerne over offentlige finanser viser de økonomiske resultater for offentlig forvaltning og service og delsektorerne herunder — og eventuelle grupper af offentlige enheder — samt individuelle institutionelle enheder som f.eks. den statslige budgetmyndighed.

▼B**Indtægter**

20.76 En indtægtstransaktion er en transaktion, hvorved nettoformuen øges, og som har en positiv virkning på fordringserhvervelsen, netto. Det offentlige indtægter udgøres normalt hovedsagelig af obligatoriske afgifter, som det offentlige pålægger i form af skatter og bidrag til sociale ordninger. For nogle offentlige forvaltningsniveauer er overførsler fra andre offentlige enheder og tilskud fra internationale organisationer en væsentlig indtægtskilde. Blandt andre generelle indtægtskategorier kan nævnes formueindkomst, salg af varer og tjenester og forskellige andre overførsler end tilskud. Det offentlige indtægter i alt i en regnskabsperiode beregnes ved at sammenlægge de transaktioner, der er udtryk for tilgodehavender, som følger:

Indtægter i alt	=	skatter og afgifter i alt	D.2 + D.5 + D.91
		+ bidrag til sociale ordninger i alt	D.61
		+ salg af varer og tjenester i alt	P.11 + P.12 + P.131
		+ andre løbende indtægter	D.39 + D.4 + D.7
		+ anden kapitalindkomst	D.92 + D.99

Skatter og afgifter og bidrag til sociale ordninger

20.77 Skatter og afgifter i alt omfatter produktions- og importskatter (D.2), løbende indkomst- og formueskatter mv. (D.5) samt kapitalsskatter (D.91). Bidrag til sociale ordninger i alt består af faktiske bidrag til sociale ordninger (D.611) og imputerede bidrag til sociale ordninger (D.612).

20.78 Det kan være vanskeligt at foretage en skønmæssig beregning af bidrag til sociale ordninger. De problemer, det giver, og de anbefalede løsninger er beskrevet i afsnit »Regnskabsmæssige spørgsmål i forbindelse med sektoren offentlig forvaltning og service« i dette kapitel. Skatter registreres på flere konti i ENS-kontosystemet, men i statistikkerne over offentlige finanser fremgår alle skatter som en enkelt indtægtskategori med underinddelinger, alt efter hvilket grundlag skatten opkræves på. Kapitalsskatter optræder som indkomstsskatter i statistikkerne over offentlige finanser.

20.79 Data om provenuet fra skatter og bidrag til sociale ordninger⁽¹⁾ anvendes til at beregne forholdstal for den samlede skattebyrde, f.eks. forholdet mellem skatter i alt og BNP, der anvendes i internationale sammenligninger. I denne sammenhæng præsenteres obligatoriske bidrag til sociale ordninger samtidig med skattestatistikker og indgår i målingen af skattebyrde eller obligatoriske afgifter.

Salg

20.80 Salg af varer og tjenester i alt består af markeds­mæssig produktion (P.11) og betalinger for ikkemarkeds­mæssig produktion (P.131). Denne størrelse omfatter også — undtagen hvis den anvendes ved vurderingen af kriteriet markeds­mæssig/ikkemarkeds­mæssig (jf.20.30) — produktion til eget brug (P.12). Størstedelen af produktionen i sektoren offentlig forvaltning og service består af varer og tjenester,

⁽¹⁾ Det ENS-baserede mål for provenuet af skatter og bidrag til sociale ordninger i alt stemmer overens med de størrelser, der anvendes i OECD's provenustatistikker, bortset fra registreringen af betalingspligtige skattegodtgørelser og imputerede bidrag til sociale ordninger. Registreringen i ENS af skatter og bidrag til sociale ordninger er også harmoniseret med IMF's statistikker over offentlige finanser, dog med enkelte forskelle hvad angår opdelingerne.

▼B

der ikke sælges, eller som sælges til priser, der ikke er økonomisk signifikante. Levering i sig selv af ikkemarkedsmæssig produktion stemmer ikke overens med indtægtsbegrebet. For varer og tjenester indgår kun faktisk salg og bestemte former for imputeret salg i indtægten.

- 20.81 Det offentlige markedsmæssige produktion (P.11) omfatter:
- a) den markedsmæssige produktion, der finder sted i markedsforetagender henhørende under det offentlige, f.eks. en våbenfabrik, der er en del af forsvarsministeriet, eller kantiner, som offentlige enheder har etableret for deres ansatte, og som sælger til økonomisk signifikante priser
  - b) særlige salg, dvs. sekundær produktion, der sælges af ikkemarkedsforetagender, f.eks. produkter, der udspringer af FoU-kontrakter mellem offentlige universiteter og selskaber, eller publikationer, der sælges af offentlige enheder til økonomisk signifikante priser.
- 20.82 Disse særlige salg adskiller sig fra den symbolske entré, som museums-gæster betaler, og som normalt er delvis betaling for ikkemarkedsmæssig produktion (P.131). Blandt andre former for signifikant delvis betaling kan nævnes betalinger til hospitaler eller skoler, hvis disse er ikkemarkedsmæssige.
- 20.83 Værdien af investeringer for egen regning behandles som indtægter i de ENS-baserede statistikker over offentlige finanser og henregnes under salg. Salg indbefatter værdien af varer og tjenester, der produceres og leveres som aflønning af ansatte i naturalier eller som anden betaling i naturalier.
- 20.84 Salgsprovenu i de ENS-baserede statistikker over offentlige finanser ses i et produktionsperspektiv: Det adskiller sig ikke fra produktion, mens det faktiske salg til kunder adskiller sig i kraft af lagerændringer. Sådanne lagerændringer er dog som regel små for offentlige enheder og andre ikkemarkedsmæssige producenter, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af tjenester frem for produktion af varer. Salg værdiansættes til basispris.

Boks 20.1 — Sammenhængen mellem transaktioner og aggregater i ENS' hovedstruktur og statistikkerne over offentlige finanser

Tilgange i ENS		Indtægter i ENS-baserede statistikker over offentlige finanser
P.1	Produktion, heraf	
	Markedsmæssig produktion (P.11)	Salg af varer og tjenester
	Produktion til eget brug (P.12)	Salg af varer og tjenester
	Ikkemarkedsmæssig produktion (P.13), heraf	
	— Betalinger for ikkemarkedsmæssig produktion (P.131)	Salg af varer og tjenester
	— Anden ikkemarkedsmæssig produktion (P.132)	Indgår ikke i indtægter i alt
D.2	Produktions- og importskatter	Skatter og afgifter i alt
D.3	Subsidier	Andre løbende indtægter

▼ B

Tilgange i ENS		Indtægter i ENS-baserede statistikker over offentlige finanser
D.4	Formueindkomst	Andre løbende indtægter
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	Skatter og afgifter i alt
D.61	Bidrag til sociale ordninger	Bidrag til sociale ordninger i alt
D.7	Andre løbende overførsler	Andre løbende indtægter
D.91r	Kapitalskatter	Skatter og afgifter i alt
D.92r	Investeringsstilskud	Anden kapitalindkomst
D.99r	Andre kapitaloverførsler	Anden kapitalindkomst
Anvendelser og kapitaltransaktioner i ENS		Udgifter i ENS-baserede statistikker over offentlige finanser
P.2	Forbrug i produktionen	Forbrug i produktionen
D.1	Aflønning af ansatte	Aflønning af ansatte
D.2	Produktions- og importskatter	Andre løbende udgifter
D.3	Subsidier	Subsidier
D.41	Renter	Renter
D.4	Formueindkomst (undtagen D.41)	Andre løbende udgifter
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	Andre løbende udgifter
D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier
D.632	Sociale overførsler i naturalier via markedsproducenter	Sociale overførsler i naturalier via markedsproducenter
D.7	Andre løbende overførsler	Andre løbende udgifter
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	Andre løbende udgifter
P.31	Individuelle forbrugsudgifter til markeds-mæssig produktion	Sociale overførsler i naturalier via markedsproducenter
P.31	Individuelle forbrugsudgifter til ikkemarkeds-mæssig produktion	Indgår ikke i udgifter i alt
P.32	Udgifter til kollektivt forbrug	Indgår ikke i udgifter i alt
P.5	Bruttoinvesteringer	Kapitaludgifter
NP	Anskaffelse minus afhændelse af ikkeproduce-rede aktiver	Kapitaludgifter
D.92p	Investeringsstilskud	Kapitaludgifter
D.99p	Andre kapitaloverførsler	Kapitaludgifter

▼B

I ENS-kontosystemet er fordringserhvervelse, netto (B.9) kapitalkontoens saldpост. Saldoposten for offentlig forvaltning og service i de ENS-baserede statistikker over offentlige finanser er identisk med fordringserhvervelse, netto (B.9). Nedenfor er dette forklaret nærmere.

ENS-kontosystemet

Den første konto er produktionskontoen, og derfor er den første tilgang for en institutionel sektor i ENS dens produktion. Da størstedelen af de tjenester, der leveres af det offentlige, ikke sælges til økonomiske signifikante priser og således er ikkemarkedsmæssige, måles det offentliges produktion pr. konvention som summen af produktionsomkostningerne.

På samme måde måles udgifter til kollektivt forbrug bestående af tjenester, som det offentlige yder til samfundet (f.eks. generelle tjenester, forsvar, sikkerhed og offentlig orden), som summen af produktionsomkostningerne. Ligeledes pr. konvention er udgifter til kollektivt forbrug (P.32) lig med det offentliges faktiske forbrug (P.4).

Husholdningers udgifter til forbrug af tjenester leveret direkte af det offentlige på ikkemarkedsmæssig basis måles også på grundlag af produktionsomkostningerne.

Følgelig imputeres der to typer strømme i ENS' konti for det offentlige:

- 1) På tilgangssiden den øvrige ikkemarkedsmæssige produktion (P.132), der bogføres på produktionskontoen
- 2) På anvendelsessiden det faktiske forbrug (P.4) og sociale overførsler i naturalier — ikkemarkedsmæssig produktion (D.631). Disse bogføres på kontoen for indkomstfordeling via naturalieydelse og kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst.

Hver imputeret strøm er lig med summen af faktiske strømme: produktionsomkostningerne. Disse to typer imputerede strømme, på tilgangssiden og på anvendelsessiden, balancerer i ENS-kontosystemet.

ENS-baserede statistikker over offentlige finanser

I de ENS-baserede statistikker over offentlige finanser anvendes samme grundlæggende transaktionskategorier, men hovedsagelig på basis af de faktiske pengestrømme, for at nå frem til det offentliges indtægter og udgifter i alt. Kun et udvalg af imputerede strømme indgår: imputerede bidrag til sociale ordninger og kapitaloverførsler i naturalier.

Når der fra tilgangssiden fratrækkes den ikkemarkedsmæssige produktion (P.132) for at nå frem til indtægterne i alt, og når der fra anvendelsessiden fratrækkes det faktiske forbrug (P.4 = P.32) og sociale overførsler i naturalier — ikkemarkedsmæssig produktion (D.631) for at nå frem til udgifter i alt, får man samme saldpост: fordringserhvervelse, netto (B.9).

▼ B

De eneste sociale overførsler i naturalier, der i statistikkerne over offentlige finanser indgår i aggregatet offentlige udgifter i alt, er sociale overførsler i naturalier til husholdninger via markedsproducenter (D.632), da offentlige enheder her rent faktisk foretager betalinger. Disse transaktioner skal også lægges til summen af produktionsomkostninger (lig med anden ikkemarkedsrettet produktion, P.132) for at nå frem til udgifter til forbrug i sektoren statslig forvaltning og service.

$$P.3 = P.132 + D.632$$

Andre indtægter

- 20.85 Andre løbende indtægter udgøres af formueindkomst (D.4), andre produktionssubsidier (D.39) og andre løbende overførsler (D.7).
- 20.86 Formueindkomst omfatter renter (D.41), udloddet selskabsudbytte (udbytte og udtræk af indkomst fra kvasiselskaber) (D.42) og i mindre omfang reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer (D.43), anden investeringsindkomst (D.44) og jordrente mv. (D.45).
- 20.87 Andre løbende overførsler (D.7) omfatter hovedsagelig overførsler internt i den offentlige sektor. Disse konsolideres ved udarbejdelsen af kontiene for sektoren som helhed.
- 20.88 Anden kapitalindkomst omfatter investeringstilskud (D.92) og andre kapitaloverførsler (D.99) modtaget fra andre enheder, hovedsagelig fra andre offentlige enheder (den konsolidering, der finder sted ved fremlæggelsen af statistikkerne, kan dog begrænse deres nominelle omfang) og EU-institutioner, men også fra en række andre enheder, som resultat af transaktioner som f.eks. en debitors tilbagebetaling efter aktiveringen af en garanti.
- 20.89 Tilskud, som i andre statistiske systemer undertiden defineres som overførsler undtagen subsidier modtaget af en offentlig enhed fra en anden offentlig enhed eller en international organisation, er ikke en ENS-kategori. Størrelsen af disse bør være lig med summen af følgende overførselsindtægter: D.73 + D.74 + D.92 samt i visse tilfælde D.75 + D.99.
- 20.90 Subsidier modtaget af offentlige enheder omfatter kun andre produktionssubsidier. Produktsubsidier, der modtages af producerende enheder under offentlig forvaltning og service, indgår i værdiansættelsen af produktionen og salget i basispriser.

Udgifter

- 20.91 En udgiftstransaktion er en transaktion, der har en negativ indflydelse på fordringsrshvervelsen, netto. Udgifter i alt udgøres af løbende udgifter og kapitaludgifter. Løbende udgifter omfatter produktionsrelaterede udgifter (af lønning af ansatte og forbrug i produktionen); formueindkomst, som skal betales (hovedsagelig renter); indkomstoverførsler (f.eks. sociale ydelser, løbende tilskud til andre offentlige sektorer og forskellige andre løbende overførsler).

▼B

- 20.92 Det offentlige udgifter i alt i en regnskabsperiode beregnes ved følgende ligning, hvor de transaktioner, der skal betales, lægges sammen:

Udgifter i alt	=	forbrug i produktionen	P.2
	+	aflønning af ansatte	D.1
	+	renter	D.41
	+	sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	D.62
	+	sociale overførsler i naturalier via markedsproducenter	D.632
	+	subsidiær	D.3
	+	andre løbende udgifter	D.29 + (D.4 - D.41) + D.5 + D.7 + D.8
	+	kapitaludgifter	P.5 + NP + D.92 + D.99

Aflønning af ansatte og forbrug i produktionen

- 20.93 Aflønning af ansatte og forbrug i produktionen er produktionsomkostninger for offentlige enheder.
- 20.94 Aflønning af ansatte (D.1) omfatter udbetalt løn (D.11) samt arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.12), herunder imputerede bidrag til sociale ordninger, der i ENS ses som husholdningers anvendelser og som tilgange til offentlig forvaltning og service, og som derfor ikke skal konsolideres. Aflønning bogføres efter optjeningstidspunktet, dvs. når arbejdet udføres, og ikke når lønnen er forfalden eller udbetales. Løn indbefatter udbetalt bonus og andre engangsydelser (som følge af restancer eller kontraktfornyelse), og det kan være vanskeligt at bestemme det relevante registreringstidspunkt: I forbindelse med lange ansættelsesperioder er det ofte tidspunktet for fastsættelsen af bonussen frem for den tidsperiode, som bonussen i realiteten skal dække.
- 20.95 Forbrug i produktionen (P.2) omfatter de varer og tjenester, der forbruges i produktionsprocessen i regnskabsperioden. Det adskiller sig begrebsmæssigt fra køb og andre mulige former for erhvervelser: Enhver erhvervelse indgår i lagerbeholdninger, før den udtages efter forbrug. Varer og tjenester kan erhverves af offentlige markedsforetagender og offentlige ikkemarkedsforetagender.
- 20.96 I princippet er registreringstidspunktet for forbrug i produktionen klart: Når produktet forbruges i produktionsprocessen. Registreringstidspunktet for køb og andre erhvervelser er i princippet leveringstidspunktet, men der kan være tilfælde, hvor det er svært at bestemme dette.

Udgifter til sociale ydelser

- 20.97 Udgifter til sociale ydelser omfatter sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier (D.62), der hovedsagelig omfatter kontante betalinger, og sociale overførsler i naturalier til husholdninger via markedsproducenter (D.632). Sociale overførsler i naturalier via markedsproducenter er offentlige udgifter, der finansierer varer og tjenester, der leveres til husholdninger af markedsproducenter. Af typiske eksempler kan nævnes sundhedsydelser og varer og tjenester leveret af læger og apoteker, finansieret af offentlige enheder, gennem socialsikringsordninger eller ordninger for social bistand.

▼ B

- 20.98 Udgifter til sociale ydelser omfatter ikke sociale overførsler i naturalier leveret til husholdninger af ikkemarkedsproducenter i sektoren offentlig forvaltning og service. Det offentlige producerer ofte varer og tjenester og distribuerer dem gratis eller til priser, der ikke er økonomisk signifikante. For at undgå dobbelttælling i statistikkerne over offentlige finanser registreres de relevante produktionsomkostninger for disse varer og tjenester kun én gang som udgift — forbrug i produktionen, aflønning af ansatte, andre produktionskatte — og som indtægt — andre produktionsubsidier. I ENS-kontosystemet har disse omkostninger en saldpst i form af en tilgang under ikkemarkedsmæssig produktion og registreres igen som en anvendelse under udgifter til forbrug (P.3), der skal distribueres som sociale overførsler i naturalier. Det kan til analyseformål være relevant at beregne et bredere aggregat af sociale overførsler, som indbefatter sidstnævnte: sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier (D.62) plus sociale overførsler i naturalier (D.63).
- 20.99 Selv om pensionsydelser, der betales til offentligt ansatte, i ENS betragtes som opløsning af et passiv tilhørende det offentlige (jf. afsnit »Regnskabsmæssige spørgsmål i forbindelse med sektoren offentlig forvaltning og service«), bogføres de også som betaling af løbende udgift, og de dertil knyttede bidrag indgår som en indtægt. Ved fondsbaserede ordninger svarer disse bidrag og ydelser imidlertid til en finansiering, og der lægges derfor en korrektion for ændringer i pensionsrettigheder (D.8) til udgifterne: Den er lig med sociale bidrag modtaget som pensioner eller andre pensionsydelser minus sociale ydelser betalt for pensioner eller andre pensionsydelser for de ordninger, hvor forpligtelser anses som passiver.

Renter

- 20.100 Renteudgifter omfatter udgifter ved stiftelse af gæld, særlig i forbindelse med lån, obligationer og andre værdipapirer, men også forpligtelser i tilknytning til indskud eller andre instrumenter, der er offentlige passiver. Renter bogføres efter optjeningstidspunktet (jf. afsnit »Regnskabsmæssige spørgsmål i forbindelse med sektoren offentlig forvaltning og service«).
- 20.101 Renteudgifter korrigeres for FISIM i de ENS-baserede statistikker over offentlige finanser. Renter, der betales til finansielle institutioner på lån og indskud, opdeles i en tjenestedel, som bogføres som forbrug i produktionen, og en formueindkomstdel, som bogføres som betalte renter. Den samme korrektion anvendes i forbindelse med det offentliges renteindtægter betalt af finansielle institutioner på indskud eller lån.

Andre løbende udgifter

- 20.102 Andre løbende udgifter omfatter andre produktionskatte (D.29), formueindkomst, undtagen renter (D.4 - D.41), løbende indkomst- og formueskatte mv. (D.5), andre løbende overførsler (D.7) og korrektion for ændringer i pensionsrettigheder (D.8).
- 20.103 Medens andre produktionskatte betalt af offentlige enheder bogføres som udgifter afholdt af offentlig forvaltning og service, vises produktkatte ikke særskilt som udgifter afholdt af offentlig forvaltning og service. Dette skyldes dels, at disse katte, da de ikke er en tilgang for markedsproducenter under sektoren offentlig forvaltning og service, hvis produktion værdiansættes til basispriser, ikke opføres under anvendelse, og dels, at produktkatte, der indgår i det offentliges forbrug i produktionen, indregnes i værdiansættelsen til køberpriser.

▼ B**Kapitaludgifter**

20.104 Kapitaludgifter omfatter kapitaloverførsler i form af investeringstilskud (D.92) og andre kapitaloverførsler (D.99) samt investeringsudgifter: bruttoinvesteringer (P.5, som består af faste bruttoinvesteringer (P.51g) plus lagerændringer (P.52) og anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande (P.53)); og anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver (NP). Afhændelser af ikkefinansielle aktiver, f.eks. bygninger, bogføres ikke som indtægter, men som negative kapitaludgifter, der gør fordringserhvervelse, netto (B.9) mere positiv.

Relation til udgifter til forbrug (P.3)

20.105 Relationen mellem på den ene side det offentlige udgifter i alt og disses bestanddele og på den anden side det offentlige udgifter til forbrug (P.3) er vigtig for brugerne af finansstatistikker og andre makroøkonomiske statistikker.

20.106 Udgifter til forbrug afholdt af sektoren offentlig forvaltning og service er lig med summen af sektorens produktion (P.1) plus udgifter til produkter, der leveres til husholdninger via markedsproducenter (dvs. sociale overførsler i naturalier — D.632)), minus salg af varer og tjenester (P.11+P.12+P.131).

20.107 Produktionen i sektoren offentlig forvaltning og service — markeds­mæssig produktion, bruttoinvesteringer for egen regning og ikkemærkedsmæssig produktion — er lig med summen af dens produktions­omkostninger (af­lønning af ansatte, forbrug i produktionen, forbrug af fast realkapital og betalte produktionsskatter minus modtagne produktionssubsidier) plus overskud af produktionen, netto (B.2n) frembragt af offentlige markedsforetagender.

20.108 Ved nedenstående regnestykke fremkommer således udgiften til forbrug under anvendelse af udvalgte poster for det offentlige udgifter og indtægter samt overskud af produktionen, netto (B.2n):

	Aflønning af ansatte (D.1)
<i>plus</i>	Forbrug i produktionen (P.2)
<i>plus</i>	Forbrug af fast realkapital (P.51c1)
<i>plus</i>	Andre produktionsskatter, betalte (D.29 U)
<i>minus</i>	Andre produktionssubsidier, modtagne (D.39 R)
<i>plus</i>	Overskud af produktionen, netto (B.2n)
<i>lig med</i>	Produktion (P.1)

og:

	Produktion
<i>minus</i>	Salg af varer og tjenester (P.11+P.12+P.131)
<i>plus</i>	Sociale overførsler i naturalier via markedsproducenter (D.632)
<i>lig med</i>	Udgifter til forbrug (P.3)

▼ B**Det offentlige udgifter efter formål (COFOG)**

- 20.109 En klassificering af udgiftstransaktioner under anvendelse af klassifikationen af det offentlige udgifter efter formål (COFOG) er en integrerende del af statistikkerne over offentlige finanser. Den er et vigtigt redskab til analyse af offentlige udgifter og særlig nyttigt i forbindelse med internationale sammenligninger. Denne klassifikation viser, med hvilket formål de forskellige udgiftstransaktioner finder sted. Sådanne formål stemmer ikke nødvendigvis overens med den offentlige sektors administrative inddeling; f.eks. kan en administrativ enhed, der er ansvarlig for sundhedstjenester, iværksætte aktiviteter med et uddannelsesmæssigt formål, f.eks. undervisning af sundhedspersonale. Det er nødvendigt med en krydsklassifikation af offentlige transaktioner efter økonomisk art (den sædvanlige ENS-klassifikation) og efter formål.
- 20.110 COFOG-klassifikationen beskriver det offentlige udgifter efter ti hovedformål som anført nedenfor og efter to yderligere mere detaljerede opdelingsniveauer, der ikke beskrives her. Niveau to er f.eks. nødvendigt for at give information om udgifter til forskning og udvikling samt information om offentlige udgifter i tilknytning til risici og sociale behov inden for social beskyttelse.
- 20.111 COFOG-klassifikationen er i overensstemmelse med sondringen mellem kollektive ikkemarkedsmæssige tjenester og individuelle ikkemarkedsmæssige tjenester leveret af det offentlige. De seks første formål svarer til kollektive tjenester samt begrænsede dele af de øvrige. På denne måde kan det offentlige kollektive forbrug beregnes. Aggregatet for udgifter i alt og udgiftstransaktionerne opdelt efter formål svarer til dem, der anvendes i de ENS-baserede statistikker over offentlige finanser. Det indbefatter derfor ikke sociale overførsler i naturalier — ikkemarkedsmæssig produktion (D.631), som der allerede er taget højde for med det offentlige produktionsomkostninger.

Tabel 20.1 — COFOG, det offentlige udgifter efter 10 hovedformål

Kode	Formål	Type tjenester
01	Generelle offentlige tjenester	Kollektive
02	Forsvar	Kollektive
03	Offentlig orden og sikkerhed	Kollektive
04	Økonomiske anliggender	Kollektive
05	Miljøbeskyttelse	Kollektive
06	Boliger og offentlige faciliteter	Kollektive
07	Sundhed	Hovedsagelig individuelle
08	Fritid, kultur og religion	Hovedsagelig kollektive
09	Undervisning	Hovedsagelig individuelle
10	Social beskyttelse	Hovedsagelig individuelle

Saldoposter**Fordringsrhvervelse, netto (B.9)**

- 20.112 Det offentlige fordringsrhvervelse, netto (B.9) er forskellen mellem indtægter i alt og udgifter i alt. Den er lig med kapitalkontoens saldpост (B.9N) i ENS-kontiene. Den repræsenterer det beløb, som det

▼B

offentlige har til rådighed til udlån eller selv må låne for at finansiere sine ikkefinansielle transaktioner.

- 20.113 Fordringserhvervelse, netto, er også saldposten for den finansielle konto (B.9F i kontosystemets hovedstruktur). Principielt er det den samme som kapitalkontoens saldpost, men i praksis kan der forekomme en statistisk diskrepans.
- 20.114 Begrebet »fordringserhvervelse, netto« er en slags terminologisk genvej. Når variabelen er positiv (dvs. når den viser en finansieringsveje), burde den kaldes nettolångivning (+); når den er negativ (dvs. når den viser et lånebehov), burde den kaldes nettolåntagning (-).

Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (B.101)

- 20.115 Forskellen mellem alle transaktioner, der berører nettoformuen i løbet af regnskabsperioden, er saldposten: ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (B.101).
- 20.116 Ændringerne i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler er et nyttigt mål i forbindelse med det offentlige regnskaber og politikker, da de viser, hvilke ressourcer der er anskaffet eller brugt ved det offentlige løbende aktiviteter.
- 20.117 Ændringerne i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler er lig med fordringserhvervelse, netto, plus anskaffelse af ikkefinansielle aktiver, netto (P.5+NP) minus forbrug af fast realkapital (P.51c1).

	Nettoopsparing plus kapitaloverførsler (B.101)
<i>minus</i>	Anskaffelser minus afhændelser af ikkefinansielle aktiver (P.5+NP)
<i>plus</i>	Forbrug af fast realkapital (P.51c1)
<i>lig med</i>	Fordringserhvervelse, netto (B.9)
<i>lig med</i>	Transaktioner i finansielle aktiver minus passiver (Finansiering)

Finansiering

- 20.118 På det offentlige finansielle konto i statistikkerne over offentlige finanser registreres transaktionerne i finansielle aktiver og passiver som beskrevet i kapitel 5.

Transaktioner i aktiver

- 20.119 Sedler og mønt samt indskud (F.2) afspejler hovedsagelig bevægelser i det offentlige indskud i banker, navnlig centralbanker, som kan variere betragteligt fra periode til periode, særlig på grund af statskassens aktiviteter. Andre offentlige enheder som f.eks. kommunale forvaltningsmyndigheder og sociale fonde og kasser har også betydelige midler på bankkonti.
- 20.120 Gældsværdipapirer (F.3) afspejler hovedsagelig nettokøb af obligationer og andre værdipapirer udstedt af banker, ikkefinansielle selskaber eller ikke-residenter, herunder udenlandske offentlige sektorer; disse køb foretages især af kapitalstærke sociale fonde og kasser o.l. Offentlige enheders køb af obligationer udstedt af andre residente offentlige enheder opføres under denne rubrik i en ikkekonsolideret fremstilling,

▼B

men indgår ikke i rubrikken i en konsolideret fremstilling, hvor sådanne køb i stedet opføres som gældsindfrielse.

- 20.121 Lån (F.4) indbefatter ud over lån til andre offentlige enheder lån til udenlandske offentlige sektorer, offentlige selskaber og studerende. Eftergivelse af gæld fremgår også her med en modpostering under kapitaloverførsler, udgift. Lån, der er ydet af det offentlige, og som ikke forventes tilbagebetalt, bogføres i ENS som kapitaloverførsler og opføres ikke her.
- 20.122 Under ejerandele og andele i investeringsforeninger (F.5) registreres offentlige enheders anskaffelse minus afhændelse af aktiver i selskaber. Dette kan afspejle kapitalindskud i offentlige selskaber eller porteføljeinvesteringer, privatiseringsprovenu eller ekstraordinært store udbytter. Der er hovedsagelig tale om følgende:
- a) Kapitalindskud (normalt i form af kontanter) i bestemte offentlige selskaber, hvor det offentlige optræder som investor med forventning om et afkast af de investerede midler. Disse kapitalindskud betragtes ikke som offentlige udgifter i nationalregnskabet.
  - b) Porteføljeinvesteringer i form af køb af børsnoterede aktier på markedet foretaget af offentlige enheder som f.eks. kapitalstærke sociale fonde og kasser eller andre porteføljeinvesteringstransaktioner.
  - c) Nettoinvesteringer i investeringsforeninger, som er alternative investeringsinstrumenter. Særlig opføres investeringer i pengemarkedsforeninger her og ikke under sedler og mønt samt indskud, selv om de er indlånslignende indskud.
  - d) Privatiseringer gennemført af specielle privatiseringsagenturer, da disse henregnes til offentlig forvaltning og service.
  - e) Offentlige selskabers udlodning til deres ejere ud over deres driftsoverskud eksklusive kapitalgevinster og -tab, der opføres som finansielle transaktioner (udtrækning af kapital svarende til en delvis likvidation af selskabet) og ikke som offentlige indtægter.
- 20.123 Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (F.8) viser virkningen af det i ENS anvendte princip om registrering efter optjeningstidspunktet, dvs. registrering af transaktioner, når forpligtelsen til at betale opstår, og ikke, når betalingen faktisk finder sted, selv om offentlige regnskaber og budgetter længe har været kasseregnskabsbaseret i de fleste lande. Virkningen på det offentlige finansieringsbehov opstår ikke direkte af underskuddet, da offentlige indtægter kan indkasseres og offentlige udgifter betales i en anden regnskabsperiode end den, hvor den økonomiske transaktion finder sted. Andre fordringer omfatter forfaldne, men ikke betalte skatter og bidrag til sociale ordninger samt beløb vedrørende EU-transaktioner (beløb betalt af det offentlige på vegne af EU, men endnu ikke godtgjort af EU), handelskreditter eller forudbetaling af f.eks. militært udstyr eller i sjældne tilfælde løn e.l., der udbetales en måned

▼B

forud, osv. I princippet er disse aktiver af midlertidig art, og de forsvinder et efter et, som tiden går, men den strøm, der opføres for en sektor, f.eks. offentlig forvaltning og service, ligger sædvanligvis i gennemsnit over nul, også over en periode, fordi beholdningen af disse fordringer har tendens til at vokse med resten af økonomien.

- 20.124 I de fleste lande forvaltes monetært guld og særlige trækningsrettigheder af centralbanken. Når de forvaltes af sektoren offentlig forvaltning og service, opføres de på denne sektors finansielle konto.
- 20.125 Finansielle transaktioner registreres til transaktionsværdien, dvs. den værdi i national valuta, hvortil de pågældende finansielle aktiver og/eller passiver af udelukkende kommercielle grunde oprettes, opløses, overtages eller udveksles mellem institutionelle enheder.
- 20.126 Transaktionsværdien refererer til en specifik finansiell transaktion og den modsvarende transaktion. Teoretisk skal der skelnes mellem transaktionsværdien og en værdi baseret på en pris noteret på markedet, en passende markedspris eller en pris, som udtrykker det generelle prisleje for en klasse af omtrent samme eller endog identiske finansielle aktiver og/eller passiver. Det beløb, der skal opføres på de finansielle konti, for et lån, der sælges på det sekundære marked, er det beløb, som lånet blev solgt til, og ikke det nominelle beløb, og afstemningen med status opføres på kontiene for andre i aktiver.
- 20.127 Men hvis den modsvarende transaktion til en finansiell transaktion eksempelvis er en overførsel, og den finansielle transaktion derfor foretages af andre grunde end rent kommercielle grunde, er transaktionsværdien lig med den løbende markedsværdi af de pågældende finansielle aktiver og/eller passiver. Således opdeles et lån, der købes af det offentlige til dets nominelle værdi og ikke til dets reelle eller nedskrevne værdi, i en post som et lån på de finansielle konti til den reelle værdi og en kapitaloverførsel, fordi der finder en overførsel af formueværdi sted fra det offentlige side.
- 20.128 Transaktionsværdien omfatter ikke gebyrer, provisioner, kommissioner eller lignende betalinger for tjenester ydet i forbindelse med transaktionen; sådanne poster skal registreres som betalinger for tjenester. Skatter på finansielle transaktioner medregnes heller ikke, men behandles som skatter på tjenester inden for kategorien produktskatter. Når der i forbindelse med en finansiell transaktion indgås nye gældsforpligtelser, er transaktionsværdien lig med beløbet for den indgåede forpligtelse eksklusiv eventuelle forudbetalte renter. Tilsvarende skal transaktionsværdien for både kreditor og debitor, når en forpligtelse opløses, svare til reduktionen af forpligtelsen.

Transaktioner i passiver

- 20.129 Transaktioner i passiver registreres til den værdi, som passiverne udstedes eller indløses til. Det er ikke nødvendigvis den nominelle værdi. En transaktion i passiver indbefatter virkningen af påløbne renter.
- 20.130 En enheds tilbagekøb af et passiv registreres som indfrielse af passiver og ikke som anskaffelse af aktiver. På delsektor- eller sektorniveau fremgår en offentlig enheds køb af et passiv udstedt af en anden enhed i den pågældende delsektor i de konsoliderede regnskaber på samme måde som den pågældende delsektors indfrielse af passiver.

▼B

- 20.131 Finansiell leasing og kontrakter om offentlig-private partnerskaber indebærer — hvis aktivet figurerer på den offentlige sektors statuskonto — at der for leasingtageren eller -giveren opføres en gæld. Betalinger vedrørende sådanne leasingarrangementer eller kontrakter om offentlig-private partnerskaber udgør ikke en udgift for det fulde beløb, men betaling af renter og afdrag på et lån.
- 20.132 Finansiering i form af langfristede handelskreditter eller andre kreditordninger klassificeres som lån, fordi de indebærer, at der stilles langfristet finansiering til rådighed for låntageren, som adskiller sig fra en kreditfacilitet, som sælgere sædvanligvis giver købere med en kortfristet handelskredit. Ved at udskyde fristen for at indfri betalingsforpligtelsen væsentligt påtager udstederen sig en finansiell rolle, som ikke falder sammen med dennes anden aktivitet som producent.
- 20.133 Engangsbeløb, der betales ved indgåelsen af off-market swapaftaler, klassificeres som lån (AF.4), når engangsbeløbet tilgår det offentlige. Off-market swapaftaler opdeles på statuskontoen i en lånekomponent og en regulær »at-the-money« swapkomponent.
- 20.134 På samme måde som med fordringer afspejler transaktioner i andre ikkebetalte mellemværender den tidsmæssige effekt af princippet om registrering efter optjeningstidspunktet, men på passivside: Når udgifter opstår, men endnu ikke er betalt, eller når betalinger foretages, før de bogføres som indtægt. Ud over kortfristede handelskreditter indbefatter passiver også beløb, der modtages af EU, men som det offentlige endnu ikke har udbetalt til den endelige modtager, forudbetalt skat samt endnu ikke udbetalt skattegodtgørelse.

Andre økonomiske strømme

- 20.135 Både kontoen for andre mængdemæssige ændringer i aktiver og omvurderingskontoen i de ENS-baserede statistikker over offentlige finanser er identiske med de konti, der er beskrevet i kapitel 6. Alle ændringer i aktiver og ændringer i passiver, der opstår som følge af andre begivenheder end økonomiske transaktioner, bogføres på en af disse konti.

Omvurderingskonto

- 20.136 Omvurderinger er de samme som beskrevet i kapitel 6. Yderligere relevante oplysninger i form af memorandumposter, f.eks. omvurderinger af offentlige selskabers egenkapital ejet af offentlige enheder, kan være af særlig betydning og samtidig vanskelige at måle, da der sandsynligvis ikke vil være nogen markedspriser.
- 20.137 Da poster på statuskontoen (bortset fra et eller to specifikke instrumenter) i ENS i princippet opgøres til markedsværdi, og bevægelser i rentesatserne afspejles i aktiemarkedsindeksene, opstår der betydelige ændringer i beholdningerne samt i de institutionelle enheders nettoværdi. Sådanne ændringer er ikke indtægter i ENS og regnes således heller ikke for offentlige indtægter eller udgifter og påvirker ikke det offentlige underskud/overskud. Ændringerne registreres på omvurderingskontoen, hvilket medfører ændringer i nettoformuen forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab (B.103). Ændringerne i den offentlige sektors finansielle nettoformue i løbet af en regnskabsperiode påvirkes i væsentlig grad af omvurderinger. Hovedkilderne til omvurderinger, der påvirker den finansielle nettoformue, er ud over virkningen af aktiver og passiver lydende på udenlandsk valuta følgende:

▼B

- a) offentligt ejede aktiver i form af fast ejendom
- b) offentligt ejet egenkapital
- c) gældsværdipapirer.

20.138 Når et kapitalindskud fra den offentlige sektor i et offentligt selskab anses for en kapitaloverførsel, stiger værdien af det offentliges andel i det modtagende selskab almindeligvis, hvilket fremgår af omvurderingskontoen og ikke den finansielle konto.

20.139 Hvis et eksisterende lån eller en eksisterende handelskredit sælges til en anden institutionel enhed, registreres forskellen mellem indfrielseskursen og transaktionsprisen på sælgerens og køberens omvurderingskonto på transaktionstidspunktet.

Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

20.140 Kontiene for andre mængdemæssige ændringer i status omfatter strømme, som hverken er økonomiske transaktioner eller omvurderinger. For eksempel fremgår her virkningen af en ændring af enheders sektorklassifikation.

20.141 Afskrivning af lån, der ikke afspejler en gældsannullering efter gensidig eksplicit eller implicit aftale, er ikke en transaktion og bogføres på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status uden virkning på fordringserhvervelse, netto.

Statuskonti

20.142. Der anvendes i kontiene for offentlig forvaltning og service i statistikkerne over offentlige finanser samme definition på et aktiv som i kapitel 7. Klassificeringen og værdiansættelsen af aktiver og passiver er identisk i ENS og i de ENS-baserede statistikker over offentlige finanser.

20.143 Summen af passiver kan betragtes som en beholdning af gæld. Definitionen af offentlig gæld i forbindelse med budgetovervågning afviger imidlertid fra den samlede beholdning af passiver i ENS og i statistikkerne over offentlige finanser, både med hensyn til de passiver, der indgår, og med hensyn til værdiansættelsen.

20.144 Nogle aktiver er mere specifikke for den offentlige sektor: kulturarv som f.eks. historiske monumenter; infrastrukturaktiver som f.eks. veje og kommunikationsfaciliteter; og egenkapitalandele i offentlige selskaber, hvor der ikke findes noget tilsvarende privat selskab.

20.145 På passivside vil der for offentlige enheder normalt ikke være kapitalpassiver (AF.5). På et mere aggregeret niveau for offentlige delsektorer kan der imidlertid forekomme kapitalpassiver, hvis der er enheder, der er klassificeret inden for sektoren offentlig forvaltning og service på grundlag af kriteriet markedsmæssig/ikkemarkedsmæssig.

20.146 Nettoformuen er saldogposten (B.90) på statuskontoen:

$\text{Nettoformue} = \text{Aktiver i alt} - \text{Passiver i alt}$

▼B

- 20.147 Egenkapitalen er lig med summen af nettoformue (B.90) og udstedte ejerandele (AF.5). I ENS er enheders egenkapital således defineret som aktiver minus passiver eksklusive kapitalpassiver, mens nettoformuen er defineret som aktiver minus passiver inklusive kapitalpassiver. Nettoformue i henhold til ENS er ikke det samme som egenkapital eller nettoformue i virksomhedsregnskaber. Nettoformue i virksomhedsregnskaber ligger begrebsmæssigt nærmere egenkapital i ENS.
- 20.148 Hvis nettoformuen (B.90) for sektoren offentlig forvaltning og service — på grund af manglende oplysninger til måling af beholdningen af ikkefinansielle aktiver — ikke kan beregnes, angives den finansielle nettoformue (BF.90), der viser forskellen mellem finansielle aktiver i alt og passiver i alt.
- 20.149 I ENS værdiansættes statuskontoen til markedsværdi med undtagelse af tre specifikke instrumenter: sedler og mønt samt indskud (AF.2), lån (AF.4) og andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (AF.8). For disse tre instrumenters vedkommende er de værdier, der skal registreres både i kreditorernes og i debitorernes statuskonti, de hovedstole, som debitorerne kontraktligt er forpligtet til at tilbagebetale til kreditorerne, også selv om lånet er ledsaget af en »rabat« eller »præmie«, inklusive påløbne renter.
- 20.150 Gældsværdipapirer registreres til markedsværdien. Selv om debitor kun er forpligtet i forhold til hovedstolen, er markedsværdien af stor betydning, fordi debitor er forpligtet til at betale en kommende pengestrøm, for hvilken den faktiske værdi varierer alt efter markedet, og markedsværdien afspejler den pris, som det offentlige ville skulle betale, hvis det indløste instrumentet ved at tilbagekøbe det på markedet.
- 20.151 Børsnoterede aktier værdiansættes under anvendelse af den seneste børskurs på tidspunktet for udarbejdelsen af status. Unoterede aktier kan værdiansættes ved at sammenligne forholdstal som f.eks. den bogførte værdi af egenkapitalen i forhold til markedsværdien for aktier i lignende børsnoterede selskaber. Der kan anvendes andre metoder til værdiansættelse af unoterede aktier, f.eks. selskabets egenkapital, hvorved nettoformuen sættes til nul. Denne metode kan anvendes for offentlige selskaber, der udøver en særlig type aktivitet, f.eks. som når det offentlige har andele i centralbanker. Det anbefales derimod ikke at anvende egenkapitalen til den bogførte værdi uden korrektioner og heller ikke at anvende den nominelle værdi af de udstedte aktier.

Konsolidering

- 20.152 Konsolidering er en metode til at præsentere regnskaber for et sæt enheder, som om de udgjorde en enkelt helhed (enhed, sektor eller delsektor). Ved konsolideringen elimineres transaktioner og indbyrdes beholdningspositioner og dertil knyttede andre økonomiske strømme mellem de enheder, der konsolideres.
- 20.153 Konsolidering er vigtig for sektoren offentlig forvaltning og service og dens delsektorer. Hvis man f.eks. ønsker at vurdere den overordnede virkning af det offentliges aktiviteter for den samlede økonomi eller bæredygtigheden af det offentliges aktiviteter, gøres det mest effektivt, hvis det offentliges aktiviteter måles ved hjælp af et sæt konsoliderede statistikker. For at sætte aggregater for den offentlige sektor i relation til økonomien som helhed, f.eks. som ved forholdet mellem indtægter eller udgifter og BNP, er det bedst at eliminere midlernes interne kredsløb og

▼B

kun medregne de transaktioner, som krydser grænserne til andre indenlandske sektorer eller sektoren udlandet. Dette er særlig relevant i forbindelse med følgende transaktioner:

- a) formueindkomst som f.eks. renter
- b) løbende overførsler og kapitaloverførsler
- c) transaktioner i finansielle aktiver og passiver.

20.154 Konsolidering berører ikke saldoposter, da de konsoliderede poster fremgår symmetrisk på hver konto. For eksempel konsolideres et tilskud fra en statslig forvaltningsenhed til en kommunal forvaltningsenhed ved at eliminere udgiften fra den statslige forvaltningsenhed og indtægten fra den kommunale forvaltningsenhed, hvorved fordrings-erhvervelsen, netto, for sektoren offentlig forvaltning og service forbliver uændret.

20.155 Principielt består konsolidering i at eliminere alle strømme mellem de konsoliderede enheder, men det er vigtigt at tænke på, hvad der er praktisk muligt. Transaktioner på produktionskontoen som f.eks. salg og køb af varer og tjenester enten bør ikke eller kan ikke konsolideres. Afgørelsen af, på hvilket niveau der skal konsolideres, bør baseres på anvendeligheden af de konsoliderede data i politisk sammenhæng og den relative betydning af de forskellige typer transaktioner eller beholdninger.

20.156 Ved udarbejdelsen af det offentliges konsoliderede regnskaber foreskriver ENS, at følgende hovedtransaktioner konsolideres (i prioriteret rækkefølge):

- a) løbende overførsler og kapitaloverførsler, f.eks. tilskud fra statslige forvaltningsenheder til forvaltningsenheder på lavere niveau
- b) renter af beholdninger af finansielle aktiver og passiver mellem offentlige myndigheder
- c) transaktioner, andre økonomiske strømme og beholdninger vedrørende finansielle aktiver og passiver, f.eks. lån til andre offentlige enheder eller socialsikringsenheders erhvervelse af statspapirer.

20.157 Køb og salg af varer og tjenester mellem offentlige enheder konsolideres ikke i ENS. Dette skyldes, at regnskaberne viser salg på produktionsbasis og ikke på afhændelsesbasis, således at det er svært at afgøre, hvem der er modpart i transaktioner vedrørende denne produktion. Dertil kommer, at forbrug i produktionen og produktion følger to forskellige værdiansættelsesmetoder, basispriser og køberpriser, hvilket skaber yderligere vanskeligheder.

20.158 Skatter og subsidier, som en offentlig enhed betaler til en anden, konsolideres ikke. Skatter og subsidier vedrørende produkter kan ikke konsolideres i systemet, fordi der ikke er nogen transaktionsmodpart i ENS for disse transaktioner. De pågældende beløb registreres ikke særskilt som hhv. udgifter og indtægter, men indgår i (eller fratrækkes) værdien af forbrug i produktionen eller af salget.

▼B

- 20.159 Anskaffelse og afhændelse af ikkefinansielle aktiver, herunder transaktioner vedrørende jord, bygninger og udstyr mellem myndigheder, konsolideres ikke, fordi de allerede er registreret på nettobasis på kontoen anskaffelser minus afhændelser. Ikkekonsoliderede og konsoliderede konti viser altid samme beløb for disse poster.
- 20.160 Nogle typer transaktioner, der synes at finde sted mellem to offentlige enheder, konsolideres aldrig, fordi de omdirigeres til andre enheder i systemet. Som eksempler kan nævnes: Arbejdsgiverbidrag, uanset om de betales til sociale kasser og fonde eller til offentlige pensionskasser, behandles, som om de betales til arbejdstageren som en del af lønnen og derefter af arbejdstageren betales til kassen eller fonden. Skatter, som offentlige enheder tilbageholder i deres ansattes løn, f.eks. kildeskat, og som betales til andre offentlige delsektorer, behandles, som om de betales direkte af de ansatte. Den offentlige arbejdsgiver inddriver i dette tilfælde blot pengene for den anden offentlige enhed.
- 20.161 Der er en række praktiske problemer forbundet med konsolidering. Når f.eks. en transaktion, der skal konsolideres, findes i en enheds regnskaber, forventes det, at den tilsvarende transaktion findes i modpartens regnskaber. Det kan imidlertid være, at den ikke er der, da den kan være registreret i en anden periode, have en anden værdi eller være klassificeret som en anden type transaktion på grund af forskellig regnskabspraksis. Disse vanskeligheder ligger i selve det firdobbelte bogholderisystem, der anvendes i ENS, men de kan være mere tydelige i forbindelse med transaktioner mellem offentlige enheder.

REGNSKABSMÆSSIGE SPØRGSMÅL I FORBINDELSE MED SEKTOREN OFFENTLIG FORVALTNING OG SERVICE

- 20.162 Nationalregnskabsprincipperne anvendes på samme måde på sektoren offentlig forvaltning og service som på andre sektorer i økonomien. På grund af den særlige karakter, som offentlige enheders økonomiske aktiviteter har, eller af praktiske grunde anvendes der imidlertid en række supplerende regler, som beskrives nærmere i dette afsnit.
- 20.163 På samme måde anvendes nationalregnskabsprincipperne ved målingen af det offentliges indtægter og udgifter. Disse principper, herunder bl.a. princippet om registrering efter optjeningstidspunktet, anvendes imidlertid under hensyn til, at det offentliges kreditværdigheds- og likviditetsforhold adskiller sig grundlæggende fra andre aktørers. Hvis udgifter bogføres i det offentliges regnskaber, når de opstår for hver offentlig enhed, uanset lange tidsmæssige forskydninger i forhold til betalingen, bør indtægter kun bogføres i regnskaberne, når der er en kraftig forventning om og tilstrækkelig sikkerhed for, at de pågældende pengestrømme rent faktisk vil finde sted.
- 20.164 Ved klassificeringen af en transaktion er nationalregnskabsstatistikere ikke bundet af, hvilken betegnelse transaktionen har i det offentliges regnskaber eller i selskabsregnskaber. Eksempelvis kategoriseres en større sum, der betales til det offentlige af selskabets reserver eller ved salg af aktiver, og som kaldes »udbytte« i det offentliges regnskaber, som et ekstraordinært stort udbytte og bogføres som en finansiel transaktion i nationalregnskaberne — det er et udtræk af egenkapital. At registrere den økonomiske virkelighed, hvor den adskiller sig fra den retlige form, er et grundlæggende regnskabsprincip, der gør systemet

▼B

konsistent og sikrer, at transaktioner af samme art har samme virkning på de makroøkonomiske regnskaber, uanset de retlige forhold. Dette er særlig vigtigt i forbindelse med transaktioner, der involverer offentlig forvaltning og service.

Skatteprovenu***Skatteprovenus karakter***

20.165 Skatter er obligatoriske ensidige betalinger i penge eller naturalier, der foretages af institutionelle enheder til sektoren offentlig forvaltning og service eller til overnationale myndigheder i forbindelse med udøvelsen af deres beføjelser. De udgør normalt hovedparten af det offentlige indtægter. Skatter behandles i systemet som transaktioner, da de anses for at indgå i relationer mellem enheder, der er indgået ved gensidig aftale. Skatter beskrives som ensidige, fordi det offentlige ikke yder en modydelse svarende til betalingen over for den enhed, der foretager betalingen.

20.166 Der findes imidlertid tilfælde, hvor det offentlige yder noget til den enkelte enhed mod betalingen i form af direkte udstedelse af en tilladelse eller godkendelse. I så fald er betalingen en del af en obligatorisk proces, der sikrer, at de ejendomsretlige forhold anerkendes, og at aktiviteterne gennemføres i overensstemmelse med loven. For at finde ud af, om sådanne betalinger skal kategoriseres som en skat eller som det offentlige salg af en tjeneste eller et aktiv, kræves der yderligere regler. Disse regler er beskrevet i kapitel 4.

Skattegodtgørelser

20.167 Skattelempelser kan have form af skattefradrag, der fratrækkes skattegrundlaget, eller skattegodtgørelser, der fratrækkes den skyldige skat, som den pågældende husstand eller det pågældende selskab ellers skulle have betalt. Skattegodtgørelser kan udbetales, således at forstå, at ethvert godtgørelsesbeløb, der overstiger den skyldige skat, udbetales til den skattepligtige. I andre tilfælde udbetales skattegodtgørelsen ikke og betragtes som tabt. I sidstnævnte tilfælde er skattegodtgørelsen således begrænset til størrelsen af den skyldige skat.

20.168 I nationalregnskabet registreres en skattelempelse, der er indbygget i skattesystemet, som en nedsættelse af den skyldige skat og dermed som en begrænsning af det offentlige skatteprovenu. Dette gælder skattefradrag, da de indgår direkte i beregningen af den skyldige skat. Det gælder også skattegodtgørelser, der tabes, da værdien af dem for skatteyderen er begrænset til størrelsen af den skyldige skat. Derimod er det ikke tilfældet for skattegodtgørelser, der udbetales, fordi de pr. definition kan berøre både skatteydere, der ikke betaler skat, og skatteydere, der betaler skat. Skattegodtgørelser, der kan udbetales, klassificeres som udgifter og bogføres som sådanne for det samlede beløb. I det offentlige skatteprovenu fratrækkes således ikke de skattegodtgørelser, der er udbetalt, mens det offentlige udgifter inkluderer alle skattegodtgørelser, der er udbetalt. Dette har ingen indflydelse på den offentlige forvaltning og services fordringsenhvervelse, netto. Til gengæld har det indflydelse på både skattebyrden og det offentlige udgifter samt på forholdet mellem disse to størrelser og BNP. Statistikkerne skal udarbejdes således, at skattegodtgørelser kan udledes på nettobasis.

▼B***Beløb, der skal bogføres***

- 20.169 Hvis det offentlige aktiviteter og effektivitet skal kunne måles korrekt, er det vigtigt, at skatteprovenuet bogføres korrekt. De beløb, der bogføres, bør svare til de beløb, der forventes faktisk at kunne inddrives af det offentlige. Det betyder, at beløb, der er ansat eller angivet, men som ikke forventes inddrevet, ikke skal bogføres som skatteprovenu.

Uerholdelige beløb

- 20.170 Under alle omstændigheder bør kun beløb, som det offentlige realistisk kan forvente at inddrive, bogføres. Uerholdelige skatter bør ikke indgå i offentlig forvaltning og services fordringserhvervelse, netto, og generelt heller ikke i indtægter i alt. Tilsvarende bør virkningen af skatter og bidrag til sociale ordninger, der registreres i systemet efter optjeningsprincippet, på offentlig forvaltning og services fordringserhvervelse, netto, over en rimelig tidsperiode svare til de beløb, der faktisk indgår. De nærmere regler for bogføring af skatter og bidrag til sociale ordninger er beskrevet i kapitel 4.

Registreringstidspunkt***Registrering efter optjeningstidspunkt***

- 20.171 Ved bogføring efter optjeningstidspunkt registreres strømme på det tidspunkt, hvor økonomisk værdi skabes, omdannes, omsættes, overføres eller ophører. Denne metode adskiller sig fra kasseregnskabsbaseret registrering og i princippet fra registrering efter forfaldstidspunkt defineret som det seneste tidspunkt, hvor der kan ske betaling uden ekstra gebyrer eller lignende. Der tages højde for enhver periode mellem det tidspunkt, hvor en betaling opstår, og det tidspunkt, hvor den faktisk finder sted, ved at bogføre et tilgodehavende eller en gældsforpligtelse på de finansielle konti. I ENS foretages registreringer efter optjeningsprincippet. For nogle transaktioners vedkommende, f.eks. betaling af udbytte eller en række særlige overførsler, anvendes forfaldstidspunktet.

Registrering af skatter efter optjeningsprincippet

- 20.172 For det offentlige er registrering af indtægter og fordringer på tidspunktet for den tilgrundsiggende begivenhed særlig vanskelig, da det offentlige registreringer, f.eks. af skatter, ofte sker på kassebasis. Hvis periodiserede skatter beregnes ud fra et skøn over forfaldne skatter, er der risiko for at overvurdere skatteprovenuet, som er et meget vigtigt aggregat i forbindelse med offentlige finanser.
- 20.173 Der bygges bro over perioden mellem det tidspunkt, hvor en transaktion registreres som opstået på de ikkefinansielle konti, og det tidspunkt, hvor betalingen faktisk finder sted, ved at bogføre et tilgodehavende på den ene parts finansielle konti og en gældsforpligtelse på den anden parts konti. I tilfælde, hvor en forudbetaling, der dækker to eller flere regnskabsperioder, foretages til det offentlige, registreres der en gældsforpligtelse, dvs. en form for lån, på det offentlige finansielle konto vedrørende de beløb, der forfalder i kommende perioder. Denne gældsforpligtelse bortfalder, når de forfaldne beløb i tilknytning til transaktionen registreres i de fremtidige perioder. En sådan gældsforpligtelse registreres dog kun, hvis det offentlige — retligt eller ved en faktisk forpligtelse — er forpligtet til at godtgøre den skattepligtige forudbetalte beløb, hvis skattebegivenheden ikke finder sted.
- 20.174 Efter optjeningsprincippet bør skatter registreres, når de aktiviteter, transaktioner eller andre begivenheder, der skaber skattepligten — dvs. skattebegivenhederne — finder sted, og ikke, når betalingerne forfalder eller faktisk foretages. Dette tidspunkt er som regel, når indtægten tjenes, eller når en transaktion (f.eks. køb af varer og tjenester), der skaber gældsforpligtelsen, finder sted, i det omfang skattepligten kan måles med

▼B

pålidelighed. De forskellige institutionelle ordninger for beskatning (om der f.eks. anvendes skattelister) kan betyde, at der i praksis anvendes forskellige registreringsmetoder alt efter skattens art. Bl.a. hvis der ikke findes nogen pålidelige skatteansættelser, eller det ikke er muligt at foretage en pålidelig beregning af beløb, der forventes ikke at kunne inddrives, anses den tidsjusterede kassemetode at være en egnet tilnærmet erstatning for optjeningsmetoden.

- 20.175 Når der anvendes skatteansættelse, er der i praksis mulighed for en vis fleksibilitet med hensyn til registreringstidspunktet, hvis der ikke kan foretages en pålidelig måling før tidspunktet for skatteansættelsen. Særlig for indkomstskats vedkommende kan skattesystemet kræve, at der foretages en skatteansættelse, før der findes pålidelige oplysninger om størrelsen af den skyldige skat, idet der tages hensyn til ændringer i skattesatser og til slutopgørelser. Dette tidspunkt, som kan være det, hvor husholdningernes økonomiske adfærd påvirkes, kan være et acceptabelt registreringstidspunkt. Det falder ikke nødvendigvis sammen med den regnskabsperiode, hvor betalingen modtages.

Renter

- 20.176 Renter er en udgift, som opstår for en debitor, når denne bruger en anden enheds midler. En rente (D.41) er det beløb, som debitor på betingelser, der fremgår af det finansielle instrument, han og kreditor har indgået, er pligtig at betale kreditor over en bestemt periode, uden at hovedstolen derved nedbringes.
- 20.177 Renter klassificeres som formueindkomst (D.4). I modsætning til udbytte (D.421) giver renter (D.41) indehaveren eller långiveren ret til en fast og på forhånd fastsat indtægt (eller efter en bestemt referenceværdi, hvis der er tale om en variabel rentesats). Renter er ofte en stor udgiftspost for offentlig forvaltning og service, da den offentlige sektor tit er strukturelle låntagere på markedet.
- 20.178 I ENS registreres renter ud fra det tidspunkt, hvor forpligtelsen til at betale indtræder, dvs. at renter af det skyldige lånebeløb tilskrives kreditor løbende efter et optjeningsprincip.
- 20.179 Der er to måder, hvorpå værdien af et værdipapir, der er under pari, kan fastsættes i dets løbetid, når den aktuelle rente adskiller sig fra den rente, der var gældende, da værdipapiret blev udstedt. Ved debitor metoden sker værdiansættelsen fra værdipapirudstederens perspektiv, og ved kreditor metoden sker værdiansættelsen fra værdipapirhænderens perspektiv. Ved debitor metoden anvendes den ved udstedelsen aftalte rentesats i hele værdipapirets løbetid. Ved kreditor metoden anvendes den aktuelle rentesats til fastsættelse af renten mellem to tidspunkter i værdipapirets løbetid.
- 20.180 Periodiserede renter registreres efter debitor metoden, dvs. baseret på rentesatsen eller afkastet på tidspunktet for oprettelse af det finansielle instrument. De renteudgifter, der skal registreres for fastforrentede gældsværdipapirer, varierer således ikke over tid i takt med udsvingene på markedet, selv om markedsværdien af værdipapirerne ændrer

▼B

sig og offeromkostningerne ved at have gælden varierer. På denne måde er renteudgifter ikke udsat for den volatilitet, som kreditormetoden indebærer. Tilbagekøb af værdipapirer på markedet til over- eller underkurs i forhold til hovedstolen medfører ikke en postering som indtægt eller udgift på købstidspunktet eller senere. I stedet afspejler over- eller underkursen ved tilbagekøb en på de finansielle konti registreret udligning af en kapitalgevinst eller et kapitaltab, der blev optjent på et tidligere tidspunkt, og som dengang blev registreret på omvurderingskontoen.

- 20.181 Når renter registreres som løbende optjent, har det den konsekvens — f.eks. i forbindelse med værdipapirer — at den periodiserede rentebyrde registreres fra det tidspunkt, hvor værdipapiret er udstedt, i stedet for at afvente den første kuponrenteudbetaling (ofte i det følgende år, når der er tale om klassiske værdipapirer med årlig kuponbetaling). Det betyder også, at periodiseret rente på værdipapirer optræder som en gældsforpligtelse, så snart udbetalt rente reinvesteres i det rentebærende finansielle aktiv. Følgelig skal beholdningen af periodiseret udestående rente altid lægges til værdien af hovedstolen for det underliggende instrument, og rentebetalinger nedbringer derefter debitors gældsforpligtelse. Dette grundlæggende princip omfatter alle rentebærende finansielle instrumenter.
- 20.182 I mange lande udstedes statsobligationer i fungible trancher over flere år med samme vilkår vedrørende den nominelle rente. Da markedsafkastet på tidspunktet for efterfølgende salg af trancher varierer, sælges hver tranche i praksis til over- eller underkurs. Den ved udstedelsen af obligationen fastsatte rentesats anvendes således til beregning af renten; denne varierer for hver tranche, hvilket afspejler forskellige amortiseringer af over- eller underkurs ved udstedelsen, på samme måde som det forholder sig med amortisering af underkurs på obligationer med nulcouponrente.
- 20.183 Udstedelseskursen for statsobligationer, der udstedes i fungible trancher og med kupon, inkluderer et beløb for den til det pågældende tidspunkt påløbne kuponrente, der i praksis »sælges« ved udstedelsen. Denne solgte kuponrente regnes ikke som en offentlig indtægt på salgstidspunktet og behandles heller ikke som en overkurs. Den anses i stedet for at være et finansielt forskud.

Obligationer til under pari og nulcouponobligationer

- 20.184 Nulcouponobligationer er instrumenter, hvor debitor ikke har nogen forpligtelse til at foretage betalinger til kreditor, før obligationen udløber. Hovedstolen er mindre end værdien af den obligation, der skal tilbagebetales af debitor. Debtors gældsforpligtelse indløses ved en enkelt betaling ved udløb omfattende både hovedstolen og de renter, der er påløbet i instrumentets løbetid. Forskellen mellem det beløb, der tilbagebetales ved udløbet af kontrakten, og det oprindelige lånebeløb er renter og fordeles over regnskabsperioderne mellem løbetidens begyndelse og slutning. De renter, der påløber i hver periode, behandles, som om de var betalt af debitor og derefter reinvesteres som et tillægsbeløb til samme gældsforpligtelse. Renteudgifterne og stigningen i gældsforpligtelsen registreres så samtidigt for hver periode.
- 20.185 Således afspejler den gradvise forøgelse af markedsværdien af en obligation, som skyldes akkumuleringen af påløbne reinvesterede renter, en vækst i den udestående hovedstol — dvs. i størrelsen af aktivet.

▼B

- 20.186 Det samme princip anvendes på obligationer til under pari og obligationer, der udstedes til overkurs. I disse tilfælde er den renteudgift, der skal registreres, den påløbne kuponrente som fastlagt i kontrakten plus det beløb, der påløber i hver periode, og som skyldes forskellen mellem indløsningskursen og udstedelseskursen.

Indekspapirer

- 20.187 Indekspapirer er finansielle instrumenter, sædvanligvis langfristede obligationer, for hvilke størrelsen af afdragene og/eller hovedstolen er knyttet til et prisindeks eller et andet indeks. Alle ekstrabetalinger til kreditorer som følge af ændringer i indekset betragtes som rente, inklusive væksten i hovedstolen, og bogføres som kontinuerligt påløbende. Hvis hovedstolens størrelse er indeksbundet, behandles forskellen mellem den endelige indfrielseskurs og udstedelseskursen som en rente, der påløber i aktivets løbetid ud over forfalden rente i den pågældende periode.

Finansielle derivater

- 20.188 Betalinger i forbindelse med swaptransaktioner betragtes ikke som formueindkomst i ENS. Betalinger i relation til finansielle derivater er finansielle transaktioner, der skal registreres på tidspunktet for den faktiske omsætning af det finansielle instrument.

Domstolsafgørelser

- 20.189 Hvis en domstol bestemmer, at der skal betales compensation, eller at en transaktion skal gå tilbage, som følge af eller i tilknytning til begivenheder, der har fundet sted, er tidspunktet for registreringen af udgiften eller indtægten, når sagsøgerne har en automatisk og uomtvistelig ret til et bestemt beløb, der kan fastsættes individuelt, og når det er usandsynligt, at sagsøgerne vil undlade at inddrive deres tilgodehavende. Hvis en domstol blot fastslår, at der foreligger et berettiget krav, eller hvis det administrativt skal fastslås, om kravet kan godkendes, og hvor stort det er, registreres udgiften eller indtægten, så snart værdien af forpligtelsen er fastslået med pålidelighed.

Militærudgifter

- 20.190 Militære våbensystemer i form af køretøjer og andet materiel som f.eks. krigsskibe, ubåde, militærfly, tanks, missilfremføringsmidler, missilaffyringsudstyr osv. anvendes løbende i produktionen af forsvarstjenester. De er faste aktiver lige som dem, der anvendes løbende i produktionen i mere end et år i civil produktion. Anskaffelsen af dem bogføres som faste bruttoinvesteringer, dvs. som kapitaludgifter. Udstyr, der kun kan anvendes én gang, f.eks. ammunition, missiler, raketter og bomber, behandles som militære lagre. Nogle typer ballistiske missiler betragtes imidlertid som havende en konstant afskrækkelsesvirkning og opfylder derfor de generelle kriterier for klassificering som faste aktiver.
- 20.191 Tidspunktet for registrering af anskaffelsen er det tidspunkt, hvor ejendomsretten til aktivet overgår. Hvis der er tale om langsigtede kontrakter omfattende komplekse systemer, bør tidspunktet for registrering af overdragelsen af aktiverne være, når aktiverne faktisk leveres, og ikke når betalingen sker. Hvis langsigtede kontrakter desuden omfatter levering af tjenester, bør de offentlige udgifter registreres på tidspunktet for levering af tjenesterne og adskilt fra leveringen af aktiverne.

▼B

20.192 Hvis militært materiel leases, registreres transaktionen altid som finansiel leasing og ikke som operationel leasing. Dette indebærer, at registreringen af anskaffelse af et militært aktiv modsvarer af et imputeret lån optaget af den offentlige leasingtager. Følgelig registreres betalinger foretaget af det offentlige som betaling af hhv. renter og afdrag på lånet.

Forbindelser mellem sektoren offentlig forvaltning og service og offentlige selskaber

Investering i kapitalandele i offentlige selskaber og udlodning af indtjening

20.193 Offentlige enheder har nære forbindelser til offentlige selskaber og kvasiselskaber, som de ejer. På trods af disse nære forbindelser behandles strømme mellem en offentlig enhed og det selskab eller kvasiselskab, den kontrollerer, i tilknytning til dens investering i kapitalandele i virksomheden på samme måde som strømme mellem ethvert andet selskab og dets ejere: investering i kapitalandele fra investorens side i den enhed, der er investeret i; udlodning af indtjening fra den enhed, der er investeret i, til investoren.

Investering i kapitalandele

20.194 En investering i kapitalandele finder sted, når økonomiske aktører stiller midler til rådighed for selskaber til gengæld for et løfte om fremtidig dividende eller andre former for afkast. Det investerede beløb udgør en kapitalandel i selskabet og indgår i selskabets egenkapital, og selskabet har en stor grad af råderet med hensyn til anvendelsen af denne. Til gengæld får ejerne aktier eller en anden form for kapitalandel. Disse repræsenterer en ejendomsret til selskabet eller kvasiselskabet og giver indehaverne ret til:

- a) en andel af udbyttet (eller udtræk af indkomst fra kvasiselskaber), der betales efter selskabets valg, men ikke til en fast eller forudbestemt indtægt, og
- b) en andel af selskabets nettoaktiver, hvis det likvideres

og følgelig er andelene finansielle aktiver.

20.195 Det er vigtigt at skelne mellem selskabets udtræk af kapital til dets ejer og afkastet på investering i kapitalandele, navnlig indtægt i form af udbytte. Kun egentlig fordeling af virksomhedsindkomst registreres som udbytte fra selskaber eller udtræk af indkomst fra kvasiselskaber. Større og ikkeregelbæssige betalinger til ejeren registreres som udtræk af kapital.

20.196 Det er nødvendigt at bestemme, hvornår betalinger fra offentlig forvaltning og service til offentlige selskaber er offentlige udgifter eller anskaffelse af et aktiv og dermed en finansiel transaktion, og omvendt, hvornår offentlige selskabers udlodninger til offentlig forvaltning og service er offentlige indtægter eller en finansiel transaktion.

▼B**Kapitalindskud***Subsidier og kapitalindskud*

20.197 Subsidier er løbende — og normalt regelmæssige — overførsler til producenter fra det offentlige eller lejlighedsvis fra udlandet med henblik på at påvirke producenternes produktionsniveau, de priser, som produktionen sælges til, eller aflønningen af produktionsfaktorerne.

20.198 Betalinger til offentlige selskaber i stort omfang og på ikkeregelmæssig basis, ofte kaldet »kapitalindskud«, er ikke subsidier. De er transaktioner, der har til formål at tilføre det pågældende selskab (nye) midler, som selskabet får stillet til rådighed i et langsigtet perspektiv. Efter »kapitalindskudskriteriet« er et sådant kapitalindskud enten kapitaloverførsler eller anskaffelse af kapitalandele eller en kombination heraf. Der er tale om følgende to scenarier:

a) En betaling til dækning af akkumulerede, ekstraordinære eller fremtidige tab, eller som foretages med et samfundspolitisk sigte, registreres som en kapitaloverførsel. Ekstraordinære tab er store tab, der registreres i en regnskabsperiode i et selskabs regnskaber, og som normalt opstår som følge af nedskrivning af aktiver på statuskontoen, således at selskabet er i fare for at få økonomiske problemer (negativ egenkapital, manglende opfyldelse af solvenskrav osv.).

b) En betaling, hvor det offentlige handler som aktionær, idet det har en berettiget forventning om at få et tilstrækkeligt afkast i form af udbytte eller en kapitalgevinst, betragtes som anskaffelse af kapitalandele. Selskabet skal have en stor grad af råderet over de midler, der er stillet til rådighed. Hvis der deltager private investorer i kapitaltilførslen, og betingelserne for private og offentlige investorer er de samme, er det et tegn på, at betalingen er anskaffelse af kapitalandele.

20.199 I mange tilfælde har betalinger foretaget af det offentlige til offentlige selskaber til formål at kompensere for tidligere eller fremtidige tab. Betalinger, som det offentlige foretager, behandles kun som anskaffelse af kapitalandele, hvis der er tilstrækkelig sandsynlighed for, at selskabet vil være overskudsgivende i fremtiden og kunne betale udbytte.

20.200 Da kapitalindskud øger egenkapitalen i den enhed, der investeres i, vil den sandsynligvis også medføre en stigning i investorens kapitalandel i enheden. Dette er automatisk tilfældet, når der er tale om 100 % ejede offentlige selskaber, hvor kapitalandelene svarer til værdien af deres egenkapital. En sådan stigning i værdien af kapitalandelene anvendes dog ikke som kriterium, når det skal vurderes, hvilken form for kapitalindskud der er tale om; i stedet foretages der en postering på omvurderingskontoen, når tilførslen registreres som en kapitaloverførsel, og en postering på de finansielle konti, når tilførslen henregnes til kapitalandelene.

Regler i særlige tilfælde

20.201 Kapitalindskud som led i privatiseringer, når privatiseringen forventes at finde sted inden for under et år, registreres som en transaktion i kapitalandele for beløbet indtil privatiseringsprovenuet, mens der

▼B

for det resterende beløb foretages en vurdering efter kapitalindsuds-kriteriet. Privatiseringsprovenuet anses derefter som tilbagebetaling af kapitaltilførslen.

- 20.202 Kapitalindsud kan foretages ved eftergivelse af gæld eller gældsover-tagelse. Bogføringsreglerne i disse tilfælde betyder, at betalingen er en kapitaloverførsel — undtagen hvis der er tale om en privatisering, hvor den er en anskaffelse af kapitalandele – hvis værdi ligger inden for privatiseringsprovenuets rammer.
- 20.203 Kapitalindsud i naturalier — hvor der stilles ikkefinansielle aktiver til rådighed — har ingen virkning på fordringerhvervelse, netto. Når kapitaltilførslen forventes at give et tilstrækkeligt afkast, behandles den som en ændring i struktur (K.61), og det aktiv, der stilles til rådighed, optages på selskabets balance via kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status. Hvis kapitaltilførslen ikke forventes at give et tilstrækkeligt afkast, registreres der en kapitaloverførsel (investeringstilskud, D.92) sammen med en modsvarende postering under afhændelse af ikkefinansielle aktiver (P.5 eller NP).

Finanspolitiske transaktioner

- 20.204 Finanspolitiske transaktioner foretages af det offentlige og finansieres over budgettet via de sædvanlige budgetmæssige procedurer. Nogle transaktioner, der foretages af offentlige enheder, kan imidlertid involvere enheder, der ikke er reguleret ved de retlige rammer for det offentlige, herunder offentlige selskaber. Disse vil ikke indgå i budgettet og kan eventuelt falde uden for de sædvanlige kontrolprocedurer, men de bør registreres som offentlige indtægter og udgifter. Dette skyldes, at der i ENS tages hensyn til, når det offentlige er hovedpart i en transaktion, og det offentlige selskab optræder som befuldmægtiget.

*Udlodning fra offentlige selskaber**Udbytte kontra udtræk af kapital*

- 20.205 Afkast af kapitalandele i offentlige selskaber kan registreres som en fordelingstransaktion, som sædvanligvis er udbytte, eller som en finansiel transaktion. Udbytte er formueindkomst. De ressourcer, der står til rådighed for udlodning af udbytte, er selskabets virksomhedsindkomst. De ressourcer, som udbytte betales af, indbefatter således hverken provenuet ved salg af aktiver eller fordeling af kursgevinster. Udbytte, der finansieres via eller er baseret på sådanne ressourcer, registreres som udtræk af kapital. De samme grundprincipper gælder for udtræk af indkomst fra kvasiselskaber.

- 20.206 Større og ikkeregelmæssige betalinger eller betalinger, der overstiger årets virksomhedsindkomst, betegnes ekstraordinært store udbytter. De finansieres af akkumulerede reserver eller salg af aktiver og registreres som udtræk af kapital svarende til forskellen mellem betalingerne og virksomhedsindkomsten i den relevante regnskabsperiode. Hvis der ikke foreligger tal for virksomhedsindkomsten, anvendes driftoverskuddet som det fremgår af virksomhedsregnskabet som tilnærmet værdi.

- 20.207 Foreløbigt udbytte registreres som formueindkomst (D.42), i det omfang det kan relateres til selskabets indtægt i den pågældende periode. I praksis skal to betingelser være opfyldt:

▼B

- a) Det selskab, der foretager betalingen, offentliggør regnskaber omfattende kortere perioder, og betalingen er baseret på mindst to kvartaler.
- b) Den foreløbige betaling bør stå i forhold til det udbytte, der er betalt de foregående år, og være i overensstemmelse med det sædvanlige afkast for aktionærerne og med selskabets vækstrater.

Hvis disse betingelser ikke er opfyldt, registreres den midlertidige betaling som et finansielt forskud, der klassificeres under andre forfaldne ikkebetalte mellemværender (F.8), indtil det årlige resultat foreligger, idet det er nødvendigt at foretage en vurdering efter kriteriet vedrørende ekstraordinært stort udbytte, hvor det foreløbige udbytte sammenlignes med årets virksomhedsindkomst.

Skat kontra udtræk af kapital

- 20.208 Skat har et retligt grundlag og er under lovgivningsmæssig kontrol. Disse transaktioner, som finder sted ved gensidig overenskomst, udgør hovedindtægten for sektoren offentlig forvaltning og service.
- 20.209 Det kan dog undertiden forekomme, at en transaktion, der beskrives som en skat i retlige dokumenter, ikke registreres som en sådan i ENS. Som eksempel herpå kan nævnes indirekte privatisering. Hvis et offentligt holdingselskab sælger sin kapitalandel i et andet offentligt selskab og betaler en del af provenuet til det offentlige under betegnelsen skat eller er skattepligtigt på grund af privatiseringen og den deraf følgende gevinst — dvs. i form af kapitalvindingsskat — registreres betalingen som en finansiell transaktion.

Privatisering og nationalisering*Privatisering*

- 20.210 Privatisering indebærer normalt, at det offentlige sælger aktier eller andre ejerandele i et offentligt selskab. Privatiseringsprovenu er ikke offentlige indtægter, men en finansiell transaktion, der registreres på den finansielle konto uden virkning for det offentliges underskud eller overskud, da denne begivenhed er nettoværdineutral og en omklassificering af aktiver (AF.5 mod AF.2) på det offentliges statuskonto. Et direkte salg af ikkefinansielle aktiver, f.eks. bygninger og jord, frem for et helt selskab registreres på kapitalkontoen som afhændelse af faste aktiver eller ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver, medmindre det sker som led i en selskabsomstrukturering.
- 20.211 Køb af tjenester i forbindelse med denne proces bør imidlertid registreres som det offentliges forbrug i produktionen og bør ikke modregnes i privatiseringsprovenuet. Privatiseringsprovenuet registreres således brutto på de finansielle konti.

Indirekte privatiseringer

- 20.212 Privatisering kan forekomme under mere komplicerede institutionelle ordninger. For eksempel kan et offentligt selskabs aktiver blive solgt af et offentligt holdingselskab eller et andet offentligt selskab, der kontrolleres af det offentlige, og hele eller en del af provenuet overføres til det offentlige. I alle tilfælde skal betalingen til det offentlige af provenuet ved salget af aktiver på denne måde registreres som en finansiell transaktion, uanset hvordan den fremgår af det offentliges eller dets datterselskabs regnskaber, idet der samtidig foretages en nedskrivning af kapitalandelene svarende til den delvise likvidering

▼B

af holdingselskabets aktiver. Privatiseringsprovenu, som tilbageholdes af holdingselskabet, betragtes som det offentliges privatiseringsindtægt, der tilbageføres som kapitalindskud og derefter underkastes en vurdering efter kapitalindskudskriteriet for at afgøre, hvilken type betaling der er tale om.

- 20.213 Det kan også forekomme, at det offentlige holdingselskab eller et andet offentligt selskab handler som »omstruktureringsagentur«. I så fald betales salgsprovenuet ikke til det offentlige, men beholdes af omstruktureringsagenturet med henblik på at tilføre kapital til andre foretagender. Når omstruktureringsenheden, uanset dens retlige status, handler direkte på vegne af det offentlige, er dens hovedfunktion at omstrukturere offentlige selskaber og ændre deres ejerforhold og at kanalisere midler fra den ene enhed til den anden. Enheden vil normalt blive klassificeret i sektoren offentlig forvaltning og service. Hvis omstruktureringsenheden imidlertid er et holdingselskab, der — på vegne af det offentlige og af samfundspolitiske hensyn — kontrollerer en gruppe af datterselskaber, og kun en mindre del af dets aktiviteter vedrører kanalisering af midler som beskrevet ovenfor, klassificeres det offentlige holdingselskab i en af selskabssektorerne efter dets hovedaktivitet, og de transaktioner, der gennemføres på vegne af det offentlige, omdirigeres gennem den offentlige sektor.

Nationalisering

- 20.214 Nationalisering betyder, at det offentlige får kontrol over et bestemt aktiv eller et helt selskab, sædvanligvis ved at erhverve majoriteten eller samtlige kapitalandele i virksomheden.
- 20.215 Nationalisering finder normalt sted i form af køb af aktier: det offentlige køber alle eller en del af aktierne i selskabet til markedskursen — eller til en kurs, der ligger tilstrækkelig tæt herpå under hensyn til sædvanlig markedspraksis for værdiansættelse af selskaber inden for samme aktivitet. Transaktionen finder sted efter gensidig overenskomst, selv om den tidligere ejer eventuelt kun har få muligheder for at afvise tilbuddet eller for at forhandle om prisen. Købet af aktierne er en finansiel transaktion, der registreres på den finansielle konto.

- 20.216 Undtagelsesvis kan det offentlige erhverve ejendomsretten til et selskab gennem ekspropriation eller konfiskation. Overgangen af ejendomsretten til aktivet er ikke et resultat af en transaktion, der finder sted ved gensidig overenskomst. Ejerne får ingen betaling, og hvis der finder en betaling sted, afspejler den ikke aktivernes reelle værdi. Forskellen mellem markedsværdien af aktiverne og en eventuel betalt kompensation, registreres som en ikkekompenseret beslaglæggelse på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status.

Transaktioner med centralbanken

- 20.217 I praksis findes der to typer betalinger, som centralbanken foretager til offentlig forvaltning og service:
- a) Betalinger, der foretages regelmæssigt, normalt i form af udbytte, baseret på centralbankens løbende aktiviteter (f.eks. forvaltning af valutareserver). Disse betalinger registreres som udbytte, så længe de ikke er større end et bestemt mål for nettoindkomsten ved driften,

▼B

bestående af nettoformueindkomsten eksklusive omkostninger og overførsler. Beløb ud over denne sum registreres som en nedskrivning af egenkapitalen.

- b) Ekstraordinære betalinger som følge af salg eller ændret værdiansættelse af reserveaktiver. Disse betalinger registreres som udtræk af kapital. Dette skyldes, at værdien af disse aktiver påvirker værdien af centralbankens kapitalpassiver og det offentlige kapitalaktiver. Således er der for kapitalgevinster på centralbankens reserveaktiver en modpostering i det offentlige kapitalaktiver via centralbankens kapitalpassiver.

Betalinger fra statslig forvaltning og service til centralbanken registreres på samme måde som for andre offentlige selskaber. Særlig gælder det, at større betalinger vurderes efter kapitalindskudskriteriet med henblik på at afgøre, hvilken type betalinger der er tale om.

Omstruktureringer, fusioner og omklassificeringer

- 20.218 Hvis et offentligt selskab omstruktureres, kan der opstå eller forsvinde finansielle aktiver og passiver som følge af de nye finansielle forbindelser. Disse ændringer registreres som ændringer i sektorklassifikation og -struktur på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status. Som eksempel på en sådan omstrukturering kan nævnes en situation, hvor et selskab deles op i to eller flere institutionelle enheder og der skabes nye finansielle aktiver og passiver.
- 20.219 Køb af aktier og andre ejerandele i et selskab som led i en fusion skal derimod registreres som en finansiell transaktion mellem det køvende selskab og den tidligere ejer.
- 20.220 Ændringer i klassificeringen af aktiver og passiver, der ikke er knyttet til omstrukturering eller ændringer i sektorklassifikationen, f.eks. monetarisering eller demonetarisering af guld, registreres som en ændring af klassificeringen af aktiver eller passiver på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status.

Gældstransaktioner

- 20.221 Gældstransaktioner kan have særlig betydning for sektoren offentlig forvaltning og service, da de ofte anvendes af det offentlige til at yde økonomisk hjælp til andre enheder. Registreringen af disse transaktioner er behandlet i kapitel 5. Det generelle princip for en enheds overtagelse eller annullering af en anden enheds gæld ved gensidig overenskomst er at gå ud fra, at der foregår en frivillig overførsel af formue mellem de to enheder. Det betyder, at den modsvarende transaktion for den indgåede gældsforpligtelse eller den annullerede fordring er en kapitaloverførsel. Der registreres normalt ingen pengestrøm, og transaktionen kan betegnes som en kapitaloverførsel i naturalier.

*Gældsovertagelse, gældsannullering og gældsafskrivning**Gældsovertagelse og gældsannullering*

- 20.222 Gældsovertagelse finder sted, når en enhed påtager sig en anden enheds gældsforpligtelser over for en kreditor. Dette sker hyppigt, når det offentlige stiller garanti for en anden enheds gæld, og garantien indfries eller aktiveres.

▼B

- 20.223 Når det offentlige overtager en gæld, er den modsvarende transaktion for den nye offentlige gældsforpligtelse en kapitaloverførsel til den misligholdende debitor. De tilfælde, hvor et finansielt aktiv registreres som en modpostering, kræver en nøjere analyse. To situationer kan gøre sig gældende:
- a) Der anskaffes et egentligt allerede eksisterende finansielt aktiv fra tredjemand, som det er tilfældet med en eksportgaranti. Som modposteringstransaktion til den nye gældsforpligtelse registrerer det offentlige således anskaffelse af et finansielt aktiv svarende til nutidsværdien af det beløb, der forventes at blive modtaget. Hvis dette beløb er det samme som den opståede gældsforpligtelse, er der ikke behov for yderligere posteringer. Hvis det beløb, der forventes at indgå, er mindre end den opståede gældsforpligtelse, registrerer det offentlige en kapitaloverførsel svarende til forskellen mellem den opståede gældsforpligtelse og værdien af det anskaffede aktiv.
  - b) Det offentlige registrerer blot en fordring på det begunstigede selskab, som i de fleste tilfælde er et offentligt selskab i vanskeligheder. På grund af den meget hypotetiske værdi af denne fordring registreres der almindeligvis ikke en sådan fordring. Eventuelle fremtidige tilbagebetalinger foretaget af den begunstigede registreres som indtægt af det offentlige.
- 20.224 Gældsbetaling på vegne af andre minder om gældsovertagelse, men den enhed, der foretager betalingen, overtager ikke hele gælden. Transaktionerne registreres på tilsvarende måde.
- 20.225 Ved gældsannullering (eller gældseftergivelse) forstås, at en fordring bortfalder helt eller delvis efter gensidig aftale mellem kreditor og debitor. Kreditor registrerer en kapitaloverførsel på det annullerede beløb, og den anden enhed registrerer en indgående kapitaloverførsel. Når det offentlige giver afkald på fordringer, antages der ofte at være tale om gensidig aftale, selv om en sådan ikke er formelt indgået, f.eks. i tilfælde af studielån og lån til landmænd.
- 20.226 Gældsovertagelse og gældsannullering til fordel for en kontrolleret enhed medfører en stigning i værdien af egenkapitalen i den enhed, der investeres i, som fremgår af omvurderingskontiene. Hvis en offentlig enheds gæld overtages af en anden offentlig enhed, registrerer førstnævnte en indtægt i form af kapitaloverførsel, en ny gæld over for den anden offentlige enhed eller begge dele.
- 20.227 Gældsovertagelser og gældsannulleringer som led i privatiseringer registreres som transaktioner med kapitalandele for beløbet op til privatiseringsprovenuets, mens det resterende beløb betragtes som en kapitaloverførsel, idet man dermed sikrer regnskabsmæssig neutralitet af privatiseringen. Privatiseringen skal finde sted inden for et år.
- 20.228 Når offentlige debitorer tilbyder at tilbagebetale gælden før tiden til en værdi under hovedstolens værdi inklusive renterestancer, medfører dette en postering på kapitalkontoen med konsekvenser for det offentliges fordringsrørværelse, netto, idet der antages at foreligge et lån fra kreditors side. Hvis der ved indfrielse før tiden skal betales en strafrente eller et gebyr til långiveren i henhold til låneaftalen, registreres dette beløb som en indtægt for långiveren. I forbindelse med værdipapirer indebærer et tilbagekøb på markedet en postering på omvurderingskontiene, medmindre indfrielsen før tid påtvinges indehaveren af værdipapirerne.

▼B

- 20.229 Forskellen i værdi i tilfælde af salg til tredjemand af et lands fordringer på et andet land indebærer en postering som kapitaloverførsel på kapitalkontiene, der har betydning for det offentlige underskud, fordi der i fordringen ligger et oprindeligt ønske om at overdrage en fordel, og salget er en måde at gennemføre gældsoplægning på.
- 20.230 Følgelig er kapitaloverførselsudgiften indtægt for debitor, idet denne er den egentlige begunstigede ved transaktionen, samtidig med at der foretages en postering på kontoen for udlandet svarende til kreditorlandets udgifter. For sælgeren er transaktionsværdien af den solgte fordring hovedstolens værdi. Værdien af fordringen opføres i både den nye kreditors og debitors regnskab, dvs. hhv. bankstatuskontoen og kontoen for udlandet — hvad angår kapitalbalancen over for udlandet — til dens nedskrevne værdi.
- 20.231 I sjældnere tilfælde, når den underkurs, der er opnået aftale om med tredjemand eller med en debitor, der tilbyder tilbagekøb af sin gæld, kun afspejler ændringer i markedsrenten og ikke en ændring i kreditværdigheden, må den offentlige kreditor antages at handle som en normal investor. Forskellen, eksklusiv eventuelle strafrenter eller gebyrer, opføres på omvurderingskontiene. Som kriterium kan tjene, om det tilbagebetalte beløb ville have oversteget hovedstolens værdi.

Gældsovertagelse, der indebærer en overførsel af ikkefinansielle aktiver

- 20.232 Hvis det offentlige ønsker at lette et offentligt selskabs gældsbyrde, kan det også, ud over at lade en offentlig enhed overtage gæld, overtage ikkefinansielle aktiver som f.eks. offentlig transportinfrastruktur. Denne gældsovertagelse, der indebærer en overførsel af ikkefinansielle aktiver til den offentlige enhed, anses for at ske efter gensidig aftale og har helt samme virkning som gældsovertagelse på det offentliges fordrings-erhvervelse, netto. Den kapitaloverførsel, der skal registreres til fordel for selskabet, svarer til størrelsen af den overtagne gæld. En anskaffelse af ikkefinansielle aktiver har en negativ indflydelse på fordringserhvervelsen, netto.

Gældsafskrivning eller -nedskrivning

- 20.233 Ved gældsafskrivning forstås, at en kreditor på statuskontoen reducerer beløb, kreditor har til gode, sædvanligvis når denne konkluderer, at en udestående gældsforpligtelse har ringe eller ingen værdi, fordi gælden ikke vil blive betalt. Det kan være, fordi debitor er konkurs eller er forsvundet, eller fordi inddrivelsen af gælden ville være forbundet med for store omkostninger. *Gældsnedskrivning* vil sige, at en kreditor reducerer den regnskabsmæssige værdi af et aktiv på statuskontoen.
- 20.234 Nedskrivninger og afskrivninger er interne regnskabsmæssige foranstaltninger, der foretages af kreditor, og som ofte ikke regnes som transaktioner, fordi de ikke foretages efter gensidig aftale. Det kan dog forekomme, at nedskrivninger og afskrivninger ikke svarer til en annullering af fordringen på debitor, og det kan derfor hyppigt forekomme, at der foretages tilbageførsel af nedskrivninger og (dog mindre hyppigt) af afskrivninger.
- 20.235 Gældsnedskrivninger medfører ikke i sig selv posteringer på kreditors balance, fordi den regnskabsmæssige værdi af gælden allerede afspejler instrumentets markedsværdi eller er den nominelle værdi i tilfælde af lån, medmindre den nedskrevne regnskabsmæssige værdi anvendes i stedet for markedsværdien (når nedskrivningen opføres på omvurderingskontiene). Derimod medfører gældsafskrivninger, at aktivet fjernes fra kreditors balance ved hjælp af en anden mængdemæssig ændring for

▼B

det beløb, der udgår — hovedstolen i tilfælde af lån, markedsværdien for værdipapirer, medmindre afskrivningen skyldes en gældsannullering. I modsætning til gældsovertagelse eller gældsannullering har gældsafskrivning og gældsnedskrivning således ikke nogen virkning på det offentlige fordringserhvervelse, netto.

Anden gældsomlægning

- 20.236 Gældsomlægning er en aftale, hvorved betingelserne for afvikling af en eksisterende gæld ændres, normalt på mere gunstige vilkår for debitor. Det gældsinstrument, der omlægges, anses for at blive afviklet og erstattet af et nyt gældsinstrument med de nye vilkår. Hvis der er en forskel mellem værdien af det afviklede gældsinstrument og det nye gældsinstrument, er der tale om en form for gældsannullering, og det er nødvendigt med en kapitaloverførsel for at tage højde for forskellen.
- 20.237 Ombytning af gæld for ejerandelsbeviser finder sted, når en kreditor indvilliger i at erstatte en gældsfordring med et ejerandelsinstrument. For eksempel kan det offentlige indgå aftale med et offentligt selskab, som det ejer, om at øge sin kapitalandel i det offentlige selskab til erstatning for et eksisterende lån. En sådan transaktion skal vurderes efter kriteriet om kapitalindsud. En eventuel forskel mellem værdien af det gældsinstrument, der indfries, og kapitalandelen, er en kapitaloverførsel og opføres på omvurderingskontiene.
- 20.238 Restancer opstår, hvis en debitor er bagud med at betale renter eller afdrag. Der sker normalt ikke nogen ændringer med gældsinstrumentet, men det kan være vigtigt at vide, hvor store restancerne er.

Køb af gæld over markedsværdien

- 20.239 Erhvervelse af gæld til en værdi over markedsværdien kaldes i første fase koncessionelle lån og betegnes senere som gældsneutralisering. Begge dele har til formål at overdrage en fordel, og der må derfor registreres en udgift som f.eks. en kapitaloverførsel.
- 20.240 Gældsneutralisering finder sted, når en debitor udligner gældsinstrumenter med finansielle aktiver, der har samme eller større indgående gældsbetjening. Selv hvis de instrumenter, der er omfattet af gældsneutralisering, er blevet overført til en særskilt enhed, bør bruttoposten stadig registreres ved at behandle den nye enhed som en hjælpeenhed og konsolidere den med den enhed, der foretager gældsneutralisering. Hvis hjælpeenheden er ikke-resident, behandles den som en SPE, og det offentlige transaktioner med denne enhed behandles som beskrevet i afsnit »Statistik over offentlige finanser«.
- 20.241 Koncessionel gæld. Der findes ikke nogen præcis definition på koncessionelle lån, men det antages generelt, at der er tale om sådanne, når enheder under sektoren offentlig forvaltning og service yder lån til andre enheder på en sådan måde, at den ved aftalen fastsatte rente bevidst ligger under den markedsrente, der ellers ville have fundet anvendelse. De koncessionelle vilkår kan yderligere lempes gennem afdragsfrie perioder, ændring af hyppigheden af betaling af renter og afdrag og en for debitor fordelagtig løbetid. Da vilkårene for et koncessionelt lån er mere gunstige for debitor, end markedsvilkårene ellers ville give mulighed for, indebærer sådanne lån i praksis en overførsel fra kreditor til debitor.

▼ B

20.242 Koncessionelle lån registreres til deres nominelle værdi på samme måde som andre lån, men der registreres ved lånets udbetaling en kapitaloverførsel som memorandumpost svarende til forskellen mellem gældens kontraktværdi og dens nutidsværdi under anvendelse af en relevant markedsdiskonteringssats. Der findes ikke nogen bestemt markedsrente, som bør anvendes til måling af kapitaloverførslen. Den af OECD offentliggjorte »Commercial Interest Reference Rate« kan eventuelt anvendes, hvis lånet er udstedt af et land, der er medlem af OECD.

Gældsneutralisering og redningspakker

20.243 Redningspakker anvendes for at hjælpe virksomheder ud af økonomiske problemer. De bruges ofte, når en offentlig enhed yder kortsigtet økonomisk bistand til et selskab for at hjælpe det med at overleve en periode med økonomiske problemer eller tilfører mere permanente økonomiske ressourcer for at hjælpe med at rekapitalisere selskabet. I forbindelse med finansielle institutioner anvendes ofte begrebet finansielle redningspakker. Redningspakker omfatter sædvanligvis enkeltstående transaktioner under stor offentlig bevågenhed og med store værdier og er derfor lette at identificere.

20.244 Indgreb fra sektoren offentlig forvaltning og service kan finde sted under flere forskellige former. Som eksempler kan nævnes:

- a) Det offentlige kan stille garanti for nogle af gældsforpligtelserne i det foretagende, der skal have hjælp.
- b) Det offentlige kan stille kapital til rådighed på særlig gunstige vilkår.
- c) Det offentlige kan købe aktiver af det foretagende, der skal have hjælp, til priser, der er højere end deres reelle markedsværdi.
- d) Det offentlige kan oprette en SPE eller anden type offentlig enhed med henblik på at finansiere og/eller forvalte salget af aktiver eller passiver i det foretagende, der skal have hjælp.

20.245 Offentlig garantistillelse som led i redningspakker behandles som enkeltstående garantier til enheder i økonomiske vanskeligheder. Som eksempel kan nævnes en situation, hvor enheden ikke kan eller har meget vanskeligt ved at opfylde sine gældsforpligtelser, da dens cash flow er begrænset eller dens aktiver er svært omsættelige på grund af ekstraordinære omstændigheder. Dette vil normalt indebære, at der først registreres en kapitaloverførsel, som om garantien blev indfriet, for hele den stillede garanti, eller hvis der findes en pålidelig beregning, for størrelsen af den forventede indfrielse, som er det offentliges forventede tab. Se også 20.256.

20.246 Hvis det offentlige køber aktiver af det foretagende, der skal have hjælp, vil det betalte beløb normalt ligge over aktivernes reelle markedsværdi. Købet registreres til den faktiske markedspris, og der registreres en kapitaloverførsel for forskellen mellem markedsprisen og det samlede betalte beløb.

▼B

- 20.247 I forbindelse med redningspakker køber det offentlige ofte lån af finansielle institutioner til deres nominelle værdi frem for deres markedsværdi. Selv om lån registreres til nominelle priser, opdeles transaktionen ved at registrere en kapitaloverførsel og en postering på omvurderingskontiene. Hvis der foreligger pålidelige oplysninger om, at nogle lån ikke kan inddrives, enten i fuldt eller næsten fuldt omfang, eller hvis der ikke foreligger pålidelige oplysninger om det forventede tab, opføres disse lån til nul, og der registreres en kapitaloverførsel for deres tidligere nominelle værdi.
- 20.248 Hvis det offentlige opretter en offentlig institutionel enhed, der som eneste opgave har at forvalte redningspakken, klassificeres enheden i sektoren offentlig forvaltning og service. Hvis den nye enhed oprettes på going concern-basis med redningspakken som en midlertidig opgave, klassificeres den som offentlig enhed eller offentligt selskab ud fra de generelle regler om omstrukturingsagenturer, der er beskrevet ovenfor. Enheder, der køber finansielle aktiver af finansielle selskaber i økonomiske vanskeligheder med det formål at sælge dem på normal vis, betragtes ikke som finansielle formidlere, da de ikke løber nogen risiko. De henregnes til sektoren offentlig forvaltning og service.

Gældsgarantier

- 20.249 *En gældsgaranti* er en ordning, hvor en garantistiller påtager sig at betale en kreditor, hvis en debitor misligholder sine forpligtelser. For sektoren offentlig forvaltning og service er garantistillelse en måde at støtte økonomiske aktiviteter på uden med det samme at skulle stille økonomiske midler til rådighed. Garantier har en væsentlig indflydelse på økonomiske aktørers adfærd ved at ændre lånevilkårene på de finansielle markeder.
- 20.250 For hver garanti er der tre involverede parter: långiveren, låntageren og garantistilleren. I første omgang registreres beholdninger og strømme i forbindelse med lånet mellem långiver og låntager, og efter en indfrielse af garantien registreres beholdninger og strømme i forbindelse med garantiforholdet mellem långiveren og garantistilleren. Aktiveringen af garantier medfører således, at der registreres strømme og ændringer på balancen hos debitor, kreditor, og garantistilleren.
- 20.251 Garantier kan indeles i tre hovedtyper:
- i) garantier, der opfylder definitionen på et finansielt derivat
  - ii) standardiserede garantier og
  - iii) enkeltstående garantier.

Garantier af derivattypen

- 20.252 Garantier, der opfylder definitionen på finansielle derivater, er garantier, der handles aktivt på finansielle markeder. f.eks. »credit default swaps«. Derivatet er baseret på misligholdelsesrisikoen ved et referenceinstrument og normalt ikke direkte knyttet til individuelle lån eller obligationer.
- 20.253 Når en sådan garanti stilles, betaler køberen et beløb til den finansielle institution, der opretter derivatet. Dette registreres som en transaktion med finansielle derivater. Ændringer i derivatets værdi registreres som omvurderinger. Hvis referenceinstrumentet misligholdes, betaler garantistilleren køberen dennes teoretiske tab på referenceværdipapiret. Dette registreres også som en transaktion med finansielle derivater.

▼ B***Standardiserede garantier***

20.254 Standardiserede garantier omfatter kreditrisici af samme type for en hel række tilfælde. Det er ikke muligt præcist at vurdere misligholdelsesrisikoen ved det enkelte lån, men det er muligt at vurdere, hvor mange der vil blive misligholdt ud af et større antal lån. Behandlingen af standardiserede garantier er beskrevet i kapitel 5.

Enkelstående garantier

20.255 Enkelstående garantier anvendes, når betingelserne for lånet eller sikkerheden er så specielle, at det ikke er muligt nøjagtigt at beregne risikoen ved lånet. En enkelstående garanti betragtes generelt som en eventualpost og bogføres ikke som et finansielt aktiv eller passiv på garantistillerens balance.

20.256 I særlige tilfælde behandles enkelstående garantier, som det offentlige stiller for selskaber i bestemte tilfælde af økonomiske vanskeligheder (f.eks. hvis selskabet har negativ egenkapital), og som indebærer en stor sandsynlighed for indfrielse, som om de allerede indfries ved oprettelsen (se også 20.245).

20.257 Aktiveringen af en enkelstående garanti behandles på samme måde som gældsovertagelse. Den oprindelige gæld indfries, og der stiftes en ny gæld mellem garantistilleren og kreditor. Gældsovertagelsen indebærer, at der registreres en kapitaloverførsel til fordel for den misligholdende debitor. Kapitaloverførslen har som modpostering en finansiell transaktion, hvor det finansielle passiv overføres fra selskabet til det offentlige.

20.258 Aktiveringen af garantien kræver ikke nødvendigvis, at gælden skal tilbagebetales med det samme. I henhold til princippet om registrering efter optjeningsstidspunktet bør det samlede gældsbeløb registreres, når garantien aktiveres og gælden overtages. Garantistilleren er den nye debitor, og garantistillerens afdrag og renter vedrørende den overtagne gæld bør registreres, når disse strømme finder sted. Hvis garantiindfrielsen således udelukkende indebærer betaling af forfaldne afdrag og renter i regnskabsperioden, som det er tilfældet ved kontant indfrielse, registreres der en kapitaloverførsel for de betalte beløb. Hvis der derimod observeres et mønster af delvis indfrielse som f.eks. tre gange efter hinanden, og dette forventes at fortsætte, registreres der en gældsovertagelse.

20.259 Foretager den oprindelige debitor en tilbagebetaling over for garantistilleren, mens der er blevet registreret en udgift vedrørende tidligere garantiindfrielse, registreres der en indtægt hos garantistilleren. Denne indtægt bør dog bedømmes efter kriteriet vedrørende ekstraordinært stort udbytte, hvis debitor kontrolleres af garantistilleren. Hvis tilbagebetalingen overstiger virksomhedsindkomsten, registreres det overskydende beløb som udtræk af kapital.

Securitisations***Definition:***

20.260 Ved securitisation udstedes der værdipapirer på grundlag af pengestrømme, som forventes at blive skabt af aktiver, eller andre indkomststrømme. Værdipapirer, der er afhængige af pengestrømme fra aktiver, betegnes »asset backed securities (ABS)« eller »værdipapirer med sikkerhed i specificerede aktiver«.

▼B

20.261 Ved securitisation overdrager den engagementsleverende enhed ejendomsret til aktiver eller retten til at modtage bestemte fremtidige strømme til en securitisationsenhed, som til gengæld betaler et beløb til den engagementsleverende enhed ud af sine egne finansieringskilder. En sådan securitisationsenhed kaldes ofte en »special purpose entity (SPE)«. Securitisationsenheden får sine egne finansielle midler ved at udstede værdipapirer med sikkerhed i de aktiver eller den ret til fremtidige strømme, som den engagementsleverende enhed har overført. Det afgørende spørgsmål ved registreringen af securitisationsenhedens betaling til den engagementsleverende enhed er, hvorvidt overførslen af aktivet er et salg af et eksisterende aktiv eller et låneinstrument, hvor fremtidige indtægtsstrømme stilles som sikkerhed.

Kriterier for at betragte securitisation som salg

20.262 Hvis securitisation skal behandles som salg, må der være et omsætteligt aktiv på det offentlige balance, og der må ske en fuldstændig overdragelse af ejendomsretten til securitisationsenheden, dokumenteret ved overførslen af de risici og fordele, der er knyttet til aktivet.

20.263 Securitisation af fremtidige indtægtsstrømme, der ikke anses for at være afkast af økonomiske aktiver, f.eks. fremtidige oileroyalties, anses således for at være låntagning fra den engagementsleverende enheds side.

20.264 Hvis der i en securitisation indgår strømme knyttet til et finansielt eller ikkefinansielt aktiv, skal risiciene og fordelene ved at eje aktiverne overføres, før der kan registreres et salg.

20.265 Hvis det offentlige beholder en ejerinteresse i securitisationen, f.eks. gennem en udskydelse af betalingen af købsprisen, dvs. retten til yderligere strømme ud over den oprindelige securitisationsværdi, eller ejendomsretten til den sidste tranche udstedt af securitisationsenheden, eller på anden måde, har der ikke fundet noget salg sted, og der er dermed tale om låntagning fra den engagementsleverende enheds side.

20.266 Hvis det offentlige, som engagementsleverende enhed, garanterer tilbagebetaling af gæld stiftet af securitisationsenheden i tilknytning til aktivet, er de risici, der er forbundet med aktivet, ikke blevet overført. Der har ikke fundet noget salg sted, og der er tale om låntagning fra den engagementsleverende enheds side. Garantier kan have forskellige former, f.eks. forsikringskontrakter, derivater eller klausuler om aktivsubstitution.

20.267 Hvis det er klarlagt, at securitisationskontrakten indebærer et reelt salg af et omsætteligt aktiv, må securitisationsenhedens sektorklassificering undersøges. Afsnit »Sektoren offentlig forvaltning og service« indeholder en beskrivelse af kriterierne for, om securitisationsenheden er en institutionel enhed, og om den fungerer som finansiell formidler. Hvis securitisationsenheden klassificeres i den offentlige sektor, er securitisationen offentlig låntagning. Hvis securitisationsenheden klassificeres under andre finansielle formidlere (S.125), opføres securitisationen som et salg af aktiver. Den har ikke nogen direkte virkning på det offentlige gæld, men virkning på det offentlige underskud, hvis strømmene securitiseres som et ikkefinansielt aktiv.

▼ B

20.268 Hvis det offentlige efterfølgende yder kompensation i form af kontant betaling eller på anden måde, f.eks. i form af garantier, hvorved risikoverførslen fjernes, klassificeres en securitisation, der oprindeligt blev betragtet som et salg, fra det tidspunkt som låntagning med følgende transaktioner: indgåelse af en gældsforpligtelse og anskaffelse af aktiver med en kapitaloverførselsudgift, hvis gældsforpligtelsens værdi overstiger aktivets.

Registrering af strømme

20.269 Hvis en securitisationstransaktion registreres som låntagning, registreres pengestrømmene til securitisationsenheden først i det offentlige regnskab og samtidig som tilbagebetaling af gæld, både renter og afdrag.

20.270 Hvis pengestrømme ophører, før gælden er indfriet, fragår den resterende gældsforpligtelse det offentlige balance ved en anden mængdemæssig ændring.

20.271 Når en gæld er helt indfriet, registreres eventuelle restpengestrømme til securitisationsenheden i henhold til securitisationskontrakten som udgifter afholdt af den engagementsleverende enhed.

Andre spørgsmål*Pensionsforpligtelser*

20.272 Behandlingen af pensionsordninger er beskrevet i kapitel 17, som også indeholder en tabel, der supplerer hovedkontiene i ENS, og hvori alle forpligtelser under pensionsordninger indgår, herunder pensionsforpligtelser, der opstår som led i socialsikringsordninger. Pensionsrettigheder på grundlag af offentlige, ikkefondsbaserede, arbejdsmarkedsrelaterede, ydelsesdefinerede ordninger registreres kun på disse supplerende konti.

Engangsbetalinger

20.273 Enheder kan lejlighedsvis foretage engangsbetalinger til det offentlige til gengæld for overtagelse af nogle af deres pensionsforpligtelser. Sådanne større enkeltstående transaktioner finder sted mellem det offentlige og en anden enhed, normalt et offentligt selskab, ofte i forbindelse med en ændring af selskabets status eller privatisering af det. Det offentlige overtager normalt de pågældende forpligtelser til gengæld for en kontant betaling til dækning af det forventede underskud som følge af overførslen.

20.274 Da der er tale om en ligelig udveksling af kontanter mod indgåelse af en forpligtelse i form af et passiv, bør transaktionen principielt ikke påvirke nettoformuen, herunder den finansielle nettoformue, og bør ikke ændre det offentlige fordrings erhvervelse, netto. Det kan imidlertid forekomme, at pensionsforpligtelsen ikke er opført som et passiv i balancen hverken for den enhed, der overdrager forpligtelsen, eller for den enhed, der påtager sig forpligtelsen. Når de overføres til det offentlige, kan pensionsforpligtelserne f.eks. blive inddraget i en socialsikringsordning, for hvilken der ikke er opført nogen passiver.

▼B

20.275 En sådan engangsbetaling bør i denne sammenhæng betragtes som en forudbetaling af bidrag til sociale ordninger. Da der i praksis findes så mange forskellige ordninger, og for at undgå forvrængninger ved beregningen af nogle af aggregaterne, f.eks. arbejdskraftomkostninger og obligatoriske afgifter, registreres engangsbeløbet som et finansielt forskud (F.8), dvs. en forudbetaling af diverse løbende overførsler (D.75), som registreres på et tidspunkt i fremtiden i forhold til de dertil knyttede pensionsbetalinger. Følgelig har betalingen af engangsbeløbet ikke nogen effekt på fordringserhvervelsen, netto, i sektoren offentlig forvaltning og service i det år, hvor forpligtelserne overføres.

Offentlig-private partnerskaber***Offentlig-private partnerskaber generelt***

20.276 Offentlig-private partnerskaber (OPP'er) er komplekse, langfristede kontrakter mellem to enheder, hvoraf en normalt er et selskab (eller en gruppe af selskaber, enten private eller offentlige), som kaldes operatøren eller partneren, og den anden normalt en offentlig enhed, der benævnes udbyderen. I forbindelse med et OPP investerer det pågældende selskab betydelige kapitaludgifter i at skabe eller renovere faste aktiver, som det derefter driver og forvalter med henblik på at producere og levere tjenester enten til den offentlige enhed eller til samfundet som helhed på vegne af den offentlige enhed.

20.277 Ved kontraktens udløb overgår den juridiske ejendomsret til de faste aktiver normalt til udbyderen. De faste aktiver er i de fleste tilfælde relateret til vigtige offentlige tjenester som f.eks. skoler, universiteter, hospitaler og fængsler. Der kan også være tale om infrastrukturaktiver, fordi mange af de store projekter, der iværksættes ved hjælp af OPP'er, indebærer levering af transport-, kommunikations- eller forsyningstjenester eller andre tjenester, der typisk beskrives som infrastrukturaktiver.

20.278 I følgende generelle beskrivelse indgår også de mest almindelige bogføringsproblemer: Et selskab forpligter sig til at anskaffe et kompleks af faste aktiver og derefter at anvende disse aktiver sammen med andet produktionsinput til at producere tjenester. Disse tjenester kan leveres til det offentlige, som enten anvender dem som input til sin egen produktion, f.eks. vedligeholdelse af motorkøretøjer, eller til fordeling blandt befolkningen uden betaling, f.eks. som uddannelsestjenester. I så fald foretager det offentlige regelmæssige betalinger i løbet af kontraktperioden, og selskabet forventer at få sine omkostninger dækket og at få et passende afkast af sin investering på grundlag af disse betalinger.

20.279 OPP-kontrakter efter denne definition indebærer, at udbyderen betaler operatøren et rådigheds- eller brugsgebyr og udgør dermed en udbuds-aftale. I modsætning til andre langfristede tjenestekontrakter skabes der et dedikeret aktiv. En OPP-kontrakt betyder således, at det offentlige køber en tjeneste produceret af en partner ved skabelse af et aktiv. OPP-kontrakter kan variere på mange måder med hensyn til ejendomsretten til aktiverne ved kontraktens udløb, den krævede drift og vedligeholdelse af aktiverne i kontraktperioden, tjenesternes pris, kvalitet og mængde osv.

▼ B

- 20.280 Hvis selskabet sælger tjenesterne direkte til brugerne, som det f.eks. er tilfældet med betalingsveje, betragtes kontrakten som en koncession frem for et OPP. Prisen reguleres af det offentlige og fastsættes på et niveau, hvor selskabet forventer at få sine omkostninger dækket og få et passende afkast af sin investering. Ved kontraktperiodens udløb kan det offentlige få den juridiske ejendomsret til og den driftsmæssige kontrol over aktiverne, eventuelt uden at skulle betale for det.
- 20.281 Ved en OPP-kontrakt anskaffer selskabet de faste aktiver og har den juridiske ejendomsret til aktiverne i kontraktperioden, i nogle tilfælde med støtte fra det offentlige. Det kræves ofte i kontrakten, at aktiverne opfylder de af det offentlige fastsatte krav til udformning, kvalitet og kapacitet, anvendes på den af det offentlige fastsatte måde til produktion af de tjenester, som kontrakten omhandler, og vedligeholdes i overensstemmelse med det offentlige standarder.
- 20.282 Aktiverne har desuden oftest en meget længere levetid end kontraktperioden, således at det offentlige kan kontrollere aktiverne, bære risiciene og høste fordelene igennem en stor del af aktivernes levetid. Det er således ofte vanskeligt at afgøre, om det er selskabet eller det offentlige, som bærer den største del af risiciene og høster den største del af fordelene.

Økonomisk ejendomsret til aktivet og klassificering

- 20.283 I lighed med leasingforhold bestemmes den økonomiske ejer af aktiverne i et OPP ved at vurdere, hvilken enhed der bærer hovedparten af risiciene, og hvilken enhed der forventes at høste hovedparten af fordelene ved aktivet. Aktivet og dermed også de faste bruttoinvesteringer henføres til denne enhed. De elementer af risiko og fordele, der først og fremmest skal vurderes, er:
- a) anlægsrisici, som omfatter budgetoverskridelser, eventuelle ekstraomkostninger som følge af forsinket levering, manglende overholdelse af specifikationer eller bygningsreglementer, miljørisici og andre risici, der kræver, at der foretages betalinger til tredjemand
  - b) rådighedsrisici, som omfatter risikoen for yderligere omkostninger ved f.eks. vedligeholdelse og finansiering og risikoen for bod, fordi tjenesternes mængde eller kvalitet ikke opfylder de standarder, der er fastsat i kontrakten
  - c) efterspørgselsrisici, som omfatter risikoen for, at efterspørgsel efter tjenesterne er højere eller lavere end forventet
  - d) restværdi- og forældelsesrisici, som omfatter risikoen for, at aktivet vil være mindre værd end forventet ved kontraktens udløb, og udformningen af det offentlige køboption på aktiverne
  - e) finansiering eller garantistillelse fra udbyderens side eller fordelagtige opsigelsesklausuler, særlig hvis kontrakten opsiges af operatøren.

▼B

- 20.284 Risiciene og fordelene ligger hos operatøren, hvis anlægsrisikoen og enten efterspørgsels- eller rådighedsrisikoen i praksis er blevet overført. Majoritetsfinansiering, garantier, der dækker hovedparten af den tilvebragte finansiering, eller opsigelsesklausuler, der indebærer tilbagebetaling af størstedelen af de midler, der er stillet til rådighed af finansieringsgiveren, ved opsigelse af kontrakten på operatørens initiativ, betyder, at ingen af disse risici i praksis er blevet overført.
- 20.285 På grund af den særlige karakter af OPP-kontrakter, der omfatter komplekse aktiver, og når vurderingen af risici og fordele ikke er entydig, er det relevant at spørge, hvilken enhed der har afgørende indflydelse på aktivets art, og hvordan betingelserne for de tjenester, der produceres ved hjælp af aktivet, fastsættes, bl.a.:
- a) i hvilken grad det offentlige bestemmer udformningen, kvaliteten, størrelsen og vedligeholdelsen af aktiverne
  - b) i hvilken grad det offentlige kan bestemme, hvilke tjenester der skal produceres, hvilke enheder tjenesterne skal leveres til, og hvilken pris de producerede tjenester skal have.
- 20.286 Det er nødvendigt at vurdere bestemmelserne i hver enkelt OPP-kontrakt for at finde ud af, hvilken enhed der er den økonomiske ejer. Da OPP'er er så komplekse og forskellige, bør der tages hensyn til alle forhold omkring hver kontrakt, og derefter bør den regnskabsmæssige behandling, der bedst afspejler de bagvedliggende økonomiske forbindelser, vælges.

Regnskabsmæssige spørgsmål

- 20.287 Hvis selskabet anses for at være den økonomiske ejer, og hvis – som det normalt er tilfældet – det offentlige får retlig og økonomisk ejendomsret ved udløbet af kontrakten uden en egentlig betaling, bogføres der en transaktion vedrørende det offentliges anskaffelse af aktiverne. En almindeligt anvendt metode er at lade det offentlige gradvis akkumulere en finansiell fordring og at lade selskabet gradvis akkumulere en modsvarende gældsforpligtelse, således at værdien af begge svarer til den forventede restværdi af aktiverne ved kontraktperiodens udløb. Hvis denne metode anvendes, er det nødvendigt at omordne eksisterende monetære transaktioner eller indføre nye transaktioner under anvendelse af antagelser om de forventede aktivværdier og rentesatser. Det betyder, at OPP-betalingerne, når OPP-aktivet ikke er opført på det offentliges status, må opdeles i en komponent svarende til anskaffelsen af et finansielt aktiv.
- 20.288 En alternativ metode er til sidst at bogføre ændringen af den juridiske og økonomiske ejendomsret som en kapitaloverførsel i naturalier. Kapitaloverførselsmetoden afspejler ikke den tilgrundliggende økonomiske virkelighed lige så godt, men det er den mest fornuftige at anvende, når der foreligger datamæssige begrænsninger, usikkerhed om aktivernes forventede restværdi og kontraktbestemmelser, der giver hver part en række forskellige optioner.
- 20.289 Et andet vigtigt problem opstår, når det offentlige anses for at være den økonomiske ejer af aktiverne, men ikke foretager en egentlig betaling, når kontrakten begynder at løbe. Der må i den forbindelse konstrueres en transaktion for at gennemføre anskaffelsen. Den mest almindelige fremgangsmåde er, at anskaffelsen gennemføres ved hjælp af et imputeret

▼B

finansielt leasingforhold på grund af ligheden med egentlig finansiel leasing. Dette valg afhænger imidlertid af de pågældende kontraktbestemmelser, hvordan de fortolkes og eventuelt andre faktorer. For eksempel kan der imputeres et lån, og eventuelle egentlige betalinger fra det offentlige til selskabet kan omordnes, så en del af hver betaling repræsenterer tilbagebetaling af lånet. Hvis der ikke finder nogen egentlige betalinger fra det offentlige sted, kan der indføres ikkemonetære transaktioner for lånebetalingerne. Som andre betalinger fra det offentlige for aktivet kan tænkes en forudbetaling på en operationel leasingaftale, hvis der imputeres et operationelt leasingforhold, eller et immaterielt aktiv for selskabets adgangsret til aktiverne med henblik på produktion af tjenester.

- 20.290 Et andet vigtigt problem vedrører, hvordan produktionen måles. Uanset hvilke beslutninger der træffes om, hvilken enhed der er den økonomiske ejer af aktiverne i kontraktperioden, og hvordan det offentlige i sidste ende får ejendomsret til dem, er det vigtigt at sikre, at produktionen måles korrekt. Også her er der flere forskellige muligheder, og det afhænger af den enkelte situation og datatilgængeligheden, hvilke der er mest velegnede. Problemet opstår, når det offentlige anses for at være den økonomiske ejer af aktiverne, men aktiverne anvendes af selskabet til at producere tjenester. Det er ønskeligt at vise værdien af kapitaltjenesterne som en produktionsomkostning for selskabet, men dette kan kræve, at der imputeres et operationelt leasingforhold, hvilket igen kan kræve, at de faktiske transaktioner omordnes, eller at der opføres ikkemonetære transaktioner til at afspejle leasingbetalingerne. Et alternativ er at opføre kapitaltjenesteomkostningerne på produktionskontoen for offentlig forvaltning og service, men at klassificere det offentliges produktion på samme måde som selskabets, således at økonomiens samlede produktion klassificeres korrekt.

Transaktioner med internationale og overnationale organisationer

- 20.291 Der finder transaktioner sted mellem residente enheder og internationale eller overnationale organisationer i sektoren udlandet.
- 20.292 Et eksempel på sådanne transaktioner er transaktioner mellem ikkeoffentlige residenter og EU-institutioner, hvor disse anses for at være hovedparter i transaktionen, selv om offentlige enheder spiller en rolle som formidler ved at kanalisere midlerne. Hovedtransaktionerne registreres direkte mellem de to parter og har ingen virkning på den offentlige sektor. Det offentliges rolle registreres som en finansiel transaktion (F.89).
- 20.293 Registreringen af en række kategorier af transaktioner mellem nationale residenter og EU-institutioner er beskrevet nedenfor:
- a) Skatter og afgifter: Nogle produktskatter, f.eks. importafgifter og told, skal betales til EU-institutioner eller andre overnationale organisationer. Der er tre kategorier:
- 1) dem, der skal betales direkte, f.eks. den tidligere EKSF-afgift for enheder inden for minedrift og jern- og stålproduktion, og som registreres direkte

▼B

- 2) dem, der opkræves af nationale myndigheder på vegne af EU-institutionerne eller andre overnationalt organisationer, men hvor skatten anses for at skulle betales direkte af de residente producenter. Som eksempler kan nævnes told på importerede landbrugsprodukter, monetære udligningsbeløb på import og eksport, sukkerproduktionsafgift og afgift på isoglucose, medansvarsafgifter på mælk og korn samt told opkrævet efter De Europæiske Fællesskabs integrerede toldtarif. Sådanne poster registreres direkte fra producenterne til den overnationalt organisation, mens den offentlige rolle som mellemlid registreres som en finansiel transaktion

- 3) momstilgodehavender i hver medlemsstat. Disse registreres som de nationale offentlige myndigheders tilgodehavender, mens de beløb, som medlemsstaterne indbetaler til EU, registreres som en løbende overførsel (D.76). Overførslen fra den offentlige registreres, når den skal betales.

- b) Subsidier: Subsidier, der betales direkte af overnationalt organisationer til residente producenter, registreres som betalt direkte af den overnationalt organisation og ikke en resident offentlig enhed. Subsidier, der betales til residente producenter, og som kanaliseres gennem offentlige enheder som mellemlid, registreres på samme måde direkte mellem hovedparterne, men opføres også under andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (F.89) på den offentlige finansielle konto.

- c) Diverse løbende overførsler: Bidrag til Den Europæiske Unions budget fra medlemsstaterne for så vidt angår den tredje og fjerde indtægtskilde, hvorfra Den Europæiske Union får de egne indtægter. Den tredje ressource beregnes ved at anvende en standardsats på hver medlemsstats momsgrundlag. Den fjerde ressource er baseret på hver enkelt medlemsstats bruttonationalindkomst. Sådanne betalinger anses for at være obligatoriske overførsler fra offentlige enheder til Den Europæiske Union. De klassificeres som diverse løbende overførsler og registreres, når de skal betales.

- d) Løbende internationalt samarbejde: De fleste øvrige løbende overførsler, i form af penge eller naturalier, mellem den offentlige og ikke-residente enheder, herunder internationale organisationer, klassificeres som løbende internationalt samarbejde. Dette indbefatter løbende hjælp til udviklingslande, løn til lærere, rådgivere og andre repræsentanter for den offentlige ved aktiviteter i udlandet osv. Det er et kendetegn ved løbende internationalt samarbejde, at det består af overførsler på frivillig basis.

- e) Kapitaloverførsler: En international eller overnationalt organisation kan yde eller modtage investeringstilskud, i form af penge eller naturalier, og andre kapitaloverførsler, særlig som modsvarende transaktion til gældsannullering eller gældsovertagelse.

▼B

- f) Finansielle transaktioner: Nogle finansielle transaktioner, normalt lån, kan registreres, når de ydes af internationale organisationer, f.eks. Verdensbanken og Den Internationale Valutafond. Offentlige investeringer i internationale og overnationalt organisationers kapital bortset fra Den Internationale Valutafond klassificeres som andre ejerandelsbeviser (F.519), medmindre der ikke er nogen tilbagebetalingsmulighed; i så fald klassificeres de som løbende internationalt samarbejde.
- 20.294 EU-institutionerne foretager store løbende overførsler og kapitaloverførsler gennem strukturfondene, herunder Den Europæiske Socialfond, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden. De endelige modtagere af sådanne overførsler kan være både offentlige og ikkeoffentlige enheder.
- 20.295 Tilskud fra strukturfondene indebærer ofte medfinansiering, hvor EU bidrager med midler til en investering, som det offentlige foretager. Der kan forekomme en blanding af forudbetalinger, mellemliggende betalinger og endelige betalinger, der kan kanaliseres gennem mindst én offentlig enhed. Residente offentlige enheder kan også foretage forudbetalinger ud af forventede indtægter fra Den Europæiske Union.
- 20.296 Hvis modtagerne er ikkeoffentlige enheder, registreres offentlige betalinger, der er forskud på indtægter fra EU, som finansielle transaktioner under andre forfaldne ikkebetalte mellemværender. Modparten for den finansielle transaktion er EU, hvis tidspunktet for den ikkefinansielle transaktion er indtrådt, ellers modtageren. Posterne på kontiene for andre forfaldne ikkebetalte mellemværender afvikles, når den kontante betaling har fundet sted.
- 20.297 Registreringstidspunktet for overførsler i tilknytning til medfinansierede offentlige udgifter er, når Den Europæiske Unions tilladelse foreligger.
- 20.298 Der kan være tilfælde, hvor forskuddene fra det offentlige overstiger det godkendte beløb, når dette er blevet fastsat ved godkendelsesproceduren. Hvis modtageren kan tilbagebetale det overskydende beløb, indebærer det, at modtagerens ikkebetalte mellemværender med det offentlige afvikles. Hvis modtageren ikke kan betale det overskydende beløb tilbage, registreres der en kapitaloverførsel fra det offentlige, der annullerer det ikkebetalte mellemværende.
- 20.299 Hvis modtagerne er offentlige enheder, fremføres den offentlige indtægt til tidspunktet for udgiften, idet der hermed afviges fra de generelle regler for tidspunktet for registrering af sådanne overførsler. Hvis der er en væsentlig tidsmæssig forskydning mellem, hvornår de offentlige udgifter finder sted, og betalingen modtages, kan indtægterne registreres, når kravet indgives til Den Europæiske Union. Dette gælder kun, når der ikke foreligger pålidelige oplysninger om tidspunktet for udgiften eller der er tale om store beløb eller den tidsmæssige forskydning mellem udgifterne og indgivelsen af kravet er lille.
- 20.300 Alle forudbetalinger fra Den Europæiske Union til offentlige enheder som endelige modtagere ved indledningen af flerårige programmer registreres som finansielle forskud.

▼ B**Udviklingsbistand**

- 20.301 Lande kan yde bistand til andre lande ved at udlåne midler til en rente, der bevidst sættes lavere end markedsrenten for et lån med en sammenlignelig risiko (koncessionelle lån, jf. afsnit »Regnskabsmæssige spørgsmål i forbindelse med sektoren offentlig forvaltning og service«, del 4), eller tilskud i form af penge eller naturalier.
- 20.302 Registreringen af den internationale bistand i form af naturalier, f.eks. levering af fødevarer, skaber ofte vanskeligheder. Priserne på de varer eller tjenester, der leveres i form af naturalier, f.eks. fødevarer, i modtagerlandet kan være helt forskellige fra priserne i donorlandet. Generelt bør værdien af gaven til modtageren anses for at svare til omkostningerne ved at yde bistanden til modtageren. Heraf følger, at priserne i donorlandet bør anvendes som grundlag for beregningen af værdien af gaven. Ud over selve varerne eller tjenesterne bør alle identificerbare ekstraomkostninger i forbindelse med leveringen af varerne eller tjenesterne medregnes, f.eks. transporten til det fremmede land, leveringen inden for det pågældende land, aflønning af offentligt ansatte i donorlandet i forbindelse med forsendelsen eller kontrol med leveringen, forsikring osv.

DEN OFFENTLIGE SEKTOR

- 20.303 Den offentlige sektor består af offentlig forvaltning og service og offentlige selskaber. De elementer, der udgør den offentlige sektor, findes allerede i hovedsektorstrukturen i ENS og kan omordnes, så der kan udarbejdes regnskaber for den offentlige sektor. Dette gøres, ved at delsektorerne under offentlig forvaltning og service og de offentlige delsektorer under de ikkefinansielle og finansielle selskaber samles.

Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Offentlig forvaltning og service	NPISH'er	Husholdninger
Offentlige	Offentlige	Offentlige	Private	Private
Private	Private			

- 20.304 Offentlige finansielle selskaber kan underopdeles yderligere i centralbanken og andre offentlige finansielle selskaber, der igen kan underopdeles i delsektorer af finansielle selskaber efter behov.

Tabel 20.2 — Den offentlige sektor og dens delsektorer

Offentlig forvaltning og service				Offentlige selskaber		
Statslig forvaltning og service	Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau	Kommunal forvaltning og service	Sociale kasser og fonde sikring	Offentlige ikkefinansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber	
					Centralbanken	Andre offentlige finansielle selskaber

- 20.305 Regnskaberne for den offentlige sektor kan udarbejdes efter ENS og kontosystemet heri, og i princippet er både konsoliderede og ikkekonsoliderede udgaver nyttige til analyseformål. Alternative præsentationer som f.eks. de konsoliderede og ikkekonsoliderede modstykker til statistikkerne over offentlige finanser, der er beskrevet tidligere i dette kapitel, er også nyttige.

▼B

- 20.306 Alle institutionelle enheder i den offentlige sektor er residente enheder, der kontrolleres af det offentlige, enten direkte eller indirekte gennem enheder under den offentlige sektor i fællesskab. Kontrol med en enhed defineres som beføjelser til at bestemme enhedens generelle politik. Dette er beskrevet mere indgående nedenfor.
- 20.307 Sondringen mellem en enhed under den offentlige sektor, der er en del af offentlig forvaltning og service, og et offentligt selskab foretages ud fra kriteriet markedsfølsom/ ikke-markedsfølsom som beskrevet i kapitel 3 og ovenfor. Ikke-markedsfølsomme enheder under den offentlige sektor klassificeres under offentlig forvaltning og service, og markedsfølsomme offentlige enheder klassificeres som offentlige selskaber. Den eneste undtagelse fra denne generelle regel vedrører bestemte finansielle institutioner, der enten fører tilsyn med eller servicerer den finansielle sektor. Disse klassificeres som offentlige finansielle selskaber, uanset om de er markedsfølsomme eller ikke-markedsfølsomme.
- 20.308 En enheds retlige form kan ikke anvendes som rettesnor ved dens sektorklassificering. For eksempel kan nogle selskaber i den offentlige sektor, der er oprettet som juridiske personer, være ikke-markedsfølsomme enheder, således at de henføres til offentlig forvaltning og service og ikke betragtes som offentlige selskaber.

Offentlig kontrol

- 20.309 Kontrol med en resident enhed under den offentlige sektor defineres som beføjelser til at bestemme enhedens generelle politik. Dette kan være gennem direkte rettigheder, som indehaves af en enkelt enhed under den offentlige sektor, eller gennem flere enheders kollektive rettigheder. Følgende indikatorer viser, om der foreligger kontrol:
- a) Ret til at udnævne, nedlægge veto imod eller fjerne et flertal af ledende medarbejdere, bestyrelsesmedlemmer osv. Ret til at udnævne, fjerne, godkende eller nedlægge veto imod et flertal af medlemmerne af en enheds ledende organ er et tilstrækkeligt kriterium for, at der foreligger kontrol. Denne ret kan indehaves direkte af en enkelt enhed under den offentlige sektor eller gennem flere enheders kollektive rettigheder. Hvis de første udnævnelser kontrolleres af den offentlige sektor, men efterfølgende erstatninger ikke er underlagt denne kontrol, forbliver enheden under den offentlige sektor indtil det tidspunkt, hvor størstedelen af de ledende medarbejdere ikke udnævnes under kontrol.
  - b) Ret til at udnævne, nedlægge veto mod eller fjerne ledende personale. Hvis den generelle politik i praksis fastlægges af vigtige medlemmer af ledelsen, f.eks. den administrerende direktør, formanden og finansdirektøren, får beføjelserne til at udnævne, nedlægge veto mod eller fjerne disse medarbejdere større betydning.
  - c) Ret til at udnævne, nedlægge veto imod eller fjerne et flertal af medlemmerne af vigtige udvalg i enheden. Hvis vigtige elementer i den generelle politik, f.eks. aflønning af ledende personale og forretningsstrategien, er uddelegeret til underudvalg, så er retten til at udnævne, fjerne eller nedlægge veto mod ledende medlemmer af disse underudvalg et kriterium for, at der foreligger kontrol.
  - d) Besiddelse af hovedparten af stemmerettighederne. Hvis hovedparten af stemmerettighederne besiddes, vil der normalt foreligge kontrol, forudsat at beslutningerne træffes efter princippet én aktie-én stemme. Aktierne kan ejes direkte eller indirekte gennem fælles ejendomsret tilhørende alle enheder under den offentlige sektor. Hvis beslutningerne ikke træffes efter princippet én aktie-én stemme, bør forholdene analyseres nærmere for at afgøre, om den offentlige sektor har flertalsret.

▼B

- e) Rettigheder i henhold til særlige aktier og optioner. Aktier med særlige rettigheder (golden shares) var tidligere almindelige i privatiserede selskaber og forekommer også i nogle SPE'er. I nogle tilfælde giver de enheder under den offentlige sektor en række rettigheder til beskyttelse af bestemte interesser, enten permanent eller med tidsbegrænsning. At der findes sådanne aktier, er ikke i sig selv en indikator for kontrol, men forholdet må analyseres nærmere, navnlig hvornår rettighederne kan gøres gældende. Hvis rettighederne påvirker enhedens løbende generelle politik, vil de have betydning for, hvordan klassificeringen skal ske. I andre tilfælde vil der være tale om særlige beføjelser, der kan give ret til at kontrollere den generelle politik i nødsituationer osv. Disse anses ikke for at være relevante, hvis de ikke har virkning på den løbende politik, selv om de, hvis de udnyttes, normalt vil medføre omgående omklassificering. Forekomsten af aktieoptioner i enheder under den offentlige sektor i visse tilfælde er en lignende situation, og det må vurderes, om retten til at anvende optionen påvirker enhedens generelle politik.
- f) Ret til at kontrollere i kraft af kontraktmæssige aftaler. Hvis en enheds samlede salg finder sted til en enkelt enhed under den offentlige sektor eller en gruppe enheder under den offentlige sektor, kan der foreligge dominerende indflydelse, der kan anses for at være kontrol. At der er andre kunder, eller at der kan være andre kunder, er en indikator for, at enheden ikke kontrolleres af enheder under den offentlige sektor. Hvis enheden på grund af den offentlige sektors indflydelse kun har begrænset mulighed for at handle med kunder uden for den offentlige sektor, er dette en indikator for, at der foreligger kontrol fra den offentlige sektors side.
- g) Ret til kontrol på grundlag af låneaftaler. Långivere kræver ofte mulighed for kontrol som betingelse for at yde lån. Hvis den offentlige sektor kræver kontrol ved långivning eller for at nedbringe risikoen ved garantistillelse, og denne kontrol er strengere end den, en enhed under den private sektor normalt ville blive udsat for i en bank, indikerer det kontrol. Hvis en enhed skal indhente tilladelse fra den offentlige sektor for at kunne optage lån, er dette en indikator for kontrol.
- h) Kontrol via overdreven regulering. Hvis der er tale om så snæver regulering, at den i praksis dikterer foretagendets generelle politik, er det en form for kontrol. Offentlige myndigheder kan i nogle tilfælde have store reguleringsmæssige beføjelser, særlig på områder som monopoler og privatiserede forsyningsvirksomheder, hvor der er et element af forsyningspligt. Der kan forekomme reguleringsmæssige beføjelser på vigtige områder, f.eks. prisfastsættelse, uden at enheden overdrager kontrollen med den generelle politik. Hvis enheden selv har valgt at operere i et meget reguleret miljø, er det på samme måde en indikator for, at enheden ikke er underlagt kontrol.
- i) Andet. Der kan også opnås kontrol gennem beføjelser eller rettigheder fastsat i en enheds vedtægter, f.eks. med henblik på at fastsætte begrænsninger med hensyn til aktiviteter, mål og drift, godkende budgetter, forhindre vedtægtsændringer eller likvidation, godkende udbytte eller bringe forbindelserne med den offentlige sektor til ophør. En enhed, der i fuldt eller næsten fuldt omfang finansieres af den offentlige sektor, anses for at være kontrolleret, hvis kontrollen med de midler, der stilles til rådighed, er restriktiv nok til at bestemme den generelle politik på området.

▼B

20.310 Hver klassificering må vurderes særskilt, og nogle af disse indikatorer er nødvendigvis ikke relevante for hvert enkelt tilfælde. Nogle indikatorer, f.eks. 20.309, a), c) og d), er i sig selv nok til, at der foreligger kontrol. I andre tilfælde kan en række separate indikatorer tilsammen være tegn på kontrol.

Centralbanker

20.311 Centralbanker anses normalt for at være offentlige finansielle selskaber, også hvis den juridiske ejendomsret helt eller for hovedpartens vedkommende indehaves af andre end det offentlige. De anses for at være offentlige selskaber, fordi det offentlige har den økonomiske ejendomsret eller udøver kontrol på anden måde.

20.312 En centralbank er en finansiel formidler, hvis aktiviteter er underlagt særlige juridiske bestemmelser, og som er underlagt generel kontrol fra det offentliges side, idet den repræsenterer nationale interesser, selv om centralbanken har en høj grad af selvstændighed eller uafhængighed ved udøvelsen af sin hovedaktivitet (særlig pengepolitikken). Det afgørende punkt her er centralbankens hovedfunktion og -aktivitet — at forvalte et lands reserveaktiver, at udstede landets valuta og at føre pengepolitik — og ikke dens retlige status. Det offentlige har ofte et formelt krav på likvidationsprovenuet.

20.313 Da staten har disse rettigheder, og på grund af den rolle, det offentlige spiller, opføres det offentliges ejendomsret til centralbankens egenkapital — eller til de reserveaktiver, som centralbanken forvalter — i nationalregnskabet som en økonomisk ejendomsret, også selv om der i nogle tilfælde ikke foreligger juridisk ejendomsret.

Offentlige kvasiselskaber

20.314 Offentlige kvasiselskaber har ikke uafhængige selskabers juridiske kendetegn, men agerer dog så selvstændigt i forhold til deres ejere, og i højere grad som enheder inden for sektorerne ikkefinansielle selskaber og finansielle selskaber, at de anses for at være institutionelle enheder.

20.315 Kvasiselskabets aktiviteter skal være afgrænset, og der skal foreligge tilstrækkelige oplysninger til, at der kan udarbejdes et fuldstændigt sæt regnskaber (jf.2.13), lige som der skal være tale om markedsmæssige enheder.

SPE'er og ikke-residenter

20.316 Enheder under den offentlige sektor kan oprette eller anvende SPE'er (special purpose entities) eller SPV'er (special purpose vehicles). Sådanne enheder har ofte ikke nogen ansatte eller ikkefinansielle aktiver, og deres tilstedeværelse kan være begrænset til et postkasseselskab som bekræftelse på deres registreringssted. De kan være residenter på et andet lands område.

20.317 SPE'er oprettet af den offentlige sektor må analyseres, før det kan afgøres, om de har beføjelser til at handle uafhængigt, om der er begrænsninger for deres aktiviteter, og om de bærer risikoen og høster fordelene ved de aktiver og passiver, de ejer. Hvis de ikke opfylder sådanne kriterier, anses de ikke for at være særskilte institutionelle enheder, og hvis de er residenter, konsolideres de med den enhed under den offentlige sektor, der har oprettet dem. Hvis de er ikke-residenter, opføres de på kontoen for udlandet, og de transaktioner, de gennemfører, omdirigeres via den enhed under den offentlige sektor, som har oprettet dem.

▼B

- 20.318 Ikkeresidente internationale joint ventures mellem lande, hvor ingen part har den afgørende kontrol med enheden, henføres forholdsmæssigt til landene som fiktive residente enheder.

Joint ventures

- 20.319 Enheder under den offentlige og den private sektor kan oprette et joint venture, hvorved der skabes en institutionel enhed. Den pågældende enhed kan indgå kontrakter i sit eget navn og rejse midler til egne formål. Enheden henføres under den offentlige eller den private sektor, afhængigt af hvilken sektor der kontrollerer den.
- 20.320 I praksis er der i forbindelse med de fleste joint ventures fælles kontrol. Hvis enheden klassificeres som ikkemarkedsmæssig, henføres den pr. konvention til offentlig forvaltning og service, da den agerer som en offentlig enhed. Hvis enheden klassificeres som en markedsproducent, og kontrollen er fordelt ligeligt, opdeles enheden i to halvdele, hvor den ene halvdel henføres til den offentlige sektor, og den anden halvdel henføres til den private sektor.

KAPITEL 21

FORBINDELSER MELLEM VIRKSOMHEDSREGNSKABER OG NATIONALREGNSKABER OG MÅLING AF VIRKSOMHEDERS AKTIVITETER

21.01 Virksomhedsregnskaber udgør sammen med virksomhedsundersøgelser en væsentlig informationskilde om virksomheders aktiviteter i nationalregnskaber. Nationalregnskaber og virksomhedsregnskaber har en række fælles træk, hvoraf især kan nævnes:

- a) registrering af transaktioner på konti, dvs. i en tabel med to kolonner
- b) monetær værdiansættelse
- c) anvendelse af saldoposter
- d) registrering af transaktioner, når de finder sted
- e) regnskabssystemets indre konsistens.

Et nationalregnskab adskiller sig imidlertid fra et virksomhedsregnskab på en række punkter, da det har et andet formål: Et nationalregnskab sigter mod at beskrive alle et lands aktiviteter i et konsistent system og ikke kun en virksomheds eller en concerns aktiviteter. Målet om at have et ensartet billede af alle enheder i en økonomi og deres forbindelser med den øvrige verden giver nogle begrænsninger, som virksomhedsregnskaber ikke har.

21.02 For nationalregnskaber gælder der internationale standarder, som er fælles for alle lande i verden. Udviklingen og anvendelsen af virksomhedsregnskaber er forskellig fra land til land. Virksomhedsregnskaber er dog på vej mod at anvende fælles internationale standarder. Harmoniseringen på verdensplan begyndte den 29. juni 1973 med oprettelsen af IASC (International Accounting Standards Committee), hvis opgave det var at udarbejde grundlæggende regnskabsstandarder, benævnt IAS (International Accounting Standards) og senere IFRS (International Financing Reporting Standards), som kunne anvendes verden over. Siden 2005 har EU-børsnoterede selskabers konsoliderede regnskaber inden for Den Europæiske Union været udarbejdet i overensstemmelse med IFRS-referencerammen.

21.03 De nærmere retningslinjer for, hvad et virksomhedsregnskab skal indeholde, og hvordan et virksomhedsregnskab hænger sammen med et nationalregnskab er beskrevet i specialiserede manualer. I dette kapitel besvares de mest almindelige spørgsmål, som opstår ved udarbejdelse af et nationalregnskab på grundlag af virksomhedsregnskaber, og desuden behandles specifikke spørgsmål vedrørende måling af virksomheders aktiviteter.

SPECIFIKKE REGLER OG METODER INDEN FOR VIRKSOMHEDSREGNSKABER

21.04 For at kunne udtrække oplysninger fra virksomhedsregnskaber er det for at kunne udarbejde nationalregnskaber nødvendigt at have kendskab til de internationale regnskabsstandarder for private virksomheder og for offentlige organer. Regnskabsstandarderne for private virksomheder udarbejdes og ajourføres af International Accounting Standards Board (IASB) og for offentlige organers vedkommende af International Public Sector Accounting Standards Board (IPSASB). I det følgende gøres der rede for de generelle principper for virksomhedsregnskaber.

▼ B**Registreringstidspunkt**

- 21.05 I et virksomhedsregnskab registreres transaktioner, når de finder sted, hvilket kan give anledning til krav og forpligtelser uafhængigt af betalingen. Registreringen sker efter optjeningstidspunkt og ikke på kassebasis. Et nationalregnskab registreres også efter optjeningstidspunktet.

Dobbelt bogholderi/firdobbelt bogholderi

- 21.06 I virksomhedsregnskaber bliver hver enkelt transaktion i virksomheden registreret på mindst to forskellige konti, dvs. det samme beløb én gang på debetsiden og én gang på creditsiden. Denne metode med dobbelt bogholderi gør det muligt at kontrollere kontienes konsistens.

I et nationalregnskab kan et firdobbelt bogholderi også anvendes for de fleste transaktioner. En transaktion registreres to gange af hver af de involverede institutionelle enheder, f.eks. én gang som en ikkefinansiel transaktion på produktionskontoen, indkomstkontoen eller kapitalkontoen og én gang som en finansiel transaktion i forbindelse med ændringer i finansielle aktiver og passiver.

Værdiansættelse

- 21.07 I et virksomhedsregnskab og i et nationalregnskab registreres transaktioner til den pris, som parterne er blevet enige om.

Aktiver og passiver værdiansættes generelt til deres oprindelige eller historiske pris i virksomheders regnskaber, eventuelt sammen med andre priser, f.eks. markedspriser for lagerbeholdninger. Finansielle instrumenter bør ansættes til dagsværdi, der gerne skulle afspejle observerede markedspriser, om nødvendigt ved anvendelse af særlige værdiansættelsesteknikker.

I et nationalregnskab registreres aktiver og passiver til nutidsværdi på det tidspunkt, statuskontoen refererer til, og ikke til deres oprindelige værdi.

Resultatopgørelse og balance

- 21.08 Virksomhedsregnskaber består af to regnskaber: resultatopgørelsen og balancen. I resultatopgørelsen opføres indtægts- og udgiftstransaktioner og i balancen beholdninger af aktiver og passiver. Disse regnskaber viser kontienes saldi og transaktionerne på et aggregeret niveau. Regnskaberne præsenteres i form af konti, og begge regnskaber er tæt forbundet. Resultatopgørelsens saldo viser virksomhedens overskud eller tab. Overskuddet eller tabet fremgår også af statusopgørelsen.

- 21.09 Transaktionskontiene, hvis saldo indgår i resultatopgørelsen, er strømkonti. Deres formål er at vise de samlede indtægter og udgifter i løbet af regnskabsåret.

- 21.10 Balancer består af beholdningskonti. De viser aktivernes og passivernes værdi ved regnskabsårets afslutning.

NATIONALREGNSKABER OG VIRKSOMHEDSREGNSKABER: PRAKTISKE FORHOLD

- 21.11 For at man ved udarbejdelsen af nationalregnskaber kan anvende virksomhedsregnskaber i vid udstrækning og ikke kun i isolerede tilfælde, skal en række betingelser være opfyldt.

▼B

For det første skal der være adgang til virksomhedernes regnskaber. Normalt er større virksomheder pligtige til at offentliggøre deres regnskaber. Private eller offentlige organer har oprettet databaser med disse regnskaber, og det er vigtigt, at man ved udarbejdelsen af nationalregnskaber har adgang til disse. For store virksomheders vedkommende er det normalt muligt at få regnskaberne direkte fra virksomhederne selv.

For det andet skal der være et vist minimum af standardisering af de regnskabsdokumenter, som virksomhederne offentliggør, da det er en nødvendig forudsætning for elektronisk databehandling. En høj standardiseringsgrad skyldes ofte, at et organ indsamler regnskaber fra virksomheder i en standardiseret form. Indsamlingen af regnskaber kan ske frivilligt, f.eks. når et organ har et regnskabscenter, som udfører analyser for sine medlemmer, eller det kan være lovpligtigt, som når det er en skattemyndighed, der kræver indsendelse af regnskab. I begge tilfælde skal man ved udarbejdelsen af nationalregnskabet anmode om adgang til databaserne og overholde den gældende fortrolighedspolitik.

- 21.12 Virksomhedsregnskaber kan anvendes, selv når regnskaberne ikke er udarbejdet i en standardiseret form. I mange lande domineres de økonomiske sektorer af nogle få store virksomheder, og regnskaberne for disse store virksomheder kan anvendes til nationalregnskaberne. Der kan også findes nyttige oplysninger i regnskabernes noter, f.eks. flere detaljer og vejledning om, hvordan regnskabsposterne skal forstås.
- 21.13 Virksomhedsundersøgelser er nationalregnskabernes anden store kilde til data om virksomheders aktiviteter. Sådanne undersøgelser giver tilfredsstillende resultater, hvis de stillede spørgsmål svarer til virksomhedsregnskabernes poster og begreber. En virksomhed kan ikke levere pålidelige oplysninger, hvis de ikke er baseret på virksomhedens eget interne informationssystem. Det er almindeligvis nødvendigt at anvende virksomhedsundersøgelser selv i heldigste fald, hvor nationalregnskabsstatistikere har adgang til regnskabsdatabaser, da oplysningerne i sådanne databaser sjældent er detaljerede nok til at kunne opfylde alle nationalregnskabsstatistikeres behov.
- 21.14 Globaliseringen gør det vanskeligt at anvende virksomhedsregnskaber til udarbejdelse af nationalregnskaber. Virksomhedsregnskaber skal udarbejdes på et nationalt grundlag for at være anvendelige, og det er ikke tilfældet, når virksomheder har datterselskaber i udlandet. Når virksomhedens aktiviteter rækker ud over landets grænser, er tilpasninger nødvendige for at få et nationalt billede ud fra virksomhedens regnskaber. Virksomheder skal enten levere regnskaber på nationalt grundlag til databasen over virksomhedsregnskaber eller tilpasse regnskabet til et nationalt grundlag. Når skattemyndighederne indsamler regnskaberne fra virksomhederne, kræver skattemyndighederne normalt, at dataene udarbejdes på et nationalt grundlag, således at der kan beregnes skat af driftsresultatet. På denne måde er virksomhedsregnskaberne bedst egnede, når de skal anvendes til nationalregnskaber.
- 21.15 En andet praktisk betingelse er, at regnskabsåret bør svare til nationalregnskabernes referenceperiode. For årsregnskaber er dette normalt kalenderåret, og derfor er det ønskeligt, at regnskabsåret for størstedelen af disse virksomheder begynder den 1. januar for at gøre bedst mulig brug af virksomhedsregnskaberne. Virksomheder kan vælge andre datoer for regnskabsårets begyndelse. For transaktioner, som svarer til strømme i nationalregnskaberne, er det ofte acceptabelt at omdanne et

▼B

regnskab til et kalenderår ved at sammenlægge dele af to på hinanden følgende regnskabsår. Men for balancer giver denne metode mindre tilfredsstillende resultater, især for poster, hvor der er hyppige udsving i løbet af året. Store virksomheder udarbejder ofte kvartalsregnskaber, men det sker sjældent systematisk.

OVERGANGEN FRA VIRKSOMHEDSREGNSKABER TIL NATIONAL-REGNSKABER: IKKEFINANSIELLE VIRKSOMHEDER SOM EKSEMPEL

21.16 For at data fra ikkefinansielle virksomheders regnskaber kan anvendes til udarbejdelsen af nationalregnskaber, kræves der adskillige tilpasninger. Disse tilpasninger kan grupperes i tre kategorier: begrebsmæssige tilpasninger, tilpasninger for at sikre konsistens med andre sektorer regnskaber og tilpasninger med hensyn til fuldstændighed.

Begrebsmæssige tilpasninger

21.17 Begrebsmæssige tilpasninger er nødvendige, fordi virksomhedsregnskaber ikke er baseret på præcis de samme begreber som nationalregnskaberne, og fordi værdiansættelsesmetoderne kan være forskellige, selv om begreberne ligger tæt op ad hinanden. Eksempler på begrebsmæssige tilpasninger for beregning af produktionen:

- a) Tilpasning for omregning til basispris. Virksomheders omsætning opgøres normalt eksklusive moms, men ofte inklusive produktskatter. Omvendt medregnes produktsubsidier sjældent i omsætningen. Det er derfor nødvendigt at tilpasse virksomhedsregnskaberne data ved at fratække produktskatter og tillægge produktsubsidier for at få et skøn over produktionen i basispriser.
- b) Forsikringspræmier. De forsikringspræmier, som virksomheder betaler, er en del af deres udgifter, men i nationalregnskaber kræves det, at de opdeles i tre elementer: nettopræmier, forsikringstjenesten og tillægspræmier. Kun tjenstedelen betragtes som forbrug i produktionen, og der foretages en korrektion ved at trække nettopræmier og tillægspræmie fra bruttobetalingerne.

Tilpasninger for at opnå konsistens med andre sektorer regnskaber

21.18 Nationalregnskaber kræver, at virksomhedernes regnskaber er i overensstemmelse med regnskaberne for andre virksomheder og enheder i andre institutionelle sektorer. Skatter og subsidier, som er værdiansat på grundlag af virksomhedernes regnskaber, skal således være konsistente med skatter og subsidier, som offentlige forvaltninger modtager eller betaler. I praksis overholdes dette ikke, og det er nødvendigt med regler for at opnå konsistens. Normalt er oplysninger fra offentlig forvaltning og service mere pålidelige end virksomhedernes oplysninger, hvorfor virksomhedernes regnskabsdata skal tilpasses.

Eksempler på tilpasninger med henblik på fuldstændighed

21.19 Eksempler på tilpasninger af virksomheders regnskabsdata med henblik på fuldstændighed er manglende statistiske data, fritagelse for skat og arbejdsmarkedsoplysninger og skatteunddragelse.

Følgende er eksempler på specifikke tilpasninger:

- a) Unddragelse af oplysninger vedrørende solgt produktion og salg af handelsvarer. Virksomheder kan undertiden sætte værdien af salg lavere for at undgå at betale skat, og der korrigeres for denne lavere ansættelse ud fra skattekontorernes oplysninger.

▼B

- b) Aflønning i naturalier er lønmodtageres indkomst i form af varer og tjenester, de får leveret gratis. Når denne produktion og denne indkomst ikke er registreret i virksomhedsregnskaberne, korrigeres de registrerede værdier til brug for nationalregnskaberne. Hvis lønmodtagerne har fri bolig, medregnes der en anslået husleje i produktionen og lønmodtagernes indkomst, hvor disse ikke allerede er medregnet i virksomhedsregnskaberne.
- c) Drikkepenge. Hvis medarbejdere modtager drikkepenge fra virksomhedens kunder, skal det betragtes som en del af omsætningen og således af produktionen. Drikkepenge, som ikke registreres som produktion, og lønmodtageres indkomst i virksomhedsregnskaber værdiansættes skønsmæssigt, og produktion og indkomst tilpasses til brug for nationalregnskaberne.

SÆRLIGE FORHOLD**Kapitalgevinster og -tab**

- 21.20 Kapitalgevinster og -tab udgør en af de største vanskeligheder ved overgangen fra virksomhedsregnskaber til nationalregnskaber hovedsagelig på grund af arten af de oplysninger, som virksomhedsregnskaberne indeholder. Forbrug af råmaterialer i produktionen behøver f.eks. ikke være et direkte køb, men kan være fraført lagerbeholdningen. I nationalregnskaber værdiansættes afgang fra lager til løbende markedspris, mens afgang fra lager i virksomhedsregnskaber ansættes til anskaffelsesprisen. Forskellen mellem de to priser er en kapitalgevinst eller et kapitaltab i nationalregnskaber.
- 21.21 Det er ikke nemt at eliminere kapitalgevinster eller -tab på lager, da det kræver indsamling af talrige supplerende regnskabsoplysninger og brug af mange antagelser. De indsamlede oplysninger skal relatere sig til både arten af produkterne på lager og prisændringer i løbet af året. Da de tilgængelige oplysninger om arten af produkterne oftere relaterer sig til salg og køb end til selve lagrene, er det nødvendigt at basere skøn på modeller, hvis relevans det er vanskeligt at efterprøve. Men til trods for denne unøjagtighed er det prisen, der skal betales for at kunne anvende oplysningerne fra virksomhedsregnskaberne.
- 21.22 Når aktiverne ansættes til dagsværdi frem for anskaffelsesprisen, giver det et bedre billede af balancen, men derved genereres også flere data om kapitalgevinster og -tab.

Globalisering

- 21.23 Globaliseringen gør brugen af virksomhedsregnskaber vanskeligere, når virksomhederne har udenlandske afdelinger. Aktiviteter uden for landets grænser skal ikke indgå i regnskaberne, hvis de skal bruges til nationalregnskaber. En sådan udeladelse er vanskelig, undtagen i det gunstige tilfælde, hvor skatteregler kræver, at virksomheder skal offentliggøre regnskaber udelukkende for aktiviteterne inden for landets grænser. Multinationale koncerner gør en værdiansættelse vanskelig, da udvekslinger af varer og tjenester mellem datterselskaber kan ske på grundlag af priser, som ikke kan observeres på det frie marked, men som er fastlagt for at minimere den samlede skattebyrde. Nationalregnskabsstatistikere foretager tilpasninger for at bringe priser for koncerninterne transaktioner på linje med markedspriser. I praksis er dette særdeles vanskeligt på grund af manglende oplysninger og uden et sammenligneligt frit marked for højt specialiserede produkter. Tilpasninger kan kun ske undtagelsesvis ud fra en analyse, som er godkendt af eksperter på det pågældende område.

▼B

21.24 Globaliseringen har medvirket til genindførelsen af registrering af import og eksport, når varerne skifter ejer, frem for når de skifter fysisk placering. Det gør virksomhedsregnskaber mere egnede til nationalregnskaber, da virksomhedsregnskaber også er baseret på, at varer skifter ejer, frem for at de skifter fysisk placering. Når en virksomhed overlader forarbejdningen til en virksomhed uden for det nationale økonomiske område, er der et passende grundlag for, at virksomhedsregnskaber kan anvendes som datakilde for nationalregnskaber. Selv om dette er en hjælp, er der stadig mange uløste opgørelsesproblemer i forbindelse med multinationale virksomheder i nationalregnskaberne.

Fusioner og overtagelser

21.25 Omstrukturering af en virksomhed kan bevirke, at finansielle aktiver og passiver opstår eller forsvinder. Når en virksomhed ophører med at være en selvstændig juridisk enhed, fordi den er blevet overtaget af en eller flere virksomheder, forsvinder alle de finansielle aktiver/passiver, herunder aktier og andre ejerandele, som eksisterede mellem den pågældende virksomhed og de overtagende virksomheder, fra nationalregnskabsystemet. Dette registreres som ændringer i sektorklassifikation og -struktur på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status.

21.26 Imidlertid registreres en virksomheds køb af aktier og andre ejerandele som led i en fusion som en finansiel transaktion mellem den overtagende virksomhed og den tidligere ejer. Udskiftning af eksisterende aktier med aktier i den overtagende eller nye virksomhed registreres som indløsning af aktier efterfulgt af udstedelsen af nye aktier. Finansielle aktiver/passiver mellem den overtagne virksomhed og tredjemand forbliver uændrede og overgår til den eller de overtagende virksomheder.

21.27 Når en virksomhed juridisk opdeles i to eller flere institutionelle enheder, registreres nye finansielle aktiver og passiver (opståen af finansielle aktiver) som ændringer i sektorklassifikationer og -struktur.

▼B

KAPITEL 22

SATELLITREGNSKABER

INDLEDNING

22.01 I dette kapitel gives en generel indførelse i satellitregnskaber. Der gøres rede for, hvordan hovedregnskabet kan anvendes som byggesten til at opfylde mange vigtige specifikke databehov.

22.02 I forbindelse med satellitregnskaberne udbygges og ændres tabellerne og kontiene i hovedregnskabet for at opfylde særlige databehov.

22.03 Hovedregnskabet består af:

- a) integrerede økonomiske konti (kontiene for de institutionelle sektorer), der giver et overblik over alle økonomiske strømme og beholdninger
- b) et input-output-system, der giver et overblik over tilgang og anvendelse af varer og tjenester i løbende priser og i mængdeopgørelser
- c) tabeller, som forbinder brancheoplysningerne i input-output-systemet med kontiene for de institutionelle sektorer
- d) tabeller over det offentlige, husholdningernes og selskabers udgifter efter formål
- e) tabeller over befolkning og beskæftigelse.

Kontiene og tabellerne kan udarbejdes på års- eller kvartalsbasis og kan være nationale eller regionale.

22.04 Satellitregnskaber kan opfylde særlige databehov, idet de indeholder mere detaljerede oplysninger, anvender begreber fra hovedregnskabet på en anden måde eller leverer supplerende oplysninger, f.eks. om ikke-monetære strømme og beholdninger. De kan afvige fra begreberne i hovedregnskabet. Når begreberne ændres, kan de bedre knyttes til økonomiteoretiske begreber såsom velfærd eller transaktionsomkostninger, administrative begreber såsom skattepligtig indkomst eller driftsresultat i virksomhedsregnskaber samt politikbegreber såsom strategiske brancher, videnøkonomien og erhvervsinvesteringer, der anvendes i den nationale eller europæiske økonomiske politik. I sådanne tilfælde indeholder satellitsystemet en tabel, der viser forbindelsen mellem dets vigtigste aggregater og aggregaterne i hovedregnskabet.

22.05 Satellitregnskaber spænder lige fra simple tabeller til omfattende sæt af konti. De kan udarbejdes og offentliggøres på års- eller kvartalsbasis. Nogle satellitregnskaber udarbejdes mindre hyppigt, f.eks. hvert femte år.

22.06 Satellitregnskaber kan have forskellige kendetegn:

- a) forbindelse med formål, hvilket er tilfældet i funktionelle satellitregnskaber
- b) forbindelse med brancher eller produkter (der er i så fald tale om en særlig form for sektorregnskaber)
- c) forbindelse med institutionelle sektorer (der er i så fald tale om en anden særlig form for sektorregnskaber)
- d) udbygning med fysiske eller andre ikkemonetære data
- e) yderligere oplysninger
- f) anvendelse af supplerende begreber

▼ **B**

g) ændring af visse grundbegreber

h) anvendelse af modellering eller medtagelse af forsøgsresultater.

Et eller flere af de i litra a) til h) nævnte kendetegn kan gøre sig gældende i et givet satellitregnskab, jf. tabel 22.1.

Tabel 22.1 — Oversigt over satellitregnskaber og deres vigtigste kendetegn

	Otte kendetegn ved satellitregnskaber								
	Funktionelle konti	Særlige sektorregnskaber		Medtagelse af ikkemonetære data	Yderligere oplysninger	Supplerende begreber	Andre grundbegreber	Forsøgsresultater og øget anvendelse af modellering	Indgår i EU's indberetningsprogram
Forbindelse med brancher eller produkter		Forbindelse med institutionelle sektorer							

1. *Satellitregnskaber, som er beskrevet i dette kapitel*

Landbrug		X			X	X			X
Miljø	X	X		X	X	X	X	X	X
Sundhed	X	X		X	X		X		X
Husholdningernes produktion			X	X	X		X	X	
Arbejdskraft og SAM		X	X	X	X				
Produktivitet og vækst		X		X	X	X	X	X	X
FoU	X	X		X	X		X	X	
Social beskyttelse	X			X	X				X
Turisme	X	X		X	X	X			

2. *Satellitregnskaber, som er beskrevet i andre kapitler*

Betalingsbalance			X		X				X
Offentlige finanser			X		X	X			X
Finans- og valutastatistikker og pengestrømme			X		X	X			X
Supplerende tabel over pensioner			X		X	X	X	X	X

3. *Eksempler på andre satellitregnskaber, for hvilke der foreligger internationale retningslinjer, eller som indgår i EU's dataindberetningsprogram*

Selskabers aktiviteter			X		X				
------------------------	--	--	---	--	---	--	--	--	--

▼B

	Otte kendetegn ved satellitregnskaber								
	Funktionelle konti	Særlige sektorregnskaber		Medtagelse af ikkemøntære data	Yderligere oplysninger	Supplerende begreber	Andre grundbegreber	Forsøgsresultater og øget anvendelse af modellering	Indgår i EU's indberetningsprogram
Forbindelse med brancher eller produkter		Forbindelse med institutionelle sektorer							
Den uformelle sektor					X			X	
Nonprofitinstitutioner			X		X			X	
Den offentlige sektor			X		X				
Tabeller over skatteprovenu			X		X				X

22.07 I dette kapitel gøres der rede for kendetegnene ved satellitregnskaber, og følgende ni satellitregnskaber beskrives i korthed:

- a) landbrugsregnskaber
- b) miljøregnskaber
- c) sundhedsregnskaber
- d) regnskaber for husholdningernes produktion
- e) arbejdskraftregnskaber og samfundsmæssige regnskabsmatricer (SAM)
- f) produktivets- og vækstregnskaber
- g) FoU-regnskaber
- h) regnskaber for social beskyttelse
- i) turismeregnskaber.

I andre kapitler gøres der rede for andre satellitregnskaber, f.eks. betalingsbalancen, statistikkerne over de offentlige finanser, finans- og valutastatistikker og den supplerende tabel over pensioner.

I 2008 SNA gøres der nøje rede for en række satellitregnskaber, som kun i begrænset omfang er omhandlet i ENS 2010. Det drejer sig bl.a. om:

- a) 2008 SNA Kapitel 21 Regnskaber for selskabers aktiviteter
- b) 2008 SNA Kapitel 22 Regnskaber for den offentlige sektor
- c) 2008 SNA Kapitel 23 Regnskaber for nonprofitinstitutioner
- d) 2008 SNA Kapitel 25 Regnskaber for den uformelle sektor.

For at kunne sammenligne skatteniveauet og skatternes sammensætning på internationalt plan indberettes den nationale skatteprovenustatistik til OECD, IMF og Eurostat. De begreber og data, der anvendes i den forbindelse, er tæt forbundet med nationalregnskabets begreber og data. Skatteprovenustatistikken er et eksempel på et satellitregnskab til nationalregnskabet.

▼B

Der er med disse eksempler tale om veletablerede satellitregnskaber, som er omfattet af internationale retningslinjer eller allerede indgår i et internationalt indberetningsprogram. Satellitregnskaber, der er udviklet i forskellige lande, viser, hvor vigtige og nyttige disse regnskaber er. Det gælder f.eks.:

- a) regnskaber for den kulturelle og kreative sektor, der viser denne sektors økonomiske betydning
- b) uddannelsesregnskaber, der viser den økonomiske betydning af tilbud på uddannelsesområdet samt af disses anvendelse og finansiering
- c) energiregnskaber, der viser den økonomiske betydning af de forskellige former for energi og deres forbindelse med import, eksport og offentlige skatter og subsidier
- d) fiskeri- og skovbrugsregnskaber, der viser disse sektorers økonomiske betydning på nationalt og regionalt plan
- e) IKT-regnskaber, der viser tilgang og anvendelse af vigtige IKT-produkter og oplysninger om IKT-producenter
- f) regnskaber for omfordeling via de offentlige udgifter, som viser, hvilke indkomstgrupper der nyder godt af det offentlige udgifter til uddannelse, sundhedspleje, kultur og bolig
- g) regnskaber for beboelsesbygninger, som viser den økonomiske betydning af beboelsesbygninger på nationalt og regionalt plan
- h) sikkerhedsrelaterede regnskaber, der viser offentlige og private udgifter til sikkerhed
- i) sportsrelaterede regnskaber, der viser sportens økonomiske betydning
- j) vandrelaterede regnskaber, der viser samspillet mellem det fysiske vandforsyningssystem og økonomien på nationalt plan og vandområdeplan.

22.08 I mange satellitregnskaber er tilgangen funktionel, dvs. formålsbestemt. De forskellige funktionelle klassifikationer beskrives i dette kapitel.

22.09 Det brede spektrum af satellitregnskaber viser, at nationalregnskaberne danner grundlag for mange forskellige statistikker. De viser desuden hovedregnskabets fordele og begrænsninger. Det forhold, at hovedregnskabets begreber, klassifikationer og præsentationsformer, f.eks. tilgangs- og anvendelsestabeller, kan anvendes til en lang række emner, viser, at der med fordel kan udarbejdes satellitregnskaber, som er en fleksibel og relevant fremgangsmåde i forbindelse med disse emner. Samtidig viser de tilføjelser, omordninger og begrebsmæssige ændringer, der foretages, hvilke begrænsninger der er i hovedregnskabet, når det gælder undersøgelsen af disse emner. I f.eks. miljøregnskaberne udvides hovedregnskabet til også at omfatte miljøeksternaliteter, og i regnskaberne for husholdningernes produktion udvides produktionsgrænsen til også at omfatte ulønnede tjenester i hjemmet. Heraf fremgår, at hovedregnskabets produkt-, indkomst- og forbrugsbegreber ikke tager fuldstændigt højde for velfærd.

22.10 Satellitregnskaber har bl.a. følgende store fordele:

- a) De er baseret på klare definitioner.

▼B

- b) Der anvendes en systematisk regnskabsmetode. Eksempelvis kan nævnes opdelingen af en total i flere dimensioner, f.eks. tilgang og anvendelse af varer og tjenester efter produkt og efter branche; hvem, der fremstiller, betaler og nyder godt af en tjeneste; systematisk stock-flow-regnskabsføring; og konsistent monetær og ikkemonetær regnskabsføring. En systematisk regnskabsmetode er karakteriseret ved konsistens og kohærens. Den gør det desuden muligt at foretage bogføringsanalyser baseret på opsplitning — hvor ændringer i totalen forklares ved delændringer, ændringer i værdi ved mængde- og prisændringer og lagerændringer ved de modsvarende strømme — og de faste forholdstal, der anvendes i input-output-analysen. Sådanne bogføringsanalyser kan suppleres med modellering, hvor der tages hensyn til økonomisk adfærd.
- c) Forbindelse med grundlæggende nationalregnskabsbegreber. Eksempelvis kan nævnes de begreber, der anvendes for specifikke strømme og beholdninger såsom produktion, aflønning af ansatte, skatter, sociale ydelser og investeringer, begreberne i forbindelse med klassifikationer efter branche og efter institutionel sektor, som f.eks. brancherne landbrug og fremstillingsvirksomhed eller sektoren offentlig forvaltning og service, og vigtige saldposter som f.eks. værditilvækst, nationalprodukt, disponibel indkomst og nettoformue. Sådanne grundlæggende nationalregnskabsbegreber er veletablerede i hele verden, stabile over tid og deres opgørelse er forholdsvis immun over for politisk pres.
- d) Forbindelse med nationalregnskabsstatistikker. Disse statistikker er lettilgængelige, sammenlignelige over tid og udarbejdet efter fælles internationale standarder, og de placerer satellitregnskabsopgørelserne inden for rammerne af den nationale økonomi og dennes hovedkomponenter som f.eks. forholdet mellem økonomisk vækst og offentlige finanser.

Funktionelle klassifikationer

- 22.11 I de funktionelle klassifikationer klassificeres udgifterne efter sektor og efter formål. Disse klassifikationer viser forbrugernes, det offentliges, nonprofitinstitutioners og producenters adfærd.
- 22.12 De fire forskellige funktionelle klassifikationer i ENS er:
- a) Klassifikation af privat forbrug efter formål (Coicop)
  - b) Klassifikation af det offentliges udgifter efter formål (COFOG)
  - c) Klassifikation efter formål af nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (COPNI)
  - d) Klassifikation af producenternes udgifter efter formål (COPP).
- 22.13 I Coicop skelnes der mellem 14 hovedkategorier:
- a) Fødevarer og ikkealkoholiske drikkevarer
  - b) Alkoholiske drikkevarer, tobak og euforiserende stoffer
  - c) Beklædning og fodtøj
  - d) Boligbenyttelse, vand, elektricitet, gas og andet brændsel
  - e) Boligudstyr, husholdningstjenester mv.
  - f) Sundhedsvæsen

▼B

- g) Transport
- h) Kommunikation
- i) Fritid og kultur
- j) Undervisning
- k) Restauranter og hoteller
- l) Diverse varer og tjenester
- m) Individuel forbrugsudgift i NPISH'er
- n) Individuel forbrugsudgift i offentlig forvaltning og service

Sammenlagt udgør de 12 første kategorier husholdningers samlede udgifter til individuelt forbrug. De to sidste er NPISH'ernes og offentlig forvaltning og services udgifter til individuelt forbrug, dvs. deres sociale overførsler i naturalier. Tilsammen udgør de 14 kategorier husholdningernes faktiske forbrug.

- 22.14 NPISH'ers og offentlig forvaltning og services udgifter til individuelt forbrug opdeles i fem fælles underkategorier svarende til store politikområder, nemlig bolig, sundhedsvæsen, fritid og kultur, undervisning og sociale foranstaltninger. Disse er også Coicop-funktioner for husholdningernes udgifter til individuelt forbrug; sociale foranstaltninger er en underkategori af 12 diverse varer og tjenester. For hver af disse fem fælles underkategorier viser Coicop således også, hvilke roller private husholdninger, det offentlige og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger har. Klassifikationen kan f.eks. beskrive det offentliges rolle med hensyn til at tilvejebringe boliger og administrere sundhedsvæsen og undervisning.
- 22.15 Coicop har også andre vigtige anvendelsesformål, idet underkategorierne f.eks. kan vise husholdningernes udgifter til varige forbrugsgoder. I forbindelse med forbrugsundersøgelser anvender man ofte et skema baseret på Coicop til indsamling af oplysninger om husholdningernes udgifter, som derefter kan opdeles på produkter i en tilgangs- og anvendelsestabel.
- 22.16 Klassifikationen af det offentliges udgifter efter formål (COFOG) er et vigtigt værktøj til beskrivelse og analyse af de offentlige finanser. Der skelnes mellem følgende 10 hovedkategorier:
- a) Generelle offentlige tjenester
  - b) Forsvar
  - c) Offentlig orden og sikkerhed
  - d) Økonomiske anliggender
  - e) Miljøbeskyttelse
  - f) Boliger og offentlige faciliteter
  - g) Sundhedsvæsen
  - h) Fritid, kultur og religion
  - i) Undervisning
  - j) Social beskyttelse

▼B

Klassifikationen kan anvendes til at klassificere det offentlige udgifter til individuelt og kollektivt forbrug. Den tjener dog også til at vise, hvilken rolle andre former for udgifter, f.eks. subsidier, investeringstilskud og kontante sociale bistandsydelse, spiller i forbindelse med politikudformning.

22.17 Til beskrivelse og analyse af private NPISH'ers udgifter anvender man COPNI. Der skelnes mellem følgende ni hovedkategorier:

- a) Bolig
- b) Sundhedsvæsen
- c) Fritid og kultur
- d) Undervisning
- e) Social beskyttelse
- f) Religion
- g) Politiske partier, arbejdstagerorganisationer og brancheorganisationer
- h) Miljøbeskyttelse
- i) Tjenester i.a.n.

22.18 Til beskrivelse og analyse af producenters adfærd kan man anvende COPP. Der skelnes mellem seks hovedkategorier:

- a) Udgifter til infrastruktur
- b) Udgifter til forskning og udvikling
- c) Udgifter til miljøbeskyttelse
- d) Udgifter til markedsføring
- e) Udgifter til personaleudvikling
- f) Udgifter til løbende produktionsprogrammer samt til produktionsstyring og -ledelse

COPP kan sammen med oplysninger fordelt efter transaktion også levere oplysninger om udlicitering af forretningsservice, dvs. det forhold, at hjælpeaktiviteter erstattes af køb hos andre producenter af tilsvarende tjenester, f.eks. rengøring, kantinedrift, transport og forskning.

22.19 COFOG og COPP viser det offentlige og producenters udgifter til miljøbeskyttelse. Disse oplysninger anvendes til at beskrive og analysere samspillet mellem økonomisk vækst og miljø.

22.20 Nogle udgifter, f.eks. udgifter til forbrug og forbrug i produktionen, kan klassificeres efter formål og efter produktgruppe. Produktklassifikationen viser, hvilke produkter der er tale om, og beskriver de forskellige produktionsprocesser og disses forbindelse med tilgang og anvendelse af produkter. I modsætning til de funktionelle klassifikationer gælder følgende:

- a) udgifter til forskellige produkter kan have et enkelt formål
- b) udgifter til et enkelt produkt kan have forskellige formål
- c) nogle udgifter er ikke transaktioner i produkter, men kan være meget vigtige for en funktionel klassifikation; subsidier og kontante socialsikringsydelse er f.eks. vigtige for klassificeringen af offentlig forvaltning og services udgifter.

▼B**VIGTIGE KENDETEGN VED SATELLITREGNSKABER****Funktionelle satellitregnskaber**

- 22.21 I de funktionelle satellitregnskaber er hovedvægten lagt på beskrivelse og analyse af økonomien i forbindelse med et formål, f.eks. miljø, sundhed eller forskning og udvikling. Til hvert enkelt formål svarer et sæt systematiske regnskabsregler. Regnskaberne giver ikke noget overblik over den nationale økonomi, men fokuserer på, hvad der er relevant for formålet. De viser derfor detaljer, som ikke er synlige i det aggregerede hovedregnskab. I disse regnskaber er der desuden foretaget en omordning af oplysningerne, der er tilføjet oplysninger om ikkemonetære strømme og beholdninger, oplysninger, som er irrelevante for det pågældende formål, er ikke medtaget, og funktionelle aggregater er defineret som nøglebegreber.
- 22.22 Hovedregnskabet er fortrinsvis af institutionel art. I et funktionelt satellitregnskab kan en funktionel tilgang være kombineret med en aktivitets- og produktanalyse. En sådan kombineret tilgang er en fordel inden for mange områder som f.eks. kultur, sport, uddannelse, sundhed, social beskyttelse, turisme, miljøbeskyttelse, forskning og udvikling (FoU), udviklingsstøtte, transport, sikkerhed og bolig. De fleste af områderne vedrører tjenester; de dækker som regel flere aktiviteter og svarer i mange tilfælde til emner, der har relation til spørgsmål om økonomisk vækst eller spørgsmål af social betydning.
- 22.23 De nationale udgifter til det pågældende formål er et nøglebegreb i de funktionelle satellitregnskaber, jf. tabel 22.2. Dette nøglebegreb kan også anvendes til at definere, hvad det funktionelle satellitregnskab dækker.
- 22.24 Til analyse af bestemte anvendelsesformål skal der stilles spørgsmål som f.eks. »Hvor mange ressourcer er der afsat til uddannelse, transport, turisme, miljøbeskyttelse og databehandling?« For at kunne svare på disse spørgsmål skal følgende afgøres:
- Hvilke produkter er relevante for det pågældende område? De nationale udgifter omfatter alle løbende anvendelser af og investeringer i disse produkter.
  - For hvilke aktiviteter vil der blive registreret kapital?
  - Hvilke overførsler er relevante for det pågældende område?

Tabel 22.2 — Nationale udgifter til et bestemt formål eller produkt

	Årlige dataserier
Faktisk forbrug af de pågældende produkter	
Markedsmæssige produkter	
Ikkemarkedsmæssige produkter	
Individuelt forbrug	
Kollektivt forbrug	
Forbrug i produktionen	
Faktisk	
Internt	
Bruttoinvesteringer	

▼B

	Årlige dataserier
i de valgte produkter	
andre	
Valgte løbende overførsler	
Valgte kapitaloverførsler	
Anvendelse i residenter enheder finansieret af udlandet	
Nationale udgifter	

▼B

Table 22.3 — Tilgang af karakteristiske og tilknyttede produkter

	Produktion efter branche				Andre producenter			I alt	Import	Tilgang i alt i basispriser	Handels- og transporta- vancer	Produkt- skatter	Produktsub- sidier(-)	Tilgang i alt i køber- priser
	Hovedpro- dukt	Bi-produkt	Hjælpeakti- vitet	I alt	Hovedpro- dukt	Bi-produkt	Hjælpeakti- vitet							
Karakteristiske produkter														
1.														
2.														
...														
Tilknyttede produkter														
1.														
2.														
...														
Andre produkter														
I alt														

▼B

Tabel 22.4 — Anvendelse af karakteristiske og tilknyttede produkter

	Produktionsomkostninger efter branche				Andre producenter			I alt	Eksport	Forbrug			I alt	Investeringer	Anvendelse i alt i køberpriser
	Karakteristiske producenter				Andre producenter					Husholdninger	Det offentlige	NPISH'er			
	Hovedprodukt	Bi-produkt	Hjælpeaktivitet	I alt	Hovedprodukt	Bi-produkt	Hjælpeaktivitet								
Karakteristiske produkter															
1.															
2.															
...															
Tilknyttede produkter															
1.															
2.															
...															
Andre produkter															
I alt															
Aflønning af ansatte															
Andre produktionsskatter, netto															
Forbrug af fast realkapital															
Særlige produkter (karakteristiske eller tilknyttede)															
Andre															
Overskud af produktionen, netto															

▼B

	Produktionsomkostninger efter branche				Andre producenter			I alt	Eksport	Forbrug			I alt	Investeringer	Anvendelse i alt i køberpriser
	Karakteristiske producenter				Andre producenter					Husholdninger	Det offentlige	NPISH'er			
	Hovedprodukt	Bi-produkt	Hjælpeaktivitet	I alt	Hovedprodukt	Bi-produkt	Hjælpeaktivitet								
I alt															
Supplerende oplysninger															
Forbrug af arbejdskraft															
(Faste) bruttoinvesteringer															
Særlige produkter															
Andre															
(Fast) realkapital, netto															
Særlige produkter															
Andre															

▼ B

- 22.25 Afhængigt af område fremhæves i udformningen af et satellitregnskab følgende:
- a) detaljerede analyser af produktion og anvendelse af bestemte varer og tjenester som f.eks. FoU, ikt eller transport
  - b) detaljeret analyse af overførsler som f.eks. til social beskyttelse
  - c) produktion, anvendelse og overførsler i lige omfang, f.eks. i forbindelse med uddannelse og sundhed
  - d) anvendelse som sådan, f.eks. inden for turisme og miljøbeskyttelse
  - e) det offentliges og nonprofitinstitutioners finansiering af social beskyttelse og sundhed.
- 22.26 Der kan skelnes mellem to typer produkter, nemlig karakteristiske produkter og tilknyttede produkter. Den første kategori omfatter de produkter, der er typiske for det undersøgte område. Satellitregnskabet kan for disse produkter vise, hvordan de produceres, hvilke typer producenter der er involveret, hvilke former for arbejdskraft og fast realkapital der anvendes, og hvor effektiv produktionsprocessen er. For f.eks. sundhed er de karakteristiske produkter sundhedstjenester, offentlig forvaltning, uddannelse og FoU inden for sundhed.
- 22.27 Tilknyttede produkter er relevante for et formål uden at være typiske, enten på grund af deres særlige karakter eller fordi de er klassificeret i bredere kategorier af produkter. Patienttransport er f.eks. en tilknyttet tjeneste i forbindelse med sundhed. Andre eksempler på tilknyttede produkter er lægemidler og medicinsk udstyr som f.eks. briller. For sådanne produkter viser satellitregnskabet ikke de særlige produktionsprocesser. Hvor grænsen mellem karakteristiske og tilknyttede produkter præcist går, afhænger af landets økonomiske struktur og af formålet med satellitregnskabet.
- 22.28 Nogle tjenester kan optræde i to eller flere satellitregnskaber. For eksempel er forskning i sundhedstjenester på højere læreanstalter et produkt, som er relevant i forbindelse med satellitregnskaber for både FoU og uddannelse og sundhed. Dette indebærer, at der også kan være en vis overlappning i de nationale udgifter til forskellige formål. En simpel aggregering af sådanne udgifter med henblik på at beregne de samlede udgifter i procent af BNP kan føre til dobbelttælling.
- 22.29 Begreberne i satellitregnskabet kan afvige fra begreberne i hovedregnskabet. I satellitregnskaberne for uddannelse og sundhed kan frivilligt arbejde f.eks. være medtaget. I et satellitregnskab for transport kan hjælpetransporttjenester være vist separat. I et satellitregnskab for udviklingsstøtte tages der højde for lån på gunstige betingelser. De fordele eller omkostninger, der er forbundet med lavere renter end markedsrenterne, bogføres som implicitte overførsler.
- 22.30 I forbindelse med satellitregnskaber for social beskyttelse og udviklingsstøtte udgør specifikke overførsler hovedparten af de nationale udgifter. På andre områder, f.eks. uddannelse og sundhed, er størsteparten af overførslerne — de fleste i naturalier — bestemt til at finansiere brugernes erhvervelse af ydelser. Heri ligger, at de allerede er medregnet under udgifter til forbrug, forbrug i produktionen og investeringer og ikke bør registreres endnu en gang. Dette gælder dog ikke alle overførsler, idet f.eks. stipendier kan anvendes til også at finansiere forskellige andre udgifter end studieafgifter og lærebøger; denne residual bør i givet fald bogføres som en overførsel i satellitregnskabet.

▼B

- 22.31 Det funktionelle satellitregnskab kan give et overblik over brugerne eller de begunstigede. Klassifikationen af brugere og begunstigede kan baseres på klassifikationen af institutionelle sektorer og typer af producenter, f.eks. markedsdækkende producenter, ikkemarkedsdækkende producenter, det offentlige som kollektiv forbruger, husholdningerne som forbrugere og udlandet. Der kan skelnes mellem forskellige underkategorier, f.eks. fordelt efter branche eller efter institutionel delsektor.
- 22.32 I mange satellitregnskaber er husholdninger eller enkeltpersoner den vigtigste type brugere og begunstigede. For at kunne anvendes i forbindelse med socialpolitik og social analyse er det nødvendigt med en yderligere opdeling af husholdninger. Der kan anvendes forskellige kriterier alt efter formål, f.eks. indkomst, alder, køn, bopæl mv. Til politik- og analyseformål er det nødvendigt at vide, hvor mange mennesker der er berørt i hver enkelt kategori, således at man kan beregne det gennemsnitlige forbrug eller den gennemsnitlige overførsel eller det antal personer, der ikke begunstiges.

Særlige sektorregnskaber

- 22.33 De særlige sektorregnskaber giver et overblik over en enkelt branche eller et enkelt produkt, en gruppe af forskellige brancher eller produkter, en enkelt delsektor eller en gruppe af forskellige delsektorer. Der kan skelnes mellem tre former for særlige sektorregnskaber:

- a) sektorregnskaber i forbindelse med brancher eller produkter
- b) sektorregnskaber i forbindelse med institutionelle sektorer
- c) sektorregnskaber, som er en kombination af disse to former for regnskaber.

Eksempler på særlige sektorregnskaber i forbindelse med brancher eller produkter er landbrugsregnskaber, fiskeri- og skovbrugsregnskaber, turismeregnskaber, IKT-regnskaber, energiregnskaber, transportregnskaber, regnskaber for beboelsesbygninger og regnskaber for den kreative sektor.

Eksempler på særlige sektorregnskaber i forbindelse med institutionelle sektorer er statistikker over offentlige finanser, finans- og valutastatistikker, betalingsbalancen, regnskaber for den offentlige sektor, regnskaber for nonprofitinstitutioner, regnskaber for husholdningssektoren og regnskaber for virksomheders aktiviteter. Skatteprovenustatistikker kan betragtes som supplerende tabeller i forhold til statistikker over offentlige finanser.

- 22.34 De særlige sektorregnskaber kan også fokusere på en integreret analyse af økonomiske aktiviteter i en eller flere institutionelle sektorer. Der kan f.eks. opstilles regnskaber for delsektorer af ikkefinansielle selskaber ved at gruppere dem efter deres vigtigste økonomiske aktivitet. Analysen kan omfatte hele den økonomiske proces fra produktion til akkumulation. Den kan udføres systematisk på et forholdsvis aggregeret niveau af den standardiserede erhvervsklassifikation. Den kan også foretages for udvalgte brancher af særlig interesse for et land. Lignende analyser kan gennemføres for husholdningers produktionsaktiviteter, i det mindste indtil det punkt, hvor der beregnes virksomhedsindkomst. Det kan også være nyttigt at lægge særlig vægt på aktiviteter, der spiller en fremtrædende rolle i økonomiens transaktioner med udlandet. Disse nøgleaktiviteter kan omfatte bl.a. oliesektoren, bankvirksomhed, minedrift, aktiviteter i forbindelse med særlige afgrøder og føde- og drikkevarer (f.eks. kaffe, blomster, vin og whisky) samt turisme. De kan spille en væsentlig rolle i den nationale økonomi ved at tegne sig for en stor del af eksporten, beskæftigelsen, valutaaktiverne og de offentlige

▼B

ressourcer. Nøglesektorer kan også være sektorer, som fortjener særlig opmærksomhed set ud fra en social- og arbejdsmarkedspolitisk synsvinkel. Eksempler herpå er landbrugsaktiviteter, som modtager subsidier og andre overførsler fra det offentlige på statsligt, lokalt eller europæisk plan, eller som er beskyttet af store importafgifter.

- 22.35 Første etape i udarbejdelsen af særlige sektorregnskaber består i at definere nøgleaktiviteterne og de hertil svarende produkter. I den forbindelse kan det være nødvendigt at samle positionerne i den internationale standardklassifikation af al erhvervsmæssig virksomhed (ISIC) eller den tilsvarende nationale klassifikation under ét. Hvorvidt en nøglesektor skal udvides, afhænger af de økonomiske forhold og af, om der er behov for det med henblik på politikudformning og analyse.
- 22.36 Der oprettes en konto for varer og tjenester til nøgleprodukterne, som viser tilgang og anvendelse af disse produkter. Der opstilles en produktionskonto og en indkomstdannelseskonto for nøglebrancherne. Der anvendes detaljerede klassifikationer af nøglebrancher og -produkter for at gøre fuldstændigt rede for den økonomiske proces og de hermed forbundne værdiansættelsesprocedurer. Der vil som regel være tale om en kombination af markedspriser og regulerede priser samt et sammensat system af skatter og subsidier.
- 22.37 Nøgleprodukter og nøglebrancher kan analyseres inden for rammerne af en tilgangs- og anvendelsestabel, jf. tabel 22.5 og 22.6. Nøglebrancherne vises detaljeret i kolonnerne, mens de øvrige brancher kan være aggregeret. I rækkerne vises nøgleprodukterne ligeledes detaljeret, mens de øvrige produkter er aggregeret. I bunden af anvendelsestabellen vises i rækkerne forbrug af arbejdskraft, faste bruttoinvesteringer og beholdninger af faste aktiver. Når nøgleaktiviteten udøves af meget forskelligartede producenter, f.eks. små landbrugere og selskaber, der ejer og driver store plantager, skelner man mellem de to typer producenter, da deres omkostningsstruktur og adfærd er forskellig.
- 22.38 Der opstilles et sæt af konti for nøglesektoren. Med henblik herpå skal nøglesektoren afgrænses. Hvad angår olie- og råstofudvinding består nøglesektoren som regel af et begrænset antal store selskaber. Samtlige disse selskabers transaktioner registreres, også når der er tale om biaktiviteter. I forbindelse med en nøglesektor kan det også være meget vigtigt at skelne mellem offentlige, udenlandsk kontrollerede og private selskaber. For at kunne foretage en integreret analyse skal virksomhedsregnskaberne for hvert af de store involverede selskaber undersøges grundigt. Råstofudvinding kan delvis være udøvet af små selskaber og personlige foretagender. Disse enheder skal være omfattet af nøglesektoren, selv om dette kræver anvendelse af deloplysninger fra statistiske undersøgelser eller administrative data.
- 22.39 I mange tilfælde spiller det offentlige en vigtig rolle i forbindelse med nøgleaktiviteter, enten via skatter og formueindkomst eller via lovgivningstiltag og subsidier. En indgående undersøgelse af transaktioner mellem nøglesektoren og sektoren offentlig forvaltning og service er derfor vigtig. Klassifikationen af transaktioner kan udvides til også at omfatte disse strømme i forbindelse med nøgleaktiviteten, herunder de relevante produktskatter. Sådanne strømme tilflyder som supplement til det almindelige budget forskellige offentlige myndigheder, f.eks. ministerier — til særlige formål — universiteter, fonde og særlige konti. I analysesammenhæng kan det være meget nyttigt at anføre, hvordan det offentlige anvender de pågældende midler. Denne del af det offentliges udgifter bør derfor gøres til genstand for en analyse efter formål.

▼B

Tabel 22.5 — Tilgangstabel for nøglebrancher og -produkter

	Produktion efter branche			I alt	Import	Tilgang i alt i basis-priser	Handels- og transportavancer	Produktskatter	Produktsubsidier (-)	Tilgang i alt i køber-priser
	Nøglebrancher	Andre producenter								
	1	2 ...	I alt							
Nøgleprodukter										
1.										
2.										
...										
Andre produkter										
I alt										

▼B

Tabel 22.6 — Anvendelsestabel for nøglebrancher og -produkter

	Produktionsomkostninger efter branche				Andre producenter	I alt	Eksport	Forbrug			I alt	Investeringer	Anvendelse i alt i køber-priser
	Nøglebrancher							Husholdninger	Det offentlige	NPISH'er			
	1	2	...	I alt									
Karakteristiske produkter													
1.													
2.													
...													
Andre produkter													
I alt													
Aflønning af ansatte													
Andre produktionsskatter, netto													
Forbrug af fast realkapital													
Overskud af produktionen, netto													
I alt													
Supplerende oplysninger													
Forbrug af arbejdskraft													
(Faste) bruttoinvesteringer													
(Fast) realkapital, netto													

▼ B

- 22.40 Når nøgleaktiviteterne er baseret på naturlige ikkevedvarende ressourcer som f.eks. ressourcer i undergrunden, registreres ændringer i disse ressourcer i form af nye fund og udtømmelse i regnskaberne for nøglesektoren på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status, og de hermed forbundne kapitalgevinster og -tab registreres på omvurderingskontoen. Disse data er afgørende for vurderingen af landets økonomiske resultater. Mere overordnet kan regnskaberne for nøglesektorerne udvides til også at omfatte miljøregnskaber.
- 22.41 Regnskaberne for nøglesektorerne kan vises inden for rammerne af de integrerede økonomiske konti. Der indsættes en eller flere kolonner for nøglesektorer, og andre kolonner omdøbes, hvis det er relevant, f.eks. »andre ikkefinansielle selskaber« eller »andre husholdninger«. Dermed bliver det muligt at se, hvor stor en andel af transaktioner og saldposter henholdsvis nøglesektoren og de øvrige sektorer tegner sig for. Præcis hvordan en sådan tabel skal udformes, afhænger af de mål, der forfølges. Herudover kan man i supplerende tabeller vise »fra hvem til hvem«-forholdet mellem nøglesektoren og de øvrige sektorer, herunder udlandet.

Medtagelse af ikkemonetære data

- 22.42 Et vigtigt kendetegn ved mange satellitregnskaber er medtagelse af ikke-monetære data som f.eks. data om CO₂-emissioner efter branche i miljøregnskaberne eller antal behandlinger efter form for sundhedspleje i sundhedsregnskaberne. Ved at samkøre sådanne ikkemonetære data med monetære data kan man udarbejde vigtige forholdstal, f.eks. CO₂-emissioner pr. mia. EUR værditilvækst eller omkostninger pr. behandling. Tabel 22.7 indeholder en lang række eksempler.

Yderligere oplysninger og supplerende begreber

- 22.43 To andre vigtige kendetegn ved satellitregnskaber er de yderligere oplysninger og supplerende begreber, de indeholder. Tabel 22.8 og 22.9 indeholder en lang række eksempler.

Tabel 22.7 — Eksempler på ikke-monetære data i satellitregnskaber

Satellitregnskab	Eksempel på ikke-monetære data	Forhold mellem monetære og ikke-monetære data
Uddannelse	Antal elever og studerende	Omkostninger og afgifter pr. elev/studerende
	Antal lærere	Aflønning af ansatte pr. lærer
Miljø	Ton olie	Oliepris pr. tønde
	CO ₂ -emissioner efter branche	CO ₂ -emissioner efter branche pr. mia. EUR værdi-tilvækst
Offentlige finanser	Beskæftigelse i den offentlige sektor	Aflønning af ansatte pr. ansat
	Antal sociale ydelser	Gennemsnitlig social ydelse
Sundhed	Antal behandlinger/patienter efter form for sundhedspleje	Omkostninger pr. behandling/patient
Husholdningernes produktion	Tidsforbrug i forbindelse med husholdningernes produktion	Offeromkostninger i forbindelse med tidsforbrug
Arbejdskraft	Beskæftigelse (antal arbejdstimer/ftæ) efter branche	Aflønning af ansatte pr. arbejdstime/ftæ
	Antal job	

▼ **B**

Satellitregnskab	Eksempel på ikke-monetære data	Forhold mellem monetære og ikke-monetære data
Produktivitet og vækst	Forbrug af arbejdskraft efter branche	Arbejdsproduktivitet efter branche
FoU	Antal meddelte patenter	
	Beskæftigelse inden for FoU	Aflønning af ansatte efter ansat
Sikkerhed	Antal indsatte i fængsler	Omkostninger pr. indsat
Social beskyttelse	Antal sociale ydelser, f.eks. pensionsmodtagere	Gennemsnitlig social ydelse efter (type) ordning
Turisme	Antal turister	Udgifter pr. turist

Tabel 22.8 — Eksempler på yderligere oplysninger i visse satellitregnskaber

Satellitregnskab	Yderligere detaljerede oplysninger
Landbrug	Flere detaljerede oplysninger om produktionen af forskellige landbrugsprodukter
Miljø	Meget mere detaljerede oplysninger om værdien af beholdninger og strømme af naturressourcer
	Flere detaljerede oplysninger om udgifter til miljøbeskyttelse
Sundhed	Detaljeret opdeling af sundhedstjenester
Husholdningernes produktion	Husholdningernes produktion opdelt efter hovedformål (f.eks. bolig, ernæring, pleje)
Personlig indkomst og formue	Oplysninger om fordeling af personlig indkomst og formue
Arbejdskraft og SAM	Aflønning af ansatte og beskæftigelse efter alder, køn og uddannelsesniveau
Social beskyttelse	Indtægter og udgifter efter socialsikringsordninger enkelt- eller gruppevis
Tabeller over skatteprovenu	Skatteprovenu opdelt efter en meget mere detaljeret klassifikation

Tabel 22.9 — Eksempler på supplerende begreber i visse satellitregnskaber

Satellitregnskab	Supplerende begreber
Landbrug	Tre indikatorer for landbrugsindkomst
Miljø	Miljøskatter
Offentlige finanser	Offentlige indtægter og udgifter
Den uformelle sektor	Uformel sektor
Produktivitet og vækst	Totalfaktorproduktivitet
Social beskyttelse	Samlede udgifter til alderssydelser

▼ B

Satellitregnskab	Supplerende begreber
Tabeller over skatteprovenu	Skatteprovenu i alt i henhold til forskellige alternative definitioner

Andre grundbegreber

22.44 Der anvendes almindeligvis ikke andre grundbegreber i satellitregnskaber. En forholdsvis lille afvigelse består i, at nogle tjenester i visse satellitregnskaber ikke behandles som hjælpeaktiviteter, f.eks. behandles transporttjenester i et satellitregnskab for transport ikke som en hjælpeaktivitet. I nogle satellitregnskaber kan det imidlertid være nødvendigt at ændre grundbegreberne betydeligt, i miljøregnskabet vil man f.eks. kunne korrigere nationalproduktet for udtømmelse af naturressourcer. Tabel 22.10 indeholder en række eksempler.

Anvendelse af modellering og medtagelse af forsøgsresultater

22.45 Nogle satellitregnskaber kan være kendetegnet ved medtagelse af forsøgsresultater eller anvendelse af modellering; tallene i satellitregnskaberne er mindre pålidelige end tallene i hovedkontiene. Ved udarbejdelsen af hovedkontiene anvender man dog også økonometriske eller matematiske modeller, og der medtages også forsøgsresultater. Dette udgør derfor ikke en grundlæggende forskel mellem hovedregnskabet og satellitregnskaberne. Disse forhold fremgår af eksemplerne i tabel 22.11.

Tabel 22.10 — Eksempler på andre grundbegreber i satellitregnskaber

Satellitregnskab	Andet grundbegreb
Miljø	Korrigerings af nationalprodukt for udtømmelse, det offentlige defensive udgifter og forringelse
Sundhed	Bedriftssundhedstjenester er ikke en hjælpeaktivitet
Husholdningernes produktion	Ulønnede tjenester i hjemmet og frivilligt arbejde ligger inden for produktionsgrænsen
Udvidet regnskab	Regnskab, der omfatter væsentligt bredere begreber for produktion og investeringer (f.eks. menneskelig kapital og varige forbrugsgoder)
Supplerende tabel over pensioner	Ikke-fondsbaseerede pensionsydelse behandles som passiver og aktiver
Transport	Transporttjenester er ikke en hjælpeaktivitet

Tabel 22.11 — Eksempler på anvendelse af økonometriske eller matematiske modeller til udarbejdelse af hovedregnskab og satellitregnskaber

Hovedregnskab	<p>Skøn over værdien af finansielle eller ikke-producerede aktiver som netto-tidsværdien af forventede fremtidige indtægter og udgifter</p> <p>Korrigerings af forbrugsundersøgelser for bortfald ved hjælp af en regressionsanalyse</p> <p>Skøn over nettorealkapitalbeholdning og forbrug af fast realkapital ved hjælp af PIM-metoden (perpetual inventory method), forventet økonomisk levetid og matematiske funktioner for afskrivning</p> <p>Skøn over værdien af bolig-tjenester i ejerboliger ved hjælp af data om boligmasse, markedsleje og en regressionsanalyse</p> <p>Skøn over sæsonkorrektions ved hjælp af en matematisk model</p> <p>Skøn over ændringer i hedonisk pris ved hjælp af en matematisk model</p>
---------------	---

▼B

Satellitregnskaber	
Miljø	Skøn over værdien af udtømmelse og forringelse
Husholdningernes produktion	Skøn over værdien af ulønnede tjenester i hjemmet
Den uformelle sektor	Forsøgsvis skøn over værdien af alle former for uformelle aktiviteter
Produktivitet og vækst	Skøn over kapitalinputmængde ved hjælp af funktioner af alder/effektivitet for hver type aktiver
Supplerende tabel over pensioner	Skøn over pensionsrettigheder ved hjælp af alle former for aktuarmæssige antagelser om demografi, diskonto og lønstigning
Tabel med forsøgsresultater vedrørende behandling af FoU-udgifter som investeringer	

Udformning og udarbejdelse af satellitregnskaber

22.46 Udformning og udarbejdelse af et satellitregnskab foregår i fire etaper:

- a) definition af formål, anvendelse og krav
- b) udvælgelse af relevante elementer fra nationalregnskabet
- c) udvælgelse af relevante supplerende oplysninger, f.eks. fra diverse specifikke statistikker eller administrative kilder
- d) sammenstilling af de to sæt begreber og tal til et enkelt sæt tabeller og konti.

22.47 Når der for første gang udformes og udarbejdes satellitregnskaber, fører disse fire etaper ofte til uventede resultater. Udarbejdelse af satellitregnskaber er derfor produkter under fremstilling. Først når man har opnået erfaringer med udarbejdelse, anvendelse og i givet fald ændring af et satellitregnskab, kan et sæt forsøgstabeller omdannes til et fuldt udbygget statistisk produkt.

22.48 I forbindelse med udvælgelsen af relevante elementer fra nationalregnskabet kan der skelnes mellem tre indfaldsvinkler, nemlig de internationale nationalregnskabsbegreber, de direkte anvendelige begreber fra landets nationalregnskabsstatistik samt pålideligheden af nationalregnskabsstatistikken.

22.49 Når begreberne fra hovedregnskabet skal anvendes til et bestemt formål i forbindelse med udformning og udarbejdelse af et satellitregnskab, kommer der ofte nye aspekter for dagen. Disse kan i forhold til formålet være både en hjælp og en uventet begrænsning. Når man f.eks. udformer og udarbejder et FoU-regnskab for første gang, kan der opstå problemer, såsom overlappning med opgørelser af FoU inden for software og sundhedspleje, eller der kan blive kastet lys over den rolle, multinationale selskaber spiller i forbindelse med import og eksport af FoU.

22.50 Noget lignende gælder for de direkte anvendelige begreber, der anvendes ved udarbejdelse af nationalregnskabsstatistikken. Væsentlige detaljerede oplysninger kan vise sig at mangle, fordi niveauet for udarbejdelse eller offentliggørelse er stærkt aggregeret, eller de internationale begreber kan vise sig ikke at være blevet anvendt konsekvent. For eksempel kan nogle store multinationale selskabers FoU-aktiviteter være medtaget under den branche, der svarer til deres hovedaktivitet, og ikke under FoU-tjenester.

▼B

- 22.51 Pålideligheden af visse dele af nationalregnskabsstatistikken kan være et problem. Nationalregnskabsstatistikken er udarbejdet og offentliggjort uden tanke på satellitregnskaber. Hvis man blot udvælger de relevante tal i den officielle nationalregnskabsstatistik, vil det ofte vise sig, at omfang, sammensætning eller udvikling over tid ikke er plausible til formålet. Derfor skal de eksisterende datakilder og udarbejdelsesmetoder kontrolleres og konsolideres med supplerende datakilder eller bedre udarbejdelsesmetoder.
- 22.52 Ved udvælgelsen af relevante oplysninger fra andre kilder end nationalregnskabet som f.eks. andre officielle statistikker eller administrative datakilder vil der opstå lignende problemer med begreber og tal. De officielt anvendte begreber kan vise sig at være forbundet med uventede mangler i forhold til satellitregnskabets særlige formål, de faktisk anvendte begreber kan afvige fra de officielle begreber, og pålidelighed, detaljeringsgrad, tidspunkt og hyppighed kan volde problemer. Alle disse problemer skal løses enten ved at foretage supplerende skøn til udligning af de begrebsmæssige forskelle, klassificere ikkemonetære strømme efter branche eller sektor, eller ved at justere de begreber, der anvendes i satellitregnskabet.
- 22.53 Det kræver ekstra arbejde at samle nationalregnskabsoplysningerne og de øvrige oplysninger i et enkelt sæt tabeller eller konti, idet udeladelser, overlapninger og numeriske uoverensstemmelser skal udbedres og resultaternes plausibilitet evalueres. Målet er så vidt muligt at nå frem til et fuldt harmonisk sæt tabeller. Det kan dog være nødvendigt at gøre opmærksom på forskelle mellem datakilder og alternative tilgange.
- 22.54 At skulle omdanne et konsistent satellitregnskab til et produkt for databrugere kan indebære yderligere etaper. Der kan eventuelt oprettes en oversigtstabel med nøgleindikatorer for en årrække. Disse nøgleindikatorer kan f.eks. fokusere på en beskrivelse af det pågældende særlige emnes omfang, komponenter og udvikling, eller de kan pege på forbindelserne med den nationale økonomi og dennes hovedkomponenter. Der kan tilføjes yderligere oplysninger eller klassifikationer, som er relevante til politik- og analyseformål. Oplysninger med ringe værditilvækst, eller som er forbundet med forholdsvis store omkostninger, kan udelades. Der kan eventuelt også gøres en indsats for at forenkle tabellerne og for at gøre dem nemmere at anvende og mere gennemsigtige for databrugere; der kan desuden opstilles en særskilt tabel med almindelige bogføringsopdelinger.

NI SPECIFIKKE SATELLITREGNSKABER

22.55 I resten af dette kapitel beskrives følgende satellitregnskaber kort:

- a) Landbrugsregnskaber
- b) Miljøregnskaber
- c) Sundhedsregnskaber
- d) Regnskaber for husholdningernes produktion
- e) Arbejdskraftregnskaber og SAM
- f) Produktivitets- og vækstregnskaber
- g) FoU-regnskaber
- h) Regnskaber for social beskyttelse
- i) Turismeregnskaber

▼B**Landbrugsregnskaber**

22.56 De europæiske landbrugsregnskaber (LR) ⁽¹⁾ er et eksempel på et landbrugsregnskab. Det har til formål at gøre rede for landbrugsproduktionen og udviklingen i landbrugsindkomsten. Disse oplysninger anvendes til at analysere den økonomiske situation for en medlemsstats landbrug og til at overvåge og evaluere den fælles landbrugspolitik i Unionen.

22.57 LR består af en produktionskonto, en indkomstdannelseskonto, en konto for virksomhedsindkomst og en kapitalkonto for landbrugsproduktion. Produktionskontoen er udførligt opdelt og viser produktionen for en række landbrugsprodukter tillige med ikkelandbrugsmæssige biaktiviteter; den indeholder også meget detaljerede oplysninger om forbrug i produktionen og investeringer. Dataene i produktionskontoen og de faste bruttoinvesteringer er anført i både løbende priser og i mængdeopgørelser. Herudover foreligger følgende tre landbrugsindkomstindikatorer:

- a) indeks for landbrugets reale faktorindkomst pr. årsværk, der betragtes som fuldtidsækvivalent
- b) indeks for landbrugets reale nettovirksomhedsindkomst pr. ulønnet årsværk, der betragtes som fuldtidsækvivalent
- c) landbrugets nettovirksomhedsindkomst.

Indeksene og værdiændringerne i reale værdier i indkomstindikatorerne fremkommer ved at deflatere de tilsvarende nominelle data med det implicitte prisindeks for bruttonationalproduktet.

22.58 Landbrugsbranchen i LR ligner i høj grad landbrugsbranchen i nationalregnskabets hovedstruktur. Der er dog forskelle. LR omfatter f.eks. ikke enheder, der producerer frø til forskning eller certificering, eller enheder, for hvilke landbrugsaktiviteten kun er en fritidsaktivitet. Men landbrugsbranchen omfatter de fleste af de landbrugsaktiviteter, der udøves af enheder, hvis hovedaktivitet er af ikkelandbrugsmæssig art.

22.59 I LR er hovedvægten lagt på produktionsprocessen og den herved dannede indkomst. Principielt behøver et landbrugssatellitregnskab dog ikke at svare fuldstændigt til LR. Landbrugsregnskaber kan også omfatte en tilgangs- og anvendelsestabel, der giver et systematisk overblik over tilgang og anvendelse af landbrugsprodukter. Den vil i givet fald indeholde oplysninger om den rolle, importen, herunder tolden, spiller, og om udviklingen i efterspørgslen efter landbrugsprodukter, f.eks. eksport og husholdningernes forbrug, samt den rolle, de hermed forbundne skatter og subsidier spiller. Landbrugsregnskaberne kan desuden udvides til også at omfatte ikkelandbrugsmæssige biaktiviteter, f.eks. fritidsaktiviteter. Dette kan tydeliggøre vigtige udviklingstendenser og substitutionsmekanismer. Samspejlet med det offentlige kan ekspliciteres ved at tilføje en tabel, der viser alle indkomst- og kapitaloverførsler fra lokale, statslige eller europæiske offentlige myndigheder til landbrugsbranchen; dette kan også omfatte særbehandling i skattesystemet. Landbrugsregnskaberne kan også udformes som et særligt sektorregnskab omfattende et fuldstændigt kontosystem med statuskonti og finansielle konti for landbrugere og selskaber, der beskæftiger sig med landbrug.

⁽¹⁾ Jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 138/2004 af 5. december 2003 om landbrugsregnskaber i Fællesskabet (EUT L 33 af 5.2.2004, s. 1).

▼B**Miljøregnskaber**

- 22.60 I de internationale retningslinjer for miljøregnskaber (System of Environmental and Economic Accounting, SEEA, 2003)⁽¹⁾ præsenteres et udførligt regnskabssystem til beskrivelse og analyse af miljøet og dets samspil med økonomien. Miljøregnskabet er et satellitregnskab til nationalregnskabet. Dette indebærer, at det er de samme klassifikationer og begreber, der anvendes; der foretages kun ændringer, hvis det er nødvendigt for formålet med miljøregnskabet.
- 22.61 Det integrerede sæt af konti til økonomiske og miljømæssige oplysninger giver mulighed for at analysere miljøets bidrag til økonomien og økonomiens indvirkning på miljøet. Det opfylder de politiske beslutningstageres behov, idet det leverer indikatorer og beskrivende statistikker til overvågning af interaktionen mellem miljø og økonomi. Det kan også bruges som et værktøj til strategisk planlægning og politikanalyse med henblik på at afdække mere bæredygtige veje for udviklingen. For eksempel skal politiske beslutningstagere, der har indflydelse på udviklingen af brancher, som i stort omfang udnytter naturressourcer som tilførsel eller som fraførsel, være opmærksomme på miljøvirkningerne på længere sigt. Politiske beslutningstagere, der fastsætter miljønormer, skal desuden være opmærksomme på de sandsynlige konsekvenser for økonomien, f.eks. hvilke brancher der risikerer at lide skade, og hvilke konsekvenser der vil være for beskæftigelse og købekraft. Man kan sammenligne alternative miljøstrategier ved at tage hensyn til de økonomiske konsekvenser.
- 22.62 I hovedregnskabet er der taget hensyn til forskellige miljøregnskabsaspekter. Navnlig vises mange omkostnings- og kapitalposter, der vedrører regnskaber over naturressourcer, særskilt i klassifikationer og konti for beholdninger og andre mængdemæssige ændringer i aktiver. Klassifikationen af ikkeproducerede aktiver indeholder f.eks. særskilte poster for aktiver i undergrunden såsom olie- og mineralforekomster, ikkeavlede/dyrkede biologiske ressourcer og vandressourcer. Sådanne kendetegn letter anvendelsen af hovedregnskabet som udgangspunkt for miljøregnskabet. En række elementer i hovedregnskabet, særlig i kontoen for andre mængdemæssige ændringer, opdeles dog yderligere og omklassificeres i satellitregnskabet, mens andre elementer tilføjes.
- 22.63 Set ud fra et miljøsynspunkt er der to store ulemper ved hovedregnskabet og dets nøgleaggregater såsom BNP, investeringer og opsparing. For det første er dækningen af udtømmelse og ressourceknaphed — der kan true opretholdelsen af en økonomis produktivitet — begrænset. For det andet dækker hovedregnskabet ikke den kvalitetsmæssige forringelse af miljøet og konsekvenserne heraf for menneskers sundhed og velfærd.
- 22.64 I hovedregnskabet indgår kun producerede aktiver i beregningen af nettoværditilvækst. Omkostningerne til deres anvendelse afspejles af forbrug i produktionen og forbrug af fast realkapital. Ikkeproducerede naturressourcer — såsom jord, mineralforekomster og skove — medregnes under aktiver, hvis de er underlagt institutionelle enheders faktiske kontrol. Der tages dog ikke hensyn til deres anvendelse i produktionsomkostningerne. Dette indebærer, at enten afspejler prisen for produkterne ikke disse omkostninger, eller — hvis der er tale om udtømmelsesomkostninger — at disse henregnes under andre ikkeidentificerede elementer ved beregningen af overskuddet af produktionen som residual. I miljøregnskabet kan sådanne omkostninger identificeres og beregnes eksplicit.

⁽¹⁾ Håndbogen er offentliggjort i fællesskab af De Forenede Nationer, Europa-Kommissionen, Den Internationale Valutafond, OECD og Verdensbanken.

▼B

- 22.65 Det miljøøkonomiske regnskabssystem SEEA 2003 omfatter fem kategorier:
- a) konti for fysiske og hybride strømme
  - b) økonomiske konti for miljøtransaktioner
  - c) konti for miljøaktiver i fysiske enheder og i pengeværdi
  - d) konti for defensive udgifter og udtømmelse
  - e) ændring af aggregater fra hovedregnskabet for at tage hensyn til forringelse.
- 22.66 I kontiene for fysiske og hybride strømme registreres fire former for strømme:
- a) Naturressourcer: mineralforekomster, energiressourcer, vand, jord og biologiske ressourcer. I det øjeblik, de omsættes på markedet, bliver de en del af økonomien og kan betegnes som produkter.
  - b) Input fra økosystemet: oxygen, som er nødvendigt til forbrænding, og vand fra nedbør eller naturlige vandløb samt andre naturlige input som f.eks. næringsstoffer og kuldioxid, som er nødvendige for plantevækst; dette omfatter ikke vand, næringsstoffer eller oxygen, som økonomien leverer som produkter.
  - c) Produkter: varer og tjenester, der produceres og anvendes inden for økonomien, herunder strømme af varer og tjenester mellem den nationale økonomi og udlandet. Heri indgår avlede/dyrkede biologiske aktiver, solgte eller købte naturressourcer som f.eks. olie, træ og vand samt affaldsprodukter med en økonomisk værdi.
  - d) Restprodukter: utilsigtede og uønskede output fra økonomien, hvis værdi er nul eller negativ for den, der producerer dem. Restprodukter omfatter fast, flydende og gasformigt affald. De kan genvindes eller genbruges, eller de kan udledes til miljøet. Restprodukter kan have en positiv værdi for andre enheder end den, der producerer dem. Husholdningsaffald, der indsamles til genvinding, har f.eks. ingen værdi for husholdningen, men kan have en vis værdi for genvindingsvirksomheden. Affaldsprodukter, der har en realiserbar værdi for den, der producerer dem, f.eks. kasseret udstyr, betragtes som produkter, ikke som restprodukter.
- 22.67 Fysiske strømme måles i mængdeenheder, der afspejler det pågældende materiales, den pågældende energiforms eller de pågældende restprodukters fysiske karakteristika. En fysisk strøm kan måles i alternative enheder, afhængigt af hvilket fysisk karakteristikon der tages i betragtning. Hvilken enhed der egner sig, afhænger af formålet med strømkontoen og dens tilsigtede anvendelse. Til opgørelse af fysiske strømme er vægt og mængde de hyppigst anvendte fysiske karakteristika. Til opgørelse af energistrømme er joules eller ton olieækvivalent den mest almindelige enhed. Mængdeenhederne i kontiene for fysiske strømme afviger fra de mængder, der anvendes i hovedregnskabet. I hovedregnskabet er en computers »mængde« f.eks. ikke dens vægt, men en vægtet blanding af de af brugeren ønskede karakteristika, f.eks. regnehastighed.
- 22.68 Kontiene for fysiske strømme kan præsenteres som tilgangs- og anvendelsestabeller. Jf. tabel 22.12 og 22.13.

▼B

- 22.69 Kontiene for hybride strømme er én enkelt matrixrepræsentation, der indeholder både nationale monetære konti og konti for fysiske strømme. En vigtig form for hybride konti er de hybride tilgangs- og anvendelsestabeller; heri sammenstilles oplysninger fra de fysiske tilgangs- og anvendelsestabeller med oplysninger fra de monetære tilgangs- og anvendelsestabeller.
- 22.70 Oplysningerne i kontiene for de hybride strømme kan sammenknyttes med miljøemner og dermed tage særlige miljøproblemer op, f.eks. »drivhuseffekten«, nedbrydningen af ozonlaget og forsurening. Dette forudsætter, at tallene for specifikke stoffer konverteres til aggregerede indikatorer for miljøområder ved hjælp af omregningsfaktorer. Der kan derefter opstilles en oversigtstabel, som viser, hvordan forbrug og forskellige branchers produktion bidrager til de forskellige miljøområder og BNP, jf. tabel 22.14.

Tabel 22.12 — Fysisk tilgangs- og anvendelsestabel

Fysisk tilgangstabel

(i mio. ton)

		Branche				Forbrug			Kapital	Udlandet				Det nationale miljø	Materialetilgang i alt
		Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	Fremstillingsvirksomhed, elforsyning og bygge- og anlægsvirksomhed	Tjenester	Brancher i alt	Transport for egen regning	Andet forbrug	Forbrug i alt	Investeringer, lagerændringer, oplagring af affald	Import af produkter	Naturressourcer og input fra økosystemet leveret af ikke-residenter på det nationale område	Restprodukter produceret af ikke-residenter i udlandet	Grænseoverskridende indgående strømme fra udlandet efter miljømedier	E	
Produkter	P1	Animalske og vegetabiliske produkter	66,000	49,000	1,000	116,000				16,000					132,000
	P2	Sten, grus og byggematerialer	112,000	163,000		275,000				13,000					288,000
	P3	Energi	65,000	59,000		124,000				95,000					219,000
	P4	Metaller, maskiner mv.		10,000		10,000				10,000					20,000
	P5	Plast og plastprodukter		2,000		2,000				2,000					4,000
	P6	Træ, papir mv.	7,000	7,000		14,000				1,000					15,000
	P7	Andre varer		9,000	1,000	10,000				13,000					23,000
		Alle produkter	250,000	299,000	2,000	551,000				150,000					701,000

(i mio. ton)

			Branche				Forbrug			Kapital	Udlandet				Det nationale miljø	Materialetilgang i alt				
			Landbrug, fiskeri og råstofudvinding		Fremstillingsvirksomhed, elforsyning og bygge- og anlægsvirksomhed		Tjenester		Brancher i alt		Transport for egen regning	Andet forbrug	Forbrug i alt	Investeringer, lagerændringer, oplagring af affald	Import af produkter		Naturressourcer og input fra økosystemet leveret af ikke-residenter på det nationale område		Restprodukter produceret af ikke-residenter i udlandet	Grænseoverskridende indgående strømme fra udlandet efter miljømedier
																	M2	M1		
			I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF					E					
Restprodukter	Til det nationale område																			
	R1	CO ₂	19,020	111,398	29,930	160,348	16,908	25,080	41,988	0,990			4,172				207,498			
	R2	N ₂ O	0,007	0,042	0,012	0,061	0,003	0,004	0,007				0,001				0,069			
	R3	CH ₄	0,073	0,452	0,125	0,650	0,004	0,020	0,024	0,477			0,001				1,152			
	R4	NO _x	0,061	0,275	0,151	0,487	0,084	0,026	0,110				0,025	0,117			0,739			
	R5	SO ₂	0,023	0,139	0,030	0,192	0,003	0,001	0,004				0,001	0,087			0,284			
	R6	NH ₃	0,020	0,123	0,038	0,181		0,007	0,007					0,019			0,207			
	R7	Andre til luft	0,010	0,061	0,015	0,086		0,012	0,012					0,002			0,100			
	R8	P	0,070	0,020	0,004	0,094		0,011	0,011	0,003			0,001	0,014			0,123			
	R9	N	0,590	0,210	0,098	0,898		0,117	0,117	0,024			0,006	0,323			1,368			

(i mio. ton)

		Branche				Forbrug			Kapital	Udlandet				Det nationale miljø	Materialetilgang i alt			
		Landbrug, fiskeri og råstofudvinding		Fremstillingsvirksomhed, elforsyning og bygge- og anlægsvirksomhed		Tjenester		Brancher i alt	Transport for egen regning	Andet forbrug	Forbrug i alt	Investeringer, lagerændringer, oplagring af affald	Import af produkter	Naturressourcer og input fra økosystemet leveret af ikke-residenter på det nationale område		Restprodukter produceret af ikke-residenter i udlandet	Grænseoverskridende indgående strømme fra udlandet efter miljømedier	E
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	M2	M1	M1	M3	E				
R10	Andre til vand	0,030	0,021	0,006	0,057		0,021	0,021	0,001			0,001	0,003		0,083			
R11	Mineaffald	7,233	2,320		9,553										9,553			
R12	Andet fast affald	8,103	71,619	22,929	102,651	0,100	5,060	5,160	71,100			1,548	7,656		188,115			
	Til det nationale område i alt	35,240	186,680	53,338	275,258	17,102	30,359	47,461	72,595			5,756	8,221		409,291			
	Til udlandet																	
	Til luft																	
R1	CO ₂			4,569	4,569	0,739		0,739							5,308			
R4	NO _x			0,010	0,010	0,004		0,004							0,014			
R5	SO ₂			0,008	0,008	0,002		0,002							0,010			
	Til udlandet i alt			4,587	4,587	0,745		0,745							5,332			

(i mio. ton)

	Branche				Forbrug			Kapital	Udlandet				Det nationale miljø	Materialetilgang i alt	
	Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	Fremstillingsvirksomhed, elforsyning og bygge- og anlægsvirksomhed	Tjenester	Brancher i alt	Transport for egen regning	Andet forbrug	Forbrug i alt	Investeringer, lagerændringer, oplagring af affald	Import af produkter	Naturressourcer og input fra økosystemet leveret af ikke-residenter på det nationale område	Restprodukter produceret af ikke-residenter i udlandet	Grænseoverskridende indgående strømme fra udlandet efter miljømedier	E		
															I1
	Restprodukter i alt	35,240	186,680	57,925	279,845	17,847	30,359	48,206	72,595		5,756	8,221		414,623	
	Materialetilgang i alt	285,240	485,680	59,925	830,845	17,847	30,359	48,206	72,595	150,000	5,756	8,221		1 115,623	
	Nettoakkumulering af alle materialer (anvendelse minus tilgang)					1,153	15,641	16,794	72,215	- 49,000	3,000	- 0,424	- 4,302	372,717	411,000

Kilde:
SEEAland datasæt.

Tabel 22.13 — Fysisk tilgangs- og anvendelsestabel (fortsat)

Fysisk anvendelsestabel

(i mio. ton)

		Branche				Forbrug			Kapital	Udlandet				Det nationale miljø	Materialeanvendelse i alt	
		Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	Fremstillingsvirksomhed, elforsyning og bygge- og anlægsvirksomhed	Tjenester	Brancher i alt	Transport for egen regning	Andet forbrug	Forbrug i alt	Investeringer, lagerændringer, oplagring af affald	Eksport	Naturressourcer og input fra økosystemet anvendt af ikke-residenter på det nationale område	Resiprokter anvendt af ikke-residenter i udlandet	Grænseoverskridende udgående strømme til udlandet efter miljømedier	E		
																I1
Produkter	P1	Animalske og vegetabiliske produkter	23,000	60,000	4,000	87,000		16,000	16,000	3,000		26,000				132,000
	P2	Sten, grus og byggematerialer	12,000	148,000	2,000	162,000			2,000	2,000	114,000	10,000				288,000
	P3	Energi	34,000	101,000	20,000	155,000	7,000	10,000	17,000			47,000				219,000
	P4	Metaller, maskiner mv.		11,000		11,000	1,000		1,000	1,000		7,000				20,000
	P5	Plast og plastprodukter		2,000		2,000						2,000				4,000
	P6	Træ, papir mv.		7,000	4,000	11,000		1,000	1,000			3,000				15,000
	P7	Andre varer	5,000	8,000	1,000	14,000		2,000	2,000	1,000		6,000				23,000
		Alle produkter	74,000	337,000	31,000	442,000	8,000	31,000	39,000	119,000		101,000				701,000

(i mio. ton)

			Branche				Forbrug			Kapital	Udlandet				Det nationale miljø	Materialeanvendelse i alt
			Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	Fremstillingsvirksomhed, elforsyning og bygge- og anlægsvirksomhed	Tjenester	Brancher i alt	Transport for egen regning	Andet forbrug	Forbrug i alt	Investeringer, lagerændringer, oplagring af affald	Eksport	Naturressourcer og input fra økosystemet anvendt af ikke-residenter på det nationale område	Resiprodkter anvendt af ikke-residenter i udlandet	Grænseoverskridende udgående strømme til udlandet efter miljømedier	E	
Naturressourcer	Nationale naturressourcer															
	N1	Olie	38,000													38,000
	N2	Gas	27,000													27,000
	N3	Andet	118,000	55,000												173,000
	N4	Træ	7,000	1,000						1,000	1,000					9,000
	N5	Fisk	1,000									1,000				2,000
	N6	Andet		2,000												2,000
	N7	Vand	1,000	6,000												7,000
	Nationale naturressourcer i alt		192,000	64,000						1,000	1,000		1,000			258,000

(i mio. ton)

		Branche				Forbrug			Kapital	Udlandet				Det nationale miljø	Materialeanvendelse i alt
		Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	Fremstillingsvirksomhed, elforsyning og bygge- og anlægsvirksomhed	Tjenester	Brancher i alt	Transport for egen regning	Andet forbrug	Forbrug i alt	Investeringer, lagerændringer, oplagring af affald	Eksport	Naturressourcer og input fra økosystemet anvendt af ikke-residenter på det nationale område	Resiproducter anvendt af ikke-residenter i udlandet	Grænseoverskridende udgående strømme til udlandet efter miljømedier	E	
	Udlandets naturressourcer														
	N5 Fisk	4,000			4,000										4,000
	N7 Vand		1,000		1,000		1,000	1,000							2,000
	Udlandets naturressourcer i alt	4,000	1,000		5,000		1,000	1,000							6,000
	Naturressourcer i alt	196,000	65,000		261,000		2,000	2,000					1,000		264,000
Input fra økosystemet	Input fra det nationale økosystem	15,000	81,000	22,000	118,000	10,000	13,000	23,000					2,000		143,000
	Input fra udlandets økosystem			3,000	3,000	1,000		1,000							4,000
	Input fra økosystemet i alt	15,000	81,000	25,000	121,000	11,000	13,000	24,000					2,000		147,000

			<i>(i mio. ton)</i>													
			Branche				Forbrug			Kapital	Udlandet				Det nationale miljø	Materialeanvendelse i alt
			Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	Fremstillingsvirksomhed, elforsyning og bygge- og anlægsvirksomhed	Tjenester	Brancher i alt	Transport for egen regning	Andet forbrug	Forbrug i alt	Investeringer, lagerændringer, oplagring af affald	Eksport	Naturressourcer og input fra økosystemet anvendt af ikke-residenter på det nationale område	Resiproducter anvendt af ikke-residenter i udlandet	Grænseoverskridende udgående strømme til udlandet efter miljømedier		
			I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	X2	X1	X1	X3	E	
Resiproducter	Fra det nationale område															
	R1	CO ₂													207,498	207,498
	R2	N ₂ O													0,069	0,069
	R3	CH ₄													1,152	1,152
	R4	NO _x											0,669	0,070		0,739
	R5	SO ₂											0,196	0,088		0,284
	R6	NH ₃											0,099	0,108		0,207
	R7	Andre fra luft											0,002	0,098		0,100
	R8	P			0,020	0,020							0,010	0,093		0,123
	R9	N			0,115	0,115							0,543	0,710		1,368
R10	Andre fra vand			0,010	0,010							0,002	0,071		0,083	

(i mio. ton)

		Branche				Forbrug			Kapital	Udlandet				Det nationale miljø	Materialeanvendelse i alt
		Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	Fremstillingsvirksomhed, elforsyning og bygge- og anlægsvirksomhed	Tjenester	Brancher i alt	Transport for egen regning	Andet forbrug	Forbrug i alt	Investeringer, lagerændringer, oplagring af affald	Eksport	Naturressourcer og input fra økosystemet anvendt af ikke-residenter på det nationale område	Resiproducter anvendt af ikke-residenter i udlandet	Grænseoverskridende udgående strømme til udlandet efter miljømedier	E	
R11	Mineaffald													9,553	9,553
R12	Andet fast affald	0,240	2,680	3,780	6,700				25,810				2,398	153,207	188,115
	Fra det nationale område i alt	0,240	2,680	3,925	6,845				25,810				3,919	372,717	409,291
	Fra udlandet														
R1	CO ₂											5,308			5,308
R4	NO _x											0,014			0,014
R5	SO ₂											0,010			0,010
	Fra udlandet i alt											5,332			5,332
I alt		0,240	2,680	3,925	6,845				25,810			5,332	3,919	372,717	414,623
Materialeanvendelse i alt		285,240	485,680	59,925	830,845	19,000	46,000	65,000	144,810	101,000	3,000	5,332	3,919	372,717	1 526,623

▼ B

Tabel 22.14 — Nettobidrag fra forbrug og produktion til BNP og til en række miljøområder i Nederlandene, 1993

I procent

	Økonomi	Miljø				
		Drivhuseffekten	Nedbrydning af ozonlaget	Forsuring	Eutrofiering	Fast affald
I alt		100	100	100	100	100
Forbrug		19	2	15	9	31
Brancher		79	97	85	91	66
Kapital og andre kilder		2	1	—	—	3
Forbrug	100	100	100	100	100	100
Transport for egen regning	8	38	—	88	21	1
Andet forbrug	92	62	100	12	79	99
Produktion	100	100	100	100	100	100
Landbrug, skovbrug, fiskeri og jagt	3	15	2	47	91	7
Råstofudvinding	3	2	—	1	—	1
Fremstillingsvirksomhed						
Olieindustrien	1	7	—	11	—	
Den kemiske industri	2	14	27	6	2	16
Metal- og maskinindustrien	3	2	9	1	—	2
Anden fremstillingsvirksomhed	12	12	20	7	6	25
Offentlige værker	2	26	—	9	1	2
Transport og oplagring	6	8	6	12	1	5
Andre tjenester	68	14	36	6	– 1	42

Kilde: de Haan (1997). Bemærk:
En tankestreg angiver, at mængden er nul.

22.71 Det økonomiske kontosystem for miljøtransaktioner består af miljøbeskyttelseskonti og konti for andre miljørelaterede transaktioner som f.eks. skatter, subsidier, investeringstilskud, formueindkomst og køb af emissions- og ejendomsrettigheder.

22.72 Til beskrivelse af miljøbeskyttelse er en funktional tilgang sammen med en form for aktivitets- og produktanalyse meget relevant. Miljøbeskyttelse omfatter et bredt spektrum af økonomiske aktiviteter og produkter, f.eks. investeringer i rene teknologier, genopretning af miljøet efter en forurening, genvinding, produktion af miljøvenlige varer og tjenester samt bevaring og forvaltning af naturaktiver og -ressourcer. Et nationalt aggregat af miljøbeskyttelsesudgifter kan defineres således, at det omfatter hjælpeaktiviteter og tilknyttede produkter.

▼ B

- 22.73 I kontiene for miljøaktiver skelnes der mellem tre forskellige former for miljøaktiver: naturressourcer, jord og overfladevand samt økosystemer. Flere af disse miljøaktiver registreres ikke i hovedregnskabet. Dette gælder miljøaktiver, for hvilke der ikke kan fastlægges nogen ejendomsret. Det drejer sig bl.a. om miljøelementer som luft, store vandområder og økosystemer, der er så udstrakte og ukontrollerbare, at effektive ejendomsrettigheder ikke kan håndhæves. Ressourcer, hvis forekomst ikke er klart fastslået ved udforskning og udvikling, f.eks. formodede olieforekomster, eller som i øjeblikket er utilgængelige, f.eks. skove i fjerne egne, betragtes heller ikke som aktiver i hovedregnskabet. Det samme gælder ressourcer, hvis forekomst er blevet fastslået ved geologiske undersøgelser, eller som er umiddelbart tilgængelige, men som ikke i øjeblikket giver økonomisk gevinst, da de endnu ikke kan udnyttes profitabelt.
- 22.74 I kontiene for miljøaktiver i fysiske enheder og i pengeværdi opgøres beholdningerne af de forskellige miljøaktiver og ændringerne heri. For nogle af aktiverne kan en sådan konto opstilles i pengeværdi, men for andre kun i fysiske enheder. Hvad angår økosystemer er det usandsynligt, at der foreligger tilstrækkelige oplysninger til, at der kan udarbejdes opgørelser over beholdninger eller ændringer i løbet af året på nøjagtig samme måde som for andre miljøaktiver. For disse aktiver er det mere hensigtsmæssigt at fokusere på måling af kvalitetsændringer, hvoraf de fleste vil vedrøre forringelse, f.eks. forsuring af jord og vand og nåle- og bladtab for træer.
- 22.75 Aggregaterne i hovedregnskabet kan ændres, således at de beskriver miljøemner bedre. Der anbefales almindeligvis tre former for korrektion: for udtømmelse, for det offentliges defensive udgifter og for forringelse.
- 22.76 Set ud fra et miljøsynspunkt bør der korrigeres for udtømmelse, fordi BNP og vækstraten for BNP ikke tager højde for udtømmelse af forskellige miljøaktiver såsom olie og ikkeopdrættede fisk og ikkedyrkede skove. Det giver ikke sig selv, hvordan der skal tages højde for udtømmelse, og der er mange forskellige mulige løsninger. En yderliggående løsning består i at betragte al anvendelse af sådanne ikkeproducerede naturaktiver som udtømmelse og følgelig ikke som produktionsindkomst. En anden yderliggående løsning består i at betragte alle indtægter fra salg af sådanne aktiver som indkomst, der bidrager til nationalindkomsten. Alle andre mulige løsninger opdeler anvendelsen af aktiverne i en udtømmelseskomponent og en indkomstkomponent. Forskellige principper og forskellige antagelser om levetid og diskonterings satser fører til forskellige tal, når det gælder korrektion for udtømmelse.
- 22.77 Defensive udgifter til miljøet udgøres ikke kun af udgifter til miljøbeskyttelse. Der kan også være tale om myndighedernes udgifter til fastsættelse af og tilsyn med fiskekvoter eller sundhedsudgifter i forbindelse med luftforurening eller en atomulykke. Det anbefales at korrigere for det offentliges defensive udgifter for at undgå, at disse medfører en stigning i BNP. Formålet med disse udgifter er at nedbringe eller helt eliminere de negative miljøeksternaliteter, der er forbundet med produktion eller forbrug, og som overhovedet ikke registreres i BNP. Hvad angår nettonationalproduktet kan det være en løsning at registrere alle det offentliges defensive udgifter som investeringer og samtidig som kapitalforbrug. Hvad angår det mere almindeligt anvendte BNP gør dette dog ingen forskel.

▼ B

- 22.78 Nationalprodukt, opsparing og andre nøgleaggregater kan korrigeres for forringelse som f.eks. virkningerne af luft- og vandforurening. At indregne virkningerne af forringelse er imidlertid vanskeligere, mere usikkert og mere kontroversielt end at korrigere kontiene for enten udtømmelse eller defensive udgifter. Hvordan kan der f.eks. tages højde for skader på menneskers sundhed eller for, at planter eller dyr vokser langsommere, formerer sig mindre og dør tidligere på grund af miljøforurening? Bør katastrofer registreres som en følge af menneskers økonomiske virksomhed og derfor fratrækkes BNP?

Sundhedsregnskaber

- 22.79 Sundhedsregnskaberne (jf. OECD, »A System of Health Accounts«, 2000) er en international ramme for sundhedsdata til brug for analyse og politikudformning på nationalt, europæisk og internationalt plan. Denne ramme er beregnet på lande, hvis nationale sundhedssystemer er tilrettelagt efter vidt forskellige modeller. Den er et vigtigt værktøj til overvågning af stadig mere sammensatte sundhedssystemer i hurtig forandring. Den måler og viser strukturændringer såsom skift fra hospitalsindlæggelse til ambulante behandling og fremkomsten af udbydere, som leverer mange forskellige produkter og tjenester.
- 22.80 Sundhedsregnskaber giver svar på tre grundlæggende spørgsmål:
- a) Hvilke tjenester og produkter købes til sundhedsformål?
  - b) Hvem leverer disse tjenester og produkter?
  - c) Hvordan finansieres de?
- 22.81 Sundhedsprodukter og -tjenester opdeles efter funktion. Der skelnes mellem tre kategorier: personlige sundhedstjenester og -produkter, kollektive sundhedstjenester og andre sundhedsfunktioner.
- 22.82 De vigtigste former for personlige sundhedstjenester og -produkter er behandling, revalidering, langtidspleje, hjælpetjenester i forbindelse med sundhedspleje og medicinalvarer til patienter i ambulante behandling. Disse personlige tjenester kan med fordel opdeles yderligere efter produktionsform: indlæggelse, dagpleje, ambulante behandling og hjemmepleje. Mange andre aspekter er ligeledes vigtige i forbindelse med klassificeringen af personlig sundhedspleje, f.eks. fordelingen efter alder, køn og indkomstniveau for de store sundhedsplejekategoriens vedkommende eller efter vigtige sygdomsgrupper, hvilket er nyttigt til undersøgelse af sygdomsomskostninger.
- 22.83 Sammenlignet med hovedregnskabet er produktionsgrænsen udvidet i to henseender:
- a) Bedriftsundhedstjenester såsom forebyggende lægeundersøgelser af ansatte eller faciliteter til akut lægehjælp på eller uden for virksomhedens område bogføres ikke som hjælpetjenester.
  - b) Kontante overførsler til husholdninger til hjemmepleje af syge og handicappede betragtes som betaling for husholdningernes produktion af sundhedspleje; dog er al sådan pleje, som ikke er forbundet med kontante overførsler, fortsat ikke omfattet.
- 22.84 Der skelnes mellem to former for kollektive sundhedstjenester:
- a) forebyggelse og offentligt sundhedsvæsen
  - b) sundhedsforvaltning og sygeforsikring.

▼B

	I % af BNP			Værdiændring i %			Mængdeændring i %			Prisændring i %		
	år t	år t+1	år t+2	år t	år t+1	år t+2	år t	år t+1	år t+2	år t	år t+1	år t+2
Finansieringskilder												
Det offentlige og socialsikring												
Privat sygeforsikring												
Andre kilder												
I alt												
BNP	100	100	100									
befolkningsvækst												
BNP pr. indbygger												
	i % af nationalt total						mængdeændring i %			lønændring i %		
Beskæftigelse i sundhedsbrancher												

Regnskaber for husholdningernes produktion

22.89 I hovedregnskabet bogføres husholdningsaktiviteter som f.eks. bolig tjenester i ejerboliger, produktion af landbrugsvarer til eget forbrug og opførelse af boliger for egen regning som produktion. Dog bogføres to vigtige former for husholdningsaktiviteter, ulønnede tjenester udført af medlemmer af en husholdning og forbrugt i samme husholdning samt frivilligt arbejde, ikke som produktion. Selv i forbindelse med et satellitregnskab volder husholdningernes ulønnede og frivillige arbejde vanskelige begrebsmæssige og opgørelsesrelaterede problemer. Der pågår fortløbende forskning på området. Formålet med et satellitregnskab for husholdningernes produktion⁽¹⁾ er at give et fuldstændigt billede heraf, at vise forskellige husholdningstypers indkomst, forbrug og opsparing samt vekselvirkningerne med resten af økonomien.

Følgende vigtige spørgsmål tages op:

- a) Hvilke tjenester leveres der?
- b) Hvem leverer tjenesterne?
- c) Hvad er værdien af tjenesterne?
- d) Hvilke kapitalinput er der, og hvad sker der med produktiviteten?

⁽¹⁾ Jf. f.eks. Eurostat, »Household production and consumption - proposal for a Methodology of Household Satellite Accounts, 2003«; J. Varjonen and K. Aalto, »Household Production and Consumption in Finland - Household Satellite Account«, Finlands statistiske kontor og nationale center for forbrugerforskning, 2006; S. Holloway, S. Short, S. Tamplin, »Household Satellite Account«, Det Forenede Kongeriges statistiske kontor, 2002; J.S. Landefeld and S.H. McCulla, »Accounting for nonmarket household production within a national accounts framework«, Review of Income and Wealth, 2000.

▼ B

- e) Hvad er følgerne for størrelsen og fordelingen af indkomst, forbrug og opsparing mellem de forskellige husholdningstyper og i løbet af livscyklussen?
- f) Er der forskydninger mellem lønnede og ulønnede husholdningstjenester på grund af den økonomiske og sociale strukturudvikling, konjunkturvirkninger eller den offentlige politik på områder som f.eks. beskatning eller subsidier til børnepasning?
- 22.90 Regnskaberne for husholdningernes produktion kan være af særlig interesse i forbindelse med analyser af den økonomiske udvikling på længere sigt og internationale sammenligninger af produktion, indkomst og forbrug. De vigtigste datakilder til udarbejdelse af regnskaber for husholdningernes produktion er forbrugsundersøgelser og tidsforbrugsundersøgelser. De årlige aggregater baseret på disse kilder er imidlertid behæftet med stikprøvefejl og kan ikke anvendes til beregning af nøjagtige årlige vækstrater. Regnskaberne for husholdningernes produktion udarbejdes derfor ikke hvert år, men med regelmæssige mellemrum, f.eks. hvert femte år, og samkøres med en omfattende tidsforbrugsundersøgelse.
- 22.91 Husholdningernes produktion omfatter kun tjenester, der udføres af en anden end den, der nyder godt af dem, det såkaldte »third party principle« (tredjepartsprincippet). Følgelig er egen personlig pleje, studier, søvn og fritidsaktiviteter ikke omfattet.
- 22.92 I forbindelse med husholdningernes produktion kan der skelnes mellem forskellige hovedfunktioner: bolig, ernæring, beklædning, pasning af børn, voksne og husdyr samt frivilligt arbejde, der pr. definition forbruges i en anden husholdning. For hver af disse hovedfunktioner kan der afgrænses vigtige eller karakteristiske aktiviteter. Dermed kan udgifter eller tidsforbrug til sådanne aktiviteter fordeles på de pågældende hovedfunktioner. Nogle aktiviteter, f.eks. indkøb, rejser og husførelse, vedrører dog flere forskellige funktioner. Derfor fordeles udgifterne eller tidsforbruget til disse aktiviteter mellem de pågældende funktioner.
- 22.93 I hovedregnskabet er udgifter til varige forbrugsgoder en del af udgifterne til forbrug. I regnskaberne for husholdningernes produktion registreres udgifter som f.eks. udgifter til køretøjer, køleskabe og redskaber til bygge- og reparationsarbejder imidlertid som investeringer. De kapitaltjenester, sådanne aktiver yder, er input i forhold til husholdningernes produktion.
- 22.94 Husholdningernes produktion og den værditilvækst, den skaber, kan værdiansættes ved hjælp af en input- eller outputmetode. Ved output-metoden værdiansættes husholdningernes produktion i markedspriser, dvs. i de priser, der er observeret for lignende tjenester solgt på markedet. I forbindelse med inputmetoden, der værdiansætter produktion som de samlede omkostninger, er valget af metode til ansættelse af værdien af arbejdskraftforbrug afgørende. Løn kan bl.a. værdiansættes inklusive eller eksklusivt socialsikringsbidrag og for forskellige referencegrupper — gennemsnitlige lønninger for alle arbejdstagere, specialiserede arbejdstageres lønninger eller ufaglært arbejdskrafts lønninger.
- 22.95 Et af de vigtigste aspekter af regnskaberne for husholdningers produktion er størrelsen og sammensætningen af produktionen og forbindelserne med hovedregnskabet. Dette vises i form af en anvendelsestabel, jf. tabel 22.16.

▼B

Tabel 22.16 — Anvendelsestabel for husholdningernes produktion

	Produktionsomkostninger								Andre producenter	I alt	Eksport	Forbrug		I alt	Investeringer	Anvendelse i alt i køber-priser
	Husholdningernes produktion efter formål											HH	Det offentlige			
	Bolig	Ernæring	Beklædning	Pasning, børn	Pasning, voksne	Pasning, andet	Frivilligt arbejde	I alt								
Produkter																
SNA																
Begrebsmæssige forskelle																
I alt																
Aflønning af ansatte																
SNA																
Begrebsmæssige forskelle																
Andre produktionsskatter, netto																
Forbrug af fast realkapital																
SNA																
Begrebsmæssige forskelle																
Overskud af produktionen, netto																
I alt																
SNA																
Begrebsmæssige forskelle																

▼B

	Produktionsomkostninger								Andre producenter	I alt	Eksport	Forbrug		I alt	Investeringer	Anvendelse i alt i køber-priser
	Husholdningernes produktion efter formål											HH	Det offentlige			
	Bolig	Ernæring	Beklædning	Pasning, børn	Pasning, voksne	Pasning, andet	Frivilligt arbejde	I alt								
Supplerende oplysninger																
Forbrug af arbejdskraft																
SNA																
Begrebsmæssige forskelle																
(Faste) bruttoinvesteringer																
SNA																
Begrebsmæssige forskelle																
(Fast) realkapital, netto																
SNA																
Begrebsmæssige forskelle																

▼ B**Arbejdskraftregnskaber og SAM**

22.96 I mange lande indsamles en lang række arbejdsmarkedsdata. Folke- og virksomhedstællinger, husholdnings- og virksomhedsundersøgelser af arbejdsstyrken, antal arbejdstimer, indtjening og lønomkostninger samt befolknings-, skatte- og socialsikringsregistre leverer data til regelmæssig overvågning og analyse af udviklingen på arbejdsmarkedet. Til trods for at der foreligger mange statistiske oplysninger af denne art, giver de ikke et fuldstændigt og pålideligt billede af arbejdsmarkedet. De største opgørelsesproblemer er:

- a) modstridende resultater fra forskellige datakilder
- b) mange forskellige begreber, som ikke er klart forbundet med hinanden
- c) ufuldstændig dækning
- d) begrænsninger i beskrivelsen af arbejdsmarkedsdynamikken
- e) manglende forbindelse mellem arbejdsmarkedsstatistikken og nationalregnskabet, demografiske data og andre sociale og økonomiske statistikker (f.eks. om uddannelse og socialsikring).

Et arbejdskraftregnskab kan løse sådanne problemer, idet det sammenstiller alle oplysninger om arbejdsmarkedet og viser forbindelserne med nationalregnskabets vigtigste arbejdsmarkedsbegreber og -klassifikationer, f.eks. aflønning af ansatte og klassifikation efter branche. Ved i høj grad at knytte arbejdskraftregnskabet til nationalregnskabet forbedrer man udarbejdelsen af begge regnskaber. Samtidig bliver det også nemmere at beskrive forholdet mellem arbejdsmarkedet og resten af økonomien.

22.97 I tabel 22.17 vises et simpelt arbejdskraftregnskab. Det udnytter regnskabsidentiteter mellem aflønning af ansatte, antal arbejdstimer, antal job, antal beskæftigede og den aktive og potentielle arbejdsstyrke. Det er et simpelt system, da det viser en begrænset opdeling efter socioøkonomiske karakteristika såsom køn, men ikke alder eller uddannelsesniveau, og en simpel opdeling efter kun tre brancher, uden grænsearbejdere.

22.98 En samfundsmæssig regnskabsmatrix (SAM) er en matrixpræsentation, der viser forbindelserne mellem tilgangs- og anvendelsestabellerne og kontiene for de institutionelle sektorer. En SAM giver normalt flere oplysninger om omfanget og sammensætningen af beskæftigelsen ved at underopdele aflønningen af ansatte og blandet indkomst i kategorier af beskæftigede. Denne underopdeling gælder både anvendelsen af arbejdskraft fordelt på brancher, som den fremgår af anvendelsestabellerne, og tilgangen af arbejdskraft fordelt på socioøkonomiske undergrupper, som det ses af kontoen for allokering af primær indkomst for husholdningssektorens delsektorer. Derved gives en systematisk oversigt over tilgang og anvendelse af lønnet arbejdskraft. En SAM kan betragtes som et udvidet system af arbejdskraftkonti i matrixformat. Lige som arbejdskraftregnskabet og nationalregnskabet viser en SAM en række aggregater og giver mulighed for analyser udelukkende i form af aggregater og gennemsnit. I forbindelse med mange socioøkonomiske analyser foretrækker man derfor modeller, der anvender en udvidet mikrodatabase med oplysninger om socioøkonomiske karakteristika pr. person og husholdning.

▼B

Tabel 22.17 — Simpelt arbejdskraftregnskab

	Antal arbejdstimer efter erhverv				Antal timer pr. job (5)	Job, beskæftigede og arbejdsstyrke						
	Landbrug (1)	Fremstillings- virksomhed (2)	Tjenester (3)	Antal arbejdstimer i alt (4) = 1 + 2 + 3		Antal job (6) = 4/5	Antal job ud over job nr. et (7)	Beskæftigede (8) = 6 - 7	Ikkebeskæf- tignede (9)	Aktiv arbejds-styrke (10) = 8 + 9	Ikke-aktiv arbejdsstyrke (11)	Potentiell arbejdsstyrke (12) = 10 + 11
Ansatte												
Mænd												
Kvinder												
Selvstændige												
Mænd												
Kvinder												
I alt												
	Aflønning af ansatte/blandet indkomst											
Ansatte												
Mænd												
Kvinder												
Selvstændige												
Mænd												
Kvinder												
I alt												
	Løn pr. udført arbejdstime											
Ansatte												

▼B

	Antal arbejdstimer efter erhverv				Antal timer pr. job (5)	Job, beskæftigede og arbejdsstyrke						
	Landbrug (1)	Fremstillings- virksomhed (2)	Tjenester (3)	Antal arbejdstimer i alt (4) = 1 + 2 + 3		Antal job (6) = 4/5	Antal job ud over job nr. et (7)	Beskæftigede (8) = 6 - 7	Ikkebeskæf- tiggede (9)	Aktiv arbejds-styrke (10) = 8 + 9	Ikke-aktiv arbejdsstyrke (11)	Potentiel arbejdsstyrke (12) = 10 + 11
Mænd												
Kvinder												
Selvstændige												
Mænd												
Kvinder												
I alt												

▼ B**Produktivitets- og vækstregnskaber**

- 22.99 Et af hovedformålene med nationalregnskaberne er at beskrive, overvåge og analysere produktivitetsvæksten (jf. OECD, »OECD Manual Measuring Productivity: Measurement of Aggregate and Industry-level Productivity Growth«, 2001, der indeholder en udførlig oversigt over produktivitetsanalyser). Måling og analyse af produktivitetsvæksten anvendes til at forstå de vigtigste ændringer i erhvervsstrukturen og stigningen i mange landes levestandard i løbet af det sidste århundrede. Måling og analyse af produktivitetsvæksten anvendes også til at udforme politikker, der kan stimulere væksten i produktiviteten og øge velstanden, samtidig med at der tages hensyn til andre politikovervejelser som f.eks. retfærdighed og miljøspørgsmål.
- 22.100 I nationalregnskabsforstand er økonomisk vækst den mængdemæssige vækst i BNP, som kan opdeles i komponenter, bl.a. ændringer i arbejdsproduktivitet, produktivitet pr. arbejdsenhed og ændringer i arbejdsmængden. Samme opdeling kan foretages for mængdeændringer i værditilvæksten efter branche. Denne simple tilgang skaber et grundlag for overvågning og analyse af den økonomiske vækst efter brancher. Mere homogene tal for forbrug af arbejdskraft, som baseres ikke blot på antal beskæftigede, men på fuldtidsækvivalenter eller antal arbejdstimer, og som skelner mellem forskellige arbejdskraftkvaliteter, vil føre til mere detaljerede tal for arbejdsproduktivitet.
- 22.101 Ved denne simple fremgangsmåde ses der bort fra andre input som f.eks. kapitaltjenester og mellemprodukter. Dette kan være meget misvisende. For eksempel kan arbejdsproduktiviteten efter alt at dømmes stige meget på grund af en meget større kapitalintensitet, men den kan også stige på grund af effektivitetsgevinster, selv når man anvender samme mængde kapital. Ved også at tage højde for andre input måler man multifaktorproduktiviteten og gør bedre rede for årsagerne til produktivitetsvæksten. Målingen af multifaktorproduktiviteten svarer til at opdele ændringer i produktionsmængde i ændringer i de forskellige mængder af alle input plus en residual, nemlig multifaktorproduktivitetsvæksten. Multifaktorproduktivitetsvæksten er et udtryk for alt, der ikke forklares ved de forskellige input, dvs. ved den rolle, andre input spiller. Den kan dog også afspejle fejl i opgørelsen af produktion eller input.
- 22.102 Kapitalinputmængden i form af fast realkapital kan opgøres på forskellige måder. Tre afgørende forhold skal afklares:
- a) Hvilken form funktionen alder/effektivitet eller alder/pris skal have for hver type aktiv; almindeligvis vælges den lineære, geometriske eller hyperbolske funktion.
  - b) Hvilken art vægte der skal anvendes til at aggregere på tværs af forskellige typer aktiver: brugeromkostningsvægte eller markedspriser.
  - c) Den indeksformel, ved hjælp af hvilken denne aggregering skal foretages. Her kan vælges mellem et vægtet basisindeks som Laspeyres-indekset eller et vægtet blandet indeks som Fisher- og Tornqvist-indekset.

▼ B

- 22.103 Ved at opgøre multifaktorproduktiviteten kan man afdække, hvordan arbejdskraft, kapital, forbrug i produktionen og multifaktorproduktivitetsændringer bidrager direkte til den økonomiske vækst. Opgørelsen anvendes til at analysere tidligere vækstmønstre og til at vurdere potentialet for fremtidig økonomisk vækst. I forbindelse med analyser og politikudformning skal følgende dog tages i betragtning, når man fortolker opgørelser af multifaktorproduktivitet:
- a) Ikke alle tekniske ændringer fører til multifaktorproduktivtetsvækst. Faktorspecifikke teknologiske ændringer kan tages i betragtning via kapitalmængde og forbrug i produktionen. Faktorspecifikke teknologiske ændringer er fremskridt inden for design og kvalitet af nye former for kapital og forbrug i produktionen, og deres virkninger tilskrives de respektive faktorer, så længe disse aflønnes forholdsmæssigt. Ikkefaktorspecifikke tekniske ændringer, i form af f.eks. generel viden, modeltegninger, netværkseffekter eller afsmitning fra andre produktionsfaktorer, herunder bedre ledelse og organisatoriske ændringer, betragtes derimod som »omkostningsfri«. Sådanne tekniske ændringer henregnes pr. definition til residualen, dvs. multifaktorproduktivtetsvæksten.
  - b) Multifaktorproduktivtetsvækst forårsages ikke nødvendigvis af teknologiske ændringer. Andre, ikketeknologiske faktorer vil også blive henregnet til residualen. Det gælder bl.a. tilpasningsomkostninger, stordriftsfordele, konjunkturvirkninger, rene effektivitetsændringer og opgørelsesfejl.
  - c) Multifaktorproduktivtetsvækst er en statisk målestok, der ikke udtrykkeligt måler feedbackeffekter mellem produktivitetsændringer og kapital, f.eks. det forhold, at en større produktion pr. person kan føre til yderligere opsparing og investeringer og til en stigning i forholdet kapital/arbejdskraft. Den undervurderer derfor ofte den betydning, produktivitetsændringer har, når det drejer sig om at øge produktionen.
  - d) Ved at opgøre multifaktorproduktiviteten kan man afdække den relative betydning af forskellige kilder til produktivitetsvækst. Opgørelsen skal dog, for at kunne analysere de tilgrundliggende årsager til vækst, innovation og produktivitetsændringer, kompletteres af institutionelle og historiske undersøgelser samt casestudier.
- 22.104 Til bedre måling, analyse og overvågning af vækst og produktivitet er der i hele verden blevet udviklet KLEMS-vækst- og -produktivtetsregnskaber. En vigtig målsætning for disse regnskaber er at bevæge sig ned under niveauet for den samlede økonomi og undersøge de enkelte branchers produktivitet og deres bidrag til den økonomiske vækst. For at vise de enorme forskelle i branchernes produktion og produktivitetsvækst skelnes der mellem mange forskellige brancher; i Unionen regner EU-KLEMS med 72. Disse regnskaber omfatter produktionsmængder og -priser og input i form af kapital (K), arbejdskraft (L), energi (E), materialer (M) og tjenester (S) på brancheniveau. Produktion og produktivitet opgøres som vækstrater og i relative tal. Yderligere opgørelser af videnskabelse, f.eks. FoU, patenter, faktorspecifikke teknologiske ændringer, andre innovationsaktiviteter og samarbejde, er under udvikling. Sådanne opgørelser udvikles for de enkelte medlemsstater og samkøres med KLEMS-databaser i udlandet.

▼B

- 22.105 Regnskaberne består af tre indbyrdes afhængige moduler, et analytisk modul og to statistiske moduler.
- 22.106 Det analytiske modul leverer en forskningsdatabase til brug i akademiske kredse og blandt politiske beslutningstagere. Det anvender »bedste praksis«-teknikker i forbindelse med vækstregnskaber, fokuserer på international sammenlignelighed og tilsigter at opnå fuld dækning for så vidt angår antal lande, brancher og variable. Dette modul kan også gøre brug af alternative eller banebrydende antagelser med hensyn til statistiske konventioner, f.eks. den måde, hvorpå IKT-varer, ikkemærkedsmæssige tjenester og kapitaltjenester opgøres.
- 22.107 Databasens statistiske moduler udvikles sideløbende med det analytiske modul. De indeholder data, som stort set er konsistente med de data, der offentliggøres af de nationale statistiske kontorer. Deres metoder svarer til metoderne i nationalregnskabs hovedstruktur, der anvendes f.eks. tilgangs- og anvendelsestabeller som koordineringsgrundlag for produktivitsanalyser samt kædeindeks. Det statistiske modul omfatter ikke kun nationalregnskabsdata, men også supplerende oplysninger såsom beskæftigelsesstatistikker over kvantitet (personer og arbejdstimer) og kvalitet (fordeling af kvantiteter efter alder, køn og uddannelsesniveau) i arbejdskraftforbruget i de enkelte brancher.

FoU-regnskaber

- 22.108 I hovedregnskabet betragtes udgifter til forskning og udvikling som forbrug i produktionen, dvs. som løbende udgifter, der kun kommer produktionen til gode i den aktuelle periode. Dette går imod FoU's natur, idet målet med FoU er at forbedre produktionen i fremtidige perioder. For at løse de begrebsmæssige og praktiske spørgsmål i forbindelse med registrering af FoU som investeringer vil medlemsstaterne opstille FoU-satellitabeller, hvori FoU behandles som investeringer. Dette vil sætte medlemsstaterne i stand til at udvikle pålidelige og sammenlignelige metoder og skøn. I en efterfølgende etape, når disse metoder og skøn er tilstrækkelig pålidelige og sammenlignelige, vil FoU blive aktiveret i medlemsstaternes kerneregnskab.
- 22.109 Ud over disse supplerende forsøgmæssige tabeller kan der udarbejdes et sæt FoU-konti. Formålet med sådanne FoU-konti er at vise, hvilken rolle FoU spiller i den nationale økonomi. Hermed besvares bl.a. følgende spørgsmål:
- a) Hvem producerer FoU?
  - b) Hvem finansierer FoU?
  - c) Hvem anvender FoU?
  - d) Hvad er værdien af FoU-aktiver sammenlignet med de forskellige øvrige aktiver?
  - e) Hvad er følgerne for produktiviteten og den økonomiske vækst?

En tilgangs- og anvendelsestabel giver et overblik over, hvem der producerer og anvender FoU, jf. tabel 22.18 og 22.19.

▼B

Tabel 22.18 — FoU-tilgang

	Fremstilling af kemiske produkter	Fremstilling af IKT-hardware	FoU-industri	Universiteter Uddannelse	Offentlig forvaltning	Andre brancher	I alt	Import	Tilgang i alt i basis-priser	Handels- og transportvancer	Produktskatter	Produkt-subsidier (-)	Tilgang i alt i køber-priser
Markedsmæssig FoU													
FoU for egen regning													
Ikke-markedsmæssig FoU													
Andre produkter													
I alt													

Tabel 22.19 FoU-anvendelse

	Produktionsomkostninger efter branche							Eksport	Investeringer	Anvendelse i alt i køber-priser
	Fremstilling af kemiske produkter	Fremstilling af IKT-hardware	FoU-branchen	Universiteter Uddannelse	Offentlig forvaltning	Andre brancher	I alt			
Markedsmæssig FoU										
FoU for egen regning										
Ikke-markedsmæssig FoU										
Andre produkter										
I alt										
Aflønning af ansatte										
Andre produktionsskatter, netto										
Forbrug af fast realkapital										
FoU										
Andet										
Overskud af produktionen, netto										
I alt										

▼B

	Produktionsomkostninger efter branche							Eksport	Investeringer	Anvendelse i alt i køber-priser
	Fremstilling af kemiske produkter	Fremstilling af IKT-hardware	FoU-branchen	Universiteter Uddannelse	Offentlig forvaltning	Andre brancher	I alt			
Supplerende oplysninger										
Forbrug af arbejdskraft										
(Faste) bruttoinvesteringer										
FoU										
Andet										
(Fast) realkapital, netto										
FoU										
Andet										

▼B**Regnskaber for social beskyttelse**

- 22.110 Social beskyttelse og samspillet mellem social beskyttelse og emner som f.eks. aldring, sundhedspleje og social udstødelse har stor betydning for den økonomiske og sociale politik på nationalt og europæisk plan. Detaljerede, sammenlignelige og ajourførte oplysninger om, hvordan social beskyttelse i medlemsstaterne og andre lande er tilrettelagt og udvikler sig, og om den aktuelle situation på området, er nødvendige for at kunne overvåge, foregribe, analysere og drøfte spørgsmål vedrørende social beskyttelse.
- 22.111 Socialbeskyttelsesydelse er overførsler til husholdninger eller enkeltpersoner i kontanter eller naturalier til dækning af en række risici eller behov. De risici eller behov, der kan udløse social beskyttelse, er handicap, sygdom/sundhedspleje, alderdom, efterladte, familie/børn, arbejdsløshed, bolig og social udstødelse, der ikke falder ind under andre kategorier. I princippet betragtes uddannelse ikke som en risiko eller et behov, medmindre der er tale om en støtte til ubemidlede familier med børn.
- 22.112 Socialbeskyttelsesydelse leveres gennem sociale beskyttelsesordninger. Disse forvaltes og tilrettelægges af offentlige eller private organer såsom sociale kasser og fonde, offentlige myndigheder, forsikringsselskaber, offentlige eller private arbejdsgivere og private velfærds- og socialforsorgsinstitutioner. Ordningerne er ikke nødvendigvis knyttet til specifikke institutioner, administrative bestemmelser eller love, selv om det ofte er tilfældet. Alle ordninger, som udelukkende er baseret på individuelle aftaler, eller tilfælde, hvor der foreligger samtidige gensidige aftaler, betragtes ikke som social beskyttelse.
- 22.113 Hvis den gensidige aftale ikke er samtidig fra den ansattes side, klassificeres udgifterne som social beskyttelse. Dette gælder for alders- eller efterladtepensioner, der udbetales af en arbejdsgiver, og gratis bolig til pensionerede ansatte. Forsat udbetaling af løn i perioder, hvor en ansat ikke kan arbejde på grund af sygdom, barsel, handicap, arbejdsløshed mv., betragtes som socialbeskyttelsesydelse fra arbejdsgiveren.
- 22.114 Offentligt kontrollerede ordninger er sådanne, hvor det offentlige træffer alle de vigtigste beslutninger om størrelsen af ydelserne, betingelserne for udbetalingen og finansieringen af ordningen. Social beskyttelse, som er offentligt kontrolleret, er sædvanligvis baseret på love eller administrative bestemmelser. Hertil henregnes også ordninger, hvorved offentligt ansatte ydes samme sociale beskyttelse som den, der ydes befolkningen generelt gennem offentligt kontrollerede ordninger. Dog er ordninger, som det offentlige kan indføre i sin egenskab af arbejdsgiver, og for hvilke der ikke findes tilsvarende offentligt kontrollerede ordninger i den private sektor, ikke omfattet.
- 22.115 Eksempler på offentligt kontrollerede ordninger:
- a) bidragsfrie ordninger, som det offentlige har indført for at varetage sit almindelige sociale ansvar, f.eks. indkomststøtteordninger for subsistensløse eller boligydelse
  - b) ordninger, der forvaltes af sociale kasser og fonde
  - c) ordninger, som oprindeligt blev indført af den private sektor, og for hvilke det offentlige senere har overtaget ansvaret.
- 22.116 Eksempler på ordninger, som ikke er offentligt kontrolleret:
- a) ordninger, der forvaltes af nonprofitinstitutioner, f.eks. gensidige forsikringsselskaber, gensidige hjulpekasser og institutioner, som arbejdsmarkedets parter forvalter i fællesskab

▼B

- b) ordninger, der forvaltes af kommercielle forsikringsselskaber
  - c) ikke selvstændige ordninger, der forvaltes af arbejdsgivere; disse omfatter både fondsbaserede ordninger, som har særskilte reserver på statuskontoen til dækning af forpligtelsen til at udbetale ydelser i fremtiden, og ikkefondsbaserede ordninger, som ikke har sådanne særskilte reserver.
- 22.117 Regnskaberne for social beskyttelse, der anvender oplysninger om specifikke individuelle ordninger, udgør en flerdimensional oversigt over social beskyttelse, jf. *det europæiske system af integrerede statistikker for social beskyttelse, ESSPROS*, Eurostat, 2008. Regnskaberne gør rede for omfanget og sammensætningen af socialbeskyttelsesydelse, deres finansiering og de hermed forbundne administrative omkostninger. Socialbeskyttelsesydelse klassificeres efter funktion som f.eks. sygdom og alderdom, efter om de ydes i kontanter eller naturalier, og efter om de er transbestemte eller ej. De tilgrundliggende ordninger klassificeres efter, om de er offentligt kontrollerede eller ej, og om der er tale om basisordninger eller supplerende ordninger.
- 22.118 For hver enkelt social beskyttelsesordning gives der oplysninger om indtægter og udgifter samt en lang række kvalitative oplysninger, f.eks. dækning, finansiering, historie og vigtige ændringer i tidens løb.
- 22.119 Standardoplysningerne om de forskellige sociale beskyttelsesordninger udgør kernen i det sociale beskyttelsessystem og suppleres af forskellige moduler. Der kan være tale om:
- a) Et modul om antallet af pensionsmodtagere.
  - b) Et modul om socialbeskyttelsesydelse, netto. Dette modul gør rede for virkningerne af de skatter og sociale bidrag, som modtagerne betaler af sociale ydelser, og for omfanget af sociale ydelser i form af skattenedsættelse.
- 22.120 Begreber og klassifikationer i regnskaberne for social beskyttelse er tæt forbundet med begreber og klassifikationer i hovedregnskabet. Den vigtigste forskel mellem socialbeskyttelsesydelse og sociale ydelser i hovedregnskabet er, at sidstnævnte også omfatter udgifter til uddannelse; en anden forskel er, at socialbeskyttelsesydelse kan omfatte kapitaloverførsler i socialt øjemed. En simpel oversigtstabel som tabel 22.20 viser disse sammenhænge og giver samtidig et overblik over omfanget og sammensætningen af et lands socialbeskyttelsesydelse.

▼B

Tabel 22.20 — Oversigt over social(beskyttelses)ydelse efter social risiko/socialt behov og transaktion

	Sygdom	Handicap	Alderdom	Efterladte	Børn/Familie	Beskæftigelse/ Arbejds- løshed	Bolig	Social udstø- delse i.a.n.	Social beskyttelses- ydelser i alt	Uddannelse	Sociale ydelser i alt iht. nationalregnskabet
Offentligt kontrollerede ordninger											
Socialsikringsydelser											
i kontanter											
i naturalier											
Socialbistandsydelser											
i kontanter											
i naturalier via markedsproducenter											
i naturalier som anden ikke-markedsmæssig produktion											
Andre socialbeskyttelsesydelser (f.eks. kapitaloverførsler fra det offentlige)											Tom pr. definition
Offentligt kontrollerede socialbeskyt- telsesydelser i alt											
Ikke offentligt kontrollerede ordninger											
Pensionsydelser (fondsbaserede)											
Andre private socialforsikringsydelser											
Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte (herunder fra det offentlige)											

▼B

	Sygdom	Handicap	Alderdom	Efterladte	Børn/Familie	Beskæfti- gelse/ Arbejds- løshed	Bolig	Social udstø- delse i.a.n.	Social beskyttelses- ydelser i alt	Uddannelse	Sociale ydelser i alt iht. nationalregnskabet
Socialbistandsydelser i naturalier fra NPISH'er											Tom pr. definition
Andre socialbeskyttelsesydelser											
Andre socialbeskyttelsesydelser i alt											
Socialbeskyttelsesydelser i alt											

▼B

- 22.121 En høj grad af samkøring mellem den almindelige nationalregnskabsstatistik og socialbeskyttelsesstatistikken indebærer fordele for begge former for statistikker. Hvad angår socialbeskyttelsesstatistikken kan den sættes i relation til den officielle nationaløkonomiske statistik vedrørende f.eks. den økonomiske vækst og de offentlige finanser. Desuden kan nationalregnskabsstatistikken opdelt efter sociale beskyttelsesordninger anvendes til at kontrollere, om socialbeskyttelsesstatistikken er fuldstændig og pålidelig. Under udarbejdelsen kan de to statistikker også knyttes til hinanden, således at man sparer udarbejdelsesomkostninger, øger pålideligheden og skaber nye muligheder, idet socialbeskyttelsesstatistikken f.eks. kan gøres lige så aktuel som nationalregnskabsstatistikken⁽¹⁾. Der er lignende fordele for nationalregnskabet. Regnskaberne for social beskyttelse kan forholdsvis nemt afledes af sektorregnskaberne og af tabellen over det offentlige udgifter efter formål (COFOG) og anvendes ved udformningen af den økonomiske og sociale politik. De kan også bruges til at kontrollere pålideligheden og fuldstændigheden af de almindelige nationalregnskabstal, f.eks. tallene for sociale ydelser og bidrag.
- 22.122 OECD offentliggør i »Social Expenditure Database« (SOCX) ligeledes data om sociale udgifter efter individuelle ordninger. OECD indsamler data om lande uden for EU, mens Eurostat stiller data til rådighed for OECD om medlemsstaternes udgifter til social beskyttelse. Et særligt træk ved OECD's arbejde vedrørende sociale udgifter er dets fokus på internationale sammenligninger af sociale nettoudgifter, der omfatter en korrektion for de forskellige produktions- og importskatters indvirkning på husholdningernes forbrug.

Turismeregnskaber

- 22.123 Satellitregnskabet for turisme⁽²⁾ giver et overblik over tilgang og anvendelse af varer og tjenester for de forskellige former for turisme og betydningen heraf for den indenlandske beskæftigelse, betalingsbalancen, de offentlige finanser og person- og virksomhedsindkomsterne.
- 22.124 »Turisme« er den aktivitet, at personer rejser til og opholder sig på steder uden for deres sædvanlige opholdssted i under et år med et andet hovedformål end at lade sig beskæftige af en resident enhed på destinationen. Denne aktivitet omfatter alt, hvad en turist foretager sig med henblik på en rejse eller under en rejse. Turisme er ikke begrænset til typiske turistaktiviteter såsom sightseeing, solbadning og besøg på kultursteder. Rejser i forretningsøjemed og som led i en uddannelse kan også udgøre turisme.
- 22.125 Den efterspørgsel, der skabes ved turisme, omfatter mange forskellige varer og tjenester, blandt hvilke transport, overnatningsfaciliteter og restaurationstjenester er særlig vigtige. Af hensyn til sammenligneligheden på internationalt plan defineres turismekaraktéristiske produkter som produkter, der i de fleste lande formodentlig ikke ville være til stede i nævneværdige mængder, eller som ville blive forbrugt i betydeligt mindre omfang, hvis der ikke var turister, og for hvilke det synes muligt at opnå statistiske oplysninger. Turismetilknyttede produkter er en restkategori, der bl.a. omfatter produkter, der betragtes som turismespecifikke i et givet land, men som ikke er anerkendt som sådanne på verdensplan.

⁽¹⁾ Tidsplanen for formidling af ESSPROS er fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 458/2007 af 25. april om det europæiske system af integrerede statistikker for social beskyttelse (ESSPROS) (EUT L 113 af 30.4.2007, s. 3).

⁽²⁾ Jf. Eurostat, OECD, UNSD, UNWTO, »Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework«, 2008.

▼B

- 22.126 Nogle tjenester til turismeformål, f.eks. indkvartering i sekundære boliger eller transport med personbiler, kan produceres i betydelige mængder for egen regning. I modsætning til bolig tjenester for egen regning betragtes transport tjenester, som husholdningerne producerer for egen regning, imidlertid ikke som produktion i hovedregnskabet. Det anbefales, at denne konvention følges i satellitregnskabet for turisme. Lande, i hvilke transport tjenester for egen regning har stor betydning, kan dog anføre disse særskilt i satellitregnskabet for turisme.
- 22.127 Nøglemålestokken til beskrivelse af turismeefterspørgslen er turisternes forbrug fordelt på husholdninger, det offentlige, NPISH'er og brancher. Det består af følgende komponenter:
- Turisters udgifter til forbrug i kontanter.
  - Turisters udgifter til forbrug i naturalier, f.eks. bolig tjenester for egen regning.
  - Sociale overførsler i naturalier inden for turisme, f.eks. individuelle ikkemarkedsmæssige tjenester, der forbruges af turister, herunder bl.a. sundhedstjenester på et kursted og de ikkemarkedsmæssige tjenester, et museum leverer.
  - Turismeudgifter i forbindelse med forretningsrejser. Disse omfatter bl.a. turismeudgifter, der klassificeres som forbrug i produktionen, men ikke andre udgifter, der afholdes af ansatte på forretningsrejser og betales af deres virksomheder, f.eks. udgifter til måltider, der bogføres som løn i naturalier. Turismeudgifter i forbindelse med forretningsrejser svarer derfor ikke til turisternes samlede forbrug på forretningsrejser.
  - For at understrege den økonomiske betydning af de offentlige myndigheders indsats for at skabe gunstige vilkår for turismeudviklingen foreslås det endvidere at foretage en specifik opgørelse af den samlede værdi af det kollektive turismeforbrug. Det drejer sig om aktiviteter såsom en offentlig enheds fremme af turisme, opretholdelse af offentlig orden og sikkerhed samt vedligeholdelse af det offentlige rum.
- 22.128 Tilgang og anvendelse af varer og tjenester til turismeformål samt den værditilvækst og beskæftigelse, der skabes ved turisme, kan vises i en tilgangs- og anvendelsestabel, hvor karakteristiske produkter og brancher samt turismetilknyttede produkter vises særskilt.
- 22.129 De enkelte lande kan i deres satellitregnskab for turisme opdele og karakterisere deres markeder yderligere efter opholdsvarighed, formålet med besøget og turisternes kendetegn som f.eks., om der er tale om udenlandske eller indenlandske turister.

▼B

KAPITEL 23

KLASSIFIKATIONSSYSTEMET**INDLEDNING**

- 23.01 Klassifikationssystemet i ENS 2010 er i fuld overensstemmelse med SNA 2008, NACE rev. 2, ►**M1** CPA ◀ (på de aggregeringsniveauer, der anvendes for dataene i indberetningsprogrammet), COFOG, Coicop, COPNI og COPP. Kun i mindre omfang er der blevet indført yderligere koder.
- 23.02 Kontosystemet er baseret på et begrænset antal elementer, især sektorer, transaktioner og nomenklaturer for de størrelser, som er genstand for transaktioner, og andre strømme, navnlig aktiver og passiver. Hvert af disse elementer er opdelt hierarkisk. Regnskaberne kan udarbejdes mere eller mindre detaljeret ved at anvende højere eller lavere aggregeringsniveauer.
- 23.03 Posterne er opdelt i forskellige typer angivet ved et eller to bogstaver:
- a) S: sektorer
  - b) P: produkttransaktioner
  - c) NP: transaktioner i ikkefinansielle ikkeproducerede aktiver
  - d) D: fordelingstransaktioner
  - e) F: transaktioner i finansielle aktiver og passiver
  - f) K: andre ændringer i aktiver
  - g) B: saldposter og poster vedrørende nettoformue
  - h) L: poster på statuskontoen
  - i) AN: ikkefinansielle aktiver (både producerede og ikkeproducerede)
  - j) AF: beholdninger af finansielle aktiver og passiver.
- 23.04 Ved opgørelse af BNP fra produktionssiden, udarbejdelse af tabeller efter brancher og input-output-tabeller anvendes også to europæiske nomenklaturer: NACE rev. 2 til økonomiske aktiviteter og ►**M1** CPA ◀ til produkter opdelt efter økonomiske aktiviteter. NACE rev. 2 er den europæiske version af ISIC rev. 4. Ved opgørelse af BNP fra anvendelses-siden anvendes ►**M1** CPA ◀, COFOG (klassifikation af det offentlige udgifter efter formål) og Coicop (klassifikation af privat forbrug efter formål); de to sidstnævnte nomenklaturer er udarbejdet af FN.
- 23.05 Ud over COFOG og Coicop omfatter de funktionelle nomenklaturer også COPNI (klassifikation efter formål af nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger) og COPP (klassifikation af producenterne udgifter efter formål). De anvendes til funktionel analyse af de udgifter, som afholdes af selskaber, sektoren offentlig forvaltning og service, husholdningerne og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger og til udarbejdelse af funktionelle satellitregnskaber.

▼B**KLASSIFIKATION AF INSTITUTIONELLE SEKTORER (S)**

S.1	Den samlede økonomi ⁽¹⁾
S.11	Ikkefinansielle selskaber
S.11001	Offentlige ikkefinansielle selskaber
S.11002	Private nationalt kontrollerede ikkefinansielle selskaber
S.11003	Udenlandsk kontrollerede ikkefinansielle selskaber
S.12	Finansielle selskaber
S.121	Centralbanken ⁽²⁾ (offentlig)
S.122	Pengeinstitutter, undtagen centralbanken ⁽²⁾
S.12201	Offentlige
S.12202	Private nationalt kontrollerede
S.12203	Udenlandsk kontrollerede
S.123	Pengemarkedsforeninger
S.12301	Offentlige
S.12302	Private nationalt kontrollerede
S.12303	Udenlandsk kontrollerede
S.124	Investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger
S.12401	Offentlige
S.12402	Private nationalt kontrollerede
S.12403	Udenlandsk kontrollerede
S.125	Andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser
S.12501	Offentlige
S.12502	Private nationalt kontrollerede
S.12503	Udenlandsk kontrollerede
S.126	Finansielle hjælpeenheder
S.12601	Offentlige
S.12602	Private nationalt kontrollerede
S.12603	Udenlandsk kontrollerede
S.127	Koncerntilknyttede finansielle institutioner og pengeudlånere
S.12701	Offentlige
S.12702	Private nationalt kontrollerede

▼B

S.12703	Udenlandsk kontrollerede
S.128	Forsikringsselskaber ⁽³⁾
S.12801	Offentlige
S.12802	Private nationalt kontrollerede
S.12803	Udenlandsk kontrollerede
S.129	Pensionskasser ⁽³⁾
S.12901	Offentlige
S.12902	Private nationalt kontrollerede
S.12903	Udenlandsk kontrollerede
S.121 + S.122 + S.123	Monetære finansielle institutioner
S.13	Offentlig forvaltning og service
S.1311	Statslig forvaltning og service (undtagen sociale kasser og fonde)
S.1312	Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (undtagen sociale kasser og fonde)
S.1313	Kommunal forvaltning og service (undtagen sociale kasser og fonde)
S.1314	Sociale kasser og fonde
S.14	Husholdninger
S.141	Arbejdsgivere
S.142	Selvstændige uden ansatte
S.143	Lønmodtagere
S.144	Modtagere af formueindkomst og overførselsindkomster
S.1441	Modtagere af formueindkomst
S.1442	Pensionsmodtagere
S.1443	Modtagere af andre overførselsindkomster
S.15	Nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger
S.15002	Private nationalt kontrollerede
S.15003	Udenlandsk kontrollerede
S.2	Udlandet
S.21	Medlemsstaterne og Den Europæiske Unions institutioner og organer
S.211	EU-medlemsstaterne
S.2111	EU-medlemsstater inden for euroområdet
S.2112	EU-medlemsstater uden for euroområdet

▼B

S.212	EU-institutioner og -organer
S.2121	Den Europæiske Centralbank (ECB)
S.2122	EU-institutioner og -organer, undtagen ECB
S.22	Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residente i EU

(¹) Det femte ciffer (1, 2 eller 3) i alle koderne for sektor S.11 og S.12 angiver, om den pågældende sektor er offentlig eller privat og nationalt eller udenlandsk kontrolleret.

(²) Centralbanken (S.121) plus pengeinstitutter, undtagen centralbanken (S.122) udgør S.12B.

(³) Forsikringsselskaber (S.128) plus pensionskasser (S.129) udgør S.12I.

KLASSIFIKATION AF TRANSAKTIONER OG ANDRE STRØMME**Produkttransaktioner (P)**

P.1	Produktion
P.11	Markedsmæssig produktion
P.119	Indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM)
P.12	Produktion til eget brug
P.13	Ikkemarkedsmæssig produktion
P.2	Forbrug i produktionen
P.3	Udgifter til forbrug
P.31	Udgifter til individuelt forbrug
P.32	Udgifter til kollektivt forbrug
P.4	Faktisk forbrug
P.41	Faktisk individuelt forbrug
P.42	Faktisk kollektivt forbrug
P.5	Bruttoinvesteringer / P.5n Nettoinvesteringer
P.51g	Faste bruttoinvesteringer
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver
P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver
P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver
P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver
P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver
P.51c	Forbrug af fast realkapital (-)
P.51c1	Forbrug af fast realkapital som andel af bruttooverskuddet af produktionen (-)

▼B

P.51c2	Forbrug af fast realkapital som andel af blandet indkomst, brutto (-)
P.51n	Faste nettoinvesteringer
P.52	Lagerændringer
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande
P.6	Eksport af varer og tjenester
P.61	Eksport af varer
P.62	Eksport af tjenester
P.7	Import af varer og tjenester
P.71	Import af varer
P.72	Import af tjenester

Transaktioner i ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver (NP-koder)

Koderne for transaktionerne i ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver kan om nødvendigt opdeles yderligere ved at tilføje koderne for ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver (AN.2).

NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver
NP.1	Anskaffelser minus afhændelser af naturressourcer
NP.2	Anskaffelser minus afhændelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser
NP.3	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver

Fordelingstransaktioner (D)

D.1	Aflønning af ansatte
D.11	Løn
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger
D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger
D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger
D.2	Produktions- og importskatter
D.21	Produktskatter

▼B

D.211	Moms
D.212	Importskatter og told ekskl. moms
D.2121	Told mv.
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told
D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter
D.29	Andre produktionsskatter
D.3	Subsidier
D.31	Produktsubsidier
D.311	Importsubsidier
D.319	Andre produktsubsidier
D.39	Andre produktionssubsidier
D.4	Formueindkomst
D.41	Renter
D.42	Udloddet selskabsudbytte
D.421	Udbytte
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer
D.44	Anden investeringsindkomst
D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere
D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopparere
D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger
D.4431	Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger
D.4432	Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger
D.45	Jordrente mv.

Løbende overførsler i kontanter og i naturalier (D.5-D.8)

D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.
D.51	Indkomstskatter
D.59	Andre løbende skatter
D.6	Sociale bidrag og ydelser

▼ **B**

D.61	Nettobidrag til sociale ordninger
D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger
D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger
D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger
D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger
D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger
D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger
D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger
D.614	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger
D.6141	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger
D.6142	Husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger
D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger (-) ⁽¹⁾
D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier
D.621	Kontante socialsikringsydelser
D.6211	Kontante sociale pensionsydelser
D.6212	Kontante socialsikringsydelser, undtagen pensionsydelser
D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger
D.6221	Andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger
D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelser
D.623	Kontante sociale bistandsydelser
D.63	Sociale overførsler i naturalier
D.631	Sociale overførsler i naturalier — ikkemarkedsmæssig produktion
D.632	Sociale overførsler i naturalier — indkøbt markedsmæssig produktion
D.7	Andre løbende overførsler
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto

▼B

D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring
D.712	Skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring
D.72	Skadesforsikringserstatninger
D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring
D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring
D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service
D.74	Løbende internationalt samarbejde
D.75	Diverse løbende overførsler
D.751	Løbende overførsler til NPISH'er
D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger
D.759	Andre diverse løbende overførsler
D.76	Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder
D.9	Kapitaloverførsler
D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne
D.91r	Kapitalskatter, modtagne
D.92r	Investeringsstilskud, modtagne
D.99r	Andre kapitaloverførsler, modtagne
D.9p	Kapitaloverførsler, betalte
D.91p	Kapitalskatter, betalte
D.92p	Investeringsstilskud, betalte
D.99p	Andre kapitaloverførsler, betalte

(¹) Arbejdsgiverbidragene opføres både på indkomstdannelseskontoen og kontoen for allokering af primær indkomst som beløb, der betales af arbejdsgiverne og modtages af arbejdstagerne. På sekundærindkomstfordelingskontoen betales disse beløb af husholdningerne og modtages af de enheder, som administrerer socialforsikringsordninger. For at der i hvert tilfælde opføres nøjagtigt samme beløb, figurerer fradraget af det gebyr, som udgør en del af disse ordningers produktion, og de modtagende husholdningers forbrug, også på sekundærindkomstfordelingskontoen som en separat post. Gebyrer til socialforsikringsordninger (D.61SC) er således kun en korrektionspost og ikke en fordelingstransaktion som sådan.

Transaktioner i finansielle aktiver og passiver (F)**(Nettoændringer i finansielle aktiver/nettoændringer i finansielle passiver)**

F.1	Monetært guld og SDR
F.11	Monetært guld

▼ **B**

F.12	SDR
F.2	Sedler og mønt samt indskud
F.21	Sedler og mønt
F.22	Transferable indskud
F.221	Interbankpositioner
F.229	Andre transferable indskud
F.29	Andre indskud
F.3	Gældsværdipapirer
F.31	Kortfristede
F.32	Langfristede
F.4	Lån ⁽¹⁾
F.41	Kortfristede
F.42	Langfristede
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger
F.51	Ejerandele
F.511	Noterede aktier
F.512	Unoterede aktier
F.519	Andre ejerandelsbeviser
F.52	Andele i investeringsforeninger
F.521	Andele i pengemarkedsforeninger
F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring
F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder
F.63	Pensionsrettigheder
F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere
F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse
F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
F.71	Finansielle derivater
F.711	Aktieoptioner

▼B

F.712	Terminkontrakter (forwards)
F.72	Medarbejderaktieoptioner
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
F.81	Handelskreditter og forudbetalinger
F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger

(¹) Memorandumpost: Udenlandske direkte investeringer (koden FDI tilføjes).

Andre ændringer i aktiver (K)

K.1-5	Mængdeændringer i alt
K.1	Økonomisk opståen af aktiver
K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver
K.21	Udtømmelse af naturressourcer
K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver
K.3	Tab ved katastrofer
K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse
K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.
K.6	Klassifikationsændringer
K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur
K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver
K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab
K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab
K.72	Reale kapitalgevinster og -tab

KLASSIFIKATION AF SALDOPOSTER OG NETTOFORMUE (B) (¹)

B.1g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt
B.2g	Overskud af produktionen, brutto
B.3g	Blandet indkomst, brutto
B.4g	Virksomhedsindkomst, brutto
B.5g	Primær indkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto
B.6g	Disponibel indkomst, brutto
B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto
B.8g	Opsparing, brutto

▼B

B.9	Fordringserhvervelse, netto
B.9N	Fordringserhvervelse, netto, på de ikkefinansielle konti
B.9F	Fordringserhvervelse, netto, på de finansielle konti
B.10	Ændringer i nettoformue
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler ⁽²⁾ ⁽³⁾
B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status
B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab
B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab
B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab
B.11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster
B.90	Nettoformue
BF.90	Finansiell nettoformue

(1) Alle saldpoter kan opgøres før eller efter fradrag af forbrug af fast realkapital. Koden for saldpot post opgjort brutto består af koden for posten plus bogstavet »g«. Tilsvarende angiver bogstavet »n« i forbindelse med en kode nettoværdien.

(2) Dette er ikke en saldpot i regnskabssystemet. Det er totalen af højre side af kapitalkontoen. Da det imidlertid er en betydningsfuld bestanddel af ændringer i nettoformue, kodes den som sidstnævnte aggregats andre bestanddele.

(3) For udlandet refererer dette til ændringer i nettoformuen forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler.

KLASSIFIKATION AF POSTER PÅ STATUSKONTOEN (L)

De eneste koder, som er nødvendige for en statuskonto, er lige som for den finansielle konto de koder, der anvendes til opdeling af aktiverne efter type (AN- og AF-koder). Der kan dog oprettes en konto, der viser beholdningerne ved en periodes start (LS) og slutning (LE) og de samlede ændringer mellem disse tidspunkter (LX). Alle tre koder anvendes efter arten af aktiv. LX-angivelserne er summen af angivelserne vedrørende koderne P.5, NP, F og K for de pågældende aktiver i den omfattede periode.

Ud fra registreringerne på primostatuskontoen kan der beregnes en værdi for nettoformuen (B.90). Forskellen mellem denne værdi og værdien af B.90 i ultimostatuskontoen skal være lig med saldoen af alle LX-koder, som også skal være lig med værdien af B.10.

LS	Primostatuskonto
LX	Ændringer i statuskonto
LE	Ultimostatuskonto

▼ **B****KLASSIFIKATION AF AKTIVER (A)****Ikkefinansielle aktiver (AN)**

AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver
AN.11	Faste aktiver efter type
AN.111	Boliger
AN.112	Andre bygninger og anlæg
AN.1121	Bygninger, undtagen boliger
AN.1122	Andre anlæg
AN.1123	Jordforbedring
AN.113	Maskiner og udstyr
AN.1131	Transportmidler
AN.1132	Ikt-udstyr
AN.1139	Andre maskiner og udstyr
AN.114	Våbensystemer
AN.115	Avlede/dyrkede naturressourcer
AN.1151	Besætninger af avlsdyr, malkedyr, trækdyr mv.
AN.1152	Træ- og planteressourcer, som giver tilbagevendende produkter
(AN.116)	(Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver) (!)
AN.117	Produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder
AN.1171	Forskning og udvikling
AN.1172	Efterforskning og evaluering af mineralske råstoffer
AN.1173	Computersoftware og databaser
AN.11731	Computersoftware
AN.11732	Databaser
AN.1174	Originalværker inden for underholdning, kultur og kunst
AN.1179	Andre produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder
AN.12	Lagerbeholdninger efter type
AN.121	Materialer
AN.122	Produkter under fremstilling
AN.1221	Produkter under fremstilling (avlede/dyrkede aktiver)

▼B

AN.1222	Andre produkter under fremstilling
AN.123	Færdigvarer
AN.124	Militære lagre
AN.125	Handelsvarer
AN.13	Værdigenstande
AN.131	Ædelmetaller og –stene
AN.132	Antikviteter og andre kunstgenstande
AN.133	Andre værdigenstande
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver
AN.21	Naturressourcer
AN.211	Jord
AN. 2111	Jord under bygninger og anlæg
AN. 2112	Jord under opdyrkning
AN. 2113	Rekreative arealer og tilhørende overfladevand
AN. 2119	Anden jord og tilhørende overfladevand
AN.212	Mineral- og energiforekomster
AN.213	Ikkeavlede/dyrkede naturressourcer
AN.214	Vandressourcer
AN.215	Andre naturressourcer
AN.2151	Radiofrekvenser
AN.2159	Andet
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser
AN.221	Omsættelige operationelle leasingkontrakter
AN.222	Tilladelser til udnyttelse af naturressourcer
AN.223	Tilladelser til udøvelse af bestemte aktiviteter
AN.224	Eneret til fremtidige varer og tjenester
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver

(¹) Omkostninger ved overdragelse af ikkeproducerede aktiver (AN.116) behandles som værende en del af faste investeringer, dvs. som anskaffelse af faste aktiver. Når beholdningerne opdeles i kategorier, henføres disse omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten dog til de ikkeproducerede aktiver, de refererer til, og opføres således ikke som en separat del af AN.11. I forbindelse med overdragelse af jord skal omkostningerne ved overdragelse af ejendomsretten på al jord medtages sammen med jordforbedringer (AN.1123). Posten AN.116 indgår derfor kun i ovennævnte liste for at vise sammenhængen.

▼B**Finansielle aktiver (AF)**

Der er i teorien fuld overensstemmelse mellem koderne for transaktioner i finansielle aktiver og passiver (F-koder) og koderne for beholdninger eller positioner (AF-koder) af de samme aktiver og passiver. I praksis kan statuskontodata imidlertid være mindre detaljerede og kun findes på første inddelingsniveau som vist nedenfor. Efter behov kan AF-koderne underopdeles på samme måde som for F:

AF.1	Monetært guld og SDR
AF.11	Monetært guld
AF.12	SDR
AF.2	Sedler og mønt samt indskud
AF.21	Sedler og mønt
AF.22	Transferable indskud
AF.221	Interbankpositioner
AF.229	Andre transferable indskud
AF.29	Andre indskud
AF.3	Gældsværdipapirer
AF.31	Kortfristede
AF.32	Langfristede
AF.4	Lån (!)
AF.41	Kortfristede
AF.42	Langfristede
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger
AF.51	Ejerandele
AF.511	Noterede aktier
AF.512	Unoterede aktier
AF.519	Andre ejerandelsbeviser
AF.52	Andele i investeringsforeninger
AF.521	Andele i pengemarkedsforeninger
AF.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier
AF.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring
AF.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder
AF.63	Pensionsrettigheder

▼B

AF.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere
AF.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse
AF.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
AF.71	Finansielle derivater
F.711	Aktieoptioner
F.712	Terminkontrakter (forwards)
AF.72	Medarbejderaktieoptioner
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender
AF.81	Handelskreditter og forudbetalinger
AF.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger

(¹) Memorandumpost: Udenlandske direkte investeringer (koden FDI tilføjes).

KLASSIFIKATION AF SUPPLERENDE STØRRELSER

Pr. konvention begynder en supplerende kode med X, og i resten af koden indgår koden for standardangivelsen.

Misligholdte lån

Følgende koder anvendes på beholdninger og strømme af misligholdte lån. Lån har kode AF.4 og F.4, og de supplerende koder begynder da med XAF4 for beholdningernes vedkommende og XF4 for strømmene.

Koder for beholdninger:

XAF4_NNP	Misligholdte lån: nominel værdi
XAF4_MNP	Misligholdte lån: markedsværdi

Koder for de tilhørende strømme:

XF4_NNP	Misligholdte lån: nominel værdi
XF4_MNP	Misligholdte lån: markedsværdi

For begge sæt koders vedkommende angiver underscore-tegnet en plads, som er afsat til eventuelle detaljerede koder for lån, f.eks. på statuskontoen:

XAF41NNP	Misligholdte kortfristede lån: nominel værdi
XAF42MNP	Misligholdte langfristede lån: markedsværdi

Kapitaltjenester

Koder for kapitaltjenester:

XCS	Kapitaltjenester
-----	------------------

▼B

XCSC	Kapitaltjenester — Selskaber
P.51c1	Forbrug af fast realkapital som andel af bruttooverskuddet af produktionen
XRC	Forrentning af kapital — Selskaber
XOC	Andre kapitalomkostninger — Selskaber
XCSU	Kapitaltjenester — Personlige foretagender
P.51c2	Forbrug af fast realkapital som andel af blandet indkomst, brutto
XRU	Forrentning af kapital — Personlige foretagender
XOU	Andre kapitalomkostninger — Personlige foretagender

Pensionstabel

Følgende koder anvendes for den supplerende tabel, der er omhandlet i kapitlet om pensioner. Der er foreslået forskellige koder for søjlerne og rækkerne i tabellen.

Søjler

I søjlens betegnelse angiver bogstavet »W« »ikkeoffentlig«, og tallene i disse koder refererer til de tilsvarende institutionelle sektorer.

a) Passiver opført i hovedkontosystemet

Ordninger, hvis oprettelse og gennemførelse offentlig forvaltning og service ikke er ansvarlig for

XPC1W	Bidragsdefinerede ordninger
XPB1W	Ydelsesdefinerede ordninger
XPCB1W	I alt

Ordninger, hvis oprettelse og gennemførelse offentlig forvaltning og service er ansvarlig for

XPCG	Bidragsdefinerede ordninger
------	-----------------------------

Ydelsesdefinerede ordninger for ansatte i offentlig forvaltning og service

XPBG12	I sektoren finansielle selskaber
XPBG13	I sektoren offentlig forvaltning og service

b) Passiver, der ikke er opført i hovedkontosystemet

XPBOUT13	I sektoren offentlig forvaltning og service
XP1314	Socialsikringspensioner
XPTOT	Pensionsordninger i alt
XPTOTNRH	Heraf: ikke-residente husholdninger

▼B

Rækker

a) Primostatuskonto

XAF63LS	Pensionsrettigheder
---------	---------------------

b) Transaktioner

XD61p	Særlige bidrag til pensionsordninger
XD6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
XD6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
XD6131	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger
XD6141	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger
XD619	Anden (aktuarmæssig) akkumulering af pensionsrettigheder i sociale kasser og fonde
XD62p	Pensionsydelser
XD8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder
XD81	Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af overførsler af rettigheder
XD82	Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af forhandlede ændringer i ordningernes struktur

c) Andre økonomiske strømme

XK7	Omvurdering
XK5	Andre mængdeændringer

d) Ultimostatuskonto

XAF63LE	Pensionsrettigheder
---------	---------------------

e) Dertil knyttede indikatorer

XP1	Produktion
XAFN	Pensionsordningers beholdning af aktiver ved årets slutning

Varige forbrugsgoder

Koderne for varige forbrugsgoder indledes med X efterfulgt af bogstaverne DHHCE (husholdningernes udgifter til varige forbrugsgoder) og af et etcifret tal for kategorier og et tocifret tal for underkategorier. De tilsvarende Coicop-koder er ligeledes angivet.

Coicop	SNA-koder	
	XDHHCE1	Møbler og husholdningsapparater

▼B

Coicop	SNA-koder	
05.1.1	XDHHCE11	Møbler, boligudstyr og indretning
05.1.2	XDHHCE12	Tæpper og anden gulvbelægning
05.3.1	XDHHCE13	Større husholdningsapparater, også elektriske
05.5.1	XDHHCE14	Større redskaber og udstyr til hus og have
	XDHHCE2	Personlige transportmidler
07.1.1	XDHHCE21	Automobiler
07.1.2	XDHHCE22	Motorcykler
07.1.3	XDHHCE23	Cykler
07.1.4	XDHHCE24	Dyretrukne køretøjer
	XDHHCE3	Forbrugsgoder til fritids- og kulturaktiviteter
08.2.0	XDHHCE31	Telefon- og telefaxudstyr
09.1.1	XDHHCE32	Udstyr til modtagelse, indspilning og reproduktion af lyd og billeder
09.1.2	XDHHCE33	Fotografisk og kinematografisk udstyr, optiske instrumenter
09.1.3	XDHHCE34	Databehandlingsudstyr
09.2.1	XDHHCE35	Større forbrugsgoder til udendørs fritidsaktiviteter
09.2.2	XDHHCE36	Musikinstrumenter og større forbrugsgoder til indendørs fritidsaktiviteter
	XDHHCE4	Andre varige forbrugsgoder
12.3.1	XDHHCE41	Smykker og ure
06.1.3	XDHHCE42	Medicinske apparater og medicinsk udstyr

Udenlandske direkte investeringer

Koderne for supplerende størrelser i forbindelse med udenlandske direkte investeringer (FDI) kan indledes med X efterfulgt af koden F eller AF plus FDI, f.eks.:

XF42FDI	for udenlandske direkte investeringstransaktioner i langfristede lån
---------	--

Betingede positioner

Supplerende koder for betingede positioner indledes med X efterfulgt af koden AF plus CP, f.eks.:

XAF11CP	når monetært guld anvendt som sikkerhedsstillelse kan påvirke dets anvendelse som reserveaktiv
---------	--

▼B**Sedler og mønt samt indskud**

Koderne for supplerende størrelser til klassificering af sedler og mønt samt indskud i national og udenlandsk valuta indledes med X efterfulgt af koden F eller AF plus NC, som angiver, at sedler og mønt samt indskud er i national valuta, eller plus FC med den internationale valutakode, som angiver, at der er tale om sedler og mønt samt indskud i udenlandsk valuta, f.eks.:

For transaktioner

XF21NC	sedler og mønt i national valuta
XF22FC	indskud i udenlandsk valuta

For beholdninger

XAF21NC	sedler og mønt i national valuta
XAF22FC	indskud i udenlandsk valuta

Klassifikation af gældsværdipapirer efter resterende løbetid

Det foreslås at klassificere gældsværdipapirer efter resterende løbetid. Koden herfor kan indledes med X efterfulgt af koden AF og et forfaldstidspunkt, f.eks.:

XAF32Y20	for gældsværdipapirer, der forfalder i 2020
----------	---

Noterede og unoterede gældsværdipapirer

Koderne for supplerende angivelser vedrørende gældsværdipapirer indledes med X efterfulgt af koden F eller AF plus tallet 1 for noterede og 2 for unoterede, f.eks.:

For transaktioner

XF321	for transaktioner i noterede langfristede gældsværdipapirer
XF322	for transaktioner i unoterede langfristede gældsværdipapirer

For beholdninger

XAF321	for beholdninger af noterede langfristede gældsværdipapirer
XAF322	for beholdninger af unoterede langfristede gældsværdipapirer

Langfristede lån med en resterende løbetid på under et år og langfristede lån med sikkerhed i fast ejendom

Koderne for langfristede lån med en resterende løbetid på under et år og langsigtede lån med sikkerhed i fast ejendom sammensættes af X efterfulgt af koden F eller af koden AF plus L1, som angiver, at den resterende løbetid er under et år, og LM, der angiver lån med sikkerhed i fast ejendom, f.eks.:

For transaktioner

XF42L1	for langfristede lån med en resterende løbetid på under et år
XF42LM	for langfristede lån med sikkerhed i fast ejendom

▼B

For beholdninger

XAF42L1	for langfristede lån med en resterende løbetid på under et år
XAF42LM	for langfristede lån med sikkerhed i fast ejendom

Noterede og unoterede andele i investeringsforeninger

Koderne for unoterede andele i investeringsforeninger indledes med X efterfulgt af koden F eller AF plus tallet 1 for noterede og 2 for unoterede, f.eks.:

For transaktioner

XF5221	for transaktioner i noterede andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger
XF5222	for transaktioner i unoterede andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger

For beholdninger

XAF5221	for beholdninger af noterede andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger
XAF5222	for beholdninger af unoterede andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger

Restancer i rente- og afdragsbetalinger

Koderne for restancer i rente- og afdragsbetalinger indledes med X efterfulgt af koden AF plus IA for renterestancer og PA for afdragsrestancer, f.eks.:

XAF42IA	for renterestancer for langfristede lån
XAF42PA	for afdragsrestancer for langfristede lån

Personlige og samlede pengeoverførsler

Koderne for personlige og samlede pengeoverførsler mellem residente og ikke-residente husholdninger indledes med X efterfulgt af koden for den løbende overførsel plus PR for personlige pengeoverførsler og TR for samlede pengeoverførsler:

XD5452PR	for personlige pengeoverførsler mellem residente og ikke-residente husholdninger
XD5452TR	for samlede pengeoverførsler mellem residente og ikke-residente husholdninger

GRUPPERING OG KODNING AF BRANCHER (A) OG PRODUKTER (P)

De aktivitets- og produktnomenklaturer, som skal anvendes, er NACE rev. 2 og ►M1 CPA ◄. De tilsvarende aggregeringsniveauer til brug for ENS-indberetningsprogrammet er: A*3, A*10, A*21, A*38 og A*64 for økonomiske aktiviteter og P*3, P*10, P*21, P*38 og P*64 for produkter. Niveauerne A*88 (NACE rev.2) og P*88 (CPA) er omhandlet i dette kapitel, men indgår ikke i indberetningsprogrammet.

▼B

De nye aggregeringer fremgår af nedenstående:

A*3

Løbenr.	Hovedafd. i NACE rev. 2	Beskrivelse
1	A	Landbrug, skovbrug og fiskeri
2	B, C, D, E og F	Råstofudvinding; fremstillingsvirksomhed; el-, gas- og fjernvarmeforsyning; vandforsyning; kloakvæsen, affaldshåndtering og rensning af jord og grundvand; bygge- og anlægsvirksomhed
3	G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T og U	Tjenesteydelser

A*10

Løbenr.	Hovedafd. i NACE rev. 2	Beskrivelse
1	A	Landbrug, skovbrug og fiskeri
2	B, C, D og E	Råstofudvinding; fremstillingsvirksomhed; el-, gas- og fjernvarmeforsyning; vandforsyning; kloakvæsen, affaldshåndtering og rensning af jord og grundvand
2a	C	Heraf: fremstillingsvirksomhed
3	F	Bygge- og anlægsvirksomhed
4	G, H og I	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og motorcykler; transport og godshåndtering; overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed
5	J	Information og kommunikation
6	K	Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring
7	L	Fast ejendom
8	M og N	Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser; administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester
9	O, P og Q	Offentlig forvaltning og forsvar; socialsikring; undervisning; sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger
10	R, S, T og U	Kultur, forlystelser og fritid; andre serviceydelser; private husholdninger med ansat medhjælp; private husholdningers produktion af varer og tjenester til eget brug, ikke nærmere angivet; eksterritoriale organer

A*21

Løbenr.	Hovedafd. i NACE rev. 2	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
1	A	01-03	Landbrug, skovbrug og fiskeri
2	B	05-09	Råstofudvinding

▼B

Løbenr.	Hovedafd. i NACE rev. 2	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
3	C	10-33	Fremstillingsvirksomhed
4	D	35	El-, gas- og fjernvarmeforsyning
5	E	36-39	Vandforsyning; kloakvæsen, affaldshåndtering og rensning af jord og grundvand
6	F	41-43	Bygge- og anlægsvirksomhed
7	G	45-47	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og motorcykler
8	H	49-53	Transport og godshåndtering
9	I	55-56	Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed
10	J	58-63	Information og kommunikation
11	K	64-66	Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring
12	L	68	Fast ejendom
13	M	69-75	Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser
14	N	77-82	Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester
15	O	84	Offentlig forvaltning og forsvar; socialsikring
16	P	85	Undervisning
17	Q	86-88	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger
18	R	90-93	Kultur, forlystelser og fritid
19	S	94-96	Andre serviceydelser
20	T	97-98	Private husholdninger med ansat medhjælp; private husholdningers produktion af varer og tjenesteydelser til eget brug, i.a.n
21	U	99	Eksterritoriale organisationer og organer

A*38

Løbenr.	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
1	01-03	Landbrug, skovbrug og fiskeri
2	05-09	Råstofudvinding
3	10-12	Fremstilling af fødevarer, drikkevarer og tobaksprodukter
4	13-15	Fremstilling af tekstiler, beklædningsartikler og lædervarer
5	16-18	Fremstilling af træ- og papirvarer, trykning
6	19	Fremstilling af koks og raffinerede mineralolieprodukter

▼B

Løbenr.	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
7	20	Fremstilling af kemiske produkter
8	21	Fremstilling af farmaceutiske råvarer og farmaceutiske præparater
9	22-23	Fremstilling af gummi- og plastprodukter og andre ikke-metalholdige mineralske produkter
10	24-25	Fremstilling af metal, jern- og metalvareindustri, undtagen maskiner og udstyr
11	26	Fremstilling af computere, elektroniske og optiske produkter
12	27	Fremstilling af elektrisk udstyr
13	28	Fremstilling af maskiner og udstyr i.a.n.
14	29-30	Fremstilling af transportmidler
15	31-33	Fremstilling af møbler; anden fremstillingsvirksomhed; reparation og installation af maskiner og udstyr
16	35	El-, gas- og fjernvarmeforsyning
17	36-39	Vandforsyning; kloakvæsen, affaldshåndtering og rensning af jord og grundvand
18	41-43	Bygge- og anlægsvirksomhed
19	45-47	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og motorcykler
20	49-53	Transport og godshåndtering
21	55-56	Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed
22	58-60	Udgivervirksomhed, audiovisuelle aktiviteter og radio- og tv-virksomhed
23	61	Telekommunikation
24	62-63	Computerprogrammering, konsulentbistand vedrørende informationsteknologi og lignende aktiviteter; informationstjenester
25	64-66	Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring
26	68	Fast ejendom
26a		Heraf: beregnet lejeværdi af ejerboliger
27	69-71	Juridisk bistand, bogføring og revision; hovedsæders virksomhed; virksomhedsrådgivning; arkitekt- og ingeniørvirksomhed; teknisk afprøvning og analyse
28	72	Videnskabelig forskning og udvikling
29	73-75	Reklame og markedsanalyse; andre liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser; dyrlæger
30	77-82	Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
31	84	Offentlig forvaltning og forsvar; socialsikring
32	85	Undervisning
33	86	Sundhedsvæsen
34	87-88	Sociale foranstaltninger
35	90-93	Kultur, forlystelser og fritid
36	94-96	Andre serviceydelser
37	97-98	Private husholdninger med ansat medhjælp; private husholdningers produktion af varer og tjenesteydelser til eget brug i.a.n.
38	99	Eksterritoriale organisationer og organer

A*64

Løbenr.	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
1	01	Plante- og husdyravl, jagt og serviceydelser i forbindelse hermed
2	02	Skovbrug og skovning
3	03	Fiskeri og akvakultur
4	05-09	Råstofudvinding
5	10-12	Fremstilling af fødevarer, drikkevarer og tobaksprodukter
6	13-15	Fremstilling af tekstiler, beklædningsartikler og lædervarer
7	16	Fremstilling af træ og varer af træ og kork, undtagen møbler; fremstilling af varer af strå og flettematerialer
8	17	Fremstilling af papir og papirvarer
9	18	Trykning og reproduktion af indspillede medier
10	19	Fremstilling af koks og raffinerede mineralolieprodukter
11	20	Fremstilling af kemiske produkter
12	21	Fremstilling af farmaceutiske råvarer og farmaceutiske præparater
13	22	Fremstilling af gummi- og plastprodukter
14	23	Fremstilling af andre ikke-metalholdige mineralske produkter
15	24	Fremstilling af metal
16	25	Jern- og metalvareindustri, undtagen maskiner og udstyr

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
17	26	Fremstilling af computere, elektroniske og optiske produkter
18	27	Fremstilling af elektrisk udstyr
19	28	Fremstilling af maskiner og udstyr i.a.n.
20	29	Fremstilling af motorkøretøjer, påhængsvogne og sættevogne
21	30	Fremstilling af andre transportmidler
22	31-32	Fremstilling af møbler; anden fremstillingsvirksomhed
23	33	Reparation og installation af maskiner og udstyr
24	35	El-, gas- og fjernvarmeforsyning
25	36	Vandforsyning
26	37-39	Kloakvæsen; indsamling, behandling og bortskaffelse af affald; materialegenvinding; rensning af jord og grundvand og anden form for forureningsbekæmpelse
27	41-43	Bygge- og anlægsvirksomhed
28	45	Handel med biler og motorcykler og reparation heraf
29	46	Engroshandel, undtagen med motorkøretøjer og motorcykler
30	47	Detailhandel, undtagen med motorkøretøjer og motorcykler
31	49	Landtransport; rørtransport
32	50	Skibsfart
33	51	Luftfart
34	52	Hjælpevirksomhed i forbindelse med transport
35	53	Post- og kurer-tjenester
36	55-56	Overnatningsfaciliteter; restaurationsvirksomhed
37	58	Udgivervirksomhed
38	59-60	Produktion af film, video- og tv-programmer, lydoptagelser og musikudgivelser; radio- og tv-virksomhed
39	61	Telekommunikation
40	62-63	Computerprogrammering, konsulentbistand vedrørende informationsteknologi og lignende aktiviteter; informationstjenester
41	64	Pengeinstitut- og finansvirksomhed, undtagen forsikring og pensionsforsikring

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
42	65	Forsikring, genforsikring og pensionsforsikring, undtagen lovpligtig socialforsikring
43	66	Hjælpetjenester i forbindelse med finansvirksomhed og forsikring
44	68	Fast ejendom
44a		Heraf: beregnet lejeværdi af ejerboliger
45	69-70	Juridisk bistand, bogføring og revision; hovedsæders virksomhed; virksomhedsrådgivning
46	71	Arkitekt- og ingeniørvirksomhed; teknisk afprøvning og analyse
47	72	Videnskabelig forskning og udvikling
48	73	Reklame og markedsanalyse
49	74-75	Andre liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser; dyrlæger
50	77	Udlejning og leasing
51	78	Arbejdsformidling
52	79	Rejsebureauers og rejsearrangørers virksomhed, reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed
53	80-82	Vagt- og sikkerhedstjenester og overvågning; serviceydelser i forbindelse med ejendomme samt landskabspleje; administrationsservice, kontorservice og anden forretningsservice
54	84	Offentlig forvaltning og forsvar; socialsikring
55	85	Undervisning
56	86	Sundhedsvæsen
57	87-88	Sociale foranstaltninger
58	90-92	Kreative aktiviteter, kunst og forlystelser; biblioteker, arkiver, museer og anden kulturel virksomhed; lotteri- og anden spillevirksomhed
59	93	Sport, forlystelser og fritidsaktiviteter
60	94	Organisationer og foreninger
61	95	Reparation af computere og varer til personlig brug og husholdningsbrug
62	96	Andre personlige serviceydelser
63	97-98	Private husholdninger med ansat medhjælp; private husholdningers produktion af varer og tjenesteydelser til eget brug i.a.n.
64	99	Eksterritoriale organisationer og organer

▼B

A*88

Løbenr.	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
1	01	Plante- og husdyravl, jagt og serviceydelser i forbindelse hermed
2	02	Skovbrug og skovning
3	03	Fiskeri og akvakultur
4	05	Indvinding af kul og brunkul
5	06	Indvinding af råolie og naturgas
6	07	Brydning af metalmalme
7	08	Anden råstofindvinding
8	09	Serviceydelser i forbindelse med råstofindvinding
9	10	Fremstilling af fødevarer
10	11	Fremstilling af drikkevarer
11	12	Fremstilling af tobaksprodukter
12	13	Fremstilling af tekstiler
13	14	Fremstilling af beklædningsartikler
14	15	Fremstilling af læder og lædervarer
15	16	Fremstilling af træ og varer af træ og kork, undtagen møbler; fremstilling af varer af strå og flettematerialer
16	17	Fremstilling af papir og papirvarer
17	18	Trykning og reproduktion af indspillede medier
18	19	Fremstilling af koks og raffinerede mineralolieprodukter
19	20	Fremstilling af kemiske produkter
20	21	Fremstilling af farmaceutiske råvarer og farmaceutiske præparater
21	22	Fremstilling af gummi- og plastprodukter
22	23	Fremstilling af andre ikke-metalholdige mineralske produkter
23	24	Fremstilling af metal
24	25	Jern- og metalvareindustri, undtagen maskiner og udstyr
25	26	Fremstilling af computere, elektroniske og optiske produkter
26	27	Fremstilling af elektrisk udstyr
27	28	Fremstilling af maskiner og udstyr i.a.n.
28	29	Fremstilling af motorkøretøjer, påhængsvogne og sættevogne

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
29	30	Fremstilling af andre transportmidler
30	31	Fremstilling af møbler
31	32	Anden fremstillingsvirksomhed
32	33	Reparation og installation af maskiner og udstyr
33	35	El-, gas- og fjernvarmeforsyning
34	36	Vandforsyning
35	37	Kloakvæsen
36	38	Indsamling, behandling og bortskaffelse af affald; genbrug
37	39	Rensning af jord og grundvand og anden form for forureningsbekæmpelse
38	41	Opførelse af bygninger
39	42	Anlægsarbejder
40	43	Bygge- og anlægsvirksomhed, som kræver specialisering
41	45	Handel med biler og motorcykler og reparation heraf
42	46	Engroshandel, undtagen med motorkøretøjer og motorcykler
43	47	Detailhandel, undtagen med motorkøretøjer og motorcykler
44	49	Landtransport; rørtransport
45	50	Skibsfart
46	51	Luftfart
47	52	Hjælpevirksomhed i forbindelse med transport
48	53	Post- og kurer-tjenester
49	55	Overnatningsfaciliteter
50	56	Restaurationsvirksomhed
51	58	Udgivervirksomhed
52	59	Produktion af film, video- og tv-programmer, lydoptagelser og musikudgivelser
53	60	Radio- og tv-virksomhed
54	61	Telekommunikation
55	62	Computerprogrammering, konsulentbistand vedrørende informationsteknologi og lignende aktiviteter
56	63	Informationstjenester
57	64	Pengeinstitut- og finansvirksomhed, undtagen forsikring og pensionsforsikring

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
58	65	Forsikring, genforsikring og pensionsforsikring, undtagen lovpligtig socialforsikring
59	66	Hjælpetjenester i forbindelse med finansvirksomhed og forsikring
60	68	Fast ejendom
60a		Heraf: beregnet lejeværdi af ejerboliger
61	69	Juridisk bistand, bogføring og revision
62	70	Hovedsæders virksomhed; virksomhedsrådgivning
63	71	Arkitekt- og ingeniørvirksomhed; teknisk afprøvning og analyse
64	72	Videnskabelig forskning og udvikling
65	73	Reklame og markedsanalyse
66	74	Andre liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser
67	75	Dyrlæger
68	77	Udlejning og leasing
69	78	Arbejdsformidling
70	79	Rejsebureauers og rejsearrangørers virksomhed, reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed
71	80	Vagt- og sikkerhedstjenester og overvågning
72	81	Serviceydelser i forbindelse med ejendomme samt landskabspleje
73	82	Administrationsservice, kontorservice og anden forretningsservice
74	84	Offentlig forvaltning og forsvar; socialsikring
75	85	Undervisning
76	86	Sundhedsvæsen
77	87	Institutionsophold
78	88	Sociale foranstaltninger uden institutionsophold
79	90	Kreative aktiviteter, kunst og forlystelser
80	91	Biblioteker, arkiver, museer og anden kulturel virksomhed
81	92	Lotteri- og anden spillevirksomhed
82	93	Sport, forlystelser og fritidsaktiviteter
83	94	Organisationer og foreninger

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i NACE rev. 2	Beskrivelse
84	95	Reparation af computere og varer til personlig brug og husholdningsbrug
85	96	Andre personlige serviceydelser
86	97	Private husholdninger med ansat medhjælp
87	98	Private husholdningers produktion af varer og tjenesteydelser til eget brug i.a.n.
88	99	Eksterritoriale organisationer og organer

P*3

Løbenr.	Hovedafd. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
1	A	Produkter fra landbrug, skovbrug og fiskeri
2	B, C, D, E og F	► M1 Råstofudvinding; færdigvarer; levering af elektricitet, gas, damp og airconditioneret luft; vandforsyning; kloakering, affaldshåndtering og rensning af jord og grundvand; bygge- og anlægsvirksomhed ◀
3	G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T og U	Tjenesteydelser

P*10

Løbenr.	Hovedafd. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
1	A	Produkter fra landbrug, skovbrug og fiskeri
2	B, C, D og E	► M1 Råstofudvinding; færdigvarer; levering af elektricitet, gas, damp og airconditioneret luft; vandforsyning; kloakering, affaldshåndtering og rensning af jord og grundvand ◀
2a	C	Heraf: færdigvarer
3	F	Bygge- og anlægsvirksomhed
4	G, H og I	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og motorcykler; transport og oplagring; overnatningsfaciliteter og restaurationstjenester
5	J	Information og kommunikation
6	K	Bank- og finanstjenester, forsikring
7	L	Tjenester i forbindelse med fast ejendom
8	M og N	Liberale, videnskabelige og tekniske tjenester; administrative tjenester og hjælpetjenester

▼ **B**

Løbenr.	Hovedafd. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
9	O, P og Q	Offentlig forvaltning og forsvar; lovpligtig socialsikring; Undervisning; sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger
10	R, S, T og U	► M1 Kultur, forlystelser og sport; andre tjenester: tjenester ydet af private husholdninger med ansat medhjælp; ikke nærmere angivne varer og tjenester produceret af private husholdninger til eget brug; tjenester ydet af eksterriale organer ◀

P*21

Løbenr.	Hovedafd. i ► M1 CPA ◀	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
1	A	01-03	Produkter fra landbrug, skovbrug og fiskeri
2	B	05-09	Råstofudvinding
3	C	10-33	Færdigvarer
4	D	35	Levering af elektricitet, gas, damp og airconditionering
5	E	36-39	Vandforsyning; kloakering, affaldshåndtering og rensning af jord og grundvand
6	F	41-43	Bygge- og anlægsvirksomhed
7	G	45-47	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og motorcykler Transport og oplagring
8	H	49-53	Overnatningsfaciliteter og restaurationstjenester
9	I	55-56	Overnatningsfaciliteter og restaurationstjenester
10	J	58-63	Information og kommunikation
11	K	64-66	Bank- og finanstjenester, forsikring
12	L	68	Tjenester i forbindelse med fast ejendom
13	M	69-75	Liberale, videnskabelige og tekniske tjenester
14	N	77-82	Administrative tjenester og hjælpetjenester
15	O	84	Offentlig forvaltning og forsvar; lovpligtig socialsikring
16	P	85	Undervisning
17	Q	86-88	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger
18	R	90-93	Kultur, forlystelser og fritid
19	S	94-96	Andre tjenester

▼ **B**

Løbenr.	Hovedafd. i ► M1 CPA ◀	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
20	T	97-98	Tjenester ydet af private husholdninger med ansat medhjælp; ikke nærmere angivne varer og tjenester produceret af private husholdninger til eget brug
21	U	99	Tjenester ydet af eksterritoriale organer

P*38

Løbenr.	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
1	01-03	Produkter fra landbrug, skovbrug og fiskeri
2	05-09	Råstofudvinding
3	10-12	Fødevarer, drikkevarer og tobaksprodukter
4	13-15	► M1 Tekstilvarer; beklædningsgenstande samt læder og lædervarer ◀
5	16-18	► M1 Træ, papir og papirvarer, trykning og reproduktion ◀
6	19	Koks og raffinerede jordolieprodukter
7	20	Kemiske produkter
8	21	Farmaceutiske råvarer og farmaceutiske præparater
9	22-23	Gummi- og plastprodukter og andre ikkemetalholdige mineralske produkter
10	24-25	Metal, jern- og metalvareindustri, undtagen maskiner og udstyr
11	26	Computere, elektronisk og optisk udstyr
12	27	Elektrisk udstyr
13	28	Maskiner og udstyr i.a.n.
14	29-30	Transportmidler
15	31-33	Møbler; andre færdigvarer; reparation og installation af maskiner og udstyr
16	35	Levering af elektricitet, gas, damp og airconditioneret luft
17	36-39	Vandforsyning; kloakering, affaldshåndtering og rensning af jord og grundvand
18	41-43	Bygge- og anlægsvirksomhed
19	45-47	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og motorcykler
20	49-53	Transport og oplagring
21	55-56	Overnatningsfaciliteter og restaurationstjenester

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
22	58-60	Udgivervirksomhed, audiovisuelle tjenester og transmission af radio- og fjernsynsprogrammer
23	61	Telekommunikation
24	62-63	Computerprogrammering, konsulentbistand og lignende tjenester; informationstjenester
25	64-66	Bank- og finanstjenester, forsikring
26	68	Tjenester i forbindelse med fast ejendom
26a		Heraf: beregnet lejeværdi af ejerboliger
27	69-71	Juridisk bistand, bogføring og revision; tjenester ydet af hovedsæder; virksomhedsrådgivning; arkitekt- og ingeniørtjenester; teknisk afprøvning og analyse
28	72	Videnskabelig forskning og udvikling
29	73-75	Reklametjenester og markedsanalyse; andre liberale, videnskabelige og tekniske tjenester; veterinære tjenester
30	77-82	Administrative tjenester og hjælpetjenester
31	84	Offentlig forvaltning og forsvar; lovpligtig socialsikring
32	85	Undervisning
33	86	Sundhedsvæsen
34	87-88	Sociale foranstaltninger
35	90-93	Kultur, forlystelser og fritid
36	94-96	Andre tjenester
37	97-98	Tjenester ydet af private husholdninger med ansat medhjælp; ikke nærmere angivne varer og tjenester produceret af private husholdninger til eget brug
38	99	Tjenester ydet af eksterriotoriale organer

P*64

Løbenr.	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
1	01	Produkter fra landbrug og jagt samt tjenester i forbindelse hermed
2	02	Produkter fra skovbrug, skovning og tjenester i forbindelse hermed
3	03	Fisk og andre fiskeprodukter; akvakulturprodukter; tjenester til fiskeri
4	05-09	Råstofudvinding
5	10-12	Fødevarer; drikkevarer; tobaksprodukter

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
6	13-15	Tekstilvarer; beklædningsgenstande; læder og lædervarer
7	16	Træ og varer af træ og kork, undtagen møbler; varer af strå og flettematerialer
8	17	Papir og papirvarer
9	18	Trykning og reproduktion
10	19	Koks og raffinerede jordolieprodukter
11	20	Kemiske produkter
12	21	Farmaceutiske råvarer og farmaceutiske præparater
13	22	Gummi- og plastprodukter
14	23	Andre ikke-metalholdige mineralske produkter
15	24	Metal
16	25	Produkter af metal, bortset fra maskiner og udstyr
17	26	Computere, elektronisk og optisk udstyr
18	27	Elektrisk udstyr
19	28	Maskiner og udstyr i.a.n.
20	29	Motorkøretøjer, påhængsvogne og sættevogne
21	30	Andre transportmidler
22	31-32	Møbler; andre færdigvarer
23	33	Reparation og installation af maskiner og udstyr
24	35	Levering af elektricitet, gas, damp og airconditionering
25	36	Naturligt vand; behandling og levering af vand
26	37-39	Kloakvæsen; slamsugning; indsamling, behandling og bortskaffelse af affald; materialegenvinding; rensning af jord og grundvand mv. og anden form for forureningsbekæmpelse
27	41-43	Bygge- og anlægsvirksomhed
28	45	Engroshandel og detailhandel med motorkøretøjer og motorcykler og reparation deraf
29	46	Engroshandel, undtagen med motorkøretøjer og motorcykler
30	47	Detailhandel, undtagen med motorkøretøjer og motorcykler
31	49	Landtransport og rørtransport
32	50	Skibsfart

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
33	51	Luftransport
34	52	Oplagrings- og pakhvirksomhed og hjælpetjenester i forbindelse med transport
35	53	Post- og kurer-tjenester
36	55-56	Overnatningsfaciliteter og restaurationstjenester
37	58	Udgivervirksomhed
38	59-60	Produktion af film, videofilm og fjernsynsprogrammer, lydoptagelser og musikudgivelser; udbydelse og transmission af radio- og fjernsynsprogrammer
39	61	Telekommunikation
40	62-63	Computerprogrammering, konsulentbistand og lignende tjenester; informationstjenester
41	64	Bank- og finanstjenester, undtagen forsikring og pensionsforsikring
42	65	Forsikring, genforsikring og pensionsforsikring, undtagen lovpligtig socialforsikring
43	66	Hjælpetjenester i forbindelse med finansielle tjenester og forsikring
44	68	Tjenester i forbindelse med fast ejendom
44a		Heraf: beregnet lejeværdi af ejerboliger
45	69-70	Juridisk bistand, bogføring og revision; tjenester ydet af hovedsæder; virksomhedsrådgivning
46	71	Arkitekt- og ingeniørtjenester; teknisk afprøvning og analyse
47	72	Videnskabelig forskning og udvikling
48	73	Reklametjenester og markedsanalyse
49	74-75	Andre liberale, videnskabelige og tekniske tjenester; veterinære tjenester
50	77	Udlejning og leasing
51	78	Arbejdsformidling
52	79	Rejsebureauers og rejsearrangørers virksomhed og andre reservations-tjenester og lignende tjenester
53	80-82	Vagt- og sikkerhedstjenester og overvågning; tjenester i forbindelse med ejendomme samt landskabspleje; administrationsservice, kontorservice og anden forretningsservice
54	84	Offentlig forvaltning og forsvar; lovpligtig socialsikring
55	85	Undervisning
56	86	Sundhedsvæsen

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
57	87-88	Institutionsophold; sociale foranstaltninger uden institutionsophold
58	90-92	Kreative aktiviteter, kunst og forlystelser; biblioteker, arkiver, museer og andre kulturelle tjenester; lotteri og andre spil
59	93	Sport, forlystelser og fritidsaktiviteter
60	94	Tjenester ydet af organisationer og foreninger
61	95	Reparation af computere og varer til personlig brug og husholdningsbrug
62	96	Andre personlige tjenester
63	97-98	Tjenester ydet af private husholdninger med ansat medhjælp; ikke nærmere angivne varer og tjenester produceret af private husholdninger til eget brug
64	99	Tjenester ydet af eksterritoriale organer

P*88

Løbenr.	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
1	01	Produkter fra landbrug og jagt samt tjenester i forbindelse hermed
2	02	Produkter fra skovbrug, skovning og tjenester i forbindelse hermed
3	03	Fisk og andre fiskeprodukter; akvakulturprodukter; tjenester til fiskeri
4	05	Stenkul og brunkul
5	06	Råolie og naturgas
6	07	Metalmalm
7	08	Produkter af anden råstofudvinding
8	09	Tjenester i forbindelse med råstofudvinding
9	10	Fødevarer
10	11	Drikkevarer
11	12	Tobaksprodukter
12	13	Tekstilvarer
13	14	Beklædningsgenstande
14	15	Læder og lædervarer
15	16	Træ og varer af træ og kork, undtagen møbler; varer af strå og flettematerialer
16	17	Papir og papirvarer

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
17	18	Trykning og reproduktion
18	19	Koks og raffinerede jordolieprodukter
19	20	Kemiske produkter
20	21	Farmaceutiske råvarer og farmaceutiske præparater
21	22	Gummi- og plastprodukter
22	23	Andre ikke-metalholdige mineralske produkter
23	24	Metal
24	25	Produkter af metal, bortset fra maskiner og udstyr
25	26	Computere, elektronisk og optisk udstyr
26	27	Elektrisk udstyr
27	28	Maskiner og udstyr i.a.n.
28	29	Motorkøretøjer, påhængsvogne og sættevogne
29	30	Andre transportmidler
30	31	Møbler
31	32	Andre færdigvarer
32	33	Reparation og installation af maskiner og udstyr
33	35	Levering af elektricitet, gas, damp og airconditioneret luft
34	36	Naturligt vand; behandling og levering af vand
35	37	Kloakvæsen; slamsugning
36	38	Indsamling, behandling og bortskaffelse af affald; materialegenvin- ding
37	39	Rensning af jord og grundvand mv. og anden form for forurenings- bekæmpelse
38	41	Bygninger og opførelse af bygninger
39	42	Bygværker og udførelse af anlægsarbejder
40	43	Specialiserede bygge- og anlægsarbejder
41	45	Engroshandel og detailhandel med motorkøretøjer og motorcykler og reparation deraf
42	46	Engroshandel, undtagen med motorkøretøjer og motorcykler
43	47	Detailhandel, undtagen med motorkøretøjer og motorcykler
44	49	Landtransport og rørtransport

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
45	50	Skibsfart
46	51	Lufttransport
47	52	Oplagings- og pakhusrksomhed og hjælpetjenester i forbindelse med transport
48	53	Post- og kurer tjenester
49	55	Overnatningsfaciliteter
50	56	Restaurations tjenester
51	58	Udgiver virksomhed
52	59	Produktion af film, videofilm og fjernsynsprogrammer, lydoptagelser og musikudgivelser
53	60	Udbydelse og transmission af radio- og fjernsynsprogrammer
54	61	Telekommunikation
55	62	Computerprogrammering, konsulentbistand og lignende tjenester
56	63	Information tjenester
57	64	Bank- og finanstjenester, undtagen forsikring og pensionsforsikring
58	65	Forsikring, genforsikring og pensionsforsikring, undtagen lovpligtig socialforsikring
59	66	Hjælpetjenester i forbindelse med finansielle tjenester og forsikring
60	68	Tjenester i forbindelse med fast ejendom
60a		Heraf: beregnet lejeværdi af ejerboliger
61	69	Juridisk bistand, bogføring og revision
62	70	Tjenester ydet af hovedsæder; virksomhedsrådgivning
63	71	Arkitekt- og ingeniørtjenester; teknisk afprøvning og analyse
64	72	Videnskabelig forskning og udvikling
65	73	Reklametjenester og markedsanalyse
66	74	Andre liberale, videnskabelige og tekniske tjenester
67	75	Veterinære tjenester
68	77	Udlejning og leasing
69	78	Employment services

▼ **B**

Løbenr.	Hovedgr. i ► M1 CPA ◀	Beskrivelse
70	79	Rejsebureauers og rejsearrangørers virksomhed og andre reservations-tjenester og lignende tjenester
71	80	Vagt- og sikkerhedstjenester og overvågning
72	81	Tjenester i forbindelse med ejendomme samt landskabspleje
73	82	Administrationsservice, kontorservice og anden forretningsservice
74	84	Offentlig forvaltning og forsvar; lovpligtig socialsikring
75	85	Undervisning
76	86	Sundhedsvæsen
77	87	Institutionsophold
78	88	Sociale foranstaltninger uden institutionsophold
79	90	Kreative aktiviteter, kunst og forlystelser
80	91	Biblioteker, arkiver, museer og andre kulturelle tjenester
81	92	Lotteri og andre spil
82	93	Sport, forlystelser og fritidsaktiviteter
83	94	Tjenester ydet af organisationer og foreninger
84	95	Reparation af computere og varer til personlig brug og husholdnings-brug
85	96	Andre personlige tjenester
86	97	Tjenester ydet af private husholdninger med ansat medhjælp
87	98	Ikke nærmere angivne varer og tjenester produceret af private husholdninger til eget brug
88	99	Tjenester ydet af eksterritoriale organer

KLASSIFIKATION AF DET OFFENTLIGES UDGIFTER EFTER FORMÅL (COFOG)

01	Generelle offentlige tjenester
01.1	Udøvende og lovgivende organer, skatte- og finansvæsen, udenrigstjenesten
01.2	Økonomisk bistand til udlandet
01.3	Generelle tjenester
01.4	Grundforskning
01.5	FoU inden for generelle offentlige tjenester

▼B

01.6	Generelle offentlige tjenester i.a.n.
01.7	Transaktioner i forbindelse med offentlig gæld
01.8	Overførsler af generel art mellem forskellige forvaltningsniveauer
02	Forsvar
02.1	Militært forsvar
02.2	Civilforsvar
02.3	Militærhjælp til udlandet
02.4	FoU inden for forsvar
02.5	Forsvar i.a.n.
03	Offentlig orden og sikkerhed
03.1	Politi
03.2	Brandvæsen
03.3	Domstole
03.4	Fængsler
03.5	FoU inden for offentlig orden og sikkerhed
03.6	Offentlig orden og sikkerhed i.a.n.
04	Økonomiske anliggender
04.1	Generelle anliggender inden for økonomi, erhverv og arbejdsmarked
04.2	Landbrug, skovbrug, fiskeri og jagt
04.3	Brændstof og energi
04.4	Råstofudvinding, fremstillingsvirksomhed og bygge- og anlægsvirksomhed
04.5	Transport
04.6	Kommunikation
04.7	Andre erhverv
04.8	FoU i emner inden for økonomi
04.9	Økonomiske anliggender i.a.n.
05	Miljøbeskyttelse
05.1	Affaldshåndtering
05.2	Spildevandshåndtering
05.3	Forureningsbekæmpelse

▼B

05.4	Beskyttelse af biodiversitet og landskab
05.5	FoU inden for miljøbeskyttelse
05.6	Miljøbeskyttelse i.a.n.
06	Boliger og offentlige faciliteter
06.1	Boligbyggeri
06.2	By- og egnsudvikling
06.3	Vandforsyning
06.4	Gadebelysning
06.5	FoU inden for boliger og offentlige faciliteter
06.6	Boliger og offentlige faciliteter i.a.n.
07	Sundhedsvæsen
07.1	Medicinske produkter, apparater og medicinsk udstyr
07.2	Ambulant behandling
07.3	Hospitalstjenester
07.4	Offentligt sundhedsvæsen
07.5	FoU inden for sundhedsvæsen
07.6	Sundhedsvæsen i.a.n.
08	Fritid, kultur og religion
08.1	Tjenester i tilknytning til rekreative aktiviteter og idræt
08.2	Kulturtjenester
08.3	Radio og tv samt forlagsvirksomhed
08.4	Religiøse og andre organisationer
08.5	FoU inden for fritid, kultur og religion
08.6	Fritid, kultur og religion i.a.n.
09	Undervisning
09.1	Førskoleundervisning og primær undervisning
09.2	Sekundær undervisning
09.3	Undervisning på niveauet mellem sekundær undervisning og tertiær undervisning

▼B

09.4	Tertiær undervisning
09.5	Undervisning uden for niveauplacing
09.6	Hjælpetjenester i forbindelse med undervisning
09.7	FoU inden for undervisning
09.8	Undervisning i.a.n.
10	Social beskyttelse
10.1	Sygdom og invaliditet
10.2	Alderdom
10.3	Efterlevende
10.4	Familie og børn
10.5	Arbejdsløshed
10.6	Bolig
10.7	Social udstødelse i.a.n.
10.8	FoU inden for social beskyttelse
10.9	Social beskyttelse i.a.n.

KLASSIFIKATION AF PRIVAT FORBRUG EFTER FORMÅL (COICOP)

01-12 Husholdningernes udgifter til individuelt forbrug

01	Fødevarer og ikkealkoholiske drikkevarer
01.1	Fødevarer
01.2	Ikkealkoholiske drikkevarer
02	Alkoholiske drikkevarer, tobak og euforiserende stoffer
02.1	Alkoholiske drikkevarer
02.2	Tobak
02.3	Euforiserende stoffer
03	Beklædning og fodtøj
03.1	Beklædning
03.2	Fodtøj
04	Boligbenyttelse, vand, elektricitet, gas og andet brændsel
04.1	Husleje
04.2	Beregnet husleje af egen bolig
04.3	Vedligeholdelse og reparation af bolig

▼B

04.4	Vandforsyning og andre tjenester i forbindelse med boligen
04.5	Elektricitet, gas og andet brændsel
05	Boligudstyr, husholdningstjenester mv.
05.1	Møbler og gulvtæpper mv.
05.2	Gardiner, sengelinned mv.
05.3	Husholdningsmaskiner
05.4	Service og køkkenudstyr
05.5	Husholdnings- og haveredskaber
05.6	Andre varer og tjenester til husholdningen
06	Sundhedsvæsen
06.1	Medicinske produkter, apparater og medicinsk udstyr
06.2	Ambulant behandling
06.3	Hospitalstjenester
07	Transport
07.1	Anskaffelse af køretøjer
07.2	Drift af individuelle transportmidler
07.3	Transporttjenester
08	Kommunikation
08.1	Posttjenester
08.2	Telefon- og telefaxudstyr
08.3	Telefon- og telefaxtjenester
09	Fritid og kultur
09.1	Audiovisuelt, fotografisk og databehandlingsudstyr
09.2	Andre varige forbrugsgoder til fritid og kultur
09.3	Andre fritidseffekter og -udstyr, have og kæledyr
09.4	Forlystelser og kulturtjenester
09.5	Bøger, blade, papir mv.
09.6	Pakkeferier

▼B

10	Undervisning
10.1	Førskoleundervisning og primær undervisning
10.2	Sekundær undervisning
10.3	Undervisning på niveauet mellem sekundær undervisning og tertiær undervisning
10.4	Tertiær undervisning
10.5	Undervisning uden for niveauplacing
11	Restauranter og hoteller
11.1	Cateringtjenester
11.2	Overnatningsfaciliteter
12	Diverse varer og tjenester
12.1	Personlig pleje
12.2	Prostitution
12.3	Personlige effekter i.a.n.
12.4	Social beskyttelse
12.5	Forsikringer
12.6	Finansielle tjenesteydelser i.a.n.
12.7	Andre tjenester i.a.n
13	Individuel forbrugsudgift i NPISH'er
13.1	Bolig
13.2	Sundhed
13.3	Fritid og kultur
13.4	Undervisning
13.5	Social beskyttelse
13.6	Andre tjenester
14	Individuel forbrugsudgift i offentlig forvaltning og service
14.1	Bolig
14.2	Sundhed
14.3	Fritid og kultur
14.4	Undervisning
14.5	Sociale beskyttelse

▼ **B****KLASSIFIKATION EFTER FORMÅL AF NONPROFITINSTITUTIONER
RETTET MOD HUSHOLDNINGER (COPNI)**

01	Bolig
02	Sundhed
02.1	Medicinske produkter, apparater og medicinsk udstyr
02.2	Ambulant behandling
02.3	Hospitalstjenester
02.4	Offentligt sundhedsvæsen
02.5	FoU inden for sundhed
02.6	Andre sundhedstjenester
03	Fritid og kultur
03.1	Tjenester i tilknytning til rekreative aktiviteter og idræt
03.2	Tjenester i forbindelse med kultur
04	Undervisning
04.1	Førskoleundervisning og primær undervisning
04.2	Sekundær undervisning
04.3	Undervisning på niveauet mellem sekundær undervisning og tertiær undervisning
04.4	Tertiær undervisning
04.5	Undervisning uden for niveauplacing
04.6	FoU inden for undervisning
04.7	Andre tjenester inden for undervisning
05	Social beskyttelse
05.1	Tjenester inden for social beskyttelse
05.2	FoU inden for social beskyttelse
06	Religion
07	Politiske partier, arbejdstagerorganisationer og brancheorgani- sationer
07.1	Politiske partiers tjenester
07.2	Arbejdstagerorganisationers tjenester
07.3	Brancheorganisationers tjenester

▼B

08	Miljøbeskyttelse
08.1	Tjenester inden for miljøbeskyttelse
08.2	FoU inden for miljøbeskyttelse
09	Tjenester i.a.n.
09.1	Tjenester i.a.n. (undtagen FoU)
09.2	FoU i.a.n.

KLASSIFIKATION AF PRODUCENTERNES UDGIFTER EFTER FORMÅL (COPP)

01	Udgifter til infrastruktur
01.1	Udgifter til anlæggelse af veje og til andet entreprenørarbejde, herunder kvalitetsforbedring
01.2	Udgifter til ingeniørarbejde og lignende teknologisk arbejde
01.3	Udgifter til informationsstyring
02	Udgifter til forskning og udvikling
02.1	Udgifter til forskning og eksperimentel udvikling inden for naturvidenskab og ingeniørvæsen
02.2	Udgifter til forskning og eksperimentel udvikling inden for samfundsvidenskab og humaniora
03	Udgifter til miljøbeskyttelse
03.1	Udgifter til beskyttelse af atmosfæren og klimaet
03.2	Udgifter til spildevandshåndtering
03.3	Udgifter til affaldshåndtering
03.4	Udgifter til beskyttelse af jorden og grundvandet
03.5	Udgifter til støj- og vibrationsbekæmpelse
03.6	Udgifter til beskyttelse af biodiversiteten og landskabet
03.7	Udgifter til miljøbeskyttelse i.a.n.
04	Udgifter til markedsføring
04.1	Udgifter til direkte salg
04.2	Udgifter til reklame
04.3	Udgifter til markedsføring

▼B

05	Udgifter til personaleudvikling
05.1	Udgifter til almen uddannelse og erhvervsuddannelse
05.2	Udgifter til sundhed
05.3	Udgifter til sociale tjenester
06	Udgifter til løbende produktionsprogrammer samt til produktionsstyring og -ledelse
06.1	Udgifter til løbende produktionsprogrammer
06.2	Udgifter til ekstern transport
06.3	Udgifter til sikkerhed
06.4	Udgifter til ledelse og administration

KAPITEL 24

KONTI

Tabel 24.1 — Konto 0: Konto for varer og tjenester

Tilgang			Anvendelse		
P.1	Produktion	3 604	P.2	Forbrug i produktionen	1 883
P.11	Markedsmæssig produktion	3 077	P.3	Udgifter til forbrug	1 399
P.12	Produktion til eget brug	147	P.31	Udgifter til individuelt forbrug	1 230
P.13	Ikkemarkedsmæssig produktion	380	P.32	Udgifter til kollektivt forbrug	169
D.21	Produktskatter	141	P.5g	Bruttoinvesteringer	414
			P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver	359
D.31	Produktsubsidier	- 8	P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver	358
			P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver	9
P.7	Import af varer og tjenester	499	P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver	- 8
P.71	Import af varer	392	P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver	17
P.72	Import af tjenester	107			
			P.52	Lagerændringer	28
			P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	10
			P.6	Eksport af varer og tjenester	540
			P.61	Eksport af varer	462
			P.62	Eksport af tjenester	78

Tabel 24.2 — Samlede konti for den samlede økonomi

I: Produktionskonto

Anvendelse			Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	1 883	P.1	Produktion	3 604
			P.11	Markedsmæssig produktion	3 077
			P.12	Produktion til eget brug	147

▼ **B**

Anvendelse		Tilgang		
		P.13	Ikkemarkedsmæssig produktion	380
		D.21 D.31	– Produktskatter minus produkt-subsidier	133
B.1*g	<i>Bruttonationalprodukt</i>			1 854
P.51c	Forbrug af fast realkapital			222
B.1*n	Nettonationalprodukt			1 632

II: Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti*II.1: Primærindkomstfordelingskonto*

II.1.1: Indkomstdannelseskonto

Anvendelse		Tilgang			
D.1	Aflønning af ansatte	B.1*g	<i>Bruttonationalprodukt</i>	1 150	1 854
D.11	Løn	B.1*n	<i>Nettonationalprodukt</i>	950	1 632
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger			200	
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger			181	
D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger			168	
D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger			13	
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger			19	
D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger			18	
D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger			1	
D.2	Produktions- og importskatter			235	
D.21	Produktskatter			141	
D.211	Moms			121	

▼ B

Anvendelse		Tilgang	
D.212	Importskatter og told ekskl. moms	17	
D.2121	Told mv.	17	
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0	
D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter	3	
D.29	Andre produktionsskatter	94	
D.3	Subsidier	- 44	
D.31	Produktsubsidier	- 8	
D.311	Importsubsidier	0	
D.319	Andre produktsubsidier	- 8	
D.39	Andre produktionssubsidier	- 36	
B.2g	<i>Overskud af produktionen, brutto</i>	452	
B.3g	<i>Blandet indkomst, brutto</i>	61	
P.51c1	Forbrug af fast realkapital som andel af bruttooverskuddet af produktionen	214	
P.51c2	Forbrug af fast realkapital som andel af blandet indkomst, brutto	8	
B.2n	<i>Overskud af produktionen, netto</i>	238	
B.3n	<i>Blandet indkomst, netto</i>	53	

II.1.2: Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	391	B.2g <i>Overskud af produktionen, brutto</i> 452
D.41	Renter	217	B.3g <i>Blandet indkomst, brutto</i> 61
D.42	Udloddet selskabsudbytte	62	B.2n <i>Overskud af produktionen, netto</i> 238
D.421	Udbytte	54	B.3n <i>Blandet indkomst, netto</i> 53

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	8			
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	0	D.1	Aflønning af ansatte	1 154
D.44	Anden investeringsindkomst	47	D.11	Løn	954
D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere		D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	200
		25	D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	181
D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopparere		D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	168
		8	D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	13
D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger		D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	19
		14	D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	18
D.4431	Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger		D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	1
		6			
D.4432	Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger		D.2	Produktions- og importskatter	235
		8	D.21	Produktskatter	141

▼ B

Anvendelse		Tilgang			
D.45	Jordrente mv.	D.211	Moms	65	121
		D.212	Importskatter og told ekskl. moms		17
		D.2121	Told mv.		17
		D.2122	Importskatter ekskl. moms og told		0
		D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter		3
		D.29	Andre produktionsskatter		94
		D.3	Subsidier		- 44
		D.31	Produktsubsidier		- 8
		D.311	Importsubsidier		0
		D.319	Andre produktsubsidier		- 8
		D.39	Andre produktionssubsidier		- 36
		D.4	Formueindkomst		397
		D.41	Renter		209
		D.42	Udloddet selskabsudbytte		62
		D.421	Udbytte		53
		D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber		9
		D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer		14
		D.44	Anden investeringsindkomst		47
		D.441	Investeringsindkomst henført til forsikrings-tagere		25
		D.442	Investeringsindkomst henført til pensions-opparere		8
		D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger		14

▼ B

Anvendelse		Tilgang		
		D.4431	Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	6
		D.4432	Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	8
		D.45	Jordrente mv.	65
B.5*g	<i>Bruttonationalindkomst</i>			1 864
B.5*n	<i>Nettonationalindkomst</i>			1 642

II.1.2.1: Konto for virksomhedsindkomst

Anvendelse		Tilgang		
D.4	Formueindkomst	240		
D.41	Renter	162		
D.44	Anden investeringsindkomst	47		
D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere	25		
D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopparere	8		
D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	14		
D.45	Jordrente mv.	31		
			B.2g <i>Overskud af produktionen, brutto</i>	452
			B.3g <i>Blandet indkomst, brutto</i>	61
			B.2n <i>Overskud af produktionen, netto</i>	238
			B.3n <i>Blandet indkomst, netto</i>	53
		D.4	Formueindkomst	245
		D.41	Renter	139
		D.42	Udloddet selskabsudbytte	35
		D.421	Udbytte	35
		D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	0
		D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	11
		D.44	Anden investeringsindkomst	16

▼ B

Anvendelse		Tilgang		
		D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere	5
		D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopsparere	0
		D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	11
		D.45	Jordrente mv.	44
B.4g	<i>Virksomhedsindkomst, brutto</i>			343
B.4n	<i>Virksomhedsindkomst, netto</i>			174

II.1.2.2: Konto for allokering af anden primær indkomst

Anvendelse		Tilgang		
D.4	Formueindkomst	B.4g	<i>Virksomhedsindkomst, brutto</i>	343
D.41	Renter	B.4n	<i>Virksomhedsindkomst, netto</i>	174
D.42	Udloddet selskabsudbytte			
D.421	Udbytte	D.1	Aflønning af ansatte	1 154
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	D.11	Løn	954
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	200
D.44	Anden investeringsindkomst	D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	181
D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere	D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	19

▼ B

Anvendelse		Tilgang	
D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopparere	D.2	Produktions- og importskatter 235
		D.21	Produktskatter 141
D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapita- landele i kollektive investe- ringsforeninger	D.211	Moms 121
		D.212	Importskatter og told ekskl. moms 17
D.45	Jordrente mv. 34	D.2121	Told mv. 17
		D.2122	Importskatter ekskl. moms og told 0
		D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter 3
		D.29	Andre produktionsskatter 94
		D.3	Subsidier - 44
		D.31	Produktsubsidier - 8
		D.311	Importsubsidier 0
		D.319	Andre produktsubsidier - 8
		D.39	Andre produktionssubsidier - 36
		D.4	Formueindkomst 152
		D.41	Renter 70
		D.42	Udloddet selskabsudbytte 27
		D.421	Udbytte 18
		D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber 9
		D.43	Reinvesteret indtjening på uden- landske direkte investeringer 3
		D.44	Anden investeringsindkomst 31
		D.441	Investeringsindkomst henført til forsikrings- tagere 20

▼ B

Anvendelse		Tilgang		
		D.442	Investeringsindkomst henført til pensions- opsparere	8
		D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapi- talandele i kollektive investeringsforeninger	3
		D.45	Jordrente mv.	21
B.5*g	<i>Bruttonationalindkomst</i>			1 864
B.5*n	<i>Nettonationalindkomst</i>			1 642

II.2: Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse		Tilgang		
	Løbende overførsler			1 212
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	B.5*g	<i>Bruttonationalindkomst</i>	1 864
D.51	Indkomstskatter	B.5*n	<i>Nettonationalindkomst</i>	1 642
D.59	Andre løbende skatter		Løbende overførsler	1 174
D.61	Nettobidrag til sociale ordninger	D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	213
D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	D.51	Indkomstskatter	204
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	D.59	Andre løbende skatter	9
D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	D.61	Nettobidrag til sociale ordninger	333
D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	181
D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	168
D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	13

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger	129	D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	19
D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger	115	D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	18
D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger	14	D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	1
D.614	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger	10	D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger	129
D.6141	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger	8	D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger	115
D.6142	Husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger	2	D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger	14
D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger	- 6	D.614	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger	10
			D.6141	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger	8
D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	384	D.6142	Husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger	2
D.621	Kontante socialsikringsydelse	53	D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger	6
D.6211	Kontante sociale pensionsydelse	45			
D.6212	Kontante socialsikringsydelse, undtagen pensionsydelse	8	D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	384

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger	279	D.621	Kontante socialsikringsydelser	53
D.6221	Andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger	250	D.6211	Kontante sociale pensionsydelser	45
D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelser	29	D.6212	Kontante socialsikringsydelser, undtagen pensionsydelser	8
D.623	Kontante sociale bistandsydelser	52	D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger	279
			D.6221	Andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger	250
D.7	Andre løbende overførsler	283	D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelser	29
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	56	D.623	Kontante sociale bistandsydelser	52
D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring	43			
D.712	Skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring	13	D.7	Andre løbende overførsler	244
D.72	Skadesforsikringserstatninger	48	D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	47
D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring	45	D.711	SSkadesforsikringserstatninger, netto, direkte forsikring	44
D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring	3	D.712	Skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring	3
D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service	96	D.72	Skadesforsikringserstatninger	57
D.74	Løbende internationalt samarbejde	22	D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring	42
D.75	Diverse løbende overførsler	52	D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring	15

▼ **B**

Anvendelse			Tilgang		
D.751	Løbende overførsler til NPISH'er	36	D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service	96
D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger	7	D.74	Løbende internationalt samarbejde	1
D.759	Andre diverse løbende overførsler	9	D.75	Diverse løbende overførsler	43
D.76	Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter	9	D.751	Løbende overførsler til NPISH'er	36
			D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger	1
			D.759	Andre diverse løbende overførsler	6
B.6*g	<i>Disponibel nationalindkomst, brutto</i>	1 826			
B.6*n	<i>Disponibel nationalindkomst, netto</i>	1 604			

II.3: Konto for indkomstfordeling via naturalieydelse

Anvendelse			Tilgang		
D.63	Sociale overførsler i naturalier	215	B.6g	<i>Disponibel nationalindkomst, brutto</i>	1 826
D.631	Sociale overførsler i naturalier — ikkemærkedsmæssig produktion	211	B.6n	<i>Disponibel nationalindkomst, netto</i>	1 604
D.632	Sociale overførsler i naturalier — indkøbt markeds-mæssig produktion	4			
			D.63	Sociale overførsler i naturalier	215
			D.631	Sociale overførsler i naturalier — ikkemærkedsmæssig produktion	211
			D.632	Sociale overførsler i naturalier — indkøbt markeds-mæssig produktion	4
B.7*g	<i>Korrigeret disponibel nationalindkomst, brutto</i>	1 826			
B.7*n	<i>Korrigeret disponibel nationalindkomst, netto</i>	1 604			

II.4: Indkomstanvendelseskonto

II.4.1: Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
P.3	Udgifter til forbrug	1 399	B.6*g	<i>National disponibel indkomst, brutto</i>	1 826
			B.6*n	<i>National disponibel indkomst, netto</i>	1 604

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
P.31	Udgifter til individuelt forbrug	1 230			
P.32	Udgifter til kollektivt forbrug	169	D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	11
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	11			
B.8*g	<i>National opsparing, brutto</i>	427			
B.8*n	<i>National opsparing, netto</i>	205			

II.4.2: Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
			B.7g	<i>Korrigeret disponibel indkomst, brutto</i>	1 826
P.4	Faktisk forbrug	1 399	B.7n	<i>Korrigeret disponibel indkomst, netto</i>	1 604
P.41	Faktisk individuelt forbrug	1 230			
P.42	Faktisk kollektivt forbrug	169	D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	11
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	11			
B.8*g	<i>National opsparing, brutto</i>	427			
B.8*n	<i>National opsparing, netto</i>	205			

III: Akkumulationskonti

III.1: Kapitalkonto

III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	202	B.8*n	<i>National opsparing, netto</i>	205
			D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne	62
			D.91r	Kapitalskatter, modtagne	2
			D.92r	Investeringsstilskud, modtagne	23
			D.99r	Andre kapitaloverførsler, modtagne	37

▼ **B**

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue		
		D.9p	Kapitaloverførsler, betalte	- 65
		D.91p	Kapitalskatter, betalte	- 2
		D.92p	Investeringsstilskud, betalte	- 27
		D.99p	Andre kapitaloverførsler, betalte	- 36

III.1.2: Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
P.5g	Bruttoinvesteringer	414	
P.5n	Nettoinvesteringer	192	
P.51g	Faste bruttoinvesteringer	376	
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver	359	
P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver	358	
P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver	9	
P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver	- 8	
P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver	17	
P.51c	Forbrug af fast realkapital	- 222	
P.52	Lagerændringer	28	
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	10	
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver	0	
NP.1	Anskaffelser minus afhændelser af naturressourcer	0	
NP.2	Anskaffelser minus afhændelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	
NP.3	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	

B.101 *Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler* 202

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	10			
<i>III.2: Finansiell konto</i>					
Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	10
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	436	F	Nettoændringer i finansielle passiver	426
F.1	Monetært guld og SDR	- 1	F.1	Monetært guld og SDR	0
F.11	Monetært guld	- 1	F.11	Monetært guld	
F.12	SDR	0	F.12	SDR	0
F.2	Sedler og mønt samt indskud	89	F.2	Sedler og mønt samt indskud	102
F.21	Sedler og mønt	33	F.21	Sedler og mønt	35
F.22	Transferable indskud	26	F.22	Transferable indskud	28
F.221	Interbankpositioner	- 5	F.221	Interbankpositioner	- 5
F.229	Andre transferable indskud	31	F.229	Andre transferable indskud	33
F.29	Andre indskud	30	F.29	Andre indskud	39
F.3	Gældsværdipapirer	86	F.3	Gældsværdipapirer	74
F.31	Kortfristede	27	F.31	Kortfristede	24
F.32	Langfristede	59	F.32	Langfristede	50
F.4	Lån	78	F.4	Lån	47
F.41	Kortfristede	22	F.41	Kortfristede	11
F.42	Langfristede	56	F.42	Langfristede	36
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	107	F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	105
F.51	Ejerandele	91	F.51	Ejerandele	94
F.511	Noterede aktier	77	F.511	Noterede aktier	84
F.512	Unoterede aktier	7	F.512	Unoterede aktier	7

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.519	Andre ejerandelsbeviser	7	F.519	Andre ejerandelsbeviser	3
F.52	Andele i investeringsforeninger	16	F.52	Andele i investeringsforeninger	11
F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	7	F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	5
F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	9	F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	6
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	48	F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	48
F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	7	F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	7
F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	22	F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	22
F.63	Pensionsrettigheder	11	F.63	Pensionsrettigheder	11
F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere	3	F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere	3
F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	2	F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	2
F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	3	F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	3
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	14	F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	11
F.71	Finansielle derivater	12	F.71	Finansielle derivater	9
F.711	Aktieoptioner	5	F.711	Aktieoptioner	4
F.712	Terminkontrakter (forwards)	7	F.712	Terminkontrakter (forwards)	5
F.72	Medarbejderaktieoptioner	2	F.72	Medarbejderaktieoptioner	2
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	15	F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	39
F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	7	F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	16

▼ B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	8	F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	23

III.3: *Konti for andre ændringer i status*

III.3.1: Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.1	Økonomisk opståen af aktiver	33	K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	1
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	3	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	30	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	
AN.21	Naturressourcer	26	AF	Finansielle aktiver/passiver	1
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	4	K.6	Klassifikationsændringer	2
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	2
K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	- 11	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	
K.21	Udtømmelse af naturressourcer	- 8	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	
AN.21	Naturressourcer	- 8	AF	Finansielle aktiver/passiver	2
K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	- 3	K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	- 1	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	- 2	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.3	Tab ved katastrofer	- 11		Andre mængdeændringer i alt	3
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 9	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	- 2	AN.11	Faste aktiver	

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AN.12	Lagerbeholdninger	
K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse	0	AN.13	Værdigenstande	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.21	Naturressourcer	
AF	Finansielle aktiver	0	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	
K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	2	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	1	AF	Finansielle aktiver	3
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.1	Monetært guld og SDR	
AF	Finansielle aktiver/passiver	1	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	
K.6	Klassifikationsændringer	0	AF.3	Gældsværdipapirer	
K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	2	AF.4	Lån	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1
AF	Finansielle aktiver/passiver	2	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	
K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	- 2	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 2			
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	0			
	Andre mængdeændringer i alt	13			
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 7			

▼ B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.11	Faste aktiver	- 2			
AN.12	Lagerbeholdninger	- 3			
AN.13	Værdigenstande	- 2			
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	17			
AN.21	Naturressourcer	9			
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	6			
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0			
AF	Finansielle aktiver	3			
AF.1	Monetært guld og SDR	0			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Gældsværdipapirer	0			
AF.4	Lån				
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.102	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status</i>	10

III.3.2: Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab		K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	280	AF	Passiver	76
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	126	AF.1	Monetært guld og SDR	0

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.11	Faste aktiver	111	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.12	Lagerbeholdninger	7	AF.3	Gældsværdipapirer	42
AN.13	Værdigenstande	8	AF.4	Lån	0
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	154	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	34
AN.21	Naturressourcer	152	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	2	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	84			
AF.1	Monetært guld og SDR	12			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Gældsværdipapirer	40			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	32			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.103	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab</i>	288
III.3.2.1:	Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab				
Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab		K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab	

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	198	AF	Passiver	126
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	121	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AN.11	Faste aktiver	111	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	30
AN.12	Lagerbeholdninger	4	AF.3	Gældsværdipapirer	26
AN.13	Værdigenstande	6	AF.4	Lån	29
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	77	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	28
AN.21	Naturressourcer	76	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	7
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	1	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	6
AF	Finansielle aktiver	136			
AF.1	Monetært guld og SDR	16			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	30			
AF.3	Gældsværdipapirer	25			
AF.4	Lån	28			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	26			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	7			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	4			
			B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	208

▼ **B**

III.3.2.2: Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.72	Reale kapitalgevinster og -tab		K.72	Reale kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	82	AF	Passiver	- 50
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	5	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AN.11	Faste aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 30
AN.12	Lagerbeholdninger	3	AF.3	Gældsværdipapirer	16
AN.13	Værdigenstande	2	AF.4	Lån	- 29
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	77	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	6
AN.21	Naturressourcer	76	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	- 7
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	1	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	- 6
AF	Finansielle aktiver	- 52			
AF.1	Monetært guld og SDR	- 4			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 30			
AF.3	Gældsværdipapirer	15			
AF.4	Lån	- 28			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	6			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	- 7			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	- 4			
			B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	80

▼ **B****IV: Statuskonti***IV.1: Primostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	4 621	AF	Passiver	7 762
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	2 818	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AN.11	Faste aktiver	2 579	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 471
AN.12	Lagerbeholdninger	114	AF.3	Gældsværdipapirer	1 311
AN.13	Værdigenstande	125	AF.4	Lån	1 437
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	1 803	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2 756
AN.21	Naturressourcer	1 781	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	471
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	22	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	14
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	302
AF	Finansielle aktiver	8 231			
AF.1	Monetært guld og SDR	770			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 482			
AF.3	Gældsværdipapirer	1 263			
AF.4	Lån	1 384			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2 614			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	470			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	21			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	227			
			B.90	<i>Nettoformue</i>	5 090

▼ **B**

IV.2: Ændringer i statuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt		
AN	Ikkefinansielle aktiver	482	AF	Passiver	505
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	294	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	246	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	102
AN.12	Lagerbeholdninger	32	AF.3	Gældsværdipapirer	116
AN.13	Værdigenstande	16	AF.4	Lån	47
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	186	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	141
AN.21	Naturressourcer	178	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	49
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	8	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	11
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	39
AF	Finansielle aktiver	523			
AF.1	Monetært guld og SDR	11			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	89			
AF.3	Gældsværdipapirer	126			
AF.4	Lån	78			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	141			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	49			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	14			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	15			
			B.10	Ændringer i nettoformue	500

▼ B

Aktiver		Passiver og nettoformue		
		B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	202
		B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	10
		B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	288
		B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	208
		B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	80

IV.3: *Ultimostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	5 101	AF	Passiver	8 267
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	3 112	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AN.11	Faste aktiver	2 825	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 573
AN.12	Lagerbeholdninger	146	AF.3	Gældsværdipapirer	1 427
AN.13	Værdigenstande	141	AF.4	Lån	1 484
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	1 989	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2 897
AN.21	Naturressourcer	1 959	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	520
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	30	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	25

▼ B

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	341
AF	Finansielle aktiver	8 754			
AF.1	Monetært guld og SDR	781			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 571			
AF.3	Gældsværdipapirer	1 389			
AF.4	Lån	1 462			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2 755			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	519			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	35			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	242			
			B.90	<i>Nettoformue</i>	5 590

Tabel 24.3 — Samlede konti for ikkefinansielle selskaber

I: Produktionskonto

Anvendelse			Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	1 477	P.1	Produktion	2 808
			P.11	Markedsmæssig produktion	2 808
			P.12	Produktion til eget brug	0
B.1g	<i>Værditilvækst, brutto</i>	1 331			
P.51c	Forbrug af fast realkapital	157			
B.1n	<i>Værditilvækst, netto</i>	1 174			

II: Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti*II.1: Primærindkomstfordelingskonto*

II.1.1: Indkomstdannelseskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	986	B.1g	<i>Værditilvækst, brutto</i>	1 331

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.11	Løn	841	B.1n	<i>Værditilvækst, netto</i>	1 174
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	145			
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	132			
D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	122			
D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	10			
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	13			
D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	12			
D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	1			
D.29	Andre produktionsskatter	88			
D.39	Andre produktionssubsidier	- 35			
B.2g	<i>Overskud af produktionen, brutto</i>	292			
P.51c1	Forbrug af fast realkapital som andel af bruttooverskuddet af produktionen	157			
B.2n	<i>Overskud af produktionen, netto</i>	135			

II.1.2: Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	134	B.2g	<i>Overskud af produktionen, brutto</i>	292
D.41	Renter	56	B.2n	<i>Overskud af produktionen, netto</i>	135
D.42	Udloddet selskabsudbytte	47			
D.421	Udbytte	39	D.4	Formueindkomst	96
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	8	D.41	Renter	33

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	0	D.42	Udloddet selskabsudbytte	10
D.45	Jordrente mv.	31	D.421	Udbytte	10
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	
			D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	4
			D.44	Anden investeringsindkomst	8
			D.441	Investeringsindkomst henført til forsikrings-tagere	5
			D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopparere	
			D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	3
			D.4431	Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	1
			D.4432	Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	2
			D.45	Jordrente mv.	41
B.5g	<i>Primær indkomst, brutto</i>	254			
B.5n	<i>Primær indkomst, netto</i>	97			

II.1.2.1: Konto for virksomhedsindkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	87	B.2g	<i>Overskud af produktionen, brutto</i>	292
D.41	Renter	56	B.2n	<i>Overskud af produktionen, netto</i>	135
D.45	Jordrente mv.	31			
			D.4	Formueindkomst	96
			D.41	Renter	33

▼ B

Anvendelse		Tilgang		
		D.42	Udloddet selskabsudbytte	10
		D.421	Udbytte	10
		D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	4
		D.44	Anden investeringsindkomst	8
		D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere	5
		D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	3
		D.45	Jordrente mv.	41
B.4g	<i>Virksomhedsindkomst, brutto</i>			301
B.4n	<i>Virksomhedsindkomst, netto</i>			144

II.1.2.2: Konto for allokering af anden primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	47	
D.42	Udloddet selskabsudbytte	47	
D.421	Udbytte	39	
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	8	
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	0	
B.5g	<i>Primær indkomst, brutto</i>		254
B.5n	<i>Primær indkomst, netto</i>		97

II.2: Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse		Tilgang		
Løbende overførsler	98	B.5g	<i>Primær indkomst, brutto</i>	254

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	24	B.5n	Primær indkomst, netto	97
D.51	Indkomstskatter	20			
D.59	Andre løbende skatter	4		Løbende overførsler	72
			D.61	Nettobidrag til sociale ordninger	66
D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	62	D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	31
D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger	62	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	27
D.6221	Andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger	49	D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	4
D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelser	13	D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	12
			D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	12
D.7	Andre løbende overførsler	12	D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	0
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	8	D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger	25
D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring	8	D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger	19
D.75	Diverse løbende overførsler	4	D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger	6
D.751	Løbende overførsler til NPISH'er	1	D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger	2

▼ B

Anvendelse			Tilgang	
D.759	Andre diverse løbende overførsler	3		
			D.7	Andre løbende overførsler
				6
			D.72	Skadesforsikringserstatninger
				6
			D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring
				6
			D.75	Diverse løbende overførsler
				0
B.6g	<i>Disponibel indkomst, brutto</i>	228		
B.6n	<i>Disponibel indkomst, netto</i>	71		

II.4: Indkomstanvendelseskonto**II.4.1: Konto for anvendelse af disponibel indkomst**

Anvendelse			Tilgang	
			B.6g	<i>Disponibel indkomst, brutto</i>
				228
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	0	B.6n	<i>Disponibel indkomst, netto</i>
				71
B.8g	<i>Opsparing, brutto</i>	228		
B.8n	<i>Opsparing, netto</i>	71		

III: Akkumulationskonti**III.1: Kapitalkonto****III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
B.101	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler</i>	88	B.8n	<i>Opsparing, netto</i>
				71
			D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne
				33
			D.92r	Investeringsstilskud, modtagne
				23
			D.99r	Andre kapitaloverførsler, modtagne
				10
			D.9p	Kapitaloverførsler, betalte
				- 16
			D.91p	Kapitalskatter, betalte
				0
			D.99p	Andre kapitaloverførsler, betalte
				- 16

▼ **B**

III.1.2: Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
P.5g	Bruttoinvesteringer	308	B.101	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler</i>	88
P.5n	Nettoinvesteringer	151			
P.51g	Faste bruttoinvesteringer	280			
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver	263			
P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver	262			
P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver	5			
P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver	- 4			
P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver	17			
P.51c	Forbrug af fast realkapital	- 157			
P.52	Lagerændringer	26			
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	2			
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver	- 7			
NP.1	Anskaffelser minus afhændelser af naturressourcer	- 6			
NP.2	Anskaffelser minus afhændelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser	- 1			
NP.3	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0			
B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	- 56			

III.2: Finansiell konto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	83	B.9	<i>Fordringserhvervelse, netto</i>	- 56
			F	Nettoændringer i finansielle passiver	139

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.2	Sedler og mønt samt indskud	39	F.2	Sedler og mønt samt indskud	
F.21	Sedler og mønt	5	F.21	Sedler og mønt	
F.22	Transferable indskud	30	F.22	Transferable indskud	
F.229	Andre transferable indskud	30	F.229	Andre transferable indskud	
F.29	Andre indskud	4	F.29	Andre indskud	
F.3	Gældsværdipapirer	7	F.3	Gældsværdipapirer	6
F.31	Kortfristede	10	F.31	Kortfristede	2
F.32	Langfristede	- 3	F.32	Langfristede	4
F.4	Lån	19	F.4	Lån	21
F.41	Kortfristede	14	F.41	Kortfristede	4
F.42	Langfristede	5	F.42	Langfristede	17
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	10	F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	83
F.51	Ejerandele	10	F.51	Ejerandele	83
F.511	Noterede aktier	5	F.511	Noterede aktier	77
F.512	Unoterede aktier	3	F.512	Unoterede aktier	3
F.519	Andre ejerandelsbeviser	2	F.519	Andre ejerandelsbeviser	3
F.52	Andele i investeringsforeninger	0	F.52	Andele i investeringsforeninger	
F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	0	F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	
F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	0	F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1	F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	1	F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	
F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	0	F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	
F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	0	F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3	F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3
F.71	Finansielle derivater	3	F.71	Finansielle derivater	2
F.711	Aktieoptioner	1	F.711	Aktieoptioner	2
F.712	Terminkontrakter (forwards)	2	F.712	Terminkontrakter (forwards)	0
F.72	Medarbejderaktieoptioner	0	F.72	Medarbejderaktieoptioner	1
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	4	F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	26
F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	3	F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	6
F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	1	F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	20

III.3: Konti for andre ændringer i status

III.3.1: Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.1	Økonomisk opståen af aktiver	26	K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede aktiver	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	26	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	
AN.21	Naturressourcer	22	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	4	K.6	Klassifikationsændringer	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	0
K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	- 9	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	
K.21	Udtømmelse af naturressourcer	- 6	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	
AN.21	Naturressourcer	- 6	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	- 3	K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	- 1	AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	- 2	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.3	Tab ved katastrofer	- 5	Andre mængdeændringer i alt		0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 5	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0	AN.11	Faste aktiver	
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AN.12	Lagerbeholdninger	
K.4	Ikkekomenseret beslaglæggelse	- 5	AN.13	Værdigenstande	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 1	AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	- 4	AN.21	Naturressourcer	
AF	Finansielle aktiver	0	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	
K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	1	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	1	AF	Finansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0	AF.1	Monetært guld og SDR	
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	
K.6	Klassifikationsændringer	6	AF.3	Gældsværdipapirer	
K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	6	AF.4	Lån	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	3	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	1	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AF	Finansielle aktiver/passiver	2	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0			
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	0			
	Andre mængdeændringer i alt	14			
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 2			
AN.11	Faste aktiver	1			
AN.12	Lagerbeholdninger	- 3			
AN.13	Værdigenstande	0			
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	14			
AN.21	Naturressourcer	10			
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	4			
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0			
AF	Finansielle aktiver	2			
AF.1	Monetært guld og SDR	0			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Gældsværdipapirer	0			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier				
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	14

▼B

III.3.2: Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab		K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	144	AF	Passiver	18
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	63	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	58	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	
AN.12	Lagerbeholdninger	4	AF.3	Gældsværdipapirer	1
AN.13	Værdigenstande	1	AF.4	Lån	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	81	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	17
AN.21	Naturressourcer	80	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	1	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	8			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud				
AF.3	Gældsværdipapirer	3			
AF.4	Lån				
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	5			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier				
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	134

▼ **B**

III.3.2.1: Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab		K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	101	AF	Passiver	37
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	60	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	58	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1
AN.12	Lagerbeholdninger	1	AF.3	Gældsværdipapirer	1
AN.13	Værdigenstande	1	AF.4	Lån	18
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	41	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	14
AN.21	Naturressourcer	40	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	1	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	3
AF	Finansielle aktiver	18			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	8			
AF.3	Gældsværdipapirer	2			
AF.4	Lån	1			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	3			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	3			
			B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	82

▼B

III.3.2.2: Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.72	Reale kapitalgevinster og -tab		K.72	Reale kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	43	AF	Passiver	- 19
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	3	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AN.11	Faste aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 1
AN.12	Lagerbeholdninger	3	AF.3	Gældsværdipapirer	0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.4	Lån	- 18
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	40	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	3
AN.21	Naturressourcer	40	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	- 3
AF	Finansielle aktiver	- 10			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 8			
AF.3	Gældsværdipapirer	1			
AF.4	Lån	- 1			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	- 1			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	- 3			
			B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	52

IV: Statuskonti

IV.1: Primostatuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	2 151	AF	Passiver	3 221

▼ **B**

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	1 274	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	1 226	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	40
AN.12	Lagerbeholdninger	43	AF.3	Gældsværdipapirer	44
AN.13	Værdigenstande	5	AF.4	Lån	897
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	877	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	1 987
AN.21	Naturressourcer	864	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	12
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	13	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	4
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	237
AF	Finansielle aktiver	982			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	382			
AF.3	Gældsværdipapirer	90			
AF.4	Lån	50			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	280			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	25			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	5			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	150			
			B.90	<i>Nettoformue</i>	- 88

IV.2: Ændringer i statuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt		
AN	Ikkefinansielle aktiver	301	AF	Passiver	157
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	195	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	165	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.12	Lagerbeholdninger	27	AF.3	Gældsværdipapirer	7

▼ B

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN.13	Værdigenstande	3	AF.4	Lån	21
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	106	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	100
AN.21	Naturressourcer	101	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	5	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	26
AF	Finansielle aktiver	93			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	39			
AF.3	Gældsværdipapirer	10			
AF.4	Lån	19			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	17			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	4			
			B.10	<i>Ændringer i nettoformue</i>	237
			B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	88
			B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	14
			B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	134
			B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	82
			B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	52

▼ **B****IV: Statuskonti***IV.3: Ultimostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	2 452	AF	Passiver	3 378
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	1 469	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	1 391	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	40
AN.12	Lagerbeholdninger	70	AF.3	Gældsværdipapirer	51
AN.13	Værdigenstande	8	AF.4	Lån	918
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	983	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2 087
AN.21	Naturressourcer	965	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	12
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	18	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	7
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	263
AF	Finansielle aktiver	1 075			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	421			
AF.3	Gældsværdipapirer	100			
AF.4	Lån	69			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	297			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	26			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	8			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	154			
			B.90	<i>Nettoformue</i>	149

Tabel 24.4 — Samlede konti for finansielle selskaber**I: Produktionskonto**

Anvendelse		Tilgang	
P.2	Forbrug i produktionen	P.1	Produktion
	52	P.11	Markedsmæssig produktion
			146

▼ B

Anvendelse		Tilgang	
		P.12	Produktion til eget brug
			0
B.1g	<i>Værditilvækst, brutto</i>		94
P.51c	Forbrug af fast realkapital		12
B.1n	<i>Værditilvækst, netto</i>		82

II: Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti*II.1: Primærindkomstfordelingskonto*

II.1.1: Indkomstdannelseskonto

Anvendelse		Tilgang	
D.1	Aflønning af ansatte	B.1g	<i>Værditilvækst, brutto</i>
			94
D.11	Løn	B.1n	<i>Værditilvækst, netto</i>
			82
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger		5
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger		4
D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger		4
D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger		0
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger		1
D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger		1
D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger		0
D.29	Andre produktionsskatter		4
D.39	Andre produktionssubsidier		0
B.2g	<i>Overskud af produktionen, brutto</i>		46
P.51c1	Forbrug af fast realkapital som andel af bruttooverskuddet af produktionen		12

▼ **B**

Anvendelse		Tilgang
B.2n	<i>Overskud af produktionen, netto</i>	34

II.1.2: Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse		Tilgang
D.4	Formueindkomst	168
D.41	Renter	106
D.42	Udloddet selskabsudbytte	15
D.421	Udbytte	15
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	0
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	0
D.44	Anden investeringsindkomst	47
D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere	25
D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopparere	8
D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	14
D.4431	Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	6
D.4432	Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	8
B.2g	<i>Overskud af produktionen, brutto</i>	46
B.2n	<i>Overskud af produktionen, netto</i>	34
D.4	Formueindkomst	149
D.41	Renter	106
D.42	Udloddet selskabsudbytte	25
D.421	Udbytte	25
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	0
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	7
D.44	Anden investeringsindkomst	8
D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere	0
D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	8
D.4431	Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	3
D.4432	Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	3

▼ B

Anvendelse		Tilgang	
D.45	Jordrente mv.	0	5
		D.45	Jordrente mv.
			3
B.5g	Primær indkomst, brutto	27	
B.5n	Primær indkomst, netto	15	

II.1.2.1: Konto for virksomhedsindkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	153	B.2g Overskud af produktionen, brutto 46
D.41	Renter	106	B.2n Overskud af produktionen, netto 34
D.44	Anden investeringsindkomst	47	
D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere	25	D.4 Formueindkomst 149
D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopparere		D.41 Renter 106
		8	D.42 Udloddet selskabsudbytte 25
D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	14	D.421 Udbytte 25
			D.422 Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber 0
D.45	Jordrente mv.	0	D.43 Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer 7
			D.44 Anden investeringsindkomst 8
			D.441 Investeringsindkomst henført til forsikringstagere 0
			D.442 Investeringsindkomst henført til pensionsopparere
			D.443 Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger 8
			D.45 Jordrente mv. 3

▼ B

Anvendelse		Tilgang	
B.4g	<i>Virksomhedsindkomst, brutto</i>	42	
B.4n	<i>Virksomhedsindkomst, netto</i>	30	

II.1.2.2: Konto for allokering af anden primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	15	B.4g <i>Virksomhedsindkomst, brutto</i> 42
D.42	Udloddet selskabsudbytte	15	B.4n <i>Virksomhedsindkomst, netto</i> 30
D.421	Udbytte	15	
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	0	
D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	0	
B.5g	<i>Primær indkomst, brutto</i>	27	
B.5n	<i>Primær indkomst, netto</i>	15	

II.2: Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse		Tilgang	
	Løbende overførsler	277	B.5g <i>Primær indkomst, brutto</i> 27
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	10	B.5n <i>Primær indkomst, netto</i> 15
D.51	Indkomstskatter	7	
D.59	Andre løbende skatter	3	Løbende overførsler 275
			D.61 Nettobidrag til sociale ordninger 212
D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	205	D.611 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 109
D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger	205	D.6111 Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger 104
D.6221	Andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger	193	D.6112 Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger 5

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelser	12	D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	2
			D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	1
D.7	Andre løbende overførsler	62	D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	1
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	13	D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger	94
D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring	0	D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger	90
D.712	Skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring	13	D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger	4
D.72	Skadesforsikringserstatninger	48	D.614	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger	10
D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring	45	D.6141	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger	8
D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring	3	D.6142	Husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger	2
D.75	Diverse løbende overførsler	1	D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger	3
D.751	Løbende overførsler til NPISH'er	1			
D.759	Andre diverse løbende overførsler	0	D.7	Andre løbende overførsler	62

▼ B

Anvendelse		Tilgang		
		D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	47
		D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring	44
		D.712	Skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring	3
		D.72	Skadesforsikringserstatninger	15
		D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring	15
		D.75	Diverse løbende overførsler	0
B.6g	Disponibel indkomst, brutto			25
B.6n	Disponibel indkomst, netto			13

II.4: Indkomstanvendelseskonto

II.4.1: Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang		
		B.6g	Disponibel indkomst, brutto	25
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	B.6n	Disponibel indkomst, netto	13
B.8g	Opsparing, brutto			14
B.8n	Opsparing, netto			2

III: Akkumulationskonti*III.1: Kapitalkonto*

III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue		
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	B.8n	Opsparing, netto	2
		D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne	0
		D.92r	Investeringsstilskud, modtagne	0
		D.99r	Andre kapitaloverførsler, modtagne	
		D.9p	Kapitaloverførsler, betalte	- 7

▼ **B**

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
		D.91p	Kapitalskatter, betalte 0
		D.99p	Andre kapitaloverførsler, betalte - 7

III.1.2: Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
P.5g	Bruttoinvesteringer 8	B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler - 5
P.5n	Nettoinvesteringer - 4		
P.51g	Faste bruttoinvesteringer 8		
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver 8		
P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver 8		
P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver 0		
P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver 0		
P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver 0		
P.51c	Forbrug af fast realkapital - 12		
P.52	Lagerændringer 0		
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande 0		
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver 0		
NP.1	Anskaffelser minus afhændelser af naturressourcer 0		
NP.2	Anskaffelser minus afhændelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser 0		
NP.3	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver 0		
B.9	Fordringserhvervelse, netto - 1		

▼ **B**III.2: *Finansiel konto*

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			B.9	<i>Fordringsrhvervelse, netto</i>	- 1
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	172	F	Nettoændringer i finansielle passiver	173
F.1	Monetært guld og SDR	- 1	F.1	Monetært guld og SDR	0
F.11	Monetært guld	- 1	F.11	Monetært guld	0
F.12	SDR	0	F.12	SDR	0
F.2	Sedler og mønt samt indskud	10	F.2	Sedler og mønt samt indskud	65
F.21	Sedler og mønt	15	F.21	Sedler og mønt	
F.22	Transferable indskud	- 5	F.22	Transferable indskud	26
F.221	Interbankpositioner	- 5	F.221	Interbankpositioner	- 5
F.229	Andre transferable indskud	0	F.229	Andre transferable indskud	31
F.29	Andre indskud	0	F.29	Andre indskud	39
F.3	Gældsværdipapirer	66	F.3	Gældsværdipapirer	30
F.31	Kortfristede	13	F.31	Kortfristede	18
F.32	Langfristede	53	F.32	Langfristede	12
F.4	Lån	53	F.4	Lån	0
F.41	Kortfristede	4	F.41	Kortfristede	0
F.42	Langfristede	49	F.42	Langfristede	0
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	28	F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	22
F.51	Ejerandele	25	F.51	Ejerandele	11
F.511	Noterede aktier	23	F.511	Noterede aktier	7
F.512	Unoterede aktier	1	F.512	Unoterede aktier	4
F.519	Andre ejerandelsbeviser	1	F.519	Andre ejerandelsbeviser	0
F.52	Andele i investeringsforeninger	3	F.52	Andele i investeringsforeninger	11
F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	2	F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	5

▼ B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen penge-markedsforeninger	1	F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen penge-markedsforeninger	6
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	7	F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	48
F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	2	F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	7
F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	0	F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	22
F.63	Pensionsrettigheder		F.63	Pensionsrettigheder	11
F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere	3	F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere	3
F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse		F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	2
F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	2	F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	3
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	8	F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	8
F.71	Finansielle derivater	8	F.71	Finansielle derivater	7
F.711	Aktieoptioner	3	F.711	Aktieoptioner	2
F.712	Terminskontrakter (forwards)	5	F.712	Terminskontrakter (forwards)	5
F.72	Medarbejderaktieoptioner	0	F.72	Medarbejderaktieoptioner	1
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	1	F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
F.81	Handelskreditter og forudbetalinger		F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	0
F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	1	F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	0

III.3: *Konti for andre ændringer i status*III.3.1: *Konto for andre mængdemæssige ændringer i status*

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.1	Økonomisk opståen af aktiver	0	K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	K.6	Klassifikationsændringer	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	0
K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
K.21	Udtømmelse af naturressourcer	0	AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	0	K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.3	Tab ved katastrofer	0	Andre mængdeændringer i alt		
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0	AN.11	Faste aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AN.12	Lagerbeholdninger	0
K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse	0	AN.13	Værdigenstande	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0	AN.21	Naturressourcer	0
AF	Finansielle aktiver	0	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0
K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	1	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0

▼ B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0	AF.1	Monetært guld og SDR	
AF	Finansielle aktiver/passiver	1	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	
K.6	Klassifikationsændringer	- 2	AF.3	Gældsværdipapirer	
K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	0	AF.4	Lån	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	
K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	- 2	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 2			
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	0			
Andre mængdeændringer i alt		- 1			
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 2			
AN.11	Faste aktiver	0			
AN.12	Lagerbeholdninger	0			
AN.13	Værdigenstande	- 2			
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0			
AN.21	Naturressourcer	- 2			
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0			
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0			
AF	Finansielle aktiver	1			

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AF.1	Monetært guld og SDR	0			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Gældsværdipapirer	0			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.102	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status</i>	- 1

III.3.2: Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab		K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	4	AF	Passiver	51
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	2	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	2	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	34
AN.13	Værdigenstande	0	AF.4	Lån	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	2	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	17
AN.21	Naturressourcer	1	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	1	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	57			
AF.1	Monetært guld og SDR	11			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud				
AF.3	Gældsværdipapirer	30			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	16			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.103	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab</i>	10

III.3.2.1: Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab		K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	3	AF	Passiver	68
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	2	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	2	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	26
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	21
AN.13	Værdigenstande	0	AF.4	Lån	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	1	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	14
AN.21	Naturressourcer	1	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	7

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	71			
AF.1	Monetært guld og SDR	14			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Gældsværdipapirer	18			
AF.4	Lån	24			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	14			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.103	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab</i>	6

III.3.2.2: Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.72	Reale kapitalgevinster og -tab		K.72	Reale kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	1	AF	Passiver	- 17
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AN.11	Faste aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 26
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	13
AN.13	Værdigenstande	0	AF.4	Lån	0

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	1	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	3
AN.21	Naturressourcer	0	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	- 7
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	1	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	- 14			
AF.1	Monetært guld og SDR	- 3			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Gældsværdipapirer	12			
AF.4	Lån	- 24			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	- 1			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.1032	<i>Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab</i>	4

▼B

IV: Statuskonti

IV.1: Primostatuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	93	AF	Passiver	3 544
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	67	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	52	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 281
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	1 053
AN.13	Værdigenstande	15	AF.4	Lån	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	26	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	765
AN.21	Naturressourcer	23	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	435
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	3	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	10
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	3 421			
AF.1	Monetært guld og SDR	690			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud				
AF.3	Gældsværdipapirer	950			
AF.4	Lån	1 187			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	551			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	30			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	13			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.90	Nettoformue	- 30

▼ **B**

IV.2: Ændringer i statuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt		
AN	Ikkefinansielle aktiver	- 4	AF	Passiver	224
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 4	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	- 2	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	65
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	64
AN.13	Værdigenstande	- 2	AF.4	Lån	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	39
AN.21	Naturressourcer	- 1	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	48
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	1	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	8
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	230			
AF.1	Monetært guld og SDR	10			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	10			
AF.3	Gældsværdipapirer	96			
AF.4	Lån	53			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	44			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	8			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	8			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	1			
			B.10	Ændringer i nettoformue	2

▼ B

Aktiver		Passiver og nettoformue		
		B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	- 5
		B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	- 1
		B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	10
		B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	6
		B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	4

IV: StatuskontiIV.3: *Ultimostatuskonto*

Aktiver		Passiver og nettoformue			
AN	Ikkefinansielle aktiver	89	AF	Passiver	3 768
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	63	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	50	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 346
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	1 117
AN.13	Værdigenstande	13	AF.4	Lån	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	26	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	804
AN.21	Naturressourcer	22	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	483
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	4	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	18
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0

▼ B

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver	3 651			
AF.1	Monetært guld og SDR	700			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	10			
AF.3	Gældsværdipapirer	1 046			
AF.4	Lån	1 240			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	595			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	38			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	21			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	1			
			B.90	Nettoformue	- 28

Tabel 24.5 — Samlede konti for offentlig forvaltning og service**I: Produktionskonto**

Anvendelse			Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	222	P.1	Produktion	348
			P.11	Markedsmæssig produktion	0
			P.12	Produktion til eget brug	0
			P.13	Ikkemarkedsmæssig produktion	348
B.1g	Værditilvækst, brutto	126			
P.51c	Forbrug af fast realkapital	27			
B.1n	Værditilvækst, netto	99			

II: Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskontiII.1: *Primærindkomstfordelingskonto*II.1.1: *Indkomstdannelseskonto*

Anvendelse			Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	98	B.1g	Værditilvækst, brutto	126

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.11	Løn	63	B.1n	Værditilvækst, netto	99
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	55			
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	51			
D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	48			
D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	3			
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	4			
D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	4			
D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	0			
D.29	Andre produktionsskatter	1			
D.39	Andre produktionssubsidier	0			
B.2g	Overskud af produktionen, brutto	27			
P.51c1	Forbrug af fast realkapital som andel af bruttooverskuddet af produktionen	27			
B.2n	Overskud af produktionen, netto	0			

II.1.2: Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	42	B.2g	Overskud af produktionen, brutto	27
D.41	Renter	35	B.2n	Overskud af produktionen, netto	0
D.45	Jordrente mv.	7			
			D.2	Produktions- og importskatter	235

▼ B

Anvendelse	Tilgang		
	D.21	Produktskatter	141
	D.211	Moms	121
	D.212	Importskatter og told ekskl. moms	17
	D.2121	Told mv.	17
	D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0
	D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter	3
	D.29	Andre produktionsskatter	94
	D.3	Subsidier	– 44
	D.31	Produktsubsidier	– 8
	D.311	Importsubsidier	0
	D.319	Andre produktsubsidier	– 8
	D.39	Andre produktionssubsidier	– 36
	D.4	Formueindkomst	22
	D.41	Renter	14
	D.42	Udloddet selskabsudbytte	7
	D.421	Udbytte	5
	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	2
	D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	0
	D.44	Anden investeringsindkomst	1
	D.441	Investeringsindkomst henført til forsikrings-tagere	0
	D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopsparende	0

▼ B

Anvendelse		Tilgang		
		D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	1
		D.4431	Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	0
		D.4432	Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	1
		D.45	Jordrente mv.	0
B.5g	Primær indkomst, brutto			198
B.5n	Primær indkomst, netto			171

II.2: *Sekundærindkomstfordelingskonto*

Anvendelse		Tilgang		
	Løbende overførsler	B.5g	Primær indkomst, brutto	198
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	B.5n	Primær indkomst, netto	171
D.51	Indkomstskatter			
D.59	Andre løbende skatter		Løbende overførsler	367
		D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	213
D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	D.51	Indkomstskatter	204
D.621	Kontante socialsikringsydelse	D.59	Andre løbende skatter	9
D.6211	Kontante sociale pensionsydelse			
D.6212	Kontante socialsikringsydelse, undtagen pensionsydelse	D.61	Nettobidrag til sociale ordninger	50

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger	7	D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	38
D.6221	Andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger	5	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	35
D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelser	2	D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	3
D.623	Kontante sociale bistandsydelser	52	D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	4
			D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	4
D.7	Andre løbende overførsler	136	D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	0
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	4	D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger	9
D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring	4	D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger	6
D.712	Skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring		D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger	3
D.72	Skadesforsikringserstatninger				
D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring		D.7	Andre løbende overførsler	104
D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring		D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	
D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service	96	D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring	

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.74	Løbende internationalt samarbejde	22	D.712	Skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring	
D.75	Diverse løbende overførsler	5	D.72	Skadesforsikringserstatninger	1
D.751	Løbende overførsler til NPISH'er	5	D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring	1
D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger		D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring	
D.759	Andre diverse løbende overførsler	0	D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service	96
D.76	Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter	9	D.74	Løbende internationalt samarbejde	1
			D.75	Diverse løbende overførsler	6
			D.751	Løbende overførsler til NPISH'er	
			D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger	
			D.759	Andre diverse løbende overførsler	6
B.6g	Disponibel indkomst, brutto	317			
B.6n	Disponibel indkomst, netto	290			

II.3: *Konto for indkomstfordeling via naturalieydelse*

Anvendelse			Tilgang		
D.63	Sociale overførsler i naturalier	184	B.6g	Disponibel indkomst, brutto	317
D.631	Sociale overførsler i naturalier — ikkemærkedsmæssig produktion	180	B.6n	Disponibel indkomst, netto	290
D.632	Sociale overførsler i naturalier — indkøbt markeds-mæssig produktion	4			
B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto	133			
B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto	106			

▼ BII.4: *Indkomstanvendelseskonto*

II.4.1: Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang		
		B.6g	Disponibel indkomst, brutto	317
P.3	Udgifter til forbrug	B.6n	Disponibel indkomst, netto	290
P.31	Udgifter til individuelt forbrug			
P.32	Udgifter til kollektivt forbrug			
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder			0
B.8g	Opsparing, brutto			- 35
B.8n	Opsparing, netto			- 62

II.4.2: Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse		Tilgang		
		B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto	133
P.4	Faktisk forbrug	B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto	106
P.41	Faktisk individuelt forbrug			
P.42	Faktisk kollektivt forbrug			
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder			0
B.8g	Opsparing, brutto			- 35
B.8n	Opsparing, netto			- 62

III: *Akkumulationskonti*III.1: *Kapitalkonto*

III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	B.8n	Opsparing, netto
	- 90		- 62

▼ B

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue		
		D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne	6
		D.91r	Kapitalskatter, modtagne	2
		D.92r	Investeringsstilskud, modtagne	0
		D.99r	Andre kapitaloverførsler, modtagne	4
		D.9p	Kapitaloverførsler, betalte	- 34
		D.91p	Kapitalskatter, betalte	0
		D.92p	Investeringsstilskud, betalte	- 27
		D.99p	Andre kapitaloverførsler, betalte	- 7

III.1.2: Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue		
P.5g	Bruttoinvesteringer	38		
P.5n	Nettoinvesteringer	11		
P.51g	Faste bruttoinvesteringer	35		
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver	35		
P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver	38		
P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver	0		
P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver	- 3		
P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver			
P.51c	Forbrug af fast realkapital	- 27		
P.52	Lagerændringer	0		
			B.101 Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	- 90

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	3			
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver	2			
NP.1	Anskaffelser minus afhændelser af naturressourcer	2			
NP.2	Anskaffelser minus afhændelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0			
NP.3	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver				
B.9	Fordringserhvervelse, netto	- 103			

III.2: *Finansiel konto*

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			B.9	Fordringserhvervelse, netto	- 103
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	- 10	F	Nettoændringer i finansielle passiver	93
F.1	Monetært guld og SDR		F.1	Monetært guld og SDR	
F.11	Monetært guld		F.11	Monetært guld	
F.12	SDR		F.12	SDR	
F.2	Sedler og mønt samt indskud	- 26	F.2	Sedler og mønt samt indskud	37
F.21	Sedler og mønt	2	F.21	Sedler og mønt	35
F.22	Transferable indskud	- 27	F.22	Transferable indskud	2
F.221	Interbankpositioner		F.221	Interbankpositioner	
F.229	Andre transferable indskud	- 27	F.229	Andre transferable indskud	2
F.29	Andre indskud	- 1	F.29	Andre indskud	0
F.3	Gældsværdipapirer	4	F.3	Gældsværdipapirer	38
F.31	Kortfristede	1	F.31	Kortfristede	4
F.32	Langfristede	3	F.32	Langfristede	34

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.4	Lån	3	F.4	Lån	9
F.41	Kortfristede	1	F.41	Kortfristede	3
F.42	Langfristede	2	F.42	Langfristede	6
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	3	F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	
F.51	Ejerandele	3	F.51	Ejerandele	
F.511	Noterede aktier	1	F.511	Noterede aktier	
F.512	Unoterede aktier	1	F.512	Unoterede aktier	
F.519	Andre ejerandelsbeviser	1	F.519	Andre ejerandelsbeviser	
F.52	Andele i investeringsforeninger	0	F.52	Andele i investeringsforeninger	
F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	0	F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	
F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	0	F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1	F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	0	F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	
F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	0	F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	
F.63	Pensionsrettigheder		F.63	Pensionsrettigheder	
F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere		F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere	
F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse		F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	
F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	1	F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	0
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0	F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.71	Finansielle derivater	0	F.71	Finansielle derivater	0
F.711	Aktieoptioner	0	F.711	Aktieoptioner	0
F.712	Terminskontrakter (forwards)	0	F.712	Terminskontrakter (forwards)	0
F.72	Medarbejderaktieoptioner	0	F.72	Medarbejderaktieoptioner	0
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	5	F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	9
F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	1	F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	6
F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	4	F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	3

III.3: *Konti for andre ændringer i status*

III.3.1: Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.1	Økonomisk opståen af aktiver	7	K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	3	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	4	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	
AN.21	Naturressourcer	4	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	K.6	Klassifikationsændringer	2
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	2
K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	- 2	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
K.21	Udtømmelse af naturressourcer	- 2	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.21	Naturressourcer	- 2	AF	Finansielle aktiver/passiver	2
K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	0	K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver		AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.3	Tab ved katastrofer	- 6	Andre mængdeændringer i alt		2
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 4	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	- 2	AN.11	Faste aktiver	
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AN.12	Lagerbeholdninger	
K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse	5	AN.13	Værdigenstande	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	1	AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	4	AN.21	Naturressourcer	
AF	Finansielle aktiver	0	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	
K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	0	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver	2
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0	AF.1	Monetært guld og SDR	
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	
K.6	Klassifikationsændringer	- 4	AF.3	Gældsværdipapirer	
K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	- 4	AF.4	Lån	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 3	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	- 1	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	
K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue	
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0		
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0		
AF	Finansielle aktiver/passiver	0		
Andre mængdeændringer i alt		0		
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	- 3		
AN.11	Faste aktiver	- 3		
AN.12	Lagerbeholdninger	0		
AN.13	Værdigenstande	0		
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	3		
AN.21	Naturressourcer	1		
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	2		
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver			
AF	Finansielle aktiver	0		
AF.1	Monetært guld og SDR			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud			
AF.3	Gældsværdipapirer			
AF.4	Lån			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0		
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0		
			B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status
				- 2

▼ **B**

III.3.2: Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab		K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	44	AF	Passiver	7
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	21	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AN.11	Faste aktiver	18	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.12	Lagerbeholdninger	1	AF.3	Gældsværdipapirer	7
AN.13	Værdigenstande	2	AF.4	Lån	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	23	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AN.21	Naturressourcer	23	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	1			
AF.1	Monetært guld og SDR	1			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0			
AF.3	Gældsværdipapirer	0			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier				
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			

▼ B

Ændringer i aktiver	Ændringer i passiver og nettoformue		
	B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	38

III.3.2.1: Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue			
K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab	K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab		
AN	Ikkefinansielle aktiver	32	AF	Passiver	13
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	20	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	18	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2
AN.12	Lagerbeholdninger	1	AF.3	Gældsværdipapirer	4
AN.13	Værdigenstande	1	AF.4	Lån	7
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	12	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AN.21	Naturressourcer	12	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver		AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	8			
AF.1	Monetært guld og SDR	2			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	3			
AF.3	Gældsværdipapirer	0			
AF.4	Lån	3			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier				

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	27

III.3.2.2: Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.72	Reale kapitalgevinster og -tab		K.72	Reale kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	12	AF	Passiver	- 6
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	1	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AN.11	Faste aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 2
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	3
AN.13	Værdigenstande	1	AF.4	Lån	- 7
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	11	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AN.21	Naturressourcer	11	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver		AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	- 7			
AF.1	Monetært guld og SDR	- 1			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 3			
AF.3	Gældsværdipapirer	0			
AF.4	Lån	- 3			

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	11

IV: StatuskontiIV.1: *Primostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	789	AF	Passiver	687
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	497	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AN.11	Faste aktiver	467	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	102
AN.12	Lagerbeholdninger	22	AF.3	Gældsværdipapirer	212
AN.13	Værdigenstande	8	AF.4	Lån	328
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	292	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	4
AN.21	Naturressourcer	286	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	19
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	6	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver		AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	22
AF	Finansielle aktiver	396			
AF.1	Monetært guld og SDR	80			

▼B

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	150			
AF.3	Gældsværdipapirer	0			
AF.4	Lån	115			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	12			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	20			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	19			
			B.90	Nettoformue	498

IV.2: Ændringer i statuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt		
AN	Ikkefinansielle aktiver	57	AF	Passiver	102
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	29	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AN.11	Faste aktiver	23	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	37
AN.12	Lagerbeholdninger	1	AF.3	Gældsværdipapirer	45
AN.13	Værdigenstande	5	AF.4	Lån	9
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	28	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2
AN.21	Naturressourcer	26	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	2	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver		AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	9
AF	Finansielle aktiver	- 9			

▼B

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AF.1	Monetært guld og SDR	1			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 26			
AF.3	Gældsværdipapirer	4			
AF.4	Lån	3			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	3			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	5			
			B.10	Ændringer i nettoformue	- 54
			B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	90
			B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	- 2
			B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	38
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	27
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	11

IV: StatuskontiIV.3: *Ultimostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	846	AF	Passiver	789

▼ **B**

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	526	AF.1	Monetært guld og SDR	0
AN.11	Faste aktiver	490	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	139
AN.12	Lagerbeholdninger	23	AF.3	Gældsværdipapirer	257
AN.13	Værdigenstande	13	AF.4	Lån	337
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	320	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	6
AN.21	Naturressourcer	312	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	19
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	8	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	31
AF	Finansielle aktiver	387			
AF.1	Monetært guld og SDR	81			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	124			
AF.3	Gældsværdipapirer	4			
AF.4	Lån	118			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	15			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	21			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	24			
			B.90	Nettoformue	444

Tabel 24.6 — Samlede konti for husholdninger

I: **Produktionskonto**

Anvendelse		Tilgang	
P.2	Forbrug i produktionen	P.1	Produktion
	115		270

▼ B

Anvendelse		Tilgang	
		P.11	Markedsmæssig produktion 123
		P.12	Produktion til eget brug 147
B.1g	Værditilvækst, brutto		155
P.51c	Forbrug af fast realkapital		23
B.1n	Værditilvækst, netto		132

II: Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskontiII.1: *Primærindkomstfordelingskonto*II.1.1: *Indkomstdannelseskonto*

Anvendelse		Tilgang	
D.1	Aflønning af ansatte	B.1g	Værditilvækst, brutto 155
D.11	Løn	B.1n	Værditilvækst, netto 132
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger		0
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger		0
D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger		0
D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger		0
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger		0
D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger		0
D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger		0
D.29	Andre produktionsskatter		0
D.39	Andre produktionssubsidier		- 1
B.2g	Overskud af produktionen, brutto		84

▼ B

Anvendelse		Tilgang	
B.3g	Blandet indkomst, brutto	61	
P.51c1	Forbrug af fast realkapital som andel af bruttooverskuddet af produktionen	15	
P.51c2	Forbrug af fast realkapital som andel af blandet indkomst, brutto	8	
B.2n	Overskud af produktionen, netto	69	
B.3n	Blandet indkomst, netto	53	

II.1.2: Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	41	B.2g Overskud af produktionen, brutto 84
D.41	Renter	14	B.3g Blandet indkomst, brutto 61
D.45	Jordrente mv.	27	B.2n Overskud af produktionen, netto 69
			B.3n Blandet indkomst, netto 53
			D.1 Aflønning af ansatte 1 154
			D.11 Løn 954
			D.12 Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 200
			D.121 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 181
			D.1211 Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger 168
			D.1212 Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger 13
			D.122 Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 19
			D.1221 Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger 18

▼ B

Anvendelse	Tilgang		
	D.1222	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	1
	D.4	Formueindkomst	123
	D.41	Renter	49
	D.42	Udloddet selskabsudbytte	20
	D.421	Udbytte	13
	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	7
	D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	3
	D.44	Anden investeringsindkomst	30
	D.441	Investeringsindkomst henført til forsikringstagere	20
	D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopparere	8
	D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	2
	D.4431	Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	2
	D.4432	Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger	0

▼ **B**

Anvendelse		Tilgang	
		D.45	Jordrente mv. 21
B.5g	Primær indkomst, brutto		1 381
B.5n	Primær indkomst, netto		1 358

II.2: *Sekundærindkomstfordelingskonto*

Anvendelse		Tilgang	
	Løbende overførsler	B.5g	Primær indkomst, brutto 1 381
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	B.5n	Primær indkomst, netto 1 358
D.51	Indkomstskatter		
D.59	Andre løbende skatter		Løbende overførsler 420
D.61	Nettobidrag til sociale ordninger	D.61	Nettobidrag til sociale ordninger 0
D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 0
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger 0
D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger 0
D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger 0
D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger 0
D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger 0
D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger	D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger 0
D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger	D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger 0
D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger	D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger 0

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.614	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger	10	D.614	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger	0
D.6141	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger	8	D.6141	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger	0
D.6142	Husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger	2	D.6142	Husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger	0
D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger	- 6	D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger	1
D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	0	D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	384
D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger	0	D.621	Kontante socialsikringsydelser	53
D.6221	Andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger	0	D.6211	Kontante sociale pensionsydelser	45
D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelser	0	D.6212	Kontante socialsikringsydelser, undtagen pensionsydelser	8
			D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger	279
D.7	Andre løbende overførsler	71	D.6221	Andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger	250
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	31	D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelser	29
D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring	31	D.623	Kontante sociale bistandsydelser	52
D.75	Diverse løbende overførsler	40	D.7	Andre løbende overførsler	36
D.751	Løbende overførsler til NPISH'er	29	D.72	Skadesforsikringserstatninger	35
D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger	7	D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring	35
D.759	Andre diverse løbende overførsler	4	D.75	Diverse løbende overførsler	1
			D.751	Løbende overførsler til NPISH'er	0
			D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger	1

▼ **B**

Anvendelse		Tilgang		
		D.759	Andre diverse løbende overførsler	0
B.6g	Disponibel indkomst, brutto			1 219
B.6n	Disponibel indkomst, netto			1 196

II.3: *Konto for indkomstfordeling via naturalieydelse*

Anvendelse		Tilgang		
		B.6g	Disponibel indkomst, brutto	1 219
		B.6n	Disponibel indkomst, netto	1 196
		D.63	Sociale overførsler i naturalier	215
		D.631	Sociale overførsler i naturalier — ikkemarkedsmæssig produktion	211
		D.632	Sociale overførsler i naturalier — indkøbt markedsmæssig produktion	4
B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto			1 434
B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto			1 411

II.4: *Indkomstanvendelseskonto*II.4.1: *Konto for anvendelse af disponibel indkomst*

Anvendelse		Tilgang		
		B.6g	Disponibel indkomst, brutto	1 219
		B.6n	Disponibel indkomst, netto	1 196
P.3	Udgifter til forbrug			1 015
P.31	Udgifter til individuelt forbrug			1 015
		D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	11
B.8g	Opsparing, brutto			215
B.8n	Opsparing, netto			192

II.4.2: *Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst*

Anvendelse		Tilgang		
		B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto	1 434
P.4	Faktisk forbrug	B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto	1 411

▼ B

Anvendelse		Tilgang	
P.41	Faktisk individuelt forbrug	1 230	
			D.8 Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder 11
B.8g	Opsparing, brutto	215	
B.8n	Opsparing, netto	192	

III: AkkumulationskontiIII.1: *Kapitalkonto*

III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	210	
			B.8n Opsparing, netto 192
			D.9r Kapitaloverførsler, modtagne 23
			D.92r Investeringstilskud, modtagne 0
			D.99r Andre kapitaloverførsler, modtagne 23
			D.9p Kapitaloverførsler, betalte - 5
			D.91p Kapitalskatter, betalte - 2
			D.92p Investeringstilskud, betalte
			D.99p Andre kapitaloverførsler, betalte - 3

III.1.2: Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
P.5g	Bruttoinvesteringer	55	
			B.101 Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler 210
P.5n	Nettoinvesteringer	32	
P.51g	Faste bruttoinvesteringer	48	
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver	48	

▼ B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver	45			
P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver	3			
P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver	0			
P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver	0			
P.51c	Forbrug af fast realkapital	- 23			
P.52	Lagerændringer	2			
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	5			
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver	4			
NP.1	Anskaffelser minus afhændelser af naturressourcer	3			
NP.2	Anskaffelser minus afhændelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser	1			
NP.3	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver				
B.9	Fordringserhvervelse, netto	174			

III.2: *Finansiel konto*

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			B.9	Fordringserhvervelse, netto	174
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	189	F	Nettoændringer i finansielle passiver	15
F.2	Sedler og mønt samt indskud	64	F.3	Gældsværdipapirer	0
F.21	Sedler og mønt	10	F.31	Kortfristede	0
F.22	Transferable indskud	27	F.32	Langfristede	0
F.229	Andre transferable indskud	27			
F.29	Andre indskud	27	F.4	Lån	11

▼ B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			F.41	Kortfristede	2
F.3	Gældsværdipapirer	10	F.42	Langfristede	9
F.31	Kortfristede	3			
F.32	Langfristede	7	F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
			F.71	Finansielle derivater	0
F.4	Lån	3	F.711	Aktieoptioner	0
F.41	Kortfristede	3	F.712	Terminkontrakter (forwards)	0
F.42	Langfristede	0	F.72	Medarbejderaktieoptioner	0
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	66	F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	4
F.51	Ejerandele	53	F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	4
F.511	Noterede aktier	48	F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	0
F.512	Unoterede aktier	2			
F.519	Andre ejerandelsbeviser	3			
F.52	Andele i investeringsforeninger	13			
F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	5			
F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	8			
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	39			
F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	4			
F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	22			
F.63	Pensionsrettigheder	11			
F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere				

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	2			
F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	0			
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3			
F.71	Finansielle derivater	1			
F.711	Aktieoptioner	1			
F.712	Terminkontrakter (forwards)	0			
F.72	Medarbejderaktieoptioner	2			
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	4			
F.81	Handelskreditter og forudbetalinger	3			
F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	1			

III.3: *Konti for andre ændringer i status*

III.3.1: Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.1	Økonomisk opståen af aktiver	0	K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	1
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	1
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	K.6	Klassifikationsændringer	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	0
K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
K.21	Udtømmelse af naturressourcer	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	0	K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.3	Tab ved katastrofer	0		Andre mængdeændringer i alt	1
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.11	Faste aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AN.12	Lagerbeholdninger	0
K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse	0	AN.13	Værdigenstande	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.21	Naturressourcer	0
AF	Finansielle aktiver	0	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0
K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	0	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver	1
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.1	Monetært guld og SDR	
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	
K.6	Klassifikationsændringer	0	AF.3	Gældsværdipapirer	
K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	0	AF.4	Lån	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0			
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	0			
	Andre mængdeændringer i alt	0			
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0			
AN.11	Faste aktiver	0			
AN.12	Lagerbeholdninger	0			
AN.13	Værdigenstande	0			
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0			
AN.21	Naturressourcer	0			
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0			
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0			
AF	Finansielle aktiver	0			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud				
AF.3	Gældsværdipapirer				
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier				
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			

▼ **B**

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
		B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status
			- 1

III.3.2: Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver				Ændringer i passiver og nettoformue			
K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab			K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab		
AN	Ikkefinansielle aktiver	80		AF	Passiver		0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	35		AF.1	Monetært guld og SDR		
AN.11	Faste aktiver	28		AF.2	Sedler og mønt samt indskud		0
AN.12	Lagerbeholdninger	2		AF.3	Gældsværdipapirer		0
AN.13	Værdigenstande	5		AF.4	Lån		0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	45		AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger		0
AN.21	Naturressourcer	45		AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier		0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0		AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner		0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0		AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender		0
AF	Finansielle aktiver	16					
AF.1	Monetært guld og SDR						
AF.2	Sedler og mønt samt indskud						
AF.3	Gældsværdipapirer	6					
AF.4	Lån	0					
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	10					
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier						

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	96

III.3.2.1: Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab		K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	56	AF	Passiver	5
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	34	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	28	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.12	Lagerbeholdninger	2	AF.3	Gældsværdipapirer	0
AN.13	Værdigenstande	4	AF.4	Lån	3
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	22	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AN.21	Naturressourcer	22	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	2
AF	Finansielle aktiver	36			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	17			
AF.3	Gældsværdipapirer	4			
AF.4	Lån	0			

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	9			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	5			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	1			
			B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	87

III.3.2.2: Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.72	Reale kapitalgevinster og -tab		K.72	Reale kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	24	AF	Passiver	- 5
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	1	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	0
AN.13	Værdigenstande	1	AF.4	Lån	- 3
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	23	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AN.21	Naturressourcer	23	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	- 2
AF	Finansielle aktiver	- 20			
AF.1	Monetært guld og SDR				

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 17			
AF.3	Gældsværdipapirer	2			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	1			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	- 5			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	- 1			
			B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	9

IV: StatuskontiIV.1: *Primostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	1 429	AF	Passiver	189
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	856	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	713	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	10
AN.12	Lagerbeholdninger	48	AF.3	Gældsværdipapirer	2
AN.13	Værdigenstande	95	AF.4	Lån	169
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	573	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	
AN.21	Naturressourcer	573	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	8
AF	Finansielle aktiver	3 260			

▼ **B**

Aktiver		Passiver og nettoformue	
AF.1	Monetært guld og SDR		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	840	
AF.3	Gældsværdipapirer	198	
AF.4	Lån	24	
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	1 749	
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	391	
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3	
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	55	
		B.90	Nettoformue 4 500

IV.2: *Ændringer i statuskonto*

Aktiver		Passiver og nettoformue	
Ændringer i aktiver i alt		Ændringer i passiver i alt	
AN	Ikkefinansielle aktiver	115	AF Passiver 16
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	67	AF.1 Monetært guld og SDR
AN.11	Faste aktiver	53	AF.2 Sedler og mønt samt indskud 0
AN.12	Lagerbeholdninger	4	AF.3 Gældsværdipapirer 0
AN.13	Værdigenstande	10	AF.4 Lån 11
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	48	AF.5 Ejerandele og andele i investeringsforeninger 0
AN.21	Naturressourcer	48	AF.6 Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier 1
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7 Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner 0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8 Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender 4
AF	Finansielle aktiver	205	

▼B

Aktiver		Passiver og nettoformue	
AF.1	Monetært guld og SDR		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	64	
AF.3	Gældsværdipapirer	16	
AF.4	Lån	3	
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	76	
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	39	
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3	
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	4	
			B.10 Ændringer i nettoformue 304
			B.101 Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler 210
			B.102 Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status - 1
			B.103 Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab 96
			B.1031 Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab 87
			B.1032 Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab 9

IV: StatuskontiIV.3: *Ultimostatuskonto*

Aktiver		Passiver og nettoformue	
AN	Ikkefinansielle aktiver	1 544	AF Passiver 205

▼ **B**

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	923	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	766	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	10
AN.12	Lagerbeholdninger	52	AF.3	Gældsværdipapirer	2
AN.13	Værdigenstande	105	AF.4	Lån	180
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	621	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AN.21	Naturressourcer	621	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	1
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	12
AF	Finansielle aktiver	3 465			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	904			
AF.3	Gældsværdipapirer	214			
AF.4	Lån	27			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	1 825			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	430			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	6			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	59			
			B.90	Nettoformue	4 804

▼ **B**

Tabel 24.7 — Samlede konti for nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger

I: Produktionskonto

Anvendelse			Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	17	P.1	Produktion	32
			P.11	Markedsmæssig produktion	0
			P.12	Produktion til eget brug	0
			P.13	Ikkemarkedsmæssig produktion	32
B.1g	Værditilvækst, brutto	15			
P.51c	Forbrug af fast realkapital	3			
B.1n	Værditilvækst, netto	12			

II: Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskontiII.1: *Primærindkomstfordelingskonto*

II.1.1: Indkomstdannelseskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	11	B.1g	Værditilvækst, brutto	15
D.11	Løn	6	B.1n	Værditilvækst, netto	12
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	5			
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	4			
D.1211	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	4			
D.1212	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	0			
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	1			
D.1221	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	1			

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.1222	Imputerede arbejds- giverbidrag, undtagen til pensionsordninger	0			
D.29	Andre produktionsskatter	1			
D.39	Andre produktionssubsidier	0			
B.2g	Overskud af produktionen, brutto	3			
P.51c1	Forbrug af fast realkapital som andel af bruttooverskuddet af produktionen	3			
B.2n	Overskud af produktionen, netto	0			

II.1.2: Konto for allokering af primær indkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	6	B.2g	Overskud af produktionen, brutto	3
D.41	Renter	6	B.3g	Blandet indkomst, brutto	
D.45	Jordrente mv.	0	B.2n	Overskud af produktionen, netto	0
			B.3n	Blandet indkomst, netto	
			D.4	Formueindkomst	7
			D.41	Renter	7
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	0
			D.421	Udbytte	0
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	
			D.43	Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	0
			D.44	Anden investeringsind- komst	0
			D.441	Investeringsindkomst henført til forsikrings- tagere	0

▼ B

Anvendelse		Tilgang	
		D.442	Investeringsindkomst henført til pensionsopsparere
		D.443	Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger
		D.4431	Udbytte, som udloddes til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger
		D.4432	Tilbageholdt overskud, der henføres til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger
		D.45	Jordrente mv.
B.5g	Primær indkomst, brutto	4	
B.5n	Primær indkomst, netto	1	

II.2: *Sekundærindkomstfordelingskonto*

Anvendelse		Tilgang	
	Løbende overførsler	7	
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	0	
D.51	Indkomstskatter	0	
D.59	Andre løbende skatter	0	
			Løbende overførsler
			40
		D.61	Nettobidrag til sociale ordninger
		D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.62	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturallier	5	
D.621	Kontante socialsikringsydelser		
		D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger
			2

▼ B

Anvendelse			Tilgang		
D.6211	Kontante sociale pensionsydelser		D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	1
D.6212	Kontante socialsikringsydelser, undtagen pensionsydelser		D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	1
D.622	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger	5	D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger	1
D.6221	Andre pensionsydelser fra socialforsikringsordninger	3	D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger	0
D.6222	Andre ydelser fra socialforsikringsordninger, undtagen pensionsydelser	2	D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger	1
D.623	Kontante sociale bistandsydelser		D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger	0
			D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger	1
D.7	Andre løbende overførsler	2			
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	0	D.7	Andre løbende overførsler	36
D.711	Skadesforsikringspræmier, netto, direkte forsikring	0	D.72	Skadesforsikringserstatninger	0
D.712	Skadesforsikringspræmier, netto, genforsikring		D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring	0
D.72	Skadesforsikringserstatninger		D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring	
D.721	Skadesforsikringserstatninger, direkte forsikring		D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service	

▼ **B**

Anvendelse		Tilgang	
D.722	Skadesforsikringserstatninger, genforsikring	D.74	Løbende internationalt samarbejde
D.73	Løbende overførsler inden for offentlig forvaltning og service	D.75	Diverse løbende overførsler
D.74	Løbende internationalt samarbejde	D.751	Løbende overførsler til NPISH'er
D.75	Diverse løbende overførsler	D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger
D.751	Løbende overførsler til NPISH'er	D.759	Andre diverse løbende overførsler
D.752	Løbende overførsler mellem husholdninger		
D.759	Andre diverse løbende overførsler		
B.6g	Disponibel indkomst, brutto		
B.6n	Disponibel indkomst, netto		

II.3: *Konto for indkomstfordeling via naturalieydelse*

Anvendelse		Tilgang	
D.63	Sociale overførsler i naturalier	B.6g	Disponibel indkomst, brutto
D.631	Sociale overførsler i naturalier — ikkemarkedsmæssig produktion	B.6n	Disponibel indkomst, netto
D.632	Sociale overførsler i naturalier — indkøbt markedsmæssig produktion		
B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto		
B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto		

II.4: *Indkomstanvendelseskonto*II.4.1: *Konto for anvendelse af disponibel indkomst*

Anvendelse		Tilgang	
P.3	Udgifter til forbrug	B.6g	Disponibel indkomst, brutto
		B.6n	Disponibel indkomst, netto

▼B

Anvendelse			Tilgang	
P.31	Udgifter til individuelt forbrug	31		
P.32	Udgifter til kollektivt forbrug	1		
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	0		
B.8g	Opsparing, brutto	5		
B.8n	Opsparing, netto	2		

II.4.2: Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
			B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto	6
P.4	Faktisk forbrug	1	B.7n	Korrigeret disponibel indkomst, netto	3
P.41	Faktisk individuelt forbrug				
P.42	Faktisk kollektivt forbrug	1			
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	0			
B.8g	Opsparing, brutto	5			
B.8n	Opsparing, netto	2			

III: Akkumulationskonti

III.1: Kapitalkonto

III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	- 1	B.8n	Opsparing, netto	2
			D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne	0
			D.92r	Investeringsstilskud, modtagne	0

▼ B

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue		
		D.99r	Andre kapitaloverførsler, modtagne	0
		D.9p	Kapitaloverførsler, betalte	- 3
		D.91p	Kapitalskatter, betalte	0
		D.92p	Investeringsstilskud, betalte	
		D.99p	Andre kapitaloverførsler, betalte	- 3

III.1.2: Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
P.5g	Bruttoinvesteringer	5	
P.5n	Nettoinvesteringer	2	
P.51g	Faste bruttoinvesteringer	5	
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver	5	
P.5111	Anskaffelser af nye faste aktiver	5	
P.5112	Anskaffelser af eksisterende faste aktiver	1	
P.5113	Afhændelser af eksisterende faste aktiver	- 1	
P.512	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikkeproducerede aktiver	0	
P.51c	Forbrug af fast realkapital	- 3	
P.52	Lagerændringer	0	
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	0	
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikkeproducerede aktiver	1	
NP.1	Anskaffelser minus afhændelser af naturressourcer	1	

▼ **B**

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
NP.2	Anskaffelser minus afhængelser af kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	
NP.3	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver		
B.9	Fordringserhvervelse, netto	- 4	

III.2: *Finansiel konto*

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
		B.9	Fordringserhvervelse, netto - 4
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	F	Nettoændringer i finansielle passiver 6
F.2	Sedler og mønt samt indskud	F.3	Gældsværdipapirer 0
F.21	Sedler og mønt	F.31	Kortfristede 0
F.22	Transferable indskud	F.32	Langfristede 0
F.229	Andre transferable indskud		
F.29	Andre indskud	F.4	Lån 6
		F.41	Kortfristede 2
F.3	Gældsværdipapirer - 1	F.42	Langfristede 4
F.31	Kortfristede 0		
F.32	Langfristede - 1	F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner 0
		F.71	Finansielle derivater 0
F.4	Lån 0	F.711	Aktieoptioner 0
F.41	Kortfristede 0	F.712	Terminkontrakter (forwards) 0
F.42	Langfristede 0	F.72	Medarbejderaktieoptioner 0
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger 0	F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender 0
F.51	Ejerandele 0	F.81	Handelskreditter og forudbetalinger 0

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.511	Noterede aktier	0	F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	0
F.512	Unoterede aktier	0			
F.519	Andre ejerandelsbeviser	0			
F.52	Andele i investeringsforeninger	0			
F.521	Andele i pengemarkedsforeninger	0			
F.522	Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger	0			
F.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0			
F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	0			
F.62	Livsforsikrings- og livrenterettigheder	0			
F.63	Pensionsrettigheder				
F.64	Pensionskassers krav på pensionsmanagere				
F.65	Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse				
F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	0			
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
F.71	Finansielle derivater	0			
F.711	Aktieoptioner	0			
F.712	Terminskontrakter (forwards)	0			
F.72	Medarbejderaktieoptioner	0			
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	1			
F.81	Handelskreditter og forudbetalinger				

▼ B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F.89	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	1			

III.3: *Konti for andre ændringer i status*

III.3.1: Konto for andre mængdemæssige ændringer i status

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.1	Økonomisk opståen af aktiver	0	K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	K.6	Klassifikationsændringer	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	0
K.2	Økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
K.21	Udtømmelse af naturressourcer	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.22	Anden økonomisk forsvinden af ikkeproducerede aktiver	0	K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
AN.21	Naturressourcer	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.3	Tab ved katastrofer	0		Andre mængdeændringer i alt	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.11	Faste aktiver	0

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AN.12	Lagerbeholdninger	0
K.4	Ikkekompenseret beslaglæggelse	0	AN.13	Værdigenstande	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AN.21	Naturressourcer	0
AF	Finansielle aktiver	0	AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0
K.5	Andre mængdeændringer i.a.n.	0	AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver	0
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.1	Monetært guld og SDR	
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	
K.6	Klassifikationsændringer	0	AF.3	Gældsværdipapirer	
K.61	Ændringer i sektorklassifikation og struktur	0	AF.4	Lån	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
K.62	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0			
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	0			
	Andre mængdeændringer i alt	0			
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0			
AN.11	Faste aktiver	0			

▼ B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.12	Lagerbeholdninger	0			
AN.13	Værdigenstande	0			
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	0			
AN.21	Naturressourcer	0			
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0			
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0			
AF	Finansielle aktiver	0			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud				
AF.3	Gældsværdipapirer				
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier				
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	- 1

III.3.2: Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab		K.7	Nominelle kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	8	AF	Passiver	0
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	5	AF.1	Monetært guld og SDR	

▼B

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN.11	Faste aktiver	5	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.4	Lån	0
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	3	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AN.21	Naturressourcer	3	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	2			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud				
AF.3	Gældsværdipapirer	1			
AF.4	Lån				
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	1			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier				
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	10

III.3.2.1: Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue	
K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab	K.71	Neutrale kapitalgevinster og -tab

▼ **B**

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	6	AF	Passiver	3
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	5	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	5	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.4	Lån	1
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	1	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AN.21	Naturressourcer	1	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	1
AF	Finansielle aktiver	3			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2			
AF.3	Gældsværdipapirer	1			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			
			B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	6

▼ **B**

III.3.2.2: Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.72	Reale kapitalgevinster og -tab		K.72	Reale kapitalgevinster og -tab	
AN	Ikkefinansielle aktiver	2	AF	Passiver	- 3
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	0	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 1
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.4	Lån	- 1
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	2	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AN.21	Naturressourcer	2	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	- 1
AF	Finansielle aktiver	- 1			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 2			
AF.3	Gældsværdipapirer	0			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	1			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0			

▼ **B**

Ændringer i aktiver	Ændringer i passiver og nettoformue		
	B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	4

IV: StatuskontiIV.1: *Primostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	159	AF	Passiver	121
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	124	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	121	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	38
AN.12	Lagerbeholdninger	1	AF.3	Gældsværdipapirer	0
AN.13	Værdigenstande	2	AF.4	Lån	43
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	35	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	
AN.21	Naturressourcer	35	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	5
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	35
AF	Finansielle aktiver	172			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	110			
AF.3	Gældsværdipapirer	25			
AF.4	Lån	8			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	22			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	4			

▼B

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	3			
			B.90	Nettoformue	210

IV.2: Ændringer i statuskonto

Aktiver			Passiver og nettoformue		
Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt		
AN	Ikkefinansielle aktiver	11	AF	Passiver	6
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	7	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	7	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.3	Gældsværdipapirer	0
AN.13	Værdigenstande	0	AF.4	Lån	6
AN.2	Ikkeproducerede ikke-finansielle aktiver	4	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0
AN.21	Naturressourcer	4	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	0
AF	Finansielle aktiver	4			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2			
AF.3	Gældsværdipapirer	0			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	1			

▼ B

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	0			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	1			
			B.10	Ændringer i nettoformue	9
			B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	- 1
			B.102	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status	0
			B.103	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab	10
			B.1031	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster og -tab	6
			B.1032	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster og -tab	4

IV: StatuskontiIV.3: *Ultimostatuskonto*

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikkefinansielle aktiver	170	AF	Passiver	127
AN.1	Producerede ikkefinansielle aktiver	131	AF.1	Monetært guld og SDR	
AN.11	Faste aktiver	128	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	38
AN.12	Lagerbeholdninger	1	AF.3	Gældsværdipapirer	0
AN.13	Værdigenstande	2	AF.4	Lån	49
AN.2	Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver	39	AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	0

▼ **B**

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN.21	Naturressourcer	39	AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	5
AN.22	Kontrakter, leasingkontrakter og licenser	0	AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0
AN.23	Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver	0	AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	35
AF	Finansielle aktiver	176			
AF.1	Monetært guld og SDR				
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	112			
AF.3	Gældsværdipapirer	25			
AF.4	Lån	8			
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	23			
AF.6	Forsikrings- og pensionsordninger og ordninger med standardiserede garantier	4			
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0			
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	4			
			B.90	Nettoformue	219

BILAG B

Oversigt over tabeller

Tabel nr.	Indhold	Frist t + måneder (dage, hvor angivet) ⁽¹⁾	Periode ⁽²⁾
1	Vigtigste aggregater – på kvartalsbasis	2	fra 1995Q1
1	Vigtigste aggregater – på årsbasis	2 /9	fra 1995
2	Vigtigste aggregater for offentlig forvaltning og service – på årsbasis	3/9	fra 1995
3	Tabeller efter branche – på årsbasis	9/21	fra 1995
5	Husholdningernes udgifter til forbrug efter formål – på årsbasis	9	fra 1995
6	Finansielle konti efter sektor (transaktioner) – på årsbasis	9	fra 1995
7	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver – på årsbasis	9	fra 1995
8	Ikkefinansielle konti efter sektor – på årsbasis	9	fra 1995
801	Ikkefinansielle konti efter sektor – på kvartalsbasis	85 dage ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾	fra 1999Q1
9	Skatteindtægter og indkomne bidrag til sociale ordninger efter arten af skatter og bidrag og modtagende delsektor, herunder listen over skatter og sociale bidrag i den nationale klassifikation – på årsbasis	9	fra 1995
10	Tabeller efter branche og region (NUTS 2-niveau) – på årsbasis	12 ⁽³⁾ /24	fra 2000
11	Udgifter i offentlig forvaltning og service efter formål – på årsbasis	12	fra 1995
12	Tabeller efter branche og region (NUTS 3-niveau) – på årsbasis	24	fra 2000
13	Husholdningernes konti efter region (NUTS 2-niveau) – på årsbasis	24	fra 2000
15	Tilgangstabel i basispriser inkl. omregning til køberpriser – på årsbasis	36	fra 2010
16	Anvendelsestabel i køberpriser – på årsbasis	36	fra 2010
17	Symmetrisk input-output-tabel i basispriser – på femårsbasis	36	fra 2010
20	Krydsklassificering af faste aktiver efter branche og aktiv – på årsbasis	24	fra 2000
22	Krydsklassificering af faste bruttoinvesteringer efter branche og aktiv – på årsbasis	24	fra 1995

▼B

Tabel nr.	Indhold	Frist t + måneder (dage, hvor angivet) ⁽¹⁾	Periode ⁽²⁾
26	Statuskonti for ikkefinansielle aktiver – på årsbasis	24	fra 1995
27	Finansielle konti for offentlig forvaltning og service – på kvartalsbasis	85 dage ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾	fra 1999Q1
28	Offentlig gæld (efter Maastrichtkriterierne) – på kvartalsbasis	3	fra 2000Q1
29	Optjente pensionsrettigheder i socialsikringsordninger – hvert tredje år	24	fra 2012

t = referenceperiode (år eller kvartal).

⁽¹⁾ Variablerne skal under alle omstændigheder fremsendes til Kommissionen (Eurostat), senest samme dag som de offentliggøres af den nationale myndighed. Når data, som allerede er fremsendt til Kommissionen (Eurostat), revideres, skal disse reviderede data fremsendes til Kommissionen (Eurostat) senest samme dag, som de offentliggøres af den nationale myndighed.

⁽²⁾ Gælder for hele tabellen bortset fra enkelte variabler (jf. de enkelte tabeller).

⁽³⁾ Gælder for enkelte variabler (jf. de enkelte tabeller).

⁽⁴⁾ Tidsfristen på 85 dage finder anvendelse for de medlemsstater, der har euroen som valuta. For medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, er tidsfristen for fremsendelse af data tre måneder.

Hvis angivet som »ikkeoffentliggjort« på nationalt plan skal foreløbige tal, der er fremsendt af de enkelte medlemsstater inden udløbet af tidsfristen på 85 dage, ikke offentliggøres på europæisk niveau. De tilsvarende, endeligt bearbejdede tal skal fremsendes af de pågældende medlemsstater inden udløbet af tidsfristen på tre måneder. Fremsendelse inden tidsfristen på 85 dage af sæsonkorrigerede tal og tal i kædeindekserede mængdeopgørelser er frivilligt.

For medlemsstater, som tiltræder den økonomiske og monetære union efter denne forordnings ikrafttræden, er tidsfristen for fremsendelse 85 dage fra datoen for medlemsstatens tiltrædelse.

⁽⁵⁾ Hvis en medlemsstat fremsender det samlede datasæt inden for 85 dage, er det ikke nødvendigt at fremsende data efter tre måneder.

⁽⁶⁾ For medlemsstater, hvis bruttonationalprodukt i løbende priser udgør mindre end 1 % af det samlede EU-bruttonationalprodukt, er kun data for udvalgte positioner obligatoriske (jf. detaljerne i tabel 801).

Tabel 1 — Vigtigste aggregater — på kvartals- ⁽¹⁾ og årsbasis

Kode	Variabler	Opdeling ⁽²⁾	Løbende priser	Foregående års priser og kædeindekserede mængder ⁽¹⁰⁾
Værditilvækst, brutto, og bruttonationalprodukt				
B.1g	1. Værditilvækst, brutto, i basispriser	A*10	x	x
D.21	2. a) Produktskatter ⁽³⁾		x	x
D.31	b) Produktsubsidier ⁽³⁾		x	x
B 0,1*g	3. Bruttonationalprodukt i markedspriser		x	x
Bruttonationalproduktet – opgjort fra udgiftssiden				
P.3	4. Samlede udgifter til forbrug		x	x
P.3	5. a) Husholdningernes udgifter til konsum (indenlandsk begreb)	Godernes varighed ⁽⁴⁾	x	x
P.3	b) Husholdningernes udgifter til forbrug (nationalt begreb)		x	x
P.3	6. NPISH'ers udgifter til forbrug		x	x
P.3	7. Offentlig forvaltning og services udgifter til forbrug		x	x

▼B

Kode	Variabler	Opdeling (2)	Løbende priser	Foregående års priser og kædeindeksrede mængder (10)
P.31	a) Udgifter til individuelt konsum		x	x
P.32	b) Udgifter til kollektivt forbrug		x	x
P.4	8. Faktisk forbrug		x	x
P.41	a) Faktisk individuelt forbrug		x	x
P.5	9. Bruttoinvesteringer		x	x
P.51g	a) Faste bruttoinvesteringer	AN_F6 (5)	x	x
P.52	b) Lagerændringer		x	x (6)
P.53	c) Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande		x	x (6)
P.6	10. Eksport af varer (fob) og tjenester		x	x
P.61	a) Varer		x	x
P.62	b) Tjenester		x	x
	Eksport af varer (fob) og tjenester til S.21 Medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet (7)		x	x
	S.xx (S.21 - S. 2I) Medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og Den Europæiske Unions institutioner og organer (undtagen Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet) (7)		x	x
	Eksport af varer (fob) og tjenester til S.22 - Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residente i Den Euroæiske Union (7)		x	x
P.7	11. Import af varer (fob) og tjenester		x	x
P.71	a) Varer		x	x
P.72	b) Tjenester		x	x
	Import af varer (fob) og tjenester til S.2I Medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet (7)		x	x
	Import af varer (fob) og tjenester fra S.xx (S.21 - S. 2I) Medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og Den Europæiske Unions institutioner og organer (undtagen Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet) (7)		x	x
	Import af varer (fob) og tjenester til S.22 -Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residente i Den Euroæiske Union (7)		x	x
B.11	12. Udlandskontoens vare- og tjenestebalance		x	x (6)

▼B

Kode	Variabler	Opdeling (2)	Løbende priser	Foregående års priser og kædeindekse-rede mængder (10)
Overskud af produktionen, brutto, og blandet indkomst, brutto, produktions- og importskatter, subsidier				
B.2g+B.3g	13. Overskud af produktionen, brutto, og blandet indkomst, brutto		x	
D.2	14. Produktions- og importskatter		x	
D.3	15. Subsidier		x	
Befolkning, beskæftigelse, aflønning af ansatte				
	16. Befolknings- og beskæftigelsesdata			
POP	a) Samlet befolkning (i 1 000 personer)			
EMP	b) Beskæftigelse i residente produktionsenheder (i 1 000 beskæftigede, 1 000 udførte arbejdstimer og 1 000 arbejdspladser (8)) og residenters beskæftigelse (i 1 000 personer)	A*10 (9)		
ESE	c) Selvstændige	A*10 (9)		
EEM	d) Ansatte	A*10 (9)		
D.1	17. Aflønning af ansatte, der arbejder i residente produktionsenheder, og aflønning af residente ansatte	A*10	x	
D.11	a) Løn	A*10	x	
D.12	b) Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	A*10	x	

(1) Kvartalsdata fremsendes i et ikkesæsonkorrigeret format såvel som i et sæsonkorrigeret format (herunder eventuelt efter kalenderkorrektion). Sæsonkorrigerede kvartalsdata i foregående års priser fremsendes ikke. Fremsendelse af kvartalsdata, som kun omfatter kalenderkorrektion, er frivilligt.

(2) For den samlede økonomi, medmindre andet er angivet.

(3) Opdeling mellem skatter og subsidier for kvartalsregnskaber er frivilligt.

(4) Opdeles efter varighed i de årlige regnskaber: varige goder, halvvarige goder, ikkevarige goder, tjenester.
Opdeles efter varighed i kvartalsregnskaberne: varige goder og øvrige.

(5) AN_F6: Opdeling af faste aktiver:

AN.111 boliger

AN.112 andre bygninger og anlæg

AN.113 + AN.114 maskiner og udstyr + våbensystemer

— AN.1131 transportmidler

— AN.1132 ikt-udstyr (*)

— AN.1139 + AN.114 andre maskiner og udstyr + våbensystemer (*)

AN.115 avlede/dyrkede naturressourcer

AN.117 produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder

(*) Frivilligt.

(6) Kun i foregående års priser.

(7) Import og eksport opdeles i:

a) S.2I Medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet

b) S.xx (S.21 - S. 2I) Medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og Den Europæiske Unions institutioner og organer (undtagen Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet)

c) S.22 Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residente i Den Europæiske Union, idet der tages hensyn til følgende:

— ØMU- og EU-opdelinger repræsenterer den faktiske sammensætning ved udløbet af hver referenceperiode (»sammensætning under udvikling«)

— data for referenceperioderne fra og med 2012 fremsendes i løbende priser, foregående års priser og kædeindekse-rede mængdeopgørelser på obligatorisk basis.

— data for referenceperioderne 2008-2011 fremsendes i løbende priser på obligatorisk basis og i foregående års priser og kædeindekse-rede mængdeopgørelser på frivillig basis.

— data for referenceperioderne 1999-2007 fremsendes i løbende priser på frivillig basis.

(8) Frivilligt.

(9) A*10 kun for den samlede beskæftigelse, selvstændige og ansatte i residente produktionsenheder.

(10) Årlige data og kvartalsdata i foregående års priser fremsendes ikke for referenceåret 1995.

Tabel 2 — Vigtigste aggregater for offentlig forvaltning og service

Kode	Transaktion	Sektorer og delsektorer (*) (1) (2)
P.1	Produktion	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.11+P.12	— Markedsmæssig produktion og produktion til eget brug	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.13	— Ikkemarkedsmæssig produktion	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.131	Betalinger for ikkemarkedsmæssig produktion	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.132	Anden ikkemarkedsmæssig produktion	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.11+P.12+P.131	Markedsmæssig produktion, produktion til eget brug og betalinger for ikkemarkedsmæssig produktion	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2	Forbrug i produktionen	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.1g	Værditilvækst, brutto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51c	Forbrug af fast realkapital	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.1n	Værditilvækst, netto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.1p	Aflønning af ansatte, betalt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29p	Andre produktionsskatter, betalte	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.39r	Andre produktionssubsidier, modtagne	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.2n	Overskud af produktionen, netto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.2r	Produktions- og importskatter, modtagne	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.21r	Produktskatter, modtagne	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.211r	Moms, modtaget	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29r	Andre produktionsskatter, modtagne	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4r	Formueindkomst, modtaget (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

▼ **B**

Kode	Transaktion	Sektorer og delsektorer (*) ⁽¹⁾ ⁽²⁾
D.41r	Renter, modtagne ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.42r+D.43r+D.44r+D.45r	Anden formueindkomst, modtaget ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.3p	Subsidier, betalte	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.31p	Produktsubsidier, betalte	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.39p	Andre produktionssubsidier, betalte	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p	Formueindkomst, betalt ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1311	heraf til delsektoren statslig forvaltning og service (S.1311) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1312	heraf til delsektoren offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (S.1312) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.4p_S.1313	heraf til delsektoren kommunal forvaltning og service (S.1313) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1312, S.1314
D.4p_S.1314	heraf til delsektoren sociale kasser og fonde (S.1314) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1312, S.1313
D. 41 p	— Renter, betalte ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.42p+D.43p+D.44p+D.45p	— Anden formueindkomst, betalt ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.5n	Primær indkomst, netto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.5r	Løbende indkomst- og formueskatter mv., modtagne	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.61r	Nettobidrag til sociale ordninger, modtagne	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.611r	— heraf faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.613r	— heraf husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7r	Andre løbende overførsler, modtagne ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.5p	Løbende indkomst- og formueskatter mv., betalte	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62p	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier, betalte	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

▼ **B**

Kode	Transaktion	Sektorer og delsektorer (*) ⁽¹⁾ ⁽²⁾
D.632p	Sociale overførsler i naturalier — indkøbt markedsfølsig produktion, betalte	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62p+D.632p	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier, og sociale overførsler i naturalier — indkøbt markedsfølsig produktion, betalte	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p	Andre løbende overførsler, betalte ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1311	heraf til delsektoren statslig forvaltning og service (S.1311) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1312	heraf til delsektoren offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (S.1312) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.7p_S.1313	heraf til delsektoren kommunal forvaltning og service (S.1313) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1312, S.1314
D.7p_S.1314	heraf til delsektoren sociale kasser og fonde (S.1314) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1312, S.1313
B.6n	Disponibel indkomst, netto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.3	Udgifter til forbrug	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.31	— Udgifter til individuelt forbrug	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.32	— Udgifter til kollektivt forbrug	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.8g	Opsparing, brutto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.8n	Opsparing, netto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.91r	— Kapitalskatter, modtagne ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.92r+D.99r	— Andre kapitaloverførsler og investeringstilskud, modtagne ⁽¹⁾ ⁽²⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9p	Kapitaloverførsler, betalte ⁽¹⁾ ⁽²⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1311	heraf til delsektoren statslig forvaltning og service (S.1311) ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽⁴⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1312	heraf til delsektoren offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (S.1312) ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1313, S.1314

▼B

Kode	Transaktion	Sektorer og delsektorer (*) ⁽¹⁾ ⁽²⁾
D.9p_S.1313	heraf til delsektoren kommunal forvaltning og service (S.1313) ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1312, S.1314
D.9p_S.1314	heraf til delsektoren sociale kasser og fonde (S.1314) ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1312, S.1313
D.92p	— Investeringstilskud, betalte	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.5	Bruttoinvesteringer	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51g	— Faste bruttoinvesteringer	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.52+P.53	— Lagerændringer og anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikkeproducerede aktiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
OP5ANP	Bruttoinvesteringer og anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikkeproducerede aktiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.9	Fordringserhvervelse, netto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TE	Udgifter i alt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TR	Indtægter i alt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.995	Kapitaloverførsler fra sektoren offentlig forvaltning og service til de relevante sektorer i form af skatter og bidrag til sociale ordninger, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
PTC	Skattegodtgørelser, der skal betales, i alt ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TC	— heraf skattegodtgørelse, der overstiger det skyldige skattebeløb ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

(*) Sektorer og delsektorer:

S.13 Offentlig forvaltning og service opdelt i delsektorer:

- S.13 Offentlig forvaltning og service
- S.1311 Statslig forvaltning og service
- S.1312 Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau
- S.1313 Kommunal forvaltning og service
- S.1314 Sociale kasser og fonde

⁽¹⁾ Delsektordata konsolideres inden for hver delsektor, men ikke mellem delsektorer. Data for sektor S.13 beregnes som summen af data for delsektorerne undtagen data vedrørende position D.4, D.7 og D.9 (og deres underpositioner), der konsolideres delsektorerne imellem (med angivelse af modsektor).

⁽²⁾ D.995 trækkes fra D.99r. D.9p skal ikke indeholde beløb for D.995.

⁽³⁾ Opdeling i modtagende delsektorer er frivilligt.

⁽⁴⁾ Hvis der er foretaget betydelige betalinger mellem delsektorer i forbindelse med andre positioner end D.4, D.7 eller D.9 og deres underpositioner, bedes der gjort rede herfor i fodnoter.

⁽⁵⁾ En skattegodtgørelse er en skattelempelse, der trækkes fra den skat, som den pågældende husstand eller det pågældende selskab ellers skulle have betalt. Skattegodtgørelser, der skal udbetales, er skattegodtgørelser for hvilke, ethvert beløb, der overstiger den skyldige skat, udbetales til den skattepligtige. Hele den skattegodtgørelse, der skal betales, registreres som en offentlig udgift (»Skattegodtgørelser, der skal betales, i alt«, PTC) med angivelse af »Overført beløb« (TC), som er skattegodtgørelse, der overstiger det skyldige skattebeløb, og som udbetales til skatteyderen.

⁽⁶⁾ Frivillig fremsendelse af data for delsektorer.

⁽⁷⁾ Fremsendelse af data for referenceår inden 2012 er frivillig. Fremsendelse er obligatorisk for referenceår fra og med 2012.

Table 3 — Tabeller efter branche

Kode	Variabler	Opdeling ⁽¹⁾ ⁽²⁾	Løbende priser	Foregående års priser og kædeindekserede mængder ⁽²⁾
Produktion				
P.1	1. Produktion i basispriser fordelt på brancher	A*21/A*64	x	
P.2	2. Forbrug i produktionen i køberpriser fordelt på brancher	A*21/A*64	x	
B.1g	3. Værditilvækst, brutto, i basispriser fordelt på brancher	A*21/A*64	x	x
P.51c	4. Forbrug af fast realkapital fordelt på brancher	A*21/A*64	x	x
B.2n+B.3n	5. Nettooverskud af produktionen og blandet indkomst, netto	A*21/A*64	x	
D.29-D.39	6. Andre produktionsskatter minus andre produktionssubsidier	A*21/A*64	x	
Investeringer				
P.5	7. Bruttoinvesteringer		x	x
P.51g	a) Faste bruttoinvesteringer fordelt på brancher	A*10 (A*21 ⁽⁵⁾)/A*10 (A*64 ⁽⁵⁾)	x	x
	Opdeling efter fast aktiv AN_F6	A*10 (A*21 ⁽⁵⁾)/A*10 (A*64 ⁽⁵⁾)	x	x
P.52	b) Lagerændringer efter branche	A*10 (A*21 ⁽⁵⁾)/A*10 (A*64 ⁽⁵⁾)	x	x ⁽⁶⁾
P.53	c) Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande		x	x ⁽⁶⁾
Beskæftigelse og aflønning af ansatte				
EMP	8. Beskæftigelse fordelt på brancher (i 1 000 beskæftigede, 1 000 udførte arbejdstimer ⁽⁴⁾ og 1 000 arbejdspladser ⁽⁵⁾)	A*21/A*64		
ESE	a) selvstændige fordelt på brancher (i 1 000 beskæftigede, 1 000 udførte arbejdstimer ⁽⁴⁾ og 1 000 arbejdspladser ⁽⁵⁾)	A*21/A*64		
EEM	b) ansatte fordelt på brancher (i 1 000 beskæftigede, 1 000 udførte arbejdstimer ⁽⁴⁾ og 1 000 arbejdspladser ⁽⁵⁾)	A*21/A*64		
D.1	9. Aflønning af ansatte fordelt på brancher	A*21/A*64	x	
D.11	a) Løn fordelt på brancher	A*21/A*64	x	

AN_F6: Opdeling af faste aktiver:

AN.111 boliger

AN.112 andre bygninger og anlæg

AN.113+AN.114 maskiner og udstyr + våbensystemer

— AN.1131 transportmidler

 — AN.1132 ikt-udstyr ^(*) ^(**)

 — AN.1139+AN.114 andre maskiner og udstyr + våbensystemer ^(*) ^(**)

AN.115 avlede/dyrkede naturressourcer

 AN.117 produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder ^(**)

▼B

- (*) Frivilligt.
 (**) Kun for den samlede økonomi.
 (1) Opdeling efter branche i henhold til NACE-nomenklaturen. Den førstnævnte opdeling finder anvendelse på fremsendelser med en frist på t+9 måneder. Den anden opdeling finder anvendelse på fremsendelser med en frist på t+21 måneder. For den samlede økonomi, medmindre andet er angivet.
 (2) Data i foregående års priser fremsendes ikke for referenceåret 1995.
 (3) For opdeling A*64 er fremsendelse af underpositionen »beregnet lejeværdi af ejerboliger«(position 44 – »Fast ejendom«) kun obligatorisk for variablerne P.1, P.2 og B.1g.
 (4) Fremsendelse af data for arbejdstimer på NACE-niveau A*64 er frivillig.
 (5) Frivilligt.
 (6) Kun i foregående års priser.

Tabel 5 — Husholdningernes udgifter til forbrug

Kode	Variabler	Fordeling på	Løbende priser	Foregående års priser og kædeindeksede mængder (2)
P.3	1. Husholdningernes udgifter til forbrug efter formål	COICOP-grupper (1)	x	x
P.3	2. Residente og ikke-residente husholdningers udgifter til forbrug inden for det økonomiske område		x	x
P.33	3. Residente husholdningers udgifter til forbrug i udlandet		x	x
P.34	4. Ikke-residente husholdningers udgifter til forbrug inden for det økonomiske område		x	x
P.3	5. Residente husholdningers udgifter til forbrug inden for det økonomiske område og i udlandet		x	x

(1) COICOP-grupper C12.2 »Prostitution« og C12.7 »Andre tjenester, som ikke er klassificeret andetsteds«, fremsendes som en sum.

(2) Data i foregående års priser fremsendes ikke for referenceåret 1995.

Tabel 6 — Finansielle konti efter sektor

(Transaktioner, andre mængdeændringer og omvurdering – konsoliderede og ikke-konsoliderede – og oplysninger om modsektor (*))

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer (1)	Finansielle selskaber inkl. delsektorer (2)	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer (3)	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (4)	Udlandet inkl. delsektorer (5)
Transaktioner/andre mængdeændringer (**)/ omvurdering af finansielle instrumenter (**)	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Finansielle aktiver	F.A	x	x	x	x	x	x
Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)	F.1	x	x	x	x	x	x

▼B

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer ⁽³⁾	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger ⁽⁴⁾	Udlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Transaktioner/andre mængdeændringer (**)/ omvurdering af finansielle instrumenter (**)	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Monetært guld	F.11	x	x	x	x	x	x
SDR	F.12	x	x	x	x	x	x
Sedler og mønt samt indskud	F.2	x	x	x	x	x	x
Sedler og mønt	F.21	x	x	x	x	x	x
Transferable indskud	F.22	x	x	x	x	x	x
Andre indskud	F.29	x	x	x	x	x	x
Gældsværdipapirer	F.3	x	x	x	x	x	x
Kortfristede	F.31	x	x	x	x	x	x
Langfristede	F.32	x	x	x	x	x	x
Lån	F.4	x	x	x	x	x	x
Kortfristede	F.41	x	x	x	x	x	x
Langfristede	F.42	x	x	x	x	x	x
Ejerandele og andele i investeringsforeninger	F.5	x	x	x	x	x	x
Ejerandele	F.51	x	x	x	x	x	x
Noterede aktier	F.511	x	x	x	x	x	x
Unoterede aktier	F.512	x	x	x	x	x	x
Andre ejerandelsbeviser	F.519	x	x	x	x	x	x
Andele i investeringsforeninger	F.52	x	x	x	x	x	x
Andele i pengemarkedsforeninger ⁽⁶⁾	F.521	x	x	x	x	x	x
Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger ⁽⁶⁾	F.522	x	x	x	x	x	x

▼ B

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer ⁽³⁾	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger ⁽⁴⁾	Udlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Transaktioner/andre mængdeændringer (**)/ omvurdering af finansielle instrumenter (**)	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger	F.6	x	x	x	x	x	x
Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	F.61	x	x	x	x	x	x
Livsforsikrings- og livrenterettigheder	F.62	x	x	x	x	x	x
Pensionsrettigheder, pensionskassers krav på pensionsmanagere og rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	F.63+ F.64+ F.65	x	x	x	x	x	x
Pensionsrettigheder ⁽⁶⁾	F.63	x	x	x	x	x	x
Pensionskassers krav på pensionsmanagere ⁽⁶⁾	F.64	x	x	x	x	x	x
Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse ⁽⁶⁾	F.65	x	x	x	x	x	x
Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	F.66	x	x	x	x	x	x
Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	F.7	x	x	x	x	x	x
Finansielle derivater ⁽⁶⁾	F.71	x	x	x	x	x	x
Medarbejderaktieoptioner ⁽⁶⁾	F.72	x	x	x	x	x	x
Andre forfaldne mellemværender	F.8	x	x	x	x	x	x
Handelskreditter og forudbetalinger	F.81	x	x	x	x	x	x

▼ B

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer ⁽³⁾	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger ⁽⁴⁾	Udlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Transaktioner/andre mængdeændringer (**)/ omvurdering af finansielle instrumenter (**)	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Andre forfaldne mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	F.89	x	x	x	x	x	x
Passiver	F.L	x	x	x	x	x	x
Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)	F.1	x	x	x	x	x	x
Monetært guld	F.11	x	x	x	x	x	x
SDR	F.12	x	x	x	x	x	x
Sedler og mønt samt indskud	F.2	x	x	x	x	x	x
Sedler og mønt	F.21	x	x	x	x	x	x
Transferable indskud	F.22	x	x	x	x	x	x
Andre indskud	F.29	x	x	x	x	x	x
Gældsværdipapirer	F.3	x	x	x	x	x	x
Kortfristede	F.31	x	x	x	x	x	x
Langfristede	F.32	x	x	x	x	x	x
Lån	F.4	x	x	x	x	x	x
Kortfristede	F.41	x	x	x	x	x	x
Langfristede	F.42	x	x	x	x	x	x
Ejerandele og andele i investeringsforeninger	F.5	x	x	x	x	x	x
Ejerandele	F.51	x	x	x	x	x	x
Noterede aktier	F.511	x	x	x	x	x	x
Unoterede aktier	F.512	x	x	x	x	x	x
Andre ejerandelsbeviser	F.519	x	x	x	x	x	x
Andele i investeringsforeninger	F.52	x	x	x	x	x	x

▼B

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer ⁽³⁾	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger ⁽⁴⁾	Udlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Transaktioner/andre mængdeændringer (**)/omvurdering af finansielle instrumenter (**)	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Andele i pengemarkedsforeninger ⁽⁶⁾	F.521	x	x	x	x	x	x
Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger ⁽⁶⁾	F.522	x	x	x	x	x	x
Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger	F.6	x	x	x	x	x	x
Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	F.61	x	x	x	x	x	x
Livsforsikrings- og livrenterettigheder	F.62	x	x	x	x	x	x
Pensionsrettigheder, pensionskassers krav på pensionsmanagere og rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	F.63+ F.64+ F.65	x	x	x	x	x	x
Pensionsrettigheder ⁽⁶⁾	F.63	x	x	x	x	x	x
Pensionskassers krav på pensionsmanagere ⁽⁶⁾	F.64	x	x	x	x	x	x
Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse ⁽⁶⁾	F.65	x	x	x	x	x	x
Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	F.66	x	x	x	x	x	x
Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	F.7	x	x	x	x	x	x

▼ B

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer ⁽³⁾	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger ⁽⁴⁾	Udlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Transaktioner/andre mængdeændringer (**)/ omvurdering af finansielle instrumenter (**)	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Finansielle derivater ⁽⁶⁾	F.71	x	x	x	x	x	x
Medarbejderaktieoptioner ⁽⁶⁾	F.72	x	x	x	x	x	x
Andre ikkebetalte mellemværender	F.8	x	x	x	x	x	x
Handelskreditter og forudbetalinger	F.81	x	x	x	x	x	x
Andre ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	F.89	x	x	x	x	x	x
Nettoændringer i finansielle aktiver ⁽⁷⁾	F.A	x	x	x	x	x	x
Nettoændringer i passiver ⁽⁷⁾	F.L	x	x	x	x	x	x
Finansielle transaktioner, netto ⁽⁷⁾		x	x	x	x	x	x

(*) Fremsendelse af ikkekonsoliderede oplysninger om modsektorer er frivillig og begrænset til følgende modsektorer:

- S.11 Ikkefinansielle selskaber
- S.12 Finansielle selskaber
- S.13 Det offentlige
- S.14 + S.15 Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger
- S.2 Udlandet.

(**) Fremsendelse af ikkekonsoliderede konti for andre mængdeændringer og omvurdering er obligatorisk for referenceårene fra og med 2012, dog kun for sektorer og instrumenter opdelt som følger:

- S.11 Ikkefinansielle selskaber
- S.12 Finansielle selskaber
- S.13 Det offentlige
- S.14 + S.15 Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger
- S.2 Udlandet.
- F.1 Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)
- F.2 Sedler og mønt samt indskud
- F.3 Gældsværdipapirer
- F.4 Lån
- F.5 Ejerandele og andele i investeringsforeninger
- F.6 Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger
- F.7 Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner
- F.8 Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender

Fremsendelse af konsoliderede konti for andre mængdeændringer og omvurdering er frivillig.

(1) Ikkefinansielle selskaber:

- S.11 Ikkefinansielle selskaber – i alt
- S.11001 Alle offentlige ikkefinansielle selskaber (fremsendelse frivillig).

(2) Finansielle selskaber:

- S.12 Finansielle selskaber – i alt
- S.121+S.122+S.123 Monetære finansielle institutioner
- S.121 Centralbanken
- S.122+S.123 Pengeinstitutter, undtagen centralbanken, og pengemarkedsforeninger (opdeling frivillig)

▼B

- S.124 Investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger
- S.125+S.126+S.127 Andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser, finansielle hjælpeenheder og koncerntilknyttede finansielle institutioner og pengeudlånere (opdeling frivillig)
- S.128+S.129 Forsikringselskaber og pensionskasser (opdeling frivillig)
- S.12001 Alle offentlige finansielle selskaber (fremsendelse frivillig).
- (³) Offentlig forvaltning og service opdelt i delsektorer:
  - S.13 Offentlig forvaltning og service – i alt
  - S.1311 Statslig forvaltning og service
  - S.1312 Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau
  - S.1313 Kommunal forvaltning og service
  - S.1314 Sociale kasser og fonde
- (⁴) Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (frivillig fremsendelse af opdeling for referenceårene inden 2012):
  - S.14+S.15 Husholdninger + nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger – i alt
  - S.14 Husholdninger
  - S.15 Nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger.
- (⁵) Udlandet:
  - S.2 Udlandet – i alt (opdeling frivillig)
  - S.21 Medlemsstaterne og Den Europæiske Unions institutioner og organer
  - S.2I Medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet
  - S.22 Tredjelands og internationale organisationer, der ikke er residente i Den Europæiske Union, idet der tages hensyn til følgende:
    - ØMU- og EU-opdelinger repræsenterer den faktiske sammensætning ved udløbet af hver referenceperiode (»sammensætning under udvikling«)
    - Frivillige data fremsendes ikke for referenceperioder inden 1999.
- (⁶) Fremsendelse frivillig.
- (⁷) Kun for »transaktioner i finansielle instrumenter«, men ikke relevant for »mængdeændringer«, »omvurdering af finansielle instrumenter« og oplysninger om modsektor.

Tabel 7 — Statuskonti for finansielle aktiver og passiver (Beholdninger af finansielle instrumenter – konsoliderede og ikkekonsoliderede – og oplysninger om modsektor (*))

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer (¹)	Finansielle selskaber inkl. delsektorer (²)	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer (³)	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (⁴)	Udlandet inkl. delsektorer (⁵)
Beholdninger af finansielle aktiver og passiver	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Finansielle aktiver	AF.A	x	x	x	x	x	x
Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)	AF.1	x	x	x	x	x	x
Monetært guld	AF.11	x	x	x	x	x	x
SDR	AF.12	x	x	x	x	x	x
Sedler og mønt samt indskud	AF.2	x	x	x	x	x	x
Sedler og mønt	AF.21	x	x	x	x	x	x
Transferable indskud	AF.22	x	x	x	x	x	x
Andre indskud	AF.29	x	x	x	x	x	x
Gældsværdipapirer	AF.3	x	x	x	x	x	x
Kortfristede	AF.31	x	x	x	x	x	x

▼B

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer ⁽³⁾	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger ⁽⁴⁾	Udlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Beholdninger af finansielle aktiver og passiver	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Langfristede	AF.32	x	x	x	x	x	x
Lån	AF.4	x	x	x	x	x	x
Kortfristede	AF.41	x	x	x	x	x	x
Langfristede	AF.42	x	x	x	x	x	x
Ejerandele og andele i investeringsforeninger	AF.5	x	x	x	x	x	x
Ejerandele	AF.51	x	x	x	x	x	x
Noterede aktier	AF.511	x	x	x	x	x	x
Unoterede aktier	AF.512	x	x	x	x	x	x
Andre ejerandelsbeviser	AF.519	x	x	x	x	x	x
Andele i investeringsforeninger	AF.52	x	x	x	x	x	x
Andele i pengemarkedsforeninger ⁽⁶⁾	AF.521	x	x	x	x	x	x
Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger ⁽⁶⁾	AF.522	x	x	x	x	x	x
Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger	AF.6	x	x	x	x	x	x
Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	AF.61	x	x	x	x	x	x
Livsforsikrings- og livrenterettigheder	AF.62	x	x	x	x	x	x

▼B

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer ⁽³⁾	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger ⁽⁴⁾	Udlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Beholdninger af finansielle aktiver og passiver	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Pensionsrettigheder, pensionskassers krav på pensionsmanagere og rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	AF.63+ AF.64+ AF.65	x	x	x	x	x	x
Pensionsrettigheder ⁽⁶⁾	AF.63	x	x	x	x	x	x
Pensionskassers krav på pensionsmanagere ⁽⁶⁾	AF.64	x	x	x	x	x	x
Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse ⁽⁶⁾	AF.65	x	x	x	x	x	x
Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	AF.66	x	x	x	x	x	x
Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	AF.7	x	x	x	x	x	x
Finansielle derivater ⁽⁶⁾	AF.71	x	x	x	x	x	x
Medarbejderaktieoptioner ⁽⁶⁾	AF.72	x	x	x	x	x	x
Andre forfaldne mellemværender	AF.8	x	x	x	x	x	x
Handelskreditter og forudbetalinger	AF.81	x	x	x	x	x	x
Andre forfaldne mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	AF.89	x	x	x	x	x	x
Passiver	AF.L	x	x	x	x	x	x
Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)	AF.1	x	x	x	x	x	x
Monetært guld	AF.11	x	x	x	x	x	x

▼B

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer ⁽³⁾	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger ⁽⁴⁾	Udlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Beholdninger af finansielle aktiver og passiver	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
SDR	AF.12	x	x	x	x	x	x
Sedler og mønt samt indskud	AF.2	x	x	x	x	x	x
Sedler og mønt	AF.21	x	x	x	x	x	x
Transferable indskud	AF.22	x	x	x	x	x	x
Andre indskud	AF.29	x	x	x	x	x	x
Gældsværdipapirer	AF.3	x	x	x	x	x	x
Kortfristede	AF.31	x	x	x	x	x	x
Langfristede	AF.32	x	x	x	x	x	x
Lån	AF.4	x	x	x	x	x	x
Kortfristede	AF.41	x	x	x	x	x	x
Langfristede	AF.42	x	x	x	x	x	x
Ejerandele og andele i investeringsforeninger	AF.5	x	x	x	x	x	x
Ejerandele	AF.51	x	x	x	x	x	x
Noterede aktier	AF.511	x	x	x	x	x	x
Unoterede aktier	AF.512	x	x	x	x	x	x
Andre ejerandelsbeviser	AF.519	x	x	x	x	x	x
Andele i investeringsforeninger	AF.52	x	x	x	x	x	x
Andele i pengemarkedsforeninger ⁽⁶⁾	AF.521	x	x	x	x	x	x
Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger ⁽⁶⁾	AF.522	x	x	x	x	x	x

▼B

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer ⁽³⁾	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger ⁽⁴⁾	Udlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Beholdninger af finansielle aktiver og passiver	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger	AF.6	x	x	x	x	x	x
Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	AF.61	x	x	x	x	x	x
Livsforsikrings- og livrenterettigheder	AF.62	x	x	x	x	x	x
Pensionsrettigheder, pensionskassers krav på pensionsmanagere og rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	AF.63 + AF.64 + AF.65	x	x	x	x	x	x
Pensionsrettigheder ⁽⁶⁾	AF.63	x	x	x	x	x	x
Pensionskassers krav på pensionsmanagere ⁽⁶⁾	AF.64	x	x	x	x	x	x
Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse ⁽⁶⁾	AF.65	x	x	x	x	x	x
Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	AF.66	x	x	x	x	x	x
Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	AF.7	x	x	x	x	x	x
Finansielle derivater ⁽⁶⁾	AF.71	x	x	x	x	x	x
Medarbejderaktieoptioner ⁽⁶⁾	AF.72	x	x	x	x	x	x
Andre ikkebetalte mellemværender	AF.8	x	x	x	x	x	x
Handelskreditter og forudbetalinger	AF.81	x	x	x	x	x	x

▼B

		Den samlede økonomi	Ikke-finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansielle selskaber inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentlig forvaltning og service inkl. delsektorer ⁽³⁾	Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger ⁽⁴⁾	Udlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Beholdninger af finansielle aktiver og passiver	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Andre ikkebetalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	AF.89	x	x	x	x	x	x
Finansielle aktiver ⁽⁷⁾	AF.A	x	x	x	x	x	x
Passiver ⁽⁷⁾	AF.L	x	x	x	x	x	x
Finansiell nettoformue ⁽⁷⁾	BF.90	x	x	x	x	x	x

(*) Fremsendelse af ikkekonsoliderede oplysninger om modsektor er frivillig og begrænset til følgende modsektorer:

- S.11 Ikkefinansielle selskaber
- S.12 Finansielle selskaber
- S.13 Det offentlige
- S.14 + S.15 Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger
- S.2 Udlandet.

⁽¹⁾ Ikkefinansielle selskaber:

- S.11 Ikkefinansielle selskaber – i alt
- S.11001 Alle offentlige ikkefinansielle selskaber (fremsendelse frivillig).

⁽²⁾ Finansielle selskaber:

- S.12 Finansielle selskaber – i alt
- S.121+S.122+S.123 Monetære finansielle institutioner
- S.121 Centralbanken
- S.122+S.123 Pengeinstitutioner, undtagen centralbanken, og pengemarkedsforeninger (opdeling frivillig)
- S.124 Investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger
- S.125 + S.126+S.127 Andre finansielle formidlere, undtagen forsikringselskaber og pensionskasser, finansielle hjælpeenheder og koncerntilknyttede finansielle institutioner og pengeudlånere (opdeling frivillig)
- S.128+S.129 Forsikringselskaber og pensionskasser (opdeling frivillig)
- S.12001 Alle offentlige finansielle selskaber (fremsendelse frivillig).

⁽³⁾ Offentlig forvaltning og service opdelt i delsektorer:

- S.13 Offentlig forvaltning og service – i alt
- S.1311 Statslig forvaltning og service
- S.1312 Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau
- S.1313 Kommunal forvaltning og service
- S.1314 Sociale kasser og fonde

⁽⁴⁾ Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (frivillig fremsendelse af opdeling for referenceårene inden 2012):

- S.14+S.15 Husholdninger + nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger – i alt
- S.14 Husholdninger
- S.15 Nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger.

⁽⁵⁾ Udlandet:

- S.2 Udlandet – i alt (opdeling frivillig)
- S.21 Medlemsstaterne og Den Europæiske Unions institutioner og organer
- S.21 Medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet
- S.22 Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residente i Den Europæiske Union, idet der tages hensyn til følgende:
  - ØMU- og EU-opdelinger repræsenterer den faktiske sammensætning ved udløbet af hver referenceperiode (»sammensætning under udvikling«)
  - Frivillige data fremsendes ikke for referenceåret 1999.

⁽⁶⁾ Fremsendelse frivillig.

⁽⁷⁾ Oplysninger om modsektor ikke relevant for denne position.

Tabel 8 — Ikkefinansielle konti efter sektor – på årsbasis

Transaktioner og saldpoter		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintitutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
Anvendelse														
P.1	Produktion	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
	(P.11+P.12 +P.131) Markedsmæssig produktion, produktion til eget brug og betalinger for anden ikke-markedsmæssig produktion								x					
P.11	— Markedsmæssig produktion	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.12	— Produktion til eget brug	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.13	— Ikkemarkedsmæssig produktion	x							x	x		x		
P.7	Import af varer og tjenester													x
P.71	— Import af varer													x
P.72	— Import af tjenester													x
P.72F	— Import af FISIM													o
(D.21 – D.31)	Produktskatter minus produkt-subsidier	x											x	
Anvendelse		2												

▼B

Transaktioner og saldpoter		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
Anvendelse		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
P.2	Forbrug i produktionen	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.6	— Eksport af varer og tjenester													x
P.61	— Eksport af varer													x
P.62	— Eksport af tjenester													x
P.62F	— — Eksport af FISIM													o
B.1g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
B.11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance													x
P.51c	Forbrug af fast realkapital	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.1n	Værditilvækst, netto/Nettonationalprodukt	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
II.1.1 Indkomstdannelseskonto														
Anvendelse		Sektorer												

▼B

Transaktioner og saldpoper		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropddelt	Udlandet
Anvendelse														
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
B.1g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.3	Subsidier	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.31	— Produktsubsidier	x											x	
D.39	— Andre produktionssubsidier	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
Anvendelse														
D.1	Aflønning af ansatte	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.11	— Løn	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.12	— Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.2	Produktions- og importskatter	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.21	— Produktskatter	x											x	
D.29	— Andre produktionsskatter	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
(B.2g+ B.3g)	Overskud af produktion, brutto plus blandet indkomst, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		

▼B

Transaktioner og saldposter		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofitionsitioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofitionsitioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
Anvendelse														
B.2g	— Overskud af produktionen, brutto	x								x	x			
B.3g	— Blandet indkomst, brutto	x								x	x			
II.1.2 Konto for allokering af primær indkomst		Anvendelse												
Sektorer		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
(B.2g+ B.3g)	Overskud af produktion, brutto plus blandet indkomst, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.2g	— Overskud af produktionen, brutto	x								x	x			
B.3g	— Blandet indkomst, brutto	x								x	x			
D.1	Aflønning af ansatte	x								x	x			x
D.11	— Løn	x								x	x			x
D.12	— Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	x								x	x			x
D.2	Produktions- og importskatter	x							x					x
D.21	— Produktskatter	x							x					x
D.211	— — Moms	x							x					x

Transaktioner og saldpoper		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropddelt	Udlandet
Anvendelse														
D.212	— — Importskatter og told ekskl. moms	x							x					x
D.214	— — Produktskatter ekskl. moms og importskatter	x							x					x
D.29	— Andre produktionsskatter	x							x					x
D.4	Formueindkomst	x	x	0		x	0		x	x	x	x		x
D.41	— Rente (2)	x	x	0		x	0		x	x	x	x		x
D.42	— Udloppet selskabsudbytte	x	x	0		x	0		x	x	x	x		x
D.421	— — Udbytte	0	0	0		0	0		0	0	0	0		0
D.422	— — Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	0	0	0		0	0		0	0	0	0		0
D.43	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	x	x	0		x	0		x	x	x	x		x
D.43S2I	— — Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer inden for euroområdet (3) (4)		x	0		x	0							
D.43S2X	— — Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer uden for euroområdet (3) (4)		x	0		x	0							

▼B

Transaktioner og saldpoper		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofitionsitioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofitionsitioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
Anvendelse														
D.43S21	— — Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer inden for EU (3)		x	o		x	o							
D.43S22	— — Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer uden for EU (3)		x	o		x	o							
D.44	— Anden investeringsindkomst	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.441	— — Investeringsindkomst henført til forsikringstagere (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.442	— — Investeringsindkomst henført til pensionsopparere (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.443	— — Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.45	— Husleje	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.4g	Virksomhedsindkomst, brutto	o	x	o		x	o		o	o	o	o		

▼B

Transaktioner og saldpoter		Sektorer													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2	
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropddt	Udlandet	
Anvendelse															
D.41g	Renter i alt inden fordeling af FISIM (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
Anvendelse															
D.3	Subsidier	x							x						x
D.31	— Produktsubsidier	x							x						x
D.39	— Andre produktionssubsidier	x							x						x
D.4	Formueindkomst	x	x	o		x	o		x	x	x	x			x
D.41	— Rente (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x			x
D.42	— Udloppet selskabsudbytte	x	x	o		x	o							x	
D.421	— — Udbytte	o	o	o		o	o							o	
D.422	— — Udtræk af indkomst fra kvasiselskaber	o	o	o		o	o							o	
D.43	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	x	x	o		x	o		x			x	x	x	
D.43S2I	— — Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer inden for euroområdet (3) (4)		x	o		x	o								

Transaktioner og saldposter		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintstitutions rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintstitutions rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
Anvendelse														
D.43S2X	— — Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer uden for euroområdet (3) (4)		x	o		x	o							
D.43S21	— — Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer inden for EU (3)		x	o		x	o							
D.43S22	— — Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer uden for EU (3)		x	o		x	o							
D.44	— Anden investeringsindkomst	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.441	— — Investeringsindkomst henført til forsikringstagere (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.442	— — Investeringsindkomst henført til pensionsopparere (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.443	— — Investeringsindkomst henført til ejere af kapitalandele i kollektive investeringsforeninger (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.45	— Husleje	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.5g	Primær indkomst, brutto / Nationalindkomst, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		

▼B

Transaktioner og saldposter		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester														
Anvendelse		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintstitutions rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintstitutions rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
D.41g		Renter i alt inden fordeling af FISIM (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x
II.2 Sekundærindkomstfordelingskonto		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
Anvendelse														
B.5g	Primær indkomst, brutto / Nationalindkomst, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	x							x					x
D.51	— Indkomstskatter	x							x					x
D.59	— Andre løbende skatter	x							x					x
D.6	Sociale bidrag og ydelser	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.61	— Nettobidrag til sociale ordninger	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x

▼B

Transaktioner og saldpoter		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprof institutions rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprof institutions rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
Anvendelse														
D.611	— — Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.612	— — Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.613	— — Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger (3)	X	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.614	— — Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.61SC	— — Gebyrer til socialforsikringsordninger (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.62	— Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	x								x	x			x
D.63	— Sociale overførsler i naturalier	x								x	x			
D.631	— Sociale overførsler i naturalier – ikke-markedsmæssig produktion	o								o	o			
D.632	— Sociale overførsler i naturalier – indkøbt markedsmæssig produktion	o								o	o			

Transaktioner og saldpoper		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprof institutions rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprof institutions rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
Anvendelse														
D.7	Andre løbende overførsler	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.71	— Skadesforsikringspræmier, netto	x				x	o		x					x
D.72	— Skadesforsikringserstatninger	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.74	— Løbende internationalt samarbejde	x							x					x
D. 74A	— — Heraf: til/ fra europæiske institutioner (f.eks. EUF)													x
D.75	— Diverse løbende overførsler (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.76	— Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter													x
Anvendelse														
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.51	— Indkomstskatter	x	x	o		x	o		x	x	x			x
D.59	— Andre løbende skatter	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.6	Sociale bidrag og ydelser	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x

▼B

Transaktioner og saldpoter		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
Anvendelse														
D.61	— Nettobidrag til sociale ordninger	x								x	x			x
D.611	— — Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (3)	x								x	x			x
D.612	— — Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (3)	x								x	x			x
D.613	— — Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger (3)	x								x	x			x
D.614	— — Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger (3)	x								x	x			x
D.61SC	— — Gebyrer til socialforsikringsordninger (3)	x								x	x			x
D.62	— Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.63	— Sociale overførsler i naturalier	x							x	x		x		
D.631	— Sociale overførsler i naturalier – ikke-markedsmæssig produktion	o							x	o		o		
D.632	— Sociale overførsler i naturalier – indkøbt markedsmæssig produktion	o							x	o		o		

Transaktioner og saldposter		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikke-finansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropddelt	Udlandet
Anvendelse														
D.7	Andre løbende overførsler	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.71	— Skadesforsikringspræmier, netto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.72	— Skadesforsikringserstatninger	x				x	o		x					x
D.74	— Løbende internationalt samarbejde	x							x					x
D.74A	— — Heraf: til/fra europæiske institutioner (f.eks. EUF)	x							x					
D.75	— Diverse løbende overførsler (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.76	— Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter	x							x					
B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto	x							x	x	x	x		
B.6g	Disponibel indkomst, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
II.4.1 Konto for anvendelse af disponibel indkomst		Anvendelse												
Sektorer		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2

▼B

Transaktioner og saldpoter		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropddelt	Udlandet
Anvendelse														
B.6g	Disponibel indkomst, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	x								x	x			x
Anvendelse														
P.3	Udgifter til forbrug	x							x	x	x	x		
P.31	— Udgifter til individuelt forbrug	x							x	x	x	x		
P.32	— Udgifter til kollektivt forbrug	x							x					
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
B.8g	Opsparing, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster													x
III.1.1 Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler														
Ændringer i passiver og nettoformue														
B.8g	Opsparing, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster													x
D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x

▼B

Transaktioner og saldpoter		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
Anvendelse														
D.91r	— Kapitalskatter, modtagne	x							x					x
D.92r	— Investeringstilskud, modtagne (1)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.99r	— Andre kapitaloverførsler, modtagne (1)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Ændringer i aktiver														
D.9p	Kapitaloverførsler, betalte	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.91p	— Kapitalskatter, betalte	x	x	o		x	o			x	x	x		x
D.92p	— Investeringstilskud, betalte (2)	x							x					x
D.99p	— Andre kapitaloverførsler, betalte (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
P.51c	Forbrug af fast realkapital	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
III.1.2 Konto for anskaffelser af ikkefinansielle aktiver		Ændringer i passiver og nettoformue												
Sektorer		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2

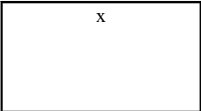
▼B

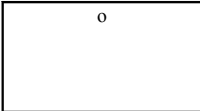
Transaktioner og saldpoper		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofintstitutions rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofintstitutions rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
Anvendelse														
B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Ændringer i aktiver														
P.5g	Bruttoinvesteringer	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.51g	— Faste bruttoinvesteringer	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.51c	Forbrug af fast realkapital	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.52	— Lagerændringer	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.53	— Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-producerede aktiver	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
B.9	Fordringserhvervelse, netto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
DB.9	Afvigelse fra de finansielle kontis fordringserhvervelse, netto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x

▼B

Transaktioner og saldposter		Sektorer													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Offentlige ikkefinansielle selskaber		Finansielle selskaber	Offentlige finansielle selskaber		Det offentlige	Husholdninger + nonprofitionsitioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Nonprofitionsitioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoruddelt	Udlandet	
Anvendelse															
Yderligere oplysninger															
EMP	Beskæftigelse (i antal personer og antal arbejdstimer)	o	o	o		o	o		x	o	o	o			
OTE	Offentlig forvaltning og services udgifter i alt								x						
OTR	Offentlig forvaltning og services indtægter i alt								x						

 = ikke relevante felter

 = obligatorisk

 = frivillig

⁽¹⁾ Fremsendelse af data for S.14 og S.15 for referenceårene inden er frivillig. Fremsendelse er obligatorisk for referenceårene fra og med 2012.

⁽²⁾ Generelt konsolideres data for den offentlige forvaltning inden for hver delsektor, men ikke mellem delsektorer. For denne transaktion foretages dog også konsolidering mellem delsektorer under offentlig forvaltning (S.13): statslig forvaltning og service, offentlig forvaltning og service på delstatsniveau, kommunal forvaltning og service samt sociale kasser og fonde.

⁽³⁾ Fremsendelse af data for referenceårene inden 2012 er frivillig. Fremsendelse er obligatorisk for referenceårene fra og med 2012.

⁽⁴⁾ Fremsendes kun af medlemsstater, der har euroen som valuta.

Tabel 801 — Ikkefinansielle konti efter på sektor – på kvartalsbasis

Kode	Transaktioner og saldpoper	Sektorer						
		S.1	S.11 (¹)	S.12 (¹)	S.13	S.14 + S.15 (¹)	S.1N (¹)	S.2
	I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester							
	Anvendelse	Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger + nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
P.1	Produktion	o	o	o	o	o		
(P.11+P12+P131)	heraf: Markedsmæssig produktion, produktion til eget brug og betalinger for anden ikkemarkedsmæssig produktion				x			
P.7	Import af varer og tjenester							x
P.71	— Import af varer							x
P.72	— Import af tjenester							x
P.72F	— Import af FISIM							o
D.21 – D.31	Produktskatter minus produkt-subsidier	x					x	
	Anvendelse							
P.2	Forbrug i produktionen	o	o	o	o	o		
P.6	Eksport af varer og tjenester							x
P.61	— Eksport af varer							x
P.62	— Eksport af tjenester							x
P.62F	— Eksport af FISIM							o
B.1g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt	x	x	x	x	x	x	
B.11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance							x
P51c	Forbrug af fast realkapital	x	x	x	x	x		
B.1n	Værditilvækst, netto/Nettonationalprodukt	x	x	x	x	x		
	II.1.1 Indkomstdannelseskonto							
	Anvendelse	S.1	S.11 (¹)	S.12 (¹)	S.13	S.14 + S.15 (¹)	S.1N (¹)	S.2
B.1g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt	x	x	x	x	x	x	
D.3	Subsidier	x	x	x	x	x	x	
D.31	— Produktsubsidier	x					x	
D.39	— Andre produktionssubsidier	x	x	x	x	x		

▼ **B**

Kode	Transaktioner og saldposter	Sektorer						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
	I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester							
	Anvendelse	Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger + nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
	Anvendelse							
D.1	Aflønning af ansatte	x	x	x	x	x		x
D.2	Produktions- og importskatter	x	x	x	x	x	x	
D.21	— Produktskatter	x					x	
D.29	— Andre produktionsskatter	x	x	x	x	x		
B.2g+B.3g	Overskud af produktion, brutto plus blandet indkomst, brutto	x	x	x	x	x	x	
B.3g	— Blandet indkomst, brutto	x				x		
	II.1.2 Konto for allokering af primær indkomst							
	Anvendelse							
	Sektorer	S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.2g+B.3g	Overskud af produktion, brutto plus blandet indkomst, brutto	x	x	x	x	x	x	
B.3g	— Blandet indkomst, brutto	x				x		
D.1	Aflønning af ansatte	x				x		x
D.2	Produktions- og importskatter	x			x			x
D.21	— Produktskatter	x			x			x
D.211	— Moms				x			
D.29	— Andre produktionsskatter	x			x			x
D.4	Formueindkomst	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.41	— Rente ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
(D.42+D.43+D.44+D.45)	— Anden formueindkomst i.a.n.	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.42	— Udloppet selskabsudbytte	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.43	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.43S2I	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer inden for euroområdet		o	o				

▼ B

Kode	Transaktioner og saldposter	Sektorer						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	S.14 + S.15 (1)	S.1N (1)	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger + nonprofitsinstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
Anvendelse								
D.43S2X	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer uden for euroområdet		o	o				
D.43S21	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer inden for EU		o	o				
D.43S22	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer uden for EU		o	o				
D.44	— Anden investeringsindkomst	x (1)	x	x	x	x		x
D.45	— Husleje	x (1)	x	x	x	x		
B.4g	Virksomhedsindkomst, brutto	o	x	x	o	o		
D.41g	Renter i alt inden fordeling af FISIM (2)	x (1)	x	x	x	x		x
Anvendelse								
D.3	Subsidier	x			x		x	x
D.31	— Produktsubsidier	x			x		x	x
D.39	— Andre produktionssubsidier	x			x			x
D.4	Formueindkomst	x (1)	x	x	x	x		x
D.41	— Rente (2)	x (1)	x	x	x	x		x
(D.42+D.43+D.44+D.45)	— Anden formueindkomst i.a.n.	x (1)	x	x	x	x		x
D.42	— Udloddet selskabsudbytte	x (1)	x	x				x
D.43	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer	x (1)	x	x				x
D.43S21	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer inden for euroområdet		o	o				
D.43S2X	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer uden for euroområdet		o	o				
D.43S21	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer inden for EU		o	o				
D.43S22	— Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer uden for EU		o	o				
D.44	— Anden investeringsindkomst	x (1)	x	x	x			x

▼ B

Kode	Transaktioner og saldposter	Sektorer						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
	I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester							
	Anvendelse	Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger + nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
D.45	— Husleje	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		
B.5g	Primær indkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto	x	x	x	x	x		
D.41g	Renter i alt inden fordeling af FISIM ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
	II.2 Sekundærindkomstfordelingskonto	Anvendelse						
	Sektorer	S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.5g	Primær indkomst, brutto/ Nationalindkomst, brutto	x	x	x	x	x		
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	x			x			x
D.6	Sociale bidrag og ydelser	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.61	— Nettobidrag til sociale ordninger	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.62	— Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	x ⁽¹⁾				x		x
D.63	— Sociale overførsler i naturalier	x ⁽¹⁾				x		
D.7	Andre løbende overførsler	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.71	— Skadesforsikringspræmier, netto	x ⁽¹⁾		x	x			x
D.72	— Skadesforsikringserstatninger	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
(D.74+D.75+D.76)	— Andre løbende overførsler i.a.n.	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.74	— Løbende internationalt samarbejde	o			o			o
D.74A	— heraf: til/ fra europæiske institutioner (f.eks. EUF)							x
D.75	— Diverse løbende overførsler ⁽²⁾	o	o	o	o	o		o
D.76	— Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter							o
	Anvendelse							
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x

▼ **B**

Kode	Transaktioner og saldposter	Sektorer						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	S.14 + S.15 (1)	S.1N (1)	S.2
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger + nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
Anvendelse								
D.6	Sociale bidrag og ydelser	x (1)	x	x	x	x		x
D.61	— Nettobidrag til sociale ordninger	x (1)				x		x
D.62	— Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier	x (1)	x	x	x	x		x
D.63	— Sociale overførsler i naturalier	x (1)			x	x		
D.631	— Sociale overførsler i naturalier – ikkemarkedsmæssig produktion	x			x			
D.632	— Sociale overførsler i naturalier – indkøbt markedsmæssig produktion	x			x			
D.7	Andre løbende overførsler	x (1)	x	x	x	x		x
D.71	— Skadesforsikringspræmier, netto	x (1)	x	x	x	x		x
D.72	— Skadesforsikringserstatninger	x (1)		x	x			x
(D.74+D.75+D.76)	— Andre løbende overførsler i.a.n.	x (1)	x	x	x	x		x
D.74	— Løbende internationalt samarbejde	o			o			o
D.74A	— heraf: til/ fra europæiske institutioner (f.eks. EUF)	x			x			
D.75	— Diverse løbende overførsler (2)	o	o	o	o	o		o
D.76	— Moms- og BNI-baserede egne EU-indtægter	o			o			
B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto				x	x		
B.6g	Disponibel indkomst, brutto	x	x	x	x	x		
II.4.1 Konto for anvendelse af disponibel indkomst		Anvendelse						
Sektorer		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	S.14 + S.15 (1)	S.1N (1)	S.2
B.6g	Disponibel indkomst, brutto	x	x	x	x	x		
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	x				x		x
Anvendelse								

▼ **B**

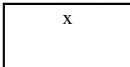
Kode	Transaktioner og saldposter	Sektorer						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	S.14 + S.15 (1)	S.1N (1)	S.2
		Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger + nonprofinstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester								
Anvendelse								
P.3	Udgifter til forbrug	x			x	x		
P.31	— Udgifter til individuelt forbrug	x			x	x		
P.32	— Udgifter til kollektivt forbrug	x			x			
D.8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	x	x	x	x	x		x
B.8g	Opsparing, brutto	x	x	x	x	x		
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster							x
III.1.1 Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler								
Ændringer i passiver og nettoformue								
B.8g	Opsparing, brutto	x	x	x	x	x		
B.12	Saldo på udlandskontoens løbende poster							x
D.9r	Kapitaloverførsler, modtagne	x (1)	x	x	x	x		x
D.91r	— Kapitalskatter, modtagne	x			x			x
D.92r+D.99r	— Investeringstilskud og andre kapitaloverførsler (2)	x (1)	x	x	x	x		x
D.92r	— Investeringstilskud, modtagne (2)	o	o	o	o	o		o
D.99r	— Andre kapitaloverførsler, modtagne (2)	o	o	o	o	o		o
Ændringer i aktiver								
D.9p	Kapitaloverførsler, betalte	x (1)	x	x	x	x		x
D.91p	— Kapitalskatter, betalte	x (1)	x	x		x		x
D.92p+D.99p	— Investeringstilskud og andre kapitaloverførsler (2)	x (1)	x	x	x	x		x
D.92p	— Investeringstilskud, betalte (2)	o			o			o
D.99p	— Andre kapitaloverførsler, betalte (2)	o	o	o	o	o		o
P.51c	Forbrug af fast realkapital	x	x	x	x	x		

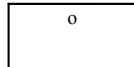

▼ B

Kode	Transaktioner og saldpoter	Sektorer						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	S.14 + S.15 (1)	S.1N (1)	S.2
	I. Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester							
	Anvendelse	Den samlede økonomi	Ikkefinansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger + nonprofinstitutioner rettet mod husholdninger	Ikke sektoropdelt	Udlandet
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	x	x	x	x	x		x
	III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver							
	Ændringer i passiver og nettoformue	S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	S.14 + S.15 (1)	S.1N (1)	S.2
B.101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	x	x	x	x	x		x
	Ændringer i aktiver							
P.5g	Bruttoinvesteringer	x	x	x	x	x		
P.51g	— Faste bruttoinvesteringer	x	x	x	x	x		
P.51c	Forbrug af fast realkapital	x	x	x	x	x		
P.52+P.53	— Lagerændringer og nettoanskaffelser af værdigenstande	x	x	x	x	x		
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-producerede aktiver	x	x	x	x	x		x
B.9	Fordringserhvervelse, netto	x	x	x	x	x		x
DB.9	Afvigelse fra de finansielle kontis fordringserhvervelse, netto	o	o	o	o	o		o
	Yderligere oplysninger							
EMP	Beskæftigelse (i antal personer og antal arbejdstimer)	o	o	o	o	o		o
OTE	Offentlig forvaltning og services udgifter i alt				x			
OTR	Offentlig forvaltning og services indtægter i alt				x			
AN.111	Boliger					o		
AN.211	Jord					o		

 = ikke relevante felter

 = obligatorisk

 = frivillig

(1) Frivilligt for lande, hvis bruttonationalprodukt i løbende priser udgør mindre end 1 % af den tilsvarende samlede BNP for Unionen. Tærsklen på 1 % udregnes som et glidende gennemsnit baseret på de tre senest tilgængelige år.

(2) Generelt konsolideres data for den offentlige forvaltning inden for hver delsektor, men ikke mellem delsektorer. For denne transaktion foretages dog også konsolidering mellem delsektorer under offentlig forvaltning (S.13): statslig forvaltning og service, offentlig forvaltning og service på delstatsniveau, kommunal forvaltning og service samt sociale kasser og fonde.

▼B

SÆSONKORRIGERING

— Sæsonkorrigering (herunder kalenderkorrektio n om nødvendigt) begyndende fra referenceår 2014 er obligatorisk for:

Anvendelse: S.2/P.6, S.2/D.1+D.2+D.3+D.4, S.2/D.5+D.6+D.7, S.2/D.8, S.2/D.9

Ressourcer: S.2/P.7, S.2/D.1+D.2+D.3+D.4, S.2/D.5+D.6+D.7, S.2/D.8, S.2/D.9

Saldoposter: S.1/B.1g, S.1/B.2g+B.3g, S.1/B.5g, S.1/B.6g, S.1/B.8g, S.1/B.9

Fremsendelsesfrist: tre arbejdsdage efter tidsfristen for ikkesæsonkorrigerede data.

— Sæsonkorrigering (herunder kalenderkorrektio n om nødvendigt) begyndende fra referenceår 2017 er obligatorisk for:

Anvendelse: S.11/D.1 ^(a), S.11/P.51g ^(a), S.13/P.3, S.13/P.51g, S.13/OTE, S.14+S.15/D.4 ^(a), S.14+S.15/D.5 ^(a), S.14+S.15/D.61 ^(a), S.14+S.15/D.7 ^(a), S.14+S.15/D.8 ^(a), S.14+S.15/P.31, S.14+S.15/P.51g ^(a)

Ressourcer: S.13/OTR, S.14+S.15/D.1 ^(a), S.14+S.15/D.4 ^(a), S.14+S.15/D.62 ^(a), S.14+S.15/D.7 ^(a), S.14+S.15/D.8 ^(a)

Saldoposter: S.11/B.1g ^(a), S.11/B.2g+B.3g ^(a), S.13/B.9, S.14+S.15/B.2g+B.3g ^(a), S.14+S.15/B.6g ^(a), S.14+S.15/B.8g ^(a)

Fremsendelsesfrist: tre arbejdsdage efter tidsfristen for ikkesæsonkorrigerede data.

— Sæsonkorrigering (herunder kalenderkorrektio n om nødvendigt) er frivilligt for:

Anvendelse: S.11/(P.52+P.53), S.11/D.5, S.14+S.15/D.62, S.14+S.15/D.63, S.2/P.61, S.2/P.62

Ressourcer: S.14+S.15/D.61, S.14+S.15/D.63, S.2/P.71, S.2/P.72

Saldoposter: S.11/B.4g, S.11/B.9, S.14+S.15/B.3g, S.14+S.15/B.9

Fremsendelsesfrist: tre arbejdsdage efter tidsfristen for ikkesæsonkorrigerede data.

^(a) Frivilligt for lande, hvis bruttonationalprodukt i løbende priser udgør mindre end 1 % af den tilsvarende samlede BNP for Unionen. Tærsklen på 1 % udregnes som et glidende gennemsnit baseret på de tre senest tilgængelige år.

MÆNGDEOPLYSNINGER

Data i kædeindekserede mængder efter sæsonkorrigering (herunder kalenderkorrektio n om nødvendigt) er frivilligt for:

S.11/B1g, S.11/P.51g, S.14+S.15/P.31, S.14+S.15/P.51g.

Fremsendelsesfrist: tre arbejdsdage efter tidsfristen for ikkesæsonkorrigerede data.

KILDER OG METODER

Medlemsstaterne skal orientere Kommissionen om vigtige metodologiske eller andre ændringer, som påvirker de fremsendte data senest tre måneder efter, at sådanne ændringer træder i kraft.

Tabel 9 — Skatteindtægter og indkomne bidrag til sociale ordninger efter arten af skatter og bidrag og modtagende delsektor, herunder listen over skatter og sociale bidrag i den nationale klassifikation (*)

Kode (**)	Transaktion
D.2	Produktions- og importskatter

▼ **B**

Kode (**)	Transaktion
D.21	Produktskatter
D.211	Meromsætningsafgifter (moms)
D.212	Importskatter og told ekskl. moms
D.2121	Told mv.
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told
D.2122a	Afgifter på importerede landbrugsprodukter
D.2122b	Monetære udligningsbeløb på import
D.2122c	Forbrugsskatter
D.2122d	Almindelige omsætningsafgifter
D.2122e	Skatter på specifikke tjenester
D.2122f	Importmonopolers udbytte
D.214	Produktskatter ekskl. moms og importskatter
D.214a	Forbrugsskatter og andre afgifter
D.214b	Stempelafgifter
D.214c	Skatter på finans- og kapitaltransaktioner
D.214d	Registreringsafgifter for biler
D.214e	Forlystelsesskatter
D.214f	Skatter på lotteri og spil
D.214g	Skatter på forsikringspræmier
D.214h	Andre skatter på specifikke tjenester
D.214i	Generelle skatter på salg
D.214j	Fiskale monopolers udbytte
D.214k	Eksportskatter og monetære udligningsbeløb opkrævet på eksport
D.214l	Andre produktskatter i.a.n.
D.29	Andre produktionsskatter
D.29a	Skatter på jord, bygninger og anlæg
D.29b	Skatter på brugen af faste aktiver
D.29c	Skatter på udbetalt lønsum og antal ansatte
D.29d	Skatter på internationale transaktioner
D.29e	Skatter i forbindelse med erhvervmæssige tilladelser og autorisationer

▼ **B**

Kode (**)	Transaktion
D.29f	Miljøafgifter
D.29g	Underkompensation for moms (standardsatser)
D.29h	Andre produktionsskatter i.a.n.
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.
D.51	Indkomstskatter
D.51a+D.51c1	Skatter af personlige indkomster eller husholdningers indkomster inkl. kapitalvindingsskat
D.51a	Skatter af personlige indkomster eller husholdningers indkomster ekskl. kapitalvindingsskat ⁽¹⁾
D.51c1	Skatter af enkeltpersoners eller husholdningers kapitalgevinster ⁽¹⁾
D.51b+D.51c2	Selskabsskatter mv., inkl. kapitalvindingsskat
D.51b	Selskabsskatter mv., ekskl. kapitalvindingsskat ⁽¹⁾
D.51c2	Selskabers kapitalvindingsskat ⁽¹⁾
D.51c3	Andre skatter af kapitalgevinster ⁽¹⁾
D.51c	Kapitalvindingsskat
D.51d	Skatter af lotteri- eller spillegevinster
D.51e	Andre indkomstskatter i.a.n.
D.59	Andre løbende skatter
D.59a	Løbende kapitalsskatter
D.59b	Kopskat
D.59c	Udgiftsskat
D.59d	Gebyrer betalt af husholdninger for tilladelser
D.59e	Skatter på internationale transaktioner
D.59f	Andre løbende skatter i.a.n.
D.91	Kapitalsskatter
D.91a	Skatter på kapitaloverførsler
D.91b	Kapitalafgifter
D.91c	Andre kapitalsskatter i.a.n.
ODA	Skatteindtægter i alt

▼B

Kode (**)	Transaktion
D.61	Nettobidrag til sociale ordninger
D.611	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.611C	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.611V	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.61SC	Gebyrer til socialforsikringsordninger ⁽³⁾
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger ⁽¹⁾
D.6112	Faktiske arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger ⁽¹⁾
D.6121	Imputerede arbejdsgiverbidrag til pensionsordninger ⁽¹⁾
D.6122	Imputerede arbejdsgiverbidrag, undtagen til pensionsordninger ⁽¹⁾
D.6131	Husholdningernes faktiske bidrag til pensionsordninger ⁽¹⁾
D.6132	Husholdningernes faktiske bidrag, undtagen til pensionsordninger ⁽¹⁾
D.6141	Husholdningernes supplerende bidrag til pensionsordninger ⁽¹⁾
D.6142	Husholdningernes supplerende bidrag, undtagen til pensionsordninger ⁽¹⁾
D.612	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.613	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger
D.613c	Husholdningernes obligatoriske faktiske bidrag til sociale ordninger
D.613ce	Obligatoriske faktiske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger
D.613cs	Selvstændiges obligatoriske faktiske bidrag til sociale ordninger ⁽¹⁾
D.613cn	Ikkebeskæftigedes obligatoriske faktiske bidrag til sociale ordninger ⁽¹⁾
D.613v	Husholdningernes frivillige faktiske bidrag til sociale ordninger
D.614	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger ⁽³⁾
D.995	Kapitaloverførsler fra sektoren offentlig forvaltning og service til de relevante sektorer i form af skatter og bidrag til sociale ordninger, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽²⁾

▼B

Kode (**)	Transaktion
D.995a	Produktskatter, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽²⁾
D.995b	Andre produktionsskatter, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽²⁾
D.995c	Indkomstskatter, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽²⁾
D.995d	Andre løbende skatter, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽²⁾
D.995e	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽²⁾
D.995f	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽²⁾
D.995fe	Faktiske lønmodtagerbidrag til sociale ordninger, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽²⁾
D.995fs	Selvstændiges faktiske bidrag til sociale ordninger, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽¹⁾
D.995fn	Ikkebeskæftigedes faktiske bidrag til sociale ordninger, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽¹⁾
D.995g	Kapitalskatter, der er ansat, men som ikke forventes at indgå ⁽²⁾
ODB	Skatter og bidrag til sociale ordninger i alt efter fradrag af beløb, der er ansat, men som ikke forventes at indgå
ODC	Skatter og nettobidrag til sociale ordninger i alt (inkl. imputerede bidrag til sociale ordninger) efter fradrag af beløb, der er ansat, men som ikke forventes at indgå
ODD	Skattebyrde = skatter og obligatoriske bidrag til sociale ordninger i alt efter fradrag af beløb, der er ansat, men som ikke forventes at indgå

(*) Sektorer og delsektorer:

S.13 Offentlig forvaltning og service opdelt i delsektorer:

- S.13 Offentlig forvaltning og service
- S.1311 Statslig forvaltning og service
- S.1312 Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau
- S.1313 Kommunal forvaltning og service
- S.1314 Sociale kasser og fonde

S.212 Den Europæiske Unions institutioner og organer.

(**) Herudover fremsendes i tabel 9 de fuldstændige nationale klassifikationer af skatter og sociale bidrag (den nationale liste over skatter) med tilhørende beløb under de relevante ENS-koder. Fremsendelse af den nationale liste over skatter er obligatorisk for offentlig forvaltning og service samt Den Europæiske Unions institutioner og organer.

⁽¹⁾ Frivilligt.

⁽²⁾ Opdeling i modtagende delsektorer er frivillig.

⁽³⁾ Fremsendelse af data for referenceårene inden 2012 er frivillig. Fremsendelse er obligatorisk for referenceårene fra og med 2012.

Tabel 10 — Tabeller efter branche og region (NUTS 2-niveau)

Kode	Variabler	Fordeling på
B.1g	1. Bruttoværditilvæksten i basispriser (mængdemæssig vækstrate baseret på foregående års priser) ⁽¹⁾	
B.1g	2. Værditilvækst, brutto, i basispriser (løbende priser) ⁽²⁾	A*10
D.1	3. Aflønning af ansatte (løbende priser)	A*10
P.51g	4. Faste bruttoinvesteringer (løbende priser)	A*10
	5. Beskæftigelse ⁽²⁾ ⁽³⁾ (i 1 000 personer og 1 000 udførte arbejdstimer)	
ETO	— I alt ⁽²⁾ ⁽³⁾	A*10
EEM	— Ansatte ⁽³⁾	A*10
POP	6. Befolkning (i 1 000 personer) ⁽⁴⁾	

⁽¹⁾ Frivillig fremsendelse indtil 2016. Fra og med 2017: Obligatorisk fremsendelse med en frist på t+24 måneder og frivillig fremsendelse med en frist på t+12 måneder.

⁽²⁾ Værditilvækst, brutto, i alt og beskæftigelse i 1 000 personer i alt: fremsendelse med en frist på t+12 måneder.

Beskæftigelse i alt i antal arbejdstimer, A*10 opdeling af beskæftigelse i personer og i arbejdstimer, A*10 opdeling i bruttoværditilvækst: fremsendelse med en frist på t+24 måneder.

⁽³⁾ Beskæftigelse og ansatte: residerter og ikke-residerter ansat i residerter produktionsenheder (indenlandsk begreb).

⁽⁴⁾ Fremsendelse med en frist på t+12 måneder er obligatorisk.

Tabel 11 — Udgifter i offentlig forvaltning og service efter formål

Kode	Variabler	Formål	Fordeling på delsek-torer ⁽¹⁾
OP5ANP	Bruttoinvesteringer + anskaffelser minus afhændelser af ikkefinansielle ikkeproducerede aktiver	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.5	Bruttoinvesteringer	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51g	heraf faste bruttoinvesteringer	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.13
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikkeproducerede aktiver	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.1	Aflønning af ansatte	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.3	Subsidier	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4	Formueindkomst ⁽²⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

▼B

Kode	Variabler	Formål	Fordeling på delsek- torer ⁽¹⁾
D.4p_S.1311	heraf til delsektoren statslig forvaltning og service (S.1311) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1312	heraf til delsektoren offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (S.1312) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.4p_S.1313	heraf til delsektoren kommunal forvaltning og service (S.1313) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1314
D.4p_S.1314	heraf til delsektoren sociale kasser og fonde (S.1314) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1313
D.62+D.632	Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier, og sociale overførsler i naturalier — indkøbt markedsfølsig produktion	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier ⁽⁸⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.632	Sociale overførsler i naturalier — indkøbt markedsfølsig produktion ⁽⁸⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2+D.29+D.5+D.8	Forbrug i produktionen + andre produktions-skatte + løbende indkomst- og formueskatte mv. + korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2	Forbrug i produktionen	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29+D.5+D.8	Andre produktionskatte + løbende indkomst- og formueskatte mv. + korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7	Andre løbende overførsler ⁽²⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1311	heraf til delsektoren statslig forvaltning og service (S.1311) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1312	heraf til delsektoren offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (S.1312) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.7p_S.1313	heraf til delsektoren kommunal forvaltning og service (S.1313) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1314

▼ **B**

Kode	Variabler	Formål	Fordeling på delsek- torer ⁽¹⁾
D.7p_S.1314	heraf til delsektoren sociale kasser og fonde (S.1314) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1313
D.9	Kapitaloverførsler ⁽²⁾ ⁽⁵⁾	COFOG hovedgr. COFOG- grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.92p	heraf investeringstilskud ⁽²⁾ ⁽³⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.13
D.9p_S.1311	heraf til delsektoren statslig forvaltning og service (S.1311) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1312	heraf til delsektoren offentlig forvaltning og service på delstatsniveau (S.1312) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.9p_S.1313	heraf til delsektoren kommunal forvaltning og service (S.1313) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1314
D.9p_S.1314	heraf til delsektoren sociale kasser og fonde (S.1314) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1313
TE	Udgifter i alt	COFOG hovedgr. COFOG- grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.3	Udgifter til forbrug	COFOG hovedgr. COFOG- grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.31	Udgifter til individuelt forbrug ⁽⁴⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.32	Udgifter til kollektivt forbrug ⁽⁴⁾	COFOG hovedgr. COFOG-grupper ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

⁽¹⁾ Offentlig forvaltning og service opdelt i delsektorer:

- S.13 Offentlig forvaltning og service
- S.1311 Statslig forvaltning og service
- S.1312 Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau
- S.1313 Kommunal forvaltning og service
- S.1314 Sociale kasser og fonde

⁽²⁾ Delsektordata konsolideres inden for hver delsektor, men ikke mellem delsektorer. Data for sektor S.13 beregnes som summen af data for delsektorerne undtagen data vedrørende position D.4, D.7 og D.9 (og deres underpositioner), der konsolideres delsektorerne imellem (med angivelse af modsektor).

⁽³⁾ Frivilligt for delsektorer.

⁽⁴⁾ Obligatorisk for alle COFOG-grupper.

⁽⁵⁾ D.9p skal ikke indeholde beløb for D.995. D.995 trækkes fra D.99r.

⁽⁶⁾ Frivilligt.

⁽⁷⁾ Fremsendes fra og med referenceår 2001.

⁽⁸⁾ Fremsendelse af data for referenceår inden 2012 er frivilligt. Fremsendelse for referenceårene fra og med 2012 er obligatorisk.

▼B**Tabel 12 — Tabeller efter branche og region (NUTS 3-niveau)**

Kode	Variabler	Opdeling ⁽¹⁾
B1.g	1. Værditilvækst, brutto, i basispriser (løbende priser) 2. Beskæftigelse ⁽²⁾ (i 1 000 personer)	A*10
ETO	— I alt	A*10
EEM	— Ansatte	A*10
POP	3. Befolkning (i 1 000 personer)	

⁽¹⁾ Følgende aggregerede positioner i opdeling A*10 på grundlag af NACE rev. 2 kan anvendes:

- (G, H, I og J) i stedet for (G, H og I) og (J)
- (K, L, M og N) i stedet for (K), (L) og (M og N)
- (O, P, Q, R, S, T og U) i stedet for (O, P og Q) og (R, S, T og U).

⁽²⁾ Beskæftigelse og ansatte: residenter og ikke-residenter ansat i residente produktionsenheder (indenlandsk begreb).

Tabel 13 — Husholdningernes konti efter region (NUTS 2-niveau)

Husholdningernes konto for allokering af primær indkomst (S.14)			
Kode	Anvendelse	Kode	Anvendelse
D.4	1. Formueindkomst	B.2n/B.3n	3. Overskud af produktionen, netto/ blandet indkomst, netto
B.5n	2. Primær indkomst, netto	D.1	4. Aflønning af ansatte
		D.4	5. Formueindkomst
Husholdningernes sekundære indkomstfordelingskonto (S.14.)			
Kode	Anvendelse	Kode	Anvendelse
D.5	6. Tilgang	B.5	10. Primær indkomst, netto
D.61	7. Nettobidrag til sociale ordninger	D.62	11. Sociale ydelser, undtagen sociale overførsler i naturalier
D.7	8. Andre løbende overførsler	D.7	12. Andre løbende overførsler
B.6n	9. Disponibel indkomst, netto		
Husholdningernes udgifter til forbrug (S.14)			
P.3	13. Husholdningernes udgifter til forbrug ⁽¹⁾		

⁽¹⁾ Frivilligt.

▼B

Tabel 15 — Tilgangstabel i basispriser inkl. omregning til køberpriser (løbende priser og foregående års priser ⁽¹⁾)

n=64, m=64

		Brancher (NACE A*64) 1 2 3 4 ..... n	Σ (1)	Import cif ⁽³⁾	Tilgang i basispriser i alt	Handels- og transport-avancer	Produktskatter minus produkt-subsidier	Tilgang i køberpriser i alt
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	(1)	Produktion i basispriser efter produkt og branche		a) Inden for EU cif ⁽²⁾ a1) S.21-medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet (cif) ⁽²⁾ a2) S.xx (S.21 - S. 21) Medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og Den Europæiske Unions institutioner og organer (undtagen Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet) (cif) ⁽²⁾ b) Uden for EU cif ⁽²⁾ c) I alt				
2								
3								
4								
.								
.								
Produkter (CPA)								
.								
.								
m								
Σ (1)		Produktion i alt efter branche						
Korrektionsposter:	(2)							
— Cif/fob-justeringer vedr. importen								
— Residenters direkte indkøb i udlandet								
(1) + (2)								
I alt, heraf:	(3)							
Markedsmæssig produktion								

▼B

	Brancher (NACE A*64) 1 2 3 4 ..... n	Σ (1)	Import cif ⁽³⁾	Tilgang i basis- priser i alt	Handels- og transport-avancer	Produktskatter minus produkt-subsidier	Tilgang i køber- priser i alt
— Produktion til eget brug			—	—	—	—	
— Ikkemarkedsmæssig produktion			—	—	—	—	

⁽¹⁾ Fremsendelse af data om det foregående års priser for referenceårene 2010-2014 er frivillig. Fremsendelse fra og med referenceår 2015 er obligatorisk.

⁽²⁾ Import opdeles i:

a) S.21 Medlemsstaterne og Den Europæiske Unions institutioner og organer,

a1) S.21 Medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet,

a2) S.xx (S.21-S21) Medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og Den Europæiske Unions institutioner og organer (undtagen Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet) samt

b) S.22 Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residente i Den Europæiske Union,

idet der tages hensyn til:

— ØMU- og EU-opdelinger repræsenterer den faktiske sammensætning ved udløbet af hver referenceperiode (»sammensætning under udvikling«)

— Medlemsstater, der har euroen, fremsender alle opdelinger som nævnt under a), a1), a2) og b). Medlemsstater, der ikke har euroen, fremsender opdelinger som nævnt under a) og b), men fremsendelse af opdelinger nævnt under a1) og a2) er frivillig

— Data fremsendes i løbende priser og foregående års priser.

⁽³⁾ Begrebet, der anvendes på data efter produkter i tilgangs- og anvendelsestabeller og input-output-tabeller, er det indenlandske begreb. Justeringer af det nationale begreb (residenters direkte køb i udlandet) er inkluderet som rækketotaler i tabellens del (2). Import (cif) efter produkt inkluderer ikke residente enheders direkte køb i udlandet.

▼B

Tabel 16 — Anvendelsestabel i køberpriser (**) (løbende priser og priser fra foregående år ⁽³⁾)

n=64, m=64

		Brancher (NACE A*64) 1 2 3 ..... n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkter (CPA)	1 2 3 . . . . m	(1) Forbrug i produktionen i køberpriser efter produkt og efter branche		Endelig anvendelse i køberpriser ⁽⁵⁾ : Udgifter til forbrug: a) husholdninger b) NPISH'er c) af offentlig forvaltning d) i alt Bruttoinvesteringer: e) faste bruttoinvesteringer f) lagerændringer ⁽²⁾ g) ændringer i beholdninger af værdigenstande ⁽²⁾ h) lagerændringer og ændringer i beholdninger af værdigenstande i) i alt Eksport fob ⁽³⁾ : j) inden for EU j1) — til S.21 Medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet ⁽³⁾ j2) — til S.xx (S.21 - S. 21) Medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og Den Europæiske Unions institutioner og organer (undtagen Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet) ⁽³⁾ k) uden for EU ⁽³⁾ l) i alt		
	Σ (1)	(2) Forbrug i produktionen i alt efter branche		Endelig anvendelse i alt efter art		Anvendelse i alt

▼B

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Korrektionsposter:						
— Cif/fob-justeringer vedr. eksporten		—		kun eksport	kun eksport	
— Residenters direkte indkøb i udlandet	(3)	—		kun husholdningers udgifter til forbrug	kun husholdningers udgifter til forbrug	
— Ikkeresidenters indkøb på det nationale område		—		kun husholdningers udgifter til forbrug og eksport	kun husholdningers udgifter til forbrug og eksport	
Σ (2) + Σ (3)	(4)					
— Aflønning af ansatte ⁽⁴⁾ Løn ⁽⁴⁾				—	—	—
— Andre produktionsskatter minus produktionssubsidier ⁽⁴⁾				—	—	—
— Forbrug af fast realkapital ⁽⁴⁾	(5)			—	—	—
— Overskud af produktionen, netto ⁽⁴⁾				—	—	—
— Overskud af produktionen, brutto ⁽⁴⁾				—	—	—
— Blandet indkomst, brutto ⁽⁴⁾				—	—	—
Værditilvækst, brutto, i basispriser	(6)			—	—	—
Produktion i basispriser i alt	(7)			—	—	—

▼B

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Supplerende frivillige data:						
— Faste bruttoinvesteringer	(8)(2)			—		
— Fast bruttokapitalapparat				—		
— Udførte arbejdstimer (i 1 000)				—		

(*) De fem yderligere tabeller nedenfor kræves på femårsbasis (for referenceår, der ender med 0 eller 5). Obligatorisk fremsendelse af disse fem yderligere tabeller i løbende priser og frivilligt i foregående års priser. De fem tabeller er:

- anvendelsestabel i basispriser (bestående af rækkeblok (1)-(7))
- anvendelsestabel for indenlandsk produktion i basispriser (bestående af rækkeblok (1)-(2))
- anvendelsestabel for import i basispriser (bestående af rækkeblok (1)-(2))
- tabel over handels- og transportavancer (bestående af rækkeblok (1) og (2))
- tabel over produktskatter minus produktsubsidier (bestående af rækkeblok (1) og (2)).

(1) Frivillig fremsendelse af data om det foregående års priser for referenceårene 2010-2014. Obligatorisk fremsendelse fra og med referenceår 2015.

(2) Frivilligt.

(3) Eksport opdeles i:

- j) S.21 Medlemsstaterne og Den Europæiske Unions institutioner og organer,
  - j1) S.21 Medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet,
  - j2) S.xx (S.21-S21) Medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og Den Europæiske Unions institutioner og organer (undtagen Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet) samt
- k) S.22 Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residenter i Den Europæiske Union, idet der tages hensyn til:
  - ØMU- og EU-opdelinger repræsenterer den faktiske sammensætning ved udløbet af hver referenceperiode («sammensætning under udvikling»)
  - Medlemsstater, der har euroen, fremsender alle opdelinger som nævnt under j), j1), j2) og k). Medlemsstater, der ikke har euroen, fremsender opdelinger som nævnt under j) og k), men fremsendelse af opdelinger nævnt under j1) og j2) er frivillig.
  - Data fremsendes i løbende priser og foregående års priser.

(4) Data i løbende priser obligatorisk, data i foregående års priser frivilligt.

(5) Begrebet, der anvendes på data efter produkter i tilgangs- og anvendelsestabeller og input-output-tabeller, er det indenlandske begreb. Justeringer af det nationale begreb (residents direkte køb og ikke-residents indkøb på det nationale område) er inkluderet som rækketotaler i tabellens del (3). Husholdningers udgifter til forbrug efter produkt inkluderer ikke residents direkte køb i udlandet. Husholdningers udgifter til forbrug efter produkt inkluderer ikke-residents køb i på det nationale territorium. Eksport (fob) efter produkt inkluderer ikke ikke-residents køb på det nationale territorium.

Tabel 17 — Symmetrisk input-output-tabel i basispriser (**) (produkt efter produkt (*))

(løbende priser ⁽⁴⁾)

n=64

		Produkter 1 2 3 ..... n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkter				Endelig anvendelse i basispriser ⁽³⁾ : Udgifter til forbrug: a) husholdninger b) NPISH'er c) af offentlig forvaltning d) i alt Bruttoinvesteringer: e) faste bruttoinvesteringer f) lagerændringer ⁽¹⁾ g) ændringer i beholdninger af værdigenstande ⁽¹⁾ h) lagerændringer og ændringer i beholdninger af værdigenstande i) i alt Eksport ⁽²⁾ : j) inden for EU j1) — til S.2I Medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet ⁽²⁾ j2) — til S.xx (S.21 - S. 2I) Medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og Den Europæiske Unions institutioner og organer (undtagen Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet) k) uden for EU ⁽²⁾ l) i alt		
1	(1)	forbrug i produktionen i basispriser (produkt/produkt)				
2						
3						
n						

▼B

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Σ (1)	(2)	Forbrug i produktionen i alt i basispriser efter produkt		Endelig anvendelse i basispriser efter art		Anvendelse i alt i basispriser
Anvendelse af importerede produkter (***)		Forbrug i produktionen af importerede produkter i alt efter produkt, cif		Endelig anvendelse af importerede produkter, cif		Import i alt
Produktskatter minus produkt-subsidier	(3)	Produktskatter minus produktsubsidier efter produkt		Produktskatter minus produktsubsidier efter den endelige anvendelses art		Produktskatter minus produktsubsidier i alt
Σ (1) + (3)	(4)	Forbrug i produktionen i alt i køberpriser efter produkt		Endelig anvendelse i alt i køberpriser efter art		Anvendelse i alt i køberpriser
— Aflønning af ansatte Løn						
— Andre produktionsskatter minus produktionssubsidier	(5)			—	—	—
— Forbrug af fast realkapital				—	—	—
— Overskud af produktionen, netto				—	—	—
— Overskud af produktionen, brutto				—	—	—
— Blandet indkomst, brutto ⁽¹⁾				—	—	—
Værditilvækst, brutto, i basispriser	(6)			—	—	—
Produktion i basispriser i alt	(7)			—	—	—
Import inden for EU ⁽²⁾						
— import fra S.21 medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet (cif) ⁽²⁾	(8)			—	—	—
— import fra S.xx (S.21 - S. 21) Medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og Den Europæiske Unions institutioner og organer (undtagen Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet) (cif) ⁽²⁾				—	—	—

▼B

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Import uden for EU ⁽²⁾				—	—	—
Σ (8)	(9)	Import cif efter produkt				
Tilgang i basispriser i alt	(10)	Tilgang i basispriser efter produkt				

(*) Branche/branche, hvis dette er en egnet tilnærmet værdi for produkt/produkt.

(**) Obligatorisk fremsendelse af de to ekstra tabeller nævnt nedenfor i løbende priser:

— symmetrisk input-output-tabel for indenlandsk produktion i basispriser (bestående af rækkeblok (1), rækkeblok (2), rækken »anvendelse af importerede produkter«, rækkeblok (3) og (4))

— symmetrisk input-output-tabel for import i basispriser (bestående af rækkeblok (1) og (2)).

(***) Kun for deltabellen over indenlandsk produktion.

(1) Frivilligt.

(2) Import og eksport opdeles i:

j) S.21 Medlemsstaterne og Den Europæiske Unions institutioner og organer,

j1) S.21 Medlemsstater, der har euroen som valuta, Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet,

j2) S.xx (S.21-S21) Medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og Den Europæiske Unions institutioner og organer (undtagen Den Europæiske Centralbank og andre institutioner og organer i euroområdet) samt

k) S.22 Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residente i Den Europæiske Union,

idet der tages hensyn til:

— ØMU- og EU-opdelinger repræsenterer den faktiske sammensætning ved udløbet af hver referenceperiode (»sammensætning under udvikling«)

— Medlemsstater, der har euroen, fremsender alle opdelinger som nævnt under j), j1), j2) og k). Medlemsstater, der ikke har euroen, fremsender opdelinger som nævnt under j) og k), men fremsendelse af opdelinger nævnt under j1) og j2) er frivillig.

— Data fremsendes i løbende priser.

(³) Begrebet, der anvendes på data efter produkter i tilgangs- og anvendelsestabeller og input-output-tabeller, er det indenlandske begreb. Justeringer af det nationale begreb (residenters direkte køb) og ikke-residenters indkøb på det nationale område er inkluderet som rækketotaler. Husholdningers udgifter til forbrug efter produkt inkluderer ikke residenters direkte køb i udlandet. Husholdningers udgifter til forbrug efter produkt inkluderer ikke-residenters køb i på det nationale territorium. Eksport (fob) efter produkt inkluderer ikke ikke-residenters køb på det nationale territorium.

(⁴) Fremsendelse af alle symmetriske input-output-tabeller i foregående års priser er frivillig.

Tabel 20 — Krydsklassificering af faste aktiver efter branche og aktiv (beholdninger)

Kode	Variabler	Fordeling på brancher ⁽¹⁾	Løbende genanskaffelsespriser	Foregående års genanskaffelsespriser
AN.11g	1. Faste aktiver, brutto		x	x
AN.111g	2. Boliger, brutto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.112g	3. Andre bygninger og anlæg, brutto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.113g+AN.114g	4. Maskiner og udstyr, brutto + våbensystemer, brutto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1131g	5. Transportmidler, brutto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1132g	6. IKT-udstyr, brutto		x	x
AN.11321g	7. Computerhardware, brutto		x	x
AN.11322g	8. Telekommunikationsudstyr, brutto		x	x
AN.1139g+AN.114g	9. Andre maskiner og udstyr, brutto + våbensystemer, brutto		x	x
AN.115g	10. Avlede/ dyrkede natur-ressourcer, brutto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.117g	11. Produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder, brutto		x	x
AN.1173g	12. Computersoftware og databaser, brutto		x	x
AN.11n	13. Faste aktiver, netto		x	x
AN.111n	14. Boliger, netto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.112n	15. Andre bygninger og anlæg, netto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.113n+AN.114n	16. Maskiner og udstyr, netto + våbensystemer, netto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1131n	17. Transportmidler, netto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1132n	18. Ikt-udstyr, netto		x	x
AN.11321n	19. Computerhardware, netto		x	x
AN.11322n	20. Telekommunikationsudstyr, netto		x	x
AN.1139n+AN.114n	21. Andre maskiner og udstyr, netto + våbensystemer, netto		x	x
AN.115n	22. Avlede/ dyrkede natur-ressourcer, netto	A*21/A*38/A*64	x	x

▼B

Kode	Variabler	Fordeling på brancher ⁽¹⁾	Løbende genanskaffelsespriser	Foregående års genanskaffelsespriser
AN.117n	23. Produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder, netto		x	x
AN.1173n	24. Computersoftware og databaser, netto		x	x

⁽¹⁾ A*21: obligatorisk.
A*38/A*64: frivilligt.
For den samlede økonomi, medmindre andet er angivet.

Tabel 22 — Krydsklassificering af faste bruttoinvesteringer efter branche og beholdning (transaktioner)

Kode	Variabler	Fordeling på brancher ⁽¹⁾	Løbende priser	Foregående års priser og kædeindekse-rede mængder ⁽³⁾
P.51g_AN.11	1. Faste bruttoinvesteringer i faste aktiver		x	x
P.51g_AN.111	2. Faste bruttoinvesteringer i boliger	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.112	3. Faste bruttoinvesteringer i andre bygninger og anlæg	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.113+AN.114	4. Faste bruttoinvesteringer i andre maskiner og udstyr + våbensystemer*	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.1131	5. Faste bruttoinvesteringer i transportmidler	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.1132	6. Faste bruttoinvesteringer i ikt-udstyr ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.11321	7. Faste bruttoinvesteringer i computerhardware ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.11322	8. Faste bruttoinvesteringer i telekommunikationsudstyr ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.1139+AN.1-14	9. Faste bruttoinvesteringer i andre maskiner og udstyr + våbensystemer ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.115	10. Faste bruttoinvesteringer i avlede/ dyrkede naturressourcer	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.117	11. Faste bruttoinvesteringer i produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder		x	x

▼B

Kode	Variabler	Fordeling på brancher ⁽¹⁾	Løbende priser	Foregående års priser og kædeindeksede mængder ⁽³⁾
P.51g_AN.1173	12. Faste bruttoinvesteringer i computersoftware og databaser ⁽²⁾		x	x

⁽¹⁾ A*21: obligatorisk.
A*38/A*64: frivilligt.

For den samlede økonomi, medmindre andet er angivet.

⁽²⁾ Frivilligt for referenceårene inden 2000. Obligatorisk for referenceårene fra og med referenceåret 2000.

⁽³⁾ Data i foregående års priser fremsendes ikke for referenceåret 1995.

Table 26 — Statuskonti for ikkefinansielle aktiver

Kode	Variabler	Fordeling på sektorer
AN.1	1. Producerede ikkefinansielle aktiver ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.11+AN.12	2. Faste aktiver + lagerbeholdninger ⁽¹⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.11	3. Faste aktiver ⁽²⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.111	4. Boliger	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.112	5. Andre bygninger og anlæg ⁽²⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1121	6. Bygninger, undtagen boliger ⁽¹⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1122	7. Andre strukturer ⁽¹⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.113+AN.114	8. Maskiner og udstyr + våbensystemer ⁽²⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.115	9. Avlede/dyrkede naturressourcer ⁽²⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.117	10. Produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder ⁽²⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.1171	11. Forskning og udvikling ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1172	12. Efterforskning og evaluering af mineralske råstoffer ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1173	13. Computersoftware og databaser ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1174	14. Originalværker inden for underholdning, litteratur og kunst ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1179	15. Andre produkter omfattet af intellektuelle ejendomsrettigheder ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.12	16. Lagerbeholdninger ⁽¹⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.13	17. Værdigenstande ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.2	18. Ikkeproducerede ikkefinansielle aktiver ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.21	19. Naturressourcer ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.211	20. Jord	S.1 ⁽³⁾ , S.11 ⁽³⁾ , S.12 ⁽³⁾ , S.13 ⁽³⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.212	21. Mineral- og energiforekomster ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.213 + AN.214	22. Ikkeavlede/dyrkede naturressourcer og vandressourcer ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.215	23. Andre naturressourcer ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15

▼B

Kode	Variabler	Fordeling på sektorer
AN.22	24. Kontrakter, leasingkontrakter og licenser ⁽²⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.23	25. Køb minus salg af goodwill og markedsføringsaktiver ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15

Enhed: løbende priser

⁽¹⁾ Fremsendelse af data for referenceår inden 2012 er frivillig. Fremsendelse fra og med referenceår 2012 er obligatorisk.

⁽²⁾ Fremsendelse af data for referenceårene inden 2000 er frivillig. Data for referenceårene 2000-2011 kun obligatorisk for den samlede økonomi. Fremsendelse for den samlede økonomi og for institutionelle sektorer for referenceårene fra og med 2012 er obligatorisk.

⁽³⁾ Frivilligt.

⁽⁴⁾ Første fremsendelse i 2017.

Tablet 27 ⁽¹⁾ — Finansielle konti for offentlig forvaltning og service på kvartalsbasis

Kode	Transaktion/Status	Aktiver/passiver	Sektorer og delsektorer ⁽²⁾ ⁽³⁾
F	Finansielle transaktioner	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.1	Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.2	Sedler og mønt samt indskud	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.21	Sedler og mønt	Passiver	S.1311
F.3	Gældsværdipapirer	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.31	Kortfristede værdipapirer	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.32	Langfristede værdipapirer	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.4	Lån	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.41	Kortfristede lån	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.42	Langfristede lån	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.51	Ejerandele	Aktiver	S.13
F.52	Andele i investeringsforeninger	Aktiver	S.13
F.6	Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

▼B

Kode	Transaktion/Status	Aktiver/passiver	Sektorer og delsektorer ⁽²⁾ ⁽³⁾
F.63+F.64+F.65	Pensionsrettigheder, pensionskassers krav på pensionsmanagere og rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
LE	Status	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.1	Monetært guld og særlige trækingsrettigheder (SDR)	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.21	Sedler og mønt	Passiver	S.1311
AF.3	Gældsværdipapirer	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.31	Kortfristede værdipapirer	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.32	Langfristede værdipapirer	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.4	Lån	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.41	Kortfristede lån	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.42	Langfristede lån	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.51	Ejerandele	Aktiver	S.13
AF.52	Andele i investeringsforeninger	Aktiver	S.13
AF.6	Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.61	Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.63+AF.64+AF.65	Pensionsrettigheder, pensionskassers krav på pensionsmanagere og rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse	Aktiver/ passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

▼B

Kode	Transaktion/Status	Aktiver/passiver	Sektorer og delsektorer ⁽²⁾ ⁽³⁾
AF.66	Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	Aktiver/passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	Aktiver/passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.8	Andre forfaldne ikkebetalte mellemværender	Aktiver/passiver	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
	Oplysninger om modsektor ⁽⁴⁾ / Transaktioner		
F.31	Kortfristede værdipapirer	Aktiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
F.32	Langfristede værdipapirer	Aktiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
F.41	Kortfristede lån	Aktiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾
F.41	Kortfristede lån	Passiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.2 ⁽⁵⁾
F.42	Langfristede lån	Aktiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11, S.12 ⁽⁴⁾ , S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁴⁾
F.42	Langfristede lån	Passiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.2 ⁽⁵⁾
F.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	Aktiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
	Oplysninger om modsektor ⁽⁴⁾ /Status		
AF.31	Kortfristede værdipapirer	Aktiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
AF.32	Langfristede værdipapirer	Aktiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
AF.41	Kortfristede lån	Aktiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128 +S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾
AF.41	Kortfristede lån	Passiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128 +S.129, S.2 ⁽⁵⁾
AF.42	Langfristede lån	Aktiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128 +S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾
AF.42	Langfristede lån	Passiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128 +S.129, S.2 ⁽⁵⁾

▼B

Kode	Transaktion/Status	Aktiver/passiver	Sektorer og delsektorer ⁽²⁾ ⁽³⁾
AF.5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	Aktiver	S.1311 og S.1314 over for: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2

⁽¹⁾ Medlemsstaterne forelægger Kommissionen (Eurostat) en beskrivelse af kilder og metoder anvendt ved dataindsamlingen, når de første gang fremsender tabel 27. Medlemsstaterne orienterer Kommissionen (Eurostat) om eventuelle ændringer i denne indledende beskrivelse, når de sender de reviderede data.

⁽²⁾ Offentlig forvaltning og service opdelt i delsektorer:

- S.13 Offentlig forvaltning og service
- S.1311 Statslig forvaltning
- S.1312 Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau
- S.1313 Kommunalforvaltning
- S.1314 Sociale kasser og fonde

⁽³⁾ Konsolidering:

- S.13 Konsolideret og ikkekonsolideret
- andre delsektorer: konsoliderede.

⁽⁴⁾ Oplysninger om modsektorer og moddelsektorer:

- S.11 Ikkefinansielle selskaber
- S.12 Finansielle selskaber
- S.128+S.129 Forsikringselskaber og pensionskasser
- S.14+S.15 Husholdninger og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger
- S.2 Udlandet.

⁽⁵⁾ Frivilligt.

Tabel 28 — Offentlig gæld (efter Maastrichtkriterierne) – på kvartalsbasis

Kode	Passiver ⁽¹⁾	Sektorer og delsektorer ⁽²⁾ ⁽³⁾
GD	I alt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.21	Sedler og mønt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.22 +AF.29	Indskud	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.3	Gældsværdipapirer	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.31	Kortfristede	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.32	Langfristede	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.4	Lån	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.41	Kortfristede	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.42	Langfristede	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

⁽¹⁾ Pålydende værdi ved udgangen af kvartalet.

⁽²⁾ Offentlig forvaltning og service opdelt i delsektorer:

- S.13 Offentlig forvaltning og service
- S.1311 Statslig forvaltning
- S.1312 Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau
- S.1313 Kommunal forvaltning og service
- S.1314 Sociale kasser og fonde

⁽³⁾ Delsektordata konsolideres inden for hver delsektor, men ikke mellem delsektorer.

▼B

Tabel 29 — Optjente pensionsrettigheder i socialsikringsordninger ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾

Tilknytning	Kode	Række nr.	Registrering	Nationalregnskabs hovedkonti						Ikke omfattet af nationalregnskabs hovedkonti	Pensionsordninger i alt	Modposteringer: Ikke-residentene husholdningers pensionsrettigheder ⁽⁴⁾
			Pensionsmanager	Ikke det offentlige			Det offentlige					
			Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger og andre ⁽¹⁾ ikke-bidragsdefinerede ordninger	I alt	Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger for offentligt ansatte ⁽²⁾					
							Klassificeret under finansielle selskaber	Klassificeret under offentlig forvaltning ⁽³⁾	Klassificeret under offentlig forvaltning	Socialsikringspensioner		
Kode	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314	XPTOT	XPTOTNRH		
Kolonne nr.	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J		
			Primostatuskonto									
	XAF63LS	1	Pensionsrettigheder									
			Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af transaktioner									
Σ 2.1 til 2.4 – 2.5	XD61p	2	Stigning i pensionsrettigheder forårsaget af sociale bidrag									
	XD6111	2.1	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger									

▼B

Tilknytning	Kode	Række nr.	Registrering	Nationalregnskabs hovedkonti						Ikke omfattet af nationalregnskabs hovedkonti		Pensionsordninger i alt	Modposteringer: Ikke-resident husholdningers pensionsrettigheder (4)	
			Pensionsmanager	Ikke det offentlige			Det offentlige							
				Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger og andre (1) ikke-bidragsdefinerede ordninger	I alt	Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger for offentligt ansatte (2)						
								Klassificeret under finansielle selskaber	Klassificeret under offentlig forvaltning (3)	Klassificeret under offentlig forvaltning	Socialsikringspensioner			
			Kode	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314			XPTOT
Kolonne nr.	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J				
XD6121	2.2	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger												
XD6131	2.3	Husholdningernes faktiske bidrag til sociale ordninger												
XD6141	2.4	Husholdningernes supplerende bidrag til sociale ordninger (5)												

▼B

Tilknytning	Kode	Række nr.	Registrering	Nationalregnskabs hovedkonti						Ikke omfattet af nationalregnskabs hovedkonti		Pensionsordninger i alt	Modposteringer: Ikkeresidende husholdningers pensionsrettigheder (4)	
			Pensionsmanager	Ikke det offentlige			Det offentlige							
				Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger og andre (1) ikke-bidragsdefinerede ordninger	I alt	Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger for offentligt ansatte (2)						
								Klassificeret under finansielle selskaber	Klassificeret under offentlig forvaltning (3)	Klassificeret under offentlig forvaltning	Socialsikringspensioner			
			Kode	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314			XPTOT
Kolonne nr.	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J				
	XD61SC	2.5	Minus: Gebyrer til pensionsordninger											
	XD619	3	Anden (aktuarmæssig) ændring i pensionsrettigheder i sociale pensionsordninger											
	XD62p	4	Reduktion i pensionsrettigheder forårsaget af betaling af pensionsydelse											

▼B

Tilknytning	Kode	Række nr.	Registrering	Nationalregnskabs hovedkonti						Ikke omfattet af nationalregnskabs hovedkonti		Pensionsordninger i alt	Modposteringer: Ikkeresidende husholdningers pensionsrettigheder (4)	
			Pensionsmanager	Ikke det offentlige			Det offentlige							
				Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger og andre (1) ikke-bidragsdefinerede ordninger	I alt	Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger for offentligt ansatte (2)						
								Klassificeret under finansielle selskaber	Klassificeret under offentlig forvaltning (3)	Klassificeret under offentlig forvaltning	Socialsikringspensioner			
			Kode	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314			XPTOT
Kolonne nr.	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J				
2 + 3 – 4	XD8	5	Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af sociale bidrag og pensionsydelse											
	XD81	6	Overførsler af pensionsrettigheder mellem ordninger											
	XD82	7	Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af forhandlede ændringer i ordningernes struktur											

▼B

Tilknytning	Kode	Række nr.	Registrering	Nationalregnskabs hovedkonti						Ikke omfattet af nationalregnskabs hovedkonti		Pensionsordninger i alt	Modposteringer: Ikke-residenternes pensionsrettigheder ⁽⁴⁾	
			Pensionsmanager	Ikke det offentlige			Det offentlige							
			Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger og andre ⁽¹⁾ ikke-bidragsdefinerede ordninger	I alt	Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger for offentligt ansatte ⁽²⁾				Socialsikringspensioner			
							Klassificeret under finansielle selskaber	Klassificeret under offentlig forvaltning ⁽³⁾	Klassificeret under offentlig forvaltning					
			Kode	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314			XPTOT
Kolonne nr.	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J				
			Ændringer i pensionsrettigheder forårsaget af andre strømme											
	XK7	8	Ændringer i rettigheder forårsaget af omvurderinger ⁽⁶⁾											
	XK5	9	Ændringer i rettigheder forårsaget af andre mængdeændringer ⁽⁶⁾											
			Ultimostatuskonto											
1+ Σ 5 til 9	XAF63LE	10	Pensionsrettigheder											

▼B

Tilknytning	Kode	Række nr.	Registrering	Nationalregnskabs hovedkonti						Ikke omfattet af nationalregnskabs hovedkonti		Pensionsordninger i alt	Modposteringer: Ikke-resident husholdningers pensionsrettigheder ⁽⁴⁾	
			Pensionsmanager	Ikke det offentlige			Det offentlige							
			Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger og andre ⁽¹⁾ ikke-bidragsdefinerede ordninger	I alt	Bidragsdefinerede ordninger	Ydelsesdefinerede ordninger for offentligt ansatte ⁽²⁾		Klassificeret under offentlig forvaltning ⁽³⁾	Klassificeret under offentlig forvaltning	Socialsikringspensioner			
							Klassificeret under finansielle selskaber	Klassificeret under offentlig forvaltning ⁽³⁾						
			Kode	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314			XPTOT
Kolonne nr.	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J				
Dertil knyttede indikatorer														
	XP1	11	Produktion											

⁽¹⁾ Sådanne andre ikkebidragsdefinerede ordninger, ofte kaldet hybridordninger, har både et ydelsesdefineret og et bidragsdefineret element.

⁽²⁾ Ordninger oprettet af sektoren offentlig forvaltning og service for dens aktuelle og tidligere ansatte.

⁽³⁾ Disse er ikkeselvstændige ydelsesdefinerede ordninger, hvor pensionsrettighederne bogføres i hovedkontiene.

⁽⁴⁾ Modpartsdata for ikke-resident husholdninger opføres kun særskilt, når pensionsforbindelserne med udlandet er signifikante.

⁽⁵⁾ Disse supplerende bidrag repræsenterer det afkast, der følger af medlemmers fordringer på pensionsordninger, og som udgøres af både investeringsindkomst af aktiver i forbindelse med bidragsdefinerede ordninger og af afkast, der fremkommer ved den gradvise afvikling af diskonteringsraten i forbindelse med ydelsesdefinerede ordninger.

⁽⁶⁾ Kolonne G og H bør for så vidt angår disse positioner opdeles mere detaljeret på grundlag af modelberegningerne for disse ordninger. Sorte celler ■ er ikke relevante. Grå celler ■■■ indeholder data, som afviger fra hovedkontiene.

⁽⁷⁾ Data i kolonne G og H bør omfatte tre datasæt baseret på de aktuariemæssige beregninger, der er foretaget for disse pensionsordninger. Datasættene bør afspejle resultaterne af en følsomhedsanalyse med hensyn til de vigtigste parametre i beregningerne, således som der er opnået enighed om mellem statistikere på den ene side og eksperter i den aldrende befolkning, der arbejder under ledelse af Udvalget for Økonomisk Politik, på den anden side. De parametre, der skal anvendes, skal uddybes i overensstemmelse med nærværende forordnings artikel 2, stk. 3.

⁽⁸⁾ Fremsendelse af data for referenceåret 2012 er frivillig. Fremsendelse af data fra og med referenceåret 2015 er obligatorisk.